Toma RUNCANU

Dumitru BACINSCHI

Dr. Victor Ion PESCARU
Dr. Grigore MAKKAI
Dr. Tibor TANCZER

DICȚIONAR METEOROLOGIC

Editia a II-a

Bucureşti, 2014
ISBN 978-973-0-17096-2

DICTIONAR METEOROLOGIC

Editia a II-a

Colectiv de lucru:
Toma RUNCANU
Dumitru BACINSCHI
Dr. Victor Ion PESCARU
(Administrația Națională de Meteorologie)
Dr. Grigore MAKKAI
(Administrația Națională de Meteorologie – Serviciul Meteorologic Tg. Mureş)
Dr. Tibor TÄNCZER
(Societatea Meteorologică Maghiară, Budapesta)

Redactare:
Toma RUNCANU
Tehnoredactare:
Valentina DUMITRU
Lucian MOLDOVEANU
D.T.P. & prepress:
Roland COTARIU şi
Dan ZAHARIA
Foto coperta:
Imagine 3D a ciclonului tropical LUIS observat în zona Caraibelor de satelitul GOES 8 (sezonul 1995)

Editat sub egida
Societății Meteorologice Române

Copyright 2014
Această lucrare poate fi copiată
parțial sau integral numai cu permisiunea
scrisă a autorilor

Copyright 2014
The distribution of this work outside
Romania is prohibited without the
Writen permission of the authors

.

CUPRINS

Recomandare Acad. Dorel Zugravescu …….....……
În loc de prefață (Motivație) …….....….
Note explicative…….....….. 8
Bibliografie……..……..... 10
A…….....…….....…… 11
B…….....…..…….....…… 124
C…….....…….....165
D…….....…….....…303
E…….....…….....…348
F…….....…….....……395
G…….....…….....441
H…….....…….....…468
I…….....…….....495
Î…….....…….....……556
J …….....…….....……570
K…….....…….....…572
L…….....…….....……573
M…….....…….....……610
N…….....…….....……673
O…….....…….....……717
P…….....…741
Q…….....…….....…847
R.....…….....…849
S…….....…….....……906
Ş…….....……1003
T…….....……1005
U…….....……1085
V…….....…1105
W…….....…1149
X…….....……1151
Y…….....……1151
Z…….....…….....…….1152
Index alfabetic englez…….....…..…1168
Index alfabetic francez…….....……..…1215
Index alfabetic german…….....……1257
Index alfabetic maghiar……...…….....……1334
Index alfabetic rus…….....……....1390
Index alfabetic spaniol…….....…….....….1454

Pag

ANEXE…….……1497
Anexa A1 Abrevieri şi litere simbolice
uzuale în meteorologia aeronautică (coduri şi proceduri).....1497
Anexa A2 Acronime.....1505
Anexa A 061 Compoziția aerului atmospheric.....1511
Anexa C104 Schema circulatiei meridionale.....1512
Anexa C429 Schema circulatiei in norul cumulonimbus.....1513
Anexa F067 Forme de coduri meteorologice, scheme şi
reglementări generale.....1514
Anexa H 034 Harta Marsden.....1517
Anexa S 019 Tabel săgeată vânt şi barbule viteză.....1518
Anexa S 022 Scara Beaufort.....1519
Anexa S 035 Scări în meteorologie.....1522
Anexa S 069 Sistem internațional de semnale viyuale de furtună 1523
Anexa S106 Reprezentarea schematizată a dezvoltării ciclonilor tropicali
observabilă pe imaginile de la sateliții meteorologici.....1524

Academia Română
Comitetul Național Român de Geodezie şi Geofizică
Str. Jean Louis Calderon, nr19-21 , Bucureşti-37, România, R-020032, fax:(4021)317.21.20, tel. (4021)317.21.26
email: dorezugr@geodin.ro, www.geodin

Prof. dr.ing.**Dorel Zugrăvescu**
Membru al Academiei Române
Preşedinte

Domniei Sale
Domnului **Toma Runcanu**

Am analizat cu deosebit interes propunerea dumneavoastră de publicare a unui dicționar meteorologic modern, redactat de colectivul de autori Toma Rucanu, Dumitru Bacinschi, Victor Pescaru, Grigore Makai, Tibor Tänczer şi, ținând seama de faptul că în literatura noastră nu există până în prezent decât modestul dicționar meteorologic publicat în urmă cu aproape jumătate de secol, timp în care noutățile ştiințifice şi tehnologice apărute au impus adoptarea unui nou şi extrem de bogat lexic de specialitate, considerăm extrem de bine venită propunerea dumneavoastră de editare a unui dicționar modern, de dimensiuni care să permită includerea cât mai completă a lexicului de specialitate existent astăzi. Considerăm extrem de importantă propunerea ca dicționarul să fie publicat într-o generoasă versiune poliglotă (engleză, franceză, germană, maghiară, rusă, spaniolă), ceea ce îi sporeşte mult utilitatea.

Mi se pare oportun să felicit şi pe această cale pe dl. Toma Runcanu pentru inițiativă şi recomand cu căldură forurilor competente sprijinirea, inclusiv materială, a publicării acestei lucrări ce este de dorit să ajungă cât mai curând pe masa sutelor de specialişti ce îşi desfăşoară activitatea în domeniu.

Dorel Zugrăvescu
24 VII 2010

S-au mai primit referate favorabile din partea domnilor: Adrian Şerban – dir. gen. adj. op. ROMATSA, C.dor prof. univ . dr. Vasile Bucinschi – Şeful fac. de Comandă şi Stat Major, dr. Ion Drăghici – consilier Adm. Naț. de Meteorologie i dr. Carmen Sofia Dragotă – c.p. 1 Inst. de Geografie al Acad. Ramâne, pentru care ne exprimăm mulțumirile noastre.

MOTIVAȚIE
(în loc de prefață)

Epuizarea rapidă a primului dicționar meteorologic editat în România în 1963, care conținea o listă relativ modestă de termeni (aproximativ 300) însă suficientă pentru acea vreme, a impus reeditarea unui nou dicționar care să răspundă dimensiunilor şi relațiilor actuale ale acestei activități, considerată astăzi realmente ca "globală".

Domeniu de vastă şi imediată aplicabilitate a majorității noutăților tehnice şi ştiințifice, meteorologia şi-a îmbogățit lexicul specific în ritmul alert impus de explozia tehnologică şi informatică ce caracterizează sfârşitul de secol XX. Din acest punct de vedere ar fi de menționat, fără a intra în detalii, în primul rând suportul tehnic pentru modernizarea sistemelor de culegere de date din mediul aerian, de circulație rapidă şi prelucrare obiectivă a acestora, cu finalizare în informarea şi protejarea multor activități socio-economice prin prognoză şi avertizări meteorologice; în egală măsură, nu trebuie pierdut din vedere interdependența la frontiera cu tot mai multe discipline şi activități moderne ca teledetecția, modelarea matematică, protecția mediului. În acest context, vocabularul uzual meteorologic s-a îmbunătățit cu o sumedenie de termeni, locuțiuni, abrevieri, sigle şi sintagme cu circulație mai mult sau mai puțin limitată, care se cer explicate atât pentru o bună parte din cei care activează în domeniu, cât şi pentru mulți din afara acestuia.

Aceste considerente pot fi acceptate ca suficiente pentru motivarea necesității imperioase de editare a unui nou dicționar meteorologic, revizuit şi completat, într'o formă accesibilă unui număr cât mai mare de utilizatori. Ca şi prima ediție, acesta este redactat tot în versiune poliglotă, în ideea de a fi util un numai celor care consultă un text de specialitate într'una din cele patru limbi de largă circulație, folosite în documentele OMM pentru

Motivation
(Instead of a Preface)

The fact that the first meteorological Romanian dictionary, published in 1963 and containing a relatively limited number of entries (approximately 300), but sufficient for that particular period, cols for publication of a new edition that should correspond to the latest developments in this global field of activity.

Being a vast domain, to which the latest technological and scientific novelties can readily apply, meteorology has diversified its specific terminology keeping pace with the alert rhythm of development in science and informatics at the end of the 20th century. From this particular point of view, we should mention, without going into details, the technical support for modernization of system of air data collection, with its rapid circulation and processing, which contributes to the information and protection of many socio-economic activities by means of meteorological forecast and warning. Equally important, we must not omit from our debates the interface interdependence among many modern domains of scientific activity such as remote sensing, mathematical modeling and protection of the environment. In this particular context, the usual meteorological vocabulary has been enriched recently with many simple terms, compound terms, abbreviations, logos and more or less circulated expressions, which are in need of explanation both for those who specialize in this domain as well as for those who aren't specialists.

These considerations are enough for motivating the necessity a new publication of the meteorological dictionary, revised and improved, in a form that should to accessible to as many users as possible. As with the first edition, this second edition will be released in a polyglot version, so as it can be of use not only to those who wish to consult the terms in one of the four widely-known foreign languages used in

Regiunea VI Europa, ci şi unora dintre etnicii minoritari de pe teritoriul României şi, mai ales, românilor minoritari care trăiesc în vecinătatea graniţelor ei. În acest sens, ca de altfel şi în prima ediţie, fişele explicative ale fiecărui reper sunt completate cu corespondenţii acestuia în engleză, franceză, germană, maghiară, rusă şi spaniolă; pentru aceasta s-a folosit ca bază Vocabularul meteorologic international editat de Organizaţia Meteorologică Mondială (OMM) în 1992, care ţine cont de definiţiile aprobate de Comisiile tehnice sau de alte organe constituente ale OMM, precum şi de termenii şi definiţiile adoptate de alte organizaţii, în special de Organizaţia Aviaţiei Civile Internaţionale (OACI) şi de Comisia Internaţională de Iluminare. În subsidiar s-au mai folosit dicţionarul meteorologic maghiar "Meteorologia" editat de Akadémiai Kiado, Budapest 1986, Instrucţiuni pentru observarea, identificarea şi codificarea norilor şi fenomenelor meteorologice, Lexique Hydrologique pour Ingéneur, dicţionarul hidrologic român, DEX (ed II-a 1998) şi Dicţionarul tehnic poliglot. În partea finală, dicţionarul mai cuprinde şi o listă cu abrevierile uzuale şi simbolurile folosite de OMM, în meteorologia marină şi aeronautică (în versiunea engleză, conform procedurilor internaţionale ICAO/OACI, AeMC, MMC).

Dicţionarul conţine aproximativ 4000 termeni, sintagme şi abrevieri, iar grupurile ţintă cărora li se adresează sunt: lucrători şi specialişti din domeniu, respectiv observatorii, tehnicienii, meteorologii şi cercetătorii din reţelele naţionale de staţii meteorologice, centre şi servicii regionale ale ANM şi ROMATSA şi din unităţile specializate ale MapN şi MAI, biblioteci naţionale (BCU, Biblioteca Academiei, etc.) sau locale şi din facultăţi sau universităţi de stat ori private care pregătesc studenţi în domeniu (fizica atmosferei, meteorologie generală şi specială, climatologie, agrometeorologie) şcoli şi facultăţi

the WMO documents for the six WMO Region (Europe), but also in those main minority ethnics who live in Romania and to the Romanian minority who lives outside around the country. To this purpose, and similarly to the first edition, the explanation to each dictionary entry are completed by the correspondents of the respective entry in English, French, German, Hungarian, Russian and Spanish. We have used the basic International Meteorological Vocabulary, published in 1992 by the World Meteorological Organization (WMO), which conforms to the definitions that have been approved by other organizations, especially The International Civil Aviation Organization (ICAO) and the International Illumination Comission. We have also resorted to Meteorologia (the Hungarian Meteorological Dictionary published by the Kiado Academy, Budapest 1986), Instructions on Observing, Identifying and Coding Clouds and Other Meteorological Phenomena, Lexique Hydrologique pour Ingeneur, the Romanian Hydrological Dictionary, The Explicative Dictionary of Romanian (DEX second edition 1988) and the Technical Polyglot Dictionary. As with other dictionaries, the terms have been entered function alphabetical order letter and the number of basic term. In order to point the fact that are used in the definitions constitute, in their turn, lexical entries of the dictionary, we have

The end of the dictionary will include a list with the usual abbreviations and symbols used by WMO and the Naval and Aeronautical meteorology (in English version, conforming to the international conventions ICAO, AeMC, MMC).

The dictionary will contain almost 4,000 terms, syntagmes and abbreviations and its target audience are folowing: specialists in the domain, namely observant, technicians, meteorologists and the researchers in the national networks of stations, centres, and regional offices of the National Meteorological Authority (NMA/ANM) and ROMATSA, also

frecventate de români din Serbia, Rep. Moldova, Ucraina şi Ungaria.

Lucrul la acest dicţionar a fost început cu aproximativ zece ani în urmă, de un grup restrâns de entuziaşti, care au înţeles să dedice o parte din timpul lor pentru a duce la bun sfârşit acest deziderat, cu speranţa că se vor găsi şi resursele materiale şi financiare pentru finalizarea lui. Având în vedere volumul de lucru şi posibilităţile de pregătire, finalizare şi publicare a acestei ediţii şi ţinând cont de rapida evoluţie şi dezvoltare a domeniilor ştiinţifice şi tehnologice menţionate, această lucrare nu poate fi considerată ca adusă pe deplin la zi. Pentru a nu amâna publicarea, unele domenii conexe meteorologiei ca teledetecţia, modelarea matematică şi schimbările climatice, nu au fost tratate exhaustiv.

În numele colectivului de lucru,
Toma RUNCANU

specialised units in the Defence Ministry (MapN) and Ministry of Internal Affairs and Administration's Reform (MIRA), National libraries (the Central University Library, BCU, the Academy Library,etc) and local libraries from faculties and state or private universities that train students in the field (Atmosphere Physics, General and Specialized Meteorology, Climatology, Agrometeorology), schools and faculties attended by the Romanian for the former Republic of Yugoslavia, the Moldavian Republic, Ukraine and Hungary.

Work on this dictionary has been initiated by a small group of enthusiasts, who have decided to dedicate part of their spare time to completing this project in hope that they will find the resources to bring it to an end. The editing work has reached the stage of the technical control of definitions for the entries, their alphabetical ordering and the completion of the identifying indexes for the correspondents of the terms in the six chosen languages.

Owing partly to the mechanism and the possibilities used in preparing of this edition, and partly to the rapid evolution of the technological and scientific domains mentioned, this work is not fully update. In order not to delay publication any further, certain fields related to meteorology, such as remote sensing, modeling and climate changes, have not been adequately covered.

On behalf of the editors,
Toma RUNCANU

Note explicative

Ca în orice dicţionar, termenii definiţi sunt incluşi în ordinea alfabetului român; în cazul în care unul din aceştia are unul sau mai multe sinonime, aceste sunt menţionate atât la definiţia de bază cât şi la poziţia lor alfabetică corespunzătoare, urmată de trimiterea la litera şi numărul de ordine corespunzătoare definiţiei termenului de bază. De asemenea, pentru a semnala faptul că unele cuvinte folosite în definiţii sunt la rândul lor în cuprinsul dicţionarului, acestea sunt scrise cu caractere italice. Termenii sunt numerotaţi

Explanatory Notes

As with other dictionaries, the terms have been entered function alphabetical order of Romanian; in case some terms have one or more synonyms, these synonyms are mentioned both at the basic definition and where they should appear taking into consideration alphabetical order, in which case there is a cross-reference to the letter and the number of basic term. In order to point the fact that are used in the definitions constitute, in their turn, lexical entries of the dictionary, we have chosen to underline these terms (so

şi aranjaţi în ordinea alfabetică a alfabetului român, aceeaşi regulă fiind aplicată şi corespondenţilor în limbile engleză, franceză, germană, maghiară, rusă şi spaniolă. Pentru vizualizarea variantei ruse, gasiti atasat fisierul « Czar.ttf »

Pentru fiecare definiţie, termenii principali sunt puşi în evidenţă prin caractere grase, urmaţi de eventualele sinonime.

Termenii care sunt scrişi cu caractere italice în cadrul definiţiilor sunt la rândul lor definiţi în cadrul dicţionarului.

Menţiunile între paranteze (Can) sau (US) care urmează după un corespondent în franceză sau engleză semnifică folosirea uzuală a termenului respectiv în Canada sau Statele Unite.

La sfârşitul fiecărei definiţii este menţionată sursa, între peranteze, astfel: (OMM A 2360) pentru Vocabularul Meteorologic Internaţional OMM ed. II 1992, (Dmet G 34) pentru Dicţionarul meteorologic ed. I 1965, (Dmet sau man) pentru definiţiile preluate din fişe manuscrise personale redactate de membrii colectivului de lucru, (Dmag C 76) pentru METEORLÓGIA Műszaki értelmező szótár – Akadémiai Kiadó, Budapest 1986, (Dfiz) pentru dicţionarul de fizică Ed. enciclopedică română, 1972, sau (DEX) pentru Dicţionarul explicativ al limbii române.

Mulţumiri

Mulţumim pe această cale pentru sprijinul şi bunăvoinţa cu care au răspuns solicitărilor noastre şi sprijinul acordat, domnilor acad. prof. dr.ing Dorel Zugrăvescu (preşedintele Comitetului Român de Geodezie şi Geofizică), dr. Pál Ambrozi (preşedintele Societăţii Meteorologice Maghiare, Budapesta), dr. Tibor Tänczer (Országos Meteorológiai Budapest), domnişoarei Valentina Dumitru şi d-lor Roland Cotariu, Dan Zaharia şi Lucian Moldoveanu (ANM Bucureşti), pentru consultanţă în operare PC.

as they are printed in different characters, when printed).

All the headword of the entry are numbered and arranged in the Romanian alphabetical order, the same rule being applied also to the correspondents in English, French, German, Hungarian, Russian and Spanish.

For russian, you can use the attached file « Czar.ttf »

For each entry, the headword is printed in bold type, followed by any synonyms. Terms printed in *italics* within a definition are themselves defined in this dictionary. The mentions in bracket as (Ca) or (US) following a French or English correspondents advises the usual utility of these in Canada or USA.

At the end of each definition are indicated in brackets the sources, thus: (OMM Y 1230) for the International Meteorological Vocabulary second edition 1992, (Dmet X 23) for the Dicţionar meteorologic first edition 1965, (Dmag K 99) for METEOROLOGIA Műszaki értelmezö szótár-Académiai Kiadó Budapest, (Dfiz) for the Dicţionar de fizică ed Enciclopedică română 1972, sau (DEX) for the Dicţionarul explicativ al limbii române.

Acknowledgment

Once again on this way, we express our deep gratitude to all which, in one or another way, answered to our requestsand and for their support, especially to acad.prof. dr.ing. Dorel Zugrăvescu, dr. Pál Ambrózi (president of Hungarian Meteorological Society), dr. Tibor Tänczer(Országos Meteorológiai Budapest), miss Valentina Dumitru (NMA), and mr. Roland Cotariu, Dan Zaharia and Lucian Moldoveanu (NMA Bucureşti) for consulting and help in PC operate.

Bibliografie

* * *	International Meteorological Vocabulary, no 182,WMO/OMM/BMO, second edition Secretariat of WMO, Geneva, Switzerland, 1992
* * *	Dicționar Tehnic Poliglot, editura Tehnică București, 1963.
* * *	DEX – Dicționarul explicativ al limbii române,Academia Română, Institutul de lingvistică "Iorgu Iordan", ed.Univers enciclopedic, 1998.
* * *	Technical Regulations vol.II, Meteorological service for International air navigation. Basic Documents no.2, WMO – no.49, Secretariat of the WMO, Geneva, Switzerland.
* * *	Manual on Codes, International Codes vol.I, ed.1995 (supplements till aug.2001), WMO no.306
* * *	Guide to Climatological Practices, WMO-no 100, Geneva, Switzerlan, 1983
* * *	Reglementări aeronautice civile române, asistemnța meteo. a activității aeronautice civile - RACR-ASMET, ed.4, 2008
* * *	ICAO/OACI, Annexes to the Convention on International Civil Aviation, no. 3 sixteenth ed. July 2007, no. 11 thirteenth ed. July 2001, no. 14 fourth ed. July 2004.
* * *	U.S. STANDARD ATMOSPHERE, Prepared under sponsorship of Environmental Science Services Administration, National Aeronautics and Space Administration, United States Air Force. U.S. Government Printing Office, Washington, D.C., 1980
Dumitru ȚÂȘTEA, Dumitru BACINSCHI, RADU NOR	Dicționar Meteorologic, CSA - Institutul Meteorologic, București, 1965.
conf.univ.dr. Ion DIMA lector univ. George VASILIU lector univ. Dumitru CIOBOTARU lector univ. Ștefan MUSCALU	Dicționar de fizică, editura Enciclopedică, București, 1972.
Daniel MĂLĂESCU, ing.Constantin COTOMAN	Dicționar aeronautic englez-român, MapN, CavC-TAROM, 1974.
dr. Rudolf CZELNAI, dr. Dezsőné SZEPESI	METEOROLÓGIA, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1986
H. Hallot, D. Labyt, M Tomasini	Météorologie Générale, conf.prog.ATPL/JAR/FGL. ENAC Toulose, France1999
Jacques Van Mieghem	Atmospheric Energetics, Oxford Monographs on Meteorology, Oxford University Press 1973

A

001 **a – scop**
vezi E 019 ecran radar tip A.

002 **abatere**
error/deviation;
erreur/écart,déviation;
Abweichung;
eltérés;
ошибка/отклонение;
error/desvío, deviación;
1. diferența dintre valoarea măsurată şi cea reală a unei mărimi, parametru sau element meteorologic; (OMM E 1000)
2. diferența dintre valoarea efectivă sau valoarea limită admisă a unei mărimi şi valoarea ei nominală sau proiectată.
(Dmet man, DEX)

003 **abatere medie pătratică**/abatere standard
standard deviation/root mean square deviation, r.m.s. error;
écart type/erreur quadratique moyenne;
mittlere quadratische Abweichung/Standardabweichung;
szórás;
среднее квадратичное отклонения/среднеквадратичная ощибка;
desviación tipo/error tipo;
mărime ce caracterizează dispersia valorilor x_1, x_2, x_n, ale unei variabile aleatoare x; se determină folosind relația:

$$\sigma = \sqrt{\sum_{i=1}^{n} (x - \bar{x})^2 / n}$$

unde $\bar{x}$ este valoarea mediei aritmetice, n este numărul de măsurători şi x_i reprezintă o valoare oarecare a variabilei x.
(Dmet man, Dmag Sz 141)

004 **abatere standard**

vezi A 003 abatere medie patratică

005 **ablațiune**

ablation;
ablation;
Ablation/Abschmelzung;
abláció;
аблация;
ablación;

1. procese combinate (ca topirea, *sublimarea*, *evaporarea)* care determină dispariția zăpezii sau a gheții de pe un câmp de gheață sau un ghețar; deasemenea, termenul se mai foloseşte şi pentru a exprima cantitatea de zăpadă sau de gheată pierdută prin aceste procese;
2. reducerea până la dispariție a *echivalentului în apă* al unui strat de zăpadă datorită topirii, evaporării, acțiunii vântului sau avalanşelor
3. transportarea/spulberarea sau îndepărtarea (sub acțiunea vântului, cursurilor de apă sau a ghețarilor materialului rezultat din dezagregarea solului sau a rocilor (sub acțiunea vântului, cursurilor de apă sau a ghețarilor);
4. fenomen fizic prin care corpurile sau obiectele ce pătrund în atmosfera terestră cu mare viteză pierd din substanță, din momentul în care ajung la incandescență, datorită frecării cu moleculele de aer din ce în ce mai dense, şi dispar prin evaporare.

(OMM A 0010, DEX)

006 **absorptanță/** factor de absorbție

absorptance/absorption factor;
facteur d'absorption;
Absorptionsfaktor/Absorptionsgrad, Absorptionsvermögen;
abszorpciós tényező/absorbciós erő, elnyelőképesség;
поглощательная способность/фактор поглощения;
absortancia/factor d'absorción;

relația sau raportul dintre fluxurile de radiație absorbită şi primită; se face distincție între factorul de absorbție monocromatică şi factorul de absorbție totală, care corespund unei singure lungimi de undă şi respectiv unui ansamblu sau domeniu de lungimi de undă.

(OMM A 0140, A 0170)

007 **absorbția deasupra calotelor polare**

polar cap absorption;
absorbtion au-déssus de la calotte polaire;
Absorbtion über Polarkalotte;
poláris sapka elnyelése;
поглощение в полярной шапке;
absobción en el casquete polar ;

efectul asupra undelor radioelectrice la latitudini înalte cauzat de creşterea bruscă a concentrației de electroni în *stratul D al ionosferei;* este produs de pătrunderea unui flux de protoni solari cu mare energie şi începe la câteva ore după observarea unei *erupții solare* şi, în cazuri excepționale, poate persista câteva zile.
(OMM P 0990)

008 **absorbție atmosferică**

atmospheric absorption;
absorption atmosphérique;
atmosphärische Absorption;
légköri elnyelés (abszorpció);
поглощение радиации в атмосфере;
absorción atmosférica;

transformarea *energiei radiante* în energie termică, mecanică, electrică, etc., datorită absorbției acesteia de către constituenții atmosferici.
(OMM A 2720)

009 **absorbție auroralĕ**

auroral absorption;
absorption aurorale;
auroralische Absorption;
sarki fény abszorbció;
авроральное поглощение;
absorción auroral;

absorbția undelor radioelectrice în timpul fenomenelor aurorale care determină absența completă a ecourilor ionosferice.
(OMM A 3120)

010 **absorbție selectivă**

selective absorption;
absorption sélective;
Selektivabsorption;
szelektiv elnyelés (abszorpció);
избирательное поглощение/селективное ~;
absorpción selectiva;

absorbție care variază în funcție de lungimea de undă a radiației care cade pe o substanță absorbantă.
(OMM S 0690)

011 **acalmie**

lull;
acalmie;
Windstille/Flaute, Kalme;
szélcsend;
затишье;
recalmón/calma;

1. potolire sau încetare temporară a mişcării; în meteorologie, potolirea vântului sau a valurilor. (DEX)
2. intervalul de linişte din cadrul unei perioade agitate sau care o precede (liniştea dinaintea furtunii) ori urmează după aceasta.

(Dmet A 06, C 09)

012 **accelerația circulației**

acceleration of the circulation;
accélération de la circulation;
Zirkulationsbeschleunigung;
cirkulációs gyorsulás;
ускорение циркуляций;
aceleración de la circulación;

variația circulației C pe un contur închis în unitatea de timp: (dC/dt).
(Dmet A 7)

013 **accelerația gravitației**

gravity acceleration;
accélération de la pesanteur (gravitation);
Gravitationsbeschleunigung/Schwerebeschleunigung;

nehézségi gyorsulás;
ускорение силы тяжести/гравитациоиная ~;
acceleración de la gravitación;

acceleraţia g a unui corp în cădere liberă în câmpul atracţiei terestre, adică acceleraţia gravitaţională a unităţii de masă, reprezintă gradientul potenţialului forţei de gravitaţie (geoptenţialul). În 1940, Lambert a propus o nouă valoare pentru g la nivelul mediu al mării ($g_0 = 9{,}80665 m/s^2$ pentru nivelul mediu al mării), adoptată de OMM: $g\varphi^0 = 978{,}0356(1 + 0{,}0052885\sin^2\varphi - 0{,}0000059\sin^2 2\varphi)$, din care pentru $\varphi = 45^0$ rezultă $g_{45^0} = 980{,}616 cm/\sec^2$. Dependenţa lui g de înălţimea deasupra nivelului mediu al mării este exprimată de relaţia:
$g_z = g_0(1\text{-}3{,}14.10^{-7}z)$, iar pentru o latitudine specificată este obţinută cu ecuaţia $g = g_0 \cdot (r_0 / r_0 + z)^2$ unde r_0 este raza efectivă a Pământului la latitudinea respectivă, aşa cum rezultă din ecuaţiile lui Lambert. Practic, până la înălţimea de 30 km variaţia gravitaţiei pe verticală este de ordinal a 1% din valoarea ei.
(Atm.Std.USA 1976)

014 **acceleraţie**
acceleration;
accélération;
Beschleunigung;
gyorsulás/gyorsítás;
ускорение;
acceleración;

vector care reprezintă variaţia vitezei în unitatea de timp, în mărime şi direcţie: $\vec{a} = d\vec{V} / dt$.
(Dmet C 8)

015 **acceleraţie absolută**
absolute acceleration;
accélération absolu;
Absolutbeschleunigung;
abszolut gyorsulás;
абсолютное ускорений;
aceleración absoluto;

pentru corpurile situate pe Pământul în rotație, în particular pentru aerul atmosferic, accelerația într'un sistem absolut de coordonate.
(Dmet man)

016 **accelerație relativă**
relative acceleration;
acceleration relative;
Relativbeschleunigung;
relativ gyorsulás;
относительное ускорение;
aceleración relativa;
accelerația unei mişcări relative; în meteorologie , prin aceasta se înțelege accelerația unei particule de aer în cadrul unui sistem de coordonate legat de suprafața terestră în rotație.
(Dmet man)

017 **accelerație unghiulară**
angular acceleration;
accéleration angulaire;
Winkelbeschleunigung;
szöggyorsulás;
угловое ускорение;
aceleración angular;
vector cu valoare numerică $\varepsilon = \delta\omega / \delta t$, unde ω reprezintă viteza unghiulară; unitatea de măsură este radian/s.
(Dmet man)

018 **accident climatic/**revoluție climatică
climatic revolution;
accident climatique;
klimatische Unfall (Zufall);
éghajlat baleset/éghajlat fordulat;
климатическии взрыв;
revolución climática;
variație climatică ce are loc într'o perioadă foarte lungă (mai mare de 10^6 ani), datorată probabil acivității geotectonice (deriva continentelor, orogenie, schimbări la scară mare în distribuția raportului uscat/apă) şi variațiilor semnificative ale activității solare.

(OMM C 1100)

019 **acdar**

acdar;
acdar
acdar;
acdar/akusztikus megfigyelés;
акдар;
acdar;

sistem de detectare şi telemetrare prin mijloace acustice; în meteorologie, termenul desemnează tipul de sondaj atmospheric efectuat cu asemenea mijloace.
(OMM A 0280)

020 **ace de gheață**

ice needles/diamond dust;
aiguilles de glace/poudrin de ~;
Eisnadeln/Diamantenstaub;
jégtűk/jégdara;
ледяные иглы/алмазная пыль (мелкие ледяные кристалы);
agujas de hielo/polvo brillante;

1. *cristale de gheață* lungi şi subțiri, de formă prismatică hexagonală, care se formează la o temperatură cuprinsă între -4^0 şi -6^0C. (OMM I 0130)
2. *precipitație* formată din mici cristale de gheață care cad pe timp senin; adeseori sunt aşa de mici încât par că sunt în suspensie în aer, deşi sunt animate de mişcări oscilante care le conferă un aspect strălucitor de pulbere de diamant când sunt privite în lumina Soarelui.

(OMM D 0530)

021 **aclimatizare**

acclimatization;
acclimatation;
Akklimatisation;
akklimátizálódas;
акклиматизация;
aclimatación;

proces de adaptare treptată a organismelor vii la alte condiții climatice decât cele în care au fost obişnuite.
(OMM A 0220)

022 **acreţiune**
accretion;
accrétion;
Akkretion;
részecskenövekedés;
аккреция/нарастание;
acreción;
creşterea în volum a particulelor noroase sau precipitante prin coliziunea şi unirea unei particule de gheaţă (cristal sau fulg de zăpadă) cu o picătură minusculă de apă suprarăcită, care îngheaţă brusc în urma acestui impact.
(OMM A 0230)

023 **actinograf/**pirheliograf
actinograph/pyrheliograph;
actinographe/pyrhéliographe;
Aktinograph/Pyrheliograph;
aktinográf/pirheliográf, sugárzásíró;
актинограф/пиргелиограф;
actinógrafo/pirheliógrafo;
actinometru sau *piranometru* care înregistrează, de regulă zilnic, pe o diagramă radiaţia solară directă (difuză şi globală).
(OMM A 0380, P 2140, D met A 11)

024 **actinogramă/**pirheliogramă
actinogram/pyrheliogram;
actinogramme/pyrhéliogramme;
Aktinogramm/Pyrheliogramm;
actinogram;
актинограмма/пиргелиограмма;
actinograma/pirheliograma;
diagramă cu înregistrarea unui *actinograf/pirheliograf.*
(OMM A0370, P 2130)

025 **actinologie**
actinology;
actinologie;
Aktinologie;
aktinológia;
актинология
actinologia;
sinonim cu actinometrie, termenul nu mai este folosit în prezent.
(Dmet A 15)

026 **actinometrie/**radiometrie
actinometry/radiometry;
actinométrie/radiométrie;
Aktinometrie/Radiometrie/Strahlungsmessung;
sugárzástan/radiometria (sugárzás méréstan);
актинометрия/радиометрия;
actinometría/radiometría;
ramură a fizicii consacrată studiului şi măsurării radiaţiilor electromagnetice, în particular în meteorologie a *radiţiei solare* şi *terestre.*
(OMM A 0400, R 0600, Dmet A 16)

027 **actinometru/**pirheliometru
actinometer/pyrheliometer;
actinomètre/pyrhéliomètre;
Aktinometer/Pyrheliometer;
aktinométer/pirheliométer;
актинометр/пиргелиометр;
actinómetro/pirheliómetro;
instrument pentru măsurarea radiaţiei solare directe (şi difuze) pe baza determinării cantităţii de căldură rezultată din absorbţia acestei radiaţii pe senzorul aparatului.
(OMM P 2150)

028 **activitate solară**
solar activity;
activité solaire;
Sonnentätigkeit;

napaktivitás;
солнечная активность;
actividad solar;

perturbații pe suprafața Soarelui aşa cum sunt erupțiile şi petele solare; are caracter cvasi ciclic, cu o periodicitate de circa 11,5 ani între maxime.
(OMM S 1890)

029 **acțiune de blocaj**
vezi B 107 blocaj

030 **acumularea anuală de zăpadă**
vezi R 179 rezerva de zăpadă

031 **acumulare**
accumulation;
accumulation;
Akkumulation;
akkumuláció;
аккумуляция/накопление;
acumulación;

cantitatea de zăpadă sau gheață, ori de oricare altă formă a apei în stare solidă, care se adaugă prin *alimentare* la un gheţar sau peste un câmp de zăpadă; reprezintă opusul procesului de *ablațiune* sau de eroziune.
(OMM A 0250)

032 **acumulare de gheață**
ice accretion;
accrétion de glace;
Vereisung/Eisbildung;
jegesedés;
обледенение/нарастание льда;
acumulación de hielo;

proces prin care se formează şi creşte un strat de gheață pe o suprafață solidă, ca cea a unei aeronave, expusă la o *precipitație suprarăcită* sau picăturelelor suprarăcite de nor, care îngheață la contactul cu suprafața respectivă.

(OMM I 0020)

033 **acurateţe/**exactitate
accuracy;
exactitude;
Genauigkeit;
pontosság;
точность;
exactitud;
gradul de apropiere dintre valorile sau rezultatele măsuratorilor ori citirilor unui instrument şi valorile reale ale mărimilor măsurate sau calculate, admiţând că au fost aplicate toate corecţiile posibile.
(OMM A 0270)

034 **acustică atmosferică/**acustică meteorologică
meteorological acoustics/atmospheric acoustics;
acoustique météorologique/acoustique atmosphérique;
Akustik der Atmosphäre/Atmosphärischakustik;
légköri akusztika/meteorológiai akusztika;
метеорологическая акустика/атмосферная акустика;
acústica meteorologica/acústica atmosférica;
studiul sunetelor de origine atmosferică şi a influenţei condiţiilor atmosferice asupra propagării şi audibilităţii sunetelor provenite din orice sursă.
(OMM A 2730, M 0880)

035 **acustică meteorologică**
vezi A 034 acustica atmosferică.

036 **adăpost de instrumente**
vezi A 038 adăpost meteorologic

037 **adăpost engelz**
vezi A 038 adăpost meteorologic.

038 **adăpost meteorologic/**adăpost de instrumente, adăpost englez, adăpost Stevenson
Stevenson screen/thermometer ~, instrument shelter;

abri Stevenson/~ anglais, ~ météorologique, ~ d'instruments;
Thermometerhütte, englische Hütte, meteorologische ~;
hőmérőház/angol ~;
метеорологическая будка Стивенсона/английская ~, термометрическая ~, термометричесмий навес;
abrigo meteorológico de Stevenson/~ ~ para instrumentos, ~ ~ termómetros, garita para termómetro;
construcție instalată pe platforma meteorologică, destinată protejării unor instrumente contra radiației solare directe şi de intemperii, asigurându-le în acelaşi timp şi o ventilație corespunzătoare; este o cuşcă cu pereții din jaluzele care asigură o ventilare perfectă a interiorului, folosită în special pentru termometrele uscat şi umed (psihrometru), de maximă şi minimă, higrometre, inclusiv pentru variantele înregistrătoare ale acestora; pe teritoriul României, acest adăpost este construit din lemn, fiind instalat cu uşile de acces către nord, pe picioare tot din lemn. Prin construcție şi funcționalitate asigură determinarea valorilor măsurate la 2 metri deasupra solului, "la umbră".
(OMM I 0590, S 2930)

039 **adăpost Stevenson**
vezi A 038 adăpost meteorologic.

040 **adăpost termometric cu contracurent**
reverse flow thermometer housing;
boîtier thermométrique à contre-courrant;
Thermometerhüte mit Gegenstrom;
áramlás elterelése a repülőgépre szerelt hőmérőn;
корпус термометра с обратным током;
abrigo de termómetro a contracorriente ;
tehnică de reducere a efectului apei lichide din aer asupra *termometrelor* aeropurtate prin inversarea direcției curentului de aer ce trece peste senzor.
(OMM R 1720)

041 **adăpost termometric Rosemount**
Rosemount temperature housing;
boîtier thermometrique Rosemount;

Rosemount Thermometerhütte;
Rosemount hőmérőház;
корпус термометра Роземаунта;
abrigo termométrico de Rosemount:

apărătoare folosită pentru diminuarea efectului picăturilor de apă lichidă din atmosferă asupre termometrelor aeropurtate, care foloseşte inerţia picăturilor şi asigură protecţia senzorului.
(OMM R 1940)

042 **adâncimea ciclonului (depresiunii barice)**
depth of cyclone;
profondeur du cyclone;
Tiefe dem Zyklon;
a ciklon mélység;
глубная циклона;
profundidad del ciclón;

valoarea cea mai mică a presiunii atmosferice din centrul unui ciclon sau depresiune barică; în cazul ciclonilor extratropicali aceasta este în medie 970-980 hPa, rareori înregistrându-se valori până la 950 hPa în emisfera nordică şi până la 920 hPa în cea sudică. În ciclonii tropicali, valoarea presiunii atmosferice în centrul lor coboară frecvent sub 900 hPa, cei mai adânci cicloni tropicali înregistrându-se iarna la nord de ecuator în Oceanele Atlantic şi Pacific.
(Dmet A 32)

043 **adâncirea ciclonului (depresiunii barice)**
deeping of a depression;
creusement d'une depression;
Niederstoß dem Zyklone;
depresszió kimélyülése;
углубение депрессии;
ahondamiento de una depresión;

scăderea cu timpul a presiunii în centrul unei depresiuni.
(OMM D 0120)

044 **adiabata aerului umed (saturat)**
vezi A 047 adiabata umedă

045 **adiabata aerului uscat**

vezi A 048 adiabata uscată

046 **adiabata de saturație**

vezi A 047 adiabata umedă

047 **adiabata umedă/**adiabata de saturație, adiabata aerului umed saturat

moist adiabatic/saturated ~, wet ~, saturation ~, moist adiabat;
adiabatique de l'air humide saturé/~ de saturation ;
Feuchteadiabate;
nedves adiabata;
влажная адиабата/кондепсационная ~,
адиабата влажности;
adiabática del aire saturado/~ de saturación, ~ húmeda;

curbă ce reprezintă o valoare constantă a temperaturii potențiale a termometrului umed pe o diagramă termodinamică. Expresia matematică a acestei adiabate este dată de ecuația diferențială de tipul: $dT/T = AR/C_p \cdot \beta \cdot dp/p = 0{,}285\,\beta \cdot dp/p$; în condițiile procesului de trecere a vaporilor de apă în faza lichidă , chiar în stadiul de suprarăcire (considerând numai căldura latentă de condensare),adiabata este denumită "de condensare" şi în cazul trecerii vaporilor de apă direct în fază solidă "de sublimare".
(OMM M 1700, M 1710, Dmet A 30)

048 **adiabata uscată/**adiabata aerului uscat

dry adiabatic/~ adiabat;
adiabatique sèche;
Trockenadiabate;
száraz adiabata;
сухоадиабатический/сухая адиабата;
adiabática del aire seco/adiabata seca;

curba de pe o *diagramă termodinamică* ce reprezintă variațiile temperaturii unei mase mici de aer uscat (nesaturat) de dimensiunile unei particule, ridicată sau coborâtă pe verticală printr'un proces adiabatic uscat. Ecuația adiabatei aerului uscat pentru variabilele temperatură-presiune este dată de ecuația lui Poisson: $T_0/T = (p_0/p)^{AR/C_p}$;

valoarea numerică a exponentului AR/C_p este aproximativ egală cu 0,285. Adiabata uscată, care exprimă relația dinte temperatură şi înălțimea particulei de aer în ascensiune, este dată de relația: $T = T_0 - \gamma z$, unde γ este gradientul adiabatic uscat, egal cu aproximativ 1^0C/100m ($0{,}973^0$C/100m) şi z înălțimea în sute de metri.
(OMM D 1250, D 1260, Dmet A 31)

049 **adiabată**
adiabatic/adiabat;
adiabatique;
Adiabate;
adiabata;
адиабата;
adiabática/adiabata;
curba care reprezintă, pe o *diagramă termodinamică*, variația temperaturii unei particule de aer supusă unui *proces adiabatic*.
(OMM A 0450, A 0460)

050 **administrația meteorologică aeronautică**
aeronautical meteorological administration;
administration météorologique aéronautique;
flugmeteorologische Administration/~Amstverwaltung;
repülésmeteorológiai közigazgatás:
метеорологическая аэронавтическая управление;
administración meteorológico aeronáutica;
organism desemnat de către autoritatea de stat ca responsabil pentru furnizarea serviciilor meteorologice aeronautice într'un spațiu aerian.
(Anexa 3 OACI)

051 **adsorbție**
adsorption;
adsorption;
Adsorption;
adszorpció;
адсорбция;
adsorpción;

aderarea unei pelicule lichide subțiri sau a moleculelor unui gaz ori ale unui lichid la o substanță solidă, respectiv pe suprafața unui corp solid, fără să aibă loc o reacție chimică între acestea.
(OMM A 0610)

052 **advecție**
advection;
advection;
Advection;
advekció;
адвекция;
advección;
transportul proprietăților unei mase de aer de către câmpul de viteză din atmosferă.
(OMM A 0620)

053 **advecție ageostrofică**
ageostrophic advection;
advection agéostrophique;
ageostrophische Advection;
ageosztrofikus advekció;
агеострофическая адвекция;
advección ageostrófica;
advecție care are loc pe componenta ageostrofică a vântului.
(OMM A 0920)

054 **advecție caldă**
vezi A 059 advecție termică;

055 **advecție geostrofică**
geostrophic advection;
advection géostrophique;
geostrophische Advektion;
geosztrófikus advekció;
геострофичесая адвекциа;
advección geostrófico;
advecție produsă de componenta geostrofică a vântului.
(OMM G 0300)

056 **advecție de turbion/**advecție de vorticitate
vorticity advection
advection de tourbillon;
Wirbelkeitadvektion/Vorticityadvection;
örvényességi advekció;
адвекция вихра;
advección por vorticidad;
în dinamică la scară mare, transportul *vorticității absolute* a particulelor individuale de aer de către vânt.
(OMM V 0530)

057 **advecție de vorticitate**
vezi A 056 advecție de turbion.

058 **advecție rece**
vezi A 059 advecție termică.

059 **advecție termică;** advecție caldă/rece**;**
thermal advection; warm/cold advection;
advection thermique; advection chaude/froide;
thermische Advektion/Warme-/Kalteadvektion;
termikus advekció; meleg/hideg advekció;
термическая адвекция; теплая/холодная адвекция;
advección térmico; advección (de) calida/frío;
încălzirea sau răcirea locală a atmosferei determinată de deplasarea aerului în plan orizontal dintr'o zonă în alta; din punct de vedere meteorologic, advecția termică se poate reprezenta ca o deplasare a izotermelor în câmpul curenților de aer şi este exprimată prin produsul $\vec{v}.\nabla t$, unde $\vec{v}$ este viteza vântului şi ∇t este ascendentul orizontal al temperaturii. Atunci când izobarele sau izohipsele coincid sau sunt paralele cu izotermele(vântul geostrofic) advecția termică este nulă, însă dacă în structura câmpului termobaric, izotermele medii ale TR_{1000}^{500} intersectează liniile de curent din troposfera medie (700 sau 500 hPa) sub un unghi de la dreapta la stânga advecția este pozitivă (caldă), iar în situație inversă este negativă, intensitatea advecției fiind direct proporțională cu mărimea unghiului respectiv.
(Dmet A 40)

060 **advecţie turbulentă**/transport turbulent
eddy advection/~ transport;
advection turbulente/transport ~;
wirbelig Advektion/~ Transport;
örvényadvekció/örvényátvitel;
турбулентная адвекция/турбулентный перенос;
advección por turbulencia/transporte turbulento;
transferul proprietăţilor unei *mase de aer* prin turbioane (turbulenţă). (OMM E 0130)

061 **aer**
air;
air
Luft;
levegő;
воздух;
aire;
fluid gazos care constitue atmosfera terestră, indispensabil vieţii aerobe; din punct de vedere chimic, aerul pur este un amestec de mai multe gaze, dintre care azotul şi oxigenul sunt preponderente în straturile inferioare ale atomsferei; pe lângă aceste componente de bază, aerul mai conţine o cantitate de gaze inerte, oxizi de azot, bioxid de carbon, emanaţii radioactive de origine terestră (radon), vapori de apă şi particule lichide în suspensie alături de alte particule solide şi pulberi microscopice de diferite origini, printre care se găsesc germeni şi micro organisme (spori, virusuri, polen, etc.), care formează aerosolul atmosferic. Deşi în proporţie nesemnificativă, câteva dintre componentele minore au o influenţă considerabilă asupra bugetului radiativ, acţionând ca absorbanţi selectivi ce produc benzi spectrale atât în domeniul IR (vapori de apă, CO_2, O_2), cât şi în UV (ozonul). Variaţiile importante în concentraţia acestora, acumulate în timp, produc modificări climatice mai mult sau mai puţin reversibile, cu implicaţii biologice negative. Presiunea exercitată de aer, în principal sub acţiunea forţei de gravitaţie, se numeşte *presiune atmosferică*. Compoziţia aerului variază cu înălţimea, în funcţie de greutatea moleculară a componentelor, iar în păturile superioare ale atmosferei şi datorită proceselor de disociere fotochimică determinate de radiaţia solară. (Vezi şi anexa A 061)

(OMM A 1070, Dmet A 42, US Std.Atm. 1980)

062 **aer antarctic**

antarctic air;
air antarctique;
antarktische Luft;
antarktikus levegő;
антарктический воздух;
aire antártico;

masă de aer originară din continentul Antarctic, care este foarte rece în straturile inferioare.
(OMM A 1950)

063 **aer arctic**

arctic air;
air arctique;
arktische Luft/Arktikluft;
arktikus levegő;
арктический воздух;
aire ártico;

masă de aer originară din regiunile arctice, foarte rece în straturile joase, care invadează ocazional latitudinile mai joase; rareori, poate ajunge până la latitudinea României în cadrul circulațiilor polare directe sau ultrapolare.
(OMM A 2360)

064 **aer cald**

warm air;
air chaud;
Warmluft;
meleg levegő;
тёплый воздух;
aire caliente;

aer a cărui temperatură este mai mare decât cea a suprafeței subiacente sau decât cea a particulelor de aer din mediul înconjurător în care se deplasează.
(OMM W 0060)

065 **aer ceţos**

mist;
brume/brouillard;
feuchter Dunst;
pára/párásság;
дымка;
neblina/bruma;

suspensie în atmosferă de picăturele microscopice de apă sau de particule higroscopice umede, care reduc vizibilitatea orizontală la suprafaţa terestră (prin convenţie, până la 1 km).
(OMM M 1520)

066 **aer clar**

clear air;
air clair/air limpide;
Klarluft;
felhő nélküli/derült idő;
ясный воздух;
aire claro;

1. aer fără nori sau ceaţă;
2. în anumite cazuri, aer care nu conţine nici o particulă solidă sau lichidă care ar putea reduce vizibilitatea.

(OMM C 0780)

067 **aer continental**

continental air;
air continental;
kontinental Luft;
szárazföldi levegő/kontinentális ~ ;
континентальный воздух;
aire continental;

masă de aer care staţionează deasupra unui continent timp de mai multe zile şi care, în consecinţă, capătă proprietăţile principale ale suprafeţei subiacente peste care a staţionat, conţinând în final mai puţini vapori de apă şi devenind mai uscat.
(OMM C 2750)

068 **aer de foehn**

foehn air ;
air de foehn ;
Föhnluft ;
főnlevegő ;
фёновый воздух;
aire de foehn ;

aer cald şi uscat asociat unui vânt de *foehn*, observabil la baza pantelor pe care coboară asemenea tipuri de circulații locale. (OMM F 0620)

069 **aer ecuatorial**

equatorial air;
air équatorial;
Äquatorialluft;
egyenlítői levegő;
экваториальный воздух;
aire ecuatorial;

masă de aer care a staționat peste regiuni ecuatoriale timp de mai multe zile şi care, în consecință, a devenit relativ caldă. (OMM E 0800)

070 **aer instabil**

unstable air;
air instable;
unbestanding Luft ;
instabilis (bizonytalan egyensúlyú) levegö;
неустойчивый воздух;
aire inestable;

aer în care predomină *instabilitatea hidrostatică*, situație care este determinată de gradienții verticali de temperatură şi umiditate ai aerului respectiv. (OMM U 0090)

071 **aer maritim**

maritime air;
air maritim;
Meeresluft/maritime Luft;
óceáni levegő/tengeri ~, maritim ~;

морской воздух;
aire marítimo;

masă de aer care a staționat sau s-a deplasat lent mai multe zile peste o suprafață maritimă sau oceanică, timp în care a acumulat un bogat conținut de umezeală, cel puțin în straturile ei inferioare.
(OMM M 0180)

072 **aer maritim polar**

maritime polar air;
air maritime polaire;
Polarmeerluft/maritime Polarluft;
poláris óceáni levegő/poláris tengeri (maritim) levegő;
полярный морской воздух;
aire maritimo polar;

masă de aer de origine polară, cu proprietăți caracteristice aerului maritim căpătate pe parcursul trecerii ei peste zonele oceanice de la latitudinile mijlocii, unde se umezeşe şi se încălzeşte treptat. Pentru Europa, asemenea mase de aer provin de pe Oceanul Atlantic de Nord şi iarna determină încălzirea vremii, mai ales în partea vestică şi centrală a continentului. În literatura meteorologica, mai este descris şi sub denumirea de aer maritim al latitudinilor mijlocii.
(Dmet man)

073 **aer maritim tropical**

tropical maritime air;
air maritime tropicale;
Tropikalmeersluft/Seetropisch Luft;
trópusi óceani levegő/~ tengeri ~, ~ maritim ~;
тропический морской воздух;
aire marítimo tropical;

masă de aer formată în zona anticiclonilor subtropicali ; pentru continentul european, aerul maritim tropical provine din zona *anticiclonului Azoric* şi bazinul mediteranean, iar pentru continentul nordamerican acest tip de aer provine atât din Oceanul Pacific cât şi din Oceanul Atlantic, în special din Golful Mexic unde aerul este foarte cald şi umed.
(Dmet man)

074 **aer polar**

polar air;
air polaire;
Polarluft;
poláris levegő;
полярный воздух;
aire polar;

masă de aer care a staționat sau s-a format la latitudini înalte, polare, mai multe zile, şi care a devenit astfel relativ mai rece, cel puțin în straturile ei inferioare.
(OMM P 0950)

075 **aer polar întors**

returning polar air;
air polaire de retour;
wiederkehrende Polarluft/zurükströmende ~ ;
visszatérő sarki levegő;
возвращающийся полярный воздух;
masa de aire polar de retorno;

masă de aer polar care se reîntoarce către latitudini mai înalte, ca de exemplu pe partea anterioară a unei depresiuni sau pe partea posterioară a unui anticiclon.
(OMM R 1680)

076 **aer poluat**

polluted air;
air pollué;
verunreinigte Luft/beschmutzte ~;
szennyezett levegő;
загрязненный воздух;
aire contaminado;

aer ce conține în suspensie particule de praf, fum, microorganisme sau alte componente gazoase diferite de cele care intră în mod normal în compoziția atmosferei terestre. (OMM P 1160)

077 **aer pur**

pure air/clean ~;
air pure;

reine Luft;
tiszta levegő;
прозрачный чистый воздух/ чистый воздух;
aire puro;

denumire tehnică pentru aerul care nu conține particule solide sau lichide în suspensie şi nici gaze diferite de cele care intră normal în compoziția standard a atmosferei terestre; un litru de aer pur la temperatura de 0^0C şi presiune normală (760 mm Hg) cântăreşte 1,293 g. În natură nu există aer pur, acesta fiind obținut numai în condiții de laborator; în meteorologie, noțiunea de aer (relativ) pur sau curat descrie aerul ce are un conținut nesemnificativ de particule în suspensie şi, în consecință, are o foarte bună transparentă, respectiv vizibilitate.
(OMM C 0770, P 2060, Dmet A 68)

078 **aer saturat**
satured air;
air saturé;
gesättigte Luft;
telített levegő;
насыщенный воздух;
aire saturado;

aer umed în echilibru cu o suprafață plană de apă pură sau de gheață, la aceeaşi temperatură şi presiune, adică aer în care tensiunea vaporilor de apă este saturantă (are valoarea maximă saturantă); în acest caz umezeala relativă a aerului respectiv este 100%.
(OMM S 0210)

079 **aer stabil**
stable air;
air stable;
beständig Luft;
stabilis levegő/szép idő;
устойчивый воздух;
aire estable;

masă de aer în care predomină *stabilitatea hidrostatică* , aceasta fiind determinată de mărimea gradienților verticali de temperatură şi umezeală. (OMM S 2560)

080 **aer tropical**

tropical air;
air tropial;
Tropikluft;
trópusi lévegő;
тропический воздух;
aire tropical;

masă de aer care a staționat mai mult timp în regiuni tropicale sau subtropicale şi care, ca urmare a acestui fapt, a devenit caldă şi umedă.
(OMM T 1480)

081 **aer umed**

moist air;
air humide;
feuchte Luft;
nedves levegő;
влажный воздух;
aire húmedo;

1. în termodinamică, aer ce conține vapori de apă,
2. aer cu umezeală relativă mare.

(OMM M 1720)

082 **aer uscat**

dry air;
air sec;
trockene Luft;
száraz levegő;
сухой воздух;
aire seco;

1. în *termodinamică,* aerul care nu conține vapori de apă;
2. aer cu *umiditate relativă* mică.

(OMM D 1280)

083 **aerobiologie**

aerobiology;
aérobiologie;
Aerobiologie/Luftbiologie;

aerobiológia;
аэробиология;
aerobiología;

ramură a biologiei care studiază organismele mici existente în suspensie în atmosferă, vegetale (spori, polen, semințe) sau animale (în majoritate insecte) care formează planctonul atmosferic, comportamentul lor în mediul aerian şi efectele lor asupra altor organisme; acestea pot ajunge la înălțimi foarte mari(până la 15 km/10 mile), fiind antrenate şi menținute în aer de difuzia turbulentă, amestecul lateral şi curnții termoconvectivi ascendenți.
(OMM A 0710)

084 **aerodinamica**

aerodynamics;
aérodynamique;
Aerodynamik;
aerodinamika;
аэродинамика;
aerodinámica;

ramură a mecanicii care se ocupă cu studiul mişcării gazelor, în particular a aerului atmosferic, mişcarea corpurilor solide în medii gazoase (aer), precum şi a forțelorşi momentelor ce apar ca urmare a acestei mişcări.
(Dmet A 58)

085 **aerodrom**

aerodrome/flying field;
aérodrome;
Flugplatz/Landeplatz;
repülőtér;
аэродром;
aeródromo;

teren sau o suprafață delimitată pe uscat sau pe apă amenajată special pentru aterizarea, decolarea, deplasarea la sol şi staționarea avioanelor, cu instalații, echipamente şi asistența tehnică specifică activității de zbor. Un aerodrom utilizat exclusiv pentru elicoptere se numeşte heliport.
(Tech. Reg. vol.ii, basic soc. no 2, OMM no 49, Anexa 3 OACI , DEX)

086 **aerodrom/aeroport de rezervă**

alternate aerodrom;
aerodrome alternatif/~ de réserve;
Abwechselndflugplatz/Reservelufthafen;
tartalék repülõtér
запасной аэропрт/чередованыи ~;
aeródromo alternativo/~ de reserve;

un aerodrom specificat în planul de zbor, spre care se poate dirija o aeronavă atunci când aeroportul/aerodromul de destinație devine impracticabil sau când este imposibil sau nerecomandabil să se îndrepte sau să ajungă la aerodromul/aeroportul de destinație; poate fi aeroport de rezervă după caz, unul de pe rută cel de decolare sau pe rută ECTOP.
(OMM Anexa 3)

087 **aerograf**

vezi A 090 aerometeorograf

088 **aerogramă/**diagramă Refsdal

aerogram/Refsdal diagram;
aérogramme/diagramme de Refsdal;
Aerogramm/Refsdaldiagramm;
aerogram/Refsdal-diagram;
аэрограмма/диаграмма Рефсдаля;
aerograma/diagrama de Refsdal;

diagramă termodinamică cu coordonate carteziene rectangulare sau oblice ln*T*, *T* ln*p*, *T* şi *p* fiind temperatura şi presiunea.
(OMM A 0740, R 1290)

089 **aerologie**

aerology;
aérologie;
Aerologie;
aerológia;
аэрология;
aerología;

ramură a meteorologiei care se ocupă cu studiul proprietăţilor termodinamice ale atmosferei terestre, în deosebi din primele straturi principale ale ei – troposfera şi stratosfera joasă şi mijlocie
(OMM A 0810)

090 **aerometeorograf/**aerograf
aerograph/aerometeorograph;
aérograph/aérométéorograph;
AerographMeteorograph;
aerograf/meteorograf;
аэрограф/аэрометеорограф;
aerógrafo/aerometeorógrafo;
înregistrator sau meteorograf folosit pentru înregistrarea măsurătorilor meteorologice efectuate în atmosfera liberă (în altitudine), de regulă în timpul zborului unei aeronave sau ascensiunea unui balon.
(OMM A 0750)

091 **aeronautică**
aeronautics;
aéronautique;
Aeronautik/Luftfahrwesen;
léghajózás/aeronautika;
воздухоплавание;
aeronáutica;
1. ramură a tehnicii care se ocupă cu proiectarea şi construcţia aeronavelor;
2. disciplină care se ocupă cu problemele navigaţiei aeriene.
(DEX)

092 **aeronomie**
aeronomy;
aéronomie;
Aeronomie;
aeronómia;
аэрономия;
aeronomía;

ramură a ştiinţelor atmosferice care se ocupă cu studiul *atmosferei superioare,* în particular referitor la compoziţia, proprietăţile şi mişcările ei, şi la radiaţia primită din spaţiul extra atmosferic.
(OMM A 0870)

093 **aeroport**

airport;
aéroport;
Flughafen/Lufthafen, Feldhafen;
légikikötő;
аэропорт;
aeropuerto;

ansamblul de terenuri, construcţii şi instalaţii necesare aterizării, decolării, rulării şi staţionării aeronavelor, inclusiv servicii de alimentare, întreţinere şi asistenţă tehnică specifică la sol în zona aeroportului şi pentru circulaţia pasagerilor şi mărfurilor.
(DEX)

094 **aerosol**

aerosol;
aérosol;
Aerosol;
aeroszol/aerokolloid rendszer;
аэрозоль;
aerosol;

1. substanţe sub formă de particule solide sau picături fine lichide, în suspensie în atmosferă ;
2. sistem prin care se realizează pulverizarea unor particule solide sau lichide în aer sau într'un mediu gazos oarecare.

(OMM A 0880, DEX)

095 **aerosol marin**

marine aerosol;
aérosol marin;
Meeresaerosol;
tengeri aeroszól;
морской аэросоль;
aerosoles marinos;

particule solide sau lichide prezente în atmosferă care provin de pe suprafața mării, constituite în principal din cristale de clorură de sodiu şi picături ce conțin această sare în soluție ; sursa principală o constitue *embrunii*.
(OMM M 0140)

096 **aerosoli stratosferici**
stratospheric aerosols (particles);
(particules d') aérosols stratospheriques;
stratosphärische Aerosolteilchen;
sztratoszférikus aeroszolrészecskék;
стратосферные аэрозоли (аэрозольные частицы);
aerosoles estratosféricos;
particulele existente în stratosferă, provenite din erupții vulcanice, din transportul nucleelor de condensare şi al pulberilor din troposferă prin convecția puternică (adâncă) sau prin schimbul de aer la nivelul tropopauzei în domeniul de activitate al *curentului jet*, din activitatea aviației cu reacție de mare altitudine ori din lansarea de rachete, precum şi din pătrunderea prafului cosmic în stratosfera terestră; prezența şi creşterea lor cantitativă la acest nivel duce la mărirea albedoului planetar şi la scăderea temperaturii aerului, motiv pentru care aerosolii stratosferici sunt considerați ca unul din factorii climatici globali.
(Dmet)

097 **aerul din sol**
soil air;
air du sol;
Bodenluft;
talajlevegő;
почвенный воздух;
aire en el suelo;
aerul şi alte gaze existente în cavitățile sau spațiile interne dintre particulele de sol, necesare vieții şi plantelor.
(OMM S 1810)

098 **afânarea solului prin geruire/**descălțarea semănăturilor
frost heaving/soil-lifting;

foisonnement dû au gel/déchaussage (des semailles);
Frosthebungausfrieren der Saaten/Auswintern;
felfagyás (vetés);
вспучивание почвы (по морозов)/вспучивание почвы при промерзании;
levantamiento por helada;

ridicarea locală a solului ca urmare a dilatării prin îngheţare a apei conţinută în pătura superficială; când procesul este timpuriu produce pagube însemnate culturilor recent însămânţate sau slab răsărite prin ruperea rădăcinilor (descălţarea boabelor).
(OMM F 1490)

099 **afeliu** (apheliu)
aphelion;
aphélie;
Aphelium;
aphelium/naptávol;
афелий;
afelio;

punctul cel mai îndepărtat de Soare de pe orbita unei planete; Pământul se află la afeliu în fiecare an la data de 3 iulie, când distanţa faţă de Soare ajunge la 152 milioane km, faţă de 149,500000 km cât este distanţa medie.
(Dmet man)

100 **agent de însămânţare**
seeding agent;
agent d'ensemencement;
Wolkenimpfungagent/~mittel;
magvasítási ágens;
реагент реактивного воздействия на облака и туманы;
agente de siembra;

substanţă folosită pentru a produce sau pentru a acţiona ca *nuclee de condensare* într'un nor, ca de exemplu iodura de argint, zăpadă carbonică sau alte particule chimice higroscopice, dispersată de la sol (prin convecţie termică), dintr'un avion sau dintr'o rachetă.
(OMM S 0650)

101 **agent meteorologic portuar**

port meteorological liaison officer/harbour ~ ~ ~;
agent de liaison météorologique de port;
Hafen Meteorologischeragent;
kikötő-meteorologiai ügynök/~ ~ közeg;
метеоролог - сотрудник по связи в порту;
agente meteorológico de enlace en los puertos;

persoană oficială dintr'un port principal, desemnată de serviciul meteorologic al unui Membru OMM să țină legătura cu observatorii meteorologi de la bordul navelor, să verifice instrumentele meteorologice folosite de aceştia şi să faciliteze asistență tehnică, să dea avize şi să contacteze autoritățile maritime în vederea stabilirii unei cooperări în exploatarea *stațiilor meteorologice de pe navele în marş*.

(OMM P 1190)

102 **AGI**

vezi A 258 Anul geofizic internațional

103 **aglomerare**

agglomeration;
agglomération;
Agglomeration;
összeállás;
агломерация;
aglomeración;

în meteorologie, proces în care particulele precipitante cresc prin coliziune şi captarea de particule noroase sau de alte particule de precipitații.

(OMM A 0960)

104 **aglomerare convectivă**

conective cluster;
amas convectif;
Konvektivewollkensansammlung;
konvektív felhők együttese;
группа конвективных облаков;
aglomeración convectiva;

câmp identificabil de *nori convectivi*, de dimensiuni medii şi mari.
(OMM C 2950)

105 **agravarea vremii**
vezi Î 034 înrăutățirea timpului

106 **agregare**
agregation;
agrégation;
Aggregation;
aggregáció/szilárd csapadékrészecskék egyesülése;
конгломерация;
agregación;
în meteorologie, proces prin care particulele solide precipitante se combină în atmosferă pentru a forma particule mai mari, ca de exemplu *greloanele de grindină*, sau fulgii mari de zăpadă ce cad în aversele de zăpadă.
(OMM A 0970)

107 **agroclimatologie/**climatologie agricolă
agroclimatology;
agroclimatologie/climatologie agricole;
Agrarklimatologie;
agroklimatológia;
агроклиматология;
agroclimatología;
ramură a climatologiei care studiază efectele climatului (inclusiv ale variabilității şi schimbărilor acestuia) asupra agriculturii, în sensul cel mai larg.
(OMM A 1020)

108 **agrometeorologie/**meteorologie agricolă (agrară)
agrometeorology;
agrométéorologie;
Agrarmeteorologie;
agrometeorológia;
сельскохозяйственная метеорология/агрометеорология;
meteorología agrícola/agrometeorología;

ramură a meteorologiei care se ocupă cu studiul interacțiunilor dintre factorii meteorologici şi hidrologici pe de o parte şi agricultura în sensul cel mai larg pe de altă parte, incluzând horticultura, zootehnia şi silvicultura.
(OMM A 1000)

109 **AIREP - raport meteorologic de zbor**
air-report – AIREP;
comptrendu en vol –AIREP;
AIREP – Flugmeldung;
AIREP;
донесение с борта (воздушного судна) - AIREP;
aeronotificación/informe aéreo – AIREP;
1. mesaj ce conține un raport sau o informare de la un avion în zbor, pregătit(ă) conform cerințelor sau specificațiilor pentru indicarea poziției şi pentru informații operative şi meteorologice;
2. sintagmă inclusă la începutul mesajului folosit pentru transmiterea informațiilor referitoare la zbor şi ca preambul al buletinelor cu acest tip de mesaje.
(OMM A 1190, A 1350)

110 **aisberg**
iceberg;
iceberg;
Eisberg;
jéghegy;
айсберг;
iceberg;
bloc mare de gheață desprins din calotele glaciare polare, care plutește în derivă pe oceane către latitudinile calde; influențează clima regiunilor învecinate cu traseele lor obişnuite de deplasare şi, datorită faptului că 5/6 până la 9/10 din masa lor se află sub apă, periclitează navigația maritimă. Toponimul de origine engleză a fost dat de dimensiunile mari şi aspectul general de „munte de gheață“; înălțimea lor variază în medie între 70 şi 100-200 m (în Antarctica pot depăşi 450 m), iar lungimea lor variază între câțiva km şi câteva zeci de km; în vecinătatea locurilor de proveniență au marginile abrupte şi înalte. Pot persista peste 10 ani. Pentru Oceanul Atlantic de nord, sursa de

aisberguri sunt coastele Groenlandei şi Arhipelagul nord canadian, de unde sunt preluate de curentul rece al Labradorului.
(Dmet A 82)

111 **AISC**
vezi A 259 anul internațional al Soarelui calm

112 **ajustare convectivă**
convective adjustement;
ajustement convectif;
Konvektivesadjustierung;
konvekció parametrizálása;
конвективная поправка;
ajuste convectivo;
procedură folosită într'un model numeric atunci când *gradientul vertical de temperatură* depăşeşte o anumită valoare, care constă în *parametrizarea* convecţiei prin redistribuirea *căldurii sensibile*, a conţinutului în vapori de apă şi a conţinutului de apă lichidă.
(OMM C 2920)

113 **ajustare geostrofică**
geostrophic adjustment;
ajustement géostrophique;
geostrophischer Adjustierung;
geosztrofikus összeillesztés / kvázigeosztrofikus mozgásra törvekvés;
геострофическая перестройка;
ajuste geostrófico;
procedură folosită în modelarea numerică pentru procesul de revenire a atmosferei la o stare cvasigeostrofică, datorită compensării efectelor secundare induse de mişcarea ageostrofică.
(OMM G 0290)

114 **albastrul cerului**
blue of sky;
bleu du ciel;
Himmelsblau/Himmelsbläue;
az ég kékje;

голубой цвет неба/синева неба;
azul del cielo;

colorarea în albastru, mai mult sau mai puțin intens, a boltei cereşti senine, determinată de difuzia selectivă a radiației solare pe moleculele de aer (difuzia sau legea lui Reyleigh) ; lumina albastră suferă o difuzie mai mare decât cea cu lungimi mai mari de undă.
(OMM B 1000)

115 **albedo**
albedo;
albédo;
Albedo;
albedó;
альбедо;
albedo;

mărime adimensională ce caracterizează capacitatea de reflexie a suprafeței corpurilor; reprezintă raportul exprimat în procente dintre radiația (energia radiantă sau luminoasă) reflectată de o suprafață oarecare şi radiația incidentă pe aceasta. În practică se determină "albedoul integral", care se referă la toate radiațiile din întregul domeniu spectral, şi "albedoul spectral" care se raportează numai la o anumită lungime de undă.
(OMM A 1410)

116 **albedograf/**albedometru înregistrător
albedograph/recording albedometer;
albédographe/albédomètre enregistreur;
Albedograph;
albedóiró;
альбедограф/самопишущий альбедометр;
albedógrafo/albedómetro registrador;

instrument sau aparat folosit pentru înregistrarea puterii de reflectare (albedoul) a(l) unei suprafețe.
(OMM 1420)

117 **albedometru**
albedometer;
albédomètre;

Albedometer;
albedóméről;
альбедометр;
albedómetro;

instrument folosit pentru măsurarea puterii reflectante a unei suprafețe,ca de exemplu nori, iarbă nisip, zăpadă; uneori, în acelaşi scop poate fi folosit şi un *piranometru* răsturnat (cu senzorul orientat către suprafața de interes) ca albedometru.
(OMM A 1430)

118 **albedometru înregistrător**
vezi A 116 albedograf

119 **albedoul Pământului**
Earth albedo/albedo of~;
albédo de la Terre;
Erdalbedo;
a Föld albedója;
альбедо Земли;
albedo de la Tierra;

raportul procentual dintre radiația energetică şi luminoasă reflectată de Pământ, inclusiv atmosfera, şi radiația solară incidentă; în domeniul vizibil al spectrului reprezintă 37-43%, iar pentru fluxul integral este de aproximativ 35%. În condiții de cer senin, albedoul în spectrul vizibil este de numai 15%.
(OMM A 1440)

120 **algoritm**
algoritm/algorithm;
algorithme;
Algorithmus;
algoritmus;
алгорифм;
algoritmo;

1. ansamblu de simboluri folosite în matematică şi logică, ce permite găsirea rezultatelor în mod mecanic, prin calcul;
2. succesiune de operații necesare în rezolvarea pas cu pas a unei probleme oarecare;

3. suită de raționamente sau de operații care furnizează soluția unei probleme; în meteorologie este folosit cu precădere în modelarea numerică.
(Dmet man)

121 **alidadă**
alidade;
alidade;
Alhidade;
iránymérő;
алидада/угломер;
alidade;
orice instrument sau dispozitiv de vizare folosit pentru determinări sau măsurători unghiulare ; în meteorologia practică a fost folosit pentru determinarea înălțimii bazei norilor pe timp de noapte împreună cu proiectorul de nori.
(OMM A 1470)

122 **alimentare**
alimentation;
alimentation;
Speisung;
táplálás/hó éss jég mennyiségét növelő folyamatok;
питание (ледника);
alimentación;
în meteorologie şi hidrologie, ansamblu de procese care acționează în sensul creşterii masei unui gheţar sau a unui câmp de gheață (depunere de zăpadă, precipitații, condensare solidă).
(OMM A 1480)

123 **alizee**
trade winds/trades;
alizés;
Passate/Passatwinde;
passzátszelek;
пассаты;
alisios;

vânturi persistente, în deosebi în atmosfera inferioară, care suflă peste regiuni vaste, pornind de la un anticiclon subtropical către regiunile ecuatoriale; direcţiile predominante ale alizeelor sunt din NE în emisfera nordică şi din SE în cea sudică.
(OMM T 1260)

124 **alizeele înalte**
vezi A 125 alizeele stratosferice

125 **alizeele stratosferice/**alizeele înalte
highlevel tradewind/ stratospheric trades;
haute alizés/alizés stratospheriques;
höhe Passate/stratosphärische Passatwinde;
magas passzátszelek/sztratoszférikus ~;
вышый пассаты/стратосферные ~;
alisios alto/~ stratosferico;
circulaţie sezonieră alternativă din sectorul estic, întâlnită deasupra contraalizeelor, la înălţimi de peste 20 km.
(Dmet A 89)

126 **Alpenglüchen**
vezi C 310 colorarea crepusculară a vârfurilor muntoase

127 **ALPEX**
vezi E 142 experimentul alpin

128 **alti-electrograf**
alti-electrograph;
alti-électrographe;
alti-Elektrograph/Ballonelektrograph;
ballonos térerősség mérő/ballonos elektrográf;
альтиэлектрограф;
altielectrógrafo;
instrument îmbarcat pe un balon, care înregistrează intensitatea câmpului electric în orajele active.
(OMM A 1580)

129 **altimetrie barometrică/**hipsometrie barometrică

barometric altimetry/~ hypsometry, ~ measurement of altitude or height;

altimétrie barométrique/hypsométrie ~, mesure d'altitude à l'aide du baromètre;

barometrische Höhenmessung;

barometrikus magasságmérés;

барометрическая гипсометрия / барометрическое нивелирование;

hipsometria barométrica;

determinarea indirectă a presiunii prin măsurarea punctului de fierbere al apei. Variațiile de altitudine corespunzătoare unor asemenea măsurători efectuate în teren muntos pot fi deduse folosindu-se *formula (ecuația) hipsometrică*.

(OMM B 0460)

130 **altimetru aneroid**

vezi A 131 altimetru barometric

131 **altimetru barometric/**altimetru aneroid

pressure altimeter/barometric ~, aneroid ~;

altimètre anéroide/~ barométrique, baromètre-altimètre;

Aneroidbarometer/Kapselbarometer, Altimeter, Höhenmesser, Höhenbarometer, Barometerhöhenmesser;

nyomásmagasság-mérő/magaságmérő-baróméter;

барометрический высотомер/альтиметр, высотомер;

altímetro aneroide/~ barométrico;

barometru aneroid cu una sau mai multe capsule metalice elastice (Vidie), adaptat pentru determinarea diferențelor de înălțime; prin construcție, instrumentul are o scară cotată în unități de presiune-înălțime sau două scări individuale pentru fiecare din cele două elemente. În cazul altimetrelor folosite pe aeronave, una din cele două scări este mobilă sau reglabilă (de regulă cea în unități de presiune), pentru a permite reglajele tehnice (calarea altimetrului) în timpul zborului sau al procedurilor de aterizare-decolare.

(OMM B 0410, P 1550)

132 **altitudinea barometrului**/~ rezervorului barometric
elevation of the zero point of a barometer;
altitude de la cuvette baromètrique;
Barometerhöhe über Meeresniveau;
baróméter színtje;
высота над уровнем моря нуля барометра;
elevación del nivel cero del barómetro;
distanța pe verticală dintre *nivelul mediu al mării* şi suprafața liberă a mercurului din rezervorul barometrului de la o *staţie meteorologică.*
(OMM E 0510)

133 **altitudinea echivalentă a aeroportului**
equivalent altitude of aerodrome;
altitude équivqlente d'aérodrome;
äquivqlent Höhe der Flughafen/~ Flugfeld;
repülőtér ekvivalens magassága;
эквивалентная высота аэропорта;
altitud equivalente de un aeródromo;
altitudine care, în atmosfera standard, corespunde la o densitate a aerului egală cu densitatea atmosferică medie a sezonului, la nivelul aerodromului.
(OMM E 0910)

134 **altitudinea minimă de sector**
minimum sector altitude;
altitude minimalle de secteur;
minimale Sektorhöhe;
minimális szektormagasság;
минимальная высота по/с часток/район;
altitud mínimo de sector;
cea mai joasă altitudine care poate fi utilizată de o aeronavă şi care asigură o înălțime minimă de siguranță de 300m (1000ft) față de toate obstacolele existente într'o zonă de forma unui sector de cerc cu raza de 46km (25nm), centrat pe un mijloc de radio-navigație.
(Anexa 3 OACI)

135 **altitudinea rezervorului barometric**
vezi A 132 altitudinea barometrului

136 **altitudinea stației (meteorologice)**
altitud of station;
altitude de la station;
Stationhöhe;
állomás magasság;
высота станция;
altitud de estación;
înălțimea deasupra nivelului mediu al mării, măsurată la baza piciorului adăpostului meteorologic de pe platformă, care reprezintă de fapt altitudinea platformei meteorologice.
(Dmet A 92)

137 **altitudine**
elevation/sea level altitude, elevation above sea level;
altitude/élevation;
Höhe über der Meersniveau/Meerspiegel,Höhenzahl;
tengerszint fölötti magasság;
превышение над уровнем моря;
elevación/altitud;
distanța pe verticală dintre un punct sau nivel, ori un punct situat pe suprafața solului, măsurată de la *nivelul mediu al mării*.
(OMM A 1620, E 0500)

138 **altitudine barometrică standard**/~ tip
standard presssure altitude;
altitude barique type/~ barométrique type;
standard Barometrischeshöhe;
standard nyomás magasság;
высота стандартного давления;
altitud de presión tipo;
altitudine ce corespunde în atmosfera standard/tip unei presiuni determinate.
(OMM S 2620)

139 **altitudine barometrică tip**
vezi A 138 altitudine barometrică standard

140 **altitudine convenţională**

conventional altitude;
altitude conventionelle;
Konventionellhöhe;
egyezményes magasság;
условная высота;
altura convencional;

altitudine exprimată în funcţie de diferiţi parametri care depind de înălţimea punctului considerat faţă de nivelul mării, ca de exemplu în meteorologie altitudinea barometrică, geopotenţială, geodinamică, de densitate.
(Dmet A 94)

141 **altitudine de tranziţie**

transition altitude;
altitude de transition;
Überganghöhe;
átmenet magasság;
переход альтитуда;
altitud de transición;

altitudinea la sau sub care poziţia verticală a unei aeronave este controlată faţă de presiunea de la nivelul mediu al mării, respectiv prin referire la altitudine (altimetrul barometric calat pe QNH).
(Reg. Circulaţiei aeriene....1994)

142 **altitudine-densitate standard**

vezi N 053 nivel picnic standard

143 **altitudine geodinamică**

geodynamic altitude/dynamic ~;
altitude géodynamique/~ dynamique;
geodynamische Höhe/dynamische ~;
geodinamikai magasság/dinamikai ~;
динамическая высота;
altitud geodinamic/~ dinamic;

altitudine exprimată în unități geodinamice; diferența dintre unitățile de înălțime geodinamică şi geopotențială este $1gdm = 0{,}98gdm = \frac{1}{10}\int_0^z gdz$, respectiv 1,02 metru liniar.
(Dmet A 97, Dmag G 17)

144 **altitudine geopotențială**
geopotential altitude;
altitude géopotentielle;
Geopotentialhöhe;
geopotenciális magasság;
геопотенциальная высота;
altitud geopotencial;
altitudinea geopotențială a unui punct de masă, în câmpul gravitației terestre, este egală cu altitudinea în câmpul de gravitație standard omogen[1)] la care masa punctiformă are aceeaşi *energie potențială* ca în câmpul de gravitație considerat[2)].
Note:
1. geometrie radială cu un nivel de referință sferic şi o accelerație omogenă de 9,806 65 $m.s^{-2}$;
2. măsurată în raport cu *nivelul mediu al mării* luat ca nivel de referință 0 (geoid) de-a lungul liniei de forță în câmpul gravitațional terestru. Astfel: $H_g(z) = 1/g_s \int_0^z g(z)dz$, unde g_s = accelerația gravitației standard, 9,806 65 ms^{-2}, *g(z)* = accelerația gravitației în ms^{-2} în funcție de înălțimea geometrică, *z* = înălțimea geometrică în metri şi H_g = altitudinea geopotențială în metri.
(OMM G 0250)

145 **Altocumulus (Ac)**
Altocumulus (Ac);
Altocumulus (Ac);
Altocumulus (Ac);
Altocumulus (Ac)/középmagas gomolyfelhő, ~ gomolyos rétegfelhő, párnafelhő;
высококучевые облака (Ac);
Altocumulus (Ac);
nori în formă de banc, pânză sau strat, albi sau cenuşii – uneori prezentând simultan ambele nuanțe în cadrul aceluiaşi ansamblu ; în general, au umbre proprii şi sunt constituiți din elemente în formă de lamele, dale, rulouri**,** galeți, etc., uneori cu aspect parțial fibros sau

difuz, unite între ele. Majoritatea elementelor mici sunt dispuse regulat şi, de obicei, au o lățime aparentă cuprinsă între 1 şi 5 grade.
(OMM A 1630)

146 **Altostratus (As)**

Altostratus (As);
Altostratus (As);
Altostratus (As);
Altostratus (As)/középmagas rétegfelhő, lepelfelhő;
высокослоистые облака (As);
Altostratus (As);

pânză sau strat noros cenuşiu sau albicios, cu aspect fibros, striat sau uniform, care acoperă parțial ori în totalitate cerul şi prezintă părți suficient de transparente, care permit să se zărească Soarele sau Luna ca printr'un geam mat, (ca o pată luminoasă difuză – fără contur clar) ; norii Altostratus nu formează fenomene de halo.
(OMM A 1640)

147 **ameliorarea timpului/**vremii

improvment of weather/weather's improvement;
amélioration du temps;
Wetterbesserung;
időjárás enyhülés;
улушчение погоды;
mejoramiento (mejora) del tiempo;

schimbarea mai mult sau mai puțin bruscă a vremii, caracterizată prin diminuarea intensității sau dispariția fenomenelor meteorologice periculoase ; este semnalată de stațiile meteorologice prin mesaje speciale de ameliorare, în limbaj clar sau codificate.
(Dmet A 101)

148 **amendament la o prevedere/**prognoză (meteo)

forecast amendament;
amendament à une prévision;
Vorhersageamendament/Vorsichtzusatzantrag;
előrejelzés módosí,tás;
уточнение прогноза;
enmienda a una predicción/~ a un pronóstico;

mesaj care semnalează modificarea unei prevederi/prognoze meteorologice emisă anterior, a cărei perioadă de valabilitate nu a expirat încă; preambulul mesajului sau al buletinului cu mesaje de prevedere amendată va cuprinde sufixul AMD (ex: TAFAMD).
(OMM F 0800)

149 **amestec izentrop**
isentropic mixing;
mélange isentrope;
Isentropenmischung;
izentropikus elegy;
изэнтропическое перемешивание;
mezcla isentrópica;
amestecul turbulent al aerului pe o suprafață izentropă.
(OMM I 1180)

150 **amestec lateral**
lateral mixing;
mélange latéral;
Lateralübertragung/seitlich Melange, ~ Michung;
oldalkeverék;
горизонтльное перемешивание;
mezcla lateral;
amestecul turbulent al aerului în plan orizontal.
(OMM L 0260)

151 **amonte**
upstream;
amont;
stromaufwärts/bergaufwärts;
felféle/ár ellen, az áramlás irányával szemben;
движение вверх по течунию;
corriente arriba;
direcția din care vine un fluid, sau direcția din care curge un râu.
(OMM U 0380)

152 **amplasamentul stației meteorologice**
site of station;

situation d'une station/site ~;
Stationslage/Stationaufstellpunkt;
az állomás fekvése;
местоположение станции;
emplazamiento de una estación;

locul unei stații meteorologice considerat din punct de vedere geografic, al orientării, al ampalsării adăpostului şi ale diferitelor instrumente din dotare, şi identificat prin coordonate geografice sau/şi un indicativ numeric ori literal.
(OMM S 1210)

153 **amplitudinea anuală absolută a temperaturii (aerului)**
absolute annual range of temperature;
amplitude annuelle absolue de la température;
absolute Jahresschwankung der Temperatur;
hőmérséklet évi abszolút ingása;
абсолютная годовая температура;
amplitud de la variación de la temperatura absoluta anual;

diferența dintre cea mai mică şi cea mai mare temperatură, înregistrate în cursul unui an specificat.
(OMM A 0020)

154 **amplitudinea anuală medie a temperaturii (aerului)**
mean annual range of temperature;
amplitude annuelle moyenne de la température;
mittlere Jahresschwangung der Temperatur;
hőmérséklet évi közepes ingása;
средная годовая амплитуда температуры;
amplitud de la variación de la temperatura media anual;

diferența dintre temperaturile medii ale celei mai calde luni şi a celei mai reci luni ale anului**.** (OMM M 0330)

155 **amplitudinea maximă a rafalei (l_m)**/ecartul maxim absolut al rafalelor (l_m)
maximum gust lapse *(l_m)*;
écart absolu maximal des rafales *(l_m)*;
maximale Abnahme der Windstöße *(l_m)*;
maximális széllökés amplitúdó *(l_m)*;

максимальная амплитуда порывов ветра *(l_m)*;
amplitud máxima de una ráfaga *(l_m)*;

diferența maximă dintre *viteza maximă a unei rafale* pozitive şi cea a rafalei negative următoare, care se produce în intervalul de timp specificat pentru determinarea amplitudinii maxime a vitezei vântului într'o rafală.
(OMM M 0260)

156 **amplitudinea rafalei *(a)***
gust amplitude *(a);*
amplitude d'une rafale *(a);*
Windstoßamplitude *(a);*
széllökés amplitúdó *(a);*
амплитуда порыва *(a);*
amplitud de una rafaga *(a);*

valoarea maximă a ecartului de viteză a vântului în timpul unei rafale.
(OMM G 0930)

157 **amplitudinea temperaturii/**amplitudine termică
temperature range;
amplitude de la température/amplitude thermique;
Temperaturschwankung/Amplitude der Temperatur;
hőmérsékleti ingás;
амплитуда температуры;
amplitud de la variación de la temperatura;

diferența dintre temperaturile maximă şi minimă sau dintre cea mai mare şi cea mai mică temperatură medie dintr'un interval de timp determinat.
(OMM T 0250)

158 **amplitudinea zilnică a temperaturii**
daily range of temperature;
amplitude quotidienne de la température;
Tagesamplitude der Temperatur;
hőmérséklet napi ingása/napi hőmérséklet ingás;
суточная амплитуда температура;
amplitud de la variación de la temperatura diaria;

amplitudinea temperaturii aerului sau ecartul dintre cea mai mică şi cea mai mare valoare a temperaturii aerului, din cursul unui interval continuu de timp de 24 ore.
(OMM D 0030)

159 **amplitudine**

amplitude/range;
amplitude;
Amplitude;
amplitudó/lengéstágasság;
амплитуда;
amplitud;

1. distanța dintre extremele atinse de o mărime sau un corp care variază sau oscilează simetric ori asimetric; (DEX)
2. abaterea maximă a unei unde care variază periodic în raport cu o stare de echilibru;
3. în meteorologie, în special în climatologie, se determină amplitudinea variației elementelor meteorologice raportată la un interval de timp determinat (zi, lună, an), ca element definitor al domeniului de variație sau de existență a acestora; poate fi totală (absolută) sau medie ca de exemplu amplitudinea diurnă a temperaturii aerului sau a presiunii atmosferice, ori amplitudinea medie diurnă, lunară sau anuală a aceloraşi elemente, determinată pentru o perioadă de cel puțin cinci ani.
(Dmet A 105, DEX)

160 **amplitudine termică**

vezi A 157 amplitudinea temperaturii.

161 **AMTEX**

vezi E 142 experimentul maselor de aer

162 **an**

year;
an/année;
Jahre;
év/esztendő;
год;

año;

perioada de timp ce corespunde unei revoluții a Pământului în jurul Soarelui; în activitatea practică şi stiințifică se folosesc următoarele variante:

1. anul calendaristic, respectiv intervalul convențional de timp apropiat de anul tropical, cu durata de 365/366 zile, divizat în 12 luni cu durata de 28-31 zile întregi;
2. anul sideral, corespunzător perioadei reale de timp în care Pământul face o rotație completă în jurul Soarelui, adică timpul în care Pământul în raport cu Soarele revine în acelaşi punct pe bolta cerească fată de stelele fixe. Are durata de 365,2564 zile solare medii sau 365 zile, 6 ore, 9 minute şi 10 secunde;
3. anul tropical, corespunzător perioadei de timp dintre două treceri consecutive ale Soarelui prin punctul echinocțiului de primăvară, în mersul lui aparent pe bolta cerească. Este egal cu 365 zile, 46 minute, 46 secunde, şi scade cu 5 secunde la fiecare 1000 ani.

(Dmet man, DEX)

163 **anafront/**front anabatic

anabatic front/anafront;

front anabatique/anafront;

Anafront/Aufgleifront;

anafront/anabatikus front;

анабатическии фронт/анафронт;

frente anabático/anafrente;

front atmosferic în care aerul cald este ridicat de-a lungul suprafeței de discontinuitate de sub el.

(OMM A 1710)

164 **analiza cantitate-suprafață-durată**

d-a-d/depht-area-duration analysis of the distribution of precipitation;

analyse hauteur-superficie-durée;

Analyse der Niederschlagsverteilung nach Menge, Gebiet und Dauer;

csapadék t-m-t analíze (terület-magaság-tartam-analíze);

анализ зависимости слоя (толщины), площади и продолжительности осадков;

análisis de la duración, altura y distribución en superficie de la lluvia;

analiza distribuției în suprafață a unui caz de precipitații, efectuată în general grafic, folosind *curbele cantitate –suprafață* pentru diferite durate.

(OMM D 0260)

165 **analiza maselor de aer**

air-mass analysis;
analyse des nasses d'air;
Luftmassenanalyse;
légtömeg-analízis;
анализ воздушных масс;
análisis de masas de aire;

identificarea diferitelor *mase de aer* pe o hartă sinoptică sau pe o diagramă aerologică şi determinarea caracteristicilor lor fizice şi a evoluției lor; ceastă procedură constitue o etapă importantă în analiza şi identificarea fronturilor.

(OMM A 1240)

166 **analiza polenului**

pollen analysis;
analyse de pollen;
Pollenanalyse;
pollenanalízis;
пыльцевой анализ;
análisis del polen;

analiza distribuției granulelor de polen ale diferitelor plante, conținute în depozitele din stratul superficial de sol, în special din turbării, din care se pot deduce indicații asupra schimbărilor climatice recente.

(OMM P 1150)

167 **analiza stării timpului**

vezi A 188 analiză sinoptică

168 **analiza varianței**

variance analysis;

analyse de la variance;
Varianzanalyse;
variancia analízis;
дисперсный анализ;
análisis de la varianza;

metodă folosită în primul rând pentru estimarea contribuției individuale a mai multor factori la varianța totală a unei serii temporale sau a unui ansamblu de observații şi, în al doilea rând, pentru testarea validității sau a semnificației acestor contribuții, adică de a stabili dacă ele sunt reale sau aleatoare.
(OMM V 0100)

169 **analiză/**diagnoză
analysis/diagnosis;
analyse/diagnostic;
Analyse/Diagnose, Analysis;
analízis/diagnózis;
анализ/диагноз;
análisis/diagnóstico;

în *meteorologia sinoptică*, studiul detaliat al stării atmosferei într'o regiune determinată, bazat pe observații actuale şi sincrone.
(OMM A 1780)

170 **analiză advectivo dinamică**
advective-dynamic analysis;
analyse advective-dynamique;
advektivdynamische Analyse;
advektívdinamikai analízis;
адвективно-динамический анализ;
análisis advección-dinamico;

metodă folosită în analiza sinoptică şi prevederea/prognoza câmpului de presiune atmosferică pe hărțile de topografie barică, bazată pe corelația dintre variația câmpului baric de altitudine cu advecția temperaturii şi divergența liniilor de curent (izotahelor).
(Dmet man)

171 **analiză aerologică**
aerological analysis/upper-air analysis;

analyse aérologique/analyse des champs d'altitude;
Aerologischesanalyse/höhe Atmosphäresanalyse;
magaslégköri analízis;
аэрологический анализ;
análisis aerológico/~ del aire en altitud;

- studiul stării fizice şi dinamice a atmosferei de deasupra unei regiuni sau zone, aşa cum este reprezentată pe hărțile de altitudine. (OMM U 0160)
- studiul stării fizice a atmosferei bazat pe datele din *sondajele verticale* reprezentate pe *diagramele termodinamice*.
(OMM A 0760)

172 **analiză armonică**/analiză Fourier
harmonic analysis/Fourier ~ ;
analyse harmonique/~ de Fourier;
harmonische Analyse/Fourier-Analyse;
harmonikus analízis/Fourier ~, Fourier sorbafejtés;
гармонический анализ/анализ Фуръе;
análisis armónico/~ de Fourier;

descompunerea unei funcții periodice complexe *f(x)* în componente armonice, adică într'o serie trigonometrică (serie Fourier). În meteorologie, funcția poate reprezenta variația unui element meteorologic în timp, ilustrată prin valori empirice, observate la diferite intervale de timp. (Dmet A 113)

173 **analiză barică**
baric analysis;
analyse barique;
barische Analyse;
bárikus analízis;
барический анализ/изобарический ~;
análisis bárico/~isobárico;

analiză sinoptică a distribuției spațiale a presiunii atmosferice pe baza *izobarelor* sau *izohipselor*, care reprezintă această distribuție.
(OMM B 0240)

174 **analiză cinematică**
kinematic analysis;

analyse cinématique;
kinematiksche Analyse;
kinematikai analízis;
кинематичесий анализ;
análisis cinemático;
analiza câmpului de curent atmosferic.
(OMM K 0160)

175 **analiză cinematică diferenţială/**cinematică diferenţială
differential kinematics;
cinématique différentielle/analyse ~ ~;
kinematikdifferentialische Analyse;
differenciál kinematika;
дифференциальная кинематика;
cinemática diferencial;
metodă de determinare a unor parametri referitori la mişcarea şi evoluţia configuraţiilor sinoptice folosind ecuaţiile cinematice, plecând de la câmpurile de presiune şi de vânt.
(OMM D 0550)

176 **analiză cvadridimensională**
four- dimensional analysis;
analyse quadridimensionnelle;
vierdimensionale Analyse;
négydimenziós analízis;
четырёхмерный анализ;
análisis tetradimensional;
determinarea valorilor iniţiale adecvate pentru un *model de prevedere/prognoză numerică* folosind date repartizate atât în timp cât şi în spaţiu, spre deosebire de metodele care utilizează numai date sinoptice.
(OMM F 0940)

177 **analiză diferenţială**
differential analysis;
analyse différentielle;
Differentialanalyse;
differenciál analízis;

дифференциальный анализ;
análisis differencial;

în meteorologie, *analiză sinoptică* a hărților de variație sau a hărților cu diferențe verticale, ca de exemplu *hărțile de grosime sau topografie absolută*, obținute prin scădere grafică sau numerică a valorilor unei variabile meteorologice de la două momente sau două niveluri diferite.
(OMM D 0540)

178 **analiză Fourier**
vezi A 172 analiză armonică

179 **analiză frontologică**
frontal analysis;
analyse frontologique;
Frontalanalyse;
front analízis;
фронтологический анализ;
análisis de los frentes ;

în meteorologie, analiza structurii şi evoluției unei regiuni din atmosferă în termeni de mase de aer şi zonele de separare active dintre acestea (fronturi).
(OMM F 1300)

180 **analiză izentropică**
isentropic analysis;
analyse isentropique;
isentropische Analyse;/Isentropenanalyse;
izentropikus analízis;
изэнтропический анализ;
análisis isentrópico;

analiza proceselor fizice şi dinamice din atmosfera liberă, bazată pe studiul *hărților* şi al *secțiunilor verticale izentropice.*
(OMM I 1160)

181 **analiză izotahică**
isotach analysis;
analyse isotache/~ isotaque;

Isotachenanalyse;
izotahai analízis;
анализ изотах;
análisis por isotacas/~ isotáquico;

analiza câmpului sau a distribuției vitezei vântului pe o suprafață de referință (izobarică, izentropică, etc.).
(OMM I 1480)

182 **analiză la mezoscară**
mesoanalysis;
méso-analyse;
Mesoanalyse;
mezoanalízis;
мезоанализ;
análisis mesoscalar/~ de mesoescala;

analiza fenomenelor de mezoscară, aşa cum sunt fronturile sau celulele noroase, cu dimensiuni cuprinse între câțiva km şi câteva zeci de km. (OMM M 0660)

183 **analiză numerică spectrală**
spectral numerical analysis;
analyse numérique spectrale;
spektralnumerische Analyse;
numerikus spectrálanalízis;
спектральный численый анализ;
análisis numérico espectral;

procedeu de ajustare a unei serii Fourier sau a unei serii de armonice sferice de date distribuite în spațiu, pentru a furniza valorile inițiale ale unei prevederi folosite într'un model numeric spectral de prognoză.
(OMM S 2270)

184 **analiză obiectivă**
objective analysis;
analyse objective;
objektive Analyse;
objektív analízis;
объективный анализ;

análisis objetivo;

procedură sau metodă de analiză sinoptică conform căreia pentru un câmp sau set determinat de date există o soluție unică, independentă de criteriile personale ale analistului.
(OMM O 0010)

185 **analiză obiectivă cu mai multe variabile**

multivariate objective analysis;
analyse objective multivariée;
Objektivanalyse mit viele Variable;
többváltozós objektív analízis;
многовариантный объективный анализ;
análisis objectivo de múltiples variables;

metodă de analiză statistică ce foloseşte observaţii ale diferitelor variabile pentru calcularea simultană a câmpurilor coerente de variabile meteorologice legate între ele, aşa cum sunt cantitatea de mişcare şi vântul.
(OMM M 2220)

186 **analiză obiectivă variațională**

variational objective analysis;
analyse objective variationnelle;
objektiv Schwankunganalyse;
variációs objektív analízis;
объективнный анализ изменений;
análisis objectivo de variaciónes ;

schemă sofisticată de inițiere bazată pe calculul variațiilor; scopul acesteia este de a suprima sau elimina zgomotul de mare frecvență conținut în datele inițiale, furnizând astfel câmpuri dinamic coerente în zonele în care datele sunt rare.
(OMM V 0110)

187 **analiză pe secțiune verticală**

cross-section analysis;
analyse par coupe verticale;
(Verticale)Querschnittanalyse;
metszet-analízis;
анализ по разрезам;

análisis por secciones transversales;

analiză efectuată pe o reprezentare grafică a stării atmosferei într'un plan vertical, de regulă în formă de diagramă a cărei ordonată este altitudinea sau o funcţie de presiune.
(OMM C 3330)

188 **analiză sinoptică**

synoptic analysis/weather ~;
anlyse synoptique/~ du temps;
Wetteranalyse ;
szinoptikus analízis;
синоптический анализ/~ погоды;
análisis sinóptico/~ del tiempo;

studiul datelor de observaţii sinoptice înscrise pe hărţi pentru a reprezenta starea atmosferei la un moment dat, prin fronturi, izolinii (izohipse, izalobare, etc.), zone semnificative, etc.
(OMM S 3950)

189 **analobară**

anallobar;
anallobare;
Annallobere;
nyomásmelkedési vonal;
аналлобара;
analobara;

linia care uneşte punctele de egală creştere a presiunii într'un interval determinat.
(OMM A 1740)

190 **analog**

analog;
analog;
analog/ähnlich;
analóg;
аналог;
análog;

situație sinoptică, proces sau variație a unui element meteorologic, asemănătoare cu altele observate anterior celei care este observată sau cercetată.
(Dmet A 121)

191 **anemobiagraf**
anemobiagraph;
anémobiagraphe;
Druckrohranemograph/Anemobiagraph;
anemobiagraf;
анемобиаграф;
anemobiágrafo;
anemometru înregistrător cu tub de presiune, în care scara vitezei vântului a flotorului manometric este liniarizată cu ajutorul unor arcuri.
(OMM A 1790)

192 **anemocinemograf**
anemocinemograph;
anémocinemographe;
anemokinematische Windschreiber/Anemokinemograph;
anemócinemográf;
анемокинемограф;
anemocinemógrafo;
instrument ce înregistrează viteza vântului efectuând automat raportul dintre distanța parcursă de curentul de aer în unitatea de timp.
(Dmet A 122)

193 **anemoclinograf**
anemoclinograph;
anémoclinographe;
Anemoklinograph;
anemoklinográf;
анемоклинограф;
anemoclinógrafo;
instrument care înregistrează componenta verticală a vântului.
(Dmet A 123)

194 **anemoclinometru**
anemoclinometer;
anemoclinomètre;
Anemoklinometer;
anemoklinométer;
анемоклинометр;
anemoclinómetro;
instrument care măsoară înclinarea vitezei vântului în raport cu un plan orizontal.
(OMM A 1800)

195 **anemograf**
vezi A 212 anemometru înregistrător.

196 **anemogramă**
anemogram;
anémogramme;
Anemogramm;
anemogram;
анемограмма;
anemograma;
înregistrare a elementelor vântului pe o diagramă, produsă de un anemograf.
(OMM A 1810)

197 **anemometrie**
anemometry;
anémometrie;
Anemometrie;
szélméréstan;
анемометрия;
anemometría;
ansamblul de proceduri şi sisteme de măsurare a direcţiei şi vitezei vântului, inclusiv a componentei verticale a acestuia.
(OMM A 1870)

198 **anemometru**
anemometer;

anémomètre;
Anemometer/Windmesser;
szélmérő;
анемометр/флюгер;
anemómetro;

instrument care măsoară viteza vântului sau viteza şi direcţia vântului.
(OMM A 1830)

199 **anemometru bidirecţional**

bi-directional (wind) vane/bivane;
anémomètre bidirectionel;
zweiachsige Windfahne/Zweikomponenten-Anemometer;
kettős tengelyű szélirányméró/bivane, kétzászlós szélsebességmérő;
флюгер дла измерения направления вектора ветра в пространстве,двухкомпонентный анемометр, бифлюгер;
biveleta/veleta bidireccional;

anemometru sensibil folosit în studiul turbulenţei pentru obţinerea simultană de date asupra componentelor orizontală şi verticală ale vântului.
(OMM B 0730)

200 **anemometru Byram**

vezi A 205 anemometru cu morişcă

201 **anemometru cu contacte**

contact anemometer;
anémomètre à contacts;
Kontaktanemometer;
kontakt anemométer/~ szélmérő;
контактный анемометр;
anemómetro de contactos;

anemometru al cărui senzor închide o serie de contacte electrice cu o frecvenţă proporţională cu *viteza vântului*, care poate fi convertită atât în valori numerice cât şi în semnale luminoase sau sonore.
(OMM C 2730)

202 **anemometru cu cupe**

cup anemometer;
anémomètre à coupes;
Schalenkreuzanemometer;
forgókanalas szélmérő;
чашечный анемометр;
anemómetro de cazoletas;

anemometru care măsoară viteza vântului în funcție de viteza de rotire a unei morişti formată din trei sau patru cupe emisferice ori conice, fixate la extremitatea unor brațe orizontale unite simetric într'un ax vertical.
(OMM C 3430)

203 **anemometru cu elice**

vane anemometer;
anémomètre à hélice/anémomètre girouette;
Drehungswindmesser;
szélzászlós anemométer;
крыльчатый анемометр;
anemómetro de veleta;

instrument dotat cu o elice care are posibilitatea să se rotească în plan orizontal şi care, în funcție de răspunsul elicei, permite măsurarea vântului.
(OMM V 0050)

204 **anemometru cu fir cald/**termoanemometru

hot-wire anemometer;
anémomètre à fil chaud;
Hitzdrahtanemometer;
hődrótos szélmérő;
термоанемометр;
anemómetro de filamento caliente/~ de alambre caliente;

anemometru care măsoară viteza vântului pe baza variațiilor temperaturii sau rezistenței electrice a unui fir încălzit electric, ale cărui pierderi de căldură sunt direct proporționale cu viteza vântului.
(OMM H 0790)

205 **anemometru cu morişcă**

air meter/Byram anemometer;
anémomètre à moulinet/~ de Byram;
Mühlenanemometer/Byram Anemometer;
lapátkerekes szélmérő/propelleres ~, Byram-féle ~;
анемометр/~ Байрама, мельничный ~;
anemómetro de molinete/~ de Byram

instrument care măsoară viteza vântului în funcție de viteza de rotire a unei morişti, care se învârteşte pe un ax orizontal sau vertical.
(OMM A 1300, B 1380)

206 **anemomteru cu placă oscilantă**

vezi G 029 giruetă cu placă mobilă

207 **anemometru cu termistor**

thermistor anemometer;
anémomètre à thermistance;
Heißleiteranemometer/Thermistoranemometer;
termisztoros szélmérő;
термисторный анемометр;
anemómetro de termistor;

instrument pentru măsurarea vitezei sau forței vântului, al cărui element sensibil este un termistor.
(OMM T 0570)

208 **anemometru cu tub Pitot**

vezi A 210 anemometru de presiune

209 **anemometru de mână**

hand anemometer;
anémomètre à main;
Handanemometer;
kézi anemométer;
ручной анемометр;
anemómetro de mano;

anemometru ținut în mână cu brațul întins de un observator, în momentul utilizării.
(OMM H 0140)

210 **anemometru de presiune/**anemometru cu tub Pitot, anemometru Dines

pressure tube anemometer/Dines anemometer;

anémomètre à tube de pression/~ Dines, ~ à pression;

Staurohranemometer/Staurohrwindmesser, Dines Anemometer;

nyomócsöves szélmérő/Dines-féle ~;

манометрический анемометр/аэродинамический ~, ~ Дайнса;

anemómetro de presión/~ de Dines;

anemometru care foloseşte ca senzor un *tub Pitot,* măsurarea efectivă constând în transformarea în unităţi metrice echivalente de viteză pe unitatea de timp, a diferenţei dintre presiunea statică şi cea dinamică exercitate de vânt asupra deschiderilor tubului, combinate pentru a acţiona asupra flotorului unui manometru; indicaţiile manometrului sunt convertite în unităţi metrice, sau în varianta înregistrătoare a instrumentului în aceleaşi unităţi, ca viteză instantanee, medie şi de direcţie, ultimul element rezultând din orientarea permanentă a tubului de către vânt.
(OMM A 0690, P 1560, P 1700, Dmet A 137)

211 **anemometru Dines**

vezi A 210 anemometru de presiune.

212 **anemometru înregistrător/**înregistrător de vânt, anemograf

anemograph/recording anemometer, wind recorder;

anémographe/anémomètre enregistreur;

Anemograph/Windschreiber, Registrieranemometer, Registrierwindmesser;

anemográf/szélíró;

анемограф/самопишущий анемометр, анеморумбограф;

anemógrafo/anemómetro registrador, registrador del viento; *anemometru* care furnizează o înregistrare continuă a vitezei vântului.
(OMM A 1820, OMM W 1100)

213 **anemometru totalizator**

counting anemometer/run-of-wind ~;

anémomètre totalisateur;

Windwegmesser;

szélútmérő;
анемометр со счетчиком/~ с вертушкой;
anemómetro totalizador/anemémetro para medir el recorrido del viento;
anemometru cu cupe sau cu elice a căror rotire este transmisă unui contor mecanic, care totalizează şi indică direct distanţa parcursă de vântul real într'un interval de timp determinat, ca de exemplu numărul de km/oră.
(OMM C 3230)

214 **aneroid**
vezi B 047 barometru aneroid.

215 **angström (Å)**
Ångström;
Ångström;
Ångström;
Ångström;
Онгстрöм;
Ångström;
unitate de măsură folosită în determinarea lungimilor de undă electromagnetică, egală cu 0,1 mμ ($1/10^8$cm); denumirea este dată în onoarea fizicianului suedez A. I. Ångström.
(Dmet A 144)

216 **anhidrida carbonică**
vezi B 098 bioxid de carbon

217 **anhidrida sulfuroasă**
vezi B 0999 bioxid de sulf.

218 **animarea imaginilor de nori**
cloud image animation;
animation des images de nuages;
Wolkenbildaufnahme;
felhőkép animáció/egymásutáni felhőkép mozgófilmmé alakítása;
филмирование облаков;

animación de fotografías de las nubes;

prezentarea unei secvențe de imagini succesive cu nori, care relevă evoluția şi mişcarea lor cu o viteză accelerată ce depăşeşte cu mult pe cea reală; tehnica se aplică în special imaginilor recepționate de la un satelit meteorologic geostaționar pentru că, în cazul acestora, cadrul general rămâne neschimbat.
(OMM C 1680)

219 **anomalia circulației**

circulation's anomaly;
anomalie de la circulation;
Zirkulationanomalie;
cirkulációs anomália;
аномалия циркуляций;
anomalia de la circulación;

abaterea circulației generale a atmosferei, în ansamblu sau numai într'o zonă determinată, față de starea sa medie multianuală (climatologică); consecința directă a acesteia este abaterea valorilor medii ale elementelor medii din aceeaşi perioadă față de mediile lor multianuale. (Dmet man)

220 **anomalia presiunii**

pressure anomaly;
anomalie de presion;
Luftdruckanomalie;
nyomásanomália;
аномалия давления;
anomalía de la presión;

1. diferența dintre presiunea medie într'un loc dat şi presiunea medie pentru întreaga paralelă a latitudinii pe care este situat locul respectiv;
2. diferența dintre presiunea medie într'un loc dat pentru o lună, un an sau pentru orice perioadă specificată şi presiunea medie multianuală (normală) corespunzătoare pentru locul respectiv.

(OMM P 1570)

221 **anomalia temperaturii**

temperature anomaly;

anomalie de température;
Temperaturanomalie;
hőmérsékleti anomália;
температурная аномалия;
anomalía de temperatura;

1. abaterea temperaturii față de valoarea ei normală;
2. diferența dintre temperatura dintr'un loc dat şi valoarea medie a temperaturii pe paralela geografică a locului respectiv.

(OMM T 0160)

222 **anomalie**

anomaly;
anomalie;
Anomalie;
anomália;
аномалия;
anomalía;

abatere de la normal, de la o regulă obişnuită; în meteorologie, acest termen este folosit pentru a indica:

1. diferența dintre valoarea medie (diurnă, lunară, anuală, etc) a unui element meteorologic într'un punct şi valoarea medie a aceluiaşi element pentru paralela geografică a punctului considerat;
2. diferența dintre valoarea medie a unui element meteorologic (diurnă, lunară, anuală) şi valoarea mediei multianuală a aceluiaşi element, într'un loc dat.

(Dmet A 146, DEX)

223 **anomalie climatică**

climatic anomaly;
anomalie climatique;
klimatische Anomalie;
éghajlati anomália;
климатологическая аномалия;
anomalía climática;

1. abaterea valorii unui *element climatic* față de valoarea lui normală;
2. diferența dintre valoarea unui element climatic într'un loc determinat şi valoarea medie a acestuia pentru paralela geografică a locului respectiv.

(OMM C 0930)

224 **anomalie fenologică**
phenological anomaly;
anomalie phénologique;
Phänologischesanomalie;
fenológiai anomália;
фенологическая аномалия;
anomalía fenológica;
abaterea unui moment fenologic față de termenul mediu multianual; dacă momentul respectiv are loc înainte de data normală este considerată negativă, iar în caz contrar este pozitivă.
(Dmet man)

225 **anotimp sinoptic natural (ASN)**
vezi S 087 sezon sinoptic natural

226 **antarctic(ă)/Antarctica**
antaractic;
antarctique/Antarctique;
antarktisch/Antarktisch;
délsarki;
антартктический (Антарктика)
antártico;
1. nume sau calificativ dat regiunilor polare australe sau elementelor meteorologice originare din acestea;
2. continentul cuprins aproape integral în interiorul cercului polar austral, cunoscut şi sub denumirea de "Anctartica", cu suprafața de aproximativ 13 milioane km^2, acoperit de o enormă masă de gheață a cărei grosime depăşeşte fresvent 2000 m. Reprezintă climatul cel mai aspru de pe glob (frecvente temperaturi minime sub -50^0C asociate cu viscole violente) şi practic este lipsit de floră şi faună terestră, cu excepția zonei limitrofe oceanului.
(Dmet man)

227 **anthelie/**arc anthelic
antehelion/anthelic arc;
anthélie/anneau d'anthélie, arc d'~;

Gegensonne/Antihelium, Nebensonnenring, Horizontalkreis;
anthelion/melléknapkör, parhelikus kör;
антелий/дуга антелия ;
anthelio/arco anthélico;

fotometeor sub formă de pată luminoasă rotunjită, de un alb pur, uneori irizată sau înconjurată de inele ori arcuri colorate, care apare foarte rar în partea opusă Soarelui, la aceeaşi înălțime deasupra orizontului. Uneori, pe cercul pe care se situează acest fotometeor mai pot fi observate şi alte pete sau nuclee luminoase situate la 90^0 sau 120^0 distanță azimutală; atunci când sunt deosebit de strălucitoare, aceste pete luminoase sunt denumite “sori falşi”. Fenomenul se produce pe norii cirriformi, constituiți din cristale aciculare asociate cu una sau două lamele la capete, care cad cu axul lung în poziție aproximativ verticală.
(OMM A 2020, A 2030)

228 **anticiclogeneză**
anticyclogenesis;
anticyclogénèse;
Antizyklogenese;
anticiklogenezis;
антициклогенез;
anticiclogénesis;

procesul de formare sau intensificare a unei *circulații anticiclonice* , marcată prin cre□terea presiunii.
(OMM A 2070)

229 **anticicloliză**
anticyclolysis;
anticyclolyse;
Antizyklolyse;
anticiklolízis;
антициклолиз;
anticiclólisis;

procesul de disipare sau de încetare a unei *circulații anticiclonice,* marcată prin scăderea presiunii.
(OMM A 2080)

230 **anticiclon/**arie de mare presiune, maxim barometric, maxim
anticyclone/area of high pressure, high;
anticyclone/aire de haute pression, haute ~;
Antizyklone/Hochdruckgebiet, Hoch;
anticiklon/magassnyomású képződmény;
антициклон/область высокого давления;
anticiclon/alta, zona de alta presión ;
regiune din atmosferă în care presiunea este mai mare în raport cu cea din zonele învecinate, de la acelaşi nivel; pe o *hartă sinoptică*, se observă la fiecare nivel din atmosferă un sistem de *izobare* închise pentru presiune, sau de *izohipse* închise, care închid valori relativ mari de presiune sau de înălțime.
(OMM A 2090)

231 **anticiclon antarctic**
antarctic anticyclone;
anticyclone antarctique;
antarktisch Hochdruck/~ Antizyklone;
antarktiszi anticiklon;
антарктический антициклон;
anticiclón antárctico;
circulaţie anticiclonică medie anuală ce afectează Antarctica, în care fluxul net ce intră în troposfera înaltă şi cel care iese în apropierea suprafaței terestre sunt asociate cu o *subsidenţă* pe continent.
(OMM A 1960)

232 **anticiclon arctic/**maxim arctic, anticiclon polar, maxim polar
arctic high/~ anticyclone, polar high, ~ anticyclone;
haute pression arctique/ anticyclone ~, haute pression polaire;
arktisch Antizyklone/~ Hoch, Polarantizyklone, Polarhoch ;
arktikus anticiklon/~ magasnyomás, polaris anticiklon, ~ magasnyomás;
арктический антициклон/полярный ~;
alta ártica/anticiclón ártico, alta polar, anticiclón polar;
zona slabă de mare presiune formată deasupra arcticei, care apare primăvara târziu, în vară şi la începutul toamnei; se dezvoltă în asociere cu valorile persistent negative ale bilanțului radiației totale şi se deplasează către sud-est, spre interiorul continentelor.

(OMM A 2370, A 2400)

233 **anticiclon cald**

warm high/~ anticyclone;
anticyclone chaud;
Warmeantizyklone/Warmhochdruck;
meleg anticiklon;
тёплая область высокого давления/тёплый антициклон;
anticiclón caliente;

orice *anticiclon* care este mai cald decât vecinătățile lui la toate nivelurile corespunzătoare.
(OMM W 0070/W 0110)

234 **anticiclon continental**

continental anticyclone;
anticyclone continental;
kontinental Antizyklone;
szárazföldi anticiklon/kontinentális ~;
континентальный антициклон;
anticiclón continental;

zonă sau arie cu presiune atmosferică mare ce staționează peste un continent în timpul sezonului rece.
(OMM C 2760)

235 **anticiclon de blocaj**

blocking anticyclon/~ high;
anticyclone de blocage;
Blockierungsantizyklone;
lezáró anticiklon/blokáló ~;
блокирующчий антициклон;
anticiclón de bloqueo;

anticiclon cu deplasare lentă care apare ca un obstacol pe o *hartă sinoptică de suprafață* la latitudini mijlocii, ce împiedică deplasarea normală a depresiunilor migratoare extratropicale, de la vest către est.
(OMM B 0940)

236 **anticiclon dinamic**

dynamic high/~ anticyclone;

anticyclone dynamique;
dynamisch Hochdruck(gebiet)/dynamisch Antizyklone, ~ Hoch;
dinamikus anticiklon;
динамический антициклон;
anticiclón dinámico/alta ~;

denumire dată anticiclonilor tropicali prin care este subliniată natura lor dinamică, nu termică, datorată mecanismului circulației alizeice (descendență/subsidență).
(Dmet man)

237 **anticiclon în altitudine**
upper-level anticyclone/upper-air ~;
anticyclone en altitude;
Antizyklone an hohe/Hochdruckgebiet ~;
magasszinti anticiklon/magasslégköri ~;
антициклон в верхей атмосфере/высотный ~;
anticiclón en altos niveles/~ en altitud;

circulație anticiclonică în altitudine; acest termen este adesea limitat la anticiclonii care sunt mult mai bine reprezentați la niveluri mai înalte decât în apropierea suprafeței terestre.
(OMM U 0170, U 0290)

238 **anticiclon permanent/**anticiclonul Ogassawara
permanent anticyclone/Ogassawara ~;
anticyclone permanent/~ d'Ogassawara;
permanente Antizyklone/Ogassawara ~;
permanens anticiklon;
постоянный антицклон/~ Огасавары;
anticiclón permanente/alta de Ogassawara;

zonă de mare presiune atmosferică ce predomină în mare măsură pe tot parcursul anului într'o anumită regiune, care apare pe harta presiunii medii anuale şi capătă numele zonei respective, aşa cum sunt anticiclonul Ogassawara şi Honolulu (Hawai) în Oceanul Pacific, sau anticiclonul insulei Sfânta Elena în Oceanul Atlantic.
(OMM O 0160, P 0390, Dmet A 166-168)

239 **anticiclon polar/**maxim polar
vezi A 232 anticiclon arctic

240 **anticiclon rece**

cold anticyclone;
anticyclone froid;
kalte Antizyklone/Kaltehoch;
hideg anticiklon;
холодный антициклон;
anticiclón frío;

anticiclon care este rece în raport cu vecinătățile lui de la acelaşi nivel; de regulă, termenul se referă numai la structurile anticiclonice din straturile joase ale troposferei.
(OMM C 2190)

241 **anticiclon semipermanent/**anticiclonul (maximul) Azoric, nord Atlantic, Atlanticului de sud, Bermudelor, Siberian (Asiatic de iarna)

semi-permanent anticyclone/Azores, Bermuda, North Atlantic, Siberrian, South Atlantic anticyclone/high;

anticyclone semi-permanent/anticyclone des Açores, des Bermudes, de l'Atlantique Nord. de l'Atlantic Sud, de Siberie;

Azorenhoch/Azorenantizyklone, Azorenhochgebiet, Bermuda hoch, Hochdruck von Sibirien, -von Norden/Südlich atlantiscch;

semi-permanens anticiklon/azori magasnyomás, azori anticyclone, bermudai magasnyomás, eszakatlanti/délatlanti magasnyomás;

полупостоянныи антициклон/азорскии ~, североатлантический ~, сибирскии ~, зимнии азиатскии ~, южноатлантическии антициклон;

anticiclón semipermanente/anticiclón de las Azores, de las Bermudas, del Atlántico norte o sur, o de Siberia;

regiune geografică în care, o mare parte din an, predomină valori mari ale presiunii atmosferice; pe hărțile presiunii medii lunare este localizat un anticiclon ca rezultat al proceselor radiative sau dinamice caracteristice regiunii respective (bilanț radiativ negativ în sezonul rece sau subsidență/descendență la scară mare compensatoare a circulațiilor alizeice).
(OMM S 0730)

242 **anticiclon tăiat/**maxim tăiat

cut-off/cutting-off high;

anticyclone coupé;
abgeschnürte Antizyklone/cut-off Antizyklone;
leszakadt anticiklon/cut-off anticiklon;
отсеченный антициклон;
anticiclón desprendido;

anticiclon cald care s-a deplasat către pol, plecând din brâul vânturilor de vest de la latitudinile mijlocii.
(OMM C 3450)

243 **anticiclon termic**
thermal high;
anticyclone thermique/haute pression thermique;
thermische Hoch;
termikus anticiklon;
термический антициклон;
alta térmico;

anticiclon format prin răcirea aerului de deasupra unei suprafețe subiacente rece, care rămâne staționar peste aceasta; adesea, la acest proces contribuie substanțial şi răcirea prin radiație care determină intensificarea anticiclonului respectiv.
(OMM T 0470)

244 **anticiclonul Atlanticului de nord**
vezi A 241 anticiclon semipermanent

245 **anticiclonul Atlanticului de sud**
vezi A 241 anticiclon semipermanent

246 **anticiclonul Azoric**
vezi A 241 anticiclon semipermanent

247 **anticiclonul Bermudelor**
vezi A 241 anticiclon semipermanent

248 **anticiclonul Siberian**
vezi A 241 anticiclon semipermanent

249 **anticiclonul subtropical**

vezi B 112 brâul anticiclonic subtropical.

250 **anticorona**

vezi A 289 arcul lui Brocken

251 **anticrepuscul**

anti-twilight;
anticrépuscule;
Gegendämmerung;
ellenszürkület;
противосумерки;
anticrepúsculo;

luminozitate care apare pe cer în direcția opusă Soarelui care răsare sau apune.
(OMM A 2210)

252 **antimuson**

antimonsoon;
antimousson;
Antimonsun;
antimonszun;
антимуссон;
antimonzón;

ramura ipotetică compensatoare la înălțime a circulației musonice; curent compensator de aer în straturile superioare ale atmosferei, de sens contrar musonului din straturile inferioare ale troposferei.
(Dmet A 170)

253 **antipleion**

antipleion;
antipléion;
Antipleïon;
negatív eltérésű góc;
антиплеион;
antipleión;

centru de puternică anomalie negativă a unui *element meteorologic* dat. (OMM A 2160)

254 **antiselena**

antiselena;
antisélène;
Gegenmond;
antiszelena;
антиселена/противолуна;
antiselenio;

fotometeor luminos analog *antheliei*, sursa luminoasă fiind Luna.
(OMM A 2170)

255 **antrenare**

entrainement;
entraînement;
Luftmitführung;
besodródás;
вовлечение;
arrastre hacia interior;

în meteorologie, amestecul aerului înconjurător cu aerul preexistent, în interiorul unui nor sau într'un curent atmosferic, astfel încât acesta se integrează în curentul sau norul respectiv.
(OMM E 0730)

256 **anuar aerologic**

aerological yearbook;
annales aérologiques;
aerologisch Jahrbuch;
aerológiai évkönyv;
аэролргический ежегодник;
anuario aerológica;

publicație periodică ce conține date meteorologice (reale, medii şi extreme) din atmosfera liberă, obținute din radiosondaje, sondaje pilot şi radiovânt.
(Dmet A 172)

257 **anuar meteorologic**

meteorological yearbook;
annuaire météorologique/annales ~;
meteorologische Jahrbuch;

meteorológiai évkönyv;
метеорологический ежегодник;
anuario meteorológico ;

publicație care conține date meteorologice detaliate pentru un an determinat.
(OMM M 1210)

258 **Anul geofizic internațional - AGI**

International Geophysical Year - IGY;
Année géophysique internationale – AGI;
Geophysichesinternational Jahr;
Nemzetközi Geofizikai Év – IGY ;
Международный геофизический год - МГГ;
Año geofísico internaciónal –AGI;

perioada cuprinsă între 1 iulie 1957 şi 31 decembrie 1958, stabilită de Uniunea geodezică şi geofizică internațională (UGGI), în timpul căreia s-a desfăşurat un vast program de observații geofizice printr'o rețea mondială de stații.
(OMM I 0260, I 0720)

259 **Anul internațional al Soarelui calm – AISC/IQSY**

International Year(s) of the Quiet Sun – IQSY;
Année(s) internationale(s) du Soleil calme - AISC;
Internationaljahr der Stillesonne – IQSY;
Nyugodt Nap Éve – IQSY ;
Международный(е) год(ы) спокойного Солнца - МГСС;
Año internacional del Sol en calma – AISC;

perioada 1 ianuarie 1964 - 31 decembrie 1965 apropiată minimului de pete solare, în timpul căreia s-a desfăşurat un intens program internațional de observații la scară mondială în aproape toate ramurile geofizicii.
(OMM I 0780)

260 **Anul polar internțional – API/IPY**

International Polar Year – IPY;
Année polaire internationalle –API;
polarinternational Jahr;
Nemzetközi Poláris Év – IPY;

Международный полярный год - МПГ;
Año polar internacional - API;
perioade din 1882-1883 şi 1932-1933 stabilite prin acord internațional, în care a fost efectuat un vast program de oservații geofizice în diferite stații stabilite temporar, în deosebi în regiunile polare.
(OMM I 0740)

261 **AOM**
vezi D 127 distanța optică meteorologică

262 **apă**
water;
eau;
Wasser;
víz;
вода;
agua;
lichid incolor-transparent, insipid şi indor în stare pură; din punct de vedere chimic, este constituit din două molecule de hidrogen şi una de oxigen (H_2O). Are densitatea maximă la temperatura de $+4^0$ C, trece în forma gazoasă (fierbe) la 100^0 C şi presiunea de o atmosferă (760 mm Hg) şi se solidifică (îngheață) la 0^0 C. Totalitatea apei de pe glob constitue *hidrosfera* – unul din cele patru învelişuri ale Pamântului, fiind într'o permanentă interdependență şi schimb energetic cu toate celelalte trei; în natură este un foarte bun solvent şi se regăseşte într'o infinitate de combinații şi soluții, multe dintre acestea de o importanță vitală pentru tot ce înseamnă biosferă. În natură, există simultan în toate cele trei forme de agregare.
(Dmet A 175)

263 **apă atmosferică**
atmospheric water;
eau atmosphérique;
atmosphärische Wasser;
légköri víz;
вода атмосферы;
agua atmosférica;

apa existentă în aerul atmosferic sub formă de vapori sau de produse de condensare a acestora, în suspensie ori în cădere liberă. (Dmet A 176)

264 **apă gravitațională**
gravitational water;
eau gravitative;
Gravitationswasser;
gravitációs víz;
гравитационная вода;
agua gravitaciónal;
apa din sol care se deplasează sub influența forței de gravitație prin spațiile necapilare (porii) din sol.
(Dmet A 178)

265 **apă higroscopică/**umezeala higroscopică
hygroscopic water/~ moisture;
eau hygroscopique;
hygroskopisches Wasser;
higroszkopikus víz;
гигроскопическая вода/~ влага;
agua higroscópica/humedad ~;
apa reținută în zona de aerație a solului, în echilibru cu vaporii de apă din atmosferă. (OMM H 1160, H 1180)

266 **apă precipitabilă (din atmosferă)**
precipitable water;
eau précipitable;
ausfällbares Wasser;
kihullható csapadék;
количество осажденной воды;
agua precipitable;
cantitatea de apă ce poate fi obținută dacă toți vaporii de apă conținuți într'o coloană de aer ar fi condensați şi precipitați; poate fi determinată cu formula: $W = 1/g \int_{p1}^{p2} m(p)dp_1$, în care g este accelerația gravitației, p_1 şi p_2 presiunea la extremitățile coloanei de aer, iar $m(p)$ este raportul de amestec la presiunea p. Pentru straturi determinate din

atmosfera liberă se foloseşte relaţia: $W_{00} = -1/g\int_{p_1}^{p_2} sdp$, unde p_1 este presiunea la baza stratului considerat, iar p_2 este presiunea la limita superioară a stratului respectiv. Apa precipitabilă fiind aproximativ proporţională cu tensiunea reală a vaporilor de apă e_0 la nivelul suprafeţei terestre, mai poate fi determinată şi cu o formulă empirică de forma: $W_{oo} = 3{,}8\, e_o^{2/3}$.
(OMM P 1350, Dmag K 66)

267 **apă suprarăcită**
supercooled water;
eau en surfusion/eau surfondu;
überkültes Wasser;
túlhűlt víz;
переохлажденная вода;
agua subfundida;
apă aflată în stare lichidă la temperaturi negative; în condiţii de laborator, apa suprarăcită poate fi menţinută în stare lichidă până la -30^{0}C, însă în atmosferă se pot observa picături lichide în nori sau ceaţă chiar şi la temperaturi până la -40^{0}C. Rolul acestui tip de picături este esenţial în mecanismul de formare a precipitaţiilor.
(Dmet man)

268 **API**
vezi A 260 Anul polar internaţional

269 **aplatizarea orizontului**
vezi D 031 depresiunea orizontului

270 **apob/**observaţie din avion
apob/airplane observation;
apob/observation sur aéronef;
apob/Flugzeugbeobachtung;
apob/repülőről végzett meteorográfos megfigyelés;
apob/наблюдение от самолёт;
apob/observación desde avión;
observaţie de presiune, temperatură şi umiditate relativă, efectuată în *atmosfera liberă* cu un *aerometeorograf* montat sub aripa unui avion;

termenul reprezintă abrevierea sintagmei “airplane observation” şi este folosit numai în sensul restrâns explicat mai sus.
(OMM A 2240)

271 **aproximarea Boussinesq**
Boussinesq approximation;
approximation de Boussinesq;
Boussinesqsche Approximation/~ Annäherung;
Boussinesq-közelítés;
приближение Буссинеска;
aproximación de Boussinesq;
aproximare folosită în modelele atmosferice care neglijează variațiile de densitate ale fluidului în ecuațiile de mişcare, cu excepția termenului de *forța ascensională* sau de *împingere hidrostatică.*
(OMM B 1100)

272 **aproximarea Curtis-Godson**
Curtis-Godson approximation;
approximation de Curtis-Godson;
Curtis-Godson Approximation/~ Annäherung;
Curtis-Godson közelítés;
приближение Кертис-Годсона;
aproximación de Curtis-Godson;
metodă aplicată la calculul transmisiei radiației de undă lungă prin atmosferă.
(OMM C 3440)

273 **aproximare cvasigeostrofică/**ecuațiecvasi geostrofică
quasi-geostrophic approximation/~ equation;
approximation quasi-géostrophique;
quasi geostropische Approximation/~ Annäherung ;
kvázigeostrófikus közelítés/geostrófikus ~;
квазигеострофческое приближение/~ уравнение;
aproximación casi geostrófica ;
ipoteză a echilibrului geostrofic folosită numai în anumite ecuații particulare de mişcare, care are ca efect, printre altele, simplificarea euațiilor de mişcare şi eliminarea fenomenelor la scară mică. În trecut, a fost adesea folosită în *modelele de prevedere numerică.*

(OMM Q 0080, Q 0090)

274 **aproximare cvasi statică**
quasi-static approximation;
approximation quasi-statique;
quasi statisch Annäherung/~ Approximation;
kvázisztatikus közelítés;
квазистатическое приближение;
aproximación casistática;
aplicarea ecuației de bază a staticii în locul ecuației de mișcare în jurul unei axe verticale, presupunând că accelerațiile verticale diferă puțin de zero.
(Dmet man)

275 **aproximare geostrofică**
geostrophic approximation;
approximation géopstrophique;
geostrophische Annäherung/~ Approximation;
geosztrófikus közelítés/kvázi~ ~;
геострфигеское приближение;
aproximación geostrófica;
asimilarea vântului real într'unul sau mai multe puncte dintr'o zonă cu vântul geostrofic corespunzător din punctul sau punctele respective ; folosirea acestei aproximări presupune că *numărul lui Rossby* al fluxului este mic.
(OMM G 0310)

276 **aproximare hidrostatică**
vezi I 164 ipoteza hidrostatică

277 **APT - Automatic Pictures Transmission**
vezi T 202 transmitere automata de fotografii.

278 **arc anthelic**
vezi A 227 anthelie

279 **anticorona**
vezi A 291 arcul lui Broken

280 **arc anticrepuscular**

anticrepuscular arch/antitwilight arch;
arche anticrépusculaire;
Gegendämmerungsbogen;
szürkületi ellenív;
противосумеречная дуга;
arco anticrepuscular;

fotometeor din familia fenomenelor crepusculare, arcul anticrepuscular se observă sub forma unei benzi roz-violet, care separă umbra Pământului, care pare că se ridică în direcția opusă Soarelui ce apune şi coboară progresiv sub orizont.
(OMM A 2050)

281 **arc auroral**

auroral arc;
arc auroral;
Polarlichtbogen;
ív alakú fény;
дуга полярного сияния;
arco de la aurora;

lumină auroralã în formă de arc regulat, care se extinde de la est la vest, perpendicular pe meridianul magnetic.
(OMM A 3130)

282 **arc circumorizontal**

circumhorizontal arc;
arc circumhorizontal;
Zirkumhorizontalbogen;
halojelenséget kísérő;
дуга у горизонта (вид гало;
arco circumhorizontal;

halo care constă dintr'un arc colorat în roşu pe marginea superioară, care se extinde pe aproximativ 90 grade, paralel cu orizontul la 46 grade sub poziția Soarelui.
(OMM C 0660)

283 **arc circumzenital**

circumzenital arc;

arc circumzénital;
niedriger Zirkumzenitalbogen;
zenit körüli ív;
околозенитная дуга;
arco circumzenital;

fotometeor din familia halourilor sub forma unui cerc luminos, situat într'un plan orizontal şi centrat la zenit, de regulă asociat unui *halo mare*; uneori pot fi observate numai arce circumzenitale fără ca *haloul mare* să fie vizibil.
(OMM C 0690)

284 **arc circumzenital inferior**
lower circumzenithal arc;
arc circumzénithal inférieur;
niedriger Zirkumzenithalbogen;
alsó zenit körüli ív;
нижняя околозенитная дуга;
arco circumcenital inferior;

fotometeor din familia halourilor sub forma unui *arc circumzenital* foarte deschis dintr'un cerc orizontal cu rază mare, situat în apropierea orizontului; poate atinge *haloul mare* atunci când înălțimea astrului luminos pe bolta cerească este de aproximativ 68^0.
(OMM L 0910)

285 **arc circumzenital superior**
upper circumzenithal arc;
arc circumzénithal supérieur;
ober Zirkumzenitalbogen;
felső zenit körüli ív;
верхняя околозенитная дуга;
arco circumcenital superior;

arc puternic curbat al unui cerc orizontal centrat în apropierea zenitului; este tangent la *haloul mare* atunci când înălțimea astrului luminos este de aproximativ 22^0 şi poate fi viu colorat în culorile spectrului, cu roşu la exterior şi violet spre interior. (OMM U 0270)

286 **arc crepuscular**
twilight arch/crepuscular arch ;

arche crépusculaire ;
Dämmerungsbogen;
szürkületi fényív;
сумеречная дуга/дуга зари;
arco crepuscular;

arc luminos care apare în direcția din care răsare sau apune Soarele, în momentul în care acesta se găseşte între 3 – 4 grade sub orizont.
(OMM C 3260, T 1940)

287 **arc de cinuk (chinook)**
vezi B 114 breşă de foehn

288 **arctic(ă), Arctica**
arctic, Arctic;
arctique;
arktisch/Arktik;
északi-sarki/arktikus;
арктическии/Арктика;
ártico;

1. denumire sau calificativ dat ansamblului de mări şi regiuni continentale situate pe calota polară boreală, delimitată de cercul polar arctic (66^0 33’ N), constituit din Oceanul înghețat de nord, mările adiacente şi zonele continentale septentrionale ale Asiei (Siberia), Europei şi Americii, inclusiv marile lacuri şi arhipelagurile adiacente. Unitatea acestor regiuni este determinată de predominanța unui climat excesiv de rece (medii de temperatura de la -10 până la -20^0 C asociate cu consecințele agravante ale vânturilor violente cu frecvență mare), care limitează dezvoltarea florei (tundra), faunei şi densitatea umană. Din punct de vedere climatologic, limita acestei zone coincide aproximativ cu izoterma de 10^0C a lunii cea mai caldă.
2. calificativ dat elementelor şi fenomenelor meteorologice care au originea sau provin din această regiune geografică.

(Dmet man)

289 **arcul lui Brocken/**anticorona;
Brocken bowl/anticorona;
arc du Brocken/contre-couronne;

Antikorona ;
anticorona ;
брокенская глория/антикорона;
arco de Brocken/anticorona ;

fotometeorul cunoscut sub denumirea de *spectrul lui Brocken* înconjurat de *gloria*, fenomen optic constituit din una sau mai multe serii de inele luminoase colorate, care înconjoară umbra unui obiect (sau persoană) proiectată pe suprafața superioară a unui strat de nori sau pe o pânză de ceață.
(OMM B 1260)

290 **arcuri tangente la haloul de 22^0** (haloul mic)
tangent arcs to 22^0 halo ;
arcs tangents au halo de 22^0 ;
Berührungsbogen zum kleinen Ring (Halo) ;
kis halo érintőívei;
касательные дуги к малому гало;
arcos tangentes al halo de 22^0;

fotometeor sub formă de arcuri luminoase, tangente la partea superioară a unui *halo mic de 22^0*, a căror formă variază mult în funcție de înălțimea astrului deasupra orizontului a astrului care formează haloul (Soarele sau Luna).
(OMM T 0020)

291 **arcuri tangente la haloul de 46^0** (haloul mare)
tangent arcs to 46^0 halo;
arcs tangents au halo de 46^0;
Berührsbogen zum großen Ring/Halo ;
nagy halo érintőívei;
касательные дуги к большому гало;
arcos tangentes al halo de 46^0;

fotometeor sub formă de arcuri luminoase asemănătoare fragmentelor de curcubeu, situate simetric în raport cu astrul (Soarele sau Luna) spre care îşi orientează convexitățile; atunci când este observabil *haloul mare de 46^0* arcurile luminoase sunt tangente la acesta în puncte situate simetric pe semi-cirumferința inferioară a lui.
(OMM T 0030)

292 **arcurile lui Lowitz**

arcs of Lowitz ;
arcs de Lowitz;
Lowitzsche(schiefe) Bögen;
Lowitz fényívei;
дуги Ловица;
arcos de Lowitz;

fotometeor din familia halourilor care constă din două arcuri luminoase dispuse oblic, care uneori unesc *parheliile* sau *paraselenele* cu *haloul mic*.
(OMM A 2350)

293 **arcurile lui Parry**

Parry arcs;
arcs de parry;
Parryschesbögen;
Parry fényívei;
дуга Парри;
arcos de Parry;

categorie de *halouri* ce apar sub formă de arcuri uşor colorate deasupra şi dedesubtul Soarelui; sunt fenomene de refracție produse de cristalele de gheață cu orientare preferențială şi, în consecință, se observă mult mai rar decât fenomenele optice produse de cristalele de gheață din nori care au o orientare aleatoare. Au fost observate şi descrise prima dată de Parry în 1819, în timpul unei expediții în Arctica.
(OMM P 0140)

294 **arcus (arc)**

arcus (arc);
arcus (arc);
Arcus (arc)/Gewitterkragen, Böenkragen;
arcus (arc)/felhőgallér;
грозовои вал (arc)/ворот;
arcus (arc)

rulou orizontal dens, cu marginile mai mult sau mai puțin destrămate, care aparent se rostogoleşte în fața părții anterioare a anumitor nori orajoşi; atunci când este extins mult pe orizontală

capătă un aspect de vălătug amenințător. Reprezintă o *particularitate suplimentară* asociată norilor *Cumulonimbus* şi mult mai rar cu norii *Cumulus.*
(OMM A 2430)

295 **ARFOR**

ARFOR (**ar**ea **for**ecasting);
ARFOR;
ARFOR;
ARFOR;
ARFOR;
ARFOR;

1. prevedere de zonă emisă pentru aviație, în formă codificată;
2. denumirea codului internațional pentru codificarea prevederilor de zonă aeronautică.

(OMM A 2470)

296 **ARFOT**

ARFOT (**ar**ea **fo**recasting **t**emperature);
ARFOT;
ARFOT;
ARFOT;
ARFOT;
ARFOT;

1. prevedere de temperatură pentru o zonă aeronautică, emisă în formă codificată;
2. denumirea codului internațional pentru codificarea prevederilor de zonă aeronautică pentru temperatură.

(OMM A 2480)

297 **ariditate**

aridity;
aridité;
Aridität;
ariditás;
аридность;
aridez;

caracteristica unui climat referitoare la insuficiența *precipitațiilor* pentru supraviețuirea vegetației.
(OMM A 2500)

298 **arie de mare presiune**
vezi A 230 anticiclon

299 **arşiță**
vezi C 020 caniculă

300 **ascendent alobaric**
vezi A 302 ascendent izalobaric

301 **ascendent baric (∇p)**
baric ascendent;
ascendant barique;
barische Aszendent;
bárikus aszcendens/nyomás aszcendens;
барический асцендент/- восходящий;
ascendíente bárico ;
vector egal ca valoare şi de sens contrar cu gradientul baric.
(Dmet A196)

302 **ascendent izalobaric/**ascendent alobaric
isallobaric ascendent/allobaric ascendent;
ascendant issalobarique/ascendant allobarique;
isallobarer (isallobarischer) Aszendent;
izallobarikus aszcendens;
изаллобарический асцендент/- восходящеий;
ascendíente isalobárico;
vector egal numeric şi de sens contar cu gradientul izalobaric :
$\vec{l} = \vec{\nabla} \cdot \mathrm{l} = \nabla \cdot \delta \mathrm{p}/\delta \mathrm{t} = (\delta^2 \mathrm{p}/\delta \mathrm{t} \cdot \delta \mathrm{n}) \cdot n$
(Dmet A 197)

303 **ascendent (∇)/**Hamiltonian, operator nabla
del/nabla operator, Hamiltonian;
operator nabla/hamiltonien;
Nablaoperator/Hamiltonischer Operator;

nablaoperátor/Hamilton-operator;
набла-оператор/оператор ”набла” Гамилтона;
operador nabla/operador de Hamilton;
vector numeric egal cu gradientul şi orientat în sens invers:
$\nabla = \vec{i} \cdot \frac{\delta}{\delta x} + \vec{j} \cdot \frac{\delta}{\delta y} + \vec{k} \cdot \delta/\delta$, cu componenta orizontală:
$\nabla_H = \vec{i} \cdot \delta/\delta x + \vec{j} \cdot \delta/\delta y$; adesea este folosit în formele şi cu semnificaţiile următoare: $\nabla \cdot \varphi = grad\varphi, = divV, \nabla xV = rotV$.
(Dmet A 195, Dmag N 01)

304 **ascendență**/curent ascendent
updraught;
ascendance/courant ascendant;
Aufstieg/Aufgleitsströmung, Aufwärtsstrom;
feláramlás;
восходящее движение воздуха;
corriente ascendente;
mişcare verticală sau curent vertical de aer, de mici dimensiuni, care se deplasează în sus.
(OMM U 0120)

305 **ascensiunea capilară (a apei în sol)**
capillary rise (of soil moisture);
ascension capillaire (de l’eau dans le soil);
Kapillarelevation der Bodenfeuchtigkeit;
talajnedvesség kapilláris emelkedése;
капиллярный подъём (почвенной влаги);
ascenso capilar;
urcarea apei deasupra pânzei freatice libere din sol sub acțiunea capilarității.
OMM C 0110)

306 **asimetria termică secundară a ciclonului**
secondary thermic asymmetry of cyclone;
asymmétrie thermique secondaire du cyclone;
sekundärthermisch Asymmetrie der Zyklone;
másodlagostermikus ciklonális aszimmetria;
вторичная термическая асимметрия циклона;

asimetría térmico secundario del ciclón;

diferența de temperatură care apare în aria unui ciclon după ocluderea acestuia, datorită originii diferită a aerului rece prefrontal şi a celui postfrontal care a concurat la procesul de ocludere; apariția asimetriei termice secundare condiționează readâncirea ciclonului respectiv după ocludere.
(Dmet A 200)

307 **asimetrie termică**

thermal (thermic) asymmetrie;
asymmétrie thermique;
Thermischasymmetrie;
termikus aszimmetria;
термическая асимметрия;
asimetría termico;

distribuția orizontală asimetrică a temperaturii într'un ciclon/anticiclon față de centrul acestuia, determinată de curenții de aer de sens opus din partea estică şi cea vestică a lui; astfel, într'un ciclon extratropical din emisfera nordică, temperaturile din sectorul estic sunt mai ridicate decât cele din partea vestică şi nord vestică, motiv pentru care sectorul estic este denumit sectorul cald. În anticicloni, această distribuție este inversă. Asimetria termică evidentă caracterizează ciclonii tineri şi anticiclonii mobili; în cazul ciclonilor retrograzi sectorul cald ocupă partea nordică a acestuia.
(Dmet A 199)

308 **asimilarea cvadridimensională a datelor**

four-dimensional data assimilation;
assimilation des données à quatre dimensions ;
vierdimensionale Datenassimilierung;
négydimenziós adatasszimiláció;
четырёхмерная ассимиляция данных;
asimilación tetradimensional de datos;

procedeu care constă în combinarea atât a datelor provenite din diferite surse şi de diferite tipuri cât şi a elementelor observate în diferite momente.
(OMM F 0950)

309 **asimilarea datelor**

data assimilation;
assimilation des données;
Datenassimilierung;
adatasszimiláció;
ассимиляция данных;
asimilación de datos;

procedeu prin care se combină datele provenite din diferite surse şi, în general, de diferite tipuri pentru a produce un set de date coerente, atât în plan orizontal cât şi pe verticală.
(OMM D 0060)

310 **ASN**

vezi S 087 sezon sinoptic natural

311 **Asociație regională (OMM)**

Regional Association ;
Association régionale ;
Regionalverein ;
tartományi társaság ;
региональная ассоциация;
Asociación Regional;

organ constituent al *OMM*, format din *Membrii OMM* dintr'o regiune geografică mare, de dimensiunile unui continent, care aplică reglementări meteorologice diferite sau specifice în regiunea respectivă ; în cadrul *OMM* sunt delimitate şase asemenea regiuni: AR I – Africa, AR II – Asia, AR III –America de Sud, AR IV – America de Nord, AR V – Pacificul de Sudest (inclusiv Australia) şi AR VI – Europa.
(OMM R 1330)

312 a**spectul cerului**

vezi S 208 starea cerului.

313 **astrometeorologie**

astrometeorology;
astrométéorologie;
Astrometeorologie;

asztrometeorológia/csillagászati meteorológia;
астрометеорология;
astrometeorología;
ramură a meteorologiei care se ocupă cu studiul influenței astrelor asupra vremii la suprafața terestră.
(OMM A 2670)

314 **atenționare meteorologică**
vezi A 373 aviz meteorologic.

315 **atenuarea radiației solare**
vezi A 316 atenuare atmosferică

316 **atenuare atmosferică/**extincție atmosferică, atenuarea radiației solare
atmospheric attenuation/~ extinction, attenuation of solar radiation;
atténuation atmosphérique/extinction ~, atténuation du rayonnement solaire;
atmosphärische Ekstinktion/Sonnenstrahlung Abdämpfung ;
légköri fénykialvás/~ extinkció, ~ gyengítés, napsugárzás légköri csillapítása;
ослабление радиаций в атмосфере//атмосфрное ослабление, ослабление солнечной радиаций;
atenuación atmosférica/extinción ~, atenuación de la radiación solar;
diminuarea densității de flux a unui fascicul de radiație pe parcursul propagării lui prin atmosferă, datorită absorbției sau difuziei acestuia de către constituenții atmosferici.
(OMM A 2740)

317 **aterizare pe orice vreme**
all-weather landing;
atterisage tous temps;
Landung im was auch immer Wetter;
időjárástól fuggetlen repülőgép leszállás;
всепогодное приземление/слепая посадка;
aterisaje con cualquier tiempo;

posibilitatea de folosire a unui aeroport/aerodrom pentru aterizare, indiferent de condiţiile meteorologice.
(OMM A 1520)

318 **ATIS**
vezi S 081 Serviciu automat de informaare pentru zona terminală

319 **atlas climatologic**
climatological atlas;
atlas climatique;
Klimaatlas;
éghajlati atlasz;
климатологический атлас;
atlas climatológico;
atlas constituit în principal din hărţi climatologice, în care sunt reprezentate în special distribuţiile lunare şi anuală a principalelor elemente climatice ale unei regiuni determinate, stabilite pentru o perioadă suficient de lungă (de regulă minim 30 ani consecutivi).
(OMM C 1250)

320 **atlas de nori**
clouds atlas;
atlas des nuages;
Wolkenatlas;
felhő atlasz;
облачный атлас;
atlas de nubes;
colecţie de fotografii de nori care foloseşte la identificarea norilor în practica observaţională. Fotografiile respective reprezintă forme specifice de nori caracteristici pentru diferitele genuri de nori, specii, varietăţi, particularităţi, nori anexă, etc., grupate conform clasificării internaţionale a norilor, asociate cu texte explicative referitoare la conţinutul fiecărei fotografii.
(Dmet A 202)
Istoric
Primul atlas internaţional de nori a fost publicat, pe cheltuială proprie în 1896 (28 planşe color), de Teisserenc de Bort la recomandarea Conferinţei Meteorologice de la München (1891); a doua ediţie a acestuia apare în 1939, cu 174 planşe din care 3 color. O nouă versiune apare în 1956, cu 224 planşe alb/negru şi color, iar în 1987 este ultima reeditare a volumul II al Atlasului de către OMM cu 161 foto color, 35 alb/negru şi 9 planşe

suplimentare cu meteori ; vol I conține numai text explicativ-descriptiv. (conf.Alain Viguier, Meteo France)

321 **atmidometru**

vezi E 129 evaporimetru

322 **atmometru**

vezi E 129 evaporimeru

323 **atmoradiograf**

atmoradiograph;
atmoradiographe;
Atmoradiograph;
atmoradiográf;
атморадиограф;
atmoradiógrafo;

dispozitiv pentru măsurarea şi înregistrarea frecvenței de apariție a *atmosfericilor/sfericilor* care au o intensitate ce depăşeşte un prag limită determinat.
(OMM A 2680)

324 **atmosfera înaltă**

upper atmosphere;
haute atmosphère;
Hochatmosphäre/obere Luftschicht;
felsö légkör/magas ~;
верхняя атмосфера;
atmósfera alta;

termen general care desemnează partea din atmosferă situată deasupra *mezopauzei (termosfera, ionosfera, exosfera).*
(OMM U 0260)

325 **atmosfera liberă/**în altitudine

upper air/aloft, free atmosphere;
atmosphère libre/en altitude;
höhere Luftschichten/frei Atmosphäre;
magas légkör/szabad ~;
свободная атмосфера/воздух свободный атмосферы,

верхняя атмосфера;
atmósfera libre/alta atmosfera, en altitud;
- partea din atmosferă situată deasupra *stratului de frecare*, în care mişcarea aerului este afectată nesemnificativ de frecarea cu suprafaţa terestră; (OMM F 1010)
- termen fără definiţie precisă; este folosit în principal în *meteorologia sinoptică* pentru desemnarea regiunii care începe din baza *atmosferei libere* şi se extinde până la limita superioară a radiosondajelor de rutină cu balonul (respectiv în stratosfera joasă).
(OMM U 0150)

326 **atmosfera mijlocie**
midle atmospere;
atmosphère moyenne;
mittlere Atmosphäre;
középső légkör;
средняя атмосфера;
atmósfera intermedia;
regiunea ce cuprinde *stratosfera* şi *mezosfera*, situată între 15 şi 85 km. (OMM M 1400)

327 **atmosfera planetară**
planetary atmosphere;
atmosphère planétaire;
planetarische Atmosphäre;
a bolygó légköri;
планетарная атмосфера;
atmósfera planetaria;
pătura gazoasă care înveleşte o planetă, în cazul meteorologiei planeta Terra.
(OMM P 0700)

328 **atmosferă**
atmosphere;
atmosphère;
Atmosphäre;
légkör/atmoszféra;
атмосфера;

atmósfera;

1. pătura gazoasă care înveleşte globul terestru: nu are o limită superioară bine definită – concretă, şi este constituită dintr'un amestec fizic de gaze, în proporții relativ constante în raport cu înălțimea. Arbitrar, poate fi divizată în mai multe straturi suprapuse, după diferite criterii:

- termic: *troposferă (de la sol până la 8-17 km), stratosferă (de la 8-17 km până la ~40 km), mezosferă (de la 40 până la 80 km) şi termosferă*, separate prin straturi relativ subțiri de tranziție: *tropopauză, stratopauza, mezopauza*;
- chimic: *homosfera, heterosfera şi exosfera* $(\geq 1000 km)$*;*
- proprietăți electromagnetice: *neutrosfera, ionosfera(80 la ~ 800-1000 km), magnetosfera;*
- domeniu de altitudine: *atmosfera inferioară, mijlocie* şi *superioară.*

2. unitate de presiune, egală numeric cu greutatea unei coloane cilindrice de mercur, cu secțiunea de 1 cm^2 şi înălțimea de 76 cm.

(OMM A 2690, Dmet A 203)

329 **atmosferă adiabatică**

adiabatic atmosphere;
atmosphère adiabatique;
adiabatische Atmosphäre;
adiabatikus légkör/konvektív ~, száraz adiabatikus ~;
адиабатическая атмосфера;
atmósfera adiabática;

atmosferă în care *gradientul vertical de temperatură* este *adiabatic uscat*; grosimea ei se determină cu relația: $Z_A = C_p dT_0 / g,$ dacă T_0 = 273^0K $Z_A \approx$ 27 km .

(OMM A 0470, Dmag A 32)

330 **atmosferă autobarotropă**

autobarotrop atmosphere;
atmosphère autobarotrope;
autobarotropische Atmosphäre;
autobarotrop légkör;
автобаротропная атмосфера;
atmósfera autobarotrópica;

model de atmosferă care a fost inițial barotropă şi rămâne în continuare barotropă.
(OMM A 3250)

331**atmosferă baroclină**
baroclinic atmosphere;
atmosphère barocline;
barokline Atmosphäre;
baroklin légkör;
бароклинная атмосфера;
atmósfera baroclínica;
model de atmosferă în care *suprafețele izostere* sau *izopicnice* intersectează suprafețele izobarice.
(OMM B 0260)

332 **atmosferă barotropă**
barotropic atmosphere;
atmosphère barotrope;
barotropische Atmosphäre;
barotrop légkör;
баротропная атмосфера;
atmósfera barotrópica;
model de atmosferă în care densitatea este singura funcție de presiune ($\rho = f(p)$, ecuația barotropică) şi în care *suprafețele izosterice* sau *izopicnice* sunt paralele cu *suprafețele izobarice.*
(OMM B 0510)

333 **atmosferă de mină**
mine atmosphere;
atmosphère d'un mine;
Grubesatmosphäre;
bányalégköri;
рудничная атмосфера;
atmósfera de una mina;
climatul unei exploatări miniere subterane, ca de exemplu o mină de cărbune, de sare, etc; este caracterizată printr'o concentrație mare de aerosoli, vapori de apă şi pulberi specifice, rezultate din exploatarea zăcământului, iar în cazul minelor de cărbune apar emanații de metan

(grizu) sau de elemnte radioactive în exploatările de uraniu. De asemenea, este caracterizată şi prin curenți de aer în unele sectoare, generați de sistemul de ventilație.
(OMM M 1460)

334 **atmosferă de referință**
vezi A 342 atmosfera standard

335 **atmosferă-densitate standard**
vezi N 053 nivel picnic standard

336 **atmosferă ideală**
ideal atmosphere;
atmosphère idéale;
Idealatmosphäre;
ideális légkör;
идеальная атмосфера;
atmósfera ideal;
tip de atmosferă teoretică, lipsită de aerosoli şi de vapori de apă, caracterizată prin constanța proprietăților ei optice.
(Dmet A 208)

337 **atmosferă izotermă**
isothermal atmosphere;
atmosphère isotherme;
isotherme Atmosphäre;
izotermikus légkör;
изотермическая атмосфера;
atmósfera isoterma;
model de atmosferă în care temperatura sau *temperatura virtuală* nu variază cu înălțimea.
(OMM I 1500)

338 **atmosferă neutră**
vezi N 027 neutrosfera

339 **atmosferă OACI**
ICAO atmosphere;

atmosphère OACI;
ICAO Atmosphäre;
ICAO légkör;
атмосфера ИКАО;
atmósfera de la OACI;

atmosferă standardizată adoptată de Organizația aviației civile internaționale, necesară pentru calibrarea şi standardizarea aparaturii şi procedurilor aeronautice; principalele caracteristici ale acesteia sunt: o presiune de 1013,25 hPa la nivelul mediu al mării şi un gradient vertical de temperatură de $6{,}5\ ^0C\ km^{-1}$ de la nivelul suprafeței terestre până la tropopauză, situată la altitudinea de 11 km.
(OMM I 0010)

340 **atmosferă omogenă**
homogeneous atmosphere;
atmpsphère homogène;
homogene Atmosphäre;
homogén légkör;
однародная атмосфера;
atmósfera homogénea;

atmosferă teoretică ce se extinde până la aproximativ 8 km înălțime, în care se presupune că densitatea aerului este constantă la toate nivelurile şi că presiunea la nivelul mării este aproximativ aceeaşi ca cea din atmosfera reală.
(OMM H 0660)

341 **atmosferă politropă**
polytropic atmosphere;
atmosphére polytrope;
polytropische Atmosphäre/polytrope ~;
politrop légkör;
политропная атмосфера;
atmósfera politrópica;

model de atmosferă în echilibru hidrostatic, cu un gradient vertical de temperatură constant şi diferit de zero. Distribuția verticală a temperaturii şi presiunii este dată de relația: $P/P_0 = (T/T_0)^{g/R\Gamma}$, unde P este presiunea, T este temperatura absolută, R este constanta gazelor pentru aer, g accelerația gravitației şi Γ gradientul vertical de

temperatură, iar indicele zero desemnează valorile la suprafața terestră. (OMM P 1170)

342 **atmosferă standard/**atmosferă tip
standard atmosphere/reference ~;
atmosphère type/~ standard;
Normalatmosphäre/Standardatmosphäre;
standard légkör;
стандартная атмосфера;
atmósfera tipo/~ de referencia;
tip de atmosferă teoretică stabilită pentru reprezentarea distribuțiilor verticale medii ale presiunii, temperaturii, densității şi ale altor parametri de interes, în principal pentru aeronautică (proiectare, etalonare şi standardizare a aparaturii şi a procedurilor de operare). Spre deosebire de *atmosfera OACI care este limitată la 11 km,* acest tip de atmosferă a fost extinsă, în câteva etape succesive, până la 1200 km, pe măsură ce rachetele geofizice şi sateliții artificiali ai Pământului au îmbogățit baza de date de calcul.
(OMM R 1200, S 2590, USA Std.Atm.)

343 **atmosferă tip**
vezi A 342 atmosferă standard

344 **aureolă**
aureole;
auréole;
Aureole;
aureola/fényudvar;
ореол;
aureola;
inelul exterior cel mai apropiat de astrul luminos dintr'o serie de inele ale unei *coroane*; în general bine distinct, acesta are o culoare roşiatică sau castanie şi o rază mai mică de 5^0.
(OMM A 3080)

345 **aurora australă**
aurora australis/southern lights;
aurore australe;

Südlicht;
déli fény;
южное сияние;
aurora austral/resplandor del sur;

aurora care se formează în zonele polare ale emisferei sudice, în deosebi deasupra zonei antarctice.
(OMM A 3100)

346 **aurora borealĕ**
aurora borealis/ northern lights;
aurore boréale;
Nordlight;
északi fény;
северное сияние;
aurora boreal/resplandor del norte;

auroră care se formează în regiunile polare ale emisferei nordice.
(OMM A 3110)

347 **auroră**/auroră polară
aurora/polar ~;
aurore/ ~ polaire;
Polarlicht/(polare) Aurora;
sarki fény;
полярное сияние;
aurora/~ polar;

fenomene luminoase care apar în straturile superioare ale atmosferei, în deosebi la latitudini mari – polare şi subpolare, sub formă de arcuri, benzi, draperii sau perdele luminoase, uneori colorate, produse de particulele ionizate provenite din spaţiul extraterestru; sunt mai frecvente în perioadele de activitate solară intensă.
(OMM A 3090)

348 **auroră luminată de Soare**
sunlit aurora;
aurore èclairé par le Soleil;
Sonnenbeleuchtet Polarlicht;
napsütötte sarki fény;
вечерняя заря;

aurora iluminada por el Sol;
auroră polară vizibilă în partea atmosferei înalte luminată de Soare, deasupra umbrei pământului.
(OMM S 3430)

349 **austru**
austru;
aoustru;
Auster/Südwind;
déli szél;
южный ветер/юго-западный ~;
austro;
denumire locală a vântului cald şi uscat care bate, mai ales vara în Câmpia Română, din sectorul sudic (sud, sud vest, sud est); în popor mai este denumit şi "traistă goală" din cauza efectelor secetoase. În Câmpia Olteniei are carácter tipic de foehn, fiind denumit şi "austriacul".
(Dmet A 22)

350 **autobarotropie/**barotropie absolută
autobarotropy;
autobarotropie;
Autobarotropie;
autobarotrópia/abszolút barotrópia;
автобаротропность;
autobarotropía;
stare a unui fluid care este caracterizată simultan prin barotropie şi piezotropie, cu aceiaşi coeficienți, conditie în care fluidul respectiv îşi păstrează aceste proprietăți în timp, ca de exemplu fluidul omogen necompresibil.
(Dmag A 215)

351 **autoconvecție**
autoconvection;
autoconvection;
Autokonvektion;
autokonvekció;
автоконвекция;

autoconvección;

deplasarea pe verticală a aerului în condițiile unui gradient vertical de temperatură egal sau mai mare de $3,4^0$C/100 m, condiție în care densitatea aerului nu variază cu înălțimea; în realitate asemenea gradienți nu se realizează şi noțiunea de "autoconvecție" rămâne pur ipotetică.
(Dmet A 223)

352 **autocorelație**

vezi F 150 funcția de autocorelație

353 **autoritate meteorologică aeronautică**

meteorological authority;
administration météorologique;
Flugwetteramt/Aeronautikwetterbehörde;
repülésmeteorológiai hatóság/repülésmeteorológiai közigazgatás;
метеорологическая авиаций администрация/
метеорологигеская аэронавтическая управление;
administración meteorológico/autoridad meteorológica aeronáutica;

- autoritate care procură sau stabileşte măsurile de furnizare a asistenței meteorologice pentru navigația aeriană internațională, în numele şi pe teritoriul unui Membru (țară membră a OMM şi OACI).
(OMM M 0890)

- organism desemnat de către autoritatea de stat ca responsabil pentru furnizarea serviciilor meteorologice aeronautice într'un spațiu aerian.
(Anexa 3 OACI)

- organism tehnic specializat, desemnat de autoritatea de stat ca responsabil pentru reglementarea, controlul şi supravegherea agenților aeronautici civili care furnizează servicii meteorologice pentru aeronautică; atunci când este folosit în Anexa 3 OACI, termenul "autoritate", poate face referire, în funcție de context, la autoritatea de stat în domeniul aviației civile, la autoritatea căreia i-au fost delegate competențe privind supravegherea siguranței în aviația civilă, administrația serviciilor aeronautice sau la o unitate a serviciilor meteorologice aeronautice care furnizează efectiv servicii în spațiul aerian în cauză.
(Anexa 3 OACI)

354 **AUTOVAP**

vezi S 223 stație automată de evaporare

355 **aval**

downstream;
aval;
stromabwärts/bergabwärts;
áramlás irányában/ folyásirányban;
движение вниз по потоку;
corriente abajo;

direcția în care se deplasează sau curge un fluid.
(OMM D 1000)

356 **avalanşă**/lavină

avalanche;
avalanche;
Lawine/Lahn;
lavina/hócsuszamlás;
лавина/снежный обвал;
alud/avalancha;

masă de zăpadă şi gheață care se desprinde brusc de pe creasta sau panta unui munte şi antrenează în alunecare pământ, arbori, stânci şi alte resturi de orice natură întâlnite în cale.
(OMM A 3400)

357 **aversă**

shower;
averse;
Schauer;
zápor/záporszerű csapadék;
ливень;
chaparrón/chubasco;

precipitație, adesea de scurtă durată şi intensă, ce cade numai din *nori convectivi*. Acest hidrometeor este caracterizat prin începutul şi sfârşitul brusc, şi adesea prin variații puternice şi rapide în intensitate.
(OMM S 1040)

358 **aversă Auger/**aversă (de radiație) cosmică, jerbă cosmică
air shower/Auger ~, cosmic ray ~, extensive air ~;
gerbe cosmique/~ d'Auger, ~ extensive;
Augerschauer/Kosmische(strahlung)schauer, Riesenschauer;
Auger zápor/kozmikus sugárzási ~, rendkívül heves kozmikus ~;
атмосферный ливень/вихревой ~, ливен космических лучей, обширный атмосферный ливень;
chubasco de radiación/~ de Auger, ~ de rayos cósmico, ~ extenso de radiación cósmico;
apariția simultană în atmosfera terestră a particulelor descendente ionizate, cu sau fără fotoni, produse de o singură rază cosmică.
(OMM A 1380)

359 **aversă (de radiație) cosmică**
vezi A 358 aversă Auger

360 **aversă de ploaie**
rain shower;
averse de pluie;
Regenschauer;
zápores;
ливень/ливневой дождь;
chubasco de lluvia/aguacero, chaparrón;
precipitație lichidă sub formă de aversă.
(OMM R 0910)

361 **aversă de proiect/**furtună de proiect, ploaie de proiect
design storm;
averse de projet/~ type;
Schauerprojekt/Sturmprojekt, Regenprojekt;
hidraulikus tervezéshez adott vízgyűjtőn/feltételezett csapadékeloszlás;
расчетный ливень;
tormento tipo/temporal ~;
1. ploaie, observată sau ipotetică, aleasă ca bază pentru proiectarea unei structuri sau construcții hidrotehnice;
2. cantitatea şi repartiția unei precipitații pe un bazin hidrologic dat, folosite pentru determinarea *inundației de proiect.*

(OMM D 0350)

362 **aversă de zăpadă**
snow shover;
averse de neige;
Schneeshauer;
hózápor;
снежный ливень/лцвневый снег;
chaparrón de nieve;
hidrometeor sub formă de ninsoare ce cade dintr'un nor cumuliform într'o perioadă relativ scurtă de timp, caracterizat prin începutul şi terminarea rapidă, uneori aproape bruscă; în aversele de ninsoare fulgii de zăpadă, deşi mari şi uneori denşi, cad relativ lent spre deosebire de picăturile averselor de ploaie.
(OMM S 1720)

363 **avertizare de ciclon tropical/**aviz de ciclom tropical
cyclone warning;
avis de cyclone;
Warnung für Tropischzyklone;
ciklonra vonatkozó figyelmeztetés;
предупреждение о циклоне;
aviso de ciclón (tropical);
mesaj meteorologic emis pentru atenționarea sau prevenirea celor interesați de prezența şi evoluția unui ciclon tropical în zona lor de existență şi activitate.
(OMM C 3550)

364 **avertizare de furtună**
storm warning;
avis de tempête;
Sturmwarnung;
viharjelzés;
штормовое предупреждение;
aviso de tempestad;
1. mesaj meteorologic destinat alertării sau prevenirii celor interesați de existența , apariția sau posibila apariție a unui vânt de forța 10 sau 11 pe *scara Beaufort;*

2. orice prevedere referitoare la apariția condițiilor de *vreme severă*.
(OMM S 2970)

365 **avertizare de taifun**
typhoon warning;
avis de typhoon;
Taifunwarnung;
tájfun figyelmeztetés;
предупреждение о тайфуне;
aviso de tifón;
mesaj meteorologic emis pentru avertizarea persoanelor interesate de prezența sau de apariția prevăzută a unui taifun,
(OMM T 2000)

366 **avertizare de uragan**
hurricane warning;
avis d'ouraan;
Orkanwarnung/Hurrikanwetternachricht;
hurrikánfigyelmeztetés;
предупреждение об урагане;
aviso de huracán;
1. *mesaj meteorologic* destinat pentru prevenirea celor interesați de efectele periculoase ale unui *uragan*, cu un vânt corespunzător forței 12 sau mai mare pe scara Beaufort, într'o regiune determinată şi/sau la nivelul de periculozitate al creşterii apelor ori a unei combinații de ape mari cu valuri de înălțime excepțională, chiar dacă vânturile prevăzute nu sunt de uragan;
2. aviz sau avertizare pentru ciclon tropical referitoare la un uragan.
(OMM H 0890)

367 **avertizare de variație bruscă**
sudden change report;
avis de variation brusque;
Wetternachrict für unerwartet Variation;
hirtelen változás jelentése;
штормовое предупреждение;
aviso de variación brusca;

mesaj de observație meteorologică sau informare meteorologică specială transmisă de o stație pentru a semnala o agravare sau o ameliorare rapidă a timpului semnificativ pentru o activitate specifică (în special pentru aeronautică).
(OMM 3320)

368 **avertizare de vânt tare**
vezi A 372 aviz de furtună

369 **avertizare meteorologică**
weather warning;
avis météorologique;
meteorologische Warnung;
időjárás figyelmeztetés;
штормовое предупреждение;
advertencia meteorológico;
mesaj meteorologic difuzat pentru a semnala existența unor condiții meteorologice periculoase sau probabilitatea de producere iminentă a acestora.
(OMM W 0610)

370 **aviosondaj**
aircraft sounding;
sondage par aéronef;
Flugzeugaufstieg/Flugzeugsondierung;
repülőgépes szondázás/~ megfigyelés;
самолётное зондирование;
sondeo con aeronave;
determinarea sau măsurarea unuia sau a mai multor *elemente meteorologice* în altitudine cu instrumente îmbarcate pe un avion (aeropurtate).
(OMM A 1140)

371 **aviz de ciclon tropical**
vezi A 363 avertizare de ciclon tropical

372 **aviz de furtună/**avertizare de vânt tare
gale warning;

avis de coup de vent;
Sturmavis/Sturmmeldung;
erős szélre kiadott figyelmeztetés;
штормовое предупреждение;
aviso de temporal;

mesaj meteorologic destinat să prevină pe cei interesați de aparitia sau probabilitatea de producere a unui vânt tare, într'o regiune determinată, corespunzător forței 8 sau 9 pe *scara Beaufort*; este frecvent folosit pentru navigația maritimă şi zonele litorale cu activități turistico-balneare.
(OMM G 0030)

373 **aviz meteorologic/**atenționare meteorologică
weather advisory;
message-avis météorologique;
Wetternachricht;
időjárási tanácsadás;
предпреждение о неблагоприятных метеорологических условия;
aviso meteorológico;

mesaj meteorologic emis atunci când condițiile meteorologice actuale sau prevăzute nu constitue un pericol iminent, însă pot cauza inconveniente şi îngrijorare.
(OMM W 0420)

374 **axa anticiclonului**
axis of anticyclone ;
axe d'anticyclone ;
Achse der Antizyklone/Antizyklonenachse;
anticiklontengely;
ось антициклона;
eje de anticiclón;

linia imaginară care uneşte punctele cu presiunea cea mai mare dintr'un anticiclon (centrul anticiclonului) de la sol cu cele din altitudine.
(OMM A 3440)

375 **axa ciclonului/**axa depresiunii
axis of cyclone;
axe de dépression;
Achse der Zyklone/Zyklonenachse;
ciklontengely;
ось депресии;
eje de la depresión;
linia imaginară care uneşte punctele cu cea mai mică valoare a presiunii dintr'o depresiune (centrul ciclonului) de la sol cu cele din altitudine. (OMM A 3450)

376 **axa depresiunii**
vezi A 375 axa ciclonului

377 **axa curentului jet**
vezi A 378 axa jetului

378 **axa jetului/**axa curentului jet
jet-stream axis/jet ~;
axe du courant-jet/~ du jet;
Achse der Strahlstrom/Jetachse;
jet-stream tengely;
ось струйного течения;
eje de la corriente en chorro/~ del chorro;
linia de-a lungul căreia viteza vântului într'un jet este maximă; poate fi identificată şi la un nivel dat, ca de exemplu la 250 hPa, nivel caracteristic pentru majoritatea jeturilor.
(OMM J 0010, J 0030)

379 **axă de comprimare**
contraction axis;
axe de contraction/compresion;
Kompressionsachse/Schrumpfungsachse;
kontrakciós tengely/összenyomás ~;
ось сжатия/~ сжимание;
eje de compresión;

în meteorologia dinamică, axa câmpului de deformare, de-a lungul căreia se produce divergența liniilor de curent, de-o parte şi de cealaltă a punctului hiperbolic.
(Dmet A 234)

380 **axă de dilatare**
axis of dilatation/dilatation ~;
axe de dilatation;
Dilatationsachse/Dehnungsachse;
dilatációs tengely;
ось дилатация;
eje de dilatar(se)/~ de dilatación;
în meteorologie, axă a câmpului de deformare de-a lungul căreia are loc convergența liniilor de curent, de-o parte şi de cealaltă a punctului hiperbolic unde se intersectează cu axa de comprimare.
(Dmet A 236)

381 **axă de dorsală/**linie de dorsală
ridge line/axis of ~;
ligne de crête;
Ruckenlinie;
gerincvonal;
линия гребня/ось ~;
línea de la dorsal/eje de la ~;
linia imaginară dintr-o *dorsală*, de-a lungul căreia curbura anticiclonică a izobarelor şi a izohipselor este maximă la orice nivel.
(OMM A 3460, R 1800)

382 **axă de talveg/**linie de talveg
trough line/axis of ~;
axe de creux;
Troglinie/Trogachse;
teknővonal;
линия ложбины/ось ложбины;
línea de la vaguada/eje de la ~;
linia de-a lungul căreia presiunile sunt cele mai joase față de zonele înconjurătoare şi, pe care curbura ciclonică a izobarelor şi izohipselor este maximă.

(OMM A 3470, T 1670)

383 **azimut**
azimuth ;
azimut ;
Azimut ;
azimut ;
азимут;
azimut ;

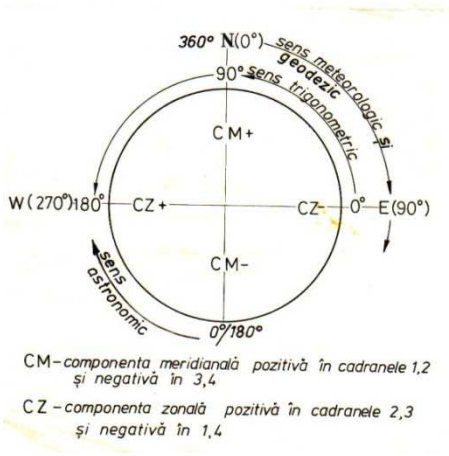

unghiul format de planul meridianului unui punct de observație de pe suprafața terestră cu planul vertical ce trece prin punctul respectiv şi prinr'un obiect vizat; se măsoară în grade de la 0 la 360^0, în astronomie de la sud către vest iar în meteorologie şi geodezie de la nord către est. (Dmet A 239).

B

001 **bac BPI**/tanc de evaporare BPI
BPI pan/evaporation tank;
cuve BPI/tanc d'évaporation BPI, bac d'~, bassin d'~;
Verdunstentank/Verdunstungsgefäß;
párolgási kád/párolgásmérőkád;
BPI испаритель/испарительный бассейн;
tanque BPI/~ de evaporación, tina de ~;
evaporimetru constituit dintr'un bac sau cuvă cu diametrul de 180 cm şi înălțimea de 60 cm, din tablă galvanizată groasă (nevopsită) şi îngropat astfel încât marginea lui superioară să depăşească numai cu 5 cm suprafața solului înconjurator; nivelul apei în bac este stabilit aproximativ la nivelul solului. Este folosit pentru determinarea evaporării la suprafața liberă a apei prin observații şi măsurători succesive ale scăderii nivelului apei din bac.(OMM B 1130, E 1110)

002 **bai**
bai ;
bai ;
Bai ;
bai ;
баи;
bai ;
denumire care descrie "ceața sau aerul cețos" care apare primăvara şi toamna în China şi Japonia, formată de norii de praf fin ridicat de vânt până la mare înălțime şi care cade apoi la sol sub forma unei pâcle umede şi colorate ce depune o peliculă groasă gălbuie pe suprafața solului şi pe obiectele de pe aceasta.
(OMM B 0110)

003 **bai-u**
bai-u;
bai-u;
Bai-u;
bai-u;

баи-у;
bai-u;

denumire dată sezonului cu ploi puternice în sudul Japoniei şi în unele regiuni din China ; fenomenul mai este cunoscut şi sub denumirea de “ploile prunelor” sau “ploile mucegaiului”.
(OMM B 0120)

004 **baliză în derivă**

drifting buoy;
bouée dérivante;
Freiboje/Boja im Stromversetzung;
sodródó bója;
дрейфующий буй;
boya libre/~ a la deriva;

baliză oceanică neancorată, echipată cu senzori meteorologici şi/sau oceanografici, inclusiv cu aparatura necesară pentru transmiterea datelor de observaţie către centrele de colectare, fie direct sau prin interogare, fie prin sateliţii de comunicaţii meteorologice.
(OMM D 1080)

005 **baliză meteorologică**

buoy weather station;
station météorologique sur bouée;
Bojewetterstation/Bakewetterstation, Wetterstation am Bake;;
bójás időjárásmegfigyelő állomás;
буйковая метеорологическая станция;
estación meteorológica en boya;

baliză, fixă sau în derivă, dotată cu instrumente de măsurare a diferiţilor *parametri meteorologici* şi cu sistem de înregistrare şi transmitere a datelor prin radio, la cerere sau la termene stabilite; în variantele moderne, asemenea balize sunt dotate şi cu un sistem de telemetrare cu acces direct la un satelit meteorologic sau de telecomunicaţii prin care, localizarea punctului unde au fost efectuate măsurătorile, transmiterea datelor şi determinarea traseului balizelor în derivă sunt rapide şi eficiente.
(OMM B 1340)

006 **balon captiv**

fixed balloon;
ballon captif;
Spernballon;
kötött ballon/~ léggömb;
привязной аэростат;
globo cautivo;

în meteorologie, balon echipat cu instrumente pentru efectuarea de observații în straturile joase ale troposferei; este legat cu un cablu la un troliu care îl urcă sau îl coboară, controlând totodată şi înălțimea lui. (OMM F 0360)

007 **balon cu volum constant**

constant volume balloon;
ballon à volume constant;
Ballon mit Konstantvolumen ;
konstans térfogatú ballon/állandó térfogatű leggömb (ballon) ;
шар постоянным объемом;
globo de volumen constante ;

balon meteorologic al cărui volum, prin construcție, rămâne constant după lansarea lui în atmosferă ; se autoechilibrează la un anumit nivel şi este folosit ca sondă meteorologică la nivelul respectiv.
(OMM C 2720)

008 **balon de nivel constant/**transosondă, balon echilibrat

constant level balloon/transosonde, “ no lift “ balloon ;
ballon à niveau constant/transosonde, ballon équilibré (sans force asscensionelle);
ausgewogener Ballon/Schwebeballon ;
úszó léggömb/kiegyensúlyozott ballon, állandó szintű ballon;
уравновешенный шар-зонд/ трансзонд;
globo de nivel constante/transosonda;

balon liber, echilibrat pentru a pluti sau a se menține la un anumit nivel de presiune constantă; de regulă, este echipat cu un container ce conține senzori meteorologici şi aparatură de înregistrare şi transmitere a datelor şi măsurătorilor efectuate pe traseul pe care a

fost deplasat de circulația aerului̇̃ şi de la nivelul pentru care a fost echilibrat.
(OMM C 2680, T 1390)

009 **balon de radiosondaj**
radiosonde balloon;
ballon radiosonde;
Radiosondierungballon/Ballonradiosonde;
rádiószondázó léggömb;
радиозондовый шар;
globo de radiosonda;
balon folosit pentru transportul unei *radiosonde* la mare altitudine, fabricat dintr'un latex special. (OMM R 0630)

010 **balon echilibrat**
vezi B 008 balon de nivel constant

011 **balon meteorologic**
meteorological balloon;
ballon météorologique;
Meteorologischerballon;
meteorológiai léggömb;
метеорологический шар-золд;
globo meteorológico;
balon, fabricat de regulă din neopren, polietilenă de bună calitate sau Mylar, folosit în meteorologie pentru transportarea radiosondelor prin atmosferă până la altitudini mari.
(OMM M 0900)

012 **balon pilot**
pilot balloon;
ballon-pilote;
Pilotballon;
pilot léggömb;
шар-пилот;
globo piloto;

balon liber, cu viteză ascensională determinată, a cărui traiectorie asacendentă este urmărită vizual cu un teodolit pentru, determinarea parametrilor vântului în altitudine.
(OMM P 0620)

013 **balon sondă**

sounding ballon;
ballon-sonde;
Sondierballon/Ballonsonde;
szondázó léggömb;
шар-зонд;
globo sonda;

balon liber care transportă fie instrumente pentru măsurarea elementelor meteorologice în atmosfera liberă, fie un dispozitiv electronic sau un reflector radar pentru determinarea vântului în altitudine, fie ambele sisteme.
(OMM S 2060)

014 **balon tetraedric/**tetroon

tetroon;
ballon tétraédrique;
Tetraedischeballon/Tetroon;
konstans térfogatú ballon/tetroon;
тетрон;
globo tetraédrico/tetroon;

balon de formă tetraedrică, cu volum constant, folosit pentru transportul de aparatră meteorologică la altitudini stratosferice.
(OMM T 0350)

015 **balon zmeu**

kite balloon/kytoon;
ballon cerf-volant;
Drachenballon/Drachenfesselballon;
sárkányballon;
змейковый аеростат/вспомогательный шар для уравновешивания шара-зонда;
cometa globo/kytoon;

balon captiv de formă specială folosit pentru menținerea instrumentelor meteorologice la o înălțime aproximativ constantă în atmosferă.
(OMM K 0190)

016 **banc de ceață**
fog bank;
banc de brouillard;
Nebelbank;
ködpad;
полоса тумана/гряда ~g;
banco de niebla;
ceață datorată în general condițiilor locale, care se întinde peste o suprafață relativ mică cu o lățime de câteva sute de metri.
(OMM F 0700)

017 **banc de nori**
cloud bank;
banc de nuages;
Wolkenbank ;
felhőpad ;
облачная гряда/гряда облаков;
banco de nubes ;
masă de nori bine definită, observată la distanță, care acoperă o parte apreciabilă din bolta cerească fără să ajungă deasupra punctului de observație.
(OMM C 1480)

018 **banchiză**
ice bank/ice pack;
banquise;
Packeis;
jégtábla/jégmező;
ледяной затор/пак;
banquisa/banco de hielo ;
întindere de gheață (câmp de gheață) care se formează în regiunile polare prin înghețarea apei de mare, în special de-a lungul coastelor; către sfârşitul iernii, poate acoperi întinderi mari de apă, până la

întreaga suprafață a oceanului polar, situație în care mai este cunoscută şi sub denumirea de banchiză polară.
(Dmet B 07)

019 **banda bioxidului de carbon**
carbon dioxyde band;
bande du dioxyde de carbone;
Kohlendioxydband ;
széndioxid sáv ;
полосы углекислого газа;
banda del dióxido carbónico ;
regiune a spectrului electromagnetic în care bioxidul de carbon (CO2) are un rol semnificativ în transferul radiației infraroşii prin atmosferă ; este caracterizată prin prezența a numeroase benzi întunecate, determinate de absorbția radiației în lungimile de undă respective, dintre care banda centrată pe 14,5 μm corespunde unei absorbții intense, iar cele situate la 2,7 şi 4,3 μm sunt mai puțin importante.
(OMM C 0180)

020 **banda C**
C-band;
bande C;
C-Band;
C-sáv/időjárási radarok megfigyelési tartománya;
диапазон-C;
banda C;
bandă de frecvențe din spectrul electromagnetic, folosită adesea pentru radarele meteorologice, din gama lungimilor de undă de la 3,75 cm la 7,5 cm.
(OMM C 0260)

021 **banda oxigenului**
oxygen band;
bande d'oxygene;
Sauerstoffband;
oxigén sáv;
полоса (спектральная) кислорода;

banda de oxígeno;

regiune a spectrului electromagnetic în care oxigenul are un rol semnificativ în transferul *radiației solare* la trecerea ei prin atmosferă; o bandă de absorbție puternică, situată aproximativ între $0{,}13\,\mu m$ şi $0{,}17\,\mu m$ cu un vârf la $0{,}15\,\mu m$, are o importanță semnificativă în absorbția radiației ultraviolete, în timp ce benzile de absorbție ale oxigenului molecular şi atomic, situate la aproximativ $0{,}1\,\mu m$, sunt importante în formarea *ionosferei.*
(OMM O 0530)

022 **banda S**

S-band ;
bande S ;
S-Band ;
S-sáv;
диапазон - S;
banda S;

bandă de frecvențe din spectrul electromagnetic corespunzătoare lungimilor de undă cuprinse între 7,5 şi 15 cm, folosită frecvent în meteorologia radar şi controlul circulației aeriene.
(OMM S 0330)

023 **banda X**

X-band;
bande X;
X-Band;
X-sáv;
диапазон частот X;
banda X;

bandă de frecvență radar cu lungimi de undă cuprinse între 5,77 şi 2,75 cm, folosită pentru majoritatea măsurătorilor de precipitații şi care, în general, nu este sensibilă la particulele noroase; poate suferi o puternică atenuare datorată ploilor abundente.
(OMM X 0010)

024 **bandă de absorbție**

absorption band ;
bande d'absorption ;

Absorptionsband ;
abszorpciós sáv ;
полоса поглощения;
banda de absorción ;

bandă întunecată ce apare în spectrul unei surse de radiație datorită absorbției cuantelor radiante de către moleculele existente între sursă şi spectrometru ; această absorbție antrenează creşterea stărilor de energie vibratorie şi rotațională ale moleculelor.
(OMM A 0150)

025 **bandă de ploaie**

rainband;
bande de pluie;
Regenband;
eső sáv;
дождевая полоса;
banda de lluvia;

structură completă şi complexă de *nori* şi *precipitații* asociată cu o zonă de ploi, mai mult sau mai puțin continui, care este suficient de alungită pentru a permite să i se dea o orientare; este specifică zonelor frontale active.
(OMM R 0740)

026 **bandă noroasă**

cloud band;
bande nuageuse;
Wolkengürtel/Wolkenband;
felhőöv;
облачная полоса;
banda de nubes;

acumulare densă de nori care se extinde în linie dreaptă sau curbă, în funcție de efectul de perspectivă.
(OMM C 1470)

027 **bandă spirală**

spiral band;
bande spirale;
Spirlband;

spirális öv;
спиральная пролоса;
banda en espiral;

formă sau dispunere caracteristică a *ecourilor radar* în zona de ecouri intense care înconjoară *“ochiul”* unui *uragan, taifun* sau *furtună tropicală* şi care permite localizarea centrului furtunii; aspectul este comun şi pentru imaginile formaţiilor noroase similare, recepţionate de la sateliţii meteorologici.
(OMM S 2380)

028 **bandă strălucitoare**

bright band ;
bande brillante ;
Glänzendsband ;
olvadási szint megjelenése a radarernyőn;
яркая полоса;
banda brillante;

intensificare caracteristică a *ecoului radar* provenit din stratul precipitant vecin cu nivelul de topire, datorată reflectivităţii puternice a cristalelor de gheaţă şi a fulgilor de zăpadă, în faza de topire a lor.
(OMM B 1210)

029 **bang sonic**

sonic boom;
bang sonique/détonation balistique;
Schalldetonation;
hangrobbanás;
звуковой удар;
retumbo sonido;

zgomot puternic, asemănător cu o bubuitură, produs în momentul în care un corp în mişcare depăşeşte viteza sunetului; se observă frecvent în cazul avioanelor care trec de la zborul în regim subsonic la zborul supersonic. Datorită efectelor, uneori distrugătoare la nivelul suprafeţei terestre, trecerea la regimul de zbor supersonic se face la înălţime mare şi pe cât posibil deasupra zonelor nelocuite.
(DEX, Dmag H 17)

030 **bar**
bar;
bar;
Bar;
bar;
бар;
bar;
unitate de măsură a presiunii (10^6dyne/cm^2) egală cu aproximativ 10^5 Pascali, folosită pentru măsurarea presiunii atmosferice (echivalentă cu aproximativ 750 mm Hg).
(OMM B 0200, Dmet B 09)

031 **baraj**
stemming/barrage;
barrage;
Anstau/Stauwerk;
duzzasztógát;
запруживание/прлотина;
estancamiento/represa;
în meteorologie, obstacol orografic ce impiedică deplasarea maselor de aer în plan orizontal şi care nu poate fi depăşit decât prin escaladare; componenta verticală ascendentă indusă de acesta duce la procese de condensare şi precipitaţii în masa de aer respectivă.
(Dmet B 10)

032 **baraj de gheaţă**/zăpor
ice jam/~ dam;
embâcle/barrage de glace;
Eisbarage/Eisstoß;
jégtorlaszos duzzasztás;
ледяной затор;
atasco por hielo;
blocarea unui curs de apă prin îngrămădirea de sloiuri de gheaţă într'un punct al râului, de regulă la un cot sau la un pod, ori pe o secţiune îngustă a acestuia; poate avea urmări grave, distrugătoare dacă nu se intervine la timp pentru distrugerea lui, pentru că produce creşteri de nivel urmate de inundaţii devastatoare atât prin acţiunea apei revărsate cât şi a sloiurilor.

(OMM I 0100)

033 **barber (bărbier)**

barber;
barbier;
Barber/Barbier;
barber/erős szélben a vízpermetnek a hajókra fagyása;
барбэ;
barber/barbier;

1. furtună puternică în timpul căreia *embrunii* şi precipitaţiile îngheaţă pe puntea şi velatura (suprastructura) unei nave;
2. în Golful Saint Lawrence, formă locală de *viscol* în care particulele de gheaţă purtate de vânt aproape că taie pielea feţei, motiv pentru care este numit şi "bărbier".

(OMM B 0220)

034 **barbulă**

barb/feather;
barbule;
Bart;
szélzászló;
оперение стрелки;
barba/pluma;

în meteorologie, linia dreaptă oblică orientată către presiunile joase, plasată la extremitatea *săgeţii de vânt* prin, care este reprezentată *viteza vântului;* fiecare barbulă este egală cu 10 noduri (kt), o semi barbulă cu 5 noduri, respectiv 5 şi 2,5 m/s; pentru viteze mari ale vântului egale cu 50 noduri, respectiv cu 25 m/s sau mai mari, cele cinci barbule corespunzătoare se transformă într'un

Viteza (m/sec)	Viteza (noduri)	Simbol	Viteza (m/sec)	Viteza (noduri)	Simbol
0,5 - 1	1 - 2		26,5 - 28,5	53 - 57	
1,5 - 3,5	3 - 7		29 - 31	58 - 62	
4 - 6	8 - 12		31,5 - 33,5	63 - 67	
6,5 - 8,5	13 - 17		34 - 36	68 - 72	
9 - 11	18 - 22		36,5 - 38,5	73 - 77	
11,5 - 13,5	23 - 27		39 - 41	78 - 82	
14 - 16	28 - 32		41,5 - 43,5	83 - 87	
16,5 - 18,5	33 - 37		44 - 46	88 - 92	
19 - 21	38 - 42		46,5 - 48,5	93 - 97	
21,5 - 23,5	43 - 47		49 - 51	98 - 102	
24 - 26	48 - 52		51,5 - 53,5	103 - 107	

triunghi la care se adaugă, după caz, numărul corespunzător de barbule sau triunghiuri care ilustrează valoarea vitezei respective a vântului.
(OMM B0210)

035 **barie**

microbar/barye;
barye;
Mikrobar;
mikrobar;
бария/микробар;
bari ó;

unitate absolută de măsură a presiunii atmosferice, egală cu o dynă/cm^2 în sistemul CGS şi cu 0,1 Pa în Sistemul Internacțional de măsuri.
(Dmet B 11)

036 **barieră de nori**

cloud bar;
barrière de nuages;
Wolkenwall/Wolkenbarriere;
felhőfal/felhőfüggöny;
облачнаый вал;
barrera de nubes;

masă compactă de nori ce apare la orizont odată cu apropierea unui *ciclon tropical* puternic; termenul se mai foloseşte şi pentru desemnarea oricărei benzi lungi, îngustă şi continuă de nori.
(OMM C 1490)

037 **barocameră**

pressure chamber;
chambre à presión;
Druckkammer;
nyomáskamrák
барокамера;
cámara de presión;

incintă etanşe în care presiunea poate fi modificată artificial; în meteorologie, aceasta foloseşte în principal la etalonarea barometrelor

sau a altor aparate ori instrumente dependente de variația presiunii. În cercetarea biomedicală sau biometeorologie, instalația este folosită la determinarea sau identifiarea răspunsului organismelor vii, în principal al omului (aviatori,astronauți, scafandri) la variațiile valorilor presiunii atmosferice. Dacă concomitent cu presiunea se poate modifica controlat şi temperatura aerului, acest tip de incintă este denumită termobarocameră.
(Dmet B 12)

038 **baroclinicitate**
vezi B 039 baroclinitate

039 **baroclinitate/**baroclinicitate
baroclinity/baroclinicity, barocliny;
baroclinie/baroclinicité;
Baroklinität ;
baroklinitás ;
бароклинность;
baroclinicidad/baroclinia ;
stare a atmosferei în care suprafețele de presiune constantă intersectează suprafețele de densitate constantă; este exprimată prin relația: $S = -\partial\nabla\alpha \cdot \nabla p$.
(OMM B 0300, B 0330, B 0340)

040 **barograf/**barometru înregistrator
barograph/recording barometer;
barographe/baromètre enregistreur;
Barograph/Luftdrukschreiber;
barográf/légnyomásíró;
барограф/самопишущии барометр;
barógrafo/barómetro registrador;
barometru echipat cu un dispozitiv de înregistrare continuă a presiunii atmosferice; dispozitivul poate fi mecanic, electric sau electronic.
(OMM B 0360)

041 **barograf cu flotor/**barograf cu sifon
float barograph;

barographe à flotteur;
Heberbarograph;
higanyos barográf/úszós ~;
барограф с поплавком/рутный ~ ~ ~;
barógrafo de flotador;
barometru înregistrător cu sifon, în care mişcarea unui flotor aşezat pe suprafaţa inferioară a mercurului este amplificată şi transmisă unei peniţe înregistrătoare.
(OMM F 0500)

042 **barograf cu scară deschisă**
vezi M 130 microbarograf

043 **barograf cu sifon**
vezi B 041 barograf cu flotor

044 **barogramă**
barogram;
barogramme;
Barogramm;
barogram;
барограмма;
barograma;
diagramă folosită pentru înregistrarea presiunii atmosferice pe un barograf; în funcţie de durata înregistrării poate fi zilnică, săptămânală sau, în cazul aparatelor care urmăresc variaţiile rapide (microbarografe) înregistrarea poate fi numai pentru câteva ore.
(OMM B 0350)

045 **barometrie**
barometry;
barométrie;
Barometrie;
légnyomásméréstan;
барометрия;
barometria;
studiul măsurării *presiunii atmosferice.*
(OMM B 0480)

046 **barometru**

barometer;
baromètre;
Barometer/Luftdrukmesser;
barométer/légnyomásmérő;
барометр;
barómetro;

instrument pentru măsurarea presiunii atmosferice; principiul de funcționare este bazat pe echilibrarea greutății coloanei de aer care apasă pe unitatea de suprafață prin greutatea unei coloane de mercur cu o secțiune similară, sau prin forța unui arc compensator plasat într'o capsulă metalică, elastică şi semividată.
(OMM B 0370)

047 **barometru aneroid/**aneroid

aneroid barometer;
baromètre aneroïde;
Aneroidbarometer/Kapselbarometer;
aneroid barométer;
барометр-анероид;
barómetro aneroide;

barometru al cărui element sensibil este constituit din una sau mai multe *capsule aneroide* (Vidie).
(OMM A 1880)

048 **barometru balanță**

weight barometer;
baromètre balance;
Waagebarometer;
mérlegbarométer;
весовой барометр;
barómetro de balanza;

barometru cu mercur, proiectat pentru înregistrarea presiunii atmosferice prin cântărirea coloanei de mercur sau a mercurului din rezervor.
(OMM W 0670)

049 **barometru cu mercur**

mercury barometer;
baromètre à mercure;
Quecksilverbarometer;
higanyos barométer;
ртутный барометр;
barómetro de mercurio;

instrument în care presiunea atmosferică este echilibrată de presiunea (greutatea) exercitată de o coloană de mercur.
(OMM M 0590)

050 **barometru cu rezervor reglabil/**barometru Fortin

adjustable cistern barometer/Fortin barometer;
baromètre à cuvette ajustable/baromètre Fortin;
Fortinbarometer/Fortinsches Gefäßbarometer;
állítható csészés barométer/Fortinféle barométer;
регулируемый чащчный барометр/барометр Фортена;
barómetro de cubeta ajustable/barómetro de Fortin;

barometru cu mercur în care suprafața liberă a mercurului din rezervor este adusă, înainte de fiecare citire, la un nivel fix coincident cu zero de pe scara aparatului; operațiunea se realizează prin ridicarea sau coborârea fundului rezervorului (constituit dintr'o pungă din piele de caprioară, fără pori) cu ajutorul unui şurub, până ce meniscul mercurului ajunge tangent la un dinte de fildeş fixat în montura superioară a rezervorului.
(OMM A 0600)

051 **barometru cu scară compensată**

vezi B 055 barometru de stație

052 **barometru cu sifon**

siphon barometer ;
baromètre à siphon;
Hebe(r)barometer/U-Rohr-Barometer;
szifonbarométer/U csöves barométer;
сифонный барометр;
barómetro de sifón ;

barometru cu mercur care are tubul în formă de U, al cărui diametru este identic la nivelul celor două suprafețe libere ale mercurului din cele două ramuri ale tubului.
(OMM S 1180)

053 **barometru de inspecție**
inspector's barometer (for calibration);
baromètre de control;
Kontrollbarometer;
ellenőr barométer;
инспекторскии барометр;
barómetro de control;
barometru folosit de inspectorii meteorologi pentru determinarea corecțiilor instrumentale ale barometrelor instalate la stațiile meteorologice din rețea; este un aparat intermediar ca precizie între barometrul etalon şi cel de la stație.
(Dmet B 24)

054 **barometru de munte**
mountain barometer;
baromètre de montagne;
Gebirgsbarometer;
hegyi barométer;
горный барометр;
barómetro de montaña;
barometru cu mercur a cărui scală gradată este extinsă astfel încât să permită măsurarea presiunii atât la altitudini corespunzătoare munților cât şi la altitudini joase, sau este marcată numai pentru intervalul de valori caracteristic nivelului stației respective.
(OMM M 2070)

055 **barometru de stație/**barometru cu scară compensată, barometru tip Kew, barometru Tonnelot
compensated scale barometer/Kew pattern barometer, station barometer;
baromètre à échelle compensée/baromètre du typ Kew, baromètre Tonnelot, baromètre de station ;
Stationsbarometer ;

állomási barométer ;
барометр с компенсированной шкалов/барометр Кьюо, стационный барометр;
barómetro de escala compensada/barómetro de modelo Kew ;
barometru cu mercur, cu rezervorul fix, ale cărui gradații de pe scară țin cont de variațiile de nivel ale suprafeței libere a mercurului din rezervor determinate atât de presiunea atmosferică, cât şi de temperatura ambientală; este tipul de instrument instalat la stațiile meteorologice din rețeaua națională, pentru care se determină înălțimea rezervorului față de nivelul mediu al mării în vederea stabilirii corecției de altitudine, pentru aducerea valorii presiunii citite la un nivel standard.
(OMM C 2390, K 0130)

056 **barometru etalon/**barometru standard absolut
absolute standard barometer ;
baromètre étalon absolu ;
Hauptnormalbarometer ;
abszolút standard barométer
эталонный барометр;
barómetro patrón absoluto ;
barometru care furnizează valori sau măsurători absolute de presiune fără a fi necesară o calibrare sau etalonare prealabilă.
(OMM A 0090)

057 **barometru etalon național**
national standard barometer;
baromètre étalon national ;
national Normalbarometer ;
nemzeti standard barométer ;
национальный эталонный барометр;
barómetro patrón nacional;
barometru desemnat de un stat membru al OMM ca instrument etalon de referință pentru teritoriul propriu.
(OMM N 0060)

058 **barometru etalon regional**
regional standard barometer;

baromètre étalon régional;
Gruppenstandardbarometer ;
regionális standard baróméter ;
региональный эталонный барометр;
barómetro patrón regional;

instrument desemnat de o Asociație regională (a OMM) ca barometru etalon pentru Regiunea respectivă.
(OMM R 1410)

059 **barometru Fortín**

vezi B 050 barometru cu rezervor reglabil

060 **barometru înregistrator**

vezi B 040 barograf

061 **barometru Kew**

vezi B 055 barometru de stație

062 **barometru marin**

marine barometer;
baromètre marin/ ~ de marine;
Schiffsbarometer/Marine~;
hajóbarométer/higanyos ~;
морской барометр;
brómetro marino;

barometru cu mercur folosit la bordul navelor, al cărui tub barometric are o gâtuitură care amortizează oscilațiile mercurului produse de mișcările navei.
(OMM M 0150)

063 **barometru metalic**

metallic barometer;
baromètre métallique;
Metallbarometer;
fémes barométer;
металический барометр;
barómetro metálico;

barometru ale cărui părți componente, inclusiv senzorul, sunt metalice; sinonim cu *barometru aneroid.*
(OMM M 0810)

064 **barometru normal**
normal barometer;
barométre normal;
Normalbarometer;
normálbarométer;
нормальный барометр;
barómetro patrón;
barometru cu mercur a cărui corecție este cunoscută cu o precizie foarte bună şi care este adoptat pentru etalonarea națională şi internațională a barometrelor.
(OMM N 0550)

065 **barometru standard absolut**
vezi B 056 barometru etalon

066 **barometru Tonnelot**
vezi B 055 barometru de stație

067 **baromil**
baromil;
baromil;
Baromil;
baromil;
баромиль;
baromil;
unitate de măsură utilizată pentru gradarea scării barometrului în sistemul CGS, în condițiile atmosferei Standard; la latitudinea de 45^0, la nivelul mării şi temperatura de 0^0 C, un baromil corespunde unei presiuni de 1 mb. În condiții diferite, respectiv în condițiile atmosferei reale şi de amplasare a barometrului de stație se aplică corecții pentru echivalarea baromilului cu milibarul.
(Dmet B 31)

068 **barotermograf**

barothermograph;
barothermographe;
Barothermograph;
barotermográf;
баротермограф;
barotermógrafo;

instrument care combină funcţiile unui *barograf* cu cele ale unui *termograf* pentru înregistrarea continuă şi simultană a valorilor presiunii şi temperaturii aerului pe aceeaşi diagramă.
(OMM B 0490)

069 **barotermohigrograf**

barothermohygrograph;
barothermohygrographe;
Barothermohygrograph;
barotermohigrográf;
баротермогигрограф;
barotermohigrógrafo;

instrument care înregistrează automat, continuu şi simultan pe aceeaşi diagramă,variaţiile presiunii, temperaturii şi umidităţii relative.
(OMM B 0500)

070 **barotropie**

barotropy;
barotropie;
Barotropie;
barotrópia/zérus baroklinitás;
баротропия;
barotrópia;

stare a atmosferei în care suprafeţele de presiune constantă sunt paralele cu cele de densitate constantă; este exprimată prin relaţia: $\nabla\rho = b\nabla p.$, unde valorile *b* definesc diferite modele atmosferice: *b = 0 atmosferă omogenă, b = $C_{vd}/C_{pd}R_dT$ atmosferă adiabatică, b = $1/R_dT_0$ atmosferă izotermică.*
(OMM B 0580, Dmag B 31)

071 **barotropie absolută**

vezi A 349 autobarotropie

072 **baza unui nor**

cloud base;
base d'un nuage;
Wolkenbasis/Wolkenuntergrenze ;
felhőalap ;
основание облака/нижная граница облака;
base de una nube ;

nivelul cel mai de jos al unui nor sau al unui strat noros, corespunzător părții lui inferioare.
(OMM C 1500)

073 **bazin colector**

vezi B 074 bazin hidrografic

074 **bazin hidrografic/**bazin colector, suprafață de captare

catchment area (1), hydrological basin, watershed (2),;
bassin versant (1), ~ hydrographique (2);
Zuflußgebiet/hydrographisches Einzugsgebiet, Sammelgebiet (1), Flußgebiet, Wasserammelbecken (2);
vízgyűtő terület (1),~ medence (2);
водосборная площадь (1), гидрологический бассейн/ водосбор (2);
cuenca de drenaje/~ hidrografica (1), ~ hidrológica/vertiente (2);

1. suprafața de teren care adună apele ce alimentează o parte sau în totalitate un curs de apă;
(OMM C 0220)
2. suprafața sau zona drenată de o parte sau de totalitatea unuia sau mai multor cursuri de apă determinate.
(OMM H 0930)

075 **bărbier**

vezi B 033 barber

076 **belizna**

vezi P 059 peisaj alb

077 **benzi aurorale**

auroral bands;
bandes aurorales/bandes d'aurore;
Polarlichtstreifen/Polarlichtdraperien;
sávos sarki fény;
полосы полярного сияния;
bandas de la aurora;

structură auroralǎ, fie în formă de "benzi omogene" fie de "benzi radiante", care se observă atunci când un arc auroral îşi pierde forma lui regulată.
(OMM A 3140)

078 **benzile (spectrale ale) vaporilor de apă**

water-vapour bands;
bandes de la vapeur d'eau;
Wasserdampf(spektral)band;
vízgőz sávok;
полосы поглощения водяным паром;
bandas espectrales del vapor de agua;

benzi întunecate observabile în spectrul solar, datorate absorbției radiației solare de către vaporii de apă existenți în atmosfera terestră.
(OMM W 0290)

079 **beteală**/paiete

chaff;
pailletes;
Goldfäden/Flittergold;
ezüstszál;
дипольные отражатели;
chaff;

fâşii metalice subțiri (beteală) lansate în atmosferă, care servesc drept țintă pentru determinarea vântului la mare altitudine cu radarul; (în timpul războiului au fost folosite inițial ca mijloc de bruiaj al radarelor care asigurau apărarea antiaeriană).
(OMM C 0440)

0**80 bilanț hidrologic/**bilanțul apei
water balance;
bilan hydrique/bilan hydrologique;
Wasserbilanz;
vízháztartás/vízmérleg;
водный баланс;
balance hídrico/balance hidrológico;

bilanțul apei bazat pe principiul că, într'un interval de timp determinat, aportul total de apă într'un *bazin de captare* sau într'o formă acvatică oarecare trebuie să fie egal cu totalul ieşirilor sau pierderilor plus variația pozitivă ori negativă a volumului de apă stocată în bazinul sau forma acviferă respectivă.
(OMM W 0180)

081 **bilanț termic**
heat balance /~ budget (2);
bilan thermique/bilan calorifique, bilan thermique (2);
Wärmebilanz/Wärmeabschluß;
hőegyenleg;
тепловой баланс/бюджет тепла (2);
balance de calor/equilibrio de ~, balance termico (2);

1. raportul dintre câştigul şi pierderea de căldură într'un loc sau într'un sistem dat. (OMM H 0250)
2. raportul dintre fluxurile de căldură intrată şi pierdută dintr'un sistem dat şi căldura înmagazinată de sistemul respectiv.
(OMM H 0270)

082 **bilanțometru**
vezi P 121 pirradiometru.

083 **bilanțul apei**
vezi B 080 bilanț hidrologic.

084 **bilanțul energetic**
energy balance/~ budget;
bilan d'énergie,(balance d'~);
Energiebilanz;
energia mérleg/~ egyenleg;

энергетический баланс;
balance de la energía/presupuesto energético;

ecuație ce exprimă relația conservativă dintre diferitele forme de energie într'un loc dat sau într'un sistem atmosferic, în stare staționară; are forma: $\delta/\delta t(f_p)d\tau = \sum(F)d\tau - C_N(F)d\sigma$.
(OMM E 0630, J.W.Mieghem Atm. Energetics)

085 **bilanțul radiativ**
vezi R 032 radiația netă

086 **bilanțul radiativ la suprafața terestră**
surface radiation budget;
bilan du rayonnement en surface;
Strahlungbilanz zu Erdfläche;
felszíni sugárzási egyenleg;
приземный радиационный баланс;
balance de la radiación en la superficie terrestre;

distribuția componentelor de undă scurtă şi lungă la suprafața terestră: radiația absorbită de suprafața terestră (radiația solară şi radiația terestră dirijată în jos) şi radiația emisă de aceasta.
(OMM S 3780)

087 **bilanțul radiației atmosferice**
atmospheric radiation budget;
bilan du rayonnement atmosphérique ;
Strahlungatmosphärisch Bilanz;
légköri sugárzási mérleg ;
радиационный баланс атмосферы;
balance de la radiación atmosférica ;

distribuția diferitelor componente ale radiației atmosferice, aşa cum sunt ele absorbite, reflectate, transmise sau emise de către atmosfera terestră.
(OMM A 2950)

088 **bilanțul radiației solare**
vezi R 039 radiația solară netă (rezultantă)

089 **bilanțul radiației terestre**

vezi R 044 radiația terestră netă

090 **bilanțul radiației totale**

vezi R 032 radiația netă

091 **bilanțul termic al stratului de zăpadă**

heat balance of snow cover;
bilan thermique de la couverture neigeuse;
Termischebilanz der Schneeschicht;
hótakaró hőmérlege;
тепловой баланс снежного покрова;
balance térmico de una capa de nieve;

raportul dintre câştigul şi pierderea de căldură dintr'un strat de zăpadă. (OMM H 0260)

092 **bilanțul radiativ Pământ-atmosferă**

Earth-atmosphere radiation budget;
bilan du rayonnement Tere-atmosphère ;
Erde-Atmosphäre Strahlungsbilanz;
Föld-légkőr sugárzási mérleg;
радцационный баланс система Земля-атмосфера;
balance de la radiación Tierra-atmósfera;

distribuția diferitelor componente ale *radiație solare* şi *terestre* care sunt absorbite, reflectate, transmise sau emise de Pământ şi atmosfera lui.
(OMM E 0010)

093 **bioclimatologie**

bioclimatology ;
bioclimatologie ;
Bioklimatologie ;
bioklimatológia ;
биоклиматология
bioclimatología ;

ramură a climatologiei care studiază influențele exercitate de climat asupra organismelor vii.
(OMM B 0770)

094 **bioclimatologie umană**
human bioclimatology;
bioclimatologie humaine;
human Bioklimatologie/menschlich ~;
humán bioklimatológia/emberséges ~;
биоклиматология человека;
bioclimatología humana;
ramură a *bioclimatologiei* care se referă la fiinţele umane.
(OMM H 0800)

095 **biometeorologie**
biometeorology ;
biométéorologie ;
Biometeorologie ;
biometeorológia ;
биометеороногия;
biometeorología
ramură a meteorologiei care se ocupă cu studiul influenţelor exercitate de *elementele* şi *fenomenele meteorologice* asupra organismelor vii.
(OMM B 0790)

096 **biometeorologie umană**
human biometeorology;
météorologie humaine;
human Biometeorologie/menschliches ~;
humán biometeorológia/emberséges ~;
биометеорология человека;
biometeorología humana;
ramură a *biometeorologiei* care se referă la fiinţele umane.
(OMM H 0810)

097 **biosferă**
biosphere;
biosphère;
Biosphäre;
bioszféra;

биосфера;
biosfera;
înveliş al Pământului în care există viaţă; acesta cuprinde partea inferioară a atmosferei, hidrosfera şi scoarţa terestră care este în contact şi interacţiune directă cu cele două medii – aerian şi hidric.
(OMM B 0800)

098 **bioxid de carbon/**anhidridă carbonică
carbon dioxyde;
dioxyde de carbone/anhidrida carbonica;
Kohlendioxyd/Kohlensäuereanhydrid;
szén-dioxid (CO_2);
двуокись углерода/углекислота, уголный ангидрид;;
anhídrido carbónico/dióxido carbónico;
componentă gazoasă minoră prezentă în atmosfera terestră, în deosebi în straturile ei inferioare, rezultată din procesele naturale sau industriale de ardere; există într'o concentraţie medie de peste 0,03% în volum şi are un rol determinant în *efectul de seră*.
(OMM C 0170)

099 **bioxid de sulf – SO_2/**anhidrida sulfuroasă
sulphur dioxyde – SO_2;
dioxyde de soufre – SO_2, anhydride sulphureux;
Schwefeldioxyd – SO_2;
kén-dioxid – SO_2;
двуоксъ серы/глазоедка ангидрид, сернистый ангидрид - SO_2;
dióxido de azufre – SO_2;
gaz incolor cu miros înţepător, întâlnit în cantităţi infinitesimale în atmosferă, care rezultă din arderile industriale şi din erupţiile vulcanice; se combină uşor cu apa din atmosferă transformându-se în acid sulfuric, componentă poluantă foarte agresivă.
(OMM S 3370)

100 **birou de veghe meteorologică**
vezi C 108 centru de veghe meteorologică

101 **birou meteorologic**

vezi S 082 serviciu meteorologic

102 **birou meteorologic de aerodrom**

airport meteorological office;
bureau météorologique d'aérodrome;
Flugplatzwetterbüro;
repülőteri meteorológiai iroda;
аэродромное метеорологическое бюро;
oficina meteorológica de aeródromo;

unitate, situată pe un aerodrom, desemnată să furnizeze servicii meteorologice pentru activitățile aeronautice civile, în conformitate cu reglementările Autorității Aeronautice Civile, definite pe plan național. (Anexa 3 OACI)

103 **birou meteorologic regional**

regional meteorological office;
burreau météorologique regional;
regional Wetterbüro/meteorologischeregional Büro;
regionális meteorológiai iroda;
регионаальное метеорологическое бюро;
oficina meteorológica regional;

sediul regional al Serviciului meteorologic național care conduce, supraveghează şi inspectează stațiile dintr'o regiune OMM şi emit directive, instrucțiuni tehnice, prognoze şi avertizări regionale pentru aceasta.
(OMM R 1370)

104 **bise**/biz

bise;
bise;
Bise;
bizé;
биз;
bise;

vânt rece şi relativ uscat a cărui direcție oscilează între nord şi nordest, care suflă frecvent în regiunile muntoase ale Franței şi Elveției.
(OMM B 0820)

105 **biz**

vezi B 104 bise

106 **blizzard/**viscol puternic

blizzard ;
blizzard ;
Blizzard ;
blizzard ;
близзард;
blizzard/ventisca ;

furtună violentă de iarnă care durează cel puțin trei ore şi care combină temperaturi sub 0^0 C cu vânt foarte puternic, asociat cu *transport de zapadă* care reduce vizibilitatea orizontală sub 1 km.
(OMM B 0920)

107 **blocaj**

blocking action;
action de blocage ;
Blockierung/blockierender Effekt ;
blokkinghatás;
блокирование/блокирующее действие, блокировка;
bloqueo/acción de bloqueo;

în meteorologie, proces sinoptic cu durată apreciabilă care produce o întrerupere meridională în curentul zonal al circulației generale la latitudinile mijlocii, specific situaților sinoptice caracterizate prin unde lungi cu mare amplitudine în troposfera mijlocie; este determinat de un anticiclon cald de altitudine, puțin mobil, care se dezvoltă la latitudini mijlocii ($35\text{-}60^0$) într'o perioadă lungă (o săptămână sau mai mult) perturbând la macroscară transportul (circulația) zonal(ă) în cea mai mare parte a troposferei, prin devierea către nord sau nordvest a traiectoriei ciclonilor şi anticiclonilor mobili. La latitudini joase, în asemenea condiții, presiunea este scăzută. Frecvența cea mai mare a acestor procese de blocare se produce frecvent iarna şi primăvara; ca localizare, acestea se întâlnesc în partea de nordest a Oceanului Atlantic şi în partea de nordvest a Oceanului Pacific, iar pe continentul euroasiatic în zona Munților Ural şi Siberia estică. Acest proces este răspunzator de perioadele secetoase de vară din Europa răsăriteană.

(OMM B 0930, Dmet man)

108 **bolograma**
bologram;
bologramme;
Bologramm;
bolo̧gram;
бологра́мма;
bolograma;
înregistrare realizată cu un *bolometru*.
(OMM B 1050)

109 **bolometru**
bolometer;
bolomètre;
Bolometer;
bolométer;
боло́метр;
bolómetro;
instrument pentru măsurarea intensității *energiei radiante*, al cărui principiu de funcționare se bazează pe determinarea variației rezistenței electrice cu temperatura.
(OMM B 1060)

110 **bolta cerească**/cer
celestial vault/sky;
voûte céleste/ciel;
Himmelsgewölbe;
égbolt/ég;
небе́сный свод/небосво́д, нево;
bóveda celeste/cielo;
emisfera aparentă, de culoare albastră în zilele senine, ce pare sprijinită pe orizont, respectiv pe cercul în centrul căruia se găsește observatorul situat pe Pământ, şi pe care apar proiectate corpurile cereşti; în meteorologie, termenul este folosit curent în varianta scurtă de “cer” pentru a se indica gradul de acoperire cu nori, ca de exemplu cer senin, cer noros, cer acoperit.
(Dmet B 53)

111 **bora**

bora;
bora;
Bora;
bóra/karsztbóra;
бора;
bora;

denumire local pentru un vânt descendent, puternic şi rece, care suflă iarna pe coasta Dalmației, în fosta Jugoslavie. (OMM B 1070)

112 **brâul anticiclonic subtropical/**zona subtropicală de mare presiune, anticiclonul subtropical, centura anticiclonică subtropicală

subtropical high-pressure belt/~ anticyclone. ~ high-pressure zone;

ceinture subtropicale de haute pression/~ des anticyclones subtropicales, anticyclone subtropical;

subtropische Antizyklone/Subtropenhoch, Roßbreiten-Hochdruckgürtel;

szubtrópusi levegő/~ magasnyomású öv, ~ magasnyomású zona, ~ anticiklon;

субтропический пояс высокого давления/~ антициклон, ~зона высокого давления;

cinturón subtropical de altas presiones/zona~ ~ ~, anticiclón subtropical;

seria de nuclee de mare presiune aliniate aproximativ pe paralela 35^0 din ambele emisfere; axa fiecărei centuri suferă o uşoară oscilație meridianală anuală.
(OMM S 3250, S 3290)

113 **brâul Van Allen**

vezi C 124 centurile de radiație

114 **breşă de foehn/**arc de cinuk (chinook)

foehn break/foehn gap, chinook arch, foehn window;
brèche de foehn/arche de chinook;
Föhnlücke ;
főnablak ;
фёновый разрыв/фёновый просвет, дуга чинука;

brecha del foehn/pausa del foehn ;

breşa care apare sau se formează în perioadele cu foehn în norii situaţi la niveluri mai înalte decât muntele care generează foehnul respectiv; masele noroase se disipează pe partea de sub vânt şi reapar ceva mai departe în aval de obstacol ca nori de undă.
(OMM C 0580, F 0640)

115 **briefing**

vezi E 146 (expozeu verbal)

116 **briză**

breeze;
brise;
Brise;
briza/helyiszelek;
легкий ветер/бриз;
brisa ;

1. în general, vânt slab la moderat care suflă în zonele litorale sau pe pante în zonele montane, cu caracter alternativ, datorită încălzirii diferenţiate a suprafeţelor învecinate (diferenţei termice uscat/apă sau vârf/pantă); face parte din categoría vânturilor locale.
2. în *scara Beaufort*, vânt a cărui viteză se încadrează între 4 noduri (limita inferioară a "*brizei slabe sau uşoare*") şi 27 noduri (limita superioară a "*brizei puternice*").
(OMM B 1180)

117 **briză de gheţar**

glacier breeze/~ wind;
brise de glacier/vent ~ ~;
Gletscherwind;
gleccserszél;
ледниковый ветер;
brisa de glaciar;

vânt rece cu slabă extindere verticală care suflă la vale de-a lungul gheţarilor, atât ziua cât şi noaptea.
(OMM G 0450)

118 **briză de lac**

vezi B 119 briza de mare

119 **briză de mare/**briză de lac, vânt din larg

sea breeze/lake ~, onshore wind ;

brise de mer/~ de lac, vent du large;

Meeresbrise/Seebrise, Seewind ;

tengeri szellő/tavi szél;

морской бриз/озерный ~, морской ветер;

brisa de mar/~ de lago, virazón;

vânt local caracteristic regiunilor costiere, care suflă ziua dinspre marile suprafețe de apă către uscat, ca efect al încălzirii diurne a suprafeței solului.

(OMM L 0050, S 0440)

120 **briză de munte sau de vale**

mountain and valley winds/mountain breeze, valley wind;

brise de montagne ou de vallée ;

Berg-und Talwinde;

hegy-völgyi szelek;

горно-долинные ветры/горный бриз, долинный ~;

brisa de montaña o de valle;

sistem de vânturi locale şi alternative care suflă de-a lungul axei unei văi, ziua urcând pe pante şi văi, iar noaptea coborând pe acelaşi traseu; asemenea vânturi se observă întodeauna pe timp senin si liniştit, fiind generate de încălzirea şi răcirea alternativă a aerului în zonele montane.

(OMM M 2060, M 2080)

121 **briză de uscat/**vânt dinspre țărm

land breeze/offshore wind;

brise de terre/vent de ~;

Landbrise/Landwind;

partiszél;

береговой бриз/~ ветер;

brisa de tierra/terral, viento de la costa/~ de tierra;

vânt care suflă în regiunile de coastă în timpul nopții dinspre uscat spre o mare întindere de apă, ca urmare a răcirii nocturne a suprafeței solului. (OMM L 0120)

122 **briză foarte puternică**
strong breeze;
vent frais;
serfrische Brise;
erős szél;
сильный ветер;
brisa fuerte;
vânt tare, a cărui viteză este cuprinsă între 22 şi 27 noduri (forța 6 Beaufort), repectiv 10,8-13,8 m/sec.
(OMM S 3120)

123 **briză foarte slabă**
light air;
très légère brise;
leiser Zug;
gyenge fuvallat;
тихий ветер;
viento ligero/ventolina;
vânt a cărui viteză este cuprinsă între 1 şi 3 noduri (forța 1 pe scara Beaufort).
(OMM L 0500)

124 **briză moderată**
moderate breeze;
jolie brise;
mäßige Brise;
mérsékelt szél;
умеренный ветер;
brisa moderata;
vânt a cărui viteză este cuprinsă între 11 şi 16 noduri (forța 4 pe *scara Beaufort*, respectiv 5,5 - 7,9 m/s).
(OMM M 1680)

125 **briză puternică**
fresh breeze;
bonne brise;
frische Brise;
élénk szél;
свежий ветер;
brisa fresca;
vânt a cărui viteză este cuprinsă între 17 şi 21 noduri (forța 5 pe scara Beaufort), respectiv 8,0 – 10,7 m s^{-1}.
(OMM F 1200)

126 **briză slabă/**vânt slab
gentle breeze;
petite brise;
schwache Brise;
gyenge széllő;
слабный ветер;
brisa suave;
vânt cu viteză cuprinsă între 7 şi 10 noduri (forța 3 pe scara Beaufort), respectiv între 3,4 şi 5,4 m/s.
(OMM G 0200)

127 **briză uşoară**
light breeze ;
légère brise ;
leichte Brise;
gyenge szelő;
легкий ветер;
brisa ligera;
vânt a cărui viteză este cuprinsă între 4 şi 6 noduri (forța 2 pe scara Beaofort), respectiv 1,6 – 3,3 m s^{-1}.
(OMM L 0510)

128 **brontograf**
brontograph;
brontographe;
Brontograph/Gewitterschreiber;
brontográf;

бронтограф;
brontógrafo/registrador de tormentos;
instrument pentru înregistrarea orajelor; reprezintă varianta înregistrătoare a contorului de fulgere.
(Dmet B 60)

129 **brumă**
hoar frost;
gelée blanche;
Reif/Rauhreif;
dér;
иней;
escarcha;
depunere de cristale de gheață, cel mai adesea sub formă de solzi, ace, pene sau evantaie minuscule, care se formează pe obiectele a căror suprafață este suficient de rece, de regulă datorită radiației noctrune, pentru a detemina *sublimarea* directă a vaporilor de apă din aerul ambiant.
(OMM H 0630)

130 **brumă amorfă**
amorphus frost;
gelée amorphe;
amorph Reif;
amorf fagyás;
аморфный лед;
escarcha amorfa;
brumă care nu prezintă o structură cristalină aparentă.
(OMM A 1680)

131 **brumă de advecție**
advection frost;
gelée d'advection
advektiv Reif;
advektív fagy;
адвективный заморозок;
helada por advección;

brumă care se formează datorită transportului de aer umed peste o suparafață a cărei temperatură este sub cea a punctului de îngheț.
(OMM A 0640)

132 **brumă de evaporare**
evaporation frost;
gelée d'évaporation;
Verdunstenreis;
párolgási fagy;
заморозок испарения;
helada por evaporación;
brumă produsă în principal prin *evaporarea* umidității de pe suprafața subiacentă într'un aer relativ uscat, proces prin care are loc o scădere a temperaturii aerului la nivelul solului până la 0^0C sau sub această valoare, ceea ce determină sublimarea vaporilor de apă.
(OMM E 1090)

133 **buletin de avertizare meteorologică**
weather warning bulletin;
bulletin-avis météorologique;
Warnungwetterbericht;
figyelmeztető időjárási jelentés (bulletin);
сводка штормого предупреждения;
boletín de adevertencia meteorológica;
buletin meteorologic emis pentru a semnala cu o anticipare suficientă apariția sau producerea unor condiții meteorologice periculoase.
(OMM W 0620)

134 **buletin de informare meteorologică (publicație)**
weather report (publication);
bulletin d'information météorologique (publication);
(täglich) Wetterbericht;
napi időjárási jelentés (bulletin);
бюллетень погоды (публикация)/(ежедневный) метеорологический бюллетень;
boletin meteorológico (publicación);

publicație periodică (zilnică, lunară sau anuală) ce conține informații rezultate din observațiile meteorologice efectuate într'o regiune determinată, în perioada de referință a buletinului respectiv.
(OMM W 0550)

135 **buletin de prevedere/**prognoză
forecast bulletin;
bulletin de prévision;
Vorhersagebulletin;
időjárás előrejelzés (bulletin);
бюллетень ожидаемой погоды;
boletín de predicción/~ de pronóstico;
expunere concisă a evoluției probabile a stării vremii într'o regiune dată şi pentru o perioadă de timp determinată.
(OMM F 0820)

136 **buletin meteorologic**
meteorological bulletin;
bulletin météorologique;
Wetterbericht;
időjárás jelentés/meteorológiai jelentés;
метеорологический бюллетень;
boletín meteorológico;
text ce conține informații meteorologice, precedat de un preambul (en-tête) corespunzător.
(OMM M 0910)

137 **buletin meteorologic televizat**
television weather broadcasting;
bulletin météorologique télévisé;
fernsehensche Wetterbericht;
időjárási televízió adás/televiziós időjárás jelentés;
телевизионная передача информации о погоде;
boletín meteorológico por televisión;
transmitere de informații meteorologice prin televiziune, ca de exemplu *prevederi/prognoze* sau avertizări privind producerea unor fenomene meteorologice periculoase.
(OMM T 0130)

138 **burniță**

drizzle;
bruine;
Sprühregen/Nieseln;
szitálás;
морось;
llovizna;

hidrometeor sub formă de precipitație destul de uniformă, formată din picături foarte fine de apă, cu diametrul mai mic de 0,5 mm, foarte apropiate între ele, care cad dintr'un nor din genul *Stratus*. Cu cât precipitația este mai densă (mai intensă) cu atât mai mult reduce *vizibilitatea orizontală*.
(OMM D 1140)

139 **burniță care îngheață (depune polei)**

vezi P 196 precipitație care îngheață

C

001 **CAAPI**

vezi I 026 (indicator de poziție…)

002 **calaj altimetric**

altimeter setting;
calage altimétrique/calage de l'altimètre;
Skaleneinstellung des Höhenmessers/Höhenmessereinstellung;
magasságmérő-skálabeállítás;
установка альтиметра;
ajuste del altímetro;

operațiune sau manevră de aducere a valorii *presiunii atmosferice* în punctul folosit pentru reglarea scării secundare a unui *altimetru aneroid* pentru ca acesta să indice înălțimea unei aeronave deasupra unei suprafețe de referință cunoscută; cel mai frecvent, aceasta se foloseşte în procedurile aeronautice efectuate în stratul de tranziție şi/sau sub acesta (aterizare/decolare), cazuri în care suprafața de referință cunoscută este nivelul aeroportului.
(OMM A 1610)

Notă: În funcție de tipul de calibrare al altimetrului în concordanță cu atmosfera standard, setarea altimetrului pe QNH indică altitudinea, pe QFE indică înălțimea față de nivelul valorii QFE de referință, iar setarea pe valoarea 1013,2 indică nivelul de zbor

003 **calculul propagării inundației**

flood routing/~ of the hydrograph;
calcul de la propagation de la crue;
Wasserstandsganglinie/Spiegelganglinie, Pegelkurve ;
hidrográf-transzformáció/vízállásgörbe;
расчёт гидрографа паводка;
propagación calculada de la crecida;

determinarea progresivă a momentului de trecere şi a formei unei unde de inundație în puncte succesive ale unui curs de apă sau într'un rezervor (bazin sau lac de acumulare).
(OMM F 0560)

004 **cale aeriană**

airway;
voie aérienne;
Luftweg/Luftstraße
légi pálya;
воздушный путь/воздушная дорога;
vía aérea;

porţiune din regiunea de control de forma unui culoar paralelipipedic, cu dimensiuni stabilite lateral şi pe verticală desemnată oficial ca rută aeriană, având ca bază un anumit nivel de zbor, un mai jos de nivelul FL40 (4000 ft/1200 mSTD) şi limita superioară la nivelul de zbor FL490 (49000 ft/14950 mSTD). Este prevăzută la sol cu mijloace de radionavigaţie şi cu sectoare definite pentru circulaţie către sau dinspre radiofarurile direcţionale; pe verticală este divizată în nivele de zbor rezervate aeronavelor în funcţie de categoria, viteza şi direcţia de deplasare a acestora.
(Reg.Circulaţiei aeriene…1994, AMS Glos. Met.)

005 **calibrarea unui instrument meteorologic**

vezi E 119 etalonarea unui instrument meteorologic

006 **calm**

calm;
calme;
Windstille/Stille, Calme;
szélcsend;
штиль;
calma;

în meteorologie, absenţa mişcării aerului în plan orizontal sau, pe *scara Beaufort*, vânt a cărui viteză este mai mică de un nod (forţa 0).
(OMM C 0030)

007 **calmarea vântului**

wind lull;
accalmie du vent;
Beruhigung der Wind/Windstillung;
szélcsend ;
ослабление ветра;

amaine del viento;
scăderea semnificativă a vitezei vântului.
(OMM W 1060)

008 **calmurile ecuatoriale**
doldrums/equatorial calms;
calmes équatoriaux/pot-au-noir;
äquatoriale Calmegürtel/~ Stillezone;
egyenlítői szélcsendes öv/doldrum;
(экваториальная) зона затишья/штилей;
calmas ecuatoriales;
zona de *calmuri* sau cu vânturi slabe şi variabile în straturile joase ale troposferei, situată în vecinătatea ecuatorului termic, pe care-l urmează cu o uşoară întârziere în fluctuaţia sau deplasarea meridianală anuală. (OMM D 0920)

009 **calmurile subtropicale**/zona calmului subtropical
subtropical calm;
calmes subtropicaux;
subtropische Calmengürtel/~ Stillezone;
szubtrópusi szélcsendes öv;
субтропическце штили;
calmas subtropicales;
calmul sau zona vânturilor slabe şi variabile din zona centrală a anticiclonilor subtropicali din emisferele nordică şi sudică, dintre *brâul alizeelor* şi *zona vânturilor de vest* de la latitudinile mijlocii.
(OMM S 3260)

010 **calmurile tropicale**/marea cailor
tropical calms/horse's sea;
calmes tropicaux/mer des chevaux;
tropische Calme/See (Meer) den Pferds, Pferdssee;
trópusi szélcszend/tengerló, "lovak szélessége";
тропическое спакоиство/море лошадеи;
calma tropical/mar del caballos;
zona de calm şi vânturi slabe situată în partea centrală a anticiclonilor subtropicali ai fiecărei emisfere, în care precipitaţiile sunt foarte rare şi în cantităţi reduse. Zona respectivă din Oceanul

Atlantic mai este cunoscută şi sub denumirea de « marea cailor », dată de vechii navigatori de pe navele cu pânze care transportau cai peste ocean; din cauza vitezei extrem de mici de deplasare şi a rezervei limitată de apă şi hrană, animalele transportate nu rezistau şi erau aruncate în mare.
(Dmet C 10)

011 **calorie/**calorie mică, calorie mare, kilocalorie
calorie/gram-calorie,large calorie/kilocalorie;
calorie, petite calorie, microthermie, milithermie, grande calorie/kilocalorie;
Kalorie, Gramklorie, Kiloakalorie;
kalória, kiskalória, nagykalória/kilokalória;
калория, грамм-калория, болшая калория/килокалория;
caloria, gramcaloria, kilocaloría;
unitate de măsură care reprezintă cantitatea de căldură necesară pentru a radica temperatura unui gram de apă cu un grad centigrad; este echivalentă cu un lucru mecanic de 4,1868 jouli. Când se raportează la kilogramul de apă, această únitate de măsură este egală cu 1000 calorii mici sau gramcalorii şi este denumită calorie mare sau kilocalorie.
(Dmet C 11, C 12)

012 **calorie mică**
vezi C 011 calorie

013 **calorie mare**
vezi C 011 calorie

014 **calorimetru**
calorimeter;
calorimètre;
Kalorimeter;
kaloriméter;
калориметр;
calorimetro;

instrument pentru determinarea cantității de căldură pe unitatea de suprfață sau de volum; constitue componenta de bază a unor aparate actinometrice.
(Dmet C 13)

015 **calvus (cal)**
calvus (cal);
calvus (cal);
calvus (cal);
calvus (cal);
лысые облака (cal);
calvus (cal);
nor Cumulonimbus în care cel puțin câteva din protuberanțele părții lui superioare au început să-şi piardă contururile cumuliforme, însă în care nu este vizibilă nici o structură cirriformă; protuberanțele şi înmuguririle respective au tendința de a forma o masă compactă albicioasă, cu striuri mai mult sau mai puțin verticale.
(OMM C 0040)

016 **cameră de nori**
cloud chamber;
chambre à nuages;
Wolkenkammer ;
felhőkamrák ;
облачная камера;
cámara de neblina ;
recipient, adesea de formă cilindrică, cu o fereastră transparentă, echipat cu un piston mobil cu care se poate efectua o detentă ce permite condensarea vaporilor de apă existenți în aerul din interiorul recipientului respectiv, odată cu scăderea presiunii determinată de retragerea pistonului; pentru controlarea riguroasă a procesului, dispozitivul este dotat şi cu accesorii pentru măsurarea presiunii şi umidității din interior.
(OMM C 1510)

017 **canal**
channel;
canal;

Kanal;
csatorna;
канал;
canal;

interval sau bandă îngustă de lungimi de undă din spectrul electromagnetic ales pentru a corespunde regiunii de sensibilitate a unui radiometru determinat.
(OMM C 0480)

018 **canal de descărcare (electrică)/**(trasor)
vezi L 054 lider

019 **canal de fulger**
lightning channel;
canal de l'éclair;
Blitzbahn;
villámcsatorna;
канал молнии;
canal de relámpago;

traiectoria neregulată parcursă prin atmosferă de un fulger.
(OMM L 0540)

020 **canicula/**arşiță
dog days;
canicule;
Hundstage;
kánikula;
жара;
canícula;

- perioada astronomică în care steaua Sirius din constelația Câinelui răsare şi apune odată cu soarele (22 iulie-23 august) ; (DEX, Dmag K 9)
- căldură toridă, arşiță specifică zilelor calde de vară, când *temperatura aerului* depăşeşte 35^0C în zona latitudinilor temperate.
(Dmet man)

021 **cantitatea de energie radiantă/**cantitatea de radiație
quantity of radiant energy/~ of radiation;
quantité d'énergie rayonnante;

Quantität der Strahlungsenergie/ Strahlungsquantität;
sugárzó energiamennyiség/sugárzási ~;
количество лучистой энергии/~ эпергии
електромагнитной радиации;
cantidad de energía radiane/~ de radiación;
cantitatea de energie transferată prin radiație.
(OMM Q 0040, Q 0050)

022 **cantitatea de mişcare**
vezi M 213 moment

023 **cantitatea de mişcare unghiulară**
vezi M 214 moment unghiular

024 **cantitatea de precipitații**
amount of precipitation/rainfall;
hauteur de precipitation/chute de pluie;
Niederschlagshöhe/Niederschlagsmenge,Niederschlagesgröße;
csapadékmennyiség;
каличество осадков/дождевые осадки;
altura de la precipitación;
- grosimea sau înălțimea stratului de apă cu care *precipitațiile* în formă lichidă ar acoperi proiecția suprafeței terestre în plan horizontal, în absența *infiltrației*, *scurgerii* şi *evaporării* şi dacă toate precipitațiile solide au fost topite; aceasta se exprimă de regulă în milimetri (sau inchs în țările care mai folosesc unități de măsură engleze), echivalenți în litri de apă pe metru pătrat. În mod similar, căderile de zăpadă sunt exprimate prin măsurarea grosimii zăpezii proaspete care acoperă o suprafață plană orizontală. (OMM A 1690,)
- cantitatea de precipitații măsurată cu un *pluviometru*.
(OMM R 0800)

025 **cantitatea de radiație**
vezi C 021 cantitatea de energie radiantă

026 **capacitatea de câmp**/capacitatea de retenție
field capacity;
capacité au champ/~ de retention;

Wasserkapazität der Äckerland/~ der Boden;
természetes vízkapacitás/vízkapacitás, szántóföldi ~, szabadföldi ~;
полевая влагоемкость почвы;
capacidad de campo/~ de retención;
cantitatea de apă reținută în sol după ce apa de gravitație s-a scurs. (OMM F 0200)

027 **capacitatea de infiltrare**
infiltration capacity;
capacité d'infiltration;
Infiltrationskapazität;
beszivárgási kapacitás;
инфильтрационная способность;
capacidad de infiltración;
1. cantitatea maximă de ploaie ce poate fi absorbită de un sol determinat, în condiții specifice;
2. fluxul maxim de apă pe care îl poate absorbi solul pe unitatea de suprafață, în condiții determinate.
(OMM I 0480)

028 **capacitatea de retenție**
vezi C 026 capacitatea de câmp

029 **capacitatea de saturație a solului**
saturation capacity of the soil;
capacité de saturation du sol;
Sättigungsfähigkeit des Boden/Saturationsfähigkeit ~ ~ ;
telítési kapacitás;
ёмкость почвы содержать воды;
capacidad de saturation del suelo ;
cantitatea maximă de apă pe care o poate conține un sol atunci când toți porii lui sunt umpluți cu apă, adică în situația în care pânza freatică ar fi la suprafața solului.
(Dmet C 22)

030 **capacitatea termică specifică**
vezi C 050 căldură specifică.

031 **capacitatea vântului**
capacity of the wind;
capacité du vent;
Kapazität der Wind;
szél hordképessége;
мочность ветра;
capacidad del viento;
greutatea totală a particulelor solide ce pot fi ridicate pe unitatea de volum de aer de către un vânt cu o viteză determinată.
(OMM C 0070)

032 **capilaritate**
capillarity;
capillarité;
Kapillarität;
kapillaritás;
капиллярность;
capilaridad;
1. proprietate a lichidelor de a se ridica sau coborâ prin tuburi foarte subțiri, fără intervenție din afară;
2. ansamblul fenomenelor care au loc în tuburile capilare şi suprafața lichidului care circulă prin acestea; înălțimea la care un lichid se poate ridica este cu atât mai mare cu cât secțiunea capilarului este mai mică şi este direct proporțională cu coeficientul tensiunii superficiale a lichidului şi invers proporțională cu densitatea lui. Pentru lichidele care nu udă pereții capilarului aceste criterii se aplică invers.
(Dmet C 24)

033 **capilatus (cap)**
capillatus (cap);
capillatus (cap);
capillatus (cap);
capillatus (cap);
волосатые облака (cap);
capillatus (cap);

nor *Cumulonimbus* caracterizat prin prezența unor părți cu structură cirriformă, evident fibroasă sau striată, situate în partea lui superioară, şi care au frecvent formă de nicovală, de panaşe sau plete vaste, mai mult sau mai puțin dezordonate; aspectul acestora este determinat de deflectarea curenților ascendenți de către tropopauză, de intensitatea şi forfecarea vântului la nivelul lor şi în mare măsură şi de unghiul sub care este observat norul respectiv de la nivelul solului.
(OMM C 0120)

034 **capsulă aneroidă**/capsulă Vidie
aneroid capsule/Vidie capsule;
capsule anéroïde/capsule de Vidie ;
Vidiedose/Aneroidkapsel ;
aneroid szelence/Vidie-doboz ;
анероидная коробка/коробка Види;
cápsula aneroide/cápsula de Vidie;
cutie sau capsulă cu pereți subțiri, de regulă metalică, parțial vidată şi etanşe, prevăzută cu un arc compensator interior care se întinde sau se strânge în funcție de valoarea presiunii atmosferice.
(OMM A 1890, V 0330, Dmet C 26)

035 **capsulă Vidie**
vezi C 034 capsulă aneroidă

036 **caracteristica tendinței presiunii**
characteristic of the pressure tendency;
caractéristique de la tendence de la pression ;
Charakteristik des Drucktendenz/Drucktendenzkennlinie ;
nyomási tendencia jellege ;
характеристика барическои тенденции;
característica de la tendencia barométrica;
profilul sau forma curbei descrisă de un *barograf* pe parcursul ultimelor trei ore care preced o observație, reprezentată pe o *hartă sinoptică* printr'un simbol de formă similară (uneori de culori diferite în funcție de sens, de exemplu roşu pentru scădere).
(OMM C 0490)

037 **cascada Kolmogoroff**

Kolmogoroff cascade;
cascade Kolmogoroff;
Kolmogoroffkaskade;
Kolmogoroff vízesés;
колмогоровский каскад;
cascada de Kolmogoroff;

transferul de energie cinetică din turbioanele mari către turbioanele din ce în ce mai mici şi, în final, la mişcările moleculare aleatoare (căldură).

(OMM K 0230)

038 **cascadă de energie**

energy cascade;
cascade d'énergie;;
Energiekaskade;
energia átadás (a nagyobb rendszerből a kisebb rendszerbe);
энергетический каскад;
cascada de la energía;

transferul progresiv de energie cinetică de la sistemele macroscalare către cele la scară mai mică, care se termină prin disiparea ei prin frecare.

(OMM E 0650)

039 **castellanus (cas)**

castellanus (cas) ;
castellanus (cas) ;
castellanus (cas) ;
castellanus (cas) ;
башенкообразные овлака (cas) ;
castellanus (cas) ;

nori care prezinta în cel puțin o parte din regiunea lor superioară protuberanțe cumuliforme în formă de turnuri mici, ce le conferă un aspect crenelat; toate aceste turnulețe, care sunt mai mult înalte decât late, stau pe o bază comună şi par aşezate în linie; acest aspect particular poate fi observat numai atunci când norul respectiv este la înălțimi zenitale mici, pentru a putea fi văzut din profil; în literatura

meteorologică veche termenul poate fi întâlnit şi sub forma ’’castellatus ’’.
(OMM C 0210)

040 **CAT**
vezi T 271 (turbulenţă în aer clar)

041 **catafront/**front catabatic
katabatic fornt/katafront;
front catabatique/catafront;
Katafront/Abgleitfront, Abgleitfläche;
katafront/katabatikus front;
катабатический фронт/катафронт;
frente catabático/catafrente;
front, de regulă rece, pe suprafaţa căruia aerul cald coboară, exceptând probabil nivelurile joase.
(OMM K 0030, K 0050)

042 **catalobară**
katallobar ;
catallobare ;
Katallobare ;
katallobár ;
каталлобара;
catalobara ;
linia care uneşte punctele de egală scădere a presiunii într’un interval de timp dat.
(OMM K 0060)

043 **catarg**
mast;
mât;
Mast;
árboc;
мачта;
mástil;
structură sau construcţie cu înălţime mare, ca de exemplu turn de televiziune, pe care sunt montaţi senzori meteorologici de

supraveghere a comportamentului variabilelor atmosferice din straturile joase ale troposferei.
(OMM M 0250)

044 **catarg anemometric**/turn anemometric
anemometer mast/anemometer tower ;
mât aémométrique/tour anémométrique ;
Windmast/Windturm ;
sélmérő árboc/szélmérő torony ;
анемометрическая мачта/анемометрическая вышка;
mástil para anemómetro/torre para anemómetro;
dispozitiv sau echipament, în general sub formă de stâlp, catarg, pilon sau turn, folosit pentru instalarea *giruetelor* şi a *anemometrelor* pentru măsurarea direcţiei şi vitezei vântului la una sau mai multe înălţimi specificate.
(OMM A 1850)

045 **catasondă**
vezi D 146 dropsondă

046 **catatermometru**
katathermometer;
catathermomètre;
Katatermometer;
katatermométer/lehűlésmérő;
кататермометр;
catatermómetro;
termometru cu alcool folosit pentru măsurarea vitezelor mici din circulaţia atmosferică prin încălzirea rezervorului mare peste 38^0C şi înregistrarea duratei de răcire de la 38^0 până la 35^0 sau până la orice altă valoare peste *temperatura ambiantă,* intervalul respectiv de timp servind la măsurarea fluxului de aer în locul în care s-a efectuat determinarea.
(OMM K 0070)

047 **CAVT**
vezi T 189 (traiectorie cu vorticitate absolută constantă)

048 **căldură latentă**

latent heat;
chaleur latente;
latenete Wärme/Umwadlungswärme;
latens hő/átalakulási hő;
скрытое тепло;
calor latente;

- entalpia specifică diferită dintre două faze ale unei substanțe la aceeaşi temperatură. (AMS Glos.of Met.) - cantitatea de energie eliberată sau absorbită de un corp care îşi schimbă starea; în meteorologie,

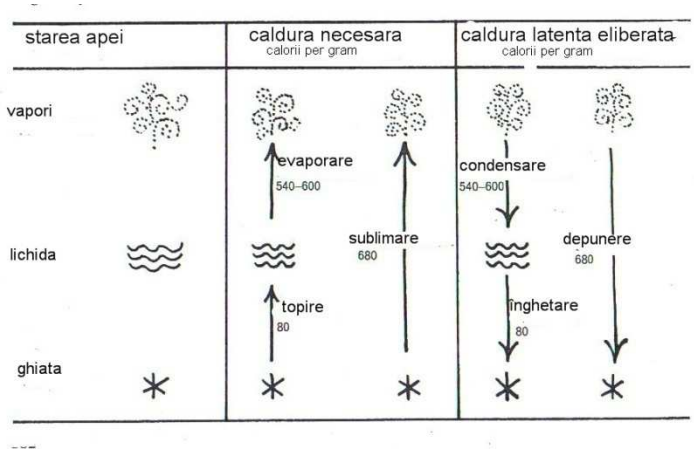

schimbările importante de fază se referă la apă, energia fiind furnizată de mediul ambiant pentru transformarea vaporilor în apă lichidă apoi în gheață, şi este preluată de aerul ambiant în cursul transformărilor în sens invers.
(OMM L 0240)

049 **căldura sensibilă**

sensible heat;
chaleur sensible;
fühlbare Wärme;
érzékelhető hő;
активная теплота;
calor sensibile;

căldura absorbită sau eliberată de o substanță în cursul unui schimb de temperatură, care nu este însoțit de o *schimbare de fază* sau de *stare*. (OMM S 0750)

050 **căldură specifică**/capacitatea termică specifică

specific heat capacity/~ heat;
chaleur massique/~ spécifique;
spezifische Wärme/Wärmekapazität;

fajhő;
удельная теплоемкость/~ теплота;
capacidad de calor específico/calor específico;

cantitatea de căldură necesară pentru a ridica temperatura unității de masă a unei substanțe cu 1^0C; se exprimă în $cal/g \cdot grad$. Pentru gaze se deosebesc căldura specifică la volum constant *(C_v)* și la presiune constantă *(C_p),* în particular pentru aer *C_v = 0,1713 cal/g.grad* (sau 1.007 J/kg K pentru aerul uscat) și *C_p = 0,2402 cal/g.grad* (sau 0,720 J/kg K pentru aerul uscat) ; $c_p / c_v = x = 1{,}4$.
(OMM S 2220, Dmet C 8, Dmag F 18)

051 **câmp baric/**câmpul presiunii (atmosferice)
baric field/field of pressure;
champ de pression/champ barique;
Druckfeld ;
bárikus mező/nyomasmező;
барическое поле/поле давления;
campo de presión;

distribuția spațială a presiunii atmosferice; câmpul baric este un câmp scalar, caracterizat printr'un sistem de suprafețe suprapuse de egală presiune (suprafețe izobarice). La nivelul suprafeței terestre este reprezentat prin izobare iar în altitudine prin izohipse. Diveresele forme ale câmpului baric constitue sistemele barice. De câmpul scalar al acestuia este legat câmpul vectorial al gradientului baric.
(Dmet C 117)

052 **câmp ciclonic/**câmp de joasă presiune
cyclonic field/area (field) of low pressure;
champ cyclonique/aire (champ) de basse pression;
Tiefdruckgebiet (~feld) ;
ciklonális mező/alacsonynyomású képződmező ;
циклоническое поле/область нискогo давления;
area (campo) ciclonica/area (campo) de baja presión ;

regiune în care presiunea atmosferică este mai mică decât în zonele învecinate acesteia, în care se pot contura unul sau mai multe centre ciclonice.
(Dmet C 121)

053 **câmp de deformare**

deformation field;
champ de déformation;
Deformationfeld/Versichenfeld;
deformációs mező;
деформационное поле/поле деформации;
campo de deformación;

câmp vectorial de fluid care antrenează o schimbare de formă a masei de fluid; acesta este o combinație liniară a câmpurilor vectoriale de alungire şi de forfecare.
(OMM D 0130)

054 **câmp de geopotențial**

geopotential field;
champ de géopotentiel;
Geopotentialfeld;
geopotenciális mező;
геопотенциальное поле;
campo geopotencial;

distribuția *altitudinilor geopotențiale* ale unei suprafețe izobarice (pe o hartă sinoptică).
(OMM G 0260)

055 **câmp de joasă presiune**

vezi C 053 câmp ciclonic

056 **câmp electric**

electric field;
champ électrique;
elektrische Feld;
elektromos mező/villamos tér;
электрическое поле;
campo eléctrico;

1. regiune în care toate particulele încărcate sunt supuse unei forțe electrice. (OMM E 0420)
2. câmp vectorial purtător material al interacțiunii dintre sarcinile electrice, caracterizat în fiecare punct de intensitatea câmpului electric. (Dfiz)

057 **câmp izalobaric**

isallobaric field;
champ isallobarique;
isallobarisches\ Feld/Isallobarfeld;
izallobarikus mező;
изаллобарическое поле;
campo isalobárico;

câmpul variațiilor presiunii atmosferice în timp; de regulă, se ia în considerare variația presiunii la un anumit nivel (de exemplu la suprafața terestră) sau variația înălțimii unei anumite suprafețe izobarice. Este reprezentat prin izalobare sau izalohipse absolute şi printr'un gradient izalobaric.
(Dmet C 124)

058 **câmp scalar**

scalar field ;
champ scalaire;
Skalarfeld;
skaláris mező;
скалярное поле;
campo escalaro;

distribuția în spațiu (câmp) a unei mărimi scalare, aceasta fiind definită printr'o valoare a ei în fiecare punct al câmpului; orice câmp scalar are un gradient propriu mărimii reprezentate. Cea mai utilizată reprezentare a câmpurilor scalare este cea pe suprafețe echiscalare, în meteorologie: câmpul vântului, câmpul presiunii….
(Dmet man)

059 **câmp termobaric**

thermobaric field;
champ thermobarique;
thermobarische Feld;
termobárikus mező;
термобарическое поле;
campo termobarico;

suprapunerea pe o hartă meteorologică a câmpurilor de temperatură şi presiune atmosferică în vederea analizării complexe a acestora; practic, în serviciile meteorologice de prevedere, o asemenea analiză

se realiează prin suprapunerea izotermelor topografiei relative (TR 500/1000 hPa) peste izohipsele topografiei
absolute ale suprafețelor de 700 sau 500 hPa, pentru determinarea mărimii şi semnului advecției într'un punct sau o zonă determinate, prin aprecierea mărimii şi amplasării unghiului sub care izotermele intersectează izohipsele în sensul curentului director pentru locația aleasă.
(Dmet C 125)

060 **câmpie inundabilă**

flood plain;
plaine d'inondation/~ inondable;
Überschwemmungungflachland/~ebene;
árterület;
пойма;
llanura inundabile;

orice parte a unei văi expusă *inundațiilor* ocazionale, care amenință bunurile şi viața.
(OMM F 0550)

061 **câmpul presiunii**

vezi D 132 distribuția presiunii

062 **câmpul vântului**

wind field;
champ du vent;
Windfeld;
szélmező/áramlási mező;
поле ветра/ветровое поле;
campo del viento;

distribuția spațială a vântului, adică a vitezelor de mişcare a aerului privite ca mărimi vectoriale; în fiecare punct, acest câmp este caracterizat printr'o valoare şi o direcție sau prin mărimi ale componentelor vitezei pe axele de coordonate. În meteorologie, câmpul vântului este reprezentat cel mai adesea ca un câmp orizontal al vectorului viteză.
(Dmet C 127)

063 **CCL**

vezi N 039 nivel de condensare prin convecție

064 **CCM**

vezi C 316 complex convectiv mezoscalar

065 **ceață**

fog;
brouillard;
Nebel;
köd;
туман;
niebla;

suspensie de particule foarte mici de apă, în general de dimensiuni microscopice (picăturele şi uneori chiar cristale) în atmosferă, care reduce *vizibilitatea orizontală* sub 1000 metri la nivelul suprafeței terestre.
(OMM F 0690)

066 **ceață caldă**

warm fog;
brouillard chaud;
warm Nebel;
“meleg” köd;
тёплый туман;
niebla caliente;

1. *ceață* formată la o temperatură peste 0^0C care, în consecință, nu conține decât picăturele de apă lichidă;
2. *ceață de advecție* care se formează la trecerea aerului umed peste o suprafață subiacentă (oceanică sau continentală) mai rece.
(OMM W 0090)

067 **ceață care depune chiciură**/ceață care îngheață, ceață suprarăcită

freezing fog/rime ~, supercooled ~;
brouillard givrant/~ surfondu;
gefrieren Nebel /unterkühlter ~;
fagyott köd/zúzmarás ~, túlhűlt ~;

замерзающий туман/ледяной ~, переохлажденный туман ;
niebla congelante/~ engelante, ~ que produce cencellada, ~ subfundida;

ceață formată din picăturele minuscule de apă lichidă a căror temperatură este sub punctul de îngheț (suprarăcite), care îngheață la contactul cu obiectele de pe suprafața solului, pe care le acoperă cu un strat de *chiciură.*
(OMM F 1100, S 3540)

068 **ceață care îngheață**

vezi C 067 ceață care depune chiciură

069 **ceață de advecție/**ceață marină

advection fog/sea fog;
brouillard d'advection/broillard marin;
Advektionsnebel/Meersnebel;
advekciós köd/áramlás köd;
адвективный туман/морскойтуман;
niebla por advección/niebla marina;

ceață care se formează în partea inferioară a unei mase de aer umed care se deplasează peste o suprafață mai rece, de uscat sau de apă.
(OMM A 0630, S 0460)

070 **ceață de aer tropical**

tropical air fog;
brouillard d'air tropical;
Tropikluftnebel;
trópusi advektív köd;
туман тропического воздух;
niebla de aire tropical;

ceață de advecție care se formează într'o masă de aer tropical.
(OMM T 1490)

071 **ceață de amestec**

mixing fog;
brouillard de mélange;
Mischungsnebel;
keveredési köd;

туман смешения;
niebla por mezcla;

ceaţă slabă şi de scurtă durată, produsă prin amestecul a două mase de aer umed nesaturat însă cu temperaturi diferite.
(OMM M 1570)

072 **ceaţă de evaporare**
evaporation fog/steam ~;
brouillard d'évaporation;
Dampfnebel/(arctischer) Seerauch;
Párolgás köd/gőzköd, páraköd;
туман испарения/~ парения;
niebla por evaporación/humo del mar;

ceaţă formată într'o *masă de aer rece* şi stabil, produsă printr'o evaporare rapidă de pe suprafaţa subiacentă de apă caldă.
(OMM E 1080)

073 **ceaţă de inversiune**
high inversion fog ;
brouillard d'inversion ;
Inversionnebel;
inverziós köd;
туман высотной инверсии;
niebla de inversión alta;

ceaţă care se formează ca urmare a extinderii până la nivelul solului a unui nor *Stratus* format sub o inversiune termică.
(OMM H 0580)

074 **ceaţă de munte**
hill fog/mountain ~;
brouillard de montagne;
Bergsnebel;
hegyi köd;
горный туман/~ на возвышенностях;
niebla de montaña;

nor care acoperă terenurile înalte, în deosebi vârfurile muntoase.
(OMM H 0600)

075 **ceață de pantă**

upslope fog;
brouillard de pente;
Hangnebel;
lejtököd;
туман склонов;
niebla de ladera;

ceață formată pe pantele expuse vântului ca urmare a ascensiunii forțate a aerului, care determină o destindere şi, în consecință, o răcire adiabatică.
(OMM U 0370)

076 **ceață de radiație**

radiation fog;
brouillard de rayonnement;
Strahlungsnebel;
kisugárzási köd;
радиационный туман;
niebla por radiación;

ceață care se formează datorită răcirii prin radiație a suprafeței terestre subiacente în timpul nopții, care, la rândul ei, răceşte suficient aerul adiacent pentru a determina condensarea vaporilor de apă existenți în acesta.
(OMM R 0330)

077 **ceață frontală**

frontal fog ;
brouillard frontal ;
Frontalnebel ;
frontális köd;
фронтальный туман;
niebla frontal;

ceață asociată zonelor şi pasajelor frontale. Cețurile de front cald (prefrontale) şi de front rece (postfrontale) sunt datorate în principal ploii care cade în aerul rece stabil, pe care-l umezeşte şi scăderii dinamice a presiunii; în cazul pasajelor frontale, ceața se formează datorită amestecului de aer în zona frontală sau răcirii bruşte a aerului de către o suprafață subiacentă umedă.

(OMM F 1320)

078 **ceață în bancuri**
fog patches;
brouillard en bancs;
Nebel im Banks;
köd foltok;
обрывки тумана;
bancos aislados de niebla/parches de ~;
ceață în bancuri repartizate neuniform.
(OMM F 0760)

079 **ceață înghețată**
ice fog;
brouillard glacé;
Eisnebel;
jégköd;
ледяной туман;
niebla helada;
suspensie în atmosferă de particule minuscule de gheață, care reduc *vizibilitatea orizontală* la suprafața terestră (prin convenție sub 1000 m).
(OMM I 0090)

080 **ceață la sol**
ground fog;
brouillard au sol;
Bodennebel/seichter Nebel;
talaj menti köd;
приземный туман;
niebla baja;
ceață produsă de radiația nocturnă, cu slabă extindere verticală însă frecvent densă, prin care se poate vedea Soarele, Luna sau stlele.
(OMM G 0840)

081 **ceață marină**
vezi C 069 ceață de advecție

082 **ceață musonică**

monsoon fog;
brouillard de mousson;
Monsunnebel;
monszun köd;
муссоный туман;
niebla de monzón;

ceață de advecție, puțin frecventă care apare în regiunile costiere în timpul unei perioade musonice, când aerul cald şi umed este transportat peste o suprafață continentală mai rece.
(OMM M 1910)

083 **ceață post frontală**

post-frontal fog;
brouillard postfrontal;
postfrontal Nebel;
posztfrontális köd;
зафронтальпый туман;
niebla postfrontal;

ceață de radiație care se formează după trecerea unui front rece peste un sol umed.
(OMM P 1200)

084 **ceață prefrontală**

pre-frontal fog;
brouillard préfrontal;
Präfrontalnebel/Vorfrontennebel;
prefrontális köd;
предфронтальный туман;
niebla prefrontal;

ceață care se formează inaintea unui front cald, datorită în principal creşterii umidității în aerul rece prefrontal prin evaporarea precipitațiilor şi scăderii presiunii.
(OMM P 1510)

085 **ceață suprarăcită**

vezi C 067 ceață care depune chiciură

086 **ceaţă umedă**

wet fog;
brouillard mouillant;
nässender Nebel;
nedves köd;
моросящий туман;
niebla que moja;

ceaţă formată din picăturele de apă suficient de mari pentru a depune apă pe obiectele cu care vin în contact.
(OMM W 0800)

087 **ceilometru**

ceilometer/cloud height meter;
célomètre de nuage/télémètre de nuage, cielomètre, plafonneur;
Wolkenhöhenmesser;
Felhőmagassámérő;
облакомер/измеритель высоты облачности;
ciclómetro/medidor de la altura de las nubes;

instrument pentru măsurarea înălţimii bazei unui strat noros, cu sau fără dispozitiv de înregistrare ; principiul de funcţionare al acestuia este similar cu cel al radarului, adică determină parametrul respectiv prin măsurarea timpului de întoarcere al unui impuls radioelectric reflectat de baza stratului noros.
(OMM C 0300)

088 **ceilometru cu laser/**laser ceilometru

laser ceilometer;
célomètre laser;
Laserwolkenhöhenmesser;
lézeres felhőmagasságmérő;
лазерный облакомер;
ciclómetro láser;

instrument meteorologic ce indică *înălţimea bazei norilor* atât ziua cât şi noaptea, măsurând timpul scurs între emisia unui impuls laser şi returul acestuia după reflexia lui pe baza norului.
(OMM L 0220)

089 **celula Bénard**

Bénard cell ;
cellule de Bénard ;
Bénardzelle ;
Bénard-cella ;
ячеика Бенара;
célula de Bénard ;

tip de *celulă convectivă,* în general de formă hexagonală, observată în condiţii de laborator, care se formează într'un strat subţire de fluid încălzit lent la partea inferioară; acest aspect este observat relativ frecvent şi în natură în cazul unei convecţii slabe, cu vânt slab în stratul convectiv, sub forma unei configuraţii celulare a câmpurilor cumuliforme postfrontale de deasupra suprafeţelor subiacente uniforme (desupra oceanelor şi a marilor câmpii continentale).
(OMM B 0650)

090 **celula Ferrel**

Ferrel cell;
cellule Ferrel;
Ferrelzelle;
Ferrel-cella;
ячейка Ферреля;
célula de Ferrel;

celulă de circulaţie planetară puţin adâncă la latitudinile mijlocii şi înalte din cele două emisfere, propusă de W. Ferrel în 1859 şi preluată în schema circulaţiei generale a lui Hardley, în care fluxul de aer este orientat către pol în apropierea solului şi către ecuator la un nivel intermediar.
(OMM F 0150)

091 **celula Hadley**

Hadley cell;
cellule de Hadley;
Hadleyzelle;
Hadley-cella;
ячейка Гадлея;
celda de Hadley;

model de *circulaţie meridională* intuit iniţial de Edmond Halley la sfârşitul sec.XVII şi descris de Hadley în 1735 pentru a explica alizeele. Circulaţia din fiecare emisferă constă într'o mişcare a aerului către ecuator la nivelurile inferioare, de la latitudinea de aproximativ 30^0 până la ecuator, o mişcare ascendentă a aerului în apropierea

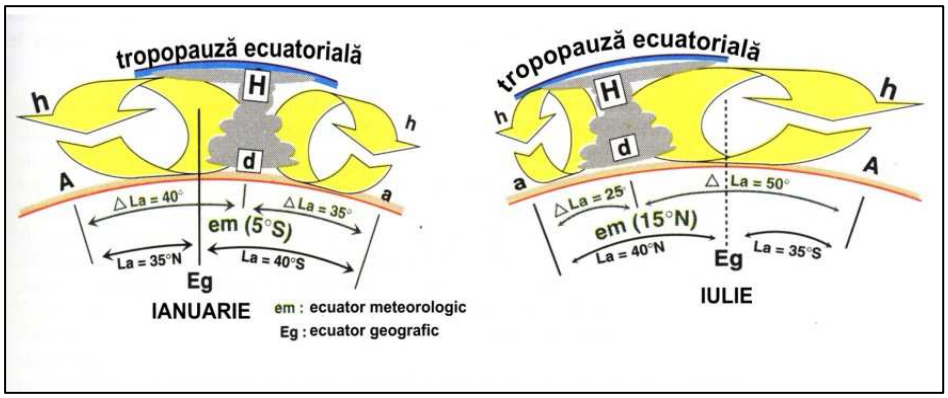

Conf. Méteo.Gén. Hallot, Labyt, Tomasini

ecuatorului, un curent orientat către pol până la aceeaşi latitudine de 30^0 şi o mişcare descendententă în zona acestei latitudini aproximativ tropicală; oscilează latitudinal odată cu ecuatorul meteorologic. (Vezi şi schema circulatiei generale sub C 183)
(OMM H 0020)

092 **celula polară**

polar cell;
cellule polaire;
Polarzelle;
poláris cella;
полярная ячейка;
célula polar;

circulaţie meridională directă şi slabă care acoperă aproximativ regiunea dintre pol şi paralela 60^0; în apropierea polului circulaţia este descendentă, cu vânturi slabe de est la joasă altitudine, iar în apropierea latitudinii de 60^0 există o mişcare ascendentă şi un curent compensator către pol în altitudine.
(OMM P 1000)

093 **celulă convectivă**/celulă de convecţie

convection cell/convective cell ;
cellule de convection/cellule convective ;
Konvektionszelle ;

konvekciós cella ;
ячейка конвекции/конвективная ячейка;
célula de convección/célula convectiva ;

masă de aer antrenată într'un proces de *convecţie* bine organizat, în care există o configuraţie sistematică de mişcări interne, care nu produc un amestec apreciabil cu masele învecinate.
(OMM C 2890)

094 **celulă de convecţie**
vezi C 093 celulă convectivă

095 **celulă de precipitaţii**
precipitation cell;
cellule de précipitation;
Niederschlägzelle;
csapadék cella;
ячейка осадков;
célula de precipitación;

regiune sau zonă de mică extindere, în care *precipitaţiile* sunt relativ mai uniforme şi mai puternice (intense); de regulă corespund celulelor orajoase.
(OMM P 1380)

096 **celulă meridianală**
meridional cell;
cellule méridienne;
meridionalsche Zelle;
meridionális cella;
меридиональная ячейка;
célula meridiana;

circulaţie atmosferică de tip convectiv la scară foarte mare, care se dezvoltă în plan meridian.
(OMM M 0610)

097 **celulă orajoasă**
thunderstorm cell;
cellule orageusse;
Gewitterzelle;

zivatarcella;
грозовая ячейка;
célula de tormenta;

regiune în care există curenți ascendenți relativ puternici ce au o coerență spațială şi temporală; asemenea curenți sunt la originea precipitațiilor locale intense, care pot să nu coincidă exact cu arealul lor. Sunt uşor identificabile cu radarul ca nuclee de precipitații intense, sau ca nivele locale de reflectivitate maximă.
(OMM T 0950)

098 **celulă pentru punctul de rouă**
dew cell;
cellule à point de rosée;
Taupunktzelle;
harmatpontmérő műszer;
элемент для определения точки росы;
célula de punto de rocío;

instrument folosit pentru determinarea *punctului de rouă*, constituit dintr'o pereche de fire electrice neizolate şi distanțate între ele, înfăşurate în jurul unui izolator şi umezite cu o soluție apoasă ce conține clorură de litiu în exces.
(OMM D 0400)

099 **celule deschise**
open cells;
cellules ouvertes;
offene Zellen;
nyitott cellák;
открытые ячейки;
células abiertas ;

organizare mezoscalară a nebulozității convective sub formă de nori dispuşi în inele, în general cu diametrul de câteva zeci de km, datorită situării periferice a ascendenței convective în zona inelelor respective şi a concentrării descendenței în zona centrală a inelelor noroase.
(OMM O 0230)

100 **celule închise**
closed cells;

cellules fermées;
geschlossen Zellen;
zárt cellák;
закрытые ячейки;
células cerradas;

organizare mezoscalară a *norilor convectivi* în care elemntele, de dimensiuni aproape egale, sunt separate prin spații inelare de cer senin; acest aspect este evident pe imaginile câmpurilor cumuliforme de la sateliții meteorologici şi este specific zonelor sau regiunilor în care există o vastă inversiune de subsidență deasupra acestor câmpuri noroase, caracteristică marilor anticicloni cvasistaționari subtropicali.
(OMM C 1440)

101 **centrală eoliană**
wind power station;
centrale éolienne;
äolische Zentrale;
szélerőmű;
ветроэнергетическая станция;
planta de energia eólica;

centrală electrică în care energia vântului este transformată în energie electrică.
(OMM W 1070)

102 **centru consultativ asupra cenuşii vulcanice – VAAC**
Volcanic **A**sh **A**dvisory **C**entre;
centre consultatif sur la cendre volcanique;
Beratungszentrum überVulkanasche ;
Vulcáni Hamu Tanaksado Központ ;
Консультативный центр по вулканическому попли;
centro de consulta con respecto a ceniza volcánico;

centru meteorologic, desemnat prin acord regional de navigație aeriană să furnizeze informații spre consultare către centrele de veghe meteorologică, centrele regionale de control, centrele de informare a zborurilor, centrelor mondiale de prognoză şi către băncile internaționale de date OPMET, referitoare la extinderea verticală şi orizontală şi deplasarea prognozată în atmosferă a norului de cenuşe format după o erupție vulcanică recentă.

(Anexa 3 OACI)

103 **centru consultativ asupra ciclonilor tropicali - TCAC**
Tropical **C**yclone **A**dvisory **C**entre;
centre consultatif sur les cyclones tropicaux;
Beratungszentrum über Tropenzyklonen;
Trópusi Ciklon Tanáksado Központ ;
Консультативный центу по тропическии циклонам;
centro de consulta con respecto a los ciclonos tropical;
centru meteorologic desemnat prin acord regional de navigaţie aeriană să furnizeze spre consultare centrelor de veghe meteorologică, centrelor mondiale de prognoză de zonă şi băncilor internaţionale de date OPMET, informaţii şi prognoze referitoare la poziţia, direcţia şi viteza de deplasare, viteza maximă a vântului la suprafaţă şi presiunea atmosferică în centrul ciclonilor tropicali.
(Anexa 3 OACI)

104 **centru de acţiune**
centre of action;
centre d'action;
Aktionszentrum;
hatásközpont/akciócentrum
центр деиствия;
centro de acción;
depresiune sau *anticiclon* de mari dimensiuni şi cvasistaţionar, care determină şi controlează deplasarea
perturbaţiilor atmosferice într'o regiune geografică mare. Pentru zona României sunt citaţi anticiclonii azoric şi siberian de iarnă, depresiunea islandeză şi cea mediteraneană. (vezi si Anexa C104)
(OMM C 0380)

105 **centru de comunicaţii**
communication centre;
centre de communication;
Kommunikationszentrum/Verbindungstelle ;
kommunikációs központ ;
центр связи;
centro de comunicaciones ;

centru în care sunt primite şi redistribuite *informaţiile meteorologice* prin mijloace de *telecomunicaţie*.
(OMM C 2370)

106 **centru de informare a zborului**
flight information centre;
centre d'information de vol;
Fluginformationenzentrum;
repülési tájékoztató központ;
центр полётной информации;
centro de información de vuelo ;
serviciu sau organ însărcinat să asigure furnizarea de informaţii şi alertă pentru aeronautică.
(OMM F 0470)

107 **centru de prevedere/**serviciu central de prevedere (prognoză)
forecasting centre/central forecasting office ;
centre de prévision/service central de prevision
Vorhersagezentrale ;
előrejelező központ ;
прогностическии центр/центральное прогностическое бюро;
centro de predicción/oficina central de predicción ;
birou sau serviciu de prevedere/prognoză însărcinat să elaboreze analize şi *hărţi probabile* şi/sau să elaboreze prevederi/prognoze pentru a fi transmise centrelor secundare subordonate.
(OMM C 0370, F 0860)

108 **centru de veghe meteorologică/**birou de veghe meteorologică
meteorological watch office ;
centre de veille météorologique ;
meteorologischer Beobachtungsdienst ;
meteorológiai figyelőszolgálat/~ szolgálat ;
подразделние службы погоды;
oficina de vigilancia meteorológica ;
centru sau birou meteorologic desemnat pentru a asigura supravegherea condiţiilor meteorologice într'o regiune determinată sau pentru a emite avertizări referitoare la fenomene meteorologice

care ar putea periclita exploatarea aeronavelor ; termenul este folosit cu precădere în *meteorologia aeronautică*, însă semnificația şi acctivitățile lui specifice se pot extinde şi la alte domenii de interes ale economiei naționale.
(OMM M 1200)

109 **centru meteorologic**
meteorological office ;
centre météorologique ;
meteorologische Zentrum/Wetterdienst;
meteorológiai központ ;
авиаметеорологический центр;
centro meteorológico ;
centru desemnat de un *Membru OMM* să presteze asistență meteorologică pentru navigația aeriană internațională.
(OMM M 1090)

110 **Centru Meteorologic Mondial – CMM/WMC**
World **M**eteorological **C**entre – WMC;
Centre météorologique mondial – CMM ;
Meteorologischeweltzentrum – MWZ ;
Meteorológiai Világközpont – MV ;
Мировой метеорологический центр - ММЦ;
Centro meteorológico mundial – CMM ;
centru al *Sistemului mondial de prelucrare a datelor* al cărui rol principal este de a furniza analize şi prognoze meteorologice la scară globală ; în cadrul acestui sistem funcționează trei centre mondiale, situate la Melburn, Moscova şi Washington.
(OMM W1320, 1410)

111 **Centru meteorologic national – CMN**
National **M**eteorological **C**entre – NMC ;
Centre météorologique national – CMN ;
National Meteorologischezentrum ;
Nemzeti Meteorológiai Központ – NMC ;
национальный метеороногический центр - НМЦ;
Centro meteorológico nacional – CMN ;

centru meteorologic desemnat să exercite funcţiile naţionale, inclusiv cele definite în cadrul *Veghei meteorologice mondiale.*
(OMM N 0040)

112 **Centru meteorologic regional specializat – CMRS/RSMC**
Regional **S**pecialized **M**eteorological **C**entre – RSMC;
Centre météorologique régional spécialisé – CMRS ;
Bezirksspezilisier Meteorologischezenrum –BSMZ;
Regionális Specializált Meteorológiai Központ – RSMK ;
Региональнй специализированный метеорологический центр - РСМЦ;
Centro meteorológico regional especializado – CMRE ;
centru din *Sistemul mondial de prelucrare a datelor* al cărui obiect principal de activitate este elaborarea de analize şi prevederi/prognoze meteorologice ale căror conţinut, acoperire geografică şi frecvenţă corespund atât cerinţelor OMM cât şi celor convenite pentru sistem.
(OMM R 1400)

113 **Centru mondial de date – WDC/CMD**
World **D**ata **C**enter – WDC ;
Centre mondial de données – CMD ;
Datenweltzentrum – WDC;
Adat Világközpont –WDC;
Мировой центр данных - МЦД;
Centro mundial de datos CMD;
centru meteorologic desemnat de OMM care este responsabil cu colectarea, prelucrarea şi diseminarea datelor meteorologice pentru o foarte mare parte a globului terestru.
(OMM W 0400/W 1390)

114 **Centru mondial de prevedere de zonă –WAFC**
World **A**rea **F**orecast **C**entre – WAFC;
Centre mondial de prévision de zone – WAFC ;
Flugwettervorhersagezone Weltzentrum – WAFC;
Területi Előrejelző Világközpont – WAFC;
Всемирный центр зональных прогноз - ВЦЗП;
Centro mundial de predicciones de zona – WAFC;

centru meteorologic, parte a serviciului aeronautic fix,desemnat să elaboreze şi să furnizeze *centrelor regionale de prognoză de zonă* prevederi de timp semnificativ şi de altitudine (atmosfera liberă) în formă numerică/digitală, la scară mondială.
(OMM W 0010, W1370)

115 **Centru Radiometric Mondial – CRM/WRC**
World **R**adiation **C**entre – WRC;
Centre radiométrique mondial – CRM;
Strahlungsmessungungsweltzentrum – SWZ;
Sugárzási Világcentrum;
Мировой радиационный центр - МРЦ;
Centro radiométrico mundial – CRM;
loc sau amplasament desemnat de *OMM* pentru a funcţiona ca centru internaţional de calibrare a etaloanelor radiometrice din reţeaua meteorologică mondială şi de întreţinere a instrumentelor etalon pentru acest scop.
(OMM W 1450)

116 **Centru radiometric naţional**
National Radiometric Centre;
Centre radiométrique national;
Nationalstrahlungszentrum;
Nemzeti Sugárzási Központ;
национальный радцационный центр;
Centro nacional de radiaciones;
centru desemnat pe plan naţional să funcţioneze ca centru de etalonare, normalizare şi control a instrumentelor folosite în reţeaua naţională de observare a radiaţiei şi pentru întreţinerea instrumentelor etalon naţionale , necesare pentru acest scop.
(OMM N 0050)

117 **Centru radiometric regional**
Regional Radiation Centre;
Centre radiométrique régional;
Regionalstrahlungszentrum;
Regionális Sugárzási Centrum/~ ~ Központ;
Региональный радиационный центр;

Centros radiométricos regionales;

centru desemnat de o *Asociație regională* pentru a funcționa ca serviciu de comparare intraregională a instrumentelor de măsurare a radiației din Regiunea respectivă şi pentru întreținerea instrumentelor etalon necesare în acest scop.
(OMM R 1390)

118 **Centru regional de prognoză de zonă – RAFC**

Regional **A**rea **F**orecast **C**entre – RAFC;
Centre régional de prévisions de zone – RAFC;
Regionalvorhersage Zonezentrum – RAFC ;
Regionális Előrejelző Központ – RAFC;
Региональный центр зональных прогнозов - РЦЗП;
Centro regional de predicciónes de zona – RAFC;

centru meteorologic desemnat să pregătească şi să furnizeze prevederi de zonă pentru zborurile care pleacă de pe aeroporturile situate în zona lui de serviciu şi pentru a furniza date în puncte de grilă, în formă numerică, pentru o acoperire ce poate ajunge până la scară globală.
(OMM R 1320)

119 **Centru regional de telecomunicații – CRT**

Regional **T**elecommunication **H**ub – RTH;
Centre régional de telecommunications – CRT;
regional Verbindungszentrum;
Regionális távközlés-központ;
Региональный узел телесвязи - РУТ;
Centro regional de telecomunicaciones – CRT;

centru al *Sistemului mondial de telecomunicații* care îşi asumă responsabilități internaționale pentru colectarea, schimbul şi difuzarea de date de observație, de informații prelucrate şi de date conexe.
(OMM R 1420)

120 **Centrul european de prognoză meteorologică pe termen mediu – ECMWF**

European **C**entre for **M**edium Range **W**eather **F**orecast – ECMWF;

Centre européen pour les prévisions météorologiques à moyen terme – CEPMMT;

Europäisches Zentrum für mittelfristige Vorhersage - EZMV;

Európai Középtávú Időjárás Előrejelző Központ – EKIEK;

Европейский центр среднисрочных прогнозов погоды - ЕЦСПП;

Centro europeo de predicción meteorológica a plazo medio – CEPMPM;

centrul de prevedere situat la Reading (Anglia), creat şi susținut de o serie de țări europene ca o antrepriză colectivă pentru efectuarea de studii pentru îmbunătățirea prevederilor/prognozelor meteorologice pe termen mediu, respectiv pentru intervale de până la zece zile de anticipare şi de a elabora asemenea prevederi/prognoze pe o bază operativă.
(OMM E 0080, E 1060)

121 **centura (brâul) alizeelor/**zona alizeelor

trade-wind belt;

ceinture des alizés;

Passatgürtel;

passzátövezet/passzát öv;

пояс пассатов/пассатная зона;

cinturón de los alisios;

centură latitudinală ce cuprinde domeniul de existență al alizeelor (de NE în emisfera nordică şi de SE în cea sudică) care se întinde, în funcție de anotimp, din apropierea ecuatorului până la 30^0-35^0 către nord sau la sud de acesta.
(OMM T 1220)

122 **centura subtropicală de mare presiune**

vezi B 112 brâul anticiclonic subtropical.

123 **centură termică/**zonă termică

thermal belt/~ zone;

ceinture thermique/zone ~;

thermische Gürtel/~ Zone;

hőövezet/növéntzeti övezet;

термический пояс/высотный пояс, термическая зона;

cinturón térmico/zona térmica;

1. una din zonele orizontale de vegetație care poate fi întâlnită într'un teren muntos ca rezultat al variațiilor verticale ale temperaturii, ca de exemplu zona fără îngheț, limita pădurii, etc,;
2. la modul foarte general, partea din suprafața terestră definită prin caracteristicile relativ uniforme şi de regulă delimitate prin liniile corespunzătoare unor valori de temperatură sau efectului temperaturii.
(OMM T 0440)

124 **centurile de radiație**/centurile Van Allen

radiation belts/Van Allen radiation belts;
ceintures de radiation/ceintures de Van Allen;
Strahlungsgürtel/Van Allen Gürtel;
sugárzási derékszíj/Van Allen-öv;
радиационные пояса/~ ~ Ван Аллена;
cinturones de radiación/~ de Van Allen;

concentrațiile de electroni şi protoni captați de câmpul geomagnetic terestru pe orbite aproximativ ecuatoriale, situate la distanțe de la 1 la 2 şi respectiv de la 3 la 4 raze terestre față de Pământ (centurile „interioare" şi „exterioare" Van Allen).
(OMM R 0300)

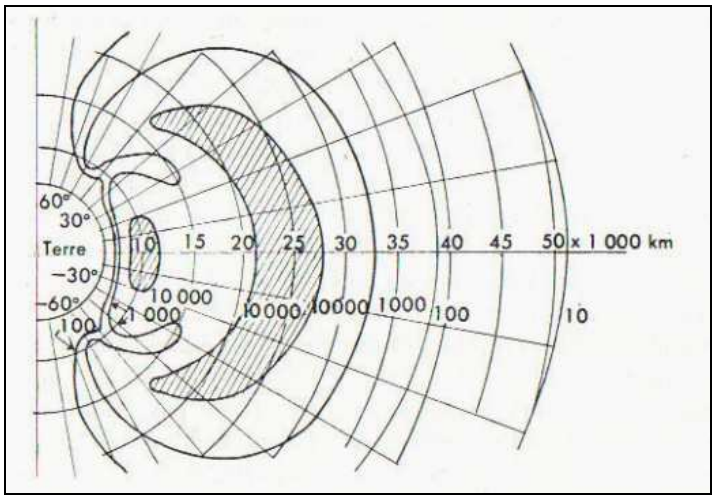

Centurile van Allen (zonele hasurate relevate de Explorer IV si Pionier III)

125 **centurile Van Allen**
vezi C 124 centurile de radiație

126 **cer**
vezi B 110 bolta cerului

127 **cer acoperit**
overcast sky;
ciel couvert;
bedeckter Himmel;
borult égbolt;
пасмурное небо;
cielo cubierto;
cer a cărui nebulozitate este de 8 *optimi*/*octas* (sau 10 zecimi) în momentul observației sau pe parcursul unui interval determinat; în climatologie, când la un termen de observație nebuloziztatea este de 8-10 zecimi (7-8 optimi).
(OMM O 0500, Dmet C 61)

128 **cer noros** (1), **cer foarte noros** (2)
cloudy sky (1), very clouded ~ (2);
ciel nuageux (1), ciel tres ~ (2);
bewölkter Himmel (1), sehrbewölkt ~ (2);
felhős égbolt (1), nagyon felhős ~ (2);
значитеньная облачность (1), очень значительна область (2);
cielo nuboso (1), cielo muy ~(2);
(1) cer a cărui nebulozitate sau grad de acoperire cu nori este mai mare de 4 optimi, dar sub 8 optimi.
(OMM C 2010, Dmet C 68)
(2) cer a cărui nebulozitate este egală cu 6 sau 7 optimi.
(OMM V 0310)

129 **cer puțin noros**
sky slightly clouded;
ciel peu nuageux;
kleinbewölkter Himmel ;
mérsékelten felhős égbolt;
малооблачное небе;

cielo poco nuboso;

cer a cărui acoperire cu nori (nebulozitate) este egală cu una sau două *optimi* (sau 1-3 zecimi).
(OMM S 1290, Dmet C 69)

130 **cer schimbător**

changing sky/variable ~;
ciel variable;
veränderlicher Himmel;
változó ébolt;
изменчивыи небо;
cielo cambiante/~ variable;

cer al cărui grad de acoperire cu nori oscilează între înseninări şi înnorări succesive; aspect caracteristic situaţiilor postfrontale reci.
(Dmet.man)

131 **cer senin**

clear sky ;
ciel claire ;
Himmelsbläue/heiterer Himmel ;
derült ég;
безоблачное небо;
cielo desplejado;

cer a cărui *nebulozitate* este nulă sau mai mică de o *optime.*
(OMM C 0830)

132 **ceraunograf**

vezi C 133 ceraunometru

133 **ceraunometru, ceraunograf/**contor de fulgere, contor de descărcări electrice

ceraunometer, ceraunograph/lightning counter, local ~ ~;
céraunomètre, céraunograph/compteur d'éclairs, ~ de descharges orageuse;
Ceraunometer, Ceraunograph;
villámszámláló;
цераноmетр, церанограф/грозоотметчик, счётчик молний, грозоотметчик, грозорегистратор;

ceraunómetro, ceraunógrafo/contador de relámpago ’’in situ’’, ~ de relámpagos tormentosos;
instrument folosit pentru înregistrarea numărului de descărcări electrice orajoase/fulgere într’o zonă circulară, cu rază determinată în jurul punctului de amplasare a instrumentului, în funție de sensibilitatea acestuia.
(OMM C 0390, C 0400)

134 **cerc de inerție**
circle of inertia;
cercle d’inertie;
Trägheitskreis/Trägheitszirkel;
inerciakör;
круг инерции;
círculo de inercia;
traiectorie aproape circulară a unei particule de aer care se mişcă orizontal cu viteză constantă în raport cu suprafața terestră, în absența unui gradient orizontal de presiune, echilibrul stabilindu-se între forța Coriolis şi forța centrifugă; viteza inerțială este dată de relația $V_i = fR$, în care *f* este *parametrul Coriolis* şi *R* este raza cercului de inerție.
(OMM C 0610)

135 **cerc paraselenic**
paraselenic circle;
cercle parasélènique;
Nebenmondring**;**
paraszelénakör/mellékhold;
параселенный круг;
circulo paraselénico ;
fotometeor din familia *halourilor*, analog cu *cercul parhelic*, în care astrul luminos este Luna.
(OMM P 0090)

136 **cerc parhelic**
parhelic circle;
cercle parhélique;
Nebensonnenring/Horizontalkreis;
melléknap kör;

паргелический круг;
círculo parhélico;

fotometeor din familia *halourilor* format dintr'un cerc orizontal alb, situat în partea opusă Soarelui, la aceeaşi înălţime unghiulară.
(OMM P 0130)

137 **cercul staţiei**
station circle;
cercle de station;
Stationskreis;
állomás karika;
кружок станции;
círculo de la estación;

un cerc mic centrat pe poziţia geografică corespunzătoare unei staţii sinoptice pe o hartă meteorologică, pe care sau în jurul căruia se înscriu datele provenite de la staţia respectivă; de regulă, fiecare asemenea cerculeţ de pe hartă poartă un indicativ numeric.
(OMM S 2770)

138 **cerghi**
chergui;
chergui;
Cherguiwind;
chergui/helyi szél Marokkóban ;
черги;
chergui;

vânt cad şi uscat, care suflă în Maroc din spre est şi sudest, din deşert.
(OMM C 0550)

139 **CFC**
vezi C 276 cloro-fluoro-carbon

140 **CFLOS**
vezi L 070 linia de vizibilitate fară nori

141 **CGI**
vezi C 384 Cooperarea geofizică internaţională

142 **chemopauză**

chemopause;
chimopause;
Chemopause;
kemopausa;
хемопауза;
quimopausa;

nivel sau strat de tranziție din *atmosfera înaltă* care constitue limita superioară a *chemosferei.*
(OMM C 0530)

143 **chemosferă**

chemosphere;
chimosphère;
Chemosphäre;
kemoszféra;
хемосфера;
quimosfera;

regiune vag definită a atmosferei înalte, în care disocierea şi recombinarea moleculară a componentelor gazoase se produc în timpul zilei şi respectiv al nopții sub influența *radiației ultra violete.*
(OMM C 0540)

144 **chiciură**

rime ;
givre ;
Rauheis/Rauhreif;
zúzmara;
изморoз;
cencelada blanca/~ dura;

depunere de gheață provenită în general din înghețarea picăturelelor suprarăcite din ceață sau din nor pe suprafața obiectelor a cărei temperatură este negativă sau puțin peste 0^0C.
(OMM R 1820)

145 **chiciurometru**

rime gauge;
givromètre;

Rauheismesser/Rauhreifsmesser;
zúzmaraméről;
гололёдный станок;
escarchametro;

instalație folosită pentru măsurarea dimensiunii depunerilor de gheață sau de chiciură pe conductori electrici, de mărimea celor folosiți de regulă în comunicațiile terestre şi transportul aerian al energiei electrice, care sunt expuşi intemperiilor. În procedura de măsurare a depunerilor se ține seama de grosimea conductorilor folosiți pe instalație conform schemei.
(OMM no 9 vol B – Manual de coduri, I1-C.111, Dmet C 71)

146 **chimia atmosferei**
atmospheric chemistry;
chimie de l'atmosphère;
Atmosphärenchemie/Luftchemie:
levegőkémia/légköri kémia ;
атмосферная химия;
química de la atmósfera ;

studiul compoziției chimice a atmosferei teretre şi al proceselor chimice şi fotochimice care au loc în aceasta.
(OMM A 2760)

147 **chinook (cinuc)**
chinook ;
chinook ;
Chinookwind ;
chinook ;
чинук;
chinook ;

vânt de tip *foehn* care suflă pe versantul estic al Munților Stâncoşi.
(OMM C 0570)

148 **chiuveta barometrului**
vezi R 179 rezervorul barometrului

149 **cianometrie**
cyanometry;

cyanométrie;
Cyanomessung;
az égbolt kékségének mérése;
цианометрия;
cianometría;

în meteorologie, măsurarea sau determinarea tonalității albastre a cerului.
(OMM C 3480)

150 **cianometru**

cyanometer;
cyanomètre;
Cyanometer/Himmelsblaumesser;
egkéségmérő;
цианометр;
cianómetro;

instrument pentru determinarea nuanței de albastru a cerului.
(OMM C 3470)

151 **ciclogeneză**

cyclogenesis;
cyclogénèse;
Zyklogenese/Zyklonenbildung;
ciklogenézis;
циклогенез;
ciclogénesis;

procesul de inițiere sau de intensificare a unei *circulații ciclonice*.
(OMM C 3490)

152 **cicloliza**

cyclolysis;
cyclolyse;
Zyklolyse;
ciklolízis;
циклолиз;
ciclolisis;

procesul de slăbire sau de încetare a unei *circulații ciclonice*.
(OMM C 3500)

153 **ciclon**
vezi D 033 depresiune

154 **ciclon extratropical**
vezi D 037 depresiune extratropicală

155 **ciclon în altitudine**
upper-level cyclone/upper-air ~;
cyclone en altitude;
Zyklone am hohe Atmosphäre;
magasszinti ciklon/magaslégköri ~;
циклон в верхней атмосфере/высотный циклон;
ciclón en altos niveles/~ en altitud;
circulaţie ciclonică în altitudine aşa cum apare conturată pe o hartă a unei suprafeţe izobare din atmosfera liberă; acest termen este adesea limitat la ciclonii asociaţi unei circulaţii ciclonice relativ slabă în atmosfera joasă.
(OMM U 0200, U 0300)

156 **ciclon înalt**
high cyclone;
cyclone élevé;
hohe Zyklone;
magassági ciclon/~ alacsonynyomású képzömény;
высокий циклон;
ciclón alto;
ciclon care îşi păstrează sistemul de izobare închise până la niveluri înalte din troposferă; de regulă, aceştia sunt ciloni ocluşi, puţin mobili şi cu temperaturi mai scăzute decât cele ale regiunilor învecinate.
(Dmet C 86)

157 **ciclon jos (la sol)**
low cyclone;
cyclone bas;
tiefe Zyklone;
alacsony (talajmenti) ciklon;
нижный циклон;
ciclón bajo;

ciclon cu dezvoltare slabă pe verticală în toposfera inferioară; se poate forma într'o masă caldă, mai ales pe uscat, ca ciclon local de natură termică, sau poate fi membru mai recent al unei familii de cicloni, cu asimetrie termică tipică ciclonilor extratropicali, care ulterior se adâncesc şi se dezvoltă pe verticală.
(Dmet C 87)

158 **ciclon permanent**
vezi D 043 depresiune permanentă

159 **ciclon rece**
vezi D 047 ciclon rece

160 **ciclon retrograd**
vezi D 048 depresiune retrogradă

161 **ciclon secundar**
vezi D 049 depresiune secundară

162 **ciclon semipermanent**
vezi D 050 depresiune semi-permanentă

163 **ciclon staționar**
vezi D 051 depresiune staționară

164 **ciclon tăiat**
vezi D 052 depresiune tăiată

165 **ciclon termic**
vezi D 053 depresiune termică

166 **ciclon tropical**
tropical cyclone;
cyclone tropical;
tropische Zyklone;
trópusi ciklon;
тропический циклон;
ciclón tropical;

termen generic ce desemnează un *ciclon* nefrontal, de scară sinoptică, format deasupra zonelor oceanice tropicale sau subtropicale, care are o constituție convectivă bine organizată şi o circulație ciclonică bine definită de vântul de la nivelul suprafeței terestre şi din troposfera inferioară. În dezvoltarea şi evoluția lor, ciclonii tropicali parcurg, în totalitate sau numai parțial, următoarele stadii, definite de viteza vântului la sol:

a *perturbație tropicală*: vânt relativ slab la nivelul suprafeței cu indicii de circulație ciclonică;

tropical disturbance;
perturbation tropicale;
tropische Störung;
trópusi diszturbáció/~ háborgás;
тропическиое возмущение;
perturbación tropical;

b *depresiune tropicală*: viteza vântului la sol ajunge până la 33 kt (noduri) ;

tropical depression;
dépression tropicale;
tropische Depression;
trópusi depresszió;
тропическая депрессия;
depresión tropical;

c *furtună tropicală*: viteza maximă a vântului este între 34 şi 47 kt ;

tropical storm ;
tempête tropicale ;
Tropensturm;
trópusi vihar;
тропичесий шторм;
tempestad tropical;

d *furtună tropicală puternică*: viteza maximă a vântului este 48 şi 63 kt;

severe tropical storm;
forte tempête tropicale;
kräftige Tropensturm;
szigorútrópusi vihar/heves trópusivihar (~ciklon);
сильный тропический шторм;
tempestad tropical intensa;

e *uragan** — viteza maximă a vântului este 64 kt sau mai mare ;

huricane;
ouragan;
Hurrikan/Orkan;
hurrikán;
ураган;
huracán;

f *taifun** — viteza maximă a vântului este 64 kt sau mai mare ;

typhoon;
typhon ;
Taifun ;
tájfun ;
таифун;
tifón;

g *ciclon tropical** : — viteza maximă a vântului 64 la 90 kt.(în sud-vestul Oceanului Indian), sau peste 34 kt în Golful Bengal, marea Arabiei, sud-estul Oceanului Indian, sudulPacificului

tropical cyclone ;
cyclone tropical ;
tropische Zyklone;
trópusi ciklon;
тропический циклон;
ciclón tropical;

* denumirile stelate definesc stadiul de dezvoltare maximă în zonele geografice în care frecvența ciclonilor tropicali este mare şi sezonieră.
(OMM T 1510)

167 **ciclu**

cycle;
cycle;
Zyklus;
ciklus/körfolyamat;
цикл;
ciclo;

1. succesiune de fenomene, procese, stări, operații, etc., care se realizează într'un interval determinat şi care epuizează în ansamblul lor evoluția unui proces repetabil ca;
- serie de fenomene care se succed într'o ordine determinată, ca de exemplu anotimpurile;

- parte a unui fenomen periodic care se desfăşoară într'o ordine definită ca de exemplu transformarea unui sistem care în final revine la starea inițială;
- perioada în care aceleaşi fenomene astronomice se reproduc în aceeaşi ordine ca ciclul solar sau lunar;
- ansamblul de locuri sau medii succesive pe care le traversează moleculele unui corp determinat, înainte de revenirea lor în punctul de plecare, cum ar fi ciclul apei, al carbonului, sau al azotului în natură. (DEX)

2. desfăşurarea unui proces sau evoluția unui fenomen într'o perioadă determinată astfel încât sistemul în care este integrat revine la o stare apropiată de cea inițială, după care urmează o nouă etapă de desfăşurare asemănătoare (dar nu întotdeauna identică), ce repetă schimbările ca durată şi succesiune însă nu şi ca amplitudine; asemenea cicluri sunt caracteristice proceselor atmosferice şi mersului elementelor meteorologice, ca variațiile diurne, lunare, anuale, etc. (Dmet C 95)

168 **ciclu hidrologic**/circuitul apei în natură
hydrologial cycle/water ~;
cycle hydrologique/~ de l'eau;
Kreislauf dem Wassers/K.d.W.;
hidrológiai ciklus;
гидрологический цикл/круговорот воды, влагооборот;
ciclo hidrológico/~ del agua;

succesiunea de stadii prin care trece apa din atmosferă: evaporarea de pe suprafața uscatului, a mării sau a apelor continentale, condensarea în nori sau pe suprafața terestră, acumularea în sol sau în pânzele de apă (în bazine) şi reevaporarea. (OMM H 0940)

169 **ciclu hidrologic extern**
external water circulation;
cycle hyrologique extern;
außwertighydrologische Zyklus;
külső hidrológiai ciklus;
внешная циркуляция воды;
ciclo hidrológico externo;

ciclu hidrologic în care vaporii de apă evaporați de pe o suprafață marină sau oceanică se condensează sub formă de precipitații ce cad pe continent.
(OMM E 1340)

170 **ciclu hidrologic intern**
internal water circulation (cycle);
cycle hydrologique interne;
innerehydrologische Zyklus;
belső hidrológiai ciklus;
циркуляция внутренних вод;
ciclo hidrólogico interno;
ciclu hidrologic limitat la o suprafață continentală determinată: vaporii de apă evaporați de pe suprafața respectivă se condensează şi cad sub formă de precipitații în limitele aceleiaşi regiuni; în realitate însă o parte din apa evaporată nu intră însă în acest ciclu, fiind transportată de vânt în afara limitelor regiunii considerate.
(OMM I 0690)

171 **ciclu solar/**ciclul petelor solare
solar cycle/sunspot ~;
cycle solaire/~ des taches solaires;
Sonnenfleckenzyklus/Sonnenzyklus ;
napciklus/napfoltciklus ;
солнечный цикла/цикл солнечных пятен;
ciclo solar/ ciclo de las manchas solares;
1. variația cvasi periodică a numărului de pete solare precum şi a altor fenomene similare asociate, care au o periodicitate de aproximativ 11 ani. (OMM S 1930)
2. variația cvasiperiodică a numărului şi dimensiunii petelor solare, maximul repetându-se în medie la intervale de 11,1 ani.
(OMM S 3470)

172 **ciclul Brükner**
Brükner cycle;
cycle de Brükner;
Brükner Zyklus ;
Brükner-ciklus;

цикл Брикнера;
ciclo de Brükner;

ciclu climatic ipoteteic de aproximativ 35 ani în variația temperaturilor, precipitațiilor, nivelului lacurilor, etc.
(OMM B 1280)

173 **ciclul carbonului**

carbon cycle;
cycle du carbone;
Kreislauf dem Kohlenstoff/Kohlenstoffzyklus ;
karbonciklus ;
углеродный цикла;
ciclo del carbono;

transformările succesive suferite de carbon în biosferă, începând cu transformarea *bioxidului de carbon* în biomasă, care la rândul ei revine la starea gazoasă în procesele de respirație şi descompunere.
(OMM C 0150)

174 **ciclul Carnot**

Carnot cycle;
cycle de Carnot
Carnotscher Kreisprozeß/Carnot-Prozeß ;
Carnot-körfolyamat;
цикл Карно/круговои процес Карно;
ciclo de Carnot;

schimbarea stării unui gaz ideal de la valorile inițiale ale presiunii şi volumului specific la valori mai mici, ceea ce supune gazul respectiv la o dilatare izotermică apoi şi adiabatică, având consecință scăderea temperaturii lui; la terminarea acestei etape, gazul este supus unei schimbări în sens invers, ceea ce duce la creşterea temperaturii lui, gazul respectiv revenind la starea inițială. Un asfel de proces este reversibil şi presupus cvazistatic.
(Dmet C 97)

175 **ciclul indicelui (de circulație)**

index cycle;
cycle d’indice;
Indexzyklus;

indexciklus;
цикла индекса;
ciclo del índice;

variația *indicelui de circulație* într'o manieră aproximativ ciclică. (OMM (I 0370)

176 **ciclul petelor solare**

vezi C 171 ciclu solar

177 **cicluri climatice**

climatic cycles;
cycles climatiques;
klimatischer Zyklus;
éghajlati ciklus;
климатический цикл;
ciclos climaticos;

ritmuri (oscilații) periodice care apar intr'o serie lungă de observații ale elementelor climatice.
(Dmet C 100)

178 **cifră de cod**

code figure;
chiffre de code;
Codeziffer ;
meteorológiai távirat számjegye ;
цифра кода;
cifra de la clave ;

cifră care apare într'un *mesaj meteorologic* codificat, reprezentând un parametru sau o valoare meteororlogică.
(OMM C 2070)

179 **cinematică diferențială**

vezi A 175 analiză cinematică diferențială

180 **cinuc**

vezi C 147 chinook

181 **circuitul apei în natură**
vezi C 167 ciclu hidrologic

182 **circulația atmosferică**
atmospheric circulation;
circulation atmosphérique;
atmosphärische Zirkulation;
légköri cirkuláció/általános cirkuláció ;
циркуляция атмосферы;
circulación atmosférica ;
totalitatea mişcărilor din atmosferă, deasupra suprafeței terestre ; ansamblul de curenți şi mişcări pe orizontală şi verticală, prin care se redistribuie energia în atmosfera terestră.
(OMM A 2770)

183 **circulația generală**/circulație planetară, ~globală
general circulation/ global ~, planetary ~;
circulation générale/~ planétaire;
planetarische Zirkulation;
planetáris cirkuláció;
общая циркуляция/глобальная ~, планетарная ~;
circulación general/~ global;
1. ansamblul sistemelor de curenți atmosferici estinse pe tot golbul; adesea, termenul semnifică sistemele de curent mediu referitoare la un interval de timp determinat;
2. circulație atmosferică ipotetică ce ar exista pe o planetă cu o suprafață omogenă şi netedă.
(OMM G 0150)

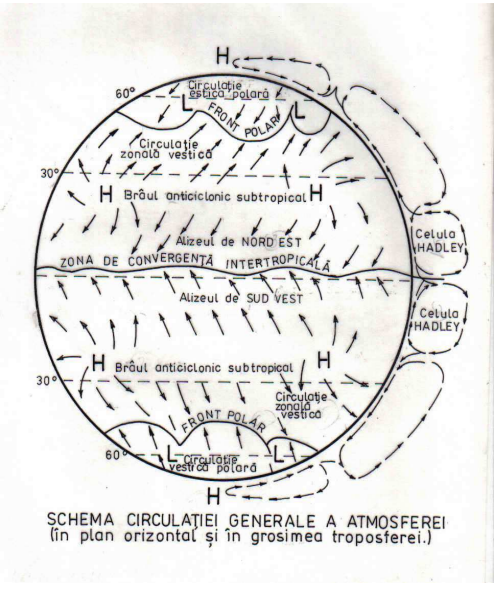

SCHEMA CIRCULAȚIEI GENERALE A ATMOSFEREI
(în plan orizontal și în grosimea troposferei.)

184 **circulație**
circulation;
circulation;
Zirkulation;
cirkuláció;
циркуляция;

circulación;
- mişcare, deplasare, de regulă pe o cale de comunicație sau traiectorie determinată;
- transmitere, schimb de materie sau de proprietăți, transformare de formă a unor corpuri sau elemente;
- mişcare, curgere a unui fluid în interiorul unui curent sau al unei conducte. (DEX C)
în fizică şi meteorologie:
- circulația *C* pe o traiectorie curbă închisă formată din particule de fluid, în intervalul de timp al componentei vitezei tangentă la curbă: $C = \oint v \cdot \cos\alpha \cdot ds$, unde *v* este viteza, *ds* este elementul liniar şi α este unghiul dintre *v* şi *ds*.
- sistem de mişcare cu linii de curent închise sau aproape închise, care se regăsesc atât în circulația generală a atmosferei cât şi în circulația locală şi sistemele convective; se deosebesc două tipuri: circulația verticală în jurul unui ax orizontal şi circulația orizontală, în jurul unui ax vertical.
(D met C 106)

185 **circulație anticiclonică**/rotire anticiclonică
anticyclonic circulation/anticyclonic rotation;
circulation anticyclonique/rotation anticyclonique;
antizyklonale Zirkulation/antizyklonale Rotation;
anticiklonális cirkuláció/anticiklonális forgás;
антициклоническая циркуляция/антициклоиическое вращение;
circculación anticiclónica/rotación anticiclónica;
circulație atmosferică legată sistemic de un anticiclon, care se efectuează în sensul de rotire al acelor unui ceas în emisfera nordică şi în sens contrar în cea sudică.
(OMM A 2110)

186 **circulație celulară**
cellular circulation;
circulation cellulaire;
Zellenzirkulation/zelluläre Umlauf ;
cellás cirkuláció ;
ячеиковая циркуляция;

circulación celular;
circulație în care particulele de aer în mişcare par a fi organizate în celule; este caracteristică miscărilor convective.
(OMM C 0320)

187 **circulație ciclonică**/rotire ciclonică
cyclonic circulation/cyclonic rotation;
circulation cyclonique/rotation cyclonique;
zyklonale Zirkulation/zyklonale Rotation;
ciklonális circuláció/ciklonális forgás;
циклоническая циркуляция/циклоническое вращение;
circulación ciclónica/rotación ciclónica;
- circulație atmosferică asociată unei *depresiuni*, care urmăreşte o *linie de curent* sau o *traiectorie* care, privită de sus, se face în sens contrar acelor de ceas în emisfera nordică şi invers în cea sudică. (OMM C 3560)
- rotire dealungul unei *linii de curent* sau a unei *traiectorii,* care privită de sus, se face în sensul acelor de ceas în emisfera sudică şi invers în cea nordică.
(OMM C 3580)

188 **circulație globală**
vezi C 183 circulația generală

189 **circulație meridianală**
meridional circulation;
circulation méridienne;
Meridionalzirkulation;
meridionális cirkuláció;
меридиональная циркуляция;
circulación meridiana;
1. componentă a *circulației atmosferice* care se desfăşoară de-a lungul unui meridian, spre nord sau spre sud;
2. circulație atmosferică ce urmăreşte cel puțin aproximativ, meridianele. (OMM M 0620)

190 **circulație musonică**
vezi M 222 muson

191 **circulație oceanică indusă de vânt**
wind-driven oceanic circulation;
circulation océanique induite par le vent;
ozeanisch Zirkulation Windbewirkenung/~ Windbestimmenung ;
szél okozta óceáni cirkuláció;
океаническая циркуляция под действием ветра;
circulación oceánica ocasionada por el viento
mişcarea orizontală a apei oceanice din straturile superficiale datorată frecării exercitată de vânt asupra suprafeței oceanului.
(OMM W 1020)

192 **circulație planetară**
vezi C 183 circulație generală

193 **circulație primară**
primary circulation;
circulation primaire;
Primärzirkulation;
elsődleges cirkuláció;
первичная циркуляция;
circulación primaria;
circulație atmosferică globală ipotetică, determinată de variația latitudinală a radiației, de rotația terestră şi repartiția neuniformă a continentelor şi oceanelor, luând în considerare conservarea energiei.
(OMM P 1730)

194 **circulație secundară**
secondary circulation;
circulation secondaire;
sekundäre Zirkulation;
másodlagos cirkuláció;
вторичная циркуляция;
circulación secundaria;
mişcarea particularităților sau a entităților de dimensiuni sinoptice în cadrul *circulației generale.*
(OMM S 0570)

195 **circulație terțiară**

tertiary circulation;
circulation tertiaire;
tertiäre Zirkulation;
harmadlagos cirkuláció;
третичная циркуляция;
circulación terciaria;

circulație de mici dimensiuni suprapusă peste circulațiile primară şi secundară, aşa cum sunt vânturile locale, orajele şi tornadele.
(OMM T 0330)

196 **circulație Walker**

Walker circulation;
circulation de Walker;
Walkerzirkulation;
Walker cirkuláció;
циркуляция Уокера;
circulación de Walker;

circulație zonală tropicală directă indusă de temperatură, în care aerul se ridică peste apele calde din vestul Oceanului Pacific şi coboară în zona apelor reci din estul Pacificului.
(OMM W 0050)

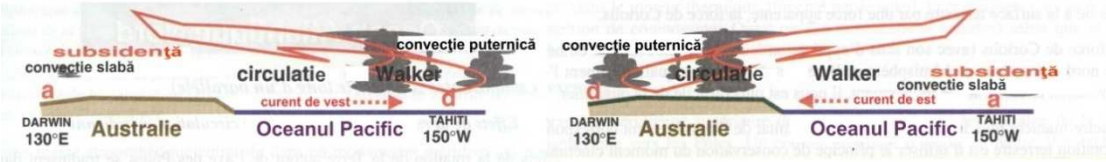

Conf : Météo. Gén., Hallot, Labyt, Tomasini.

197 **circulație zonală**/flux zonal

zonal circulation/~ flux;
circulation zonale/flux zonal;
zonale Zirkulation;
zonális áramlás/~ cirkuláció;
зональная циркуляция/зональный поток;
circulación zonal/flujo ~ ;

1. componenta circulației atmosferice de-a lungul unei paralele terestre, spre est sau spre vest;
2. circulație atmosferică de-a lungul sau aproape de-a lungul paralelelor terestre.

(OMM Z 0050)

198 **Cirrocumulus (Cc)**

Cirrocumulus (Cc);
Cirrocumulus (Cc);
Cirrocumuluswolke (Cc);
Cirrocumulus (Cc)/bárányfelhő;
перисто-кучевые облака (Cc);
Cirrocumulus (Cc);

banc, pânză sau strat subțire de *nori* albi, fără umbre proprii, constituiți din elemente foarte mici în formă de granule, vălurele, bucle, etc, unite sau nu între ele şi dispuse mai mult sau mai puțin regulat; majoritatea elementelor au o lățime aparentă sub un grad. Asemănători frecvent cu blana buclată de miel, norii Cirrocumulus pot fi observați în două varietăți : Cirrocumulus undulatus (Cc un), atunci când elementele lor sunt dispuse în unde regulate, şi Cirrocumulus castellanus (Cc cas), atunci când prezintă pe partea lor superioară mici protuberanțe cumulifore cu aspect de turnulețe, situate pe o bază comună formată din componenetele principale.
(OMM C 0700)

199 **Cirrostratus (Cs)**

Cirrostratus (Cs);
Cirrostratus (Cs);
Cirrostratus/Cirrostratuswolke (Cs);
Cirrostratus/fátyofelhő (Cs);
перисто-слоистые облака (Cs);
Cirrostratus (Cs);

voal noros transparent şi albicios, cu aspect neted fibros sau asemănător cu părul, care acoperă parțial sau în totalitate cerul şi care, în general, produce fenomene de *halo*; în funcție de grosime, poate fi identificat în două varietăți: Cirrostratus translucidus (Cs tr) şi Cirrostratus opacus sau nebulosus (Cs neb).
(OMM C 0710)

200 **Cirrus (Ci)**

Cirrrus (Ci);
Cirrrus (Ci);

Cirrus/Cirruswolke (Ci);
Cirrus/pehelyfelhő (Ci) ;
перистые облака (Ci) ;
Cirrus (Ci) ;

nori din etajul superior, în formă de filamente albe şi delicate sau de benzi ori bancuri înguste, parțial sau în totalitate albe, cu aspect fibros (pletos) şi/sau cu o strălucire mătăsoasă; în funcție de apareță şi organizare pot fi observate următoarele varietăți: Cirrus flocus (Ci flo) cu aspect de smocuri de vată risipite la întâmplare pe cer, Cirrus intortus (Ci in) cu aspect de filamente sau plete răvăşite, Cirrus uncinus (Ci unc) cu aspect de filamenente subțiri, ordonate paralel şi terminate în partea anterioară prin cârlige sau gheare arcuite în sus, şi Cirrus vertebratus (Ci ver) sub formă de filamente dispuse aproximativ simetric transversal pe o axă noroasă mai consistentă, asemănătoare în general cu scheletul unui peşte. Majoritatea norilor Cirrus invadează progresiv cerul şi premerg sistemele noroase frontale.
(OMM C 0720)

201 **Cirrus de jet**
jet-stream Cirrus;
Cirrus de courant-jet;
Strahlstromecirruswolke;
futóáramláshoz tartozó Cirrus sáv;
перистые облака струйного течения;
Cirrus de la corriente enchorro;

nori *Cirrus* asociați unui curent jet din troposfera superioară, situați de regulă pe partea ecuatorială a axei jetului; pe timp de zi sunt un indicator pentru piloții avioanelor că se apropie de un jet.
(OMM J 0040)

202 **Cirrus falşi**
false Cirrus;
faux Cirrus;
falscher Cirrus;
álcirrus/zivatarcirrus;
ложные перистые облака;
Cirrus falsos;

sinonim cu *Cirrus spissatus*, această sintagmă este folosită pentru desemnarea norilor ciriformi care provin frecvent din partea superioară a unui *Cumulonimbus.*
(OMM F 0050)

203 **CISK**

vezi I 090 instabilitate condiţională de ordinul doi

204 **clasificare climatică**

climatic classification ;
classification climatique ;
Klimaklassifikation ;
éghajlatosztályozás/klimaklasszifikáció;
классификация климатов;
clasificación climática;

divizarea climatelor terestre într'un sistem mondial de regiuni contigue, fiecare dintre acestea fiind definită printr'o omogenitate sau uniformitate relativă a *elementelor climatice*; ca exemple se pot cita clasificările climatice ale lui Köppen şi Thonthwaite.
(OMM C 0950)

205 **clasificarea climatelor după Alisov**

Alisov's classification of climate;
classification des climats d'Alissov;
Klimaklassifikation von Alisov ;
Aliszov-féle éghajlat osztályozás ;
классификация климата по Алисову;
clasificación de los climas de Alisov ;

schemă genetică bazată pe cauze fizice folosită pentru clasificarea climatelor propusă de Alisov în anii '50, bazată pe împărţirea suprafeţei terestre în zone şi regiuni climatice concordante cu circulaţia generală a atmosferei şi predominanţa unor mase de aer. Pe baza criteriilor sale, Alisov deosebeşte şapte zone climatice suprapuse latitudinal: una ecuatorială, două tropicale, două ale latitudinilor temperate şi două polare – arctică şi antarctică, şi delimitează în interiorul lor zone sau regiuni intermediare ca zona musonilor ecuatoriali, zone subtropicale, subarctică, cu subtipuri climatice: continental, oceanic, etc.

(OMM A 1490)

206 **clasificarea climatelor după Berg**

Berg's classification of climates/Berg's climatic classification;
classification climatique de Berg;
Berg Klimaklassifikation/Klimaklassifikation von Berg ;
Berg-féle éghajlatosztályozás/Berg-féle klimaklasszifikáció;
классификация климатов Берга;
clasificación climática de Berg/clasificación de los climas de Berg;

clasificare climatică ce are ca bază formele generale de relief (forme joase sau înalte); în categoria climatelor caracteristice formelor joase de relief sunt descrise latitudinal climatul tundrei, taigalei, stepelor, musonic al latitudinilor mijlocii, etc, iar în categoria climatelor de platou sunt diferențiate climatul platourilor polare, tipul de climat tibetan, climatul savanelor înalte, etc.
(Dmet C 128)

207 **clasificarea climatelor după de Martonne**

de Martonne's climatic classificatio;
classification climatique de de Martonne;
de Martonne Klimaklassifikation ;
de Martonne-féle éghajlátosztályozás/~ klimaklasszifikáció ;
классификация климатов де Мартонне;
clasificación climática de de Martonne/ clasificación de los climas de ~;

clasificare bazată pe valoarea indicelui de ariditate ca element de identificare a tipurilor de climate, definit prin relația $N/T+10$, unde N este cantitatea anuală de precipitații şi T este temperatura medie anuală; pentru determinarea indicelui de ariditate lunar de Martonne foloseşte relația $12n/t+10$, în care n este cantitatea lunară de precipitații şi t este temperatura medie lunară.
(Dmet C 133)

208 **clasificarea climatelor după Köppen**

Köppen's classification of climates;
classification climatique de Köpen ;
Köppen Klimaklassfikation/~ von Köppen;

Köppen-féle éghajlatostályozás/~ klimaklasszikicáció;
классификация климатов Кепенна;
clasificación de los climas de Köppen;

clasificare climatică bazată pe mediile anuale şi lunare ale temperaturii şi precipitațiilor, care ține seamă şi de limitele vegetației; această clasificare permite prezentarea configurației mondiale a climatului şi identificarea variațiilor (abaterilor) semnificative de la această configurație.
(OMM K 0250)

209 **clasificarea climatelor după Penk**

Penk's classification of climates;
classification climatique de Penk;
Penk Klimaklassifikation ;
Penk-féle éghajlatosztályozás/Penk klimaklasszifikáció ;
классификация климатов Пенка;
clasificación de los climas de Penk ;

clasificare climatică în care elementul de identificare şi definire a tipurilor de climat este raportul dintre precipitațiile atmosferice şi evaporare, pe baza căruia sunt identificate trei grupe principale de climate: umed, uscat şi nival (al zăpezilor veşnice), divizate la rândul lor în polar şi freatic, semiarid şi arid, seminival şi total nival (cu precipitații numai sub formă de ninsoare).
(Dmet man)

210 **clasificarea climatelor a lui Thornthwaite**

Thornthwaite's classifications of climates;
classifications climatiques de Thornthwaite;
Klimaklassfikation von Thornthwaite;
Thornthwaite-féle éghajlatosztályozás/~klimaklasszifikáció;
классификация климатов Торнтвейта;
clasificaciones de los climas de Thornthwaite;

sisteme de clasificare climatică propuse de Thornthwaite în 1931-1933 şi respectiv în 1948; primul este bazat pe vegetație ca indicator meteorologic pentru determinarea caracteristicilor climatice, iar al doilea şi ulimul foloseşte criteriul evapotranspirației plantelor.
(OMM T 0880)

211 **clasificarea genetică a climatelor**

genetic classification of climates;
classification génétique des climats;
Genetikklassifizierung dem Klima;
genetikái éghajlatosztályozás;
генетическая классификация климатов;
clsificación genética de los climas;

clasificarea climatelor după condițiile lor de formare şi, în particular, după condițiile circulației generale a atmosferei; acest tip de clasificare a fost elaborat de Alisov şi Flohn.
(OMM G 0180)

212 **clasificarea maselor de aer**

air-mass classification;
classification des masses d'air;
Luftmassenklassifikation ;
légtömeg-osztályozás ;
классификация воздушных масс;
clasificación de las masas de aire;

clasificarea *maselor de aer* se bazează pe următoarele criterii :
- origine geografică: tropicală, poalră, arctică sau antarctică;
- natura suprafeței subiacente din zona de origine: continentală sau maritimă;
- *stabilitatea hidrostatică*: aer stabil sau instabil;
- diferența termică dintre masa de aer şi suprafața subiacentă peste care înaintează, sau dintre masa de aer considerată şi cea învecinată pe care, de regulă, o înlocuieşte: aer cald sau rece.
(OMM A 1250)

213 **clasificarea norilor**

cloud classification;
classification des nuages;
Wolkenklassification;
felhőosztályozás;
классификация облаков;
clasificación de las nubes;

sistem sau schemă pentru identificarea şi gruparea *norilor* după unul sau mai multe dintre criteriile următoare: - aspect, - înălțime, - proces

de formare, structura internă sau compoziţie, respectiv natura particulelor componente.
(OMM C 1520)

Istoric
Prima clasificare a norilor a fost facută de naturalistul Lamarck în 1802. Un an mai târziu, Luke Howard publică în Anglia o altă clasificare cu conotaţie latină, aprofundată ulterior de Renou şi care este la originea clasificării actúale. În 1887, Hildebrandson, directorul observatorului Upsala, foloseşte fotografía pentru ilustrarea norilor şi aduce la zi clasificarea lor împreună cu Abercromby. Primul atlas inernaţional de nori a fost publicat, pe cheltuială proprie în 1896 (28 planşe color), de Teisserenc de Bort la recomandarea Conferinţei Meteorologice de la München (1891); a doua ediţie a acestuia apare în 1939, cu 174 planşe din care 3 color. O nouă versiune apare în 1956, cu 224 planşe alb/negru şi color, iar în 1987 este ultima reeditare a volumul II al Atlasului de către OMM cu161 foto color, 35 alb/negru şi 9 planşe suplimentare cu meteori. (conf.Alain Viguier, Meteo France)

214 **clasificarea undelor de atmosferici**

classification of wave forms of atmospherics ;
classification des ondes d'atmospheriques;
Wellenklassification der (Atmo)Sferics;
légköri kisülések hullámformáinak osztályozása;
классификация атмосфериков по волновым свойствам;
clasificación de las formas de ondas atmosféricas ;

undele generate de *atmosferici* pot fi clasificate în trei categorii principale, după tipul de frecvenţă: - tip neregulat de mare frecvenţă, - tip regulat cu oscilaţii liniştite, - tip regulat cu creste mai marcate şi cu impulsuri reflectate succesiv care pot forma un tren extins de unde; aceste trei categorii principale pot fi divizate la rândul lor în subtipuri şi/sau tipuri tranzitorii.
(OMM C 0750)

215 **clima holocenului**

Holocene climate;
climat de l'holocène;
Klima der Holozän;
a holocén éghajlata;
климат Голоцена;
clima del holoceno;

clima holocenului (perioadă geologică recentă) este caracteristică epocii postglaciare care coincide cu perioada apariţiei omului pe Pământ.

(OMM H 0650)

216 **clima înghețului peren**
perpetual frost climate;
climat du gel perpétuel;
Perpetuumfrost;
az öröfagy éghajlata/perpetuum fagy ~;
климат вечного мороза;
clima de los hielos perpetuos;
clima calotelor glaciare, zone în care temperaturile sunt suficient de scăzute încât *ablația* un depăşeşte niciodată acumularea anuală de gheață şi zăpadă.
(OMM P 0420)

217 **clima pleistocenului**
Pleistocene climate;
climat du pléistocène;
Klima der Pleistozän;
a pleistocén éghajlata;
климат Плейстоцена;
clima del pleistoceno;
clima perioadei geologice a pleistocenului (aproximativ a ultimelor două milioane de ani).
(OMM P 0790)

218 **clima solului**
soil climate;
climat du sol;
Bodenklima;
talajklíma;
климат почвы;
clima del suelo;
condițiile de temperatură şi umiditate ale unui sol considerat.
(OMM S 1820)

219 **climagramă/**climatogramă, climogramă, diagramă climatică
climagram/climogram, climatic diagram, climatologic diagram;

climagramme/climatogramme, diagramme climatique, ~ climatologique;
Klimagramm/Klimadiagramm, klimatologisches Diagramm;
klimagram/klimatogram, éghajlati diagram;
климаграмма/климатограмма, климатическая диаграмма;
climagrama/climatograma, diagrama climático, ~ climatológico;
grafic sau diagramă care reprezintă informații climatologice pentru un loc, o zonă, sau o regiune date.
(OMM C 0840, C 1280)

220 **climat/**climă
climate;
climat;
Klima;
éghajlat/klíma;
климат;
clima;
sinteză a codițiilor meteorologice dintr'o regiune dată prin statistici pe termen lung (valori medii, varianțe, probabilitatea valorilor extreme, etc.) ale *elementelor meteorologice* din regiunea respectivă.
(OMM C 0850)

221 **CLIMAT/**mesaj CLIMAT
CLIMAT messages;
messages CLIMAT;
CLIMAT Botschaft (Nachricht);
CLIMAT üzenet (híradás);
сообщения CLIMAT;
mesajes CLIMAT;
mesaje lunare emise de Serviciile meteorologice naționale care conțin date climatologice de suprafață (sol) în formă codificată (mesaje de observații CLIMAT), determinate la anumite stații în cursul lunii precedente; mesajele CLIMAT sunt difuzate în toată lumea prin *Sistemul Mondial de Telecomunicații* la începutul fiecărei luni calendaristice. (OMM C 1220)

222 **climat arid/**climat deşertic
desert climate/arid climate;

climat désertique/climat aride;
Wüsteklima/Dürreklima ;
sivatagi éghajlat/arid klíma, száras éghajlat;
пустынный климат/засушливый климат;
clima de desierto/clima árido;

tip de *climat* caracterizat printr'o umiditate insuficientă pentru a întreține o viață vegetală apreciabilă.
(OMM A 2490, D 0310)

223 **climat artificial**

artificial climate;
climat artificiel;
künstlisches Klima;
mesterséges éghajlat;
искусственый клмат;
clima artificial ;

climat creiat artificial prin activitate umană dirijată, ca de exemplu cel de seră sau cel condiționat.
(OMM A 2540)

224 **climat condiționat**

conditioned climate ;
climat conditioné;
Bedingungsklima ;
kondicionált éghajlat/feltételes éghajlat feltételes klíma;
кондиционированный климат/искусственый климат;
clima acondicionado ;

climat artificial, realizat prin procedee tehnice ca ventilație, răcire, umidificarea aerului.
(OMM C 2550)

225 **climat continental**

continental climate ;
climat continental ;
kontinentalische Klima ;
kontinentális éghajlat ;
континентальный климат;
climat continental ;

climat caracteristic pentru interiorul continentelor, ale cărui trăsături distinctive sunt marea amplitudine anuală şi zilnică a *temperaturii aerului, umiditatea relativă* mică şi cantitatea de precipitații moderată sau redusă şi neregulată.
(OMM C 2770)

226 **climat costier**
coastal climate;
climat côtier;
Rüftenklima;
parti éghajlat;
прибрежный климат;
clima costero ;
clima regiunilor de coastă, rezultată din modificarea locală a macroclimatului datorată discontinuității gradului de rugozitate a suprafeței subiacente de-a lungul liniei de coastă şi proprietăților termice şi umidității diferite de pe mare şi de pe uscat; caracteristica dominantă o constitue circulația de briză.
(OMM C 2060)

227 **climat cuaternar**
quaternary climate;
climat quaternaire;
quartärische Klima;
a negyedkor éghajlata;
четвертичный климат;
clima del cuaternario;
clima perioadei geologice care include faza cuaternară glaciară.
(OMM Q 0120)

228 **climat de interior**
indoor climate;
climat intérieur;
Inwendigklima/Innerklima;
belső légterek éghajlata/lokás éghajláti;
климат помещений;
clima en el interior de los edificios;

condițiile atmosferice ambientale din interiorul caselor, atelierelor şi al altor clădiri.
(OMM I 0400)

229 **climat de radiație**
vezi C 247 climat radiativ

230 **climat de seră**
greenhouse climate/glasshouse ~;
climat de serre;
Glasshauseklima;
üvegházklíma;
климат парника/~ теплицы;
clima de invernadero;
condițiile atmosferice dintr'o seră, caracterizate prin temperaturi diurne ridicate, datorită transparenței învelişului de sticlă al serei, care este mai mare pentru radiația incidentă de undă scurtă decât pentru radiația de undă lungă din interiorul serei.
(OMM G 0460, G 0700)

231 **climat de stepă**
steppe climate;
climat de steppe;
Steppeklima;
sztyeppéghajlat/steppeéghajlat;
степной климат;
clima de estepa;
climat caracterizat printr'un regim foarte slab de precipitații, însă suficient pentru a asigura creşterea unei vegetații ierboase scurtă şi rară.
(OMM S 2910)

232 **climat de tundră**
tundra climate;
climat des toundres;
Tundraklima;
tundraéghajlat;
климат тундры;

clima de tundra/clima de estepa;

tip de *climat* care produce vegetație de tundră; este prea rece pentru a permite creşterea arborilor însă nu are un strat permanent de zăpadă sau gheață.

(OMM T 1730)

233 **climat deşertic**

vezi C 222 climat arid

234 **climat echilibrat**

equilibrum climate;

climat à l'équilibre;

äquilibriert Klima;

kiegyensúlyozott éghajlat/egyensúly ~;

равновесный климат;

clima equilibrado;

climat ipotetic rezultat dintr'un *model al circulației generale*, în condițiile în care modelul respectiv a fost rulat cu un anumit ansamblu de condiții la limtă pentru a ajunge la o stare de echilibru (sau cvasiechilibru).

(OMM E 0890)

235 **climat istoric**

historical climate ;

climat historique ;

historisch Klima/geschichtlich ~ ;

történeti éghajlat;

исторический климат;

clima histórico;

clima unei perioade istorice pentru care nu există nicio observație instrumentală, însă ale cărei caracteristici principale pot fi reconstituite după descrieri scrise.

(OMM H 0620)

236 **climat local**

local climate;

climat local;

Lokalklima;

helyi klíma/helyi éghajlat, lokális klíma;
местный климат;
clima local;

condiţii climatice specifice pentru zone sau teritorii restrânse din cadrul unui macroclimat (vale, luncă, oraş, etc.).
(Dmet man)

237 **climat maritim**

maritime climate/marine ~ ;
climat maritime/~ marin ;
maritimes Klima/Meeresklima;
tengeri éghajlat/~ klíma;
морской климат/приморский ~;
clima marítimo/~ marino;

climat al regiunilor învecinate mării, caracterizat prin amplitudini diurne şi anuale slabe ale temperaturii şi printr'o umiditate relativ mare.
(OMM M 0160, M 0190)

238 **climat mediteranean**

Mediterranean climate;
climat méditerranéen;
Mittelmeerklima/Etesienklima;
mediterrán éghajlat;
среднеземноморский тип климата;
clima mediterránneo;

climat caracterizat prin veri calde şi uscate şi ierni ploioase, specific bazinului mediteranean şi unor zone limitrofe acestuia.
(OMM M 0490)

239 **climat megatermic**

megathermal climate;
climat mégathermique;
megathermische Klima;
megatermikus éghajlat/~ klíma;
мегатермический климат;
clima megatérmico;

climat foarte cald.

(OMM M 0550)

240 **climat mezotermic**
mesothermal climate;
climat mésothermique;
mesothermische Klima;
mezotermikus éghajlat/~ klíma;
мезотермический климат;
clima mesotérmico;
climat caracterizat prin temperaturi moderate.
(OMM M 0800)

241 **climat microtermic**
microthermal climate;
climate microthermique;
mikrothermiche Klima;
mikrotermikus éghajlat;
микротермический климат;
clima microtérmico;
climat rece.
(OMM M 1360)

242 **climat montan**
mountain climate;
climat de montagne;
Höhenklima/Bergklima, Gebirgsklima;
hegyvidéki éghajlat;
горный климат;
clima de montaña;
climat influenţat de înălţime, caracterizat printr'o presiune atmosferică relativ scăzută şi o radiaţie solară intensă, bogată în radiaţie ultravioletă.
(OMM M 2090)

243 **climat musonic**
monsoon climate;
climat des moussons;
Monsunklima;
monszunéghajlat;

муссоный климат;
clima del monzón;

tip de climat propriu regiunilor expuse musonilor, caracterizat în principal prin iarnă uscată şi vară umedă (ploioasă).
(OMM M 1900)

244 **climat periglacial**

periglacial climate ;
climat périglaciaire ;
perigletschersche Klima;
periglaciális éghajlat/~ klíma;
перигляциальный климат;
clima periglacial;

climat caracteristic regiunilor situate la periferia unei calote de gheaţă sau a unui gheţar continental.
(OMM P 0320)

245 **climat planetar ipotetic**

hypothetical global climate;
climat planétaire hypothetique;
hypothetische Planetarklima;
bolygónk hipotétikus éghajlata;
гипотетический глобальный климат;
clima global hipotético;

climat ipotetic ce ar putea exista pe un glob terestru neted şi acoperit uniform de apă sau de uscat.
(OMM H 1230)

246 **climat polar**

polar climate;
climat polaire;
Polarklima;
pólaris éghajlat/serkvidéki ~;
полярный климат;
clima polar;

regimul climatic al calotelor polare, caracterizat printr'un bilanţradiativ predominant negativv, îngheţ permanent sau cvasipermanent şi vară scurtă, fără sezoane de tranziţie.

(OMM C 1200, P 1010)

247 **climat radiativ**/climat de radiație
radiation climate;
climat de rayonnement;
Strahlungsklima;
sugárzásklíma;
радиационный климат;
clima de radiación;
climă determinată de bilanțul radiativ (negativ sau pozitiv) al unui loc sau al unei regiuni.
(OMM R 0320)

248 **climat solar**
solar climate;
climat solaire;
Solarklima;
szoláris éghajlat/~ klíma;
солярнаый климат;
clima solar ;
climat teoretic care ar domina pe suprafața terestră în lipsa unei atmosfere, aceasta fiind expusă numai radiației solare.
(OMM S 1910)

249 **climat terțiar**
tertiary climate;
climat tertiaire;
tertiär Klima;
harmadkori éghajlat;
климат третичного периода;
clima del terciario;
clima erei geologice terțiare, acceptată ca fiind cuprinsă între 70 şi 2 milioane de ani înainte de era actuală, durata exactă a acesteia fiind încă controversată.
(OMM T 0340)

250 **climat tropical**
tropical climate;

climat tropical;
Tropenklima/tropisches Klima;
trópusi éghajlat;
тропический климат;
clima tropical;

climat tipic pentru regiunile ecuatoriale şi tropicale, unde temperaturile sunt continuu sau permanent ridicate şi precipitaţiile abundente cel puţin în timpul unei părţi din an.
(OMM T 1500)

251 **climat urban**
urban climate;
climat urbain;
städtisch Klima/urban ~ ;
városklíma;
городской климат;
clima urbano;

clima oraşelor, care diferă de cea a regiunilor înconjurătoare din cauza influenţelor induse de aglomerarea urbană.
(OMM U 0420)

252 **climatizare/**condiţionarea aerului
climatization/air conditioning ;
climatisation/conditionnement de l'air;
Luftkonditionierung ;;
légkondicionálás/klimatizáció ;
климатизация/кондиционирование воздуха;
climatización/acondicionamiento de aire;

controlul sau reglarea artificială a umidităţii, temperaturii, purităţii şi circulatiei aerului în interiorul clădirilor şi al spaţiilor închise, în scopul asigurării confortului uman sau al îmbunătăţirii mediului ambiant pentru o operaţiune dată.
(OMM A 1090, C 1210)

253 **climatografie**
climatography;
climatographie;
Klimatographie;

klimatográfia;
климатография;
climatografía;

descrierea cantitativă a climatului pe bază de hărți, tabele, grafice, texte, etc., care prezintă valorile caracteristice ale *elementelor climatice* dintr'un loc sau regiune determinate.
(OMM C 1240)

254 **climatogramă**

vezi C 219 climagramă

255 **climatologia atmosferei libere**

vezi C 259 climatologie aerologică

256 **climatologia maselor de aer**

air-mass climatology;
climatologie des masses d'air;
Luftmassenklimatologie ;
légtömeg-klimatológia ;
климатология воздушных масс;
climatología de las masas de aire;

1. studiul statistic al proprietăților fizice ale diferitelor *mase de aer;*
2. studiul statistic al maselor de aer succesive care influentează un loc sau o regiune date.
(OMM A 1260)

257 **climatologie**

climatology;
climatologie;
Klimatologie;
klimatológia/éghajlattan;
климатология;
climatología;

ramură a meteorologiei care se ocupă cu studiul stării fizice medii a atmosferei şi al variațiilor statistice în timp şi spațiu ale acesteia, pe baza condițiilor meteorologice observate într'o perioadă continuă de mai mulți ani (minim 5 ani, de regula 30 ani).
(OMM C 1380)

258 **climatologie aerologică**/climatologia atmosferei libere
upper-air climatology;
climatologie aérologique;
Aerologischeklimkatologie;
magaslégköri klimatológia;
высотная климатология;
climatología en altitud de la atmósfera;
ramură a climatologiei care determină particularităţilor climatice ale atmosferei libere.
(OMM U 0190)

259 **climatologie aeronautică**
aeronautical climatology;
climatologie aéronautique;
Flugklimatologie;
repülésklimatológia;
авиационная климатология;
climatología aeronáutica;
ramură a climatologiei aplicată la problemele specifice aeronauticii, ca planificarea exploatării liniilor aeriene, alegerea rutelor optime, amplasarea de aeroporturi, etc.
(OMM A 0830)

260 **climatologie agricolă**
vezi A 107 agroclimatologie

261 **climatologie aplicată**
applied climatology;
climatologie appliquée;
angewandte Klimatologie;
alkalmazott klimatológia ;
прикладная климатология;
climatología aplicada ;
parte a *climatologiei* (şi a *meteorologiei aplicate)* care se referă la folosirea cunoştinţelor asupra climatului în interesul activităţilor umane; ramurile specifice ale climatologiei aplicate sunt: *agroclimatologia, climatologia aeronautică şi marină, climatologia urbană, climatologia transporturilor, etc.*

(OMM A 2280)

262 **climatologie dinamică**
dynamic climatology;
climatologie dynamique;
dynamische Klimatologie;
dinamikus klimatológia;
динамическая климатология;
climatología dinámica;
rezumarea şi studiul statistic al elementelor atmosferice observate (sau al parametrilor derivaţi), în particular pentru interpretarea sau explicarea fizică ori dinamică, fie a climatelor actuale cu fluctuaţiile lor neregulate, fie a schimbărilor climatice sau a tendinţei pe termen lung.
(OMM D 1490)

263 **climatologie ecologică**
vezi E 011 ecoclimatologie

264 **climatologie fizică**
physical climatology;
climatologie physique;
physikaliche Klimatologie;
fizikai klimatológia;
физическая климатология;
climatología física;
ramură principală a *climatologiei* care se ocupă mai mult cu explicarea climatului decât de descrierea lui *(climatografia)*.
(OMM P 0550)

265 **climatologie medicală**
medical climatology;
climatologie médicale;
ärztlische Klimatologie/Medizinklimatologie;
orvosi klimatológia;
медицинская клиоатология;
climatologia médica;

ramură a climatologiei care se ocupă cu studiul influenței climatului asupra ființelor umane, inclusiv asupra stării lor de sănătate.
(OMM M 0450)

266 **climatologie radar**
radar climatology;
climatologie radar;
Radarklimatologie;
radarklimatológia;
радиолокационная климатология;
climatología mediante radar/radarclimatología;
studiul climatologic al ecourilor observate de un radar meteorologic.
(OMM R 0030)

267 **climatologie sinoptică**
synoptic climatology;
climatologie synoptique;
synoptische Klimatologie;
szinoptikus klimatológia;
синоптическая климатология;
climatologia sinóptica;
ramură a *climatologiei* care descrie climatele pe baza tipurilor sinoptice.
(OMM S 3970)

268 **climatologie urbană**
urban climatology;
climatologie urbaine;
städtlische Klimatologie;
városi klimatológia;
городская климатология;
climatología urbana;
studiul efectelor generate de marile aglomerări urbane asupra mediului înconjurător, aşa cum sunt creşterea rugozității suprafeței, poluanții urbani ca sursă de nuclei de condensare, conținutul mai mare de vapori de apă, reducerea insolației, etc.
(OMM U 0430)

269 **climatonomie**

climatonomy;
climatonomie;
Klimatonomie;
klimatonómia;
климатономия;
climatonomía;

ramură a climatologiei ce are ca obiect de activitate investigarea legilor care explică într'o manieră precisă fenomenele climatice.
(OMM C 1390)

270 **climatopatologie**

climatopathology;
climatopathologie/pathologie climatique;
Klimatopathologie;
klimatopatológia ;
климатопатология;
climatopatológia ;

ramură a patologiei medicale care are ca obiect de activitate studiul maladiilor sau suferințelor atribuite efectelor climatului.
(OMM C 1400)

271 **climatoterapie**

climatotherapy;
climatothérapie ;
Klimatotherapie ;
klimatoterápia/klimatikus gyögymód ;
климатотерапия;
climatoterapia ;

parte sau ramură a *climatologiei medicale* care are ca obiect studierea mediului climatic în relație cu tratamentul bolilor sau suferințelor.
(OMM C 1410)

272 **climatul musonului tropical**

tropical monsoon climate;
climat de mousson tropical;
tropisches Monsunklima;

trópusi monszun éghajlat;
тропический муссонный климат;
clima del monzón tropical;

unul din climatele ploioase tropicale din clasificarea lui Köppen; este suficient de cald şi ploios pentru a produce o vegetație tropicală ombrofilă, influența musonului fiind relevantă în sezonul uscat din iarnă.
(OMM T 1570)

273 **climă**
vezi C 220 climat

274 **climogramă**
vezi C 219 climagramă

275 **clinometru**
clinometer;
clinomètre;
Klinometer;
klinométer;
клинометр;
clinómetro ;

instrument pentru măsurarea unghiurilor ; în meteorologie este folosit pentru determinarea unghiului de înălțime sub care se observă un spot luminos produs pe baza unui nor de un *proiector de nori.*
(OMM C 1430)

276 **cloro-fluoro-carbonii – CFC/**freonii
chlorofluorocarbons – CFC/freon;
chlorofluorocarbones – CFC/fréon;
Chlorofluorokohlenstoff – CFC/Freon;
klorofluorokarbonok – CFC/freon;
хлорофтороуглерод - ХФУ/фреон;
clorofluorocarbonos – CFC/freón;

componenete sintetice, cunoscute sub denumirea de Freon -11 şi Freon -12, folosite ca refrigerenți în congelatoare, ca propulsori de aerosoli (spray-uri), ca solvenți şi intermediari în sinteza altor componenete ale fluorului; în funcție de durata lor de viață în

atmosfera terestră, aceste produse de sinteză contribuie la diminuarea ozonului atmosferic.
(OMM C 0410, C 0590, F 1190)

277 **CMD**
vezi C 113 centru mondial de date

278 **CMM**
vezi C 110 centru meteo mondial

279 **CMN**
vezi C 111 centru meteo național

280 **CMRS**
vezi C 112 Centru meteorologic regional specializat.

281 **coagulare**
coagulation;
coagulation;
Koagulation/Ausflockung;
koaguláció;
коагуляция;
coagulación;
proces care are loc într'un sistem coloidal sau analog (picăturelele dintr'un nor) prin care se produce unirea particulelor în suspensie în particule mai mari,care formează un precipitat.
(OMM C 2020)

282 **coalescență**
coalescence;
coalescence;
Zusammenfließen/Koaleszenz;
koaleszcencia;
слияние (капель)/коалесценция;
coalescencia;
proces prin care se formează o picatură unică mai mare, de apă lichidă prin unirea a două sau mai multor picături mici care intră în coliziune între ele.

(OMM C 2030)

283 **cod galben**
vezi C 289 coduri de avertizare

284 **cod meteorologic**
meteorological code;
code météorologique;
meteorologischer Kode;
meteorológiai kód;
метеорологический код;
clave meteorológica;
cod adoptat prin convenție internațională sau națională şi folosit pentru condensarea în formă alfanumerică sau binară a *mesajelor meteorologice* pentru a putea fi transmise electronic.
(OMM M 0920)

285 **cod portocaliu**
vezi C 289 coduri de avertzare

286 **cod rosu**
vezi C 289 coduri de avertizare

287 **codul sinoptic internațional pentru observații la sol (de suprafață)/**codul SYNOP
international synoptic surface observation code/SYNOP ~;
code synoptique international d'observation en surface/~ SYNOP ;
internationalsynoptiscer Kode/synoptischer ~;
nemzetközi szinoptikus kód;
международный синоптический код приземных наблюдений/код SYNOP;
clave sinóptica internacional/~ SYNOP;
cod meteorologic adoptat de *Orgnizația meteorologică mondială* prin care elementele meteorologice observate la suprafața terestră la orele sinoptice sunt codificate în grupe de câte cinci cifre şi sunt transmise sub formă de mesaje în schimbul internațional de informații meteorologice. (OMM I 0760)

288 **codul SYNOP**

vezi C 287 codul sinoptic internațional pentru obs…

289 **coduri de avertizare în culori: galben, portocaliu, roşu**

warning codes: yellow ~, orange ~, red ~;
avis à couleurs: avis jaune, ~ orange, ~ rouge;
Warnungkode: Gelbkode, Orangenkode, Rotkode;
riasztási kódok: sárga, narancs, piros;
предупреждение коды: жёлтый код, оранжевый ~, красный ~;
códigos por advertencia: código amarillo, ~ anaranjado, ~ rojo;

coduri stabilite de serviciile meteorologice naţionale şi folosite pentru atenționarea administrației teritoriale şi prin instituțiile abilitate ale acesteia populația, privind producerea unor fenomene meteorologice, care prin intensitate, cantitate şi/sau persistență pot afecta activitatea socio-economică în anumite județe sau pe întreg teritoriul țării; în funcție de gravitatea efectelor produse de fenomenele prognozate un asemenea cod poate fi galben, portocaliu sau roşu, conform criteriilor stabilite pentru România de Administrația Națională de Meteorologie.
(Dmet man)

290 **coeficient de absorbție**

absorption coefficient;
coefficient d'absorption;
Absorptionskoeffizient;
abszorpciós együttható ;
коэффициент поглощения;
coeficiente de absorbción ;

măsură a cantității de energie radiantă incidentă, absorbită pe unitatea de lungime (distanță) sau de masă dintr'un mediu absorbant.
(OMM A 0160)

291 **coeficient de antrenare**

entrainment coefficient;
coefficient d'entraînement;
Mitfürungskoeffizient
besodródási koefficiens;

коэффициент вовлечеия;
coeficiente de arrastre;

dacă *antrenarea E* este definită ca schimbarea relativă a fluxului de masă F_m pe verticală şi matematic este exprimată prin relația: $E = (1/F_m)(dF_m/dz)$, coeficientul de antrenare C este dat de relația $C = ER_j$, unde R_j este raza jetului sau a panaşului supus antrenării. Valoarea lui C este $C = 2\rho^1 U_r/\rho W$, *unde* ρ^1 *şi* ρ sunt densitățile fluidului înconjurător şi respectiv a fluidului ascendent, U_r este viteza radială orientată spre interior şi W viteza verticală.
(OMM E 0740)

292 **coeficient de atenuare**/coeficient de extincție
extinction coefficient/attenuation coefficient ;
coefficient d'atténuation ;
Extinktionskoeffizient ;
extinkciós együttató/~ koefficiens, kioltasi ~ ;
коэффициепт экстинции/коэффициент ослабнения;
coeficiente de extinción ;

coeficientul de absorbție referitor (aplicat) la un *flux luminos.*
(OMM A 3050, E 1350)

293 **coeficient de extincție**
vezi C 292 coeficient de atenuare

294 **coeficient de frecare**
drag coefficient;
coefficient de frottement;
Reibungskoeffizient;
súrlódási együttható;
коэффициент трения;
coeficiente de arrastre;

coeficient adimensional (C_D) care măsoară matematic eficacitatea transferului cantității de moment sau de mişcare pe o suprafață: $\tau = C_D \rho u_2$, unde τ este *tensiunea* sau *frecarea Reynolds,* ρ densitatea aerului şi u viteza vântului în apropierea suprafeței terestre (de regulă la 2 m deasupra solului).
(OMM D 1050)

295 **coeficient de frecare geostrofică**

geostrophic drag coefficient;
coefficient de frottemenet géostrophique;
gostrophische Reibungkoeffizient;
geoszrófikus súrlódási koefficiens;
геострфигеский коэффициент запаздывания;
coeficiente de arrastre geostrófico;

caz particular de definire a unui *coeficient de frecare*, pentru care energia cinetică a fluidului se obține din viteza *vântului geostrofic.*
(OMM G 0320)

296 **coeficient de încredere (certitudine)/**grad de certitudine

confidence degree/confidence figure;
degré de confiance/coefficient de confiance;
Zuverlässingsgrad/Vertrauenkoeffizient ;
megbízhatósági ábra/~ fok/konfidencia ábra, ~ fok ;
процент доверительности/степен вероятности;
índice de confianza/grado de confianza ;

estimare numerică, în general exprimată în %, a încrederii în prevederea/prognoza unui element meteorologic sau a certitudinii de producere a acestuia, ca de exemplu producerea unui *oraj* ori a unei *averse* într'un anumit loc.
(OMM C 2560, C 2570)

297 **coeficient de rugozitate/**parametru de ~, lungime de ~

roughness coefficient/~ length, ~ parameter;
longueur de rugosité/paramètre ~ ~, coefficient ~ ~;
Rauhigkeitsbeiwert/Rauhigkeitsparameter/~koeffizient, ~länge;
érdességi paraméter/~ tényező, ~ hosszúság;
параметр протяженности шерховатости/коеффициент шерховатости, параметр шерховатости;
longitud de rugosidad/parámetro ~ ~, coefficiente ~ ~;

parametru de lungime ce caracterizează efectul rugozității suprafeței într'un fluid totalmente turbulent. Lungimea de rugozitate este definită prin acuația: $u/u^* = (1/k)\ln(z/z_0)$, în care *u* este viteza vîntului la înălțimea *z*, *u** este viteza de frecare şi *k* este constanta von Karman.
(OMM R 2030, R 2040, R 2050)

298 **coeficient de schimb**/coeficient de turbulenţă
austausch coefficient/exchange coefficient, turbulence coefficient ;
coefficient d'échange/coefficient de turbulence ;
Austauschkoeffizient ;
austausch-koefficiens/turbulencia koefficiens, kicserélődési együttható ;
коэффициент перемешивая/коэффициент обмена, коэффициент турбулентности;
coeficiente de austausch/coeficiente de intercambio, coeficiente de turbulencia;
coeficienţii fluxurilor turbionare (de moment/cantitate de mişcare, de căldură, de vapori de apă, etc.) din fluxul turbulent, definiţi prin analogie cu cei din teoria cinetica a gazelor.
(OMM A 3240, E 1230, T 1800)

299 **coeficient de transmisie**
transmission coefficient;
coefficient de transmission;
Transmissionskoeffizient;
átbocsátási koefficiens;
коэффициент пропускания;
coeficiente de transmisión;
măsura intensităţii *fluxului radiant* (τ) care rămâne într'un fasicul după ce a traversat unitatea de grosime a unui mediu; pentru un flux luminos, acesta este legat de coeficientul de atenuare (α) prin relaţia: $\tau = e^{-\alpha}$.
(OMM T 1360)

300 **coeficient de transparenţă**
coefficient of transparency;
coefficient de transparence;
Durchsichtigkeitskoeffizient;
szóségi együttható/átlszóségi ~;
коэффициент прозрачности;
coeficiente de transparence;

coeficientul care apare în exprimarea matematică a legii Bouguer-Lambert şi exprimă fracţia din *radiaţia solară directă* care ajunge până la suprafaţa terestră atunci când Soarele este la zenit.
(OMM C 2140)

301 **coeficient de turbiditate**
turbidity coefficient;
coefficient de trouble atmsphérique;
Türbungsfaktor/~koeffizient;
homályossági egüttható ;
коэффициент мутности;
coeficiente de turbiedad;
o măsură a reducerii vizibilităţii atmosferice într'o atmosferă fără nori datorată prezenţei moleculelor de aer şi particulelor în suspensie, ca cele de praf, fum şi pâclă, care absorb şi difuzează razele solare.
(OMM T 1750)

302 **coeficient de turbulenţă**
vezi C 298 coeficient de schimb

303 **coeficient de vâscozitate/**coeficient de vâscozitate dinamică, vâscozitate dinamică
coefficient of viscosity/dynamic coefficient of viscosity, dynamic viscosity;
coefficient de viscosité dynamique;
dynamische Viskosität/
Zähigkeistskoeffizient, Viskositätskoeffizient;
dinamikus viszkozitás/molekuláris viskozitási együttható;
коэффициент вязкости/динамическии коэффициепт вязкости, динамическая вязкость;
coeficiente de viscosidad/coeficiente de viscosidad molecular, ~~ dinámica;
coeficient de proporţionalitate (μ) între tensiunea de vâscozitate moleculară (τ) dintr'un fluid care tinde să facă un flux uniform şi gradientul de viteză care există în interiorul fluidului, perpendicular pe flux; astfel, pentru un flux orizontal u avem: $\mu = \tau/(du/dz)$, z fiind coordonata verticală.
(OMM C 2150, D 1590)

304 **coeficient de vâscozitate dinamică**

vezi C 303 coeficient de vâscozitate

305 **coeficientul ciclului hidrologic**/~ de circulaţie a apei

water circulation coefficient;

coefficient du cycle hydrologique;

Hydrologischezykluskoeffizient/Wasserzirkulation Koeffizient;

a vízkörforgás koefficiense;

крэффициент влагооборота;

coeficiente del ciclo hidrológico ;

raportul dintre cantitatea totală de precipitaţii căzute într'o regiune continentală şi cantitatea de precipitaţii "externe" rezultate din condensarea vaporilor de apă transportaţi (în principal de pe ocean) peste regiunea respectivă şi care nu provin din procesele de evaporare de deasupra acesteia.
(OMM W 0190)

306 **coeficientul de circulaţie a apei**

vezi C 305 coeficientul ciclului hidrologic.

307 **coeficientul pluviometric (1), ~ pluviotermic (2)**

pluviometric quotient(1), pluviothermic ratio(2);

quotient pluviométrique(1), quotient pluviothermique(2);

pluviometrischer Quotient(1), pluviothermische ~(2);

pluviometrikus arányszám(1), pluviotermikus ~(2);

плювиометрическое отношение(коэффициент) (1)/ плювиометрический коэффициент(2);

cociente pluviométrico(1), ~ pluviotérmico(2);

1. raportul dintre *cantitatea de precipitaţii* colectată într'un loc şi o lună calendaristică date şi cantitatea rezultată din media anuală a precipitaţiilor repartizată egal pe toate zilele anului; (OMM P 0860)

2. indice climatic introdus de Emberger pentru caracterizarea gradului de ariditate al unui climat, în funcţie de media temperaturilor maxime ale celei mai calde luni, de mediile temperaturilor minime ale celei mai reci luni şi de cantitatea medie anuală a *precipitaţiilor.*
(OMM P 0890)

308 **coloana trombei/**pâlnia trombei
funnel/funnel column, trunk;
entonnoir de trombe/colonne tubulaire;
Trombensäule/Wolkenbruchtrichter;
felhőtölcsér/~ oszlop, ormány;
воронка тромба;
embudo de la tromba/columna de la ~;
coloană sau con noros care se formează şi coboară din baza unui nor *Cumulonimbus,* din care se dezvoltă o trombă prin extindere până la suprafața terestră.
(OMM F 1600, F 1620)

309 **coloană luminoasă lunară, coloană luminoasă solară**
sun pillar, moon ~;
colone lumineuse;
Mondlichtsäule,Sonnenlichtsäule;
Napudvar/Hold ~ ;
солнечный столб, лунный ~;
columna luminosa solar, ~ ~ lunar;
fotometeor sub formă de coloană sau trenă luminoasă albă, continuă sau fragmentată, care se extinde vertical deasupra ori dedesubtul Soarelui sau Lunii.
(OMM M 2010, S 3440)

310 **colorarea crepusculară a vârfurilor muntoase/**Alpenglühen
alpine glow/Alpenglühen;
lueurs crépusculaires/Alpenglühen ;
Alpenglühen ;
alpesi fény ;
пурпурный свет/Alpenglühen, « гореиие » Альп;
resplandor alpino/Alpenglühen ;
fenomen optic de scură durată ce constă în colorarea în roz sau galben a vârfurilor montane situate în partea opusă Soarelui, imediat după ce acesta a coborât sub orizont la apus sau înainte de a răsări; aceste culori dispar în momentul în care umbra Pamântului acopera vârfurile muntoase respective.
(OMM A 1539, A 1560)

311 **combaterea lăcustelor**

vezi C 369 controlul lăcustelor

312 **combaterea poluării aerului**

vezi C 370 controlul poluării aerului

313 **Comisie Tehnică**

Technical Commission;
Commission technique;
Technische Kommission;
Technikai Bizottság;
Техническая Комиссия;
Comisión Técnica;

organ constituent al *Organizației Meteorologice Mondiale* formată din experți tehnici, stabilită de *Congresul meteorologic mondial* pentru studierea tuturor temelor şi problemelor referitoare la un domeniu de competență bine definit şi pentru a prezenta recomandările corespunzătoare Congresului şi *Comitetului Executiv.*
(OMM T 0060)

314 **compensare**

compensation ;
compensation ;
Kompensierung/Ausgleichung ;
kompenzálás/kiegyenlítés, kompenzáció ;
компенсация;
compensación;

concept care explică constanța relativă a presiunii la suprafața terestră prin variațiile temperaturii cu latitudinea, care sunt de semn opus în *stratosferă* şi *troposferă.*
(OMM C 2400)

315 **compensația Dines**

Dines compensation;
compenstion de Dines;
Dineskompensation;
Dines-kompenzáció;
компенсация Дайнса;

compensación de Dines;

proprietate în virtutea căreia semnul *divergenței* se inversează cel puțin odată în *troposferă* sau în *stratosferă*; aeasta sugerează că divergența integrată dintre sol şi limita superioară a atmosferei şi tendința asociată a pesiunii de la sol sunt rezultatele mici ale unor contribuții mult mai mari. (OMM D 0700)

316 **complex convectiv mezoscalar - CCM**

mesoscale convective complex – MCC;
complexe convectif de méso-échelle;
Mesoskalekonvektivkomplex ;
mezoméretű konvektív komplexum – MKK ;
мезомаштабный конвективный комплекс - МКК;
complejo convectivo en macroescala - CCM;

sistem convectiv de mare extindere verticală şi cu întindere considerabil mai mare decât o simplă celulă orajoasă; adesea este marcat în troposfera mijlocie şi superioară de un nor stratiform-cirriform în formă de nicoală, extins pe mai multe sute de km.
(OMM M 0320, M 0750)

317 **componenta ageostrofică a vântului**

vezi V 023 vânt ageostrofic

318 **componenta turbulentă a rafalei**

gustiness component/turbulence ~;
composante de turbulence;
Böenkomponente;
lökéses szélkomponens;
составляющая порывистости/турбулептная составляющая;
componente de la rafagosidad/~ de la turbulencia;

raportul ecartului dintre vitezele maximă şi minimă ale vântului într'un interval de timp şi o direcție determinate şi viteza medie a vântului în intervalul respectiv.
(OMM G 0990)

319 **compozitia chimica a precipitațiilor**

chemical composition of precipitation;
composition chimique de la précipitation ;

Chemischezusammensetzung des Niederschläge/
Chemischeraufbau des Niederschläge;
a csapadék kémiai összetétele;
химическии состав осадков;
composición quimica de la precipitación;

natura şi cantitatea impurităţilor existente în suspensie sau dizolvate în *precipitaţiile atmosferice.*
(OMM C 0510)

320 **comunicaţie punct la punct**
point-to-point communication;
communication point à point;
Mitteilung Punkt zu Punkt;
pont-pont összeköttetés;
прямая звязь;
comunicación punto a punto ;

comunicaţie radio sau prin fir stabilită între două staţii determinate.
(OMM P 0940)

321 **comunicaţii meteorologice**
meteorological communications;
communications météorologiques;
meteorologischer Fernmeldwesen/~ Verbindung;
meteorológiai távközlés;
метеорологическая (теле)связь;
comunicaciones meteorológicas;

mijloacele şi sistemele folosite pentru schimbul intern şi internaţional de informaţii meteorologice în sistemul GTS.
(OMM M 0930)

322 **comunicaţii punct la multipuncte**
point-to multipoint communication ;
communication point à multipoint ;
Verbindungspunkt zu Vielepunkte;
csillagkapcsolás ;
прямая связь одной точки с несколькими;
comunicación puntyo a multipunto;

comunicație prin radio stabilită între o stație de radioemisie/recepție şi multe alte stații similare.
(OMM P 0930)

323 **con de furtună**
vezi S 072 semnal vizual de furtună.

324 **concentrația de masă (q)**
vezi U 015 umezeala specifică

325 **concentrația ionilor de Hidrogen/pH**
vezi P 099 pH

326 **concentrația vaporilor de apă**
vezi U 006 umiditatea absoluta

327 **condensare**
condensation;
condensation;
Kondensation;
kondenzáció/cseppfolyósodás;
конденсация;
condensación;
1. procesul de trecere din faza gazoasă sau de vapori la faza lichidă;
2. procesul fizic prin care *vaporii de apă* se transformă în picături de *rouă*,de *ceață* sau de *nor*.
(OMM C 2460)

328 **condensare omogenă**/condensare spontană
homogeneous condensation/spontaneous ~;
condensation homogène/~ spontanée;
homogene Kondensation;
homogén kondenzáció;
гомогенная конденсация/спонтанная ~;
condensación homogénea/~ espontánea;
condensare care are loc în absența *nucleelor de condensare*; acest proces are o pandere neimportantă în atmosfera terestră.
(OMM H 0670)

329 **condensare solidă**
vezi S 314 sublimare

330 **condesare spontană**
vezi C 328 condensare omogenă

331 **condiția C-F-L (Courant, Friedrichs si Lewy)**
vezi I 086 instabilitate C-F-L

332 **condiții meteorologice pentru zborul la vedere - VMC**
contact weather/visual meteorological conditions- VMC ;
temps permettant le vol à vue/temps visuel;
Wetterbedingnungen für Ansichtflug/Wetterverhältnisse für Ansichtflug;
vizuális navigációt biztosító időjárás körülmények;
погода для полета с наземной ориентировкой;
condiciones meteorológicas para vualos visuales;
- condiții meteorologice sau vreme/timp favorabil pentru navigația aeriană la vedere, fără instrumente, orientarea făcându-se după reperele cunoscute de pe suprafața terestră; în rezumat, acestea sunt vizimilitate orizontală (la sol) minim 4 km, vizibilitate verticală, respectiv plafonul celor mai joşi nori, minim 600 m, absența fenomenelor meteorologice periculoase ca precipitații care îngheață, oraje, vijelii. (OMM C 2740)
- condiții meteorologice exprimate în termeni de vizibilitate, distanța față de nori şi palfon, egale sau mai bune decât minimele specificate. (OACI Anexa 11)

333 **condiționarea aerului**
vezi C 253 climatizare

334 **conductivitatea aerului**
air conductivity;
conductivité atmosphérique;
atmosphärische Leitfähigkeit ;
légkör vezetőképessége ;
проводимость воздуха/атмосферная проводимость;
conductividad del aire ;

capacitatea atmosferei terestre de a conduce electricitatea, exprimată prin densitatea de curent pe unitatea de gradient de potențial electric în direcția fluxului.
(OMM A 1100)

335 **conductivitate turbulentă**
eddy conductivity;
conductivité turbulente;
Wirbelleitzahl;
örvények okozta átvitel/ kicserélődési együttható;
турбулептная теплопроводность;
conductividad por turbulencia;
conductivitate reprezentată prin *coeficientul de schimb* corespunzător transferului de căldură prin *turbioane* într'un curent turbulent.
(OMM E 0140).

336 **configurația curentului/**tipul de curent
flow pattern;
configuration de l'écoulement/~ de la circulation;
Konfigurationdie Strom/Stromtype, Stromar;
áramlási kép;
форма течения;
tipo de flujo/configuración de ~;
distribuția vitezelor într'o regiune a atmosferei la un moment dat.
(OMM F 0580)

337 **configurație celulară a câmpului de nori/**sisteme celulare de nori
cellular cloud pattern ;
configuration cellulaire des nuages
Zellenkonfiguration dem Wolkenfeld/zelluläre Wolkenssysteme ;
cellás felhőeloszlás;
ячеиковая облачная конвекция;
configuración nubosa cellular;
tip de organizare a *convecției* la mezoscară sub forma unei rețele cvasiregulate de celule noroase; asemenea sisteme pot fi observate în

două variante, în funcție de prezenta sau absența norilor în centrul celulelor. Astfel , pot exista celule deschise (cu cer senin în centru) şi celule închise. În câmpurile convective mari, cu vânt slab până la moderat în stratul convectiv, apar ambele variante, celulele închise situându-se către periferia sudică a câmpului, de regulă sub inversiunea de subsidență din troposfera mijlocie (aspect valabil pentru emisfera nordică).
(OMM C 0330)

338 **confluență**
confluence ;
confluence ;
Konfluenz ;
konfluencia/összefolyás ;
СХОДИМОСТЬ;
confluencia ;
în meteorologie, apropierea progresiva a *liniilor de curent* în sensul curgerii.
(OMM C 2580)

339 **congelare omogenă**/congelare spontană
homogeneous freezing/spontaneous ~;
congélation homogène/~ spontanée;
homogene Gefrieren/spontane ~;
homogén fagyás/spontán ~;
гомогенное замерзание/спонтанное замерзание;
congelación homogénea/~ spontánea;
congelare care se produce în absența *nuleelor de congelare*, proces fără pondere semnificativă în atmosfera terestră.
(OMM H 0680)

340 **congelare spontană**
vezi C 339 congelere omogenă

341 **congestus (con)**
congestus (con);
congestus (con);
congestus (con);

congestus (con) ;
мощные облака (con);
congestus (con);

nor Cumulus care prezintă pe partea superioară protuberanțe puternic dezvoltate şi care au frecvent o extindere verticală importantă; din acest motiv, adeseori, partea lor superioară are aspectul unei conopide.
(OMM C 2590)

342 **Congresul Meteorologic Mondial**
World Meteorological Congress;
Congrès Météorologique mondial;
Meteorologischer Weltkongreß;
Meteorológiai Világkongresszus;
Всемирный метеорологический конгресс;
Congreso Meteorológico Mundial;

organul suprem de conducere al OMM, format din delegații reprezentanți ai statelor membre (Membrilor), care se reuneşte odată la patru ani.
(OMM W 1420)

343 **conimetru**
konimeter;
coniscope;
Konimeter;
koniméter;
конимeтр;
conimetro;

instrument folosit pentru măsurarea cu aproximație a cantității de praf din atmosferă.
(OMM K 0240)

344 **conservarea energiei**
conservation of energy;
conservation de l'énergie;
Energiekonservierung/Erhaltung des Energie;
energiamegmaradás;
сохранение энергии;

conservación de la energia;

concept aplicat mişcărilor atmosferice conform căruia suma energiilor cinetică *(K)*, internă *(I)* şi potențială *(P)* din toată atmosfera, adică energia totală se poate schimba numai dacă au loc procese neadiabatice sau de frecare; astfel, pentru un flux adiabatic şi fără frecare suma $I+K+P = const.$
(OMM C 2610)

345 **conservarea masei**

conservation of mass;
consérvation de la masse;
Erhaltung der Masse ;
tömegmegmaradás ;
сохранение массы;
conservación de la masa ;

principiu aplicat la mişcările atmosferice conform căruia o particulă de fluid conținută într'un volum dat nu poate pierde sau câştiga masă, datorită faptului că ea este înglobată în mişcarea fluidului; astfel, densitatea particulei trebuie să scadă dacă fluxul devine divergent şi invers.
(OMM C 2620)

346 **conservarea turbionului**

vezi C 347 conservarea vorticității

347 **conservarea vorticității**/conservarea turbionului

conservation of vorticity;
conservation du tourbillon/invariance du ~;
Wirbelerhaltung ;
örvényesség megmaradás ;
сохранение вихря скорости/сохранение завихренности;
conservation de la vorticidad ;

1. constanța componentei verticale a *vorticității/turbionului absolute* în timpul unei mişcări orizontale, într'un fluid nevâscos barotrop ;
2. ipoteză conform căreia, într'o mişcare turbulentă, amestecul un distruge vorticitatea turbioanelor individuale.
(OMM C 2630)

348 **conservatism/**conservativitate
conservatism;
conservatisme;
Konservatierung;
konservatív tulajdonság;
консервативность;
conservatividad;
1. constanța în timp a unei proprietăți fizice dată în cursul unui proces determinat;
2. concept conform căruia dezvoltarea se face treptat, nu prin schimbări bruşte sau în salturi.
(DEX)
3. în meteorologie, proprietatea maselor de aer de a-şi păstra un timp, pe parcursul deplasării lor, particularitățile fizice căpătate în procesul inițial de formare a lor; constitue criteriul de bază pentru identificarea şi descrierea maselor de aer. În texte mai vechi s-a folosit sintagma "conservativitatea maselor de aer" cu acelaşi înțeles.
(OMM C 2640)

349 **conservativitate**
vezi C 348 conservatism

350 **constanta barometrică**
barometric constant;
constante barométrique;
barometrische Konstante;
barometrikus állandó/barometrikus konstans;
барометрическая постоянная;
constante barométrica;
factor de corespondență sau de legatură între o unitate de presiune şi înălțimea unei coloane de mercur, ca de exeemplu: 1 hPa = 0,750 062 mm Hg sau 1mm Hg = 1,333224 hPa.
(OMM B 0420)

351 **constanta Boltzmann**
Boltzmann's constant;
constante de Boltzmann;
Boltzmannsche Konstante;

Boltzmann-állandó;
постоянная Больцмана;
constante de Boltzmann;
raportul dintre constanta gazelor şi numărul lui Avogadro: 1,384 . 10^{-16} erg/K.
(Dmag B 84)

352 **constanta de timp**
time constant;
constante de temps;
Zeitkonstante;
időállandó;
постоянная времени;
constante de tiempo ;
timpul necesar oricărui instrument pentru a indica un procentaj determinat al citirii finale, rezultată dintr'un semnal de intrare.
(OMM T 1030)

353 **constanta gazelor *(R)***
gas constant *(R);*
constante des gaz parfaits *(R);*
Gaskonstante *(R)*;
gázállandó *(R)*;
газовая постоянная (*R*);
constante de los gazes *(R)*;
constanta de proporţionalitate care apare în *ecuaţia de stare* a unui *gaz perfect*; pentru unitatea de masă, ecuaţia are forma $pV = RT$, în care p este presiunea, V volumul specific, R constanta gazelor perfecte şi T temperatura absolută. Pentru aerul uscat, valoarea R este 287,05J $K^{-1}kg^{1}$. (OMM G 0080)

354 **constanta (von) Kármán**
von Kármán constant/Kármán ~ ;
constante de von Kármán/~ de Kármán;
kármánsche Konstante;
Kármán-konstans;
постоянная фон Кармана/~ Кармана;
constante de von Kármán/~ de Kármán;

constantă ce intervine în aexpresia matematică a profilului logaritmic al vitezei vântului.
(OMM V 0490)

355 **constanta psihrometrică**
vezi F 076 formula psihrometrică

356 **constanta solară**
solar constant;
constante sloaire;
Solarkonstante;
napállandó/szoláris konstans;
солнечная постоянная;
constante solar ;
cantitatea de radiație solară incidentă pe o unitate de timp şi de suprafață perpendiculară pe fluxul de radiație, situată la limita superioară a atmosferei terestre, în momentul când Pământul este la o distanță medie față de Soare.
(OMM S 1920)

357 **constanta Stefan-Boltzmann**
Stefan-Boltzmann constant;
constante de Stefan-Boltzmann;
Stefan-Boltzmann Konstante;
Stefan-Boltzmann állandó;
константа Стефана-Болцмана/постоянная ~;
constante de Stefan-Boltzmann;
parametrul α din ecuația emisiei corpului absolut negru: $E_T = \sigma \cdot T^4$, unde $\sigma = 0{,}813 \cdot 10^{-10}$ cal/cm^2 . grad^4 sau $\sigma = g{,}76 \cdot 10^{-8}$ W .m^{-2} . K^{-4}.
(Dmet C 223, Dmag S 72)

358 **continentalitate**
continentality;
continentalité;
Kontinentalität;
kontinentalitás;
континентальность;
continentalidad;

gradul în care un climat este afectat de influențele continentale; este inversul *“oceanicității”*.
(OMM C 2780)

359 **contor de descărcări electrice**
vezi C 133 ceraunometru

360 **contor de fulgere**
vezi C 133 ceraunometru

361 **contor de ioni/**numărător de ioni
ion counter;
compteur d’ions;
Ionenzähler;
ionszámláló;
счетник ионов;
contador de iones;
instrument folosit pentru determinarea numărului de ioni pozitivi şi negativi dintr’o unitate de volum ; tipul cel mai utilizat se bazează pe propietățile unui condensator electric, ale cărui lamele atrag fiecare în parte toți ionii de semn opus.
(OMM I 0880)

362 **contor de nuclee**
vezi P 332 pulvimetru

363 **contor de nuclee de condensare**
condensation nuclei counter;
compteur de noyaux de condensation;
Kondensationskernzahler ;
kondenzációs magvakat számláló berendezés ;
счетник ядер конденсации;
contador de núcleos de condensación;
dispozitiv pentru efectuarea de măsurători discrete ale numărului de *nuclee de condensare.*
(OMMC 2480)

364 **contraalizeu**
anti-trade;

contre-alizé;
Antipassat;
antipasszát;
антипассаты;
contralisio;

curent de aer cu componenta vestica, existent în diferite regiuni subtropicale din fiecare emisfera, care sufla frecvent în altitudine pe deasupra *alizeelor*, ca o circulatie compensatorie de retur a acestora. (OMM A 2190)

365 **contraradiația atmosferică**

vezi R 043 radiația terestră descendentă

366 **contraradiație/**radiație de retur

back radiation/counterradiation;
rayonnement de retour/contre-rayonnement;
Gegenstrahlung/Rückstrahlung ;
visszasugárzás ;
встречное излучение/противоизлучение;
retrorradiación/contrarradiación ;

radiația atmosferică ce ajunge la suprafața terestră. (OMM B 0070, C 3220)

367 **contrast de luminanță** (luminozitate)

contrast of luminance;
contraste de luminance;
Helligkeitsumfang;
fényességi kontraszt;
контраст яркости;
contraste de luminancia;

raportul diferenței dintre *luminanța (luminozitatea)* unui obiect şi cea a planului sau a fondului din spatele lui şi luminanța fondului general. (OMM C 2850)

368 **control climatic**

climatic control;
contrôle climatique;
Klimagestaltungsfaktoren;

éghajlati szabályozók/éghajlatalakító tényezők;
климатический контроль;
control del clima ;

1. sistem de *factori climatici* care reglează, într'o manieră relativ permanentă, caracteristicile generale ale climatului ;
2. sistem care tinde să modifice sau să controleze artificial climatului unei regiuni.
(OMM C 0960)

369 **controlul lăcustelor**
locust control;
surveillence acridienne/lutte antiacridienne;
Heuschreckenkontrolle/Heuschreckenbekämpfung;
sáskamegfigyelés;
контроль распространения саранчи;
control de la langosta;

folosirea tehnicilor de supraveghere şi a mijloacelor de combatere pentru controlul invaziei lăcustelor migratoare şi limitarea pagubelor cauzate de acestea.
(OMM L 0790)

370 **controlul poluării aerului/**combaterea poluării aerului
air pollution control;
lutte contre la pollution de l'air;
Bekämpfung (Widerlegung) der Luftverunreinigung/ Luftverunreinigungs-kontrolle;
szennyezőanyagok légkörbe jutásának szabályozása;
контроль загрязнения атмосферы;
control de la contaminación del aire;

supravegherea şi reglementarea emisiilor de impurităţi sau poluanţi în atmosferă.
(OMM A 1330)

371 **controlul vremii**
vezi M 209 modificarea artificială a vremii.

372 **conţinutul de apă din nori**
water content of cloud;

teneur en eau d’un nuage;
Wolkenwasserinhalt;
a felhő víztartalma;
влагосодержание облака;
contiendo en agua d’un nube;

cantitatea de apă lichidă sau solidă conținută în unitatea de volum din masa unui nor.
(OMM W 0210)

373 **conținutul în vapori de apă (q)**
vezi U 015 umezeala specifică

374 **convecție**
convection;
convection;
Konvektion;
konvekció;
конвекция;
convección;

mişcări organizate într’un strat de aer, care antrenează pe verticală transferuri de căldură, de cantitate de mişcare, etc.
(OMM C 2880)

375 **convecție adâncă/~** penetrantă
vezi C 379 convecție penetrantă

376 **convecție celulară**
cellular convection;
convection cellulaire;
Zellenkonvektion/zelluläre Konvektion ;
cellás konvekció ;
ячеиковая конвекция;
convección celular;

dispunere cvasiregulată a mişcărilor ascendente şi descendente într’un strat de aer încălzit în partea inferioară sau răcit în partea lui superioară.
(OMM C 0340)

377 **convecție forțată**

forced convection;
convection forcée;
erzwungene Konvektion;
kényszerkonvekció;
вынужденная конвекция;
convección forzada;

convecţie generată de forțe mecanice ca cele rezultate din mişcarea aerului peste o suprafață rugoasă sau în pantă.

(OMM F 0770)

378 **convecție liberă**

free convection;
convection libre;
frei Konvektion;
szabad konvekció/gravitációs ~;
свободная конвекция;
convección libre;

mişcări convective determinate de diferența de densitate a aerului din diferitele straturi din atmosfera terestră.

(OMM F 1020)

379 **convecție penetrantă**/~ adâncă

penetrative convection;
convection pénétrante;
durchdringende Konvektion;
áthatoló konvekció;
проникающая конвекция;
convección penetrante;

proces prin care mişcările convective ascendente din interiorul unui strat instabil străpung stratul stabil (inversiunea termică) de deasupra acestuia, extinzânduse uneori până la limita superioară a troposferei. Procesul este frecvent materializat în supercelulele convective şi în zona ecuatorială unde pătrunde chiar şi în stratosfera inferioară; forma specifică sunt turnurile noroase emergente dintr'o bază noroasă cumuliformă relativ aplatizată.

(OMM P 0220)

380 **convecţie umedă**
moist convection;
convection humide;
Feuchtekonvektion;
nedves konvekció;
влажная конвекция;
convección húmedo;
convecţie care depăşeşte nivelul de condensare din troposferă şi din care rezultă norii cumuliformi.
(OMM M 1730)

381 **convecţie uscată**
dry convection;
convection sèche;
trockene Konvektion/Trockenkonvektion;
száraz konvekció;
сухая конвекция;
convección seca;
mişcări convective care nu produc nori, frecvente în mase de aer uscat al căror conţinut de vapori de apă nu asigură atingerea *nivelului de cumulizare.*
(OMM D 1310)

382 **convergenţă**
convergence;
convergence;
Konvergenz;
konvergencia/összeáramlás;
конвеугенция;
convergencia;
contracţia unui câmp vectorial, materializată prin îndesirea liniilor de curent; *divergenţa* este de semn negativ.
(OMM C 3050)

383 **convergenţă de frecare**
frictional convergence;
convergence de frottement;
Riebungskonvergenz;

súrlódási konvergencia;
конвергенция трения;
convergencia por fricción;

fluxul net de aer dintr'o zonă de presiune joasă datorat frecării generată de fluxurile transizobare.
(OMM F 1220)

384 **Cooperarea geofizică internațională - CGI**

International Geophysical Cooperation – IGC;
Coopération géophysique internationale – CGI;
Geophysische Internationalzusammenwirken;
Nemzetközi Geofizikai Együttműködés – IGC;
Международное геофизическое сотрудничество - МГС;
Cooperación geofisica international –CGI;

perioada cuprinsă între 1 ianuarie şi 31 decembrie 1959, în timpul căreia s-a continuat o mare parte din vastul program de observații început în *Anul Geofizic Internațional.*
(OMM I 0250, I 0710)

385 **coordonate euleriene**

Eulerian coordinates;
coordonées eulériennes;
Eulerische Koordinaten;
Euler-reprezentáció;
эйлеровы координаты;
coordenadas eulerianas;

orice sistem de coordonate în care proprietățile unui fluid sunt reprezentate în puncte determinate în spațiu, la fiecare moment de timp dat, fără să se încerce identificarea individuală a particulelor de aer de la un moment la altul, conform relației: $d/dt=\delta/\delta t + \vec{V}\cdot\nabla$.
(OMM E 1040)

386 **coordonate lagrangiene**

Lagrangian coordinate;
coordonées lagrangiennes;
Lagrangesche Koordinaten;
Lagrange-koordináták;
лагранжевы координаты;

coordenadas lagrangianas;

sistem de coordonate ale cărui puncte de referință sunt fixate la particulele fluidului; în acest sistem, schimbările ulterioare ale poziției sau proprietăților particulelor sunt astfel schimbări ale deplasării intrinsece a particulelor.

(OMM L 0030)

387 **coordonate naturale**/sistem natural de coordonate

natural coordinates/natural coordinates system;

coordonées naturelles/système de coordonées naturelles;

natürlich Koordinaten/natürlich Koordinatsystem;

természetes koordináták/~ koordinátarendszer;

естественные координаты/~ координаты система;

coordenadas naturales/sistema natural de coordenadas;

în meteorologia dinamică, sistem ortogonal de coordonate curbilinii folosit în descrierea mişcării fluidelor, constituit dintr'o axă *t* tangentă la vectorul vitezei instantanee (a particulei) şi o axă *n* normală pe acest vector pe partea stângă a acestuia în plan orizontal, la care se poate adăoga o axă verticală *z* pentru descrierea unui fluid tridimensional.

(OMM N 0070)

388 **coordonatele stației**

station location;

coordonées d'une station;

Stationkoordinaten;

az állomás helye;

расположение станции/координаты ~ ;

coordenadas de una estación;

coordonatele geografice corespunzătoare amplasamentului unei stații meteorologice.

(OMM S 2800)

389 **corecția de capacitate**

capacity correction;

correction de capacité;

Kapazitätkorrektion/Rauminhaltkorrektion ;

kapacitás korrekció;

поправка на компенсацию шкалы барометра;
correción de capacidad ;

corecție aplicată la citirea unui *barometru* cu rezervor neajustabil sau cu scara necompensată, pentru a compensa fluctuațiile de nivel ale mercurului din rezervor în raport cu punctul zero al scării.
(OMM C 0060)

390 **corecția de capilaritate**
capillarity correction;
correction de capillarité;
Kapillaritätskorrektion/Kapillarkorrektion;
kapilláris korrekció;
поправка на капилярность;
corrección de capilaridad;

corecție ce se aplică la citirea unui barometru cu mercur pentru compensarea convexității meniscului format de coloana de mercur în tubul barometrului; această corecție poate fi inclusă în tabela cu corecții barometrice.
(OMM C 0090)

391 **corecția de gravitație**
gravity correction;
correction de pesanteur;
Schwerekorrektion;
nehézségi korrekció;
поправка на силу тяжести;
corrección de gravedad;

corecție aplicată la citirea unui *barometru cu mercur* pentru a o reduce la gravitația standard ($g_n = 9.806\,65$ ms^{-1}); factorul de corecție se determină cu relația: $B_n = B_1 g_{\varphi,H} / g_n$, unde B_1 este presiunea citită şi corectată cu corecțiile pentru temperatură şi instrumentală, $g_{\varphi,H}$ sunt accelerația gravitației la latitudinea stației şi altitudinea stației , şi g_n este accelerația gravitațională standard.
(OMM G 0660, Dmag N 54)

392 **corecția de temperatură**
temperature correction;

correction de temperature;
Temperaturkorrektion;
hömérsékleti korrekció;
поправка на температуру;
corrección de temperatura;

corecție ce se aplică la valoarea presiunii citită la un *barometru cu mercur* pentru a se elimina efectele dilatării sau contracției termice asupra mercurului.
(OMM T 0170)

393 **corecția de vacum**

vezi C 394 corecția de vid

394 **corecția de vid/**corecția de vacum

vacuum correction;
correction de vide;
Vakuumkorrektion;
vákuumkorrekció;
поправка на вакуум;
corrección de vacío;

corecția care se aplică la citirea unui *barometru cu mercur* datorită faptului că vidul de deasupra coloanei de mercur din tubul barometric nu este niciodată perfect.
(OMM V 0010)

395 **corecții altimetrice**

altimeter corrections;
corrections altimétrique;
Höhenmesserkorrekturen/Höhenkorrektion (av);
magaságmérő korekció;
поправки альтиметра;
correcciones del altímetro;

corecții aplicate la citirile unui *altimetru barometric* de aeronavă pentru compensarea abaterilor față de condițiile atmosferei standard folosită la etalonarea altimetrelor.
(OMM A 1590)

396 **corecţii barometrice**

barometric corrections;
corrections barométriques;
barometrische Korrektion;
légnyomás-korrekció;
барометрические поправки;
correcciones barométricas ;

corecţiile ce trebuie aplicate valorii citită la un *barometru cu mercur* pentru ca valoarea respectivă să fie reală; cele mai folosite sunt corecţia instrumentală şi cea de temperatură.
(OMM B 0430)

397 **corelaţia Soare-vreme**

sun-weather correlation;
corrélation Soleil-temps;
Korrelation Sonnen-Wetter;
nap-időjárás kapcsolat;
солнечно-погодная корреляция;
correlación entre actividad solar y los fenómenos meteorológicos;

relaţia care se presupune că ar exista între activitatea solară şi fenomenele meteorologice din troposferă.
(OMM S 3500)

398 **cornişă**

cornice;
corniche;
Gesims;.
. hótorlasz;
карниз;
cornisa;

partea suspendată a unui câmp de zăpadă care atârnă în afara bazei acestuia, formată de viscol pe partea de sub vânt, pe acoperişuri sau pe stânci cu versantul abrupt.
(OMM C 3110)

399 **coroană**

corona;

couronne;
Kranz/Kranzring, Krone;
koszorújelenség/korona;
корона/венец кольцо;
corona;

fotometeor format din una sau mai multe serii de inele (rareori mai mult de trei) colorate, concentrice în jurul Soarelui sau a Lunii şi cu raza relativ mică; este determinat de difracţia luminii provenită de la astrul în jurul căruia se formează şi este observabil frecvent pe nori din genurile *Altocumulus* şi *Stratocumulus* şi foarte rar pe norii din genurile *Cirrocumulus*, *Cirrostratus* şi *Stratus.*
(OMM C 3120)

400 **coroană aurorală**
auroral corona ;
courone aurorale ;
Aurorakrone ;
korona alakú sarki fény ;
корона полярного сияния;
corona de la aurora ;

raze aurorale care se extind până la zenitul magnetic, în linii paralele, de-a lungul liniilor de forţă geomagnetică şi care, în perspectivă, aparent diverg din zenitul magnetic.
(OMM A 3150)

401 **corpul gri absorbant**
grey absorber;
corps gris;
Absorbensgraukörper;
abszorbens szürke-test;
серый поглащатель;
medio absorbante gris;

mediu sau corp care posedă acelaşi *coeficient de absorbţie* pentru fiecare lungime de undă a radiaţiei incidente.
(OMM G 0760)

402 **corpul negru absolut/**radiatorul lui Planck
black body/Planckian radiator ;

corps noir/radiateur de Planck ;
(absolut) schwarzer Körper/schwarzer Strahler ;
fekete test/abszolút fekete test ;
черное тело/абсолютно черное тело;
cuerpo negro/radiator de Planck;

radiator termic ideal care absoarbe complet toate radiațiile incidente, indiferent de lungimea de undă, de direcția sau de polarizarea lor; acesta are *concentrația spectrală* maximă de *radianță* pentru un radiator termic în echilibru termic la o temperatură dată, pentru toate lungimile de undă şi în toate direcțiile.
(OMM B 0860)

403 **corul din zori**
dawn chorus;
chœur de l'aube;
Tagesanbruchschor ;
hajnali kórus/rádioban hallható, mágneses háborgással összefüggő hangjelenség;
утренние хоры;
coro del amanecer;

unul din cele două tipuri de semnale hidromagnetice detectate în mod curent în gama de audiofrecvențe de la 1 la 10 kHz; mai corectă este folosirea termenului „cor" pentru că acum se ştie că momentul de intensitate maximă variaza în funcție de loc. Corul acesta nu a fost legat specific de *auroră*, însă se pare că rezultă din activitatea solară şi ar putea fi asociat perturbațiilor magnetice.
(OMM D 0070)

404 **coşava**
kossava;
kossava;
Kossava;
kossava;
кошава;
cossava/cochava;

denumire locală a vântului intens de est care suflă în Banatul românesc şi Serbia-Muntenegru; efectul orografic asupra coşavei se

intensifică în defileul Dunării la Porţile de fier, unde atinge viteze considerabile.
(Dmet C 243)

405 **covariabilă**
covariable;
covariable;
Kovariable;
kapcsolatot mutató változó/prediktor;
ковариянтность;
covariable;
predictor care nu arată nici o legatură cu variabila de răspuns.
(OMM C 3240)

406 **creastă**
vezi P 014 pană.

407 **crepuscul**
twilight;
crépuscule;
Abenddärung/Zwielicht;
szürkület/esti ~;
сумерки/вечерние ~;
crepúsculo;
perioadă intermediară de slabă luminozitate a cerului înainte de răsăritul şi după apusul Soarelui; sunt definite trei tipuri de crepuscul: *civil, nautic şi astronomic,* definite în funcţie de anumite momente sau poziţii ale Soarelui sub orizontul local.
(OMM T 1920)

408 **crepuscul astronomic**
astronomical twilight;
crépuscule astronomique;
astronomische Dämmerung;
csillagászati szürkület;
астрономические сумеуки;
crepúsculo astronómico ;

intervalul de timp care începe dimineaţa când centrul discului solar se găseşte la 18^0 sub orizont şi se termină la răsărirea efectivă a Soarelui, iar seara începe cu apunera Soarelui şi se termină în momentul în care centrul discului solar ajunge la 18^0 sub orizont.
(OMM A 2640)

409 **crepuscul civil**

civil twiligh ;
crépuscule civil ;
bürgerlich Dämmerung ;
polgári szürkület ;
гражданские сумерки;
crepúsculo civil ;

intervalul de timp care începe dimineaţa în momentul în care centrul discului solar se gaseste la 6^0 sub orizont şi se termină la răsărirea completă a Soarelui, iar seara începe la apusul Soarelui şi se termină când centrul discului solar ajunge la 6^0 sub orizont.
(OMM C 0740)

410 **crepuscul nautic**

nautical twilight;
crépuscule nautique;
nautische Dämmerung/Schiffsdämmerung;
tengerészeti szürkület;
морские сумерки;
crepúsculo náutico;

intervalul de timp care începe dimineaţa când centrul discului solar se găseşte la 12^0 sub orizont şi se termină odată cu răsărirea Soarelui, iar seara începe la apusul Soarelui şi se termină în momentul în care centrul discului solar ajunge la 12^0 sub orizont.
(OMM N 0120)

411 **creştere bruscă**

flash flood;
crue soudaine;
Scruffenauwuchs/barsch Auwuchs, barsch Steigen der Wasserspiegels;
hirtelen áradás/~ vísszintelmelkedés;

внезанный паводок;
crecida repentina;

în hidrologie, creştere a nivelului apei care urcă rapid, cu sau fără mici semne precursoare de avertizare, de regulă provocată de precipitații intense pe o zonăl imitată, uneori de un zăpor, sau de ruperea unui baraj; frecvent, poate determina depăşiri ale cotelor de inundație.
(OMM F 0410)

412 **creştere bruscă a presiunii**
pressure surge;
saute de préssion;
Scruffdrucksprung/barsch Verdichtungsstoß;
nyomásugrás;
барические колебания;
aumento subito de la presión;

creştere scurtă şi bruscă a presiunii într'o regiune determinată, asociată cu invaziile reci peste regiunea respectivă.
(OMM P 1670)

413 **creştere grad-zi**
growing degree-day;
degré-jour de croissance;
Gradtagezuwachs;
növés foknap;
градусо-день роста;
día-grado de crecimiento;

diferența dintre temperatura medie zilnică şi o temperastură de referință definită pentru o cultură, acumulată în timpul *sezonului ei de creştere*.
(OMM G 0890)

414 **criologie**
cryology;
cryologie;
Kryologie;
jéggel foglalkozó tudomónyág ;
криология;

criología ;
studiul formelor de apă în stare solidă ca gheața, zapada, grindina, etc. (OMM C 3350)

415 **criopedometru**
cryopedometer;
cryopédomètre;
Kryopedometer/Bodenfrost(tiefe)-messer;
talajfagymélység-mérő;
мерзлотомер;
criopedómetro/crioedafómetro;
instrument pentru măsurarea adâncimii până la care este înghețat solul; varianta cea mai simplă este constituită dintr'un tub de cauciuc, gradat în cmm/mm, umplut cu apă şi plasat într'o conductă înfiptă vertcal în pământ până la cel puțin un metru adâncime, având grije ca diviziunea zero de pe tubul cu apă să corespundă cu suprafața solului. Citirea se face prin extragera tubului de cauciuc din sol şi observarea numărului de cm până la care apa este înghețată.
(OMM C 3360)

416 **criosferă**
cryosphere;
cryosphère;
Kryosphäre;
krioszféra;
криосфера;
criosfera;
stratul din atmosfera terestră în care sunt asigurate condițiile unui bilanț pozitiv al precipitațiilor solide şi persistența zapezii şi a gheții; limita inferioară a acestui strat atmosferic o constitue nivelul permanent al izotermei de zero grade, intersecția acestuia cu suprafața terestră delimitând arealele ghețarilor permanenți din zonele montane şi calotele glaciare.
(Dmet man)

417 **criptoclimat**
cryptoclimate;
cryptoclimat;

Kryptoclima;
helységek mikroklímája;
криптоклимат;
criptoclima;

climat al spațiilor mici închise ca de exemplu o casă, o seră, care reprezintă cea mai mică subdiviziune a scării climatice.
(OMM C 3370)

418 **cristale columnare de zăpadă**

vezi C 422 cristale prismatice de zăpadă.

419 **cristale de gheață**

ice crystals;
cristaux de glace;
Eiskristalle;
jégkristályok;
кристаллы льда/ледяные иглы;
cristales de hielo;

oricare dintre numeroasele forme cristaline macroscopice pe care le poate lua gheața; în marea majoritate au o geometrie hexagonală şi pot avea formă de coloane prismatice hexagonale, plachete hexagonale, cristale dendritice, ace de gheață, inclusiv combinații între acestea.
(OMM I 0060)

420 **cristale de zăpadă**

snow cristals;
cristaux de neige;
Schneekristalle;
hókristályok;
снежные кристаллы/снежинки;
cristales de nieve;

cristalele de gheață, în majoritate ramificate sau stelate, care, izolate sau aglomerate sub formă de fulgi, constitue particulele solide de zăpadă; fulgii de zăpadă sunt cu atât mai mari şi ramificați cu cât vântul este mai slab.
(OMM S 1510)

421 **cristale dendritice de zăpadă**

dendritic snow cristals;
cristaux de neige dendritiques;
dendritisch Schneekristalle;
hókristályok fűrészfogszerű felrakódása;
дендрические кристаллы снега;
cristales de nieve dendríticos;

cristale de gheață a căror formă macroscopică este caracterizată prin structuri cu ramificații complexe, asemănătoare cu ramurile unui arbore, a căror simetrie ideală este hexagonală .
(OMM D 0170)

422 **cristale prismatice de zăpadă/**cristale columnare de zăpadă

columnar snow cristals;
cristaux de neige prismatiques;
prismatische Schneekristall;
oszlopos hókristályok;
столбчатые снежные кристаллы;
cristales columnares de nieve;

cristale prismatice de gheață relativ scurte, pline sau tubulare, ale căror extremități pot fi plane, piramidale, trunchiate sau scobite; forma acestor cristale şi în special forma extremităților lor au un rol determinant în apariția unor fotometeori din familia halourilor, care apar pe norii cirriformi.
(OMM C 2310)

423 **cristalizare**

crystallization;
cristallisation;
prismatischer Schneekristall;
kristályosítás/kristályosodás ;
кристаллизатция;
cristalización;

procesul de solidificare a unei substanțe, prin care atomii şi moleculele ei constituente formează aranjamente regulate, cu geometrie proprie caracteristică – cristalele.
(OMM C 3380)

424 **crivăț**

north wind;
vent du nord;
Nordostwind;
krivác/északi szél;
северо-восточный ветер;
bóreal;

denumire locală a vântului de nord şi nordest în Moldova şi Câmpia română, mai frecvent şi mai intens iarna; este generat de gradienții barici puternici formați în perioada de extindere către vest şi sudvest a dorsalei anticiclonului euro-asiatic în prezența câmpului depresionar din Meditrana şi Marea Neagră. Iarna, precede invaziile de aer rece continental din sudul Câmpiei Ruse, este foarte puternic şi generează viscole puternice. Denumirea este de origine bulgară – crivec.
(Dmet C 251)

425 **croşet de presiune**

vezi S 001salt de presiune.

426 **CRM**

vezi C 115 centru radiometric mondial

427 **CRT/CTH**

vezi C 119 Centru regional de telecomunicații

428 **culori crepusculare**

twilight colours;
teinte crépusculaire;
Dämmerungsfarben;
szürkületi színeződés;
сумеречные цвета;
colores crepusculares;

colorări diverse ale cerului şi vârfurilor muntoase înalte în timpul apusului şi răsăritului Soarelui datorate refracției, dispersiei şi absorbției selective a razelor solare în atmosferă.
(OMM T 1950)

429 **Cumulonimbus (Cb**)/nor de oraj (de furtună)
cumulonimbus (Cb)/thundercloud;
cumulonimbus (Cb)/nuage d'orage;
Cumulonimbus (Cb)/Gewitterwolke, Cumulonimbuswolke;
cumulonimbus (Cb)/zivatarfelhő;
кучево-дождевые облака(Cb)/грозовые облака;
cumulonimbus (Cb)/nube de tormenta;

nor dens şi puternic, cu extindere verticală considerabilă, cu aspect amenințător de munte sau sau de turnuri înalte. Cel puțin o parte din zona superioară a lui este în general netedă, fibroasă sau striată, şi aproape întotdeauna aplatizată şi etalată sub forma de nicovală sau de panaş vast. Sub baza acestui nor, adesea foarte sumbră, există frecvent nori joşi destrămați, lipiți sau nu de aceasta conferindu-i un aspect zdrențuit, şi trene sau perdele de precipitații, uneori sub formă de virga; de asemenea, apare frecvent varietatea *arcus* generată de rafalele descendente din partea anterioară a acestui nor (în sensul deplasării lui) (vezi detalii anexa C 429).
(OMM C 3400)

430 **Cumulus (Cu)**
Cumulus (Cu);
Cumulus (Cu);
Cumulus (Cu);
Cumulus (Cu);
кучевое облако (Cu);
Cumulus (Cu);

nori separați, în general denşi şi cu contur bine delimitat, care se dezvoltă pe verticală în formă de protuberanțe, domuri sau turnuri, a căror parte superioară înmugurită seamănă adesea cu o conopidă; părțile luminate de Soare ale acestor nori sunt adesea de un alb strălucitor, iar baza este relativ întunecată şi aproximativ orizontală. Uneori, norii Cumulus au un aspect destrămat, mai ales când sunt de dimensiuni mici, în stadiul incipient de dezvoltare.
(OMM C 3410)

431 **Cumulus de alizee**
trade-wind Cumulus;
Cumnulus des alizées;

Passat(wind) Cumulus;
passzát Cumulus;
пассатные кучевые облака;
Cumulus de los alisios;

nori de tip cumuliform, preponderent cumumlus care sunt foarte comuni şi foarte răspândiți în regiunile în care suflă alizeele; se formează atât pe seama convecției termice cât şi pe seama convergenței intertropicale, care dă elementele cu cea mai mare dezvoltare pe verticală (Cumulonimbus).
(OMM T 1230)

432 **cuplaj stratosferic**
stratospheric coupling;
couplage stratosphérique;
stratosphärische Kopplung/~ Induktion;
sztratoszferikus indukció;
взяимосвязь между стратосферой и тропосферой;
acopliamiento estratosférico;

interacțiunea dintre perturbațiile stratosferice şi cele troposferice.
(OMM S 3040)

433 **cupolă rece/**dom rece
cold dome;
dôme froid;
Kaltkuppel;
hideg kupola;
холодный купол;
cono frío/domo de aire frío;

masă de aer rece în formă de dom sau cupolă, delimitată lateral şi pe deasupra de o *suprafață* frontală, care apare de obicei în partea posterioară a unei depresiuni.
(OMM C 2200)

434 **curba cantitate-durată**
depht-duration curve;
courbe hauteur-durée;
Niederschlag Dauer-Menge Kurve/Krümmung;
csapadékmennyiség-időtartam görbe/~-terület;

кривая зависимости слоя осадков от их продолжительности;

curva altura-duración;

curbă care reprezintă relația dintre cantitatea medie a unei precipitații şi durata acesteia într'o regiune sau pe o suprafață dată.
(OMM D 0270)

435 **curba cantitate-durată-frecvență**

depht-duration-frequency curve;

courbe hauteur-durée-fréquence;

Niederschlag Dauer-Menge-Frequenz Kurve/Krümmung;

csapadékmennyiség-időtartam-gyakoriság görbe;

кривая зависимости слоя осадков от их частоты и продолжительности;

curva de la altura, la duración y la frecuencia;

curbă care ilustrează relația dintre *arealul precipitației* şi frecvența de producere a perioadelor cu precipitații de diferite durate.
(OMM D 0280)

436 **curba înălțime-suprafață**

depht-area curve;

courbe hauteur-surface;

Niederschlag Höhe-Fläche Kurve/Krümmung;

csapadék mennyeség-terület;

кривая зависимости слоя осадков от площади их распрастространения;

curva altura-área;

curba care relevă relația dintre cantitatea medie a unei ploi în funcție de suprafața zonei pe care cade, pentru o perioadă determinată a precipitației respective.
(OMM D 0250)

437 **curbă de confort**

comfort curve;

courbe de confort;

Behaglichkeitkurve/~krümmung;

komfortgörbe;

кривая комфортности;

curva de bienestar;

curba care delimitează pe o *diagramă de confort* condițiile limită în care o persoană are o senzație de bine, de confort.
(OMM C 2340)

438 **curbă de stratificare**

stratification curve;
courbe de stratification;
Schichtungkurve;
rétegződési görbe;
кривая стратификации;
curva de estratificación;

relația dintre două sau mai multe variabile exprimată sub forma unei linii de regresie, folosită de exemplu în probleme de prognoză.
(OMM S 2980)

439 **curcubeu**

rainbow;
arc-en-ciel;
Regenbogen;
szivárvány;
радуга;
arco iris;

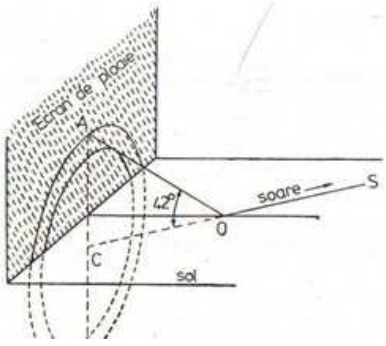

fotometeor constituit dintr'un grup de arcuri concentrice colorate, ale căror culori se succed către exterior de la violet la roşu, produs prin refracția luminii solare sau lunare pe un „ecran" de picături de apă (picături de ploaie, de burniță sau de ceață) din atmosferă.
(OMM R 0750)

440 **curcubeu alb**

vezi C 442 curcubeu pe ceață

441 **curcubeu lunar**

moonbow/lunar bow;
arc-en-ciel lunaire;
Mondregenbogen;

holdszivárvány;
лунная радуга;
arco iris lunar/arco lunar;

fotometeor format în acelaşi mod ca cel solar însă mai slab ca intensitate, a cărui lumină provine de la Lună nu de la Soare.
(OMM L 1060, M 2000)

442 **curcubeu pe ceaţă**/curcubeu alb
fog bow/white rainbow;
arc dans le brouillard/arc-en-ciel blanc;
Nebelbogen/weißer Regenbogen;
ködszivárvány/szivárvány;
туманная радуга/белая ~;
arco de la niebla/~ iris blanco;

curcubeu principal format prin reflexia, refracţia şi, în mai mică măsură, prin difracţia luminii solare sau lunare pe picăturelele foarte mici de apă; acest tip de curcubeu apare pe un "ecran de ceaţă"sau, foarte rar, de pâclă. Constă dintr'o bandă albă, în general, tivită cu un franj fin roşu la exterior şi unul albastru, la fel de fin, la interior.
(OMM F 0710)

443 **curcubeu pe rouă**/curcubeu pe sol
dewbow;
arc-en-ciel de rosée/arc-en-terre;
Tauregenbogen;
harmatcseppeken kialakuló szivárvány;
радуга в каплях росы;
arco del rocio ;

fotometeor sub forma unui arc, asemănător cu un curcubeu, adesea de formă hiperbolică, format prin refracţia şi reflexia razelor de Soare în picăturile de rouă.
(OMM D 0390)

444 **curcubeu pe sol**
vezi C 443 curcubeu pe rouă

445 **curcubeu principal**
primary rainbow;

arc-en-ciel principal;
Hauptregenbogen;
főszivárvány;
первая радуга/основная ~;
arco iris primario;

forma de *curcubeu* observată cel mai frecvent şi cel mai strălucitor, care are arcul violet cu o rază de 40^0 şi cel roşu exterior cu raza de 42^0. (OMM P 1760)

446 **curcubeu secundar**
secondary rainbow;
arc-en-ciel secondaire;
Nebensächlichregenbogen/secundär Regenbogen;
mellékszivárvány;
вторая радуга;
arco iris secundario;

curcubeu suplimentar care se formează peste cel principal; în acesta, culorile sunt dispuse invers, roşu la interior cu o rază de 50^0 şi violet la exterior cu o rază de 54^0.
(OMM S 0610)

447 **curcubeu supranumerar**
supernumerary rainbow;
arc sur numéraire;
überzählinger Regenbogen;
szellemképes szivárvány;
дополнительная радуга;
arcos irissupernumerariós;

arc îngust şi colorat (verde, violet sau portocaliu) datorat interferenţei prin difracţie, rareori observat pe marginile unui *curcubeu*, în interiorul *curcubeului principal* sau, mai rar, la exteriorul *curcubeului secundar*. (OMM S 3600)

448 **curent ascendent**
vezi A 304 ascendenţă.

449 **curent convectiv**/~ de convecţie
convection current/convective ~;

courant de convection/~ convectif;
Konvektionsstrom;
konvekciós áram;
конвекционный ток/конвекционое течение;
corriente de convección/~ convectiva;

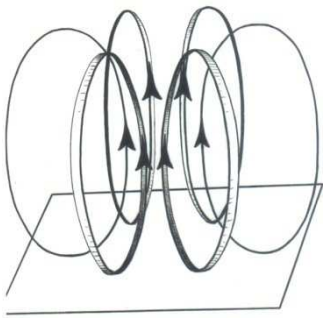

1. orice curent ascendent de aerasociat *convecţiei* aşa cum sunt *termicele* sau *curenţii ascendenţi* din norii *Cumulus;*
2. orice transport net de *sarcină electrică* rezultată dintr'un transport de masă dintr'un mediu încărcat electric (ca de exemplu convecţia turbulentă);
3. orice curent electric produs de forţe neelectrice, ca de exemplu particulele de precipitaţii încărcate.
(OMM C 2910)

450 **curent de bază**
vezi F 042 flux de bază

451 **curent de compensare**
supply current ;
courant de compensation;
Kompensationsstrom;
kompenzációs áram;
ток снабжения;
corriente de compensación;
curent electric din atmosferă care transportă o sarcină pozitivă în sus sau o sarcină negativă în jos, necesară pentru compensarea curentului aer-Pământ care, pe timp frumos, transportă sarcină pozitivă în jos.
(OMM S 3690)

452 **curent de convecţie**
vezi C 449 curent convectiv

453 **curent de derivă**/curent de vânt
drift current/wind-driven ~;
courant de dérive/~ dû au vent;
Stromversetzung/Windstrom;
szélhajtotta áramlás;

дрейфовое течение/течение под действием ветра;
coriente de deriva/~ ocasionada por el viento;

mişcarea sau deplasarea unei mase de apă datorată acțiunii vântului asupra suprafeței acesteia.
(OMM D 1070)

454 **curent de ghidaj**
steering flow;
courant de guidage;
Führungsströmung;
vezetőáramlás;
ведущий поток;
corriente rectora/flujo guiador;

curent atmosferic, situat de regulă în troposfera mijlocie sau înaltă, a cărui direcție este strâns legată de cea a perturbațiilor de la nivelurile inferioare.
(OMM S 2880)

455 **curent (electric) de precipitații**
precipitation current;
courant de précipitation;
Niederschlagsstrom;
csapadékáram;
перенос осадками электрических зарядов цз облака к земной поверхности;
corriente de precipitación;

fluxul de *sarcini electrice* ce pleacă dintr'un nor spre suprafața terestră, rezultat din căderea unei precipitații încărcată electric.
(OMM P 1390)

456 **curent de supratensiune**
surge current;
courant de surtension;
Stromstoßwelle;
áramhullámlökés;
сверхток;
coriente de sobretensión;

undă scurtă şi de intensitate mare a curentului electric care poate parcurge o rețea electrică, aşa cum ar fi o rețea de transport, atunci când un segment al acesteia este afectat de activitatea electrică a unui oraj.
(OMM S 3870)

457 **curent de vânt**
vezi C 453 curent de derivă

458 **curent descendent**
downdraught;
courant (d'air) descendant;
Abwärtsstrom/absteigender Luftstrom;
légáramlás/leszálló ~;
нисходящий (воздушный) поток;
corriente descendene;
mişcare de coborâre a unei coloane de aer, de regulă asociată cu *norii convectivi*, reprezentând ramura compensatoare a circulației convective; asemenea curenți sunt la scara de mărime a norilor la care sunt asociați.
(OMM D 0990)

459 **curent laminar**
laminar flow;
courant laminaire;
Laminarströmung;
lamináris áramlás;
ламинарный поток;
corriente laminar;
curent în care aerul se mişcă fără perturbații, *liniile de curent* fiind dispuse în straturi sau fâşii paralele; este opusul curentului turbulent.
(OMM L 0110)

460 **curent meridianal/**flux meridianal
meridional flow;
courant méridien/flux ~;
meridionale Strömung;
meridionális áramlás;

меридиональное течение;
flujo meridiano;
vânt care suflă de la sud către nord sau invers.
(OMM M 0640)

461 **curent tranzitoriu**
transitional flow;
régime transitoire;
Ausgleichsstrom/Einschwingsstrom;
átmeneti áramlás/lamináris és turbulens között;
переходный режим;
corriente transitoria;
curentul de aer care face trecerea dintre un *curent laminar* şi un *curent turbulent.*
(OMM T 1330)

462 **curent turbulent**
vezi T 265 turbulenţă.

463 **curentul (electric) aer-Pământ**
air-Earth current;
courant air-Terre;
Luft-Erde Strom;
levegő-föld áram;
вертикальный ток;
corriente aire-Tierra;
transferul de *sarcină electrică* din atmosfera încărcată pozitiv către Pământ, incărcat negativ.
(OMM A 1180)

464 **curentul Birkeland**
Birkeland current;
courant de Birkeland;
Birkeland Strom;
Birkeland áram;
токи Биркеланда;
corriente de Birkeland;
curenţi electrici ionosferici care circulă mai ales de-a lungul câmpului magnetic decât perpendicular pe acesta.

(OMM B 0810)

465 **curentul circumpolar antarctic**/deriva datorată vânturilor de vest

antarctic circumpolar current/west wind drift;
courant circumpolaire antarctique/dérive due aux vents d'ouest;
antarctisch Zirkumpolarströmung;
antarktikus cirkumpoláris áramlás ;
антарктическое (круговое) полярное течение/перенос западным ветром;
corriente circumpolar antártica/deriva debida a los vientos del oeste;

curentul oceanic cu cel mai mare volum de transport şi cea mai rapidă viteză, care circulă de la vest către est în toate oceanele din vecinătatea Antarcticei. Curenți similari, însă de mai mică amploare, există şi în apele sepentrionale ale Atlanticului şi Pacificului.
(OMM A 1970)

466 **curentul de conducție aer-Pământ**

air-Earth conduction current;
courant de conduction air-Terre;
Luft-Erde Leitungsstrom;
levegő-föld vezetésiáram;
вертикальный ток проводимости;
corriente aire-Tierra;

partea din *curentul aer-Pământ* datorată conductivității electrice a atmosferei.
(OMM A 1170)

467 **Curentul golfului**

vezi G 040 Golfstream.

468 **curentul inelar circumterestru**

ring current;
anneau de courant circumterrestre;
zirkumterrestrische Ringförmigstrom;
gyűrűáram;
кольцевой ток;

corriente anular;

curent electric orientat spre vest, care înconjoară Pământul proximativ în planul ecuatorului la o distanță de câteva raze terestre; este determinat de mișcarea diferențiată vest-est a particulelor încărcate, de semn opus, captate în câmpul magnetic.
(OMM R 1840)

469 **curentul jet**/jet, jetstream

jet stream;

courant-jet/aérojet;

Strahlstrom/Jet-Stream;

jet stream/jet, sugáráramlás, futóáramlás;

струйное течение;

corriente en chorro;

fenomen meteorologic macroscalar, cu lungimi de câteva mii de km, care se manifestă sub forma unui curent de aer cu profil transversal tubular aplatizat, cvasiorizontal, axat pe o linie de viteză maximă şi sprin viteze mari ale vântului (peste 30 m/s), prin gradienți orizontali şi verticali mari de temperatură şi prin puterincă forfecare orizontală şi verticală a vântului(gradientul orizontal de viteză este de ordinul a 10m/sec/100km la latitudinle mijlocii, respectiv 5m/sec/100km la cele joase şi cel vertical de 5-10 m/sec/km). Se observa frecvent in troposfera mijlocie şi înaltă (peste nivelul de 500 hPa).
(OMM J 0020, Dmet 279)

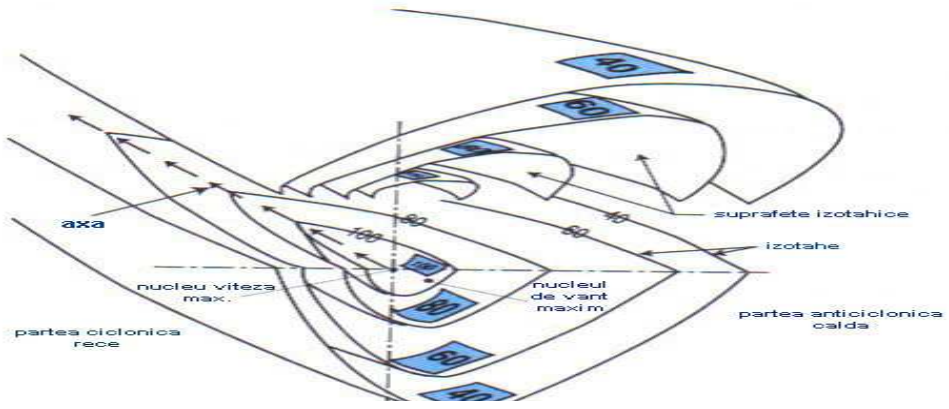

Sectiune clasica printr-un current jet (emisfera Nordica)

470 **curentul jet al nopții polare**/jetul nopții polare

polar night jet;

courant-jet de la nuit polaire;

Polarnacht Strahlstrom;
sarki éjszakai jet/~~ jet-stream;
струйное течение на краю полярной ночи;
corriente en chorro durante la noche polar;

curent jet de vest, cu intensitatea maximă situată în apropierea *stratopauzei*, activ la latitudinile mijlocii şi subpolare ale emisferei cu iarnă; originea acestuia este consecința răcirii prelungite a aerului prin radiație la latitudinile înalte în timpul acestui sezon.
(OMM P 1100)

471 **curentul jet de nivel jos – LLJ**/jetul de nivel jos
low level jet(stream) – LLJ;
jet à base altitude/courant-jet ~ ~ ~;
tiefer Jetstream/niederhöhenlage Strahlstrom;
alacsony szinti jet;
струйное течение нижнего уровня - LLJ/
низкоуровенное ~ ~ ;
corriente en chorro a baja altura – LLJ/chorro a ~ ~;

curent jet situat la un nivel foarte jos față de curenții jet din troposfera înaltă, întotdeauna sub nivelul de 500 hPa. Este de dimensiuni mici şi durată efemeră şi este materializat printr'o creştere a vitezei vântului cu înălțimea urmată de o scădere a acesteia până la cel puțin jumătate din valoarea maximă atinsă; este observat destul de des deasupra câmpiilor întinse la înălțimi de 1000-1500m ca rezultat al proceselor radiative din *stratul limită*. Frecvent apare sub un jet troposferic, ca o prelungire a acestuia în troposfera joasă cu respectarea criteriilor de variație verticală ale vitezei vântului. Ca exemple sunt citate curentul jet de deasupra Africii orientale, jeturile nocturne sau jeturile de deasupra marilor câmpii americane şi europene.
(OMM L 0950)

472 **curentul jet mezosferic**/jetul mezosferic
mesospheric jet (stream);
courrant-jet mésosphérique;
mesosphärische Strahlstrom;
mezoszférikus jet stream;
мезосферное струйное течение;

corriente en chorro mesosférica;

curent jet al latitudinilor subpolare sau mijlocii, situat la o altitudine de aproximativ 60 km, care suflă de la vest în emisfera cu iarnă şi de la est în cea cu vară; jetul de iarnă este similar cu *jetul nopţii polare*.
*(*OMM M 0790)

473 **curentul jet nocturn/**jetul nocturn

nocturnal jet;
courant-jet nocturne;
nächtliche Strahlström;
éjszakai jet;
ночное струйное течение;
corriente en chorro nocturna ;

strat nocturn cu vânt puternic, cu viteză mai mare decât cea geostrofică, situat la o înălţime de câteva sute de metri deasupra solului; asemenea strat se poate forma în condiţiile unei răciri puternice a solului în timpul nopţii care separă fluxul din altitudine de acţiunea de frecare cu suprafaţa terestră.
(OMM N 0480)

474 **curenţi electrici în atmosferă**

electric currents in the atmosphere;
courants électriques dans l’atmosphère;
elektrische Strome in der Atmosphäre;
elektromos áramok a légkörben;
электрические токи в атмосфере;
corrientes eléctricas en la atmósfera;

deplasare relativă a ionilor şi electronilor în prezenţa câmpului geomagnetic; ionii şi electronii se deplasează perpendicular pe acesta datorită *vântului solar*. Cea mai mare parte a acestor curenţi corespunde deplasării ionilor.
(OMM E 0410)

475 **cutia barometrului**

barometer case/~ box;
boîte à baromètre/abri à ~;
Barometerschrank;
barométerszekrény;

шкаф для барометра/яшик для ~;

caja del barómetro/estuche barométrico;

cutie special construită pentru a transporta şi adăposti un *barometru cu mercur* instalat la o staţie meteorologică; serveşte la protejarea instrumentului împotriva şocurilor, în special pe parcursul transportului şi a variaţiilor bruşte de temperatură; este prevăzută cu accesorii care asigură suspendarea barometrului în poziţie verticală permanentă, obligatorie pentru o funcţionare corectă şi, în egală măsură, pentru asigurarea transportului acestuia în condiţii de siguranţă.

(OMM B 0390)

D

001 **datarea cu C_{14}**

vezi D 002 datarea cu radiocarbon

002 **datarea cu radiocarbon/**metoda radiocarbonului, metoda datării cu carbon 14

radiocarbon dating/carbon-14 dating method;
méthode du radiocarbone/datation par le ~;
Radiokohlenstoffmethode/Radiokohlenstoffdatierug, Radiokarbonmethode;
radiokarbon-módszer/karbon időmeghatározási módszer, radiokarbon időmeghatározás;
радиоуглеродное датирование/датирование по изотопу углерода ^{14}C;
método del radiocarbono/~ del carbono 14;

metodă folosită pentru determinarea vechimii sau vârstei unui material, mineral, fosilă sau rocă prin folosirea carbonului 14, izotop radioactiv a cărui vârstă de înjumătățire este de 5600 ani.
(OMM C 0160, R 0510)

003 **date asupra înghețului**

freeze data;
donnés sur le gel;
Frostdaten/Frierendaten;
fagy adatok;
данные о заморозках;
datos de congelación

informații meteorologice (statistice și/sau prognostice) inferioare punctului de îngheț.
(OMM F 1050)

004 **date climatologice**

climatological data;
données climatologiques;
klimatologisches Datum/Klimadatum;
éghajlati adatok;

климатологические данные;
datos climatológico;

orice fel de date sau informații – instrumentale, indirecte, ca de exemplu inelele de creştere ale arborilor, istorice – care, în ansamblu, constitue sursa principală de informații pentru studiul climatului unui loc sau al unei regiuni.
(OMM C 1270)

005 **debaclu**
breackup;
débâcle;
Eistrieb;
jégzajlás;
ледоход;
desglaciación;

etapă a sezonului de *dezgheț*, caracterizată prin ruperea bruscă a podului de gheață, urmată de plecarea masivă a ghețurilor (sloiurilor), care are loc în general pe râurile interioare; în cazul lacurilor sau al banchizei marine litorale, procesul este declanşat frecvent şi de acțiunea vântului, în special în ceea ce priveşte plecarea sloiurilor.
(OMM B 1160)

006 **debit (hidrologic)**
discharge;
débit;
Abflußmenge/Wassermenge, Ausflußmenge;
vízhozam/vízmennyiség;
расход;
caudal/aforo;

volumul de apă care trece printr'o secțiune transversală a unui curs de apă în unitatea de timp.
(OMM D 0770)

007 **decadă**
dekad;
décade;
Dekade;
dekád;

декада;
década;
perioadă de zece zile consecutive, folosită de regulă de climatologi pentru studiul *elementelor meteorologice.*
(OMM D 0150)

008 **deceniu**
decade;
décenie;
Jahrzehnt/Dezenium;
évtized/decennium;
десятилетие;
decenio;
perioadă sau interval de zece ani consecutivi, folosită uneori în studiul *elementelor meteorologice.*
(OMM D 0110)

009 **deficitul de saturație**
saturation deficit;
déficit de saturation;
Sättigungsdefizit;
telítési hiány/~ deficit;
дефицит насыщения/дефицит влажности;
déficit de saturación;
diferența dintre tensiunea reală a vaporilor de apă şi tensiunea vaporilor saturanţi (tensiunea maximă sau de saturație) ale unei particule de aer la o temperatură şi presiune date.
(OMM S 0260)

010 **deficitul de umiditate din sol**
soil moisture deficit;
déficit d'humidité du sol;
Defizit der Bodenfeuchtigkeit;
talajnevedsség deficit/vizhiány, éghajlati vizhiány;
дефицит влбжности погвы;
déficit de humedad del suelo;
1. cantitatea de umiditate necesară pentru a readuce un eşantion de sol la *capacitatea lui de câmp;*

2. diferența dintre capacitatea de retenție a solului şi umiditaea lui reală. (OMM S 1850)

011 **deficitul punctului de rouă**

dew-point depression/~ of the dew-point, dew-point deficit, dew-point spread, temperature dew-point spread;

dépression du point de rosée;

Taupunktdepression/Taupunktdifferenz;

hartmatpont-depresszió/telítési hiány;

депрессия точки росы/распространение точки росы, диапазон отклонений ~ ~, температурный диапазон отклонения ~ ~;

depresión del punto de rocío/déficit del punto de ~;

diferența T-T_d dintre temperatura aerului T şi tepmperatura *punctului de rouă* T_d.

(OMM D 0240, D 0430, D 0440)

012 **deformarea arborilor**

tree deformation;

déformation des arbres;

Baumverformung/Deformation der Baum;

fák deformációja a szél hatására;

деформация деревьев;

deformación de los árboles;

modificarea permanentă a coroanei arborilor sub efectul vântului dominant; în general, asemenea arbori au o structură asimetrică, în care ramurile sunt orientate în direcția opusă vântului (arbori drapel) sau sunt abătute în jos şi întinse pe sol.

(OMM T 1430)

013 **degajarea cerului**

vezi Î 046 înseninare

014 **dendroclimatologie**

dendroclimatology/tree-ring climatology;

dendroclimatologie;

Dendroklimatologie;

dendroklímátológia/dendrokronológia;

дендроклиматология/климатология прироста древесных колец;

dendroclimatología;

ramură a climatologiei care are ca obiect studiul *fluctuaţiilor climatice* pe baza inelelor anuale de creştere ale anumitor arbori (de regulă seculari).

(OMM D 0180)

015 **densimetru de zăpadă**

vezi S 168 sondă de zăpadă

016 **densitatea aerului**

air density;

masse volumique de l'air/densité de l'air;

Luftdichte;

levegő sűrűsége;

плотность воздуха;

densidad del aire;

masa aerului pe unitatea de volum; la presiunea de 1013,25 hPa şi temperatura de 0^0C, valoarea acesteia este 1,2923 kg/m^3.

(OMM A 1150)

017 **densitatea aerului umed**

density of moist air;

masse volumique de l'air humide/dénsité de ~ ~;

Feuchteluftdichte;

nedves levegő sűrűsége ;

плотность влажного воздуха;

densidad del aire húmedo;

pentru o mostră de aer umed, raportul dintre masa sau greutatea lui şi volumul pe care-l ocupă.

(OMM D 0200)

018 **densitatea aerului uscat**

density of dry air;

masse volumique de l'air sec/densité de ~ ~;

Trockenluftdichte;

száraz levegő sűrűsége;

плотность сухого воздуха;
densidad del aire seco;

pentru o mostră de aer uscat, raportul dintre masa sau greutatea lui şi volumul pe care-l ocupă.
(OMM D 0190)

019 **densitatea aparentă a solului**
bulk density of soil;
masse volumique apparente du sol/densité apparente du ~;
Volumendichte des Bodens;
talaj térfogatsűrűsége;
объемный вес почив;
densidad aparente del suelo;

greutatea sau masa uscată a unității de volum dintr'un eşantion de sol (inclusiv aerul conținut).
(OMM B 1310)

020 **densitatea optică a unui nor**
optical density of a cloud;
densité optique d'un nuage;
optische Dichte einer Wolke;
felhő optikai sűrűsége;
оптическая плотность облака;
densidad óptica de una nube;

parametrul (d_λ) egal cu logaritmul raportului dintre fluxul de lumină $(I_{0\lambda})$ cu lungimea de undă (λ), incident pe un nor şi fluxul emergent al norului; acest parametru caracterizează măsura în care norul respectiv lasă să traverseze această lumină: $d_\lambda = \log_{10} I_{0\lambda} / I_\lambda$.
(OMM O 0270)

021 **densitatea reală a solului**
actual density of the soil;
masse volumique réelle du sol/densité réelle du sol;
Realdichte des Boden/spezifisches Bodengewicht;
talaj tényleges sűrűsége;
фактическая плотность почвы/удельный вес ~;
densidad real del suelo;

masa uscată a unității de volum dintr'un eşantion de sol, excluzând aerul conținut în starea inițială; densitatea reală a solului este întotdeauna mai mare decât *densitatea aparentă* a acestuia.
(OMM A 0420)

022 **densitatea rețelei**

network density;
densité d'un reseau;
Netzdichte/Dichte des Netz;
hálozát sűrűsége;
плотность сети;
densidad de la red;

distanța dintre stațiile de observare (etalonul de apropiere) dintr'o rețea stabilită pentru anumite studii sau cercetări specifice de meteorologie, ca de exemplu studii climatologice sau de prevedere/prognoză pe termen foarte scurt.
(OMM N 0340)

023 **densitatea zăpezii**

density of snow/snow density;
densité de la neige;
Schneedichte;
hósűrűség;
плотность снега;
densidad de la nieve;

raportul dintre volumul zăpezii topite, provenită dintr'un eşantion de zăpadă şi volumul inițial al acestuia, adică densitatea relativă a eşantionului respectiv.
(OMM D 0210)

024 **densitate balistică**

ballistic density;
densité balistique;
ballistische Luftdichte;
ballisztikus légsűrűség;
баллистическая плотность (воздуха);
densidad balística;

valoare constantă ipotetică a densității aerului pe traiectoria unui proiectil, folosită în calculele balistice, care ar produce aceeiaşi rezistență totală ca cea întâlnită de un proiectil în atmosfera reală; reprezintă media ponderată a raporturilor dintre densitatea observată şi densitatea atmosferei standard calculată strat cu strat până la înălțimea maximă a traiectoriei.
(OMM B 0160, Dmet D 12, Dmag B 06)

025 **densitate spectrală (a unei mărimi energetice)**
spectral concentration (of a radiometric quantity);
densité spectrale (d'une grandeur énergétique)
spektrale Dichte;
spektrumsűrűség/sugárzási spektrumsűrűség;
спектральн плотность (радиационноu энергии);
concentración espectral (de una magnitud radiométrica)
partea din această mărime, luată dintr'un interval infinit de mic centrat pe o lungime de undă determinată (sau frecvență), din acest interval.
(OMM S 2240)

026 **depegramă**
depegram;
dépégramme;
Depegramm;
depegram;
депеграмма;
depegrama;
curbă trasată pe baza datelor rezultate dintr'un sondaj aerologic care reprezintă *punctul de rouă* în funcție de presiune.
(OMM D 0220)

027 **deplasarea anticiclonului/**traiectoria unui anticiclon
anticyclone mouvement;
mouvement d'un anticyclone/trajectoire d'un ~;
Verschiebung/Verlegung der Antizyklone;
az anticyklon mozgása;
антициклонное движение;
movimiento anticiclonico;

deplasarea spațială a unei arii de mare presiune, determinată de redistribuirea locală a masei atmosferice, realizată prin mişcarea tridimensională asociată circulației generale; traiectoria centrului anticiclonului este adesea modificată de încălzirea sau răcirea locală a coloanei de aer, datorată fluxurilor termice de la suprafața terestră, care afectează densitatea şi ca urmare modifică presiunea la nivelul solului.
(OMM A 2100)

028 **deplasarea ciclonului/**traiectoria unui ciclon, ~unei depresiuni
cyclone movement/track of a depression;
mouvement d'un cyclone/trajectoire d'une dépression;
Verschiebung/Verlegung der Zyklone, Bahn der ein Tief/ Depressiontrajektorie;
a ciklon mozgása/depresszió pályája;
движение циклона/траектория депрессии;
movimiento de un ciclón/trayectoria de una depresión;
1. deplasarea spațială a unui centru de joasă presiune determinată de redistribuirea locală a masei atmosferice; *traiectoria* centrului respectiv este adesea modificată prin încălzirea sau răcirea coloanei de aer, datorată fluxurilor termice de la suprafața terestră sau transformării *căldurii latente* asociată formării norilor şi precipitațiilor; în ansamblu, toate aceste procese modifică distribuția temperaturii în coloana de aer, ceea ce duce la schimbarea densității şi în final la modoficarea presiunii la nivelul solului. (OMM C 3540)
2. traseul urmat de centrul unei depresiuni pe tot parcursul duratei de viața a acesteia.
(OMM T 1210)

029 **deplasarea norilor**
cloud movement;
déplacement des nuages/mouvement des ~;
Verschiebung der Wolke/Wolkensbewegung;
felhőmozgás;
движение облаков;
movimiento de las nubes;
deplasarea în ansamblu a norilor într'un interval de timp determinat, sau mişcarea în interiorul unui sistem noros a elemntelor individuale,

observată de la suprafața terestră sau dintr'un avion, aerostat sau satelit.
(OMM C 1760)

030 **depresiunea Aleutinelor**
vezi D 050 depresiune semipermanentă

031 **depresiunea islandeză**
vezi D 050 depresiune semipermanentă

032 **depresiunea orizontului/**aplatizarea orizontului
dip of the horizon;
dépression de l'horizon;
Kimmtiefe/Kimmdepresion, Depression des Horizonts;
horizontdepresszió/horizont mélysége, ~ sülyedése;
понижение горизонта;
depresión del horizonte;
unghiul pe care-l face cu planul orizontal o rază vizuală tangentă la Pământ de-a lungul orizontului; în general, refracţia atmosferică tinde să diminueze depresiunea orizontului. Se determină cu relaţia:
$\cos k = R/R-h$, în care *R* este raza Pământului.
(OMM D 0710)

033 **depresiune**/ciclon, minim (barometric), zonă de joasă presiune
depresion/cyclone, low, low-pressure area;
dépression/cyclone, basse pression, zone de basse pression;
Depresion/Zyklone, Tiefdrucksgebiet ;
depresszió/ciklon, alacsonynyomású képződmény ;
депрессия/циклон,минимум, область низкого давления;
depreción/ciclón, baja, zona de baja presión ;
regiune din atmosfera terestră în care presiunea este mai mică decât cea din zonele înconjurătoare de la acelaşi nivel; pe o *hartă sinoptică,* aceasta este reprezentată la un nivel de altitudine dat printr'un sistem de *izobare,* iar la un nivel de presiune dat printr'un sistem de *izohipse,* care închid valori de presiune sau de altitudine relativ mici, valoarea cea mai scăzută fiind de regulă în centrul sistemului.
(OMM C 3510, D 0230, L0890)

034 **depresiune caldă**

warm low;
dépression chaude;
Wärmetief/Wärmezyklone, warm Zyklone;
meleg ciklon;
теплая депрессия/тёплый циклон;
depresión cálida/baja caliente;

orice depresiune care este mai caldă decât zonele învecinate de la nivelul corespunzător acesteia.
(OMM W 0120)

035 **depresiune centrală**

central depression;
dépression centrale;
Zentraltief/Zentralzyklone;
centrális ciklon/központi ~;
центральная депрессия;
depresión central;

în meteorologie, *depresiune* de dimensiuni foarte mari, adesea staționară, în perimetrul căreia circulă una sau mai multe depresiuni mai mici (depresiuni secundare).
(OMM C 0360)

036 **depresiune complexă**

complex low;
dépression complexe;
Komplexzyklone/Verwiekeltstief;
több középpontú alacsony nyomás;
многоцентровая депрессия;
depresión compleja;

zonă cu presiune atmosferică joasă, care conține mai multe centre ciclonice.
(OMM C 2410)

037 **depresiune extratropicală**/ciclon extratropical

extratropical cyclone/~ low;
cyclone extratropical/dépression extratropicale;
außertropische Zyklone;

mérséklet övi ciklon ;
внетропический циклон;
ciclon extratropical ;

sistem depresionar care se dezvoltă la latitudini situate în afara zonei delimitată de cele două tropice; în general, are durata de existenţă mult mai lungă, este de dimensiuni mult mai mari şi evoluează mai lent şi mai liniştit pe traiectorii cu o componentă predominant vestică.
(OMM E 1380)

038 **depresiune formată sub vânt**
vezi D 042 depresiune orografică

039 **depresiune în V**
V-shaped depression;
dépression en V;
V-artige Depression;
V alakú depresszió;
V-образная депрессия;
depresión en V;

pe o hartă sinoptică, depresiune ale cărei izobare (sau izohipse) sunt în formă de V; vârfurile acestor V sunt orientate către exteriorul depresiunii şi sunt situate într'un talveg bine marcat.
(OMM V 0560)

040 **depresiune musonică**
monsoon low;
dépression de mouson;
Monsunzyklone;
monszun ciklon/monszunális alacsonnyomás;
муссоная депресия;
baja del monzón;

depresiune care se formează în regiunile afectate de muson, situată alternativ, vara pe continent şi iarna pe ocean.
(OMM M 1920)

041 **depresiune oclusă**
occluded depression;
dépression occluse;

okkludierte Depression/~ Tief. ~ Zyklone;
okkludált depresszió/~ ciklon;
окклюдированная депрессия;
depresión ocludida ;

depresiune în care s-a format frontul oclus, respectiv sectorul cald s-a restrâns şi a fost ridicat deasupra aerului rece post- şi prefrontal.
(OMM O 0060)

042 **depresiune orografică**/depresiune formată sub vânt (1), depresiune de siaj (2)

lee depression/orographic ~(1), wake depression (2);
dépression sous le vent/~ orographique (1) dépression dans le sillage(2);
orographische Tief/Leedepression (1), Wirbelschleppetief (2);
orografikus depresszió (ciklon)/lee ciklon (1), (2);
подветренная депрессия/орографическая ~ (1), депрессия в тылу за антициклоном (2);
depresión a sotavento/~ orográfica (1), depresión de la estela (2);

1. depresiune barică ce se formează pe partea de sub vânt a unui obstacol orografic major (în aval în raport cu direcţia vântului).
(OMM L 0330, O 0390)
2. sistem depresionar care se formează imediat în aval de un obstacol în fluxul atmosferic.
(OMM W 0040)

043 **depresiune permanentă**/ciclon permanent

permanent depression;
dépression permanente;
Permanentdepression/~zyklone;
állandó ciklon/permanens depresszió ;
постоянная депрессия;
depresión permanente;

zonă de joasă presiune care predomină aproape tot anul peste o anumită regiune geografică şi care apare astfel pe hărţile anuale de presiune medie (ca de exemplu depresiunea islandeză, ciclonul mediteranean, etc).
(OMM P 0400)

044 **depresiune polară**

polar low/~ cyclone;
dépression polaire;
Polartief/Polardepression;
poláris ciklon/~ depresszió;
полярная область низкого давления/~ депрессия;
baja polar;

depresiune de mici dimensiuni şi puțin adâncă ce se formează în principal iarna în interiorul unei mase de aer polar sau arctic, situată peste unele bazine maritime de la latitudini polare; deplasarea acesteia este aproximativ aceeaşi ca cea a curentului de aer în care este inclusă.
(OMM P 1090)

045 **depresiune primară/**depresiune principală

primary depresison ;
dépression principale ;
Primärtief/~depression, Hauptzyklone ;
elsődleges ciklon ;
первичная депресия/главный циклон;
depresión primaria ;

depresiunea cea mai veche sau cea mai importanta dintr'o familie de depresiuni.
(OMM P 1740)

046 **depresiune principală**

vezi D 045 depresiune primară.

047 **depresiune rece/**ciclon rece

cold low;
depression froide;
kalte Zyclone;
hideg ciklon;
холодная депрессия/холодныи циклон;
depresión fría/baja fría;

depresiune sau *ciclon* care este mai rece decât vecinătățile ei de la acelaşi nivel.
(OMM C 2230)

048 **depresiune retrogradă**/ciclon retrograd

retrograde depressión /~cyclone;

depressión rétrograde/~ cyclone;

rückläufige Depression /~ Zyklone, Retrogradetief/retrograd Depression;

retrográd depresszió /~ ciklon, maradi ~;

возвращающиися циклон/аномальная депрессия, циклон с обратным движением;

depresión retrógrada/ciclón retrógrdo;

1. *depresiune* care se deplasează într'o direcție opusă celei a mişcării ei inițiale. (OMM R 1660)

2. ciclon sau depresiune cu traiectoria mult deosebită de cele obişnuite, determinată de perturbarea curentului director prin procese de blocare; procesul de retrogradare atrage după sine şi inversarea treptată a asimetriei termice a ciclonilor respectivi, implicit a sistemelor noroase frontale aferente.
(Dmet C 91)

049 **depresiune secundară**/cilon secundar

secondary cyclone/secondary low;

cyclone secondaire/depresión secondaire;

Randtief/Randzyklone, sekundäre Zyklone;

másodlagos ciklon/másodlagos depresszió;

вторичная депрессия/вторичный циклон;

ciclón secundario/depression secundaria;

centru de joasă presiune care apare în vecinătatea unei depresiuni mai veche şi mai adâncă, denumită principală sau primară ; de regulă, aceasta se dezvoltă rapid şi, la rândul ei poate deveni depresiune principală. În emisfera nordică, un ciclon secundar se deplasează pe o traiectorie în sensul invers acelor de ceas în jurul centrului primar. Frecvent, ciclonii secundari se dezvoltă inițial pe o ondulație a frontului polar şi determină deseori intensificarea vântului şi precipitații intense, iar în timpul verii şi oraje.
(OMM S 0580, Dmet C 92)

050 **depresiune semi-permanentă**/depresiune semipermanentă, depresiunea Aleutinelor, depresiunea islandeză

semi-permanent depression/Aleutian, Icelandic low;
dépression semi-permanente/~ des Aléoutines, d'Islande;
halb-permanent Tief/Islandtief, Aleutentief;
szemipermanens depresszió/izlandi, aleuti, alacsonynyomás (ciklon);
полупостоянная депресия/алеутский минимум, исландский минимум;
depresión semipermanente/~ de las Aleutianas, de Islandia;
regiune în care predomină o mare parte din an valori mici ale presiunii şi unde apare o *depresiune* barică pe hărţile de presiune medie lunară.
(OMM A 1460, I 0110, S 0740)

051 **depresiune staţionară**/ciclon staţionar
stationary cyclone/stationary depression;
cyclone stationaire/dépression stationaire;
stationäre Zyklone/stationäre Depression;
stacionárius ciklon/stacionárius depresszió;
стационарныи циклон;
ciclón estacionario/depresión estacionaris;
centru de joasă presiune puţin mobil într'o perioadă determinată de timp;această caracteristică apare de regulă în ultimul stadiu de evoluţie ciclonică, după ocluderea centrului respectiv.
(Dmet C 93)

052 **depresiune tăiată**/ciclon tăiat
cut-off low;
depresión coupé;
abgeschnürte Zyklone;
leszakadt ciklon/cut-off ciklon;
отсеченная депрессия/отсеченныи цимлон;
depresión de gota fría/depresión cortada;
depresiune rece deplasată către ecuator, provenită din curentul vestic de bază de la latitudinile mijlocii în care a fost inclusă iniţial.
(OMM C 3460)

053 **depresiune termică**/ciclon termic
thermal low/heat ~;

dépression thermique;
Hitzetiefdruckgebiet;
termikus ciklon;
термическая депресия/тепловая ~;
depresión térmica/baja ~;

depresiune generată de temperaturile ridicate determinate de încălzirea puternică a suprafeței terestre.
(OMM T 0480)

054 **depresiune tropicală**
vezi C 165 (b) ciclon tropical

055 **depunere acidă**/precipitație acidă, ploaie acidă, poluare acidă
acid deposition/~ pollution, ~ precipitation, ~ rain;
retombée acide/pollution ~, précipitation ~, pluie ~ ;
sauer Niederschlage/säuerlich Regen, Sauerverunreinigung ;
savas eső/~ ülepedés, ~ szennyeződés;
кислотные отложения/~осадки,кислотное загразнение, кислотный дождь;
deposición ácida/contaminación ~, lluvia ~, precipitación ~;

depunere de substanțe acide (cu pH sub 5,7) provenită din transportul atmosferic la mare distanță al unor poluanți ca oxizii de sulf şi de azot, care produc o aciditate crescută în mediul înconjurător când se depun pe suprafața terestră.
(OMM A 0290)

056 **depurație prin precipitații**
vezi S 175 spălare prin precipitații

057 **deriva vânturilor de vest**
vezi C 463 curentul circumpolar antarctic

058 **descălțarea semănăturilor**
vezi A 096 afânarea solului prin geruire

059 **descărcare (electrică) de întoarcere**
vezi D 060 descărcare de retur.

060 **descărcare (electrică) de retur**

return stroke;
décharge en retour;
Hauptentladung ;
főáram/fővillám ;
возвратный удар/~ стример;
descarga de retorno/relámpago de ~ ;

descărcare intensă şi foarte luminoasă care are loc imediat după *trasor* sau *lider* prin acelaşi canal, însă în sens invers.
(OMM R 1690, R 1700)

061 **descărcare (electrică) internă**

cloud discharge ;
décharge interne ;
Wolkenentladung ;
felhővillám;
разряд в облаке;
descarga interna;

descărcare electrică care se produce în interiorul unui nor orajos şi care se manifestă printr'o iluminare difuză a norului respectiv, fără a se observa clar un canal distinct de descărcare.
(OMM C 1550)

062 **descărcare electrică în atmosferă**

air discharge;
décharge atmosphérique;
atmosphärische Entlandung;
légvillám;
разряд в атмосфере;
descarga al aire;

descărcare electrică sub formă de *fulger*, care se produce între un nor şi regiunea degajată din atmosfera înconjurătoare; fulgerul, cu un traseu sinuos şi adesea ramificat, pleacă dintr'un nor orajos în aerul înconjurător fără să atingă solul, în majoritatea cazurilor având o parte lungă cvasiorizontală.
(OMM A 1160)

063 **descărcare (electrică) în coroană**
vezi F 059 focul sf.Elm

064 **descărcare (electrică) între nori**
cloud-to-cloud discharge ;
décharge entre nuages ;
Entlandung zwischen Wolken ;
felhők közötti villám;
разряд между облаками;
descarga entre nubes;
descărcare electrică sub formă de fulger, care se produce între o zonă încărcată pozitiv şi una încărcată negativ situate în nori diferiți.
(OMM C 1940)

065 **descărcare (electrică) la sol**
vezi T 220 trăznet.

066 **descărcare (electrică) nor-sol**
vezi T 220 trăznet

067 **descărcare (electrică) prin puncte**
point discarge;
décharge par les points/~ ponctuelle;
Spitzenentlandung;
csúcskisülés;
точечный разряд;
descarga de punta;
descărcare electrică silențioasă şi neluminoasă care se produce de pe un conductor ascuțit, menținut la un potențial diferit de cel al gazului înconjurător. În atmosferă, arborii şi alte obiecte de pe sol care au puncte ascuțite sau protuberanțe pot fi surse de curent de descărcare prin puncte.
(OMM P 0900)

068 **descărcare (electrică) silențioasă**
vezi F 059 focul sf. Elm

069 **descărcare sol-nor**

ground-to-cloud discharge;
décharge sol-nuage;
Entlandung zwischen Boden und Wolke/Boden zu Wolkenentlandung;
felcsapó villám;
разряд от земли к облаку;
descarga de la tiera a la nube;

descărcare electrică luminoasă (fulger) în care canalul trasor (liderul) înaintează de jos în sus de la un obiect de pe sol, în special de pe clădirile înalte.
(OMM G 0880)

070 **deservire meteorologică**

vezi P 236 prestație meteorologică

071 **deşertificare**

desertification/desiccation;
désertification/dessèchement;
Wüstenung;
sivatagosodás/kiszáradás;
опустынивание/высушивание;
desertización/desertificación;

rezultatul sau efectul asupra vegetației a lipsei permanente de apă într'o regiune datorată diminuării precipitațiilor, lipsei irigațiilor sau probabil despăduririi ori exploatării agricole excesive.
(OMM D 0320)

072 **detectare la distanță**

vezi T 029 teledetecție.

073 **detector de apă lichidă Johnson-Williams/**detector J-W

Johnson-Williams liquid water meter/J-W detector;
détecteur d'eau liquide Johnson-Williams/détecteur J-W;
Johnson-Williams Liquidwasserdetektor/J-W Detektor;
J-W detektor;
измеритель жидкой воды Джонсона-Уильямса/J-W метр;
calibrador de agua liquida de Johnson-Williams/calibrador de

J-W;
instrument de măsură aeropurtat care foloseşte ca detector un fir încălzit, care se răceşte la contactul cu picăturelele din norii pe care-i traversează aeronava; scăderea temperaturii firului senzor datorată evaporării picăturelelor captate este funcție de conținutul de apă lichidă din norul traversat.
(OMM J 0060, J 0090)

074 **detector J-W**
vezi D 073 detector pentru apă lichidă

075 **detecția furtunilor**
radar storm detection;
détection de mauvais temps par radar;
Radargleichrichtung das Gewitter/~ das Sturm ;
zivatar radar/~-deteció;
радиолокационное обнаружение штормов;
detección de tormentas por medio del radar;
identificarea şi localizarea furtunilor, orajelor sau condițiilor de vreme severă (de timp rău) cu ajutorul radarului.
(OMM R 0130)

076 **dezgheț/** topire
thaw/breackup season;
dégel/déglacement;
Tauwetter (Schmelzen);
olvadási időszak;
оттепель/период ледохода;
deshielo;
1. topirea naturală a gheții sau a zăpezii pe suprafața terestră, ori a cristalelor de gheață din sol, din cauza încălzirii vremii; (Dmet D 32, DEX, OMM T 0380)
2. perioada din an, de la sfârşitul sezonului rece, când se întruneşte ansamblul de fenomene care conduc la dispariția stratului de gheață, sub influența factorilor climatici (temperatură, vânt) şi hidrologici (valuri, curenți, maree).
(OMM B 1170)

077 **diagnoză**

vezi A 169 analiza

078 **diagrama Amble**

Amble diagram;
diagramme d'Amble;
Amblediagramm;
Amble-diagram;
диаграмма Амбла;
diagrama de Amble;

diagramă cu axe oblice de temperatură şi logaritm de presiune *(T, ln p)* până la 500 hPa şi temperatură-presiune *(T,p)* peste 500 hPa.
(OMM A 1670)

079 **diagramă adiabatică**/diagramă aerologică, diagramă pseudoadiabatică

aerological diagram/~ diagram, adiabatic chart, pseudo-adiabatic chart;

diagramme aérologique/,~ adiabatique, carte adiabatique, aérologique, ~ pseudo-adiabatique;

Adiabatendiagramm/Aerologischediagramm, pseudoadiabatische Diagramm;

adiabatikus diagram/~ térkép, pseudoadiabatikus ~, pseudo-adiabatikus diagram, aerológiai ~;

адиабатная график/адибатный диаграмма, псевдоадиабатный график, псевдоадиабатная диаграмма, аеродинамическая ~;

diagrama aerológico/carta adiabatica, diagrama adiabático, carta pseudoadiabatica, diagrama pseudoadiabatico;

diagramă folosită pentru reprezentarea grafică a observațiilor din atmosfera liberă în analizele aerologice şi sinoptice, aşa cum sunt datele rezultate din radiosondaj; au axe de coordonate rectangulare sau oblice, care reprezintă temperatura şi presiunea sau o funcție de presiune şi conțin un ansamblu de curbe adiabatice şi pseudoadiabatice determinate.
(OMM A 0480, A 0520, A 0780, P 1940, P 1950)

080 **diagramă aerologică**
vezi D 079 diagramă adiabatică

081 **diagramă climatică/climatologică**
vezi C 219 climatogramă

082 **diagramă de comfort**
comfort diagram;
diagramme de confort;
Komfortdiagramm;
komfort diagram/~ térkép;
карта комфортности;
diagrama de bienestar;
diagramă care are coordonate temperatura şi umiditatea, folosită în analiza şi studiul climatelor condiţionate.
(OMM C 2330)

083 **diagramă de difuzie a luminii**
light scattering diagram;
diagramme de diffusion de la lumière;
Lichtstreuungsdiagramm;
fény szóródásának diagramja;
диаграмма рассеяния света/индикатриса рассеяния;
diagrama de la dispersión de la luz;
reprezentarea grafică a distribuţiei spaţiale a intensităţii luminii difuzată de o particulă, realizată prin trasarea vectorilor radiali a căror lungime este proporţională cu intensitatea radiaţei difuzate pe direcţiile respective.
(OMM L 0590)

084 **diagramă de radiaţie**
radiation chart;
diagramme de rayonnement;
Strahlungsdiagramm;
sugárzás-diagram;
радиационная диаграмма;
diagrama de radiación;

diagramă folosită pentru calcularea fluxului de radiație de undă lungă în atmosferă din distribuția temperaturii şi a principalelor constituente atmosferice, care o absorb sau o emit (vaporii de apă şi bioxidul de carbon).
(OMM R 0310)

085 **diagramă energetică**
energy diagram;
diagramme énergétique;
Energiediagramm;
energiadiagram;
энергетическая диаграма;
diagrama de energía;
diagramă termodinamică pe care aria cuprinsă în interiorul unei curbe ce reprezintă un ciclu închis de transformări este proporţională cu lucrul mecanic efectuat de o masă dată de gaz, care suferă transformările respective.
(OMM E 0660)

086 **diagramă Herlofson/**diagramă oblică *T-log p*
Herlofson diagram/skew *T-log p* diagram;
diagramme de Herlofson;
Herlofson Diagramm;
Herlofson-diagram;
диаграмма Герлофсона/косая диаграмма *T-log p*;
diagrama de Herlofson/~ oblicuo *T-log p*;
diagramă termodinamică ale cărei coordonate carteziene oblice sunt temperatura şi logaritmul presiunii.
(OMM H 0520)

087 **diagramă oblică *T-log p***
vezi D 086 diagrama Herlofson

088 **diagramă pseudoadiabatică**
vezi D 079 diagramă adiabatică

089 **diagramă Refsdal**
vezi A 088 aerogramă

090 **diagramă Rossby**

Rossby diagram;
diagramme de Rossby;
Rossby-diagramm;
Rossby-diagram;
диаграмма Россби;
diagrama de Rossby;

diagramă termodinamică ce are drept coordonate carteziene raportul de amestec şi logaritmul neperian al temperaturii potențiale a aerului uscat; liniile de egală valoare a temperaturii echipotențiale sunt suprapuse peste aceste coordonate.
(OMM R 1950)

091 **diagramă Stüwe**

Stüwe diagram;
diagramme de Stüwe;
Stüwe-diagramm;
Stüwe-diagram;
диаграмма Штюве;
diagrama de Stüwe;

diagramă termodinamică cu coordonate carteziene temperatura şi p^k (p= presiunea, $_k=R/c_p=0,2857$), R fiind constanta universală a gazelor pentru masa molară de aer uscat pur şi c_p căldura specifică a aerului la presiune constantă.
(OMM S 3140)

092 **diagramă termodinamică**

thermodynamic diagram;
diagramme thermodynamique;
thermodynamishe-Diagramm;
thermodinamikai-diagram;
термодинамическая диаграмма;
diagrama termodinámico;

diagramă care reprezintă starea termodinamică a unei porțiuni din atmosferă, definită prin presiune, temperatură şi umezeală, sau prin alte variabile care depind de acestă stare.Unii autori restrâng folosirea acestui termen la diagramele pe care suprafețe egale reprezintă energii egale.

(OMM T 0620)

093 **diagramă Werenskiold**
Werenskiold diagram;
Diagramme de Werenskiold;
Werenskiold-diagramm;
Werenskiold-diagram;
диаграмма Веренщельда;
diagrama de Werenskiold;
diagramă termodinamică ale cărei coordonate carteziene sunt temperatura potențială şi p^x (*p* este presiunea şi iar $_x$ este egal cu R/C_p = 0.2857, unde *R* este presiune constantă).
(OMM W 0690)

094 **dialogul om-maşină**/prelucrarea semiautomată
man-machine mix;
pocessus homme-machine;
Prozeß Man-Maschine/halbautomatische Umarbeitung;
félautomatizált feldolgozás;
диалог человек-машина;
método hombre-máquina;
combinarea tehnicilor umane subiective cu cele informatice.
(OMM M 0110)

095 **diferența psihrometrică**
wet-bulb depression;
différence psichrométrique;
Psychrometerdifferenz/psychrometrische Differenz;
pszichrometrikus különbség;
психрометрическая разность;
diferencia psicrométrica;
diferența dintre temperatura termometrului uscat şi cea a termometrului umed dintr'un *psihrometru*.
(OMM W 0750)

096 **diferențiere în salt de broască**
leapfrog differencing;
différentiation en saut de grenouille/~ à saute-mouton ;

Sprungfroschdifferenzierung;

bakugró differencia/korábbi időlépcső alapján történő extrapoláció;

схема центральных конечных разностей;

esquema de diferenciación centrada en el tiempo/diferenciación a intervalos sucesivos de tiempo;

metodă de extrapolare în timp folosită în modelele numerice, în care valorile pasului următor de timp sunt calculate conform relației: $S_{n+1} = S_{n-1} + 2\delta t(\delta S / \delta t)_n$, unde *S* este variabila ce trebuie calculată într'un punct de grilă determinat, δt este intervalul de timp, iar indicele arată la ce interval de timp corespunde variabila.
(OMM L 0320)

097 **diferențiere spre înainte**

forward differencing;

différentiation vers l'avant;

Vorwärtsdifferenzierung;

időbeli extrapoláció;

дифференцирование в шагом вперед;

diferenciación hacia adelante;

metodă de extrapolare în timp folosită într'un *model de prevedere numerică,* prin care se obțin valorile în pasul de timp următor plecând numai de la valorile pasului actual de timp, fără a mai utiliza valorile pasului anterior, ca de exemplu: $S_{n+1}=S_n+\delta t(\delta S/\delta t)_n$, unde *S* este variabila care trebuie calculată într'un punct de grilă determinat, δt intervalul de timp, iar indicele se referă la pasul de timp la care se aplică variabila.
(OMM F 0920)

098 **difluență**

diffluence;

diffluence;

Diffluenz;

diffluencia;

расходимость;

difluencia;

separarea sau îndepărtarea progresivă a *liniilor de curent* în sensul curgerii.

(OMM D 0560)

099 **difuzare regională**/transmisie regională
regional broadcast ;
diffusion régionale ;
Regionalübertragung/Reigonalübermittlung ;
tartományi terjesztés;
региональная радиопередача;
emisión radiofónica regional;
difuzare sau emisie de mesaje meteorologice destinată a fi recepționată într'o zonă determinată, provenite dintr'o *Regiune OMM* sau din zone adiacente limitate, în baza unui acord interregional.
(OMM R 1350)

100 **difuzia Ficker**
fickian diffusion;
diffussion fickienne;
Fickerdiffussion;
Ficker-szórás;
фиккинская диффузия;
difsión de Ficker;
difuzie care are aceeaşi amplitudine în toate direcțiile ; pentru o proprietate q este definită prin: $dq/dt = K\nabla^2 q$, unde K este *difuzivitatea* şi ∇^2 este operatorul laplacian.
(OMM F 0190)

101 **difuzia Mie**
Mie scattering;
diffusion de Mie;
Mie-Streuung/Miesche Streuung ;
Mie-szórás;
рассеяние Ми;
difusión de Mie;
difuzia radiației în atmosfera terestră pe particule sferice de orice mărime în raport cu lungimea de undă a radiației incidente; termenul desemnează de asemenea, într'un sens mai limitat, difuzia pe particulele a căror mărime se situează între 0.1 şi 50 ori lungimea de undă a radiației incidente.

(OMM M 1420)

102 **difuzia Rayleigh**
Rayleigh scattering;
diffusion de Rayleigh;
Rayleighe Streuung;
Rayleigh-szórás;
релеевское рассеяние;
difusión de Rayleigh;
difuzia atmosferică produsă de particulele sferice care sunt foarte mici, adică cele care măsoară mai puțin de jumătate din lungimea de undă a radiației incidente; exemple ale acestui fenomen sunt interațiunea radiației vizibile cu moleculele de aer şi cea a undelor radar cu picăturile de ploaie.
(OMM R 1050)

103 **difuzia/dispersia spre înainte**
forward scattering;
diffusion vers l'avant;
Vorwärtsdiffusion;
beeső sugárzás irányában való szóródás;
рассеяние вперед;
dispersión hacia adelante;
dispersia/difuzia radiației în atmosferă, limitată de un plan normal pe direcția radiației incidente şi situat pe partea spre care este orientată radiația incidentă.
(OMM F 0930)

104 **difuzie**
diffusion;
diffusion;
Diffusion;
diffúzió;
диффузия;
difusión;
propagarea într'un fluid a unei proprietăți conservative sau a unei subsanțe conținută în fluidul respctiv, prin mişcări moleculare (difuzie

moleculră) sau prin mişcări turbulente (difuzie turbulentă), acest ultim proces fiind predominant în atmosferă.
(OMM D 0640)

105 **difuzie în atmosferă**
scattering in the atmosphere;
diffusion dans l'atmosphère;
Streuung im die Atmosphäre;
légkörben való szóródás;
рассеяние в атмосфере;
diffusion en la atmósfera;
interacţiunea dintre radiaţia în atmosferă şi moleculele de aer sau particulele în suspensie, având ca rezultat difuzia radiaţiei în toate direcţiile fără să comporte nici o pierdere de energie radiantă.
(OMM S 0400)

106 **difuzie multiplă**
multiple scattering;
diffusuon multiple;
Vielfachstreung/Mehrfachstreung;
többszörös szóródás;
многократное рассеяние;
difusión múltiple;
difuzia unui fascicul de radiaţie pe mai mult de o moleculă sau de o particulă, pe parcursul trecerii acestuia prin atmosferă.
(OMM M 2190)

107 **difuzie turbulentă**
eddy diffusion/turbulent ~;
diffusion turbulente ;
Wirbeligdiffusion/Scheindiffusion;
örvény diffuzió/turbulens ~;
вихревая диффузия/турбулентная ~;
difusión turbulenta;
difuzie de materie sau de proprietăţi ale particulelor de aer, cum sunt căldura şi cantitatea de mişcare, prin turbioanele existente într'un curent turbulent.
(OMM E 0150)

108 **difuzivitate**
diffusivity;
diffusivité;
Diffusionsvermögen;
diffúziós koefficiens;
коэффициент диффузии;
difusibilidad;
măsură a vitezei de difuzare a unei proprietăți sau a unei substanțe conținută într'un fluid ; în atmosferă, în cazul mişcărilor turbulente (*difuzivitate turbulentă* sau *turbionară)* aceasta este mai mare cu câteva ordine de mărime decât pentru mişcările moleculare.
(OMM D 0670)

109 **difuzivitate turbulentă**
eddy diffusivity;
diffusivité turbulente;
Wirbeldiffusivität;
turbulens diffúziós koefficiens;
коэффициент турбулентной диффузия;
difusibilidad turbulenta;
în meteorologie, *coeficientul de schimb* pentru difuzia unei proprietăți conservative prin trubioane, într'un mediu turbulent.
(OMM E 0160)

110 **difuzometru**
diffusometer;
diffusomètre;
Diffusometer;
diffúzióméter;
диффузометр;
difusómetro;
instrument care funcționează pe principiul unui radiometru, folosit pentru măsurarea *radiației solare difuze*, folosind un disc sau un dispozitiv parasolar care elimină radiația solară directă.
(OMM D 0680)

111 **dinamica atmosferei**
atmospheric dynamics;

dynamique atmosphérique;
atmosphärische Dynamik;
légkőri dinamika;
динамика атмосферы;
dinámica atmosférica;

ramură a fizicii atmosferei care se ocupă cu studiul mişcărilor din atmosferă pe baza principiilor şi legilor termodinamicii şi dinamicii fluidelor, inclusiv al variaţiilor acestora în timp, care intervin în fenomenele meteorologice la toate scările.
(OMM A 2810)

112 **dinte de fildeş**
vezi V 087 vârf de fildeş

113 **direcţia de deplasare a valurilor**
direction of movement of the waves;
direction du déplacement des vagues;
Wellen Richtung/Verschibung der Wellen, Driftrichtung der ~;
hullámok mozgásának iránya;
направление перемещения волн;
dirección del movimiento de las olas;

direcţia din care vin valurile, determinată într'un punct dat.
(OMM D 0730)

114 **direcţia şi viteza de deplasare a unui nor**
direction and speed of movment of a cloud;
direction et vitesse de déplacement d'un nuage;
dichtung und Wandergeschwindigkeit der eines Wolke;
felhőhuzam iránya és sebessége;
направление и скорость движения облака;
dirección y velocidad del movimiento de un nube;

direcţia din care vin norii şi componenta orizontală a vitezei lor, observate sau determinate într'un loc dat.
(OMM D 0720)

115 **direcţia vântului**
wind direction;
direction du vent;

Windrichtung;
szélirány;
направление ветра;
dirección del viento;
în meteorologie, direcția din care bate vântul.
(OMM W 0990)

116 **discontinuitate**
discontinuity;
discontinuité;
Diskontinuität;
diszkontinuitás;
разрыв/скачок;
discontinuidad;
în cazul unei variabile meteorologice, schimbarea sau variația bruscă a valorii acesteia între două puncte.
(OMM D 0790)

117 **discontinuitate climatică**
climatic discontinuity;
discontinuité climatique;
Klimadiskontinuität;
éghajlati diszkontinuitás;
климатический скачок;
discontinuidad climática;
schimbare climatică ce constă într'o modificare, mai de grabă bruscă şi permanentă, survenită în timpul perioadei de înregistrare de la o valoae medie la alta.
(OMM C 0980)

118 **discontinuitate intertropicală**
vezi Z 040 zona de convergență intertropicală

119 **disdrometru/**măsurător de picături
drop-size meter/disdrometer;
capteur de gouttelettes;
Tropfensammler;
cseppnagyságmérő/disdrométer;

измеритель размера капель/диздрометр;
medidor del tamaño de las gotas/disdrómetro;
aparat folosit pentru captarea picăturilor de *hidrometeori lichizi* şi măsurarea distribuției diametrului acestora.
(OMM D 1180)

120 **disector de imagine**
image dissector;
dissecteur d'image;
Sondenbildzerleger;
képbontó;
диссектор изображений;
disector de fotografías;
dispozitiv electronic folosit la segmentarea imaginilor digitale (numerice) după criterii predefinite pentru determinarea regiunilor semnificative şi limitele acestora (prelucrarea numerică a imaginilor).
(OMM I 0290)

121 **disiparea ceții**
vezi Î 002 împrăştirea ceții

122 **disiparea norilor**
vezi Î 003 împrăştierea norilor

123 **disipare**
dissipation;
dissipation;
Dissipation;
disszipáció;
диссипация;
disipación;
1. degradarea sau reducerea energiei cinetice din atmosferă datorată transferului ei de la mişcările la scară mai mare către cele la scară din ce în ce mai mică şi, în final, la mişcările moleculare.
(OMM D 0810)
2. risipirea, împrăştierea, pierderea energiei sau eliminarea ei sub formă de căldură.
(DEX)

3. procesul de împrăştiere sau destrămare a unor fenomene meteorologice (nori, ceaţă), care duce până la dispariţia lor.
(Dmet man)

124 **disipare prin frecare**
frictional dissipation;
dissipation par frottemenet;
Dissipation durch Friktion;
súrlódásos disszipáció;
диссипация (энергии) за счет трения;
disipación por fricción;
transformarea energiei de mişcare a masei unui fluid (energia cinetică) în mişcări aleatoare ale moleculelor acestuia (energie termică).
(OMM F 1230)

125 **dispersia spre înainte**
vezi D 103 difuzia spre înainte

126 **dispersometru radar**
radar scatterometer;
diffusomètre radar;
Radarscatterometer
radaros szketterométer, (radarhullámok szóródását mérő berendezés);
радиолокационныи измеритель рассеяния;
dispersómetro;
instrument folosit pentru măurarea sau cartografierea proprietăţilor de dispersie ale suprafeţei terestre.
(OMM R 0090)

127 **distanţa optică meteorologică – DOM/**MOR, POM, AOM
meteorological optical range – MOR;
portée optique météorologique – POM;
meteorologische Sichtweite/~ atmosphärische ~, Normsichtweit;
meteorológiai látástávolság optikai határa/~ optikai határ;
метеорологическая оптическая дальность -МОД;
alcance óptico meteorológico – AOM;

sintagmă recomandată de OMM în 1957 ca bază de măsurare a stării optice a atmosferei şi definită ca lungime a traseului ce trebuie parcurs prin atmosferă de un fascicul de raze luminoase paralele, emis de o lampă incandescentă la o temperatură de culoare de 2700^0K, pentru ca intensitatea fluxului luminos să fie redusă la 0,05 din valoarea ei inițială, fluxul luminos fiind evaluat ca medie a funcției de luminozitate fotopică a Comisiei internaționale de iluminat (CIE). Starea fotopică se referă la starea de acomodare a ochiului observatorului pentru luminanța ambientului în condițiile de zi şi este definită ca răspunsul vizual al unui observator cu vederea noarmală la stimulul luminii incidente pe foveea reticulară.
(OMM M 1100)

128 **distanța vizuală (meteorologică)**
visual range (meteorological);
portée visuelle (en météorologie);
(meteorologische) Sichtgrenze;
láthatóság határa;
дальность прямой видимости (метеорологическая);
alcance visual (en meteorología);
distanța la care contrastul dintre un obiect dat şi fondul din spatele acestuia atinge pragul de contrast propriu al observatorului care priveşte obiectul respectiv.
(OMM V 0450)

129 **distanța vizuală pe pistă**/(în lungul pistei) **–**RVR
runway **v**isual **r**ange – RVR;
porté visuelle sur la piste-PVP;
Pistensichtweite – RVR;
futópálya menti látástávolság – RVR;
максимальная дальности видимости - ВПП/RVR;
alcance visual en la pista - AVP;
distanța maximă până la care pilotul unei aeronave situată pe axul pistei de aterizare/decolare poate vedea balizele sau luminile care delimitează pista sau care marchează axul acesteia.
(OMM R 2130, Reg.Teh. OMM, OACI Anexa 3)

130 **distribuția dimensională a aerosolilor**
aerosol size distribution;
distribution dimensionelle des aérosols;
Dimensionverteilung denAerosole ;(G?)
aeroszol méreteloszlás;
распределение аэрозоля по частиц;
distribucion de aerosoles por tamaño;
abundența relativă a aerosolilor atmosferici de diferite dimensiuni.
(OMM A 0900)

131 **distribuția mărimii picăturilor/**spectrul picăturilor, spectrul particulelor de nor, spectrul picăturilor de ploaie
drop-size distribution/drop spectrum, droplet ~, raindrop size ~;
distribution de la dimension des gouttes/spectre des gouttelettes de nuage, ~ des gouttes de pluie;
Dimensionverteilung der Tropfen/Tropfenspektrum, Spektrum des Wolkenpartikele, ~ des Regentropfene;
cseppméret eloszlás/csepp spektrum, esőcsepp méreteloszlás;
распределение дождевыхкапель по размерам/спектр капель, диапазон ~, распределение капель по размерам;
distribución de las gotas de lluvia por tamaño/espectro de las gotas de lluvia, ~ de las gotitas de lluvia;
distribuția sau spectrul frecvenței mărimii picăturilor (diametru, volum) caracteristice care intră în componența unui nor sau a unei precipitații.
(OMM D 1150, D 1170)

132 **distribuția presiunii/**câmpul presiunii
pressure pattern/~ distribution ;
configuration de présion/répartition de la ~;
Druckverteilung/Druckfeld;
nyomásimező/nyomáseloszlás;
тип распределения давления/распределение ~;
configuración de la presión/distribución ~ ~;
reprezentarea spațială a repartiției presiunii atmosferice, cu depresiunile, anticiclonii, talvegurile şi dorsalele ei.
(OMM P 1590, P 1640)

133 **distribuție Weibull**

Weibull distribution;
distribution de Weibull;
Weibull Distribution/~ verteilung;
Weibull elosztás;
распределение Вейбула;
distribución de Weibull;

funcție de distribuție statistică folosită pentru descrierea datelor referitoare la precipitații, viteza vântului şi curent.
(OMM W 0650)

134 **divergență**

divergence;
divergence;
Divergenz;
divergencia/szétáramlás;
дивергенция/расхождение, расходимость;
divergencia;

expansiunea sau etalarea unui câmp de vectori; mărimea scalară pentru un câmp de vectori $\vec{V}$ (ca de exemplu vectorul vânt) este definită prin relația: $div\ \vec{V} = (\delta u/\delta x)+(\delta v/\delta y)+(\delta w/\delta z)$, în care *u*, *v* şi *w* sunt componentele vectorului $\vec{V}$ de-a lungul axelor rectangulare *x*, *y* şi *z*. "Divergența orizontală" este definită omițând termenul $\delta w/\delta z$.
(OMM D 0850)

135 **DMR**

vezi Z 032 zile mondiale regulate

136 **documentație de zbor**

flight documentation;
documentation de vol;
Flugdokumentation/Flugmappe;
repülési dokumentáció;
полётная документация;
documentació de vuelo;

documente scrise sau imprimate constând în hărți, secțiuni verticale şi formulare care conțin informații meteorologice referitoare la zborul unei aeronave pe o anumită rută de zbor.
(OMM F 0450)

137 **DOM**
vezi D 127 distanța optică meteorologică

138 **dom rece**
vezi C 425 cupolă rece.

139 **dorsală/**dorsală anticiclonică
ridge/~ of high pressure ;
crête barométrique/~ de haute pression, dorsale;
Rücken;
gerinc;
гребен/~ высокого давления;
dorsal de alta presión;
în meteorologie, regiune din atmosferă în care presiunea este mai mare în comparație cu regiunile învecinate de la acelaşi nivel; pe hărțile sinoptice, este reprezentată printr'un sistem de izobare sau de izohipse aproximativ paralele, în formă de U şi a căror concavitate este îndreptată către anticiclonul principal.
(OMM R 1790)

140 **dorsală anticiclonică**
vezi D 139 dorsală.

141 **dorsală în altitudine**
upper-level ridge/upper-air ~;
crête en altitude;
Rücken am Hohe;
magasszinti gerinc;
гребень в верхней атмосфере/высотный гребень;
dorsal en la altura/~ a nivel superior;
dorsală barică în atmosfera înaltă, în special atunci când este mai puternic evidențiată în altitudine decât în apropiere de sol.
(OMM U 0310)

142 **downburst**

vezi R 101 rafală descendentă

143 **dozimetru**

dosimeter;
dosimétre;
Dosimeter;
doziméter;
дозиметр;
dosímetro;

1. instrument pentru măsurarea *radiaţiei ultraviolete* a Soarelui şi a cerului ;
2. dispozitiv portabil folosit de persoanele care lucrează în apropierea surselor radioactive (în mediu radioactiv), care măsoară doza de radioactivitate primită.

(OMM D 0950)

144 **dozimetru UV**

UV dosimeter;
dosimètre UV;
UV Dosimeter;
ibolyántáli doziméter;
УФ - дохзиметр/дозиметр ультрафиолетовои радиации;
dosimetro UV;

instrument simplu pentru măsurarea intensității radiației ultraviolete prin determinarea culorii unui lichid expus acestei radiații.

(OMM U 0440)

145 **draperii aurorale**

auroral draperies/~ curtains;
draperies aurorales;
Polarlichtdraperien;
függönyszerű sarki fény;
драпи полярного сияния/авроральные занавеси;
colgaduras de la aurora/cortinas de la ~;

benzi aurorale cu structură radiară, în care razele sunt excepțional de lungi şi dau o aparență de draperii sau de perdele.

(OMM A 3160, A 3170)

146 **dropsondă/**catasondă, radiosondă căzătoare
dropsonde;
dropsonde/catasonde;
Fallschirmsonde;
vetőszonda;
сбрасеваемый зонд/парашутный радиозонд;
radiosonda con paracaídas/radiosonda descendente;
radiosondă lansată dintr'un avion, aerostat sau rachetă meteorologică, cu sau fără paraşută, care determină parametrii din atmosfera liberă pe parcursul coborârii către suprafaţa terestră.
(OMM D 1200)

147 **drosometru**
dewgauge/drosometer;
drosomètre;
Taumesser/Drosometer;
harmatmérő;
росомер/дрозометр;
drosímetro/drosómetro;
instrument pentru măsurarea cantităţii de rouă pe unitatea de suprafaţă; în general, este constituit dintr'o balanţă cu braţe inegale, cu un singur platan cu suprafaţă determinată, construită din fire higroscopice (fire din coadă de cal) pe care se depune roua. De regulă, acest aparat se instalează pe suprafaţa solului, la nivelul ierbii de pe platformă.
(OMM D 0410)

148 **drumuri de nori/**şiruri de nori
cloud street;
rue de nuages;
Wolkenstrasse/Wolkeskette;
felohőút/felhősor;
облачная улица/~ дарожка;
calle de nubes;
nori dispuşi în linii sau şiruri aproximativ paralele cu direcţia vântului, care par convergente către unul sau două puncte ale orizontului, datorită efectului de perspectivă; cel mai frecvent, acest aranjament este constituit din nori *Cumulus mediocris* şi reprezintă o

informație certă asupra direcției şi intensității aproximative a vântului atât în grosimea stratului convectiv cât, mai ales, şi la nivelul lor de existență. La scară mare, acest aspect este comun câmpurilor cumuliforme postfrontale identificabile pe fotografiile de la sateliți.
(OMM C 1900)

149 **drumuri de nori într'un turbion/**şiruri turbionare de nori
vortex cloud street;
rue de nuages à tourbillon;
Wolkenstrasse im Turbulentwirbel;
örvény kiszélesedése;
вихревая облачная дорожла;
calle de nubes en un vórtice;
şiruri de nori asociate unui vortex turbionar.
(OMM V 0500)

150 **duplicatus (du)**
duplicatus (du);
duplicatus (du);
duplicatus (du);
duplicatus (du);
двойные облака (du);
duplicatus (du);
varietate de nori în bancuri, pânze sau straturi suprapuse, situate la niveluri apropiate şi uneori unite între ele; acest termen se aplică în principal norilor din genurile *Cirrus*, *Cirrostratus*, *Altocumulus*, *Altostratus* şi *Stratocumulus.*
(OMM D 1400)

151 **durata amplitudinii maxime a unei rafale (t_i)**
maximum gust lapse time (t_i) ;
durée de l'écart absolu maximal des rafales (t_i);
Zeitdauer der maximalen Abnahme der Windstöße (t_i) ;
maximális sebességesés ideje (t_i) ;
длительность максимальной амплитуды порывов (t_i) ;
lapso de la amplitud máxima de una ráfaga (t_i);

interalul de timp dintre momentele în care se atinge *viteza maximă* în două rafale consecutive (dintre două vârfuri consecutive), care determină *amplitudinea maximă (ecartul maxim absolut).*
(OMM M 0280)

152 **durata astronomică posibilă de insolație**
vezi D 155 durata de insolație

153 **durata de extindere a unei rafale (t_d)**
gust decay time (t_d);
durée d'extinction d'une rafale (t_d);
Abklingzeit des Windstoßes (t_d);
lökés hanyatlási ideje (t_d);
длительность затухания порыва (t_d);
lapso de disminución de una ráfaga (t_d);
intervalul de timp dintre momentul producerii *vitezei maxime a unei rafale* şi sfârşitul rafalei respective.
(OMM G 0940)

154 **durata de formare a unei rafale (t_t)**
gust formation time (t_t);
durée de formation d'une rafale (t_t) ;
Anlaufzeit des Windstoßes (t_t) ;
lökés felfutási ideje (t_t);
длительность образования порыва (t_t);
duración de formación de una ráfaga (t_t);
intervalul de timp dintre începutul unei rafale şi momentul atingerii vitezei maxime a acesteia.
(OMM G 0960)

155 **durata de insolație**/durata efectivă de insolație (1), durata geografică sau topografică de insolație (2), durata astronomică posibilă de insolație (3)
insolation duration, bright sunshine duration (1), geographically or topographically possible sunshine ~ (2), maximum possible sunshine ~ (3);
durée effective d'insolation (1), durée géographique ou topographique ~ (2), durée astronomique possible ~ (3);

Insolationsdauer/Besonungdauer, (1) Effektivinsolationdauer, (2)geographische oder topographische Dauer, (3) möglichastronomische ~ ;

inszoláció időtartama (1), napfénytartam földrajzilag vagy topográfiailag (2), lehetséges napfénytartam (3);

продолжительность инсоляции яркого сольнечного сияния (1), географически или топографически возможная продолжительность солнечного сияния (2), максимальная продолжительность солнечного сияния (3);

duración de la insolación, ~ efectiva de la insolación (1), ~ geográfica o topográfica de la insolación (2), ~ máxima posibile de la insolacion (3);

1. *durata efectivă de insolaţie*: intervalul de timp în care radiaţia solară este suficient de intensă pentru a produce umbre distinct conturate;
2. *durata geografică* sau *topografică de insolaţie:* intervalul maxim de timp în cursul căruia radiaţia solară poate atinge o suprafaţă dată, în condiţiile locale de amplasare a acesteia;
3. *durata astronomică posibilă de insolaţie:* intervalul efectiv de timp dintre răsăritul şi apusul marginii superioare a discului solar în planul orizontului teoretic local.

(OMM B 1240, I 0560)

156 **durata efectivă de insolaţie**

vezi D 155 durata de insolaţie

157 **durata geografică sau topografică de insolaţie**

vezi D 155 durata de insolaţie

158 **durata ploii/**durata precipitaţiei

rainfall duration/precipitation ~;

durée de la pluie/~ de précipitation;

Regendauer/Niederschlagedauer;

(idő)tartam eső;

продолжительность дождя/~ осадков;

duración de la lluvia/~ de la precipitación;

perioada de timp în cursul căreia este observată ori înregistrată o ploaie sau orice altă precipitație continuă, într'un punct sau o zonă dată.
(OMM R 0810, P 1410).

159 **durata precipitației**
vezi D 158 durata ploii

160 **durata unei rafale (t_g)**
gust duration (t_g);
durée d'une rafale (t_g);
Windstoßdauer (t_g);
a széllökés időtartama (t_g);
длительность порыва (t_g);
duración de una ráfaga (t_g);
intervalul de timp dintre începutul şi sfârşitul unei rafale.
(OMM G 0950)

E

001 **ecartul maxim absolut al rafalelor *(l_m)***
vezi A 155 amplitudunea maximă a rafalei

002 **echilibru adiabatic/**echilibru convectiv
adiabatic equilibrium/convective equilibrium;
équilibre adiabatique/équilibre convectif ;
adiabatisches Gleichgewicht ;
adiabatikus egyensúly/konvektiv egyensúly;
адиабатическое равновесие/
конвективное равновесие;
equilibrio adiabático/equilibrio convectivo;
stare de echilibru hidrostatic al atmosferei în care o particulă de aer deplasată adiabatic îşi păstrează aceeaşi temperatură şi presiune ca cele din mediul înconjurător, nici o altă forţă de echilibru neputând să acţioneze asupra vreuneia din particulele în mişcare verticală; în atmosferă, starea de echilibru adiabatic este atinsă într'un strat de aer în care există un puternic amestec vertical.
(OMM A 0530)

003 **echilibru convectiv**
vezi E 002 echilibru adiabatic.

004 **echilibru difuziv**
diffusive equilibrium;
équilibre diffusif;
Diffusiongleichgewicht;
diffúziós egyensúly;
диффузное равновесие;
equilibrio de difusión;
distribuţia gazelor în atmosferă conform legii lui Dalton, în care procentul gazelor uşoare creşte cu altitudinea iar cel al gazelor grele scade.
(OMM D 0660)

005 **echilibru geostrofic**

geostrophic equilibrium;
équilibre géostrophique;
geostrophische Äquilibrium/~ Gleichgewicht;
geosztrófikus egyensúly;
геострофическое равновесие;
equilibrio geostrófico;

condiție a câmpului de mișcare dintr'un fluid nevâscos, în care forța gradientului de presiune este echilibrată exact de *forța Coriolis, conform relației*: $2\vec{\Omega}V_g = -\alpha\nabla_H p$.

(OMM G 0330, Dmag G 27)

006 **echilibru indiferent/**stabilitate neutră

neutral stability/indifferent ~;
équilibre indifférent/stabilité ~, ~ neutre;
indifferentes hydrostatisches Gleichgewicht/~ Äquilibrium;
indifferens hidrostatikai egyensúly/közömbös ~;
нейтральая устойчивость/индифферентная ~;
estabilidad indiferente/~ neutra;

stare de echilibru hidrostatic al atmosferei în care o particulă de aer deplasată de la nivelul său inițial nu este supusă nici unei forțe hidrostatice.

(OMM N 0370)

007 **echilibru radiativ**

radiative equilibrium;
équilibre radiatif;
radiativ Äquilibrium/strahlungsche Gleichgewicht;
sugárzási egyensúly;
радиационное равновесие;
equilibrio radiativo;

echilibrul dintre fluxurile de radiație care intră şi cele care ies din atmosfera terestră sau dintr'un sistem determinat.

(OMM R 0420)

008 **echivalentul în apă al stratului de zăpadă**

water equivqlent of snow cover;
équivalent en eau de la neige;

Wasserwert/Wassergehalt der Schneedecke;
hóréteg/hótakaró vízekvivalense;
водный эквивалент снега/запас воды в снежном покрове;
equivalente en agua de la capa de nieve;

grosimea stratului de apă, exprimată în mm, care ar rezulta din topirea lentă a stratului de zăpadă ce acoperă o suprafață orizontală de sol, presupunând că apa respectivă nu se evaporă, nu se scurge şi nu se infiltrează în sol.
(OMM W 0230)

009 **ecliptica**
ecliptic;
écliptique;
Ekliptik;
ekliptika;
эклцптика;
eclíptica;

intersecția planului orbitei terestre cu sfera cerească sau cu planul orbitei imaginare a Soarelui în mişcarea lui anuală aparentă.
(OMM E 0070, DEX)

010 **ECMWF**
vezi C 120 Centrul european de prognoză a vremii pe termen mediu

011 **ecoclimatologie/**climatologie ecologică
ecoclimatology/ecological climatology;
écoclimatologie/climatologie écologique;
Ökoklimatologie;
ökoklimatológia;
экоклиматология/экологическая климатологиа;
ecoclimatología/climatología ecológica;

ramură a *bioclimatologiei* care studiază relațiile dintre organismele vii şi mediul lor climatic; aceasta include adaptarea fiziologică a plantelor şi animalelor la climă şi distribuția geografică a plantelor şi animalelor în funcție de climă.
(OMM E 0090, E 0100)

012 **ecologie**

ecology;
écologie;
Ökologie;
ökológia;
экология;
ecología;

ramură a biologiei care se ocupă cu studiul relațiilor dintre organismele vii şi mediul lor de viață.
(OMM E 0110)

013 **ecou de tornadă**/ecou în formă de cârlig

tornado echo/hook ~;
écho de tornade/~ en crochet;
Tornadoecho/Hakenecho;
tornádó echó/horog ~;
эхо торнадо/
крючкообразное эхо;
eco de tornado/~ en forma de gancho;

tip de *ecou radar* de precipitații care are o formă curbată sau de cârlig, corespunzător părții inferioare a unui nor *Cumulonimbus*; apare de regulă în sectorul sudvestic al norului orajos şi este asociat frecvent cu formarea *tornadelor*.
(OMM T 1090, H 0750)

014 **ecou în formă de cârlig**

vezi E 013 ecou de tornadă

015 **ecou radar**

radar echo;
écho radar;
Radarecho;
radar visszhang;
радиолокационное эхо;
eco de radar;

partea din energia pulsatorie a fascicolului radioelectric care este reflectată şi revenită la receptor, atunci când fascicolul respectiv întâlneşte un obstacol sau un obiect din atmosferă.

(OMM R 0040)

016 **ecouri „înger“/**îngeri
angel echoes;
anges;
Engel/Engelecho;
angyal-echók;
ангель;
ecos ángel;
ecouri radar care sunt determinate de stolurile de păsări, de roiuri dense de insecte, sau de variații puternice ale indicelui de refracție al aerului, nu de reflexia pe particulele lichide sau solide din atmosferă (meteori).
(OMM A 1900)

017 **ecran pluviometric**
raingauge shield ;
écran pluviométrique ;
Schutztrichter für Regenmesser;
szélgallér;
защита дождемера;
pantalla del pluviómetro;
dispozitiv protector instalat împrejurul pâlniei unui *pluviometru*, cu scopul de a anihila influența turbioanelor de vânt care pot altera cantitatea reală de precipitații colectată.
(OMM R 0870)

018 **ecran radar**
radar screen/~ display;
écran radar;
Radaranzeigegerät/Radarschrim;
radar képernyő/~ display;
экран радиолокатора;
pantalla de radar;
tub catodic care afişează (vizualizează) ecourile primite de un radar.
(OMM R 0100)

019 **ecran radar tip a/**a-scop
a-scope ;
a-scope ;
a-scope/Typ-a Radarschrim ;
a-scope/körkörös leképezés ;
экран-а;
radarscopio tipo A ;
tip de ecran radar care vizualizează amplitudinea semnalului primit în funcţie de distanţă.
(OMM A 2570)

020 **ecuatorul meteorologic**
meteorological equator;
équateur météorologique;
meteorologisches Äquator;
meteorológiai egyenlítő;
метеорологический экватор;
ecuador meteorológico;
descris şi sub denumirea de *zona de convergenţă intertropicală/ ZCIT*, ecuatorul meteorologic reprezintă poziţia medie anuală a axei *talvegului ecuatorial* care se situează mai degrabă peste latitudinea de 5^0N/S decât peste ecuatorul geografic; poziţia sezonieră a acestuia oscilează latitudinal, fiind situată mai către nord sau către sud în emisfera în care este vară.
(OMM M 0970)

021 **ecuatorul termic**
heat equator/thermal~;
équateur thermique;
thermischer Äquator;
termikus egyenlítő;
тепловой эквабор/термический ~;
ecuador térmico;
linia care circumscrie Pământul şi care uneşte toate punctele cu cea mai mare medie anuală a temperaturii de pe fiecare meridian.
(OMM 0290)

022 **ecuația altimetrică**

vezi E 035 ecuația hipsometrică

023 **ecuația cantității de mişcare**

vezi E 037 ecuația momentului

024 **ecuația Clausius-Clapeyron**

Clausius-Clapeyron equation;
équation de Clausius-Clapeyron;
Clausius-Clapeyronsche Gleichung ;
Clausius-Clapeyron-egyenlet ;
уравнение Клаузиуса-Клапейрона;
ecuación de Clausius-Clapeyron ;

ecuație care ține seama de variația presiunii cu temperatura într'un stadiu de echilibru între două faze coexistente ale aceleiaşi substanțe; pentru apă, această relație are forma: $(1/e')(de'/dT) = L(R_vT^2)$, unde e' este presiunea vaporilor saturanți, T este temperatura, L este căldura latentă şi R_v constanta gazelor pentru vaporii de apă.
(OMM C 0760)

025 **ecuația cvasi geostrofică**

vezi A 273 aproximație cvasi geostrofică.

026 **ecuația de continuitate**

continuity equation;
équation de continuité;
Kontinuitätsgleichung;
kontinuitási egyenlet;
уравнение неразрывности;
ecuación de la continuidad ;

ecuație hidrodinamică ce relevă că într'un volum de fluid ipotetic, creşterea masei este egală cu bilanțul sau diferența dintre masa care intră şi cea care iese din volumul respectiv; are forma $(d\rho/dt) + div\rho\vec{V} = 0$, sau $(d\rho/dt) + \rho\nabla\cdot\vec{V} = 0$, unde ρ este densitatea fluidului şi $\vec{V}$, vectorul vitezei.
(OMM C 2800)

027 **ecuația de echilibru**

balance equation ;
équation de l'équilibre ;
Gleichgewichtsgleichung ;
egyensúly-helyzet/balanszegyenlet ;
уравнение баланса;
ecuación del balance ;

ecuație diagnostică ce exprimă sau stabileşte relația dintre câmpurile de geopotențial şi de mişcare în plan orizontal; vitezele rezultate din rezolvarea acestei ecuații pot fi folosite ca date inițiale în programele de *prevedere/prognoză numerică a vremii* sau în studii diagnostice.
(OMM B 0130)

028 **ecuația de stare/**ecuația gazelor

equation of state/gas ~;
équation d'état/~ des gaz;
Zustandsgleichung/Gasgleichung;
állapotegyenlet/gázállapot;
уравнение состояния/~ газа;
ecuación de estado/~ de los gases;

relația dintre presiunea p, volumul specific α şi temperatura T ale unui gaz: $p\alpha = RT$, unde R este constanta gazelor perfecte. Ecuația de stare care defineşte comportarea ideală pentru gaze are forma:$pV = nR^*T/M = mRT$, unde n este numĭrul de molecule, M este greutatea moleculară, R^* este constanta universală a gazelor şi $R=R^*/M$ constanta specifică gazului (R^*=8,3143 J $mol^{-1}K^{-1}$=1,986 cal $mol^{-1}K^{-1}$)
(OMM E 0770, G 0090, Atm. Thermodynamics, J.V.Iribarne&W.L.Godson)

029 **ecuația de vorticitate**

vezi E 044 ecuația turbionului.

030 **ecuația divergenței**

divergence equation;
équation de divergence;
Divergenzgleichung;
divergencia egyenlet;
уравнение дивергенции;
ecuación de divergencia;

ecuație care permite stabilirea ratei de variație orizontală a *divergenței* pe o particulă; este obținută calculând divergența termenilor din ecuația vectorială a mișcării. Pentru analiza dinamică şi *prevederea/prognoza meteorologică numerică* adesea este avantajos să se înlocuiască ecuația vectorială a mișcării orizontale cu o ecuație scalară; printr'o metodă similară, adică folosind componenta verticală a operatorului de vorticitate se obține *ecuația de vorticitate* sau *ecuația turbionului.*
(OMM D 0860)

031 **ecuația echilibrului static**
vezi E 034 ecuația hidrostatică

032 **ecuația energiei**
energy equation;
équation d'énergie;
Energiegleichungen;
energía egyenletek;
уравнение энергии;
ecuación de la energía;
ecuație care exprimă relația dintre unele forme diferite de energie (termică, potențială, cinetică, chimică, electrică) prezente în atmosferă; exemplele cuprind transformarea unei forme de energie în alta (energia potențială în cinetică), sau repartiția ori transformarea formelor de energie între mișcările medii şi turbionare, sau între componentele zonală şi meridională ale mișcării.
(OMM E 0670)

033 **ecuația gazelor**
vezi E 028 ecuația de stare.

034 **ecuația hidrostatică/**ecuația echilibrului static
hydrostatic equation/~ of static equilibrium;
équation hydrostatique/~ de l'équilibre statique;
Hydrostatischesgleichung/
statisches Gleichgewichtgleichung;
hidrosztatikai egyenlet/statika alapegyenlete;
гидростатическое уравнение/~ статического равновесия;

ecuación hidrostática/~ del equilibrio estático;

formă a componentei verticale a *ecuației de mişcare* în care toți termenii (în particular, inclusiv accelerația verticală) sunt considerați neglijabili în comparație cu presiunea şi accelerația gravitației; ecuația are forma $\delta p/\delta z = -\rho g$, unde p este presiunea, ρ este densitatea aerului, g este gravitația şi z distanța pe verticală. (OMM E 0780, H 1020)

035 **ecuația hipsometrică**/ecuația altimetrică, formula barometrică (altimetrică)

hypsometric equation/altimetric equation, barometric (height) formula;

équation hypsométrique/équation altimétrique, formule baromètrique (altimétrique);

Hypsometrischegleichung/ barometrische Höhenformel;

magasságmérési egyenlet/hipszometrikus ~, barometrikus magassági formula;

гипсометрическое уравнение/высотное уравнение, барометрическая формула (высота);

ecuación hipsométrica/ fórmula barométrica (de altimétria);

1. ecuație bazată pe *ecuația hidrostatică* folosită pentru:

- determinarea diferenței de *geopotențial* dintre două niveluri de presiune,
- reducerea presiunii atmosferice observate la un alt nivel de referință;
- etalonarea sau calibrarea unui *barometru aneroid;*

are forma: $z = (RT_v/g)\log_e(p_0/p_1)$, unde z este grosimea, R este *constanta gazelor* pentru aerul uscat, T_v este temperatura virtuală a coloanei de aer, p_o şi p_1 sunt valorile presiunii la baza şi vârful coloanei considerate, iar g este accelerația gravitației. (OMM A 1600, H 1250)

2. ecuația principală a staticii atmosferei în formă canonică ce stabileşte legătura dintre presiunea atmosferică de la două nivele, diferența de înălțime dintre acestea şi temperatura medie a stratului respectiv de aer; se foloseşte pentru reducerea presiunii la nivelul mării sau la un nivel de referință şi în operațiile de nivelment. Măsurătorile se fac cu un aneroid dotat cu termometru şi pot fi folosite în mai multe variante de formule, în funcție de modul de

aproximare a distribuției temperaturii (adiabatic, politrop, izotermic, omogen, normal); formula lui Babinet este cea mai simplă: $M = 16000[1 + 0{,}002(T + t)]B - b / B + b$, unde *M* este diferența de altitudine în metri, *T* temperatura (^{0}C) şi *B, b* presiunea la cele două nivele (mm Hg). Formula lui Laplace este o relație uşor de aplicat pentru două puncte relativ apropiate pe verticală (până la 1000 m): $m = k(1 + \alpha t)\log B_0 / BF$, unde *m* este diferența de altitudine, *k* este coeficientul barometric, α este coeficientul de dilatare al aerului (1/273), *t* temperatura medie între cele două puncte şi B_0, B_f presiunea în punctele respective.
(Dmet F 31, Dmag B 26)

036 **ecuația lui Margules**
Margules's equation;
équation de Margules/formule de ~;
Margulessche Gleichung/~ Formel;
Margules-formula;
уравнение Маргулеса;
ecuación de Margule;
formulă cu care se determină panta stratului limită dintre două *mase de aer* cu densități şi viteze diferite, luând în considerație rotația terestră; are forma: $tg\alpha = f / g \cdot T_2 v_1 - T_1 v_2 / T_2 - T_1$, unde α este unghiul de înclinare a suprafeței de separație, *f* este parametrul Coriolis şi *g* gravitația, T_1 este temperatura (^{0}K) masei reci care se deplasează cu viteza v_1 şi T_2 este temperatura (^{0}K) masei calde care se deplasează cu viteza v_2.
(OMM M 0130, Dmag M 29)

037 **ecuația momenului**/ecuația cantității de mişcare
momentum equation;
équation de la quantité de mouvement;
Momentgleichung/Impuls Formel;
momentum egyenlet/impulzus ~;
уравнение количества движения;
ecuación del impulso;
exprimarea matematică a legii de mişcare a lui Newton, conform căreia rata de variație a cantității de mişcare a unui corp sau a unei

porțiuni de fluid este egală cu forțele ce acționează asupra corpului sau porțiunii de fluid respective.
(OMM M 1820)

038 **ecuația Monin-Obukhov**
Monin-Obukhov equation;
équation de Monin-Obukhov;
Monin-Obukhov Formel/Gleichung;
Monin-Obukhov formula/~ ~ egyensúlyi;
уравнение Монина-Обухова;
ecuación de Monin-Obukhov;
expresia variației vitezei vântului cu înălțimea ca funcție a variabilei nedeterminate *z/L*, adică $du/dz = (u^*/kz)(1+\alpha z/L)$, unde α este un parametru ce trebuie determinat experimental, *z* este altitudinea măsurată de la planul de origine, *L* este lungimea scării Monin-Obukhov, *u** este viteza de frecare şi *k* este constanta von Kármán.
(OMM M 1840)

039 **ecuația Navier-Stokes**
Navier-Stokes equation;
équation Navier-Stokes;
Navier-Stokes Gleichung;
Navier-Stokes egyenlet;
уравненце Навье-Стокса;
ecuación de Navier-Stokes;
ecuaţia de mişcare a unui fluid vâscos, de forma: $d\vec{V}/dT = -(1/\rho)\nabla p + F + \nu\nabla^2\vec{V} + (1/3\nu)\nabla(\nabla\cdot\vec{V})$, în care ρ este densitatea, *p* este presiunea, *F* este forţa externă totală pe unitatea de masă, $\vec{V}$ *este viteza şi* ν vâscozitatea cinematică.
(OMM N 0130)

040 **ecuația omega**
omega equation;
équation en omega;
Omegasgleichung;
omega egyenlet;
омега-уравнение;
ecuación omega;

ecuație diagnostică prin care viteza verticală în coordonate de presiune $(\omega = dp/dt)$ poate fi calculată printr'o metodă de relaxare numerică; are forma: $f^2\delta^2\omega/\delta p^2 + \nabla^2(\sigma\omega) = f\delta/\delta p[\vec{V}\cdot\nabla(f+\zeta) - \nabla^2(\vec{V}\cdot\nabla\delta\phi/\delta p)]$, unde f este parametrul Coriolis, σ, stabilitatea statică este $-1/\rho\delta\lambda\varpi\theta\delta p$ (ρ este densitatea şi θ temperatura potențială), este viteza, ζ vorticitatea/turbionul relativ(ă), ϕ geopotențialul, ∇^2 Laplacianul şi ∇ este operatorul del.
(OMM O 0190)

041 **ecuația piezotropică**
piezotropic equation;
équation piézotropique;
piezotrope Gleichung;
piezotrop egyenlet;
пьезотропное уравнение;
ecuación piesotrópico;

ecuație care descrie relația dintre indicatorii de stare a fluidelor piezotropice: $d\rho/dt = B.dp/dt$, unde B este coeficientul piezotrop (B = 0 semnifică un fluid incompresibil); este frecvent folosită în meteorologia dinamică. Procesele termodinamice ale fluidelor piezotropice se numesc şi "politrope".
(Dmag P 51)

042 **ecuația radar**
radar equation;
équation radar;
Radargleichung;
radar egyenlet;
радиолокационное уравнение;
ecuación del radar;

relația dintre caracteristicile de difuzie ale unei ținte, puterea şi lungimea de undă a impulsului emis, funcția de câștig a antenei, puterea medie returnată la receptor, distanța şi factorul de atenuare corespunzător frecvenței radarului; în meteorologie, ținta este constituită din ansambluri de particule lichide şi solide. Pentru ținte multiple, are forma: $\overline{P}_r = P_1 G^2 \lambda^2/(4\pi)^3 \sum_i \sigma_i / R_i^4$, iar în termeni de reflectivitate pentru ținte distribuite, inclusiv factorul de corecție

pentru forma gaussiană a impulsului $(1/2\ln 2)$, aceasta devine: $\overline{P}_r = 1/2\ln 2(P_1 G^2 \lambda^2 \theta^2 h/512\pi^2 R^2)\eta$.
(OMM R 0050, sursă ANM)

043 **ecuația tendinței**/tendința advectivă a presiunii
tendency equation/advective pressure tendency;
équation de tendance de la pression/tendance advective de la pression ;
Tendenzgleichung ;
tendenciaegyenlet ;
уравнениие тенденция/адвективная тенденция давления;
ecuación de tendencia de la presión/tendencia advectiva de la presión ;
ecuație pe baza căreia se determină variația locală a presiunii într'un punct oarecare din atmosferă, obținută din combinarea ecuației de continuitate cu o formă integrată a ecuației hidrostatice; este folosită cel mai adesea pentru estimarea mişcării verticale integrate luând în considerare tendința presiunii şi advecția; are forma: $(\delta p/\delta t)_h = -g\int_h^{\infty}(\delta(\rho u)/\delta x + \delta(\delta v)/\delta y) + dz + g(\rho w)_h$.
(OMM A 0650, T 0270)

044 **ecuația turbionului**/ecuația de vorticitate
vorticity equation;
équation du tourbillon;
Wirbelgleichung/Vorticitygleichung;
örvényességi egyenlet;
уравнение вихря/~ завихренности;
ecuación de la vorticidad;
ecuația dinamică a ratei de variație a vorticității sau a turbionului unei particule, obținută folosind rotaționalul ecuației vectoriale a mişcării; are forma:
$d\eta/dt = -\eta(\delta u/\delta x + \delta v/\delta y) + (\delta w/\delta y \cdot \delta u/\delta z - \delta w/\delta x \cdot \delta v/\delta z) + (\delta p/\delta x \cdot \delta\alpha/\delta y - \delta p/\delta y \cdot \delta\alpha/\delta z)$
(OMM V 0550, Dmag Ö 5)

045 **ecuația turbionului barotrop**
barotropic vorticity equation;
équation du tourbillon barotrope;

barotrope Wirbelgleichung ;
barotrop örvényességi egyenlet ;
баротропное уравнение вихся;
ecuación de la vorticidad barotrópica ;

ecuația de vorticitate sau *ecuația turbionului* aplicabilă în situațiile în care nu există nici divergență orizontală şi nici mişcare verticală. În acest caz , *turbionul absolut* al unei *particule de aer* este conservat şi atunci avem $d/dt(\zeta + f) = 0$, unde ζ este turbionul relativ şi f este *parametrul Coriolis*.
(OMM B 0560)

046 **ecuație diagnostică**
diagnostic equation;
équation diagnostique;
diagnostische Gleichung;
diagnosztikai egyenlet;
диагностическое уравнение;
ecuación diagnóstico;

ecuație care exprimă o stare de echilibru într'un sistem fizic şi în care derivatele în raport cu timpul sunt absente, ceea ce facilitează studiul diferitelor contribuții la echilibrul respectiv.
(OMM D 0510)

047 **ecuații de bază**
vezi E 049 ecuații primitive.

048 **ecuații filtrate**
filtered equations;
équations filtrées;
filtriert Gleichungs;
szűrt egyenletek;
фильтрованные уравнения;
ecuaciones filtradas;

aproximația introdusă în *ecuațiile de mişcare* pentru a exclude din soluțiile lor anumite clase de mişcări ondulatorii, ca de exemplu undele acustice şi undele gravitaționale.
(OMM F 0240)

049 **ecuații primitive**/ecuații de bază
primitive equations;
équations générales;
primitive Gleichungen;
primitív egyenletek;
примитивные уравнения;
ecuaciones primitivas/~ básicas;
ecuațiile de bază ale dinamicii atmosferei folosite fără simplificări sau aproximare.
(OMM P 1770)

050 **ecuații prognostice**
prognostic equations;
équations de prévision/ ~ prévisionnelles ;
primitive Gleichungen;
prognosztikai egyenlet;
прогностические уравнения;
ecuaciones de pronóstico;
set de ecuații diferențiale care exprimă rata de schimb sau viteza de evoluție a variabilelor atmosferice în raport cu timpul, şi care sunt rezolvate pentru a găsi valorile acestor variabile la un moment ulterior. (OMM P 1870)

051 **ecuațiile**
equations of motion;
équations du mouvement;
Bewegungsgleichungen;
mozgásegyenletek;
уравнения движения;
ecuaciones del movimiento;
ansamblu de ecuații hidrodinamice care descriu mişcarea unui fluid rezultată din forțele care acționează asupra particulelor individuale ale acestuia. Pentru unitatea de masă a unui fluid în mişcare într'un sistem de coordonate fixat pe un punct situat pe suprafața Pământului, ecuația vectorială pentru unitatea de masă de aer este: $dv/dt = -2\vec{\Omega}\times\vec{V} - g\vec{k} - (1/\rho)\nabla p - g\vec{k} + F$, unde este vectorul tridimensional al vitezei, este viteza unghiulară a rotației terestre , *k* este un vector

unitar orientat în sus, perpendicular pe suprafața terestră în punctul considerat, *p* presiunea, *g* accelerația gravitației şi *F* forța de frecare pe unitatea de masă.
(OMM E 0790)

052 **educația meteorologică**/formarea ~
meteorological education/~ training;
formation météorologique;
meteorologischer Erziehung/~ Bildung;
meteorológiai nevelés/~ alakitás;
метеорологическое образование;
ensenanza meteorológica;
achiziția şi diseminarea de cunoştințe prin instruire teoretică şi practică în domeniul meteorologiei ca ştiință şi al aplicațiilor acesteia.
(OMM M 0940)

053 **efectul Bergeron**/procesul de nucleație Findeisen-Bergeron
Bergeron effect/Findeisen-Bergeron nucleation processus;
effet Bergeron/processus de nucléation Findeisen-Bergeron;
Bergeroneffekt/Findeisen-Bergeron Nucleationprozeß ;
Bergeron effektus/Findeisen-Bergeron magvasítási folyamat ;
эффект Бержерона/процесс нуклеаций Финдейзена-Бержерона;
efecto de Bergeron/proceso de nucleation de Findeisen-Bergeron;
formarea şi creşterea *cristalelor de zăpadă* de dimensiuni destul de mari în interiorul norilor constituiți din picături de apă suprarăcită, ca o consecință a diferenței dintre presiunea de saturație a vaporilor în raport cu apa (E_{ws}) şi cea în raport cu gheața (E_{is}).
(OMM B 0670, F 0270)

054 **efectul beta**
beta effect;
effet beta;
Beta-Effekt;
béta-effektus;
бета эффект;
efecto beta;
variația *parametrului Coriolis* cu latitudinea.

(OMM B 0710)

055 **efectul de seră**
greenhouse effect;
effet de serre;
Glashauseffekt;
üvegházhatás;
парниковый эффект;
éfecto (de) invernadero;
încălzirea straturilor inferioare ale atmosferei datorată proprietăţilor ei diferite de absrbţie pentu radiaţia de undă lungă şi de undă scurtă, de către unele componente gazoase minore, ca CO_2, vaporii de apă şi unii poluanţi în exces.
(OMM G 0710)

056 **efectul Doppler**
Doppler effect;
effet Doppler;
Doppler-Effekt;
Doppler-hatás;
эффект Доплера;
efecto Doppler;
schimbare în frecvenţa observată a unei unde acustice sau electromagnetice, în funcţie de mişcarea relativă a sursei şi a observatorului.
(OMM D 0930)

057 **efectul Faraday**/rotaţia Faraday
Faraday rotation/~ effect;
rotation Faraday/effet ~;
Faradayeffekt/~rotation;
Faradayforgaas/~ hatás;
эффект Фарадея/вращение ~;
rotación de Faraday/efecto ~;
rotirea suferită de un fascicul cu polarizare liniară când traversează materia în direcţia unui câmp magnetic aplicat acesteia.
(OMM F 0090, F 0100)

058 **efectul Lenard**

Lenard effect;
effet Lenard;
Lenard-Effekt;
Lenard-effektus;
эффект Ленарда;
efecto de Lenard;

separarea sarcinilor electrice în ploaie, cauzată de fragmentarea picăturilor de apă care se încarcă pozitiv şi aerul negativ.
(OMM L 0370)

059 **efectul Umkehr**

Umkehr effect;
effet de Umkehr/~ Götz;
Umkhreffekt;
Umkehr-hatás;
эффект Умкера/~ обращения;
efecto de Umkehr;

anomalie a intensităților zenitale relative ale unor radiații ultraviolete difuze de origine solară datorată stratului de ozon din atmosfera înaltă, atunci când Soarele este aproape de orizont.
(OMM U 0030)

060 **efectul Venturi**

Venturi effect;
effet Venturi;
Venturi-Effekt;
Venturi-hatás;
эффект Вентури;
efecto Venturi;

fenomen care se manifestă prin scăderea locală a presiunii, accelerarea locală a vântului şi apariția rafalelor în anumite locuri, atunci când vântul suflă printr'o vale îngustă sau printr'o trecătoare în munți.
(OMM V 0230)

061 **eficiența coalescenței**
coalescence efficiency;
taux de coalescence;
Effizienz der Koaleszenz ;
egyesülési hatékonyság ;
эффективность слияния;
eficiencia de la coalescencia;
proporția în care particulele ce se ciocnesc între ele se unesc şi formează altele mai mari.
(OMM C 2040)

062 **eficiența coliziunii**
collision efficiency;
taux de collision;
Kollisionseffizienz ;
ütközési hatékonyság ;
эффективность столкновения;
eficiencia de la colisión ;
proporția sau numărul de picături dintre cele existente pe un traseu de coliziune care intră efectiv în coliziune cu alte picături.
(OMM C 2290)

063 **eficiența de colectare a picăturilor**/randamentul ~
collection efficiency;
rendement de collecte des goutes;
Zusammentragungseffizienz/Kollektierungseffizienz ;
összegyűlési hatékonyság;
эффективность захвата;
eficiencia de la colección ;
produsul dintre *eficiența coalescenței* şi *eficiența coliziunii.*
(OMM C 2280)

064 **eficiența unei precipitații**
effectiveness of precipitation;
efficacité d'une précipitation;
Effektivität der Niederschlag;
csapadékhatékonyság;
эффективность осадков;

eficacia de la precipitación/
precipitación eficaz;

fracția dintr'o *precipitație* care este folosită de vegetație şi care depinde de cantitatea de apă lichidă absorbită în sol, devenind astfel accesibilă pentru sistemul radicular al plantelor.
(OMM E 0260)

065 **eficiență termică**
thermal efficiency;
efficacité thermique;
effektiv der Niederschlag;
termikus hatásossag/~ hatékonyság;
термическая эффективность;
eficacia térmica;

element climatic folosit pentru clasificare de Thornthwaite care corespunde efectului util al precipitațiilor; exprimă măsura în care temperatura unui loc favorizează creşterea plantelor şi, ca mărime, variază de la zero la limita tundrei polare până la o valoare maximă în zona tropicală.
(OMM T 0450)

066 **El Niño**
El Niño;
El Niño;
El Niño;
El Niño;
Эль Ниньо;
El Niño;

procesul de încălzire anormală a suprafeței oceanului în largul coastelor de vest ale Americii de Sud, de regulă însoțit de ploi puternice în regiunile costiere din Peru şi Chile; are o periodicitate de aproximativ doi ani şi variază în intensitate de la un episod la altul, cu implicații importante în evoluția vremii din regiuni îndeprtate de pe continentul euroasiatic. Poate fi considerat ca unul dintre factorii climatici macroscalari.
(OMM E 0530)

067 **electricitatea aerosolilor**

aerosol electricity ;
électricité des aérosols ;
Aerosolelektrizität ;
aeroszol villamosság ;
аэрозольное электричество;
electricidad de los aerosoles ;

sarcina electrică cu care sunt încărcați *aerosolii.*

(OMM A 0890)

068 **electricitatea atmosferică**

atmospheric electricity;
électricité atmosphérique;
Luftelektrizität/atmosphärische Elektrizität;
légköri villamosság;
атмосферное электричество;
electricidad atmosferica;

ansamblul de fenomene electrice care au loc în mod natural în atmosfera terestră.

(OMM A 2820)

069 **electrizarea unui nor**

cloud electrification;
électrisation d'un nuage;
Elektrisierung eines Wolken/Wolkenelektrisierung ;
felhő elektromossággal való feltöltődése ;
электризация облаков;
electrificación de nubes;

procesul prin care diferitele zone ale unui nor se încarcă electric cu sarcini pozitive sau negative, în special în oraje.

(OMM C 1600)

070 **electrojet**

electrojet;
électrojet;
Elektrostrahl;
elektromos áram;
электроструя;

corriente eléctrica a chorro;

fâşie de curent electric intens, lată de câteva grade de latitudine, situată la o altitudine de circa 100 km, la aproximativ 67^0 nord sau sud (electrojetul auroral) sau în apropierea ecuatorului electromagnetic (electrojetul ecuatorial).
(OMM E 0440)

071 **electrometeor**

electrometeor;
électrométéore;
luftelektrische Erscheinung;
légköri villamos jelenség;
электрометеор;
electrometeoro;

manifestare vizibilă sau audibilă a *electricității atmosferice*, fie sub formă de descărcări electrice discontinui (*fulgere, tunete*), fie ca fenomene mai mult sau mai puțin continui, ca *focul Sfântului Elm, aurorele polare*.
(OMM E 0460)

072 **electrosondă**

electrosonde;
électrosonde;
Elektrosonde;
elektroszonda;
электрозрнд;
electrosonda;

instrument folosit pentru determinarea potențialului electric în *atmosfera liberă*, similar cu *radiosonda*.
(OMM E 0490)

073 **element climatic**

climatic element ;
élément climatique ;
klimatische Element ;
éghajlati elem ;
климатический элемент;
elemento climático ;

oricare dintre proprietățile sau condițiile din atmosferă care contribue împreună la definirea climatului unui loc, ca de exemplu temperatura, umiditatea, precipitațiile, vântul,etc.
(OMM C 1000)

074 **element meteorologic**
meteorological element;
élément météorologique;
meteorologische Element;
meteorológiai elem;
метеорологический элемент;
elemento meteorológico;
variabilă sau fenomen atmosferic ce caracterizează starea timpului într'un loc determinat şi la un moment dat, ca de exemplu temperatura aerului, presiunea, vântul, umiditatea, orajul, ploaia sau ceața.
(OMM M 0950)

075 **emagramă**
emagram ;
émagramme ;
Emagramm ;
emagram ;
эмаграмма;
emagrama ;
diagramă termodinamică ce are coordonate carteziene rectangulare sau oblice în *T* şi *ln p*, *T* fiind temperatura iar *p* presiunea.
(OMM E 0540)

076 **emanometru**
emanometer;
émanomètre;
Emanometer;
emanométer;
эманометр;
emanómetro;
instrument folosit pentru măsurarea conținutului de *radon* din atmosfera terestră.
(OMM E 0550)

077 **embruni**

spray;
embruns;
Gischt;
permeteg/permetfelhő;
водяная пыль/брызги;
rociones;

ansamblu de picăturele de apă smulse de vânt de pe suprafața unei vaste întinderi de apă (mări, oceane), în general de pe creasta valurilor, şi transportate la distanță mică prin atmosferă.
(OMM S 2470)

078 **embruni givranți**

freezing spray;
embruns givrants;
Gefrierengischt/Schifferischegischt, eislagersche Gischt;
jeges permet;
замерзающая водяная пыль;
espuma congelante/rociones congelantes;

embruni sau bură marină transportată prin aer, care au temperatură sub 0^0C şi care îngheață instantaneu la contactul cu obiectele întâlnite (suprastructură nave, instalații portuare sau obiecte din zona litoralului).
(OMM F 1170)

079 **emisie**

emission(1), discharge, source strength, polluant emission(2);
émission, déscharge de poluants (2);
Emission (1), Auswurf (2);
emisszió;
эмиссия (1), испускание, выброс)2);
emisión;

1. eliberarea de energie electromagnetică de către un corp ;
2. introducerea de poluanți (contaminanți) în mediul ambiant.
(OMM E 0560)

080 **emisie de hidroxil**

hydroxyl emission;

émission d’hydroxyle;
Hydroxylemission;
hidroxil emisszió;
гидроксильное излучение;
emisión de hidroxilo;

reacţii fotochimice între *ozon* şi hidrogenul atomic, care au ca rezultat emisia de radiaţie infraroşie în stratul cuprins între 80 şi 100 km altitudine.
(OMM H 1070)

081 **emisie (radio) la oră fixă**
fixed time broadcast;
diffusion á heure fixe;
Rundfunksendung am Fixierenzeit;
programozott rádióadás;
радиопередача в фиксированное время;
emisió a hora fija;

în meteorologie, emisie radio de date şi observaţii efectuată după un program orar de transmisiuni stabilit şi agreat pe plan internaţional sau naţional.
(OMM F 0400)

082 **emisie radiofonică**
broadcast;
émission radiophonique/diffusion (~);
Rundfunksendung/Radiosendung;
rádióadás;
радиопередача;
emosión radiofónica;

în meteorologie, transmitere sau comunicare prin radio de date, mesaje şi informaţii meteorologice, destinată pentru recepţia acestora într’un punct dintr’o zonă determinată, ca de exemplu, în programul de comunicaţii între staţiile de munte şi/sau cu centre de colectare.
(OMM B 1250).

083 **emisie radiofonică regulată**
regular broadcast;
diffusion régulière;

regelmässig Radiosendung/~Rundfunksendung,
Regulär(rundfunk)übertragung;
szabályos idöközönkénti rádióadás;
регулярная радиопередача;
emisión radiofónica regular;

difuzarea sau emiterea (radiofonică) de mesaje meteorologice efectuată după un program fix, ca de exemplu la fiecare oră sau jumătate de oră.

(OMM R 1440)

084 **emisie radiofonică subregională**

subregional broadcast;
diffusion sous-régionale;
untergebiet Radiosendung/~ Rundfunksendung;
szubregionális rádióadás;
субрегиональная радиопередача;
emisión radiofónica subregional;

emisie radiofonică destinată pentru a fi recepționată într'o Regiune determinată a OMM şi în câteva zone adiacente, ce conține o selecție de mesaje meteorlogice provenite dintr'o parte a Regiunii respective şi din unele zone adiacente acesteia.

(OMM S 3220)

085 **emisie solară de unde radio**

solar radio emission;
émission solaire d'ondes radio;
Sonnenrundfunkwellensendung;
nap rádiósugárzása;
солнечное радиоизлучение;
emisión solar de ondas rdioeléctricas;

energie sub formă de frecvențe radio emisă de Soare; în particular, zgomot radio produs de perturbațiile solare, în deosebi de *erupţiile solare.*

(OMM S 2000)

086 **emisii ELF**

ELF emissions;
émissions ELF;

ELF Emission/~ Ausgabe;
ELF/igen alacsony frekvenciájú hullámok kibocsátása;
КНЧ излучение;
emissiones ELF;

emisii de unde electromagnetice cu frecvențe extrem de joase, ca de exemplu în banda 3 la 30 Hz.
(OMM E 0520)

087 **emisii hidromagnetice**
hydromagnitic emissions;
émissions hydromagnétiques;
hydromagnetische Emission/~ Ausgabe;
hidromágneses emisszió;
гидромагнитное излучение;
emisiones hidromagnéticas;

emisii de energie rezultate din producerea de unde hidromagnetice în atmosfera exterioară.
(OMM H 0960)

088 **emisii VLF**
VLF emissions;
émissions VLF;
VLF Emission/~Ausgabe;
VLF kibocsátás;
ОНЧ излучения;
emisiones VLF;

emisii electromagnetice denumite după abrevierea termenului englez 'Very Low Freqencies' efectuate la frecvențe foarte joase, în gama de audiofrecvențe de ordinul a 1 kHz.
(OMM V 0470)

089 **emisivitate**
emissivity;
émissivité;
Ausstrahlungsvermögen/Emissionvermögen;
emissziós készség;
излучательная способность (полная);
emisividad;

raportul dintre cantitatea de radiație emisă de un corp la o temperatură dată şi cantitatea de radiație emisă de un *corp negru* la aceeaşi temperatură. Emisivitatea corpurilor se situează între 0 şi 1; pentru radiația de undă lungă, emisivitatea apei este aproape 1, a vegetației oscilează între 0,95 şi 1, iar cea a majorității solurilor între 0,90 la 0,95.
(OMM E 0590)

090 **emitanță energetică**/emitanță radiantă
radiant exitance/emittance, radiant emittance;
éxitance énergétique/émittance, émittance énergétique;
(spezifische) Ausstrahlung/Energetischeausstrahlung ;
emittancia ;
энергетическая светимость/плотность излучения, излучаемость;
exitancia radiante/emittancia radiante, emitancia ;
fluxul radiant pe unitatea de suprafață emisă de o suprafață oarecare; se determină prin relația; $M_e = d\Phi_e / dA[Watt / m^2]$, unde Φ_e este fluxul radiant şi *A* reprezintă suprafața rediantă.
(OMM E 0600, R 0210, Dmag E 113)

091 **emitanță radiantă**
vezi E 090 emitanță energetică

092 **energetica atmosferei**
atmospheric energetics/energetics of the atmosphere ;
énergétique atmosphérique/énergétique de l'atmosphère ;
atmosphärische Energetik ;
légköri energetika ;
атмосферная энергетика/энергетика атмосферы;
energética atmosférica ;
ramură a fizicii atmosferei care se ocupă cu studiul producerii, transformării şi disipării energiei sub diferitele ei forme (în principal internă, potențială şi cinetică) într'un sistem atmosferic determinat, sau în toată atmosfera.
(OMM A 2830)

093 **energia cinetică turbionară**/energia turbulenței
turbulence energy/eddy kinetic ~;
énergie de turbulence;
Turbulenzenergie/Kinetikwirbelenergie;
turbulencia energiája;
энергия турбулентности/кинетическая энергия вихря;
energía de la turbulencia/energía cinética de la ~;

energia cinetică ε a componentei turbulente a mişcării, definită prin: $\varepsilon = (1/2)\rho(V')^2$, unde ρ este densitatea şi *V'* este *viteza turbulentă.*
(OMM E 0190, T 1830)

094 **energia potențială disponibilă – EPD**
available potencial energy –APE ;
énergie potentielle disponible – EPD ;
disponibel potentielle Energie – DPE ;
hozzáférhető potenciális energia - HPE ;
доступная потенциальная энергия - ДПЭ;
energía potencial disponible – EPD ;

fracția mică din *energia potențială totală* a atmosferei care, în principiu, poate fi convertită în energie cinetică într'un curent adiabatic; reprezintă diferența dintre eneregia potențială totală a atmosferei la un moment dat şi ipotetica energie potențială totală minimă, care ar rămâne dacă redistribuirea masei atmosferice prin procese adiabatice ar fi avut ca rezultat creiarea unei startificări orizontale uniforme.
(OMM A 2230, A 3370)

095 **energia turbulenței**
vezi E 093 energia cinetică a turbulenței.

096 **energie internă**
internal energy;
énergie interne;
innere Energie;
belső energia;
внутрения энергия;
energía interna;

suma energiilor totale a tuturor moleculelor dintr'o masă dată; pentru un gaz perfect, energia internă este proporțională cu temperatura. Într'un sistem hidrostatic, energia internă pentru o coloană de aer din atmosferă cu secțiunea unitară, care se întinde de la suprafața terestră până la limita superioară a atmosferei, este dată de relația: $\int_0^\infty \rho I dz = \int_0^\infty \rho c_v T dz = \int_0^{p_0} c_v T \cdot dp / g$
(OMM I 0680)

097 **energie potențială**
potential energy;
énergie potentielle;
potentielle Energie;
potenciális energia;
потенциальная энергия;
energía potencial;
energia posedată de un corp în virtutea poziției lui în câmpul gravitațional al Pământului; este măsurată prin lucrul mecanic necesar pentru a ridica corpul respectiv de la un nivel de bază, arbitrar standard, de regulă nivelul mediu al mării, la poziția pe care o ocupă normal sau la un moment dat.
(OMM P 1220)

098 **energie radiantă**
radiant energy;
énergie rayonnante;
Strahlungsenergie;
sugárzó energia;
энергия излучения/лучистая энергия;
energía radiante;
cantitatea de energie transferată prin radiație.
(OMM R 0200)

099 **enstrofie**
enstrophy;
enstrophie;
Enstrophie;
ensztrófia;

энстрофия;
enstrofia;
jumătate din pătratul *vorticității (turbionului) relative.*
(OMM E 0710)

100 **entalpie**
enthalpy/heat function;
enthalpie;
Enthalpie;
entalpia/régebbi nevén hőtartalom;
энтальпия;
entalpía;
funcție a stării termodinamice *(h,)*,a cărei variație în condiții determinate este egală cu lucrul mecanic efectuat de sistemul termodinamic considerat, definită pentru unitatea de masă prin ecuația: $h = u + p\alpha$, unde *u* este energia internă, *p* presiunea şi α volumul; se cunosc patru potențiale termmodinamice: energia internă, entalpia, energia liberă şi entalpia liberă. Variația entalpiei este o măsură a căldurii adusă într'un sistem în timpul unui proces izobaric reversibil. În meteorologie, entalpia este folosită în relația: $h = c_pT$ *(căldura sensibilă* opusă *căldurii latente)*, c_p fiind căldura specifică a aerului la presiune constantă şi *T* temperatura (^{0}K).
(OMM E 0720, Dfiz.potențial..)

101 **entropie**
entropy;
entropie;
Entropie;
entropía;
энтропия;
entrópia;
funcție a stării termodinamice *(S)*, zero fiind arbitrar, definită prin ecuația $dS = dq/T$, unde *dS* este entropia câştigată pe unitatea de masă a unei substanțe sau corp într'un proces termodinamic reversibil, la care este adăugată căldura *dq* la temperatura *T* . Creşterea entropiei dă măsura energiei unui sistem care a încetat să mai fie disponibilă pentru lucru pe parcursul unui proces dat.. Entropia este legată de temperatura potențială prin relația: $dS = c_p d\theta/\theta$, sau $S =$

$c_p log\theta + constantă$, unde c_p este căldura specifică la presiune constantă.
(OMM E 0760)

102 **eolian**
aeolian ;
éolien ;
äolisch ;
aeol~/eol~ ;
эоловый;
eólico ;
termen care se referă la acțiunea sau efectul vântului (de la Eol, numele zeului grec al vântului).
(OMM A 0690)

103 **eoliană**
vezi T 247 turbină de vânt.

104 **EPD**
vezi E 094 energie potențială disponibilă

105 **epocă glaciară**/perioadă glaciară
ice age/glacial epoch;
âge glaciaire/époque ~;
Eiszeitabschnitt/~epoche;
jégkorszak ;
ледниковый эпоха/~ период;
edad de hielo/época glacial;
1. perioadă particulară a unei ere geologice în timpul căreia s-au format câmpuri întinse de gheață (ghețari continentali) în mai multe zone ale globului terestru. (OMM I 0030)
2. oricare epocă geologică marcată printr'o *perioadă glaciară* ; din acest punct de vedere, pleistocenul poate fi considerată epocă glaciară. (DEX)
3. în general, intervalul de timp geologic marcat printr'o extindere considerabilă a ghețarilor către ecuator; sintagma se aplică la o întreagă *perioadă glaciară* sau, mai rar, la unul din episoadele de glaciație care constitue o eră glaciară.

(OMM G 0410)

106 **epocă galaciară mică**
little ice age;
petit âge glaciaire;
kleine Eistzeit;
kis jégkorszak;
малый ледниковый период;
pequeñia época glacial;
1. perioada dintre aproximativ 1430 şi 1850 după Cristos care a fost caracterizată, în Europa şi America de nord, printr'un climat net mai rece decât cel actual;
2. perioadă în cursul căreia are loc o extindere evidentă a gheţarilor, după regresia sau dispariţia lor pe parcursul fazei megaterme precedente.
(OMM L 0730)

107 **eroare**
error;
erreur;
Fehler/Irrtum;
hibaérték;
ошибка;
error;
diferenţa dintre o valoare măsurată a unei mărimi şi valoarea reală a acesteia.
(OMM E 1000)

108 **eroare de rotunjire**
round-off error;
erreur d'arrondissement;
Rundungsfehler;
kerekítés hiba;
ошибка округления;
eror de redondeo;
eroarea indusă de reducerea numărului de cifre semnificative într'o valoare numerică prin rotunjire; în meteorologie şi cu precădere în climatologie este luată în considerare la calculul mediilor sau

rotunirea valorilor de temperatură care sunt incluse în anumite mesaje.
(OMM R 2060)

109 **eroare de trunchiere**
truncation error;
erreur de troncature;
Abbrechfehler/Trunkationsfehler;
csonkítási hiba/trunkációs ~;
транкационная ошибка;
error de truncamiento;
eroare numerică de predicție ce rezultă din aproximarea unei derivate sau a unei diferențiale printr'o metodă de diferențe finite.
(OMM T 1700)

110 **eroziune pluvială**
rain erosion;
érosion par la pluie;
Regenerosion;
eső erózió/~ maródás;
дождевая эрозия;
erosión por la lluvia;
erodarea reliefului terestru sub acțiunea ploii.
(OMM R 0790)

111 **ERTS**
vezi S 017 satelit tehnologic pentru determinarea resurselor teresre

112 **eruperea musonului**
burst of the monsoon;
éclatement de la mousson/irruption de la mousson;
Monsuneinbruch ;
monszun betörése ;
взрыв муссонна;
irrupción del monzón ;
1. pentru un loc dat, sosirea bruscă a *masei de aer* asociată *musonului de vară ;*

2. uneori, o intensificare bruscă a condițiilor atmosferice asociate *musonului de vară.*
(OMM B 1350)

113 **erupție cromosferică**
vezi E 115 erupție solară.

114 **erupție de tornade**
vezi F 011 familie de tornade

115 **erupție solară**/erupție cromosferică
solar flare;
éruption solaire/~ chromosphérique;
Sonneneruption/Ausbruch (auf der Sonne), « flare » ;
napkitörés;
солнечная вспышка/хромосферное извержение;
erupción solar atmosférica;
erupții strălucitoare ale cromosferei solare; se clasifică după aria cromosferică afectată, durata fenomenului şi lățimea liniei H_α a hidrogenului, pe o scară care merge de la 1- (erupție minoră) până la 3+ (erupție foarte mare).
(OMM S 1940)

116 **estegramă**
estegram;
estégramme;
Estegramm;
estegram;
эстеграмма;
estegrama;
diagramă aerologică pe care se trasează *temperatura pseudopotențială a termometrului umed,* în funcție de valorile presiunii rezultate din sondajul aerologic.
(OMM E 1020)

117 **estimarea vântului din date satelitare**
vezi V 067 vânt satelitar

118 **etaje de nori**

cloud étage;
étage des nuages;
Wolkenetage ;
felhőszint ;
ярус облаков;
piso de las nubes ;

strat sau regiune a atmosferei în care apar sau se formează în mod normal anumite genuri de nori. Arbitrar, troposfera a fost divizată pe verticală în trei etaje ale căror limite se suprapun uşor şi variază în funcţie de latitudine şi sezon; din acest punct de vedere, se disting regiunile polare, temperate şi tropicale, înălţimile aproximative ale acestor limite fiind indicate în tabelul următor :

etaj/ regiuni	regiuni polare	regiuni temperate	regiuni tropicale
superior	3-8 km	5-13 km	6-18 km
mijlociu	2-4 km	2-7 km	2-8 km
inferior	de la suprafaţa terestră până la 2 km		

(OMM C 1610)

119 **etalonarea/**calibrarea unui instrument (meteorologic)

calibration of an instrument;
étalonage d'un instrument;
Kalibrierung der einer Instrument/Apparat;
műszerkalibrálás;
калибровка прибор;
calibración de un instrumento;

procedeu sau proces care permite stabilirea unei relaţii între indicaţia unui instrument şi valoarea semnalului de intrare sau valoarea reală a elementului măsurat, determinată independent; de regulă, procedeul se repetă în mai multe puncte ale domeniului de măsurare al aparatului sau al instrumentului etalonat, stabilindu-se pentru fiecare o eventuală corecţie ce trebuie aplicată, sau aducerea la valoarea reală pentru indicatorul respectiv.
(OMM C 0020)

120 **evaluarea acoperirii cu zăpadă**
vezi R 158 releveu nivometric

121 **evaluarea prevederii/prognozei**
forecast evaluation;
évaluation de la prévision;
Schätzung denVorhersagen/Wettervorhersagenschätzung;
előrejelzés kiértékelés;
оценка прогноза;
evaluación de la predicción/~ del pronóstico;
determinarea, prin metode obiective, a exactității unei prevederi/prognoze meteorologice.
(OMM F 0850)

122 **evaporarea apei**
vezi E 124 evaporare

123 **evaporarea lacustră**
lake evaporation;
évaporation d'un lac;
Seeverdunstung;
tavi párolgás;
испарение с озера;
evaporación de un lago;
cantitatea de apă transferată în atmosferă de suprafața lacului.
(OMM L 0070)

124 **evaporare/**evaporarea apei, evaporație (2)
evaporation/~ of water;
évaporation/~ de l'eau;
Wasserverdunstung/Evaporation;
párolgás/evaporáció, víz párolgása;
испарение/испарение воды;
evaporación/~ del agua;
1. emisie de vapori de apă la suprafața liberă a apei lichide, la o temperatură inferioară *punctului său de fierbere;*
2. cantitatea de apă evaporată.
(OMM E 1070)

125 **evaporare potențială**/evaporativitate
potential evaporation/evaporitivity;
évaporation potentielle/évaporitivité;
Potentiäleverdunsten ;
potenciális párolgás/párologtató képesség;
потенциально возможное испарение/испаряемость;
evaporación potencial/evaporatividad ;
cantitatea de vapori de apă care poate fi emisă de o suprafață de apă pură, pe unitatea de suprafață şi de timp, în condițiile atmosferice existente.
(OMM E 1150, P 1240)

126 **evaporativitate**
vezi E 125 evaporație potențială

127 **evaporație**
vezi E 124 evaporarae

128 **evaporigraf**
evaporograph;
évaporograph;
Evaporograph/Verdunstungsschreiber;
párolgásíró/evaporigráf;
эвапорограф/самопишущий испаритель;
evaporígrafo;
evaporimetru care include un dispozitiv pentru înregistrarea continuă a cantității de apă evaporată.
(OMM E 1180)

129 **evaporigramă**
evaporogram;
évaporogramme;
Evaporigramm;
evaporigram;
эвапограмма;
evaporigrama;
diagramă sau înregistrare trasată de un *evaporigraf*.
(OMM E 1170)

130 **evaporimetru/**atmidometru, atmometru
evaporimeter/atmidometer, atmometer;
évaporomètre/atmomètre;
Atmometer/Evaporimeter, Verdunstungmesser;
párolgásmérő/atmométer, evaporiméter;
эвапориметр/атмидометр, атмометр;
evaporímetro/atmómetro, atmidómetro;
instrument pentru măsurarea cantității de apă evaporată în atmosferă, într'un interval de timp determinat.
(OMM A 2660, E 1160)

131 **evaporimetru de sol**
vezi G 011 geoevaporimetru.

132 **evapotranspirația efectivă**/~reală
actual evapotranspiration/effective evapotranspiration;
évapotranspiration réelle/évapotranspiration effective ;
effektive Evapotranspiration ;
tényleges evapotranszspiráció ;
фактическое испарение/суммарное испарение, эффективное испарение;
evapotranspiración real/evapotranspiración efectiva ;
cantitatea totală de vapori de apă evaporată de sol şi de plante.
(OMM A 0430)

133 **evapotranspirația potențială**
potencial evapotranspiration;
évapotranspiration potentielle;
potentielle Evapotranspiration;
potenciális evapotranspiráció;
суммарная испаряемость;
evapotranspiración potencial;
cantitatea maximă de apă ce poate fi evaporată într'un moment dat de o cuvertură vegetală continuă şi bine alimentată cu apă; aceasta include *evaporația solului* şi *transpirația vegetației* din zona şi intervalul date. Se exprimă în cm grosime de apă.
(OMM P 1250)

134 **evapotranspirația reală**

vezi E 132 evapotranspirația efectivă

135 **evapotranspirație**

evapotranspiration;
évapotranspiration;
Evapotranspiration;
evapotranszspiráció;
эвапотранспирация/суммарное испарение;
evapotranspiración;

1. proces combinat prin care apa este transferată de la suprafața terestră în atmosferă, prin *evaporare* de pe suprafața uscatului şi a oceanelor şi prin *transpirația vegetației;*
2. cantitatea totală de apă de pe suprafața terestră transferată în atmosferă.

(OMM E 1190)

136 **evapotranspirometru**

evapotranspirometer;
évapotranspiromètre;
Evapotranspirometer;
evapotranszspiriométer;
эвапотуанспирометр;
evapotranspirómetro;

instrument pentru măsurarea ratei de *evapotranspirație*; este constituit dintr'un bazin etanş, umplut cu pământ acoperit de vegetație, dotat cu un aparat de măsurare atât a apei adăogate, cât şi a apei pierdută prin evapotranspirație.

(OMM E 1200)

137 **evapotron**

evapotron;
évapotron;
Evapotron;
evapotron/(a turbulens nedvességáram elektronikus mérőműszere);
эвапотрон;
evapotron;

instrument portabil pentru determinarea fluxului de căldură şi vapori de apă dintre plante şi suprafața cu vegetație (obținut în parte prin corelarea dintre temperatură, umiditate şi componenta verticală a vitezei vântului).
(OMM E 1210)

138 **evoluția ulterioară probabilă**
further outlook;
évolution ultérieure probable;
nachherwahrscheinlich Evolution;
távolabbi kilátás;
уточнение прогноза;
evolución ulterior probable;
expunere concisă şi generală a condițiilor meteorologice probabile pentru o perioadă de 24 ore sau mai mare, care urmează perioadei de valabilitate a *prevederii/prognozei pe termen scurt* mai detaliată la care este anexată.
(OMM F 1630)

139 **exactitate**
vezi A 033 acuratețe

140 **exosferă**
exosphere;
exosphère;
Exosphäre/äußere Atmosphäre;
exoszféra/külső légkőr, kisszabadulási régió;
экзосфера/сфера рассеяниа;
exosfera;
regiune a atmosferei situată peste aproximativ 500 km înălțime, de unde gazele cele mai uşoare pot să scape în spațiul cosmic.
(OMM E 1270)

141 **experiență încrucişată**
cross-over experiment;
éxpérience croisée;
Gekreuztsversuch;
kereszt-kísérlet;

переходный эксперимент;
experiencia cruzada;

experienţă de *modificare a vremii/timpului* realizată pe două zone care se însămânţează simultan, zona însămânţată fiind aleasă la întâmplare pentru fiecare perioadă.
(OMM C 3310)

142 **Experimentul Alpin**

Alpine Experiment – ALPEX;
Expérience alpine –ALPEX;
Alpenexpereiment – ALPEX;
Alpesi Kísérlet – ALPEX;
Альпийский эксперимент -АЛЬПЭКС;
Experimento alpino –ALPEX;

ultima experienţă pe teren, organizată în 1982 în cadrul *Programului de cercetare a atmosferei globale*, care a constat într'o acţiune concertată a Serviciilor meteorologice şi a comunităţii ştiinţifice pentru culegerea şi analiza de date din regiunea alpină, în scopul elucidării fenomenelor ca *ciclogeneza* din partea de sub vânt şi mecanismele care determină brizele de munte cum sunt *mistralul, foehnul* şi *bora.*
(OMM A 1540, A 1550)

143 **Experimentul asupra transformării maselor de aer**

Air-mass Transformation Experiment - AMTEX;
Expérience sur la transformation des masses d'air – AMTEX;
Experiment über Luftmassetransformation – AMTEX ;
Légtömeg Transzformálódási Kísérlet – AMTEX;
Эксперимент по наблюдению трансформации воздушных масс - АМТЭКС;
Experimento de transformación de masas de aire – AMTEX;

program de observaţii efectuat în 1974 şi 1975 pe Marea Chinei orientale pentru studierea schimburilor de energie dintre mare-aer.
(OMM A 1290, A 1700)

144 **experimentul cu vas rotitor**

rotating dischpan experiment;
expérience de veine tournante;

Experiment mit Rotationskammer/~ ~ Rotationsbehälter;
forgókádas kísérletek/altalános cirkuláció laboratóriumi modellezése;
опыт с вращающимся сосудом/~~ врашающими системами жидкостей;
experimento con disco rotatorio;
experiment realizat cu un lichid într'un vas plat care se roteşte, (de regulă de formă inelară) în care există o sursă şi o pierdere de căldură; acesta reproduce caracteristicile circulației generale a atmosferei.
(OMM R 2010)

145 **Experimentul tropical GARP din Atlantic – GATE**
GARP **A**tlantic **T**ropical **E**xperiment – GATE;
Expérience tropicale GARP dans l'Atlantique – ETGA;
GARP Tropenatlantisch Experiment-GATE;
GARP Atlanti Trópusi kísérlet – GATE ;
Атлантический эксперимент ПИГАО-АТЭП;
Experimento tropical del GARP en el Atlántico – GATE;
experiment internațional complex, desfăşurat în perioada iunie – septembrie 1974, ca primă componentă importantă a GARP, pentru studierea proceselor fizice care au loc în atmosfera tropicală, în special convecția cumuliformă şi legătura acesteia cu sistemele meteorologice la scară mare din regiunile tropicale şi cu *circulația generală* a atmosferei. Şaptezeci de țări au participat la desfăşurarea unei rețele de observație compusă din 40 nave de cercetare oceanică, aeronave speciale şi baloane, completată cu măsurători efectuate de sateliți meteorologici.
(OMM G 0070)

146 **expozeu verbal/**(briefing)
briefing;
exposé verbal;
Flugberatung;
eligazítás;
инструктаж;
información oral meteorologica;
comentariu sau informare orală asupra condițiilor meteorologice existente şi prevăzute într'o zonă sau pe o rută, oferită echipajului sau

personalului aeronautic; procedeul este frecvent folosit în protecţia meteorologică a navigaţiei aeriene şi este efectuat în serviciile meteorologice de pe aeroporturi înaintea plecării în cursă.
(OMM B 1200)

147 **expunere energetică**
vezi E 149 expunere radiantă

148 **expunere la lumină**
vezi I 006 iluminare

149 **expunere radiantă** (într'un punct al unei suprafeţe, pe o durată determinată)/expunere energetică, iradiere
radiant exposure (at a point of a surface, for a given duration)/irradiation;
exposition énergétique (en un point d'une surface, pendant une durée donnée)/irradiation;
Strahlen exponierung/Irradiation, Bestrahlung (auf Oberflächeneinheit);
besugárzás/kisugárzás;
энергетическая экспозиция (в точке поверхности для данной длительности)/количество облучения;
exposición radiante (en un punto de una superficie para una duración dada)/irradiación;
- integrala *radianţei (strălucirii energetice)* în raport cu timpul; pentru o expunere constantă este produsul iradierii energetice cu durata sa.
(OMM R 0220)
- expunere a unui corp, a unui material, etc, la acţiunea unui flux de fotoni sau de particule: expunere accidentală sau controlată (în scop terapeutic) a organismului uman sau animal la radiaţii electromagnetice sau emanaţii radioactive. Răspândirea radială a unei perturbaţii dintr'o sursă punctuală.
(DEX)

150 **expunerea instrumentelor**
exposure of instruments;
exposition des instruments;

Aufstellung der Instrumente;
műszerek elhelyezése;
размещение приборов;
exposición de los instrumentos;
instalarea sau amplasarea aparatelor şi instrumnetelor meteorologice astfel încât indicațiile lor să reprezinte starea reală a atmosferei din regiunea în care sunt amplasate.
(OMM E 1310).

151 **extincție atmosferică**
vezi A 315 atenuare atmosferică

152 **extincție polară**
polar blackout;
extinction polaire;
Polarextinktion;
poláris extinkció;
полярное затемнение;
extinción polar;
slăbirea radiocomunicațiilor determinată de *absorbția de deasupra calotelor polare.*
(OMM P 0980)

153 **extinderea verticală a unui nor**/grosimea unui nor
vertical extent of a cloud;
extension verticale d'un nuage;
Vertikalverbreiterung der eine Wolke/Wolkesdicke;
a felhő függőleges kiterjedése;
вертикальная протяженность облака;
espesor vertical de una nube;
distanța pe verticală dintre nivelul bazei şi cel al vârfului unui nor.
(OMM V 0240)

154 **extrapolare**
extrapolation;
extrapolation;
Extrapolation;
extrapoláció;

экстраполяция;
extrapolación;

metodă de estimare a valorii unei variabile într’un *punct de grilă*, plecând de la valorile din jurul punctului respectiv de grilă.
(OMM E 1360)

155 **extreme (absolute) de temperatură**
temperature extremes;
extrêmes de température;
Gegensätzetemperatur;
hőmérsékleti szélsőségek;
температурные экстремумы;
temperaturas extremas;

cea mai mare şi cea mai mică valoare a temperaturii observate sau înregistrate într’un interval de timp determinat, într’un loc dat.
(OMM T 0190)

F

001 **factor de absorbție**
vezi A 006 absorbtanță

002 **factor de aridităte**
vezi I 032 indice de aridităte

003 **factor de reflexie**
vezi R 126 reflectanță

004 **factori climatici**
climatic factors;
facteurs climatiques;
klimatische Faktoren/Klimafaktoren;
éghajlati tényezők;
климатические факторы;
factores climáticos;
condițiile fizico-geografice, altele decât *elementele climatice*, care influențează clima, cum ar fi latitudinea, altitudinea, topografia, repartiția uscat-apă, curenții oceanici, etc.
(OMM C 1010)

005 **factorul D**/valoarea D
D-value;
valeur D;
D-Wert;
D-érték;
величина D;
valor D;
mărime sau cantitate (pozitivă ori negativă) cu care altitudinea unui punct *(Z)* de pe o suprafață izobară diferă de altitudinea (Z_p) a aceleiaşi suprafețe izobare în *atmosfera standard* sau *tip OACI*; este folosit în navigația aeriană în cazul zborului izobaric, şi se determină prin relația: $D = Z - Z_p$.
(OMM D 1480)

006 **factorul de răcire eoliană**
vezi I 061 indicele de răcire al vântului

007 **factorul de transmisie**
vezi T 201 transmitanță

008 **factorul de turbiditate atmosferică Linke**
Linke turbidity factor/turbidity ~;
facteur de trouble atmosphérique/~ ~ ~ ~ de Linke;
Linkescher Trübungsfaktor;
homályossági tényező/Linke-féle ~ ~, homályosság;
фактор мутности/~ ~ Линке;
factor de turbiedad/~ ~ ~ de Linke;
raportul dintre *coeficientul de atenuare* al atmosferei reale şi cel de atenuare moleculară al aerului pur şi uscat.
(OMM L 0700)

009 **familie de cicloni**
vezi F 010 familie de depresiuni.

010 **familie de depresiuni/**familie de cicloni
cyclone family/~ of depressions;
famille de cyclones/~ de dépressions;
Zyklonenfamilie;
ciklоncsalád/depressziók családja;
семейство циклонов;
familia de ciclones/~ de depresiones;
serie de depresiuni sau cicloni care se formează succesiv de-a lungul unui *front rece.*
(OMM C 3520)

011 **familie de tornade/**erupție de tornade
tornado outbreak/family of tornadoes;
éruption de tornades/famille de ~;
Tornadoseruption/Tornadosfamilie;
tornádókitörés/tornádócsalád;
вторжение торнадо/семейство ~;
brota de tornados/familia de ~;

formarea unui mare număr de tornade, grupate sau izolate, într'un interval de 24 – 48 ore într'o regiune determinată.
(OMM F 0070, T 1100)

012 **fanion**

pennant;
fanion;
Signalfähnchen;
(jelző)zászló;
флажок;
banderola;

simbol triunghiular ataşat pe *săgeata de vânt*, care semnifică o valoare de 50 noduri a vitezei vântului (25 m/s).
(OMM P 0250)

013 **fata morgana**

Fata Morgana;
Fata Morgana/fée ~;
Fata Morgana;
fata morgana;
Фата Моргана;
Fata Morgana/Hada ~;

denumire dată iniţial unui fenomen de *miraj* multiplu, observat frecvent deasupra strâmtorii Mesina şi atribuit Fetei Morgana; mai târziu, denumirea a fost dată oricărui miraj multiplu spectaculos.
(OMM F 0130)

014 **faza lichidă a apei**

water phase;
phase aqueuse/~ liquide de l'eau;
Flüssigkeitwasserphase;
vízfázis;
водяная фаза;
fase del agua/estado liquido ~ ;

apă în formă lichidă, existentă între formele solidă şi gazoasă, care se întâlneşte în general între 100^0 şi 0^0C (respectiv 373 şi 273^0K); apa suprarăcită poate exista frecvent la temperaturi negative până la -40^0C (233^0K).

(OMM W 0240)

015 **fază glaciară**
glacial phase;
phase glaciaire;
Eisigphase/Glazialperiode;
jégfázis;
гляциальная фаза;
fasa glacial/período ~;
perioadă dintr'o *epocă glaciară* caracterizată printr'o puternică extindere a gheţarilor către ecuator.
(OMM G 0430)

016 **fază interglaciară**
interglacial phase;
phase interglaciaire;
Interglazial/Intreglazialzeit;
interglaciális közbeeső;
интергляциальная фаза/межледиковая ~;
período interglacial;
perioadă caracterizată printr'un climat relativ moderat, cuprinsă în interiorul unei ere glaciare, în timpul căreia are loc o restrângere parţială a gheţarilor.
(OMM I 0640)

017 **fenogramă**
phenogram;
phénogramme;
Phänogramm;
fenogram;
фенограмма;
fenograma;
diagramă care reprezintă variaţiile unui element fenologic dat în funcţie de factorii meteorologici.
(OMM P 0490).

018 **fenologie**
phenology;

phénologie;
Phänologie;
fenológia;
фенология;
fenologia;

ramură a meteorologiei care se ocupă cu studiul cronologic al fazelor sau stadiilor de dezvoltare şi evoluție a vieții vegetale în relație cu climatul.
(OMM P 0510)

019 **fenomen optic (în atmosferă)**

vezi F 093 fotometeor

020 **fenomenul de difracție**

diffracion phenomenon;
phénomene de difraction;
Diffraktionphänomen/Beugungphänomen;
diffrakció/fényelhajlás jelensége;
явление дифракции;
fenomeno de difracción;

sistem de interferențe produs în umbra geometrică a unui obstacol, datorat deflecției sau curbării undelor luminoase incidente pe obstacolul respectiv şi care variază în funcție de lungimea de undă a acestora.
(OMM D 0570)

021 **fereastră atmosferică**

atmospheric window;
fenêtre atmosphérique;
atmosphärische Fenster;
légköri ablak/vizgőzablak;
атмосферное окно;
ventana atmosférica;

în meteorologie, respectiv fizica atmosferei, domeniul spectral în care radiația terestră este absorbită foarte puțin de atmosferă.
(OMM A 3030)

022 **fetch**

fetch;
fetch;
Anlauf;
fetch (vízfelszin fölött az a távolság, amelien belül a szél iránya és sebessége alíg változik);
область разгона;
alcance;
lungimea traseului peste o mare întindere de apă parcurs de un vânt care suflă dintr'o direcție şi cu o viteză aproximativ uniforme.
(OMM F 0160)

023 **FGGE**

vezi P 279 Primul experiment GARP global

024 **fibratus (fib)**

fibratus (fib);
fibratus (fib);
fibratus (fib);
fibratus (fib);
волокнистые облака (fib);
fibratus (fib);
nori separați sau voal noros subțire, compus din filamente rectilinii sau curbate mai mult sau mai puțin neregulat, care nu sunt terminate în croşete sau smocuri; termenul se aplică în principal la genurile *Cirrus* şi *Cirrostratus.*
(OMM F 0180)

025 **filtrajul zgomotului**

noise filtering;
filtrage du bruit;
Geräuschfilterung;
zajszűrés;
филтрация шума;
filtrado del ruido;

procedură de eliminare a zgomotului meteorologic în rularea programelor de prelucrare a datelor, ca de exemplu folosirea *aproximației cvasi geostrofice.*
(OMM N 0510)

026 **filtrare**
filtering;
filtrage;
Filtration/Filtrieren;
szűrés;
фильтование;
filtrado/exclusión;
în meteorologia numerică, procedura de eliminare a componentelor oscilatorii nedorite, în general a celor de frecvență înaltă, dintr'un set de date sau de soluții ale unui sistem de ecuații. De regulă se foloseşte relația: $s_X(v) = T(v).s_x(v)$.
(OMM F 0260)

027 **filtru în cascadă pentru aerosoli**
vezi I 018 impactor în cascadă

028 **filtrul Kalman-Bucy**
Kalman-Bucy filter;
filtre de Kalman-Bucy;
Kalman-Bucy Filter;
Kalman-Bucy szűrő;
фильтр Кальмана-Бюси;
filtro de Kalman-Bucy;
sistem liniar în care este minimalizată eroarea medie pătratică dintre semnalul de ieşire şi produsul real, când semnalul de intrare este un semnal aleator generat de un *zgomot alb.*
(OMM K 0010)

029 **firn**
firn;
névé;
Firn;
firn/oromhó, csonthó, öreghó;

фирн;
neviza;

zăpadă veche care a devenit granulară şi densă sub acțiunea diferitelor procese de metamofozare, repectiv topiri şi reînghețări repetate inclusiv *condensare solidă*.
(OMM F 0320)

030 **fitoclimat**
phytoclimate/plant climat;
phytoclimat;
Phytoklima/Bestandsklima;
állományklima;
фитоклимат/климат растений;
fitoclima/clima de la vegetación;

climatul natural sau artificial al straturilor atmosferice în care trăiesc plante.
(OMM P 0580)

031 **fitoclimatologie**
phitoclimatology;
phytoclimatologie;
Phytoklimatologie;
fitoklimatológia;
фитоклиматология;
fitoclimatología;

ramură a climatologiei care se ocupă cu studiul *microclimatului* existent în spațiul aerian ocupat de comunitățile vegetale, pe suprafața aparatului foliar şi, în unele cazuri, în interstițiile ce conțin aer din interiorul plantelor.
(OMM P 0590)

032 **fitotron**
phytotron;
phytotron;
Phytotron;
fitotron;
фитотрон;
fitotrón;

aparat folosit pentru studiul comportamentului plantelor în diferite condiţii de mediu strict controlate.
(OMM P 0600)

033 **fizica atmosferei/**meteorologie fizică
physical meteorology/atmospheric physics, physics of the atmosphere;
météorologie physique/physique de l'atmosphère;
atmosphärische Physik ;
légkörifizika/fizikai meteorológia ;
физическая метеорология/физика атмосферы;
meteorologia física/física de la atmósfera;
ramură a meteorologiei care se ocupă cu studiul proprietăţilor şi proceselor fizice din atmosfera terestră.
(OMM P 0560)

034 **fizica norilor**
cloud physics;
physique des nuages;
Wolkenphysik;
felhőfizika;
физика облаков;
física de las nubes;
ramură a fizicii atmosferei care se ocupă cu studiul proceselor fizice şi dinamice care guvernează formarea şi structura unui nor.
(OMM C 1970)

035 **fizica Pământului**
vezi G 012 geofizica

036 **floccus (flo)**
floccus (flo);
floccus (flo);
floccus (flo);
floccus (flo);
хлопъевидные облака/хлопъеобразованые (flo);
floccus (flo);

specie de nori în care toate elementele noroase sunt constituite dintr'un smoc (flocon) cu aspect cumuliform, mai mult sau mai puțin destrămat, însoțit frecvent de *virga;* termenul este aplicabil norilor din genurile *Cirrus, Cirrocumulus, Altocumulus* şi *Stratocumulus.*
(OMM F 0510)

037 **fluctuație climatică**

climatic fluctuation;
fluctuation climatique;
Klimaschwankung;
éghajlat-ingadozás;
климатические флуктуация;
fluctuación climática;

instabilitate climatică ce constă în orice formă de schimbare sistematică, regulată sau neregulată, cu excepția tendinței şi a discontinuității; este caracterizată prin cel puțin două maxime (sau minime) şi un minim (sau maxim) ce includ şi valorile măsurate la începutul şi sfârşitul perioadei de înregistrări.
(OMM C 1020)

038 **fluid incompresibil**

incompressible fluid;
fluide incompressible;
inkompressible Flüssigkeit;
inkompresszibilis folyadék;
несжимаемая жидкость;
fluido incompresibile;

fluid în care densitatea rămâne constantă la schimbările izoterme ale presiunii (coeficientul lui de compresibilitate este egal cu zero); mişcarea verticală nu modifică densitatea unei particule incompresibile. Matematic, divergența totală dispare: $\nabla\vec{V} = (\delta u / \delta x) + (\delta v / \delta y) + (\delta w / \delta z) = 0$, unde $\vec{V}$ este vectorul vitezei cu componentele lui *u, v* şi *w*.
(OMM I 0350)

039 **fluierătură**

whistler;
siffleur;

Whistler/atmosphärische Pfeifstörung;
„whistler“ /légköri zavar;
свистящий атмосфик/(атмосферный) свист;
silbido;

parazit atmosferic auzit în receptoarele radio sub formă de fluierătură; este atribuit propagării de-a lungul liniilor de forță ale câmpului magnetic terestru a semnalelor provenite de la fulgerele foarte îndepărtate.
(OMM W 0850)

040 **fluierături aurorale**
auroral hiss;
sifflement auroral;
polarlichtsche Pfeifstörung/Auroralpfeifstörung**;**
sarky fényt kísérő sziszegés;
авроральное шипение;
silbido auroral;

sunete, uneori îndoielnice, care acompaniază aurora; dacă sunt reale, acestea pot fi explicate mai degrabă pe seama unui anumit efect produs la nivelul solului de aurora respectivă.
(OMM A 3180)

041 **flux contragradient**
contergradient flux/upgradient flux;
flux contre-gradient;
Gegengradientströmung ;
felfelé irányuló átvitel/fluxus ;
противоградиентый поток/восходящий поток;
flujo contragradiente ;

transferul unei mărimi, ca de exemplu căldura sau cantitatea de mișcare, în direcția valorilor mai mari din câmpul mărimii respective.
(OMM C 3200)

042 **flux de bază/**curent de bază
basic flow;
courant de base;
Grundströmung;
alapáramlás;

основной поток;
corriente básica/flujo básico;

curent atmosferic ipotetic, diferit de curentul real prin absența efectelor generate de perturbațiile mobile.
(OMM B 0600)

043 **flux de căldură**
heat flux;
flux de chaleur;
Wärmestrom/~fluß;
hőáramlás;
поток тепла;
flujo del calor;

rata sau viteza de transfer a căldurii.
(OMM H 0300)

044 **flux de transfer**
detrainement;
détraînement;
Übertragungfluß;
kisodródás;
истечение;
arrastre hacia el exterior;

curentul de aer ieşit dintr'un element convectiv, care transferă o parte din căldura şi umiditatea lui către atmosfera înconjurătoare.
(OMM D 0360)

045 **flux descendent orajos**
thunderstorm outflow;
sortie d'air orageux;
Gewitterauswärtsstrom;
zivataros kiáramlás;
грозовой потхток;
flujo saliente de la tormenta;

flux de aer ce iese dintr'un oraj atunci când un curent descendent, în general rece, ajunge la suprafața solului şi este deflectat de aceasta în plan orizontal.
(OMM T 0980)

046 **flux energetic**
vezi F 052 flux radiant

047 **flux energetic pe unitatea de suprafață (într'un punct al suprafeței)**
vezi I 167 iradianță

048 **flux inerțial**
inertial flow;
flux inertiel;
Inertialströmung;
inerciális áramlás;
инерционное течение;
flujo inercial;
flux ce are loc în absența forțelor externe; în meteorologie, un flux fără frecare pe o suprafață geopotențială în care nu există *gradient de presiune*. Mişcarea atmosferică rezultată în asemenea condiții este *cercul de inerție*.
(OMM I 0420)

049 **flux luminos**
luminous flux;
flux lumineux;
Lichtstrom/Lichtfluß;
fényáram;
световой поток;
flujo luminoso;
mărime folosită în fotometrie, caracteristică unui flux de radiație care exprimă aptitudinea sau capacitatea lui de a produce o senzație luminoasă; unitatea de măsură este *lumenul*.
(OMM L l020, Dmag F 110)

050 **flux meridianal**
vezi C 460 curent meridianal

051 **flux radial**
radial flow;

flux radial;
radial Strom;
sugaras áramlás/sugárirányú ~;
радиальный приток;
afluencia radial por arrastre;

componenta *vitezei vântului* orientată spre interior, către centrul unui sistem atmosferic.
(OMM R 0150)

052 **flux radiant**/flux energetic
radiant flux/~ of radiation, radiant power;
flux énergétique/puissance rayonnante;
Strahlungs(energie)fluß;
sugárzásáram/sugárzási fluxus;
поток (энергии) излучения/лучистый поток, мощность излучения;
flujo radiante/~ de radiación, poder radiante;

rata de transfer a energiei radiante sau puterea transferată sub formă de radiație.
(OMM F 0590, R 0230)

053 **flux turbulent**
eddy flux/turbulent flux;
flux turbulent;
Wirbelflux/turbulenten Flux;
örvényfluxus/turbulens fluxus;
вихревой поток/турбулентный ~;
flujo turbulento/~ por remolinos;

viteza de transport a proprietăților unui fluid (în meteorologie aerul), ca masa, cantitatea de mişcare, căldură sau materiale în suspensie, prin turbioanele dintr'un curent turbulent.
(OMM E 0170)

054 **flux turbulent de căldură**
eddy heat flux;
flux de chaleur turbulent;
Wirbelwärmefluß/Turbulent~;
örvény/turbulens hőfluxus;

турбулентный тепловой поток;
flujo turbulento del calor;
viteza de transfer a căldurii prin mişcările turbulente ale aerului; astfel, *fluxul turbulent de căldură sensibilă* pe verticală este fat de relația: $\rho c_p \omega' T'$, unde ρ este densitatea aerului, c_p este căldura specifică la presiune constantă şi $\omega' T'$ este produsul mediat în timp al fluctuațiilor vitezei verticale a aerului şi ale temperaturii față de mediile lor.
(OMM E 0180)

055 **flux zonal**
vezi C 197 circulație zonală.

056 **focar de (atmo)sferici**
foyer of atmospherics;
foyer d'atmosphériques;
Atmosphäricherd;
légköri kisülésgók;
очаг атмосфериков;
foco de atmosféricos;
regiune de origine a unui grup de *atmosferici/sferici*
(OMM F 0960).

057 **focar orajos/**regiune cu activitate orajoasă
source of thunderstorm activity/region of ~ ~;
source d"activités orageuses/foyer d'orages;
Gewitteractivität Gebiet/Gewitterherd;
zivataros terület/~ fókusz;
источник грозового очага/область грозового очага;
nido de tormentas/región de actividad de tormentas eléctricas; regiune în care *orajele* se produc cu o frecvență mai mare decât în regiunile învecinate.
(OMM R 1430, S 2110)

058 **focul Sfântului Elm/**descărcare electrică în coroană
Saint Elmo's fire/corona discharge;
feu Saint-Elme/décharge lumineuse silencieuse;
Elmsfeuer/Sankt-Elms-Feuer, Castor und Polux;

Szent Elmo tüze/koronakisülés;
огни святого Эльма/короный разряд;
fuego de San Telmo/descarga en corona;

descărcare electrică luminoasă care se observă în atmosferă, mai mult sau mai puțin coninuă şi de intensitate slabă sau moderată, ce emană din obiectele înalte de pe suprafața terestră (paratrăznete, aparate anemometrice, catarge de nave, etc), sau din extremitățile aripilor, elicelor sau alte părți ascuțite ale aeronavelor în zbor.
(OMM C 3130, S 0010)

059 **foehn**

foehn;
fœhn;
Föhn;
főn/bukószél;
фён;
foehn;

denumire locală a unui vânt încălzit şi uscat pe parcursul coborârii pantelor muntoase, care se observă frecvent pe partea de sub vânt a Alpilor în condițiile unei circulații care traversează acest masiv muntos; prin analogie, termenul a fost preluat şi în alte regiuni în care s-au observat vânturi cu aceleaşi caracteristici şi care se produc în condiții similare.
(OMM F 0610)

060 **foehn în atmosfera liberă**

free air foehn;
fœhn dans l'atmosphère libre;
Föhn im freien Atmosphäre;
szabad légköri főn;
фён из свободной атмосферы;
foehn en la atmósfera libre;

aer cald şi uscat în altitudine rezultat din *subsidența* în atmosfera liberă; întotdeauna este pus în evidență printr'o inversiune termică, bine marcată pe partea posterioară a anticiclonilor.
(OMM F 1000)

061 **forfecarea vântului/**vectorul de forfecare
wind shear/shear vector;
cisaillement du vent;
Scherung des Windes/Windscherung;
szélnyírás/nyírási vektor;
сдвиг ветра/вектор сдвига
cortante del viento/vector de cizalladura;
variația locală a *vectorului vânt* sau a uneia dintre componentele lui într'o direcție determinată.
(OMM S 0930, W 1150)

062 **forfecarea orizontală a vântului**
horizontal wind shear;
cisaillement horizontal du vent;
horizontale Windscherung;
horizontális szélnyírás;
горизонтальный сдвиг ветра;
cortante horizontal del viento/cizalladura ~ ~ ~;
forfecarea vântului sau variația unei componente a vectorului vânt în plan orizontal.
(OMM H 0770)

063 **forfecarea verticală a vântului**
vertical wind shear;
cisaillement vertical du vent;
vertikale Windscherung;
vertikális szélnyírás;
вертикальный сдвиг ветра;
cortante verical del viento;
forfecarea sau variația vântului cu înălțimea (schimbarea direcției și/sau a vitezei), de-a lungul verticalei.
(OMM V 0290)

064 **forfecare anticiclonică**
anticyclonic shear ;
cissaillement anticyclonique ;
antizyklonale Windsherung/Antizyklonalscherung;
anticiklonális nyírás ;

антициклонический сдвиг;
cortante anticiclónica/cizalladura anticiclónica ;

forfecarea orizontala a vântului care tinde să producă o rotire anticiclonică a particulelor de aer de-a lungul liniilor de curent; în emisfera nordică, aceasta se observă atunci când viteza vântului scade de la stânga la dreapta în direcţia curentului, în timp ce în emisfera sudică procesul este invers.
(OMM A 2140)

065 **forfecare ciclonică**
cyclonic shear ;
cisaillement cyclonique;
zyklonale Windscherung/ Zyklonalscherung ;
ciklonális nyírás;
циклонический сдвиг;
cortante ciclónica/cizalladura ~;

1. forfecarea orizontală a vântului care are loc astfel încât viteza vântului creşte de la stânga către dreapta în emisfera nordică şi invers în cea sudică;
2. forfecarea verticală sau variaţia *vectorului vânt* cu altitudinea care are loc astfel încât rotirea lui către *vectorul de forfecare* într'un punct oarecare să fie în sens ciclonic.
(OMM C 3590)

066 **forma aparentă a cerului**
apparent form of the sky/shape of the sky ;
forme apparente du ciel;
sheinbare Himmelsgestalt;
az égbolt látszólagos alakja;
кажущаяся форма неба/форма неба;
forma aparente del cielo/forma del cielo;

termen folosit pentru a descrie aparenţa boltei cereşti, mai mult aplatizată decât emisferică, aşa cum pare când este privită dintr'un loc degajat.
(OMM A 2250)

067 **forma simbolică de cod**/schema codului
code form;

forme de code;
Kodeform ;
kódolt távirat szimbolikus megjelenítése ;
схема кода;
forma simbólica de la clava ;

reprezentarea simbolică a structurii unui *mesaj meteorologic* codificat şi a ordinii sau poziției fiecăreia dintre informațiile conținute în mesajul respectiv. (vezi Anexa F 067)
(OMM C 2080)

068 **formarea meteorologică**
vezi E 052 educația meteorologică

069 **formula altimetrică**
vezi E 035 ecuația hipsometrică

070 **formula barometrică**
vezi E 035 ecuația altimetrică

071 **formula de vizibilitate Koschmieder/**formula luminii aerului
Koschmieder's visibility formula/airlight formula ;
formule de visibilité de Koschmieder/formule de la lumière de l'air ;
Koschmieder Sichtformel/Formel der Luftlicht ;
Koschmieder-féle látástávolsági formula/fény áteresztési formula;
формула видимость Кошмидера/формула воздушной дымки;
fórmula de Koschmieder para la visibilidad/fómula de la luz del aire;

ecuație fundamentală în teoria *distanței vizuale* care ia în considerare *luminanța* (strălucirea) aparentă a unui obiect negru îndepărtat, luminozitatea aparentă a cerului deasupra orizontului şi *coeficientul de atenuare* al stratului de aer din vecinătatea solului; are forma: $P = 1/\sigma \, lu(1/0{,}05)$. În cazul unei surse punctiforme de lumină se foloseşte *formula lui Allard* cu care se determină distanța vizuală nocturnă: $\sigma = l / r \ln I / E_i r^2$, unde r este distanța de la care sursa de intensitate I

este vizibilă şi E_i este pragul de iluminare corespunzător perceperii unei surse punctiforme.
(OMM A 1220, K 0260)

072 **formula lui Allard**
vezi F 071 formula de vizibilitate

073 **formula lui Margules**
vezi E 036 ecuația lui Margules

074 **formula luminii aerului**
vezi F 071 ~Koschmieder

075 **formula psihrometrică**/constanta psihrometrică
psychrometric formula/~ constant;
formula psichrométrique/constante ~;
psychrometrische Gleichung/Psychrometerformel, Psychrometrischekonstante;
pszichrometrikus formula /~ állandó;
психрометрическая формула/~ простоянная;
fórmula psicrométrica/constante ~;
formulă semiempirică folosită la elaborarea *tabelelor psihrometrice* de forma: $e' = e_w - Ap(T-Tw)$, în care e' este tensiunea vaporilor de apă în condițiile observate, e_w pressiunea vaporilor saturanți la temperatura T_w a termometrului umedîn raport cu apa sau gheața, p este presiunea aerului, T temperatura termometrului uscat şi A *constanta psihrometrică*. Constanta A poate fi evaluată empiric pentru orice tip de psihrometru şi valoarea ei numerică depinde de proprietățile termometrelor şi de viteza aerului de ventilare a rezervoarelor termometrice.
(OMM P 2010,P 2020)

076 **forța ascensională**
vezi F 084 forța lui Archimede.

077 **forța ascensională liberă (a unui balon)**
free lift of a baloon;
force ascensionelle libre d'un ballon;

freier Auftrieb einer Ballonsx;
léggömb szabad emelőereje;
свободная подъёмная сила шара;
empuje libre de un globo;

diferența dintre forța ascensională totală a unui balon (meteorologic) şi greutatea ansamblului balon-încărcătură (aparatură), care trebuie ridicat în atmosferă.
(OMM F 1030)

078 **forța ascensională totală (a unui balon)**
total lift of a balloon;
force ascensionnelle totale d'un ballon;
Gesamtauftrieb einer Ballon;
a léggömb teljes emelőereje;
полная подъемная сила шара;
empuje total de un globo;

forța ascensională totală a unui balon v dată de împingerea totală a gazului conținut în acesta, exprimată prin relația: $v(\rho - \rho_g)$, unde ρ şi ρ_g sunt densitățile aerului şi a gazului din balon. Pentru hidrogen, la nivelul solului, plutirea este aproximativ 1,2 kg/m^3. Rata de urcare a unui balon în aer liniştit poate fi exprimată printr'o formulă generală: $v = qL^n/(L+W)^{1/3}$.
(OMM T 1130)

079 **forța de deviere**
vezi F 085 forța lui Coriolis

080 **forța de forfecare**/tensiunea de forfecare
shearing stress;
effort de cisaillement/tension de ~;
Scherspannung/Querspannung;
nyírási feszültség;
напряжение сдвига;
tensión de cortante (cizalladura);

forța datorată vâscozității care se dezvoltă într'o regiune cu forfecare a vântului; se determină prin relația: $\tau = \mu(du/dz)$, în care μ este vâscozitatea dinamică şi *u* este viteza vântului în coordonata verticală.
(OMM S 0890)

081 **forța de frecare**
vezi F 099 frecare

082 **forța de gradient**/ ~ gradientului de presiune
pressure force/pressure-gradient force ;
force de pression ;
Druckgradientkraft ;
bárikus gradiens erő/bárikus erő;
сила давления/сила барического градиента;
fuerza de la presión/fuerza del gradiente de presión;
forța care acționează asupra fiecărei particule dintr'un fluid ca urmare a neuniformității câmpului de presiune; aceasta se exercită în direcția şi sensul *gradientului de presiune* pentru o particulă cu masa unitară, intensitatea ei fiind $(1/\rho)gradp$, unde ρ este densitatea fluidului şi $gradp$ este gradientul de presiune.
(OMM P 1600)

083 **forța hidrostatică**
vezi F 084 forța lui Archimede.

084 **forța lui Archimede/**forța ascensională, forța hidrostatică, legea (principiul) lui Archimede
buoyancy/hydrostatic ~, (Archimedean) buoyant force, Archimedes's law;
poussée d'Archimède/~ (verticale) hydrostatique, force ascensionnelle, loi (principe) d'Archimede;
(hydrostatischer) Auftrieb/Archimedesches Gesetz (Prinzip) ;
hidrosztatikai felhajtóerő/felhajtóerő, Archimedesz-törvény (-principium);
плавучесть/подъемная сила, закон Архимеда;
empuje ascensional/ley de Archimedes;
forța ascendentă sau de împingere în sus exercitată asupra unui corp de către fluidul în care este scufundat, parțial sau total şi este proporțională cu greutatea volumului de fluid deslocuit; în meteorologie, forță orientată vertical ce acționează asupra unei particule de aer sau fluid aflată în câmpul gravitațional terestru, care apare datorită diferenței de densitate dintre particula respectivă şi

mediul ei înconjurător. În sensul lugii lui Archimede, pe o unitate de masă cu densitatea ρ şi temperatura T acţionează un mediu cu ρ_E conform relaţiei: $F = g(\rho_E - \rho / \rho) = T - T_E / T_E$. Mişcările ordonate verticale determinate de F reprezintă convecţia liberă.
(OMM B 1330, Dmag H 95)

085 **forţa lui Coriolis**/forţa de deviere
Coriolis force/deviating force;
force de Coriolis/force déviante;
Corioliskraft;
Coriolis-erő/eltériterő;
сила Кориолиса/отклоняющая сила (вращения Земли);
fuerza de Coriolis/fuerza desviadora;
forţa aparentă datorată rotaţiei terestre care acţionează perpendicular şi spre dreapta asupra vitezei unei particule de aer în emisfera nordică, mişcarea particulei fiind considerată în raport cu cea a Pământului; este exprimată prin relaţia: $F_c = 2mV\vec{\omega}\sin\alpha.$
(OMM C 3090, Dmag C 59)

086 **forţa gradientului de presiune**
vezi F 082 forţa de gradient

087 **forţa vântului**
wind force ;
force du vent ;
Windstärke ;
szélerősség ;
сила ветра;
fuerza del viento/potencia ~ ;
1. număr sau grad pe o scară progresivă (scara Beaufort) corespunzător efectelor produse de vânt într'un interval de timp determinat;
2. forţa exercitată de vânt asupra unei structuri, obiect, etc.
(OMM W 1040)

088 **fotografie cu contrast mărit**
vezi F 089 fotografie intensificată

089 **fotografie intensificată**/fotografie cu contrast mărit
enhanced picture;
image à contrast augmenté/~ rehaussée, ~ renforcée;
Intensivierungphotographie/Photographie mit Vergrößertbildkontrastt;
feljavított kép;
увеличенный снимок;
fotografía de contraste reforzado;
în meteorologie, fotografie recepționată de la sateliți în care diferențele aparente dintre anumite tonuri adiacente de gri sunt mărite artificial. (OMM E 0700)

090 **fotografie în infraroşu**
vezi I 009 imagine în infraroşu.

091 **fotogrametria norilor**
cloud photogrammetry;
photogrammètrie des nuages;
Wolkenphotogrammetrie;
felhő-fotogrammetria;
фотограмметрия облаков;
fotogrametría de las nubes;
tehnică de obținere a măsurătorilor tridimensionale ale norilor cu ajutorul fotografiilor realizate de sateliții artificiali, rachete, din avioane, sau direct de pe suprafața terestră, folosind simultan două camere de luat vederi.
(OMM C 1780)

092 **fotometeor**/fenomen optic (în atmosferă)
photometeor/optical phenomenon;
photométéore/phénomène optique;
atmosphärische Lichterscheinungen/optische Phänomen;
fénytünemények/optikai jelensségek
фотометеор/оптическое явление;
fotometeoro/fenomeno óptico;
fenomen luminos vizibil, produs în atmosferă prin refexia, refracția sau interferența luminii solare ori lunare pe particulele atmosferice întâlnite de aceasta; principalii fotometeori observați în atmosfera

terestră sunt: *fenomenele de halo, curcubeul, coroana, irizația, gloria, inelul lui Bishop,mirajul, tremurătura, scânteierea, raza verde, culorile crepusculare* şi *razele crepusculare*.
(OMM P 0530, O 0300)

093 **fotometru**
photometer;
photomètre;
Photometer;
fotométer;
фотометр;
fotómetro;
instrument pentru măsurarea *iluminării*; în meteorologie, acest termen desemnează numai instrumentele a căror sensibilitate spectrală este egală cu cea a „ochiului omenesc normal“.
(OMM P 0540)

094 **fotometrul cerului total**
all-sky photometer ;
photomètre du ciel total ;
Photometer der Vollhimmel/~der Totalhimmel ;
teljes égboltról érkező fényt mérő berendezés;
фотометр небесного свода;
fotómetro de la boveda celeste;
instrument sau aparat pentru măsurarea intensității luminii primită de la bolta cerească.
(OMM A 1510)

095 **fractus (fra)**
fractus (fra);
fractus (fra);
fractus (fra);
fractus (fra)/foszlányfelhő;
разорванные облака (fra);
fractus (fra);
nori în formă de fâşii destrămate (zdrențe) şi neregulate; acest calificativ se aplică numai genurilor *Stratus* şi *Cumulus.*
(OMM F 0980)

096 **fracția de insolație posibilă**

perecentage of possible sunschine;
fraction d'insolation possible;
Fraction die Möglicheninsolation/Prozent ~ ~ ;
relativ besugárzás;
процент от возможной продолжительности солнечного сияния;
porcentaje de la posible insolación;

1. raportul dintre durata efectivă a insolației şi durata geografică sau topografică posibilă de insolație;
2. raportul dintre durata efectivă de insolație şi durata astronomică posibilă de insolație.

(OMM P 0270)

097 **frecarea vântului/**tensiunea vântului

wind stress;
tension du vent;
Windfriktion/Windtension;
szélnyírás;
напряжение ветра;
tensión del viento;

frecarea sau forța tangențială pe unitatea de suprafață exercitată asupra suprafeței terestre de către stratul adiacent de aer în mişcare.

(OMM W 1210)

098 **frecarea vântului la sol**

surface wind stress;
contrainte du vent en surface;
Windspannung zu Boden;
talajfelszíni szélnyírás;
напряжение ветра у поверхности;
tensión del viento en la superficie terrestre;

forța tangențială exercitată de vânt asupra suprafeței subiacente cu care este în contact.

(OMM S 3860)

099 **frecare/**forța de frecare

friction/frictional force;

frottement/force de frottement;
Reibung/Reibungskraft;
súrlódás/súrlódási erő;
трение/сила трения;
rozamiento/fricción;

forța de rezistență mecanică exercitată de un mediu sau un corp față de mişcarea relativă a unui alt mediu sau corp în contact cu primul.
(OMM F 1210)

100 **frecvența Brunt-Vaisala**
Brunt-Vaisala frecvency ;
fréquence Brunt-Vaisala ;
Brunt-Vaisala Frekvenz ;
Brunt-Vaisala frekvencia ;
частота Брюунта-Ваисала;
frecvencia de Brunt-Vaisala ;

frecvența oscilațiilor datorate *forței lui Archimede* într'o atmosferă stabilă static, dată de relația : $N = [g(\Gamma_\alpha - \Gamma)/T]^{1/2}$, unde Γ_α este gradientul adiabatic uscat, Γ este gradientul termic vertical ambiant, T este temperatura şi g este accelerația gravitației ; numărul de oscilații pe secundă de acest tip este $N/2\pi$.
(OMM B 1290)

101 **frecvența rafalelor (*n*)**
gust frequency (n);
fréquence des rafales (n);
Windstoßfrequenz/Böenfrequenz (n);
lökésfrekvencia (n);
частота порывов (n);
frecuencia de las ráfagas (n);

numărul de rafale care se produc într'un *interval de frecvență a rafalelor*.
(OMM G 0970)

102 **freonii**
vezi C 276 cloro-fluoro-carbonii

103 **frigorigraf/**frigorimetru înregistrător
frigorigraph/recordind frigorimeter;

frigorigraphe/frigorimètre enregistreur;
Frigorigraph;
frigorigráf;
фригориграф;
frigorígrafo/frigorímetro registrador;

set de aparatură folosită pentru măsurarea continuă a *puterii de răcire* a aerului, format dintr'un *frigorimetru*, un înregistrător al cantității de energie electrică utilizată şi dispozitive anexe.
(OMM F 1270)

104 **frigorimetru**
frigorimeter;
frigorimètre;
Frigorimeter;
frigoriméter/lehűlésmérő;
фригориметр;
frigorímetro;

instrument de măsurare a *puterii de răcire* exercitată de aer asupra unui obiect (sferă de cupru înegrită), care este menținut electric la o temperatură apropiată de cea a corpului uman.
(OMM F 1280)

105 **frigorimetru înregistrător**
vezi F 103 frigorigraf

106 **front (atmosferic)**
front;
front;
Front;
front;
фронт;
frente;

în meteorologie, frontul troposferic considerat ca o structură macroscalară tridimensională, cu durată medie de existență de 3-5 zile, este definit ca:

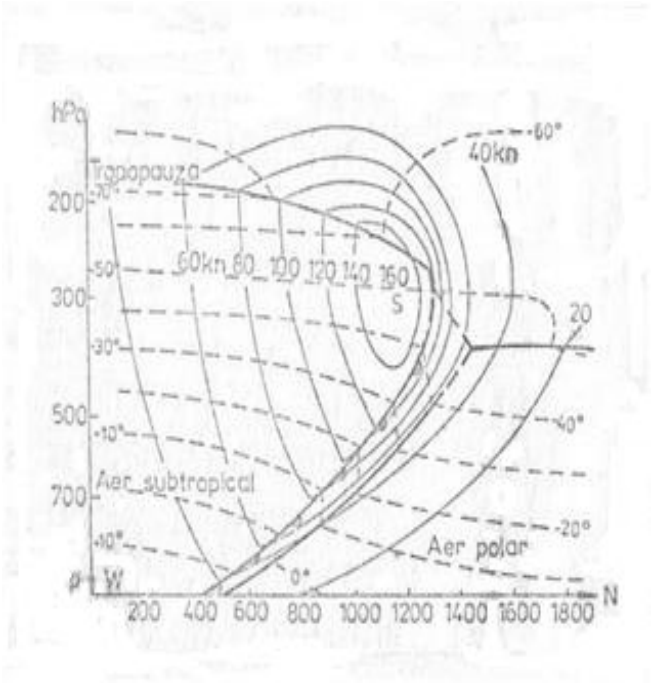

1. interfața sau zona de tranziție dintre două *mase de aer* cu densități diferite (temperatură, umiditate) şi, de regulă în mişcare;
2. linia de intersecție a suprafeței care separă două *mase de aer* cu o altă suprafață din atmosferă sau cu suprafața solului. (OMM F 1290)
3. o definiție recentă, tridimensională, consideră frontul atmosferic ideal ca fiind un strat hiperbaroclin, delimitat de două suprafețe de discontinuitate care separă două mase de aer cvasibarotrope, cu densitate şi temperatură considerabil diferite; la nivelul solului şi în stratul de frecare, linia frontului ideal reprezintă inersecția stratului baroclin cu suprafața terestră, materializată printr'o discontinuitate de ordin 0 în câmpul vântului şi de ordinul 1 în câmpurile de densitate şi temperatură; natura frontului este determinată de componenta de mişcare perpendiculară pe acesta.
(M.Geb 1989, Inst.für Met.der Freien Univ.Berlin)

107 **front anabatic**
vezi A 163 anafront

108 **front antarctic**
antarctic front ;
front antarctique ;
Antarktikfront ;
antarktikus front ;
антарктический фронт;
frente antártico ;
front cu mare extindere situat la latitudini australe înalte, care separă *aerul antarctic* rece de *aerul polar* relativ mai cald.
(OMM A 1980)

109 **front arctic**
arctic front ;
front arctique ;
Arktikfront ;
arktikus front ;
арктический фронт;
frente ártico ;
front atmosferic care separă *aerul arctic* rece de la latitudinile boreale înalte de *aerul polar* relativ mai cald.

(OMM A 2380)

110 **front cald**
warm front;
front chaud;
Warmfront/warme Front;
meleg front/felsiklási ~, felsikló ~;
тёплый фронт;
frente caliente;
orice front neoclus care, prin deplasarea lui, înlocueşte o masă de aer prefrontal mai rece.
(OMM W 0100)

111 **front catabatic**
vezi C 041 catafront

112 **front climatologic**
climatological front ;
front climatologique ;
klimatologische Front ;
éghajlati front ;
климатологический фронт;
frente climatológico ;
poziţia geografică medie sau tipică a unui *front atmosferic* într'o regiune dată a Pământului.
(OMM C 1310)

113 **front cvasi staţionar**/front staţionar
stationary front/quasi-stationary ~ ;
front stationaire/~ quasi-stationaire ;
quasistationäre Front/stationäre ~ ;
kvázistacionárius front/stacionárius ~ ;
стационарный фронт/квазистационарный ~ ;
frente estacionario/~ casi ~ ;
front atmosferic a cărui poziţie pe hărţile sinoptice succesive este invariabilă sau aproape invariabilă (prin convenţie, front a cărui viteză de deplasare este mai mică de 5 noduri).
(OMM Q 0100, S 2760)

114 **front de trenă**
trailing front;
front à traîne;
Fahnefront;
hosszan elnyúló front;
волочащийся фронт;
frente de arastre;
front rece cu mare extindere latitudinală, de-a lungul căruia se poate forma şi dezvolta o familie de cicloni.
(OMM T 1280)

115 **front difuz**
diffuse front;
front diffuse;
diffuse/vervaschene Front;
diffúz front;
размытый фронт;
frente difuso;
front atmosferic a cărui prezenţă pe o hartă sinoptică de sol este dificil de determinat prin studiul sau analiza *elementelor meteorologice*, întrucât contrastul dintre acestea este foarte slab de o parte şi de cealaltă a zonei frontale, care este foarte lată.
(OMM 0590)

116 **front ecuatorial**/front intertropical
intertropical front/equatorial ~;
front intertropical/~ équatorial;
Äquatorialfront/Intertropikfront;
egyenlítői front;
внутритропический фронт/экваториальный ~;
frente intertropical/~ ecuatorial;
front cvasipermanent care separă alizeul boreal de cel austral sau constitue limita extremă a musonului.
(OMM E 0840, I 0820)

117 **front intertropical**
vezi F 116 front ecuatorial.

118 **front în altitudine**

upper front;
front d’altitude;
Höhenfront;
magassági front;
верхний фронт;
frente en altitud;

front care este bine definit în altitudine, care însă nu ajunge până la suprafața terestră.
(OMM U 0280)

119 **front mascat**

masked front;
front masqué;
maskierte Front;
álcázott front;
маскированный фронт;
frente enmascarado;

front real a cărui prezență nu este uşor de detectat pe *harta sinoptică de sol (de suprafață)*, datorită influențelor locale modificatoare aşa cum ar fi radiația.
(OMM M 0220)

120 **front oclus**

occluded front/frontal occlusion;
front occlus/occlusion frontale;
Okklusionfront;
okklúziós front/emelt ~;
окклюдированный фронт/фронт окклюзии;
frente ocluido/oclusión frontal;

asociere a două fronturi, care se formează atunci când un front rece ajunge din urmă un front cald sau cvasistațional.
(OMM O 0070)

121 **front oclus cu caracter cald**

vezi O 026 ocluzie caldă

122 **front oclus cu caracter rece**

vezi O 028 ocluzie rece

123 **front polar**

polar front;
front polaire;
Polarfront;
polárfront;
полярный фронт;
frente polar;

front cvasipermanent de mare extindere situat la latitudini mijlocii, care separă aerul polar de aerul tropical.

(OMM P 1030)

124 **front principal**

principal front;
front principal;
Hauptfront;
fő front;
главный фронт;
frente principal;

frontul atmosferic dintre două mase de aer în deplasare, de origini geografice diferite *(frontul arctic*, *polar* şi *tropical).*

(OMM P 1800)

125 **front rece**

cold front ;
front froid ;
Kaltfront/kalte Front ;
hideg front/betörési front ;
холодный фронт;
frente frío ;

orice front care se deplasează în aşa fel încât masa rece pe care o antrenează să înlocuiască aerul relativ mai cald din faţa lui.

(OMM C 2210)

126 **front secundar**

secondary front;
front secondaire;
Nebensächlichfront/sekundäre Front;
másodlagos front;

вторичный фронт;
frente secundario;

front care separă două mase de aer de aceeaşi origine, dar care au însă caracteristici termice diferite datorate diferenţei de vârstă sau traseului parcurs.
(OMM S 0590)

127 **frontieră climatică**
climatic divide ;
frontière climatique ;
Klimagrenze ;
éghajlatválasztó ;
климатическая граница;
frontera entre climas ;

discontinuitatea care apare între regiuni cu climate diferite.
(OMM C 0990)

128 **frontogeneză**
frontogenesis ;
fromtogénèse ;
Frontogenese/Frontenbildung ;
frontogenézis ;
фронтогенез;
frontogénesis;

procesul de formare sau de intensificare a unui *front* sau a unei *zone frontale*, ca urmare a influenţelor fizice (radiaţie) sau cinematice (mişcarea aerului).
(OMM F 1430)

129 **frontoliză**
frontolysis;
frontolyse;
Frontolyse;
frontolísis;
фронтолиз;
frontolisis;

procesul de slăbire sau de dispariție a unui *front atmosferic* sau a unei *zone frontale* ca urmare a influențelor fizice (radiație) ori cinematice (mişcarea aerului).
(OMM F 1440)

130 **frontul alizeelor**
trade-wind front;
front des alizées;
Passatfront;
passzátfront;
пассатный фронт;
frente de los alisios;
front care se formează în sezonul cald între o masă de aer proaspăt, mai răcoros, al alizeului oceanic şi aerul cald de pe continentul învecinat.
(OMM T 1240)

131 **frontul brizei de mare**
sea breeze front;
front de brise de mer;
Front die Seebrise;
tengeri bríz (szél) front;
фронт морское бриза;
frente de brisa de mar;
suprafața frontală care se formează între un strat de aer încălzit de deasupra uscatului şi un strat subiacent, relativ rece şi subțire, ce se deplasează de pe o suprafață întinsă de apă sub efectul *brizei de mare*.
(OMM S 0450)

132 **frontul mediteranean**
mediterranean front;
front méditerranéen;
Mittelmeerfront;
mediterrán front;
средниземноморский фронт;
frente mediterráneo;
frontul meteorologic sezonier care se formează iarna în zona de joasă presiune predominantă în Mediterana şi care separă aerul rece

provenit din Europa centrală de aerul cald de origine saharianã-nord africanã.
(OMM M 0500)

133 **frontul punctului de rouă**
vezi L 089 linia uscată

134 **fulg de zăpadă**
snowflake(s);
flocon(s) de neige;
Schneeflocken;
hópelyhek;
снежные хлопъя/хлопъя снега;
copos de nieve;
aglomerare de cristale de zăpadă, care poate îmbrăca o multitudine de forme cu geometrie în general hexagonală regulată, predominant stelată sau penată.
(OMM S 1580)

135 **fulger**
lightning;
éclair;
Blitz;
villám/villámlás;
молния;
relámpago;
manifestarea luminoasă care însoţeşte o descărcare electrică bruscă în atmosferă; asemenea descărcare poate pleca dintr'un nor sau se poate produce în interiorul unui nor, şi la fel de bine poate să plece din vârful clădirilor înalte ori al munţilor.
(OMM L 0530)

136 **fulger de căldură**
heat lighting;
éclair de chaleur;
Wärmeblitz;
hővillám/távoli villogás;
зарница;

relámpago de calor;

fulger îndepărtat care poate fi observat ca o iluminare scurtă a cerului sau a unui nor.
(OMM H 0340)

137 **fulger difuz/**fulger în pânză
sheet lighting;
éclair diffus/~ en nappe;
Wetterleuchten/Flächenblitz;
felületi villám ;
сплошная молния/плоская ~;
relámpago difuso;

tip de fulger asociat la o *descărcare internă* produsă într'un nor sau de la nor la nor.
(OMM S 0940)

138 **fulger globular/**trăznet globular
ball lighting/globe lighting;
écler en boule/foudre globulaire;
Kugelblitz;
gömbvillám;
шаровая молния;
rayo en bola/relámpago esférico;

electrometeor cu aspect de bilă sau glob de foc care apare uneori după un fulger; diametrul aparent al acestuia oscilează între 10 şi 20 cm, rareori atingând un metru. Spre deosebire de fulger, se deplasează lent prin aer sau pe sol pe o traiectorie dezordonată şi se poate deforma când traversează locuri înguste; de obicei dispare brusc printr'o explozie violentă, de regulă pe o instalaţie electrică.
(OMM B 0170)

139 **fulger în bandă**
vezi F 141 fulger în panglică

140 **fulger în mătănii**
vezi F 144 fulger mărgelat/perlat

141 **fulger în panglică/**fulger în bandă

band lighting/fillet ~, ribbon ~;
éclair en ruban/~ en trait, ~ rectiligne;
Bandblitz;
sávos felvillanás ;
ленточная молния;
relámpago en bandas/~ en cintas;

descărcare electrică luminoasă obişnuită care pare că se desfăşoară orizontal, sub formă de bandă sau fascicol de linii luminoase paralele,nesinuoase sau ramificate, atunci când un vânt puternic suflă perpendicular pe direcția vizuală a observatorului; în asemenea condiţii, descărcările succesive ale fulgerului suferă o uşoară deplasare unghiulară şi apar ca trasee distincte pentru ochi sau canmera de luat vederi.
(OMM B 0180)

142 **fulger în pânză**
vezi F 137 fulger difuz.

143 **fulger liniar**
streak lighting/ribbon ~;
éclair rectiligne/~ en trait;
Linienblitz;
vonalas villám;
линнейная молния;
relámpago rectilíneo;

fulger sub forma unei scântei albe subțiri cu margini nete, neramificată şi nesinuoasă.
(OMM S 3080)

144 **fulger mărgelat/**fulger în mătănii, fulger perlat
beaded lighting/pearl necklace lighting, pearl lighting, rosary lighting;
éclair en chapelet;
Perlschnurblitz;
gyöngysorvillám;
четечная молния;
relámpago en rosario/relámpago perlado ;

aspect particular al unui fulger normal, care apare atunci când mai multe segmente ale canalului neregulat al descărcării sunt orientate către observator, creind astfel impresia unei intensități mai mari a luminozității în mai multe puncte de-a lungul canalului.
(OMM B 0610)

145 **fulger perlat**
vezi F 144 fulger mărgelat

146 **fulger (în formă de) rachetă**
rocket lighting;
éclair en fusée;
Raketenblitz;
rakétavillám;
« ракетная » молния;
relámpago cohete ;
fulger care dă aparența unei propagări rapide, perceptibilă la o simplă privire atât pe traietul principal cât şi pe ramificații.
(OMM R 1890)

147 **fulger ramificat**
forked lighting;
éclair ramifié;
Gabelblitz;
elágazó villám;
разветвлённая молния;
relámpago ramificado;
fulger care are un traiect sinuos foarte distinct şi cu multe ramificații.
(OMM F 0900)

148 **fum**
smoke;
fumée;
Rauch;
füst;
дым;
humo;

suspensie în atmosferă constituită din particule solide mici, provenite din incendii.
(OMM S 1410)

149 **fumigație**
fumigation(1)/inversion break-up(2) ;
fumigation(1)/dissolution de l'inversion(2);
Angerauchung(1)/ Verbreitung beim Aufbruch der Inversion(2);
füstölgés(1)/inverzió felszakadásakor keletkező terjedés(2);
задымление(1) /распространениепри прекращении инверсии, фумигация(2) ;
fumigación(1)/disolución de las inversión(2);
1. proces de sedimentare prin care poluarea acumulată sub un strat stabil din altitudine este adusă către sol prin amestrec convectiv. (OMM F 1590)
2. procedură de protecție contra înghețului la sol prin producere de fum cald din arderea de materiale şi resturi vegetale, prin care se împiedică formarea sau se distruge inversiunea de radiație.
(Dmag I 67)

150 **funcția de autocorelație**
autocorrelation function;
fonction d'autocorrelation;
Autokorrelationsfunktion;
autokorrelációs-függvény;
автокорреляционная функция;
función de autocorrelación;
corelația unui şir de valori ale unei mărimi variabile oarecare, în particular a unui parametru meteorologic *X(t)*, cu acelaşi şir de valori devansat cu un argument τ ; altfel spus, corelarea unei succesiuni întâmplătoare *X(t)* cu aceeiaşi succesiune $X(t+\tau)$. « Coeficientul de autocorelație » reprezintă gradul de stabilitate a şirului ; pe această cale se poate analiza, de exemplu, corelația statistică dintre temperatura medie a două zile consecutive într'un punct, respectiv gradul de inerție meteorologică față de temperatură.
(Dmet A, Dmag A 218)

151 **funcția de curent**
stream function;

fonction de courant;
Strömungsfunktion/Stromfunktion;
áramfüggvény;
функция потока;
funcción de corriente;

parametrul (Ψ) al unei scurgeri nedivergente şi bidimensionale sau al unei componente nedivergente al oricărui câmp de viteză, a cărui valoare este constantă de-alungul fiecărei linii de curent; este definit prin relaţia: $u = -\partial\Psi/\delta y$ şi $v = -\partial\Psi/\delta x$, unde *x şi y* sunt vitezele în direcţiile *x* şi respectiv *y*. Liniile de egală valoare ale parametrului Ψ sunt *liniile de curent* ale vitezei nedivergente, a cărei valoare în toate punctele variază proporţional cu gradientul liniilor de curent.
(OMM S 3090)

152 **funcţia de forţare**

forcing function;
function de forçage;
Forcierungfunktion;
kényszer függvény/inhomogén parciális differenciálegyenletekben;
функция вынуждающего воздействия;
función de forzamiento;

termen dependent de variabilele însă independent de derivatele parţiale dintr'o ecuaţie neomogenă cu derivate parţiale.
(OMM F 0780)

153 **funcţia radar-precipitaţii Marshall-Palmer**

Marshall-Palmer radar-rainfall function;
fonction radar-précipitation de Marshell-Palmer;
Marshall-Palmer Radar-Niederschlag Funktion ;
Marshall-Palmer radar-csapadék függvény;
функция распределения Маршалла-Палмера;
función radar-precipitación de Marshall-Palmer;

funcţie empirică, relativ simplă, care exprimă relaţia dintre factorul de *reflectivitate radar* şi intensitatea precipitaţiilor corespunzătoare ecourilor respective. (vezi şi R 156 relaţia Z-R).
(OMM M 0220)

154 **furtună**

storm;
tempête;
schwerer Sturm;
szélvész;
сильный шторм/буря;
temporal;

1. perturbație atmosferică ce cuprinde variații puternice ale câmpurilor dominante de presiune şi vânt, ale căror dimensiuni merg de la cea a *tornadelor* (1 km) până la cele ale *ciclonilor tropicali* (2000-3000 km);
2. vânt a cărui viteză este cuprinsă între 48 şi 55 noduri (forța 10 pe scara Beaufort). (vezi şi V 049 vânt foarte puternic)
(OMM S 2950)

155 **furtună auroralĕ**

auroral storm;
tempête aurorale;
polarlichtsche Sturm/Auroralesturm;
sarky fény által kiváltott elektromágneses vihar;
магнитная буря;
aurora tempestuosa;

succesiune rapidă de mici furtuni aurorle (perturbații) care au loc într'o perioadă scurtă, de mărimea unei zile, care apare în timpul unei furtuni magnetice.
(OMM A 3210)

156 **furtună auroralĕ mică**

auroral substorm;
petite tempête aurorale;
aurorale Untersturm ;
sarky fény által kiváltott másodlagos elektromágneses vihar ;
магнитный субшторм;
aurora subtempestuosas ;

perturbație mică a aurorei care are loc în timpul unei furtuni magnetice.
(OMM A 3220)

157 **furtună convectivă**
vezi O 045 oraj convectiv

158 **furtună de advecție**
vezi O 046 oraj de advecție

159 **furtună de front rece**
vezi O 047 oraj de front rece

160 **furtună cu ploaie**
rainstorm;
tempête de pluie;
Regensturm;
esővihar;
сильный ливень (с ветром или шквалом);
tormenta con lluvia;
perturbație atmosferică ce este caracterizată prin ploaie deosebit de puternică.
(OMM R 0930)

161 **furtună de gheață**
ice storm/glaze ~;
tempête de verglas;
Eissturm;
jégvihar;
ледяной дождь/сильный гололед;
temporal de cencellada/~ de hielo liso;
formarea şi acumularea intensă de gheață pe obiecte prin înghețarea picăturilor de ploaie sau burniță şi embruni purtate de un vânt puternic, la impactul cu acestea.
(OMM G 0490, I 0190)

162 **furtună de masă (de aer)**
vezi O 048 oraj de masă

163 **furtună de nisip**
vezi F 164 furtună de praf
164 **furtună de praf,** furtună de nisip

duststorm, sandstorm;
tempête de poussière,~ de sable;
Staubsturm, Sandsturm;
porvihar, homokvihar;
пыльная буря, песчания ~;
tempestad de polvo, ~ de arena;
ansamblu de particule de praf sau de nisip ridicate de pe sol până la mare înălțime de un vânt puternic şi turbulent.
(OMM D 1450)

165 **furtună de proiect**
vezi A 360 aversă de proiect

166 **furtună de zăpadă**
snowstorm;
tempête de neige/tourmente de ~;
Schneesturm;
hóvihar;
снежная буря/снежный буран;
tormenta de nieve/tempestad de ~;
perturbație meteorologică ce produce o *ninsoare* puternică, însoțită frecvent de vânturi puternice.
(OMM S 1770)

167 **furtună de zăpadă generată de efectul de lac**
lake effect snowstorm;
tempête de neige d'effet de lac;
Seeeffekt Schneesturm;
tóparti hóvihar ;
озерный эффект снежных буръ;
tempestad de nieve por efecto de lago;
furtună de zăpadă care se produce pe malul unui lac sau într'o zonă expusă vântului care suflă dinspre lac, ca o consecință a modificării curentului de aer la trecerea peste suprafața lacului.
(OMM L 0060)

168 **furtună ionosferică**
ionospheric storm;

tempête ionosphérique;
Ionosphärensturm;
ionoszférikus vihar;
ионосферная буря;
tempesdad ionosférica/tormenta ~;

turbulență mai mult sau mai puțin puternică în *regiunea F* din ionosferă, provocată de regulă de o erupție solară bruscă.
(OMM I 0920)

169 **furtună moderată**
vezi V 075 vânt tare

170 **furtună puternică**
vezi V 063 vânt puternic

171 **furtună tropicală**
vezi C 165 (c) ciclon ropical

172 **furtună tropicală puternică (severă)**
vezi C 165 (d) ciclon tropical

173 **furtună violentă**
violent storm;
violente tempête;
orkanartiger Sturm;
heves szélvész;
жестокий шторм/сильная бура;
temporal duro/borrasca;

vânt a cărui viteză este cuprinsă între 56 şi 63 noduri (28,5 – 32,6 m/s), respectiv forța 11 pe scara Beaufort; fenomenul este specific în deosebi pentru largul oceanelor şi zonelor litorale ale acestora.
(OMM V 0340)

174 **fuzee căzătoare**
vezi R 005 rachetă pirotehnică

.

G

001 **GARP**
vezi P 304 Programul de cercetare a atmosferei globale

002 **garua**
garua;
garua;
Garua;
garua;
гаруа;
garua;
denumire locală pentru ceață densă şi umedă din care burnițează, care se formează pe coastele statelor Ecuador, Peru şi Chile; persistă vreme îndelungată în perioada rece a anului.
(Dmet man)

003 **GATE**
vezi E 145 Experimentul tropical GARP din Atlantic

004 **gaz ideal**/gaz perfect
ideal gas/perfect ~ ;
gaz parfait ;
ideales Gas/vollkommenes ~;
ideális gáz;
идеальный газ/перфектный ~;
gas ideal/~ perfecto;
un gaz care întruneşte următoarele caracteristici:
- se supune legilor Boylle Mariotte şi Gay Lussac, satisfăcând *ecuația de stare* a gazelor perfecte,
- *energia internă* pe care o are este funcție numai de temperatură şi
- valorile *căldurii specifice* proprii sunt independente de temperatură.
(OMM I 0240)

005 **gaz perfect**
vezi G 004 gaz ideal

006 **GCM**

vezi M 205modelul circulației generale

007 **GDPS**

vezi S 121 Sistemul global de prelucrarea datelor

008 **Gegenschein**

Gegenschein;
Gegenschein;
Gegenschein;
Gegenschein;
Gegenschein;
Gegenschein;

termen german folosit în general pentru desemnarea *luminii antisolare.* (OMM G 0140)

009 **genitus**

genitus;
genitus;
genitus;
genitus;
genitus;
genitus;

sufix folosit în denumirea unui nor care se dezvoltă când prelungiri sau porțiuni dintr'un nor, mai mult sau mai puțin importante, atașate sau nu la *norul mamă,* se transformă în nori de alt gen decât al norului de origine, ca de exemplu *Stratocumulus* cumulogenitus.
(OMM G 0190)

010 **genuri de nori**

cloud genera;
genres de nuages;
genitus ;
felhőfaj ;
виды облаков;
géneros de nubes ;

forme caracteristice principale. care se exclud reciproc şi constitue baza clasificării norilor prezentată în Atlasul Internațional de nori.

gen/Тип	abr./Сокр.	simb/Обозн.
Cirrus/Перистые	Ci	
Cirrocumulus/Перисто-кучевые	Cc	
Cirrostratus/Перистослоистые	Cs	
Altocumulus/Высококучевые	Ac	
Altostratus/Высоко-слоистые	As	
Nimbostratus/Слоистодождевые	Ns	
Stratocumulus/Слоистокучевые	Sc	
Stratus/Слоистые	St	
Cumulus/Кучевые	Cu	
Cumulonimbus/Кучеводождевые	Cb	

(OMM C 1640)

011 **geoevaporimetru/**evaporimetru de sol
soil evaporimeter;
géoévaporimètre;
Bodenevaporimeter/Bodenverdunstungsmesser;
talajpárolgás mérő;
почвенный испаритель;
geoevaporímetro/evaporímetro de suelo;

evaporimetru folosit pentru măsurarea cantității de apă evaporată de pe suprafața solului într'o perioadă de timp determinată.
(OMM S 1830)

012 **geofizică/**fizica Pământului
geophysics/physics of Earth;
géophysique/physique de la Terre;
Geophysik/Physik des Erde;
geofizika/Földfizika ;
геофизика/физика Земли;
geofísica/física del Tierra;

- ramură a fizicii care studiază structura şi proprietățile globului terestru;
- complex de discipline ştiințiice care se ocupă cu studiul proceselor şi proprietăților fizice din litosferă, hidrosferă şi atmosferă ca

geodinamica, forța de gravitație, magnetismul terestru, seismologia, hidrologia şi oceanografia, meteorologia şi geologia.
(Dmet G 10)

013 **geopotențial**
geopotential;
géopotentiel;
Geopotential;
geopotenciál;
геопотенциал;
geopotencial;
potențialul asociat câmpului gravitațional terestru; este echivalent cu *energia potențială* a unității de masă raportată la un nivel tip (prin convenție, *nivelul mediu al mării*) şi este egal cu lucrul mecanic ce trebuie efectuat contra gravitației pentru ridicarea unității de masă de la nivelul mediu al mării până la nivelul la care este situată masa respectivă. Geopotențialul la o înălțime geometrică *z* este dat de relația: $\phi = \int_0^z g dz$, unde *g* este accelarația gravitației.
(OMM G 0240)

014 **geopotențial absolut**
absolute geopotential;
géopotentiel absolu;
Absolutgeopotential;
abszolút geopotenciál;
абсолютный геопотенциал;
geopotencial absoluto;
potențialul H_p al unei suprafețe izobarice *p = const.* calculat față de nivelul mediu al mării conform relației: $H_p = R\bar{T}_v \ln p_0/p$, unde $\bar{T}_v$ este temperatura medie virtuală a coloanei de aer dintre nivelul mediu al mării şi suprafața izobarică *p* considerată, iar p_0 este presiunea la nivelul mării; întrucât *p* este constantă pentru toată suprafața dată, geopotențialul absolut al acesteia este dependent numai de $\bar{T}_v$ şi de p. În cazul particular al oricărei suprafețe izobarice, pentru fiecare punct de pe aceasta există o valoare de geopotențial absolut şi una de *geopotențial relativ*.
Dmet G 12)

015 **geopotențial relativ**

relative geopotential;.

géopotentiel relative;

Relativgeopotential/Verhältnismäßiggeopotential;

relatív geopotenciál;

относительный геопотенциал;

geopotencial relative;

geopotențialul H_p al unei suprafețe izobarice $p = const$ calculat față de o altă suprafață izobarică situata mai jos, reprezentând diferența de geopotențial dintre cele două suprafețe considerate determinată conform relației; $H_p - H_o = RT_{vm} \ln p_0 / p$, unde T_{vm} este temperatura virtuală a coloanei de aer dintre cele două suprafețe considerate, iar $\ln p_0 / p$ este o mărime constantă pentru suprafețele izobarice alese; în aceste condiții, geopotențialul relativ este dependent numai de T_{vm}.

(Dmet G 13)

016 **geotermometru/**termometru de sol

soil thermometer/geothermometer;

thermomètre dans le sol/géothermométre ;

Bodenthermometer, Erdboden~/Geothermometer;

talajhőmérő;

почвеный термометр/геотермометр;

termómetro para el suelo/geotermómetro;

termometru cu care se măsoară temperatura în sol, la diferite adâncimi (până la aproximativ un metru), în principal pentru scopuri agrometeorologice.

(OMM G 0390,S 1880)

017 **ger**

frost;

gelée/gel;

Frost;

fagy;

мороз;

helada/frío;

vreme rece în timpul căreia temperatura aerului rămâne constant sub -10^0 C.
(Dmet G 014)

018 **gharbi**
gharbi;
gharbi;
Gharbi;
gharbi;
гарби;
gharbi;
vânt care suflă dinspre ocean în vestul Marocului.
(Dmag G 34)

019 **gharra**
gharra;
gharra;
Gharra;
gharra;
гарра;
gharra;
vânt puternic asociat unei linii de furtuni care suflă din nord-est în Libia şi Africa; începe brusc şi adesea este asociat cu ploi violente şi descărcări electrice.
(Dmag G 35)

020 **gheață**
ice;
glace**;**
Eis;
jég;
лёд;
hielo;
apă aflată în faza solidă datorită înghețării; de regulă, cristalizează în sistem hexagonal (ace, prisme, lamele simple sau combinate între ele pe aceleaşi axe ale sistemului hexagonal); în natură este frecvent întâlnită şi sub formă amorfă, în principal ca rezultat al înghețării

rapide sau datorită proceselor de metamorfozare a depunerilor de zăpadă sau de gheață acumulate în strat gros şi persistent.
(Dmet G 15)

021 **gheață neagră**
black ice;
glace noire;
Schwarzeis;
fekete jég;
нилас/склянка;
hielo oscuro;
1. gheață subțire, formată pe apă dulce sau sărată, a cărei culoare apare întunecată din cauza transparenței ei;
2. termen marinăresc care descrie o formă de givraj sever, uneori suficient de greu pentru a răsturna şi scufunda o navă de mărime mică sau chiar medie.
(OMM B 0900, Dmet G 16)

022 **gheață transparentă**/givraj transparent – sticlos
clear ice/glazed frost;
givre transparent
Klareis;
átlászó jég;
прозрачный (чистый) лед;
hielo transparente/helada vidriosa, hielo vidrioso;
gheață compactă şi netedă, de obicei transparentă şi relativ amorfă, care prezintă o suprafață neregulată asemănătoare morfologic cu poleiul, şi care se depune pe obiectele din natură, uneori şi pe sol.
(OMM C 0810)

023 **ghețar**
glacier/gletcher;
glacier;
Gletscher;
jégár/gleccser;
ледник/глетчер;
helero/glaciar;

masă de gheață formată în regiunile alpine şi polare care, de obicei, se deplasează lent (curge) sub influența gravitației; datorită greutății proprii, masa de gheață se plastifică în partea inferioară,proces ce permite scurgerea ghețarului pe pante şi pe fundul văilor sub forma unei limbi de gheață care coboară mult sub limita zăpezii permanente. Partea superioară a ghețarului din bazinul de acumulare se formează şi se menține numai în condițiile unui bilanț pozitiv al precipitațiilor solide. Ghețarii sunt un indicator fidel al variațiilor climatice, mai ales prin depozitele pe care le conțin in profunzimea lor.
(Dmet G 18)

024 **ghibli**

ghibli;
ghibli;
Ghibli;
ghibli;
джибли;
ghibli;

vânt cald încărcat cu nisip, care suflă din deşert în nordul Africii către zona de litoral din nord-vest (Maroc) şi în Tripolitania.
(OMM G 0400, Dmag G 36)

025 **ghidaj**

steering;
guidage;
Steuerung;
kormányzás;
управление;
acción rectora;

influența exercitată pe direcția de mişcare a pertu8rbațiilor la nivele joase (în general la nivelul suprafeței terestre) de către curenții atmosferici de la nivelurile mai înalte.
(OMM S 2870)

026 **ghidaj stratosferic**

stratospheric steering;
guidage stratosphérique;
stratosphärische Steuerung;

sztratoszférikus kormányzás;
стратосферное управление;
acción rectora de la estratosfera;

ghidajul real al pertubațiilor troposferice de către curenții stratosferici.
(OMM S 3050)

027 **ghidaj termic**
thermal steering;
guidage thermique;
thermische Leitung (der Störungen);
termikus kormányzás;
термическое управление;
acción rectora térmica;

ghidajul unei perturbații atmosferice în direcția *vântului termic* din vecinătatea ei.
(OMM T 0520)

028 **giruetă**
wind vane;
girouette;
Windfahne/Wetterfahne;
szélzászló/szélirányjelző;
флюгер;
veleta;

dispozitiv folosit pentru indicarea direcției din care suflă vântul; este constituit dintr'o săgeată cu ampenaj, care se roteşte în plan orizontal pe un ax instalat pe un catarg la o înălțime standard sau pe un simplu mâner (la varianta pentru mână); la variantele pentru stațiile meteorologice pe axul vertical mai este adăogată o placă oscilantă, cu suprafață şi greutate determinate, perpendiculară pe săgeată folosită pentru aprecierea vitezei vântului.
(OMM W 1240)

029 **giruetă cu placă mobilă/**giruetăWild, anemometru cu placă oscilantă
pressure plate anemometer/swinging plate ~;
anémometre à plaque;

Druckplattenanemometer/Winddruckplatte;
nyomólapos szélmérő;
флюгер Вильда/анемометр с пластинкой;
anemómetro de placa/~ ~ ~movible;

instrument pentru măsurarea vântului prevăzut cu o săgeată cu ampenaj care se roteşte liber pe un ax vertical pentru determinarea direcţiei de unde bate vântul şi cu o placă relativ uşoară, suspendată pe o axă orizontală , a cărei înclinare faţă de verticală este funcţie de viteza vântului; în practică se folosesc două tipuri de plăci cu suprafaţa identică însă cu greutate diferită, placa uşoară fiind mai sensibilă la vitezele mici ale vântului (până la aproximativ 12 m/s); de regulă, se instalează pe catarge diferite, la nivelul pentru care se doreşte măsurarea vântului. Pe teritoriul României, asemenea instrumente sunt instalate pe platforma standard a staţiilor meteorologice la înălţimea de 10 m.
(OMM P 1660, Dmet G 20)

030 **giruetă Wild**
vezi G 029 giruetă cu placă mobilă

031 **givraj**
vezi P 170 polei

032 **givraj sticlos**
vezi G 022 gheaţă transparentă.

033 **givraj transparent**
vezi G 022 gheaţă transparentă.

034 **givrajul aeronavei**
aircraft ice accretion/aircraft icing;
givrage d'aéronef;
Flugzeugvereingung /Eisanlagerung am Flugzeug;
repülőgép-jegedsedés;
обледенение самолетов/парастание льда на самолете;
engelamiento de aeronave;

depunerea sau formarea de *gheaţă*, *brumă* sau *chiciură* pe o aeronavă în timpul zborului sau la sol.

(OMM A 1110, A1120)

035 **givrarea navei**

schip icing;
givrage d'un navire;
Schiffvereingung/Eisanlagerung am Schiff;
hajó jegesedése;
обледенение судна;
engelamiento de un barco;

depunerea unui strat de gheață pe coca, puntea sau/şi suprastructurile unei nave, rezultat din înghețarea *embrunilor* suprarăciți.
(OMM S 0970)

036 **glaciație**

glaciation;
glaciation;
Glazialzeit/Eiszeit;
eljegesedés;
обледенение;
glaciación;

- interval rece din perioada glaciară caracterizat prin procese de dezvoltare intensă a ghețarilor. (DEX)
- în meteorologie, procesul de transformare a picăturelelor de nor în *cristale de gheață*, ca de exemplu cel care are loc în partea superioară a unui *Cumulonimbus*.
(OMM G 0440)

037 **glaciologie**

glaciology;
glaciologie;
Glaziologie;
glaciológia
гляциология;
glaciología;

disciplină care se ocupă cu studiul proprietăților fizice ale ghețarilor, al condițiilor de apariție şi evoluție a lor şi al legăturii lor cu alte componente ale landşaftului.
(Dmet G 22, DEX)

038 **gloria**

glory;
gloire;
Gloire/Heiligenscheinx;
glória;
глория;
gloria/círculo de Ulloa, corona de ~;

una sau mai multe serii de inele colorate, văzute de un observator în jurul umbrei sale proiectată pe un nor constituit în principal din numeroase picăturele mici de apă, pe ceață sau foarte rar pe rouă.
(OMM G 0590)

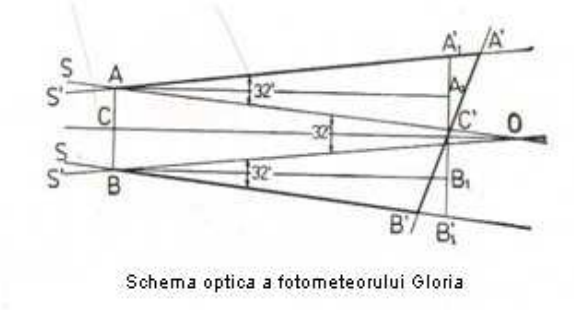

Schema optica a fotometeorului Gloria

039 **gol de aer**

air pocket;
trou d'air;
Luftloch ;
légkút/légtölcsér, légzsák ;
воздушная яма;
bache de aire/~ atmosférico;

denumire peiorativă, improprie, dată senzației de cădere în gol a pasagerilor din aeronavele în zbor, în momentul în care acestea traversează zone de turbulență ; alternanța mai mult sau mai puțin bruscă a curenților ascendenți şi descendenți din zonele respective are ca efect direct modificarea traiectoriei aeronavelor cu acelaşi ritm şi intensitate. Senzația de rău (stare de vomă) variază de la individ la individ şi este proporțională cu viteza avionului, durata traversării zonei de trubulență, viteza curenților verticali intersectați de aeronavă şi ritmul de alternață al acestora.
(Dmet G 29)

040 **Golfstream/**Curentul Golfului

Golfstream ;
Gulf-stream/courant du Golfe ;
Golfström;
Golf-áramlás;

Голфстрим;
corriente del Golfo;

sistem ramificat de curenți marini calzi din Oceanul Atlantic de nord care are originea în Golful Mexic şi ajunge până în vecinătatea Arhipelagului Spitzbergen şi a peninsulei Kola; în raport cu zona geografică traversată principalele segmente ale sistemului poartă următoarele denumiri: curentul Golfului, Floridei, Canarelor, Irminger, Norvegiei şi Spitzbergen. Are un rol determinant pentru clima țărmurilor vestice şi nordice ale continentului european.
(Dmet G 27)

041 **GOS**

vezi S 120 sistemul global de observații

042 **grad**

degree;
degré;
Grad;
fok;
градус;
grado ;

denumire dată unor unități de măsură pentru diverse mărimi sau parametri în cadrul unor sisteme sau scări; în meteorologie cele mai folosite sunt:

- unitate de măsură pentru temperatură; scara unanim recomandată de OMM este scara Celsius sau centigradă pe care o unitate reprezintă 1/100 parte dintre temperatura de îngheț a apei (0^0) şi cea de fierbere (100^0) la presiunea de 760 mm Hg: alături de scara Celsius se foloseşte frecvent, în calcule, temperatura absolută sau scara Kelvin care pleacă de la zero absolut ($0^0C = 273,15^0K$) ; istoric se mai pot aminti scările Fahrenheit pe care cele două repere de referință sunt 32^0F pentru puntcul de îngheț şi 212^0F pentru cel de fierbere ale apei, şi Réaumur cu aceleaşi repere la 0^0R şi 80^0R. Raportul dintre ele este:*T(K) = tC-273,15^{0}C, tF = 32 + 9/5 tC, tR=5/4tC,sauT(^{0}K)-273,15/100=C(^{0}C)/100=F(^{0}F)/180=R(^{0}R)/180;*
- unitate de măsură pentru unghiuri; un grad corespunde unui arc de cerc cu lungimea de 2/360, are 60 minute unghiulare şi 3600 secunde unghiulare. În meteorologie se foloseşte pentru exprimarea

azimutului, numărătoarea gradelor de direcție făcându-se de la stânga la dreapta, (0^0 corespunzând direcției nord), şi pentru exprimarea unghiurilor de înălțime;
- unitate pentru estimarea gradului de agitație a suprefeței mării şi a intensității vîntului (scara Beaufort).
(Dmet man)

043 **grad Beaufort**
vezi G 042(-3) şi S 022 scara Beaufort

044 **grad-zi**
degree-day;
degré-jour;
Grad-Tag;
fok-nap;
градусо-день;
grado-día;
diferența algebrică exprimată în grade, dintre temperatura medie dintr'o anumită zi şi o temperatură de referință; pentru o perioadă dată (lună, an), numărul de grade-zi este suma algebrică a gradelor-zi din fiecare zi a perioadei considerate.
(OMM D 0140)

045 **grad-zi de încălzire**
heting degree-day;
degré-jour de chauffe/~ ~ de chauffage;
Heizgradtag;
fűtési foknap/~ fokszám;
градусо-день отопления;
día-grado de calefacción;
tip de *grad-zi* folosit pentru indicarea consumului de combustibil; un grad-zi de încălzire este considerat fiecare grad de temperatură medie mai mică decât o temperatură de bază (de referință), ca de exemplu 19^0C.
(OMM H 0320)

046 **grad-zi de răcire**
cooling degree-day;

degré-jour de réfrigération;
Abkühlungsgradtag/Kaltegrad-Tag;
lehűlési fok-nap;
градусо-день теплого сезона;
día-grado de refrigeración;

parametru folosit la estimarea necesarului de energie pentru asigurarea condiționării sau răcirii aerului; un grad-zi corespunde fiecărui grad cu care temperatura medie zilnică este mai mare decât o temperatură de referință specificată, ca de exemplu 25^0C.
(OMM C 3070)

047 **grad de încredere (certitudine)**
vezi C 296 coeficient de încredere

048 **gradient adiabatic**
adiabatic lapse rate;
gradient adiabatique;
adiabatischer Gradient;
adiabatikus vertikális hőmérsékleti gradiens;
адиабатичесмий градиент температуры;
gradiente adiabático;

gradientul termic vertical al unei particule de aer care se deplasează adiabatic pe verticală.
(OMM A 0550)

049 **gradient adiabatic saturat**
saturation adiabatic lapse rate/satured-adiabatic, wet-adiabatic;
gradient adiabatique saturé/~ ~ humide;
feuchtadiabatischer Gradient;
nedves adiabatikus vertikális hőmérsékleti gradiens;
вертикальный градиент конденсационной адиабаты/
влажно адиабатический градиент температуры;
gradiente de saturación adiabático;

gradientul adiabatic al aerului saturat; valoarea acestuia este mai mică decât a gradientului adiabatic al aerului uscat, în raport de căldura latentă eliberată.
(OMM S 0250)

050 **gradient adiabatic uscat**

dry-adiabatic lapse rate;
gradient adiabatique sec;
trockenadiabatischer Gradient;
száraz adiabatikus verticális hőmérsékleti gradiens;
сухоадиабатический градиент температура;
gradiente adiabático seco;

gradientul adiabatic al aerului uscat (aproximativ 1^0C/100 m) şi, de asemenea, aproximativ cu aceeaşi valoare, al aerului umed nesaturat; este exprimat prin relația: $\Gamma_d = g / c_{pd}$ din care rezultă că Γ_d = $0{,}9767^0$C/100m.

(OMM D 1270, Dmag Sz 15)

051 **gradient autoconvectiv (vertical)**

autoconvective lapse rate/autoconvection gradient;
gradient vertical autoconvectif;
autokonvektiver Temperaturgradient;
autokonvekciós vertikális hőmérsékleti gradiens;
автоконвективный вертикальный градиент температуры/автоконвективный градиент;
gradiente vertical autoconvectivo/gradiente de autoconvección;

gradient de temperatură ipotetic într'o atmosferă a cărei densitate este constantă cu altitudinea (atmosferă omogenă); valoarea acestui gradient determinată cu relația: $\gamma_H = g / R_d$ este $3{,}42^0$/100 m în aer uscat(γ- accelerația gravitației, R_d – *constanta gazelor* pentru aerul uscat).

(OMM A 3270, Dmag A 216)

052 **gradient baric/**gradient de presiune

pressure gradient/barometric ~;
gradient de préssion;
Druckgradient/Druckfälle;
nyomásgradiens/bárikus gradiens, légnyomási ~;
градиент давления/барический ~;
gradiente de presión/~ barométrico;

în meteorologie reprezintă rata de variație a presiunii cu distanța; matematic este vectorul perpendicular pe o izobară sau pe o suprafață

izobarică, orientat către presiunea joasă, a cărui valoare este egală cu rata de variație a presiunii în funcție de distanță ; este egal cu $-\nabla p$, p fiind presiunea, sau cu $-\delta p / \delta n$, n fiind distanța de-a lungul normalei orientată spre presiunea scăzută.
(OMM P 1610)

053 **gradient de potențial**
potential gradient;
gradient de potentiel;
Potentialgefälle/Potentialgradient;
légköri potenciálgradiens;
градцент потенциала;
gradiente del potencial;
diferența de geopotențial electric dintre două puncte pe unitatea de distanță în plan vertical, cu excepția altor precizări contrare.
(OMM P 1260)

054 **gradient de presiune**
vezi G 052 gradient baric

055 **gradient geometric**
geometrical gradient/geometrical laps rate;
gradient géométrique;
Geometrischergradient;
geometrikus gradiens;
геометрический градиент;
gradiente geométrico;
descreşterea unei mărimi scalare în spațiu pe unitatea de distanță; scăderea are loc pe normala la suprafața echiscalară considerată.
(Dmet G 39)

056 **gradient geotermic/**treapta geotermică
geothermal gradient/geothermal step;
gradient géothermique;
geothermik Gradient/geothermik Tiefenstufe;
geotermikus gradient/geotermikus lépcső;
геотермиеский градиент/геотермическая ступен;
gradiente geotérmico/escala geotérmica

rata de variație a temperatrurii în scoarța terestră, în funcție de adâncime, sau diferența de adâncime corespunzătoare pentru o creştere a temperaturii cu 1^0C în scoarța terestră; pentru partea superioară a scoarței aceasta este în medie de 33 – 40 metri.
(OMM G 0380)

057 **gradient izalobaric**
isallobaric gradient;
gradient isallobarique;
isallobarer Gradient/isallobarischer Gradient;
izallobarikus gradient ;
изаллобасический градиент;
gradiente isalobárico ;
vectorul normal pe izalobară $-I = -\nabla \delta p / \delta n = -\delta p^2 / \delta t \delta n \cdot n$ având valoarea numerică $-\delta p^2 / \delta t \delta n$.
(Dmet G 42)

058 **gradient pseudoadiabatic de temperatură**
pseudo-adiabatic lapse rate;
gradient de température pseudo-adiabattique;
Pseudoadiabatischegradient;
pszeudoadiabatikus gradiens;
псевдоадиабатический вертикальный градиент (температуры);
gradiente de temperatura pseudoadiabatica;
rata de variație a temperaturii cu înălțimea într'o particula de aer ascendent când, în condițiile cele mai simple, condensul (presupus a fi apă) cade imediat sub formă de precipitație.
(OMM P 1960)

059 **gradient supraadiabatic**
superadiabatic lapse rate;
gradient superadiabatique;
überadiabatischer Temperaturgradient;
szupraadiabatikus vertikális hőmérsékleti gradiens;
сверхадиабатический градиент температуры;
gradiente superadiabático;

gradient vertical de temperatură a cărui valoare este mai mare decât cea a *gradientului adiabatic uscat.*
(OMM S 3510)

060 **gradient termic vertical**/gradient vertical de temperatură
temperature lapse vertical/vertical temperature gradient;
gradient termique vertical/~ vertical de température;
vertikale Temperaturgefälle;
vertikális hőmérséklet gradiens/függőleges ~ ~;
вертикальный градиент температуры;
gradiente térmico vertical/~ vertical de temperatura;
rata de scădere a temperaturii cu înălțimea (se raportează la 100 m ca unitate de înălțime).
(OMM T 0220)

061 **gradient termic vertical individual**
process lapse rate;
gradient vertical individuel de température;
individuelle Temperaturgradient/individuelle Temperaturgefälle ;
individualis vertikális hőmérsékleti gradiens/egyéni függőleges ~ ~;
индивидуальный вертикальный градиент температуры;
gradiente vertical individual de temperatura ;
variația dinamică a temperaturii unei particule de aer care se mişcă adiabatic cu o componentă verticală, raportată la unitatea de înălțime; pentru a un se confunda cu gradientul vertical (geometric) de temperatură se mai foloseşte termenul de "variație individuală a temperaturii". Valoarea acestuia în aerul uscat sau umed nesaturat este egală cu -1^0/100 m, iar în aerul umed saturat este egală cu -0.6^0/100 m; în sistem de coordonate *z* este $\Gamma = -dT/dz$ ar în sistem de coordonate *p* este $\Gamma = -dT/dp$. În toposferă, valoarea medie este $-0{,}65^0$C, însă în anumite cazuri poate deveni supraadiabatic, poate fi nul în cazul izotermiilor sau poate fi pozitiv în cazul inversiunilor.
(Dmet G 45, Dmag I 31)

062 **gradient vertical**
lapse rate;
gradient vertical;

vertikale Gefäle/vertikale Gradient;
verticális gradiens/függőleges ~;
вертикальный градиент;
gradiente vertical;

rata de variație a unui element meteorologic cu altitudinea; de regulă unitatea de referință la care se raportează este 100m pe verticală.
(OMM L 0170)

063 **gradient vertical autoconvectiv**
vezi G 051 gradient autoconvectiv

064 **gradient vertical de temperatură**
vezi G 060 gradient termic vertical

065 **gradient vertical de umiditate**
humidity lapse rate;
gradient d'humidité;
vertikale Humiditätgradient/
Vertikalfeuchtigkeitgradient, Vertikalfeuchtegradient;
vertikális humiditási gradiens;
вертикальный градиент влажности;
gradiente vertical de humedad;

rata de scădere a *umidității aerului* cu creşterea altitudinii.
(OMM H 0830)

066 **gradul de acoperire a cerului (cu nori)**
vezi N 011 nebulozitate

067 **grafic de corelație**
correlation diagram (graph) ;
diagramme (graphique) de correlation ;
Korrelationsdiagramm/Korrelationsdarstellung ;
korrelációs-diagram;
корреляционый график (~ое диаграмма);
gráfica de la correlación/diagrama de la correlación;

diagramă pe care este reprezentată grafic dependența a două şiruri de date sau mărimi, ca de exemplu valorile unui parametru sau

element meteorologic observate simultan la două stații meteorologice învecinate sau valorile prognozate şi cele reale observate ale unui element, fenomen, etc. Coordonatele unui asemenea grafic reprezintă valorile de referință ale celor două elemente care trebuie comparate; şirurile de puncte care constitue curbele graficului vor fi cu atât mai grupate cu cât corelația dintre ele va fi mai bună, caz în care, se poate trasa printre ele o "dreaptă sau o curbă de corelație".
(Dmet man)

068 **granule de gheață**
vezi M 044 măzăriche tare

069 **granule de zăpadă**
snow grains;
neige en grains;
Griesel/Schneegriesel;
hószemer/szemcsés hó;
снежные зерна;
cinnara;
hidrometeor *(precipitație)* format(ă) din particule foarte mici de gheață albă şi opacă ce cad dintr'un nor, care sunt relativ plate şi alungite, diametrul lor fiind în general sub un milimetru.
(OMM S 1610)

070 **grămezi de nori**
cloud cluster;
amas nuageux;
Wolkenhaufen/Wolkenkluster;
felhőcsoport;
облачное скопление;
aglomeracion de nubes;
sisteme de *nori convectivi* asociați frecvent cu zonele de *convergență* de la latitudini joase, care ocupă suprafațe de la 500 la 1500 km^2.
(OMM C 1530)

071 **greblă nefoscopică**
vezi N 019 nefoscop cu grilă.

072 **grelon/**piatră
hailstone;
grêlon;
Hagelkorn;
jégszem;
градина;
granizo/pedrisco;
globule sau bucăți de gheață al căror diametru variază între 5 şi 50 milimetri, uneori chiar mai mari, care se formează în norii *Cumulonimbus* şi mai rar în *Cumulus congestus*; căderea lor din nor constitue precipitația cu grindină, amestecată sau nu şi cu picături de apă lichidă.
(OMM H 0080)

073 **gren/**vijelie
squall;
grain;
Bö/Böe;
szélroham;
шквал;
turbonada;
fenomen atmosferic caracterizat printr'o creştere bruscă şi foarte importantă a *vitezei vântului*, cu o durată de ordinul minutelor, care slăbeşte la fel de rapid; simultan se mai observă şi schimbarea la fel de bruscă a *direcției vântului*. Adesea fenomenul precede oraje şi averse.
(OMM S 2490)

074 **gren alb**
white squall;
grain blanc;
Bö ohne Niederschlag/Gewiterbö ~;
felhőtlen égnél fellépő szélroham;
белый шквал;
turbonada blanca;
gren (intensificare scurtă şi bruscă a vântului) fără precipitații şi uneori chiar fără nori.
(OMM W 0900)

075 **gren orajos/**vijelie cu oraj

thunder squall;
grain orageux;
Gewitterbö;
förgővihar;
грозовой шквал;
turbonada tormentosa;

gren sau vijelie însoțit(ă) de oraj; de regulă, grenul precede orajul. (OMM T 0930)

076 **gridarea fotografiilor de la sateliți**

gridding;
carroyage;
Gitterung/Bildmeteorologischesattelit Gitterung;
rácshálózat felvitele (pl. müholdképre)
нанесение сетки на спутниковое изображение;
reticulado de las fotografías obtenides por satélite;

procedeu prin care se marchează liniile de latitudine/longitudine pe fotografiile sau imaginile recepționate de la sateliții meteorologicei; inițial s-au folosit grile transparente antecalculate, suprapuse peste imaginile respective, iar în prezent tehnica de calcul performantă permite corectarea şi gridarea datelor digitale aproape simultan cu recepția lor.
(OMM G 0790)

077 **grila Kurihara**

Kurihara grid;
grille de Kurihara;
Kuriharagitter;
Kurihara rács;
сетка Курихары;
rejilla de Kurihara/malla de ~;

schema unei *grile* particulare pentru sferă propusă de Kurihara, care asigură o densitate aproximativ egală între punctele adiacente de grilă. (OMM K 0260)

078 **grilă**

grid;

grille;
Gitter;
rácshálózat;
сетка;
retículo/malla;

ansamblu finit de puncte în care se aplică variabilele meteorologice dintr'un model numeric.
(OMM G 7870)

079 **grilă cu rețea fină**
fine-mesh grid;
grille à maille fine;
Feinnetzgitter/Feinstufegitter;
finom rácshálózat;
сетка с мелким шагом;
retículo fino/malla fina;

grilă folosită în modelarea numerică ale cărei puncte sunt dese.
(OMM F 0290)

080 **grilă cu rețea mare/**rețea cu pasul mare
coarse mesh;
mail large;
Grossegitter/Grossenezgitter, Großestufenetz;
durvá/ritka/rácshálózat;
сетка с крупным шагом;
retículo ancho;

rețea de puncte relativ distanțate folosită pe o zonă geografică vastă (adesea o emisferă) într'un *model de prevedere/prognoză numerică* pentru a obține condițiile la limită pentru calculele pe grila fină sau cu pasul mic inclusă într'o anumită zonă geografică de interes din grila cu pasul mare.
(OMM C 2050)

081 **grilă cu rețea variabilă**
nested grids;
grille à maille variable/~ imbriquée;
Variabelstufegitter/verärenderlichschritt Gitter;
egymásba ágyazott rácsok;

вложенная сетка;
retículos anidados/mallas amidadas;

grilă cu dimensiuni diferite ale rețelei, folosită în anumite modele de prognoză numerică; o rețea fină este folosită pentru a obține o informație detaliată pe o arie limitată, în timp ce o rețea cu pasul mai mare este folosită în cazul unor zone vaste (adesea cât o emisferă), pentru a stabili condițiile la limită necesare în calculul pe grila fină.
(OMM N 0260)

082 **grilă telescopică**
grid telescoping;
réduction télescopique/grille télescopée;
teleskopische Gitter;
rács teleszkopizáció/rácshálózat finomítása ;
сеточное телескопирование;
reducción de retículo/~ de malla;

procedeu de detaliere prin construirea unei grile cu rețea fină prin subdivizarea unei zone dată dintr'o grilă cu rețea mare.
(OMM G 0810)

083 **grindină**
hail;
grêle;
Hagel;
jégeső;
град;
granizada;

precipitație formată din particule mari de gheață (greloane), transparente sau parțial ori complet opace, în general sferoidale, conice sau neregulate ca formă, al căror diametru variază în medie între 5 şi 50 milimetri, ce cad dintr'un *Cumulonimbus sau Cumulus congestus*, fie ca boabe separate fie aglomerate în blocuri, asociate sau nu cu picături de ploaie.
(OMM H 0030)

084 **grosimea optică**
optical thickness/~ depht;
épaisseur optique;

optische Tiefe/~ Dicke;
optikai mélység;
оптическаа плотность/~ толщина;
espesor óptico;

parametru folosit în calculul transferului radiativ care reprezintă masa unei substanțe sau corp absorbant ori emitent dat, conținut(ă) într'o coloană verticală cu secțiunea unitară, delimitată de două niveluri stabilite; se determină cu relația: $\int_{z_1}^{z_2} \rho(z)dz$.

(OMM O 0280, O 0290, Dmag O 29)

085 **grosimea stratului de amestec**

vezi Î 011 înălțimea de amestec

086 **grosimea stratului de zăpadă**

snow lying/depth of snow, snow ~;
couche neigeuse/~ nivale, épaisseur de la couche de neige, épaisseur de neige;
Schneeschichtdicke/Schneedicke;
hómagasság/hóvastagság;
количество выпавшего снега/высота снежного покрова;
espesor de la nieve/profundidad de la nieve;

1. grosimea efectivă a zăpezii existente pe suprafața solului, măsurată la un moment dat pe o suprafață amenajată, aproximativ orizontală şi reprezentativă; se exprimă în cm sau inchs. (OMM S 1630)
2. distanța pe verticală dintre suprafața unui strat de zăpadă şi terenul subiacent, respectiv solul pe care este depusă, stratul de zăpadă fiind presupus ca uniform repartizat pe terenul pe care-l acoperă.

(OMM D 0300)

087 **grosimea unui nor**

vezi E 153 extinderea verticală a unui nor.

088 **grosime**

thickness;
épaisseur;
Dicke/Stärke;
relatív geopotenciál;

относительная высота/относительный геопотенциал;
espesor;

în meteorologie, distanța pe verticală dintre două suprafețe izobarice, măsurată geometric sau, de obicei, în unități geopotențiale.
(OMM T 0820)

089 **Grosswetterlage**

Grosswetterlage;
Grosswetterlage;
Grosswetterlage;
Grosswetterlage;
Grosswetterlage;
Grosswetterlage;

distribuția presiunii medii la nivelul mediu al mării într'un interval de timp în care caracteristicile esențiale ale *circulației atmosferice* dintr'o regiune vastă rămân neschimbate.
(OMM G 0820)

090 **grupă de cod**

code group;
groupe de code;
Kodegruppe ;
kód-csoport ;
группа кода;
grupo de la clave;

grupă de cifre sau litere (de regulă cinci) care fac parte dintr'o *formă simbolică de cod.*
(OMM C 2090)

091 **GTS**

vezi S 123 sistemul global de telecomunicații

H

001 **habub**
haboob;
haboob;
Habub;
habub;
хабуб;
haboob;
vânt tare, care produce o *furtună puternică de praf sau de nisip,* în centrul şi nordul Sudanului.
(OMM 0010)

002 **halou**/halou lunar, halou solar
halo/lunar ~, solar ~ ;
halo/lunaire, solaire ;
Halo/Haloerscheinung**,** Mondhalo, Sonnenhalo;
halojelenség (halo)/holdhalo, naphalo;
гало/лунное гало,солнечное ~,~ вокруг/около Солнца;
halo/~ lunar, ~ solar;
grup de fenomene optice care au formă preponderent circulară (inel, arcuri, coloane sau nuclee luminoase) formate în jurul astrelor mari luminoase prin refracţia sau reflexia luminii pe cristalele de gheaţă în suspensie în atmosferă (nori cirriformi, pudră de gheaţă, etc.).
(OMM H 0110)

003 **halou mare/**haloul de 46°
large halo/~ of 46° ;
grand halo/~ de 46°;
großer Halo/~ Ring, Halo von 46°;
nagy halo/46° fokos ~;
большое гало/~ в 46°;
halo grande/~ de 46°;
fotometeor inelar cu raza de 46° centrat pe Soare sau pe Lună, mai puţin frecvent şi întotdeauna mai puţin luminos decât *haloul mic.*
(OMM H 0130, L 0180)

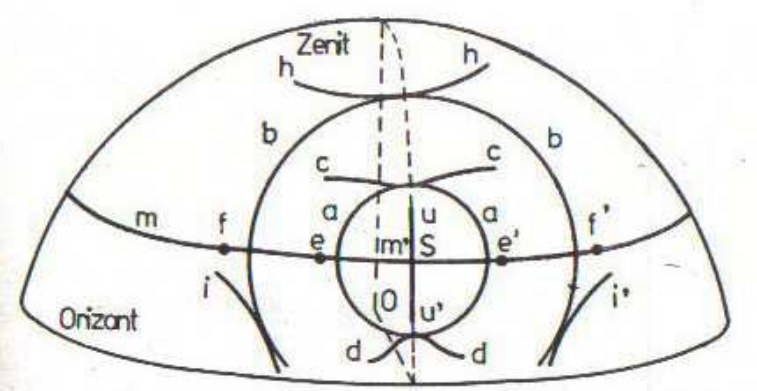

S-soare; O-poziția observatorului: a-halou de 22° ; b-halou de 46°; c-arcuri tangente sup la halou de 22° d-arcuri tangente inf. la halou de 22°; e,e',f,f'-parhelii; h-arc circumzenital ; i,i'-arcuri tangente infralaterale; u,u'-coloană luminoasă; m,m'-cerc parhelic.

004 **haloul mic**/haloul de 22°
small halo/~ of 22°;
petit halo/~ de 22°;
kleiner Halo/~ Ring, Halo von 22°;
kis halo/22° fokos halo;
малое гало/~ в 22°;
halo pequeño/~ de 22°;

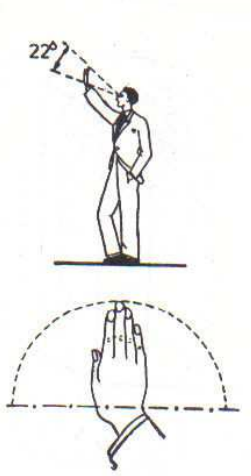

fotometeor de formă inelară cu raza de 22°, centrat pe un astru luminos (de regulă Soarele sau Luna), alb sau parțial colorat; pe marginea interioară prezintă un franj roşu slab vizibil şi rareori un franj violet pe marginea exterioară. Întotdeauna partea de cer din interiorul inelului luminos este net mai întunecată decât restul bolții cereşti.
(OMM H 0120, S 1380)

005 **haloul de 46°** sau **haloul de 22°**
vezi H 003 sau H 004

006 **haloul lui Bouguer**/inelul lui Ulloa
Bouguer's halo/Ulloa's ring;
halo de Bouguer/anneau d'Ulloa;
Bouguerhalo/Ulloaring ;
Bouguer halo/Uloa halo;

гало Бугера/глория;
halo de Bouguer/arco de Ulloa ;
fotometeor sub formă de arc circular sau inel luminos-albicios, observat rar, cu raza de aproximativ 39^0, centrat pe punctul antisolar; de regulă, apare sub forma unui inel exterior distinct în jurul unei *anticoroane*. Un argument teoretic serios poate sugera că acest fotometeor ar putea fi un veritabil curcubeu pe ceață.
(OMM B 1080)

007 **haloul lui Cellini/**Heiligenschein
Heiligenschein/Cellini's halo;
Heiligeischein/halo de Cellini;
Heiligenschein/Cellinilichthof;
szent fény/Cellini halo;
венец Челлини;
Heiligenschein/halo de Cellini;
fotometeor sub forma unui inel alb difuz care înconjoară umbra capului unui observator proiectată pe un sol înierbat şi acoperit cu rouă, care apare atunci când Soarele este încă jos şi umbra respectivă este foarte lungă.
(OMM C 0310, H 0460)

008 **Hamiltonian**
vezi A 302 ascendent(∇)**.**

009 **hamsin**
khamsin;
khamsin;
Khamsin;
khamszín;
хамсин;
khamsin/jansin;
vânt uscat şi încărcat cu nisip care suflă dinspre deşert în Egipt şi Marea Roşie.
(OMM K 0140)

010 **harmatan**

harmattan;
harmatn;
Harmattan;
harmattan;
харматан;
harmattan;

vânt uscat şi încărcat de praf originar din Sahara, care suflă peste vestul Africii şi a cărui direcţie oscilează de la nord-est la est.
(OMM H 0150)

011 **harta advecţiei**

advection chart (map);
carte de l'advection;
Advektionkarte;
advekciós térkép;
карта адвекции;
mapa del advección ;

hartă meteorologică pe care se poate determina deplasarea unei proprietăți oarecare a atmosferei, condiționată de câmpul vântului (cu distribuția corespunzătoare a presiunii) , ca de exemplu harta termobarică.
(Dmet H man)

012 **harta cerului**

sky map;
carte du ciel;
Himmelkarte;
égbolt térkép;
отблески суши (льда, воды) на нижней поверхности облаков;
mapa del cielo;

termen folosit în special în regiunile polare, care defineşte imaginea sau modelul cu străluciri variabile care se observă pe suprafața inferioară a unui start de nori, determinată de reflectivitatea diferită a elemetelor suprafeței subiacente situată direct sub stratul respectiv de nori.
(OMM S 1270)

013 **harta timpului semnificativ**

significant weather chart ;
carte du temps significatif ;
signifikante Wetterkarte ;
szignifikancia-térkép ;
карта опасных (особых) явления погоды;
mapa de fenómenos significativos ;

hartă care reprezintă şi descrie fenomenele de timp semnificativ observate sau prevăzute la diferite niveluri de zbor, care pot afecta securitatea aeronavelor care zboară pe rutele cuprinse în harta respectivă.
(OMM S 1090)

014 **harta tropopauzei**

tropopause chart;
carte de la tropopause;
Tropopausekarte;
tropopauza térkép;
карта тропопаузы;
mapa de la tropopausa ;

hartă pe care este reprezentată distribuţia înălţimii tropopauzei ; de regulă, pe această hartă se mai notează temperatura şi vântul la nivelul tropopauzei.
(OMM T 1610)

015 **harta vântului în altitudine**

upper-wind chart;
carte des vents en altitude;
Höhenwind Karte ;
magassági széltérkép;
карта высотного ветра;
mapa de los vientos en altitud;

hartă care redă grafic câmpul vântului la un anumit nivel din atmosfera liberă.
(OMM U 0360)

016 **hartă adiabatică**

vezi D 079 diagramă adiabatică

017 **hartă aerologică**

vezi H 022 hartă de altitudine.

018 **hartă analizată**

analysed chart/analysed map;
carte analysée;
analysiert Karte;
kianalizált térkép;
проанализироваиия карта;
mapa analizado/carta analizado;

hartă care descrie distribuția geografică a condițiilor meteorologice prin poziționarea fronturilor, izobarelor, izohipselor şi/sau a altor izolinii trasate pe aceasta.
(OMM A 1760)

019 **hartă cinematică colectivă**

kinematic collective chart/kinematic map of cyclones and anticyclones;
carte cinématique collective/carte cinématique des dépressions et anticyclones;
kinematischekollektiv Karte/kinematische Karte der Zyklonen und Antiziklonen;
kinematikus gyűjtűtérkép/Multanovszkij-féle kinematikus ~;
сборно-кинематическая карта;
mapa cinematico colectivo/mapa cinematico del ciclónes y anticiclónes;

hartă folosită în procedurile de prognoză pe lungă durată, care conține poziția centrilor ciclonici şi anticiclonici, inclusiv traiectoriile lor într'un interval de timp determinat, anterior celui pentru care se elaborează prognoza respectivă.
(Dmet H 11)

020 **hartă climatologică**

climatological chart;
carte climatologique;
klimatologische Karte;
éghajlati térkép ;
климатологическая карта;

mapa climatológico ;
hartă pe care sunt reprezentate date şi informaţii climatologice.
(OMM C 1260, Dmet H 12)

021 **hartă cu izohipse**
vezi H 032 hartă izobarică

022 **hartă de altitudine/**hartă aerologică
upper-air chart;
carte d'altitude/carte aérologique;
Höhenwetterkarte;
magassági térkép;
высотная карта;
mapa en altitud;
hartă meteorologică referitoare la un nivel ori la o suprafaţă izobarică din altitudine sau la un strat specificat din atmosferă, ca de exemplu harta TA 500 hPa sau TR 500-1000 hPa.
(OMM U 0180)

023 **hartă de grosime/**hartă de topografie relativă
thickness chart;
carte d'épaisseur;
relative Topographie/Dickekarte;
relatív topográfia;
карта относительной (барической) топографии;
mapa de espesores;
hartă care ilustrează distribuţia *grosimii* stratului dintre două suprafeţe izobarice determinate; această reprezentare se face în general prin izolinii de grosime trasate la intervale egale. Cea mai folosită hartă de acest tip în serviciile sinoptice este harta (de topografie) relativă TR 500/1000 hPa.
(OMM T 0830)

024 **hartă de nivel constant**
constant level chart;
carte à niveau constant;
Konstantgesichtshöhe Karte;
konstans szinti térkép/rögzített szintú ~;

карта постоянного уровния;
mapa de nivel constante ;

hartă care redă distribuția unuia sau mai multor *elemente meteorologice* pe o suprafață de *geopotențial* constant.
(OMM C 2690)

025 **hartă de presiune constantă**
vezi H 032 hartă izobarică

026 **hartă de topografie relativă**
vezi H 023 hartă de grosime

027 **hartă facsimil**
facsimile chart (map);
carte fac-similé;
Faksimilekarte;
fakszimile-térkép ;
факсимильная карта;
mapa obtenido por facsmil;

hartă meteorologică reprodusă printr'o tehnică de baleiaj pentru transmiterea ei prin mijloace de telecomunicații (pe cale telefonică sau prin radio cu ajutorul unui facsimil sau alt dispozitiv de scanare), în cadrul unui program național sau internațional de schimb de documente grafice şi informații meteorologice între centre sau servicii meteorologice naționale, regionale, mondiale şi utilizatorii arondați; copia primită, conformă cu originalul este realizată de un inscriptor pe un suport de hârtie specială (foto~, termo~, electrosensibilă sau electrochimică).
(OMM F 0010, Dmet H man)

028 **hartă fenologică**
phenological map (chart) ;
carte phénologique ;
phänologische Karte ;
fenológiai térkép ;
фенологическая карта;
mapa fenologica ;

hartă ce conține datele fenologice pentru diferite fenomene sezoniere şi pe care se trasează izolinii numite « izofene », care unesc punctele cu aceeaşi dată de producere a fenomenelor respective (răsărire, înflorire, etc). Pot fi hărți anuale sau multianuale.
(Dmet H man)

029 **hartă frontologică de altitudine**
frontal contour chart;
carte frontologique en altitude;
Höhefronteskarte;
front topográfia;
карта топографии фронтов;
mapa frontológico de altitud;
hartă sinoptică pe care sunt trasate liniile de intersecție ale unei *suprafețe frontale* cu anumite suprafețe din atmosferă, în general cu suprafețe izobarice.
(OMM F 1310)

030 **hartă izalobarică**
isallobaric chart;
carte isallobarique;
isallobarer Karte/isallobarischer ~;
izallobarikus térkép;
изаллобарическая карта;
mapa isalobárico;
hartă pe care se analizează variațiile presiunii atmosferice dintr'un interval determinat de timp; mai este denumită şi hartă de tendință (baricâ).
(OMM I 1060)

031 **hartă izentropică**
isentropic chart;
carte isentropique;
isentropische Karte;
izentropikus térkép;
изэнтропическая карта;
mapa isentrópico;

hartă sinoptică pe care este reprezentată distribuția proprietăților atmosferei pe o *suprafață izentropă* (la temperatură potențială constantă) determinată.
(OMM I 1170)

032 **hartă izobarică**/hartă de presiune constantă,
hartă cu izohipse, hartă de topografie (baricâ) absolută
constant pressure chart/contour chart, isobaric chart;
carte à pression constante/carte d'isohypses, carte de surface isobare;
Isohypsenkarte/absolute Topographie ;
abszolút topográfia/abszolut topográfiai térkép ;
карта постоянного давления/карта изогипс,
изобарическая карта, карта абсолютной барической топография;
mapa de presión constante/mapa de contornos (isohipsas), mapa isobárico ;
hartă meteorlogică pe care sunt trasate liniile de contur sau izohipsele unei *suprafețe izobarice* determinate (topografie barică absolută); la fel de bine, pe aceasta se poate reprezenta şi distribuția sinoptică a altor *elemente meteorologice* de pe suprafața respectivă.
(OMM C 2700)

033 **hartă la mezoscară**
mesochart;
carte de méso-échelle;
Mesokarte ;
mezotérkép;
мезокарта;
mesomapa/mapa a mesoescala;
reprezentare a elementelor meteorologice în puncte suficient de apropiate pentru a permite identificarea perturbațiilor mezoscalare; în serviciile de prognoză din România, o asemenea hartă folosită curent, în principal la termene sinoptice intermediare, este "harta SE".
(OMM M 0670)

034 **hartă Marsden**
Marsden chart;

carte de Marsden;
Marsden-Karte;
Marsden-térkép;
карта Марсдена;
mapa de Marsden;

metodă de reprezenare a distribuției datelor meteorologice, folosită de Marsden la începutul sec.XIX cu precădere pentru suprafețele oceanice, folosind hărți în proiecție Mercator pe care arealul delimitat de latitudinile 80^0N – 70^0S a fost împărțit în caree de $10^0/10^0$, numerotate pentru identificare şi denumite ”caree Marsden »;acestea, la rândul lor, au fost redivizate în caree de $1^0/1^0$.
(Dmag M 30, Anexa H pag I1-A 165 manual de coduri)

035 **hartă probabilă**
prognostic chart/forecast ~;
carte (d'analyse) prévue;
Vorhersagekarte;
előrejelzési térkép;
прогностическая карта;
mapa previsto;

prevedere/prognoză reprezentată grafic pe o hartă, a unui sau mai multor elemente meteorologice determinate, pentru o oră sau o perioadă definită de timp şi pentru o regiune sau o zonă determinată din spațiul aerian.
(OMM F 0830, P 1850)

036 **hartă probabilă compusă/**hartă probabilă sincronă
composite prognostic chart/composite forecast chart;
carte prévue synchrone;
zusamengesetzte Vorhersagekarte;
prognózistérkép/előrejelzési térkép;
сборная прогностическая карта/прогностическая карта на период полета;
mapa de pronóstico compuesto/mapa previsto compuesto;

1. *hartă probabilă* care descrie situația meteorologică într'un punct oarecare de pe o rută aeriană în momentul în care aeronava care o foloseşte va ajunge în punctul respectiv;

2. reprezentarea pe aceeaşi hartă a *prevederilor/prognozelor* emise de diferite surse, de regulă, pentru regiunile adiacente.
(OMM C 2420, C 2430)

037 **hartă probabilă de altitudine**
pronostic contour chart/prontour ~;
carte d'isohypse prévue;
Höhenvorhersagekarte;
előrejelzett topografia térkép/magassági prognózis ~;
прогностическая каста абсолютной топографий;
mapa previsto de contornos (izohipsas);
hartă probabilă cu izohipsele prevăzute pentru o suprafață izobară dată, ca de exemplu 500 hPa, valabilă pentru o oră sau un termen specificate.
(OMM P 1860)

038 **hartă probabilă de suprafață/**hartă baricăprobabilă de sol
surface forecast chart/prebaratic ~;
carte de surface prévue;
Vorhersagekarte am Boden/Bodenbarischewarscheinlich Karte;
felszíni előrejelzési térkép;
приземная прогностичесая карта/прогностическая приземная ~ ;
mapa previsto de superficie/mapa bárico previsto;
hartă probabilă , valabilă pentru un moment determinat ca de exemplu peste 24 ore de când a fost elaborată sau de la termenul datelor folosite pentru prognoza respectivă.
(OMM P 1340, S 3720)

039 **hartă sinoptică**
synoptic chart/weather ~, weather map;
carte synoptique/carte du temps;
Wetterkarte/synoptische ~;
szinoptikus térkép/időjárási ~ ;
синоптическая карта/метеорологическая ~,картапогоды;
mapa sinóptico/~ del tiempo, carta sinóptica;

hartă geografică pe care sunt înscrise datele meteorologice, analizate sau prevăzute, pentru a descrie condițiile atmosferice la scară sinoptică. (OMM S 3960)

040 **hartă synoptică de sol (de suprafață)**
surface chart/~ synoptic chart;
carte de surface/carte synoptique de surface;
Bodenwetterkarte;
szinoptikus talajtérkép;
приземная карта/приземная синоптическая карта;
mapa de superficie/~ sinóptico de superficie;
hartă synoptică pe care sunt înscrise elementele meteorologice observate la nivelul suprafeței terestre la un moment dat (*oră synoptică standard principală* sau *intermediară*).
(OMM S 3710)

041 **hărți auxiliare (ajutătoare)**
auxiliary (helping) charts;
cartes auxiliaires;
Hilfskarte/Auxilärkarte;
kisegítőtérkép/segéd térkép;
вспомогательные карты;
mapas auxilios (ayudantes);
set de hărți meteorlogice care completează harta sinoptică de bază, pe care se înscriu valorile unor elemente singulare de la nivelul suprafeței terestre ca harta cu distribuția cantităților de precipitații, harta tendinței barice, harta temperaturii aerului, etc. indispensabile pentru elaborarea prognozelor.
(Dmet H 22)

042 **HCMM**
vezi S 010 satelit de cartografiere

043 **hectopascal (hPa)**
hectopascal (hPa);
hectopascal (hPa);
Hektopascal (hPa);
hektopascal (hPa);

гектопаскаль (гПа);
hectopascal (hPa);
unitate de presiune în sistemul SI egală cu 10^2 Pa; este echivalentul unui milibar în sistemul CGS.
(OMM H 0420)

044 **Heiligenschein**
vezi H 007 halou lui Cellini

045 **heliograf**
heliograph/sunshine recorder ;
héliographe ;
Heliogaph/Sonnenscheinschreiber, Sonnenscheinautograph;
napfénytartammérő;
гелиограф/регистратор продолжительности солнечного сияния;
heliógrafo/registrador de la luz solar;
instrument pentru înregistrarea intervalelor de timp în care *radiația solară* este suficient de intensă pentru a produce umbre distincte.
(OMM H 0470)

046 **heliograf Campebell-Stokes**
Campbell-Stokes sunshine recorder;
héliographe de Campbell-Stokes;
Sonnensheinautograph nach Campbell und Stokes;
Campbell-Stokes napfénytartammérő;
гелиограф Кампбелла-Стоукса;
heliógrafo de Campbell-Stokes;
tip de *heliograf* care foloseşte mişcarea Soarelui pe bolta cerului ca scară de timp; constă dintr'o sferă masivă din cristal optic şlefuit cu rol de lentilă, care proiectează imaginea punctiformă a Soarelui pe o diagramă din carton tratat chimic, aşezată într'un ghidaj metalic curb situat la distanța focală a lentilei; spotul luminos proiectat de lentila sferică produce o urmă arsă pe diagrama care este divizată în ore şi centrată pe ora 12 locală, atât timp cât radiația solară directă depăşeşte un nivel limită de intensitate.
(OMM C 0050)

047 **heliogramă**

sunschine record;
héliogramme;
Heliogramme;
napsugárzás regisztrátum;
гелиограмма;
registro de la luzsolar;

înregistrare pe o diagramă a duratei de strălucire a Soarelui, realizată cu un heliograf.
(OMM S 3450)

048 **heliotermometru Vallot**

Vallot heliothermometer;
héliothermomètre de Vallot;
Vallot Heliothermometer;
Vallot féle heliotermométer;
гелиотермометр Валло;
heliotermómetro de Vallot;

instrument pentru măsurarea aproximativă a temperaturii sub o bucată de postav sau stofă neagră expusă la Soare.
(OMM V 0030)

049 **heliport**

heliport;
héliport;
Heliport/Helihafen,Hubschrauberlandeplatz;
helicopter leszáló;
гелипорт;
helipueorto/heliport;

aerodrom sau platformă amenajată special exclusiv pentru aterizarea/decolarea elicopterelor.
(OACI anexa 3 Def.)

050 **heterosfera**

heterosphere;
hétérosphère;
Heterosphäre;
heteroszféra;

гетеросфера;
heterosfera;
regiune a atmosferei terestre situată aproximativ peste 80 km, în care compoziția aerului variază ca urmare a proceselor de fotodisociere sau de separare prin difuzie a unora dintre componentele gazoase.
(OMM H 0540)

051 **hidrodinamica fizică**
hydrodynamics physics;
hydrodynamique physique;
Hydridynamik physisch/Physischehydrodynamik ;
fizikai hidrodinamika ;
физическая гидродинамика;
hidrodinamica física;
după V.Bjerkness – „hidrodinamica unui fluid baroclin“ în care densitatea depinde de presiune şi temperatură – care este o presupunere apropiată de condițiile reale din atmosferă.
(Dmet man)

052 **hidrodinamică**
hydrodynamics;
hydrodynamique;
Hydrodynamik;
hidrodinamika;
гидродинамика
hidrodinamica;
ramură a hidromecanicii care se ocupă cu studiul mişcării fluidelor şi interacțiunea acestora cu corpurile solide sau cu alte fluide; reprezintă baza teoretică a meteorologiei dinamice.
(Dmet H 26)

053 **hidrologie**
hydrology;
hydrologie;
Hydrologie;
hidrológia;
гидрология;
hidrología;

1. ştiința care studiază apele de suprafață şi subterane de pe Pământ, apariția, circulația şi distribuția lor în timp şi spațiu, proprietățile lor biologice, fizice şi chimice, precum şi interdependența lor cu mediul înconjurător, inclusiv cu viețuitoarele din acesta;
2. ştiința care studiază procesele ce guvernează fluctuațiile resurselor de apă de pe uscat şi tratează diferitele faze ale ciclului hidrologic.
(OMM H 0950)

054 **hidromecanică**
hydromecanics;
hydromécanique;
Hydromekanik;
hidromechanika;
гидромеханика;
hidromecanica;
ramură a mecanicii care se ocupă cu studiul legilor mişcării şi echilibrul fluidelor şi al interacțiunii lor cu corpurile solide; are două subdiviziuni *hidrodinamica şi hidrostatica.*
(Dmet H 28)

055 **hidrometeor**
hydrometeor;
hydrométéor;
Hydrometeor;
légköri vízjelenség/hidrometeor;
гидрометеор;
hidrometeoro;
1. *meteor* sau fenomen meteorologic constituit dintr'un ansamblu de particule de apă, în cădere sau în suspensie în atmosferă ori ridicate de vânt de pe suprafața terestră, sau depuse pe obiectele de pe sol sau din atmosfera liberă;
2. particule de apă în stare lichidă sau solidă în cădere sau în suspensie în atmosfera terestră.
(OMM H 0970)

056 **hidrometeorologie**
hydrometeorology;
hydrométéorologie;

Hydrometeorologie;
hidrometeorológia;
гидрометеорология;
hidrometeeorología;

ramură a meteorologiei care se ocupă cu studiul fazelor terestre şi atmosferice ale *ciclului hidrologic*, punând accent în special pe interacțiunea lor.
(OMM H 0980)

057 **hidrosferă**

hydrosphere;
hydrosphère;
Hydrosphäre;
hidroszféra;
гидросфера;
hidrosfera;

partea din globul terestru acoperită de apă şi gheață.
(OMM H 0990)

058 **hidrostatică**

hydrostatics;
hydrostatique;
Hydrostatik;
hidrosztatika;
гидростатика;
hidrostatica;

ramură a hidromecanicii care se ocupă cu studiul echilibrului fluidelor; constitue baza teoretică pentru statica gazelor atmosferice.
(Dmet H 32)

059 **hietograf, hietogramă**

hyetograph;
hyetographe;
Hyetograph;
hietográf;
гиетограф;
metograma/hietograma;

hartă care ilustrează distribuția spațială (arealul) sau temporală a precipitațiilor.
(OMM H 1080)

060 **higristor**
hygristor;
hygristor;
Hygristor;
higrisztor;
гигристор;
higristor;
rezistență electrică (rezistor) a cărei valoare variază în funcție de umiditate, folosită în unele tipuri de *higrometre înregistrătoare* şi *radiosonde.*
(OMM H 1090)

061 **higrograf**
hygrograph;
hygrographe;
Hygrograph;
higrográf/légnedvességíró;
гигрограф;
higrógrafo;
higrometru care include un dispozitiv de înregistrare continuă a valorilor instantanee ale umidității atmosferice.
(OMM H 1110)

062 **higrogramă**
hygrogram;
hygrogramme;
Hygrogramm;
higrogram;
гигрограмма;
higrograma;
diagramă înregistrată de un *higrograf.*
(OMM H 1100)

063 **higrometrie**
hygrometry;
hygrométrie;
Hygrometrie;
higrometria;
гигрометрия;
higrometria;
activitate tehnică specifică meteorologiei, care se ocupă cu măsurarea şi studiul umidității aerului şi solului.
(OMM H 1140)

064 **higrometru**
hygrometer;
hygromètre;
Hygrometer;
higrométer;
гигрометр;
higrómetro;
instrument folosit pentru măsurarea umidității aerului.
(OMM H 1120)

065 **higrometru chimic**
vezi H 066 higrometru cu absorbție

066 **higrometru cu absorbție/**higrometru chimic
absorption hygrometer/chemical hygrometer;
hygromètre à absorption/hygromètre chimique;
Absorptionshygromrter/Chemischhygrometer;
abszorpciós higrométer/kémiai higrométer;
абсорбционный гигрометр/химический гигрометр;
higrómetro de absorción/higrómetro químico ;
higrometru care determină umiditatea atmosferică pe baza cantității de vapori de apă absorbită de o substanță chimică higroscopică.
(OMM A 0180)

067 **higrometru cu condensare**
dew-point hygrometer/frost ~, frost-point ~;
hygromètre à condensation ;

Taupunkthygrometer/Taupunktmesser ;
harmatpont-higrométer ;
конденсационный гигрометр/сублимационный ~,
~ точка инея;
higrometro de condensación/~ de punto de congelación;

higrometru al cărui perincipiu de funcționare se bazează pe determinarea *punctului de rouă* (*de brumă*) prin observarea temperaturii unei suprafețe răcită artificial (de regulă cu eter), în momentul în care pe aceasta apare *rouă* (sau *brumă*) .
(OMM D 0460, F 1510, F 1540, Dmet H 39)

068 **higrometru cu fir de păr**
hair hygrometer;
hygromètre à cheveux;
Haarhygrometer;
hajszálas nedvességmérő;
волосной гигрометр;
higrómetro de cabello;

higrometru al cărui element sensibil este un fir sau un mănunchi de fire de păr uman (de regulă blond natural şi degresat), care îşi modifică lungimea în funcție de valoarea umidității aerului (umidității relative).
(OMM H 0100)

069 **higrometru cu membrană**
goldbeater skin hygrometer;
hygromètre à batteau d'ore;
Schafbockmembranehygrometer;
aranyhártyás higrométer;
пленочный гигрометр;
higrómetro de piel de batidor de oro;

higrometru care foloseşte ca element sensibil o membrană de natură animală, preparată din intestin de vită.
(OMM G 0600)

070 **higrometru electric**
electrical hygrometer;
hygromètre électrique;

elektrische Hygrometer;
elektromos lédnedvességmérő;
электрический гигрометр;
higrómetro eléctrico;

higrometru al cărui element sensibil (senzor) are proprietăți electrice care variază în funcție de umiditatea atmosferică.
(OMM E 0380)

071 **higrometru gravimetric**
gravimetric hygrometer;
hygromètre gravimétrique;
Gravimetrikhygrometer;
gravimetrikus higrométer/gravimetrikus nedvességmérő;
гравиметрический гцгрометр (влагомер);
higrómetro gravímetrico;

instrument pentru determinarea umezelii absolute a aerului, format dintr'un sistem de tuburi în formă de U umplute cu o substanță higroscopică ($CaCl_2$); determinarea propriuzisă constă în pomparea unei cantități determinate de aer atmosferic în tuburile cu clorură de calciu şi determinarea diferenței dintre greutatea inițială şi cea finală a tuburilor.
(Dmet H 40)

072 **higroscopicitate**
hygroscopicity;
hygroscopicité;
Hygroskopizität;
higroszkóposság/nedvszívó képesség;
гигроскопичиность;
higroscopicidada;

capacitatea unei substanțe de a-şi modifica apreciabil caracteristicile fizice în prezența vaporilor de apă.
(OMM H 1150)

073 **higrotermograf**
vezi T 128 termohigrograf

074 **higrotermogramă**
vezi T 129 termohigrogramă

075 **higrotermometru**
vezi T 130 termohigrometru

076 **higrotermoscop**
hygrothermoscope;
thermohygroscope;
Hygrotherrmoskop;
higrotermoszkop;
гигротермоскоп;
termohigroscopio/higrotermoscopio;
instrument care foloseşte acţiunea combinată simultan a unui termometru bimetallic şi a unui *higrometru cu fir de păr* pentru afişarea valorii aproximative a punctului de rouă.
(OMM H 1210)

077 **hipsometrie barometrică**
vezi A 129 altimetrie ~

078 **hipsometru/**hipsotermometru
hypsometer;
hypsomètre;
Hypsometer/Hypsothermometer;
hipszométer;
гипсометр/гидротермометр;
hipsómetro;
instrument folosit pentru determinarea altitudinii unui loc pe baza observării temperaturii de fierbere a apei sau a unui lichid cu punct de fierbere cunoscut, la nivelul locului respectiv. Folosind formula empirică $p = t - 100/0{,}0375 mmHg$, prin aceeaşi metodă se poate determina şi presiunea atmosferică. Este un instrument folosit frecvent în activităţi expediţionare în zone montane, care suplineşte cu succes lipsa unui altimetru.
(OMM H 1240, Dmet H 45)

079 **hipsotermometru**
vezi H 078 hipsometru

080 **histerezis/**întârziere inerţială
inertial lag/hysteresis;
retard d'inertie/hystérésis;
Hysteresis/Inertialverzögerung, inertialische Verspätung;
inerciális késés/hiszterézis;
инерция (прибора)/гистерезис;
retardo inercial/histéresis;
1. întârzierea cu care răspunde un instrument supus unui semnal sau unei forţe de intrare, datorată inerţiei senzorului;
2. întârzierea cu care răspunde un instrument la o schimbare a variabilei observate sau măsurate;
3. întârzierea unui efect fizic în raport cu cauza lui.
(OMM I 0440, H 1260)

081 **histerezisul aneroidului**
vezi I 073 inerţia barometrului aneroid.

082 **histogramă**
histograma;
histogramme;
Histogramm;
hisztogram/minta sűrűségfüggvénye, gyakorisági függvény;
гистограмма;
histograma;
diagramă în care frecvenţele relative ale diferitelor clase ale unei variabile sunt reprezentate prin coloane dreptunghiulare.
(OMM H 0610)

083 **hitergramă/**hitergraf
hytergraph;
hytergraphe;
Hytergraph;
hitergraf;
гитерограф;

hitergrama;

tip de *diagramă climatică* ale cărei coordonate sunt funcţii de temperatură şi umiditate sau precipitaţii.

(OMM H 1270)

084 **hodograf**

hodograph ;
hodographe ;
Hodograph ;
hodográf ;
годограф;
hodográfa;

linia care uneşte extremităţile vectorilor ce reprezintă *vântul în altitudine* la niveluri succesive, în coordonate polare.

(OMM H 0640)

085 **homopauză**/turbopauză

homopause/turbopause;
homopause/turbopause;
Homopause/Turbopause;
homopauza/turbopauza;
гомопауза/турбопауза;
homopausa/turbopausa;

limita dintre *homosferă* şi *heterosferă* situată la o altitudine de aproximativ 80 km-100 km sub care procesele de amestec determină compoziţia atmosferei şi peste care separarea verticală a moleculelor componentelor gazoase prin difuzie devine procesul dominant.

(OMM H 0730, OMM T 1770)

086 **homosferă**

homosphere;
homosphère;
Homosphäre;
homoszféra/turboszféra;
гомосфера;
homosfera;

regiune a atmosferei care se întinde de la suprafaţa terestră până la o altitudine de aproximativ 80-100 km, în care compoziţia aerului este

aproape constantă, cu excepția variațiilor mici ale componentelor minore (CO_2, O_3 şi H_2O).
(OMM H 0740)

087 **hPa**
vezi H 043 hectopascal

088 **hulă**
swell;
houle;
Dünung/Schlagwelle;
fodrozódás/gyenge hullámzás;
зыбъ;
mar de fondo/mar de leva;
orice sistem de valuri care se propagă în afara zonei de generare a acestora.
(OMM S 3900)

089 **hulă de vânt/**mare de vânt
wind sea/~ wave;
mer du vent/houle du vent;
Winddünung/Windschlagwelle;
tengerhullámzás ;
ветровые волны;;
mar del viento;
valuri provocate de vânt observate în vecinătatea imediată a unui punct de observație: direcția acestor valuri coincide cu direcția vântului.
(OMM W 1130)

090 **humilis (hum)**
humilis (hum);
humilis (hum);
humilis (hum);
humilis (hum);
плоские облака (hum);
humilis (hum);

nori *Cumulus* cu o slabă extindere verticală; au în general o aparenţă aplatizată şi reprezintă primul stadiu de dezvoltare al norilor convectivi.
(OMM H 0850)

I

001 **iarnă**
winter;
hiver;
Winter;
tél;
зима;
inviern
denumire dată celui mai rece anotimp al anului;
- astronomic: perioada dintre solstițiul de iarnă (22 decembrie în emisfera nordică şi 21 iunie în cea sudică) şi echinocțiul de primăvară (21 martie şi respectiv 23 septembrie);
- climatologic: cea mai rece perioadă a anului cu durata de câteva luni; convențional, pentru latitudinile mijlocii se consideră ca luni de iarnă decembrie, ianuarie şi februarie, deşi fenomene şi procese tipice de iarnă se pot observa destul de des în tot intervalul noiembrie – martie;
- sinoptic: sezon care începe la momente diferite, în funcție de trecerea la procesele tipice circulației de iarnă în regiunile geografico-sinoptice ale globului;
- fenologic: sezon caracterizat prin încetarea vegetației active, respectiv pierderea frunzelor, vegetarea latentă în semințe, rizomi, tuberculi.
(Dmet, DEX)

002 **identificarea maselor de aer**
air-mass identification;
identification d'une masse d'air;
Luftmassenidentifizierung;
légtömeg azonosítás;
идентификация воздухных масс;
identificación de las masas de aire;
studiul proprietăților şi investigarea provenienței şi evoluției unei *mase de aer* în scopul clasificării ei.
(OMM A 1270)

003 **identificarea norilor**

cloud identification;
identification des nuages;
Wolkenidentifizierung ;
felhőzonozítás/felhő meghattározás;
определение облаков;
identificación de las nubes;

operaţiune complexă bazată pe determinarea genului, speciei, varietăţiilor, a *particularităţilor suplimentare*, a *norilor anexă*, a *norilor origine* şi, atunci când există, a *meteorilor* asociaţi norilor prezenţi pe cer în momentul observaţiei; în cazurile mai complexe se recomandă folosirea Atlasului internaţional de nori.
(OMM C 1670)

004 **IGC**

vezi C 384 Cooperarea geofizică internaţională

005 **IGY**

vezi A 260 Anul geofizic internaţional

006 **iluminare/**expunere la lumină

luminous exposure/light ~, quantity of illumination;
exposition lumineuse/lumination, quantité d'éclairement;
Beleuchtung/Exponierung, Belichtung;
megvilágításmennyiség/megvilágítottság, megvilágítás;
световая экспозиция/освещенность, количество освещения;
exposición luminosa;

în meteorologie, produsul iluminării cu durata ei; se determină cu relaţia : $Q_E = \int Edt [lux \cdot \sec]$, în care *E* reprezintă iluminarea.
(OMM L 0520, L 1010)

007 **iluminare difuză**

diffuse illuminance;
éclairement diffus;
diffuse Beleuchtung;
szórt fényű megvilágítás;
диффузная освещенность;

iluminancia difusa;
iluminare a unui obiect sau fond fără nici o contribuție a *radiației solare directe.*
(OMM D 0600)

008 **imaginea Soarelui**
vezi P 325 pseudohelie.

009 **imagine în infraroşu/**fotografie în infraroşu
infrared image/~ picture;
image infrarouge/photographie ~;
Infrarotaufname/Infrarotbild;
infravörös kép;
инфракрасное изображение/инфракрасный снимок;
fotografía en el infrarrojo/imagen en el ~;
fotografie obținută într'un sector îngust al *spectrului de radiație termică,* emisă de suprafața terestră şi de nori, în general în gama lungimilor de undă de la 8 la 12μm, respectiv în "fereastra vaporilor de apă".
(OMM I 0490)

010 **imagine satelitară**
satellite picture;
image satellitaire;
Satellitenbild;
műholdkép;
спутниковый снимок;
imagen satelital;
reprezentare a Pământului şi a atmosferei terestre aşa cum sunt văzute de o cameră TV şi/sau un *radiometru cu baleiaj* îmbarcate la bordul unui satelit artificial.
(OMM S 0130)

011 **imagine sectorizată**
sectorized image;
image sectorisée;
abteilungsche Bild;
szectorokra bontott kép;

изображение по секторам;
imagen sectorizada;

în meteorologie, imaginea unei zone geografice sau a unui sector predeterminat, selecționată dintr'o imagine globală sau integrală recepționată de la un satelit meteorologic.
(OMM S 0620)

012 **imagine specular**ă
vezi P 325 pseudohelie

013 **imagine în vizibil (VIS)**
visible imagery (VIS);
images visibles (VIS)/imagerie visible;
Bild in visibel (VIS);
látható/tartományból származó felvétel;
изжображения в видимом диапазоне - ВИЗ;
imagen visible/imagería visible;

imagine provenită de la un satelit artificial al cărui senzor captează radiația solară reflectată de suprafețele sistemului Pământ-atmosferă.
(OMM V 0430)

014 **imagini succesive (luate) la intervale scurte**
short interval images;
images prises à de courts intervalles;
sukzessiv Kurtzeitbilde;
rövidített időközönként készített képek;
снимки с коротким интервалом;
imágenes a intervalos cortos;

imagini sau fotografii obținute de la senzorii cu baleiaj rotativ de pe sateliții geostaționari, programați să observe sau să supravegheze numai un anumit segment din discul terestru, permițînd astfel reducerea intervalului dintre imaginile succesive.
(OMM S 0990)

015 **IME**
vezi I 135 intervalle mondiale speciale

016 **imergență**

sinking ;
immergence ;
Verengung des Horizonts;
merülés/látóhatár szűkűlése;
понижение (сужение) горизонта;
inmergencia;

fenomen de refracție, opus *emergenței*, în care un obiect situat pe orizontul geografic (normal) sau puțin deasupra acestuia dispare aparent sub orizont.
(OMM S 1170)

017 **IMM**

vezi I 133intervale meteorologice mondiale

018 **impactor în cascadă/**filtru în cascadă pentru aerosoli

cascade impactor;
impacteur à cascade;
Kaskadenimpaktor;
sorozatos ütközésmérő/impaktor;
каскадный импактор;
impactor de cascada/filtro en cascada para aerosoles;

dispozitiv de impactare cu viteză mică, folosit pentru prelevarea particulelor solide sau lichide existente în atmosferă; constă din patru perechi de jeturi de aer şi plăci de eşantionare care lucrează în serie. Este astfel conceput încât fiecare placă să colecteze numai particulele de o anumită dimensiune.
(OMM C 0200)

019 **impuls**

vezi M 213 moment

020 **impurități atmosferice**

atmospheric impurities;
impuretés atmosphérique;
atmosphärische Verunreinigungs;
légköri szennyező anyagok;
атмосферные загрязняющие вещества;

impurezas de la atmosfera;

particule sau gaze care nu fac parte din elementele constituente permanente ale aerului atmosferic, dar care se întâlnesc mai ales în atmosfera joasă în cantități variabile în timp şi spațiu.
(OMM A 2850)

021 **IMS**

vezi I 133 intervale meteorologice speciale

022 **incus (inc)**

incus (inc);
incus (inc);
incus (inc)/Amboß, Amboß;
incus (inc)/cumulonimbus-ernyő;
наковальная (inc);
incus (inc);

partea superioară a unui nor *Cumulonimbus* etalată sub forma unei nicovale cu aspect neted, fibros sau striat.
(OMM I 0360)

023 **indicativ internațional**

international index number;
indicatif international;
internationale Indexzahlen;
nemzetközi jelzőszámok;
международные индексы;
indicativo internacional;

indicativ numeric adoptat de *Organizația meteorologică mondială* pentru a desemna o stație sinoptică terestră sau o stație meteorologică aeronautică terestră (de regulă, stațiile meteorologice marine sunt identificate prin coordonatele geografice ale amplasamentului).
(OMM I 0730)

024 **indicativul unei stații (meteorlogice)**

station index number/~ designator, ~ number;
indicatif d'une station;
Stationsnummer/Stationindex;
allomásjelző szám;

числовой индекс станции/обозначение ~, номер ~;
indicativo de la estación/indicator ~;

grup de cinci cifre (IIiii) folosit în *mesajele meteorologice* pentru desemnarea sau identificarea stației de la care provine un mesaj de observație; este compus din indicativul regional (II), care definește zona geografică sau țara în care este situată stația respectivă și din cifrele idicativului propriuzis (iii). În procedurile aeronautice stațiile meteorologice sunt identificate printr'un grup de patru litere corespunzătoare indicativului OACI al aeroportului pe care sunt amplasate.
(OMM S 2780, S 2790, S 2820)

025 **indicator de înălțime radar – RHI**
range-height indicator – RHI;
indicateur de hauteur radar – RHI;
Höhenanzeiger;
keresztmetszet-indikátor;
индикатор дальност-высота - ИДВ;
indicator de altura-distancia del radar;

imagine radar, în formă de secțiune verticală, a țintelor meteorologice întâlnite într'un plan vertical cu azimut determinat.
(OMM R 1000)

026 **indicator de poziție la altitudine constantă – CAAPI**
constant altitude plan position indicator – CAAPI;
indicateur panoramique à altitude constante – CAAPI;
Positionsanzeiger zu Konstanthöhe - CAAPI;
állando magasságot megjelenítő radarernyő – CAAPI;
индикатор постоянноИ высоты - CAAPI;
indicator de posición a altitud constante – CAAPI;

prezentare sau afișaj radar care redă o vedere în plan a ecourilor de la avioanele în zbor, întâlnite la o altitudine constantă selecționată.
(OMM C 0130, C 2660)

027 **indicator panoramic de poziție – PPI**
plan position indicator – PPI (-scope);
indicateur panoramique-PPI;
Rundsichtanzeiger/Bildschhirmanzeiger;

térképező indikátor;
индикатор кругового обзора ИКО;
indicador de posición en un plano – PPI;

afişaj *radar* care redă o imagine în plan a ţintelor meteorologice ale căror poziţii pot fi uşor descrise în coordonate polare, în raport cu un punct fix de referinţă care poate să un coincidă cu amplasamentul radarului.
(OMM P 0740)

028 **indice actinotermic**
actinothermic index;
indice actiothermique;
Aktinothermischezeiger;
radiotermikus index;
актинотермический индекс;
índice actinotérmico;

indicele capacităţii unei radiaţii sau a luminii de a produce o reacţie fotochimică, ca de exemplu în fotografie sau în procesul de atenuare al pigmenţilor coloraţi (decolorare).
(OMM A 0410)

029 **indice agroclimatic**
agroclimatic index;
indice agroclimatique;
agrarklimatologischer Index;
agroklímatológiai index/agrometeorológiai index;
агроклиматический цпдекс;
índice agroclimático;

indice care stabileşte legătura dintre un aspect particular sau o anumită activitate din agricultură şi unul sau mai multe elemente ale climatului local.
(OMM A 1010)

030 **indice climatic**
climatic index;
indice climatique;
Klimaindex;
éghajlati index;

климатический индемс;
indice del clima;
număr ce caracterizează un climat în funcție de principalele *elemente climatice.*
(OMM C 1040)

031 **indice de amenințare pentru vreme severă – SWEAT**/~ de probabilitate pentru producerea orajelor, indice SWEAT
severe weather threat index – SWEAT index;
indice de menace de temps violent –SWEAT;
Probabilitätindex fur streng Wittwerung– SWEAT Zahl/ Bedrohungindex fur Gewitter;
veszélyes időjárást jelző index – SWEAT index, veszélyeztetettségi mutató;
индекс угрозы суровой погоды - SWEAT индекс/оправдываемость угрозы;
índice de amenaza de tiempo violento – indice SWEAT/indice de amenaza;
indice de convecție folosit pentru prevederea *orajelor* şi *tornadelor*: $SWEAT = 12D+20(T-49) + 2f_8+f_5+125(S+0,2)$, relație în care *D* este *punctul de rouă* la 850 hPa în ^0C (dacă D este negativ, acest termen capătă valoarea zero), f_8 şi f_5 reprezintă vitezele vântului în noduri la 850 şi 500 hPa, *S* este sinusul diferenței dintre direcțiile vântului la 500 şi 850 hPa, *T* este *indicele total-total* în ^0C (dacă *T* este mai mic de 49 termenul *20(T-49)* ia valoarea zero). În interpretarea şi folosirea acestui tip de indice, valoarea SWEAT 300 reprezintă limita inferioară pentru producerea orajelor puternice, iar valoarea 400 este limita inferioară pentru producerea sau aparția tornadelor.
(OMM S 0790)

032 **indice de ariditate/**factor de ariditate
aridity index/aridity factor;
indice d'aridité;
Ariditätindex/Ariditätfaktor;
ariditási index/ariditási faktor, szárazsági index/szárszági faktor;
индекс аридности/фактор аридности;
índice de aridez/factor de aridez;

număr care reprezintă gradul de uscăciune sau cât este de secetos un climat, în fun cție de diferiții factori climatici.
(OMM A 2510, A 2520)

033 **indice de circulație**
circulation index ;
indice de circulation ;
Zirkulationindex ;
cirkulációs index ;
индекс циркуляции;
índice de la circulación ;
parametru care indică intensitatea *circulației atmosferice* într ‘o regiune dată.
(OMM C 0620)

034 **indice de comparare**
vezi I 050 indice de verificare

035 **indice de confort/**indicele de temperatură-umezeală ITU
comfort index ;
indice de confort ;
Komfortindex/Behaglichkeitindex ;
komfort index ;
индекс комфорта;
índice de comodidad ;
indice care exprimă efectele combinate ale temperaturii şi umidității asupra confortului corporal prin modificarea vitezei de evaporare (a transpirației) şi implicit viteza de răcire a corpului uman; acesta poate fi folosit, concomitent cu un tabel, grafic sau *nomogramă*, pentru a specifica sau ilustra, în termeni generali, domeniul condițiilor confortabile. Poate fi determinat prin una din relațiile stabilite de Serviciul meteorologic american: $ITU=0,4(T_{uscat}+T_{umed})+15$, $ITU=0,55T_{uscat}+0,2T_{rouă}+17,5$ sau $ITU=T_{uscat}(-0,55-0,55UR)(T_{uscat}-58)$.
Practic, valori $ITU\leq65$ reprezintă risc redus, ITU 65-79 indică atenție la disconfort şi $ITU\geq80$ risc mare de disconfort.
(OMM C 2350, Strahler Geografia fizică)

036 **indice de convecție/**indice de stabilitate
convective index /stability index ;
indice de convection/indice de stabilité ;
Konvektiveskenziffer ;
konvekciós index;
конвективный идекс/индекс устойчивости;
índice de convección/índice de estabilidad;
măsură a stabilității hidrostatice a unui strat atmosferic, ca de exemplu *numărul Richardson.*
(OMM C 2990)

037 **indice de continentalitate**
continentality index;
indice de continentalité;
Konvektiveskenziffer ;
kontinentalitási index ;
индекс континентальности;
índice de continentalidad ;
parametru ce caracterizează gradul de continentalizare a unui loc, bazat în general pe amplitudinea anuală a temperaturii.
(OMM C 2790)

038 **indice de dezgheț/**indice de topire
thawing index;
indice de dégel/~ de fonte;
Tauwetterindex/Schmelzenindex;
olvadási index;
индекс таяния;
índice de deshielo;
numărul de grade-zi, peste şi sub 0^0C, dintre cel mai coborât şi cel mai înalt punct de pe curba cronologică de grade-zi acumulate într'un *sezon de topire.*
(OMM T 0390)

039 **indice de givraj**
icing index;
indice de givrage;
Vereisungindex;

jegesedési index;
индекс обледенения;
índice de engelamiento/~ de congelación;

indicele care caracterizează *intensitatea givrajului,* probabilă în condiţiile meteorologice şi de zbor date.
(OMM I 0210)

040 **indice de îngheţ**
freezing index;
indice de gel;
Frostindex;
fagyási index;
индекс замерзания;
indice de heladas;

măsură a combinării duratei şi amplitudinii temperaturilor negative în timpul unui sezon de îngheţ determinat; indicele este calculat adunând numărul de *grade-zi* sub 0^0C şi scăzându-le din totalul numărului de grade-zi mai mari de 0^0C din cursul aceleiaşi perioade.
(OMM F 1110)

041 **indice de precipitaţii precedente**
antecedent precipitation index;
indice de précipitation précédente ;
Verausgehendniederschläge Index ;
előző napok súlyozott csapadékösszege ;
индекс выпавших осадков;
índice de la precipitación precedente;

suma ponderată a precipitaţiilor zilnice precedente, folosită ca indice al *umidităţii solului;* coeficientul ponderal atribuit precipitaţiilor din fiecare zi este presupus de obicei ca o funcţie exponenţială sau reciprocă de timp, precipitaţia cea mai recentă având ponderea cea mai mare.
(OMM A 2010)

042 **indice de probabilitate de producerea a orajelor**
vezi I 031 indice de vreme rea

043 **indice de refracție optică**

optical refractive index;
indice de réfraction optique;
optischerefraktion Index;
optikai refrakciós index;
оптический показател преломления;
índice de refracción óptica;

raportul dintre viteza luminii în vid şi cea dintr'un mediu dat; valoarea acestuia este de 1,00029 pentru aerul uscat la temperatură şi presiune normale la nivelul mării, 1,33 pentru apa lichidă, 1,31 pentru gheață. Curbarea razelor luminoase este determinată de modificările indicelui de refracție la trecerea lor printr'un mediu cu densitate variabilă sau dintr'un mediu în altul.

(OMM O 0320)

044 **indice de refracție radioelectrică**

radio refractive index;
indice de réfraction radioélectrique;
Radioelektrischebrechungs-Index;
rádióvillamos refrakció törésmutató/radioelektromos ~ ;
показатель преломления радиоволн;
índice de refracción radioeléctrica;

raportul dintre viteza undelor electrice în vid şi viteza lor într'un mediu dat; variațiile acestui indice cu altitudinea determină o propagare anormală a undelor radioelectrice în atmosfera terestră.

(OMM R 0610)

045 **indice de ridicare – LI**

lifted index – LI;
indice de soulèvement – LI;
Erhebung Index – LI;
emelési index – LI;
подъемный индекс - LI;
índice de elevación – LI;

indice de stabilitate pentru determinarea apariției fenomenelor caracteristice de vreme severă (timp rău, vreme rea); este definit prin relația $LI = T_5 - LT_s(^0C)$, unde T_5 este temperatura termometrului uscat

la 500 hPa şi L_s temperatura unei particule ridicată adiabatic la 500 hPa. Condiţiile de stabilitate sunt indicate de valori LI >3, iar cele foarte instabile de valori LI <-2.
(OMM L 0450, L 0470)

046 **indice de secetă**
drought index ;
indice de sécheresse ;
Dürreindex/Trockenheitindex;
aszály index;
индекс засушливости;
índice de sequía;
indice referitor la anumite efecte cumulative ale unui deficit prelungit şi anormal de umiditate.
(OMM D 1240)

047 **indice de stabilitate**
vezi I 036 indice de convecţie.

048 **indice de stres termic**
heat stress index;
indice de stress thermique/~ de contrainte thermique;
thermischerstress Index Index;
hőstress index;
индекс теплового стресса;
índice de sobrecarga térmica/~ de tensión térmica;
indice cu patru trepte, bazat pe *indicele de temperatură-umiditate* (THI), care exprimă probabilitatea de producere a unui şoc de căldură, a unei insolaţii, sau a altor simptome acute de aceeaşi natură, resimţite de organism.
(OMM H 0380)

049 **indice de topire**
vezi I 038 indice de dezgheţ.

050 **indice de verificare**/~ de comparare nebold
skill score;
indice de vérification/~ de comparaison;

skill score;
skill score ;
успешность прогноза;
índice de acierto ;

valoare numerică dedusă din compararea preciziei unui ansamblu de prevederi cu cea a unui ansamblu corespunzător obținut printr'o metodă determinată, ca prevederea la întmplare, prevederea bazată pe persistență sau climatologică.
(OMM S 1250)

051 **indice de vorticitate de zonă**

vorticity area index;
indice de tourbillon de zone;
Wirbelkeitzonenindex;
örvényességi területi index;
индекс завихреności;
índice de vorticidad de zona;

indice calculat pentru zona (în km^2) din emisfera nordică extinsă de la 20^0N către pol, pe care *turbionul absolut* depăşeşte o limită arbitrară (de ex.: $20\times10^{-5}s^{-1}$) la un anumit nivel şi moment; un asemenea indice, determinat la intervale de 12 ore de pe hărțile cu izohipse, a fost intens folosit ca indice de ciclonicitate la diferite niveluri din troposferă şi stratosferă, în studiile empirice pentru determinarea posibilelor relații Soare-Pământ.
(OMM V 0540)

052 **indice heliometric**

heliometric index;
indice héliométrique;
heliometrische Index;
heliometrikus index;
гелиометрический индекс;
índice heliométrico;

echivalent calorimetric al volumului de lichid distilat dintr'un lucimetru; acest indice variază de la un instrument la altul.
(OMM H 0480)

053 **indice mare**

high index;
indice élevé;
hoher Index;
magas index;
высокий индекс;
índice alto;

indice zonal cu valoare mare, corespunzător unei puternice componente vestice a circulației atmosferice.

(OMM H 0570)

054 **indice meridianal**

meridional index;
indice méridien;
Meridionalindex;
meridionális index;
меридиональный индекс;
índice meridiano;

indice de circulație care indică intensitatea componentei meridianalitatea circulației atmosferice.

(OMM M 0650)

055 **indice mic**

low index;
indice bas;
niedriger Index;
alacsony index;
низкий индекс;
índice bajo;

indice zonal cu valoare numerică mică, corespunzător unei componente slabe de vest a circulației generale a atmosferei.

(OMM L 0930)

056 **indice zonal**

zonal index;
indice zonal;
Zonalindex;
zonális index;

зональный индекс;
índice zonal;

măsură a intensității vânturilor de vest de la latitudinile mijlocii, exprimată prin diferența de presiune dintre latitudinile de 35^0 şi 55^0 sau prin vântul geostrofic corespunzător.
(OMM Z 0070)

057 **indicele Boyden**
Boyden index;
indice de Boyden;
Index von Boyden;
Boyden index;
индекс Бойдена;
índice de Boyden;

indice numeric dedus dintr'un radiosondaj, care arată probabilitatea de producere a orajelor; este determinat cu relația $Z = t_{700} - 200,$ în care Z este grosimea stratului 1000 – 700 hPa în decametri şi t_{700} este temperatura la 700 hPa în ^{0}C. Probabilitatea de producere a orajelor creşte sensibil atunci când valoarea acestui indice depăşeşte pragul de 94 unități.
(OMM B 1120)

058 **indicele de căldură** /indicele de căldură Thorntwaite
heat index/Thornthwaite ~ ~;
indice de chaleur/~ ~ ~ Thornthwaite;
Wärmeindex/Thornthwaite ~;
hőindex/Thornthwaite ~;
индекс тепла/~ ~ по Торнтвейту;
indice de calor/~ ~ ~de Thornthwaite;

indice folosit de Thornthwaite în clasificarea sa climatică în 1848; pentru o stație dată, acesta este numeric egal cu suma celor 12 valori lunare ale expresiei $(t/5)^{1.514}$, unde *t* este temperatura normală în ^{0}C.
(OMM H 0310)

059 **indicele de căldură Thorntwaite**
vezi I 058 indicele de căldură

060 **indicele de ploaie purtată de vânt**

driving rain index;

indice de la pluie chassée;

Windfegenregen Index;

csapóeső index;

индекс несомого ветром секущчего дождя;

indice de lluvia impulsada por el viento;

mărime care dă măsura cantității de ploaie dirijată de vânt pe o suprafață verticală; reprezintă produsul dintre cantitatea medie de ploaie şi viteza medie a vântului pe o perioadă determinată.
(OMM D 1120)

061 **indicele de răcire al vântului/**factorul de răcire eoliană

wind chill index/ chill factor, wind ~ ~;

indice de refroidessment du vent/indice de froideur du ~, refroidessment éolien;

Windabkühlung Index/Äolischkühlung Faktor ;

szél hűtési index/hűtési tényező;

индекс охлаждения ветром/фактор охлаждения, фактор ~ ~;

indice eólico del frio sentido/factor del frio ~, ~ del enfriamiento eólico;

indice folosit în construcții pentru determinarea disconfortului relativ rezultat dintr'o combinație specifică dintre temperatură şi viteza vântului, definit prin pierderea de căldură a corpului exprimată în watt pe m^2 de piele.
(OMM C 0560, W 0980)

062 **indicele de stabilitate Showalter**/~ Whiting

Showalter's stability index/~ Whiting;

indice de stabilité de Showalter/~ de Whiting;

Stabilitätindex von Showalter/~ von Whiting;

Showalter stabilitási index/Whiting ~ ;

индекс Шоуолтера/~ устойчивости по Уайтину;

índice de estabilidad de Showalter/~ de Whiting;

indice convectiv care determină probabilitatea de producere a unui *oraj*, dedus din datele de radiosondaj. Se obține prin determinarea temperaturii (^oC) ce poate fi atinsă prin ascendența adiabatică a

aerului de la 850 la 500 hPa şi scăderea acesteia din valoarea reală a temperaturii aerului de la 500 hPa; probabilitatea de producere a orajelor este cu atât mai mare cu cât valoarea acestui indice coboară sub pragul +4.
(OMM S 1030)

063 **indicele de stabilitate Whiting**
vezi I 062 indice Showalter.

064 **indicele de temperatură-umiditate – ITH**
temperature-humidity index – THI/~-moisture index;
indice de température-humidité;
Temperatur-Feuchteindex;
hőmérséklet-nedvesség index;
индекс температура-влажность - ИТВ;
índice de temperatura-humedad – ITH;
indice care semnalează apariţia sau formarea unui *nor convectiv*; se determină cu relaţia: $ITU = [150{,}0 - sfc/100 - 2(T_{850} + T_{700} + T_{500})] - 100PW_{700}$, unde *sfc* este altitudinea staţiei în metri, T_{850}, T_{700} şi T_{500} sunt temperaturile la 850, 700 şi 500 hPa în ^{0}C, iar PW este apa precipitabilă în cm între suprafaţa solului şi nivelul de 700 hPa. Cu cât valoarea indicelui este mai negativă, cu atât mai mare este riscul producerii *precipitaţiilor convective.*
(OMM T 0200)

065 **indicele de umiditate Thornthwaite**
Thornthwaite's moisture index;
indice d'humidité de Thornthwaite;
Feuchteindex von Thornthwaite;
Thornthwaite nedvesség index;
индекс увлажения Торнтвейта;
índice de humedad de Thornthwaite;
caracteristică climatică definită prin diferenţa dintre *precipitaţii* si *evaporaţie* raportată la *evapotranspiraţia potenţială.*
(OMM T 0870)

066 **indicele K**
vezi I 067 indicele lui George

067 **indicele lui George**/indicele K
George's index/K ~;
indice de George/~ K;
Index von George/K ~;
George index/K ~;
индекс Жоржа/~ К;
índice de George/~ K;
indice de stabilitate definit prin relația $K = (T_8 - T_5) + T_{d8} - (T_7 - T_{d7})$, în care T_8, T_7 şi T_5 sunt *temperaturile termometrului uscat* la 850, 700 şi respectiv 500 hPa, iar T_{d8} şi T_{d7} sunt *temperaturile punctului de rouă* la 850 şi 700 hPa.
(OMM G 0270)

068 **indicele SWEAT**
Vezi I 031 indicele de vreme rea

069 **indicele Teweles-Wobus**
Teweles-Wobus index;
indice de Teweles-Wobus;
Teweles-Wobusindex;
Teweles-Wobus index;
индекс Тьюэлеса-Уебуса;
índice de Teweles-Wobus;
sistem de verificare a prognozelor formulat la începutul anilor '50, în principal pentru harta probabilă de 30 ore la nivelul mării, stabilit de Centrul de analiză WBAN (Centrul meteorologic al armatei aerului şi marinei) din Statele Unite; acest indice permite de asemenea şi evaluarea individuală a abilității previzioniştilor.
(OMM T 0360)

070 **indicele totalul totalurilor**
total totals index;
indice total-total;
Total-totalindex;
total total index;
общий суммарный индекс;
indice total de totales;

indice convectiv folosit pentru prevederea fenomenelor violente sau a vremii severe, definit prin relația: $TT = VT+CT(^0C)$, unde $VT = T_8 - T_5$, $CT = T_{d8} - T_5$; *VT* este indicele total vertical, *CT* este indicele total transversal, T_8 şi T_{d8} sunt temperatura aerului şi punctul de rouă la 850 hPa şi T_5 temperatura aerului la 500 hPa. *VT* este o măsură a gradientului din mediul ambiant, iar *CT* indică umiditatea nivelurilor inferioare şi gradientul de umiditate. Oraje moderate şi dispersate se produc la valoarea 46 a indicelui, iar familiile de tornade sunt posibile la un indice cu valoarea 56 sau mai mare.
(OMM I 1170)

071 **inelul lui Bischop**
Bishop's ring;
anneau de Bishop;
Bishopsher Ring;
Bishop-gyűrű;
кольце Бишопа;
anillo de Bishop;
fotometeor sub forma de inel albicios, cu raza de 22^0, centrat pe Soare sau Lună, care prezintă o uşoară tentă albăstruie în interior şi brun-roşcată la exterior; atunci când este observat în jurul Lunii are doar un franj roşu-pal. Fenomen optic observat destul de rar, inelul lui Bishop se formează prin difracția luminii pe particulele fine de praf de origine vulcanică, existente în troposfera înaltă şi stratosfera joasă după o erupție puternică şi de durată.
(OMM B 0830)

072 **inelul lui Ulloa**
vezi H 006 haloul Bouguer.

073 **inerția barometrului aneroid/**histerezisul aneroidului
creeping of aneroid barometer/lag aneroid barometer;
retard de réponse du baromètre aneroïde/inertie du baromètre aneroïde ;
Nachhinen des Aneroidbarometer;
aneroid barométer histerézise;
инерционное запаздывание барометра-анероида/ отставание барометра-анероида;

retardo en la respuesta del barómetro aneroide/inercia del barómetro aneroide;

funcţionarea defectuoasă a unui *barometru aneroid* supus la o variaţie rapidă şi importantă a presiunii, care se manifestă printr'o întârziere a mişcării acului indicator până ce ajunge la valoarea reală, corectă; procesul este comun şi altor aparate meteorologice supuse la variaţii rapide în timpul funcţionării, aşa cum sunt, în principal, senzorii de pe rachetele meteorologice.
(OMM C 3250)

074 **inerţie**

vezi T 164 timpul de răspuns

075 **infiltraţie**

infiltration;
infiltration;
Infiltration/Sickerung, Einsickern;
beszivárgás;
инфильтрация/просачивание;
infiltración;

mişcarea apei care pătrunde de la suprafaţa solului în adâncime; cantitatea de apă infiltrată este egală cu totalul precipitaţiilor minus pierderile datorate *retenţiei* de către plante şi în depresiunile (adânciturile) de pe suprafaţa terenului, *evaporării* şi *scurgerii de suprafaţă*.
(OMM I 0470)

076 **influenţe exogene**

exogenic influences;
influences exogènes;
exogen Einfluß;
külső/extraterresztrikus hatások;
эксогенные влияния;
influencias exógenas ;

influenţe exercitate asupra climatului terestru care au originea în afara *atmosferei* sau *hidrosferei*, ca de exemplu radiaţia solară sau cosmică, cometele, meteoriţii, etc.
(OMM E 1260)

077 **informație meteorologică**

meteorological information;
renseignement météorologique;
Wetterauskunft/Wetterinformation;
meteorológiai információ;
метеорологическая информация;
información meteorológica;

mesaj de observație meteorologică, analiză, prevedere/prognoză sau orice alt element sau informație referitoare la condiții meteorologice existente ori prognozate.
(OMM M 0990)

078 **informație SIGMET/**mesaj de avertizare meteorologică pentru aeronautică

SIGMET information/meteorological warning message;
renseignement SIGMET/message d'avertisment météorologique;
SIGMET Meldung;
SIGMET jelentés;
SIGMETинформация/метеорологическое штормовое предупреждение;
información SIGMET/mensaje meteorológico de aviso;

informație elaborată şi difuzată de un *centru de veghe meteorologică* referitoare la apariția efectivă sau prevăzută a unor fenomene meteorologice periculoase pe rutele aeriene, ca de exemplu oraj, turbulență, givraj, etc., care pot periclita securitatea aeronavelor în zbor.
(OMM S 1070)

079 **inițializare**

initialization;
initialisation;
Initialisation;
inicializálás;
инициализация;
inicialización;

determinarea unui ansamblu coerent de valori inițiale ale variabilelor unui *model de prevedere/prognoză numerică* ce foloseşte observații atmosferice.
(OMM I 0540)

080 **inițializare dinamică**
dynamic initialization;
initialisation dynamique;
Initialisation;
dinamikus inicializálás;
динамическая инициализация;
inicialisación dinámica;
substituirea unui câmp inițial de vânt calculat din *ecuația de bilanț* şi *funcția de curent* în locul vânturilor observate, pentru a fi folosit ca date de intrare (inițiale) în modelele numerice de prevedere/prognoză bazate pe *ecuațiile primitive*. Utilizarea unui asemenea câmp calculat evită accelerațiile şi divergența inițiale false care provin din inexactitățile existente în datele observate de vânt.
(OMM D 1520)

081 **insolație**
insolation/bright sunshine;
insolation;
Insolation;
inszoláció/besugárzás;
инсоляция/яркое солнечние сияние;
insolación;
1. expunerea unui obiect la razele solare sau iluminarea unei suprafețe de razele solare;
2. efectul patologic provocat de expunerea îndelungată la acțiunea directă a razelor solare, atât a corpului uman cât şi a plantelor tinere;
3. cantitatea de *radiație solară* incidentă pe unitatea de suprafață orizontală, la un nivel dat.
(OMM B 1230, I 0550)

082 **instabilitate**
instability;
instabilité;

Instabilität/Labilität;
instabilitás/labilitás;
неустойчивость;
inestabilidad;

proprietatea unui sistem în repaus sau a mişcării permanente a unui sistem în care toate perturbațiile introduse în această stare se vor amplifica.
(OMM I 0570)

083 **instabilitate absolută**
absolute instability;
instabilité absolue;
absolute Instabilität;
abszolút instabilitás;
абсолютная неустойчивость;
inestabilidad absoluta;

starea unei coloane de aer din atmosferă, al cărei *gradient vertical de temperatură* este mai mare decât gradientul adiabatic al aerului uscat, adică este un *gradient supraadiabatic.*
(OMM A 0040)

084 **instabilitate baroclină**
baroclinic instability;
instabilité barocline;
barokline Instabilität;
baroklin instabilitás;
бароклинная неустойчивость;
inestabilidad baroclínica ;

instabilitate hidrodinamică a unui fluid (în meteorologie atmosfera terestră) în care există un gradient orizontal de temperatură şi, în consecință, o forfecare verticală a scurgerii; această instabilitate antrenează transformarea energiei potențiale disponibilă în curentul mediu în energie cinetică a *perturbației barocline.*
(OMM B 0290)

085 **instabilitate barotropă**
barotropic instability ;
instabilité barotrope ;

barotrope Instabilität ;
barotrop instabilitás ;
баротропная неустойчивость;
inestabilidad barotrópica ;

instabilitate hidrodinamică ce apare într'un flux bidimensional şi nedivergent în anumite distribuţii ale temperaturii.
(OMM B 0540)

086 **instabilitate C-F-L**/condiţie C-F-L (Courant, Friedrichs şi Lewy)

C-F-L (Courant, Friedrichs and Lewy) condition ;
instabilité de C-F-L (Courant,Friedrichs et Lewy)/condition de C-F-L;
Instabilität von C-F-L (Courant, Friedrichs und Lewy)/C-F-L Kondition;
C-F-L (Courant,Friedrichs és Lewy) feltételek;
условие нестабильности C-F-L (Куран, Фридрикс и Леви);
condicón C-F-L (Courant, Friedrichs y Lewy);

efect particular al instabilităţii de calcul (eroare de aproximare în calculele numerice care creşte rapid pe măsură ce avansează calculul) asociat prognozei/prevederii meteorologice numerice; dacă dimensiunea pasului de grilă este mai mică decât distanţa parcursă în pasul de timp de unda cea mai rapidă permisă de ecuaţie, eroarea creşte şi alterează soluţia fizică finală.
(OMM C 0420)

087 **instabilitate climatică**/vacilaţie climatică

climatic vacillation;
vacillation climatique;
klimatische Instabilität ;
éghajlat ingadozás ;
климатическое непостоянство;
vacilación climática;

fluctuaţie climatică în care o variabilă tinde să se permanentizeze în jurul a două sau mai multor valori medii, trecând de la o medie la alta în intervale de timp mai mult sau mai puţin regulate.
(OMM C 1170)

088 **instabilitate coloidală a norilor**

colloidal instability of cloud ;
instabilité coloïdal des nuages ;
kolloidal Instabilität der Wolken ;
felhőkoloides instabilitás;
коллоидальная неустойчивость облаков;
inestabilidad coloidal de los nubes;

stare a unui nor în care elementele componente ale acestuia cresc şi încep să cadă sub formă de precipitaţie; fenomenul are loc atât în norii micşti cât şi în cei formaţi din picături de diferite mărimi.
(Dmet I 24)

089 **instabilitate condiţională**

conditional instability;
instabilité conditionelle;
bedingste Instabilität;
feltételes instabilitás ;
условная неустойчивость;
inestabilidad condicional ;

tip de *instabilitate hidrostatică* ce există într'un punct dat din atmosferă numai dacă aerul este saturat.
(OMM C 2530)

090 **instabilitate condiţională de ordinul doi – CISK**

conditional instability of the second kind – CISK;
instabilité conditionelle de deuxième espèce;
bedingste Instabilität zweiten Rang;
másodfajú feltételes instabilitás – CISK;
условная неустойчивость второго рода - CISK;
inestabilidad condicional de segundo orden – CISK;

instabilitate indusă sau rezultată din interacţiunea dintre convecţia cumuliformă şi o perturbaţie la scară mare, în care eliberarea de *căldură latentă* în procesul de formare a norilor *Cumulus* furnizează energia care permite sistemului macroscalar să se dezvolte.
(OMM C 0730, C 2540)

091 **instabilitate convectivă/**instabilitate potenţială

potential instability/convective instability;

instabilité potentielle/instabilité convective ;
potentielle Instabilität/konvektive Instabilität ;
potenciális instabilitás/konvektiv instabilitás ;
потенциальная неустойчивость/конвективная неустойчивость;
inestabilidad potencial/inestabilidad convectiva **;**

starea unei coloane sau a unui strat de aer nesaturat care devine instabil atunci când este ridicat în masă până la saturarea completă şi astfel gradientul lui vertical devine mai mare decât gradientul adiabatic vertical al aerului saturat.
(OMM C 3000, P 1270)

092 **instabilitate de forfecare/**instabilitate Helmholtz
shearing instability/Helmholtz ~;
instabilité de cissaillement/~ de Helmholtz;
Helmholtzsche Instablität;
Helmholtz-féle instabilitás;
неустойчивость сдвига/~ Гельмгольцу;
inestabilidad por cortante (cisalladura)/~ de Helmholtz;

tip de *instabilitate dinamică* asociată cu o discontinuitate în viteza vântului la traversarea suprafeței care separă două straturi de aer adiacente.
(OMM H 0490, S 0880)

093 **instabilitate (hidro)dinamică**
dynamic instability/hydrodynamic ~;
instabilité dynamique/~ hydrodynamique;
dynamischer Instabilität/hydrodynamischer Labilität;
dinamikai instabilitás/hidrodinamikai ~;
динамическая неустойчивость/гидродинамическая ~;
inestabilidad dinámica/~ hidrodinámica;

instabilitatea deplasărilor unei particule de aer sau, mai ales, a perturbațiilor ondulatorii ale atmosferei în mişcare.
(OMM D 1530)

094 **instabilitate Helmholtz**
vezi I 092 instabilitate de forfecare.

095 **instabilitate hidrodinamică**

vezi I 093 instabilitate dinamică

096 **instabilitate hidrostatică**/instabilitate statică

static instability/hydrostatic ~;
instabilité hydrostatique;
hydrostatische Instabilität;
hidrosztatikai instabilitás;
статическая неустойчивость/гидростатическая ~;
inestabilidad hidrostatica/~ estatica;

stare de echilibru în atmosferă în care o particulă de aer deplasată de la nivelul ei inițial este supusă unei forțe hidrostatice care tinde să o îndepărteze de nivelul respectiv.
(OMM H 1030, S 2740)

097 **instabilitate inerțială**

inertial instability;
instabilité d'inertie;
inertiale Instabilität;
inerciális instabilitás/forgási instabilitás;
инерционная неустойчивость;
inestabilidad inercial;

instabilitatea dinamică dintr'un fluid în rotație care se instalează atunci când energia cinetică a unei perturbații în formare depăşeşte energia cinetică de rotație.
(Dmet man)

098 **instabilitate latentă**

latent instability;
instabilité latente;
latente Instabilität;
latens instabilitás;
скрытая неустойчивость;
inestabilidad latente;

tip de instabilitate care nu se manifestă decât atunci când o particulă de aer este ridicată până la un nivel critic.
(OMM L 0250)

099 **instabilitate liniară**

linear instabiliy;
instabilité linéaire;
lineare Instabilität;
lineáris instabilitás;
линейная неустойчивостиь;
inestabilidad lineal;

creştere nelimitată a unei perturbaţii, iniţial mică, într'un sistem liniar prin transferul de energie din stadiul zonal către perturbaţia respectivă.
(OMM L 0650)

100 **instabilitate neliniară (sisteme dinamice)**

non-linear instability (dynamical system);
instabilité non linéaire (systèmes dynamiques);
nichtlineare Instabilität (dynamische Systeme);
nemlineáris instabilitás (dinamikus rendszer);
нелинейная неустойчивость (в динамических системах);
inestabilidad no lineal (sistemas dinámicos);

creşterea nelimitată a densităţii energiei într'o gamă de lungimi de undă datorată transferului nelinear de energie provenită dintr'o altă gamă de lungimi de undă.
(OMM N 0540)

101 **instabilitate numerică**

numerical instability;
instabilité numérique;
numerische Instabilität;
számítási instabilitás;
численая неустойчивость;
inestabilidad numérica;

particularitate nedorită a unei metode de integrare numerică ce determină o creştere exponenţială a erorii, pe măsură ce creşte numărul paşilor de timp.
(OMM N 0660)

102 **instabilitate potențială**
vezi I 091 instabilitate convectivă

103 **instabilitate statică**
vezi I 096 instabilitate hidrostatică

104 **institut meteorologic**
vezi S 081 serviciu meteorologic.

105 **instrument cu citire directă**
direct-reading instrument;
instrument à lecture directe;
Direktablesung Instrument;
leolvasáson alapuló műszer;
прибор с непосредственным показаний;
instrumento de lectura directa;
instrument meteorologic ale cărui indicații sunt citite direct şi dau măsura unuia sau mai multor elemente (meteorologice) în momentul citirii acestora. .
(OMM D 0740)

106 **instrument etalon**
master meter;
instrument étalon/appareil à jauger;
Eichgerät ;
hitelesítő müszer/ellenőrző müszer ;
эталонный прибор;
instrumento patron ;
instrument meteorologic (barometru, termometru, etc.) ale cărui corecții sunt determinate prin comparare directă cu etalonul internațional şi este folosit numai pentru măsurători sau determinări care necesită o precizie foarte mare sau la determinarea corecțiilor la instrumentele similare de uz curent din dotarea stațiilor meteorologice din rețeaua națională.
(Dmet I 31)

107 **instrument înregistrător/**înregistrător (meteorologic)
recorder/recording instrument;

enregistreur/instrument enregistreur;
Aufzeiknung/Schreiber/, ~apparat;
öniró műszer/regisztráló ~;
самопишущий прибор/регистратор;
registrador/instrumento registrador;

aparat sau dispozitiv care înregistrează variațiile în timp ale unuia sau mai multor parametri, prin procedee mecanice, fotografice, electrice sau electronice; înregistrarea poate fi continuă sau intermitentă, la intervale scurte determinate, pe o diagramă cu scara timp/valori instantanee sau mediate pe intervale scurte sau orare. În funcție de aparat. pentru înscriere sau afişare sunt folosite sisteme mecanice, electrice, electrochimice, electronice, optice, termice (arderea diagramei) sau dinamice (tub Pitot) .Reprezintă o procedură de stocare primară a valorilor elementelor meteorologice şi în funcție de durată, înregistrările pot fi zilnice, săptămânale sau lunare şi pot înscrie simultan doi sau mai mulți parametri diferiți (ca de exemplu termograf, termo-baro-higrograf sau viteza medie/instantanee, km/h, şi direcție în cazul vântului).
(OMM R 1130, Dmet Î 13)

108 **instrument meteorologic**
meteorological instrument;
instrument météorologique;
meteorologischer Instrument;
meteorológiai műszer;
метеорологический прибор;
instrumento meteorológico;

orice instrument folosit pentru detecția, localizarea sau măsurarea calitativă sau cantitativă a unui sau mai multor elemente meteorologice.
(OMM M 1010)

109 **insulă de căldură**
heat island;
ilot de chaleur/~ thermique;
Wärmeinsel;
hősziget;
остров тепла;

isla de calor/islote térmico;

calotă de aer cald şi poluat care acoperă o zonă urbană, în care temperatura aerului este mai mare decât în zonele înconjurătoare; se detaşează ca o "insulă" în configurația *izotermelor* pe o hartă de suprafață (de sol).
(OMM H 0330)

110 **integrala Fourier**

Fourier integral;
intégrale Fourier;
Fourier Integral;
Fourier integrál;
интеграл Фурье;
integral Fourier;

reprezentare a unei funcții oarecare pentru toate valorile variabilei *x* sub forma integralei: $f(x) = -\frac{1}{\pi}\int_0^{\infty} du \int_{-\infty}^{+\infty} f(t)\cos u(t-x)dt.$
(Dmet man)

111 **integrare numerică**

numerical integration;
integration numérique;
numerische Integration;
numerikus integráció;
численное интегрирование;
integración numérica;

soluția unei ecuații de prevedere/prognoză numerică sau a unui ansamblu de asemenea ecuații, obținută prin metode ce folosesc numai operații matematice de rutină, efectuate în general pe un calculator de mare capacitate.
(OMM N 0670)

112 **intensificarea frontului**

intensification of front ;
intensification du front ;
Verstärkungsfront/Steigerungsfront ;
fronterősödes front, fokozás ~ ;
усиление атмосферного фронта;

intensificación del frente;

creşterea contrastului dintre elementele meteorologice care caracterizează cele două mase de aer în deplasare, separate de un front atmosferic; reprezintă un caz particular de frontogeneză secundară, uneori postocluzivă.
(Dmet I 32)

113 **intensitate energetică**

vezi I 115 intensitate radiantă

114 **intensitate luminoasă**

luminous intensity;
intensité lumineuse;
Lichtintensität;
fényintenzitás;
сила света;
intensidad luminosa;

raportul dintre *fluxul luminos* emis de o sursă sau de un element al unei surse într'un con infinitezimal ce conține direcția dată şi unghiul solid al conului respectiv.
(OMM L 1030)

115 **intensitate radiantă**/intensitate energetică (a unei surse într'o direcție dată)

radiant intensity (of a source in a given direction);
intensité énergétique (d'une source dans une direction donnée);
Strahlungintensität (die eine Quelle nach einer Richtung hin);
sugárzásintenzitás (adott irányba);
энергетическая сина света (источника в данном направлении)/сила излучения;
intensidad radiante (de una fuente en una direción dada);

câtimea *fluxului energetic* sau a *puterii radiante* emis(ă) de o sursă, într'un con infinitesimal ce are ca axă direcția acestuia, pe unghiul solid al conului respectiv.
(OMM R 0240)

116 **intensitatea givrajului**

icing intensity;

intensité de givrage;
Vereisungintensität;
jegesedési erősség;
интенсивность обледенения;
intensidad de la congelación/~ del engelamiento;

rata de acumulare a gheții exprimată în unități de grosime pe unitatea de timp.
(OMM I 0220)

117 **intensitatea ploii/**intensitatea precipitației
precipitation intensity/rainfall ~, ~ rate;
intensité de la pluie/~ de la precipitation;
Niederschlagsintensität/Regenintensität;
csapadékintenzitás/esőintezitás;
интенсивность осадков/~ дождя, ~ ливня;
intensidad de la precipitación/~ ~ lluvia;

parametru care reprezintă *cantitatea de precipitații* colectată sau înregistrată în unitatea de timp; aprecierea obiectivă a intensității precipitațiilor se face pe pluviogramă conform instrucțiunilor, însă în scop operativ, respectiv pentru codificarea în mesaje,aceasta se apreciază subiectiv în raport de reducerea vizibilității orizontale datorată precipitației din momentul observației, conform corelărilor recomandate în tabelul următor:

Viz.Km.	cifră cod	burniță	ploaie	ninsoare
< 0,05	90	.	.	.
0,05	91	.	.	foarte puternică
0,2	92	foarte puternică	.	puternică
0,5	93	puternică	foarte puternică	moderată
1,0	94	moderată	puternică	moderată
2,0	95	moderată	puternică	slabă
4,0	96	slabă	moderată	slabă
10,0	97	foarte slabă	slabă	foarte slabă
20,0	98		foarte slabă	
≥50.0	99			

(OMM P 1430, Guide OMM nr 8 TP.3, 17.7.7.)

118 **intensitatea precipitației**
vezi I 117 intensitatea ploii.

119 **intensitatea turbulenței**
turbulence intensity;
intensité de la turbulence;
Turbulenzintensität ;
turbulencia intenzitás ;
интенсивность турбулентности;
intensidad de la turbulencia;
raportul dintre abaterile medii pătratice ale proiecției vitezei pulsatorii a vântului şi valoarea vitezei medii a vântului: $\sqrt{\overline{u'^2}}/\overline{V}; \sqrt{\overline{v'^2}}/\overline{V}; \sqrt{\overline{w'^2}}/\overline{V}$.
(OMM Dmet I man)

120 **interacțiunea aer-mare/**interacțiunea ocean-atmosferă
air-sea interaction/atmosphere-ocean interaction;
interaction air-mer/interaction atmosphère-océan ;
Luft-See Interaktion/Atmosphäre-Ozean (Hochsee) Interaktion ;
légkör-tenger kölcsönhatás/légkör-óceán kölcsönhatás;
взаимодействие атмосферы и океана;
interacción entre mar y aire/interacción entre océano y atmósfera;
schimburile de căldură, de umiditate, de cantitate de mişcare şi de energie care au loc între stratul superficial al mării/oceanului şi stratul de aer în contact direct cu acesta, şi viceversa.
(OMM A 1370)

121 **interacțiunea ocean atmosferă**
vezi I 120 ~ aer-mare.

122 **interacțiune**
interaction;
interaction;
Wechselwirkung;
kölcsönhatás;
взаимодействие;
interacción;

în raport cu componentele undelor, acțiunea neliniară prin care proprietățile de curgere a unui fluid, cum ar fi cantitatea de mişcare,energia, turbionul, sunt transferate dintr'o parte în alta a spectrului de undă sau, din alt punct de vedere, între turbioanele de diferite mărimi (la scări diferite).
(OMM I 0600)

123 **interceptarea precipitațiilor**
interception of precipitation;
interception de la précipitation;
Interception/Niederschlagsinterception;
csapadékfelfolgás/intercepció a csapadéknak;
перехват осадков;
intercepción de la precipitación;
1. proces prin care *precipitațiile* sunt captate şi reținute de vegetație sau clădiri şi apoi evaporate, fără să ajungă la sol;
2. partea din *cantitatea de precipitații* interceptată de vegetație care, în general, apare ca pierdere în procesul de scurgere numai la începutul precipitației.
(OMM I 0610)

124 **interfază fenologică**
phenological interphase;
interphase phénologique;
inter Phenophase;
fenológiai periódus;
фенологическая интерфаза;
interfase fenologico;
intervalul de timp dintre sfârşitul unei faze fenologice şi începutul celei următoare din procesul normal de vegetație al unei plante sau culturi agricole, ca de exemplu intervalul dintre înflorire şi coacere, sau dintre însămânțare, germinare şi răsărire.
(Dmet I 35)

125 **interferometru**
interferometer;
interféromètre;
Interferometer;

interferométer;
интерферометр;
interferómetro;

instrument optic folosit pentru producerea interferenței luminii, astfel ca să se obțină pe această cale informații asupra: a) mediului traversat de un fascicul luminos, sau b) a luminii emise de o sursă.
(OMM I 0630)

126 **intermitent**

intermittent;
intermittent;
zeitweilig;
időszakos/szakaszos;
временами;
intermitente;

termen descriptiv al caracterizării continuității unui fenomen meteorologic într'un interval de timp determinat, de regulă între două observații consecutive.
(Dmet I 36)

127 **interpolare**

interpolation;
interpolation;
Interpolation;
interpolálás;
интерполяция;
interpolación;

estimarea valorilor intermediare necunoscute plecând de la valori discrete cunoscute ale unor variabile dependente; analiza unei hărți meteorologice reprezintă în sine o interpolare şi în acelaşi timp o *netezire* în două dimensiuni.
(OMM I 0790)

128 **interpolare liniară**

linear interpolation;
interpolation linéaire;
Linearinterpolation;
egyenes vonalú interpoláció;

линейная интерполяция;
interpolación lineal;

interpolare bazată pe ipoteza conform căreia creşterea funcţiei este direct proporţională cu creşterea argumentului.
(Dmet man)

129 **interpolare optimă**
optimum interpolation;
interpolation optimale;
optimal Interpolation;
optimális interpoláció;
оптимальная интерполяция;
interpolación óptima;

în meteorologie, analiză obiectivă care extrage statistic maximum de informaţii din surse de date ca observaţii, înregistrări climatice şi corelaţii spaţiale între variabile.
(OMM O 0330)

130 **interpolare polinomială**
polynomial interpolation;
interpolation polynômiale;
Polynomialscheinterpolation;
polinomiális interpoláció;
полиномная интерполяция;
interpolación polinomialo;

operaţiune efectuată în analiza obiectivă, bazată pe găsirea unui polinom corespunzător pentru reprezentarea datelor de observaţie asupra vântului şi geopotenţialului unei suprafeţe izobarice pe o arie în jurul unui punct de grilă în care trebuie să cunoaştem valoarea geopotenţialului.
(Dmet man)

131 **interstadiu glaciar**
glacial interstade;
période interglaciaire;
Intereiszeit;
inter jégkorszak;
межледниковый период;

época interglacial;

intervalul de timp caracterizat printr'o extindere a gheţurilor către ecuator (mult mai scurt decât o *epocă glaciară*).

(OMM G 0420)

132 **interval de frecvenţă a rafalelor (t_n)**

gust frequency interval (t_n) ;
intervalle de fréquence des rafales (t_n) ;
Windstoßfrequenz-Intervall/Böenfrequenz-~ (t_n);
lökésfrekvencia-intervallum (t_n) ;
интервал частоты порывов (t_n) ;
intervalo de frecuencia de las ráfagas (t_n);

intervalul de timp specificat pentru care se determină frecvenţa rafalelor.

(OMM G 0980)

133 **interval de prognoză**

forecast interval;
intervalle de prévision (du temps);
Vorhersageintervall/Zeitraum der Wettervorhersage ;
előrejelezés (prognózis) intervallum;
интервал прогнозы/интервал предсказание погоды;
lapso de tiempo (intervalo) del previsión;

intervalul de timp pentru care se elaborează o provedere meteorologică; în funcţie de durata acestuia deosebim următoarele categorii: prevedere de foarte scurtă durată sau de tip "nowcasting" ori "tend" (tendinţă), folosită cu precădere în protecţia meteorologică a navigaţiei aeriene şi avertizare, prevedere de scurtă durată cu valabilitate până la 24-72 ore, pe durată medie de 3 la 7 zile şi de lungă durată pentru o lună sau un sezon, ultimele având un caracter estimativ.

(Dmet I man)

134 **Intervale meteorologice mondiale –IMM/**WMI

World Meteorological Intervals – WMI ;
Intervalles météorologiques mondiaux – WMI;
Meteorologischesweltintervall - WMI;
Meteorológiai Világ Időszakok – MVI;

Всемирные метеорологические интервалы - ВМИ;
Intervslos meteorológicos mundiales - IMM;
zile stabilite în cadrul *Anului geofizic internațional (AGI)* în cursul cărora au fost efectuate observații meteorologice suplimentare, în funcție de programul de activități ale *AGI.*
(OMM W 1330, 1430)

135 **intervale mondiale speciale – IMS**/SWI, IME
Special **W**orld **I**ntervals – SWI;
Intervalles mondiaux spéciaux – IMS;
Speziale Weltintervalle – SWI;
Speciális Világ Intervallumok – SWI;
спецциальные всемирные интервалы - СВИ;
Intervalos Mundiales Especiales IME ;
intervale cu perturbații solare intense, stabilite în programul *Anului Geofizic Internațional*, când sunt intensificate programele de observare a diferitelor fenomene geofizice.
(OMM S 2190)

136 **intervalul de calcul al ecartului maxim absolut al rafalelor (t_m)**
maximum gust lapse interval (t_m);
intervalle de calcul de l'écart absolu maximal des rafales (t_m);
Berechnungintervall der absolutmaximum Böabstandsfehler (t_m);
интервал максимальной амплитуды порывов (t_m);
interval de tiempo para la determinación de la amplitude maxima de una ráfaga (t_m);
intervalul de timp specificat pentru care este determinat *ecartul maxim absolut al rafalelor.*
(OMM M 0270)

137 **intortus (in)**
intortus (in);
intortus (in);
Intortus (in);
intortus (in);
перепутанне облака (in);
intortus (in);

nori *Cirrus* sub formă de filamente curbate neregulat, care au adesea aspect de plete răvăşite capricios.
(OMM I 0830)

138 **inundaţie**
flood/flooding;
crue/inondation;
Überschwemmung;
áradás/árvíz;
паводок/затопление;
inundación/crecida;
1. acoperirea unei zone sau suprafeţe de teren cu apă deversată peste limitele normale ale unui curs sau ale altor întinderi de apă, ori acumularea apei provenită din drenaje peste regiuni care în mod normal nu sunt acoperite de apă;
2. deversarea voluntară şi controlată a apei peste o zonă determinată (polder).
(OMM F 0520)

139 **inundaţie de proiect/**inundaţie tip, inundaţie nominală, model de inundaţie
design flood;
crue de projet/~ nominale, ~ type;
Projektüberschwemmung/Typ~, Nominell~, Überscwemmungmodell;
hidraulikus tervezéshez/felvett áradás;
расчетный паводок;
modelo de crecida;
inundaţie sau revărsare, observată sau ipotetică, aleasă ca bază pentru proiectarea unei structuri sau construcţii hidraulice sau hidrotehnice.
(OMM D 0340)

140 **inundaţie nominală**
vezi I 139 inundaţie de proiect

141 **inundaţie tip**
vezi I 139 inundaţie de proiect

142 **invazie de aer**

invasion of air/outbreak of ~;
invasion d'air/irruption ~ ~;
Luftinvasion/Lufteinfall;
levegő betörés;
вторжение воздущной массы/прорыв воздущной массы;
invasión de aire/irrupción ~ ~;

pătrundere rapidă şi generalizată a unei *mase de aer* peste o regiune îndepărtată de făgaşul ei de formare.
(OMM I 0840)

143 **invazie polară**

polar invasion/~ outbreack;
invasion d'air polaire;
Polarluftinvasion/Polaluftdruchbruch;
sarki betörés/arktikus hidegbetörés ;
полярное вторжение;
invasión de aire polar/irrupción ~ ~ ~;

deplasarea unei mase de aer polar către latitudinile mijlocii, care în anumite condiţii aerosinoptice se poate produce rapid sau relativ brusc.
(OMM P 1070)

144 **inversarea musonului**

reversal of monsoon;
renversement de la mousson;
Monsunumkherung;
monszun megfordulása;
смена муссона;
cambio de dirección del monzón;

înlocuirea *musonului de vară* cu cel de iarnă şi invers, sau alternanţa acestora.
(OMM R 1710)

145 **inversarea precipitaţiilor**

inversion of precipitation ;
inversion de précipitation ;
Niederschlagsinversion;

csapadék inverzió;
инверсия осадков;
inversión de la precipitación;

fenomen observat în regiunile muntoase, unde *cantitatea de precipitaţii* creşte cu înălţimea până la un anumit nivel, peste care apoi scade treptat, datorită faptului că norii precipitanţi se situează sub nivelul respectiv.
(OMM I 0870)

146 **inversarea vântului**
wind reversal;
renverssement du vent/inversión du vent;
Windumkehrung;
szélfordulás;
смена ветра;
inversión del viento;

schimbarea relativ rapidă a direcţiei vântului, cum ar fi înlocuirea vânturilor de est cu vânturi de vest şi vice versa, în cursul oscilaţiei cvasi bienale, sau pasajul sezonier al vânturilor de vest din timpul nopţii polare la cele de est din lunile de vară, şi pasajul sezonier de la latitudinile mijlocii la nivelul de 60 km de la vânturile de vest de iarnă la cele estice de vară.
(OMM W 1110)

147 **inversiunea alizeelor**
trade-wind inversion;
inversion des alizés;
Passatinversion;
passzátinverzió/passzát szél inverzió;
пассатная инверсия;
inversión de los alisios;

inversiune de temperatură care se formează în zona sau centura alizeelor produsă prin subsidenţa aerului de la nivelurile înalte; aceasta separă aerul umed al alizeului situat dedesubt de aerul mai cald şi foarte uscat de deasupra ei.
(OMM T 1250, Dmet I 44)

148 **inversiune anticiclonică**
anticyclonic inversion;
inversion anticyclonique;
antizyklonische Inversion;
anticiklonális inverzió;
антициклоническая инверсия;
inversión anticiclónico;
inversiune de temperatură formată într'un anticiclon relativ stabil şi extins, fie la nivelul solului în condiţii de radiaţie, fie în atmosfera liberă prin subsidenţă.
(Dmet I 42)

149 **inversiune de radiaţie**
radiation inversion;
inversion de rayonnement;
Strahlungsinversion;
sugárzási (kisugárzási) inverzió;
радиационная инверсия;
inversión por irradiación;
inversiune de temperatură produsă de răcirea nocturnă prin radiaţia suprafeţei terestre, care se formează în apropierea solului, în condiţii de vânt calm şi cer senin, datorită intensităţii proceselor radiative nocturne; dezvoltarea inversiunii de radiaţie pe verticală este favorizată mai ales de prezenţa stratului de zăpadă proaspătă; în atmosfera liberă procesul este identic şi în partea superioară a unui strat de nori, fiind marcat pe diagrama termodinamică printr'o inversiune limitată sau o izotermie.
(OMM R 0350)

150 **inversiune de subsidenţă**
subsidence inversion ;
inversion de subsidence ;
Schrumpfungsinversion ;
zsugorodási inverzió ;
инверсия оседания;
inversión por subsidencia ;
inversiune de temperatură în atmosfera liberă, determinată prin încălzirea adiabatică a unui strat de aer în descendenţă generalizată

(subsidență), proces caracteristic anticiclonilor staționari bine dezvoltați.
(OMM S 3240)

151 **inversiune de temperatură/**inversiune termică
temperature inversion;
inversion de température;
Temperaturinversion;
hőmérsékleti visszáság/termikus inverzió;
инверсия температуры;
inversión de temperatura;
distribuție verticală a temperaturii în care aceasta creşte cu înălțimea.
(OMM T 0210)

152 **inversiune de turbulență/**inversiune dinamică
dynamic inversion/turbulence inversion ;
inversion dynamique/inversion de turbulence ;
Dynamischerinversion/Turbulenzinversion ;
dinamikus inverzió/turbulencia inverzió ;
динамическая инверсия/инверкия турбулентности;
inversión dinámica/inversión por turbulencia;
inversiune de temperatură formată în atmosfera liberă în stratul de aer cu viteze mari ale vântului care separă un strat neturbulent de stratul turbulent de sub aceasta; datorită turbulenței puternice şi pe seama aerului antrenat din straturile învecinate, la partea superioară a stratului turbulent apar mişcări descendente asociate cu încălzirea adiabatică a aerului, care modifică semnul şi valoarea gradientului vertical de temperatură şi în final creiază inversiunea.
(OMM T 1840)

153 **inversiune dinamică**
vezi I 152 inversiune de turbulență.

154 **inversiune frontală**
frontal inversion;
inversion frontale;
Frontalinversion;
frontális inverzió ;

фронтальная инверсия;
inversión frontal ;

inversiune de temperatură formată în atmosfera liberă de suprafața de separare dintre masa de aer rece care se deplasează şi aerul cald pe care-l înlocuieşte; este bine evidențiată de curba de stratificare de pe diagrama aerologică.
(Dmet man)

155 **inversiune la sol**
ground inversion/surface ~;
inversion au sol/~ en surface;
bodennahe Temperaturinversion;
talajközeli inverzió;
приземная инверсия;
inversión a partir del suelo/~ en superficie;

inversiune de temperatură care se formează în straturile de aer din vecinătatea suprafeței terestre, cel mai frecvent datorită radiației nocturne.
(OMM G 0860)

156 **inversiune orografică**
orographic inversion;
inversion orographique;
orographische Inversion;
orografikus inverzió;
орографическая инверсия;
inversión orográfico;

în esență, o *inversiune de radiație*, amplificată de influența reliefului care determină acumularea şi stagnarea aerului rece în depresiunile intramontane.
(Dmet man)

157 **inversiune termică**
vezi I 151 inversiune de temperatură

158 **ioni**
ions;
ions;

Ionen;
ion;
ионы;
iones;

orice tip de particule submicroscopice încărcate electric (pozitiv sau negativ), care se găsesc normal în atmosfera terestră.
(OMM I 0970)

159 **ionizare atmosferică**
atmospheric ionization;
ionization atmosphérique;
atmosphärische Ionisierung;
légköri ionizáció;
атмосферная ионизация;
ionización atmosférica;

sarcina electrică dobândită de moleculele neutre ale atmosferei sau a altor particcule în suspensie, în principal ca rezultat al coliziunii cu particulele purtătoare de mare energie şi al emanaţiilor radioactive din scoarţa terestră, iar în atmosfera înaltă datorită razelor cosmice.
(OMM A 2860)

160 **ionogramă**
ionogram;
ionogramme;
Ionogramm;
ionogram;
ионограмма;
ionograma;

diagramă care reprezintă înălţimea echivalentă de reflexie a undei radioelectrice în funcţie de frecvenţa ei.
(OMM I 0890)

161 **ionosferă**
ionosphere;
ionosphère;
Ionosphäre;
ionoszféra;
ионосфера;

ionosfera;
strat sau parte a atmosferei terestre care se extinde de la 70 până la aproximativ 500 km înălțime, în care există ioni şi electroni liberi în cantități suficiente pentru a reflecta *undele electromagetice.*
(OMM I 0900)

162 **ionosondă cu sens inversat de măsurare**
vezi I 163 ionosondă îmbarcată.

163 **ionosondă îmbarcată**
topside sounder;
ionosonde en countre-haut;
Verladenionosonde;
fedélzeti mérő berendezés;
перевернутый датчик;
sondeador de la ionosfera;
instrument îmbarcat pe un satelit pentru măsurarea (de sus în jos) concentrației ionilor din ionosferă.
(OMM T 1070)

164 **ipoteza hidrostatică/**aproximația hidrostatică
hydrostatic approximation/~ assumption;
hypotèse hydrostatique/approximation ~;
hydrostatische Annäherung;
hidrosztatikai közelítés;
гидростатическое приближение/~ допущение;
hipótesis hidrostática/aproximación ~;
ipoteză prin care se acceptă că *ecuația hidrostatică* este aplicabilă, ca de exemplu că accelerațiile verticale sunt neglijabile.
(OMM H 1000, H 1010)

165 **IPY**
vezi A 260 Anul polar internațional.

166 **IQSY**
vezi A 259 Anul internațional al Soarelui calm

167 **iradianța într'un punct al unei suprafețe**/[fluxul de radiație (energetic) pe unitatea de suprafață (într'un punct al acesteia)]

irradiance (at a point of a surface)/[flux of radiation per unit area (at ~ ~)];

éclairement énergétique (en un point d'une surface)/[flux énergétique par unité de surface (en un point d'une surface)];

Bestrahlung/Strahlungsdichte (auf Oberflächeneinheit);

belépő sugárzás/irradiancia;

энергетическая освещенность (в точке поверхности)/ поток радиации на единицу площади (в точке поверхности), облученность;

irradiancia/flujo de radiación por unidad de superficie (en un punto de una superficia);

raportul dintre *fluxul energetic* primit de un element al suprafeței ce conține punctul şi suprafața acestui element; se determină cu relația: $E_e=d\phi/dA[W.m]$, unde ϕ este *fluxul de radiație* şi *A* suprafața.
(OMM F 0600, I 1040, Dmag I 81)

168 **iradiere**

vezi E 149 expunere radiantă

169 **IRIS**

vezi S 181 spectrometru-interferometru în infraroşu

170 **irizație**

irization/iridiscence;

irisation;

Irisieren;

irizáció;

иризация/радужность;

irisación/iridiscencia;

culori ce apar pe nori, uneori amestecate, alteori sub formă de benzi paralele cu conturul norilor; culorile predominante sunt verde şi roşu portocaliu cu nuanțe pastelate.
(OMM I 1000, I 1030)

171 **ITC/ITCZ**
vezi Z 040 cona de convergență intertropicală

172 **iterație**
iteration;
iteration;
Iteration;
iteráció;
итерация;
iteración;
în teoria probabilităților, repetare a unui anumit procedeu de calcul prin aplicarea lui la rezultatul calculului din etapa precedentă.
(Dmet man)

173 **ITH**
vezi I 064 indice temperatură-umiditate

174 **ITU**
vezi I 064 indice de monfort

175 **izalobară**
isallobar;
isallobare;
Isallobare;
izallobár;
изаллобара;
isalobara;
linia care unește punctele cu valoare egală a variației presiunii într'un interval de timp determinat.
(OMM I 1050)

176 **izalohipsă**
isallohypse;
isallohypse;
Isallohypse;
izallohipsza;
изаллогипса;
isalohipsa;

linia care uneşte punctele de egală variație a înălțimii unei suprafețe izalobare, într'un interval determinat de timp.
(OMM I 1100)

177 **izalotermă**
isallotherm;
isallotherme;
Isallotherme;
izalloterma;
изаллотерма;
isaloterma;
linia care uneşte punctele de egală variație a temperaturii aerului într'un interval determinat de timp.
(OMM I 1110)

178 **izanemonă**
vezi I 207 izotahă

179 **izanomală**
isanomaly;
isanomale;
Isanomale;
izanomála;
изаномаль;
isanomala;
linia care uneşte punctele cu anomalii de aceeaşi valoare ale unui element meteorologic; se foloseşte în climatologie şi pe hărțile utilizate în prognoza pe lungă durată, unde reprezintă abaterea unei mărimi sau parametru față de media lui pentru latitudinea punctului sau a regiunii considerate.
(OMM I 1130, Dmet I 63)

180 **izanteză**
isanthesic line;
ligne d'infloraison;
Isanthese;
izantez;
изантеза;

línea de isofloración;
linia care uneşte pe o hartă punctele geografice în care se produce simultan înflorirea unei anumite plante (de interes economic sau ştiinţific).
(OMM I 1140)

181 **izauroră**
vezi I 187 izocasmă (izohasmă)

182 **izentropă**
isentrope;
isentrope;
Isentrope;
izentrop;
изентропа;
isentropa;
linie de egală entropie care , practic, este egală cu temperatura potenţială.
(Dmet man)

183 **izobară**
isobar ;
isobare ;
Isobare ;
izobár;
изобара;
isobara ;
linia care uneşte punctele de egală presiune pe o hartă (în plan orizontal) sau pe o secţiune verticală.
(OMM I 1200)

184 **izobare în V**
V-shaped isobar;
isobare en V;
V-artige Isobare;
V-alakú izobár;
V-образная изобара;
isobara en V;

parte a unei izobare care are forma în V cu vârful orientat către presiunile mari; asemenea izobare se găsesc în *depresiunile în V* şi, mai ales, în *talvegurile înguste.*
(OMM V 0570)

185 **izobare orografice**
orographic isobars;
isobares orographiques;
orographischex Isobare;
orografikus izobárok ;
орографическая изобара;
isobaras orográfica ;
deformare a izobarelor, la nivelul solului sau în altitudine, trasate peste un lanț muntos înalt şi cu pante abrupte sau a unui alt obstacol important, în situația în care trebuie asigurată concordanța izoliniilor de pe ambele părți ale munților; de regulă, în asemenea cazuri, de-a lungul lanțului muntos se creiază un gradient baric puternic şi izobarele sunt trasate cu întreruperi sau în zig-zag.
(OMM O 0400, Dmet I man)

186 **izobrontă**
isobront;
isobronte;
Isobronte;
izobront/homobront;
изобронта;
isobronta;
1. linia care uneşte pe o hartă meteorologică punctele geografice în care se produce simultan o fază particulară de activitate orajoasă;
2. în climatologie, linia care uneşte punctele geografice care au, pentru o perioadă determinată, acelaşi număr mediu de zile în care s-a auzit tunetul.
(OMM I 1270)

187 **izocasmă (izohasmă)/**izauroră
isochasm/isaurore;
isochasme/isaurore;
Isokassma/Izaurora;

izohazma (sarki fény azonos gyakoriságú pontjait összekötő görbe);
изохазма/изаурора;
isocasma/isorora;
linia care uneşte punctele geografice în care se observă *aurora polară* cu aceeaşi frecvență (cu frecvență egală).
(OMM I 1150, I 1290)

188 **izoceruanică**
isoceraunic line/isokeraunic ~;
isocéraunique;
Isolinie der Sturmhäufigkeit/isokeraune Linie;
izokeraun;
изолиния повторяемости/~ интенсивности гроз;
línea isoceráunica;
linia care uneşte punctele geografice de pe o hartă meteorologică în care un anumit fenomen asociat *orajelor* are aceeaşi frecvență de apariție sau intensitate.
(OMM I 1280)

189 **izocronă**
isochron;
isochrone;
Isochrone;
izokron;
изохрона;
isocrona;
linia care uneşte pe o hartă punctele în care se produce sau apare simultan un fenomen sau o valoare oarecare a unui element meteorologic.
(OMM I 1300)

190 **izo-D**/izolinia D
iso-D;
iso-D;
Iso-D;
izo-D;
изолиния Д;

iso-D;
linia sau suprafața pe care *valoarea factorului D* este constantă.
(OMM I 1310)

191 **izodibastă**
isodibast;
isodibaste;
Isodibaste;
izodibást;
изодибаста;
isodibasta;
izolinie a treptei barice dinamice; termen introdus de V.A.Giorgio.
(Dmet I 68)

192 **izodrosotermă**
isodrosotherm;
isodrosotherme;
Isodrosotherme;
izodrosoterma (egyenlő harmatpontokat összekötő görbe);
изодрозотерма;
isodrosoterma;
linia care uneşte pe o hartă meteorologică punctele cu aceeasi valoare a *punctului de rouă.*
(OMM I 1320)

193 **izoecou**
iso-echo;
iso-écho;
iso-Echo;
izoecho;
изоехо;
isoeco;
linia care uneşte pe o hartă meteorologică punctele cu aceeaşi intensitate a ecourilor radar.
(OMM I 1330)

194 **izofenă**
isophene;

isophène;
Isophäne;
izofen;
изофена;
isofena;

linia care uneşte pe o hartă meteorologică punctele cu aceeaşi dată de apariţie a unui fenomen din viaţa vegetală sau animală.
(OMM I 1420, Dmet I 70)

195 **izofotă**
isophote;
isophote;
Isophote;
izofot;
изофота;
isofota;

linia care uneşte pe o diagramă sau pe o hartă punctele cu aceeaşi intensitate a luminii.
(OMM I 1430, Dmet I 71)

196 **izogeotermă**
soil isotherm;
isogéotherme;
Isogeotherme;
izogeoterma;
изогеотерма;
isogeoterma;

linia care uneşte pe o hartă punctele cu aceeaşi temperatură a solului.
(Dmet I 72)

197 **izogonă**
isogon;
isogone;
Isogone;
izogon;
изогона;
isogona;

linia care uneşte pe o hartă punctele cu aceeaşi direcție a vântului.
(OMM I 1340)

198 **izogramă**
isogram;
isogramme;
Isogramm;
izogram;
изограма;
isograma;
linia care uneşte, pe o diagramă sau pe o hartă, punctele cu aceeaşi valoare a unei variabile meteorologice, climatologice sau hidrologice.
(OMM I 1350)

199 **izohelie**
isohel;
isohèle;
Isohelie;
izohel;
кзогела;
isohelia;
linia care uneşte pe o hartă punctele cu aceeaşi *durată de insolație* într'un intervaal determinat de timp.
(OMM I 1360)

200 **izohietă**
isohyet;
isohyète;
Isohyete;
izohiéta;
изогиета;
isoyeta;
linia care uneşte pe o hartă meteorologică punctele cu aceeaşi cantitate de precipitații înregistrate într'un interval determinat de timp.
(OMM I 1370)

201 **izohipsă;**
isohypse/contour, contour line;
isohypse/ligne isohypse;
Isohypse ;
izohipsza ;
изогипса/контур, контурные линии;
isohipsa/contorno, linea de contorno
linie care, pe o hartă meteorologică, uneşte punctele de egală înălțime a geopotențialului unei suprafețe date, de regulă o suprafață izobarică. (OMM I 1380)

202 **izolinia D**
vezi I 190 izo-D

203 **izolinie**
isoline ;
isoligne ;
Isolinie ;
izovonal ;
изолиния;
isolinea ;
linie trasată pe o hartă sau pe o diagramă, de-a lungul căreia un element meteorologic sau climatologic oarecare are aceeaşi valoare.
(Dmet I 82)

204 **izomeră**
isomer;
isomère;
Isomere;
izomer;
изомера;
isómera;
linia care uneşte pe o hartă meteorologică punctele cu acelaşi procentaj anual al precipitațiilor înregistrate în cursul unei luni sau al unui sezon dat.
(OMM I 1400)

205 **izonefă**
isoneph;
isonèphe;
Isonephe;
izonef;
изонефа;
isonefa;
linia care uneşte pe o hartă punctele cu aceeaşi *nebulozitate* (cu acelaşi grad de acoperire cu nori al cerului).
(OMM I 1410)

206 **izopletă**
isopleth;
isoplèthe;
Isoplethe;
izopléta;
изоплета;
isopleta;
lina care uneşte pe o diagramă punctele cu aceeaşi valoare a unei funcţii cu două variabile; termenul este folosit uneori impropriu ca sinonim al *izogramei*.
(OMM I 1440)

207 **izotahă**/izanemonă
isotach/isanemone;
isotache/isotaque, isanémone;
Isotache;
izotaha/izokinetikus görbe;
изотаха/изанемона;
isotaca/isanemona;
linia care uneşte pe o hartă punctele cu aceeaşi viteză a vântului.
(OMM I 1130)

208 **izoterma de 0^0**
vezi N 054 nivelul de îngheţ

209 **izotermă**
isotherm;

isothèrme;
Isotherme;
izoterma;
изотерма;
isoterma;

în meteorologie, linia care uneşte pe o diagramă sau pe o hartă punctele cu aceeaşi valoare a temperaturii, în principal a temperaturii aerului.
(OMM I 1490)

210 **izotermie**
isothermy ;
isothermie ;
Isothermie ;
izotermia ;
(вертикальная) изотермия; .
isotermia ;

1. constanța valorii temperaturii aerului pe verticală într'un strat oarecare din atmosferă; se observă frecvent în stratosfera inferioară ;
2. invariabilitatea temperaturii într'un proces oarecare din atmosferă, ca de exemplu într'o destindere izotermă.
(Dmet I man)

211 **izotropie**
isotropy;
isotropie;
Isotropie;
izotrópia;
изотропия;
isótropia;

stare a unui corp în care proprietățile lui fizice sunt identice în toate direcțiile.
(Dmet I 92)

Î

001 **îmbătrânire climatică/**uzură climatică
weathering;
vieillisement climatique;
klimatische Alterung;
időjárás hatása;
выветривание;
envejecimiento climático/temperie. temporación;
uzura sau modificarea mecanică, chimică ori biologică determinată de *atmosferă, hidrometeori. radiaţia solară* şi particulele în suspensie în aer asupra formei, culorii sau constituţiei materialelor şi obiectelor expuse acţiunii directe a acestora.
(OMM W 0480)

002 **împrăştierea ceţii/**disiparea ceţii
fog dispersal/~ dissipation;
dissipation du brouillard;
Nebelzerteilung/Nebelzerstreuung, Nebelauflösung;
ködfeloszlatás/ködoszlatás;
диссипация тумана/осаждение ~, рассеяние ~;
disipación de la niebla/dispersión de la niebla;
împrăştierea ceţii datorată evoluţiei naturale a condiţiilor meteorologice locale sau a acţiunilor artificiale de combatere a factorilor care au determinat formarea ceţii într'o regiune dată.
(OMM F 0730, F 0740, Dmet D 53)

003 **împrăştierea norilor/**disiparea norilor
cloud dissipation/cloud dispersal;
disipation des nuages;
Wolkenzerstreunug ;
felhőoszlatás ;
рассеяние облака;
dispersión de las nubes/disipación de las nubes ;

evoluția naturală sau provocată a condițiilor meteorologice care duc la dispariția norilor deasupra unei zone date.
(OMM C 11570, C 1580)

004 **în altitudine**
vezi A 324 atmosfera liberă.

005 **înălțimea barometrului**
vezi A 132 altitudinea barometrului

006 **înălțimea bazei norilor/**plafon(ul norilor)
ceiling (US)/height of cloud base;
plafond;
Wolkenbasis/Wolkenuntergrenze;
felhőalap;
нижняя граница облака/высота нижнеи кромки облачности;
techo/altura de la base de la nube;
1. înălțimea deasupra suprafeței terestre a bazei stratului noros cel mai de jos, a cărui nebulozitate depăşeşte o valoare determinată;
2. *vizibilitatea verticală* într'un strat de nori sau de ceață, care are baza pe suprafața terenului de pe care se efectuează observația sau determinarea, ori la nivelul de zbor al unei aeronave şi care face cerul invizibil.
(OMM C 0280)

007 **înălțimea de scară**
scale height;
hauteur d'échelle;
Skalahöhe;
skálamagasság;
масштабная высота;
altura de escala/escala de espensor virtual equivalente;
la un nivel dat în atmosferă, grosimea stratului ipotetic echivalent care ar putea înlocui atmosfera reală de deasupra acestui nivel, densitatea acestui strat fiind uniformă şi egală cu cea a atmosferei reale de la nivelul considerat; înălțimea de scară *(H)* este definită prin: $dp/p = -(g/RT)dz$, unde p este presiunea, z este înălțimea, T este

temperatura absolută, *R* este constanta gazelor perfecte şi *g* accelerația gravitației.
(OMM S 0350)

008 **înălțimea efecivă a coşului de fum**
effective stack height;
hauteur effective de cheminée;
effektive Schornsteinhöhe;
effektív kéménymagasság;
эффективная высота дымовых труб;
altura efectiva de una chimenea;
suma înălțimii coşului şi a înălțimii panaşului inițial de fum care se ridică deasupra acestuia, în funcție de viteza ascensională sau de *forța lui Archimede*, ori în funcție de ambele.
(OMM E 0300)

009 **înălțimea izotermei de 0^0C**
vezi N 054 nivelul de îngheț

010 **înălțimea Soarelui**
sun's elevation
hauteur du Soleil;
Sonnenhöhe ;
napmagasság ;
высота Солнца;
altura del Sol ;
distanța unghiulară dintre poziția Soarelui pe bolta cerească şi orizontul locului exprimată în grade pe cercul vertical ; deseori se foloseşte complementul acestei mărimi, respectiv « distanța zenitală » (Z), care reprezintă unghiul dintre poziția astrului şi zenitul locului, adică $Z = 90^0 – h_o$.
(Dmet Î 5)

011 **înălțimea stratului de amestec**/grosimea stratului de amestec
mixed layer height;
hauteur de la couche de mélange;
Mischungsschichtdichte;
keveredési magasság/~ réteg;

высота перемещаного слоя;
altura de la capa de mezcla;

grosimea *h* a straturlui în care se produce amestecul, cu un gradient de temperatură aproape adiabatic şi cu vânturi slabe; grosimea *h* este aproximativ egală cu *kL*, unde *k* este *constanta von Kalman* şi *L* este *lungimea Monin-Obukhov*.
(OMM M 1560)

012 **înălțimea valului**
wave height;
hauteur de vague/~ de houle;
Wellehöhe/Dünunghöhe;
hullámmagasság;
высота волны;
altura de una ola;

distanța pe verticală dintre creasta şi baza valului sau talvegului dintre două valuri sau creste succesive.
(OMM W 0330)

013 **înălțime**
height;
hauteur;
Höhe;
magasság;
высота;
altura;

1-distanța pe verticală dintre un nivel, un punct sau un obiect asimilat unui punct şi un nivel de referință (în meteorologie, de regulă, nivelul suprafeței solului);
2- dimensiunea verticală a unui obiect.
(OMM H 0430)

014 **înălțime geopotențială**
geopotential height;
hauteur geopotentielle;
Geopotentialhöhe;
gepotenciálmagasság/földpotenciálmagasság;
геопотенциальпая высота;

altura geopotencial;

înălțimea unui punct din atmosfera terestră exprimată în unități geopotențiale proporționale (metri geopotențiali), corespunzătoare geopotențialului la înălțimea respectivă; exprimată în metri geopotențiali este aproximativ egală cu *g/9,8* din înălțimea în metri (geometrici), *g* reprezentând accelerația locală a gravitației.
(OMM no. 306, Manual de coduri – Definiții)

015 **înălțime metrică**

metric height;
hauteur métrique;
Metrikhöhe;
metrikmagasság ;
метрическая высота;
altura métrica ;

înălțimea în sensul propriu al cuvântului, ca una dintre mărimile care definesc spațiul, exprimată în unități metrice de lungime (m, hm, km) spre deosebire de celelalte exprimate în unități engleze, dinamice sau geopotențiale.
(Dmet man)

016 **înălțime standard**

standard height ;
hauteur standard ;
Standardhöhe ;
standard magasság;
стандартная высота;
altura estándar;

înălțime stabilită prin convenție sau la recomandarea OMM pentru instalarea unor instrumente meteorologice în platforma stațiilor, în vederea asigurării comparabilității datelor; asfel, pentru receptorii de precipitații s-a stabilit înălțimea de 1,5 m, pentru măsurarea temperaturii şi umidității aerului nivelul de 2 m, iar pentru determinarea parametrilor vântului nivelul de 10 m.
(Dmet man)

017 **înălțime virtuală**

virtual height;

hauteur virtuelle;
Virtuellhöhe;
virtuális magasság;
виртуальная высота;
altura virtual;

înălțimea echivalentă de reflexie a undelor radioelectrice obținută în sondajul ionosferic cu radioecouri, din intervalul de timp scurs între emisia şi recepția undei radio, presupunând că aceasta se deplasează cu viteza luminii.
(OMM V 0360)

018 **încălzire**
heating ;
rechauffement ;
Heizung ;
fűtés/melegítés ;
отопление/нагревание;
calentamiento ;

creştere a temperaturii unui corp; în meteorologie, creşterea temperaturii aerului într'o locație (stație meteorologică), zonă sau regiune, ca urmare a unui proces advectiv neperiodic, sau în cadrul variației periodice a factorilor locali (bilanț radiativ diurn, anotimpual).
(Dmet man)

019 **încălzire adiabatică**
vezi P 284 proces adiabatic

020 **încălzire dinamică**
vezi P 284 proces adiabatic

021 **încălzire explozivă/**încălzirea bruscă a stratosferei
explosive warming/stratospheric ~, sudden ~;
réchauffement explosif/~ stratospherique, ~ soudain;
Explosivstoffheizung/Stratosphärischeheizung, plözlich Heiztung ;
robbanásszerű felmelegedés/ sztratoszférikus ~, hirtelen ~;
взрывоподобное потепление/стратосферное ~, внезапное ~;

calentamiento explosivo/~ estratosférico, ~ brusco;

prăbuşirea temporară sau permanentă a *turbionului stratosferic antarctic* sau *arctic* în ultima parte a iernii sau la începutul primăverii, datorată sau asociată cu o creştere rapidă a temperaturii stratosferei polare (până la 50^0K în unele zile).
(OMM E 1300)

022 **încălzire radiativă**

radiative heating;
réchauffement radiatif;
radiative Wärmefurung;
sugárzási melegedés;
радиационное нагревание;
calentamiento por radiación;

creştere a temperaturii la suprafaţa terestră sau în atmosferă datorată unui bilanţ radiativ pozitiv, adică atunci când absorbţia radiaţiei pe un volum sau pe un corp determinat este mai mare decât emisia de radiaţie a acestuia.
(OMM R 0430)

023 **încălzire stratosferică bruscă**

vezi Î 022 încălzire explozivă

024 **înclinarea axei unui anticiclon**

inclination of the axis of an anticyclon;
inclinaison de l'axe d'un anticyclone;
Achsenneigung des Antizyklone;
anticiklontengely hajlás;
наклон оси антициклона;
inclinación del eje de un anticiclón;

abaterea axei unui *anticilon* faţă de verticală datorită faptului că grosimea stratului delimitat de două suprafeţe izobare succesive creşte mai rapid în direcţia aerului cald, determinând înclinarea axei către sectorul posterior al acestuia.
(OMM I 0330)

025 **înclinarea axei unui ciclon**

inclination of the azis of a cyclone;

inclinaison de l’axe d’un cyclone;
Achsenneigung des Zykolne;
ciklontengely hajlás;
наклон оси циклона;
inclinación del eje de un ciclón;

abaterea axei unui *ciclon* față de verticală datorită faptului că grosimea dintre două suprafețe izobare succesive scade mai rapid cu înălțimea în direcția aerului rece, ceea ce face ca axa ciclonului să se încline către sectorul rece.
(OMM I 0320)

026 **înclinarea ionosferei**
ionospheric tilt;
inclinaison de l’ionosphére;
Ionosphäreneigung;
ionoszféra dőlése;
наклон ионосферы;
inclinación de la ionosfera;

deformarea ionosferei în raport cu stratificarea sferică ideală a *stratului* F_2 , care se produce spre răsăritul şi apusul Soarelui şi lângă ecuatorul magnetic.
(OMM I 0940)

027 **înclinarea vântului**
inclination of the wind;
inclinaison du vent;
Windneigung;
szél hajlás;
отклонение ветра;
inclinación del viento;

unghiul format de direcția vântului real cu direcția *vântului de gradient* (care suflă paralel cu izobarele) într’un punct considerat.
(OMM I 0340)

028 **îngeri**
vezi E 016 ecouri **“**înger**“**

029 **îngheț/**înghețare
freeze-up(1)/freezing/frost(2);
englacement/prise des glaces(1); gel/gelée(2);
Einfrieren/Gefrieren (1); Frost(2);
fagy(1) ; fagyás(2);
мороз/заморозок(1); замерзание (2);
congelación(1)**;** congelamiento(2);
1. ansamblul fenomenelor asociate formării stratului de gheață pe suprafața apei; (OMM F 1070)
2. coborârea temperaturii aerului până la o valoare egală sau inferioară *punctului de îngheț* al apei.
(OMM F 1080, F 1450)

030 **îngheț la sol**
ground frost;/frost;
gelée du sol/gel de ~;
Bodenfrost;
talajfagy;
заморозок на почве/заморозок;
helada en el suelo;
1. cuvertură de gheață, într'una din multiplele ei forme de apariție, produsă prin *condensarea solidă* a vaporilor de apă pe obiectele cu temperatură sub 0^0C ;
2. temperatură negativă a stratului superficial al solului.
(OMM G 0850)

031 **îngheț de radiație**
radiation frost;
gelée de rayonnement;
Strahlungsfrost;
kisugárzásifagy;
радиационный заморозок;
helada por radiación;
îngheț provocat de răcirea nocturnă prin radiația suprafeței terestre, de regulă în condiții de cer senin şi vânt slab sau calm, când temperatura suprafeței solului scade la 0^0C sau sub această valoare; este asociat frecvent şi cu brumă.
(OMM R 0340)

032 **îngheț negru**
black frost;
gelée noire;
Schwarzfrost;
fekete fagy;
мороз без инея;
helada negra;
îngheț uscat în raport cu efectele lui asupra vegetației, care suferă o congelare internă şi capătă un aspect negricios.
(OMM B 0890)

033 **îngheț permanent/**sol înghețat permanent, permafrost
permafrost/pergelisol;
pergélisol/permagel, gel permanent, permafrost;
permanent Bodeneis;
permanens fagyott talaj;
вечная мерзлота/многолетняя ~ ;
suelo permanentemente congelado/hielo permanente, permafrost;
stratul de sol sau de rocă, situat la o adâncime variabilă sub suprafața terestră, a cărui temperatură a fost permanent sub 0^0C cel puțin câțiva ani; asemenea straturi există în regiunile geografice în care încălzirea estivală un pătrunde până la baza stratului de sol înghețat.
(OMM P 0310, P 0380)

034 **înrăutățirea timpului/**agravarea vremii (timpului)
worsening of weather/weather's ~;
agravation du temps;
verschlimmerung Wetterlage/Wetterverschlechterung;
időjárás-súlyosbodása/~-rosszabbodik;
ухудшение погоды;
agravacion del tiempo/empeoramiento del ~;
schimbarea mai mult sau mai puțin bruscă a aspectului vremii, caracterizată prin atingerea şi/sau depşirea unor valori limtă ale elementelor meteorologice sau prin producerea unor fenomene periculoase pentru activitățile social-economice în general, ori pentru navigația aeriană în special; înrăutățirea sau agravarea timpului/vremii este semnalată de stațiile meteorologice prin mesaje speciale de avertizare şi/sau de agravare.

(Dmet A 78)

035 **înregistrător (meteorologic)**
vezi I 107

036 **înregistrător de fulgere**
vezi Î 037 înregistrător de sferici

037 **înregistrător de (atmo)sferici/**înregistrător de fulgere
sferics recorder/lightning ~;
enregistreur d'atmosphériques/~ de décharges orageuses;
Selbstschreiber des Sferics/Blitzrekorder;
szferikus megfigyelő berendezés;
самописец сфериков/регистратор молний;
registrador de atmosféricos;
instrument folosit pentru determinarea direcției, intensității şi frecvenței atmosfericilor (sfericilor).
(OMM L 0570, S 0830)

038 **înregistrător de vânt**
vezi A 212 anemometru înregistrător

039 **înregistrător ionosferic**
ionospheric recorder;
enregistreur ionosphérique;
ionosphärische Rekorder/~ Selbstschreiber;
ionoszférikus berendezés;
ионосферная станция;
registrador ionosférico;
aparat înregistrător folosit pentru investigarea structurii verticale a *ionosferei,* în ceea ce priveşte înălțimile şi frecvențele critice ale diverselor straturi ionosferice în funcție de propagarea verticală a undelor radioelectrice.
(OMM I 0910)

040 **însămânțarea norilor**
cloud seeding;
ensemencement des nuages;

Wolkenimpfung;
felhőmagvasítás;
засеивание/засев облаков;
siembra de las nubes;

operațiune de *modificare a stării vremii (timpului)* prin care se tratează norii existenți cu o substanță sau agent activ, pentru obținerea unuia dintre următoarele rezultate:

- stimularea proceselor de precipitare,
- disiparea norilor sau a ceții,
- prevenirea sau combaterea grindinei.

(OMM C 1820)

041 **însămânțarea uraganelor**

hurricane seeding;
ensemencement des ouragans/~ des cyclones topicaux;
Hurrikanimpfung/Orkansäen;
hurrikánmagvasítás;
засев урагана;
siembra de los huracanes;

încercarea de modificare a comportamentului unui *uragan* prin introducerea unui *agent de însămânțare a norilor.*

(OMM H 0870)

042 **însămânțare cu iodură de argint**

silver iodide seeding;
ensemencement à l'iodure d'argent;
Jodsilberwolkenimpfungung;
ezüstjodidos magvasítás;
засиивание облаков йодист сребром;
siembra de yoduro de plata;

însămânțarea norilor cu iodură de argint, limitată în general la norii constituiți din picături de apă suprarăcite, pentru a grăbi sau declanşa precipitarea.

(OMM S 1100)

043 **însămânțare cu zăpadă carbonică**/~ zăpadă uscată

dry-ice seeding;
ensemencement à la neige carbonique;

Karbonikschnee Wolkenimpfung;
száraz jeges magvasítás;
засев сухим лыдом;
siembra con hielo seco ;

introducerea de zăpadă carbonică/uscată (*bioxid de carbon* sau anhidridă carbonică în stare solidă) într'un *nor apos suprarăcit* pentru a produce o cantitate mare de *cristale de gheață*, care să stimuleze formarea precipitației (conform *teoriei Bergeron-Findeisen).*
(OMM D 1320)

044 **însămânțare cu zăpadă uscată**
vezi Î 043 însămânțare cu zăpadă carbonică

045 **înscrierea datelor pe o hartă (meteorologică)**
chart plotting/map plotting;
pointage de carte;
Anmeldung der Daten zu Wetterkarte;
térképrajzolás;
нанесение карты;
transcripción en un mapa/asentamiento de datos en un mapa;

transcrierea observațiilor meteorologice, prin simboluri şi cifre, pe o *hartă sinoptică*; în funcție de nivelul de referință al hărții şi conținutul acesteia sunt folosite scheme standard, asa cum este shema propusă de Bjerknes pentru datele de sol.
(OMM C 0500)

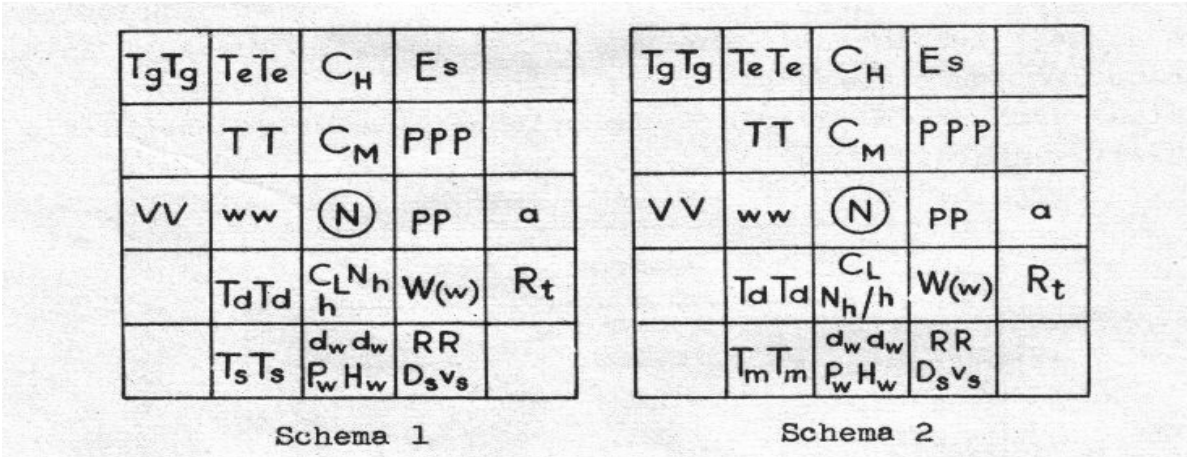
TgTg TeTe CH Es
TT CM PPP
VV ww N PP a
TdTd CL Nh h W(w) Rt
TsTs dw dw Pw Hw RR Ds vs
Schema 1
TgTg TeTe CH Es
TT CM PPP
VV ww N PP a
TdTd CL Nh/h W(w) Rt
TmTm dw dw Pw Hw RR Ds vs
Schema 2

Scheme Bjerknes pentru înscrierea datelor de suprafață(sol).

046 **înseninare/**degajarea cerului
clearing/clearence;
dégagement/éclaircie;
Aufheitern (Aufklärung)/Himmelsfreimachen;
derülés/kitisztulás;
прояснение;
aclaramiento/claro;

- diminuarea nebulozității atunci când aceasta este mare,
- momentul în care are loc scăderea semnificativă a nebulozității sau înseninarea,
- apariția şi mărirea spațiilor senine într'un strat noros care acoperă complet cerul.

(OMM C 0800, C 0820)

047 **întârziere inerțială/**histerezis
vezi H 080

J

001 **jacobian**
jacobian;
jacobien;
Funktionaldeterminante;
fügvény-determináns;
якобиян;
jacobiano;
determinant format din n^2 derivate parțiale a *n* funcții de *n* variabile, derivatele fiecărei funcții ocupând o linie a determinantului; pentru două funcții *f(x,y)* și *g(x,y)* jacobianul are forma: $J(f,g)=\begin{vmatrix} \frac{\delta f}{\delta x} & \frac{\delta f}{\delta y} \\ \frac{\delta g}{\delta x} & \frac{\delta g}{\delta y} \end{vmatrix} = \frac{\delta f}{\delta x}\frac{\delta g}{\delta y} - \frac{\delta f}{\delta y}\frac{\delta g}{\delta x}$, sau $J\left|\frac{f,g}{x,y}\right|$, ori $\frac{\delta(f,g)}{\delta(x,y)}$.
(Dmet.man)

002 **Jacobianul Arakawa**
Arakawa Jacobian;
jacobien d'Arakawa;
Arakawa Funktionaldeterminante;
Arakawa-féle Jacobi-operátor;
якобиян Аракавы;
Jacobiano de Arakawa;
aproximare în diferențe finite a termenilor de *advecție* în ecuațiile dinamicii atmosferei, care are proprietatea că mediile calculate pentru toate punctele de grilă ale anumitor mărimi fundamentale ca *entropia* și *energia* nu sunt modificate de advecție.
(OMM A 2230)

003 **jerbă cosmică**
vezi A 357 aversă Auger

004 **jet**/jet-stream
vezi C 469 curentul jet

005 **jet de nivel jos – LLJ**
vezi C 471 curent jet de nivel jos

006 **jetul mezosferic**
vezi C 472

007 **jetul nocturn**
vezi C 473 curent jet nocturn

008 **jetul nopții polare**
vezi C 470 curentul jet al nopții polare

009 **jet-stream**
vezi C 469 curent jet

010 **joule**
joule;
joule;
Joule;
joule;
джоуль;
julio;
unitate de măsură a energiei în Sistemul Internațional de Unități (ISU), egală cu lucrul mecanic efectuat de o forță de un newton, când punctul ei de aplicare se deplasează cu un metru în direcția şi în sensul forței; simbol: J = 10^7 ergi = 0,2389 calorii.
(OMM J 0070, DEX J)

011 **J-W meter**
vezi D 073 detector de apă lichidă Johnson-Williams

K

001 **kilocalorie**
vezi C 011 calorie

002 **kelvin** (unitate de temperatură termodinamică)
kelvin (unit of thermodynamic temperature);
kelvin (unite de température thermodynamique);
kelvin (Thermodinamischereinheit);
kelvin (termodinamikai egység);
кельвин (единицатермодинамическои температуры);
kelvin (unidad de temperature termodinámica);
unitate de temperatură absolută egală cu 1/273,16 din temperatura termodinamică a *punctului triplu al apei;* simbol : K.
(OMM K 0080)

003 **kt**
vezi N 058 nod

L

001 **La Niña**
La Niña;
La Niña;
La Niña;
La Niña;
Ла Нинья;
La Niña;
denumirea cea mai comună dată procesului de scădere semnificativă a temperaturii suprafeței apei în centrul şi estul Pacificului ecuatorial; este corespondentul invers al El Niño ca evoluție spațială şi temporală, deşi evenimentele La Niña au tendința ca uneori să fie mai puțin regulate în comportare şi durată.
(AMS Glos.Met.)

002 **lac de aer rece**
pool of cold air/cold air pool;
lac d'air foide;
Kaltluftsee;
hideg légcsepp;
озеро холодного воздуха;
lago de aire frío/pantano ~ ~ ~ ;
masă de aer rece formată prin acumularea şi staționarea în văi şi depresiuni a aerului răcit prin radiația nocturnă pe pantele învecinate.
(OMM C 2180, P 1180)

003 **lacunosus (la)**
lacunosus (la);
lacunosus (la);
lacunosus (la);
lacunosus (la);
дырявые облака (la);
lacunosus (la);
nori în bancuri, pânze sau straturi, în general destul de subțiri, caracterizați prin prezența unor spații senine şi rotunjite, repartizate

mai mult sau mai puțin regulat, multe dintre ele având marginile destrămate; elementele noroase şi spațiile senine dintre ele adesea sunt dispuse astfel încât sugerează aspectul de plasă sau fagure. Termenul se aplică genurilor *Cirrocumulus* şi *Altocumulus*; foarte rar poate fi aplicat şi norilor *Stratocumulus.*
(OMM L 0010)

004 **LANDSAT**
vezi S 017 satelit ERTS

005 **langley**
langley;
langley;
Langley;
langley;
ланглеи;
langley;
unitatea de *energie radiantă* pe unitatea de suprafață, egală cu o gram-calorie pe cm^2.
(OMM L 0150)

006 **lapoviță**
sleet/rain and snow;
giboulée/neige fondue;
Regenschnee;
havaseső;
мокрыи снег/слякоть, дождь со снегом;
aguanieve/cellisca;
în funcție de regiune, *precipitație* sub formă de ploaie şi ninsoare amestecate, sau de ploaie şi grindină, sau ploaie şi granule de gheață, ori ploaie bruscă şi de scurtă durată asociată cu rafale de vânt şi grindină; în serviciul meteorologic din România, ca de altfel în cea mai mare parte din Europa, termenul se aplică numai la ploaia amestecată cu ninsoare.
(OMM S 1310)

007 **laser – amplificarea luminii prin emisia simulată de radiație**
laser – **l**ight **a**mplification by **s**timulated **e**mission of **r**adiation;

laser;
Laser - Molekularlichtverstärker;
lézer – indukált vagy gerjesztett sugárzáson alapuló fényerősítés;
лазер - усиление света с помощью радционнго излучения;
láser;
dispozitiv ce transformă puterea de intrare într'un fascicul extrem de îngust şi intens de radiaţie coerentă în vizibil sau infraroşu.
(OMM L 0210)

008 **laser ceilometru**
vezi C 088 ceilometru cu laser

009 **laser-radar**
vezi L 053 lidar

010 **latitudinea cailor/**zona calmului ecuatorial
horse latitudes;
zones de calmes équatoriaux;
Pferdesches Breites/Roßbreiten;
az egyenlítői szélcsend övezet/ló földrajzi szélesség;
конские широты/широта лошадей;
latitudes de calmas ecuatoriales/latitud de los caballos;
centurile cu vânturi slabe, variabile şi vreme frumoasă, asociate *anticiclonilor subropicali* situate aproximativ între 30^0 şi 35^0 latitudine. Se intâlnesc cu precadere în partea anterioară a anticiclonilor oceanici subtropicali, unde vânturile sunt slabe şi calmul are frecvenţă mare; denumirea a fost dată în perioada navigaţiei maritime cu pânze când, în perioadele lungi de calm, caii îmbarcaţi pe corăbii erau aruncaţi peste bord datorită terminării rezervelor de apă şi hrană. Zona respectivă din Oceanul Atlantic mai este cunoscută şi sub denumirea de "marea cailor".
(OMM H 0780, Dmet L 5)

011 **lavină**
vezi A 355 avalanşă.

012 **lărgime echivalentă de bandă**

equivalent width;
largeur de bande équivalente;
Bandäquivalentbreite;
egyenértékű sávszélesség;
эквивалентная ширина;
anchura equivalente;

măsură a absorbției totale a energiei radiante indicată sau materializată printr'o *linie* sau *bandă de absorbție* în spectru; reprezintă lățimea unei asemena linii sau benzi fictive care absoarbe complet pe toată extinderea ei acceaşi cantitate totală de energie ca o linie sau bandă reală.
(OMM E 0980)

013 **lărgirea turbionului**

vortex streaching;
étirement du tourbillon;
Wirbelverbreitung;
örvény kiszélesedése ;
растяжение вихревой трубки;
alargamiento del vórtice;

expansiunea sau dilatarea unui fluid (şi în consecință a liniilor de vorticitate) în direcția axului de rotație; în absența unei schimbări de densitate aceasta antrenează o contracție a fluidului în planul normal pe axul de rotație şi *vorticitatea* fluidului creşte pentru a-şi menține momentul unghiular.
(OMM V 0510)

014 **LCF**

vezi N 041 nivel de convecție liberă

015 **LCL**

vezi N 038 nivel de condensare prin ascendență

016 **legea atracției universale**

universal attraction law;
loi de l'attraction universelle;
Gravitationsgesetz;

általános tömegvonzástörvény;
закон всемирного тяготения;
ley de atracción universal;

descoperită de Newton în 1687, legea atracției universale stabileşte că două corpuri de mase m_1 şi m_2 se atrag cu o forță **F** direct proporțională cu produsul maselor şi invers proporțională cu pătratul distantei **r** dintre ele : $\boldsymbol{F}=G \cdot m_1 \ m_2/r^2 \cdot \boldsymbol{r}/r$ unde G este constanta atracției universale.
(Dfiz)

017 **legea barică a vântului**
vezi L 019 legea Buys-Ballot.

018 **legea Boyle-Mariotte**
Boyle-Mariotte's law;
loi de Boyle-Mariotte;
Boyle-Mariotte Gesetz;
Boyle-Mariotte törvény;
закон Бойля-Мариотта;
ley de Boyle-Mariotte;

legea de bază a gazelor conform căreia la o temperatură constantă volumul unei mase de gaz ideal variază invers proporțional cu presiunea lui*:* $p_1V_1 = p_2V_2 = const.$
(Dmet L 6)

019 **legea Buys-Ballot/**legea barică a vântului
Buys-Ballot's law/baric wind law;
régle (loi) de Buys-Ballot/loi des vents;
Buys-Ballotsches Gesetz/barisches Windgesetz ;
Buys-Ballot-törvény/bárikus széltörvény;
закон Бейс-Балло;
ley de Buys-Ballot;

lege care stabileşte dependența direcției vântului de distribuția orizontală a presiunii, conform căreia vântul se abate față de gradientul baric spre dreapta în emisfera nordică şi către stânga în cea sudică, mărimea abaterii crescând progresiv de la nivelul suprafeței terestre până la aproape 90^0 în atmosfera liberă; mai este cunoscută şi sub denumirea de "legea barică a vântului", pentru că această lege

stabileşte poziția centrelor de presiune în raport cu direcția vântului, astfel că în emisfera nordică centrul de joasă presiune se situează întotdeauna pe partea dreaptă şi puțin înainte față de direcția vâtului.
(OMM B 1370, Dmet L 12)

020 **legea conservării masei**
law of mass conservation ;
loi de conservation de la masse ;
Erhaltungssatz der Masse/Satz von der Erhaltung ~ ~ ;
tömegmegmaradás elve;
закон сохранение массы;
ley de conservación de la masa;
principiu al mecanicii clasice, conform căruia o masă materială un poate fi creiată şi nici un poate dispare ci poate trece dintr'un volum în altul; în meteorologie, expresia acestei legi o reprezintă "*ecuația de continuitate*".
(Dmet man, Dmag M 60,T 160)

021 **legea conservării momentului**
law of momentum conservation;
loi de conservation de la quantite de mouvement;
Gesetz von Erhaltung dem Bewegunggröße/~ ~ dem Impuls, ~ ~ der Momentum ;
mozgásmennyiség-megmaradás törvénye;
закон сохранение момента (количество движения);
ley de conservación del impulso;
lege a dinamicii fluidelor conform căreia mişcarea de la ecuator spre poli este deviată spre est, iar dela poli spre ecuator este deviată către vest, presupunând că asupra unei particule materiale de pe Pământ acționează numai forțele dintr'un plan meridian; în acest caz, momentul de rotație W , adică produsul dintre viteza unghiulară şi pătratul distanței față de axa de rotație, rămâne constant: $W = r^2(\omega + d\lambda/dt) = const$ unde $d\lambda/dt$ este viteza unghiulară de rotație a particulei în raport cu Pământul şi $r = R\cos\phi$ (R fiind raza Pământului).
(Dmet L 8)

022 **legea frecării interne**/legea vâscozității
law of internal friction (viscosity);
loi du frottement interne (viscosité);
innere Reibung Gesetz/Viskosität ~;
belsősúrlódás-törvény/viskósítás-~;
закон внутреного трения/закон вязкость;
ley de fricción interne(viscosidad)

ipoteză privind dependența liniară a forței de frecare internă dintr'un fluid de derivata vitezei pe normala la suprafața de mişcare, conform relației: $\xi = \eta \cdot \delta v / \delta n$ unde ξ este forța de frecare internă raportată la unitatea de suprafață şi η este coeficientul de frecare internă, dependent în cazul gazelor de natura şi temperatura lor, iar în cazul picăturilor lichide şi de presiune; dacă v este viteza orizontală, atunci $\delta v / \delta n$ reprezintă variația acesteia cu înălțimea.
(Dmet L 9)

023 **legea (principiul) lui Archimede**
vezi F 084 forța lui ~

024 **legea lui Avogadro**
Avogadro's law/~ number;
loi d'Avogadro/nombre ~;
Avogadrosches Gesetz/Avogadro-Konstante;
Avogadro törvény/~ szám;
закон Авогадро/число ~;
ley de Avogadro/número de ~;

lege care stabileşte că volume egale de gaz, la aceeaşi temperatură şi presiune, conțin acelaşi număr de molecule; la presiunea de 760 mm Hg şi temperatura de 0^0 acest număr este egal cu $2{,}68719.10^{19}$ molecule într'un centimetru cub (numărul lui Loschmidt). Într'o altă enunțare, o moleculă gram din orice gaz, la aceeaşi presiune şi temperatură ocupă acelaşi volum, respectiv la 760 mmHg şi 0^0C acest volum este de 22,414 litri (22414 cm^3) şi numărul de molecule este: A = $6{,}02217.10^{23}$ (numărul lui Avogadro).
(Dmet man, Dmag A 221,222)

025 **legea lui Bouguer;**
Bouguer's law;

loi de Bouguer;
Bouguersches Gesetz;
Bouguer törvény ;
закон Бугюера;
ley de Bouguer;

legea extincției intensității radiației solare directe la trecerea acesteia prin atmosferă, în funcție de mărimea coeficientului de transparență, conform relației: $I = I_0\, p^m$, unde I_0 este intensitatea radiației la limita superioară a atmosferei (constanta solară), p este coeficientul de transparență al atmosferei şi m numărul de mase optice din atmosferă, dependent de înălțimea Soarelui.
(Dmet L 11)

026 **legea lui Charles**
vezi L 031 legea Gay-Lussac

027 **legea lui Dalton**
Dalton's law;
loi de Dalton;
Daltonsches Gesetz;
Dalton-törvény;
закон Дальтона;
ley de Dalton;

1. lege care demonstrează că, în condiții identice de temperatură, presiunea totală a unui amestec de gaze ideale este egală cu suma presiunilor parțiale, fiecare gaz exercitându-şi presiunea ca şi cum ar ocupa singur volumul respectiv; acestei legi se supun cu destulă precizie şi gazele reale, respectiv atmosfera.
2. lege care exprimă şi dependența vitezei de evaporare de deficitul de saturație, independent de viteza vântului şi de turbulența generată de acesta, evaporarea fiind considerată difuză: $W = A(E'-e)$, unde A este un coeficient de proporționalitate, iar E' este tensiunea vaporilor saturanți la temperatura suprafeței evaporante; dacă în această relație se introduce şi dependenta inversă a lui W de presiunea p se obține formula lui August: $W = A'(E'-e)/p$.
(Dmet L 13)

028 **legea lui Descartes**

vezi L 038 legea lui Snell.

029 **legea lui Dove**

Dove's law;
loi de Dove;
Dovesches Gesetz;
Dove törvény;
закон Дове;
ley de Dove;

lege referitoare la rotirea locală a vântului în timpul trecerii unei *depresiuni* de la vest către est la latitudini extratropicale, mai înalte, care poate fi enunțată astfel : vântul se roteşte cu Soarele, adică în sensul acelor de ceas în emisfera nordică şi invers în cea sudică.
(OMM D 0970)

030 **legea lui Egnell**

Egnell's law;
loi de Egnell;
Egnellsches Gesetz;
Egnell törvény;
закон Згнеля;
ley de Egnell;

lege conform căreia viteza unui curent laminar sau cvasilaminar creşte cu înălțimea în jjumătatea superioară a troposferei, pe măsură ce scade densitatea aerului.
(Dmet. L 15)

031 **legea lui Gay-Lussac/**legea lui Charles

Gay-Lussac's law/Charles's law, Chareles-Gay-Lussac law;
loi de Gay-Lussac;
Gay-Lussac Gesetz;
Gay-Lussac-törvény/Charles-törvény;
закон Гей-Люссака;
ley de Gay-Lussac ;

lege a termodinamicii care stabileşte că, în condiții de presiune constantă, coeficientul de dilatare al gazelor este aproximativ acelaşi pentru toate gazele, conform relației: $V_t = V_0(1+\alpha t)$; dacă $\alpha = 1/273$,

legea este valabilă numai pentru gazul ideal. În condițiile aerului nesaturat această lege poate fi aplicată cu o precizie acceptabilă.
(Dmet L 16)

032 **legea lui Joule**

Joule's law ;
loi de Joule ;
Jouleschesgesetz ;
Joule-törvény ;
закон Джоуля;
ley de Joule ;

lege a termodinamicii conform căreia lucrul mecanic cheltuit pentru comprimarea unui gaz, la temperatură constantă, se transformă integral în căldură, iar în cazul destinderii căldura se transformă integral în lucru mecanic, în condiții similare de temperatură.
(Dmet L 17)

033 **legea lui Kirchhoff**

vezi L 041 legea radiatiei

034 **legea lui Lambert**

Lambert's law;
loi de Lambert;
Gesetz von Lambert;
Lambert-törvény;
закон Ламберта;
ley de Lambert;

1. lege care definește extincția luminii la trecerea printr'un mediu opac; în meteorologie se folosește pentru determinarea extincției radiației directe în atmosferă cu ajutorul relației: $I = I_0 e - \int_0^{\infty} apds = I_0 e^{-am}$, unde *I* este intensitatea radiației la limita superioară a atmosferei (constanta solară), *a* este coeficientul volumetric de extincție şi *e* baza logaritrmilor naturali. Înlocuind $e^{-a} = p$ (*p* fiind coeficientul de transparență al aerului mediat pentru radiația totală) se obține *legea lui Bouguer*.
2. lege care definește raportul dintre valoarea intensității radiației incidente pe o suprafață perpendiculară şi a celei incidente pe

o suprafață înclinată, conform relației: $I' = I \sin h_0$, în care I este intensitatea radiațeie incidente pe o suprafață perpendiculară şi h_0 *este înălțimea Soarelui.*
(Dmet man, Dfiz)

035 **legea lui Pascal**
Pascal's law;
loi de Pascal;
Gesetz von Pascal;
Pascal törvény;
закон Паскаль;
ley de Pascal;
lege de bază a hidrostaticii conform căreia presiunea exercitată din exterior asupra unui fluid se transmite uniform în toată masa fluidului, respectiv în toate direcțiile.
(Dmet L 20)

036 **legea lui Planck/**legea radiației (a lui Planck)
Planck's radiation law/~ law;
loi du rayonnement de Planck/~ de Planck;
Plancksche Gesetz/~ Relation;
Planck-féle törvény;
закон излучение Планка/закон ~;
ley de radiación de Planck/ley de ~;
expresia analitică a energiei radiate de un *corp negru* în funcție de temperatură: $E_\lambda = c_1 \lambda^{-5} / (e^{c_2 / \lambda kT} - 1)$, unde E_λ este energia emisă în unitatea de timp pe unitatea de suprafață într'o bandă de lungime de undă centrată pe λ , T este temperastura, c_1 şi c_2 sunt două constante şi k este constanta Boltzmann.
(OMM P 0690)

037 **legea lui Raoult**
Raoult's law;
loi de Raoul;
Raoultsches Gesetz;
Raoult-törvény;
закон Рауля;
ley de Raoult;

lege din chimia fizică ce face legătura între tensiunea vaporilor unei soluții la presiunea saturantă a apei pure la aceeaşi temperatură şi concentrația soluției respective; teoretic este exprimată prin relația $E_o/E_s = N/(N+n)$.
(OMM R 1020)

038 **legea lui Snell/**legea lui Descartes
Snell's law/Descartes ~;
loi de Snell/~ de Descartes, relation de Descartes-Snell;
Snelliussches Gesetz/Descartes-Snelliusscher Satz;
Snell-törvény/Snellius-Descartes-~ ;
закон Снелла;
ley de Snell ;
principiu în virtutea căruia raportul dintre sinusul unghiului de incidență şi sinusul unghiului de refracție este constant la interfața dintre două medii date şi pentru o radiație cu aceeaşi lungime de undă; are forma: $\sin\alpha / \sin\beta = n$.
(OMM S 1450, D.mag. S 33)

039 **legea lui Wien**
Wien's (displacement) law;
loi de Wien/~ de deplacement (de Wien);
Verschiebungsgesetz von Wien;
Wien-féle eltolódási törvény;
закон смещения (Вина);
ley de desplazamiento de Wien;
lege care exprimă dependența lungimii de undă a radiației maxime a corpului negru absolut de temperatura lui de radiație $\lambda_m = a/T$, unde a este o constantă şi T este temperatura absolută: $\lambda_{max} . T = 2884\mu . Grad$
(Dmet L 24)

040 **legea radiației (a lui Plank)**
vezi L 036 legea lui Plank

041 **legea radiației a lui Kirchhoff**
Kirchhoff's radiation law;
loi du rayonnement de Kirchhoff;

Kirchhoffsches Gesetz;
Kirchhoff törvény;
радиационный закон Кирхгофа;
ley de radiación de Kirchhoff;

lege care stabileşte că, la o temperatură dată, raportul dintre *emisivitate* şi absorbtivitate pentru o lungime de undă dată este acelaşi pentru toate corpurile şi este egal cu emisivitaea unui *corp negru ideal* la aceeaşi temperatură şi aceeaşi lungime de undă.
(OMM K 0180)

042 **legea scăderii vitezei**
velocity defect law;
loi de décroissance de la vitesse;
Schnellesabnahme Gesetz ;
sebesség redukciós törvény ;
закон потери скорости;
ley de pérdida de velocidad;

legea pierderii sau scăderii vitezei curentului în tuburile şi conductele folosite în studiul turbulenței.
(OMM V 0150)

043 **legea Stefan-Boltzman**
Stefan-Boltzman law;
loi de Stefan-Boltzman;
Stefan-Boltzman Gesetz;
Stefan-Boltzman törvény;
закон Стефана-Больцмана;
ley de Stefan-Boltzman;

energia emisă în unitatea de timp şi pe unitatea de suprafață de un corp negru care radiază la o temperatură absolută T este $E = \sigma T^4$, sau $\sigma = 5.66 \cdot 10^{-8} Wm^{-2} K^{-4}$ (constanta Stefan-Boltzman)
(OMM S 2900)

044 **legea vâscozității**
vezi L 022 legea frecării interne

045 **legile distribuțiilor**
laws of distributions;

lois des distributions;
Distributionesgesetzes/Verteilungsgesetzes;
az eloszlások törvényszerűségei;
закон распределений;
leys de los distribuciónes;

legi teoretice de distribuire a probabilităților unor mărimi oarecare în anumite condiții date; în această categorie intră distribuția de tip Poisson, distribuția consecutivă funcției Pearson, etc. Grafic, acestea se reprezintă prin "curbe de distribuție" şi cu ajutorul lor se aproximează distribuțiile statistice obținute empiric.
(Dmet man)

046 **legile gazelor**
laws of gases;
lois des gazes;
Gesetzegase;
gáztörvenyek;
закон газов;
leyes de los gases;

legi care definesc starea gazului ideal ca legea Boyle-Mariotte, legea Gay-Lussac, legea lui Dalton, ecuația de stare a gazelor, etc.
(Dmet man)

047 **legile lui Fourier**
Fourier's laws;
lois de Fourier;
Gesetzegase;
Fourier-törvény;
законы Фуръе;
leys de Fourier;

legi care definesc propagarea căldurii în sol, deduse din ecuația generală a coeficientului de conductibilitate termică: $\delta\vartheta/\delta t = a \cdot \delta^2\vartheta/\delta z^2$ unde ϑ este temperatura solului, iar *a* este coeficientul de conductibilitate a temperaturii; amplitudinea variației de temperatură cu adâncimea scade conform legii: $A_z = A_0 e - \sqrt{\pi / dT}$. Din aceasta rezultă prima lege a lui Fourier, care stipulează că dacă adâncimea creşte în progresie aritmetică, amplitudinea temperaturii

scade în progresie geometrică. A doua lege a lui Fourier se referă la decalarea fazei τ cu adâncimea: $\tau = z/2\sqrt{T/\pi a}$,iar a treia lege stipulează că adâncimile la care oscilațiile cu perioade diferite care se sting de acelaşi număr de ori reprezintă rădăcinile pătrate ale acestor perioade. Legile lui Fourier sunt valabile în următoarele condiții: - căldura se transmite numai prin conductibilitate moleculară, - soluleste omogen şi izotrop, - temperatura solului variază numai pe verticală şi suprafața solului este orizontală.
(Dmet L 26)

048 **lenticularis (len)**

lenticularis (len);
lenticularis (len);
lenticularis (len)/linsenförmig;
lenticularis (len)/lencsefelhő;
чечевицеобразованые облака (len);
lenticuleris (len);

nori cu formă de lentile sau migdale, adesea foarte alungiți şi în general cu contur bine delimitat; uneori, în raport cu poziția Soarelui, prezintă irizații. Aceşti nori apar cel mai frercvent asociați în formații noroase orografice complexe, însă pot fi observați la fel de bine şi deasupra regiunilor fără un relief bine marcat, ca efect al undelor stabile propagate la distanță mare de obstacolul care le-a generat ; termenul se aplică în principal norilor din genurile *Cirrocumulus*, *Altocumului* şi *Stratocumulus.*
(OMM L 0380)

049 **levante**

levante;
levante;
Levante;
levante;
леванте;
levante;

vânt din est şi nord est, care suflă pe coasta orientală a Spaniei şi în strâmtoarea Gibraltar.
(OMM L 0390)

050 **LFM model**

vezi M 175 model cu grilă fină pentru arie limitată

051 **LI**

vezi I 045 indicele de ridicare

052 **licărirea stelelor**

twinkling of stars/flickering ~ ~;
scintillement des étoiles/clignotement ~ ~;
Schimmersternes/Blinkensternes;
csillagvillogás;
мерцание звездов;
destelo de los estrelas/centelleo ~ ~ ~;

oscilații scurte ale strălucirii stelelor, determinate de distribuția neomogenă a densității aerului într'o atmosferă turbulentă. (vezi şi S 050)
(Dmet L 28)

053 **lidar/**laser-radar

laser-radar/lidar – **li**ght **d**etection **a**nd **r**anging;
laser-radar/lidar;
Laser-radar/Lidar;
lézer radar/lidar – fénydetektálás és távolság mérés;
лазерный радиолокатор/лидар (сокр . от англ. light detection and ranging);
radar láser/lidar;

metodă de investigare a comportamentului atmosferei cu ajutorul unui fascicul luminos pulsator (laser).
(OMM L 0230)

054 **lider/**canal trasor

leader stroke/~ streamer;
traceur ;
Vorentlandung/Leitblitz, Leader;
vezéráram/elővillám;
удар лидера/лидер газового разряд, ~ молина;
descarga guia/relámpago piloto;

prima fază (predescărcarea) a unei descărcări electrice explozive în atmosferă, corespunzătoare formării unui canal ionizat al cărui sens de propagare este de la nor către sol.
(OMM L 0300, L 0310)

055 **lider (în formă de) săgeată**
vezi T 215 trasor în formă de săgeată

056 **limbă de aer cald**
warm tongue;
langue d'air chaud;
Warmluftzunge;
meleg légnyelv;
язык тепла;
lengua caliente;
extindere bine conturată a unei mase de aer cald către pol.
(OMM W 0160)

057 **limbă de aer rece**
cold tongue;
langue d'air froid;
Kaltluftzunge;
hideg légnyelv ;
язык холода;
lengua de aire frío/invasión estrecha de aire frío;
coborâre sau prelungire importantă a unei mase de aer rece din zonele polare sau subpolare către ecuator, care acoperă o zonă extinsă mult latitudinal.
(OMM C 2260)

058 **limbă de aer umed, limbă de aer uscat**
moist tongue, dry ~;
langue d'air humide, ~ d'air sec;
feuchte Zunge, trockene ~;
nedves légnyelv, száraz ~;
влажный язык, сухой ~;
lengua de aire húmedo, ~de aire seco;

prelungirea sau penetrarea aerului umed/uscat într'o regiune în care umiditatea este în general mai mică/mare în raport cu cea a aerului care a invadato.
(OMM D 1380)

059 **limbă de aer uscat**
vezi L 058

060 **limita climatică a zăpezii**
vezi L 066 limita zăpezii.

061 **limita firnului**
firn line;
limite du névé/~ de la vieille neige;
Firngrenze;
firn-vonal (a gleccser felgyülemlési zónáját a fogyatkozó résztől elválasztó vonal);
фирновая линия;
límite de neviza/línea de ~;
linia care separă zona de *acumulare* a unui ghețar de zona lui de *ablațiune.*
(OMM F 0330)

062 **limita orografică a zăpezii**
vezi L 066 limita zăpezii.

063 **limita pădurii**/limita vegetației arboricole
tree-line/timber-~;
limite forestière/~ de la zone arborée;
Baumgrenze;
fahatár;
верхная граница распространения леса/граница древесной растительности;
límite de vegetación arbórea/límite forestal;
linia de pe suprafața terestră de la care condițiile climatice de temperatură şi umiditate nu mai permit creşterea unei vegetații lemnoase înalte; această limită poate fi o curbă topografică (în altitudine) sau o graniță geografică (latitudine).

(OMM T 1020, T 1440)

064 **limita (superioară a) stratului de frecare**

top of friction layer/~ of planetary boundary ~;

limite (supérieure) de la couche de frottement/~ ~ ~ limite planétaire ;

Reibungsschichtgrenze/Höhergrenze der planetarische Grenzschicht ;

súrlodási határréteg /planetáris ~;

верхный предел слой трения/~ ~ пограничного слоя атмосфера, ~ ~ планетарного слоя;

confin (limite) superior de capa de fricción/~ ~ ~ limite planetario (atmosferica);

nivelul la care influența suprafeței subiacente asupra vântului devine neglijabilă; la acest nivel, vântul se apropie de cel de gradient.

(Dmet L 31)

065 **limita vegetației arboricole**

vezi L 063 limita pădurii.

066 **limita zăpezii**/limita climatică a zăpezii, limita orografică a zăpezii

snow line/climatic ~ ~, orographic ~ ~;

limite de la neige au sol/~ des neiges éternelle, ~ ~ ~ persistantes, ~ climatique de la neige, ~ orographique ~ ~ ~ ;

Schneegrenze/Schneegrenzelinie, climatische Schneegrenze, orographische ~;

hóhatár/éghajlati ~, orografikus ~;

снеговая линия/климатическая ~ граница, орографическая ~ ~;

límite de la nieve/línea climática de la 0nieve, línea orográfica ~ ~;

1. *limita climatică a zăpezii*: cea mai joasă altitudine la care se poate întâlni un strat continuu de zăpadă vara în zonele montane înalte;
2. *limita orografică a zăpezii*: altitudinea cea mai joasă la care pot persista în timpul verii petice izolate de zăpadă, protejate de condițiile

orografice locale (văi sau depresiuni cu expunere nordică) împotriva topirii.
(OMM C 1140, S 1620)

067 **linia de discontinuitate a direcției vântului**
wind-schift line;
ligne de discontinuité de la direction du vent;
Diskontinuitätlinie des Windrichtung/Sprunglinie ~ ;
szélfordulási vonal;
линия сдвига ветра;
línea de discontinuidad de la dirección del viento;
linia de-a lungul căreia are loc o schimbare bruscă şi semnificativă a direcției vântului.
(OMM W 1170)

068 **linia de discontinuitate a vitezei vântului**
surge line;
ligne de discontinuité de la vitesse du vent/~ de saute de vent;
Windgeschwindigkeitsprunglinie;
szélurgrás vonala;
линия разрыва скорости ветра;
línea de discontinuidad de la velocidad del viento;
linie de-a lungul căreia are loc o variație bruscă a *vitezei vántului*.
(OMM S 3880)

069 **linia de emisie Lyman alfa**
Lyman alpha emission line;
raie d'émission Lyman alpha;
Lyman-alpha Emissionlinie;
Lyman-alfa emissziós vonal;
полоса альфа излучения Лимана;
línea de emisión Lyman alfa;
element al *spectrului de emisie* al radiației solare, corespunzător hidrogenului neutru, care se situează pe lungimea de undă de 0,1215 μm. La această lungime de undă, radiația are un rol important în formarea straturilor ionosferice inferioare prin ionizarea unor componente gazoase minore, în special oxidul nitric (azotos).
(OMM L 1090)

070 **linia de separare a vânturilor**

wind divide;
ligne de partage des vents;
Windscheide;
szélválasztó ;
ветроразде́л;
línea divisoria del viento;

axa unei dorsale barometrice, semi-permanentă şi foarte extinsă, care separă două zone în care vânturile dominante suflă din direcţii foarte diferite.
(OMM W 1000)

071 **linia de vizibilitate fără nori –CFLOS**

cloud-free line of sight – CFLOS;
aucun nuage en vue dans la direction d'observation – CFLOS;
Sichtlinie ohne Wolke – CFLOS ;
felhőmentes látásvonal – CFLOS;
свободная от облаков линия прямой видимости - CFLOS;
línea de visibilidad exenta de nubes – CFLOS;

sintagmă şi abreviere folosită cu precădere în meteorologia aeronautică, respectiv în practica observaţiilor efectuate din aeronave în zbor, care defineşte distanţa optică (distanţa vizuală) neafectată de prezenţa norilor izolaţi, prezenţi în momentul observaţiei.
(OMM C 0430, C 1630)

072 **liniaritate**

linearity;
linéarité ;
Linearität;
linearitás;
линейность;
linearidad;

relaţia existentă între două mărimi atunci când o variaţie a uneia dintre ele produce o variaţie direct proporţională în cealaltă.
(OMM L 0660)

073 **liniarizare**

linearization;

linearisation;
Linearisierung;
linearizálás/vonalasitás;
линейность;
linealisar;

prezentarea sau scrierea unor ecuații în formă liniară prin transformări corespunzătoare ale variabilelor sau prin omiterea termenilor de ordinul doi sau mai mare.
(Dmet man)

074 **linie de absorbție**
absorption line;
raie d'absorption;
Absorbtionlinie;
elnyenlési vonal ;
линия (спектра) поглощения;
raya den absorción **;**

interval foarte îngust de lungime de undă sau de frecvență din spectrul electromagnetic, în interiorul căruia energia radiantă este absorbită de mediul pe care-l traversează.
(OMM A 0190)

075 **linie de baleiaj**
scan line;
ligne de baleyage;
Abstastunglinie;
letapogatási sor;
линия сканирования;
línea de barido;

linia constituită din *pixeli* consecutivi, care este înregistrată de un senzor satelitar în timpul baleierii câmpului de vedere, sau de o cameră TV.
(OMM S 0360)

076 **linie de convergență ;**
convergence line ;
ligne de convergence ;
Konvergenzlinie ;

konvergenciavonal ;
линия конвергенции/сходимости;
línea de convergencia ;
linia de-a lungul căreia *convergența* orizontală este maximă.
(OMM C 3060)

077 **linie de curent**
stream line;
ligne de courant;
Stromlinie/Strömungslinie;
áramvonal;
линия тока;
línea de corriente;
în orice punct al unui fluid, linia tangentă la viteza instantanee a fluidului în punctul respectiv.
(OMM S 3100)

078 **linie de divergență**
divergence line;
ligne de divergence;
Divergenzlinie;
divergenciavonal;
линия дивергенции;
línea de divergencia;
linia de-a lungul căreia *divergența* orizontală este maximă.
(OMM D 0870)

079 **linie de dorsală**
veziA 380 axa dorsalei.

080 **linie de emisie (spectrală)**
emission linie;
raie d'émission;
Emissionspectrallinie;
emissziós vonal;
эмиссионная линия;
raya de emisión;

linie spectrală cu frecvență sau lungime de undă caracteristică, rezultată din energia electromagnetică emisă de un atom sau de o moleculă atunci când se produce un salt cuantic de la un nivel mai mare de energie la unul mai mic.
(OMM E 0570)

081 **linie de forfecare**
shear line;
ligne de cisaillement;
Sherlinie;
nyírási vonal;
линия сдвига ветра;
línea de cortante/~ de cizalladura;
linie de-a lungul căreia are loc o schimbare bruscă în componenta orizontala a vântului, paralelă cu această linie.
(OMM S 0920)

082 **linie de gren**/~ de vijelie, ~ de instabilitate, ~ gren orajos
squall-line/~ thunderstorm, instability line, squall line (2);
ligne de grains/orages de la ~ ~, ~ d'instabilité, grain en ligne (2);
Instabilitätslinie/Böenlinie, Böen an Linie (2);
instabilitási vonal/szélrohamvonal, squall line zivatar, vonalas szélroham (2);
линия шквала/линия леустойчивость, грозовая ~, линейный шквал (2) ;
línea de turbonadas, tormentas de la línea de turbonadas, turbonada en línea (2);
1. linie nefrontală sau bandă îngustă de activitate convectivă cu oraje, însoțită frecvent de vijelii. (OMM I 0580, S 2510, S 2520)
2. *gren* sau *vijelie* care se produce de-a lungul unei linii ce precede o linie de nori *Cumulonimbus arcus;* reprezintă partea din curenții descendenți anteriori, deflectați în plan orizontal la contactul cu solul. (OMM L 0680)

083 **linie de gren orajos**
vezi L 082 linie de gren.

084 **linie de grosime**

thickness line;
ligne d’épaisseur;
Dickelinie/Stärkelinie;
relatív izohipsza;
относительная изогипса;
línea de espesor;

linia care uneşte punctele de egală grosime a unui strat din troposferă trasată pe o *hartă de grosime* (hartă de topografie relativă).
(OMM T 0840)

085 **linie de instabilitate**

vezi L 082 linie de gren.

086 **linie de pâclă**

haze line;
ligne de brume sèche;
Dunstlinie;
páravonal;
верхняя граница мглы;
línea de calima;

litometeor observabil în atmosfera joasă, care marchează limita dintre aerul poluat cu particule de praf şi fum de sub baza unei *inversiuni de temperatură* şi aerul relativ curat de deasupra acesteia ; văzută din avion sau de pe munte, aceasta este marcată printr’o discontinuitate netă în culoarea cerului, care trece brusc de la nuanţa lăptoasă a stratului de pâclă la o nuanţă albastră. Fenomenul se observă frecvent în zilele cu convecţie termică, acesta marcând limita superioară a stratului convectiv, şi de asemenea la baza tropopauzei.
(OMM H 0210)

087 **linie de talveg**

vezi A 381 axa talvegului.

088 **linie de vijelii**

vezi L 082 linie de gren.

089 **linie uscată**/frontul punctului de rouă
dry line/dew-point front;
ligne sèche/front de point de rosée;
Trockenlinie /Taupunktfront;
száraz vonal/harmatpont front;
сухая линия/фронт точки росы;
línea seca/frente de punto de rocío;
zonă îngustă, diferită ca structură de un *front cald, rece sau oclus*, în care există un gradient bine marcat al conținutului de umiditate în aerul din vecinătatea asuprafeței terestre.
(OMM D 0450, D 1330)

090 **linii arcuite**
arc lines;
arcures;
Bogenlinien;
zivatar gallér;
линии ворота;
líneas arqueades;
părți puternic curbate în jos ale marginii anterioare a unui *Cumulonimbus*, produse de curenții descendenți.
(OMM A 2340)

091 **linii spectrale**
spectral lines;
raies spectrales/lignes ~;
Spektrallinien;
színképvonal/spektrumvonal;
спектральные линия;
líneas espectraales;
ansamblu de linii întunecate şi strălucitoarecare apar în spectrul unei surse de radiație, care corespund emisiei şi absorbției de radiație.
(OMM S 2250)

092 **liniile lui Fraunhofer**
Fraunhofer lines;
raies de Fraunhofer;
Fraunhoferlinien;

Fraunhofer elnyelési vonalak
Фраунгоферовы линии;
líneas de Fraunhofer;

linii întunecate care apar în *spectrul de absorbție* a radiației solare produse de absorbția acesteia pe componente gazoase existente în straturile exterioare ale atmosferei solare şi din atmosfera terestră.
(OMM F 0990)

093 **literă de cod (meteorologic)**
code letter;
lettre de code;
Wetterbezeichungletter;
kódbetű;
буква кода;
letra de la clave ;

literă care reprezintă poziția unui element sau a unei informații meteorologice dată într'o *formă simbolică de cod.*
(OMM C 2100)

094 **litometeor**
lithometeor;
lithométéor;
Lithometeor/Staubmeteor;
légköri porjelenség;
литометеор;
litometeoro;

meteor format dintr'un ansamblu de particule, în majoritate solide neapoase; în general, acestea sunt mai mult sau mai puțin în suspensie în atmosferă, sau sunt ridicate de vânt de pe sol.
(OMM L 0720)

095 **lizimetru**
lysimeter;
lysimètre/case lysimétrique;
Lysimeter;
liziméter;
лизиметр;
lisímetro;

aparat pentru măsurarea cantității de apă provenită din precipitațiile care pătrund în sol.
(OMM L 1100)

096 **LLJ**

vezi C 471 curent jet de nivel jos

097 **localizarea sfericilor**

sferics fix;
recoupement;
Peilung/Lokalisation von Atmosphärics, Bestimung der Störungsherdenfernung;
légköri kisülés helyének meghatározása;
фиксирование сфериков/локализование атмосфериков;
localización de atmosféricos;

localizarea geografică a unei descărcări electrice de natură orajoasă, dedusă din observarea *atmosferi*
cilor rezultați, prin mijloace radiotehnice; implicit, metoda se foloseşte şi pentru localizarea focarelor orajoase.
(OMM S 0810)

098 **lucru mecanic**

mechanical work;
travail mécanique;
mechanische Arbeit;
mechanikai munka;
механическая работа;
trabajo mécanico;

mărime fizică ce caracterizează calitativ transformrea unei forme de energie în alta; se poate exprima sub forma unui produs scalar al vectorilor: $dL = F.dl$, sau în coordonate carteziene: $dL = F_x dx + F_y dy + F_z dz$. Lucrul mecanic al unei forțe F pe o traiectorie finită s de deplasare este dat de relația: $L = \int_A^B F \cdot dl$. În cazul unei mişcări elementare, lucrul mecanic corespunzător, respectiv lucrul mecanic elementar este: $dL = F.dl = F\ dl\ \cos\alpha$, iar pentru o forță constantă şi o traiectorie rectilinie, lucrul mecanic devine: $L = F.l = Fl \cos \alpha$; în cazul unei mişcări de rotație, expresia lucrului mecanic

elementar devine: $dL = M_{OF}d\alpha$ în care M_{OF} este modulul momentului forței ce produce mişcarea, şi $d\alpha$ unghiul de rotație al corpului. În funcție de semnul valorii, lucrul mecanic poate fi motor sau activ ori rezistent. Unitățile de măsură sunt joul (j) în Sistemul internațional şi ergul în sistemul CGS, prin acestea putând fi exprimate oricare din formele de energie.
(Dmet man, Dfiz L)

099 **lucrul mecanic de dilatare**
dilatation/expansion mechanical work;
travail méchanique de l'expansion/dilatation;
mechanische Arbeit der Dilatation/Ausdehnung;
tágulási/kiterjedés mechanikai munka;
механическая работа расширения;
trabajo mécanico de dilatación;
lucrul mecanic efectuat de un gaz pe parcursul dilatării lui, de la volumul inițial v_1 la volumul final v_2, ce se poate determina conform relației: $W = \int_{v_1}^{v_2} pdv,$ unde p este o funcție de v dependentă de condițiile termodinamice; se mai poate determina şi grafic pe o diagramă adiabatică.
(Dmet man)

100 **lumen**
lumen;
lumen;
Lumen;
lumen;
люмен;
lumen;
în fizică, unitate de *flux luminos* definită ca fiind fluxul luminos pe steradian emis de o sursă cu intensitatea uniformă a unei lumânări (candelă).
(OMM L 0980)

101 **lumina aerului**
airlight;
lumière de l'air;

Luftlicht;
a levegő fénye;
воздушная дымка;
luz del aire ;

lumina difuzată către ochiul observatorului (sau spre un instrument de măsură) de particulele în suspensie din aerul existent în conul vizual al observatorului (sau al instrumentului respectiv).
(OMM A 1210)

102 **lumina cerului/**strălucirea cerului
airglow ;
lumière du ciel/luminiscence;
Himmelsleuchten/Himmelslicht;
egboltfeny ;
собственное свечение атмосферы;
resplandor diurno de la boveda celeste

emisia cvasipermanentă de *radiaţie* pe gazele din atmosfera înaltă, care poate fi observată în timpul nopţii (lumina cerului nocturn), care se presupune ca există de asemenea şi in timpul zilei *(lumina cerului diurn).*
(OMM A 1200)

103 **lumina cerului diurn/**strălucirea cerului diurn
dayglow;
lumière du ciel diurne;
Täglichhimmelsleuchten/Himmelsleuchten, Himmelslicht;
égboltfény/nappali égboltfény;
свет дневного неба/свечение неба;
resplandor diurno/~ de la bóveda celeste;

forma diurnă a luminii/strălucirii cerului, deşi presupusă ca fiind mai intensă decât corespondenta ei nocturnă, se distinge mai greu sau mai puţin net pe fondul general de radiaţie puternic din timpul zilei.
(OMM D 0080)

104 **lumina cerului nocturn/**strălucirea cerului nocturn
nightglow/night sky light, ~ ~ luminiscence;
lumière du ciel nocturne;
Nachthimmelsleuchten/~kicht, ~schein;

éjszakai pír/~ égbolt fénye, ~ ~ fénylése;
свечение ночного неба/свет ~ ~,светимость ~ ~;
resplandor nocturno de la bóveda celeste/luz celeste nocturna, luminiscencia ~ ~;
lumină slabă, alta decât cea provenită de la Lună sau de la stele, care este vizibilă pe cerul nocturn.
(OMM N 0410-N 0430)

105 **lumina Pământului**
Earth light;
clair de Terre;
Erdeslicht;
földről visszaverődő;
пепельный свет;
luz terrestre;
iluminarea slabă a părţii întunecate a discului lunar de lumina solară reflectată de Pământ şi de atmosfera terestră.
(OMM E 0020)

106 **luminanţa unui nor**
cloud luminance;
luminance lumineuse d'un nuage;
Wolkenhelligkeitsgrad;
felhő fényességi foka;
яркость облаков/освещение ~;
luminancia de una nube;
luminanţa datorată sau determinată de lumina reflectată, difuzată şi transmisă de particulele constituente ale norului; în cea mai mare parte, această lumină provine direct de la astrul luminos sau de la cer, iar o parte apreciabilă poate proveni în egală măsură şi de la suprafaţa terestră.
(OMM C 1700)

107 **luminanţă/**strălucire
luminance/illuminance;
luminance/éclairement lumineuse, brillance;
Leuchtdichte/Belichtung, Flächenhelle, Flächenhelligkeit;
luminancia/megvilágítás;

яркость/освещенность, освещение;
luminancia/iluminancia;

mărime fotometrică ce caracterizează sursele de lumină întinse, nepunctiforme; reprezintă raportul dintre *intensitatea luminoasă* a unui punct infinitezimal de pe suprafața unei surse într'o direcție dată şi suprafața acestui element în proiecție ortogonală pe un plan perpendicular pe direcția dată; se determină cu relația: $L = d^2\Phi / dA \cos\varepsilon \cdot d\omega kandela/m^2$.
(OMM L 0990, I 0270-0280, Dmag L 170, Dfiz L)

108 **luminanță energetică**/strălucire energetică, radianță
energetic luminance, radiance;
luminance énergétique;
energetische Leuchtdichte/Strahlungsdichte;
energetikai luminancia/~ megvilágítás, radiancia;
энергетическая яркость/излучение;
luminancia energetica/radiancia ;

- mărimea *intensității radiante* a unui element infinitezimal dintr'un punct de pe suprafața unei surse, măsurată într'o direcție determinată pe aria proiecției ortogonale a elementului respectiv pe un plan perpendicular pe direcția dată ; are forma : $W \cdot m^{-2} \cdot sr^{-1}$. (OMM R 0170).
- mărime egală cu limita raportului dintre intensitatea energetică ΔI_e a suprafeței elementare ΔS a unei surse de lumină, într'o direcție oarecare şi suprafața aparentă ΔS_n în direcția considerată, când aceasta din urmă tinde către zero: $L_e = \lim_{\Delta S_n \to 0} \cdot \Delta I_e / \Delta S_n = dI_e / dS_n$, unde $dS_n = dS \cos\theta$, θ fiind unghiul dintre normalele la cele două suprafețe; în SI se măsoară în waţi pe metru pătrat steradian. (Dfiz lum.)
- este o funcție a temperaturii echivalente a corpului negru la un număr de undă dat şi poate fi calculată folosind legea lui Planck: $R = c_1 v^3 / (\exp c_2 v / T - 1)$, unde *R* este radianța în *mW/(s.cm^2.sr.cm^{-1}), T* este temperatura echivalentă a corpului negru, *n* – numărul de undă în *cm^{-1}*, $c_1 = 1{,}191\,066 \times 10^{-5}$ *mW/ (s.cm^2.sr.cm^{-4}) şi* $c_2 = 1{,}438\,833$ *K/(cm^{-1}).*
(OMM Manual de coduri, - vol.1, I1A 165)

109 **lumină**
vezi R 071 radiație vizibilă

110 **lumină antisolară**

vezi S 307 strălucire antisolară.

111 **lumină difuză**

diffused light;
lumière diffuse;
diffuses Licht/Streulicht;
szórt fény;
диффузный свет;
luz difusa;

partea vizibilă a radiației difuzate, perceptibilă de ochiul uman..
(OMM D 0580)

112 **lumină purpurie/**strălucire purpurie

purple light/~ glow;
lumière pourpre/lueur ~;
Purpurlicht;
bíborfény/szürkületi fényjelenségek;
пурпурный свет/пурпурное свечение;
luz púrpura;

strălucire care variază între roz şi roşu observată când Soarele este aproximativ între 3^0 şi 6^0 sub orizont; are forma unui segment de disc luminos, mai mult sau mai puțin mare, care apare deasupra orizontului în direcția Soarelui.
(OMM P 2070, P 2080)

113 **lumină zodiacală**

zodiacal light;
lumière zodiacale;
Tierkreistlicht/Zodiakallicht;
állatövi fény /zodiákusfény;
зодиакальный свет;
luz zodiacal;

con de lumină care se extinde de la orizont în direcția *eclipticii*; este vizibil în zonele tropicale timp de câteva ore după apusul Soarelui şi la fel, câteva ore înainte de răsăritul acestuia.
(OMM Z 0040)

114 **luminiscență crepusculară**

twilight airglow;
luminiscence crépusculaire;
Dämmerungsluminiszenz;
hajnalpír/alkonyati pír;
сумеречное свечение;
resplandor crepuscular;

luminiscență observată în momentul răsăritului şi al apusului Soarelui, marcată prin intensificarea unor linii de emisie spectrală *(spectru crepuscular).*
(OMM T 1930)

115 **luminozitate**

luminosity;
luminosité;
Helligkeit;
fényesség;
светимость;
luminosidad;

caracteristică optică exprimată prin raportul dintre iluminarea *E* produsă de imaginea unui obiect pe un element de suprafață plană, perpendiculară pe direcția de vizare din punctul de observație şi unghiul *ω* de vizare a obiectului: *B=E/ω;* atmosfera slăbeşte pe de-o parte luminozitatea obiectului datorită absorbției şi difuziei luminii, însă pe de altă parte o şi măreşte datorită luminii difuze din straturile de aer dintre obiect şi punctul de observație.
(Dmet L 48)

116 **lună albastră, lună verde; soare albastru, soare verde**

blue moon, green moon; blue sun, green sun;
lune bleue, une verte; soleil bleu, soleil vert;
blauer Mond, grüner Mond ; blaue Sonne, grüne Sonne;
kék Hold, zöld Hold; kék Nap, zöld Nap;
голубая луна, зеленая луна; голубое солнце, зеленое солнце;
luna azul, luna verde; sol azul, sol verde;

fenomen optic cauzat de prezența unei mari cantități de particule în suspensie în atmosferă, care elimină selectiv lungimile de undă relativ

mari din lumina lunară sau solară vizibilă, în avantajul lungimilor de undă corespunzătoare culorilor albastru sau verde. *Fotometeor* observabil după transport de praf în altitudine sau după eruții vulcanice intense şi de durată.
(OMM B 0990)

117 **lună falsă**
mock moon;
fausse lune;
Nebenmonde/falsche Monde;
mellékholdak;
ложная луна;
falsa luna;
denumire dată fenomenelor optice de tip *paraselene, parantiselene, antiselene,* atunci când acestea sunt strălucitoare.
(OMM M 1650)

118 **lună verde**
vezi L 116 lună albastră.

119 **lungimea de amestec**
mixing length/~ height;
longeur de mélange/hauteur ~ ~;
Mischungsweg/Mischungslänge, Mischungsschichte;
keveredési üthossz/~ réteg;
длина смешения/высота ~;
longitud de mezcla/altura ~ ~;
distanța medie parcursă analogă cu drumul liber mediu al unei molecule, caracteristică unei mişcări date şi pe care un *turbion de turbulență* îşi conservă identitatea.
(OMM M 1590)

120 **lungimea de rugozitate**
vezi C 297 coeficient de rugozitate.

121 **lungimea de scară Monin-Obukhov**
Monin-Obukhov scaling length;
longeur d'échelle de Monin-Obukhov;

Monin-Obukhov Skalalänge;
Monin-Obukhov skálahossz;
масштаб длины Монина-Обухова;
longitud de escala de Monin-Obukhov;

parametru ce are dimensiunea unei lungimi, folosit pentru determinarea unei scări de altitudine variabilă, astfel ca variațiile verticale ale unor mărimi ca temperatura şi viteza vântului să fie puse în formă standard; parametrul este dat de relația: $L = -\rho c_p T u^{*3} / kgH$, în care ρ este densitatea aerului, c_p este căldura specifică a aerului la presiune constantă, T temperatura, u^* viteza de frecare, k este constanta lui Kármán, g accelerația gravitației şi H este fluxul de căldură sensibilă.
(OMM M 1850)

122 **lustru**
lustrum;
lustre;
Lustrum;
lustrum;
пятилетие;
lustro;

în meteorologie, perioadă de cinci ani consecutivi folosită uneori pentru studiul unor fenomene meteorologice; aceeaşi denumire este dată şi tabelelor climatologice care conțin datele respective.
(OMM L 1070)

123 **lux** (lx)
lux;
lux;
Lux;
lux;
люкс;
lux;

unitate a Sistemului internațional de *iluminare* (SI) egală cu iluminarea produsă de un flux luminos de 1 *lumen* distribuit uniform pe o suprafață de 1 m^2.
(OMM L 1080)

124 **luxmetru**

luxmeter;
luxmétre;
Luxmeter/Beleuchtungsmeter;
luxmérő;
люксметр;
luxmetro;

instrument folosit pentru măsurarea iluminării unui obiect, a unui plan sau câmp, exprimată direct în lucşi (lx).
(Dmet L 51)

125 **lx**

vezi 123 (lux)

M

001 **macroclimat**
macroclimate;
macroclimat;
Makroklima;
makroklíma;
макроклимат;
macroclima;
climatul unei mari regiuni geografice, a unui continent chiar al întregului glob terestru.
(OMM M 0020)

002 **macrometeorologie**
macrometeorology;
macrométéorologie;
Makrometeorologie;
makrometeorológia;
макрометеорология;
macrometeorología;
studiul condițiilor meteorologice la scară mare, de regulă pe un continent sau chiar pe întreg globul.
(OMM M 0030)

003 **macroscară**
vezi S 039 scară sinoptică

004 **macroturbulență**
macroturbulence;
macroturbulence;
Makroturbulenz;
makroturbulencia;
макротурбулентность;
macroturbulencias;

turbulență la scară mare; în practică, amestecul proprietăților şi constituenților atmosferici în sisteme cu dimensiuni de aproximativ 1 km sau mai mari.
(OMM M 0040)

005 **magnetosferă**
magnetosphere;
magnetosphère;
Magnetosphäre;
magnetoszféra;
магнетосфера;
magnetosfera;
regiune a atmosferei terestre formată din gaze ionizate rarefiate, care se extinde de la o altitudine de aproximativ 100 km până aproape la limita care marchează trecerea la spațiul interplanetar; în această regiune, mişcarea electronilor şi ionilor este controlată de câmpul magnetic terestru.
(OMM M 0050)

006 **maladie meteorotropică**
meteotropic disease;
maladie météorotropique;
meteotrophischer Krankheit;
időjárás által okozott betegség;
метеоротропные заболевания;
enfermedades meteorotrópicas;
maladie ale cărei apariție şi dezvoltare sunt strâns legate de fenomene meteorologice.
(OMM M 1250)

007 **mamma (mam)**
mamma (mam);
mamma (mam);
Mamma (mam);
mamma (mam);
вымеобразные облака (мам);
mamma (mam);

particularitate noroasă suplimentară sub formă de protuberanțe suspendate de suprafața inferioară a unui nor, cu aspect de mameloane; este observată frecvent la norii *Cirrus*, *Altocumulus*, *Stratocumulus* şi în mod deosebit la *Cumulonimbus.*
(OMM M 0090)

008 **marcher de vizibilitate**
vezi R 161 reper de vizibilitate.

009 **marea cailor**
vezi C 010 calmul tropical.

010 **mare de ceață**
sea of fog;
mer de brouillard;
See die Nebel/Nebelmeer;
ködtenger;
море тумана;
mar de niebla;
aspectul suprafeței superioare a unui nor *Stratus* sau al unui strat de ceață, privită de sus.
(OMM S 0490)

011 **mare de nori**
sea of cloud;
mer de nuages;
See der Wolken/Wolkenmeer;
felhőtenger;
облачное море;
mar de nubes;
aspectul suprafeței superioare a unui strat de nori, privită de sus, atunci când este vălurită, cu ondulații de diferite lungimi de undă care, în ansamblu, amintesc de valurile mării.
(OMM S 0480)

012 **mare de vânt**
vezi H 089 hulă de vânt.

013 **mare fumegândă**/~ antarctică, ~ arctică
sea smoke/antarctic sea smoke, arctic sea smoke;
fumée de mer/fumée de mer antarctique, fumée de mer arctique ;
Seerauch/antarktischer Seerauch, arktischer Seerauch ;
páraköd/(antarktikus tengeri füst) antarktikus páraköd, (arktikus tengeri füst) arktikus páraköd;
туман парения/антарктический туман, арктический туман, испарение моря, арктических мореи, оссение испарение;
mar humeante/mar humeante antárctico, mar humeante ártico;
ceaţă de evaporare care se formează deasupra unei suprafeţe de apă liberă în largul oceanelor reci, în aerul stabil şi relativ mai rece, care a staţionat sau a circulat mai mult timp peste câmpuri de gheaţă sau de zăpadă.
(OMM A 1990, S 0520)

014 **mare fumegândă antarctică**
vezi M 013 mare fumegândă

015 **mare fumegândă arctică**
vezi M 013 mare fumegândă;

016 **maree atmosferică**/maree atmosferică lunară, ~ solară
atmospheric tide/lunar~ ~,solar ~;
marée atmosphérique/~~ lunaire, ~ solaire;
atmosphärische Gezeiten/Mondgezeiten, Sonentide;
légköri árapály/hold~, nap~ ;
атмосферный прилив/лунные ~ ~, солнечный ~ ~;
marea atmosférica/~ lunar, ~ solar;
oscilaţii periodice ale atmosferei terestre produse de acţiunea gravitaţională a Soarelui şi a Lunii; ambele au periodicitate alternativă de 12 ore şi sunt evidente în deosebi în bazinele mari oceanice, cele solare fiind cele mai înalte şi sunt marcate prin flux şi reflux.
(OMM A 3000, L 1040)

017 **maree atmosferică lunară**
vezi M 016 maree atmosferică

018 **maree atmosferică solară**

vezi M 016 maree atmosferică

019 **maree de furtună**

vezi U 031 undă de furtună

020 **maree ionosferică**

ionospheric tides;
marées ionosphériques;
ionosphärische Flut und Ebbe;
ionoszférikus szél;
ионосфеные приливы;
mareas ionosféricas;

oscilaţii produse în *ionosferă* de atracţia gravitaţională a Lunii şi de influenţele gravitaţionale şi termice ale Soarelui.
(OMM I 0930)

021 **marile vânturi de vest**

brave west winds;
grands vents d'ouest;
der Großeswestlichwind;
40^0S-65^0S övben erős és permanens nyugati szél;
устойчивые западные ветры;
oestes duros;

vânturi de vest puternice şi destul de persistente, care suflă în toate sezoanele peste regiunile oceanice şi zonele adiacente acestora, situate între 40^0 şi 65^0 latitudine sudică.
(OMM B 1140)

022 **masa optică de aer**

optical air mass;
masse d'air optique;
(relative)optische Luftmasse;
optikai légtömeg
оптическая масса воздуха;
masa óptica del aire ;

măsura lungimii traiectoriei parcursă prin atmosferă până la nivelul mării de radiaţia luminoasă, provenită de la un corp ceresc, raportată la lungimea traseului vertical.

(OMM O 0260)

023 **masă de aer**

air mass;
masse d’air;
Luftmasse;
légtömeg ;
воздушная масса;
masa de aire

volum sau porţiune mare din atmosferă ale cărei proprietăţi fizice, în principal temperatura şi umiditatea în plan orizontal, prezintă diferenţe mici şi treptate; asemenea volume mari de aer acoperă milioane de km^2 şi se extind pe mai multe mii de metri pe verticală, frecvent până la limita superioară a troposferei.
(OMM A 1230)

024 **masă de aer instabil**

unstable air mass;
masse d’air instable;
instabile Luftmasse;
instabilis légtömeg;
неустойчивая воздушная масса;
masa de aire inestable;

masă de aer care prezintă instabilitate hidrostatică în straturile ei inferioare; dacă o asemenea masă de aer are şi un conţinut suficient de mare de umiditate, în interiorul ei se formează nori convectivi şi se pot produce precipitaţii cu caracter de aversă şi oraje.
(OMM U 0100)

025 **masă de aer stabil**

stable air mass;
masse d’air stable;
stabile Luftmasse;
stabilis légtömeg;
устойчивая воздушная масса;
masa de aire estable;

masă de aer ce are stabilitate hidrostatică în straturile ei inferioare; este lipsită de convecţie, are un grad redus de turbulenţă şi poate

conține nori stratiformi sau ceață, ori, în lipsa umidității, poate fi lipsită de produse de condensare în suspensie.
(OMM S 2570)

026 **maxim (barometric)**
vezi A 232 anticiclon.

027 **maxim absolut**
absolute maximum;
maximum absolue;
absolut Maximum;
abszolút maximum;
абсолютный максимум;
máximo absoluto;
valoarea cea mai mare a unui element meteorologic înregistrată într'o perioadă îndelungată de timp, practic, de când s-au făcut măsurători sau observații pentru elemntul respectiv, într'un loc dat.
(Dmet M 22)

028 **maxim antarctic**
vezi A 232 anticiclon ~

029 **maxim arctic**
vezi A 232 anticiclon ~

030 **maxim izalobaric**
isallobaric high;
noyau de hausse de pression;
Isallobarischemaximum;
maximális nyomásemelkedés területe;
область роста давления;
núcleo isalobárico de elevación de la presión/alta isalobárica;
sistem de *izalobare* închise care conturează o zonă de maximă creştere a presiunii într'un interval de timp determinat.
(OMM I 1070)

031 **maxim polar**
vezi A 232 anticiclon polar

032 **maxim tăiat**
vezi A 242 anticiclon ~

033 **maximul asiatic de iarnă**
vezi A 241 anticiclonul semipermanent

034 **maximul Atlanticului de sud**
vezi A 241 anticiclonul ~

035 **maximul Azoric**
vezi A 241 anticiclonul ~

036 **maximul Bermudelor**
vezi A 241 anticlonul ~

037 **maximul Siberian**
vezi A 241 anticiclonul ~

038 **mărime aleatoare (stochastică)**
random magnitude/stochastic ~;
grandeur aléatoire/~ stochastique;
aleatorische Große/stochastiche ~;
valószínűsegelméleti nagyság/sztokhasztikus ~;
случная величина;
tamaño aleatorio;
mărime care, în condiţii de timp şi coordonate determinate şi cu o probabilitate determinată, poate lua orice valoare dintr'o mulţime de valori oarecari; o mărime aleatoare "discretă (discontinuă)" poate avea numai valori întregi sau raţionale, iar o mărime aleatoare "continuă" orice valoare materială. Elementele meteorologice pot fi considerate ca mărimi aleatoare.
(Dmet.man)

039 **măsurător al opacităţii ionosferice relative**
vezi R 188 riometru

040 **măsurător de picături**
vezi D 119 disdrometru

041**măzăriche**

small hail;
grésil;
Graupeln;
gyenge jégeső;
небольшой град;
cellisca;

precipitaţie constituită din particule de gheaţă translucidă care cade dintr'un nor; Acestea sunt aproape întotdeauna sferice şi uneori prezintă proeminenţe conice; diametrul lor atinge sau chiar depăşeşte cinci milimetri.
(OMM S 1370)

042 **măzăriche moale**

snow pellets;
neige roulée;
Schneegraupeln/Reifgraupeln;
hódara;
снежная крупа;
nieve granulada/granizo suave, Graupel;

hidrometeor *(precipitaţie)* format(ă) din granule de gheaţă albă şi opacă ce cad(e) dintr'un nor precipitant, care sunt în general conice sau rotunjite; diametrul lor poate atinge 5 mm. În regiunea geografică a României, acest tip de precipitaţie durează puţin şi este frecvent însoţită şi de ploaie.
(OMM S 1660)

043 **măzăriche tare/**granule de gheaţă

ice pellets/small hail;
granules de glace/grésil dur;
Graupeln/Frostgraupeln, Eiskörnchen ;
keményjégdara;
ледяная крупа/крепкий град;
gránulos de hielo/hielo granulado;

precipitaţie formată din granule de gheaţă transparentă, de formă sferică sau neregulată, rareori conică, şi cu diametrul de 5 mm sau mai mic.
(OMM I 0150, Dmet M 24)

044 **mânecă de vânt**

wind sock/wind sleeve;
manche à air;
Windsack/Windrüssel;
szélzsák;
ветровой конус;
magna de viento;

dispozitiv constituit dintr'o mânecă din pânză groasă, în formă de trunchi de con, a cărei bază mare este fixată pe un inel metalic mobil care se poate roti pe un catarg şi care serveşte la indicarea direcţiei vântului; este folosit în special pe terenurile de zbor pentru aviaţia uşoară (de categoria IV).
(OMM W 1180, W 1190)

Prima versiune a mânecii de vânt folosită de japonezi pentru navigaţia maritimă

045 **MCC**

vezi C 316 complex convectiv mezoscalar

046 **MCG**

vezi M 204 modelul circulaţiei generale.

047 **media lunară a temeperaturilor maxime**

mean monthly maximum temperature;
moyenne des températures maximales mensuelles;
monatlich Mittelmaximum der Temperatur;
a maximum hőmérséklet havi átlaga;
средная месячная максимальная температура;
temperatura máxima media mensual;

media *temperaturilor maxime lunare* înregistrate într'o lună calendaristică dintr'o perioadă determinată de mai mulţi ani consecutivi.
(OMM M 0390)

048 **media lunară a temperaturilor minime**

mean monthly mínimum temperature;
moyenne des températures minimales mensuelles;

monatliche Mittelminimum der Temperatur;
a mínimum hőmérséklet havi átlaga;
средняя месячная минимальная температура;
temperatura mínima media mensual;

media *temperaturilor minime lunare* înregistrate în cursul unei luni calendaristice specificate, pe parcursul unei perioade determinate de mai mulți ani consecutivi.
(OMM M 0400)

049 **media pătratică**
square mean;
moyenne carrée;
quadratische (quadraten) Mittel;
négyzetáltag;
квадрическая среднее;
media cuadrado;

valoare care reprezintă radicalul din suma pătratelor valorilor dintr'un şir raportată la numărul total de valori: $a = \sqrt{a_1^2 \div a_2^2 \div a_3^2 \div ... a_n^2 / n}$.
(Dmet man)

050 **media lunară a temperaturilor maxime zilnice dintr'o lună/**temperatura maximă zilnică medie lunară
mean daily máximum temperatura for a month;
température maximale quotidienne moyenne mensuelle;
Mittelwert der Täglichmaximumtemperatur für ein Monat;
hőmérséklet napi közepes maximuma/napi maximumok havi közepe, ~ ~ átlaga;
средняя суточная максимальная температура за месяц;
temperatura máxima diaria media en un mes;

media *temperaturilor maxime zilnice* înregistrate într'o lună specificată dintr'un an sau dintr'o perioadă de mai mulți ani consecutivi.
(OMM M 0340)

051 **media temperaturilor minime zilnice dintr'o lună**
mean daily minimum temperature for a month ;
température minimale quotidienne moyenne mensuelle;

Mittelwert der Tagesmaximumtemperatur fur ein Monat;
napi minimumok havi közepe/~ minimumok átlaga;
средняя суточная минимальная температура за месяц;
temperatura mínima diaria media en un mes;

media *temperaturilor minime zilnice* observate în cursul unei luni calendaristice dintr'un an specificat sau dintr'o perioadă determinată de mai mulți ani consecutivi.
(OMM M 0350)

052 **medie/**valoare medie
average value/mean value ;
valeur moyenne ;
Durckschnitt/Durckschnittswert, Mittelwert, Mittel ;
átlagérték/középérték ;
усредненная величина/среднее, среднее значение;
valor promedio/valor medio;

media aritmetică *(m)* a unui număr *(n)* de valori $(x_1, x_2,\ldots,x_n)$ exprimată prin relația: $m = \Sigma x_i / n$.
(OMM A 3420)

053 **medie aritmetică**
arithmetic mean;
moyenne arithmétique;
arithmetische Mittel/~ Wert;
számtani középérték/számtani középarányos ;
аритметическое среднее;
media aritmético;

valoarea $\bar{a}$ rezultată din suma algebrică a unui şir de valori împărțită la numărul termenilor din şirul respectiv: $\bar{a} = a_1 \pm a_2 \pm a_3 \pm .... \pm a_n / n$; în prelucrările de date meteorologice se obțin medii orare, zilnice, pentadice, decadice, lunare, anuale şi plurianuale.
(Dmet M 25)

054 **medie empirică**
empirical mean;
moyenne empirique;
empirisch Mittelwert;

empirikus középérték;
эмпирическое среднее (значение);
media empírico;

aprecierea valorii aşteptate pe baza elemntelor observate ξ care pot fi şi elemente meteorologice; este formată din elemente de timp ξ_1, ξ_2, ξ_3….ξ_n reprezentând o medie temporală sau, pentru elemente aleatoare, o medie de ansamblu; se determină conform relației: $\bar{\xi}_n = 1/n \sum_{k=1}^{n} \xi_k$
(Dmag E 114)

055 **medie geometrică**
geometric mean ;
moyenne géométrique/moyenne proportionnelle ;
geometrisch Mittel ;
mértani középarányos ;
геометрическое среднее/средняя геометсическая;
media geométrico **;**

valoarea *a* reprezentă radicalul de ordinul *n* din produsul valorilor dintr'un şir dat (a_1, a_2,……a_n): $a = \sqrt[n]{a_1 \cdot a_2 \cdot a_3 ..... \cdot a_n}$.
(Dmet man)-

056 **medii glisante**/~mobile, ~ încălecate
moving averages/overlaping ~, running means;
moyennes mobiles/~ chevauchantes;
übergreifende Mittel/gleitende Mittelwert;
csúszóáltag/mozgóközepek;
скользящие средние/перекрывающие ~;
medias móviles/~ acabalgadas;

serie de medii de *m* termeni consecutivi luați dintr'o serie cronologică de *n* termeni, primul din termenii *m* consecutivi fiind succesiv primul termen al seriei cronologice date, apoi al doilea şi aşa mai departe până la termenul (*n*-*m*+1).
(OMM M 2140)

057 **medii încălecate**
vezi M 056 medii glisante.

058 **medii mobile**

vezi M 056 medii glisante.

059 **medii ponderate**

weighted averages;
moyenne pondérées;
gewogenes Mittel/gewogener Mittelwert;
súlyozott középérték;
взвешенние средние;
medias ponderadas;

procedură de filtraj statistic folosită pentru netezirea seriilor temporale calculând o valoare medie în fiecare punct, plecând de la valori ponderate din punctul respectiv şi din mai multe puncte din jurul acestuia; procedeul nu este recomandabil atunci când coeficienţii sunt egali (neponderaţi). Se calculează folosind formula:

$$\overline{X}_w = \sum_{i=1}^{n} w_i x_i \cdot$$

(OMM W 0680)

060 **mediile unei perioade**

period averages;
moyennes d'une période;
Mittel die eine Periode;
periódus átlag;
средние за период;
medias de un período/promedio properíodo;

valorile medii ale datelor climatologice calculate pentru orice perioadă de cel puţin zece ani, care începe la 01 ianuarie al unui an al cărui număr se termină cu cifra 1 (de ex. 1901, 1911,…etc).
(OMM P 0330)

061 **mediocris (med)**

mediocris (med);
mediocris (med);
mediocris (med);
mediocris (med);
средние облака (med);
mediocris (med);

nor Cumulus cu extindere verticală moderată, ale cărui vârfuri prezintă protuberanțe relativ mici; raportul dintre extinderea orizontală şi cea verticală este aproximativ de 1/1.
(OMM M 0480)

062 **Membru OMM**
WMO Member;
Membre de l'OMM;
Mitglied der WMO;
MVSZ tag;
Член ВМО;
Miembro de la OMM;
stat, teritoriu sau grup de teritorii care au ratificat Convenția OMM sau au aderat la aceasta; condițiile ce trebuie îndeplinite pentru a deveni Membru la OMM sunt stabilite prin articolul 3 al Convenției, al cărei text este reprodus în publicația OMM nr. 15.
(OMM W 1340)

063 **menisc**
meniscus;
ménisque;
Meniskus;
meniszkusz;
мениск;
menisco;

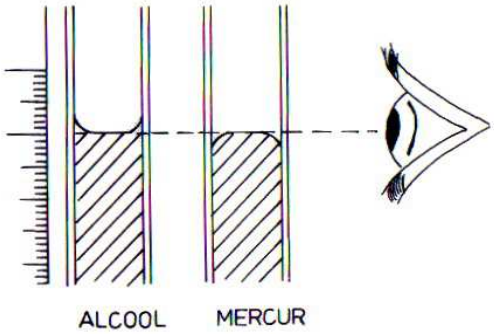

suprafața superioară concavă sau convexă a unui lichid dintr'un tub cilindric ; forma concavă este specifică lichidelor care udă pereții tubului, iar cea convexă celor care nu aderă la tub, aşa cum este meniscul mercurului din tubul barometric. Citirea corectă a valorii indicate de instrumentul respectiv se face privind tangent la concavitatea sau convexitatea meniscului respectiv.
(Dmet M 28)

064 **mesaj CLIMAT**
vezi C 221 CLIMAT

065 **mesaj de ameliorare**

improvement (weather) report ;
message d'amelioration (du temps) ;
verbessen Wetterbericht ;
enyhülési üzenet ;
сообщение улущение (погода);
mensaje de mejoramiento/~ de enmienda (del tiempo);

mesaj transmis de o stație meteorologică, în formă cifrată sau în limbaj clar, atunci când se observă îmbunătățirea condițiilor meteorologice specificate într'un mesaj de avertizare/agravare anterior.
(Dmet M 32)

066 **mesaj de avertizare**

worsening (weater) report/message;
message d'aggravation (du temps);
erschwerend (verschlimmerung) Wetterbericht;
riasztási üzenet;
сообщение ухудшение (погода);
mensaje de agravación (del tiempo);

mesaj transmis de o stație meteorologică, în formă cifrată sau în limbaj clar, atunci când se observă o înrăutățire a vremii sau/şi atunci când se observă atingerea sau depăşirea unui prag sau a unei limite periculoase pentru activități socio-economice şi în deosebi pentru navigația aeriană.
(Dmet M 31)

067 **mesaj de avertizare meteorologică pentru aeronautică**

vezi I 078 informație SIGMET

068 **mesaj de observație meteorologică**

meteorological report;
message d'observation météorologique;
meteorologisch Bericht;
meteorológiai jelentés;
метеорологическая сводка;
mensaje de observación meteorológica;

expunere, orală sau scrisă şi în limbaj clar sau cifrat, a condiţiilor meteorologice observate într'un moment dat şi într'un loc determinat.
(OMM M 1110)

069 **mesaj meteorologic**
meteorological message;
message météorologique/~ d'observation ~;
meteorologisch Nachricht/~ Bericht;
meteorológiai híradás/~ jelentés;
метеорологцческое сообщение;
mensaje meteorológico;
orice *buletin meteorologic* precedat de un preambul preliminar şi urmat de semnale de sfârşit de mesaj. Reprezintă conţinutul sau rezumatul sintetic al unei observaţii asupra stării reale a vremii sau numai asupra anumitor parametri ori elemente meteorologice, ori al unui sondaj meteorologic efectuat la termen fix sau ocazional în regim expediţionar ; forma cea mai utilizată este cea cifrată.
(OMM M 1020, Dmet M 33)

070 **mesaj sinoptic**
synoptic report;
mesage d'observation synoptique;
synoptische Bericht;
szinoptikus jelentés;
синоптическая сводка;
informe sinóptico;
mesaj de observaţie meteorologică folosit în *meteorologia sinoptică.*
(OMM S 4020)

071 **METAR**
METAR/**Met**eorological **A**irborn **R**eport);
METAR;
METAR;
METAR;
METAR;
METAR;

formă de cod şi denumire pentru mesajele de observații meteorologice regulate pentru aeronautică.
(OMM M 0830)

072 **metamorfoza zăpezii**
metamorphosis of snow;
métamorphose de la neige;
Schneemetamorphose;
hóátalakulás;
метаморфозия снега;
metamorfosis de la nieve;
procesele care transformă zăpada proaspătă într'o masă compactă, care poate atinge duritatea şi densitatea gheții.
(OMM M 0820)

073 **meteor**
meteor;
météore;
Meteor;
meteor;
метеор;
meteoro;
în meteorologie, denumire generică pentru orice fenomen meteorologic observat în atmosferă sau la suprafața terestră, cu excepția norilor, care poate fi o suspensie de particule în aer, o precipitație sau o depunere de particule solide ori lichide, apoase ori neapoase, sau un fenomen de natură optică ori electrică.
(OMM M 0840, Dmet M 53)

074 **METEOR**
METEOR;
METEOR;
METEOR;
METEOR;
METEOP/METEOR;
METEOR;
denumire dată seriilor de sateliți artificiali sovietici realizați în cadrul sistemului METEOR de fosta URSS pe baza sateliților

COSMOS 144 şi 154, folosiți pentru realizarea, înregistrarea şi transmiterea de imagini TV ale maselor noroase şi măsurători în infraroşu ale radiației terestre ; prima serie a început cu METEOR 1 lansat în 1969, iar a doua serie cu METEOR 2 în 1975.
(Dmag M 143)

075 **meteorograf**
meteorograph;
météorographe;
Meteorograph;
meteorográf;
метеорограф;
meteorografo;
instrument care înregistrează simultan mai multe elemente meteorologice pe aceeaşi diagramă ; a fost intens folosit în aviosondaje.
(OMM M 0870)

076 **meteorograf cu aspirație**
aspiration meteorograph;
météorograph à aspiration;
Aspirationsmeteorograph;
szellőztettet meteorográf;
аспирационный метеорограф;
meteorógrafo de aspiración ;
instrument pentru înregistrarea continuă a două sau mai multor *elemente meteorologice*, care include şi un dispozitiv de ventilare a senzorilor prin aspirație.
(OMM A 2600)

077 **meteorogramă**
meteorogram;
météorogramme;
Meteorogramm;
meteorogram;
метеорограмма;
meteorograma;
înregistrare pe o diagramă realizată cu un *meteorograf*.

(OMM M 0860)

078 **meteorolog**
meteorologist;
météorologiste;
Meteoorologen/Wetterkundige;
meteorológus;
метеоролог;
meteorológo;
persoană consacrată profesional studiului sau practicării *meteorologiei.*
(OMM M 1220)

079 **meteorologie**
meteorology;
météorologie;
Meteorologie/Wetterkunde;
meteorológia;
метеорологиа;
meteorologia;
ştiinţă care se ocupă cu studiul atmosferei şi al fenomenelor care au loc în aceasta.
(OMM M 1230)

080 **meteorologie aeronautică**
aeronautical meteorology;
météorologie aéronautique;
Flugmeteorologie/aeronautische Meteorologie;
repülésmeteorológia;
авиационная метеорология;
meteorológia aeronáutica;
ramură specializată a meteorologiei aplicate, care se ocupă cu furnizarea de servicii specifice pentru aeronautică, respectiv pentru protecţia navigaţiei aeriene.
(OMM A 0860)

081 **meteorologie agricolă**
vezi A 108 agrometeorologie.

082 **meteorologie aplicată**
applied meteorology;
météorologie appliquée;
angewandte Meteorologie;
alkalmazott meteorológia;
прикладная метеорология;
meteorolgía aplicada ;
parte a meteorologiei care se referă la folosirea cunoştinţelor asupra atmosferei în interesul activităţilor socio-economice; specialităţile meteorologiei aplicate sunt, ca şi în cazul climatologiei, *meteorologia agricolă, meteorologia aeronautică şi marină, biometeorologia, etc.*
(OMM A 2290)

083 **meteorologie dinamică**
dynamic meteorology;
météorologie dynamique;
dynamische Meteorologie;
dinamikus meteorológia;
динамическая метеорология;
meteorología dinámica;
ramură a meteorologiei teoretice care se ocupă cu studiul dinamicii (mecanică, termodinamică) atmosferei terestre.
(OMM D 1540)

084 **meteorologie experimentală**
experimental meteorology ;
météorologie expérimentale ;
erfahrung Meteorologie/mässig Wetterkunde ;
kísérleti meteorológia;
экспериментальная метеорология;
meteorologia experimental;
ramură a meteorologiei care se ocupă cu studiul proceselor şi fenomenelor atmosferice pe baza experimentelor în laborator şi pe teren.
(OMM E 1280)

085 **meteorologie fizică**
vezi F 033 fizica atmosferei
086 **meteorologie forestieră**
vezi M 095 meteorologie silvică

087 **meteorologie industrială**
industrial meteorology;
météorologie industrielle;
industrielle Meteorologie;
ipari meteorológia;
промышленная метеорология
meteorología industrial;
ramură a meteorologiei care se ocupă cu studiul impactului condițiilor meteorologice asupra activităților industriale, şi respectiv impactul acestora asupra atmosferei şi implicit asupra vremii.
(OMM I 0410)

088 **meteorologie marină**/meteorologie oceanică
maritime meteorology/marine ~. oceanic ~;
météorologie maritime/~ océanique;
maritime Meteorologie/Meereswetterkunde;
tengerészeti meteorológia;
морская метеорология/океаническая ~;
meteorología maritima/~ oceánica;
1. prestare de servicii meteorologice pentru activitățile maritime (meteorologie maritimă propriuzisă);
2. studiul interacțiunilor dintre mare/ocean şi atmosferă (meteorologie oceanică).
(OMM M 0170, M 0210)

089 **meteorologie medicală**
medical meteorology;
météorologie médicale;
ärtzlich Meteorologie;
tengerészeti meteorológia;
медицинская метеорология;
climatologia médica;

ramură a meteorologiei care se ocupă cu studiul influenței factorilor meteorologici asupra sănătății ființelor umane.
(OMM M 0470)

090 **meteorologie montană**
mountain meteorology;
météorologie des montagnes;
Gebirgesmeteorologie/Wetterkunde den Bergen;
hegyvidéki meteorológia;
горная метеорология;
meteorología montana;
ramură aplicativă a meteorologiei care se ocupă cu studiul interdependenței dintre munți şi procesele atmosferice mezo- şi macroscalare, inclusiv al fenomenelor locale specifice zonei montane şi al influenței acestora asupra activităților turistico-economice din zona montană.
(Dmet M 38)

091 **meteorologie oceanică**
vezi M 088 meteorologie marină

092 **meteorologie radar**
radar meteorology;
météorologie radar;
Radarmeteorologie;
radarmeteorológia;
радиолокационная метеорология;
meteorología mediante radar;
1. ramură a meteorologiei care se ocupă cu studiul difuziei undelor radar prin toate tipurile de fenomene atmosferice;
2. folosirea radarului pentru observarea şi prognozarea meteorologică.
(OMM R 0070)

093 **meteorologie radioelectrică**
vezi R 083 radiometeorologie.

094 **meteorologie satelitară**/meteorologie spațială
satellite meteorology/space ~;

météorologie satellitaire/~ spatiale;
Satellitenmeteorologie/Raummeteorologie;
műhold-meteorológia/kozmikus ~;
спутниковая метеорология/космическая ~;
meteorología por satélite/~ espacial;

ramură a meteorologiei care se ocupă cu studiul proprietăților şi al componentelor atmosferice pe baza datelor şi măsurătorilor efectuate de sus în jos (imagini şi măsurători de radiație în diferite benzi spectrale), de instrumentele şi senzorii îmbarcați pe paltforme spațiale (sateliți artificiali, navete, stații orbitale circumterestre).
(OMM S 0110, S 2180)

095 **meteorologie silvică**/meteorologie forestieră
forest meteorology;
météorologie forestière;
Forstwetterkunde/Meteorologie der Forst;
erdészeti meteorlógia/erdőmeteorológia;
лесная метеорология;
meteorología forestal;

ramură a meteorologiei aplicate care se ocupă cu studiul interacțiunii pădure-atmosferă, respectiv al influenței condițiilor de vreme şi climă asupra dezvoltării vegetației forestiere şi asupra apariției şi răspândirii dăunătorilor silvici.
(OMM F 0880, Dmet M 47)

096 **meteorologie sinoptică**
synoptic meteorology;
météorologie synoptique/synoptique;
synoptische Meteorologie/Synoptik;
szinoptikus meteorológia/színoptika;
синоптическая метеорология/синоптика;
meteorlogía sinóptica;

studiul condițiilor meteorologice dintr'o zonă geografică mare, pe baza hărților pe care sunt înscrise observații sinoptice, în vederea analizei şi prognozei/prevederii timpului.
(OMM S 4000)

097 **meteorologie spațială**
vezi M 094 meteorologie satelitară

098 **meteorologie teoretică**
theoretical meteorology;
météorologie théorique;
theoretische Meteorologie;
elméleti meteorológia;
теоретическая метеорология;
meteorología teórica;
studiul fenomenelor atmosferice cu ajutorul teoriilor ştiinţifice. (OMM T 0420)

099 **meteorologie tropicală**
tropical meteorology;
météorologie tropicale;
tropische Meteorologie;
trópusi meteorológia;
тропическая метеорология;
meteorologia tropical;
meteorologia regiunilor din zona tropicală, delimitată de latitudinile $23,5^0$ N şi $23,5^0$S. (OMM T 1560)

100 **meteoropatologie**
meteoropathology;
météoropathologie;
Meteoropathologie;
meteoropatológia;
метеоропатология;
meteoropatología/patología meteorológica;
ramură a meteorologiei care se ocupă cu studiul relaţiilor dintre maladii şi fluctuaţiile stării timpului. (OMM M 1240)

101 **metoda analogiilor**
analogue method;
méthode des analogues;
Analogiemethode;

analógia-módszer;
метод аналогов;
método anlógico;

metodă de prevedere/prognoză bazată pe ipoteza că o situație sinoptică poate evolua în acelaşi fel cum a mai evoluat şi în alte situații similare din trecut.
(OMM A 1750)

102 **metoda aproximațiilor succesive**
method of succesive approximations;
méthode des approximations succesives;
Verfahren die sukzessive Annäherunge;
fokozatos megközelítések módszere;
метод последовательных приближений;
método de las aproximaciónes succesivos;

metodă de rezolvare a unei ecuații sau a unui sistem de ecuații prin calcularea unei noi aproximații plecând de la precedenta, procedeu prin care discordanța dintre soluțiile succesive şi cea reală scade sistematic. Este folosită în rularea modelelor numerice de analiză şi prognoză numerică.
(Dmet.man)

103 **metoda bilanțului apei**
water balance method;
méthode de bilan hydrique (hydrologique);
Wasserbilanz Methode/Wasserhaushalt ~ ;
vízháztartás módszer/vízmérleg ~;
метод воднова баланса;
método del balance hídrico;

metodă de determinare a evaporației de pe suprafața solului pentru o perioadă mai mare de timp (peste o lună), folosită în regiunile cu rețea hidrografică redusă şi cu regimul precipitațiilor sărac; cantitatea de apă evaporată E este determinată în funcție de umezeala solului (w_1-w_2) din intervalul considerat şi de cantitatea de precipitații R, conform relației: $E = (w_1\text{-}w_2) + R$.
(Dmet.man)

104 **metoda C_{14}/**metoda datării cu carbon$_{14}$
vezi D 002 datarea cu radiocarbon.

105 **metoda diferențelor finite**
finite-difference method;
méthode des différences finies;
Differenzenmethode;
végesdifferencia-módszer;
конечно-разностный метод/метод конечных разностей ;
método de las diferencias finitas;
reprezentarea derivatei unei variabile continue prin diferența dintre valorile din două puncte separate pe o grilă printr'o distanță determinată mică dar finită.
(OMM F 0310)

106 **metoda Monte Carlo**
Monte-Carlo method;
méthode Monte-Carlo;
Monte-Carlo Verfahren;
Monte-Carlo módszer;
метод Монте-Карло;
método de Monte Carlo;
metodă de calcul care foloseşte numere sau secvențe aleatoare de numere pentru rezolvarea unei probleme numerice dificil de rezolvat printr'o metodă cu caracter integral numeric.
(OMM M 1960)

107 **metoda particulei**
parcel method;
méthode de la particule;
Partikelmethode;
részecskemódszer;
метод частицы;
método de la partícula;
metodă în care starea de stabilitate hidrostatică a atmosferei este analizată în funcție de deplasarea verticală a unei particule de aer, mediul înconjurător fiind presupus a fi în repaus.
(OMM P 0100)

108 **metoda perturbațiilor**
perturbation method/method of (small) ~;
méthode des perturbations;
Störungsmethode;
perturbációs módszer;
метод возмущений;
método de las perturbaciones;
metodă prin care se obține o soluție aproximată a ecuațiilor de mişcare atmosferică prin suprapunerea unei perturbații slabe la un regim staționar.
(OMM P 0450)

109 **metoda punctului de rouă**
dew-point method;
méthode de point de rosée;
Taupunktmethode;
harmatpont módszer;
метод точки росы;
método del punto de rocío;
metodă de determinare a umezelii aerului care foloseşte valoarea temperaturii la care începe condensarea în aerul respectiv (τ), obținută prin răcirea unei suprafețe metalice; ceilalți parametri ai umidității sunt calculați în continuare pe baza temperaturii aerului şi a punctului de rouă.
(Dmet M 53)

110 **metoda radiocarbonului**
vezi D 002 datarea cu radiocarbon.

111 **metoda relaxării**
relaxation method;
méthode de relaxation;
Relaxationsmethode ;
relaxáció módszer;
метод релаксации;
método de relajación;

tehnică iterativă pentru rezolvarea prin diferențe finite a ecuațiilor cu derivate parțiale eliptice supuse condițiil;or la limită, în care eroarea este sistematic redusă în fiecare punct de grilă succesiv.
(OMM R 1560)

112 **metoda sinoptică**
synoptic method;
méthode synoptique;
synoptische Methode;
szinoptikus módszer;
синоптический метод;
método sinóptico;
metodă de analiză şi/sau prevedere/prognoză a proceselor atmosferice la scară mare, precum şi a stării vremii pe spații mari, cu ajutorul hărților sinoptice de bază şi a celor auxiliare (diagrame aerologice, secțiuni verticale, hărți individuale ale diferitelor câmpuri ca de exemplu al temperaturii, al tendinței, etc) ; din punct de vedere istoric, s-au consemnat de-a lungul timpului diferite variante ale acestei metode ca metoda izobarică, metoda izalobarică (franceză), metoda frontologică, cele mai recente fiind metodele numerice de prognoză.
(Dmet. man)

113 **metoda stratului**
slice method;
méthode de la tranche;
Schichtenmethode;
rétegmódszer;
метод слоя;
método del estrato;
formă perfecționată a *metodei particulei* în care se ține cont de perturbarea mediului cauzată de deplasarea unei mase mici de aer.
(OMM S 1320)

114 **metoda traiectoriilor**
trajectoryies method/tracks ~;
méthode des trajectoires;
Trjektories-methode/Bahn ~;

pályás módszer;
метод траекторий;
método de los trayectorias;

metodă de realizare a unor hărți izobarice probabile de altitudine sau de topografie barică prin detrminarea teoretică a parametrilor vântului la nivelele respective.
(Dmet. man)

115 **metodă de analiză a înălțimii suprafețelor izobarice**
height analysis method;
analyse par surfaced isobares;
Analysenmethode des isobarische Flächehöhe/ Analysenverfahren Gleichdrukflächehöhe;
magasság analízis módszer;
метод анализа высот изобарическцх поверхностей;
método para el análisis de isohipsas;

procedură folosită pentru analizarea şi supravegherea comportamentului atmosferei, bazată pe studiul *înălțimii* nivelelor de presiune constantă.
(OMM H 0440)

116 **metodă de măsurare a înălțimii norilor**
cloud height meassurement method;
méthode de mesure de la hauteur des nuages;
Höhemeßverfahren der Wolken;
felhőmagasság mérési módszer;
методы измерения высоты облаков;
método de medida de la altura de las nubes;

metode optice, electronice, etc, care permit măsurarea înălțimii bazei sau a vârfului unui nor.
(OMM C 1650)

117 **metodă de prevedere (prognoză) perfectă**
perfect prognosis method;
méthode de la prévision parfaite;
vollkommen Vorhersagemethode;
tökéletes-előrejelzés módszer;
метод совершеного прогноза;

método de la predicción perfecta;

metodă de prevedere bazată pe relații statistice, obținute pe o perioadă lungă, între valorile observate ale unui predictant şi variabile selecționate previzibile cu un model numeric; relația este astfel aplicată valorilor prevăzute ale variabilelor selecționate pentru a obține prevederea valorilor predictantului.
(OMM P 0300)

118 **metodă semiimplicită**

semi-implicit method;
méthode semi-implicite;
halbimplizit Methode;
szemi-implicit módszer;
полунеявный метод;
método semiimplícito;

metodă de integrare numerică în care derivatele în raport cu timpul, asociate undelor cele mai rapide, sunt calculate prin retrodiferențiere (implicit), în timp ce celelalte derivate sunt calculate prin diferențiere spre înainte sau centrată (explicit); astfel, se pot utiliza paşi de timp mai lungi decât în metodele total explicite.
(OMM S 0720)

119 **metru dinamic**

vezi M 120 metru geodinamic

120 **metru geodinamic**/metru dinamic

geodynamic metre/dynamic metre;
mètre geodynamique/mètre dynamique;
dynamische Meter;
geodinamikai méter;
геодинамический метр/динамический метр;
metro geodinámico/metro dinámico;

unitate de măsură a înălțimii în atmosferă, folosită mai rar în prezent; numeric este egal cu lucrul mecanic necesar pentru ridicarea unității de masă la o înălțime de 1 metru, în condițiile unei gravitații egală cu 9,8 m/s. Se poate determina conform relației:

$H = 1/9{,}8 \int_0^z g\,dz = gz/9{,}8$, unde g este accelerația gravitației în m/s şi z este înălțimea geometrică în metri. Un metru dinamic este egal cu 1,02 metru geopotențial.
(OMM G 0210, D 1550)

121 **mezoanaliză**
vezi A 182 analiză la mezoscară

122 **mezoclimat**
mesoclimate;
mésoclimat;
Mesoklima;
mezoklíma;
мезоклимат;
mesoclima;
climatul unei regiuni naturale de mică extindere, ca de exemplu o vale, pădure, plantație sau parc.
(OMM M 0680)

123 **mezoclimatologie**
mesoclimatology;
mésoclimatologie;
Mesoklimatologie;
mesoklimatológia;
мезоклиматология;
mesoclimatología;
ramură a climatologiei care se ocupă cu studiul *mezoclimatelor*.
(OMM M 0690)

124 **mezojet**
mesojet;
mésojet;
Mesojet/Mesostrahlström;
mezojet;
мезоструя;
mesochorro;
curent jet a cărui extindere spațială este sub dimensiunile scării sinoptice.

(OMM M 0700)

125 **mezometeorologie**
mesometeorology;
mésométéorologie;
Mesometeorologie;
mezometeorológia;
мезометеоролгия;
mesometeorologia;
ramură a meteorologiei care se ocupă cu studiul condițiilor la mezoscară dintr'o regiune, care se poate extinde de la câțiva kilometri pătrați până la câteva zeci de kilometri pătrați.
(OMM M 0710)

126 **mezopauza**
mesopause;
mésopause;
Mesopause;
mezopauza;
мезопауза;
mesopausa;
limita superioară a *mezosferei* situată aproximativ între 80 – 85 km înălțime.
(OMM M 0720)

127 **mezopik**/mezocimă
mesopeak;
mésocime;
Mesopik;
mezopik;
мезопик;
mesocima;
termen scos din uz, folosit anterior de unii oameni de ştiinţă pentru desemnarea limitei superioare a stratului de inversiune, situat la aproximativ 50–55 km (*stratopauza).*
(OMM M 0730)

128 **mezoscară**

mesoscale;
méso-échelle/échelle moyenne;
Mesoskala;
mezoskála;
мезомаштаб;
mesoescala;

domeniu din atmosfera inferioară care se întinde pe orizontală de la câțva km până la câteva zeci de km şi pe verticală de la nivelul solului până la limita stratului de frecare.

(OMM M 0740)

129 **mezosferă**

mesosphere;
mésosphère;
Mesosphäre;
mezoszféra;
мезосфера;
mesosfera;

regiune a atmosferei terestre delimitată de *stratopauză* şi *mezopauză,* în care temperatura scade în general cu altitudinea.

(OMM M 0770)

130 **microbarograf/**microbarovariograf, barograf cu scară deschisă

microbarograph/microbarovariograph, open-scale barograph;
microbarographe/microbarovariograph, barographe à grande échelle;
Mikrobarograph ;
mikrobarográf ;
микробарограф/микробаровариограф, барограф с открытой шкалой;
microbarógrafo/microbarovariógrafo, barógrafo de escala abierta;

barometru foarte sensibil folosit pentru înregistrarea continuă , pe o diagramă cu scară mare, a variațiilor presiunii cu perioadă scurtă, ca de exemplu cele produse în timpul rafalelor puternice sau la trecerea unei linii de gren; scara diagramei nu are notații valorice astfel că

peniţa inscriptoare poate fi aranjată corespunzător ca să prindă toate variaţiile în cadrul barogramei, operatorul având obligaţia să noteze cel puţin valoarea presiunii de la care s-a început înregistrarea. În egală măsură, aparatul poate fi folosit şi pentru urmărirea tendinţei reale a presiunii în cazul variaţiilor slabe ale acesteia. De regulă, senzorul barografului este constituit dintr'un set de capsule aneroide închise într'o carcasă ermetică prevăzută cu un dispozitiv de pătrundere controlată a aerului din exterior.
(OMM M 1280,M 1290, Dmet 61-62)

131 **microbarogramă**
microbarogram;
microbarogramme;
Mikrobarogramm;
mikrobarogram;
микробарограмма;
microbarograma;
diagramă înregistrată de un *microbarograf* sau de un *microbarovariograf.*
(OMM M 1270)

132 **microbarovariograf**
vezi M 130 microbarograf

133 **microclimat**
microclimate;
microclimat;
Mikroklima;
mikroklíma;
микроклимат;
microclima;
structură climatică fină a stratului de aer care se extinde de la suprafaţa terestră până la o înălţime la care efectele datorate caracterului suprafeţei subiacente nu mai pot fi decelate pe fondul climatului general.
(OMM M 1310)

134 **microclimatologie**

microclimatology;
microclimatologie;
Mikroklimatologie;
mikroklimatológia;
микроклиматология;
microclimatología;

ramură a climatologiei care se ocupă cu studiul *microclimatului,* inclusiv cu studiul profilelor de temperatură, umiditate şi vânt în stratul inferior de aer, al efectului vegetației şi al pădurilor de protecție, precum şi al efectului modificator al clădirilor şi al oraşelor.
(OMM M 1320)

135 **microfizica norilor**

cloud microphysics;
microphysique des nuages;
Mikrophysik der Wolken/Wolkenmikrophysik;
felhő-mikrofizika;
микрофизика облаков;
microfísica de las nubes;

ramură a fizicii atmosferei care se ocupă cu studiul proceselor ce conduc la formarea particulelor individuale de nor şi de precipitații.
(OMM C 1710)

136 **micrometeorologie**

micrometeorology;
micrométéorologie;
Mikrometeorologie;
mikrometeorológia;
микрометеорология;
micrometeorología;

ramură a meteorologiei care se ocupă cu studiul condițiilor meteorologice la scară mică ce presupune, în general, măsurători fine în apropierea suprafeței suprafeței terestre, pe perioade scurte de timp şi pe suprafețe mici.
(OMM M 1330)

137 **micropluviometru/**ombrometru
micropluviometer/ombrometer;
micropluviomètre/ombromètre;
Mikropluviometer;
csapadéknyomíró;
микроплювиометр/омбометр;
micropluvió metro/ombrómetro;
instrument care măsoară precipitațiile foarte slabe cantitativ, care nu pot fi măsurate cu un *pluviometru* ordinar.
(OMM M 1340)

138 **microrafală**
microburst ;
microchasse d'air descendente/microrafale ~ ;
Mikrostoß/Mikro(wind)bö;
mikrolökés;
микропорыв;
descenso violento del aire en área restringida;
rafală descendentă de mică extindere laterală, de aproximativ 1-4 km şi de scurtă durată, care se produce sub parte anterioară a norilor *Cumulonimbus* bine dezvoltați, cu puțin timp înainte de începerea unei averse.

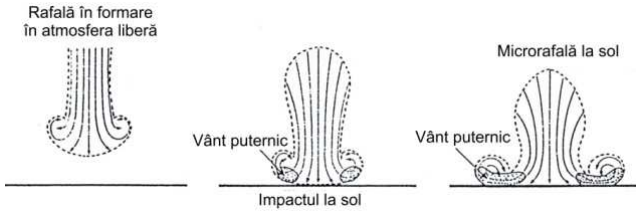

(OMM M 1300)

139 **microscară**
microscale;
micro-échelle;
Mikroskala;
mikroskála;
микромасштаб;
microescala;
în meteorologie, dimensiunile unui strat atmosferic care se întinde pe orizontală de la câțiva centimetri până la câțiva km şi pe verticală de la suprafața solului până la aproximativ 100 metri, înălțime de la care suprafața terestră îşi pierde influența imediată în *stratul limită de suprafață.*

(OMM M 1350)

140 **microstructura norului**

cloud microstructure;
microstructure d'un nuage;
Mikrostruktur dem Wolke/Gewolkemikrostruktur;
a felhő mikroszerkezete;
микроструктура облаков;
microestructura de las nubes;

aspectele microscopice ale norilor care definesc structura de ansamblu a unui nor, ca de exemplu concentrația picăturelelor de apă pe unitatea de volum, morfologia cristalelor de gheață şi distribuția dimensiunii particulelor noroase componente.
(OMM C 1720)

141 **microturbulență**

microturbulence;
microturbulence;
Mikroturbulenz;
mikroturbulencia;
микротурбулентность;
microturbulencia;

turbulență la scară mică, adică amestecul proprietăților şi constituenților atmosferici prin turbioane mai mici de un metru.
(OMM M 1370)

142 **microvariația presiunii**

microvariation of pressure;
microvariation de pression;
Mikroveränderung der Luftdruck;
nyomásmikrováltozat;
микроколебания давления;
microvariaciones de la presión;

variație foarte mică a presiunii aerului, decelabilă numai cu echipament ultrasensibil.
(OMM M 1380)

143 **migrator**

migratory;
migrateur;
wundernd;
vándor;
подвижная система;
migrador;

în meteorologie, termen care descrie un sistem mobil de presiune inclus în circulația de vest şi care se deplasează în general către est. (OMM M 1430)

144 **mila, 2~ engleză, 3~ geografică, 4~ marină**

mile; statute ~; geographical ~; seamile/nautical ~;
mille; ~ d'Angleterre; ~ géographique; ~ marin;
Meile; englische ~ ; Geographischermeile; Seemeile/ nautische~;
mérföld; angolmérföld; földrajzmérföld; mérföld/tengeri ~;
мила; английская ~; географическая ~; морская ~;
milla; ~ inglesa; ~ geográfica; ~ marina;

1. unitate de măsură pentru distanțe folosită în trecut pe scară largă, a cărei mărime a variat în timp şi de la o țară la alta; în prezent mai este folosită în Marea Britanie şi foste sau actuale colonii, S.U.A., având 1609,34m;
2. mila engleză egală cu 1609,3m, cunoscută şi sub denumirea de „mila terestră", echivalentă cu 5280 picioare (fts) sau 1760 yarzi;
3. mila geografică egală cu un minut de meridian; variază cu latitudinea şi este echivalentă cu 6078,8-$cos2\phi$ *fts*. 1852,2–9,5$cos2\phi$ *m*;
4. mila marină, aproximativ egală cu mila geografică la 50^0 latitudine; mila marină internațională este egală cu 1852m, însă în Anglia este echivalentă cu 6080 fts. respectiv 1853,184 m, iar în USA cu 6080,21 fts. adică 1853,248m.

(Dmet. man)

145 **milibar (mb)**

milibar (mb);

milibar (mb);
Milibar (mb);
milibar (mb);
милибар (mb);
milibar (mb);

unitate de presiune frecvent utilizată în meteorologie, egală cu 1000 dyne.cm^{-2} şi echivalentă cu ¾ mm Hg, respectiv 0,750062 mmHg în condiţii normale (t = 0^{0}C şi g = 980,665 cm/sec^2), iar în Sistemul Internaţional de măsuri (SI) cu 1 hecto Pascal (hPa).
(Dmet M 71)

146 **milimetru coloană de mercur**/mm Hg, torr
mercury milimeter/Hg mm, torr;
milimètre mercurique/mm Hg;
Quecksilbermilimeter/Hg mm;
higanymilliméter/Hg mm, torr;
милиметр ртутного столба;
milimetro de mercurio/mm Hg;

unitate de măsură pentru presiunea atmosferică legată de măsurarea acesteia cu barometrul cu mercur; reprezintă forţa cu care apasă pe unitatea de suprafaţă o coloană de mercur cu înălţimea de 1 m şi secţiunea de 10 mm, la o acceleraţie gravitaţională normală (la nivelul mediu al mării şi latitudine 45^0): 1 mm Hg = 1333.33.dyne.cm^{-2} = 4/3 mb ≅ 4/3 hPa. Această unitate de măsură mai poartă denumirea de torr în memoria lui Torriceli, realizatorul primului barometru cu mercur şi cel care a demonstrat prima dată cu aparatul său că presiunea aerului scade cu înălţimea.
(Dmag H 101)

147 **minim (barometric)**
vezi D 033 depresiune.

148 **minim izalobaric**
isallobaric low;
noyau de baisse de pression;
isallobarisch Minimumkern/~ Negativkern;
minimális nyomássüllyedés területe;
область падения давления;

núcleo isalóbarico de baja de la presión/baja isalobárica;

sistem de *izalobare* închise care conturează o zonă cu scădere maximă a presiunii atmosferice într'un interval de timp determinat.
(OMM I 1080)

149 **minimul biologic (de temperatură)**

biological (temperature) minimum;
minimum biologique (de température);
Biologischeminimum (der Temperatur);
biológiai (hőmérsékleti) minimum;
биологический минимум (температуры);
minimo biológico (de temperatura);

limita inferioară de temperatură care asigură vegetarea plantelor, specifică fiecărei faze de dezvoltare în parte.
(Dmet M 75)

150 **mintra**

mintra;
mintra;
Mintra;
mintra;
минтра;
mintra;

cea mai mare temperatură la o presiune dată, la care se poate forma o *trenă de condensare.*
(OMM M 1500)

151 **miraj**

mirage;
mirage;
Luftspiegelung/Fata Morgana;
légköri tükrözés;
мираж;
espejismo;

fenomen de refracție optică în atmosferă ce constă esențial în perceperea obiectelor îndepărtate sub formă de imagini stabile sau tremurătoare, drepte sau inversate, mărite sau micşorate pe verticală şi deplasate față de poziția lor reală; este generat de gradienții

verticali mari de temperatură în primele straturi de aer de deasupra solului.
(OMM M 1510)

152 **miraj emergent**
looming;
émergence;
Erhebung/Erweiterung des Horizonts;
felmagasodás;
поднятие горизонта;
espejismo emergente;
formă de *miraj* în care obiectele situate sub orizont sunt vizibile pe cer.
(OMM L 0870)

153 **miraj inferior**
inferior mirage/lower ~;
mirage inférieur;
untere Luftspiegelung/Spiegelung nach unten;
alsó tükrözés;
нижний мираж/низкий ~;
espejismo inferior;

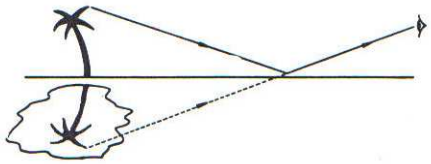

caz particular de *miraj* care se observă deasupra întinderilor de apă, deasupra uscatului, țărmurilor, şoselelor, etc, puternic încălzite de *insolație*, în care imaginea virtuală apare sub obiectul real.
(OMM I 0460)

154 **miraj superior**
superior mirage/upper ~;
mirage supérieur;
obere Luftspiegelung/Spiegelung nach oben ;
felső tükrozés;
верхный мкраж;
espejismo superior/~emergente;
imaginea unui obiect care se formează în atmosferă deasupra

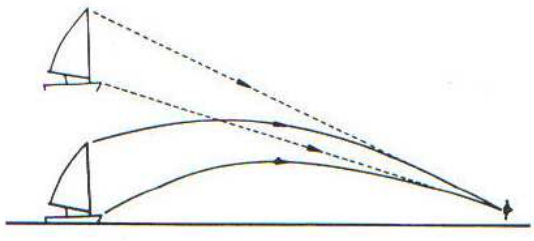

poziției lui reale, atunci când gradientul vertical de temperatură în apropierea solului este mai mic decât valoarea lui normală, în special în prezența unei invesiuni deasupra unui câmp de zăpadă, a unei mări reci, etc.
(OMM S 3590)

155 **Misiunea de cartografiere a capacității termice**
vezi S 010 satelit HCMM

156 **mistral**
mistral;
mistral;
Mistral;
misztrál;
мистраль;
mistral;
vânt puternic din nord, rece şi în general uscat, care suflă în rafale de-a lungul văii Ronului coborând până în golful Lion.
(OMM M 1530)

157 **mişcare ondulatorie/**propagarea undelor
wave motion/wave propagation;
mouvement ondulatoire/propagation des ondes;
Wellenbewegung/Welenferbreitung, Wellenfortpflanzung;
hullámmozgás/hullámterjedés;
волновое движение/~ распространение;
movimiento ondulatorio/propagación de las ondas;
proces prin care o perturbație situată într'un punct dintr'un mediu se propagă sau se deplasează într'alt punct mai îndepărtat de sursă, fără transport de material din mediul respectiv.
(OMM W 0340)

158 **mişcare turbionară**
eddy motion;
mouvement tourbillonaire;
Wirbelbewegung ;
örvénymozgás ;
вихревое движение;
movímiento remolinaro/~ por remolino ;

mişcare de rotație într'un fluid, în particular aerul atmosferic, în jurul unui centru sau ax oarecare; pentru emisfera nordică, mişcarea turbionară este considerată pozitivă atunci când se face în sensul invers de mişcare al acelor de ceas (sens ciclonic) şi negativă când se face în sensul acelor de ceas (sens anticiclonic).
(Dmet man)

159 **mlaştină barometrică**
flat low/shallow low;
marais barométrique;
gradientschwaches Gebiet/Barometersumpf;
sekély alacsony nyomás;
неглубокая депрессия/безградиентная зона;
pantano barométrica/baja poco profunda;
depresiune sau zonă cu presiune scăzută în care gradientul baric orizontal este slab.
(OMM F 0420)

160 **mm Hg**
vezi M 146 milimetru coloană mercur

161 **moara de câmp (electric)**
vezi V 022 variometru de câmp

162 **moară de vânt**
vezi T 247 turbină de vânt.

163 **Moazagotl/**nor în formă de barbă de țap
Moazagotl;
Moazagotl;
Moazagotl;
Moazagotl;
Моазаготл;
Moazagotl;
1. banc staționar de nori cirriformi care indică partea superioară a unui sistem de nori lenticulari, formați în partea de sub vânt a curenturlui de aer ce traversează Munții Sudeți; este un tip de *nori de foehn* ;

2. vânt puternic ce suflă peste o creastă, care determină formarea norilor de tip Moazagotl, agățați de vârfurile muntoase pe panta de sub vânt, denumiți de localnici şi “barbă de țap”.
(OMM M 1610)

164 **model adiabatic**
adiabatic model;
modèle adiabatique;
adiabatische Modell/~ Vorbild;
adiabatikus modell;
адиабатический модель;
modelo adiabatico;
model de atmosferă folosit în prevederea/prognoza numerica, în care se presupune că derularea proceselor atmosferice se face fără schimb de căldură cu mediul înconjurător (procese adiabatice).
(Dmet. man)

165 **model advectiv**
advective model;
modèle advective;
advektive Modell;
advektív modell;
адвективный модель;
modelo advectivo;
model de atmosferă teoretică folosit în prevederea/prognoza numerică, bazat pe “ipoteza advectivă” care presupune că toate variațiile temperaturii aerului sunt condiționate numai de procesele advective.
(Dmet. man)

166 **model ageostrofic**
ageostrophic model;
modèle agéostrophique;
ageostrophische Modell;
ageosztrófikus modell;
агеостроφическая модель;
modelo ageostrófico;

model de prevedere numerică ce ia în considerare componenta ageostrofică a vântului.
(OMM A 0930)

167 **model atmosferic**
atmospheric model;
modèle atmosphérique;
atmosphärische Modell;
légköri modell;
атмосферная модель;
modelo de la atmosfera**;**
descriere teoretică a atmosferei care dă o schemă simplificată a structurilor şi proceselor principale din aceasta, sub formă de diagrame reprezentative (conceptuale) si de ecuaţii matematice sau de aproximări numerice.
(OMM A 2870)

168 **model baroclin**
baroclinic model;
modèle barocline;
barokline Modell;
baroklin modell;
бароклинная модель;
modelo baroclínico;
atmosferă baroclină ipotetică simulată în procedura de prevedere/prognoză numerică; acest model ia în considerare structura termodinamică a atmosferei şi furnizează o prevedere pentru două sau mai multe niveluri, în funcţie de complexitatea cerută (model cu două sau mai multe niveluri, desfăşurate de regulă până la tropopauză).
(OMM B 0310)

169 **model barotrop**
barotropic model;
modèle barotrope;
barotropisch Modell;
barotrop modell;
баротропная модель;

modelo barotrópico;

model numeric de prognoză meteorologică bazat pe o *atmosferă barotropă* ipotetică, care nu ține seama de forfecările verticale ale vântului şi nici de gradienții orizontali de temperatură; folosirea unui asemenea model este limitativă pentru că nu se poate prevede dezvoltarea perturbațiilor prin transformarea energiei potențiale în energie cinetică, el furnizând numai o prevedere/prognoză pentru un singur nivel (în general la 500 hPa).
(OMM B 0550)

170 **model barotrop echivalent**

equivqlent barotrop model;
modéle barotrope équivalent;
äquivalent-barotropisch Modell;
ekvivalens-barotrop modell;
эквивалептная баротропная модель;
modelo barotrópico équivalente;

reprezentarea unei atmosfere ipotetice (virtuale) în care viteza vântului variază cu înălțimea, însă direcția vântului este constantă pe verticală la toate nivelurile, ceea ce conduce la un model bidimensional de atmosferă.
(OMM E 0920)

171 **model climatic**

climate model/climatic model;
modèle de climate/modèle climatique;
Klimamodell/klimatisch Modell ;
éghajlati modell ;
модель климата/климатическая модель;
modelo climatico;

1. reprezentare a *sistemului climatic* bazată pe ecuațiile matematice care guvernează comportarea diverselor componente ale sistemului şi care includ principalele procese fizice şi interacțiuni într'o formă ce se pretează la aproximare numerică, folosind în prezent calculatorul electronic; (OMM C 0870)
2. reprezentare simplificată a repartiției sau distribuției climatului global, sub formă de diagrame, de grafice sau sisteme de ecuații bazate pe anumite structuri sau procese cheie.

(OMM C 0020, C 1050)

172 **model cu grilă fină**
fine-mesh model;
modèle à maille fine;
Modell mit Feingitter;
finom felbontású modell;
модель с мелькой сеткой;
modelo de reticulo fino/~ de malla fina;
model de prevedere numerică a vremii care foloseşte o *grilă fină* , cu pasul mic.
(OMM F 0300)

173 **model cu grilă fină pentru arie limitată - LFM**
limited-fine-mesh model/LFM model;
modèle à maille fine pour zone limitée/modél LFM;
Feingittermodell fur Begrenztflächeninhalt/LFM Modell;
korlátos tartományú nagyfelbontású modell/LFM modell;
модель с мелкой сеткой для ограниченноиплощади/ модель ЛФМ;
modelo de retículo fino para un área limitado/modelo LFM;
model de prognoză numerică pentru o zonă limitată, de dimensiuni reduse, care foloseşte o grilă fină de puncte dese, cu pasul mic.
(OMM L 0440, L 0640)

174 **model cu mai multe niveluri**
multi-level model;
modèle à plusieurs niveaux;
Vielerhöhenlagemodell;
többszintű modell;
многоуровенная модель;
modelo de varios niveles;
model numeric de atmosferă care are mai mult de un nivel, de regulă cel puțin trei sau mai multe, care să descrie cât mai detaliat troposfera.
(OMM M 2180)

175 **model cvasigeostrofic**
quasi-geostrophic model;
modèle quasi géostrophique;
quasigeostrophische Modell/~ Vorbild;
kvázigeosztrófikus modell;
квазигеострофический модель/~ образец;
modelo casigeostrófico;
model de atmosferă folosit în prognoza/prevederea numerică, bazat pe aproximaţia cvasigeostrofică.
(Dmet man)

176 **model cvasinedivergent**
vezi M 177 model cvasisolenoidal

177 **model cvasisolenoidal/**model cvasinedivergent
quasi-solenoidal model/ quasinedivergent ~;
modèle quasi solenoïdal/~ quasi nondivergent;
quasisolenoidalisch Modell/quasinichtdivergent Vorbild;
kváziszolenoidikus modell;
квазисоленоидальный модель/нерасхожденый ~;
modelo casisolenoidalo;
model de atmosferă folosit în prognoza/prevederea numerică, în care componentele vântului sunt exprimate printr'o funcţie de curent ca în câmpul solenoidal; în ecuaţia turbionului care conţine divergenţă este presupus diferit de zero.
(Dmet. man)

178 **model de ciclon**
cyclone model;
modèle de cyclone;
Zyklonenmodell;
ciklonmodell;
модель циклона;
modelo de ciclón;
model matematic schematic, care reprezintă structura şi caracteristicile esenţiale ale *ciclonilor*.
(OMM C 3530)

179 **model de circulaţie**
circulation model;
modèle de circulation;
Zirkulationmodell ;
cirkulációs modell ;
модель циркуляции;
modelo de la circulación;
reprezentare simplificată a curentului atmosferic folosită pentru studierea principalelor lui caracteristici.
(OMM C 0630)

180 **model de Cumulus**
Cumulus model ;
modèle de Cumulus ;
Cumulusmodell ;
Cumulus-modell ;
модель кучевого облака;
modelo de Cumulus ;
model matematic de nor care schematizează şi parametrizează procesele termodinamice specifice formării şi dezvoltării norilor Cumulus.
(OMM C 3420)

181 **model de difuzie**
diffusion model;
modélle de diffusion;
Diffusionmodell;
diffúziós modell;
модель диффузии;
modelo de difusión;
ecuaţie(ii) dierenţială(e) care descrie(u) propagarea unei proprietăţi atmosferice sau a unei substanţe conţinută de aer, plecând de la sursa acesteia; este frecvent folosit în analizele şi studiile de poluare atmosferică.
(OMM D 0650)

182 **model de inundaţie**
vezi I 139 inundaţie de proiect

183 **model de nor**

cloud model;
modèle de nuage;
Wolkenmodell;
felhőmodell;
модель облаков;
modelo de nube;

reprezentare matematică a proceselor fizice şi dinamice asociate formării, dezvoltării şi disipării norilor.
(OMM C 1730)

184 **model de prevedere/prognoză numerică**

numerical forecasting model ;
modèle de prévision numérique ;
numerische Vorhersagemodell ;
numerikus előrejelzési modell ;
численная прогностическая модель;
modelo de predicción numérica/~ de pronóstico numérico;

metodă pentru obținerea prevederii/prognozei câmpurilor meteorologice pe calculator prin rezolvarea ecuațiilor de mişcare şi ale altor parametri fizici prin aplicarea repetată de operațiuni matematice simple.
(OMM N 0650)

185 **model de prevedere/prognoză pe arie limitată**

limited-area forecast model;
modèle de prévision sur zone limitée;
Vorhersagemodell fur Begrenztflächeninhalt;
korlátos területű előrejelési modell;
модель прогноза для ограниченной площади;
modelo de predicción para un área limitada;

model de prevedere/prognoză numerică proiectat pentru a produce prevederi/prognoze pentru o suprafață sau zonă geografică relativ mică, în comparație cu o emisferă terestră sau un continent; în general, rezoluția produsului este proporțional mai mare decât în cazul unui model emisferic.
(OMM L 0630)

186 **model de radiaţie**

radiation model;
modèle de rayonnement;
Strahlungsmodell;
sugárzási modell;
радиационная модель;
modelo de la radiación;

reprezentarea matematică, bazată pe teorie sau empirism, a transmisiei şi absorbţiei radiaţiei care traversează un mediu, aşa cum este atmosfera terestră.
(OMM R 0360)

187 **model de transcriere (a datelor meteo pe o hartă)**

plotting model/station ~;
modèlle de pointage;
Schriftmodell (die Datum an Wetterkarte);
felrajzolási séma;
схема нанесения данных (на синоптическую карту);
modelo de transcripción;

dispunere convenţională a elementelor meteorologice, de regulă din mesajele codificate, înscrise în jurul unui cerc care reprezintă poziţia unei staţii meteorologice pe o *hară sinoptică* (ca de exemplu schema Bjerknes, vezi Î 045).
(OMM P 0800)

188 **model diagnostic**

diagnostic model;
modéle diagnostique;
diagnostischE Modell;
diagnosztikai modell;
диагностическая модель;
modelo de diagnóstico;

ecuaţii aproximative, corespunzătoare pentru prelucrare pe un calculator, deduse din ecuaţiile dinamice, normal prin eliminarea derivatelor în raport cu timpul; un asemenea model permite calcularea variabilelor meteorologice care un sunt direct observabile, plecând de la observaţiile altor variabile sau deducerea mărimilor

care nu sunt calculate explicit într'un model de prognoză, plecând de la mărimile calculate.
(OMM D 0520)

189 **model emisferic**
hemispheric model;
modèle hémisphérique;
hemisphärische Modell;
hemiszférikus modell;
полушарная модель;
modelo hemisférico;
în meteorologie, model numeric de atmosferă care se extinde pe o emisferă întreagă, delimitat de ecuator.
(OMM H 0510)

190 **model filtrat**
filtered model;
modèle filtré;
filtriert Modell;
szűrt modell;
фильтрованная модель;
modelo filtrado;
în meteorologie, *model de prevedere numerică* bazat pe *ecuații filtrate.*
(OMM F 0250)

191 **model frontal**
frontal model;
modèle frontal;
Frontmodell;
front modell;
фронтальная модель;
modelo de frente;
reprezentare idealizată a distribuțiilor caracteristice ale temperaturii, norilor, vântului, etc., asociate unui front atmosferic.
(OMM F 1330)

192 **model global**

vezi M 203 modelul circulației generale.

193 **model hidrostatic**

hydrostatic model;
modèle hydrostatique;
hydrostatischE Modell;
hidrosztatikus modell;
гидростатическая модель;
modelo hidrostático;

model de atmosferă în care se aplică ipoteza hidrostatică.
(OMM H 1040)

194 **model nefiltrat**

unfiltered model;
modèl non filtré;
ungefiltert Modell;
szűrés nélküli modell/filtrálatlan modell;
нефильтрированная модель;
modelo no filtrado;

model numeric în care nu s-au eliminat (prin filtrare) mecanismele fizice de mare frecvență (unde acustice şi de gravitație), ceea ce determină instabilitate în calcule.
(OMM U 0070)

195 **model numeric operativ**

operational numerical model;
modèle numérique opérationnel;
operativnumerische Modell;
operatív numerikus modell;
оператцвная численная модель;
modelo numérico operatív;

model numeric folosit în mod curent pentru prevederea/prognoza de rutină, în contrast cu un model folosit numai pentru simulare numerică sau cu un model în curs de dezvoltare.
(OMM O 0250)

196 **model politrop**

polytropic model;
modèle polytrope;
Polytropemodell;
politropmodell ;
политропная модель;
modelo politrópico ;

model de atmosferă folosit în prevederea/prognoza numerică, conceput de Kibeli în 1940, în care se presupune că atmosfera este politropă, procesele atmosferice sunt adiabatice şi cvasistatice, iar vântul este considerat geostrofic; limita inferioară a acestui tip de atmosferă este considerată la nivelul stratului de frecare, iar tropopauza are aceleaşi particularități. Din ecuațiile inițiale ale hidrodinamicii şi termodinamicii, în condițiile acestor aproximări se obține un sistem de două ecuații pentru T şi p, care poate fi rezolvat prin derivate în raport cu timpul şi prin metoda aproximațiilor succesive.

(Dmet.man)

197 **model solenoidal**

solenoidal model;
modèle solenoïdale;
Solenoidschemodell;
szolenoidikusmodell;
соленоидальная модель;
modelo solenoidalo;

model de atmosferă teoretică folosit în prevederea/prognoza numerică, în care se presupune că mişcarea este nedivergentă, conform relației: $\delta u/\delta v + \delta\varphi/\delta x = 0; u = \delta\varphi/\delta y, v = \delta\varphi/\delta x$, unde φ este funcția de curent.

(Dmet man)

198 **model spectral**

spectral model;
modèl spectral;
Spektralmodell;
spektrális modell;

спектральная модель;
modelo espectral;

model de prevedere numerică în care starea atmosferei este reprezentată prin funcţii periodice definite, ca suma mai multor unde (serie Fourier, armonice sferice, etc.)
(OMM S 2260)

199 **model statistic**
statistical model;
modèle statistique;
Statistischmodell;
statisztikai modell;
статистическая модель;
modelo estadístico;

1. model matematic derivat din analiza statistică a variabilelor meteorologice semnificative;
2. model numeric, de regulă al *circulaţiei generale*, care prognozează mai degrabă anumite proprietăţi statistice ale atmosferei decât distribuţia completă a fiecărei variabile în timp şi spaţiu.
(OMM S 2850)

200 **model stocastic (stohastic)**
stochastic model;
modèle stochastique;
stochastisch Modell;
sztochasztikus modell;
стохастическая модель;
modelo estocástico;

model numeric de prognoză bazat pe aplicarea calculului probabilităţilor la rezultate şi concepte statistice ca distribuţia frecvenţelor şi hazardul.
(OMM S 2940)

201 **model termotrop**
thermotropic model;
modèle thermotropique;
thermotropische Modell;

termotrop modell;
термотропная модель;
modelo termotrópico;
model teoretic al atmosferei în care efectele *baroclinității* sunt reduse la o schimbare a vitezei vântului cu altitudinea; aceste modele sunt folosite în special pentru prevederea înălțimii suprafeței de 500 hPa şi a temperaturii medii din stratul 1000-500 hPa.
(OMM T 0770)

202 **modelul circulației atmosferice**
vezi M 203 modelul circulației generale

203 **modelul circulației generale – MCG/GCM,** ~ atmosferice, ~ globale, model global
general circulation model – GCM/atmospheric circulation model, global circulation model, global model;
modèle de la circulation générale – MCG/ modèle de la circulation atmosphérique ;
allgemein Zirkulationmodell – GCM/atmosphärische Zirkultion Modell,Gesamtzirkulation Modell ;
általános cirkulációs modell –GCM/légköri ~ ~, globális ~ ~, globális modell;
модель глобальной циркулации/глобальная модель, модель общей циркуляции - МОЦ, модель циркуляции атмосферы;
modelo de la circulación general – MCG/modelo de la circulación atmosférica, modelo de la circulación, modelo global;
reprezentare numerică a atmosferei şi a fenomenelor ei la scară globală, care foloseşte ecuațiile de mişcare şi care ia în considerare radiația, fotochimia şi transferurile de căldură, de vapori de apă şi de cantitate de mişcare.
(OMM A 2780, G 0120,G 0160)

204 **modelul circulației globale**
vezi M 203 modelul circulației generale

205 **modelul panaşului ascendent**
plume rise model;

modèle du panache ascendant;
austeigend Federbuschmodell;
termik növekedési modell;
модель подъема шлейфа;
modelo de penacho ascendente ;

ansamblu de ecuații ce permit tratarea matematică a ascendenței unui *panaş* sub efectul forței lui Archimede (forței hidrostatice).
(OMM P 0830)

206 **modificarea artificială a climatului/**modificarea climatului
climatic alteration/climate modification;
modification artificielle du climat/modification du climat;
Künstlichmodifizierung das Klima/Veränderung das Klima ;
éghajlat módosulás/éghajlat módosítás;
преобразование климата/активное воздействие на климат;
alteración climática/modificación del clima;

1- schimbările, intenţionate sau nu, cauzate la scară globală, regională sau subregională de activitățile umane într'o perioadă de zece ani sau mai mare; modificările la scară globală pot fi datorate creşterii concentrațiilor de CO_2, halocarburi şi particulelor materiale în suspensie; la scară regională, acestea sunt determinate de industrializare, urbanizare şi despădurirea excesivă pe alocuri, iar la scară locală de urbanizare, irigații, exploatarea excesivă a solurilor, stocarea apei, împădurire sau despădurire. (OMM C 0920)

2- schimbarea climatului, intentionat sau nu, cauzată de activitatea umană.
(OMM C 0880)

207 **modificarea artificială a vremii/**controlul vremii
weather control;
modification artificielle du temps;
Künstlichmodifizierung/Wetterkontrolle;
időjárás-módosítás/~ beavatkozás;
управление погодой/активной врздействие на погоду;
control del tiempo;

modificarea artificială a vremii/timpului efectuată cu un scop bine determinat, respectiv pentru realizarea unui obiectiv dorit (ca de exemplu, disiparea ceții pe un aeroport).
(OMM W 0460)

208 **modificarea neintenționată a climatului**
inadvertent climate modification;
modification du climat par inadvertance;
unwillkürlich/unabsichtlichVeränderung das Klima;
meggondolatlan éghajlat módosítás;
непреднамеренное воздействие на климата;
modificación indeliberada del climat;
modificare involuntară a climei datorată activităților umane (antropogene).
(OMM I 0300)

209 **modificarea neintenționată a vremii**
inadvertent weather modification;
modification du temps par inadvertance;
unwillkürlich/unabsichlich Veränderung das Wetter;
meggondolatlan időjárás módosítás;
непреднамеренное воздействие на погоду;
modificación indeliberada del tiempo;
schimbare involuntară a vremii datorată activităților umane (antropogene).
(OMM I 0310)

210 **modificarea norilor**
cloud modification;
modification d'un nuage;
Wolkenänderung/Verändern der Wolke ;
felhő módosítás ;
воздействие на облако;
modificación de las nubes;
ori ce proces artificial care alterează evoluția naturală a unui nor, fie pentru a provoaca disiparea lui, fie pentru a stimula precipitațiile.
(OMM C 1740)

211 **modificarea vremii**
weather modification;
modification du temps;
(Ver)Änderung das Wetter/Wetter(ver)änderung;
időjárás módosítás;
активное воздействие на погоду;
modificación artificial del tiempo;
modificare, intenţionată sau nu, a vremii imputabilă activităţii umane. (OMM W 0510)

212 **momâi (penitenţii) de gheaţă, momâi (penitenţii) de zăpadă**
penitent ice/~ snow;
pénitent de glace/~ de neige;
Eisvogelscheusche/Schnee~;
jegmadárijesztő (jeg « bűnbánó »)/hómadárijesztű (hó « ~ »);
« кающийся » лед/"~" снег;
penitentes de hielvo/~ de nieve;
câmp de siluete de zăpadă compactă sau de gheaţă, cu aspect de coloane formate prin sublimare şi/sau topire.
(OMM P 0230)

213 **moment/**cantitatea de mişcare, impuls
momentum;
quantité de mouvement;
Impuls/Bewegungsgröße;
impulzus/régebbi nevén mozgásmennyiség;
количество движения;
impulso;
produsul masei cu viteza; în meteorologie, termenul este folosit uneori într'un sens mai larg pentru desemnarea momentului unghiular (cinetic) şi a cantităţii de mişcare pe unitatea de volum, ultima fiind definită ca produsul densităţii cu viteza: $I = mV$.
(OMM M 1810)

214 **moment unghiular/**cantitatea de mişcare unghiulară
angular moment;
quantité de mouvement/moment (angulaire) cinétique;
Drehimpuls/Impulsmoment ;

impulzusmomentum/impulzusnyomaték ;
forgási impulzus, szögimpulzus ;
момент количества движения;
impulso angular ;

produsul vitezei liniare a unui corp în rotație în jurul unei aze cu distanța lui perpendiculară pe axa respetivă ; cantitatea de moment unghiular absolut al unei *particule de aer* pe unitatea de masă este suma cantității ei de mişcare unghiulară în raport cu Pământul şi cantitatea de mişcare datorată rotației terestre; este exprimată prin relația : $M = ua\cos\varphi + \Omega^2 \cos^2\varphi$, unde *u* este viteza ei spre est, *a* este raza Pământului, φ este latitudinea şi Ω viteza unghiulară a Pământului.
(OMM A 1910)

215 **momentul observației**
vezi O 043 ora reală de observație**.**

216 **monitorizare climatică**
vezi S 332 supravegherea climatului

217 **MOR**
vezi D 127 distanța optică meteo.

218 **mm Hg**
vezi M 146 milimetrru coloană de mercur

219 **MSL**
vezi N 055 nivelul mediu al mării

220 **MTN**
vezi R 175 rețeaua principală de telecomunicații

221 **multiplicarea gheții**
ice multiplication;
multiplication de la glace;
Eisvervielfältigen;

jégsokszorozítás;
размножение ледяных частиц;
multiplicación del hielo;

mecanism prin care poate creşte concentraţia particulelor de gheaţă din nori fără acţiunea *nucleilor de îngheţare*, ca de exemplu fragmentarea cristalelor de gheaţă existente sau spargerea crustei exterioare de gheaţă în cursul procesului de îngheţare a picăturelelor de apă.
(OMM I 0120)

222 **muson/**circulaţie musonică
monsoon/monsoon circulation;
mousson/circulation de la mousson;
Monsun/monzunischer Zirkulation;
monszun/monszun cirkuláció;
муссон/муссоная циркуляция;
monzón/circulación del monzón;

componentă a circulaţiei generale a atmosferei, musonul este un vânt caracterizat prin persistenţa sezonieră a direcţiei şi printr'o schimbare relativ bruscă, respectiv o inversare a acesteia de la un sezon la altul; în general, termenul este limitat la cazul în care cauza primară este încălzirea diferenţiată între un continent şi oceanul învecinat (schimbarea de sens de la vară la iarnă).
(OMM M 1880, M 1890)

223 **musonul de iarnă**
Winter monsoon ;
mousson d'hiver ;
Wintermonsun ;
téli monszun;
зимный муссон;
monzón de invierno;

muson de origine continentală care suflă în timpul iernii.
(OMM W 1300)

224 **musonul de vară**
summer monsoon;
mousson d'été;

Sommermonsun;
nyári monszun;
летний муссон;
monzón de verano (veraniego);

vânt regulat de origine oceanică, ce bate vara dinspre ocean spre continent favorizat de persistența presiunii scăzute pe uscat; este o ramură a musonului tropical de vară care are o componentă orientată către latitudinile mai mari şi determină un regim bogat de precipitații. Asemenea tip de vânt are această denumire numai în regiunile în care persistă curenți de aer din direcție opusă în timpul iernii, aşa cum este musonul indian.

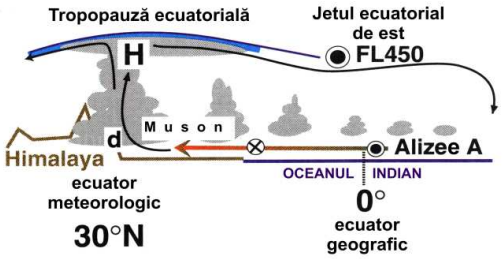

(conf. Météo. Gén. Hallot, Labyt, Tomasini

(OMM S 3400, Dmet M 96)

225 **musonul european**
european monsoon;
mousson européen;
europäischer Monsun;
európai monszun;
европейский муссон;
monzón europeo;

sintagmă folosită de unii autori pentru descrierea pătrunderilor de aer maritim polar pe continentul european din spre vest în timpul verii (în meteeorologia română a fost menționată în 1928 de Oteteleşanu); termenul nu este adecvat pentru că asemenea procese nu au caracter permanent şi nu s-a identificat un muson de iarnă predominant din est, pentru aceeaşi regiune geografică. În realitate, procesul se încadrează în tendința menținerii unei circulații generale predominantă din vest pe parcursul unui an.
(Dmag E 164)

226 **mutatus**
mutatus;
mutatus;
mutatus;
mutatus;

mutatus;

mutatus;

sufix folosit în denumirea unui nor pentru a indica transformarea lui ca rezultat al unei modificări interne complexe şi complete, care îl face să treacă dintr'un gen în altul, ca de exemplu *Stratus* stratocumulomutatus.
(OMM M 2230)

N

001 **nadirul satelitului**
vezi P 353 punctul subsatelitar.

002 **navă auxiliară/**stație meteorologică pe o navă auxiliară, schip auxiliar
auxiliary ship/~ ship station;
navire auxiliaire/station sur navire auxiliaire;
Hilfsschiff/Auxiliärschiff, Meteorologischerstation (Wetterstation) an Hilsschiff;
időjárás megfgyelő hajó;
вспомогателное судно/вспомогательная судовая станция;
estación auxiliar sobre buque;
statie meteorologică pe o navă în marş pe mare, în general nedotată cu instrumente meteorologice omologate, care transmite la cerere observații meteorologice din anumite zone de pe rută sau în anumite condiții de vreme, fie în limbaj clar, fie codificat.
(OMM A 3350)

003 **navă meteorologică**
vezi S 239 stație meteorologică oceanică

004 **navă suplimentară**
vezi S 250 stație pe navă suplimentară.

005 **navigație pe imagine satelitară**
satellite picture navigation;
navigation d'une image satellitaire;
Navigation auf Satellitenbild;
műholdkép navigáció;
навигация по спутниковым снимкам;
navigación mediante fotografía de satélite;
tehnică de măsurare şi prelucrare matematică ce constă în combinarea parametrilor orbitali ai satelitului, momentul

(ora) luării imaginii şi geometria aparatului cu care s-a realizat imaginea satelitară, în vederea stabilirii relației dintre elementele imaginii şi caracteristicile geodezice; aceasta include frecvent şi o analiză fotogrametrică a detaliilor de pe imaginea respectivă. A fost intens folosită în localizarea şi prelucrarea imaginilor recepționate de la primii sateliți meteorologici.
(OMM S 0140)

006 **NCA**
vezi N 038 nivel de condensare prin ascendență

007 **NCC**
vezi N 039 nivel de condensare prin convecție.

008 **NCL**
vezi N 041 nivel de convecție liberă.

009 **nebula**
nebula;
nébule;
Nebula;
a légkör átlátszóságának egysége;
небула;
nébula;
unitatea de opacitate optică a atmosferei, definită ca opacitatea optică a unui ecran dintr'o sută plasate în serie, care ar reduce fiecare lumina ce cade pe primul ecran cu o miime din intensitatea ei.
(OMM N 0180)

010 **nebulosus (neb)**
nebulosus (neb);
nebulosus (neb);
nebulosus (neb);
nebulosus (neb);
туманообразное облака (neb);
nebulosus (neb);
nor ce are aspectul unui strat sau voal nebulos, fără detalii aparente; termenul se aplică în special genurilor *Cirrostratus* şi *Stratus.*

(OMM N 0190)

011 **nebulozitate/**gradul de acoperire al cerului cu nori
cloud amount/cloud cover, cloudiness;
nébulosité/couverture nuageuse;
Wolkenmenge/Bewölkung, Wolkenbedeckung;
felhőmennység/felhőzet, felhőtakaró, borultság;
облачность/облачный покров;
nubosidad;
fracția din cer acoperită cu nori de un anumit gen, de o anumită specie sau varietate, de un anumit strat noros (nebulozitate parțială) sau de o anumită combinație de nori ori de toți norii existenți în momentul observației (nebulozitate totală). În procedurile de observare şi codificare, se practică aprecierea nebulozității în optimi sau zecimi de cer acoperit.
(OMM C 1460)

012 **nebulozitate parțială (Nh)**
partial cloud cover;
nébulosité partielle;
partiell Wolkenmenge;
részleges felhőborítottság;
частичный облачность;
nubosidad parcial;
fracția din bolta cerească acoperită de un anumit gen sau grup de nori; valoric, este mai mică decât nebulozitatea totală în cazul prezenței mai multor genuri de nori sau egală cu aceasta când pe cer se observă numai un singur gen de nori cu baza la acelaşi nivel. În practica sinoptică, de regulă se referă la norii observați care au baza sub 2500 metri, iar în mesajele şi informațiile meteorologice pentru aeronautică se referă la cantitatea fiecărui gen de nori observat.
(Dmet, SYNOP, METAR, TAF)

013 **nebulozitate totală (N)**
total cloud cover;
nébulosité totale;
Bewölkung/Gesamtbedeckung;
összfelhőzet mennyisége;

общая облачность/общее покрытие небесного свода облаками;
nubosidad total;
fracţia din bolta cerească mascată sau acoperită de toți norii vizibili, existenți (observabili) pe cer în momentul observației.
(OMM T 1110)

014 **nefanaliză**
nephanalysis;
néphanalyse;
Nephanalyse;
nefanalízis;
нефанализ;
nefoanálisis;
reprezentarea grafică pe o hartă geografică a interpretării datelor referitoare la nori; se practică în pincipal pentru cartarea datelor rezultate din analiza imaginilor şi informațiilor satelitare.
(OMM N 0220)

015 **nefelometru**
nephelometer;
néphélomètre/néphélémètre;
Nephelometer;
nefelométer;
нефелометр;
nefelímetro;
instrument care măsoară în mai multe unghiuri dispersia particulelor în suspensie dintr'un mediu tulbure; informația obținută pe această cale poate fi folosită pentru determinarea dimensiunii particulelor în suspensie şi a proprietăților vizuale ale unor mici eşantioane de aer şi ale materiilor în suspensie din acestea.
(OMM N 0230)

016 **nefeloscop**
nepheloscope;
néphéloscope;
Nepheloskop;
nefeloszkop/felhőmozgás észlelő;

нефелоскоп;
nefeloscopio;
instrument folosit pentru producerea norilor în condiţii de laborator, prin condensarea sau destinderea aerului umed.
(OMM N 0240)

017 **nefoscop**
nephoscope;
néphoscope;
Nephoskop;
nefoszkóp;
нефоскоп;
nefoscopio;
instrument folosit pentru determinarea direcţiei de deplasare a norilor.
(OMM N 0250)

018 **nefoscop Besson**
vezi N 019 nefoscop cu grilă.

019 **nefoscop cu grilă/**nefoscop Besson, greblă nefoscopică
grid nephoscope/Besson nephoscope;
néphoscope à grille/néphoscope de Besson, herse néphoscopique;
Wolkenrechen;
felhőgereblye/Besson-féle nefoszkóp;
нефоскоп прямоговизирования/нефоскоп Бессона, грабельный нефоскоп;
nefoscopio de réticulo/nefoscopio de Besson;
nefoscop în care mişcarea norilor pe bolta cerească este observată direct în raport cu o grilă orientată faţă de nord (nefoscop cu grilă), sau cu o greblă orientabilă în raport cu nordul (nefoscop Besson).
(OMM B 0700, G 0800)

020 **nefoscop cu oglindă/**nefoscop Fineman, oglindă nefoscopică
reflection nephoscope/Fineman ~;
néphoscope à miroir/~ de Fineman;
Wolkenspiegel/Spiegelnephoskop ;
tükrös nefoszkóp/Fineman ~ ;
зеркальный нефоскоп/Финемана ~;

nefoscopio de reflexión/~ de Fineman;

nefoscop în care imaginea norilor onservați este reprodusă prin reflexie într'o oglindă.
(OMM R 1270)

021 **nefoscop Fineman**

vezi N 020 nefoscop cu oglindă

022 **nefovânt**

vezi V 039 vânt dedus din mişcarea norilor

023 **negură anticiclonică**

anticyclonic gloom;
assombrissement anticyclonique;
antizyklonale Nebel/antizyklonale Finsternis;
anticiklon homály;
антициклонная мгла;
calima anticiclónica;

fenomen care determină o vizibilitate redusă asociat unui anticiclon puternic şi staționar, determinat de acumularea de pulberi şi alți poluanți între suprafața terestră şi *inversiunea de temperatură (subsidență)*, care însoțeşte anticiclonul respectiv.
(OMM A 2120)

024 **neoglaciație**

neoglaciation;
néoglaciation;
Neueglacialzeitalter;
jégfelhalmozódás ismételt megindulása;
неоглациация;
neoglaciación;

perioada de creştere a ghețarilor în masivele muntoase după regresia sau dispariția lor în timpul perioadei megatermale precedente.
(OMM N 0210)

025 **netezire**

smoothing ;
lissage ;

Ausstreifen ;
simítás;
сглаживание
suavizamiento ;

procedeu de reducere sau eliminare a componentelor cu lungimi de undă mici dintr'un câmp sau dintr'o serie cronologică pentru atenuarea erorilor şi eliminarea inexactităților provenite din observații, calcul sau analiză, practicat în programele şi modelele de analiză si prognoză numerică.
(OMM S 1440)

026 **neutropauza**
neutropause;
neutropause;
Neuttropause;
neutropauza;
нейтропауза;
neutropausa;

limita dintre *neutrosferă* şi *ionosferă*.
(OMM N 0380)

027 **neutrosfera/**atmosfera neutră
neutrosphere/neutral atmosphere;
neutrosphère/atmosphère neutre;
Neutrosphäre;
neutroszféra;
нейтросфера/нейтральная атмосфера;
neutrosfera/atmósfera neutra

partea din atmosfera terestră cuprinsă între suprafața solului şi *ionosferă*, în care concentrația electronilor este practic neglijabilă.
(OMM N 0350, N 0390)

028 **newton;**
newton;
newton;
Newton;
newton;
Ньютон;

newton;
unitatea de forță (N) care produce o accelerație de $1m/s^2$ unei mase de un kg.
(OMM N 0400)

029 **nicovală/**nor în formă de nicovală
anvil cloud;
enclume;
Amboß/Amboßwolke;
üllőfelhő/ cumulonimbus-ernyő, ernyöfelhő, zivatarernyő;
наковальня кучево-дождевого облака;
nube en yunque;
nor cirriform, cu profil de nicovală, care constitue partea superioara a unui *Cumulonimbus* ajuns în stadiul de maximă dezvoltare. Vârful înghețat al acestuia se extinde în plan orizontal când ajunge la nivelul tropopauzei şi sub acțiunea vântului puternic de la nivelul respectiv capătă o formă asimetrică, fiind mai extins în partea opusă direcției vântului care acționează asupra lui; privită din profil, partea superioară a unui asemenea nor are conturul unei nicovale.
(OMM A 2220)

030 **Nimbostratus (Ns)**
Nimbostratus (Ns);
Nimbostratus (Ns);
Nimbostratus (Ns);
nimbostratus (Ns)/réteges esőfelhő, esőrétegfelhő;
слоисто-дождевые облака (Ns);
Nimbostratus (Ns) ;
strat noros de culoare cenuşie, adesea întunecat, a cărui bază este difuză din cauza precipitațiilor mai mult sau mai puțin continui (ploaie sau ninsoare) ce cad din el şi care, în cea mai mare parte din cazuri, ajung până la sol; grosimea stratului noros este relativ uniformă şi suficient de mare pentru a masca complet Soarele sau Luna. Frecvent, sub asemenea nori se formează fragmente noroase destrămate de tip *„fractus“* (nori de timp rău), unite sau nu cu stratul principal de deasupra lor.
(OMM N 0440)

031 **NIMBUS**

Nimbus;
Nimbus;
Nimbus;
Nimbus;
Нимбус;
Nimbus;

serie de sateliți lansați în perioada august 1964 – octombrie 1978, constituind principala platformă de cercetare în teledetecție şi de testare a multor aparate care au devenit ulterior instrumente operaționale pe alți sateliți; Nimbus 1 a fost primul satelit meteorlogic solar sincron stabilizat pe trei axe.
AMS Glos.Met.)

032 **ninsoare**

vezi Z 002 zăpadă

033 **nivel**

level;
niveau;
Niveau;
szint;
уровень;
nivel;

- în meteorologie, suprafață, în general de presiune constantă (izobarică) sau a unei funcții de presiune, la care se aplică variabilele unui model numeric. (OMM L 0400)
- în aeronautică, termen generic folosit referitor la poziția pe verticală a unei aeronave în zbor şi care, după caz, înseamnă înălțime, altitudine sau nivel de zbor.
(Anexa 3 OACI)

034 **nivel anemometric**

anemometer level ;
niveau anémomètrique ;
Windmeßpegel ;
szélmérés szintje ;
высота установки анемометра;

altura del anemómetro ;

1. înălțimea deasupra solului la care este instalat un anemometru ;
2. înălțimea ideală de expunere a unui anemometru (înălțimea la care trebuie instalat un anemometru) ; în practica sinoptică este recomandat nivelul de 10 metri, iar pentru scopuri climatologice se fac măsurători şi la nivelul de 2 metri.

(OMM A 1840, N 3290)

035 **nivel critic de inundare**

flood stage;
niveau critique de crue;
Kritischeüberschwemmung Wasserstand;
árvíz helyzet ;
паводочный уровень;
altura de la inundación;

nivelul de pe un limnimetru fix peste care apa unui râu începe să provoace pagube în oricare parte a zonei pentru care limnimetrul respectiv serveşte ca indicator.

(OMM F 0570)

036 **nivel critic de scăpare**

critical level of escape;
niveau critique d'échappement;
Kritischhöhenstufeausgang (von Atmosphäre);
kritikus szökési szint;
критический уровень ускользания;
nivel crítico de escape;

cel mai jos nivel din atmosfera terestră de la care traiectoria liberă medie a moleculelor de gaz este suficient de mare pentru a le permite o deplasare considerabilă fără coliziune, unele dintre ele putând astfel să scape din câmpul gravitațional al Pământului dacă se deplasează cu o viteză suficientă; acest nivel marchează baza *exosferei.*

(OMM C 3290)

037 **nivel de condensare**

condensation level;
niveau de condensation;
Kondensationshöhe/Kondensationsniveau ;

kondenzációs szint ;
уровень конденсации ;
nivel de condensación ;
nivelul la care aerul supus unei mişcări ascendente devine saturat. (OMM C 2470)

038 **nivel de condensare prin ascendență – NCA**
lifting condensation level – LCL;
niveau de condensation par ascendance - NCA;
Erhebungskondensationniveau;
emelési kondenzációs szint;
уровень конденсаций дня адиабатически восходящчего воздуха - LCL;
nivel de condensación por ascenso – NCA;
nivel de condensare atins când aerul este supus unei ascensiuni forțate. (OMM L 0290, L 0480)

039 **nivel de condensare prin convecție – CCL/NCC**/nivel de cumulizare
convective condensation level – CCL;
niveau de condensation par convection – NCC;
konvektive Kondensationniveau – KKN;
konvektív kondenzációs szint/cumuluskondenzációs szint ;
конвективный уровен конденсации - CCL;
nivel de condensación por convección-NCC;
nivel de condensare atins în atmosfera liberă ca rezultat al ridicării aerului de la suprafața terestră prin convecție termică.
(OMM C 2960)

040 **nivel de condensare prin turbulență**
turbulence condensation level;
niveau de condensation par turbulence;
turbulentes Kondensationsniveau;
turbulens kondenzációs szint;
турбулептный уровень конденсаций;
nivel de condensación por turbulencia;
nivel de condensare atins prin mişcarea turbulentă a aerului deasupra suprafeței terestre.

(OMM T 1820)

041 **nivel de convecție liberă -NCL**
level of free convection – LCF;
niveau de convection libre – NCL;
Freikonvectionsniveau;
szabad konvekció szintje - LCF;
уровень свободной конвекции - LFC;
nivel de convección libre – LFC;
nivelul de la care o particulă de aer ridicată adiabatic devine mai caldă decât aerul înconjurărtor.
(OMM L 0410, L 0430)_

042 **nivel de cumulizare**
vezi N 039 nivel de condensare prin convecție

043 **nivel de divergență nulă**
vezi N 047 nivel de nedivergență.

044 **nivel de fond**
background level;
niveau de fond;
Rauschenfondsniveau;
háttérszint;
фоновый уровень;
nivel de fondo;
referitor la poluarea aerului, cantitatea de poluanți prezenți în aerul ambiant în absența unei surse locale de poluare.
(OMM B 0040)

045 **nivel de ghidaj**
steering level;
niveau de guidage;
Führunghöhenlage;
kormányzó szint;
ведущий уровень;
nivel de la acción rectora;
nivelul sau înălțimea curentului de ghidaj.

(OMM S 2890)

046 **nivel de givraj**
icing level;
niveau de givrage;
Vereisungniveau/~höhe;
jegesedési szint;
уровень обледенения;
nivel de engelamiento/~ de formación de hielo sobre aeronaves;
cel mai jos nivel deasupra nivelului mediu al mării la care o aeronavă în zbor poate întâlni *givraj*.
(OMM I 0230)

047 **nivel de nedivergență**
level of non-divergence;
niveau de non-divergence/~ de divergence nule;
divergenzfreies Niveau;
divergenciamentes szint;
бездивергентный уровень;
nivel de no divergencia;
nivel în atmosferă la care *divergența orizontală* este aproape nulă; de obicei este întâlnit aproximativ la 600 hPa, unde se schimbă semnul divergenței din troposfera joasă.
(OMM L 0420)

048 **nivel de topire**
melting level;
niveau de fusion;
Schmelzniveau;
olvadási szint;
уровень таяния;
nivel de fusión;
nivelul la care cristalele şi fulgii de zăpadă se topesc pe parcursul căderii lor prin atmosferă.
(OMM M 0570)

049 **nivel de tranziție**
transition level;

niveau de transition;
Übergangniveau/Überganghöhe;
átmeneti szint;
переход уровень;
nivel de transición;

în aeronautică, cel mai jos nivel de zbor, disponibil a fi folosit peste altitudinea de tranziție;începând cu nivelul de tranziție în sus, poziția aeronavelor este controlată prin referiré la nivelul de zbor.
(Reg. Circulației aeriene…1994)

050 **nivel de zbor**
flight level/FL;
niveau de vol;
Flugfläche/Flugniveau;
repülési szint;
эшелон полета;
nivel de vuelo;

suprafață cu presiune constantă care este raportată la o presiune de referință specificată din atmosfera standard (1013,2 hPa) şi care este separată de alte suprafețe similare prin intervale specificate de presiune (în funcție de tipuri de aeronave şi direcția de deplasare). Un altimetru barometric calibrat în conformitate cu atmosfera standard poate fi folosit pentru a indica nivelurile de zbor atunci când este calat pe presiunea standard 1013,2 hPa.
(OMM F 0490, Reg.Teh. OMM vol.2 Definiții C.3.1.1.1)

051 **nivel freatic**
vezi P 054 pânza freatică

052 **nivel obligatoriu**
mandatory level;
niveau obligatoire;
obligatorisch Niveau/verbindlich ~;
kötelező szint;
обязательный уровень;
nivel obligatorio;

nivel de presiune standard pentru care trebuie să se raporteze date de temperatură şi vânt obținute din radiosondaj (1000, 925, 850, 700,

500, 400, 300, 250, 100, 70, 50, 30, 20, şi 10 hPa, nivelele obligatorii incluse în prima secțiune a mesajului Temp).
(OMM M 0100)

053 **nivel picnic standard/**altitudine-densitate standard
standard density altitude;
altitude pycnique type/altitude-densité standard;
Standardhöhenzahl-Dichte;
sztandard sűrűség/~ magasság;
высота стандартной плотности;
altitud de densidad tipo;
altitudinea corespunzătoare unei densități date în *atmosfera standard/tip*.
(OMM S 2600)

054 **nivelul de îngheț/**înălțimea izotermei de 0^0C
freezing level;
isotherme de 0^0C/niveau de congélation;
Gefrierenniveau/0^0C Isothermeshähe;
fagyhatár/0^0C izotermai magasság;
уровень замерзания/высота изотермы 0^0C;
nivel de congelación/isoterma 0^0C;
nivelul cel mai jos de deasupra unui loc determinat la care se întâlneşte temperatura de 0^0C.
(OMM F 1120)

055 **nivelul mediu al mării – MSL/**NMM
mean sea level – MSL;
niveau moyen de la mer – NMM;
mittel Meersspiegel/mittlere Meerhöhe;
közepes tengerszint;
средный уровень моря - СУМ;
nivel medio del mar – NMM;
1. media înălțimii mareelor observate într'o perioadă de 19 ani, de regulă, determinate orar şi măsurate față de un nivel fix de referință;
2. în *aerologie,* suprafață de refrință pentru toate altitudinile;
3. în aeronautică, nivelul peste care altitudinea este măsurată cu un altimetru aneroid.

(OMM M 0410)

056 **nivometru**

snow-gauge;
nivomètre;
Sachneemesser;
hóméről;
снегомер;
nivómetro;

instrument pentru măsurarea echivalentului în apă al unei *ninsori*, fie prin cântărire fie prin topire.
(OMM S 1600)

057 **nivometru cu raze gama**

gamma ray snow-gauge;
nivomètre à rayons gamma;
Schneemesser mit Gammastrahlen;
gammasugárzású hóméről;
гамма-лучевой снегомер;
nivómetro de rayos gamma;

instrument care foloseşte o sursă de radiaţie gama plasată pe sol sub zăpadă, care măsoară echivalentul în apă al acestuia din cantitatea de radiaţie gama absorbită de zăpadă.
(OMM G 0050)

058 **NOAA**

National **O**ceanic and **A**tmosferic **A**dministration, NOAA;
NOAA;
NOAA;
NOAA;
NOAA;
NOAA;

Institutul de Oceanografie şi Meteorologie al Statelor Unite, înfiinţat în 1970 ; denumirea se mai referă şi la generaţiile a doua şi a treia de sateliţi meteorologici operaţionali americani cu orbite polare ITOS şi TIROS-N (POES Polar Orbited Environmental Satellite), dată de administratorul principal al programului, din care primii şapte au fost lansaţi până în 1981.

(AMS Glos.of Met., Dmag. N 76)

059 **nod (kt)**
knot;
noeud;
Knoten;
csomó;
узел;
nudo;
unitate de viteză egală cu o milă marină pe oră (1852 m/oră ceea ce echivalează cu 0,5144 m/s).
(OMM K 0220)

060 **nomogramă**
nomogram;
nomogramme;
Nomogramm;
nomogram;
номограмма;
nomograma;
diagramă construiită special pentru a da valoarea numerică a unei variabile atunci când valorile altor variabile asociate sunt cunoscute.
(OMM N 0520)

061 **nor**
cloud;
nuage;
Wolke;
felhő;
облако;
nube;
hidrometeor format dintr'o suspensie de particule mici de apă lichidă sau de gheață, ori dintr'un amestec de picături şi cristale de gheață, care în general atinge solul numai în regiunile muntoase; mai poate conține şi altfel de particule de dimensiuni mai mari de apă sau gheață (grindină), precum şi particule lichide sau solide de natură neapoasă provenite din gazele industriale, fum sau praf ridicate la nivelul norului de vânt sau prin convecția termică.

(OMM C 1450)

062 **nor anexă**

accessory cloud;
nuage annexe;
Zusatswolke;
kísérőfelhő;
дополнительное облако;
nube anexa;

nor care însoţeşte un alt nor de dimensiuni mari, care este separat sau unit parţial de masa principală a norului respectiv; un nor oarecare poate fi însoţit de unul sau mai mulţi nori anexă dintre tipurile *pileus*, *velum* şi/sau *pannus/fractus*.
(OMM A 0210)

063 **nor apos**

water cloud;
nuage aqueux;
Wasserwolke;
vízfelhő;
водяное облака/капельное ~;
nube de agua;

nor constituit integral numai din picăturele de apă formate prin coalescenţă, suprarăcite sau nu şi fără cristale de gheaţă.
(OMM W 0200)

064 **nor cald**

warm cloud;
nuage chaud;
warme Wolke;
meleg felhő;
теплое облако;
nube caliente;

nor a cărui temperatură este peste 0^0C şi care, în consecinţă, conţine numai picăturele de apă lichidă; se formează prin condensarea în interiorul unei mase de aer umed şi cald în ascendenţă.
(OMM W 0080)

065 **nor convectiv/**nor de convecţie
convection cloud/convective cloud;
nuage de convection/nuage convectif;
Konvektionwolke/Konvectionschewolke;
konvectív felhő;
облако конвекции/конвективное облако;
nube de convección/nube convectiva;
nor cumuliform care se formează într'un strat atmosferic devenit instabil prin încălzirea la baza lui sau prin răcirea lui în partea superioară.
(OMM C 2900)

066 **nor cumuliform**
cumuliform cloud ;
nuage cumuliforme ;
kumuliförmige Wolke /Haufenwolkenförmige;
cumulusjellegű felhő/konvektív felhő;
кучевообразованое облако;
nube cumuliforme ;
nor cu aspect înmugurit al unui *Cumulus*; atunci când asemenea nori sunt dispuşi în linie, uniţi într'o bază comună şi au protuberanţe care le conferă un aspect crenelat, ei sunt clasificaţi în specia *castellanus*, iar când sunt constituiţi din elemente separate sub formă de smocuri sunt clasificaţi în specia *floccus*.
(OMM C 3390)

067 **nor de ascendenţă sinoptică**
upglide cloud;
nuage d'ascendance synoptique;
Aufgleitwolken;
felsiklási felhőzet;
облако восходящчего скольжения;
nube de deslizamiento ascendente;
nor format prin condensare în interiorul unei mase de aer umed antrenată de o mişcare ascendentă peste o suprafaţă de discontinuitate frontală.
(OMM U 0130)

068 **nor de convecție**
vezi N 065 nor convectiv.

069 **nor de creastă**
crest cloud;
nuage de crête;
Kammwolke;
tarajfelhő;
орографическое облако;
nube de cresta;
nor staționar, situat direct pe o creastă muntoasă sau puțin deasupra ori în partea de sub vânt a acesteia; face parte din familia norilor orografici.
(OMM C 3280)

070 **nor de foehn**
fœhn cloud;
nuage de fœhn;
Föhnwolke;
főhnfelhő;
фёновое облако;
nube del fœhn;
formă de nor asociat foehnului; în general, face parte din specia *lenticularis* şi se formează în *unda de sub vânt*, paralel cu creasta muntelui care generează foehnul respectiv. În egală măsură, şi zidul de foehn poate fi considerat ca nor de foehn.
(OMM F 0650)

071 **nor de furtună**/~ de oraj
vezi C 429 Cumulonimbus.

072 **nor de gheță**
ice cloud;
nuage glacé;
Eiswolke;
jégfelhő;
ледяное облако;
nube de hielo;

nor constituit în întregime sau în cea mai mare parte din cristale de gheață (ca de exemplu Cirrus); un asemenea nor se formează la o temperatură mult sub 0^0C.
(OMM I 0050)

073 **nor de gren/**nor de vijelie
squall cloud ;
rouleau nuageux de grain;
Böwolken;
squall felhő;
шквальные облака;
nube de turbonada ;
nor care se formează uneori sub marginea anterioară a unui nor orajos, între curenții ascendenți şi cei descendenți ; în ansamblu, privit de la distanță, are forma unui vălătuc asemănător cu *arcus*.
(Vezi şi schema de sub C 229)
(OMM S 2500)

074 **nor de inversiune**
inversion cloud;
nuage d'inversion;
Inversionswolke/Inversionsbewölkung;
inverziós felhő;
облако инвеусии;
nube de inversión;
nor format într'un strat de inversiune, reprezentat cu precădere de genul Stratus.
(OMM I 0850)

075 **nor de trombă**
funnel cloud/tornado ~;
nuage en entonoir;
Wolkentrichter;
felhőtölczér/tornadófelhő;
воронкообразное облако;
nube de embudo;

nor format în centrul unei trombe de apă sau al unei tornade, care coboară uneori până la sol, produs de scăderea presiunii în centrul turbionului.
(OMM F 1610)

076 **nor de turbulență**
turbulence cloud;
nuage de turbulence;
Turbulenzwolke;
turbulenciafelhő;
облако турбулентности;
nube de turbulencia;
nor care se formează în partea superioară a unui strat atmosferic turbulent; tipici pentru acest proces sunt norii *Stratus, Stratocumulus* şi *Altocumulus* matinali, care dispar odată cu disiparea inversiunii care a delimitat stratul turbulent.
(OMM T 1790)

077 **nor de undă**
wave cloud ;
nuage d'onde;
Wogenwolke;
hullámfelhő;
волновое облако/волнообразные облака
nube ondulatoria;
nor orgrafic ce se formează în creasta unei unde staționare, produsă într'un curent de aer care traversează un şir de dealuri sau de munți; se încadrează în varietatea *"undulatus"* sau specia *"lenticularis"*.
(OMM W 0310)

078 **nor de vijelie**
vezi N 073 nor de green

079 **nor din etajul inferior**
vezi N 082 nor inferior

080 **nor din etajul mijlociu**
vezi N 089 nor mijlociu

081 **nor din etajul superior**
vezi N 098 nor superior

082 **nor inferior/**nor din etajul inferior (C_L)
low cloud/low-level cloud;
nuage de l'étage inférieur/nuage bas;
niedrige Wolken/tiefe ~, untere ~, C_L Wolken;
alacsony szintű felhő;
нижние облака/облака нижнего яруса;
nube del piso inferior/~ baja;
nor observat în *etajul inferior* sau care are baza sub 2500m înălțime, domeniu în care , aproape invariabil sunt identificați norii din genurile *Stratus* şi *Stratocumulus;* alături de aceste două genuri menționate, în majoritatea zonelor geografice şi în special la latitudini mijlocii şi înalte pot fi observați şi norii din genurile *Cumulus*, *Cumulonimbus* şi *Nimbostratus,* care deşi au extindere mare pe verticală în majoritatea cazurilor au baza sub 2500m.
(OMM L 0900)

083 **nor în formă de barbă de țap**
vezi M 163 Moazagotl

084 **nor în formă de capişon**
cap cloud;
nuage en capuchon;
Wolkenkappe;
sapkafelhő;
облачная шапка;
nube en capuchón;
nor orografic staționar format pe un vârf de munte izolat sau puțin deasupra lui; este o formă particulară de *pileus.*
(OMM C 0080)

085 **nor în formă flamură (steag)**
banner cloud;
nuage en banderole;
Wolkenfahne;
zászlófelhő;

облачный флаг;
nube en banderola;

nor orografic staționar care se formează în vecinătatea unui vârf sau a unei creste muntoase şi capătă aspectul unei flamuri sau banderole care se întinde în partea de sub vânt a muntelui; acest tip de nor nu trebuie confundat cu zăpada spulberată de vânt de pe creasta muntelui, care este transportată la distanță de aceasta.
(OMM B 0190)

086 **nor în formă de nicovală**
vezi N 029 nicovală

087 **nor mamă**
vezi N 092 nor origine

088 **nor maritim**
maritime cloud;
nuage marin;
Meereswolke;
tengeri felhő;
морские облака;
nube marítima;

nor format într'o masă de aer maritim, sau deasupra mării, în circulațiile de briză şi convective.
(OMM M 0200)

089 **nor mijlociu**/nor din etajul mijlociu **(C_M)**
medium-level cloud/medium ~, midle-level ~;
nuage de l'étage moyen/~ moyen, ~ des niveaux moyens;
mittlere Wolken/mittelhohe ~, C_M Wolken;
középmagas szintű felhők;
облака среднего яруса;
nube del piso medio/~ del nivel ~;

nor cu baza în etajul mijlociu, respectiv peste 2500 m; genurile predilecte observate în toate regiunile globului în acest domeniu de înălțime sunt *Altocumulus* şi în mare parte *Altostratus.*
(OMM M 0510, M 0520)

090 **nor mixt**
mixed cloud;
nuage mixte;
Mischwolke/gemischte Wolke;
vegyes halmazállapotú felhő;
смешанное облако;
nube de mezcla;
nor în care particule de gheață sunt amestecate cu picăturele suprarăcite de apă.
(OMM M 1540)

091 **nor orajos**
vezi C 429 Cumulonimbus

092 **nor origine/**nor mamă
mother-cloud;
nuage-origine;
Mutterwolke;
anyafelhő;
материнское облако;
nube madre;
nor din care se poate forma sau dezvolta un alt gen de nor; în acest caz, o parte din norul de origine se poate dezvolta şi forma prelungiri mai mult sau mai puțin importante, ori chiar în totalitate masa norului mamă poate fi sediul unei transformări interne complete.Norii rezultați şi identificați din asemenea procese vor fi denumiți corespunzător genului nou format, urmat de denumirea genului de origine urmat după caz de sufixul “genitus” sau “mutatus, ca de exemplu Cirrus altocumulogenitus sau Stratus sratocumulusmutatus; norii origine cei mai frecvenți sunt *Stratocumulus, Altocumulus, Cirrostratus şi Cumulonimbus*.
(OMM M 2040, Dmet G 8, M 98)

093 **nor orografic**
orographic cloud;
nuage orographic;
orographische Wolke;
orografikus felhő;

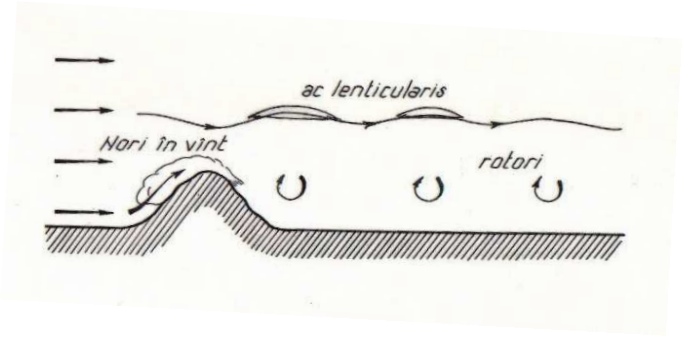

орографическое облако;
nube orográfica;
nor ale cărui prezenţă şi formă sunt determinate de relieful suprafeţei terestre.
(OMM O 0380)

094 **nor rotor**
rotor cloud;
nuage de tourbillion d'aval;
Rotorwolke;
rotorfelhő;
шквaловый ворот;
nubes de rotación a sotavento;
formaţie noroasă turbulent, de tip *Altocumulus* sau predominant cumuliformă, observată pe partea de sub vânt a marilor bariere muntoase; în interiorul norului aerul se roteşte în jurul unei axe paralelă cu bariera muntoasă, motiv pentru care, deşi staţionari ca toţi norii orografici, acest tip de nori aparent se rostogolesc, partea lor superioară mişcându-se în sensul direcţiei vântului şi cea inferioară către panta munelui.
(OMM R 2020)

095 **nor staţionar**
standing cloud;
nuage stationaire;
stationär Wolke;
állófelhő;
стоячее облако;
nube estacionaria;
nor orografic care rămâne în poziţie staţionară (fixă) faţă de vârful sau creasta muntoasă care creiază condiţiile termodinamice de formare a norului respectiv.
(OMM S 2660)

096 **nor stratiform (altul decât Stratus)**
vezi S 274 stratiformis.

097 **nor subfrontal**

subfrontal cloud;
nuage subfrontal;
Subfrontalwolke/Unterfrontalwolke;
szubfrontális felhő;
подфрнтальное облако;
nube subfrontal;

nor format prin turbulență sub o suprafață frontală în aerul umezit de precipitații; norii *fractus pannus* sunt cei mai reprezentativi pentru acest tip.
(OMM S 3150)

098 **nor superior/**nor din etajul superior **(C_H)**

high-level cloud/high ~, ~ C_H;
nuage de létage supérieur/~ élevé, ~ C_H;
hohe Wolken/C_H –Wolken;
magas szintű felhők, C_H felhők;
облака верхнего яруса/высокие ~ C_H;
nube del piso superior/~ alta;

nor observat în etajul superior, respectiv între 5 şi 13 km înălțime; norii înalți ce aparțin acestui etaj sunt *Cirrus*, *Cirrocumulus* şi *Cirrostratus*. (OMM H 0560, H 0590)

099 **nor suprarăcit**

supercooled cloud;
nuage d'eau surfondue;
unterkühlte Wolke;
túlhűlt felhő;
переохлажденное облака;
nube subfundida;

nor constituit din picături de apă lichidă a căror temperatură este inferioară punctului de îngheț.
(OMM S 3530)

100 **nordic**

norther;
nordique/norther;
Norther;

norther/helyi szél Chilében;
нортер;
norteño;

1. în meteorologie, vânt puternic şi rece care suflă din nord în diferite regiuni ale emisferei boreale.
2. sintagmă care desemnează originea unor procese atmosferice si fenomene meteorologice.
(OMM N 0580)

101 **nori artificiali**
artificial clouds ;
nuages artificiels ;
Künstlichewolken ;
mesterséges felhő ;
искусственные облака;
nubes artificiales;

nori care se formează ca rezultat al activității umane întâmplătoare, cum ar fi trenele de condensare produse de aeronavele în zbor, norii cumuliformi care se dezvoltă mai ales iarna deasupra furnalelor sau termocentralelor, ori ca urmare a unei acțiuni dirijate prin folosirea unor metode speciale de creiare a condițiilor de condensare în atmosfera liberă (însămânțare, răcire).
(Dmet N 33)

102 **nori de cascadă**
clouds from waterfalls;
nuages de chutes d'eau;
Wolken von Wasserfall;
vizesés keltette felhők;
облака от водопадов;
nubes de cascadas;

nori produşi de aglomerările de particule mici de apă *(embruni)* rezultate din cascadele cu mare înălțime de cădere şi volum, care saturează aerul înconjurător; mişcările descendente provocate de căderea de apă sunt compensate în imediata lor vecinătate prin curenți ascendenți, care la rândul lor antrenează aerul saturat, dând astfel naştere unui nor cu aspect de *Cumulonimbus* staționar, deasupra cascadei respective.

(OMM C 1870)

103 **nori de erupție vulcanică**

cloud from volcanic eruptions;
nuages d'éruptions volcaniques;
durch Vulkaneruption hervorgerufene Wolken ;
vulkánkitörések által létrehozott felhők ;
облака вулканических извержений;
nubes de erupciones volcánicas;

nori produşi de eruptiile vulcanice care, în general, semănă cu *norii cumuliformi* puternic dezvoltați, ale căror protuberanțe cresc rapid; se etalează la mare înălțime la nivelul tropopauzei, acoperind regiuni vaste şi conferind cerului o tentă particulară care poate persista mai multe săptămâni.
(OMM C 1860)

104 **nori de explozie**

clouds from explosions;
nuages d'explosions;
Sprengungswolken;
robbanás okozta felhők;
облака возникающие при взрывах;
nubes de explosiones;

nori de praf şi fum produşi de o explozie violentă; deasupra unor astfel de nori se formează frecvent un *velum* sau un *pileus.* Termenul „ciupercă" este folosit pentru desemnarea norilor cu formă asemănătoare unei ciuperci uriaşe produsă de exploziile atomice.
(OMM C 1830)

105 **nori de incendii**

cloud from fires;
nuages d'incendies;
Feuerbrunstwolken;
tüzekből eredő felhők;
облака от пожаров;
nubes de incendiós;

produsele de ardere, provenite din marile incendii (păduri, depozite de carburanți, etc), capătă deseori aspectul de nori denşi, întunecați şi

înmuguriți care se dezvoltă pe verticală până la înălțime mare, care îşi pot conserva aspectul înmugurit până ce vârful lor se etalează la un anumit nivel, de regulă sub o inversiune puternică; deşi există o mare similitudine de formă cu *norii convectivi* naturali *(Cumulus congestus* şi *cumulonimbus)*, norii de incendii se pot recunoaşte uşor prin rapiditatea dezvoltării lor şi datorită culorii lor întunecate.
(OMM C 1840)

106 **nori industriali**
clouds from industry;
nuages dus à l'industrie;
Industriellwolken;
ipar okozta felhők;
облака возникающие в результате промышленной деятельности;
nubes de industrie;
nori de proveniență industrială, ca de exemplu norii de fum sau vapori condensați, emanați din coşurile fabricilor, norii de fum artificial produşi pentru protejarea culturilor şi a livezilor contra înghețului sau norii de gaze ori pulberi insecticide împrăştiate din avioane deasupra câmpurilor cultivate sau a pădurilor atacate de anumiți dăunători.
(OMM C 1850)

107 **nori irizați**
iridiscent clouds;
nuages irisés;
irisierende Wolke;
szivárványszínű felhő;
светящиеся облака;
nubes iridiscentes;
nori *Cirrus, Cirrostratus* sau *Altostratus* care au pete sau margini strălucitoare, în general colorate în roşu sau verde, observabile până la o distanță de aproximativ 30^0 de Soare.
(OMM I 1010)

108 **nori în rulouri**
billow cloud;

nuages en rouleaux;
Rollenwolken;
görgő felhők;
волнистые облака;
nubes en rodillo;

nor sau serie de nori care se formează într'un strat de aer suficient de umed pentru a se produce condensarea pe panta ascendentă a mişcărilor ondulatorii existente la nivelul stratului respectiv; în general, sunt nori orografici, cu poziție staționară la niveluri mai înalte decât creasta muntelui, sau sub aceasta în cazul *norilor rotori* care apar într'o vale sub forma unui rulou izolat şi foarte agitat. În straturile de aer stabil, în care au loc mişcări ondulatorii lente (unde gravitaționale interne sau inerțiale), cu precădere în zona de separație dintre straturi cu proprietăți termodinamice diferite (inversiuni termice), apare frecvent aspectul de rulouri specific varietăților **"***undulatus***"**.
(OMM B 0750)

109 **nori luminoşi nocturni**
noctilucent clouds;
nuages nocturnes lumineaux;
leuchtende Wolke;
világítófelhő;
серебристые облака;
nubes noctilucentes;

nori asemănători cu *Cirrus* fini, care însă au o tentă generală albastră sau argintie, uneori portocalie sau roşie; aceştia se detaşează pe fondul întunecat al cerului nocturn. Înălțimea la care sunt observați este cuprinsă între 75 şi 90 km, iar anumite indicii ne permit să credem că sunt constituiți din pulberi cosmice fine.
(OMM N 0460)

110 **nori mezosferici**
mesospheric clouds;
nuages de la mésosphère/nuages mésospheriques;
mesosphärisches Wolkes;
meszoszférikus felhő;
мезосферные облака;

nubes mesosféricas;

nori care apar rareori în *mezosferă* la altitudini cuprinse aproximativ între 50 şi 80 km.
(OMM M 0780)

111 **nori semnificativi**

significant clouds;
nuages significatifs;
bedeutsam Wolke;
jelentős felhő;
многозначительный облаки;
nubes significativos;

din punct de vedere aeronautic operațional, nori cu baza sub 1500m (5000ft)sau sub *altitudinea minimă de sector*, dacă aceasta este mai mare de 1500m, sau nori Cumulonimbus ori Cumulus congestus dezvoltați pe verticală (turnuri – TCU), indiferent de înălțimea bazei lor. (Anexa 3 OACI)

112 **nori sidefii**

nacreous cloud/mother-of-pearl ~;
nuage nacré;
Perlmutterwolke;
gyöngyházfelhő;
перламутровые облака;
nube nacarada;

nori asemănători celor din genurile *Cirrus* sau *Altocumulus lenticularis* care prezintă *irizații* foarte pronunțate, asemănătoare sidefului; culorile irizațiilor au strălucirea maximă atunci când Soarele se găseşte la câteva grade sub orizont. Sunt nori stratosferici ce pot fi observați la latitudini polare sau subpolare la apusul Soarelui şi/sau în zori, în perioadele de iarnă caracterizate printr'o vastă şi puternică circulație de vest şi nord-vest; după măsurătorile lui Strömer efectuate în sudul Norvegiei, aceştia se situează între 21-30 km înălțime.
(OMM M 2050, N 0010)

113 **normale**

normals;

normales;
Normale;
normál értékek;
нормы;
normales;

în meteorologie, medii calculate pentru o perioadă uniformă şi relativ lungă, ce cuprinde cel puțin trei decenii consecutive.
(OMM N 0560)

114 **normale climatologice standard**
climatological standard normals;
normales climatologiques standard;
klimatologische Normalewert;
éghajlati normálok;
климатологические стандардные нормы;
normales climatológicas estándardes;

medii ale datelor climatologice, calculate pentru perioade consecutive de 30 ani, adică de la 01 ianuarie 1901 pânăla 31 decembrie 1930, 01 ianuarie 1931 până la 31 decembrie 1960, şi aşa mai departe.
(OMM C 1330)

115 **notarea meteorologică Beaufort**
Beaufort weather notation;
notation météorologique Beaufort;
Beaufort Wetternotierung;
Beaufort-féle időjárás megjelölés;
Бофортовы обозначения;
notación meteorológica de Beaufort;

notare simbolică exprimată prin litere, pentru descrierea principalelor caracteristici ale vremii; la fel de bine, poate fi folosită şi la înregistrarea datelor climatologice.
(OMM B 0360)

116 **nowcast**/prevedere imediată
nowcast;
prévision pour l'immédiat/~ immédiate;
Nowcast;

nowcast/komplex időjárás analízis és ultrarövidtávú előrejelzes;
прогноз текущей погоды;
pronóstico momentáneo/previsión immediata;

descrierea timpului prezent şi prevederea evoluției acestuia pentru o perioadă foarte scurtă (următoarele 0-2 ore); este frecvent folosită în prevederile de tip Tend în mesajele meteorologice pentru aeronautică şi în cazul apariției sau evoluției rapide ori iminente a unor fenomene periculoase.
(OMM N 0600)

117 **nucleație**
nucleation;
nucléation;
Nukleation;
nukleáció;
нуклеация;
nucleación;

acțiunea anumitor particule denumite *nuclei* în procesul de trecere a unei substanțe din faza de vapori în faza lichidă sau solidă, ori din faza lichidă în cea solidă.
(OMM N 0610)

118 **nucleație eterogenă**
heterogeneous nucleation;
nucléation hétérogène;
heterogene Nukleation;
heterogén nukleáció;
неоднородная нуклеация;
nucleación heterogénea;

nucleație care are loc pe un aerosol.
(OMM H 0530)

119 **nucleație omogenă**/nucleație spontană
homogeneous nucleation/spontaneous ~;
nucletion homogène/~ spontanée;
homogene Nukleation/spontane ~;
homogén nukleáció/spontán ~;
гомогенная нуклеация/спонтанная ~;

nucleación homogénea/~ espontánea;

nucleaţie care are loc în absenţa aerosolilor, proces puţin semnificativ în atmosfera terestră.
(OMM H 0690)

120 **nucleaţie spontană**

vezi N 119 nucleaţie omogenă

121 **nucleu**

nucleus;
noyau;
Kern;
mag;
ядро;
núcleo;

1. în meteorologia fizică: o particulă de orice natură pe care se acumulează molecule de apă sau de gheaţă, în funcţie de o schimbare de fază spre o stare mai condensată;
2. în meteorologia sinoptică: o formaţie barică de dimensiuni mici, conturată de cel puţin o izolinie închisă (izobară/izohipsă în câmpul presiunii/ geopotenţialului, izalobară, izotermă, etc).
(OMM N 0630)

122 **nucleu Aitken**

Aitken nucleus;
noyau d'Aitken;
Aitkenskerne;
Aitken-magvak/~-féle magvak;
ядро Айткена;
núcleo de Aitken;

particulă atmosferică microscopică (cu diametrul sub 4.10^{-1}mm), care acţionează ca *nucleu de condensare* în *contorul de pulberi Aitken.*
(OMM A 1400)

123 **nucleu biogenic de gheaţă**

biogenic ice nucleus;
noyau de glace biogénique;

biogenische Eiskern;
biogenikjeg magvak/biológiai eredetű jégmagvak;
биогенное ледяное ядро;
núcleo biogénico de hielo;

nucleu de condensare sau de *sublimare/congelare* solide, constituit din particule de natură organică, vegetală sau animală.
(OMM B 0780)

124 **nucleu de ardere**
combustion nucleous;
noyau de combustion;
Verbrennungskern;
égési mag;
ядро сторания;
núcleo de combustión;

nucleu de condensare provenit din procese de ardere industrială sau naturală şi ridicat la înălțime prin convecția termică generată de arderile respective; spre deosebire de cei din norii de incendii, în cea mai mare parte nucleii din această categorie sunt constituiți din particule de cenuşe.
(OMM C 2320)

125 **nucleu de condensare**
condensation nucleus ;
noyau de condensation ;
Kondensationskerne ;
kondenzációs magvak ;
ядра конденсации;
núcleo de condensación;

nucleu sau particulă de orice natură pe care se poate produce condensarea vaporilor de apă din atmosferă; de regulă, sunt particule higroscopice sau cristale minuscule de gheață.
(OMM C 2490)

126 **nucleu de condensare solidă**
vezi N 130 nucleu de sublimare.

127 **nucleu de congelare**
freezing nucleus ;
noyau de congélation;
Gefrierkern/ Kern der Eiskondensation;
fagyási magvak;
ядро замерзания;
núcleo de congelación;
nucleu pe care se produce înghețarea apei în atmosfera terestră.
(OMM F 1130)

128 **nucleu de gheață**
ice nucleus ;
noyau glacigène ;
Eiskerne/Eiskeim;
jégképző magvak/jégmagvak;
ледяное ядро;
núcleo glaciógeno;
nuclei care antrenează formarea cristalelor de gheață în atmosferă (*nuclee de congelare* sau *de sublimare (condensare solidă)*).
(OMM I 0140)

129 **nucleu de sare**
vezi N 132 nucleu salin.

130 **nucleu de sublimare/**nucleu de condensare solidă
sublimation nucleus;
noyau de condensation solide;
Sublimationkern;
szublimációs mag;
ядро сублимации;
núcleo de sublimación;
nucleu pe care se produce trecerea vaporilor de apă direct în gheață.
(OMM S 3210)

131 **nucleu higroscopic**
hygroscopic nucleus;
noyau hygroscopique;
hygroskopischer Kern;

higroszkopikus mag;
гигроскопическое ядро;
núcleo higroscópico;

nucleu a cărui soluție apoasă are o presiune a vaporilor de apă în echilibru mai mică decât cea a apei pure.
(OMM H 1170)

132 **nucleu salin/**nucleu de sare
sea salt nucleus ;
noyau salin;
Meerssalzkerne/Seesalzkerne ;
tengeri sómagvak ;
ядро морской соли/(морские)солевые ядра;
núcleo salino marino;

nucleu higroscopic rezultat din evaporarea apei sau a spumei smulse de vânt de pe creasta valurilor (evaporarea embrunilor).
(OMM S 0500)

133 **nucleul jetului**
jet-stream core;
coeur du courant-jet;
Kern des Strahlstrom;
jet stream-mag ;
ядро струйного течения;
núcleo de la corriente en chorro;

linia de-a lungul căreia viteza vântului este maximă atât pe verticală cât şi pe orizontală, similară cu axa jetului; în consecință, identificarea axei jetului la un nivel dat, ca de exemplu la 250 hPa, reprezintă doar proiecția nucleului care, în realitate este situat peste sau sub nivelul respectiv.
(OMM J 0050)

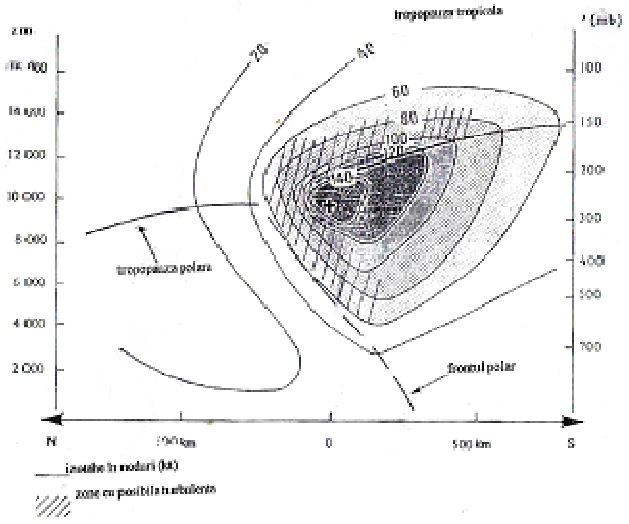

134 **număr de undă**

wave number;
nombre d'onde(s);
Wellenzahl;
hullámszám;
волновое число;
número de ondas;

1. inversul lungimii de undă; numărul de unde pe unitatea de lungime în direcția de propagare, sau, frecvent, de 2π acest număr;
2. numărul de undă unghiular (numărul de undă emisferică): numărul de unde de o lungime determinată, necesare pentru a înconjura odată Pământul la latitudinea perturbației considerate.

(OMM W 0350)

135 **numărător de ioni**

vezi C 361 contor de ioni

136 **numărul de unde zonale**

zonal wave number;
nombre d'ondes zonal;
zonal Wellenzahl;
zonális hullámszám;
зональное волновое число;

numéro de ondas zonales;

numărul de unde în direcție zonală, adică numărul de unde de-a lungul unui cerc de latitudine pentru o componentă determinată a descompunerii sinusoidale (Fourier) a unui câmp meteorologic în raport cu longitudinea.
(OMM Z 0080)

137 **numărul lui Archimede**

Archimedean number;
nombre d'Archimede;
Archimedesche Zahl;
Arhimédesz-féle szám;
число Архимеда;
número de Archimedes;

parametru adimensional de forma: $Ar = gL^3 / v^3 \cdot \rho_i - \rho_0 / \rho_0$, care reprezintă criteriul de stabilitate al particulelor de lichid sau de gaz într'un mediu omogen (în meteorologia fizică, atmosfera terestră); L este dimensiunea caracteristică a particulei şi ρ_i densitatea ei şi ρ_0 densitatea mediului (atmosferei), iar ν este coeficientul de vâscozitate cinematică.
(Dmet man)

138 **numărul lui Budâko**

Budyko number;
nombre de Budyko;
Budyko (An)Zahl/~ Nummer;
Budüko-féle szám;
число Будыко;
número de Budyko;

parametru de stabilitate conceput de Budâko în forma: $Bl_2 = \Delta T / u_2$, unde ΔT este diferența de temperatură dintre două nivele şi u_2 viteza vântului.
(OMM B 1300)

139 **numărul lui Froude (Fr)**

Froude number (Fr);
nombre de Froude (Fr);
Froudezahl (Fr)/Froudesche Zahl;

Froude-szám (Fr);
число Фруда (Fr);
número de Froude (Fr);

număr adimensional care reprezintă raportul dintre forțele de inerție şi de gravitație dintr'un fluid în mişcare: $Fr = V^2/Lg$, unde V este o viteză caracteristică, L este o lungime caracteristică şi g accelerația gravitației.
(OOM F 1560)

140 **numărul lui Mach**

Mach number;
nombre de Mach;
Machzahl;
Mach-szám;
число Маха;
número de Mach;

raportul dintre viteza unui corp într'un mediu şi viteza sunetului în mediul respectiv, conform relației $B = U/c$.
(OMM M 0010)

141 **numărul lui Nusselt**

Nusselt number;
nombre de Nusselt;
Nusseltsche Zahl;
Nusselt-szám;
число Нуссельта;
número de Nusselt;

număr adimensional ce intervine în transferul de căldură din fluide; mediind o alegere corespunzătoare mărimilor caracteristice, acesta poate reprezenta raportul dintre căldura real transferată şi căldura ce ar putea fi transferată în aceleaşi condiții numai prin conducție pură.
(OMM N 0710)

142 **numărul lui Prandtl**

Prandtl number;
nombre de Prandtl;
Prandtlische Zahl;
Prandtl-szám;

число Прандтля;
número de Prandtl;

raportul adimensional dintre *vâscozitatea cinetică* şi conductivitatea termică a unui fluid: $\mathrm{Pr} = c_p \mu / k$, unde c_p este constanta presiunii calculată din capacitatea termică specifică, μ este vâscozitatea dinamică şi k conductivitatea termică.
(OMM P 1330, Dmag P 139)

143 **numărul lui Rayleigh**
Rayleigh number;
nombre de Rayleigh;
Rayleighsche Zahl;
Rayleigh-szám;
число Релея;
número de Reyleigh;

coeficient sau număr adimensional (Ra), care reprezintă raportul produsului dintre forța lui Archimede cu advecția de căldură şi produsul forțelor de vâscozitate cu (conductivitatea) calorică într'un fluid dat, conform relației: $Ra = g|\nabla z T|\alpha d^3 / vk$, unde g este accelerația gravitației, $\nabla_z T$ este diferența verticală de temperatură caracteristică în grosimeacaracteristică d, α este coeficientul de dilatare, v vîscozitatea cinematică şi k este conductivitatea calorică.
(OMM R 1040)

144 **numărul lui Reynolds**
Reynolds number;
nombre de Reynolds;
Reynoldssche Zahl ;
Reynolds-szám ;
число Рейнольдса;
número de Reynolds;

număr adimensional (Re) egal cu raportul dintre forța de inerție şi forța de vâscozitate dintr'un fluid în mişcare: $\mathrm{Re} = LU / \nu$ unde L este o lungime caracteristică, U este o viteză caracteristică şi v este vâscozitatea cinematică.
(OMM R 1740)

145 **numărul lui Richardson**

Richardson number;
nombre de Richardson;
Richardsonsche Zahl;
Richardson-szám;
число Ричардсона;
número dę Richardsson;

număr adimensional (Ri) care intervine în studiul forfecării curenţilor într'un curent stratificat: $Ri = g\beta/(\delta u/\delta z)^2$, unde g este acceleraţia gravitaţiei, β reprezintă stabilitatea verticală (de regulă egal cu $(1/\theta)\delta\theta/\delta z$, unde θ este temperatura potentială) şi $\delta u/\delta z$ este forfecarea verticală caracteristică vântului.
(OMM R 1780)

146 **numărul lui Rosssby**

Rossby number;
nombre de Rossby;
Rossbysche Zahl;
Rossby-szám;
число Россби;
número de Rossby;

raportul adimensional (Ro) dintre forţa de inerţie şi *forţa Coriolis* pentru o curgere dată într'un fluid în rotire, exprimată prin: $Ro = U/fL$, unde *U* este o viteză aracteristică, *f* este *parametrul Coriolis* şi *L* este o lungime caracteristică.
(OMM R 1960)

147 **numărul lui Stanton**

Stanton number;
nombre de Stanton;
Stantonsche Zahl;
Stanton szám;
число Стэнтона;
número de Stanton;

reciprocul *numărului* lui *Prandtl.*
(OMM S 2690)

148 **numărul lui Taylor**
Taylor number;
nombre de Taylor;
Taylorsche Zahl;
Taylor-szám;
число Тэйлора;
número de Taylor;
număr adimensional care intervine în problemele fluidelor vâscoase în rotație, de forma: $T = f^2 h^4 / \nu^2$, unde f este *parametrul Coriolis, h* este grosimea reprezentativă a fluidului şi *v* este *vâscozitatea cinematică* a acestuia.
(OMM T 0050)

149 **numărul lui Wolf**
vezi N 150 numărul relativ de pete solare.

150 **numărul relativ de pete solare/**numărul lui Wolf
relative sunspot number/Wolf's number;
nombre relatif de taches solaires/nombre de Wolf;
Sonnenflecken-Relativzahl/Wolfsche Zahl, Sonnenfleckenzahl;
napfoltszám/relativ ~, Wolf-féle szám;
относительное число солнечных пятен/число Вольфа;
número relativo de manchas solares/~ de Wolf;
măsură relativă a activității petelor solare claculată cu formula: $R = k(10g + f)$, în care *R* este numărul relativ de pete solare, *g* este numărul de grupuri de pete solare şi *k* este un factor ce variază în funcție de condițiile de observare (loc şi instrument).
(OMM R 1520)

O

001 **observator meteorolog, observator meteorologic**

1. meteorological observer;
   observateur météorologique;
   meteorologische Beobachter/Wetterbeobachter;
   meteorológiai megfigyelő/meteorológus ~;
   метеорологический наблюдатель;
   observador meteorológico;
2. meteorological oservatory;
   observatoire météorologique;
   meteorologische Observatorium;
   meteorológiai obszervatórium;
   метеорологическая обсерватория;
   observatorio meteorológico;

1. membru al unui serviciu meteorologic sau un voluntar acceptat de un *Serviciu meteorologic*, care efectuează şi transmite *observaţii meteorologice.* (OMM M 1070)

2. instituţie ştiinţifică desemnată să efectueze observaţii şi studii precise şi detaliate asupra fenomenelor meteorologice, cu echipamente speciale, nedisponibile în alte staţii meteorologice. (OMM M 1060)

002 **observaţie**

observation;
observation;
Beobachtung/Anmerkung;
megfigyelés;
наблюдение;
observación;

în meteorologie, evaluarea, măsurarea sau determinarea unui sau mai multor elemente meteorologice. (OMM O 0040)

003 **observaţie actinometrică**

actinometric observation;
observation actinométrique;

Strahlungsmessungsbeobachtung;
sugárzástani megfigyelés;
актинометрические наблюдение;
observación actinométrica;

ansamblu de determinări şi măsurători instrumentale efectuate în platforma meteorologică standard sau în locuri special amenajate, privind intensitatea radiației solare, difuze, totale, precum şi asupra radiației efective, a bilanțului radiativ şi albedoului.
(Dmet man)

004 **observație (meteorologică) asinoptică**
asynoptic observation;
observation asynoptique;
asynoptische Beobachtung;
aszinoptikus megfigyelés;
асиноптические наблюдения;
observación asinóptica;

observație meteorologică suplimentară efectuată între *orele standard (sinoptice)* regulate.
(OMM A 2650)

005 **observație climatologică**
climatological observation;
observation climatologique;
klimatologische Beobachtung;
éghajlati megfigyelés;
климатологическое наблюдение;
observación climatológica;

evaluarea sau măsurarea unuia sau mai multor *elemnte climatologice*; în unele state acest tip de obseraţii se efectuează la ora locală (timpul solar mediu), nu la cea oficială.
(OMM C 1320)

006 **observație cu balon pilot**
vezi S 159 sondaj pilot.

007 **observație (meteorologică) de munte**
mountain observation ;

observation de montagne ;
Gebirgsbeobachtung ;
hegyi megfigyelés ;
горное наблюдение;
observación de montaña;
observație meteorologică efectuată la o *stație de munte.*
(OMM M 2110)

008 **observație (meteorologică) de pe navă**/observație SHIP
ship observation;
observation de navire;
Schiffbeobachtung;
hajómegfigyelés/SHIP-megfigyelés;
судовое наблюдение;
observación de buque;
observație meteorologică efectuată la bordul unei nave, în timpul marşului sau în poziție fixă (staționară).
(OMM S 0980)

009 **observație (meteorologică) de suprafață**/observație la sol
surface observation;
observation de surface;
oberflächlich Beobachtung/Bodenbeobachtung;
felszíni megfigyelés;
наземное наблюдение;
observación de superficie;
observație meteorologică, alta decât o observație în altitudine, efectuată la nivelul suprafeței terestre.
(OMM S 3750)

010 **observație (meteorologică) din avion**
vezi A 270 apob

011 **observație fenologică**
phenological observation;
observation phénologique;
phänologische Beobachtung;
fenológiai megfigyelés;

фенологическое наблюдение;
observación fenológica;

tip de observație meteorologică în care se înregistrează anumite fenomene meteorologice şi datele la care au loc diferitele etape de dezvoltare a unei plante (culturi vegetale) sau data de sosire/plecare a unor specii de păsări; în general, sunt urmărite evenimentele sau fenomenele biologice care pot fi corelate în special cu variațiile sezoniere ale climatului.
(OMM P 0500)

012 **observație în altitudine**
upper-air observation/aerological measurement;
observation en altitude;
aerologische Aufstieg/~ Beobachtung;
aerológiai megfyelés/magaslégköri ~;
ысотные наблюдения/аэрологические ~, аэрологический зондаж;
observación en altitud;

observație efectuată în *atmosfera liberă*, fie direct prin radiosondaj,aviosondaj, rachetosondaj, etc. fie indirect.
(OMM U 0210)

013 **observație la sol**
vezi O 009 observație de suprafață

014 **observație meteorologică**
meteorological observation;
observation météorologique;
meteorologische Beobachtung;
meteorológiai megfigyelés/~ észlelés;
метеорологическое наблюдения;
observación meteorológica;

evaluarea sau măsurarea unui sau mai multor elemente meteorologice, în condiții de reprezentativitate şi la ore (termene) standard pentru a fi comparabile cu cele din întreaga rețea de stații meteorologice.
(OMM M 1050)

015 **observație meteorologică radar**

radar meteorological observation;
observation météorologique par radar;
meteorologischeradar Beobachtung;
radarmeteorológiai megfigyelés;
радиолокационное метеорологическое наблюдение;
observación meteorológica con radar;

evaluarea ecourilor ce apar pe ecranul *radar* în termeni ca orientare (direcție), întindere, intensitate, tendința intensității, altitudine, mişcare şi caracteristici speciale, care pot indica anumite tipuri de condiții meteorologice ca furtuni puternice sau o propagare anormală.
(OMM R 0060)

016 **observație meteorologică reprezentativă**

reprezentative meteorological observation ;
observation météorologique représentative ;
repräsentative meteorologische Beobachtung ;
reprezentatív megfigyelés ;
репрезентативное метеорологическое наблюдение;
observación meteorológica representativa ;

observație meteorologică efectuată în condiții de reprezentativitate a condițiilor naturale din zona sau regiunea, mai mult sau mai puțin extinsă, în care este amplasată stația respectivă.
(OMM R 1590)

017 **observație radiovânt**

radiowind observation;
observation de radiovent;
Radiowind Beobachtung;
rádiószél megfigyelés;
радиоветровое наблюдение;
observación de radioviento;

determinarea parametrilor vântului în altitudine prin urmărirea traiectoriei unui balon liber prin mijloace electronice, altele decât radarul.
(OMM R 0690)

018 **observație (meteorologică) satelitară**
satellite observation;
observation satellitaire;
Satellitenbeobachtung;
műholdas megfigyelés;
спутниковое наблюдение;
observación satelital;
observație realizată cu ajutorul instrumentelor îmbarcate la bordul unui satelit artificial al Pământului.
(OMM S 0120)

019 **observație SCHIP**
vezi O 008 observație de pe navă.

020 **observație (meteorologică) sinoptică**
synoptic observation;
observation synoptique;
synoptische Beobachtung;
szinoptikus megfigyelés;
синоптическое наблюдение;
observación sinóptica;
observație la sol (de suprafață) sau în altitudine efectuată la o *oră standard*.
(OMM S 4010)

021 **observație (meteorologică) suplimentară**
supplementary observation;
observation supplémentaire;
zusätzlich Beobachtung;
kiegésitő megfygielés;
дополнительные наблюдения;
observación suplementaria;
observație meteorologică efectuată în plus față de cele stabilite în orarul normal național sau internațional, pentru a răspunde cerințelor speciale cum ar fi prevederea ciclonilor tropicali.
(OMM S 3650)

022 **oceanic/**oceanicitate
oceanity/ocenicity;
océanité/océanicité;
Ozeanität;
óceáni;
океаничность;
oceanidad/oceanicidad;
în meteorologie, gradul în care un *climat* este afectat de influenţele maritime; termenul este opus celui de *continental/continentalitate.*
(OMM O 0090, O 0110)

023 **oceanicitate**
vezi O 022 oceanic

024 **ochiul ciclonului tropical**
eye of the tropical cyclone;
œil du cyclone tropical;
Auge der Tropensturm/~ der tropisch Zyklone, ~ der Hurrikan/ Orkan;
ciklon szeme/hurrikán ~;
глаз тропического циклона/~ урагана;
ojo del ciclón tropical;
zona relativ senină şi calmă din interiorul zidului circular de *nori convectivi,* al cărui centru geometric coincide cu centrul *ciclonului tropical.*
(OMM E 1410)

025 **ocluzie**
occlusion;
occlusion;
Okklusion;
okklúzió;
окклюзия;
oclusión;
1. procesul de formare a unui front oclus, care reprezintă de fapt ultimul stadiu de evoluţie al unui ciclon, în care sectorul cald începe să se reducă progresiv până la dispariţia totală. Prin ocludere, ciclonul devine un turbion omogen şi puţin mobil;

2. denumire prescurtată atribuită frontului care rezultă din procesul de ocludere a ciclonului.
(OMM O 0080, Dmet 10)

026 **ocluzie caldă**/front oclus cu caracter cald
warm occlusion;
occlusion chaude;
Warmfrontokklusion;
meleg okklúzió;
окклюзия по типу теплого фронта;
oclusión caliente;
tip de *ocluzie* în care aerul rece din spatele frontului oclus este mai cald decât aerul rece din fața acestuia.
(OMM W 0130)

027 **ocluzie orografică**
orographic occlusion;
cclusion ororaphique;
orographische Okklusion;
orografikus okklúzió;
орографическая окклюзца;
oclusión orográfica;
ocluzie determinată de prezența unui lanț muntos care încetinește înaintarea frontului cald, permițând frontului rece să-l ajungă din urmă şi să împingă sectorul cald în altitudine.
(OMM O 0410)

028 **ocluzie rece**/front oclus cu caracter rece
cold occlusion;
occlusion froide;
Kaltfrontokklusion ;
hideg okklúzió ;
окклюия по типу холодного фронта/оккнюзия характера холодного фронта, холодный окклюзии;
oclusión fría;
tip de *ocluzie* sau de *front oclus* în care aerul rece din spatele frontului este mai rece dect aerul rece din fața frontului.
(OMM C 2240)

029 **ocluzie retrogradă**

back-bent occlusion/bent-back ;
occlusion rétrograde/rétrograde;
zurükgebogene Okklusionsfront;
visszahajló okklúzió;
загнутая окклюзия;
oclusión retrógrada;

front oclus care se formează uneori în sectorul posterior al unei *depresiuni*, asociat cu mişcarea acesteia de-a lungul frontului oclus inițial, sau cu formarea unui nou centru depresionar în apropierea punctului de ocludere; direcția de mişcare a unei ocluzii retrograde este orientată în general către sud sau sud-est (în emisfera nordică) spre deosebire de deplasarea generală a frontului oclus inițial, care este spre est sau nord-est.
(OMM B 0030)

030 **octa**/optime

okta;
octa;
Okta;
okta;
окта;
octavo;

în meteorologie, a opta parte din bolta cerească, folosită ca unitate cantitativă în aprecierea şi cifrarea nebulozității (totale şi parțiale) în documentele (carnete de observații, tabele) şi mesajele meteorologice.
(OMM O 0170)

031 **octant** (de glob)

octant;
octant;
Oktant;
oktáns;
октант;
octante;

în meteorologie, a opta parte din suprafața terestră, delimitată de ecuator şi două segmente ale meridianelor 0^0, 90^0W, 180^0 şi 90^0E; element de identificare în cifrarea coordonatelor geografice de poziționare în únele mesaje.
(OMM O 0140)

032 **oglindă nefoscopică**
vezi N 020 nefoscop cu oglindă

033 **ombrometru**
vezi M 137micropluviometru

034 **OMM**
vezi O 060 Organizația meteo. mondială

035 **opacitatea atmosferică**
atmospheric opacity;
opacité atmosphérique;
atmosphärische Undurchsichtigkeit;
légköri homályosság;
мутность атмосферы;
opacidad atmosférica;
proprietatea atmosferei terestre de a atenua intensitatea luminii; opacitatea creşte proporțional cu numărul (cantitatea) de particule solide sau lichide existente în aer.
(OMM A 2880)

036 **opacus (op)**
opacus (op);
opacus (op);
opacus (op);
opacus (op);
непросвечвающие облака (op);
opacus (op);
varietate de nori sub formă de bancuri extinse, pânză sau strat, a cărei masă principală este suficient de groasă sau opacă pentru a masca complet Soarele sau Luna; termenul se aplică genurilor *Altocumulus*, *Altostratus*, *Stratocumulus* şi Stratus.

(OMM O 0210)

037 **opalescență**
opalescence;
opalescence;
Opaleszenz;
opálosság;
опалесценция;
opalescencia;
nuanța alburie şi modificarea uşoară a culorii aparente a obiectelor în raport cu cea normală, ca de exemplu colorarea albăstruie a unui obiect negru sau întunecat, produsă de difuzia luminii pe particulele mici în suspensie existente în atmosferă.
(OMM O 0220)

038 **operator nabla**
vezi A 302 ascendent ∇

039 **optica atmosferei**
atmospheric optics;
optique atmosphérique;
atmosphärische Optik/Optik der Atmosphäre;
légköri optika;
атмосферная оптика;
óptica atmosférica;
ramură a meteorologiei fizice care se ocupă cu studiul proprietăților optice ale atmosferei terestre şi al fenomenelor optice produse de *aerosoli* şi *meteori.*
(OMM A 2890)

040 **optim climatic**
climatic optimum;
optimum climatique;
Klimaoptimum/klimatische Optimum;
klímaoptimum;
климатический оптимум;
clima óptimo;

perioadă istorică cuprinsă aproximativ între anii 500 şi 2500 înainte de Cristos, în timpul căreia temperatura a fost mai ridicată decât în prezent aproape în toate regiunile globului terestru.
(OMM C 1060)

041**optime**
vezi O 030 octa

042 **optimizarea meteorologică a rutelor (de zbor)**
weather routing;
routage météorologique;
Wetterbestmöglichung der Luftweg;
útvonalra szóló meteorlógiai eligázítás;
проведение судов рекомендуемым курсом (по условиям погоды);
optimización meteorológica de rutas;
folosirea de informaţii meteorologice asupra vremii sau stării timpului observat sau prevăzut pentru stabilirea traseului optim pentru o navă, o aeronavă sau orice alt mijloc de transport, în scopul economisirii combustibilului, sau pentru a evita deteriorarea mărfii şi a neplăcerilor pentru pasageri.
(OMM W 0560)

043 **ora reală de observaţie/**momentul observaţiei
actual time of observation;
heure réelle d'observation;
wirklicher Beobachtungstermin;
tényleges észlelési idő;
фактическое время наблюдения/истинный срок наблюдения;
hora efectiva de observación;
1. ora la care este citit barometrul atunci când se efectuează o *observaţie sinoptică* de suprafaţă (la sol);
2. ora la care sunt efectiv lansate balonul, paraşuta sau racheta cu care se efectuează o *observaţie* sau un sondaj *în altitudine* (în atmosfera liberă).
3. ora la care se citeşte psihrometrul când se efctuează o *observaţie climatologică*.

(OMM A 0440)

044 **oraj**
thunderstorm;
orage;
Gewitter;
zivatar;
гроза;
tormenta;
electrometeor sub formă de desărcare electrică bruscă în atmosferă, care se manifestă printr'un fulger scurt şi strălucitor însoțit de un zgomot sec sau un bubuit surd (tunet). Este un fenomen asociat norilor cumuliformi de tip Cumulonimbus şi este frecvent însoțit de precipitații cu caracter de aversă, grindină, sau ocazional de zăpadă, măzăriche ori zăpadă grăunțoasă şi/sau rafale puternice cu caracter de vijelie.
(OMM T 0940, Dmet O 18)
Nota
Aprecierea intensitatii unui oraj se face numai în functie de frecventa si intensitatea descarcarilor electrice, indiferent de intensitatea altor fenomene asociate (averse, rafale), conform I.D 37/68 revizuita prin Ordinul nr. 89/86, III.6.6.2.

045 **oraj convectiv**/furtună convectivă
convective thunderstorm;
orage de convection/orage convectif;
Konvektivgewitter;
konvektív zivatar;
конвективная гроза;
tormenta por convección;
oraj produs de un *nor convectiv*; în mare parte din cazuri fenomenul are carácter local.
(OMM C 3040)

046 **oraj de advecție**/furtună de advecție
advective thunderstorm;
orage d'advection;
Advektivgewitter;
advektív zivatar;
адвективная гроза;

tormenta por advección;

oraj produs de instabilitatea asociată cu o *advecţie* de aer relativ mai rece la nivelurile superioare, sau de aer relativ mai cald în straturile inferioare, sau ca urmare a combinării ambelor procese.
(OMM A 0660)

047 **oraj de front rece**/furtună de front rece
cold front thunderstorm;
orage de front froid;
Kaltfrontgewitter;
hidegfront zivatar;
гроза на холодном фронт;
tormenta de frente frío;

oraj care se produce de-a lungul unui *front rece*.
(OMM C 2220)

048 **oraj de masă (de aer)**
air-mass thunderstorm;
orage de masse d'air;
Luftmassengewitter;
légtömegen belüli zivatar;
внутримассовая гроза;
tormenta de masa de aire;

oraj care se produce în interiorul unei *mase de aer* instabil, nefiind determinat de trecerea unui front atmosferic.
(OMM A 1280)

049 **oraj frontal**
frontal thunderstorm;
orage frontal;
Frontalgewitter/Frontgewitter;
frontális zivatar;
фронтальная гроза;
tormenta frontal;

oraj rezultat din *convecţia* forțată indusă de o ascendență frontală.
(OMM F 1400)

050 **oraj prefrontal**
pre-frontal thunderstorm;
orage préfrontal;
Präfrontalgewitter;
prefrontális zivatar;
предфронтальная гроза;
tormenta eléctrica prefrontal;
oraj care se dezvoltă mai degrabă în fața unei *zone frontale* decât în interiorul acesteia.
(OMM P 1520)

051 **oră sinoptică**
synoptic hour;
heure synoptique;
synoptische Termin;
szinoptikus főterminusok;
синоптический срок;
hora sinóptica;
ora (TMG/UTC) stabilită prin acord internațional la care sunt efectuate observații meteorologice, simultan în tot sistemul mondial de stații de observație.
(OMM S 3990)

052 **oră sinoptică intermediară**/oră standard intermediară
intermediate standard time;
heure standard intermédiaire;
synoptische Nebentermine;
szinoptikus mellékterminusok;
промежуточный стандартный (синоптические) срок(и);
hora sinóptica intermedia;
orele standard intermediare la care se fac observații sinoptice la sol pentru termenele 0300, 0900, 1500 şi 2100 UTC (TMG).
(OMM I 0650)

053 **oră sinoptică principală**/oră standard principală
main standard time;
heure standard principale;
synoptische Hauptermine;

szinoptikus főterminusok;
главные стандартные срок;
hora fija principal;

oră sinoptică standard la care se fac observațiile sinoptice de suprafață, difuzate la scară regională sau mondială; orele standard principaale sunt 0000, 0600, 1200, 1800 UTC.
(OMM M 0060)

054 **oră standard de observație**
standard time of observation;
heure standard d'observation;
Standardbeobachtungstermin;
standard terminus;
стандартный срок наблюдения;
hora normal de observación;

ora specificată în Manualul *Sistemului mondial de observații* (Anexa V a Regulamentului Tehnic OMM) pentru efectuarea observațiilor meteorologice.
(OMM S 2650)

055 **oră standard intermediară**
vezi O 052 oră sinoptică intermediară.

056 **oră standard principală**
vezi O 053 oră sinoptică principală

057 **orbirea zăpezii**
snow blindness;
cécité des neiges;
Schneeblendung;
hóvakság;
снежная слепота;
ceguerade la nieve;

orbirea temporară sau scăderea acuității vizuale cauzată de lumina Soarelui reflectată de suprafețele înzăpezite, acoperite în special cu zăpadă proaspătă; afecțiunea este frecventă la schiori, alpiniști şi la lucrătorii sau locuitorii din zonele polare.
(OMM S 1480)

058 **orbită heliosincronă**
vezi O 059 orbită solar sincronă.

059 **orbită solar sincronă**/orbită heliosincronă
sun-synchronous orbit;
orbite héliosynchrone;
heliosynchron Umlaufbahn;
napszinkron pálya;
солнечно-синхронная орбита;
órbita heliosincrónica;
orbită al cărei plan este fix în raport cu Soarele.
(OMM S 3480)

060 **Organizația Meteorologică Mondială – OMM**/ WMO
World Meteorological Organization/WMO;
Organisation Météorolgique Mondiale/OMM;
Meteorologische Weltorganisation;
Meteorológiai Világszervezet/WMO;
Всемирная Метеорологическая Организация/ВМО;
Organización Meteorológica Mundial/OMM;
instituție specializată a Națiunilor Unite (ONU) însărcinată cu coordonarea, uniformizarea şi îmbunătățirea activităților meteorologice din lumea întreagă şi de a încuraja schimbul eficient de informații meteorologice între țări, în interesul diferitelor activități umane. A luat ființă în 1947 prin reorganizarea postbelică a fostei Organizații Meteorologice Internaționale – OMI, care a coordonat activitatea de meteorologie în țările aderente din 1873 până la declanşarea ultimului război mondial. Si-a început efectiv activitatea în 23 martie 1950 odată cu semnarea Convenției OMM de la Washington de cel de al 14-lea stat. Organul suprem de conducere este Congresul care se reuneşte odată la 4 ani, realizarea programelor aprobate de Congres este asigurată de Consiliul Executiv (CE), iar activitatea meterorologică mondială este organizată şi coordonată în cadrul a şase Asociații Regionale (AR) corespunzătoare marilor continente şi opt Comisii Tehnice (CT).
(OMM W 1350, W 1440)

061 **orizont, 1 astronomic, 2 aparent, 3 real**

horizon, astronomical ~, apparent/visible/sensible ~, real ~;

horizon, ~ astronomique, ~ apparent/visible/sensible, ~ réel/vrai;

Horizont, astronomischer ~, scheinbarer/sichtbarer~ , wahrer ~;

horizont, csillagászati ~, látszólagos ~, valódi ~;

горизонт, астрономический~,видимый/мажущийся ~, истинный ~;

horizonte, ~ astronomico, ~ aparente/visible, ~ real/verdadero;

linia aparentă de-a lungul căreia bolta cerească pare că se intersectează cu suprafața terestră, denumită şi linia orizontului; cu cât punctul de observație este mai înalt, cu atât linia orizontului este mai îndepărtată şi suprafața terestră văzută este mai mare. În practică se folosesc trei sintagme diferite:

1 orizontul astronomic, mult mai extins fiind reprezentat de planul egal depărtat de nadir şi zenit care intersectează bolta cerească pentru punctul de observație;
2 orizontul aparent sau vizibil, variabil ca dimensiune în funcție de condițiile de vizibilitate şi înălțimea punctului de observație, care reprezintă intersecția aparentă a bolții cereşti cu planul tangent la punctul de observație
3 orizontul real sau adevărat, care reprezintă linia teoretică de intersecție a bolții cereşti cu planul tangent la un punct de observație terestru, indiferent de condițiile de vizibilitate şi obstacolele din zona acestuia.

(Dmet O 26, Dmag Cs 28, L 22, V 4)

062 **orizont de fum**

vezi O 064 orizont de praf

063 **orizont de pâclă**

vezi O 064 orizont de praf

064 **orizont de praf, de fum, de pâclă**

dust horizon, smoke ~, haze ~;

horizon de poussièe, ~ de fumée, ~ de brume sèche;

Staubhorizont, Rauchhorizont, (trockener) Dunsthorizont;

porlátóhatár, füsthatár, homályhatár, poros levegő felsőhatára;

пылевой горизонт, дымной ~, горизонт мглы;

horizonte de polvo, ~ de humo, ~ de calima;

partea superioară a unui strat de praf, fum sau pâclă care este delimitat de o *inversiune de temperatură* la joasă altitudine şi care are aspectul unui orizont atunci când este privit de sus pe fondul cerului; fenomenul este observabil şi sub tropopauză mai ales în zilele calde, când pulberile din troposferă sunt aglomerate de convecţie la limita superioară a acesteia.
(OMM D 1440)

065 **orografie**

orography;
orographie;
Orographie;
orográfia;
орография;
orografía;

parte a geografiei fizice care se ocupă cu descrierea, clasificarea şi studierea formelor de relief ale uscatului; folosirea termenului cu înţelesul impropriu de relief (orografia zonei/~ regiunii) nu este recomandabilă.
(Dmet O 118)

066 **oscilaţia australă**/~ sudică

southern oscillation;
oscillation australe;
südlich Schwankung;
déli oszcilláció;
южное колебание;
oscilación del sur;

oscilaţie la scară mare a presiunii între oceanele Pacific şi Indian (Walker 1923); această oscilaţie de masă între emisfere antrenează modificări importante în regi,ul vântului, temperaturii şi precipitaţiilor. (OMM S 2150)

067 **oscilaţia bienală a vântului/**oscilaţia cvasibienală, QBO

biennial wind oscillation/quasi-biennial oscillation, QBO;
oscillation bienalle du vent/oscillation quasi biennale;
quasizweijährige Oszillation/Quasi-Biennale-Oszillation, QBO;

kvázikétéves oszcilláció;
двухгодичное колебание ветра/квазидвухлетняя осцилляция, ~ циклчность;
variación bienal (o casi bienal) del viento;

alternanța regimurilor cu vânturi de est şi de vest în *stratosferă*, care se observă cam până la 12^0 de ecuator, cu o periodicitate ce variază de la 24 la 30 luni; fiecare schimbare de regim începe de sus, de la o altitudine de 30 km şi se propagă în straturile inferioare cu o viteză de aproximativ 1 km pe lună, în timp ce amplitudinea scade sub aproximativ 23 km.
(OMM B 0740)

068 **oscilația sudică**
vezi O 066 oscilația australă.

069 **oscilație climatică**
climatic oscillation;
oscillation climatique;
klimatische Skhwingung/Klimaoszillation;
éghajlati oszcilláció;
климатическая осцилляция;
oscilación climática;

fluctuație în care variabila tinde să se schimbe progresiv şi regulat între maxime şi minime succesive.
(OMM C 1070)

070 **oscilatie cvasibienală**
vezi O 067 oscilația bienală a vântului.

071 **oscilațiile Milankovitch**
Milankovitch oscillations;
oscillations de Milankovitch;
Milankovitchschwingung/Milankovitchoszillatione;
Milankovitch oszcilláció;
колебания Миланковича;
oscilaciones de Milankovitch;

variații mari ale climatului care sunt datorate variațiilor radiație solare cauzate de:

- variația elipticității orbitei terestre,
- variația înclinării axei de rotație a Pământului, cauzată de oblicitatea eclipticei, şi
- precesia solstițiilor şi echinocțiilor.
(OMM M 1440)

072 **osmometru**
osmometer;
osmométre;
Osmometer;
ozmométer;
осмометр;
osmómetro;
1. instrument penru măsurarea presiunii osmotice a unei soluții;
2. în meteorologie, instrument instalat sub căi rutiere (drumuri, şosele, autostrăzi) pentru determinarea conținutului de apă din solul situat sub acestea.
(OMM O 0460, DEX)

073 **OSV**
vezi S 239 stație meteorologică oceanică

074 **oval auroral**
auroral oval;
ovale aurorale;
Polarlichtschesoval;
sarki fény előfordulásának zónája;
авроральный овал;
óvalo auroral;
1. configurație (centura auroralĕ) care reprezintă arealul aproximativ de distribuție latitudinală şi timpul local magnetic al aurorelor;
2. configurația instantanee a unei aurore, sau a unei zone aurorale.
(OMM A 3190)

075 **oxigen**
oxygen ;
oxygène ;
Sauerstoff ;

oxigén ;
кислород;
oxígeno ;

element chimic gazos, incolor, inodor, insipid, cu o mare răspândire în natură prin combinaţiile cu alte elemente (în deosebi oxizi); în stare gazoasă intră în compoziția aerului atmosferic, reprezentând 23,14% din greutatea sau 20,95% din volumul acestuia (valori reprezentative pentru stratul inferior al atmosferei); cantitatea totală de oxigen atmosferic este estimată la 1,5 x 10^{15} tone, ceea ce reprezintă doar 0,1 % din cantitatea totală de oxigen de pe glob.
(Atm.Std., Dmag O 52)

076 **ozon**
ozone;
ozone;
Ozon;
ózon;
озон;
ozono;

forma triatomică a oxigenului (O_3), care se formează în atmosferă prin descompunerea moleculei de oxigen în atomi şi recompunerea ei prin procesele de disociere electrică şi fotochimică din atmosfera înaltă. Este concentrat într'un strat aproximativ continu şi uniform (*ozonosfera)*, având rol vital prin absorbirea radiației ultraviolete cu lungimi de undă sub 3000 Å. Concentrația maximă de ozon se înregistrează primăvara cea minimă toamna, amplitudinea anuală crescând cu latitudinea.
(OMM O 0550, Atm.Std, Dmet O 33, Dmagm O 57)

077 **ozonometru**
ozonometer;
ozonomètre;
Ozonometer;
ózonmérö;
озонометр;
ozonómetro;

instrument pentru măsurarea *ozonului*, a cantității totale a acestuia în atmosferă sau concentrația lui într'un punct, prin mijloace chimice sau optice.
(OMM O 0600)

078 **ozonosfera/**stratul de ozon
ozonosphere/ozone layer;
ozonosphère/couche d'ozone;
Ozonosphäre;
ozonoszféra/ózonpajzs;
озоносфера/озонный слой;
ozonosfera/capa de ozono;
strat al atmosferei situat între 10 şi 50 km înălțime, în care procentajul de ozon este relativ ridicat; concentrația maximă se întâlneşte în general între 20 şi 25 km.
(OMM O 0560, O 0610)

079 **ozonosondă**
ozone sonde;
sonde pour l'ozone;
Ozonsonde;
ózonszonda;
озонный зонд;
ozonosonda;
instrument lansat în atmosferă cu un balon de mare altitudine pentru măsurarea variației verticale a concentrației de ozon din atmosferă.
(OMM O 0580)

080 **ozonul la sol/**ozonul troposferic
surface ozone/tropospheric ~;
ozone en surface/~ troposphérique;
Ozon zu Boden/Troposphärischeozon;
felszíni ózon/troposzférikus ~ ;
приземный озон/тропосферный ~;
ozono en superficie/~ troposférico;
fracția mică din ozonul total existentă în *stratul limită atmosferic*.
(OMM S 3770)

081 **ozonul total**

total ozone;
ozone total/contenu total de l’ozone;
Gesamtozongehalt;
teljes ózontartalom;
общее количество озона;
ozono total;

cantitatea de ozon existentă într’o coloană atmosferică; poate oscila între 2 şi 6 mm, grosime echivalentă la o temperatură şi presiune standard.

(OMM T 1140)

082 **ozonul troposferic**

vezi O 080 ozonul la sol.

P

001 **pagube produse de grindină**
hail damages;
domage causé par la grêle;
Hagelschaden/Hagelverlust;
jégesőkár;
ущерб от градобитиа;
daños por granizo;
daune sau distrugeri provocate culturilor, vegetației, clădirilor, vehiculelor, etc., rezultate din impactul direct al grindinei cu acestea; întinderea şi gravitatea pagubelor sunt direct proporționale cu mărimea şi, în egală măsură, cu densitatea şi durata căderii de grindină.
(OMM H 0040)

002 **pagube produse de îngheț**
frost damage;
domage causé par le gel;
Frostschaden;
fagykár;
убытки от заморозков;
daños por heladas;
deteriorările produse vegetației atunci când apa din structura celulară a plantelor îngheață, spărgând pereții celulari şi prin aceasta distrugând materialul vegetal.
(OMM F 1460)

003 **pagube produse de trăznet**
lightning damage;
dommage causé par la foudre;
Blitzschlagschaden;
villámkár;
грозовое повреждение;
daño causado por el relámpago;

distrugerile directe suferite de aeronave, de liniile electrice aeriene, sisteme electrice de transmisie, de aparate sau alte bunuri, şi pagubele indirecte (datorate focului sau accidentelor) cauzate de trăznet.
(OMM L 0560)

004 **paiete**
vezi B 079 betelă

005 **paleoclimat**
paleoclimate;
paléoclimate;
Paläoklima;
paleoéghajlat/paleoklíma;
палеоклимат;
paleoclima;
clima unei perioade preistorice ale cărei caracteristice principale pot fi reconstituite pe baza probelor geologice sau paleobiologice (fosile).
(OMM P 0010)

006 **paleoclimatologie**
paleoclimatology;
paléoclimatologie;
Paläoklimatologie;
paleoklimatológia;
палеоклиматология;
paleoclimatología;
ramură a climatologiei care se ocupă cu studiul paleoclimatelor.
(OMM P 0020)

007 **pampero**
pampero;
pampero;
Pampero;
pampero;
памперо;
pampero;

vânt rece şi în rafale, care suflădin sud şi sudvest în pampasul din Argentina şi Uruguai.
(OMM P 0030)

008 **panaş**
plume;
panache;
Rauchfahne;
füstfáklya;
шлейф/дым;
penacho;
curent aerian identificabil, cu o temperatură şi compoziție chimică diferite de cea a aerului înconjurător, ca de exemplu pana de fum care iese dintr'un coş înalt sau panaşul de aer sub formă de bulbuci care se ridică prin convecție de pe un sol încălzit.
(OMM P 0820)

009 **panaş buclat**
looping;
panache en volutes;
„looping"/schlangenartige Rauschausbreitung, schlängelnde ~;
kígyózó füstterjedés;
волнообразный шлейф;
formación de rizos;
panaş de poluare distorsionat de mari turbioane verticale într'o atmosferă instabilă.
(OMM L 0880)

010 **panaş conic**
coning/coniform spreading;
panache conique;
nische Fortpflanzung/Ausbreitung;
kúp alakú terjedés/coning;
конусообразованый шлейф загразнений;
formación de conos;
pană sau *panaş* de poluare în formă de con, care se extinde în partea de sub vánt a sursei; de regulă, aceasta se formează atunci

când mediul înconjurător este într’o stare de stabilitate cvasineutră. (OMM C 2600)

011 **panaş de zăpadă**

snow banner/~ plum, ~ smoke;
panache de neige;
Schneefederbusch;
hózászló;
снежный флаг/~ туман;
penacho de nieve/humo de ~;

zăpadă spulberată de vânt de pe creasta unui munte; fenomenul este observabil cu precădere din văile umbrite de sub creastă.
(OMM S 1470)

012 **panaş în evantai**

fanning;
panache en évantail;
fächerförmige Rauchausbreitung;
legyezőszerű füstterjedés;
веероообразный шлейф загрязнений;
formación de abanicos;

panaş de poluare în formă de evantai, care se extinde mai mult lateral decât pe verticală; etalarea laterală este cauzată adesea de o schimbare a direcţiei vântului cu înălţimea în timp ce extinderea pe verticală este împiedicată de stabilitatea termică.
(OMM F 0080)

013 **panaş turgescent**

lofting;
panache turgescent;
“Lofting”-Erscheinung;
lofting/felfelé szóródó füstterjedés;
возвышение;
disemnación de contaminantes en altura;

pană de poluare cu baza plată însă cu mare extindere verticală, ceea ce indică o atmosferă stabilă până la baza panaşului şi instabilă deasupra acesteia.
(OMM L 0800)

014 **pană**/creastă
wege/ridge;
dorsale/coin, crête;
Keil/Rücken;
ék/gerinc;
клин;
cuña;
în meteorologie, termen sinonim cu dorsala, folosit frecvent pentru a desemna o dorsală îngustă care se deplasează rapid (cu izobare aproximativ în formă de V), flancată de două depresiuni sau talveguri.
(OMM W 0630)

015 **pană de aer cald în altitudine/**trowal
trowal (Can);
langue d'air chaud en altitude/trowal (Can);
Warmluftkeil auf der Höhe/Troval (Can);
okkluziós front feletti meleg bárikus teknő/Kanadában használt kifejezés;
тровал;
troval (Can);
proiecția pe suprafața terestră a unei pene de aer cald în altitudine, care se formează în timpul procesului de ocludere a unei de presiuni.
(OMM T 1680)

016 **pannus (pan)**
pannus (pan);
pannus (pan);
Pannus (pan);
pannus (pan);
клочья (pan);
pannus (pan);
nor anexă sub formă de fâşii noroase destrămate, care uneori se pot constitui într'un strat continuu, ce apar sau se formează sub alt nor principal de baza căruia se pot alipi. Acest *nor anexă* este asociat cel mai frecvent cu genurile *Altostratus, Nimbostratus, Cumulus* şi *Cumulonimbus.*

(OMM P 0040)

017 **panta unei suprafețe izobare**

slope of un isobaric surface;
pente d'une surface isobare;
Neigung die Gleichdruckfläche;
izobárfelszín lejtése;
наклон изобарической поверхности;
pendiente de una superficie isobárica;

variația altitudinii unei suprafețe izobare pe unitatea de distanță, măsurată de-a lungul suprafeței respective şi perpendicular pe izohipse.

(OMM S 1360)

018 **panta unui front (atmosferic)**

slope of a front;
pente d'un front;
Neigung einer Front;
front hajlása;
наклон фронта;
pendiente de un frente;

tangenta unghiului α dintre suprafața frontală şi cea orizontală; mărimea acesteia este de ordinul 0,01 – 0,001. Panta frontului cvasistaționar se determină cu ecuația lui Margules: $tg\alpha = f / g \cdot T_2 v_1 - T_1 v_2 / T_2 - T_1$, unde f este parametrul Coriolis, g este accelerația gravitației, v_1 este viteza de mişcare pe partea rece şi v_2 pe cea calda, iar T este temperatura adsolută.

(OMM S 1350, Dmet P 4, Dmag M 29)

019 **parametrizare**

parametrization;
paramétrisation;
Parametrisierung;
parametrizáció;
параметризация;
parametrización;

reprezentare aproximativă a proceselor de dimensiuni mai mici decât pasul de grilă folosită într'un model numeric, exprimată prin variabilele calculate explicit.
(OMM P 0050)

020 **parametru de rugozitte**
vezi C 297 coeficient de rugozitate.

021 **parametru de stabilitate**
stability parameter;
paramètre de stabilité;
Stabilitätparameter;
stabilitási paraméter;
параметр устойчивости;
parámetro de estabilidad;
măsură a *stabilității hidrostatice* a atmosferei care, în general, este o funcție a variației *temperaturii potențiale* cu altitudinea sau cu presiunea.
(OMM S 2550)

022 **parametrul Coriolis**
Coriolis parameter;
paramètre de Coriolis;
Coriolisparameter;
Coriolis-paraméter;
параметр Кориолиса;
parámetro de Coriolis;
parametrul *(f)* definit prin relația $f = 2\Omega\sin\phi$, în care Ω este viteza unghiulară de rorație terestră şi ϕ este latitudinea punctului considerat.
(OMM P 3100)

023 **parametrul Deacon de profil al vântului**
Deakon wind profile parameter;
paramètre de profil du vent de Deacon;
Deaconparameter der Windprofil;
Deacon szélprofil paraméter;
параметр Дикона профиля скорости ветра;

parámetro de Deacon para el perfil del viento;

indice dependent de *stabilitatea hidrostatică*, care descrie variația vitezei vântului în funcție de altitudine; parametrul Deacon β este definit prin ecuația: $du/dz = az^{-\beta}$, unde *u* este viteza vântului, *z* este înălțimea şi *a* o constantă.
(OMM D 0100)

024 **parametrul Rossby**

Rossby parameter;
paramètre de Rossby;
Rossbyscher Parameter;
Rossby-paraméter;
параметр Россби;
parámetro de Rossby;

parametru (β) care exprimă variația latitudinală a *parametrului Coriolis* datorată sfericității Pământului, exprimată prin relația: $\beta = \delta(2\Omega\cos\phi)/\delta y = 2\Omega\cos\phi/a$, în care Ω este viteza unghiulară a rotației terestre, ϕ este latitudinea şi *a* raza terestră.
(OMM R 1970)

025 **paranthelii**

paranthelion;
paranthélie;
Nebengegensone;
paranthelion;
парантелий;
paranthelio;

fotometeor din familia *halourilor* constituit din pete luminoase albe, rotunde, cu diametrul puțin mai mare decât al Soarelui; parantheliile obişnuite apar de o parte şi de alta a Soarelui la un azimut de 120^0, iar cele extraordinare se formează la un azimut aproximativ de 90^0.
(OMM P 0060)

026 **parantiselene**

parantiselena;
parantisélène;
Nebengegenmond;

parantiselena;
парантиселена;
parantiselenio;

fotometeor din familia *halourilor* analog *paranthelilor*, astrul luminos în jurul căruia se formează fiind Luna.
(OMM P 0070)

027 **paraselena**
paraselene;
parasélene;
Nebenmond;
paraselena;
параселена;
paraselenio;

fotometeor din familia *halourilor*, analog parheliilor, însă mai puțin luminos, astrul luminos în jurul căruia se formează fiind Luna.
(OMM P 0080)

028 **paravânt/**perdea forestieră
windbreak/windscreen, schelterbelt;
coupe-vent/brise-vent, protection (abri) contre le vent;
Windschutz/feldschützender Waldstreifen;
széltörő/mezővédő erdősáv;
ветролом/лесозащитная полоса;
protector contra el viento/cortaviento;

barieră (ca de exemplu o perdea de arbori sau un şir de panouri de tip parazăpezi) ridicată cu scopul de a diminua forța vântului şi de a proteja spațiul de sub vănt de condițiile meteorologice periculoase (dăunătoare) cauzate de efectul vântului.
(OMM S 0950, W 0960)

029 **parazăpezi**
snow fence;
barrière à neige;
Schneeschutzzaun/Schneeschutzanlage, Schneefang ;
hókerítés/hókereszt, hósövény, hóvédmű, hósánc ;
снегозадерживающий щит/снегозащитное

заграждение;
barrera paranieves ;
1. formă de paravânt constituită, în general, dintr'o barieră sau un obstacol (gard, panouri, împrejmuire) ridicată în peisaj transversal pe direcţia dominantă a vântului, la o distanţă corespunzătoare de zona sau obiectivul care trebuie protejate; rezultatul acţiunii barierei respective este troienirea zăpezii pe partea de sub vânt a obstacolului;
2. barieră din panouri, înalte în general de la de la unu la cinci metri, montată la o distanţă de 15 metri transversal pe direcţia vântului dominant, paralel cu o cale ferată sau cu o şosea, pentru a le proteja de formarea troienelor de zăpadă.
(OMM S 1570)

030 **paraziţi atmosferici**
vezi S 090 sferici.

031 **parhelie (asociată cu haloul) de 22^0**
parhelia associated with the 22^0 halo;
parhélie de 22^0;
Nebensonnen von 22^0;
parhelion halojelenség $22^{0;}$
пaргелий в 22^0;
parhelio asociado con halo de 22^0;
fotometeor din familia *halourilor* format din două pete luminoase irizate ce apar pe cercul parhelic, la dreapta şi la stânga Soarelui, la aceeaşi înălţime unghiulară ca a astrului, în apropierea *haloului mic.*
(OMM P 0110)

032 **parhelie (asociată cu haloul) de 46^0**
parhelia associated with the 46^0**;**
parhélie de 46^0;
Nebensonnen von 46^0;
parhelion halojelenség 46^0;
пaргелий в 46^0;
parhelio asociado con halo de 46^0;

fotometeor din familia *halourilor* format din două pete luminoase irizate ce apar pe *cercul parhelic*, situate de-a dreapta şi de-a stânga Soarelui, la aceeaşi înălțime unghiulară ca a Soarelui.
(OMM P 0120)

033 **partea de sub vănt**
leeward side;
côte sous le vent;
Leeseite;
lee-oldal;
подветренная сторона;
lado de sotavento;
partea sau flancul unei coline, deal sau munte ori a unei insule care este protejată de relieful orografic de vânt sau de valuri, prin faptul că este situată pe partea opusă direcției din care bate vântul.
(OMM L 0350)

034 **partea din vânt**
windward side;
coté au vent;
Luvseite;
luvoldal;
наветренная сторона;
lado de barlovento;
partea din panta unei coline sau a unui munte, ori a unei regiuni expusă direcției din care bate vântul.
(OMM W 1270)

035 **particularități suplimentare**
supplementary features;
particularités supplémentaires;
supplementar Besonderheit;
kiegészítő felhőismérvek;
ополнительные особенности;
particularidades suplementarias ;

trăsături particulare ce sunt prezente uneori la anumiți nori ca de exemplu protuberanțe cu aspect de mameloane care atârnă pe baza norului, trene de precipitații, etc.; una sau mai multe dintre următoarele particularități suplimenatre pot fi observate simultan pe acelaşi nor:

arcus (arc)	*praecipitatio (pra)*
incus (inc)	*tuba (tub)*
mamma (mam)	*virga (vir)*

(OMM S 3630)

036 **particulă de aer**

air parcel;
particule d'air;
Luftpartikel;
légrészecske;
объем воздуха/часть ~;
partícula del aire;

element virtual care este presupus ca izolat termic de mediul lui înconjurător şi care, de asemenea, poate fi considerat că se deplasează adiabatic într'o mişcare verticală şi poate fi caracterizat cu destulă precizie printr'o singură valoare a unui parametru fizic oarecare (t, p, ρ, etc).
(OMM A 1310, Dmet P 21)

037 **particule noroase**

cloud particles;
particules de nuage/~ nugeuses;
Wolkensteichlichen/Wolkenelemente;
felhőelemek;
облачные частицы;
particulas de nube;

particule de apă, fie sub formă de picături de apă lichidă, fie sub formă de cristale de gheață ori un amestec de picături şi cristale, care formează un nor.
(OMM C 1770)

038 **partea posterioară a unei depresiuni**

vezi T 225 trenă.

039 **pas de grilă**

(grid) step;
pas (de maille);
Schritt;
lépés;
шаг;
passo;

interval unitar de timp sau de distanță pe orizontală sau pe verticală, care se folosește în procedurile de integrare numerică a ecuațiilor diferențiale și, în particular, în prognoza numerică.
(Dmet man)

040 **pasaj frontal**

frontal passage;
passage frontal;
Frontdurchgang/Frontdurchzug;
frontátvonulás;
прохождение фронта;
pase frontal;

trecerea unui front atmosferic peste un punct dat, care produce o serie de schimbări caracteristice, uneori bruște, ale temperaturii aerului, tendinței presiunii, direcției și vitezei vântului, vizibilității și precipitațiilor.
(OMM F 1350)

041 **Pascal (Pa)**

Pascal (Pa);
Pascal (Pa);
Pascal (Pa);
Pascal (Pa);
Паскал (Па);
Pascal (Pa);

unitate de presiune în Sistemul Internațional de Măsuri (SIM); reprezintă presiunea exercitată de o forță egală cu 1 Newton, uniform repartizată pe o suprafață de $1m^2$: 1 Pa = 0,01 mb = 1 N

m^{-2}; în meteorologie este utilizat multiplul “hectoPascal” (hPa), egal aproximativ cu 1 mb (1 hPa = 0,98 mb).
(OMM P 0170)

042 **pastagramă**
pastagram;
pastagramme;
Pastagramm;
pasztagram;
пастаграмма;
pastagrama;
diagramă termodinamică ale cărei coordonate sunt S şi $Z_{p,}$ S fiind anomalia temperaturii definită prin relația: $s = (T\text{-}T_p)/T_p$, în care Z_p şi T_p sunt altitudinea şi respectiv temperatura la presiunea p din *atmosfera standard.*
(OMM P 0190)

043 **patologie climatică**
vezi C 271 climatopatologie

044 **patologie meteorologică**
vezi M 100 meteoropatologie

045 **pădure de nori**
cloud forest;
forêt de nuages;
Wolkenwald/Wolkenforst;
felhőerdő (felhőréteg felső felszínének megjelenése);
облачный лес;
bosque de nubes;
aspect particular al suprafeței superioare a unui strat de nori, de regulă cumuliformi, atunci când aceasta are protuberanțe şi înmuguriri dese sub formă de turnuri.
(OMM C 1620)

046 **pâclă**
haze;
brume sèche;

trockener Dunst;
száraz légköri homály;
(сухая) мгла;
calima;

suspensie de particule solide extrem de mici în atmosferă, invizibile cu ochiul liber însă suficient de multe pentru ca prin prezența lor să confere aerului un aspect opalescent. De regulă, vizibilitatea orizontală este mai mare de 1 km; în zonele aglomerate se observă frecvent „pâcla urbană sau industrială”
(OMM H 0170, Dmet P 46, P 47)

047 **pâclă arctică**

arctic haze;
brume arctique;
arktischer Nebel;
arktikus köd;
арктическая мгла;
calima ártica;

pâclă care se formează în regiunile arctice şi determină o vizibilitate orizontală şi oblică reduse; se poate extinde pe verticală până la 10 km altitudine; are aspect albăstrui-cenuşiu în parte opusă Soarelui şi brun-roşcat în direcția Soarelui.
(OMM A 2390)

048 **pâclă de nisip**

vezi P 049 pâclă de praf

049 **pâclă de praf, păclă de nisip**

dust haze, sand ~;
brume de poussière, ~ de sable;
Staubdunst, Sanddunst;
homálypor, homályhomok/száraslégkőri homály;
пыльная мгла, песчания ~;
calima de polvo, ~ de arena;

suspensie de particule mici de praf sau de nisip în atmosferă, ridicate de pe sol înainte de momentul observației de o *furtună de praf sau de nisip;* în momentul observării acestui fenomen, vântul este slab sau calm.

(OMM D 1430, S 0040)

050 **pâclă de sare**
salt haze;
brume de sel;
salziger Dunst;
sós pára;
соленая мгла/солевая дымка;
calima de sal;
pâclă produsă de particulele fine de sare marină existente în suspensie în stratul inferior al atmosferei, provenite din evaporarea *embrunilor* (spumei de mare spulberată de vânt de pe creasta valurilor).
(OMM S 0030)

051 **pâclă la înălțime/**strat de pâclă
haze aloft/~ layer;
brume sèche en altitude/couche de ~ ~;
(trockener) Dunstschicht ;
páraréteg ;
слой мглы;
calima alta/capa de ~ ;
strat de *pâclă* a cărui bază nu este în contact cu suprafața solului.
(OMM H 0180)

052 **pâlnia trombei**
vezi C 308 coloana trombei.

053 **pâlnia tropopauzei**
tropopause funnel;
entonoir de la trpopause;
Tropopausentrichter;
tropopauza tölcsér;
воронка тропопаузы
embudo de la tropopausa;
deformarea în formă de pâlnie sau de chiuvetă care se formează deasupra unei depresiuni adânci.
(OMM T 1620)

054 **pânza freatică/**nivel freatic
water table/phreatic surface;
surface libre de la nappe/nappe phréatique;
Grundwasserspiegel/Grundwasseroberfläche;
víztábla/freatikus felszín, talajvíztábla;
водное зеркало/зеркало (свободная) поверхность грунтовых вод;
capa freatica/nivel freatico;
suprafața care separă stratul de sol nesaturat de stratul inferior, imediat următor, de sol saturat cu apă.
(OMM W 0270)

055 **pânză de fum**
smoke pall ;
nape de fumée;
Nebeldecke/Rauchdecke;
füsttakaró;
облако дыма;
capa humo;
pânză densă şi persistentă constituită în general din *fumul* provenit din incendiile forestiere, din marile aglomerări urbane sau din zone industriale.
(OMM S 1430)

056 **pânză de nori**
cloud sheet;
nappe de nuages;
Wolkenschricht/Wolkenschild;
felhőréteg;
облачный покров;
sábana de nubes;
distribuție particulară a norilor care formează un strat continuu, cu grosime relativ mică şi cu mare intindere orizontală.
(OMM C 1880)

057 **PCP**
vezi P 244 prevedere cantitativă de precipitații

058 **PDA**

vezi P 124 pistă de decolare aterizare

059 **peisaj alb/**belizna

whiteout/belizna;
blanc dehors/temps laiteux; belizna;
Weiswetter/Belizna;
hóval kapcsolatos erős látásromlas/belizna;
белая тьма/~ мгла;
paisaje blanco/belizna;

fenomen optic atmosferic specific regiunilor polare, în deosebi pentru Antarctica, în prezența căruia observatorul pare învăluit într'o lumină alburie-lăptoasă ce determină lipsa de contrast între cer şi suprafața solului; în prezența acestui fenomen nu se pot distinge umbre, nici nori, nici orizont şi se pierde simțul de orientare şi de adâncime atât la sol cât şi în zbor. Fenomenul se produce în prezența stratului de zăpadă şi a unui strat uniform şi destul de subțire de nori, ambele cu iluminare identică; o cauză suplimentară poate fi şi ninsoarea, care este percepută numai prin contactul cu pielea, nu vizual.
(OMM W 0880)

060 **peliculă monomoleculară**

monomolecular film
pellicule monomoléculaire;
Monomol(ekul)arhaut/einmolekülig Hülle;
мономолекулярная плёнка;
película monomolecular;

stratul de materie cu grosimea unei molecule ce constitue de obicei interfața dintre aer şi apă; un asemenea strat reduce evaporarea şi permite astfel conservarea apei în rezervor. (OMM M 1870)

061 **PEMG**

vezi P 279 Primul experiment GARP

062 **penetrometru/**sondă berbec pentru zăpadă

ramsonde/ram penetrometer;

sonde de battage/pénétromètre;
Penetrometer/Schneekugelpenetrometer;
penetrométer/hőbehatolásmérő;
плотномер/зонд для определения механичекой проницаемости снега (амер.);
catador de nieve/penetrómetro;

bară metalică cu cap conic, proiectată pentru a fi introdusă într'un strat de *zăpadă* sau *firn* pentru determinarea proprietăților fizice ale acestuia din forța necesară pentru împingerea barei respective până la o adâncime dată.
(OMM R 0960, R 0970)

063 **pentadă**
pentad;
pentade;
Pentade;
pentád;
пентада;
péntada;

perioadă de cinci zile consecutive folosită uneori în studiul elementelor meteorologice, în special în climatologie.
(OMM P 0260)

064 **percolație**
percolation;
percolation;
Perkolation;
átszivárgás;
просачивание;
percolación;

mişcarea descendentă a apei în sol sau într'un strat de zăpadă.
(OMM P 0280)

065 **perdea forestieră**
vezi P 028 paravânt

066 **pereche izalobarică**
isallobaric couple;

paire isallobarique/couple ~;
isallbarische Paar;
izallobarikus pár/allobarikus ~;
изаллобарическая пара;
par isalobárico;

configurație pe o hartă izalobarică sau sinoptică formată dintr'un sistem de izalohipse închise, în care se individualizează un nucleu negativ urmat de unul pozitiv, asociate fronturilor cald şi rece pe harta de sol; de regulă, centrul nucleului negativ coincide cu linia frontului cald, în timp ce nucleul pozitiv se situează post frontal în masa rece.
(Dmet P 24)

067 **perioada hulei**
vezi P 068 perioada valurilor.

068 **perioada valurilor/**perioada hulei
wave period ;
période des vagues/~ de la houle ;
Welleperiode/Dünungperiode, Schlagwellezeit;
hullámperiódus ;
период волны;
período de las olas;

intervalul de timp dintre trecerea a două creste succesive de val printr'un punct fix ; este egală cu lungimea de undă împărțită la viteza de deplasare a valurilor.
(OMM W 0360)

069 **perioadă Beaumont**
Beaumont period;
période de Beaumont;
Beaumontperiode;
Beaumont-féle periódus;
период Бомона;
período de Beaumont;

perioada de 48 ore consecutive, în care cel puțin pe parcursul a 46 din acestea, valorile orare de temperatură şi umiditate relativă într'un loc determinat nu sunt mai mici de 20^0C şi respectiv 75%;

asemenea perioade au fost larg folosite drept criteriu de avertizare pentru apariția mălurii sau ruginii la cartof.
(OMM B 0640)

070 **perioadă de înregistrare**
period of record;
période de relevé;
Registrierungsperiod;
feljegyzés periódus/~ időszak;
период наблюдений;
período de registro;
intervalul cronologic pe parcursul căruia a fost observat într'un loc determinat un element meteorologic specificat.
(OMM P 0340)

071 **perioadă de referință**
vezi P 076 perioadă normală.

072 **perioadă de valabilitate**
period of valability;
période de validité;
Gültigkeitsperiode;
érvényességi periódus;
период годности;
período de validez;
în meteorologie, perioada de timp specificată în cursul căreia sunt valabile condițiile enunțate într'o prevedere meteorologică.
(OMM P 0350)

073 **perioadă de vegetație/**sezon de creştere
growing season/vegetation ~;
saison de croissance/~ de végétation;
Vegetationsperiode;
tenyészidőszak/vegetációs periódus;
сезон роста/вегетационный период;
períodode crecimiento/~ de vegetation;
sezon sau perioadă în timpul căreia condițiile meteorologice sunt favorabile creşterii plantelor.

(OMM G 0900)

074 **perioadă fără îngheț**
freeze-free period;
période sans gel;
Vegetationsperiode ;
fagymentes időszak;
безморозный период;
período sin helada;
perioada din an în timpul căreia nu se înregistrează temperaturi inferioare punctului de îngheț la nivelul solului sau în aer, după caz. (OMM F 1060)

075 **perioadă glaciară**
vezi E 105 epocă glaciară

076 **perioadă normală**/perioadă de referință
normal (reference) period;
période (intervalle) normale de reference;
Referenzperiode/normal Periode;
normál periódus;
нормальный период;
periodo normal (de referencia);
în climatotlogie, perioadă multianuală determinată pentru care există înregistrări sistematice de date meteorologice necesare pentru determinarea elemetelor statistice climatice (normale climatologice) ale unei localități, regiuni sau zone geografice; La Conferința meteorologică internațională de la Varşovia (1935) s-a hotărât ca o asemenea perioadă să fie de cel puțin 30 ani, stabilindu-se ca prima perioadă de referință să fie 1901-1930, extinsă ulterior până la 1980. În funcție de înregistrările disponibile, în practica națională a multor state sunt stabilite şi alte perioade mai scurte, însă nu mai mici de 5 ani consecutivi.
(Dmet man)

077 **perioadă ploioasă**/perioadă umedă
wet spell/pluvial period;
période pluvieuse/~ pluviaire, ~ pluviale;

Regenperiod;
nedves időszak;
влажный период/плювиальный ~;
período pluvioso/~ pluvial;

1. perioadă de mai multe zile consecutive în cursul căreia cade zilnic o pecipitație ce depăşeşte o cantitate minimă dată; (OMM W 0820)

2. perioadă cu cantități de precipitații extrem de mari (epocă ploioasă) în timpul căreia lacurile din regiunile uscate de pe toate continentele se umplu şi se extind în suprafață, datorată probabil fluctuației climatului în zonele considerate ca relativ uscate. (OMM P 0840)

078 **perioadă secetoasă**
vezi S 058 secetă

079 **perioadă sinoptică naturală**
natural synoptic period;
période synoptique naturelle;
natürlichsynoptische Periode;
természetes szinoptikus periódus;
естесвенный синоптический период;
período sinóptico natural;

interval de timp în care persistă caracteristicile unei *situații sinoptice* date peste o vastă regiune a globului terestru. (OMM N 0090)

080 **perioadă umedă**
vezi P 077 perioadă ploioasă

081 **perioadă uscată**
dry spell;
période sèche;
trockene Periode;
száraz időszak;
сухой период;
período de sequía;

perioadă de timp anormal de uscat; folosirea acestui termen trebuie limitată la condițiile mai puțin severe decât cele specifice unei secete.
(OMM D 1360)

082 **periodicitate climatică**
climatic periodicity;
periodicité climatique;
klimatische Periodizität;
éghajlati periodicitás;
климатическая периодичность;
periodicidad climática;
ritmul cu care intervalul de timp dintre două maxime şi doauă minime consecutive este constant sau aproape constant, pe toată perioada de înregistrări considerată.
(OMM C 1080)

083 **periodicitate cvasi bienală**
quasi-biennial periodicity;
périodicité quasi biennale;
Quasi Biennale Periodizität/~ Zweijärige ~;
kvázi-kétéves periodicitás;
квазидвухлетняя периодичиность;
periodicidad casi bienal;
alternare în regimul vântului din est cu cel din vest în stratosferă, care are loc în brâul latitudinal delimitat de paralelele 12^0S şi 12^0N, cu o periodicitate de 24 la 30 luni; schimbarea direcției începe la altitudini de 30 km, apoi coboară cam cu 1km pe lună, extinzându-se astfel până sub 23 km (practic aproape în toată stratosfera).
(OMM Q 0070)

084 **periodogramă**
periodogram ;
périodogramme;
Periodogramm;
periodogram;
периодограмма;

periodograma;

diagramă folosită în analiza Fourier a unei serii temporale, care indică amplitudinea (sau pătratul amplitudinii) pentru fiecare perioadă aleasă, în funcție de lungimea ei, pentru o serie de perioade selecționate.
(OMM P 0360)

085 **perlucidus (pe)**

perlucidus (pe);
perlucidus (pe);
perlucidus (pe);
perlucidus (pe);
раздельные облака (pe);
perlucidus (pe);

nori în formă de banc întins, pânză sau strat, care prezintă spații bine delimitate, însă uneori foarte mici, între elementele componenete ; aceste spații permit să se zărească Soarele, Luna, albastrul cerului sau norii de deasupra lor. Termenul se aplică genurilor *Altocmulus* şi *Stratocumuls*.
(OMM P 037)

086 **permafrost**

vezi Î 033 îngheț permanent

087 **permeabilitate**

permeability;
perméabilité;
Permeabilität;
permeabilitás;
проницаемость;
permeabilidad;

capacitatea variabilă cu care apa pătrunde în sol sub influența gravitației; exprimă viteza *percolației*.
(OMM P 0410)

088 **pernă de grindină**

hail pad;
coussin à grêlons;

Hagelkornplatte/~polster;
jégeső-indikátor/jégesőpárna;
градовая плита;
almohadilla de granizo;

instrument constituit dintr'o placă receptoare, confeționată dintr'un material rigid dar uşor deformabil, acoperită cu o folie de aluminiu şi expusă orizontal la un metru înălțime deasupra solului, folosit pentru estimarea sau evaluarea forței de impact a *greloanelor* cu obiectele de pe sol.
(OMM H 0050)

089 **pernă de zăpadă**
snow pillow;
coussin à niege;
Schneekissen;
hó viztartalom mérö;
снежная подушка;
colchón de nieve;

instrument sau dispozitiv în formă de pernă, umplut cu un lichid antigel şi prevăzut cu un manometru sensibil, care indică echivalentul în apă al zăpezii care se acumulează pe acesta în timpul ninsorii.
(OMM S 1670)

090 **perturbație atmosferică**
atmospheric perturbation;
perturbation atmosphérique;
atmospherische Störung;
légköri háborgás (perturbáció);
атмосферное возмущение;
perturbación atmosférica;

1. orice întrerupere a unei stări de echilibru a atmosferei;
2. depresiune slabă sau condițiile meteorologice dintr'o regiune în cadrul cărora apar semnele de dezvoltare a unei circulații ciclonice.
(OMM A 2800)

091 **perturbație baroclină/**undă baroclină
baroclinic disturbance/~ wave;
perturbation barocline/onde ~;
barokline Welle;
baroklin diszturbáció/~ hullám;
бароклинное возмущение/бароклинная волна;
perturbación baroclínica/onda ~;
sistem de joasă presiune care se formează într'o regiune puternic baroclină a atmosferei, caracterizată printr'un puternic gradient orizontal de temperatură şi un *vânt termic* la fel de puternic; undele sau perturbațiile ondulatorii care se formează pe *frontul polar* sunt exemple tipice.
(OMM B 0270)

092 **perturbație barotropă/**undă barotropă
barotropic disturbance/~ wave;
perturbation barotrope/onde ~;
barotropische Welle;
barotrop diszturbáció/~ hullám;
баротропное возмущение/баротропная волна;
perturbación barotrópica/onda ~;
perturbare a curentului de bază într'o *atmosferă barotropă*, energia perturbației respective provenind din forfecarea orizontală a curentului de bază.
(OMM B 0520)

093 **perturbație cvasi staționară**
quasi-stationary perturbation;
perturbation quasi stationaire;
Quasistationärenstörung;
kvázistacionárius perturbációs;
квазистационарный вихры (возмущение);
perturbaciones casi estacionarias;
abatere față de un câmp meteorologic mediat latitudinal, cu o mişcare relativ lentă şi amplitudine fixă: în acest caz, scările de timp sunt considerate mai de grabă de ordinul săptămânilor decât al al zilelor.
(OMM Q 0110)

094 **perturbație ionosferică bruscă - SID**
sudden ionospheric disturbance (SID);
perturbation ionosphérique brusque;
unerwartet Ionosphärischenstörung;
hirtelen ionoszferikus zavar;
внезапное ионосферное возмущение;
perturbación brusca de la ionosfera;
modificare bruscă a stării fizice a *ionosferei joase*, în general mult mai scurtă decât o furtună ionosferică.
(OMM S 3330)

095 **perturbație ionosferică migratoare**
travelling ionospheric disturbance;
perturbation ionosphérique migratoire;
wundern Ionosphärenstörung;
mozgó ionoszféra háborgás;
перемещающиеся ионосфесные возмущения;
perturbacción móvil en la ionosfera;
undă atmosferică de mare amplitudine produsă de o încălzire auroralǎ, care se propagă de la latitudinile înalte către ecuator.
(OMM T 1420)

096 **perturbație la mezoscară**
mesoscale disturbance;
perturbation de méso-échelle;
Mesoskalaperturbation/mesoskalarische Störung;
mezoskála perturbáció;
мезомаштабное возмущение;
perturbación de mesoscala;
perturbație de dimensiuni mesoscalare ale câmpurilor de presiune şi curent.
(OMM M 0760)

097 **perturbație tropicală**
vezi C 165 (a) ciclon tropical

098 **perturbații tranzitorii/**turbioane tranzitorii, turbulență tranzitorie

transient eddies;
perturbations transitoires/tourbillons ~;
Transitorischestörung/vorübergehend Wirbel;
szélesség szerint átlagolt meteorológiai mezők éltérései az álló háborgásoktól;
подвиженые вихри;
vórtices transitorios/turbulencias transitorias;
diferențele dintre abaterile în raport cu un câmp meteorologic mediat în latitudine şi perturbațiile sau turbioanele staționare.
(OMM 1320)

099 **pH**/concentrația ionilor de hidrogen
pH (value)/hydrogen-ion concentration;
(valeur) pH;
pH-Wert/Wasserstoffkonzentration;
pH(-érték)/hidrogénion koncentráció;
pH/концентрация ионов водорода;
pH/concentración de iones de hidrógeno;
cologaritmul concentrației de ioni de hidrogen dintr'o soluție ($-\log_{10}[H^+]$) folosit ca măsură a gradului de aciditate sau alcalinitate al soluției respective; un pH 7 corespunde unei soluții neutre (apă pură), un pH inferior acestei concentrații corespunde unei soluții acide şi un pH mai mare de 7 indică o soluție alcalină.
(OMM H 0920/P 0460)

100 **piatră**
vezi G 072 grelon, G 083 grindină

101 **picătură de aer rece**
cold-air drop/cold pool, ~ drop;
goutte d'air froid;
Kaltlufttropfen;
hideg csepp;
капля холодного воздуха;
gota de aire frío;
volum vast de aer rece, separat de masa principală de aer rece în timpul formării unei *depresiuni tăiate (cut-off low).*
(OMM C 2170)

102 **picătură de ploaie**
rain drop;
goutte de pluie;
Regentropfen;
esőcsepp;
дождевая капля;
gota de lluvia;
picătură de apă ce cade dintr-un nor şi ajunge la suprafaţa terestră, al cărei diametru este de cel puţin 0,5 mm.
(OMM R 0760)

103 **picătură noroasă,** picăturică noroasă
cloud droplet/~ drop;
gouttelette nuageuse/goute ~;
Wolkentröpfen;
felhőcsepp;
облачная капелька/~ капля;
gota de nube/gotita ~ ~;
picătură de apă de dimensiuni minuscule, suprarăcită sau nu, care intră în constituţia unui nor şi care are diametrul cuprins intre $4\,\mu m$ şi $100\,\mu m$.
(OMM C 1580, C 1590)

104 **picăturică noroasă**
vezi P 103 picătură noroasă.

105 **picurare din ceaţă**
fog drip;
ruissellement du brouillard;
Nebelauftropfen;
ködszitálás/köd lecsapódása ;
туманная капель;
goteo de niebla;
picături de apă care cad din arbori sau de pe obiectele care au fost umezite de ceaţa densă în mişcare.
(OMM F 0750)

106 **pileus (pil)**
pileus (pil);
pileus (pil);
Pileus (pil);
pileus (pil)/felhősapka;
шапка кучевого облака (pil);
pileus (pil);
nor anexă cu slabă extindere orizontală, în formă de bonetă sau capişon, situat peste vârful unui nor sau ataşat la partea lui superioară, pe care adeseori îl intersectează; frecvent se observă mai mulți pileus suprapuşi. Acest nor enexă apare asociat în principal cu genurile *Cumulus* şi *Cumulonimbus.*
(OMM P 0610)

107 **piranograf/**solarigraf
pyranograf/solarigraf;
pyranographe/solarigraphe;
Pyranograph/Solarigraph;
piranográf;
пиранограф/соляриграф;
piranógrafo/solarígrafo;
piranometru/solarimetru înregistrător.
(OMM P 2100)

108 **piranogramă/**solarigramă
pyranogram/solarigram ;
pyranogramme/solarigramme;
Pyranogramm/Solarigramm;
piranogram;
пиранограмма/соляриграмма;
piranograma/solarigrama;s
diagramă de înregistrare folosită pe un piranograf (solarigraf).
(OMM P 2090)

109 **piranometru/**solarimeru
pyranometer/solarimeter;
pyranomètre/solarimètre;
Pyranometer/Solarimeter;

piranométer;
пиранометр/соляриметр;
piranómetro/solarímetro;

instrument pentru măsurarea radiației solare incidentă, ce cade pe o suprafață plană sub un unghi solid de 2π.
(OMM P 2110)

110 **piranometru net**

vezi P 111 piranometru pentru radiația solară netă

111 **piranometru pentru radiația solară netă/**piranometru net

net pyranometer;
pyranomètre pour le rayonnement solaire résultant;
Pyranometer für Strahlungsbilanzmessung;
effektiv piranométer;
суммарный пиранометр;
piranómetro para la radiación solar neta;

instrument pentru măsurarea diferenței dintre intensitățile radiației solare incidente, corespunzătoare unghiurilor solide egale cu 2π, ce ajunge pe fiecare parte a unei suprafețe plane.
(OMM N 0270)

112 **piranometru sferic**

spherical pyranometer;
pyranomètre sphérique;
sphärisches Pyranometer;
gömbpiranométer;
сферический пиранометр;
piranómetro esférico;

instrument pentru măsurarea radiației solare incidente ce cade pe o suprafață sferică sub un unghi solid de 2π.
(OMM S 2340)

113 **pirgeomeru**

pyrgeometer;
pyrgéomètre;
Pyrgeometer;
pirgeométer;

пиргеометр;
pirogeómetro/pirgeómetro;
instrument pentru măsurarea radiației terestre pe o suprafață neagră, orizontală şi orientată în jos către suprafața terestră; prin construcție, instrumentul poate fi folosit şi pentru măsurarea radiației atmosferice receptată pe aceeaşi suprafață neagră, orientată însă în sus.
(OMM P 2120)

114 **pirgeometru net**
vezi P 115 ~ pentru radiația terestră netă

115 **pirgeometru pentru radiația terestră netă**/pirgeometru net
net pyrgeometer ;
pyrgéomètre pour le rayonnement terrestre résultant ;
Pyrgeometer für Strahlungsbilanzmessung;
effektív pirgeométer;
суммарный пиргеометр;
pirogeómetro para la radiación terrestre neta;
instrument pentru măsurarea diferenței dintre intensitățile radiației terestre incidente, corespunzătoare unghiurilor solide egale cu 2π, ce cade pe fiecare parte a unei suprafețe plane.
(OMM N 0280)

116 **pirgeometru sferic**
spherical pyrgeometer;
pyrgéomètre;
sphärische Pyrgeometer;
gömbpirgeométer;
сферический пиргеометр;
pirgeómetro esférico;
instrument pentru măsurarea radiației de mare lungime de undă ce cade sub un unghi solid de 4π pe o suprafață sferică.
(OMM S 2350)

117 **pirheliograf**
vezi A 023 actinograf.

118 **pirheliogramă**
vezi A 024 actinogramă.

119 **pirheliometru**
vezi A 027 actinometru

120 **pirheliometru compensat**
compensed pyrheliometer;
pyrhéliomètre à compensation;
Kompensationspyrheliometer;
kompenzációs pirheliométer;
компенсационный пиргелиометр;
pirheliómetro compensado;
pirheliometru al cărui principiu de funcționare se bazează pe compararea încălzirii a două lame metalice identice, una supusă radiației iar cealaltă unui curent electric de intensitate determinată.
(OMM C 2380)

121 **pirradiometru/**bilanțometru
pyrradiometer;
pyrradiomètre;
Pyrradiometer/Strahlungsbilanzmesser;
pirradiométer;
пиррадиометр;
pirradiómetro;
instrument pentru măsurarea radiației totale (solară şi terestră) ce cade pe o suprafață plană sub un unghi solid de 2π.
(OMM P 2180)

122 **pirradiometru pentru radiația totală netă**
net pyrradiometer/radiation balance meter, balancemeter ;
pyrradiomètre pour le rayonnement total résultant/bilanmètre pourle rayonnement total résultant ;
Pyrranometer für Strahlungsbilanzmessung/ Strahlungbilanzmesser ;
effectiv pirranométer/sugárzásegyenleg-mérő;
суммарный пиррадиометр/радиационный балансомер,

балансомер, эффективный пиранометр;

pirradiómetro para la radiación total neta/medidor del balance de la radiación;

instrument pentru măsurarea bilanțului radiativ sau a diferenței dintre intensitățile radiației totale ce cade sub un unghi de 2π pe fiecare din ambele părți ale unei suprafețe plane \
(OMM N 0290)

123 **pirradiometru sferic**

spherical pyrradiometer;
pyrradiomètre sphérique;
sphäriche Pyrradiometer;
gömbpirradiométer;
сферический пиррадиометр;
pirradiómetro esférico;

instrument de măsurare a radiației totale (solară şi terestră) ce cade pe o suprafață sferică sub un unghi solid de 4π.
(OMM S 2360)

124 **pistă (de decolare/aterizare) - PDA**

runway/RWY;
piste;
Anlaufbahn;
kifutópálya;
взлётная дорожка;
pista;

suprafață dreptunghiulară definită pe un aerodrom terestru, cu dimensiuni şi orientare corespunzătoare, amenajată pentru aterizarea şi decolarea aeronavelor; în funcție de categoria aerodromului poate fi înierbată sau betonată, corespunzător greutății aeronavelor care operează pe aerodromul respectiv.
(Reg. Teh. OMM vol.2, Definiții C.3.1)

125 **pixel**

pixel;
pixel;
Pixel;
képelem/pixel ;

пиксель;
pixel;
cel mai mic element distinct (decelabil) pe o imagine codificată electronic, având ambele componenete spațială şi spectrală, înregistrat de un senzor de pe un satelit artificial de observare.
(OMM P 0660)

126 **placă**
plate;
plaque;
Platte ;
lemez/lap;
пластинка;
placa;
în meteorologie, una din formele cristaline ale *zăpezii*, care este constituită din cristale de gheață dispuse astfel încât să formeze plăci plane (plachete), în general de formă hexagonală.
(OMM P 0780)

127 **plafon/plafonul norilor**
vezi Î 006 înălțimea bazei norilor.

128 **plan beta**
beta plane;
plan beta;
Beta-Fläche;
béta-sík;
бета плоскость;
plano beta;
plan folosit pentru simularea sfericității Pământului, în care există sau se presupune a fi o variație liniară a *parametrului Coriolis* cu latitudinea, conform relației: $f = f_0 + (y - y_o)$.
(OMM B 0720)

129 **plancton atmosferic**
aerial plankton;
plancton atmosphérique;
atmosphärische Plankton;

levegő plankton;
воздушный планктон;
plancton de la atmósfera/~ aerea;
totalitatea micro organismelor existente în suspensie în atmosfera terestră, indiferent de natura lor (animală sau vegetală). (OMM A 0700)

130 **planşeta Molcianov**
vezi P 131 planşeta pentru developarea sondajului pilot

131 **planşeta pentru developarea sondajului pilot/**
planşeta Molcianov
pilot-baloon plotting board/Moltchanof plotting board;
planchette pour le dépouillement du sondage par baloons-pilotes/ Moltchanof pour le pointage des baloons-pilotes;
Pilotballon –Auswertegerät/Moltchanoffschesauswertegerät;
pilotrajzoló berendezés /Moltchanoff ~;
шарпилотный планшет/~ круг, круг Молчанова;
tablero de globos piloto/~ de Moltchanov;
planşetă folosită pentru punctarea proiecției în plan orizontal a traiectoriei unui balon aerologic, dedusă din unghiurile de direcție şi înălțime determinate cu teodolitul, în scopul stabilirii vitezei şi direcției vîntului în atmosfera liberă. O variantă folosită frecvent în Serviciul meteorologic al României este cunoscuta “planşetă Molcianov”.
(Dmet P 52)

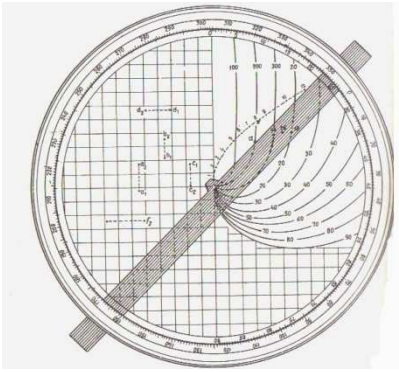
Planşeta Molcianov

132 **plasmapauză**
plasmapause;
plasmapause;
Plasmapause;
plazmapauza;
плазмопауза;
plasmapausa;
limita superioară a *plasmosferei*, situată la o distanță de aproximativ patru raze terestre, de la care se produce o scădere

bruscă a densității electronice şi o creştere a temperaturii cu distanța.
(OMM P 0760)

133 **plasmasferă**
plasmasphere;
plasmasphère;
Plasmasphäre;
plazmaszféra;
плазмосфеуа;
plasmasfera;
regiune situată în interiorul magnetosferei, care are o formă aproximativ toroidală (inelară) şi o densitate electronică relativ mare; se extinde până la o distanță de aproximativ patru raze terestre către spațiul extraterestru.
OMM P 0770)

134 **platformă (meteorologică) fixă pe mare**
fixed sea platform;
plate-forme fixe en mer;
fixieren Seeplattform;
rögzített tengeri megfigyelő eszköz;
постоянная морская платформа;
platforma fija en el mar;
bază de observații fixată de fundul mării şi echipată cu senzori meteorologici şi/sau oceanografici şi cu aparatură de telecomunicații.
(OMM F 0370)

135 **platformă meteorologică**
meteorological platform;
plate-forme météorologique;
Stationsgelände/meteorologische Messfeld;
meteorológiai műszerkert;
метеорологическая площадка;
platforma meteorológica;
suprafața de teren de pe lângă o stație meteorologică pe care se instalează instrumentele pentru efectuarea observațiilor; pe

teritoriul României, platforma meteorologică are forma unui pătrat cu laturile de 26x26 m, orientate pe direcţiile E-V/N-S. Instrumentele de pe platformă sunt instalate în ordine descrescătoare a înălţimii lor, de la nord către sud.
(Dmet P 54)

136 **ploaia bătuta de vânt asupra clădirilor**
driving rain on buildings;
pluie chassée sur les bâtiments/pluie dressée sur ~ ~;
Regen wehendes Windes gegendie Aufbau ;
épületeket verő csapóeső;
секущий дождь, несомый ветром на здания;
lluvia impulsada por el viento contra los edificios;
parametru tehnic de interes în construcţii civile care reprezintă *ploaia* ce este deflectată sau abătută de forţa vântului de la traiectoria ei verticală normală şi interceptată de pereţii clădirilor.
(OMM D 1130)

137 **ploaie**
rain;
pluie;
Regen;
eső;
дождь;
lluvia;
precipitaţie constituită din particule de apă lichidă, în general sub formă de picături cu diametrul mai mare de 0,5 mm ; nu sunt excluse însă picăturile mai mici şi foarte dispersate.
(OMM R 0730)

138 **ploaie acidă**
vezi D 055 depunere acidă.

139 **ploaie artificială**
rain making;
pluie artificielle/~ provoquée;
künstlich Regen;
csapadékkeltés;

вызывание дождя;
producción artificial de lluvia;
creşterea artificială a cantităţii de ploaie, sau declanşarea precipitaţiei obţinută prin introducerea unui *agent de însămânţare* într'un nor precipitant sau precipitabil.
(OMM R 0880)

140 **ploaie caldă**
warm rain;
pluie chaude;
Wärmeregen;
meleg eső;
теплый дождь;
lluvia caliente;
ploaie care cade din nori calzi.
(OMM W 0140)

141 **ploaie care depune polei**
vezi P 196 precipitaţie care îngheaţă

142 **ploaie de electroni/**precipitaţie de electroni
electron precipitation;
précipitation d'électrons;
Elektronenniedereschlag**;**
elektron zápor /elektronai csapadek;
высыпание электронов/осаждение ~;
precipitación de electrones;
mişcarea particulelor energetice de origine solară (indirectă) în *atmosfera înaltă*, în principal într'o centură situată la latitudini înalte în fiecare dintre emisfere; interacţiunea acestor particule cu gazele atmosferice este cauza principală a *aurorelor polare.*
(OMM E E 0480)

143 **ploaie de noroi**
mud rain;
pluie de boue;
Schlammregen;
iszapeső;

грязеврй дождь;
lluvia de barro;

ploaie ce conține particule de nisip sau de praf foarte fine, care pot proveni din regiuni foarte îndepărtate ; relativ rare pe teritoriul României, asemenea fenomen se produce în condițiile unei circulații sudice sau estice de durată mare în troposferă, care antrenează particule de praf sau nisip din deşertul saharian sau din zonele aride din orientul mijlociu ori din stepele din nordul Caspicii şi al Mării Negre.
(OMM M 2170)

144 **ploaie de proiect**
vezi A 360 aversă de proiect

145 **ploaie de sânge**
blood rain;
pluie de sang;
Blutregen;
véreső;
крованый дождь;
lluvia sanguinolenta;

ploaie cu o tentă roşietică, determinată de particulele de praf cu conținut mare de oxid de fier, captate de picăturile de ploaie, fie în procesul de condensare, fie pe parcursul căderii lor prin straturile de aer încărcate cu asemenea particule.
(OMM B 0950)

146 **ploaie de sulf**
sulphur rain;
pluie de soufre;
Sulfurregen/Schwefel~;
kénes eső;
серный дождь;
illuvia a amarillenta;

ploaie colorată în galben de particulele de polen, praf galben, etc.
(OMM S 3380)

147 **ploaie din cer senin**

serein;
serein;
Regen von heiter Himmel;
esti harmat a trópusokon;
мелкий дождь при безоблачном небе;
lluvia con cielo despejado;

hidrometeor sub formă de ploaie fină care cade dintr'un cer aparent senin, norii fiind în deplasare sau în disipare.
(OMM S 0760)

148 **ploaie musonică**

monsoon rain;
pluie de mousson;
Monsunregen;
monszunai eső;
муссоный дождь;
lluvia del monzón;

precipitație, în general puternică, asociată vânturilor musonice; fenomen specific părții sudice şi sudestice a continentului asiatic, ploaia se instalează întâi peste cea mai mare parte a Asiei de sud-est la sfârşitul lunii mai, apoi în India către mijlocul sau sfârşitul lunii iunie.
(OMM M 1930)

149 **ploaie netă**

net storm rain/rainfall excess;
pluie nette/~ excédentaire,~ ruisselée;
Nettregen/Reinregen;
a vízgyűjtőből a folyóba jutó csapadékmennyeség;
результирующий ливневой дождь/избыток дождя;
lluvia neta de la tormenta;

în hidrologie, partea din aversă care ajunge într'un curs de apă prin scurgerea directă de suprafață.
(OMM N 0320)

150 **ploaie puternică**

heavy rain;

pluie forte;
Starkregen;
heves eső;
сильный дождь;
lluvia fuerte;

ploaie a cărei rată de acumulare depăşeşte o valoare specificată, ca de exemplu 7,6 mm h^{-1}.
(OMM H 0410)

151 **ploaie suprarăcită**
supercooled rain;
pluie surfondu;
unterkühlter Regen;
túlhűlt eső;
переохлажденный дождь;
lluvia subfundida;

hidrometeor sub formă de *ploaie* constituit din picături a căror temperatură este sub punctul de îngheț.
(OMM S 3550)

152 **ploaie torențială/**rupere de nori
rainstorm/cloud burst;
tempête de pluie;
Wolkenbruch/Sturzregen;
napéjegyenlőségi esők/felhőzakadás;
проливной дождь/сильный ливень (с ветром или шквалом);
tormenta con lluvia/aguacero torencial;

perturbație atmosferică sub formă de ploaie deosebit de intensă care, de regulă, este însoțită şi de rafale puternice de vânt şi oraj; în limbaj popular este identificată prin sintagma „rupere de nori“; limita cantitativă pentru stabilirea intensității (cantitate/timp) este definită prin instrucțiuni de autoritatea meteorologică națională a fiecărui stat.
(OMM R 0930, Dmet R 69)

153 **ploile echinocțiului**
equinoctial rains;

pluies équinocxiales;
Äquinoktialregen;
napéjegyenlőségi esök;
равнодеиственные дожди;
lluvias equinocciales;

ploi care se produc cu regularitate, în cea mai mare parte a regiunilor ecuatoriale, în timpul sau puțin după echinocții.
(OMM E 0900)

154 **ploile mucegaiului, ploile prunelor**
vezi B 002 bai-u

155 **pluviograf/**pluviometru înregistrator
pluviograph/ recording raingauge, rainfall recorder;
pluviographe/pluviomètre enregistreur;
Pluviograph/Regenschreiber, selbtschreibender Regenmesser;
csapadékíró/ombográf, pluviográf, esőiró;
плювиограф/самопишущий дождемер;
pluviógrafo/pluviómetro registrador;

pluviometru prevăzut cu un dispozitiv de înregistrare continuă a cantității de apă rezultată din precipitații.
(OMM P 0850)

156 **pluviometrie**
pluviometry;
pluviométrie;
Pluviometrie;
pluviometria;
плювиометрия;
pluviometría;

ramură a meteorologiei care se ocupă cu studiul *precipitațiilor*, inclusiv al naturii, a distribuției şi a tehnicilor sau metodelor de măsurare a acestora.
(OMM P 0870)

157 **pluviometru**
raingauge/precipitation gauge;
pluviomètre/capteur de précipitation;

Regenmesser/Niederschlagsmesser;
csapadékmérő;
дождемер/осадкомер;
pluviómetro/medidor de precipitación;

orice instrument care măsoara grosimea stratului de apă rezultat din precipitații, presupusă ca uniform repartizată pe o suprafață plană, orizontală, impermeabilă şi neexpusă evaporării; ca unitate de măsură se foloseşte mm echivalent cu 1 litru/m^2.
(OMM R 0860, P 1420)

158 **pluviometru balanță**
weighing raingauge;
pluviomètre à balance;
Wiegungspluviometer/Regenmesser mit Abwägung;
súlyombrográf;
весовой плювиометр;
pluviómetro de pesada;

dispozitiv care înregistrează cantitatea de precipitații prin colectarea apei de ploaie într'un recipient ataşat la o balanță sau cântar.
(OMM W 0660)

159 **pluviometru cu cupe basculante**
tipping-bucket rain-gauge;
pluviomètre à auget basculeur;
Pluviometer mit Kippbechere/Regenmesser ~ ;
billenő edényes csapadékmérő;
плювиограф с опрокидывающимся сосудок;
pluviómetro de cubeta basculante;

dispozitiv pentru înregistrarea cantității şi intensității precipitațiilor constituit dintr'un mic rezervor cu două compartimente simetrice, echilibrat astfel încât să basculeze atunci când una din cele două jumătăți se umple cu apă; fiecare basculare reprezintă o cantitate determinată de apă colectată din precipitații, care este contorizată de un sistem mecanic, mecano-electric sau mai recent electronic.
(OMM T 1040)

160 **pluviometru Fisher şi Porter**
Fisher and Porter raingauge;
pluviomètre de Fisher et Porter;
Fisher und Porter Regenmesser/~ ~ Niederschlagsmesser;
Fischer és Porter esőmérő;
дождемер Фишера и Портера;
pluviómetro de Fisher y Porter;
instrument totalizator care înregistrează automat cantitatea de precipitații (ploaie şi zăpadă), acumulate pe parcursul unui interval determinat.
(OMM F 0350)

161 **pluviometru înregistrător**
vezi P 155 pluviograf

162 **pluviometru normal/**pluviometru standard**;**
standard raingauge/universal ~ ;
pluviomètre normal/~étalon;
Normalregenmesser/Standard~ ;
sztandard esőmérő/universal ~ ;
стандартный дождемер/универсальный ~ ;
pluviómetro patrón/~ universal;
tip de *pluviometru* (neînregistrător) aprobat pe plan național ca instrument standard pentru măsurarea precipitațiilor; în rețeaua meteorologică de stat a României s-a folosit pluviometrul tip IMC. (OMM S 2630)

163 **pluviometru standard**
vezi P 162 pluviometru normal.

164 **pluviometru totalizator**
accumulative raingauge/totalizer ~;
pluviomètre à accumulation/~ totalisateur;
Niederschlagstotalisator;
totalizátoros csapadékmérő;
накапливающий дождемер/суммарный ~, дождемер-тотализатор;

pluviómetro acumulativo/~ totalizator;

pluviometru folosit în staţii meteorologice izolate şi vizitate rar, ca de exemplu o staţie de munte, prevăzut cu antigel sau alt lichid care împiedică îngheţarea şi evaporarea apei colectate.
(OMM A 0260)

165 **pluvioscop**

pluvioscope;
pluvioscope;
Pluvioskop;
pluvioszkóp;
плювиоскоп;
pluvioscopio;

aparat cu care se pot determina natura şi momentul producerii precipitaţiilor.
(OMM P 0880)

166 **“pocăiţii“ de gheaţă, “ ~“ de zăpadă**

vezi M 212 momâi de gheaţă.

167 **polarimetru**

polarimeter;
polarimètre;
Polarimeter;
polariméter;
поляриметр;
polarímetro;

instrument folosit în meteorologie pentru măsurarea procentului de polarizare a luminii provenită dintr’un punct oarecare de pe bolta cerească.
(OMM P 1060)

168 **polariscop**

polariscope;
polariscope;
Polariskop;
polariszkóp;
полярископ;

polariscopio;
instrument folosit pentru detectarea luminii polarizate şi investigarea proprietăților acesteia.
(OMM P 1080)

169 **polarizare atmosferică**
atmospheric polarization;
polarisation atmosphérique;
atmospherische Polarisation;
légköri polarizáció;
атмосферная поляризация;
polarización atmosférica;
transformarea luminii solare naturale în lumină polarizată prin difuzia acesteia la trecerea prin atmosfera terestră.
(OMM A 2910)

170 **polei**/givraj
icing/glazed frost, glaze;
givrage/verglas;
Glatteis/Verglas, Vereisung, Eisbildung;
tükörjég/ólmoseső, jegesedés;
гололед/гололедицаобледенение;
engelamiento/hielo liso, congelación;
orice depunere de gheață densă, compactă şi netedă, mată sau transparentă, pe un obiect, cauzată de impactul hidrometeorilor lichizi (ploaie sau mai ales burniță), de regulă suprarăciți, cu suprafața rece a acestuia care are temperatura negativă sau puțin peste 0^0C; se depune cu precădere pe partea expusă vântului şi se observă cel mai frecvent la temperaturi ale aerului cuprinse între 0 şi -3^0C.
(OMM G 0470, G 0480, I 0200, Dmet P 78)

171 **polimetrul lui Lambrecht**
Lambrecht's polymeter;
polymètre de Lambrecht;
Lambrecht-Polymeter;
Lambrecht-féle poliméter;
полиметр Ламбрехта;

polímetro de Lambrecht;

aparat constituit dintr'un *higrometru cu fir de păr* şi un *termometru cu mercur,* folosit pentru determinarea cu aproximație a punctului de rouă.
(OMM L 0090)

172 **poluarea aerului**

air pollution/atmospheric ~;
pollution atmosphérique/~ de l'air;
Luftverunreiningung/Luftverschmutzung;
légszennyezés/légszennyeződés;
атмосферное загрязнение/загрязнение атмосферы;
contaminación atmosférica/~ del aire;

1. prezența în atmosferă a unor contaminanți ca pulberi, gaze, emanații, fum, ceață, mirosuri sau vapori de substanțe chimice, în asemenea cantități şi cu asemenea caracteristici şi persistență, încât pot prejudicia sau pune în pericol viața oamenilor, animalelor, plantelor şi a bunurilor;
2. impurități gazoase, lichide sau solide prezente în atmosferă, precum şi în aerul din interiorul spațiilor de locuit sau de lucru.
(OMM A 1320, A 2920)

173 **poluare acidă**

vezi D 055 depunere acidă

174 **poluare de fond**

background pollution;
pollution de fond;
Grundbelastung;
háttérszennyezettség;
фоновое загрязнение;
contaminación de fondo;

poluarea existentă într'un loc dat, în absența contaminării provenită din surse locale.
(OMM B 0050)

175 **poluare termică**

thermal pollution;

pollution thermique;
thermische Verunreinigung ;
hőszennyeződés;
термическое загрязнение;
contaminación térmica;

creşterea temperaturii aerului sau a apei prin mijloace artificiale, în special datorită scurgerilor de căldură de la centralele termoelectrice.
(OMM T 0490)

176 **polul frigului**
cold pole;
pôle de froid;
Kältepole;
hideg pólusok;
полюс уолода;
polo frío;

punctul de pe o emisferă terestră în care s-a înregistrat cea mai mică temperatură medie anuală;, semnificație valabilă atât la scară regională cât şi națională.
(OMM C 2250)

177 **POM**
vezi D 127 distanța optică meteo.

178 **pompaj**
pomping;
pompage;
Pumpen;
szivattyúzás;
колебания ртутного столба барометра;
bombeo del mercuro;

în meteorologie, oscilații verticale rapide ale coloanei de mercur dintr'un barometru.
(OMM P 2050)

179 **pornirea ghețurilor**
vezi D 005 debaclu.

180 **porozitate**
porosity;
porosité;
Porosität;
porozitás/hézagosság;
пористость;
porosidad;
în agrometeorologie, raportul procentual dintre volumul total al porilor sau spațiilor dintre particulele dintr'un sol cu structură naturală şi volumul total al solului considerat; se determină prin relația: $S = (1 - d/a) \cdot 100$, unde *d* este greutatea şi *a* greutatea specifică a solului considerat.
(Dmet P 82)

181 **post pluviometric/**stație pluviometrică
precipitation station/rainfall ~;
station d'observation pluviométrique/station ~;
Niederschlagsmeßstation;
csapadék állomás;
станция цзмерения осадков/дождемерная станция, дождемерный пост;
estación pluviométrica/~ de observación de las precipitaciones;
post sau stație meteorologică în care sunt măsurate numai *precipitațiile*; programul acesteia poate include şi observații asupra stratului de zăpadă.
(OMM P 1450)

182 **potențial capilar**
capillarity potential;
potentiel capillaire;
kapilares Potential;
kapilláris potenciál;
капиллярный потенцал;
potencia capilar;
1. afinitatea solului pentru apa conținută ; este egală cu produsul dintre înălțimea de urcare a apei în sol şi accelerația gravitației;

2. lucrul mecanic necesar pentru deplasarea unității de greutate sau de masă apă de la suprafața de apă liberă până la un punct determinat din coloana de sol la nivelul suprafeței de apă.
(OMM C 0100)

183 **potențialul (datorat) presiunii hidrostatice**
potential due to hydrostatic pressure;
potentiel dû à la pression hydrostatique;
hydrostatischer Druckpotential;
hidrosztatikai nyomásnak tulajdonítható potenciál;
потенциал, обусловленный гидростатическим давлением;
potencial debido a la presión hidrostatica;
potențialul (ϕ) definit prin relația: $\phi = vp$, unde v reprezintă volumul pe unitatea de masă al unui fluid şi p presiunea hidrostatică.
(OMM P 1210)

184 **potențialul vitezei**
velocity potential;
potentiel de vitesse;
Geschwindigkeitspotential;
sebességpotenciál;
потенциал скор ости;
potencial de velocidad;
funcție scalară (ϕ) care există întotdeauna în mişcarea nerotațională a unui fluid, definită prin relația $V = -\nabla\phi$, în care V este *vectorul vitezei*; ecuația presupune că V este normal pe liniile echipotențiale şi că este orientat dinspre valorile mari către cele mici.
(OMM V 0160)

185 **PPI**
vezi I 027 indicator panoramic.

186 **PQP**
vezi P 244 prevedere cantitativă de precipitații.

187 **praecipitatio/precipitaţio (pra)**
praecipitatio (pra);
praecipitatio (pra);
Praecipitatio (pra);
praecipitatio (pra);
осадки (pra);
praecipitatio (pra);
particularitate suplimentară observabilă cel mai frecvent la *genurile Altostratus, Nimbostratus, Stratocumulus, Stratus, Cumulus* şi *Cumulonimbus*, atunci când din aceşti nori cad precipitaţii (ploaie, burniţă, ninsoare, grindină, etc) care ating suprafaţa terestră; această denumire se datorează faptului că precipitaţiile respective apar ca o prelungire a bazei norilor din care cad, determinând o uşoară coborâre aparentă a bazei norului şi uniformizarea acesteia.
(OMM P 1320)

188 **praf cosmic**
cosmic dust;
poussière cosmique;
kosmischer Staub;
kozmikus por;
космическая пыль;
polvo cósmico;
praf de origine extraterestră existent în atmosferă, provenit din surse ca meteoriţi, comete, etc.
(OMM C 3160)

189 **praf meteoric**
meteoric dust;
poussière météorique;
Meteorstaub;
meteorikus por;
метеорная пыль;
polvo meteorítico;
praf atmosferic provenit din dezintegrarea meteoriţilor.
(OMM M 0850)

190 **praf vulcanic**
volcanic dust;
poussière volcanique;
vulkanischer Staub;
vulkanikus por;
вулканическая пыль;
polvo volcánico;
praf sau particule emise de un vulcan în timpul unei erupții; acestea pot rămâne mult timp în suspensie în atmosferă şi pot fi purtate de vânt spre diferite regiuni ale globului, mai ales atunci când erupția respectivă le-a propulsat până în troposfera înaltă sau stratosfera joasă.
(OMM V 0480)

191 **prag de contrast**
contrast threshold;
seuil de contraste;
Kontrastschwelle;
kontrasztküszöb;
порог контрастной чувствительности глаза;
umbral de contraste;
valoarea minimă a *contrastului de luminanță (luminozitate)* care permite distingerea unui obiect pe planul sau fundalul pe care se detaşează.
(OMM C 2860)

192 **pragul pistei de aterizare/decolare**
threshold (runway);
seuil (de piste);
Schwellebahn/~anlaufbahn;
küszöb kifutópálya;
порог взлетная дарожка;
umbral de las pista;
începutul pistei sau porțiunea de pistă folosită pentru aterizare.
(OMM no.49, Technical Regulation vol.2, C.3.1, OACI Anexa 3)

193 **precipitație**
precipitation;

précipitation;
Niederschlag;
csapadék;
осадки;
precipitación;

1. *hidrometeor* sub forma unei căderi de particule apoase, lichide sau solide, care cad dintr'un nor precipitatnt şi care ajung la sol ; formele de precipitaţii sunt burniţa, ploaia şi ninsoarea, garnulele de zăpadă (zăpadă grăunţoasă), măzărichea moale şi tare, grindina şi acele de gheaţă (pudră de gheaţă);
2. vaporii de apă condensaţi în atmosferă ce cad spre suprafaţa terestră sub formă de particule lichide (picături) sau solide (cristale, fulgi, granule sau ace de gheaţă); (OMM P 1360)
3. cantitatea de apă rezultată din precipitaţiile căzute într'un loc şi într'un interval de timp date, exprimată în mm echivalenţi cu l/m^2, corespunzător grosimii stratului de apă care s-ar putea constitui din precipitaţiile respective, în absenţa scurgerii, infiltrării şi evaporării.
(Dmet P 86)

194 **precipitaţie acidă**
vezi D 055 depunere acidă.

195 **precipitaţie artificială**
artificial precipitation;
précipitation artificielle/~ provoquée;
künstlischer Niederschläge;
mesterséges csapadék;
искуственый осадки;
precipitación artificiale;

precipitaţie sub formă lichidă sau solidă, rezultată din acţiunea umană dirijată asupra unui nor.
(OMM 2550)

196 **precipitaţie care îngheaţă (depune polei), burniţă, ploaie care îngheaţă**
freezing precipitation/~ drizzle, ~ rain;

précipitation verglaçante/~ se congelant, bruine/pluie verglaçant, ~/~ se congelant;

Niederschläge setzen Glatteis, Sprühregengefrierung, Regengefrierung;

fagyott csapadék/ónos eső, ~ szitálás;

замерзающие осадли/замерзающая морось, замерзающий дождь;

precipitación congelante/llovizna ~, lluvia ~;

picături suprarăcite de precipitații care îngheață la contactul cu solul sau cu obiectele expuse, formând astfel o peliculă sau un strat de gheațătransparentă (polei).

(OMM F 1090, F 1150)

197 **precipitație ciclonică**

cyclonic precipitation;

précipitation cyclonique/~ dépressionaire;

zyklonaler Niederschlag;

ciklonális csapadék;

циклонические осадки;

precipitación ciclónica;

orice precipitație asociată unei depresiuni barice sau legată de circulația internă a acesteia.

(OMM C 3570)

198 **precipitație convectivă**

convective precipitation;

précipitation de convection/~ convective;

konvektiver Niederschlag;

konvektív csapadék;

конвективные осадки;

precipitación convectiva;

precipitație datorată mișcărilor convective din atmosferă, respectiv norilor rezultați din acestea.

(OMM C 3010)

199 **precipitație de electroni**

vezi P 142 ploaie de electroni

200 **precipitație de protoni**

proton precipitation;
précipitation de protons;
Protoneniederschlag;
protonai csapadek;
протоновые осадки;
precipitación de protones;

mişcare descendentă în spirală a protonilor de-a lungul liniilor de câmp geomagnetic din atmosfera înaltă; particulele se depun în principal în zonele aurorale, însă nu sunt strâns asociate cu fenomenele aurorale.

(OMM P 1910)

201 **precipitație efectivă**

effective precipitation;
précipitation efficace;
effektiv Niederschlag;
effektív csapadék;
стокообразующие осадки;
precipitación efectiva;

1. hidrologic, partea din *precipitaţie* care se scurge şi ajunge în cursurile de apă;
2. agrometeorologic, partea din *precipitaţie* care rămâne în sol şi este disponibilă pentru vegetaţie.

(OMM E 0280)

202 **precipitație în altitudine**

precipitation aloft;
précipitation en altitude;
Niederschlag in die Höhe;
magassági csapadék;
высотные осадки;
precipitación en altitud;

orice tip de *precipitaţie* sub formă lichidă sau solidă ce cade dintr'un nor însă nu ajunge la suprafaţa solului; cea mai frecventă formă este *virga*, observabilă sub baza norilor *Cumulus* şi *Cumulonimbus*.

(OMM P 1370)

203 **precipitație în pădure**
forest precipitation;
précipitation de forêt;
Waldniederschlag;
erdőben hulló (becsült) csapadék;
осадки в лесу;
precipitación en bosque;
cantitatea de precipitații estimată a fi căzut într'o zonă forestieră; de regulă, în această estimare se ține seama de fenomenul de *interceptie* a precipitațiilor de către masa foliară.
(OMM F 0890)

204 **precipitație locală**
local precipitation;
précipitation locale;
Lokalniederschlag;
helyi csapadék;
местные осадки;
precipitación local;
precipitație care cade pe o regiune limitată, restânsă la câțiva kilometri pătrați sau mai puțin; este caracteristică pentru aversele locale de natură convectivă.
(OMM L 0770)

205 **precipitație maximă probabilă**
probabl1e maximum precipitation;
précipitation maximale probable;
warscheinlich Maximumniederschlag;
valószinű maximális csapadék;
вероятный максимум осадков;
precipitación máxima probable;
cantitatea maximă teoretică de precipitații ce poate fi colectată pe un bazin higrografic particular în timpul unei perioade determinate dintr'o anumită perioadă a anului.
(OMM P 1830)

206 **precipitație orajoasă**
thundery precipitation;

précipitation orageuse;
Gewitterniederschlag;
zivataros csapadék;
грозовые осадки;
precipitación tormentosa;

precipitație, de regulă sub formă de aversă, ce cade dintr'un nor cumuliform, ca de exemplu *Cumulonimbus incus.*
(OMM T 1010)

207 **precipitație orografică**
orographic precipitation;
précipitation orographique;
orographischer Niederschlag;
orografikus csapadék;
орографические осадки;
precipitatión orográfica;

precipitație rezultată din ascensiunea forțată a unei mase de aer umed peste un obstacol orografic, de regulă o barieră muntoasă.
(OMM O 0420)

208 **precipitație radioactivă**
radioactive precipitation;
précipitation radioactive;
radioaktiver Niederschlag;
rádióaktív csapadék;
радиоактивные осадки;
precipitatión radioactiva;

precipitație care, în cădare, a traversat un strat atmosferic contaminat cu materiale radioactive pe care le-a absorbit prin dizolvare, devenind astfel radioactivă la rândul ei.
(OMM R 0470)

209 **precipitație simulată**
simulated rainfall;
pluie simulée/simulation de pluie;
simulierung Niederschlag;
szimulált esőzés;
моделированные осадки;

lluvia simulada;

simularea în condiții de laborator sau pe calculator a cantității de precipitații şi distribuția acesteia, care se cunoaşte sau se presupune că se va produce pe parcursul unui eveniment meteorologic specificat.
(OMM S 1130)

210 **precipitații care depun polei**

vezi P 196 precipitație care îngheață

211 **precipitații de areal**

areal precipitation;
précipitation surfacique;
Flächenniederschläge;
területi csapadék;
средние по площади осадки;
precipitación en un área;

cantitatea medie de precipitații căzută pe o suprafață dată, în cursul unui interval de timp determinat.
(OMM A 2450)

212 **precipitații frontale**

frontal precipitation;
précipitation frontale;
Frontalniederschläge;
frontális csapadék;
фронтальные осадки;
precipitación frontal;

precipitații cauzate de acțiunea unui front atmosferic şi datorate ascendenței aerului de-a lungul sau în imediata apropiere a unei *suprafețe frontale.*
(OMM F 1360)

213 **precipitații suprarăcite**

vezi P 196 precipitații care îngheață

214 **precipitațio (pra)**

vezi P 187 praecipitatio

215 **precizie**

precision;
précision;
Präzision;
pontosság;
точность;
precisión;

gradul de concordanță dintre măsurătorile independente ale unei singure mărimi obținute prin aplicarea unei metode sau proceduri specifice de măsurare în mai multe reprize în condiții prescrise.
(OMM P 1460)

216 **precursor**

precursor;
précurseur;
Vorläufer;
előfutár;
предвестник/предразряд;
precursor;

primul tren tranzitoriu de unde de *atmosferici,* de mică amplitudine şi mare frecvență, care atinge un punct din spațiu înaintea trenului final de unde de mare amplitudine şi frecvență joasă, în regim permanent.
(OMM P 1470)

217 **predictand**

predictand;
prédictand;
Regressand;
prediktandusz;
предиктанд/предсказуемый;
predictando;

în metodele statistice, mărimea sau elementul meteorologic la un moment dat care este determinat(ă) anticipat cu ajutorul *predictorilor*.
(OMM P 1490)

218 **predictibilitate**

predictibility;
prévisibilité;
Vorhersagbarkeit;
előrejelezhetőség;
предсказуемость;
predictibilidad;

gradul în care este posibilă prevederea/prognozarea sau anticiparea stărilor viitoare ale atmosferei (condițiile atmosferice) folosind o rețea de observare dată; în general, se exprimă sau este definită ca intervalul de timp în care se poate aştepta ca eroarea medie pătratică a unui câmp prevăzut să fie mai mică decât diferența medie pătratică dintre două stări atmosferice observate, alese la întâmplare.

(OMM P 1480)

219 **predictor**

predictor;
predicteur;
Prädiktor;
prediktor;
предиктор/предсказатель;
predictor;

unul dintre factorii ce influențează o variabilă oarecare şi care este luat în considerare în prognozarea valorii ei viitoare, determinată prin metode statistice de prognoză.

(OMM P 1500)

220 **prelevator de mostre de aer**

air sampler;
échantilloneur d’air;
Luftabzapfunger;
levegő mintavevő;
воздухозаборник;
muestrador de aire;

aparat sau dispozitiv dotat cu o priză şi un recipient care se pot deschide şi închide rapid, pentru a obține o mostră de aer din

mediul ambiant ; de regulă, funcţionează pe principiul absorbţiei aerului cu un piston într'un cilindru vidat, calibrat volumetric.
(OMM A 1360)

221 **prelucrarea automată a datelor**
automatic data processing ;
traitement automatique des données;
Automatischerüber(~um~)arbeitung der Daten;
automatikus adatfeldolgozás;
автоматическая обработка даных;
tratamiento automático de datos;
utilizarea de programe informatice de calcul, care includ verificarea calitativă a datelor şi alte tipuri de verificări, pentru a se obţine seturi de date omogene şi coerente, fără ca să fie necesară intervenţia umană.
(OMM A 3290)

222 **prelucrarea semiautomată (a datelor)**
vezi D 094 dialogul om-maşină

223 **presiunea de condensare/**presiunea de condensare adiabatică
condensation pressure/adiabatic ~ ~;
pression de condensation adiabatique;
Kondensationsdruck;
kondenzációs nyomás/adiabatikus ~ ~;
адиабатическое давление конденсации/давление па уровне конденсации;
presión de condensación/ ~ ~ adiabática;
presiunea la care o particulă de aer umed devine saturată atunci când este supusă unei destinderi adiabatice.
(OMM A 0490)

224 **presiunea de condensare adiabatică**
vezi P 223 presiunea de condensare.

225 **presiunea la nivelul staţiei**
station pressure ;
pression à la station;

Luftdruck auf das Stationsniveau;
állomás nyomás;
давление па уровне станции;
presión de la estación;

presiunea atmosferică determinată din citirea unui barometru la o staţie meteorologică, după aplicarea corecţiilor instrumentale şi, dacă este necesar, reducerea valorii citite la altitudinea staţiei.
(OMM S 2830)

226 **presiunea redusă la nivelul mării**
sea-level pressure;
pression réduite au niveau de la mer;
(auf dem Meerspiegel) reduzierter Luftdruck;
tengerszinti légnyomás;
давление на уровие мория;
presión reducida al nivel del mar;

valoarea presiunii atmosferice la nivelul mării, calculată din presiunea măsurată la o staţie meteorologică.
(OMM S 0470)

227 **presiunea totală**
total pressure;
pression totale;
Gesamtdruck;
teljes nyomás;
полное давление;
presión total;

presiunea atmosferică reală egală cu suma presiunilor parţiale ale componentelor gazoase ale atmosferei, cocnform legii lui Dalton.
(OMM T 1150)

228 **presiunea vaporilor de apă *(e')/*** *t*ensiunea ~
vapour pressure *(e')*/~ tension ~;
tension de vapeur d'eau *(e')* dans l'air humide;
Wasserdampfdruck *(e')*;
páranyomás/gőznyomás *(e')*;
давленние водяного пара *(e')*/упругость ~ ;
presión del vapor de agua *(e')*/tensión ~;

1. produsul *fracției molare (titrului) a vaporilor de apă N* cu presiunea totală *p* a aerului umed: $e' = N_v p = rp/(0{,}62197 + r)$, relație în care *r* reprezintă raportul de amestec ;
2. presiunea exercitată de vaporii de apă într'un spațiu închis.
(OMM V 0070)

229 **presiunea vântului**/sarcina de vânt
wind pressure/~ load;
pression du vent/charge due au vent, contrainte du vent;
Winddruck;
szélnyomás/szélterhéles;
давление ветра/ветровая нагрузка;
presión del viento/carga del ~;
forța totală exercitată de vânt asupra unei structuri; pentru o suprafață plană, aceasta reprezintă suma presiunii dinamice exercitată pe o suprafață expusă vântului cu a depresiunii sau sucțiunii produsă pe fața adăpostită; valoarea acestei presiuni este parametru de calcul în proiectarea construcțiilor expuse acțiunii vântului. Se determină cu formula: $p_v = av^2$, unde *v* este viteza vântului şi *a* este o constantă numerică dependentă de densitatea aerului.
(OMM W 1050, W 1080, Dmet P 97)

230 **presiune**/presiune atmosferică, presiune baromerică
atmospheric pressure/pressure ;
pression atmosphérique ;
Atmosphärendruck (atmosphärische Druck)/barometrischer Druck, Luftdruck;
légnyomás/légköri nyomás, barometrikus ~;
атмосферное давление/~, барометрическое ~;
presión atmosférica;
presiunea (forța pe unitatea de suprafață) exercitată de atmosfera terestră pe orice suprafață în virtutea greutății ei; este echivalentă cu greutatea unei coloane de aer, cu secțiunea transversală egală cu unitatea, care se extinde deasupra unei suprafețe date până la limita superioară a atmosferei terestre.
(OMM A 2930)

231 **presiune barometrică**
vezi P 230 presiune atmosferică.

232 **presiune de radiație**
radiation pressure;
pression de rayonnement;
Strahlungsdruck;
sugárzási nyomás;
давление света (радиация);
presión de radiación;
presiunea exercitată pe un corp de radiația electromagnetică ce cade sau ajunge pe el.
(OMM R 0380)

233 **presiune dinamică**
dynamic pressure;
pression dynamique;
dynamischer Druck;
dinamikus nyomás/torlónyomás;
динамическое давление;
presión dinámica;
1. diferența dintre presiunea statică şi presiunea măsurată cu un barometru în mişcare în raport cu un fluid; pentru un fluid incompresibil, reprezintă valoarea energiei cinetice ($\rho v^2/2$), având dimensiunile unei presiuni. În ecuația lui Bernuli ($V^2/2 + gz + \int \alpha \cdot dp = const.$), presiunea dinamică împreună cu presiunea statică *p* formează presiunea atmosferică totală sau presiunea de frânare într'un punct. (OMM D 1560)
2. presiunea exercitată asupra corpurilor aflate într'un fluid, în mişcare relativă față de acesta; este normală pe direcția de mişcare si are expresia: $p_d = \rho v^2/2$, în care ρ este densitatea fluidului şi *v* viteza lui. În funcție de mediul în care are loc mişcarea, presiunea se numeşte aerodinamică sau hidrodinamică; în meteorologie se foloseşte numai termenul *presiune dinamică.*
(Dfiz P)

234 **presiune hidrostatică**
hydrostatic pressure;
pression hydrostatique;
hydrostatischer Druck;
hidrosztatikai nyomás;
гидростатическое давление;
presíon hidrostática;
forța cu care un lichid apasă pe o suprafață ca efect al gravitației, care acționează asupra fluidului respectiv.
(OMM H 1050)

235 **presiune parțială**
partial pressure;
pression partielle;
Partialdruck/Teildruck;
parciális nyomás;
парциальное давление;
presión parcial;
într'un amestec de gaze perfecte, presiunea exercitată de unul dintre gazele din componența amestecului; conform legii lui Dalton, presiunea exercitată de un amestec de gaze este egală cu suma presiunilor parțiale exercitate de gazele care intră în componența amestecului gazos respectiv.
(OMM P 0160)

236 **prestație meteorologică**/deservire meteorologică
weather service;
prestation météorologique;
Wetterbediennung/Wetterleistung;
időjárási szolgálat;
метеорологическое обслуживание;
servicio meteorológico;
furnizarea de prevederi meteorologice şi avertizări pentru condiţii periculoase de vreme, colectarea, controlul calităţii, verificarea, difuzarea şi arhivarea de date şi produse meteorologice, pentru serviciile publice şi informarea populaţiei.
(OMM W 0570)

237 **prevedere/prognoză (meteorologică)**

forecast/prognosis,meteorological forecast, weather ~;
pronostic/prévision, ~ météorologique, ~ du temps;
Wettervorhersage/Vorhersage, Vorsicht, Prognose;
előrejelzés/előrelátás, prognósis;
прогноз/метеорологический ~, ~ погоды;
pronóstico meteorológico/predicción meteorológica, ~ del tiempo, pronostico del ~;

1. judecată emisă de un *previzionist* asupra desfăşurării în timp a unui fenomen, element sau proces (meteorologic), bazată pe o analiză sau pe o prevedere numerică a condițiilor ori a împrejurărilor care le determină apariția şi evoluția acestora precum şi a valorilor la care vor ajunge în viitor unele mărimi din prezent, inclusiv evoluția viitoare a situației meteorologice în ansamblu;

(OMM P 1840, DEX)

2. expunere a condițiilor meteorologice prevăzute pentru o perioadă specificată şi pentru o zonă sau o parte determinată din spațiul aerian.

(OMM F 0790)

238 **prevedere/prognoză agrometeorologică**

agrometeorological forecasting;
prévision agrométéorologique;
agrometeorologische Vorhersage/~ Prognose;
agrometeorológiai előrejelzés;
агрометеорологическое прогнозирование;
predicción agrometeorológica;

prevedere referitoare la comportamentul actual şi viitor al culturilor agricole, inclusiv al fazelor lor de dezvoltare, maturizare, coacere, randament în cantitate şi calitate, şi alte aspecte care afectează producția, bazată, în general, pe factorii meteorologici prognozați pentru principalele etape fenologice; prevederi similare se elaborează în unele țări pentru zootehnie şi activități forestiere.

(OMM A 1030)

239 **prevedere/prognoză aleatoare**

random forcast;
prévision au hasad;
aleatorische Vorhersage/stochastische Prognose;
veletlenszerű előrejelzés;
случйный прогноз;
predicciónaleatoria/pronóstico;

prevedere/prognoză bazată pe alegerea arbitrară, la întâmplare, a uneia dintr'o serie de posibi;ități sau eventualități meteorologice.
(OMM R 0980)

240 **prevedere/prognoză baroclină**

baroclinic forecast;
prévision barocline;
baroklinische Vorhersage/~ Prognose;
baroklin előrejelzés/~ prognózis;
бароклинный прогноз;
predicción baroclínica/pronóstico baroclínico;

prevedere/prognoză bazată pe un model care include *forfecarea verticală a vântului* şi gradienții orizontali de temperatură, care permite reproducerea procesului de transformare a energiei potențiale în energie cinetică şi a evoluției perturbațiilor dezvoltate pe această cale.
(OMM B 0280)

241 **prevedere/prognoză barotropă**

barotropic forecast;
prévision barotrope;
barotropische Vorhersage/~ Prognose;
barotrop előrejelzés/~ prognózis;
баротропный прогноз;
predicción barotrópica/pronóstico barotrópico;

prevedere/prognoză elaborată, de regulă pentru troposfera mijlocie, bazată pe un model barotrop.
(OMM B 0530)

242 **prevedere/prognoză bazată pe corelații**

correlation forecasting;

prévision par corrélation;
Korrelationswettervorhersage;
korreláción alapúlo előrejelzés;
прогнозирование с учетом корреляции;
predicción basada en las correlaciones/pronóstico por correlación;

metodă de prevedere/prognoză bazată pe relații numerice între *elementele meteorologice,* care sunt derivate din date istorice de arhivă.
(OMM C 3150)

243 **prevedere/prognoză bazată pe persistență**
persistence forecast;
prévision basée sur la persistence;
Persistenzvorhersage;
perszisztencia-előrejelzés/inercia-prognózis;
инерционный прогноз;
predicción por persistencia/pronóstico ~ ~;

prevedere bazată pe premiza că elementeleşi fenomenelor ce caracterizează starea vremii la un moment dat (condițiile meteorologice actuale) vor rămâne neschimbate pe tot parcursul intervalului de prognoză; acest tip de prognoză se bazează şi pe tendința de persistență a unor situații meteorologice.
(OMM P 0430)

244 **prevedere/prognoză cantitativă de precipitații – PCP/**PQP, QPF
quantitative precipitation forecast – QPF;
prévision quantitative de precipitation – PQP;
Niederschlagequantitätvorhersage;
mennyiségi-csapadék előrejelzés;
количественный прогноз осадков - КПО;
pronóstico cuantitativo de la precipitación – PCP;

prevederea cantității totale de precipitații, de regulă prin metode numerice, pentru un interval determinat.
(OMM Q 0010, Q 0020)

245 **prevedere/prognoză climatică**
climatic forecast;
prévision climatique;
Klimavorhersage;
éghajlat előrejelzés;
климатический прогноз/прогноз климатических изменений;
predicción climática/pronóstico climático;
prevederea evoluției viitoare a climatului unei zone sau regiuni. (OMM C 1030)

246 **prevedere/prognoză climatologică**
climatological forecast;
prévision climatologique;
klimatologische Wettervorhersage;
éghajlati előrejelzés/climatológiai ~;
климатологический прогноз;
predicción climatológica/pronóstico climatológico;
prevedere/prognoză bazată în principal pe climatul unei zone sau regiuni nu pe implicațiile dinamice ale stării prezente a atmosferei.
(OMM C 1300)

247 **prevedere/prognoză de aeroport (aerodrom)**
airport forecast/aerodrome ~ ;
prévision d'aerodrome;
Flugplatzvorhersage;
repülőtéri előrejelzés;
прогноз по аэродрому;
pronóstico de aeropuerto;
prevedere meteorologică pentru aeronautică elaborată pentru un aeroport/aerodrom determinat.
(OMM A 1340)

248 **prevedere/prognoză de aterizare**
landing forecast;
prévision d'atterisage;
Landungsvorhersage;

leszállási előrejelzés;
прогноз в пункте посадки;
pronóstico de aterrizaje;

prevedere de aerodrom referitoare la condițiile meteorologice pe un aerodrom determinat/specificat, emisă pentru satisfacerea cerințelor utilizatorilor locali de aeronave într'un interval de aproximativ o oră de zbor distanță față de aeroportul la care se referă prognoza respectivă.
(OMM L 0130)

249 **prevedere/prognoză de inundație**
flood forecast;
prévision de crue;
Überschwemmungsvorhersage/Ansumfungprognose, Wasserflutvorhersage;
árvíz előrejelzés;
прогнозирование поводков;
predicción de la crecida;

prevederea/prognozarea nivelului, *debitului*, începutului şi duratei unei *inundații* şi, în mod special, a debitului maxim (a vârfului de debit) într'un punct dat de pe cursul unui râu, rezultat din *precipitații* şi/sau din topirea zăpezii; procedura este identică şi în cazul deversărilor controlate, cu rol de prevenție şi protecție.
(OMM F 0530)

250 **prevedere/prognoză de rută**
route forecast;
prévision de route;
Luftweg(wetter)vorhersage, Strekevorhersage (nav);
útvonal-előrejelzés;
прогноз по трассе/~ ~ маршруту;
pronóstico de ruta;

1 *prevedere/prognoză* meteorologică pentru un traseu sau o rută date;

2 *prevedere/prognoză* meteorologică pentru aeronautică referitoare la o rută aeriană determinată sau numai la o parte din aceasta.
(OMM R 2070)

251 **prevedere/prognoză de tip consultativ**
advisory forecast;
prévision à titre consultatif;
Konsultierungvorhersage;
célprognósis;
прогноз-рекомендация;
predicción de tipo consultatif;
orice *prevedere/prognoză* meteorologică emisă pentru scopuri speciale, în principal consultative.
(OMM A 0680)

252 **prevedere/prognoză de zbor**
flight forecast;
prévision de vol;
Flugvorhersage;
repülési előrejelzés;
прогноз по маршруту;
pronóstico de vuelo;
descrierea sau expunerea condițiilor meteorologice prevăzute care vor fi întâlnite secvențial pe parcursul rutei de zbor pe care urmează să o parcurgă o aeronavă.
(OMM F 0460)

253 **prevedere/prognoză de zonă, ~ regională**
area forecast,regional ~ ;
prévision de zone, ~ régionale;
Regionalprognose;
területi előrejelzés;
зональный прогноз, региональный прогноз;
predicción/pronóstico de área, ~ regional;
prevedere/prognoză meteorologică emisă pentru o zonă o sau o regiune geografică determinată; se elaborează în mod curent pentru aeronautică şi în centrele regionale de prognoză.
(OMM A 2440)

254 **prevedere/prognoză extinsă**
extended forecast;
prévision à échéance prolongée/~ étendue;

erwiternung Vorhersage;
hossztávú előrejelzés;
долгосрочный прогноз малой заблаговременности;
predicción ampliada/pronóstico ampliado;

prevedere/prognoză emisă pentru o perioadă care se extinde, în general, peste durata operațională normală sau termenul operațional normal.
(OMM E 1320)

255 **prevedere/prognoză generală**
general forecast;
prévision générale;
allgemeine Wettervorhersage;
általános előrejelzés;
общий прогноз;
predicción general/pronóstico ~;

1. descreierea caracteristicilor probabile principale ale vremii, prevăzute pentru o regiune mare;
2. prevedere meteorologică destinată utilizării generale pentru public, diferită de cele specializate, elaborate pentru o categorie particulară de utilizatori.
(OMM G 0170)

256 **prevedere/prognoză hidrologică pe durată medie**
medium-term hydrological forecast
prévision hydrologique à moyenne échéance/term;
mittelfristige hydrologische Prognose;
középtávú hidroelőrejelzés/~ hidrologiai prognózis;
среднесрочный гидрологический прогноз;
predicción hidrológica a plazo medio;

prevedere/prognoză a unui element al regimului hidrologic pentru o perioadă ce se poate extinde de la două până la zece zile de la data difuzării.
(OMM M 0540)

257 **prevedere/prognoză imediată**
vezi N 116 nowcast

258 **prevedere/prognoză inerțială**

inertial forecast;
prévision inertielle;
trägheitsche Prognose/~ Vorhersage;
inercia előrejelzés;
инерционный прогноз;
predicción inercial/pronóstico ~;

prevedere/prognoză bazată pe presupunerea că particularitățile inițiale ale vremii şi elementele lor vor persista în timpul întregii perioade pentru care se elaborează prevederea/prognoza respectivă.
(OMM I 0430)

259 **prevedere/prognoză locală**

local forecast;
prévision locale;
Lokalvorhersage;
helyi előrejelzés;
местный прогноз;
predicción local/pronóstico ~;

prevedere/prognoză meteorologică referitoare la o zonă relativ limtată.
(OMM L 0750)

260 **prevedere/prognoză numerică (a timpului)**

numerical forecast/~ ~ prediction NWP;
prévision numérique du temps;
numerische (Wetter)Vorhersage;
numerikus előrejelzés;
численный прогноз/численное прогнозирование погоды - ЧПП;
predicción numérica/~ ~ del tiempo, pronóstico numérico;

prevederea/prognoza câmpurilor de variabile meteorologice prin rezolvarea numerică a ecuațiilor hidrodinamice, operațiune care, pentru operativitate, se face cu un calculator de mare putere.
(OMM N 0640)

261 **prevedere/prognoză numerică spectrală**
spectral numerical prediction;
prévision numérique spectrale;
numerische Spektralvorhersage/
Spektralnumerischevorhersage;
spektrális numerikus előrejelzés;
спектральное численное прогнозирование;
predición numérica espestral;
prevedere/prognoză realizată cu un model spectral.
(OMM S 2280)

262 **prevedere/prognoză obiectivă**
objective forecast;
prévision objective;
objektiv Vorhersage;
objektiv előrejelzés;
объективный прогноз;
predicción objetiva/pronóstico objetivo;
prevedere/prognoză meteorologică bazată pe aplicarea legilor dinamicii, termodinamicii sau ale statisticii, ori pe o combinație a acestora, în scopul eliminării oricărui element de judecată personală al previzionistului.
(OMM O 0020)

263 **prevedere/prognoză pe lungă durată**
long-range forecast;
prévision à longue échéance/prévision à long terme;
Langfristvorhersage/Langfristprognose;
hosszú távú előrejelzés/távprognózis;
долгосрочный прогноз;
predicción/pronóstico a largo plazo;
prevedere/prognoză meteorologică a cărei perioadă de valabilitate este în general mai mare de zece zile.
(OMM L 0830)

264 **prevedere/prognoză pe medie durată**
medium-range forecast;
prévision à moyenne échéance;

mittelfristige Prognose;
középtávú előrejelzés;
среднесрочный прогноз;
predicción a plazo medio;

prevedere meteorologică al cărei conținut se referă la o perioadă extinsă de la trei până la zece zile de la data difuzării.
(OMM M 0530)

265 **prevedere/prognoză pe termen foarte scurt**
very-schort range forecast/nowcasting;
prévision à très courte échéance;
Sehrkurzfristvorhersage;
ultrarövidtávú élőrejelzés;
сверхкраткосрочный прогноз;
previsión a muy corto plazo;

prevedere/prognoză a cărei perioadă de valabilitate nu depăşte 12 ore.
(OMM V 0320)

266 **prevedere/prognoză pe termen scurt**
short-range forecast;
prévision à courte échéance;
kurtzfristige Wetterforhersage;
rövid távú előrejelzés;
краткосрочный прогноз (погоды);
predicción a corto plazo/pronóstico ~;

prevedere/prognoză meteorologică a cărei perioadă de valabilitate este mai mică de trei zile (a se vedea de asemenea şi variantele: *prevedere imediată (nowcasting), prevedere pe termen foarte scurt sau de foarte scurtă durată).*
(OMM S 1000)

267 **prevedere/prognoză pentru aeronautică**
aviation forecast ;
prévision pour aéronautique ;
Flugvorhersage ;
repülési előrejelzés ;
авиационный прогноз;

pronóstico aeronáutico ;

prevedere/prognoză elaborată pentru aviație, care se referă la condițiile meteorologice prevăzute la nivelul suprafeței terestre şi pentru diferite altitudini (standard sau niveluri de zbor), într'un interval determinat.
(OMM A 3430)

268 **prevedere/prognoză pentru aeroport de rezervă**

alternate forecast;

prévision d'aérodrome de dégagement;

Vorhersage für Reserveflughafen/Wechselnflughafen Vorhersage;

alternatív előrejelzés;

запасной прогноз/альтернативный прогноз;

pronóstico de aeropuerto alternativo;

prevedere/prognoză meteorologică elaborată pentru alt aeroport decât cel de destinație al unei aeronave, utilizabilă în cazul când aeroportul inițial devine inoperant sau este inoportun ca aeronava respectivă să aterizeze pe aeroportul de destinație.
(OMM A 1570)

269 **prevedere/prognoză pentru o singură observație**

vezi P 270

270 **prevedere/prognoză pentru o singură stație/observație**

single station forecast/single observer ~;

prévision par station unique; Vorhersage für eine Station/~ Beobachtung;

egyetlen/állomas megfigyelése alapján kiadott előrejelzés;

прогноз по одной станции наблюдения/~по даным одного иаблюдателя;

predicción de una sola estación/~ de un solo observador;

prevedere meteorologică bazată pe observațiile efectuate la o singură stație; un exemplu de asemenea prevedere este "TEND", frecvent folosită în aeronautică, ce se adaugă sau completează un mesaj METAR.
(OMM S 1140, 1150)

271 **prevedere/prognoză proabilistică**
probably forecast;
prévision de probabilité;
Wahrscheinlichkeitsvorhersage;
valószínűségi előrejelzés;
прогноз вероятности явления;
predicción probabilística;
prevedere/prognoză care include o indicație asupra probabilității de producere a unui fenomen dat, ca de exemplu o aversă, în interiorul unei perioade determinate şi într'un anumit loc (procedură folosită frecvent în prevederile pentru aeronautică : PROB 30 0004 ww).
(OMM P 1820)

272 **prevedere regională**
vezi P 253 prevedere de zonă.

273 **prevedere/prognoză sinoptică**
synoptic forecast;
prévision synoptique;
Synoptischervorhersage;
szinoptikus előrejelzés;
синоптический прогноз;
predicción sinóptica/pronóstico sinóptico;
prevedere/prognoză meteorologică bazată pe *observații sinoptice.*
(OMM S 3980)

274 **prevedere/prognoză statistică**
statistical forecast;
prévision statistique;
Statistischevorhersage;
statisztikai előrejelzés;
статистический прогноз;
predicción estadística/pronóstico estadístico;
prevedere obiectivă bazată pe studiul statistic al comportamentului trecut al atmosferei, folosind ecuații de regresie, de probabilitate, etc.

(OMM S 2840)

275 **prevedere/prognoză subiectivă**
subjective forecast;
prévision subjective;
subjektiv Vorhersage;
szubjektív előrejelzés;
субжективный прогноз;
predicción subjectiva/pronóstico subjectivo;
prevedere sau *prognoză* bazată în principal pe metode ce implică judecata şi abilitatea unui *previzionist.*
(OMM S 3190)

276 **prevenirea grindinei/**protecţia antigrindină
hail prevention/~ supression;
prévention de la grêle/lutte antigrêle;
Hagelschutz;
jégeső védelem;
предупреждение града/подавление ~;
prevención del granizo/supresión del~;
acţiuni organizate pentru împiedicarea sau încetinirea formării greloanelor mari ori chiar disrugerea celor existente în nor, prin introduerea prealabilă a unui *agent de însămânţare* în cantitate mare în norii potenţial capabili să producă grindină; cel mai sigur procedeu este supravegherea radar şi lansarea de rechete antigrindină în norii identificaţi ca periculoşi.
(OMM H 0060)

277 **prevenirea trăznetului**
lightning suppression;
prévention de la foudre;
Blitzschutz /Blitzsicherheit, Blitzschlagenschutz;
villámlás mérséklése a felhőbe történő beavatkozással;
подавление молний;
supresión de los relámpagos;
acţiune de reducere a activităţii fulgerelor prin introducerea în norul orajos a unui agent care să formeze puncte suplimentare de descărcare (efectul corona), mărind astfel în interiorul norului

curentul de scurgere între centrele cu sarcină pozitivă şi cele cu sarcină negativă.
(OMM L 0580)

278 **previzionist/prognozist**
forecaster;
prévisioniste;
Vorhersagenmann;
előrejelző (szinoptikus);
прогнозист;
predictor/prónosticador;
meteorolog desemnat de un serviciu meteorologic pentru elaborarea de prevederi/prognoze meteorologice.
(OMM F 0840)

279 **primăvară**
spring;
printemps;
Fhrühling/Frühjahr;
tavasz;
весна;
primavera;
1. astronomic: perioada dintre echinocțiul de primăvară şi solstițiul de vară 21 martie - 20 iunie în emisfera nordică şi 23 septembrie – 22 decembrie în cea sudică); (DEX)
2. meteorologic: anotimp convențional de trecere de la iarnă la vară, bine definit la latitudinile temperate, care coincide cu lunile martie aprilie mai, respectiv septembrie, octombrie, noiembrie în emisfera sudică, caracterizat prin creşterea rapidă a temperaturii aerului, intensificarea activității ciclonice pe continente şi de o serie de evenimente fenologice ca migrarea păsărilor, înfrunzirea şi înflorirea vegetației; la latitudini polare este foarte scurtă, iar la cele tropicale este neobservabilă.
(Dmet man)

280 **Primul program esperimental de cercetare a atmosferei globale - GARP**

First **G**ARP **G**lobal **E**xperiment – FGGE/Global Weather Experiment;

Première expérience mondiale du GARP – PEMG;

Das erste Experimentellprogramm für Weltatmosphäre (Gesamtatmosphäre) Forschung - GARP;

FGGE – Első Világméretű GARP Kísérlet;

Первый глобальный эксперимент ПИГАП-ПГЕП;

Premier experiment mundial del GARP-PEMG;

principala componentă observațională şi experimentală a atmosferei globale (GARP), în care întreaga atmosferă terestră a fost studiată amănunțit pentru o perioadă de un an (decembrie 1978-noiembrie 1979) de către Servicile meteorologice, agenții spațiale şi institute de cercetare ; au fost instalate sisteme speciale de observare şi au fost efectuate multe observații suplimentare. De asemenea, experimentul a cuprins anchete asupra circulației regionale musonice din Asia şi Africa occidentală ; datele culese constitue ansamblul cel mai complet de variabile meteorologice ce a putut fi reunit vreodată şi au servit ca bază pentru numeroase studii din domeniul *dinamicii atmosferice* şi al proceselor fizice din atmosferă, care s-au soldat cu importante progrese în prognoza meteorologică operativă.
(OMM F 0170, F 0340)

281 **principiul lui Archimede**

vezi F 084 forța lui ~

282 **principiul lui Babinet**

Babinet’s principle;

principe de Babinet;

Babinetprinzip;

Babinet-féle öv;

принцип Бабине;

principio de Babinet ;

principiu din optica fizică după care diagrama de difracție generată de un disc circular sau de o sferă opacă este identică cu cea determinată de o deschidere circulară cu aceeiaşi rază; este

verificat în teoria coroanei cauzată de difracţia datorată picăturelelor de nor sau de ceaţă.
(OMM B 0020)

283 **prisme de gheaţă**
ice prisms;
prismes de glace;
Eisprisme;
jégprizmák;
ледяные столбики;
prismas de hielo;
cristale de gheaţă neramificate, prismatice şi în formă de coloane sau plachete, adesea atât de mici încât aparent plutesc în atmosferă; asemenea cristale pot să cadă dintr'un nor sau pot fi observate pe timp senin.
(OMM I 0170)

284 **probabilitate**
probability;
probabilité;
Warscheilichkeit;
valószínűség;
вероятность;
probabilidad;
- concepţie ştiinţifică şi deterministă a hazardului;
- raportul dintre numărul de cazuri favorabile şi numărul total de cazuri posibile pentru un eveniment sau fenomen oarecare, presupunând că toate cazurile sunt posibile: $P_A = \lim(n/N) N \to \infty$;
- în meteorologie, repetabilitatea (frecvenţa) producerii unei valori sau a unui parametru caracteristic dintr'un şir de observaţii;
- mulţime numerică prin care se exprimă caracterul aleatoriu (posibil şi nesigur) al unui eveniment sau fenomen.
(Dmet P 117, DEX)

285 **proces adiabatic/**răcire adiabatică, răcire dinamică, încălzire adiabatică, încălzire dinamică
adiabatic process/adiabatic cooling, dynamic cooling, adiabatic warming, dynamic warming**;**

processus adiabatique/refroidissement ~, refroidissement dynamique, réchauffement adiabatique, ~ dynamique;

adiabatischer Vorgang (Zustandsänderung)/~ Abkühlung, dynamischer ~ , ~ Erwärmung, dynamischer ~;

adiabatikus folyamat (~ állapotváltozás)/~ lehűlés, dinamikus ~, adiabatikus melegedés, dinamikus ~;

адиабатический процес/адиабатическое охлаждение, динамическое ~, адиабатическое нагревание, динамическое ~;

proceso adiabático/enfriamiento adiabático, ~ dinámico, calentamiento adiabático, ~ dinámico;

transformare termodinamică efectuată fără schimb de căldură între un sistem dat şi mediul lui înconjurător; într'un asemenea proces răcirea adiabatică rezultă din destindere, iar încălzirea rezultă din comprimare.

(OMM A 0510, A 0560, A 0590, D 1510, D 1600)

286 **proces diabatic**/proces neadiabatic

diabatic process;

processus diabatique;

diabatischer Prozeß;

diabatikus folyamat;

диабатический процесс;

proceso diabático;

transformare termodinamică în cursul căreia un sistem dat cedează căldură în mediul lui înconjurător sau primeşte căldură de la acesta.

(OMM D 0490)

287 **proces izopicnic (a), izoster (b), izotermic (c)**

isopycnic process(a), isosteric ~(b), isothermal ~(c);

processus isopicne(a), ~ isostère(b), ~ isothermique (c);

isopyknischer Vorgang(a), isosterischer ~(b), isothermischer ~(c);

izopiknikus folyamat(a), izoszter ~(b), izotermikus ~(c);

изопикнический процесс(a), изостерический ~ (b), изотермический ~(c);

proceso isópicnico(a), ~ isóstero(b), ~ isotérmico(c);

proces caracteristic fluidelor piezotrope în care densitatea sistemului rămâne constantă (a), volumul specific al sistemului este constant (b) sau temperatura sistemului este constantă (c).
(Dmag I 120, I 123, I 128, Dmet P 124).

288 **proces neadiabatic**
vezi P 286 proces diabatic

289 **proces pseudoadiabatic**
pseudo-adiabatic process;
processus pseudo-adiabatique;
pseudoadiabatischer Prozeß;
pszeudoadiabatikus folyamat;
псеудоадиабатический процесс;
proceso pseudoadiabático;
proces adiabatic al aerului umed saturat în care particulele de apă condensate sunt evacuate (prin precipitare) din sistem; în meteorologie, aceasta are loc atunci când condensul din aerul ascendent este evacuat prin precipitații din norul format.
(OMM P 1970)

290 **proces reversibil**
reversible process;
processus réversible;
reversibel Prozeß;
reverzíbilis folyamat;
обратимый процесс;
proceso reversibile;
proces termodinamic teoretic care poate fi exact inversat printr'o schimbare infinitesimală a condițiilor externe.
(OMM R 1730)

291 **proces sinoptic elementar**
elementary synoptic process;
processus synoptique élémentaire;
elementarsynoptikische Prozeβ ;
elemiszinoptikus folyamat ;
элементарно синоптическое процесс;

proceso sinoptico elemental;

după Wagenheim, intervalul de timp de ordinul a 3 – 4 zile, în cursul căruia într'o regiune sinoptică naturală dată persistă în linii generale aceeaşi distribuţie a presiunii şi direcţia principalilor curenţi calzi şi reci.

(Dmet man)

292 **proces subreticular/~** subscalar

subgrid-scale process;

processus d'échelle inférieur à maille;

" Sub-grid " Skalenprozeß;

sub-grid skálájú folyamat/sub-rezolution ~;

процесс подсеточного маштаба;

proceso subreticular;

fenomen meteorologic sau proces atmosferic a cărui extindere spaţială este prea mică pentru a putea fi reprezentat adecvat pe grila unui model numeric.

(OMM S 3180)

293 **proces subscalar**

vezi P 292 proces subreticular

294 **procese atmosferice la scară mare**

large-scale atmospheric processus;

processus atmosphériques de grande échelle;

Makroskala Atmosphärischeprozeße;

nagyméretű légköri folyamatok;

крупномаштабные атмосферные процессы;

procesos atmosféricos en gran escala;

procese active în atmosferă care se desfăşoară la o scară reprezentativă de ordinul a 10000 km; fluxurile atmosferice la scară mare sunt esenţialmente cvasi hidrostatice, cvasi geostrofice şi cu aspect ondulator. Aceste fluxuri sunt un răspuns la variaţia latitudinală a încălzirii radiative, la valoarea particulară a *parametrului Coriolis* şi la distribuţia spaţială a oceanelor şi continentelor.

(OMM L 0190)

295 **procesul de nucleație Findeisen-Bergeron**
vezi E 053 efectul Bergeron.

296 **procesul Wegener-Bergeron**
vezi T 108 teoria Bergeron-Findeisen.

297 **produs scalar**
scalar product;
produit scalaire;
Skalarprodukt;
skaláris szorozat;
скалярное произведение;
producto escalaro;
produsul a două mărimi numerice (module) ale vectorilor prin cosinusul unghiului format de aceştia, care reprezintă un scalar: $A.B = AB\ cos(AB)$; dacă cei doi vectori sunt paraleli $A.B = \pm AB$, iar dacă sunt perpendiculari $A.B = 0$. Un exemplu de produs scalar în meteorologie îl reprezintă *advecţia termică*.
(Dmet man)

298 **profil logaritmic**
logarithmic profile;
profil logarithmique;
Logarithmischeprofil;
logarithmikus profil;
логарифмический разрез;
perfil logarítmico;
reprezentarea teoretică a distribuţiei verticale a unui element meteorologic în stratul de aer din apropierea suprafeţei terestre, admiţând o serie de aproximaţii sub forma unei funcţii logaritmice de înălţime; practica a demonstrat că profilele verticale reale ale vântului, temperaturii şi umezelii specifice din stratul inferior al atmosferei terestre sunt apropiate de profilul logaritmic, indiferent de stratificarea termică verticală.
(Dmet man)

299 **profil vertical**
vertical profile;

profil vertical;
Vertikalprofil;
fügőleges profil;
вертикальный профиль;
perfil vertical;
grafic ce arată variația unui elemnet meteorologic cu înălțimea.
(OMM V 0250)

300 **profil vertical de temperatură**
vertical temperature profile;
profil vertical de température;
Vertikalprofil der Temperatur;
fügőleges hőmérsékleti profil;
вертикальный профиль температуры;
perfil vertical de la temperatura;
grafic ce ilustrează variația temperaturii cu înălțimea.
(OMM V 0270)

301 **profilul funcției de putere**
power law profile;
profil extern d'une fonction de puissance;
Potenzfunkionprofil;
exponenciális szélprofil;
степенной закон профиля;
perfil de ley de potencias ;
reprezentarea matematică a vitezei medii a vântului în *stratul limită de la suprafață*, în funcție de o putere a înălțimii; cu toate că reprezintă mai puțin satisfăcător vântul observat decât profilul logaritmic al vitezei, acest tip de profil este adesea mai uşor de mânuit din punct de vedere matematic.
(OMM P 1300)

302 **profilul logaritmic al vitezei**
logarithmic velocity profile;
profil logarithmique des vitesses;
logarithmisches Geschwindikeitsprofil;
logaritmikus sebességprofil;
логаритмический профиль скорости;

perfil logarítmico de la velocidad;

alura variației vitezei medii a vântului cu altitudinea în *stratul limită de la suprafață* (de la sol) bazată pe ipoteze simplificatoare.
(OMM L 0810)

303 **profilul umidității**

moisture profil;

profil hydrique;

Bodenfeuchtigkeitsprofil;

talajnedvesség-profil;

профил влажности/изменение влажности (почвы) с глубиной;

perfil de la humedad;

curba ce reprezintă distribuția *umidității solului* în funcție de adâncime.
(OMM M 1770)

304 **profilul vântului**

wind profile;

profil du vent;

Windprofil;

szélprofil;

профиль ветра;

perfil del viento;

reprezentarea vântului în funcție de înălțime sau distanță.
(OMM W 1090)

305 **Programul de cercetare a atmosferei globale – GARP**

Global **A**tmospheric **R**esearch **P**rogramme – GARP;

Programme de recherces sur l'atmosphère globale – GARP;

Erforschungsprogramm über Gesamtatmosphäre –GARP;

Globális Légkör Kutatási Program –GARP ;

Программа изучения глобальных атмосферных процессов - ПИГАП;

Programa de investigación global de la atmósfera - GARP;

program cu durata de 15 ani (1967-1982) organizat în comun de OMM şi CIUS/ICSU pentru studiul dinamicii şi proceselor fizice din atmosferă, al cărui principal obiectiv a fost creşterea

termenului util al prevederilor/prognozelor meteorologice. Studiul atmosferei s-a efectuat la o scară de dimensiuni peste posibilitățile unei singure țări şi a fost realizabil numai printr'o cooperare strânsă şi voluntară a multor națiuni. În ansamblu, programul a inclus o serie de studii ample, cu caracter observațional şi experimental (*Experimentul tropical al GARP din Atlantic*, *Prima experiență mondială a GARP*, *Experimentul alpin*), care au avut ca obiectiv obținerea datelor necesare pentru conceperea şi verificarea *modelelor circulației generale* a atmosferei, destinate utilizării lor în *prevederea numerică a vremii.*
(OMM G 0060, G 0500)

306 **progresia musonului**
progression of the monsoon;
progression de la mousson;
Monsunprogression;
monszun haladvány;
продвижение муссона;
progresión del monzón;
înaintarea relativ lentă, în contrast cu eruperea, a masei de aer transportată de *musonul de vară* peste o regiune vastă.
(OMM P 1880)

307 **proiector de nori**
vezi P 308 proiector de plafon

308 **proiector de plafon/**proiector de nori
ceiling projector/cloud projector;
projecteur de plafond/projecteur à nuages;
Wolkenscheinwerfer;
felhőfényszóró;
облачный прожектор/прожекторная установка, потолочный прожекор;
proyector para el techo de nubes/proyector para nubes;
proiector folosit în timpul nopții pentru a produce o pată luminoasă pe baza unui nor sau a unui strat noros, pentru determinarea înălțimii sau plafonului acestuia; este folosit

întotdeauna împreună cu un sistem optic de vizare, prevăzut cu dispozitiv de măsurare a unghiului de înălțime.
(OMM C 0290)

309 **proiecție cilindrică**
vezi P 312 proiecții cartografice

310 **proiecție conică (conformă) Lambert**
vezi P 312 proiecții cartografice

311 **proiecție stereografică**
vezi P 312 proiecții cartografice

312 **proiecții cartografice folosite în meteorologie**
cartographic projections used in meteorology;
projections cartographiques utilisées en météorologie;
cartographische Projektions gebräuclich in Meteorologie;
meteorlógiában használt térképezési vetületek;
картографические проекций использованные в метеорология;
proyecciónes cartográficas empledos (usados) en meteorologia;
cartarea datelor meteorologice (reale sau climatologice) se face pe diferite hărți care reprezintă proiecția cât mai corectă, pe o suprafață plană, a zonelor la care se raportează datele respective; în funcție de dimensiunea şi amplasarea pe globul terestru a zonelor de interes s-au ales trei tipuri principale de proiecții cartografice, care reduc cel mai bine deformările transpunerii suprafețelor respective în plan:

1. **proiecție cilindrică** (Mercator)
cylindrical projection;
projection cylindrique;
Zylinderprojektion;
hengervetület;
цилиндрическая проекция;
proyección cilíndrica;
folosită pentru reprezentarea în plan a zonelor ecuatorial-tropicale, cuprinse între 40^0-45^0latitudine N-S; suprafața de

proiecție este un cilindru al cărui ax coincide cu axa polilor şi a cărui suprafața intersectează sfera terestră prin cercurile tropicelor; în cazul zonelor mai mici de latitudine suprafața cilindrului este tangentă la ecuator. Prin desfăşurarea suprafeței de proiecție rezultă o hartă cu meridianele paralele şi echidistante, pe care distanțele sunt corecte de-a lungul cercurilor de intersecție sau de tangență.

2. **proiecție conică (conformă) Lambert**
   conical projection Lambert;
   projection conique Lambert;
   Kegelprojektion;
   kúpvetület;
   коническая проекция Ламберта;
   proyección cónica conforma Lambert;

proiecție folosită frecvent pentru reprezentarea zonelor de la latitudinile mijlocii; suprafața de proiecție este un con cu aza coincidentă cu cea a polilor şi a cărui generatoare intersectează paralelele de 30^0 şi 60^0 sau 10^0-40^0. Prin desfăşurarea conului rezultă o hartă cu meridianele convergente către pol, pe care distanțele sunt reale de-a lungul paralelelor de intersecție. Suprafața geografică reprezentată pe asemenea hărți, indiferent de scară, are dimensiuni continentale (ca de ex. harta Europa folosită în serviciile meteorologice din România).

3. **proiecție stereogrfică**
   stereographic projection;
   projection stéréographique;
   stereographische Projektion;
   sztereografikus vetület;
   стереографическая проекция;
   proyección stereográfica;

proiecție folosită frecvent pentru reprezentarea unor zone zone sau regiuni geografice prin proiectarea lor pe un plan orizontal care intersectează sfera terestră sau este tangent la aceasta; la scară mare, cea mai folosită este poiecția unei emisfere, caz în care planul de proiecție intersectează sfera prin cercul de latitudine de 30^0 sau de 60^0 (proiecție polar stereografică). La scară regională, în funcție de dimensiunea zonei de interes, planul

de proiecție este tangent la punctul central al zonei respective (ca de exemplu harta României şi harta Europa SE).
(Dmet man)

313 **promoroacă**
vezi C 144 chiciură.

314 **propagarea anormală a sunetului**
anomalous propagation of sound;
propagation anormale du son;
anomale Schallausbreitung;
rendellenes hangterjedés;
аномальное распространение звуга;
propagación anómala del sonido;
propagarea undelor sonore la distanțe mai mari decât cele estimate pentru o propagare rectilinie, față de sursa lor.
(OMM A 1940)

315 **propagarea sunetului**
sound propagation ;
propagation du son ;
Schallausbreitung/~fortpflanzung ;
hangterjedés;
распространение звука;
propagación del sonido;
transmiterea sau propagarea undelor sonore prin atmosferă; aceasta este mai mare în aerul umed decât în cel uscat.
(OMM S 2070)

316 **propagarea undelor**
vezi M 157 mişcare ondulatorie.

317 **propagare anormală**
anomalous propagation;
propagation anormale;
anomale Propagation/anomale Ausbreitung;
szokatlan terjedés;
аномальное распроостранение;

propagación anómala;

în meteorologie, transmisia diferitelor forme de energie prin atmosferă când energia este deviată pe o altă traiectorie decât cea directă, de către discontinuitățile de densitate la unul sau mai multe niveluri din atmosferă; aceasta rezultă dintr'o distribuție verticală neobişnuită a temperaturii şi umidității. În general, termenul se referă la propagarea non standard a unui fascicol de energie, radio sau radar, în anumite condiții atmosferice, care produce ecouri false (non precipitații).
(OMM A 1930)

318 **protecție antigrindină**

vezi P 276 prevenirea grindinei.

319 **protecție contra înghețului**

frost protection;
protection contre le gel;
Frostschutz/Frostabwehr;
fagyvédelem;
защита от заморозков;
protección contra heladas;

metode tehnice de prevenire a pagubelor sau pierderilor de fructe, arbori sau plante, datorate înghețului sau temperaturilor mai mici de 0^0C; acestea constau în special în acoperirea solului cu bălegar, fum sau apă, agitarea aerului şi creşterea fluxului de căldură din stratul subiacent de sol.
(OMM F 1550)

320 **protonosfera**

protonosphere;
protonosphère;
Protonosphäre;
protonoszféra;
протоносфера;
protonosfera;

partea superioară a *heterosferei*, situată la altitudini cuprinse între 1000 şi 3000 km, în care componenta gazoasă predominantă este hidrogenul ionizat.

(OMM P 1900)

321 **proverbe meteorologice**
weather proverbs/~ lore;
proverbes météorologiques/dictons ~;
Wetterproverb(um)/meteorologischer Sprichwort;
népi időjárási regulák;
пословицы о погоде/приметы погоды;
proverbios del tiempo/refranero del ~;
reguli empirice de prevedere a timpului, cu caracter tradiţional, frecvent versificate şi cu aplicabilitate strict locală; utilizarea şi exactitatea lor este foarte variabilă.
(OMM W 0490/W 0520)

322 **pseudoadiabată**/pseudoadiabatică
pseudo-adiabat/~-adiabatic;
pseudo-adiabatique;
Pseudoadiabate;
pszeudoadiabata;
псевдоадиабата/псевдоадиабатический;
pseudoadiabática/pseudoadiabata;
curbe pe o *diagramă termodinamică* ce reprezintă variaţiile temperaturii unei perticule de aer supusă unei destinderi pseudoadiabatice.
(OMM P 1920, P 1930)

323 **pseudoadiabatică**
vezi P 322 pseudoadiabată.

324 **pseudodate**/pseudo observaţii
bogus data, ~ observation;
pseudo-données, ~-observations;
Pseudodaten, Pseudobeobachtung;
rácspontadatok, hamis megfigyelés;
ложные данные, ~ наблюдения;
pseudodatos, pseudoobservaciónes;
valori introduse într’un sistem de prelucrare automată a datelor în scopul asigurării că elementele sau particularităţile care sunt

cunoscute ca prezente în atmosferă, din surse nedisponibile pentru sistemul automat respectiv, vor fi reprezentate şi vor influența rezultatele la ieşirea din sistem.
(OMM B 1020, B 1030)

325 **pseudofront**
pseudo-front;
pseudo-front;
Pseudofront;
pszeudofront/állófront;
мнимый фронт;
pseudofrente;
1. linia sau suprafața de discontinuitate a temperaturii ori a altor elemente meteorologice în atmosfera joasă, determinată de influența directă a unei modificări a caracteristicilor suprafeței subiacente (ca de exemplu discontinuitatea de temperatură determinată de caracteristicile diferite ale suprafeței continentelor şi cele ale suprafeței oceanice învecinate din zona litorală);
2. la scară mică (locală), aşa cum este în cazul unui *oraj*, frontul care apare între aerul răcit de precipitații şi aerul mai cald din mediul înconjurător.
(OMM P 1980)

326 **pseudohelie/**imaginea Soarelui (reflectată), imagine specular㠄
undersun;
pseudohélie/image du Soleil;
Untersonne;
pszeudonap;
нижнее солнце/псевдогелий;
pseudohelio;
fenomen de *halo* produs de reflexia luminii solare pe cristale de gheață din nori. Apare la verticală sub Soare în formă de pată albă strălucitoare, asemănătoare cu imaginea Soarelui formată pe o suprafață de apă calmă. Este observabil numai dintr'o aeronavă în zbor sau dintr'un loc înalt (vârf de munte), când este privit de sus în jos.
(OMM U 0050)

327 **pseudoobservații**
vezi P 324 pseudodate

328 **psihrometru**
psychrometer;
psyhromètre;
Psychrometer;
pszichrométer;
психрометр;
psicrómetro;
instrument pentru măsurarea umidității aerului atmosferic, constituit din două *termometre* identice, unul cu rezervorul uscat şi celălalt cu rezervorul îmbrăcat într'un tifon sau fitil umezit pentru a fi acoperit de o peliculă fină de apă pură sau gheață.
(OMM P 2000)

329 **psihrometru Assman**
Assman psychrometer;
psychromètre d'Assman;
Assman-Psychrometer;
Assman-féle pszichrométer;
психрометр Ассмана;
psicrómetro de Assman;
tip de psihrometru cu aspirație ale cărui elemente termometrice sunt bine protejate de radiația solară directă, fiind montate într'o doză dublă de aspirație forțată a aerului; se foloseşte cu precădere în activități expediționare, neavând nevoie de un adăpost meteorologic tip.
(OMM A 2610)

330 **psihrometru cu aspirație/~** ventilat
ventilated psychrometer/aspirated ~;
psychromètre ventilé/~ à aspiration;
Aspirationspsychrometer;
széllőztettet pszichrométer/aspirált ~;
вентилиремый психрометр/аспирационный ~;
psicrómetro ventilado/aspiropsicrómetro;

psihrometru dotat cu un dispozitiv de ventilare, de regulă o morişcă mecanică sau electrică montată pe o priză dublă de aspirație în care sunt introduse rezervoarele celor două termometre; dispozitivul respectiv are rolul de a asigura un debit uniform constant de aer din mediul ambiant pentru funcționarea corectă a instrumentului.
(OMM A 2580,V 0190)

331 **psihrometru praştie**
sling psychrometer/whirling ~;
psychromètre fronde/~ crécelle;
Schleuderpsychrometer;
parittyás pszichrométer;
психрометр-пращ;
psichrómetro de honda/~ en noria;
psihrometru ataşat la capătul unei sfori, unui lănțişor sau la un cadru uşor pe care observatorul îl învârte ca pe o praştie pentru a-i asigura o bună ventilare a elementului sensibil.
(OMM S 1330)

332 **psihrometru ventilat**
vezi P 330 psichrometru cu aspirație.

333 **pulvimetru/**contor de nuclee
dust counter/nuclei ~;
pulvimétre/compteur de noyaux;
Staubzähler/Kernzähler;
porszámláló/magszámláló;
пылемер/счетчик ядер;
contador de polvo/~ de núcleos;
instrument pentru măsurarea cantității de pulberi prezente într'un volum determinat de aer; termenul « contor de nuclei » se referă la un tip de pulvimetru care măsoară numărul de picături de apă condensate pe particulele de praf care au acționat ca *nuclee de condensare*.
(OMM D 1410)

334 **punct de congelare**

freezing point;
point de congélation/~ de gel, ~ de givre;
Gefrierpunkt;
fagyáspont;
точка замерзания;
punto de congelación;

temperatura la care se solidifică un lichid sub influența unui ansamblu de condiții determinate.
(OMM F 1140)

335 **punct de convergență/**de divergență

convergence/divergence point;
point de convergence/de divergence;
Konvergenzpunkt/Divergenzpunkt;
konvergenciai pont/divergenciai pont;
сходимость точка/расхождение точка;
punto de convergencia/de divergencia;

punctul dintr'un câmp bidimensional al vitezei către care converg sau din care diverg liniile de curent ; în meteorologie, centrul ciclonului sau al depresiunii la suprafața solului în câmpul vântului în cazul convergenței şi centrul anticiclonului la sol în cazul divergenței.
(Dmet man)

336 **punct de divergență**

vezi P 335 punct de convergență

337 **punct de fierbere/**temperatură de fierbere

boiling point/~ temperature;
point d'ébullition/température ~~;
Siedepunkt/Siedetemperatur;
forrás pont;
точка кипения/температура ~;
temperatura de ebullición;

temperatura de echilibru dintre fazele lichidă şi gazoasă (vapori) a unei substanțe, la o presiune dată.
(OMM B 1040)

338 **punct de simetrie**

symmetry point;
point de simétrie;
Symmetriepunkt ;
szimmetriapont;
точка симметрии;
punto de simetría;

în meteorologie, punctul unei serii cronologice pentru care orice rată a schimbării sau variației unui element de o parte şi de cealaltă şi la distanță egală de acest punct are aceeaşi valoare, însă una din ele de semn contrar.
(OMM S 3930)

339 **punct de topire**

melting point;
point de fusion;
Schmelzpunkt;
olvadáspont;
точка плавления;
punto de fusión;

temperatura la care o substanță trece din faza sau starea solidă în cea lichidă; aceasta este funcție de presiune.
(OMM M 0580)

340 **punct radial**

radiation point;
point de radiation;
Radialpunkt;
sugárzópont;
точка радиации;
punto de radiación;

în meteorologia observațională, punctul de pe orizont către care converg aparent benzile noroase paralele, datorită efectului de perspectivă; în cazul benzilor noroase paralele care traversează întreaga boltă cerească acestea converg aparent către două puncte opuse de radiație de pe orizont.
(OMM R 0370)

341 **puncte neutre**
neutral points;
points neutres;
Neutralpunkte;
semleges pont;
нейтральный точки;
puntos neutros;
1. puncte pe bolta cerească în care lumina difuză un este polarizată, situate în planuri verticale ale Soarelui aşa cum sunt *puncul lui Arago, punctul lui Babinet şi*
2. punctul lui Brewster.punctul hiperbolic în câmpul vântului.
(Dmet man)

342 **punctul antisolar**
antisolar point;
point antisolaire;
Antisolarpunkt;
szoláris ellenpont/antiszoláris pont ;
антисолярная точка;
punto antisolar ;
punctul de pe bolta cerească situat direct în partea opusă Soarelui în raport cu un observator terestru.
(OMM A 2180)

343 **punctul de îngheț**
ice point;
point de glace;
Eispunkt;
jégpont;
точка замерзания;
punto de hielo/~ triple;
în meteorologie, *punctul adevărat de îngheț* al apei sau temperatura la care un amestec de aer saturat, apă pură şi gheață pură este în echilibru la o presiune de o atmosferă standard.
(OMM I 0160)

344 **punctul de ocludere**
point of occlusion;

point d’occlusion;
Okklusionspunkt;
okklúziós pont;
точка окклюзий;
punto de oclusión;

punctul de pe harta sinoptică de sol în care frontul rece intersectează linia frontului cald şi masa rece postfrontală începe să pătrundă sub cea din sectorul cald al ciclonului, sau punctul în care frontul cald intersectează frontul oclus; situat inițial în apropierea centrului depresiunii, punctul de ocluzie migrează treptat către periferia anterioară a acesteia, simultan cu restrângerea treptată a sectorului cald. Uneori, în spatele punctului de ocluzie se formează un turbion secundar care, la terminarea procesului de ocludere, reactivează ciclonul oclus.
(OMM P 0910, Dmet P 152)

345 **punctul de ofilire permanentă**
wilting point/stable wilting humidity;
point de flétrissement permanent;
(permanenter) Welkepunkt/Bodenfeuchtigkeit am Welkepunkt;
hervadáspont;
точка (постоянного) завядания/влажность устойчивого завядания;
punto de marchitez permanente;

conținutul limită de umiditate din sol, exprimat în procente de masă de sol uscat, sub care o plantă moare prin ofilire.
(OMM W 0920)

346 **punctul de rouă (Td)/**temperatura punctului de rouă, temperaura termodinamică a punctului de rouă
dew-point *(Td)*/~ temperature, thermodynamic dew-point temperature;
point de rosée *(Td)*/température de rosée, ~ thermodynamique de rosée;
Taupunkt *(Td)*/termodinamische Taupunkttemperatur;
harmatpont *(Td)*/termodinamikai ~;
точка росы *(Td)*/температура точки ~.

термодинамическая температура ~ ~;

punto de rocío *(Td)*/temperatura de ~, temperatura termodinámica de ~;

temperatura la care trebuie răcit un volum de aer, la presiune şi temperatură constante, pentru ca să ajungă la saturație; orice răcire ulterioară produce condensarea.
(OMM D 0420)

347 **punctul de sublimare**

frost point;
point de gelée blanche;
Reifpunkt;
dérpont/~ hőmérséklet, fagypont;
(температура) точка инея;
punto de sublimación;

temperatura de formare a *brumei* prin sublimarea umidității atmosferice pe o suprafață netedă şi răcită.
(OMM F 1530)

348 **punctul hiperbolic**

hyperbolic point;
point hyperbolique;
hyperbolische Punkt;
hiperbolikus pont;
гиперболическая точка;
punto hiperbólico;

în meteorologie, punctul în care se întretaie o linie de convergență cu una de divergență într'un câmp de *linii de curent*, analog cu o şea barică dintr'un câmp de izobare.
(OMM H 1220)

349 **punctul lui Arago**

Arago point ;
point d'Arago ;
Arago-Punkt ;
Arago-pont;
точка Араго;
punto de Arago;

punct neutru situat în planul vertical al Soarelui, la aproximativ 20^0 deasupra *punctului punctului antisolar.*
(OMM A 2320)

350 **punctul lui Babinet**
Babinet's point;
point de Babinet;
Babinet Punkt;
Babinet-pont;
точка Бабине;
punto de Babinet;
punct neutru situat la aproximativ 15^0-20^0 direct deasupra Soarelui. (OMM B 0010)

351 **punctul lui Brewster**
Brewster's point;
point de Brewster;
Brewster-Punkt;
Brewster-pont;
точка Брюстера;
punto de Brewster;
punct neutru situat la 15^0-20^0 sub Soare.
(OMM B 1190)

352 **punctul neutru**
neutral point;
point neutre;
neutral Punkt;
neutrális pontok;
нейтральныхая точка;
punto neutro;
în optica atmosferică, unul din punctele de pe bolta cerească în care gradul de polarizare al radiației solare este nul.
(OMM N 0360)

353 **punctul subsatelitar**/nadirul satelitului
satelitte subpoint;
point sous-satellitaire/nadir d'un satellite;

Untersatellitepunkt;
műhold alatti pont/szubszatellita pont;
подспутниковая точка;
punto subsatelital/punto perpendicular de un satélite;

punctul de pe suprafața terestră situat direct sub un satelit artificial care evoluează pe o orbită în jurul Pământului.
(OMM S 0160)

354 **punctul triplu**/stare triplă
triple point/triple state;
point triple/état en triple point;
Tripelpunkt/Tripelzustand;
hármaspont;
тройная точка/триплетное состояние;
punto triple;

1. a - starea termodinamică în care cele trei faze ale unei substanțe coexistă în echilibru;

b - punctul în care se întretaie curbele de sublimare, de evaporare şi de topire a apei; acesta are coordonatele $t = 0{,}0075^0C$ şi $E = 6{,}1hPa$.

2. în regiunile tropicale, punctul de joncțiune a trei mase de aer distincte în care se poate produce *ciclogeneză.*
(OMM T 1460, T 1470, Dmag H 18)

355 **pungă de ger**
frost pocket/~ hollow;
poche de gelée;
Frostbeutel/Frostsack;
fagyzug;
морозный карман/морозная ложбина;
hondon con heladas/bolsa de ~;

locație, ca de exemplu o chiuvetă sau o vale îngustă în care înghețul este mult mai frevent decât în zonele din imediata vecinătate, datorită în principal tendinței de drenare a aerului rece de pe versanții terenurilor mai înalte.
(OMM F 1500, F 1520)

356 **puterea de răcire**

cooling power;
pouvoir réfrigérant;
Abkühlungsgröße;
lehűlési érték;
величина охлаждения/степень выхолаживания;
poder de enframiento;

cantitatea de căldură pierdută în unitatea de timp pe unitatea de suprafață a unui corp cu o temperatură de 36,5^{0}C expus la condițiile mediului atmosferic.
(OMM C 3080)

357 **puterea de redare a detaliilor**

vezi R 182 rezoluție

358 **puterea evaporantă**

evaporative power;
pouvoir évaporant;
Evaporationskraft/Verdunstungskraft;
párologtatoerő/párologtató vagy párolgási kapacitás, potenciális párologtatás;
сила испаряемости;
poder evaporante;

rata de evaporare a apei conținută într'un *evaporimetru*, în condițiile atmosferice existente.
(OMM E 1140)

359 **puț termic**

heat sink;
puits thermique/~ de chaleur;
Termischeschacht;
hőnyelő;
сток тепла;
sumidero de calor;

în meteorologie, proces sau regiune în care energia este preluată din atmosferă sub formă de căldură.
(OMM H 0360)

Q

001 **QBO**

vezi O 067 oscilația bienală a vântului.

002 **QDF**

informații asupra valorii sau factorului D referitoare la un anumit nivel de zbor, anumit moment şi loc.
(OMM Coduri meteo. I-B-2-8 meteorological code Q)

003 **QFE**

valoarea presiunii la pragul pistei de aterizare/decolare, respectiv la nivelul aeroportului, exprimată în milimetri şi transmisă în codul Q.
(OMM Coduri meteo. I-B-2-8)

004 **QFF**

valoarea presiunii atmosferice redusă la nivelul mării, exprimată în mm sau inchs şi transmisă în codul Q, folosită la calarea altimetrului aeronavei în procedurile de aterizare/decolare; acest simbol un se mai foloseşte în prezent.
(OMM Coduri meteo. I-B-2-8)

005 **QNE**

altitudinea standard exprimată în metri întregi, indicată de un altimetru reglat pe valoarea presiunii de 1013,25 mb, la aterizarea pe un aerodrom; acest simbol un se mai foloseşte în prezent.

006 **QNH**

valoarea presiunii la nivelul mediu al mării în atmosfera standard, exprimată în milibari întregi; este folosită obligatoriu deasupra stratului de tranziție la calarea altimetrului aeronavei în procedurile de determinare a nivelului de zbor pe căile aeriene.
(OMM Coduri meteo. I-B-2-8)

007 **QNU**

numărul pistei de aterizare/decolare în serviciu.
(mesaje meteo OMM no. 782)

008 **QPF**
vezi P 244 prevedere/prognoză cantitativă a precipitațiilor.

R

001 **rabal**
rabal;
rabal;
Rabal;
rabal/rádioszél;
рабаль;
rabal;
procedură pentru măsurarea vântului în atmosfera liberă, bazată pe urmărirea cu teodolitul a unui balon la care este ataşată o radiosondă.
(OMM R 0010)

002 **rabatare la coş**
downwash;
rabattement par le cheminée;
Aufklappung zu Rauchfang;
kéményből kiáramló lefelé való keveredés;
смывание;
emisión de una chimenea succionada;
antrenarea în jos a efluentului dintr'un coş industrial către regiunea cu presiune relativ mai mică, adiacentă imediat coşului respectiv, pe partea de sub vânt.
(OMM D 1030)

003 **rachetă antigrindină**
anti-hail rocket;
fusée antigrêle;
Antihagel Rakete;
jégeső elhárító rakéta;
противградовая ракета;
cohete antigranzio;
rachetă ce conține un *agent de însămânțare*, proiectată să explodeze în interiorul unui nor potențial capabil să producă sau care este purtător de grindină, injectând pe această cale o masă mare de nuclei suplimentari de condensare în norul respectiv şi înpiedicând astfel

formarea greloanelor mari provocatoare de pagube; în egală măsură, şocul exploziei distruge greloanele deja formate din interiorul norului.
(OMM A 2150)

004 **rachetă de largare**
trailing flare;
pièce pyrotechinque de largage;
Abwurfrakete;
felhőmagvasító berendezés;
патрон дожигания;
cohete de arrastre;
dispozitiv pirotehnic aeropurtat cu extremitate combustibilă, similar cu o rachetă de avertizare, folosit pe un avion pentru însămânțarea controlată şi graduală a norilor.
(OMM T 1270)

005 **rachetă pirotehnică**/fuzee căzătoare
pyrotechnic flare/dropping ~;
fusée pyrotechnique;
pyrotechnische Rakete;
részecske generátor/repülőn;
пиротехнический патрон/обрасываемый~,
патрон дожигания;
cohete pirotécnico/~de caíada libre;
echipament pentru împrăştierea iodurii de argint folosită la însămânțarea norilor cu nuclee de condensare suplimentare necesare stimulării precipitațiilor, instalat pe un avion în zbor; este de două tipuri: rachetă fixată pe aeronavă şi rachetă sau fuzee care cade liber prin norul sau mediul care trebuie însămânțat.
(OMM D 1160, P 2170)

006 **racheto sondaj**
rocket sounding;
sondage par fusée/observation ~ ~ ;
Racketensoundierung; rakétaszondázás;
ракетное зондирование/ракетный зондаж;
sondeo con cohete;

măsurarea unuia sau mai multor elemente meteorologice din atmosfera înaltă cu instrumente transportate de o rachetă meteorologică.
(OMM R 1910)

007 **racheto sondă**
rocket sonde;
sonde-fuzée;
Raketensonde;
rakétaszonda;
метеорологическая ракета;
cohete sonda;
instrument de sondaj meteorologic transportat în straturile înalte ale atmosferei de o rachetă.
(OMM R 1900)

008 **radar**
radar (**RA**dio **D**etection **A**nd **R**anging);
radar;
Radar/Funkmeßtechnik;
radar/rádiólokátor;
радиолокация/радиолокатор, радар;
radar;
metodă radioelectronică de determinare dintr'o singură stație a direcției şi distanțtei unui obiect; distanța este determinată prin măsurarea timpului dintre emiterea unui impuls radio de către stația respectivă şi recepționarea ecoului returnat de obiectul respectiv; aparatura funcționează alternativ ca emițător/receptor. Denumirea provine din sintagma engleză "**RA**dio **D**etection **A**nd **R**anging"
(OMM R 0020).

009 **radar cu antenă sintetică RDS**/RAS, radar cu apertură ~, radar cu deschidere ~, radar cu fascicul redus
synthetique apertrure radar – SAR;
radar à synthese d'ouverture-RSO/~ à antenne stnthétique-RAS, ~ à ouverture synthétique- ROS;
Syntetichantena Radar SAR,Syntetischapertur Radar/Öffnungradar, Reduziertstrahlradar;
szintetikus antennájú radar SAR;

радар с синтезированной апертурой - РСА;
radar de abertura sintética – SAR/~ de haz reducible;
sistem radar aeropurtat în care ecourile radar primite de un satelit sau o aeronavă în zbor sunt “sintetizate” prin calculator pentru a reprezenta semnalul corespunzător celui de la o antenă cu deschidere mare.
(OMM S 0080, S 4070)

010 **radar cu apertură sintetică**
vezi R 009 radar cu antenă sintetică.

011 **radar cu deschidere sintetică**
vezi R 009 radar cu antenă sintetică.

012 **radar cu fascicul redus**
vezi R 009 radar cu antenă sintetică.

013 **radar cu fascicul vertical**
vertical beam radar;
radar à faisceau vertical;
Vertikalbündelradar;
Függőleges síkban mérő radar;
радиолокатор с вертикально направленным лучом;
radar de haz vertical;
radar fix care efectuează numai baleiaj (sondare) în plan vertical şi dă intensitatea ecourilor în funcţie de înălţime.
(OMM V 0230)

014 **radar Doppler**
Doppler radar;
radar Doppler;
Doppler-Radar;
Doppler-radar;
доплеровский радиолокатор;
radar Doppler;
radar care foloseşte efectul Doppler al unui ecou primit de la o ţintă mobilă pentru diferenţierea ţintelor fixe de cele în mişcare şi pentru măsurarea vitezei acestora.

(OMM D 0940)

015 **radar meteorologic**
weather radar;
radar météorologique;
Wetterradar/Wetterradargerät;
időjárásradar/meteorologiai radar;
метеорологический радиолокатоκ/радар;
radar meteorológico;
radar adaptat pentru scopurile şi cerinţele meteorologiei; foloseşte dispersia undelor electromagnetice, de lungimi de undă de la câţiva milimetri până la mai mulţi centimetri, pe picăturile de precipitaţii sau de nor pentru determinarea distanţei şi direcţiei, mărimii, formei, deplasării, fazei (lichidă sau solidă) şi a intensităţii precipitaţiilor. O altă aplicaţie este detectarea fenomenelor meteorologice în aerul fără nori pe baza dispersiei undelor electromagnetice pe roiurile de insecte sau stoluri de păsări, etc. şi a fluctuaţiilor indicelui de refracţie.
(OMM W 0530)

016 **radar primar**
primary radar;
radar primaire;
Primärradar;
passzív célkövetéses radar;
первичное радиолокационное устройство;
radar primario;
tip de radar care foloseşte ca semnal de retur energia retrodifuzată (reflectată) de ţintă.
(OMM P 1750)

017 **radar secundar**
secondary radar;
radar secondaire;
sekundär Radar;
aktív radaros célkövetés;
РЛС с активным ответом;
radar secondario;

radar a cărui emisie permite unui transponder plasat la bordul unei ținte să retrimită un semnal către radarul respectiv.
(OMM S 0600)

018 **radarscop tip a**
vezi E 019 ecran radar..

019 **radar sondă**
radarsonde;
radar vent;
Radarsonde/Windradar;
radar-szonda/radarszélmérő;
радарный зонд
radarsonda;
echipament pentru determinarea vântului în altitudine care foloseşte un radar pentru urmărirea unei ținte transportată de un balon liber.
(OMM R 0110)

020 **radianță**
vezi L 108 luminanță

021 **radiatorul lui Plank**
vezi C 402 corpul negru absolut.

022 **radiatus**
radiatus (ra);
radiatus (ra);
radiatus (ra);
radiatus (ra);
радиальные облака (ra);
radiatus (ra);
nori care prezintă benzi largi paralele sau dispuşi în benzi paralele, care, datorită efectului de perspectivă, converg aparent către un punct de pe orizont sau către două puncte opuse de pe orizont atunci când benzile respective traversează toată bolta cerească, denumite *“puncte de radiație”* ; termenul se aplică în principal genurilor *Cirrus, Altostratus, Altocumulus, Stratocumulus* şi *Cumulus.*
(OMM R 0450)

023 **radiația atmosferică**
atmospheric radiation;
rayonnement atmosphérique;
atmosphärische Strahlung;
légköri sugárzás;
атмосферная радиация;
radiación atmosférica;
radiația de undă lungă emisă de atmosfera terestră şi propagată prin aceasta.
OMM A 2940)

024 **radiația atmosferică ascendentă**
upward atmospheric radiation;
rayonnement atmosphérique ascendant;
aufwärts gerichtete atmosphärische Ausstrahlung;
fölfelé irányuló légköri sugárzás;
восходящая атмосферная радиация (излученце)
/атмосферное излучение направленное вверх;
radiación atmosférica ascendente ;
radiația de undă lungă emisă de atmosfera terestră, dirijată în sus.
(OMM U 0390)

025 **radiația corpului negru**
black-body radiation;
rayonnement du corps noir;
schwarze Strahlung/Schwarzkörperstrahlung, Hohlraumstrahlung;
feketetest-sugárzás/egtensúli sugárzás;
излучение черного тела;
radiación de un cuerpo negro;
radiația electromagnetică maximă care poate fi emisă teoretic, pe unitatea de suprafață, de un corp la o temperatură dată.
(OMM B 0870)

026 **radiația de retur**
vezi C 366 contraradiație

027 **radiația difuză a (bolții) cerului**
vezi R 035 radiația solară difuză

028 **radiația directă**
vezi R036 radiația solară directă

029 **radiația efectivă**
effective radiation;
rayonnemnt effectif;
effective Ausstrahlung;
effectív sugárzás/valódi ~ ;
эффективная радиация;
radiación efectiva;
bilanțul radiativ al unei suprafețe negre, orizontală şi orientată în sus, la temperatura aerului.
(OMM E 0290)

030 **radiația globală reflectată**
vezi R 038 radiația solară reflectată

031 **radiația ieşită (pierdută, de undă lungă)**
outgoing radiation (long-wave);
rayonnement sortant (à grandes longeurs d'onde);
Ausstrahlung (der Erdoberfläche);
kisugárzás;
уходящая радиация (длинноволновая);
radiación saliente (de onda larga);
radiația emisă spre spațiul extraterestru; include radiația emisă de suprafața terestră şi suprafața superioară a norilor prin fereastra atmosferică şi, în egală măsură, radiația atmosferică emisă în sus până la altitudini înalte.
(OMM O 0490)

032 **radiația netă**/bilanțul radiativ, bilanțul radiației totale
net radiation/radiation balance;
rayonnement total résultant/bilan radiatif, ~ du rayonnement total;
Strahhlungsbilanz;
sugárzásmérleg;

результирующая радиация/радиационный баланс;
radiación neta/balance de la radiación;

1. la un nivel dat: diferența dintre fluxurile de radiație ascendent şi descendent (terestră şi solară);
2. pe o suprafață: diferența dintre fluxurile de radiație incidentă (solară şi terestră) şi reflectată sau difuză.

(OMM N 0300)

033 **radiația nocturnă efectivă**

effective nocturnal radiation ;
rayonnement nocturne effectif ;
nächtlich effektiv Ausstrahlung /Nachteffektivstrahlung;
effektív éjszakai kisugárzás;
ночное эффективное излучение;
radiación nocturna efectiva;

1. *bilanțul radiativ* al unei suprafețe negre, orizontală şi orientată în sus, la temperatura aerului şi în absența *radiației solare;*
2. *bilanțul radiativ* al unei suprafețe negre, orizontală şi orientată în jos, la temperatura aerului şi în absența *radiației solare.*

(OMM E 0270)

034 **radiația solară absorbită**

absorbed solar radiation;
rayonnement solaire absorbé;
eingesaugt (aufgezehrt) Sonnenstrahlung;
elnyelt napsugárzás;
поглощеная солнечная радиация;
radiación solar absorbida;

partea din radiația solară directă absorbită de componentele gazoase ale atmosferei, de particulele materiale în suspensie (aerosoli), de nori şi de suprafața terestră.

(OMM A 0130)

035 **radiația solară difuză**/radiația difuză a cerului

diffuse solar radiation/~ skylight, sky radiation;
rayonnement solaire diffus/~ du ciel;
diffuse Strahlung/Himmelstrahlung;
diffúz sugárzás/szórt ~, égbolt-~;

рассеянная солнечная радиация/~ радиация неба, радиация небесного свода;
radiación difusa/~ de la boveda celeste, luz celeste difusa;
radiația solară difuzată şi reflectată ce vine din toată emisfera bolții cereşti, cu excepția unghiului solid limitat la discul solar.
(OMM D 0620, D 0630)

036 **radiația solară directă**/radiația directă
direct solar radiation;
rayonnement solaire direct;
direkte Sonnenstrahlung/Strahlung ;
direkt sugárzás/közvetlen ~;
прямая солнечная радияция;
radiación solar directa;
radiația solară descendentă, provenită din unghiul solid al discului solar.
(OMM D 0750)

037 **radiația solară disponibilă**
available solar radiation;
rayonnement solaire disponible/rayonnement solaire utilisable;
disponibel Sonnenstrahlung/verfügbar ~;
rendelkezésre álló napsugárzás;
доступная солнечная радияция;
radiacion solar disponible;
radiația solară totală interceptată de Pământ, dată de relația $\pi r^2 S$, unde *r* este raza terestră şi *S* constanta solară.
(OMM A 3390)

038 **radiația solară reflectată**/radiația globală reflectată
reflected solar radiation/~ global ~;
rayonnement solaire réfléchi/~ global ~;
reflektierte Sonnenstrahlung/~ Globalstrahlung;
visszavert globálsugárzás/~ napsugárzás;
отраженная солнечная радиация/~ глобальная ~;
radiación solar reflejada/~ global ~;
radiația solară reflectată şi difuzată de suprafața şi atmosfera terestră, dirijată în sus spre spațiul cosmic.

(OMM R 1230, R 1240)

039 **radiația solară netă (rezultantă)**/bilanțul radiației solare
net solar radiation/balance of solar radiation;
rayonnement solaire résultant/bilan du rayonnement solaire;
netto/resultante Sonnenstrahlung/Sonnenstrahlungbilanz;
tiszta napsugárszás, napsugárszási egyenleg;
результирующая солнечная радиация/баланс солнечной радияции;
radiación solar neta/balance de la radiación solar;
diferența dintre valorile fluxurilor de *radiație solara* orientate in sus şi in jos; fluxul net (rezultant) de radiație solară.
(OMM N 0310)

040 **radiația suprafeței terestre**
terrestrial surface radiation/emittence of the Earth's surface ;
rayonnement propre du sol;
Erdoberflächenstrahlung/Erdoberflächenausstrahlung;
földfelszín kisugárzás;
радиация земнойповерхности/излучательная способность поверхности Земли;
radiación de la superficie terrestre;
radiația emisă de suprafața terestră.
(OMM E 0610, T 0320)

041 **radiația terestră**
terrestrial radiation;
rayonnement terrestre;
Erdstrahlung/terrestrische Ausstrahlung;
terresztrikus sugárszásmérleg;
земная радиация (излучение);
radiación terrestre;
radiația de undă lungă emisă de Pământ, inclusiv de atmosfera lui.
(OMM T 0300)

042 **radiația terestră ascendentă**
upward terrestrial radiation;
rayonnement terrestre ascendant;

aufwärts gerichtete terrestrische Ausstrahlung;
fölfelé irányuló terresztrikus sugárzás;
восходящая жемная радиация (излученце);
radiación terrestre ascendente;

radiaţia de undă lungă emisă de Pământ şi de atmosfera terestră, dirijată în sus către spaţiul cosmic.
(OMM U 0400)

043 **radiaţia terestră descendentă**/contraradiaţia atmosferică
downward terrestrial radiation/atmospheric counterradiacion;
rayonnement terrestre descendant/contre-rayonnement atmosphérique;
atmosphärische Gegenstrahlung;
légkörivisszasugárzás;
нисходящая земная радиация (излучение)/противоизлучен иев атмосфере;
radiación terrestre descendente/contraradiación atmosférica;

radiaţia atmosferică orientată în jos, către suprafaţa terestră.
(OMM D 1010)

044 **radiaţia terestră netă**/bilanţul radiaţiei terestre
net terrestrial radiation/terrestrial radiation balance;
rayonnement terrestre resultant/bilan du rayonnement terrestre;
Erdstrahlungsbilanz;
terresztrikus sugárzásmérleg;
результирующая земная радиация/радиационный баланс Земли;
radiación terrestre neta/balance de la ~ ~;

diferenţa dintre valorile fluxurilor ascendent şi descendent de *radiaţie terestră*; fluxul rezultant sau net al radiaţiei terestre.
(OMM N 0330)

045 **radiaţia terestră reflectată**
reflected terrestrial radiation;
rayonnement terrestre réfléchi;
reflektierte Erdstrahlung/terrestrische Ausstrahlung;
visszavert terresztrikus sugárzás;
отраженная земная радиация;

radiación terrestre reflejada;
radiația terestră integrală ($> 2{,}5 \mu m$) reflectată şi difuzată de o suprafață determinată.
(OMM R 1250)

046 **radiația totală**
total radiation;
rayonnement total;
Gesamtstrahlung;
teljes sugárzás;
суммарная радиация/полная ~;
radiación total;
suma radiațiilor solară şi terestră.
(OMM T 1160)

047 **radiația totală ascendentă**
upward total radiation
rayonnement total ascendant;
aufwärts gerichtete Gesamtstrahlung;
fölfelé irányuló teljes sugárzás;
восходящая суммарная радиация/полная янаправленная вверх, уходящая ~;
radiación total ascendente;
radiația solară şi terestră dirijată în sus, către spațiul extraterestru.
(OMM U 0410)

048 **radiația totală descendentă**
downward total radiation;
rayonnement total descendant;
abwärts gerichtete Gesamtstrahlung;
lefelé irányuló teljes sugárzás;
нисходящая суммарная радиация/польная радиация направленная вниз;
radiación total descendente;
radiația solară şi *radiația atmosferică* dirijate în jos, spre suprafața terestră.
(OMM D 1020)

049 **radiația ultravioletă extremă**
extreme ultraviolet radiation;
rayonnement dans l'extreme ultraviolet;
Extremultraviolettstrahlung;
extrém ultraibolya sugárzás;
экстремальная ультрафиолетовая радиация;
radiación ultravioleta extrema;
radiația ultravioletă din extremitatea zonei cu lungimi scurte de undă din gama ultraviolet, situată între aproximativ 10^{-3} și 10^{-5} μm.
(OMM E 1400)

050 **radiație**
radiation;
rayonnement;
Strahlung;
sugárzás;
радиация/излучение;
radiación;
emisia sau transportul de energie sub forma de unde electromagnetice sau de particule.
Notă: în franceză, termenul "radiacion" este folosit numai pentru radiația monocromatică.
(OMM R 0260)

051 **radiație circumsolară**
vezi R 060 radiație globală.

052 **radiație corpusculară**
corpuscular radiation;
rayonnement corpusculaire;
Korpukularstrahlung;
korpuszkuláris sugárzás;
корпускулярное излучение;
radiación corpuscular;
radiație diferită de cea electromagnetică, formată din particule materiale, de regulă provenite din spațiul extraterestru.
(OMM C 3140)

053 **radiație cosmică**
cosmic radiation;
rayonnement cosmique;
kosmische Strahlung;
kozmikus sugárzás;
космическая радиация;
radiación cósmica;
radiație de foarte mare energie şi cu foaarte mare putere de penetrare, provenită din spațiul cosmic.
(OMM C 3170)

054 **radiație de undă lungă**
long-wave radiation;
rayonnement de grandes longeurs d'onde;
langwellige Strahlung/Langwellenstrahlung;
hosszúhullám sugárzás;
длинноволновая радиация;
radiación de onda larga;
radiație cu lungime de undă mai mare de 4 microni. (OMM L 0860)

055 **radiație de undă scurtă**/radiație solară
short-wave radiation/solar ~;
rayonnement de courtes longeurs d'onde/~ solaire;
Kurzwellenstrahlung ;
rövidhullámú sugárzás ;
коротковолновая радиация/солнечлая радиация;
radiación de ondas cortas/~ solar;
radiație cu lungimea de undă cuprinsă în intervalul de la 0,3 până la aproximativ 4,0 microni.
(OMM S 1020, S)

056 **radiație difuză (difuzată)**
scattered radiation;
rayonnement difffus/~diffusé;
Streustrahlung;
szórt sugárzás;
расеянная радиация;
radiación difusa;

radiație care a suferit o difuzie în atmosferă determinată de una sau mai multe din componentele acesteia.
(OMM S 0390)

057 **radiație electromagnetică**
electromagnetic radiation;
rayonnement électromagnétique;
elektromagnetische Strahlung;
elektromágneses sugárzás;
электромагнитное излучение;
radiación electromagnética;
1. propagarea de energie prin spațiu sau medii materiale sub formă de perturbații ondulatorii în câmpurile electric şi magnetic; conform teoriei cuantice, energia există în unități discrete (fotoni). Viteza de propagare a energiei în spațiu şi în aer este de aproximativ 3×10^8m/s. Termenul este aplicabil în egală măsură şi energiei.
(OMM E 0450)
2. câmp electromagnetic variabil în timp şi spațiu, care se propagă sub formă de unde electromagnetice, însoțit sau nu de un transport de energie radiantă.
(Dfiz)

058 **radiație extraterestră**
extraterrestrial radiation;
rayonnement extraterrestre;
extraterrestrische Strahlung;
extraterresztrikus sugárzás/légkörön kívüli ~;
внеземное излучение/внеатмосферная радиация;
radiación extraterestre;
radiația solară la limita superioară a atmosferei terestre.
(OMM E 1370)

059 **radiație gama (γ)**
gamma radiation;
rayonnement gamma;
Gamma-Strahlung;
gamma sugárzás;
гамма-излучение;

radiación gamma;

radiaţie electromagnetică de lungime de undă foarte scurtă (de ordinul 10^{-6} la 10^{-4} μm) şi cu mare putere de penetrare, care este emisă în timpul dezintegrării multor elemente radioactive.
(OMM G 0040)

060 **radiaţie globală**/radiaţie circumsolară
global radiation/circumsolar ~ ;
rayonnement global/~ circumsolaire;
Globalstrahlung/Zirkumsolarstrahlung;
cirkumszoláris sugárzás;
глобальная радиация/циркумсолярная ~ , околосольнечная ~ ;
radiación global/ ~ circumsolar;

radiaţia solară, directă şi difuză, care ajunge pe o suprafaţă orizontală sub un unghi solid de 2π steradiani.
(OMM G 0560)

061 **radiaţie gri**
grey radiation;
rayonnement gris;
grau Strahlung;
szürke sugárzás;
серое излучение;
radiación gris;

radiaţie de diferite lungimi de undă care sunt absorbite toate în aceeaşi proporţie de un mediu dat.
(OMM G 0770)

062 **radiaţie infraroşie**
infrared radiation;
rayonnement infrarouge;
Infrarotstrahlung/infrarot Strahlung;
infravörös sugárzás;
инфракрасная радиация;
radiación infrarroja;

radiaţie electromagnetică cu lungimi de undă cuprinse între aproximativ 0,75 μm şi 1000 μm.

(OMM I 0520)

063 **radiație izotropă**
isotropic radiation;
rayonnement isotrope;
isotrop Strahlung;
izotrop sugárzás ;
изотропная радиация;
radiación isotrópica ;
radiație solară difuză careare aceeaşi intensitate în toate direcțiile. (OMM I 1520)

064 **radiație în infraroşu apropiat**
near-infrared radiation;
rayonnement dans le proche infrarouge;
naheinfrarot Strahlung;
közeli infravörös sugárzás;
ближняя инфракрасная радиация;
radiación casi infraroja;
intervalul din spectrul radiației în infraroşu cuprins între 0,75 şi 2,5 microni, apropiat de gama lungimilor de undă din spectrul vizibil. (OMM N 0160)

065 **radiație în infraroşu îndepărtat**
far-infrared radiation;
rayonnement dans l'infrarouge lointain;
entfernt Infrarothstrahlung;
távoli infravörös sugárzás;
дальняя инфракрасная радиация;
radiación suprainfrarroja;
radiație infraroşie cu lungime de undă mai mare de aproximativ 4 μm. (OMM F 0110)

066 **radiație monocromatică**
monochromatic radiation;
rayonnement monochromatique;
monokromatische Strahlung;
monokromatikus sugárzás;

монохроматическое излучение;
radiación monocromática;
radiație electromagnetică de lungime de undă unică.
(OMM M 1860)

067 **radiație solară**
vezi R 055 radiația de undă scurtă.

068 **radiație termică**
thermal radiation;
rayonnement thermique;
thermische Strahlung/Wärmestrahlung;
hősugárzás;
термическая радиация;
radiación térmica;
emisia de radiație infraroşie a unui corp în timpul cheltuirii energiei cinetice vibratorii şi rotațională a moleculelor lui.
(OMM T 0500)

069 **radiație ultravioletă**
ultraviolet radiation;
rayonnement ultraviolet;
ultraviolette Strahlung/Ultraviolettstrahlung. UV-Strahlumg;
ultraibolya sugárzás;
ультрафиолетовая радиация (излучение)/УФ - цзлучение;
radiación ultravioleta;
radiație cu lungime de undă mai mică de 0,3 μm.
(OMM U 0020)

070 **radiație vizibilă**/lumină
visible radiation/light ;
rayonnement visible/lumière ;
visibel Strahlung/sichtlich ~, Licht;
látható sugárzás/fény;
видимое излучение/свет;
radiación visible/luz;
partea din spectrul de *radiație electromagnetică* cuprinsă între 0,39 şi 0,76 microni, care este percepută de ochiul omenesc.

(OMM L 0490, V 0440)

071 **radioactivitate artificială**
artificial radioactivity;
radioactivité artificielle;
künstlich Radioactivität/künstlich Luftvereinigung;
mesterséges radioaktivitás;
искусственная радиоактивность/искусственное загрязнение воздуха;
radioactividad artificial;
radioactivitate indusă accidental sau dirijat în atmosferă prin activitate umană (depozitare sau deversare de deşeuri radioactive, accidente tehnice sau explozii nucleare).
(OMM A 2560)

072 **radioactivitate naturală**
natural radioactivity;
radioactivité naturelle;
natürliche Radioaktivität ;
természetes radioaktivitás ;
естественная радиоактивность;
radioactividad natural;
radioactivitate atmosferică produsă de radiaţiile cosmice, de radiaţia gamma emanată de suprafaţa Pământului şi de prezenţa şi acţiunea produselor de dezintegrare ale radonului şi toronului în aer.
(OMM N 0080)

073 **radioatmometru**
radio atmometer;
radioatmomètre;
Radioatmometer;
radioatmométer;
радиоатмометр;
radioatmómetro;
instrument folosit pentru măsurarea efectului luminii solare asupra evaporării la suprafaţa frunzelor.
(OMM R 0490)

074 **radio auroră**
radio aurora;
aurore radio;
Radioaurora/Radiopoarlicht;
rádió sarki fény;
радиосияние;
aurora de ondas hertzianas;
reflexie radioelectrică observată adesea în timpul aurorei la frecvențe mult superioare celor unei reflecții ionosferice normale.
(OMM R 0500)

075 **radioconductor**
radio duct;
conduit radioélectrique;
atmosphärischer Wellenleiter;
tropszférikus hullámvezető;
радиоволновод/атмосферный волновод;
radioconducto;
strat din atmosferă, relativ subțire şi cvasiorizontal, în care undele *radar* sunt uneori dirijate; folosirea acestui termen este limitată în principal la cazurile în care ecourile radar provin de la distanțe anormal de mari datorită unei distribuții particulare a gradienților verticali de temperatură şi umiditate.
(OMM R 0530)

076 **radiodetector de direcție**
vezi R 079 radiogoniometru

077 **radiogoniograf**
radiogoniograph;
radiogoniographe;
Radiogoniograph;
rádiógoniográf;
радиогониограф;
radiogoniógrafo;
radiogoniometru înregistrător.
(OMM R 0550)

078 **radiogoniometrie**
radiogoniometry ;
radiogoniométrie;
Radiogoniometrie;
rádióiránymérés;
радиопеленгация;
radiogoniometría;
metodă folosită pentru determinarea direcției (azimut şi uneori elevație) de unde vin undele electromagnetice.
(OMM R 0570)

079 **radiogoniometru/**radiodetector de direcție – RDF
radiogoniometer/radio direction-finder - RDF;
radiogoniomètre;
Radiogoniometer;
rádiogonióméter;
радиогониометр/радиопеленгатор - РДП;
radiogoniómetro/detector de dirección mediante radio;
aparat pentru determinarea direcției (azimutul şi uneori elevația) din care vin undele radioelectrice.
(OMM R 0520, R 0560)

080 **radiogoniometru cu fascicul îngust**
narrow-beam radiogoniometer/narrow-sector recorder;
radiogoniométre à secteur etroit;
Achmalbündel-Radiogoniometer;
keskeny sugarú rádiógonióméter;
радиопелегатор с узким пучком/~ ~ ~ сектором;
radiogoniómetro de haz estrecho/registrador de sector ~ ;
radiogoniometru care înregistrează paraziții atmosferici *(sfericii)* într'un sector limitat, definit prin poziția antenei ce se roteşte continu, azimutul focarelor de paraziți atmosferici fiind înregistrat automat.
(OMM N 0020, N 0030)

081 **radiogoniometru cu raze catodice**
cathode-ray radiogoniometer;
radiogoniomètre à rayons cathodiques;
Kathodenstrahl-Radiogoniometer;

katódsugárzás rádiógoniométer;
катодно-лучевой радиогониометр;
radiogoniómetro de rayos catódicos;

radiogoniometru în care semnalele sunt captate de două sisteme similare de antene, orientate corespunzător, apoi amplificate într'un receptor cu două canale gemene şi aplicate la circuitul deflector de fascicol al unui tub cu raze catodice.
(OMM C 0240)

082 **radiomaximograf**
radiomaximograph;
radiomaximographe;
Radiomaximograph;
villamos kisülések maximumát regisztraló berendezés;
радиомаксимограф;
radiomaximógrafo;

dispozitiv pentru măsurarea şi înregistrarea intensității câmpului de (paraziți) atmosferici.
(OMM R 0580)

083 **radiometeorologie**/meteorologie radioelectrică
radiometeorology/radioelectric meteorology;
radiométéorologie/météorologie radioélectrique;
Radiometeorologie;
rádiómeteorológia;
радиометеорология/радиоелектрическая метеорология;
radiometeorología/meteorología radioeléctrica;

1. studiul propagării energiei radioelectrice prin atmosferă ;
2. folosirea aparaturii radioelectrice şi radar în meteorologie.
(OMM R 0540, R 0590)

084 **radiometrie**
vezi A 026 actinometrie.

085 **radiometrie în infraroşu**
infrared radiometry;
radiométrie infrarouge;
Infrarotstrahlungsmesung;

infravörös rádiómétria;
инфракрасная радиометрия;
radiometría infrarroja;

activitatea de măsurare a intensității totale a *radiației infraroşii* şi/sau a variației acesteia cu lungimea de undă.
(OMM I 0530)

086 **radiometru cu baleiaj**/scaner – SR
scanning radiometer;
radiomètre à balayage/scanneur;
Scanning-Radiometer – SR;
ingázó sugárzásmérő – SR/soros letapogatású sugárzásmérő – SR;
сканирующий радиометр;
radiómetro de barrido;

radiometru care foloseşte o oglindă rotitoare sau oscilantă pentru baleierea câmpului care se doreşte a fi explorat sau detectat de la distanță.
(OMM S 0380)

087 **radiometru multispectral cu baleiaj**/scaner multispectral
multispectral scanner;
scanneur multibande/radiomètre à baleyage multibande;
mehrspektral Radiometer mit Abtastung/Multispektralskanner;
multispektrális letapogatás/többsávos ~;
многоспектральный сканирующий прибор;
sensor multispectral de barrido;

radiometru cu baleiaj îmbarcat pe un satelit şi proiectat pentru a măsura simultan *luminanța energetică (radianțele)* în mai multe frecvențe sau lungimi de undă discrete.
(OMM M 2210)

088 **radiometru cu microunde (multi sau hiperfrecvență) şi baleiaj multibandă – SMMR**
scanning multifrequency microwave radiometer – SMMR;
radiomètre en hyperfréquence à baleyage multibande;
Mikrowelleradiometer (Multi- oder Hyperfrequenz) und Multibandabstastung;

többcsatornás mikrhullámú letapogató sugárzásmérő – SMMR;
сканирующий многочастотный микроволновый радиометр - СММР;
radiómetro de microondas con barido multifrecuencial – SMMR;
radiometru cu baleiaj care măsoară radiația în gama microundelor, în cinci benzi de lungimi de undă şi zece canale pentru determinarea vântului, temperaturii şi gradului de agitație ale suprafeței mării, conținutul în apă al norilor, precipitațiile, acoperirea cu zăpadă şi gheață pe mare.
(OMM S 0370)

089 **radiosondaj**
radiosonde observation/radio sounding;
observation de radiosondage/radiosondage;
Radiosondierung;
rádiószondázás;
радиозондовое наблюдение/радирзондирование;
observación de radiosonda/radiosondeo;
observarea sau măsurarea variabilelor meteorologice în altitudine cu o *radiosondă,* care transmite instantaneu (în timp real) datele măsurate către o stație terestră de observație, de regulă stația de radiosondaj care a lansat radiosonda.
(OMM R 0640)

090 **radiosondă**
radiosonde;
radiosonde;
Radiosonde/Funksonde;
rádiószonda;
радиозонд;
radiosonda;
instrument proiectat pentru a fi transportat de un balon liber prin atmosferă, echipat cu senzori pentru măsurarea uneia sau a mai multor variabile meteorologice (presiune, temperatură, umiditate, etc,) şi prevăzut cu un radioemițător electric, care transmite măsurătorile la o stație terestră de observație şi recepție.
(OMM R 0620)

091 **radiosondă căzătoare**
vezi D 146 dropsondă

092 **radiosondă cronometrică**
chronometric radiosonde;
radiosonde chronométrique;
Chronometrischeradiosonde;
kronometrikus rádiószonda;
хронометрический радиозонд;
radiosonda cronométrica;
radiosondă care emite o undă purtătoare între perioadele de tăcere, a cărei durată este funcţie de valoarea elementului meteorologic măsurat.
(OMM C 0600)

093 **radioteodolit**
radiotheodolite;
radiothéodolite;
Radiotheodolit;
rádióteodolit;
радиотеодолит;
radioteodolito;
teodolit (radio)electronic care determină direcţia şi unghiul de înălţime al unui emiţător radioelectric tranportat prin atmosferă de un balon liber.
(OMM R 0670)

094 **radiovânt**
radiowind;
radiovent;
Radiowind;
rádiószél;
радиоветер;
radioviento;
echipament folosit pentru determinarea vântului în altitudine prin urmărirea traiectoriei unui balon liber prin mijloace electronice, altele decât radarul.
(OMM R 0680)

095 **RADOB**

RADOB:
RADOB;
RADOB;
RADOB;
RADOB;
RADOB;

mesaj de observație meteorologică efectuată cu un radar de sol; denumirea provine din sintagma engleză RADar OBservation.
(OMM R 0700)

096 **radom**

radom;
radôme;
Radom;
radóm;
обтекатель антенны радиолокатора;
protector de la antena del radar;

dom sau cupolă construit(ă) din materiale transparente la energia radioelectrică, folosit(ă) pentru protejarea antenei unui radar contra intemperiilor.
(OMM R 0710)

097 **radon**

radon;
radon;
Radon;
radon;
радон;
radón;

gaz emanat de corpurile radioactive naturale din scoarța terestră, care există într'o cantitate infimă în aerul de lângă sol.
(OMM R 0720)

098 **rafală**

gust;
rafale;
Bö/Stoß;

lökés/széllökés;
порыв ветра;
ráfaga/racha;

creştere bruscă şi de scurtă durată a vitezei vântului în raport cu valoarea ei medie.
(OMM G 0920)

099 **rafală de zăpadă**
snow flurry;
rafale de neige;
Schneeböig;
hófúvás;
снежный заряд;
ráfaga de nieve;

aversă de ninsoare, în general slabă şi de scurtă durată.
(OMM S 1590)

100 **rafală descendentă**/downburst
downburst;
vent rabattant/avalanche d'air, rafale descendante;
Böenfall;
levegő lezúdulás a magasból;
нисходящий порыв;
reventón/descenso violento del aire;

curent descendent violent şi distructiv care ajunge la sol, asociat la un oraj sau furtună violentă; se produce întotdeauna în faţa norului orajos şi produce rafale violente prin deflecţia coloanei de aer descendent pe suprafaţa solului, care se declanşează brusc în calmul ce precede orajul respectiv şi care, în cazul unei linii de *Cumulonimbus*, creiază frontul de vijelii sau *squall line*.

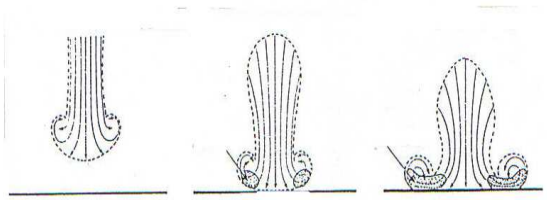

Curent descendent Formarea microrafalei la sol

(OMM D 0980)

101 **RAFC**
vezi C 118 Centru regional de prognoză de zonă

102 **randamentul de colectare a picăturilor**
vezi E 063 eficiența ~ .

103 **randomizare**
vezi S 068 selecție aleatoare

104 **raport meteorologic de zbor**
vezi A 109 AIREP.

105 **raportul de amestec *(r)***
mixing ratio *(r)*;
rapport de mélange *(r)*;
Mischungsverhältnis *(r)*;
keverési arány *(r)*;
отношение смеси *(r)*;
razón de mezcla *(r)*;
raportul *r* dintre masa de vapori de apă m_v şi masa m_a de aer uscat dintr'o particulă de aer umed: $r = m_v/m_a$.
(OMM M 1600)

106 **raportul de amestec de saturație în raport cu apa *(r_w)***
saturtation mixing ratio with respect to water *(r_w)* ;
rapport de mélange de saturation par raport à l'eau *(r_w)*;
Sättingsgemischverhältnis im Verhältnis zu (gegen/über) Wasser;
vízre vonatokozó telítési keverési arány *(r_w)*;
отношение смеси насыщения по отношению к воде *(r_w)*;
relación de mezcla de saturación con respecto al agua *(r_w)*;
raportul de amestec al aerului saturat existent deasupra unei suprafețe plane de apă, la aceeaşi temperatură şi aceeaşi presiune.
(OMM S 0280)

107 **raportul de amestec de saturație în raport cu gheața *(r_i)***
saturation mixing ratio with respect to ice *(r_i)*;

rapport de mélange de saturation par rapport à la glace *(r_i)*;
Sättigungsgemiscverhältnis im Verhältnis zu (gegen/über) Eis;
jégre vonatkozó telítési keverési arány *(r_i)*;
отношение смеси насыщения по отношению ко льду*(r_i)*;
relación de mezcla de saturación con respecto al hielo *(r_i)*;

raportul de amestec al aerului saturat existent peste o suprafață plană de gheață, la aceeaşi temperatură şi aceeaşi presiune.
(OMM S 0270)

108 **raportul lui Bowen**
Bowen ratio;
rapport de Bowen;
Bowen-Verhältnis;
Bowen-arány;
отношение Боуэна;
razón de Bowen;

raportul dintre căldura pierdută de o suprafață de apă prin conductivitate şi turbulență şi cea pierdută prin evaporare.
(OMM B 1110)

109 **rata de evaporare**
evaporation rate;
taux d'évaporation;
Verdunstenrate;
párolgási ráta/időegység alatti elpárolgás;
скорость испарения;
tasa de evaporación;

pierderea netă de apă în unitatea de timp, de pe o suprafață.
(OMM E 1120)

110 **raza de deformare Rossby**
Rossby radius of deformation;
rayon de déformation de Rossby;
Rossby Krümmungsradius;
Rossby görbület sugár;
радиус деформации Россби;
radio de deformación de Rossby;

lungimea efectivă a distanței laterale dintre regiunea generatoare de perturbații şi extinderea ei maximă (amplitudinea), exprimată prin relația: $Lg = (gh)^{1/2} f$, în care f este parametrul Coriolis, g accelerația gravitației şi h înălțimea.
(OMM R 1980)

111 **raza verde**/strălucirea verde
green flash/~ ray;
éclat vert/rayon ~;
grüner Strahl;
zöld fény;
зелёная вспышка/зелёный луч;
destello verde/rayo ~;
colorare în dominantă verde şi de scurtă durată, adesea asemănătoare unui fulger, văzută sau observată la extremitatea marginii superioare a unui astru luminos (Soare, Lună sau chiar o planetă mare) în momentul în care aceasta dispare sub orizont ori apare deasupra orizontului.
(OMM G 0690)

112 **raze anticrepusulare**
vezi R 114 raze crepusculare.

113 **raze aurorale**
auroral rays;
rayons auroraux;
strahlenförmige Polarlicht;
sugaras sarki fény;
лучи полярного сияния;
rayos de la aurora;
linii luminoase aurorale, în general bine definite, care se extind de-a lungul liniilor de forță magnetică.
(OMM A 3200)

114 **raze crepusculare**/raze anticrepusculare
crepuscular rays/anticrepuscular ~ ;
rayons crépusculaires/~ anticrépusculaire;
Gegendämmerungsstrahlen;

szürkületi ellensugarak/~ sugarak, ~ fényjelenségek;
сумеречные лучи/противосумерченые ~ ;
rayos crepusculares/~ anticrepusculares;

benzi bleu închis, generate de umbrele norilor situați la sau sub orizont, care radiază de la Soare şi traversează *lumina purpurie* în tipul *crepusculului*; uneori aceste umbre traversează toată bolta cerească şi devin din nou vizibile în vecinătatea *punctului antisolar*.
(OMM A 2060, C 3270)

115 **răcire**
cooling;
refroidissment;
Abkühlung;
lehülés;
охлаждение;
enfriamiento;

în meteorologie, scăderea temperaturii aerului, a apei sau a solului într'un loc dat (staţie meteorologică, zonă sau regiune considerate), care poate fi periodică (nocturnă ori sezonieră) generată de procese radiative, sau neperiodică datorată cauzelor advective.
(Dmet man)

116 **răcire adiabatică**
vezi P 285 proces adiabatic

117 **răcire dinamică**
vezi P 285 proces adiabatic

118 **răcire nocturnă**
nocturnal cooling;
refroidissement nocturne;
Nacht(ab)küklung;
éjszakai lehűlés;
ночное выхолаживание;
enfriamiento nocturno;

scăderea temperaturii aerului determinată de radiaţia nocturnă.
(OMM N 0470)

119 **răcire prin radiație**
vezi R 120 răcire radiativă.

120 **răcire radiativă**/răcire prin radiație
radiative cooling/radiational ~ ;
refroidessment radiatif/~ par rayonnement;
Strahlungsabkühlung;
sugárzási (infravörös) hűlés;
радиационное охлаждение;
enfriamiento radiativo/~ por radiación;
scăderea temperaturii la suprafața terestră sau în atmosferă datorată unui bilanț radiativ negativ, ca de exemplu atunci când emisia în infraroşu a unui volum sau corp determinat este mai mare decât absorbția radiației solare sau infraroşie primită de volumul sau corpul respectiv.
(OMM R 0270, R 0410)

121 **RDF**
vezi R 079 radiogoniometru.

122 **recurbare**
recurvature;
recourbement;
Rebiegen/Rekrümmung;
elkanyarodás (trópusi ciklon nyugatias mozgásának megváltozása);
изгиб траектории циклона;
recurvatura;
schimbare a traseului unui *ciclon tropical* dintr'o deplasare predominant vestică într'o mişcare către pol apoi cu o componentă estică.
(OMM R 1160)

123 **reducerea presiunii la un nivel standard**
reduction of pressure to a standard level;
réduction de la pression à un niveau standard;
Druckreduzierung zu eine Standardpegel (Normalpegel) ;
nyomás standard szintre való redukciója;

приведение давления к стандартому уровню;
reducción de la presión a un nivel tipo;

calcularea presiunii pentru un nivel standard (la nivelul mediu al mării sau la nivelul unei suprafețe standard – 850 hPa, 700 hPa…) din valoarea presiunii măsurată la un nivel oarecare, mai mult sau mai puțin apropiat, luând în considerare, conform cu teoria, greutatea coloanei de aer dintre cele două niveluri.
(OMM R 1180)

124 **reducerea temperaturii la nivelul mediu al mări**i
reduction of temperature to mean sea-level;
réduction de la température au niveau moyen de la mer;
Temperaturesreduzierung zu Mittelmeeresspiegel;
a hőmérséklt tengerszinre való redukciója;
приведение температуры к среднему уровнию моря;
reducción de la temperatura al nivel medio del mar;

calcul prin care se aduce valoarea temperaturii observată la un nivel oarecare la valoarea la care ar ajunge la *nivelul mediu al mării*, folosind un gradient vertical mediu de temperatură.
(OMM R 1190)

125 **Referința Radiometrică Mondială – RRM**
World Radiometric Reference WRR;
Référence Radiométrique Mondiale – RRM;
Welt Radiometrischereferenz – WRR;
Sugárzási Világreferencia;
мировой радиометрический эталон - МРЭ;
Referencia Radiométrica Mundial – RRM;

reprezentarea unităților SI (Sistemul Internațional) de strălucire energetică totală cu o exactitate mai mare de ± 0,3%, adoptată de *Congresul OMM* în 1979 şi realizată de Grupul mondial de lucru pentru instrumente etalon (standard) (WSG/GEM) la CRM/WRC de la Davos (Elveția, 1 iulie 1980)
(OMM W 1460)

126 **reflectanță/**factor de reflexie
reflectancy/reflexion factor;
facteur de réflexion;

Reflexionsfaktor/Reflexioncoeffizient;
visszaverődési tényező/reflexiós ~ ;
отражательная способность/коэффициент отражения;
reflectancia/factor de reflexión;

raportul dintre *fluxul radiant* sau *luminos* reflectat de o suprafață dată şi fluxul incident pe aceasta.
(OMM R 1220)

127 **reflectivitate radar**
radar reflectivity;
réfléflectivité radar;
Radarzurükstrahlenung/Radarreflexionvermögen , Radarreflektierung
radartükröződes/~ visszaverődes;
радиолокационная отражаемость;
reflectividad radar;

măsură a eficienței cu care o țintă radar interceptează şi returnează energia radioelectrică; aceasta depinde de mărimea, forma, aspectul şi proprietățile dielectrice ale suprafeței țintei şi include nu numai efectele de reflexie ci şi pe cele de difuzie şi difracție. Reprezintă suma tuturor secțiunilor de retro împrăştiere pe unitatea de volum $(\eta): \Sigma_i \sigma_i = \eta$.
(OMM R 0080, sursă ANM)

128 **reflectometru**
reflectometre;
réflectomètre;
Reflektometer;
reflektométer;
рефлектометр;
reflectómetro;

piranometru (solarimetru) cu suprafața receptoare orientată în jos, în poziție inversă, folosit pentru măsurarea radiației solare reflectată de suprafața terestră.
(OMM R 1280)

129 **reflexie difuză**
diffuse reflection;

réflexion diffuse;
diffuse/gestreute Reflexion;
szórt visszaverődés/diffúz reflexió;
диффузное отражение;
reflexión difusa;

reflexia radiației în toate direcțiile fără nici o legătură simplă cu unghiul de incidență.
(OMM D 0610)

130 **reflexie solară**

vezi R 131 reflexie specular㎃.

131 **reflexie specular㎃**/reflexie solară

specular reflection/sunglint;
réflecxion spéculaire/reflet solaire;
Spiegelreflexion/regelmäßige Reflexion ;
tükröző reflexió ;
зеркальное отражения/солнчное отражение;
reflexión especular/destello solar;

reflexia radiației solare pe o suprafață netedă sub un unghi de incidență egal cu cel de reflexie. În cazul suprafețelor de apă, fenomenul are forma unei pete luminoase care reprezintă imaginea sursei luminoase (Soarele), mai mult sau mai puțin difuză în funcție de gradul de agitație al suprafeței reflectante, similar cu *pseudoelia*. Pe imaginile fotogrametrice, inclusiv pe cele recepționate de la sateliți, aceasta reprezintă elemntul de bază pentru aprecierea stării suprafeței mării, implicit a intensității vântului deasupra bazinului de apă pe care este observată pata luminoasă; cu cât suprafața reflectantă a apei este mai agitată cu atât diametrul petei luminoase este mai mare şi conturul ei este mai difuz.

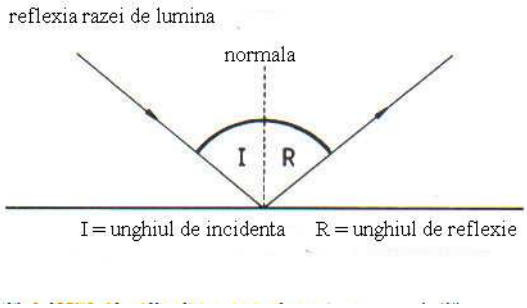

(OMM S 2320, S 3420)

132 **refracția astronomică**

astronomical refraction;

réfraction astronomique;
Astronomischerefraktion;
csillagászati refrakció;
астрономическая рефракция;
refracción astronómica;

curbarea radiației cereşti la trecerea prin straturile atmosferice din ce în ce mai dense.
(OMM A 2630)

133 **refracția atmosferică**
atmospheric refraction;
réfraction atmosphérique;
Atmosphärischebrechung;
légköri fénytörés refrakció;
атмосферная рефракция;
refracción atmosférica;

curbarea *razelor electromagnetice,* în special a razelor luminoase, care traversează atmosfera terestră, datorată variațiilor indicelui de refracție asociate cu diferențele de densitate dintre straturile de aer adiacente.
(OMM A 2960)

134 **refracție laterală**
lateral refraction;
réfraction latérale;
lateral Refraktion/seitlich Brechung;
oldalirányú refrakció;
горизонтальная рефракция;
refracción lateral;

refracția unei raze luminoase într’o atmosferă în care există un gradient orizontal de densitate; în asemenea condiții, imaginea unui obiect îndepărtat este deplasată lateral de poziția lui adevărată.
(OMM L 0270)

135 **regenerarea unei depresiuni**
regeneration of a depression;
régéneration d’une depression;
Tiefregeneration;

depresszió megújulás;
регенерация депрессии;
regeneración de una depresión;

procesul de readâncire a unei *depresiuni* care este pe cale de a se oclude sau de dispariție.
(OMM R 1300)

136 **regim**
régime;
régime;
Regime;
járás;
режим;
régimen;

termen folosit în climatologie şi meteorologie pentru caracterizarea distribuției sezoniere a unuia sau mai multor elemente climatice într'un loc dat, sau a unui ansamblu de condiții ori sisteme sinoptico-geografice dominante într'o zonă determinată.
(OMM R 1310, DEX)

137 **regimul nivologic**/regimul zăpezii
snow régime;
régime nivologique;
Schneeregime;
hórezsim/hótakaró időbeli változása;
снеговой режим;
régimen de la nieve;

schema variațiilor sezoniere sau anuale (ori pe o perioadă îndelungată) a extinderii şi grosimii stratului de zăpadă într'un loc anume sau într'o regiune determinată.
(OMM S 1690)

138 **regimul precipitațiilor**
precipitation regime;
régime de précipitation;
Niederschlageregime;
csapadékjárás;
режим осадков;
régimen de la precipitación;

caracteristicile repartiției sezoniere a precipitațiilor întrun loc sau zonă date.
(OMM P 1440)

139 **regimul Rossby**
Rossby régime;
régime de Rossby;
Rossby Regime/~ Zirkulation;
Rossby-rezsim;
режим Россби;
régimen de Rossby;
tip de configurație a circulației într'un fluid în rotație, supus unei încălziri diferențiată radial, în care transportul principal radial de căldură şi de cantitate de mişcare se realizează prin turbioane orizontale cu număr mic de undă, adică prin turbioane foarte mari.
(OMM R 1990)

140 **regimul zăpezii**
vezi R 137 regimul nivologic

141 **regiunea D**
D region;
région D;
D-Region;
D-tartomány;
область D (область ионосферы);
región D;
parte sau regiune a ionosferei în care exstă tendința să se formeze *stratul D.*
(OMM D 1060)

142 **regiunea E**
E region;
région E;
E-Region
E-tartomány;
область E;
región E;

regiune din *ionosferă* în care există tendința de formare a stratului E.
(OMM E 0990)

143 **regiunea F**

F region;
région F;
F-Region;
F-tartomány;
область F;
región F;

regiune a ionosferei în care se formează straturile F_1 şi F_2.
(OMM F 1180)

144 **regiunea G**

G region;
région G;
G-Region;
G-tartomány;
область G;
región G;

regiune ionosferică situată la un nivel mai înalt decât *regiunea F*, adică peste 300 km înălțime, a cărei existență nu este pe deplin confirmată.
(OMM G 0750)

145 **regiune adiabatică**

vezi R 147 regiune convectivă.

146 **regiune climatică**

climatic region;
région climatique;
klimatische Region;
éghajlati régió;
климатический регион;
región climática;

regiune geografică ce este caracterizată printr'un climat relativ uniform, în concordanță cu anumite criterii determinate.
(OMM C 1090)

147 **regiune convectivă/**~ adiabatică
convective region/adiabatic ~ ;
région convective/~ adiabatique ;
Konvektivebereich/adiabatische Bereich;
konvektív tartomány/adiabatikus ~ ;
область конвекции/адиабатическая~ ;
región convectiva/~ adiabática;
regiune în care distribuția verticală a temperaturii este controlată sau dominată de convecție.
(OMM A 0570, C 3020)

148 **regiune cu activitate orajoasă**
vezi F 057 focar orajos

149 **regiune de control**
control area;
région de contrôle;
Kontrollbezirk;
kontrolterület/ellenőrzött terület, ~ légtér;
контрольный район;
zona o área de controlo;
spațiu aerian controlat, situat deasupra unui nivel determinat în raport cu suprafața terestră.
(OMM C 2870)

150 **regiune de ieşire**/zona delta
exit region/delta ~;
région de sortie;
Delta(region);
delta –tartomány;
область выход/~ дельты;
región de salida/~ delta;
regiunea de *difluență* de la extremitatea de sub vânt a unui *curent jet.*
(OMM D 0160, E 1250)

151 **regiune de informare a zborului**
Flight **I**nformation **R**egion/FIR;
region d’information de vol;

Informierenung Fluggebiet;
repülési információval ellátott légtér;
район полётной информации;
región de información de vuelo;

spațiu aerian de dimensiuni bine definite, delimitat lateral, care se extinde pe verticală de la nivelul solului până la nivelul de zbor 490 (49000 ft/14950 m std.) incluzând atât spațiul aerian controlat (căi aeriene, regiuni terminale de control şi zone de control de aerodrom/aeroport) cât şi spațiul aerian necontrolat, în interiorul căruia sunt asigurate servicii de informare şi alertă pentru zborul aeronavelor. În cazul României acesta este delimitat de granițele naționale şi este desemnat în documentele internaționale OACI ca "FIR Romania".
(OMM F 0480, Reg.Romatsa Def.)

152 **regiune de intrare**
entrance region;
région d'entrée;
Einzugsgebiet;
tölcsértartomány;
область входа;
región de entradas;

regiunea de *confluență* la intrarea vântului într'un *curent jet.*
(OMM E 0750)

153 **regiune de serviciu consultativ**
advisory area;
région à service consultatif;
beratend Dienstregion;
a tájékozatás érvényességi területe;
рекомендования зона;
área de servicio consultativo;

zonă sau regiune la care se referă o *prognoză* sau *prevedere cu caracter consultativ.*
(OMM A 0670)

154 **regiune sinoptică naturală**
natural synoptic region;

région synoptique naturelle;
natürlich Synoptischegebiet;
természetes szinoptikus körzet;
естественный синоптический район;
región sinoptica natural;

termen folosit într'un sistem de prevedere/prognoză pe termen lung elaborat în fosta URSS, care defineşte o zonă vastă de pe globul terestru în care se presupune sau s-a constat că procesele sinoptice au aceleaşi proprietăți bine definite, astfel că acestea pot fi studiate independent de procesele existente în celelalte regiuni ale globului.
(OMM N 0100)

155 **regiune sursă**
source region;
région source;
Quellegebiet;
a légtömeg eredő helye;
очаг воздушной массы;
fuente de una masa de aire;

regiune vastă de pe suprafața terestră caracterizată prin condiții esențial uniforme la nivelul solului şi situată astfel în raport cu circulația generală a atmosferei, încât o masă de aer să poată rămâne în contact direct cu suprafața respectivă suficient timp pentru a căpăta proprietățile caracteristice acesteia.
(OMM S 2120)

156 **relația Z-R** (teoria ecuației)
Z-R relation (equation theory);
relation Z-R;
Z-R Relation (Gleichungtheorie);
Z-R öszfüggés (egyenlet elmélete);
Z-R зависимость (теория уравнений);
relación Z-R (teoría de la ecuación);

relația dintre *reflectivitatea radar (Z)* a precipitațiilor şi intensitatea lor; aceasta variază în funcție de tipul şi natura precipitației. Stabilită de J.S.Marschall şi W.M.Palmer în 1948 pentru determinareaa mărimii picăturilor de precipitații are forma: $Z = 200R^{1,6}$, unde $Z(mm^6m^{-3})$ este factorul de reflexivitate şi $R(mm.h^{-1})$ este rata de

precipitații, iar în formă generalizată $Z=aR^{b,}$ în care a şi b sunt parametri ajustabili.
(OMM Z 0130)

157 **releveu nivometri**c/evaluarea acoperirii cu zăpadă
snow survey;
relevé nivometrique/évaluation de l'enneigement;
Schneevermessung;
hófelmérés;
снегомерная съёмка/снегосъёмка;
estimación de la nieve;
estimarea cantității totale de zăpadă care acoperă un *bazin hidrografic* sau o regiune determinată prin măsurea grosimii zăpezii în mai multe locuri din interiorul perimetrului considerat; metoda este folosită şi în cazul activităților moderne de supraveghere sau de estimare de la distanță (teledetecție), în principal pentru calibrarea măsurătorilor satelitare sau aerofotogrametrice.
(OMM S 1780)

158 **relief**
relief;
relief;
Relief;
domborzat;
рельеф;
relieve;
- configurația suprafeței terestre constituită din totalitatea neregularităților de formă pozitivă sau negativă, față de un plan de referință general sau local; (DEX)
- în meteorologie, termenul este folosit în relație cu configurația câmpului presiunii atmosferice (relieful baric la nivelul solului sau în altitudine).
(Dmet man)

159 **remou atmosferic**
vezi T 268 turbulență de siaj

160 **reper de vizibilitate**/marcher de vizibilitate
visibility marker/visibility object;
repère de visibilité;
Sichtmarke/Sichtziel;
vonatkoztatási pont;
ориентир видимости/объект видимости, репер видимости;
referencia de visibilidad/marca de ~ ;
obiect vizibil de pe suprafața terestră (turn, clădire, perdea de arbori, formă de relief, etc.) situat la distanță cunoscută față de o stație meteorologică sau de un observator, care serveşte la estimarea vizibilității orizontale.
(OMM V 0400, V 0420)

161 **reşabar**
reshabar;
reshabar/vent noir;
Schwarzwind;
reshabar;
черный ветер;
reshabar/viento negro;
vânt uscat care suflă din nord-est în Iran şi sudul Kurdistanului dinspre munți, puternic şi în rafale, asemănător cu *Bora*.
(Dmag R 90)

162 **retenție**
retention;
rétention;
Retention/Stau (hidro);
visszatartás;
задержание;
retención;
în meteorologie şi hdrologie, partea din precipitațiile căzute într'un bazin hidrografic sau pe o suprafață de drenaj care nu se integrează în scurgerea fluvială de suprafață într'o perioadă determinată, ca în cazul retenției acestora pe aparatul foliar vegetal (în principal arboricol-forestier).
(OMM R 1650)

163 **retrodiferențiere**

backward differencing;
rétrodifférentiation;
Rückdifferenzierung;
negatív különbség;
обратное вычисление разностей;
diferenciación hacia átras/retrodiferenciación;

metodă sau procedură de aproximare a unei derivate folosind numai informația conținută în valorile variabilei independente care sunt anterioare (în timp sau spațiu) celor pentru care se calulează derivata respectivă.
(OMM B 0090)

164 **retrodifuzie (radar)**

back-scattering (radar);
rétrodiffusion (radar);
Rückstreunung (Radar);
visszaszórás (radar/ rádiolocátor);
обратное рассеяние (радар/радиолокатор);
retrodifusión (radar);

cantitatea de energie returnată sau difuzată spre antena radarului de către particulele reflectante existente în fascicolul unui radar, după emiterea unui impuls radar.
(OMM B 0080)

165 **retrodifuziune (atmosferică)**

backward scattering (atmospheric);
rétrodiffusion (atmosphérique);
(atmosphärische) Rückdiffusion;
visszaszóródás;
обратное рассеяние (атмосферное);
difusión de radiación reflectada/retrodifusión atmosférica;

proces de difuzie în atmosferă în care radiația difuzată este cuprinsă în regiunea situată de aceeaşi parte ca radiația incidentă, fiind limitată de un plan normal (perpendicular) pe direcția ei de propagare.
(OMM B 0100)

166 **retrogradare**
vezi R 167 retrogresiune.

167 **retrogresiune**/retrogradare
retrogression;
rétrogression;
Retrogression/retrograde Bewegung;
retrográd mozgás;
попятное движение;
retrogresión;
în meteorologia dinamică, mişcarea unei unde atmosferice sau a unui sistem de presiune în direcţie opusă celei a *curentului de bază*, în care este inclusă unda sau sistemul respectiv.
(OMM R 1670)

168 **reţea climatologică**/~ de staţii climatologice
climatological station network;
réseau de stations climatologique;
Klimatologischestationsnetz;
éghajlati állomáshálózat;
сеть климатических станций;
red estaciónes climatológicas ;
grup de staţii care, în ansamblu, sunt suficiente pentru definirea regimurilor meteorologice la o scară corespunzătoare pentru studiile climatologice.
(OMM C 1360)

169 **reţea cu pasul mare**
vezi G 081 grilă cu pas mare

170 **reţea de atmosferici**/~ de sferici
sferics network;
réseau de'atmosphériques;
Sfericsstationsnetz;
szférikushálózat;
сеть наблюдений за сфериками;
red para la observación de atmosféricos;

rețea formată din cel puțin două stații sincronizate pentru localizarea surselor de paraziți atmosferici (sferici).
(OMM S 0820)

171 **rețea de stații climatologice**
vezi R 168 rețea climatologică.

172 **rețea de stații meteorologice**
vezi R 173 rețea meteorologică

173 **rețea meteorologică**/rețea de stații meteorologice
meteorological network/observational ~;
réseau météorologique d'observation/~ d'observation;
Meteorologischenetz/Stationnetz, Wetterbeobachtungsnetz;
meteorológiai állomáshálózat;
метеорологическая сеть/сеть станций наблюдений;
red meteorológica/~ de observación;
grup de *stații meteorologice de observație* repartizate într'o zonă dată în scopuri specifice, de observare, avertizare şi prelucrare primară a datelor.
(OMM M 1030, Dmag M 109)

174 **Rețeaua principală de telecomunicații – RPT/MTN**
Main Telecommunication Network – MTN;
Réseau principal de téleccommuniations – RPT;
Haupt Fernmeldwesennetz;
Fő Telekommunikációs Hálózat – MTN;
Главная сеть телезвязи - ГСЕТ;
Red Principal de Telecomunicaciones - RPT;
tronson al sistemului mondial de telecomunicații meteorologice, care interconectează *centrele meteorologice principale* şi *mondiale* cu *centrele regionale de telecomunicații* desemnate pentru schimbul rapid şi sigur de informații meteorologice.
(OMM M 0070)

175 **Rețeaua regională de telecomunicații meteorologice – RRTM/RMTN**

Regional **M**eteorological **T**elecommunication Network – RMTN;

Réseau **R**egional de **T**élécommunication **M**étéorologique – RRTM;

Regional Wetterfernmeldwesennetz;

Regionális Meteorológiai Telekommunikációs Hálózat – RMTH;

Региональная сеть метеорологичесой телесвязи - РСМТ;

Red regional de telecomunicaciones meteorológicas – RRTM ;

rețea integrată de circuite de telecomunicații care interconectează *CRT, CMN, CMRS* şi/sau *CMM* şi de asemenea, acolo unde este necesar, asigură emisiuni radio integrate într'o regiune determinată a OMM.

(OMM R 1380)

176 **rețeaua sinoptică regională de bază**

regional basic synoptic network;

réseau synoptique régionale de base;

regionalbasen Synoptiknetz;

regionális szinoptikus alaphálózat;

региональная опорная синоптическая сеть;

red sinóptica básica regional;

rețeaua OMM constituită din stații sinoptice al căror program de observații satisface necesitățile regionale minime şi permite Membrilor să se achite de responsabilitățiile lor atât în cadrul *Veghei meteorologice mondiale* cât şi în ceeace priveşte aplicațiile meteorologiei.

(OMM R 1340)

177 **revoluție climatică**

vezi A 018 accident climatic.

178 **rezerva de zăpadă**/acumularea anuală de zăpadă

snow pack

accumulation annuelle de neige/stok neigeux, ~ nival;

Schneereserve/Schneevorrat,Jahresaufspeicherung der Schnee ;

hótartalék/felgyülemlett hómennyiség;

снежный покров/толща снежного покрова;
acumulación anual de nieve/reserva de ~;
cantitatea anuală de zăpadă acumulată într'un loc. o zonă sau o regiune determinată, exprimată de regulă în echivalent apă.
(OMM S 1650)

179 **rezervorul barometrului**/chiuveta ~
barometer cistern;
cuvette du baromètre;
Barometergefäß;
barométercsésze;
чашка барометра;
cubeta del barómetro
rezervor cilindric montat într'un *barometru cu mercur* în care este scufundat capătul inferior al tubului barometric închis la capătul lui superior; înfuncție de model sau de constructor, rezervorul sau chiuveta barometrului, în care se pune o anumită cantitate de mercur, poate fi ajustabil (ca la barometrul Fortin) sau rigid şi fix în raport cu exremitatea inferioară a tubului barometric, ca la barometrele de tip Kew sau Tonnelot.
(OMM B 0400)

180 **rezistența la frecare**
vezi R 181 rezistență aerodinamică

181 **rezistență aerodinamică**/rezistența la frecare
(aerodynamic) drag/air rezistence;
traînée;
Luftwiderstand;
légellenállás;
касательная сцла трения/сопротивление воздуха ;
resistencia aerodinámica/~ por fricción;
forța de rezistență generată de frecarea exercitată de un fluid asupra unui corp în mişcare relativă în raport cu fluidul respectiv; în meteorologie, fluidul de referință este aerul atmosferic.
(OMM D 1040)

182 **rezoluție/**puterea de redare a detaliilor
resolution/resolwing power;
résolution/pouvoir de résolution;
Auflösungswermögen/Auflösung;
felbontás/felbontóképesség;
разрешение/разрешающая способность;
resolución;
în meteorologie şi cu precădere în tehnicile de teledetecție, variația cea mai mică a valorii unei variabile fizice care modifică răspunsul unui sistem de măsură; în alți termeni, reprezintă puterea de redare a amănuntelor sau detaliilor cu dimensiuni egale sau mai mari decât anumite limite de sensibilitate ale senzorului sau al unui aparat de măsură.
(OMM R 1610)

183 **rezumat climatologic**
climatological summary;
résumé climatologique;
klimatologisch Übersicht;
éghajlati összegezés;
климатологическая сводка;
resumen climatológico;
tabel care conține valorile medii, extremele şi alte statistici, inclusiv numărul de cazuri în care au fost observate condiții meteorologice sau valori determinate ale unui element meteorologic, sau de câte ori au fost observate simultan două sau mai multe elemente meteorologice, într'un loc dat pe parcursul unui număr determinat de ani.
(OMM C 1370)

184 **rezumat climatologic de aerodrom/aeroport**
airport climatological summary;
résumé climatologique d'aérodrome;
Flughafenklimatologische Übersicht/zusammenfassung Resümee;
repülőtér éghajlati összegezés;
климатологическая сводка к аэропорту;
resumen climatológico de aeródromo;
rezumat concis al unor elemente meteorologice specificate, realizat cu date statistice rezultate din prelucrarea observațiilor meteorologice

efectuate la o staţie de aerodrom/aeroport într'o perioadă cât mai lungă (minim cinci ani).
(ANEXA 3 OACI)

185 **RHI**
vezi I 025 indicator de înălţime radar

186 **riglă de zăpadă**
snow stake;
balise à neige/échelle à neige;
Schneepegel;
hómérő pózna;
снегомерная рейка;
estaca de nieve;
şipcă gradată lungă de cel mult doi metri, fixată în sol în poziţie verticală cu diviziunea zero la nivelul solului, folosită pentru măsurarea grosimii stratului de zăpadă; în zonele montane, unde zăpada este abundentă, acest dispozitiv este fixat pe un stâlp înalt care trebuie să depăşească nivelul maxim al zăpezii înregistrat în zona respectivă; în asemenea condiţii, de regulă se instalează mai multe rigle de diferite înălţimi pentru a se putea măsura grosimile mici de la începutul şi sfârşitul sezonului nival.
(OMM S 1760)

187 **riometru**/măsurător al opacităţii ionosferice relative
riometer/ relative ionospheric opacity meter;
riomètre;
Riometer/Messer des relative Ionosphäreopazität;
riometer/relatív ionoszféra átbocsátás mérő;
риометр/измеритель относительной ионосферной непрозрачности;
riómetro/medidor de la opacidad ionosférica relativa;
instrument pentru măsurarea opacităţii ionosferei în absenţa perturbaţiilor ionosferice, a cărui funcţionare se bazează pe determinarea absorbţiei energiei electromagnetice emisă de sursele radioelectrice cosmice.
(OMM R 1500, R 1850)

188 **risc climatic**
climatic risck;
risque climatique;
klimatishe Risiko (Gefar);
éghajlati kockázat;
климатический риск;
riesgo climático;
gradul de probabilitate cu care o situație cu vreme rea sau cu timp nefevorabil se poate produce într'o perioadă determinată (lună, an, deceniu, secol, etc.).
(OMM C 1120)

189 **ritm climatic**
climatic rhythm;
rythme climatique;
climatisch Rhythmus;
éghajlati ritmus;
климатический ритм;
ritmo climático;
oscilație sau fluctuație slabă în care maximele şi minimele sucesive apar sau se produc la intervale aproximativ egale.
(OMM C 1110)

190 **RMTN**
vezi R 175 Rețeaua regională de telecomunicații meteo

191 **ROBIN**
vezi S 091 sferă căzătoare

192 **rotația Faraday**
vezi E 057 efectul Faraday

193 **rotaționalul frecării (tensiunii) vântului**
wind stress curl;
rotationnel de la tension du vent;
Windreibung Rotationel;
szélnyíási örvényesség rotació;
вихрь касательного напряжения;

rotacional de la tensión del viento;

componenta verticală a rotaționalului vectorului vânt dată de relația $k\nabla x\tau$, unde *k* este vectorul unitar în direcție verticală, ∇ este operatorul şi τ este tensiunea vântului.
(OMM W 1220)

194 **rotire anticiclonică**

vezi C 185 circulație anticiclonică.

195 **rotire ciclonică**

vezi C 187 circulație ciclonică.

196 **rotor**

vezi T 259 turbion orografic.

197 **rouă**

dew;
rosée;
Tau;
harmat;
роса;
rocío;

hidrometeor sub formă de depunere de picăturele de apă pe obiectele a căror suprafață este suficient de răcită, în general prin radiație nocturnă, pentru a produce *condensarea* directă a vaporilor de apă existenți în aerul înconjurător.
(OMM 0380)

198 **rouă albă**

white dew;
rosée blanche;
Weistau;
dér;
замерзшая роса;
rocío blanco;

depunere albă de picături înghețate de *rouă*.
(OMM W 0860)

199 **roza vânturilor**
wind rose;
rose des vents/diagramme de vents;
Windrose;
szélrósza;
роза ветров;
rosa de los vientos;
diagramă în formă de stea pe care se reprezintă frecvențele relative ale diferitelor direcții de vânt, uneori frecvențele pe grupe de viteze ale vântului pe direcțiile respective, măsurate la o stație meteorologică într'o zonă dată.
(OMM W 1120)

200 **RPT**
vezi R 174 rețeaua principală e telecomunicații

201 **RRM**
vezi R 125 Referința radiometrică mondială

202 **RRTM**
vezi R 175 Rețeaua principală de telecomunicații

203 **RSMC**
vezi C 112 Centru meteorologic regional specializat.

204 **rugozitatea suprafeței (terestre)**
surface roughness;
rugosité de la surface;
Rauhigkeit die Erdfläche;
felszíni érdesség;
шероховатость поверхности;
rugosidad de la superficie;
totalitatea neregularităților suprafeței terestre care determină scurgerea aerului mai mult sau mai puțin turbulentă în stratul de aer adiacent.
(OMM S 3790)

205 **rugozitate termică**
thermal roughness;
rugosité thermique;
thermisch Rauhigkeit;
termális érdesség;
термическая шероховатость;
rugosidad térmica;
turbulență determinată de heterogenitatea câmpului de temperatură, în special în straturile joase ale atmosferei.
(OMM T 0510)

206 **rulou turbionar**
roll vortex;
roulleaux turbillonaires;
Rollewirbel;
gördülő örvény;
вихрь в виде вала;
vórtice giratorio;
circulație în interiorul stratului limită planetar care se face în jurul unui ax orizontal aliniat aproximativ pe vântul mediu şi care are caracter celular; circulația turbionară a aerului în celulele învecinate este de sens invers. Acest tip de circulație este adesea asociată cu, sau materializată prin, *drumurile (şirurile) de nori.*
(OMM R 1930)

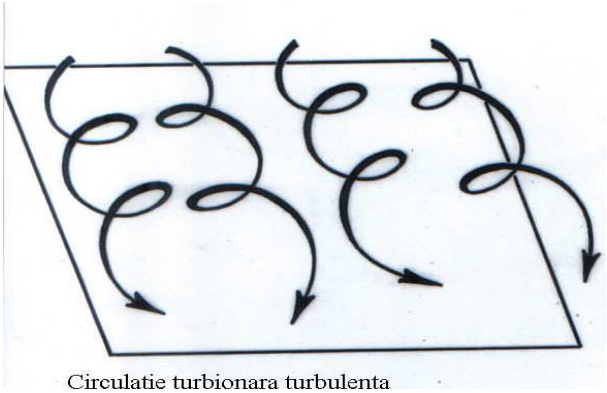
Circulatie turbionara turbulenta

207 **rulouri de zăpadă**
snow rollers ;
rouleaux de neige ;
Schneeroller ;
hógörgeteg ;
шары из снега;
rodillos de nieve/cilindros de~ ;

mase cilindrice de zăpadă care se formează frecvent în regiunile muntoase, atunci când zăpada umedă adusă de vântul puternic începe să formeze rulouri pe suprafața terestră.
(OMM S 1700)

208 **rupere de nori**
vezi P 152 furtună cu ploaie.

209 **ruta cea mai rapidă**
vezi R 210 ruta cu timp minim

210 **ruta cu timp minim**/ruta cea mai rapidă
minimum time track;
route de temps minimal;
Minimumzeit Flugroute/am schnellen Flugroute;
leggyorsabb repülési útvonal;
путь кратчайщего времени;
ruta más rápida;
în navigația aeriană, ruta pe care timpul de zbor între două puncte este redus în funcție de condițiile meteorologice favorabile prevăzute.
(OMM M 1490)

211 **RVR**
vezi D 129 distanța vizuală pe pistă.

212 **RWD**
vezi Z 033 zile mondiale regulate

213 **RWY**
vezi P 124 pistă de decolare/aterizare

S

001 **salt de presiune/**croşet de presiune
pressure jump;
crochet barométrique;
Drucknase/Gewitternase;
nyomásugrás;
скачок давления/грозовой нос;
salto de presión;
traseul aproape vertical înregistrat pe o barogramă, care indică o variație bruscă a presiunii, de regulă o creştere, asociat cu trecerea unui oraj însoțit de averse puternice, a unei linii de vijelie sau a unui front de rafale peste stația meteorologică respectivă.
(OMM P 1630)

002 **saltul vântului**
wind schift;
saute du vent;
Windsprung;
szélfordulás;
поворот ветра;
salto del viento;
variație sau schimbare bruscă a direcției vântului.
(OMM W 1160)

003 **SAR**
vezi R 009 radar cu antenă sintetică

004 **sarcina de vânt**
vezi P 229 presiunea vântului

005 **sarcină elctrică**
electric charge;
charge électrique;
elektrische Ladung/Electrizitätsladung;
elektromos töltés;
электический заряд;
carga eléctrica;

1. în meteorologia fizică, existența unui exces de ioni pozitivi sau negativi pe particule de nori, pe *picături de ploaie* sau în zone considerabile ale unui nor.
(OMM E 0400)

2.mărime scalară ce caracterizează proprietatea unui corp de a creia în jurul lui un câmp electric sau de a fi acționat atunci când se află în câmpul electric al altui corp.
(DEX)

006 **sarcină (electrică) atmosferică**
space charge;
charge d'espace;
Raumladung/atmosphärische Ladung;
tér feltöltöttsége;
пространственный заряд;
carga atmosferica;

sarcină pozitivă sau negativă rezultată dintr'un exces de ioni pozitivi în raport cu cei negativi sau invers, existentă înr'o zonă atmosferică determinată.
(OMM S 2170)

007 **satelit de observare prin televiziune şi infraroşu - TIROS**
vezi T 172 TIROS

008 **satelit geosincron**
vezi S 009 satelit geostaționar

009 **satelit geostaționar/**satelit geosincron, satelit meteorologic pe orbită ecuatorială
geostationary satellite/geosynchronous ~,equatorial orbiting ~;
satellite géostationaire/~ géosynchrone, ~ à orbite équatoriale;
geostationäre Satellit/geosynkron ~;
geosztacionárius műhold/geoszinkron ~, egyenlítői pályán kerigő ~;
геостационарный спутник/геосинхронный ~, спутник с экваториальной орбитой;
satélite geoestacionario/~ geosíncrono, ~ en órbita ecuatorial;

satelit meteorologic plasat pe o orbită cvasicirculară în planul ecuatorial, cu altitudinea de aproximativ 36000 km şi având aceeaşi viteză unghiulară de rotație cu a Pământului; în aceste condiții satelitul respectiv staționează aparent aproximativ deasupra punctului subsatelitar de pe ecuatorul terestru şi poate furniza informații utile, aproape continuu (cu o cadență de 20 -30 minute) dintr'o zonă circulară de circa 50^0 latitudine (imagine disc). Astfel, aparatura meteorologică de la bordul unui asemenea satelit, ca de altfel şi aparatura de la bordul altor sateliți similari, poate supraveghea şi difuza date, imagini şi măsurători în diferite benzi spectrale pentru emisfera peste care este centrat; în prezent funcționează un sistem de 4-5 asemenea sateliți care asigură o acoperire totală a suprafeței terestre, constituind una din verigile principale ale sistemului de Veghe Meteorologică Mondială.
(OMM E 0850, G 0280)

010 **satelit HCMM**/Misiunea de cartografiere a capacității termice
Heat **C**apacity **M**apping **M**ission – HCMM/HCMM satellite;
Mission de cartographie de la capacité thermique/Satellite HCMM;
HCCM Satellit;
Hőkapacitást Feltérképező Műhold – HCMM, HCMM műhold;
проведение спутниковой съемки теплоемкости - НСММ/ спутник НСММ;
misión de cartografía de la capacidad térmica – HCMM/satélite HCMM;
satelit heliosincron proiectat pentru utilizarea măsurătorilor în infraroşul termic pentru determinarea inerției termice a unui loc dat de pe suprafața terestră, în special când energia incidentă variază, ca în cazul variațiilor diurne ale temperaturii.
(OMM H 0220, H 0280)

011 **satelit heliosincron**
vezi S 014 satelit meteo sincron SMS

012 **satelit meteorologic**
meteorological satellite;
satellite météorologique;

meteorologischer Satellit/Wetterbeobachtungssatellit, künstlicher ~ ;

meteorológiai műhold/műhold, mesterséges hold, szatelit, szputnyk;

метеорологический спутник;

satélite meteorológico;

satelit artificial al Pământului care efectuează observații meteorologice pe care le transmite către stații terestre de recepție şi prelucrare a datelor obținute pe această cale şi de diseminare a acestora; de asemenea, aceşti sateliți pot culege informații meteorologice de la platforme terestre, de regulă amplasate pe oceane, aeronave, regiuni polare sau deşerturi ori în alte locuri greu accesibile (vârfuri de munți), pe care le difuzează către stații terestre colectoare. (OMM M 1120)

013 **satelit meteorologic de pasaj cu orbită cvasi-polară**/satelit polar, satelit meteorologic (cu orbită) polar(ă)

near-polar orbiting satellite/polar orbiting satellite;

satellite météorologique à défilement/satellite à orbite polaire;

Polarbahnsatellite;

kvázipoláris pályán keringő műhold/poláris pálya műhold/~ ~ szatellit;

спутник на околополярной орбите/спутник на полярной орбите;

satélite de órbita casi polar/satélite en órbita polar;

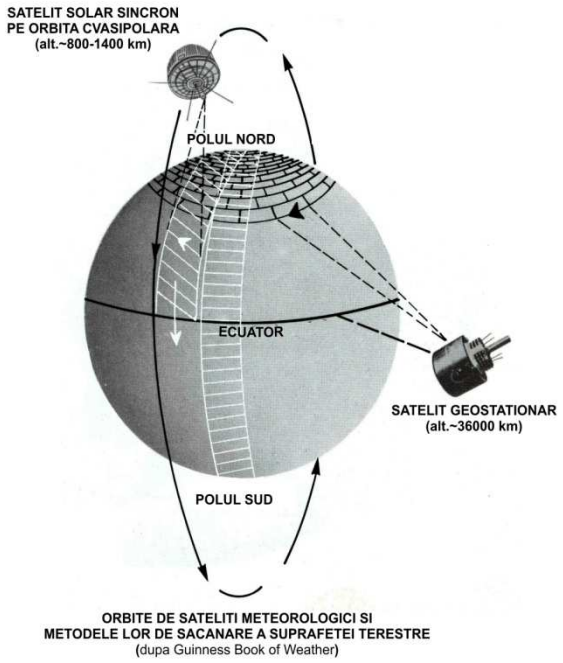

ORBITE DE SATELITI METEOROLOGICI SI METODELE LOR DE SACANARE A SUPRAFETEI TERESTRE
(dupa Guinness Book of Weather)

1. *satelit meteorologic* plasat pe o orbită cvasi circulară şi cvasi polară; sincronizarea deplasării satelitului cu rotația Pământului sub orbita respectivă, adică precesia orbitală, permite acestuia să furnizeze date măsurate sau culese de pe fâşii de până la 3000 km lățime de la un pol la celălalt, care se suprapun la margini. Altitudinea orbitei poate fi aleasă dintr'o gamă de la 600 la 1500 km, astfel încât să se asigure o acoperire integrală cu date şi informații de două ori pe zi pentru întregul glob terestru.

(OMM N 0170)
2. satelit meteorologic plasat pe o orbită al cărei plan trece aproximativ prin polii Nord şi Sud, pentru a asigura o acoperire cât mai bună cu imagini şi date de radiație măsurate peste calotele polare.
(OMM P 1110)

014 **satelit meteorologic sincron – SMS**/satelit heliosincron
Sunsynchronous Meteorological Satellite–SMS/ sun-synchronous ~;
satellite météoprologique synchrone–SMS/satellite héliosynchrone;
meteorologischer Synchronsatellite–SMS/Heliosynchronsatellite;
SMS/napszinkron pályán kerigő műhold;
синхронный метеорологический спутник/солнечно-синхронный ~;
satélite meteorológico sincrónico/~ heliosincrónicó;
satelit meteorologic plasat pe o *orbită heliosincronă (solar sincronă)*, ai cărui parametri orbitali au fost stabiliți astfel încât senzorii îmbarcați pe acesta să nu fie expuşi direct razelor solare; sunt prototipul sateliților de pasaj.
(OMM S 3490,D.mag S 32)

015 **satelit pe orbită ecuatorială**
vezi S 009 satelit geostaționar

016 **satelit pe orbită polară**
vezi S 013 satelit de pasaj

017 **satelit tehnologic pentru determinarea resurselor terestre ERTS/ LANDSAT**
Earth **R**esource **T**ehnology **S**atellite – ERTS/LANDSAT;
Satellite de technologie pour les resources terrestres ERTS/LANDSAT;
Technologischesatellite für Bestimungdes Landschätze (Erd~);
Földi Erőforrásokat Kutató Műhold – ERTS/LANDSAT;
технологический спутник для изучения ресурсов Земли - ERTS/LANDSAT**;**

satélite con tecnología para determinar recursos terrestres ERTS/LANDSAT;

satelit echipat cu aparatură radiometrică sensibilă la mai multe canale (benzi) de radiație terestră specifice anumitor componente chimice sau materiale de interes economic, proiectat în principal pentru identificarea şi măsurarea resurselor naturale ale Pământului.
(OMM E 0030)

018 **saturare**

saturation;
saturation;
Sättigung;
telítettség;
насыщение;
saturación;

1. stare a aerului umed, la o temperatură şi presiune date, al cărui raport de amestec îi permite să coexiste în echilibru indiferent cu una din fazele condensate ale apei (lichidă sau solidă), la aeeeaşi temperatură şi presiune, suprafața de separație dintre aer şi faza condensată a apei asociată fiind plană;
2. stare a aerului umed caracterizată prin echilibru tranzitoriu deasupra suprafeței evaporante, între moleculele care se desprind de pe suprafața respectivă şi cele care revin pe aceasta.
(OMM S 0230)

019 **săgeată de vânt**

wind shaft/wind arrow;
hampe de vent/flèche de vent;
Windpfeil;
szélnyíl;
стрелка ветра/ветровая ~;
asta del viento/fleche ~;

linia dreaptă şi scurtă care se termină pe *cercul* care marchează amplasarea unei stații meteorologice pe o hartă sinoptică, prin care se reprezintă direcția de unde suflă vântul şi pe care se marchează viteza acestuia. (vezi B034 şi anexa S`019)
(OMM W 1140)

020 **scaner – SR**

vezi R 086 radiometru cu baleiaj

021 **scaner multispectral**

vezi R 087 radiometru multispectral cu baleiaj

022 **scara Beaufort/**grad Beaufort

Beaufort scale/Beaufort;

échelle Beaufort/nombre, degré ~ ;

Beaufortskala/Beaufort-Zahl, ~ -Windstärke ;

Beaufort-skála/szélerősegskála, Beaufort-fokozat;

шкала Бофорта/бам Бофорта;

escala de Beaufort/número ~ ;

scară stabilită de amiralul Beaufort în 1805, bazată la origine pe starea mării, care exprimă forța vântului printr'un număr de la 0 la 12 (cunoscut și sub denumirea de număr sau grad Beaufort); inițial, pe baza acesteia se nota aprecierea gradului de agitație al suprafeței mării sub acțiunea vântului. În 1955, OMM a extins această scară până la 17 pentru a detalia diferitele tipuri de cicloni tropicali, astfel că în varianta actuală, este completată cu intervalele de viteză măsurată a vântului corespunzătoare fiecărui număr sau grad. (vezi anexa S 22)
(OMM B 0630, Dmet G 28, S 5)

023 **scara de temperatură absolută/**scara de temperatură Kelvin, scara de temperatură termodinamică K^0

Kelvin temperature scale/absolute ~ ~;

échelle de température Kelvin/~ ~ ~ absolue;

(Kelvin) absolute Temperaturskala/absolute thermodynamische Temperatur, Kelvinskala;

abszolút hőmérsékleti skála/termodinamikai hőmérsékleti skála, Kelvin féle hőmérsékleti skála;

абсолютная температурная шкала /шкала Кельвина;

escala de temperatura absoluta de Kelvin/escala de temperatura absoluta;

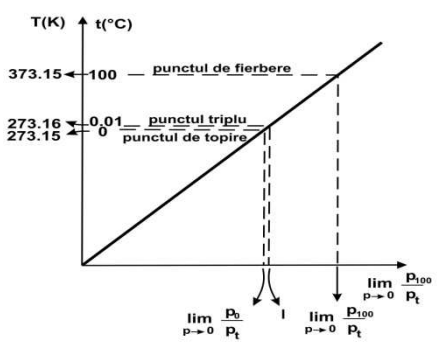

scară termodinamică de temperatură (TK) definită prin alocarea temperaturii de $273,16^0$ pentru *punctul triplu al apei pure*; în consecință, transformarea temperaturii

absolute în grade Celsius se face conform relației: $t^0C = K – 273,16$.
(OMM A 0100, K 0110)

024 **scara centigradă (de temperatură)**
vezi S 025 scara de temperatură Celsius.

025 **scara de temperatură Celsius**/scara centigradă (de temperatură)
Celsius temperature scale/centigrade temperature scale;
échelle de température Celsius;échelle centigrade de température;
Celsiusskala/Zentigradskala, zentesimale Temperaturskala;
Celsius-féla hőmérsékleti skála/századfokos hőmérsékleti skála;
температурная шкала Цельсия/стоградусная шкала;
escala de temperatura Celsius;
scară termodinamică de temperatură (t^0C) definită în funcție de scara Kelvin (TK) prin relația $t^0C = TK – 273,16$; pe această scară, la presiunea atmosferică standard, punctul de îngheț al apei este la 0^0C şi cel de fierbere este la 100^0C, motiv pentru care scara Celsius mai este cunoscută şi sub denumirea de scară centigradă de temperatură.
(OMM C 0350)

026 **scara (de temperatură) Fahrenheit**
Fahrenheit (temperature) scale;
échelle (de température) Fahrenheit;
Fahrenheitskala;
Fahrenheit-féle hőmérsékleti skála/~ skála;
(температурная) шкана Фаренгейта;
escala de temperaturas Fahrenheit;
scară de temperatură stabilită de Fahrenheit în 1709, pe care *punctul de îngheț* al apei este la 32^0 şi cel de fierbere la 212^0; pentru transformarea valorilor în scara de temperatură Celsius se foloseşte formula: *C = (F-32)5/9.*
(OMM F 0020)

027 **scara de temperatură Kelvin**
vezi S 023 scara de temperatură absolută

028 **scara de temperatură Rankine**
Rankine temperature scale;

échelle de température Rankine;
Rankine-Skala;
Rankine-féle hőmérsékleti skála;
температурная шкала Ранкина;
escala de temperatura de Rankine ;

scară de temperatură care foloseşte ca unitate gradul Fahrenheit şi valoarea de 0^0 a scării Kelvin, conform raportului: $g^o + 1{,}8^oK$: pe această scară, punctul de îngheț al apei este la $491{,}69^o$ iar cel de fierbere la $671{,}69^o$.
(OMM R 1010. Dmag R 35)

029 **scara de temperatură Réaumur**
Réaumur temperature scale;
échelle de température Réaumur;
Réaumurskala;
Réaumur-féle hőmérsékleti skála;
температурная шкала Реомюра;
escala de temperatura de Réaumur;

scară de temperatură în care punctul de îngheț al apei este 0^0R şi punctul de fierbere la 80^0R, la presiunea de o atmosferă.
(OMM R 1080)

030 **scara de temperatură termodinamică**
vezi S 023 scara de temperatură absolută

031 **scara FPP**
vezi S 032 scara Fujita-Pearson

032 **scara Fujita-Pearson/**scara FPP
Fujita-Pearson scale/FPP ~;
échelle Fujita-Pearson/~ FPP;
Fujita-Pearson Skala;/FPP ~;
Fujita-Pearson skála/FPP ~;
масштаб Фужиты-Пирсона/~ FPP;
escala de Fujita-Pearson/~ FPP;

scară cu trei cifre pentru *tornade*, stabilită de Fujita (scara F) şi Pearson (scara PP), pentru indicarea intensității tornadei (0-5), lungimii (0-5) şi lățimii traiectoriei acesteia (0-7); astfel, pe scara FPP

cifrele 1, 2, 7, indică o viteză minimă a vântului de 117 km h^{-1} şi o zonă de 5,1 km lungime şi 16 km lățime.
(OMM F 0970, F 1580)

033 **scara Linke pentru albastrul cerului**
Linke blue sky scale;
échelle Linke pour le bleu du ciel;
Linke Blauskala;
Linke-skála;
шкала Линке для оценки неба;
escala de Linke para azules del cielo;
scară cu nouă trepte standardizate, de la alb la albastru ultramarin, care permite estimarea prin comparație a tentei *albastre a cerului* observat. (OMM L 0690)

034 **scara vântului geostrofic**
geostophic wind scale;
échelle du vent geostrophique;
geostrophischer Windskala;
geosztrofikus szélskála;
геострофическая линейка/градиентная ~;
escala del viento geostrófico;
dispozitiv grafic pentru determinarea vitezei *vântului geostrofic* în funcție de distanța dintre izobare sau izohipse pe o hartă de presiune atmosferică sau cu izohipse.
(OMM G 0360)

035 **scară**
scale;
échelle;
Skala/Maßstab;
skála/lépték, mértéke;
масштаб/шкала;
escala;
1. seria de diviziuni de pe un instrument de măsură, folosită pentru citirea valorii unei mărimi sau al unui reglaj;

2. ordinul de mărime al unui fenomen sau parametru meteorologic; în practica meteorologică se acceptă dimensiunile aproximative detaliate în Anexa S 035.
(Dmet man)

036 **scară pentru starea mării**
state of sea scale;
échelle de l'état de la mer;
Seezustandskala/Seegangsskala;
tengerfelszín állapotának skálája;
шкала состаяния моря/~ волнения;
escala del estado de la mar;
scară numerică pentru înălțimea medie a valurilor, ale cărei unități cresc corespunzător cu înălțimea valurilor; asemănătoare parțial cu scara Beaufort.
(OMM S 2720)

037 **scară pirheliometrică**
pyrheliometric scale;
échelle pyrhéliométrique;
pyrheliometrische Skala;
pirheliometrikus skála;
пиргелиометрическая шкала;
escala pirheliométrica;
scară pentru măsurarea *energiei luminoase* determinată cu un pirheliometru etalon absolut, înlocuită în prezent cu *Referința Radiometrică Mondială.*
(OMM P 2160)

038 **scară pirheliometrică internațională**
International Pyrheliometric Scale ;
échelle pyrhéliométrique internationale ;
internationale pyrheliometrische Skala ;
nemzetközi pirheliometrikus skála ;
международная пиргелиометрическая шкана;
scala pirheliométrica internaciónal ;
scară pirheliometrică adoptată la 1 iulie 1957 pentru a răspunde la necesitatea urgentă de folosire a unei scări internaționale unice.

(OMM I 0750)

039 **scară sinoptică**/macroscară
synoptic scale;
échelle synoptique;
synoptische Skala/Makroskala;
szinoptikus skála/makróskála;
синоптический масштаб;
escala sinóptica;
scara sistemelor de mare şi mică presiune din atmosfera joasă ale căror dimensiuni ating între 1000 şi 2000 km.
(OMM S 4030)

040 **schema codului**
vezi F 067 forma simbolică de cod.

041 **schema de diferențiere Lax-Wendorff**
Lax-Wendorff scheme;
Lax-Wendorf Differenzierungschema;
Lax-Wendorff véges különbségi séma;
схема конечных разностеи Лакса-Вендорфа;
esquema de diferenciación de Lax-Wendorff;
schemă particulară de diferențe finite, bazată pe o tehnică lagrangiană pentru termenii de *advecţie* în ecuațiile dinamice corespunzătoare ordinului patru în spațiu şi primului ordin în timp.
(OMM L 0280)

042 **schimb meridianal**
meridional exchange;
échange méridien;
Meridionalaustausch;
meridionális kicserélődés;
меридиональный обмен;
intercambio meridiano;
schimbul translatitudinal de materie, ca de exemplu vapori de apă, sau de proprietăți fizice ori mecanice, ca de exemplu căldura şi cantitatea de mişcare/moment, datorat unei *circulații meridianale.*
(OMM M 0630)

043 **schimbare climatică**

climate change/climatic change;
changement climatique;
Klimaveränderung/Klimaänderung;
éghajlatváltozás;
изменение климата/климатическое изменение;
cambio climático;

1. în sensul cel mai general, termenul «schimbare climatică» înglobează toate formele de inconstanță sau instabilitate (ca de exemplu orice diferențe identificate între statisticile pe termen lung ale *elementelor meteorologice* calculate pentru diferite perioade, care se raportează la aceeaşi regiune), indiferent de natura lor statistică sau de cauzele lor fizice. Schimbările climatice pot rezulta din factori ca modificări în radiația solară, shimbări de lungă durată ale orbitei terestre (excentricitatea, înclinarea eclipticei, precesia echinocțiilor), procese interne naturale ale *sistemului climatic* sau presiunea antropogenă, ca de exemplu creşterea concentrației *bioxidului de carbon* şi a altor gaze din atmosferă care produc efectul de seră;
2. sintagma **"**schimbare climatică**"** este folosită de asemenea într'un sens mai restrâns pentru a desemna o schimbare semnificativă a valorilor medii ale unui element meteorologic (în particular temperatura şi cantitatea de precipitații) în cursul unei perioade de ordinul unui deceniu sau mai mare, ce are efecte importante pe plan economic, social sau asupra mediului înconjurător.
(OMM C 0860, C 0940)

044 **schimbare de fază**/transformare de fază

change of phase/phase transformation;
changement de phase;
Phasenänderung/Phasenumwandlung;
Fazisátalakulás/halmazállapot-változás;
изменение стадии/фазовое превращение, фазовый переход;
cambio de fase/transformación de ~;

trecerea unei substanțe dintr'o stare materială (solidă, lichidă sau gazoasă) într'alta, proces în cursul căruia proprietățile fizice şi structura ei moleculară suferă schimbări importante,cu consum sau eliberare de căldură latentă din sau în mediul inconjurător.

(OMM C 0450, P 0470)

045 **schimbare de stare**

change of state;
changement d'état;
Zustandveränderung;
állapotváltás;
изменение состояния;
cambio de estado;

în meteorologie, schimbările presiunii, densității, temperaturii şi umidității într'un proces atmosferic, aceste proprietăți fiind legate între ele prin ecuația de stare şi relațiile termodinamice.
(OMM C 0460)

046 **schimbare de tip (de vreme)**

change of typ;
changement de type;
Typ(us)veränderung/Wetteränderung, Wetterwechsel;
típusváltás;
смена типа;
cambio del tipo de tiempo;

trecerea, adesea aproape bruscă, de la un tip de timp sau vreme la altul complet diferit, într'o regiune geografică determinată; de regulă, se produce la trecerea unui front atmosferic sau odată cu schimbarea regimului baric dominant.
(OMM C 0470)

047 **scintilație**

scintillation;
scintillation;
Szintillieren/Szintillation, Lichtstoß;
szcintilláció;
сверкание/сцинтилляция;
centeleo/titileo;

variații rapide, adesea cu frecvență pulsatilă, ale strălucirii stelelor sau ale luminilor terestre; se observă în timpul nopților reci şi uscate, în mase de aer polar sau arctic continental.
(OMM S 0420)

048 **sclipirea verde**
vezi R 111 raza verde

049 **sclipirea zăpezii**
snow blink/snow sky;
clarté des neides/reflet des neiges;
Schneeblinkenung;
hótakaró okozta fényesedés a felhőn;
посветние облачпого пеба/светлая окраска неба на горизонте над снежным покров;
claridad de nieve/cielo de ~ ;
strălucirea care apare către orizont pe suprafața inferioară a unui strat de nori in zona polară şi subpolară, determinată de reflexia luminii pe suprafața subiacentă acoperită cu zăpadă.
(OMM S 1490)

050 **scurgerea orografică a vântului**
orographic wind flow;
écoulement orographique du vent;
orographische Windabfluß;
a szél orografikus folyása;
орографический ветровой поток;
flujo orográfico del viento;
perturbarea parametrilor vântului datorată neregularităților macroscalare ale suprafeței terestre.
(OMM O 0450)

051 **scurgerea de suprafață**
vezi S 052 scurgerea superficială

052 **scurgerea superficială/**scurgerea de suprafață
surface runoff;
ruissellement superficiel/écoullement de surface;
Niederschlagswasserfracht/Oberflächenabfluß;
felszíni lefolyás;
поверхностный сток;
escorrentía superficial/escorrimiento superficial;

partea din *cantitatea de precipitații* care se scurge pe suprafața solului, în special pe pante.
(OMM S 3800)

053 **scurgere**
runoff/outflow;
ruissellement/écoulement;
Abfluß/Ablauf;
folyás;
сток;
escorrentía/escurrimiento;
în meteorologie şi hidrologie, partea din *precipitații* care se scurge spre un curs de apă pe suprafața solului *(scurgerea de suprafață)* sau prin sol (scurgerea hipodermică sau întârziată).
(OMM R 2110)

054 **scutul de ozon**
ozone shield;
bouclier d'ozone;
Ozonshild;
ózonpajzs/ozonernyő;
озонный щит;
pantalla de ozono/capa protectora de ozono;
protecția asigurată la suprafața terestră de stratul de ozon stratosferic prin absorbția puternică a radiației ultraviolete de acest gaz.
(OMMO 0570)

055 **secetă**/perioadă secetoasă
drought;
sécheresse/période de sécheresse;
Düre;
aszály;
засуха;
sequía ;
1. perioadă prelungită fără precipitații sau cu deficit important de precipitații;
2. perioadă anormală cu timp uscat, prelungită suficient pentru ca absența precipitațiilor să provoace un grav dezechilibru hidrologic; de

regulă, se disting două tipuri de secetă: seceta meteorologică, marcată printr'o lungă perioadă uscată care se termină odată cu începerea precipitațiilor şi seceta biologică sau agricolă, care începe mai târziu, pe măsură ce rezerva de umiditate din sol scade sub limita asigurării vieții, în special a vegetației şi care se termină la un interval mai scurt sau mai lung după terminarea secetei meteorologice, pe măsură ce se reface rezerva de umiditate din sol.
(OMM D 1230)

056 **secluzie**

seclusion/cutting-off effect;
séclusion/processus de ~ ;
Seklusion/Abschnürungsprozeß;
szeklúzió;
секклюзия;
seclusión;

stadiu temporar şi relativ rar observat în evoluția unei *depresiuni*, care are loc înaintea *ocluziei*. Constă în unirea fronturilor cald şi rece la o distanță oarecare de centrul depresiunii, determinată de obstacole orografice importante, care are ca rezultat izolarea unei insule de aer cald înconjurată de aerul rece pre- şi post frontal.
(OMM S 0560)

057 **sector cald**

warm sector
secteur chaud;
Warmsektor;
meleg szektor;
теплый сектор;
sector caliente;

partea dintr'o depresiune în care masa de aer cald este delimitată în față de frontul cald şi în spate de cel rece .
(OMM W 0150)

058 **sector noros**

cloud sector;
secteur nuageux;
Wolkensektor;

felhős sektor;
облачный сектор;
sector nuboso;

zonă diferențiată dintr'un *sistem noros,* în care aspectul general al cerului prezintă particularități bine definite.
(OMM C 1810)

059 **sectorul postereior al unei depresiuni**
vezi T 225 trenă

060 **secțiune verticală**
cross-section;
coupe verticale;
vertikaler Querschnitt/Vertikalschnitt;
vertikális metszet/függőleges ~;
вертикальный разрез/поперечное сечение;
sección transversal;

reprezentare grafică a condițiilor meteorologice observate simultan într'un plan vertical prin atmosferă trasat de-a lungul unei linii orizontale alese care, de regulă, reprezintă o rută; procedeul este folosit, în egală măsură, şi pentru reprezentarea evoluției în timp, la momente succesive, a condițiilor meterologice în spațiul aerian de deasupra unui punct (stație aerologică), relevate de sondajele aerologice într'o perioadă determinată.
(OMM C 3320)

061 **secțiune verticală sincronă**
composite vertical cross-section;
coupe verticale synchrone;
Synchronquerschnitt;
összetett verticális metszet;
вертикальный разрез по маршруту;
sección transversal sincrónica;

reprezentare grafică a condițiilor meteorologice observate sau prevăzute, în momente succesive, pe o secțiune verticală prin atmosferă; procedeul este folosit frecvent în meteorologia aeronautică pentru reprezentarea condițiilor meteorologice pe rutele din spațiul

aerian controlat, de regulă, de la sol până la ultimul nivel de zbor utilizat.
(OMM C 2440)

062 **sedimentare**
sedimentation;
sédimentation;
Sedimentation;
szedimentáció/ülepedes;
седиментация;
sedimentación ;
în meteorologie, mişcarea descendentă a particulelor atmosferice sub efectul gravitației terestre; este frecventă sub inversiunile termice.
(OMM S 0640)

063 **sedimentare radioactivă**
radioactive fallout;
retombées radioactives;
radioaktiver Ausfall/radioaktiver Fällung;
radioaktív kiülepedés/~kihullás;
радиоактивное выпадение;
sedimentación radioactiva;
1. coborârea particulelor radioactive pe suprafața terestră, provenite dintr'o explozie nucleară în atmosferă;
2. particule radioactive depuse pe suprafața terestră.
(OMM R 0460)

064 **seişe**
seiche;
seiche;
Seike/Spiegelschwankung;
seiche;
сейша;
seiche;
oscilație cu perioadă de la câteva minute până la câteva ore a suprafeței unui lac sau a unui mic plan de apă, cauzată de cutremurele slabe, vânt sau variațiile rapide ale presiunii atmosferice.
(OMM S 0660)

065 **selecție aleatoare**/~ la întâmplare, randomizare
randomization;
randomisation;
aleatorisch Auswahl/Stochastischselektion;
sztochasztikus kiválasztás;
рандомизация;
selección aleatoria/aleatorización;
introducerea sau selecționarea la întâmplare de date într'un experiment statistic pentru a asigura condiții inițiale ce un favorizează un rezultat în defavoarea altuia. (OMM R 0990)
distribuirea întâmplătoare a variabilelor dintr'un câmp experimental pentru eliminarea erorilor experimentale.
(DEX)

066 **selecție la întâmplare**
vezi S 065 selecție aleatoare

067 **semicercul navigabil**
vezi S 068 semicercul periculos.

068 **semicercul periculos/**semicercul navigabil
dangereus semicircle/navigable ~ ;
demi-cercle dangereux/~ maniable;
gefärlich Halbkreis/schriffbarer ~ ;
veszélyes félkör/hajózható ~ (trópusi ciklonon belül);
опасный полукруг/благоприятный для навигации ~ ;
semicírculo peligroso/~ navegabile;
sectorul dintr'o zonă sau regiune oceanică afectată de un *ciclon tropical* situat pe partea dreaptă a traiectoriei acestuia în emisfera nordică sau pe cea stângă în emisfera sudică, în care valurile sunt cele mai mari şi vânturile cele mai violente, având tendință de a antrena navele către traiectoria ciclonului; prin contrast, cealaltă jumătate a zonei afectate este denumită semicercul navigabil datorită condițiilor relativ mai bune pentru navigația maritimă.
(OMM D 0040)

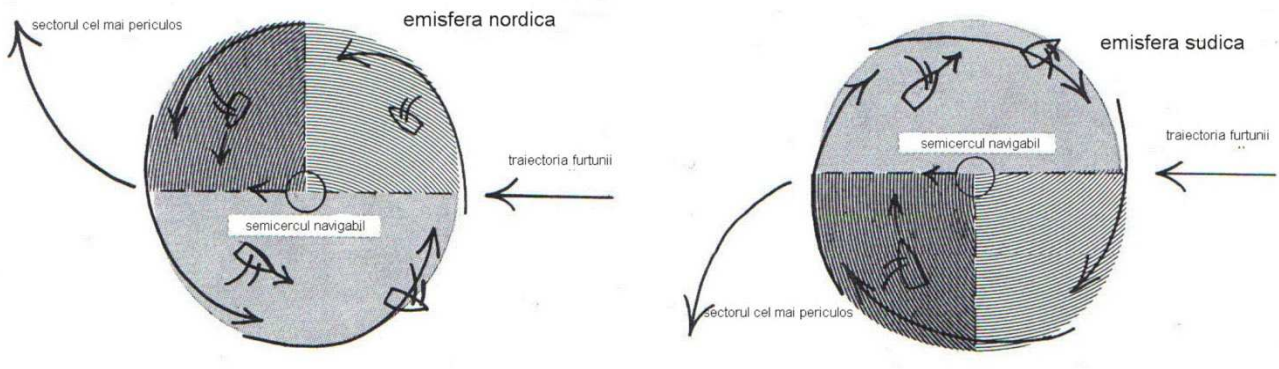

069 **semnal vizual de furtună**/con de furtună

visual storm signal/gale cone;

signal visuel de tempête/cône de~;

visuelle Storm(warn)signale/Stormkonus ;

vizuális viharjelzések;

видимые штормовые сигналы/штормовой конус;

señal visual de tempestad/cono de ~ ;

semnal în formă de con, steag sau flamură, suficient de mare pentru a putea fi văzut de departe; semnalul sau semnalele de acest fel sunt ridicate pe catarguri sau semafoare în porturi pentru a indica apropierea unei furtuni şi direcţia din care va sufla vântul. Semnale asemănătoare se folosesc şi pe plajele turistice pentru interzicerea intrării în marea agitată de furtună. (vezi si anexa S 069

(OMM V 0460)

070 **senzor de umiditate cu oxid de aluminiu**

aluminium oxide humidity element;

capteur d'humidité à l'alumine;

Feuchtigekeitfänger mit Aluminiumoxyd;

alumíniumoxidios nedvességérzékelő;

элемент с окисъю алюминия, используемый для измерения влажность;

captor de humedad de óxido de aluminio;

senzor de umiditate care foloseşte capacitatea unui dielectric poros de aluminiu, a cărui impedanţă scade atunci când conţinutul de vapori de apă din aer creşte.

(OMM A 1650)

071 **serein**

vezi P 147 ploaie din cer senin

072 **seria unui element meteorologic**

meteorological element series;
série d'un élément météorologique;
Reihe dem eine meteorologische Element;
meteorológiai elem sorszáma;
ряд метеорологигеского элемент;
serie de un elemento meteorológico;

seria de valori ale uneia din proprietățile sau ale unuia dintre elementele ce caracterizează starea atmosferei, înregistrate pentru un anumit număr de amplasamente sau pentru un anumit număr de momente repartizate în timp.
(OMM M 0960)

073 **serie Fourier**

Fourier series;
série de Fourier;
Fourierreihe/Fouriersche Reihe;
Fourier sorok;
ряды Фурье;
serie (del) Fourier;

reprezentarea funcției *f(x)* a unei variabile independente *x* sub forma: $f(x) = A_0 + A_1 \sin x + A_2 \sin 2x + A_3 \sin 3x..... + B_1 \cos x + B_2 \cos 2x + B_3 \cos 3x....$, folosită în alanliza armonică.
(Dmet.)

074 **serie omogenă**

homogeneous series;
série homogène;
homogene Reihe/~ Beobachtungsdatenreihe;
homogén adatsor;
однародный ряд (наблюдений);
series homogéneas;

date ce reprezintă o serie de valori ale unei variabile meteorlogice, observate în aceleaşi condiţii, sau în condiţii similare şi cu aceleaşi instrumente, sau cu instrumente asemănătoare.

(OMM H 0700)

075 **serie telescopică**
telescopic series;
série téléscopique;
Teleskopischereihe;
teleszkópai sor;
телескопическцй ряд;
serie telescopica;
serii de forma: $\sum_{n=0}^{\infty} 1/(k+n)(k+n+1).$
(OMM nr.100, Instrucţiuni Climatologice)

076 **serviciu central de prevedere/prognoză**
vezi C 107 centru de prevedere.

077 **serviciu de asistenţă meteorologică pentru aeronautică**
aeronautical meteorological service;
service d'assistance météorologique à l'aéronautique ;
Flugwettermeldung /Flugwetterdienst;
repülési meteorológiai szolgálat;
метеорологическая служба для обслуживание авиации;
servicio de asistencia meteorológica a la aeronautica ;
serviciu desemnat să furnizeze informaţiile meteorologice necesare pentru desfăşurarea navigaţiei aeriene în condiţii de siguranţă şi eficienţă, stabilit prin convenţii naţionale sau internaţionale, în funcţie de cerinţele specifice zonei de responsabilitate.
(OMM A 0840)

078 **serviciu automat de informare pentru zona terminală – ATIS**
Automatic **T**erminal **I**nformation **S**ervice –ATIS;
service terminal automatique d'information-ATIS;
Automatischflugmeldienst für Terminalzone - ATIS;
ATIS;
Автоматическая информационная служба для конечная зона - АТИС;
servicio autómatico terminal de información – ATIS;

serviciu prin care se furnizează automat informaţii actúale specifice (inclusiv dar fără a se limita la date de observaţii meteorologice) pentru aeronavele care decolează şi aterizează pe un aerodrom, pe toată durata zilei sau într'un interval specificat; furnizarea de date se poate realiza prin legătură de date (Data link-automatic terminal information service (D-ATIS)) sau prin emisiuni (radio) continui şi repetitive (ATIS-voice).
(Reg. circ. aeriene…1994)

079 **serviciu meteorologic**/institut meteorologic, birou meteorologic
meteorological service/~ institute, ~ office, weather bureau;
service météorologique/institut ~ , office ~;
Wetterdienst/Amt für Meteorologie, Zentralamt, meteorologische Institut ;
meteorológiai szolgáltatás/~ intézet ;
метеорлогическая служба/метеорологический институт, метеорологическое бюро, бюро погоду;
servicio meteorológico/instituto ~, oficina ~;
organism naţional sau regional, tehnic, ştiinţific şi administrativ, ale cărui activităţi se raportează la diferite domenii teoretice şi practice ale meteorologiei, corespunzător zonei de responsabilitate.
(OMM M 1000, M 1130)

080 **sezon climatic**
climatic seson;
saison climatique;
Klimajahreszeit;
klimatikus évszak;
климатический сезон;
estacíon climática/temporada;
perioadă lungă cu un anumit tip predominant de vreme, care caracterizează o parte din an şi care apare cu o anumită periodicitate sau regularitate, în special la latitudini joase, ca de exemplu ploile musonice.
(OMM C1130)

081 **sezon de creştere**
vezi P 073 perioadă de vegetaţie

082 **sezon de dezgheț (de topire)**
thawing season;
saison de dégel/~ de fonte;
Schmelzensaison/Ausfrierungspielzeit;
olvadás szezon/(meg)olvassztás ~;
сезон таяния;
estación de deshielo;
perioada de timp dintre punctele successive de minim şi maxim de pe curba cronologică de grade-zi cumúlative peste şi sub 0^0C.
(OMM T 0400)

083 **sezon musonic**
monsoon season;
époque de la mousson;
Monsunsaison;
monszun szezon;
муссоный сезон;
estación del monzón;
perioada în care *musonul de vara* suflă spre continent, care coincide cu anotimpul ploios musonic.
(OMM M 1950)

084 **sezon sinoptic natural/**anotimp synoptic natural-ASN
natural synoptic season;
saison synoptique naturelle;
natürlichsynoptisch Jahreszeit;
természetes szinoptikus évszak;
етвественный синоптический сезон/природный синоптический сезон;
temporada sinóptica natural/estación sinóptico natural;
termen folosit într'un sistem de prevedere/prognoză pe termen lung elaborat de serviciul meteorologic al fostei URSS (Multanovski), care desemnează o parte a anului sau un sezon caracterizat prin predominarea unui anumit tip de fenomene şi procese meteorologice peste o regiune vastă a globului terestru.
(OMM N 0110, Dmet A 150)

085 **sezon uscat**
dry season;
saison sèche;
trokene Jahreszeit;
száraz évszak;
сухой сезон;
estación seca;
perioadă a anului caracterizată prin absența (aproape) totală a ploii; termenul este folosit în principal pentru regiunile de la latitudinile joase. (OMM D 1340)

086 **sezonul ploilor**
rainy season;
saison des pluies;
Regenperiode/nasse Jahrszeit;
esős évszak;
дожливый сезон;
estación de las lluvias;
perioadă recurentă anual cu ploi puternice, precedată şi urmată de perioade relativ secetoase, caracteristică latitudinilor joase (musonice).
(OMM R 0950)

087 **sferici**/paraziți atmosferici
sferics/atmospheric, spherics;
parasite atmosphérique/atmosphérique ;
atmosphärische Störung/Atmosphärik ;
légköri zavar/atmosférikus ;
сферики/атмосферик;
esféricos/atmosféricos;
unde electromagnetice rezultate dintr'o descărcare electrică în atmosferă (fulger).
(OMM S 0800)

088 **sferă căzătoare**/ROBIN
folling sphere/ROBIN;
catasphère/ROBIN;
fallender Sphäre/ROBIN;

hulló gömb/ROBIN, (eső gömb, ~ ~ megfigyelése);
падающий шар/РОБИН;
esfera en caída/ROBIN;

dispozitiv umflat după ce a fost ejectat de o rachetă meteorologică la mare altitudine; prin urmărirea deplasării lui pe parcursul căderii libere se obțin determinări ale *densității aerului* şi ale *vânturilor* din straturile înalte ale atmosferei.
(OMM F 0040)

089 **Sfinții de gheață**
Ice Saints;
saints de glace;
Eisheillige;
fagyosszentek;
ледные святые;
Santos de hielo;

denumire atribuită într'o mare parte a Europei, prin tradiție populară, unei perioade din prima jumătate a lunii mai când se produc frecvent scăderi temporare ale temperaturii şi uneori înghețuri târzii de primăvară, care coincide cu sărbătorirea unor sfinți din calendarul catolic (Sf. Mamert, Pancrace, etc).
(OMM I 0180)

090 **ship auxiliar**
vezi N 002 navă auxiliară.

091 **ship fix**
vezi S 246 stație meteo pe navă

092 **ship mobil**
vezi S 248 stație meteo pe navă în marş

093 **siaj**
vezi T 268 turbulență de siaj

094 **SID**
vezi P 094 perturbație ionosferică bruscă.

095 **SIGMET**

vezi I 078 informație SIGMET

096 **simbol de cod**

code symbol;
symbole de code;
Wetterschlüsselsymbol/Codesymbol;
kódszimbólum;
кодове условное обозначение
símbolo de la clave;

literă sau grup de litere ce reprezintă poziția unei informații meteorologice determinate într'o *formă simbolică de cod*..
(vezi şi lista Litere şi cuvinte simbolice, Anexa S 96)
(OMM C 2120)

097 **simboluri de nori**

cloud symbols;
symboles des nuages;
Wolkensymbole;
felhőszimbólumok;
обозначение облаков;
simbolos de las nubes;

reprezentări grafice prin semne convenționale ale *norilor*, destinate să faciliteze notarea acestora pe documentele meteorologice într'o manieră universală (registre, hărți, etc.). (vezi şi G 010 genuri de nori)
(OMM C 1910)

098 **simboluri pentru înscriere pe hărți**

plotting symbols ;
symboles de pointage ;
Anmeldungesymbole für Meteorologischekarte ;
térképszimbólumok;
знаки для обознагения погоды на синоптичесих картах;
símbolos para la transcripción;

semne convenţionale folosite în diferite scheme de înscriere şi reprezentare pe *hărţi sinoptice* a diverselor elemente şi fenomene meteorologice observate.
(OMM P 0810)

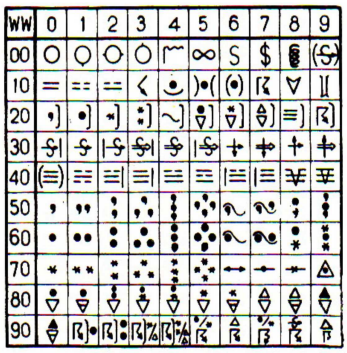

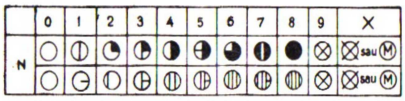

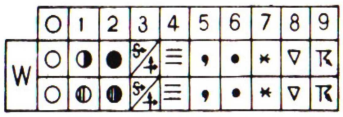

099 **simboluri meteorologice**
meteorological symbols/weather ~;
symboles météorologiques;
meteorologischer Symbole;
meteorológiai szimbólum/~ jelkép;
метеорологические обозначения/~ символы;
símbolos meteorológicos;

1. cuvinte, litere sau grupe de litere adoptate prin convenţie internaţională şi folosite în locul unei cifre sau număr pentru reprezentarea unui element meteorologic particular într'un mesaj cifrat;
2. semne utilizate prin convenţie internaţională sau naţională pentru reprezentarea diferitelor fenomene sau valori ale unor elemente meteorologice, ori pe documente meteorologice (hărţi, buletine, etc.).
(vezi şi lista Litere şi cuvinte simbolice)
(OMM M 1150)

100 **similaritate lagrangiană**
Lagrangian similarity;
similitude lagrangienne;
Lagrangesche ähnlichkeit;
Lagrange-féle hasonlóság;
лагранжево подобие;
similaridad lagrangiana;

ipoteză a dinamicii fluidelor, în particular dinamicii atmosferei,conform căreia într'un curent ce urmăreşte axa *x* toate caracteristicile statistice ale turbulenţei într'un plan *x* + *constant* sunt identice, odată reduse la o formă non-dimensională prin divizare pe o

scară caracteristică a lungimilor *L(x)* şi pe o scară caracteristică a vitezelor *u(x).*
(OMM L 0040)

101 **simulare numerică**
numerical simulation;
simulation numérique;
numerische Simulation/~ Heuchelei;
numerikus szimuláció;
численное моделирование;
simulación numérica;
metodă de studiere a unui sistem fizic prin simularea acestuia folosind ca analog un model numeric.
(OMM N 0680)

102 **simun**
simoon ;
simoun ;
Samum ;
számum ;
саму;
simún ;
vânt uscat şi cald, încărcat de nisip, care suflă în Sahara, în Levant şi în deşertul Arabiei.
(OMM S 1120)

103 **singularitate**
calendaricity/singularity;
période magique/singularité du calendrier;
Singularität;
szingularitás;
календарные особености/своеобразие;
período singular/singularidad;
eveniment sau fenomen meteorologic caracteristic (ca de exemplu o perioadă caldă sau rece) ce are tendința să reapară la o dată aproximativ fixă, într'un loc dat, ca de exemplu în România perioada babelor în martie sau sfinții de gheață primăvara ori vara sfântului Martin în toamnă.

(OMM C 0010)

104 **siroco**

scirocco/sirocco;
sirocco/siroco;
Schirokko;
sirokkó;
сирокко;
siroco;

vânt cald şi umed din sud, caracteristic pentru sudul Italiei, Sicilia şi Malta, care are originea în Sahara şi care prin traversarea Mediteranei îşi îmbogăţeşte conținutul de umiditate.
(OMM S 0430)

105 **SIRS**

vezi S 178 spectrofotometru satelitar în IR

106 **sistem de clasificare a ciclonilor tropicali după imaginile satelitare**

tropical cyclone classification system from satellite imagery;
system de classification des cyclones tropicaux d'après des images satellitaires;
Klassifikationsystem des Tropischezyklone auf Satellitenbild;
trópusi ciklon osztályozási séma műholdképek alapján;
система классификации тропических циклонов по спутниковы изображениям;
sistema de clasificación de ciclones tropicales por imáges satelitales;

clasificarea *ciclonilor tropicali* pe o scară de la 1 la 8, bazată pe morfologia structurii şi organizării lor relevate de imaginile lor în vizibil şi/sau infraroşu, obținute de la sateliții meteorologici; numărul din scara de clasificare, denumit "numărul T" sau "numărul CI " (current intensity), indică intensitatea sau stadiul de dezvoltare al ciclonului (elementele de intensitate foarte slabă nu se clasifică). (Vezi şi anexa S 106)
(OMM T 1520)

107 **sistem climatic**
climatic siystem;
système climatique;
klimatisch System;
éghajlati rendszer ;
климатическая система;
sistema climático;
sistem constituit din *atmosferă, hidrosferă* (înțelegând prin aceasta totalitatea apei lichide de pe suprafața terestră şi de sub aceasta, precum şi criosfera, zăpada şi gheața de pe sol şi din subsol), *litosfera* superficială (respectiv rocile, solurile şi sedimentele de la suprafața terestră) şi *biosfera* .(care cuprinde toate formele de viață vegetală şi animală de pe Pământ) care, în ansamblu, sub efectul radiației solare primită de globul terestru, determină climatul planetei. Deşi climatul se leagă esențial de diferitele stări ale atmosferei, toate componentele sistemului climatic participă semnificativ la formarea acestuia prin interacțiunile lor cu atmosfera.
(OMM C 0900)

108 **sistem de coordonate naturale**
vezi C 387 coordonate naturale

109 **sistem de coordonate de presiune/**sistem *p*
presure coordinate system/p system;
système de coordonées à pression/~ p;
isobarische Koordinatensystem/p-System;
p-rendszer;
барическая система коордынат/p - система коордринат;
sistema de coordenadas de presión/~ p;
sistem în care coordonatele *x* şi *y* reprezintă proiecțiile în plan orizontal spre est şi respectiv spre nord, proiecția pe axa verticală fiind reprezentată prin presiunea p.
(OMM P 1580)

110 **sistem de coordonate (θ)/**sistem teta (temperatură potențială)
theta (θ) coordinate system/~ (potential temperature) system;
système de coordonées théta (θ)/~ théta (θ) (temperature potentielle);

Thetakoordinatensystem (θ)/Thetasystem (θ) (Potentialtemperatur);

théta-koordináta rendszer(θ)/potenciális hőmérséklet rendszer (θ);

система координат тета (θ)/система (потенциаьной температуры) тета (θ);

sistema de coordenadas theta (θ)/sistema theta (θ) (temperatura potencial);

sistem de coordonate folosit în diagrame meteorologice a cărui axă verticală este *temperatura potențială* (θ).
(OMM T 0789, T 0800)

111**sistem de coordonate sigma**

sigma coordinate system;
système de coordonées sigma;.
Sigma Koordinatensystem;
szigma koordináta rendszer;
сигма-система координат;
sistema sigma de coordenadas;

versiune modificată a sistemului de coordonate de presiuine în care ordonata verticală (σ) este egală cu presiunea (p), normalizată în raport cu presiunea la nivelul suprafeței terestre (p_s) : $\sigma = p / p_s, \sigma$ fiind un număr adimensional care scade cu altitudinea, de la $\sigma = 1$ la suprafața teresstră până la $\sigma = 0$ la limita superioară a atmosferei.
OMM S 1060)

112 **sistem de presiune**

pressure system;
système de préssion;
Drucksystem;
nyomás rendszer;
барическая система;
sistema de presión;

termen ce desemnează o entitate sau o particularitate a circulației atmosferice de dimensiunile unui sistem ciclonic, folosit de regulă pentru o depresiune sau un anticiclon, mai puțin pentru o dorsală sau un talveg.

(OMM P 1680)

113 **sistem de sondaj cu balon purtător**

carrier-baloon system;
système à ballon porteur;
Sondierensystem mit Trägerballon;
úszó ballon rendszer;
система шаров-посителей;
sistema de globos portadores de sondas ;

sistem care permite ridicarea la înălțime a *radiosondelor* cu ajutorul unui balon pentru ca ulterior să fie lansate cu o paraşută, conform unui program prestabilit pentru înregistrarea şi transmiterea de date meteorologice de pe tot parcursul traseului descendent.
(OMM C 0190)

114 **sistem frontal**

frontal system;
système frontal;
Frontsystem/Frontalsystem;
frontrendszer;
фронтальная система/система фронтов;
sistema frontal;

în general, orice sistem de *fronturi* atmosferice trasat pe o hartă sinoptică, sau mai precis, un sistem complet de fronturi asociat unei depresiuni frontale determinate.
(OMM F 1380)

115 **sistem inerțial de coordonate**

inertial co-ordinate system/inertial system;
système inertielle;
Inertialsystem;
inercia renszer;
инерциальная система;
sistema inercial de coordonadas;

sistem de coordonate în raport cu care un punct material se mişcă uniform pe o traiectorie rectilinie în virtutea inerției, în lipsa altor forțe exterioare; în cazul unui astfel de sistem sunt valabile ecuațiile de mişcare ale lui Newton. În meteorologie este considerat ca un

sistem absolut de coordonate care are originea pe suprafața terestră şi axele orientate permanent către stele fixe.
(Dmet man)

116 **sistem noros**
cloud sistem;
système nuageux;
Wolkensystem;
felhőrendszer;
облачная система;
sistema nuboso;
grupare distinctă şi durabilă de *nori*, constituită în general din mai multe zone diferențiate (sectoare noroase), care sunt asamblate într'o formă caracteristică, şi în care aspectul general al cerului, considerat ca un întreg, prezintă particularități specifice fiecărui sector.
(OMM C 1920)

117 **sistem noros depresionar**
cloud system of a depression;
système nuageu dépressionaire;
Tiefwolkensystem;
depresszióhoz tartozó felhőrendszer;
облачная система депрессии;
sistema nuboso de una depresión;
sistem noros tipic asociat la un sistem baric de joasă presiune, foarte bine definit în fiecare dintre stadiile de dezvoltare ale acestuia la latitudini mijlocii, în deosebi deasupra suprafețelor uniforme cum sunt cele oceanice şi marile câmpii continentale.
(OMM C 1940)

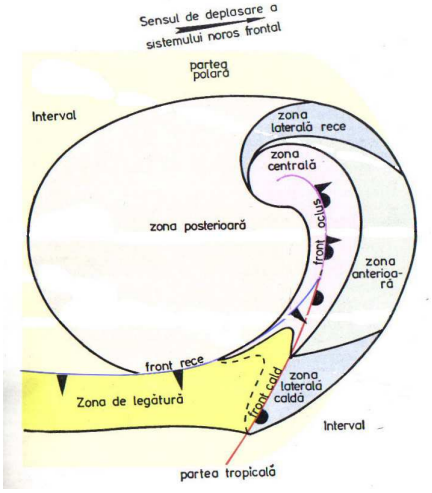

118 **sistem noros orajos**
thundery cloud system;
système de nuages orageux;
Gewitterwolken System;

zivataros felhőrendszer;
грозовая облачная система;
sistema nuboso de tormenta;

sistem noros, de obicei neasociat la o depresiune caracteristică, a cărui formare se datorează în mare parte proceselor de convecție şi instabilitate locale.
(OMM T 1000)

119 **sisteme celulare de nori**

vezi C 336 configurație celulară a câmpului de nori.

120 **sistemul global de prelucrare a datelor – GDPS**

Global-**D**ata **P**rocessing **S**yatem –**GDPS**;
Systeme mundial de traitement des données – SMTD;
Bearbeitungdaten Weltsystem/Verarbeitungdaten ~ - GDPS;
Globális Adatfeldolgozó Rendszer – GAFR/GDPS;
Глобальная скстема обработки данных - ГСОД;
Sistema Mundial de Proceso de Datos – SMPD;

sistem mundial coordonat, constituit din centre meteorologice dotate cu mijloace proprii de prelucrare, stocare şi cercetare a datelor meteorologice, organizat în cadrul *Veghei Meteorologice Mondiale.*
(OMM G 0130, 0530)

121 **Sistemul mondial de observații – SMO**

Global **0**bserving **S**ystem - GOS;
Système mondial d'observation – SMO;
Beobachtung Weltsystem;
Globális Megfigyelő Rendszer;
Глобальная система наблюдений - ГСН;
Sistema Mundial de Observación – SMO;

componentă de bază constiuită dintr'un sistem coordonat de metode, tehnici, mijloace şi instalații pentru efectuarea observațiilor la scară mondială în cadrul *Veghei Meteorologice Mondiale.*
(OMM G 0550)

122 **Sistemul mondial de prevedere de zonă – WAFS**

World **A**rea **F**orecast **S**ystem – WAFS;
Système mondial de prévision de zone – WAFS;

Weltsystem Flugwettervorhersagezonen –WAFS;
Területi Előrejelzö Rendszer –WAFS;
Всемирная система зональных прогнозов - ВСЗП;
Sistem mundial de predicciones de zona – WAFS;

sistem mondial în care centre meteorologice mondiale şi regionale de prevedere pentru aeronautică furnizează prognoze în format standard normalizat pe rute din zone definite.
(OMM W 0020/W 1380)

123 **Sistemul mondial de telecomunicaţii – GTS/SMT**
Global Telecommunication **S**ystem – GTS;
Système mondial de télécommunication – SMT;
Fernmeldwesen Weltsystem;
Globális Távközlési Rendszer;
Глобальная система телесвязи -ГСТ;
Sistema Mundial de Telecomunication – SMT;

sistem mondial coordonat de instalaţii, proceduri şi mijloace de telecomunicaţii, destinat colectării, schimbului şi difuzării rapide a datelor de observaţie şi a informaţiilor prelucrate în cadrul *Veghei Meteorologice Mondiale.*
(OMM G 0570)

124 **sistemul oxigen-ozon**
oxygen-ozone system;
systèm oxigène-ozone;
Sauerstoff-Ozon System;
oxigén-ózon rendszer;
система озон-кислород;
sistema oxígeno-ozono;

interacţiunile care au loc în stratosfera înaltă între radiaţia solară ultravioletă, oxigenul molecular şi atomic, şi ozon ce au ca rezultat net formarea *ozonului* şi a unui maxim de temperatură la înălţimea de 50 km.
(OMM O 0540)

125 **sistemul p**
vezi S 108 sistem de coordonate de presiune.

126 **situaţia meteorologică la scară mare**
large-scale weather situation;
situation météorologique à grande échelle;
Makroskalawetterlage;
nagyméretű időjárási helytzet;
макропогода;
situación meteorlógica a macroscala;
starea atmosferei la un moment dat într'o zonă vastă.
(OMM L 0200)

127 **situaţie sinoptică**
synoptic situation;
situation synoptique;
synoptische Lage/~ Wetterlage;
szinoptikus helyzet;
синоптическая ситуация/~ положение;
situación sinóptica;
starea atmosferei aşa cum este ea relevată la o oră standard de distribuţia elementelor atmosferice şi de parametrii derivaţi pe *hărţile sinoptice.*
(OMM S 4040)

128 **SMMR**
vezi R 089 radiometru cu baleiaj multibandă

129 **SMO**
vezi S 121 Sistemul mondial de observaţii

130 **smog**
smog;
smog;
Smog;
füstköd/szmog;
смог/дымный туман;
smog;
ceaţă cu un puternic conţinut de poluanţi (sintagmă constituită din engelezescul **SM**og&f**OG** /ceaţă şi fum).
(OMM S 1400)

131 **smog fotochimic**
photochemical smog;
smog photochimique;
photochemische Smog;
fotokémiai szmog;
фотохимический смог;
smog fotoquímico;
smog format prin oxidarea hidrocarburilor, oxidanții fiind produşi prin reacții fotochimice între radiația solară ultravioletă şi diferiții constituenți atmosferici.
(OMM P 0520)

132 **SMS**
vezi S 014 satelit meteorologic sincron.

133 **SMT**
vezi S 123 sistemul mondial de telecomunicații

134 **soare albastru**
vezi L 116 lună albastră.

135 **soare verde**
vezi L 116 lună albastră.

136 **soare fals**
mok sun/sun dog;
faux soleil;
Nebensonnen/falsche Sonnen;
melléknapok;
ложное солнце;
falsos soles;
denumire dată fenomenelor optice de tip *parhelii*, *paranthelii* sau *anthelii* atunci când acestea sunt deosebit de strălucitoare.
(OMM M 1660)

137 **sodar**
sodar;

sodar;
Sodar;
szodar/akusztikus szondázó berendezés;
содар;
sodar;

aparat care emite impulsuri sonore şi le recepționează după ce acestea au fost redifuzate de atmosferă, determinând pe această cale anumite proprietăți ale atmosferei în funcție de altitudine, care afectează retrodifuzia.
(OMM S 1800)

138 **sol dezgolit**
bare soil;
sol dénudé/sol nu;
nackter Boden;
csupasz talaj;
обнажения почива;
suelo desnudo;

sol neacoperit de vegetație, neprotejat, neumbrit şi expus intemperiilor.
(OMM B 0230)

139 **sol înghețat**
frozen soil ;
sol gelé ;
gefroren Boden/Bodenfrost, Bodenverfrostung, Bodeneis;
fagyott talaj;
замерзшая почва/померзшая почва;
suelo congelado;

sol a cărui temperatură este egală cu sau mai mică de 0^0C, care conține gheață şi vapori de apă, nu şi apă lichidă.
(OMM F 1570)

140 **sol înghețat permanent**
vezi Î 033 îngheț permanent

141 **sol înierbat**
grassy soil;

sol gazonné;
Grasboden;
füves talaj;
травянистая почва;
suelo cubierto de hierba;

sol acoperit cu iarbă menținută la o înălțime constantă, neprotejat, neumbrit, neudat şi expus intemperiilor (condiții obligatorii pentru platformele meteorologice).
(OMM G 0640)

142 **sol saturat**
satured soil;
sol saturé;
gesättigter Boden;
telített talaj;
насыщенная почва;
suelo saturado;

sol ale cărui interstiții sunt pline cu apă.
(OMM S 0220)

143 **solarigraf**
vezi P 107 piranograf.

144 **solarigramă**
vezi P 108 piranogramă

145 **solarimetru**
vezi P 109 piranometru

146 **solenoid**/solenoid isobaric-izosteric, tub izobaric-izosteric, tub izobaric
solenoid/isobaric-isosteric ~, isobaric-isosteric tube, isobaric tube;
solenoïde/~ isobare-isostère, tube ~--~;
Solenoide;
szolenoidok;
соленоид/изобаро-изостерическийсоленоид, изобаро-изотропическая трубка,изобарическая трубка;

solenoide/~ isobárico-isostérico, tubo isobárico;
volum tubular de aer delimitat prin două *suprafețe izobarice* şi două *suprafețe izosterice.*
(OMM S 2030)

147 **solenoid izobaric-izosteric/solenoid izobaric**
vezi S 146 solenoid

148 **soliflucțiune**
vezi S 149 solifluxiune.

149 **solifluxiune**/soliflucțiune nebold
solifluction;
solifluction;
Solifluktion/Bodenfließen;
szoliflukció/talajfolyás;
солифлюкция/течение грунта;
soliflucción;
proces de deplasarea lentă şi în masă, pe pante cu înclinare mică a solului superficial îmbibat cu apă, sub acțiunea înghețului şi dezghețului. (Dmet, DEX)

150 **sondaj**
sounding;
sondage;
Sondierung;
szondázás;
зондирование;
sondeo;
în meteorologie, determinarea unuia sau mai multor elemente meteorologice din atmosfera liberă (în altitudine) cu ajutorul instrumentelor transportate de un balon, o aeronavă în zbor, un zmeu, un planor, o rachetă sau un satelit artificial.
(OMM S 2050)

151 **sondaj acustic**
acoustic sounding;
sondage aoustique;

akustische Sondierung;
akusztikus szondázás/hangszondázás;
акустическое зондирование;
sondeo acústico;

procedură folosită în studiul proprietăților şi structurii atmosferei înalte cu ajutorul observațiilor efectuate asupra propagării undelor sonore prin diferitele straturi atmosferice.
(OMM A 0340)

152 **sondaj cu balon captiv**
captive balloon sounding;
sondage par ballon captif;
Fesselballonsondierung;
irányíható ballonszondázás;
зондирование с помощью привязных аэростатов;
sondeo con globo cautivo;

sondaj efectuat cu ajutorul unui balon ancorat la sol, care este dotat cu instrumente pentru determinarea valorilor unuia sau mai multor elemente meteorologice din altitudine (la nivel aproximativ constant) ; este folosit cu precădere în studiile micro- şi mezometeorologice.
(OMM C 0140)

153 **sondaj cu balon dirijabil**
dirigible ballon ascent;
sondage par ballon dirigeable;
Sondierung mit Lenkballon;
irányíható ballonszondázás ;
подъем управляемого воздушного шара;
sondeo con globo dirigibile;

sondaj efectuat cu ajutorul unui balon dirijabil, echipat cu instrumente pentru măsurarea *elementelor meteorologice* în altitudine.
(OMM D 0760)

154 **sondaj cu balon şi rachetă**
rockoon sounding;
sondage par ballon et fuzée;
Ballon-Rakete Sondierung;

ballon-rakéta szondázás;
высотное зондирование с помощью ракеты, стартующей с аэростата/ракетно-баллонное зондирование;
sondeo con globo y cohete;

sistem de măsurare a elementelor meteorologice la mare altitudine care foloseşte o rachetă transportată de un balon mare şi lansată de la înălțimea maximă atinsă de balonul respectiv.
(OMM R 1920)

155 **sondaj cu două teodolite**
double-theodolite technique;
technique à deux théodolites;
zwei-Theodolitestechnik;
kettős teodolitos technika;
метод двойного теодолита;
técnica con dos teodolitos;

tehnică veche folosită în meteorologie, prin care se determina tridimensional şi în orice moment poziția unui balon liber, urmărindui simultan traiectoria cu două teodolite (preferabil situate la aceeaşi altitudine) amplasate la extremitățile unei baze măsurată cu precizie.
(OMM D 0960)

156 **sondaj cu microunde**
microwave probing;
sondage à hyperfréquence/~ par micro-ondes;
Mikrowellesondierung;
mikrohullámú légköri szondázás;
микроволновое зондирование;
exploración mediante microondas;

determinarea elementelor, proceselor şi/sau a comportamentului atmosferei cu ajutorul echipamentelor care emit microunde (hiperfrecvență).
(OMM M 1390)

157 **sondaj cu zmeul**
kite sounding;
sondage par cerf-volant;
Drakensondierung;

sárkányszondázás;
змейковое зондирование;
sondeo con cometa;

sondaj meteorologic efectuat cu ajutorul zmeelor, pentru măsurarea anumitor elemente meteorologice în straturile joase ale atmosferei, zmeul fiind folosit ca vehicul pentru ridicarea aparaturii de măsurare.
(OMM K 0200)

158 **sondaj de vânt cu radarul**
vezi S 160 sondaj radar.

159 **sondaj (cu balon) pilot**
pilot-balloon observation;
observation par ballon-pilote;
Pilotballonbeobachtung;
pilotmegfigyelés;
шарпилотные наблюдения;
observación con globo piloto;

măsurarea vântului în altitudine cu ajutorul unui balon pilot şi al unui dispozitiv optic de urmărire, de regulă un teodolit.
(OMM P 0630)

160 **sondaj radar**
radar wind sounding/radar sounding;
sondage de vent par radar/sondage radar, radarsondage;
Radar(wind)sondierung;
radar (szél) szondázás;
радиолокационное ветровое зондирование/~ зондирование;
sondeo del viento por radar/radarsondeo;

estimarea vântului în altitudine determinată din deplasarea unui balon liber, echipat cu un detector pasiv sau activ.
(OMM R 0120, R 0140)

161 **sondaj satelitar**
satellite sounding;
sondage par satellite;
Satellitensondierung;
műholdas szondázás;

зондирование с помощью спутника;
sondeo con satélite;
sondaj efectuat cu ajutorul instrumentelor îmbarcate la bordul unui satelit meteorologic.
(OMM S 0150)

162 **sondarea optică a atmosferei**
optical probing of the atmosphere;
sondage optique de l'atmosphère;
Optischesondierung die Atmosphäre;
optikai úton való légköri megfigyelés;
оптическое зондирование атмосферы;
exploración óptica de la atmósfera;
detectarea de la distanță (teledetecția) particulelor sau a straturilor atmosferice prin observarea luminii emisă de o sursă artificială, care este difuzată sau reflectată de particulele sau straturile respective (una din aplicațiile curente în meteorologie este determinarea bazei norilor cu ceilometrul optic sau cu laser).
(OMM O 0310)

163 **sondare la distanță**
vezi T 034 telesondaj

164 **sondă căzătoare**
vezi D 146 dropsondă

165 **sondă berbec pentru zăpadă**
vezi P 062 penetrometru.

166 **sondă cu transmisie prin fir**
wiresonde;
sonde transmettant par fil;
Drahtübertragungsonde;
rádioszonda;
привязной зонд;
sonda de transmisión por cable;
instrument transportat prin atmosferă auapendat de un balon captiv sau de un helicopter, prevăzut cu senzori de măsurare a unui sau mai

multor elemente sau parametri meteorologici (vântt, presiune, temperatură, umiidtate, radiație), datele culese pe această cale fiind transmise la sol prin fir sau cablu.
(OMM W 1310)

167 **sondă de sol**
soil sonde;
sonde de sol;
Bodensonde;
talajszonda;
почвенный бур;
sonda de suelo;
în agrometeorologie, dispozitiv de tip freză cilindrică, acționat manual sau mecanic, cu care se prelevează carote de la diferite adâncimi din sol, pentru determinarea umidității acestora.
(Dmet S 52)

168 **sondă de zăpadă**/densimetru de zăpadă
snow sampler/snow tube;
sonde à neige/découpe-neige;
Schneeausstecher;
hómintavevő;
снегоотборник/снегомер, плотномер,зонд дня определения механичесой проницаемости снега (amer);
catador para la nieve/tubo de nieve;
nivometru constituit dintr'un tub metalic închis la un capăt, cu care se poate preleva o mostră sau un eşantion din stratul de zăpadă depus pe sol ce poate fi cântărit; greutatea astfel determinată este transformată, cu ajutorul unor relații matematice relativ uşor de folosit, în echivalentul în apă şi densitatea zăpezii din stratul respectiv. Atunci când un asemenea dispozitiv este prevăzut sau ataşat la o balanță adaptată pentru cântărirea tubului cu eşantionul prelevat, ansamblul este denumit *densimetru de zăpadă*; densitatea zăpezii se determină pe baza raportului dintre volumul apei rezultată şi volumul mostrei prelevată din cilindru.
(OMM S 1710, S 1790, R 0970, D.met D 9)

169 **sondă electrochimică**
electrochemical sonde;
sonde électrochimique;
elektrochemisch Sonde;
elektrokémiai mintavevő;
электрохимический зонд;
sonda electroquímica;
instrument al cărui principiu de funcţionare se bazează pe proprietatea *ozonului* de a descompune iodura de potasiu; prin determinarea cantităţii de iodură descompusă pe parcursul unei traiectorii pe verticală datele obţinute pe această cale reprezintă distribuţia concentraţiilor de ozon din *atmosfera înaltă*.
(OMM E 0430)

170 **sondă Knollenberg**
Knollenberg probe;
sonde de Knollenberg;
Knollenbergsonde;
Knollenbergszonda;
зонд Кнолленберга;
sonda de Knollenberg;
termen generic atribuit unui grup de instrumente optice aeropurtate care servesc la măsurarea dimensiunii picăturelelor din nor, a picăturilor de precipitaţii şi a particulelor de gheaţă.
(OMM K 0210)

171 **sondă Langmuir**
Langmuir probe;
sonde de Langmuir;
Langmuirsonde;
Langmuir szonda;
зонд Ленгмюра;
sonda de Langmuir;
instrument plasat la exteriorul unui vehicul spaţial care, în timpul transportului de către acesta, măsoară densitatea şi temperatura ionilor şi electronilor, precum şi compoziţia chimică a ionilor, pe baza fluctuaţiilor curentului la intrarea şi ieşirea în şi din sondă, în funcţie de potenţialul acestuia.

(OMM L 0160)

172 **sondă radiovânt**

rawinsonde;
sonde de radiovent;
Rawinsonde;
rawinszonda;
радиоветровой зонд;
radiovientosonda;

radiosondă a cărei traiectorie este urmărită cu *radarul* sau *radioteodolitul* pentru măsurarea vântului în atmosfera liberă.
(OMM R 1030)

173 **sondor vertical operațional TIROS – TOVS**

TIROS **o**perational **v**ertical **s**ounder – TOVS;
sondeur vertical opérationelle de TIROS – TOVS;
TIROS tätigvertikal Sondierung – TOVS;
TIROS operatív vertikális szondázó rendszer – TOVS;
прибор спутника ТАЙРОС для оперативного вертикального зондирования -ТОВС;
rastreador vertical operacional para el satélite TIROS – TOVS;

instrument îmbarcat pe un *satelit heliosincron* pentru măsurarea radiației Pământului, a norilor, a gheții sau zăpezii, direct sub senzor.
(OMM T 1050)

174 **spațiu aerian controlat**

controlled airspace;
espace aérien controlé;
kontrolliert Luftraum/beaufisichtigt ~;
ellenőriz legiterület;
воздушный пространство контролировал;
espacio aéreo controlado;

1 spațiul definit dintr'o zonă sau regiune, delimitat de două niveluri determinate, de regulă nivelul solului sau cel mai jos nivel şi cel mai înalt nivel de zbor, pentru care se asigură tuturor zborurilor asistenţă şi servicii de specialitate pentru navigația aeriană controlată (serviciul de dirijare şi control al traficului aerian). (Reg.circulației aeriene…1994)

2 spațiu aerian de dimensiuni definite în care serviciul de control al traficului aerian este, furnizat conform clasificării acestuia (A, B ,C,…F); poate fi divizat în arii/zone de control, regiuni de informare a zborului.
(OACI, Anexa 11, 2,6)

175 **spălarea prin precipitații**/depurația prin precipitații
scavenging by precipitation/rain-out, rain waschout, washout;
lessivage par la précipitation;
Wash-out/Auswaschung;
nedves kiülepedés;
выпадение с осадкам/вымывание дождем, ~;
depuración por la precipitación/lavado por lluvia;
procesul de eliminare a poluanților din atmosferă prin precipitații.
(OMM R 0890, S 0410)

176 **specificația codului**
code specification;
spécification de code;
Spezification die Wetterschlüssel/~ der meteorologische Schlüssel;
kódszabályzat;
спецификация кода;
especificación de la clave;
definiția exactă a formei de cod în care este întocmit un *mesaj meteorologic*.
(OMM C 2110)

177 **specii de nori**
species of clouds/cloud species;
espèces de nuages;
Wolkenart:
felhőfajtak;
виды облаков;
especies de nubes;
subdiviziuni ale *genurilor de nori* determinate în funcție de una sau mai multe dintre următoarele caracteristici:

- formă/organizare (nori în bancuri, în pânze, în valuri, în straturi, etc.),
- dimensiuni (suprafața elementelor constituente, extindere verticală, etc.),
- structură internă (cristale de gheață, picături de apă, amestec),
- procese fizice cunoscute sau presupuse, care intervin în formarea lor (ascensiune orografică, etc).În procedura de clasificare speciile se exclud reciproc.

speciile de nori

calvus (cal)	*humilis (hum)*
capillatus (cap)	*lenticularis (len)*
castellannus (cas)	*mediocris (med)*
congestus (con)	*nebulosus (neb)*
fibratus (fib)	*spissatus (spi)*
floccus (flo)	*stratiformis (stra)*
fractus (fra)	*uncinus (unc)*

(OMM S 2200)

178 **spectrofotometru Dobson/**spectrofotometru pentru ozonul atmosferic

Dobson spectrophotometer/ozone ~;
spectrofotomètre de Dobson/~ d'ozone atmospherique;
Dobson-Spektrophotometer/ Ozon- ~;
Dobson-féle spektrofotométer/légkőri ózon- ~;
спектрфотометр Добсона/озонный ~;
espectrofotómetro de Dobson/~ de ozono atmosférico;

instrument folosit pentru determinarea conținutului de ozon atmosferic prin măsurarea *radiației ultraviolete* absorbită de acest gaz.

(OMM D 0900, O 0590)

179 **spectroheliograf**

spectroheliograph;
spectrohéliographe;
Spekroheliograph;
szpektroheliográf;
спектрогелиограф;
espectroheliógrafo;

instrument pentru observarea fotografică a Soarelui într'o bandă spectrală foarte îngustă corespunzătoare unei linii spectrale particulare a unui elemnt, ca de exeplu hidrogenul, calciul sau heliul.
(OMM S 2290)

180 **spectrometru**
spectrometer;
spectromètre;
Spektrometer;
spektrométer;
спектрометр;
espectrómetro;
instrument folosit la măsurarea caracteristicilor spectrale ale unei radiații.
(OMM S 2300)

181 **spectrometru-interferometeu în infraroşu – IRIS**
infrared interferometer-spectrometer - IRIS;
spectrométre-interféromètre infrarouge - IRIS;
Infrarotspektrometer-Interferometer – IRIS;
infravörösspektrométer-interferométer – IRIS;
инфракрасный интерферометр-спектрометр - ИКИС;
espectrómetro-interferómetro infrarroja – IRIS;
spectrometru interferențial îmbarcat la bordul satelitului Nimbus 4, care operează în gama 400 şi 1600 cm^{-1} şi permite măsurarea concentrației de ozon în sondajele tangențiale ale atmosferei înalte.
(OMM I 0500)

182 **spectrometru pentru ozonul atmosferic**
vezi S 178 spectrofotometru Dobson.

183 **spectrometru pentru (determinarea mărimii) picaturi(lor)**
drop-size spectrometer;
spectromètre de dimension des gouttes;
Regentropfene Dimensionmessung Spektometer;
cseppméret spektrométer/esőcsepp ~;
спектрометр размера капель/~ дождевых капель;
espectrómetro para el tamaño de las gotas/~ para gotas de lluvia;

instrument cu care se determină automat dimensiunea picăturilor lichide din nor şi/sau precipitaţii.
(OMM D 1190)

184 **spectrometru satelitar în infraroşu – SIRS**
satellite **i**nfrared **s**pectrometer – SIRS;
spectromètre satelitaire infrarouge – SIRS;
satellitsche Infrarotspektrometer – SIRS;
SIRS;
спутниковый инфракрасный спектрометр - СИКС/ устанавливаемый на спутнике ИК спектрометр;
espectrómetro infrarrojo de satélite – SIRS;
spectrometru cu fante, folosit prima dată pe satelitul NIMBUS 3 pentru efectuare de sondaje de temperatură în atmosfera terestră; are opt detectori, sensibili în principal pentru benzile de absorbţie ale vaporilor de apă, şi un sistem optic Fastie-Ebert cu un câmp de vedere de 12^0. În versiunile ulterioare, numărul canalelor spectrale a fost mărit până la 14.
(OMM S 0100, D.mag S 29)

185 **spectroscop pentru vapori de apă**
water-vapour spectroscope;
spectroscope à vapeur d'eau;
Wasserdampf-Spektroskop;
vízgőzspektroszkóp;
спектроскоп с водяным паром/~ для водного пара;
espectroscopio del vapor de agua;
instrument pentru măsurarea intensităţii radiaţiei absorbită de vaporii de apă din spectrul solar.
(OMM W 0300)

186 **spectru**
spectrum;
spectre;
Spektrum;
spektrum/színkép;
спектр;
espectro;

distribuţia energiei de undă emisă de un corp radiant în funcţie de lungimea de undă
(OMM S 2310)

187 **spectru crepuscular**
twilight spectrum ;
spectre crépusculaire/~ du crépuscule ;
Dämmerungspektrum;
szürkületi spektrum;
спектр сумерек;
espectro crepuscular;
ansamblu de linii de emisie datorate ionilor şi moleculelor de Na, Na_2 şi O_2, etc., care apar când razele Soarelui sunt razante la orizont.
(OMM T 1960)

188 **spectru de absorbţie**
absorbtion spectrum;
spectre d'absobtion;
Absorbtionsspektrum;
elnyelési színkép/abszorpciós színkép;
спектр поглощения;
spectro de absobción;
ansamblu de linii şi benzi de absorbţie rezultat după trecerea *energiei radiante* provenită de la o sursă continuă printr'un mediu absorbant selectiv, mai rece decât sursa.
(OMM A 0200)

189 **spectru de emisie**
emission spectrum;
spectre d'émission;
Emissionspektrum;
emissziós spektrum;
спектр эмиссии;
espectro de emisión;
ansamblu de *linii de emisie*, individuale sau grupate, de diferite lungimi de undă, emise de atomi sau molecule în anumite condiţii caracteristice fiecărei substanţe; substanţele lichide şi solide produc de asemenea un spectru continu.

(OMM E 0580)

190 **spectru de turbulență**
turbulence spectrum;
spectre de turbulence;
Turbulenzspektrum;
emissziós spektrum;
спектр турбулентности;
espectro de la turbulencia;
analiză Fourier a perioadelor şi fazelor aleatoare ale componentelor mişcării turbulente.
(OMM T 1850)

191 **spectru energetic**
energy spectrum;
spectre d'énergie;
Energiespektrum/spektrale Energiedichte;
energia spektrum/spectrális energiasűrűség;
спектр мощности/энергетический спектр;
espectro de la energía;
pătratul transformării Fourier a unei funcții aperiodice care conține o energie finită; de exemplu, pentru o funcție *f(t)* transformarea Fourier este $F(\varpi) = (1/2\pi)\int_{-\infty}^{+\infty} f(t)e^{-\varpi t}dt$, iar spectrul de energie este $|F(\varpi)|^2$.
(OMM E 0680)

192 **spectrul lui Brocken**
Brocken spectrum;
spectre du Brocken;
Brockengespenst/Brockenphanttom;
Brocken-fantom/Brocken-hegyi jelenség, ködkisértet;
брокенский призрак;
espectro de Brocken;
umbra unui obiect mărită considerabil, observată în direcția opusă Soarelui de pe un vârf de munte sau dintr'o aeronavă în zbor, proiectată pe un nor format din picăturele de apă sau pe o pânză de ceață; uneori, este înconjurată şi de o *gloria* colorată.
(OMM B 1270)

193 **spectrul picăturilor/picăturelelor (componentelor) noroase sau de ploaie**

vezi D 131 distribuția mărimii picăturilor

194 **spectrul turbioanelor de turbulență**

eddy spectrum;
spectre des torbillions de turbulence;
Wirbelspektrum;
örvény spektrum;
спектр турбулентных вихрей;
espectro de los remolinos de turbulencia;

distribuția frecvenței *turbioanelor de turbulență* de diferite dimensiuni dintr'un fluid, sau distribuția energiei cinetice în turbioanele de diferite frecvențe ori dimensiuni.
(OMM E 0210)

195 **spirala Ekman**

Ekman spiral;
spirale d'Ekman;
Ekmanschespirale/Ekman-Spirale;
Ekman-féle spirális;
спираль Экмана;
espiral de Ekman;

reprezentarea pe o diagramă polară a variației *vectorului vânt* cu înălțimea în *stratul de frecare* unde, conform cu diverse ipoteze simplificatoare, aceasta ia forma unei spirale; de asemenea, spirala Ekman mai este folosită şi pentru reprezentarea variației cu adâncimea a curenților oceanici datorați vântului.
(OMM E 0350)

196 **spissatus (spi)**

spissatus (spi);
spissatus (spi);
spissatus (spi);
spissatus (spi);
плотные облака(spi);
spissatus (spi);

nori *Cirrus* a căror grosime optică este suficient de mare pentru a avea o aparență ușor cenușie atunci când se găsesc în direcția Soarelui.
(OMM S 2390)

197 **stabilitate**
stability;
stabilité;
Stabilität;
stabilitás;
устойчивость;
estabilidad;
1. proprietate a stării de repaus sau de mișcare continuă a unui sistem, în care orice perturbație introdusă în starea respectivă este atenuată; în meteorologie, termenul este folosit frecvent ca sinonim al *stabilității (hidro)statice*. (OMM S 2530)
2. proprietate a unui sistem fizic de a reveni la starea inițială, după ce una dintre mărimiile lui a variat suficient de puțin sub acțiunea unui factor exterior.
(Dfiz S)

198 **stabilitate absolută**
absolute stability;
stabilité absolue;
absolute Stabilität;
abszolút stabilitás;
абсолютная устойчивость;
estabilidad absoluta;
starea unei coloane de aer din atmosferă al cărei gradient vertical de temperatură este mai mic decât gradientul adiabatic al aerului saturat.
(OMM A 0080)

199 **stabilitate (hidro)dinamică**
(hydro)dynamic stability;
stabilité (hydro)dynamique;
(hydro)dynamische Stabilität;
hidrodinamikai stabilitás;
(гидро)динамическая устойчивость;

estabilidad (hidro)dinámica;

proprietatea unei stări staționare a atmosferei sau a unei perturbații ondulatorie din atmosferă, care nu este caracterizată printr'o *instabilitate (hidro)dinamică.*
(OMM D 1570)

200 **stabilitate (hidro)statică**

static stability/hydrostatic ~;
stabilité hydrostatique;
hydrostatische Stabilität;
hidrosztatikai stabilitás;
статическая устойчивость/гидростатическая ~;
estabilidad estática/~ hidrostática;

stare de echilibru hidrostatic în atmosferă, în care o particulă de aer care este deplasată de la nivelul ei inițial este supusă unei forțe hidrostatice care tinde să o readucă la nivelul de la care a plecat.
(OMM S 2750)

201 **stabilitate neutră/**echilibru indiferent

vezi E 006 echilibru indiferent

202 **stabilitate numerică**

numerical stability;
stabilité numérique;
numerische Stabilität;
számítási stabilitás/numerikus ~;
численная устойчивость;
estabilidad numérica;

proprietate a unei metode de integrare numerică ce garantează că eroarea rămâne limitată pe măsură ce creşte numărul paşilor de grilă şi/sau al paşilor de timp.
(OMM N 0690)

203 **stadiu de grindină**

hail stage;
stade grêle;
Hagelstadium;
jégszakasz;

стадия града;
fase del granizo;

fază fictivă a unui proces de destindere adiabatică, în care aerul ascendent saturat ar rămâne la temperatura de 0^0C din cauza eliberării *căldurii latente* până ce toată apa este înghețată.
(OMM H 0070)

204 **stadiu de ploaie**
rain stage;
stade de plouie;
Regenstadium;
esőszakas;
стадия дождя;
fase de lluvia;

fază a unui proces de destindere adiabatică, în cursul căruia aerul ascendent saturat condensează o parte din vaporii de apă conținuți la temperatură pozitivă.
(OMM R 0920)

205 **stadiu de zăpadă**
snow stage;
stade neige;
Schneestadium;
hószakasz;
стадия снега;
fase de la nieve;

fază a unui proces adiabatic de destindere în cursul căreia aerul ascendent saturat condensează direct în formă de zăpadă o parte din vaporii de apă conținuți; acest stadiu începe de la nivelul de condensare atunci când acesta este situat peste nivelul de îngheț.
(OMM S 1750)

206 **stadiu nesaturat**/stadiu uscat
dry stage;
stade sec/~ non saturé;
Trockenstadium;
száraz szakasz;
сухая стадия;

fase seca/etapa ~;

fază a unui proces de destindere adiabatică a aerului umed, fără picături condensate de apă lichidă, în cursul căreia aerul ascendent nesaturat se răceşte conform *gradientului vertical adiabatic uscat,* adică cu circa 1^0C/100m.
(OMM D 1370)

207 **stadiu uscat**

vezi S 206 stadiu nesaturat

208 **starea cerului/**aspectul cerului

state of sky/sky;
état du ciel;
Himmelszustand/Himmelsbild;
égbolt állapota/ég ~;
состояние неба/небо;
estado del cielo/cielo;

aspectul cerului determinat de caracteristicile norilor prezenți în atmosferă la un moment dat (cantitate/nebulozitate, gen, înălțime, evoluție).
(OMM S 1260, 2730)

209 **starea mării**

sea state/state of sea;
état de la mer;
Seegang;
tengerfelszín állapota/tengerállapot;
состояние моря;
estado del mar;

gradul de agitație locală a suprafeței mării datorată efectului combinat al *vântului* şi al *hulei*. (pentru detalii vezi şi anexa S 022 scara Beaufort pentru mare)
(OMM S 0530)

210 **starea pistei**

runway state;
état de la piste;
Zustand/Lage der Start/Landbahn, Anlaufbahnzustand;

kifutópálya allapot;
состояние влётная дорожка;
estado de la pista;

starea reală a suprafeței pistei de aterizare/decolare în funcție de care se apreciază sau se determină eficiența la frânare şi stabilitatea aeronavei la rulare pe aceasta.
(Dmet. man.)

211 **starea solului**
state of soil;
état du sol;
Bodenzustand/Erdbodenzustand;
talajállapot;
состояние земной поверхности/~ поверхности попчвы;
estado del suelo;

caracteristicile suprafeței solului, în special cele rezultate din efectul ploii, zăpezii şi al temperaturilor apropiate de punctul de îngheț al apei.
(OMM S 2700)

212 **starea timpului/~** vremii
weather situation;
état du temps;
Wetterlage;
időjárashelyzet;
состояние погоды;
estado del tiempo;

totalitatea elementelor şi fenomenelor meteorologice existente şi observabile la un moment dat într'un loc (stație meteorologică) sau într'o regiune.
(Dmet S 71)

213 **starea timpului în momentul observației**
vezi T 164 timpul prezent

214 **stare critică**
critical state;
état critique;

Kritischezustand/kritsche Lage;
kritikus állapot/viselkedés;
критическое состояние/опасная ~;
estado critica;

starea unui sistem bifazic închis, în care o creştere infimă a temperaturii determină dispariția oricărei deosebiri dintre cele două faze.
(Dmet C 72)

215 **stare triplă**
vezi P 354 punctul triplu.

216 **statica atmosferei**
statics of atmosphere;
statique de l'atmosphère;
Atmosphärestatik;
légkör statika;
статика атмосферы;
estática de la atmósfera;

ramură a meteorologiei care studiază distribuția în spațiu a parametrilor de stare a aerului atmosferic (presiune, densitate, temperatură) în cazul atmosferei neperturbate față de suprafața terestră.
(Dmet man)

217 **stație aerologică**/stație (sinoptică) de observare în altitudine, stație de radiosondaj
upper-air synoptic station/aerological ~, upper-air ~, radiosonde ~, radiosounding ~;
station synoptique d'observation en altitude, ~ aérologique, ~ d'observation en altitude, station de radiosondage;
aerologische Beobachtung/aerologische Station/ Radiosondenstation;
magaslégköri szinoptikus állomás/ aerológiai ~, rádiószondázó ~ ;
высотная синоптическая станция/аэрологическая ~, радиозондирования ~;

estación aerológica/estación de obseración en altitud,~ de radiosondeo;

1. amplasament amenajat pe suprafața terestră de pe care se efectuează *observațiile în altitudine*, respectiv sondajele aerologice sau radiosondajele, la termenele sinoptice standard. (OMM U 0230, U 0240)

2. stație meteorologică în care se efectuează observații cu radiosonda. (OMM R 0650)

218 **stație agrometeorologică**

agricultural meteorological station /agrometeorological ~;

station de météorologie agricole/~ agrométéorologique;

agrarmeteorologische Station;

agrometeorológiai állomás;

сельскохозяйственная метеорологическая станция/ агрометеорологическая ~ ;

estacion de meteorología agrícola/~ agrometeorológica;

stație care furnizează date meteorologice pentru scopuri agricole şi/sau biologice şi care efectuează şi alte observații meteorologice în cadrul programelor stabilite de centrele de cercetare agrometeorologică şi ale altor organizații interesate, ca măsurători de temperatură şi umezeala solului în platforma meteorologică şi în culturi agricole, precum şi observații asupra fazelor de vegetație şi stadiilor de dezvoltare a plantelor (observații fenologice în condiții comparabile în timp).

(OMM A 0980, Dmet S 73)

219 **stație agrometerorologică auxiliară**/stație auxiliară de meteorologie agricolă

auxiliary agricultural meteorological station;

station auxiliaire de météorologie agricole;

auxiliär Agrometeorologischestation;

agrarmeteorológiai mellékállomás;

вспомогательная сельскохозяйственная метеорологическая станция;

estación de meteorológia agrícola auxiliar;

stație care furnizează informații şi date meteorologice şi biologice utile pentru agricultură.

(OMM A 3340)

220 **staţie agrometeorologică ordinară**

ordinary agrometeorological station/agricultural meteorological ~;

station agrométéorologique ordinaire/~ordinaire de météorologie agricole;

agrarmeteorologische Nebenstation;

agrometeorológiai állomás;

обычная агрометеорологическая станция/~ сельскохозяйственная метеорологическая станция;

estación agrometeorológica ordinaria;

staţie care furnizează cu regularitte şi simultan date meteorologice şi biologice; acestea pot fi echipate astfel încât să poată contribui şi la programe de cercetare şi studii în cadrul unor probleme specifice. În general, programul de observaţii biologice şi fenologice destinate cercetării sunt legate de regimul climatic local al staţiei respective.
(OMM O 0340, O 0350)

221 **staţie agrometeorologică pentru scopuri speciale**

agricultural meteorological station for specific purposes/ agrometeorological station ~;

station de météorologie agricole destinée à des fins particulières/station agrométéorologique destinée ~ ~;

agrarmeteorologische Sonderstation;

különleges agrometeorológiai állomás;

сельскохозяйственная метеорологическая станция для специальных целей /агрометеорологическая ~;

estación de meteorología agrícola para fines especiales/estación agrometeorológica ~;

staţie meteorologică temporară sau permanentă care efectuează observaţii şi furnizează date şi informaţii pentru scopuri agricole speciale.
(OMM A 0990)

222 **staţie agrometeorologică principală**

principal agrometeorological station;

station agrométéorologique principale;

hauptagrarmeteorologische Station;
agrometeorológiai főállomás;
главная агрометеорологическая станция;
estación agrometeorológica principal;

staţie meteorologică ce furnizează simultan informaţii detaliate asupra stării timpului şi biologice, şi care efectuează cercetări fundamentale relevante pentru o ţară sau o regiune administrativ-geografică.
(OMM P 1780)

223 **staţie automată de evaporare**/AUTOVAP
automatic evaporation station/AUTOVAP;
station automatique d'évapoaration/AUTOVAP;
Verdunstungsautomatischestation/AUTOVP;
automatikus párolgásmérő állomás/AUTOVAP;
автоматическая станция измерения испарения/AUTOVAP;
estación automática de evaporación/AUTOVAP;

sistem dotat cu un bac al reţelei internaţionale de evaporare (International Network Evaporation Pan – INEP), care înregistrează automat evaporarea.
(OMM A 3300, A 3330)

224 **staţie auxiliară de meteorologie agricolă**
vezi S 219 staţie agrometeorologică auxiliară

225 **staţie climatologică**
climatological station;
station climatologique;
Klimastation/klimatologische Station;
éghajlati állomás;
климатологическая станция;
estación climatológica;

1. staţie meteorologică ce furnizează date climatologice ;
2. staţie meteorologică de sol (de suprafaţă) în care observarea elementelor specifice se efectuează în primuil rând în scopuri climatologice.
(OMM C 1340)

226 **staţie climatologică automată**

automatic climatological station;
station climatologique automatique;
Automatikklimatologische Station;
automatikus éghajlati állomás;
автоматическая климатологическая станция;
estación climatológica automática;

staţie climatologică în care observaiile meteorologice sunt efectuate şi înregistrate automat, cel mai frecvent în format numeric.
(OMM A 3280)

227 **staţie climatologică de referinţă**

reference climatological station;
station climatologique de référence;
klimatologische Referenzstation;
éghajlati referencia állomás;
опорная климатологичесая станция;
estación climatológica de referencia;

staţie climatologică desemnată să efectueze observaţii meteorologice care vor servi la determinarea tendinţelor climatice. Aceasta necesită o serie de observaţii omogene de cel puţin 30 ani, efectuate în locuri în care modificările antropice ale mediului înconjurător au fost şi vor rămâne minime; ideal, perioada de înregistrări trebuie să fie suficient de lungă pentru a permite identificarea schimbărilor seculare ale climatului.
(OMM R 1210)

228 **staţie climatologică ordinară**

ordinary climatological station;
station climatologique ordinaire;
klimatologische Nebenstation;
éghajlati mellékállomás;
обычная климтологическая станция;
estación ordinaria climatológica;

staţie climatologică în care se efectuează, cel puţin odată pe zi, observaţii ce includ citirea maximelor şi minimelor zilnice de temperatură şi măsurarea cantităţii de precipitaţii.
(OMM O 0360)

229 **staţie climatologică pentru scopuri speciale**
vezi S 231 staţie climatologică specială.

230 **staţie climatologică principală**
principal climatological station;
station climatologique principale;
klimatologische Hauptstation ;
éghajlati alapállomás;
главная климатологическая станция;
estación climatológica principal;
staţie climatologică la care se efectuează citiri orare ale instrumentelor, sau observaţii de cel puţin trei ori pe zi în plus pe lângă citirile orare ale datelor şi măsurătorilor înregistrate automat.
(OMM P 1790)

231 **staţie climatologică specială/**staţie climatologică pentru scopuri speciale
climatological station for specific purposes;
station climatologique destinée à des fins particulières;
klimatologisch Sonderstation;
különleges éghajlati állomás ;
климатологическая станция специального назначения/ ~для специльных целей;
estación climatológica para fines especiales ;
staţie climatologică instalată pentru măsurarea sau observarea unui sau mai multor elemente climatice, pentru un scop particular.
(OMM C 1350)

232 **staţie de observare a orajelor**
thunderstorm observing station;
station d'observation des orages;
Gewitterstation;
viharjelző állomás;
станция для наблюдения за грозами;
estación para la observación de las tormentas;
staţie meteorologică al cărui program este asigurat în general de un observator voluntar, însărcinat să furnizeze informaţii referitoare la oraje şi căderi de grindină.

(OMM T 0970)

233 **stație (sinoptică) de observare în altitudine**
vezi S 217 stație aerolgică

234 **stație de radiosondaj**
vezi S 217 stație aerologică

235 **stație de sondaj pilot**
pilot-balloon station;
station d'observation par ballon-pilote;
Pilotstation;
pilotázó állomás;
шарпилотная станция;
estación de globo piloto;
stație meteorologică în care se măsoară vântul în atmosfera liberă printr-un procedeu optic de urmărire a unui *balon pilot.*
(OMM P 0640)

236 **stație meteorologică**
meteorological observing station/meteorological station;
station météorologique d'observation/station ~;
meteorologischebeobachter Station/Wetterstation;
meteorológiai állomás;
станция метеорологических наблюдений/
метеорологическая станция;
estación de observación meteorológica/~ meteorological;
locul amenajat şi aprobat de unul sau mai mulți Membri OMM interesați, în care se fac observații meteorologice.
(OMM M 1080, M 1140)

237 **stație meteorologică automată**
automatic meteorological station/automatic weather station;
station météorologique automatique;
automatische Wetterstation/Wetterautomat;
automata meteorológiai állomás;
автоматическая метеорологическая станция;
estación meteorlógica automática;

complex de aparate şi senzori care măsoară şi transmite valori numerice ale elementelor şi parametrilor meteorologici determinate la intervale regulate de timp, de regulă la orele standard; în varianta modernă au şi capacitatea de a înregistra în flux continuu, a stoca şi transmite la cerere sau la termen fix tot volumul de date înregistrate. Inițial au fost amplasate în locuri greu accesibile, care nu au condițiile necesare desfăşurării activităților specifice stațiilor meteorologice cu personal, ca vârfuri de munte, deşerturi, zone polare (banchiză) iar, mai recent pe aeroporturi de-a lungul pistelor de aterizare/decolare şi pe balize oceanice ancorate sau în derivă.
(OMM A 3320)

238 **stație meteorologică de munte**
mountain station;
station de montagne;
Bergstation;
hegyi állomás;
горная станция;
estación de montaña ;
stație meteorologică amplasată la înălțime mare, de regulă pe un vârf de munte; conform recomandărilor tehnice OMM, se consideră ca stație de munte sau de înălțime orice stație meteorologică amplasată peste 1000 m altitudine.
(OMM M 2120)

239 **stație (meteorologică) maritimă**/stație (meteorologică) oceanică, navă meteorologică, ship
ship sea station/ocean weather station/~ station vessel - OSV, weather ship;
station en mer/station météorologique océanique/navire météorologique;
Seemeteorologischestation/Wetterschiff, stationäre Wetterschiff;
tengeri állomás/időjárási hajó, tengeri meteorológiai állomás;
морская станция/океаническаяметеорологическая станци, океаническое судно погоды, судно ~;
estación marina/estación meteorológica oceánica, buque oceanográfico, ~ meteorológico;

1. stație meteorologică de observație amplasată pe mare sau în largul oeanului, de regulă pe nave în marş, pe balize în derivă sau pe platforme ancorate. (OMM S 0540)
2. stație meteorologică instalată la bordul unei nave dotată cu personal şi echipamentul corespunzător, care încearcă să se mențină pe o poziție fixă pe ocean şi care efectuează şi transmite observații de suprafață şi altitudine, eventual şi observații sau determinări sub nivelul mării; în majoritatea cazurilor, sunt folosite şi ca nave (radio)far (shipuri fixe),
(OMM O 0120, O 0130, S 0540)

240 **stație (meteorologică) mobilă**
mobile weather station;
station météorologique mobile;
bewegliche Wetterstation;
mozgó meteorológiai állomás;
подвижная метеорологическая станция;
estación meteorológica móvil;
vehicul folosit pentru furnizarea de observații meteorologice într'un loc în care nu există o stație fixă sau pentru studierea microclimatului unei regiuni.
(OMM M 1640)

241 **stație meteorologică oceanică**
vezi S 239 stație maritimă

242 **stație meteorologică PDA**
vezi S 251 stație meteo pentru aeronautică

243 **stație meteorologică pe aeronavă**
aircraft meteorological station;
station météorologique d'aéronef;
Flugzeugwetterstation;
repülőgép-fedélzeti meteorológiai állomás;
бортовая (самолетная) метеорологическая станция;
estación meteorológica de aeronave;
stație meteorologică instalată pe o aeronavă; în marea majoritate a cazurilor, o asemenea instalație este complet automatizată, iar pe

aeronavele moderne de cursă lungă (în special transoceanice) este prevăzută cu sisteme de înregistrare şi transmitere simultană de date, informaţii şi/sau mesaje de la nivelul de zbor, sub formă de mesaje de tip AIREP.
(OMM A 1130)

244 **staţie meteorologică pe baliză**
vezi B 005 baliză meteorologică

245 **staţie meteorologică pe o navă auxiliară**
vezi N 002 navă auxiliară

246 **staţie (meteorologică) pe o navă cu poziţie fixă/**schip fix
fixed ship/~ ~ station
station sur navire à position fixe/navire à ~ ~;
Wetterbeobachtung um Immobilschiff;
meteorológiai állomás álló hajón;
постоянная судовая станция/судно погоду;
estación en un buque estacionario/buque ~;
staţie meteorologică oceanică sau staţie meteorologică instalată la bordul unei nave far.
(OMM F 0380, F 0390)

247 **staţie meteorologică pe o navă far**
lightship station/lightship;
station sur bateau-feu/bateau-feu;
Beobachtungsstation an Bord eine Schiffleuchtturm/ Schiffleuchtturmstation;
meteorológiai állomás világítóhajón;
станция плавучем маяке/плавучий маяк;
estación de buque faro/buque faro;
staţie meteorologică de suprafaţă instalată la bordul unei nave far, de regulă staţionară, în poziţie fixă.
(OMM L 0610, L 0620)

248 **staţie (meteorologică) pe o navă în marş/**schip mobil
mobile ship station/~ ship;
station sur navire faisant route/navire ~ ~;

Beobachtungsstation an Bord eine Schiff während der Fahrt;
meteorológiai állomás mozgó hajón;
подвижная судовая станция/подвижное судно;
estación de buque móvil/buque ~;
staţie meteorologică ce funcţionează la bordul unei nave în marş.
(OMM M 1620, M 1630)

249 **staţie meteorologică pe o navă selecţionată**
selected ship station/selected ship;
station sur navire sélectioné/navire ~;
Beobachtungsstation an Bord ein ausgewählten Schiff ;
meteorológiai állomás kiemelt fontosságú mozgó hajón;
выборочная судовая станция/выборочное судно;
estación sobre un buque seleccionado/buque ~;
staţie meteorologică instalată pe o navă în marş (mobilă), dotată cu suficiente instrumente omologate pentru observaţii meteorologice. Aceasta transmite mesajele de observaţie necesare într'o formă simbolică corespunzătoare.
(OMM S 0670, S 0680)

250 **staţie meteorologică pe navă suplimentară**/navă suplimentară
supplementary ship station/~ ship;
station sur navire supplémentaire/navire ~;
Station am supplementär Schiff/Supplementärschiff;
kiegészítő hajós megfigyelő állomás;
дополнительнаяа судовая станция/дополнительное судно;
estación sobre un buque suplemenario/buque ~;
staţie meteorologică ce funcţionează pe o navă în marş, dotată cu un număr redus de instrumente meteorologice omologate pentru efectuarea observaţiilor, şi care transmite mesajele de observaţie necesare în *forma simbolică* prescurtată, specificată pentru nave.
(OMM S 3660, S 3670)

251 **staţie meteorologică pentru aeronautică**/staţie meteorologică PDA
aeronautical meteorological station;
station météorologique aéronautique;
Luftfahrtwesenwetterstation;

léghajózás meteorológiai állomás/repülési ~ ~;
авиационная/воздухоплавание метеорологическая станция;
estación meteorológica por aeronáutica;

staţie meteorologică desemnată să facă observaţii şi să furnizeze mesaje şi informaţii de interes pentru navigaţia aeriană internă şi internaţională; de regulă, asemenea staţii sunt amplasate în vecinătatea capului de pistă, sau/şi lateral de-a lungul pistei, pe teritoriul României fiind denumite şi staţii (meteo) PDA sau cap de pistă.
(OMM nr 49, Technical Regulation, vol 2, C.3.1, OMM A 0850)

252 **staţie pluviometrică**
vezi P 181 post pluviometric

253 **staţie radiometrică**
radiation station;
station radiométrique;
Strahlungsstation;
sugárzásmérő állomás;
радиационная станция;
estación radiométrica;

staţie meteorologică la care se efectuează observaţii şi măsurători de radiaţie.
(OMM R 0390)

254 **staţie radiometrică ordinară**
ordinary radiation station;
station radiométrique ordinaire;
radiometrische Nebenstation;
szokványos sugárzásmérő állomás;
обычная радиационная станция;
estación ordinaria de radiaciones;

staţie radiomerică al cărei program de observare cuprinde cel puţin înregistrarea continuă a radiaţiei solare globale.
(OMM O 0370)

255 **stație sinoptică**
synoptic station;
station synoptique;
synoptische Station;
szinoptikus állomás;
синоптическая станция;
estación sinóptico;
stație meteorologică în care se efectuează observații sinoptice, la ore standard.
(OMM S 4050)

256 **stație sinoptică de observare în altitudine**
vezi S 217 stație aerologică.

257 **stație sinoptică de sol/**stație sinoptică de suprafață
surface synoptic station;
station synoptique en surface;
synoptische Bodenstation;
felszíni szinoptikus állomás;
наземная синоптическая станция;
estación sinóptica de superficie;
amplasament pe suprafața terestră de pe care se efectuează observații meteorologice de suprafață sau la sol.
(OMM S 3820)

258 **stație sinoptică de suprafață**
vezi S 257 stație sinoptica de sol

259 **stație suplimentară**
vezi S 261 stație terestră suplimentară.

260 **stație terestră principală**
principal land station;
station terrestre principale;
synoptische Hauptlandstation;
szinoptikus földi-állomás;
главная метеорологическая наземная станция;
estación terrestre principal;

staţie sinoptică de suprafaţă instalată pe uscat, dotată cu instrumentele şi personalul necesare pentru observarea elementelor specificate şi care, în general, sunt transmise în mesajele meteorologice pentru schimbul internaţional.
(OMM P 1810)

261 **staţie terestră suplimentară**/staţie suplimentară
supplementary land station/~ station;
station terrestre supléммentaire/~ supléммentaire;
synoptische Nebenstation;
szinoptikus mellékállomás;
дополнительная наземная станция/дополнительная ~;
estación terrestre suplementaria/~ suplementaria;
staţie sinoptică de suprafaţă instalată pe uscat, alta decât o staţie terestră principală.
(OMM S 3640, S 3680)

262 **staţiune climaterică**
health resort;
station climatique;
Luftkurort;
klimatikushely/éghajlatihely;
курорт;
lugar de cura y reposo;
localitate sau staţiune al cărei climat este recunoscut ca favorabil pentru *climatoterapie.*
(OMM H 0240)

263 **strat atmosferic**
atmospheric layer;
couche atmosphérique;
Atmosphärenschicht;
légkor rétegei;
слой атмосферы;
capa atmosferica;
1. la scară mare, una din păturile concentrice care formează învelişul gazos al Pământului – atmosfera – delimitate pe verticală prin straturi de tranziţie, denumite ~pauze (tropopauza, stratopauza, etc.);

2. în modelele numerice, masa de aer delimitată de două suprafețe de nivel constant, de regulă două suprafețe izobarice, a căror extindere pe orizontală este mult mai mare decât pe verticală (1000/1).
(Dmet S 84)

264 **strat de advertență**
advertence layer;
couche d'advertence;
Advertenzschicht;
advertencia réteg;
слой выравнивания;
capa de advertencia;
strat atmosferic în care are loc orientarea diametral opusă a gradientului baric orizontal față de curentul director vest-est; la latitudini mijlocii, acest strat se situează vara la înălțimea de circa 19 km şi iarna la circa 23 km.
(Dmet S 85)

265 **strat de amestec**
mixed layer;
couche de mélange;
Mischungsschicht;
keveredési réteg;
перемещанный слой;
capa de mezcla;
stratul adiacent suprafeței terestre careeste amestecat prin convecție termică sau prin turbulența datorată frecării, ori prin efectul combinat al acestora.
(OMM M 1550)

266 **strat de flux constant**
constant flux layer;
couche à flux constant;
Konstantstrom Schicht;
konstans fluxusréteg;
слой постоянного потока;
capa de flujo constante;

partea inferioară a *stratului limită planetar* (stratul de suprafață) cu o grosime de ordinul a 50 metri, în care tensiunea turbulentă poate fi considerată egală cu valoarea ei în suprafață; în acest strat, *profilul vântului* este aproximativ logaritmic.
(OMM C 2670)

267 **strat de forfecare/**zonă de forfecare
shear layer;
couche de cisaillement/zone de ~ ;
Sherungschicht;
nyírási réteg;
слой сдвига;
capa de cortante/~ de cizalladura ;
stratul adiacent la suprafața terestră care, de obicei, este marcat printr'o puternică *forfecare verticală a vântului.*
(OMM S 0910)

268 **strat de inversiune**
inversion layer;
couche d'inversion;
Inversionschicht;
inverziós réteg;
слой инверсии;
capa de inversión/inversión de temperatura;
strat din atmosfera terestră în care temperatura creşte cu înălțimea, sau rămâne cel puțin constantă (izotermie).
(OMM I 0860)

269 **strat de nori**
cloud layer;
couche de nuages;
Wolkenschicht;
felhőréteg;
облачный слой;
capa de nubes;
ansamblu sau distribuție a norilor continuă sau formată din elemente separate a căror bază este la acelaşi nivel şi a căror grosime este aproximativ aceeaşi.

(OMM C 1690)

270 **strat de pâclă**

vezi P 051 pâclă la înălțime

271 **strat de tranziție**

transition layer;
couche de transition;
Übergangschicht;
átmeneti réteg;
переходный слой;
capa de transición;

1. în meteorologie, se referă la cele mai înalte termocline la un moment dat:

- strat subțire care separă straturi cu caracteristici termodinamice diferite;

(AMS Glos. of Met.)

- inversiunea sau zona de reținere de la limita superioară a stratului de amestec convectiv;

(AMS Glos.of Met)

- stratul statistic stabil de lângă baza norilor cumuliformi din zona tropicală;

(AMS Glos.of Met)

- stratul de aer ale cărui proprietăți sunt afectate de suprafața peste care se scurge, fără însă să fie modificate în totalitate;

(OMM T 1340)

2. în aeronautică, spațiul aerian din zona unui aeroport delimitat de *altitudinea de tranziție* şi *nivelul de tranziție*, cu grosime determinată în funcție de mărimea şi viteza aeronavelor care îl traversează, în care piloții procedează la calarea altimetrului pentru procedurile de intrare/ieşire în/din calea aeriană.

(Reg. Circulației aeriene 1994, OACI)

3. în hidrologie, stratul dintr'o masă de apă stratificată care separă stratul de amestec de fluidul neperturbat de sub acesta.

(AMS Glos.of Met)

272 **strat de zăpadă**

snow cover;
enneigement/couverture de neige, manteau nival;

Schneeschicht;
hótakaró ;
снежный покров;
capa de nieve/suelo nevado;

din timpul iernii; caracteristicile de interes ale acestuia pentru meteorologie sunt înălțimea, densitatea şi conținutul în apă. Ca suprafață subiacentă, reorezintă un factor climatic important,având şi un rol protector pentru culturile agricole care iernează.
(OMM S 1500, Dmet S 93)

273 **strat izoterm**
isothermal layer;
couche isotherme;
isotherme (al) Schicht;
izoterm réteg;
изотермический слой;
capa isotérmica;

1. strat atmosferic în care temperatura nu variază cu înălțimea (rămâne constantă) ;
2. regiunea aproximativ izotermă din atmosferă situată imediat deasupra tropopauzei.
(OMM I 1510)

274 **stratiformis (str)/**nor stratiform (altul decât Stratus)
stratiformis (str)/stratiform cloud (other than Stratus);
stratiformis (str)/nuage stratiforme (autre que Stratus);
stratiformis (str)/stratiforme Wolke (anderen als Stratus);
stratiformis (str)/stratus formájú felhő, réteges felhőzet;
слоистообразованые облака (str)/слоистообразное облаке (кроме слоистых);
stratiformis (str)/nube stratiforme (distinta a Stratus);

nor extins în suprafață, sub forma unui strat sau a unei pânze orizontale de mare întindere, ce are aparență sau aspactul unui *Stratus.* Termenul se aplică genurilor *Altocumulus, Stratocumulus* şi, mai rar, *Cirrocumulus.*
(OMM S 2990, S 3000)

275 **Stratocumulus (Sc)**
Stratocumulus (Sc);
Stratocumulus (Sc);
Stratocumulus (Sc);
Stratocumulus (Sc)/alacsony gomolyos tegfelhő;
слоисто-кучевые облака (Sc);
Stratocumulus (Sc);
banc, pânză sau strat de nori cenuşii sau albicioşi, prezentând uneori ambele nuanțe, care au aproape întotdeauna părți întunecate, constituiți din elemente cu aspect de dale, mase rotunjite, rulouri, etc., cu aspect nefibros (cu excepția virga), care pot fi sau nu lipite între ele; cea mai mare parte a elementelor mici dispuse regulat au o lățime aparentă mai mare de cinci degete, privite în direcția norului cu mâna întinsă. (OMM S 3010)

276 **stratopauza**
stratopause;
stratopause;
Stratopause;
sztratopauza;
стратопауза;
estratopausa;
limita superioară a *stratului de inversiune* din stratosfera superioară, situat aproximativ între 50-55 km altitudine.
(OMM S 3020)

277 **stratosferă**
stratosphere;
stratosphère;
Stratosphäre;
sztratoszféra;
стратосфера;
estratosfera;
regiune a atmosferei terestre, situată între *tropopauză* şi *stratopauză* respectiv între 11 şi aproximativ 50 km altitudine, în care temperatura creşte în general cu altitudinea.
(OMM S 3030)

278 **stratul activ din sol**
soil active layer;
couche active du sol;
aktive Bodenschicht;
aktiv talajréteg;
деятельный слой почвы;
capa activa del suelo;
stratul din sol a cărui stare termică este condiționată de procesele radiative şi de schimbul de căldură cu atmosfera.
(Dmet S 83)

279 **stratul Appleton**/stratul F_2
Appleton layer/F_2 layer;
couche d'Appleton/couche F_2;
Appletonschicht/F_2 Schicht;
Appleton-réteg/F_2 réteg;
слой ЭпплетонаF_2;
capa de Appleton F_2;
stratul superior al *regiunii* F_1 centrat in general la aproximativ 300 km altitudine, identificat şi descris de Appleton, denumit acum stratul F_2. (OMM A 2270, OMM F 0440)

280 **stratul D**
D layer;
couche D;
D-Schicht;
D-réteg;
слой D;
capa D;
strat prezent numai în timpul zilei, care constitue partea inferioară a *ionosferei*; începe aproximativ pe la 70 km altitudine şi în parte lui superioară se întrepătrunde cu partea inferioară a *stratului E* .
(OMM D 0890)

281 **stratul de aerosoli Junge**
Junge aerosol layer;
couche d'aérosol de Junge;
Junge Aerosoleschicht;

Junge aeroszólréteg;
аэрозольный слой Юнга;
capa de aerosol de Junge;

strat atmosferic în care concentrația de particule mari este maximă; este un fenomen planetar observat în *stratosfera joasă*, între 15 şi 25 km înălțime.
(OMM J 0080)

282 **stratul de frecare**
vezi S 296 stratul limită planetar

283 **stratul de ozon**
vezi O 078 ozonosfera

284 **stratul de topire**
melting band;
couche de fusión;
Fusionsschicht;
(meg)olvasztás réteg/olvadás ~;
полоса таяния;
banda de fusión/zona de derretimiento;

stratul dintr'un nor precipitant în care cristalele de gheață şi fulgii de zăpadă se transformă în picături lichide de ploaie; este relativ uşor reperabil pe secțiunile radar sub forma unei benzi înguste de-a lungul căreia se modifică semnificativ reflectivitatea, motiv pentru care mulți autori o denumesc "banda de topire".
(OMM M 0560)

285 **stratul E**/stratul Heaviside
E layer/Heaviside ~;
couche E/~ de Heaviside;
E Schicht/Heaviside ~;
E-réteg/Heaviside-~;
слой E/~ Хависайда;
capa E/~ de Heaviside;

strat al *ionosferei* situat la aproximativ 110 km înălțime, care are unul sau mai multe maxime de densitate electronică.
(OMM E 0360)

286 **stratul E_s**/stratul E sporadic
E_s layer/sporadic E ~;
couche E_s/~ E sporadique;
E_s Schicht/sporadische E ~;
E_s-réteg;
слой E_s/спорадический~ E;
capa E_s/~ E esporádica;
strat ionosferic, în general intermitent şi cu întindere orizontală limitată, identificabil în *regiunea E*.
(OMM E 0370)

287 **stratul E sporadic**
vezi E 286 stratul E_s

288 **stratul Ekman**
Ekman layer;
couche d'Ekman;
Ekmanschicht;
Ekman-réteg;
слой Экмана;
capa de Ekman;
stratul de tranziţie dintre *stratul limită de la sol* (unde *tensiunea de forfecare* este constantă) şi *atmosfera liberă* (unde atmosfera este tratată ca un fluid ideal *în echilibru geostrofic* aproximativ). În analiza Ekman, coeficientul de vâscozitate al turbionului este presupus constant în interiorul acestui strat, însă calculele ulterioare au temperat această ipoteză.
(OMM E 0340)

289 **stratul F extins**
spread F;
couche F étalée;
F mehrschichtig;
rádiohullámok visszsaverődése az F rétegről;
рассеяние F;
capa F extendida;
ecourile multiple care se obţin sau care apar în momentul sondării radio a *regiunii F* din *ionosferă*, în special la latitudinile ecuatoriale şi

polare, presupun că undele radio sunt reflectate de la altitudini diferite.
(OMM S 2480)

290 **stratul F_1**
F_1 layer;
couche F_1;
F_1 Schicht;
F_1 réteg;
слоӣ F_1;
capa F_1;
stratul inferior al regiunii F din ionosfera terestră, centrat la o altitudine de aproximativ 250 km, care este detectabil numai ziua.
(OMM F 0430)

291 **stratul F_2**
vezi S 279 stratul Appleton

292 **stratul Heaviside**
vezi S 285 stratul E

293 **stratul limită de suprafață/**stratul limită de la sol
surface boundary layer/ground ~, surface ~;
couche limte de surface/~ de surface;
Bodengrenzschicht ;
talaj határréteg ;
приземный пограничный слой/приземный ~;
capa límite superficial/~ cerca del suelo, ~ de superficie ;
stratul subțire de aer adicent la suprafața terestră a cărui grosime variază între 10 şi 100 metri.
(OMM G 0870, S 3700)

294 **stratul limită intern**
internal boundary layer;
couche limite interne;
inner Grenzschicht;
belső határréteg;
внутренний пограничный слой;

capa límite interna;

suprafața de separație dintre două fluide caracterizată printr'o discontinuitate a uneia dintre proprietățile acestor fluide, cum ar fi densitatea, viteza, etc.,sau a oricărei derivate a uneia dintre aceste proprietăți într'o direcție normală pe interfața respectivă; în consecință, *ecuaţiile de mişcare* nu se aplică la interfață, fiind înlocuite prin condițiile la limitele cinematice şi dinamice.
(OMM I 0670)

295 **stratul limită laminar**

laminary boundary layer;

couche limite laminaire;

laminar Grenzschicht/wirbelfrei ~;

lamináris határréteg;

ламинарный пограничный слой ;

capa límite laminar;

stratul vecin unei suprafețe date, în care forțele de vâscozitate moleculară sunt mari pentru că gradientul vitezei normal pe suprafața limită este mare;*ecuaţiile de mişcarea* fluidului în stratul laminar sunt *eccuațiile Navier-Stokes* care nu conțin decât termenii de inerție şi de vâscozitate moleculară.
(OMM L 0100)

296 **stratul limită planetar**/stratul de frecare

planetary boundary layer/atmospheric ~ ~,boundary layer, friction ~;

couche limite planétaire/~ ~ atmosphérique, ~ de frottement;

Reibungsschicht/planetarische Grenzschicht;

súrlódási réteg/planetáris határréteg;

планетарный пограничный слой/атмосферный ~ ~, слой трения;

capa limite planetaria/~ ~ atmosférica, ~ de fricción;

stratul cel mai jos al atmosferei în interiorul căruia condițiile meteorologice sunt influențate semnificativ de suprafața terestră (frecare, mişcări convective şi turbulente); în general, se consideră că acest strat se extinde de la baza atmosferei până la înălțimea de 1500 m.
(OMM A 2750, F 1250, P 0710)

297 **stratul limită turbulent**
turbulent boundary layer;
couche limite turbulente;
Turbulenzgrenzschicht;
turbulens határréteg;
турбулентный пограничный слой;
capa límite turbulenta;
strat în care *tensiunile Reynolds* sunt mult mai mari decât tensiunile de vâscozitate ; dacă *numărul Reynolds* este suficient de mare atunci există un strat turbulent adiacent la stratul limită laminar.
(OMM T 1860)

298 **stratul nou de zapadă depusă**
recent snow cover/new ~;
enneigement neuf/couverture neuve de neige;
neulich Schneeschicht/Neuschneeschicht;
frissen hullott hóréteg;
новый выпавшегоснега покров;
capa nuevo de nieve/capa recién ~;
stratul de zăpadă proaspăt depus pe sol sau peste stratul preexistent în cursul unei perioade determinate sau după o ninsoare anterioară; se exprimă cantitativ, în cm/mp.
(Dmet man).

299 **stratul zero**
zero-layer;
couche zéro;
Nullschicht;
zérus réteg;
нулевой слой;
capa cero;
stratul în care dispare componenta verticală a mişcării atmosferice.
(OMM Z 0020)

300 **Stratus (St)**
Stratus (St);
Stratus (St);
Stratus (St)/Stratuswolke;

Stratus (St)/alacsony rétegfelhő;
слоистые облака(St);
Stratus (St);

strat noros, în general cenuşiu, cu o bază relativ uniformă, din care poate cădea burniță, prisme de gheață sau zăpadă grăunțoasă. Când Soarele este vizibil prin acest strat noros, conturul lui este clar discernabil sub forma unui disc luminos lipsit de raze; norul Stratus nu produce fenomene de *halo*, cu excepția eventual a cazurilor când există la temperaturi foarte scăzute. Când asemenea nori sunt în stadiul de destrămare, se pot observa bancuri destrămate purtate de vânt, care ulterior se pot transforma în *Cumulus humilis*.
(OMM S 3070)

301 **strălucirea cerului**
vezi L 101 lumina cerului diurn

302 **strălucirea cerului diurn**
vezi L 103 lumina cerului diurn

303 **strălucirea cerului nocturn**
vezi L 104 lumina cerului nocturn

304 **strălucirea purpurie**
vezi L 112 lumină purpurie.

305 **strălucirea unui nor**
vezi L 106 luminanța unui nor

306 **strălucirea verde**
vezi R 111 raza verde

307 **strălucire**
vezi L 107 luminanță.

308 **strălucire antisolară**
counterglow;
lueur antisolaire/lumierè ~;
Antisolarschein/Antisolarhelligkeit;

éjszakai égbolt halvány fényesedése a Nappal átellenes pontban;
противосияние;
resplandor anticenital/resplandor antihelio;
fotometeor sub formă de pată luminoasă slabă, rotundă sau alungită, care apare pe cerul nocturn în *punctul antisolar* şi reuneşte *luminile zodiacale* de est şi de vest.
(OMM C 3190)

309 **strălucire energetică**
vezi L 108 luminanță energetică

310 **strălucire secundară**
afterglow;
lueur secondaire;
Dämmerungschein/Dämmerlicht;
szürkületi égboltpír;
послесвечение/вторическое сияние заря;
resplandor crepuscular tardío;
1. arc luminos larg şi la mare înălțime, care poate fi văzut seara accentuând *crepusculul* în partea vestică a cerului, deasupra celor mai înalți nori; se formează pe seama difuziei componentelor luminii albe pe particulele foarte fine în suspensie din straturile înalte ale atmosferei;
2. fază sau stadiu al *colorării alpine (Alpenglühen)*, adică iluminarea vârfurilor muntoase de către radiația reflectată a *luminii purpurii.*
(OMM A 0910)

311 **structura atmosferei**
atmospheric structure;
structure atmosphérique/structure de l'atmosphère;
atmosphärische Struktur;
légkör szerkezete;
строение атмосферы;
estructura de la atmósfera;
distribuția uni-, bi- sau tridimensională a uneia sau mai multor variabile atmosferice.
(OMM A 2980)

312 **subdiviziune climatică**
climatological division;
subdivision du climat;
Klimateilung;
éghajlati osztály;
разделение климата;
división del clima;
împărțirea sau divizarea climatului în funcție de diferitele scări spațiale (macro-, mezo-, micro-, criptoclimat) sau de tip (pleistocen, cuaternar, etc.).
(OMM C 1290)

313 **sublimare**/condensare solidă
sublimation;
sublimation/condensation solide;
Sublimation;
szublimáció;
сублимация;
sublimación;
trecerea directă a unui corp din starea solidă în starea gazoasă, fară a trece prin faza lichidă. Transformarea inversă se numeşte condensare solidă sau givraj.
(OMM S 3200)

314 **sublimare omogenă**/sublimare spontană
homogeneous sublimation/spontaneous ~;
condensation solide homogène/~ ~ spontanée;
homogen Sublimation/spontan ~ ;
homogén szublimáció/spontán ~ ;
гомогенная сублимация/спонтанная ~ ;
sublimación homogénea/~ espontánea ;
sublimare (condensare solidă) care are loc în absența *nucleilor de sublimare*, proces cu pondere nesemnificativă în atmosfera terestră.
(OMM H 0710)

315 **sublimare spontană**
vezi S 314 sublimare omogenă

316 **subsidenţă**

subsidence;
subsidence;
Schrumpfung;
leszüremkedés/zsugorodás;
оседание;
subsidencia;

descendenţă lentă a unei mase de aer peste o regiune vastă, însoţită în general de o divergenţă orizontală în straturile inferioare; în coborâre, aerul se comprimă (trece de la presiuni mai mici la presiuni mai mari) şi se încălzeşte, iar stabilitatea lui iniţială creşte.
(OMM S 3230)

317 **subsistemul spaţial (de bază)**

space-based subsystem;
sous-système spatial;
Raumartiguntersystem;
űrbázisú alrendszer;
космическая подсистема;
subsistema de base espacial;

parte complementară a Sistemului mondial de observaţii constituit din sateliţii de pasaj şi din sateliţii geostaţionari.
(OMM S 2160)

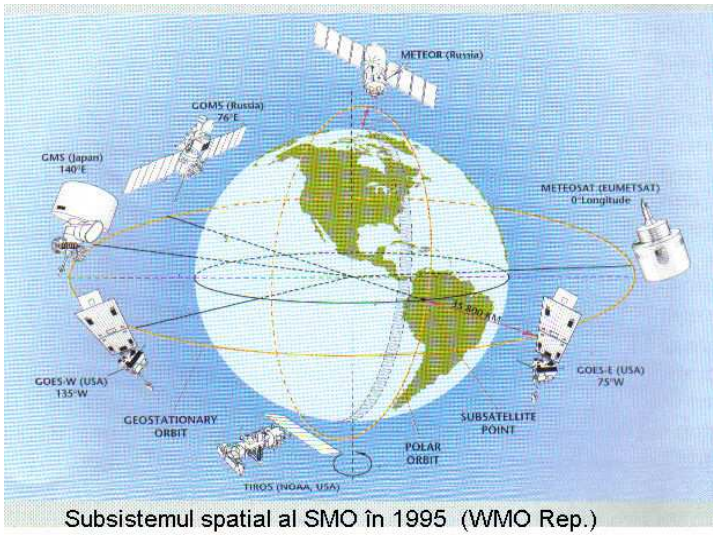

Subsistemul spatial al SMO în 1995 (WMO Rep.)

318 **suhovei**

sukhovei;
sukhovei;
Trockenwind;
száraz szél;
суховей;
sukhovei ;

vânt cald şi uscat, încărcat cu praf, care suflă în general din est în stepele din sudul Câmpiei ruse.
(OMM S 3360)

319 **suma temperaturii**
vezi T 034 temperatura acumulată

320 **supercelulă**
supercell;
supercellule;
Superzelle;
szupercella/Browning-cella;
сверхячейка;
supercélula;
sistem orajos format pe un curent ascendent cuplat cu unul descendent, ambele persistente şi intense, într'o stare cvasistaționară în comparație cu starea mai comună în carȩse observă alte celule noroase orajoase care au durată de viață relativ scurtă.
(OMM S 3520)

321 **suprafață de captare**
vezi B 074 bazin hidrografic

322 **suprafață de discontinuitate**
surface of discontinuity;
surface de discontinuité ;
Diskontinuitätsfläche ;
diszkontinuitási felület/szakadási ~ ;
поверхность разрыва;
superficie de discontinuidad ;
interfață din atmosferă marcată printr'o discontinuitate în câmpul de valori ale unui parametru, ca de exemplu temperatură, umiditate, gradient de presiune, etc.
(OMM S 3760)

323 **suprafață de presiune constantă**
vezi S 326 suprafață izobarică.

324 **suprafață frontală**
frontal surface;
surface frontale;
Frontalfläche;

frontfelület;
фронтальная поверхность;
superficie frontal;
suprafața de separare dintre două mase de aer în deplasare, diferite ca origine și proprietăți conservative.
(OMM F 1370)

325 **suprafață izentropă**
isentropic surface;
surface isentrope;
isentropische Fläche;
izentropikus felület;
изэнтропическая поверхность;
superficie isentrópica;
suprafață cu *entropie* constantă sau cu *temperatură potențială* constantă.
(OMM I 1190)

326 **suprafață izobarică**/~ de presiune constantă
constant pressure surface/isobaric surface;
surface à pression constante/surface isobare;
Gleichdruckfläche;
izobár felület;
поверхность постоянного давления/изобарическая поверхность;
superficie de presión constante/superficie isobárica;
în meteorologie, suprafață pe care presiunea atmosferică este constantă în oricare punct de pe ea.
(OMM C 2710)

327 **suprafață izobarică standard**
standard isobare surface;
surface isobare type;
standard Gleichdruckfläche;
standardizobár felszin;
стандартная изобарическая поверхность;
superficie isobárica tipo;

suprafață izobarică (de presiune constantă) definită prin acord internațional pentru a fi folosită la reprezentarea şi analiza condițiilor atmosferice.
(OMM S 2610)

328 **suprafață izopicnică**
isopycnic surface;
surface isopycnique;
isopyknische Fläche;
izopyknikus felület;
изопикническая поверхность;
superficie isopícnica;
suprafață pe care densitatea aerului este constantă; o asemenea suprafață este necesar şi *izosterică*.
(OMM I 1450)

329 **suprafață izosterică**
isosteric surface;
surface isostère;
isostere Fläche;
izoszter felület;
изостерическая поверхность;
superficie isostérica;
suprafață pe care volumul specific al aerului este constant; o asemenea suprafață este necesar şi izopicnică.
(OMM I 1460)

330 **suprarăcire**
supercooling;
surfusion;
Unterkühlung;
túlhűles;
переохлаждение;
subfusión;
răcirea apei lichide la o temperatură inferioară punctului ei normal de îngheț.
(OMM S 3560)

331 **suprasaturare în raport cu apa**
supersaturation with respect to water;
sursaturation par rapport à l'eau;
Übersettigung im Vergleiche zu Wasser;
vízre vonatkozó túltelítettség;
перенасыщение по отношению к воде;
sobresaturación con respecto al agua;
starea unui eşantion de aer umed al cărui raport de amestec este mai mare ca *raportul de amestec saturant în raport cu apa* la aceeaşi temperatură şi aceeaşi presiune.
(OMM S 3620)

332 **suprasaturare în raport cu gheața**
supersaturation with respect to ice;
sursaturation par rapport à la glace;
Übersettigung im Vergleiche zu Eis;
jégre vonatkozó túltelítettség;
перенасыщение по отношению ко льду;
sobresaturación con respecto al hielo;
starea unui eşantion de aer umed al cărui raport de amestec este mai mare ca *raportul de amestec saturant în raport cu gheața* la aceeaşi temperatură şi la aceeaşi presiune.
(OMM S 3610)

333 **supravegherea climatului**
climate monitoring;
surveillance du climat;
Klimaüberwachung/Aufsicht über Klima;
éghajlat monitoring;
мониторинг климата;
vigilancia del clima/monitoreo del ~;
observarea pe termen lung a variabilelor, ca de exemplu temperatura, concentrația de CO_2, precipitațiile, care descriu starea atmosferei terestre la suprafața Pământului.
(OMM C 0890)

334 **supravegherea uraganelor**
hurricane traking;

surveillance des ouragans/poursuite des ~;
Orkanüberwachung/Hurrikanaufsicht;
hurrikánkövetés;
прослеживание ураганов;
seguimiento de un huracán;

determinarea poziției unui uragan în momente succesive, cu ajutorul radarului, al unui satelit sau prin orice alt mijloc, în scopul trasării pe o hartă a traiectoriei şi a stadiului lui de dezvoltare sau evoluție şi prevederii pozițiilor lui probabile succesive şi.
(OMM H 0880)

335 **sursa unui atmosferic**
source of an atmospheric;
source d'un atmosphérique;
Quelle der eine atmosphärische Störungen;
légköri kisűlés eredő helye;
источник атмосферика;
fuente de un atmosférico;

locul de origine al atmosfericului respectiv sau în care se produce descărcarea atmosferică în atmosfera terestră.
(OMM S 2100)

336 **sursă**
source;
source;
Quelle;
forrás;
источник;
fuente;

în meteorologie, punctul, linia sau aria (zona) în care un sistem primeşte o creştere de masă sau de energie în mod instantaneu sau continuu.
(OMM S 2090)

337 **sursă de căldură**
heat source;
source de chaleur;
Wärmequelle;

hőforrás;
источник тепла;
fuente de calor;

în meteorologie, proces sau regiune în care energia este cedată în atmosferă sub formă de căldură.
(OMM H 0370)

338 **sursă liniară**

line source;
source linéaire;
Linienquelle;
vonalforrás;
линейный источник;
línea de origen;

ansamblu de puncte de poluare suficient de apropiate între ele pentru ca *panaşul* să poată fi considerat ca emanând dintr'un elemet liniar.
(OMM L 0670)

339 **sursă punctuală**

point source;
source ponctuelle;
Punktquelle;
pont forrás;
точечный источник;
fuente puntual;

1. *poluarea aerului:* sursa de poluare ce poate fi considerată ca situată într'un punct determinat;
2. *radiaţie:* sursă de radiaţie de dimensiune mică în raport cu distanţa ei faţă de ţinta iradiată: intensitatea câmpului de radiaţie variază în proporţie inversă cu pătratul distanţei până la sursa respectivă.
(OMM P 0920)

340 **SWEAT**

vezi I 031 indicele de vreme severă

341 **SWI**

vezi I 134 intervale mondiale speciale

342 **SWZ**

vezi C 114 centru radiometric mondial

Ş

001 **şamal**
shamal;
shamal;
Shamal;
shamal (helyi szél Irakban és a Perzsa öbölben);
шамал;
shamal;
vânt cald din nord-est, încărcat de praf, care suflă în partea inferioară a văii Tigrului şi Eufratului şi în Golful Persic.
OMM S 0860)

002 **şea barometrică**
col;
col barométrique;
Sattel;
nyereg;
седловина;
collado;
regiune cu *gradient de presiune* slab, în care suprafaţa izobarică are formă de şea şi care apare între două *depresiuni* şi doi *anticicloni* dispuşi în cruce; axa verticală a acestei formaţii barice acţionează ca o axă de comprimare (frontogeneză), iar cea orizontală ca o axă de dilatare (frontoliză).
(OMM C 2160)

003 **şip/**ship
vezi S 239 staţie meteo pe navă

004 **şip (ship) fix**
vezi S 246 staţie meteo pe o navă fixă

005 **şip (ship) mobil**
vezi S 248 staţie meteo pe o navă în marş

006 **şiruri de nori**
vezi D 148 drumuri de nori

007 **şiruri turbionare de nori**
vezi D 150 drumuri turbionare de nori

008 **ştiinţele atmosferei**
atmospheric sciences;
sciences atmosphériques;
atmosphärische Wissenschaften;
lékörtan/légköri tudományok;
атмосферные науки;
ciencias de la atmósfera;
ansamblul de discipline (meteorologie, climatologie, aerologie, fizica atmosferei înalte, aeronomie, etc.) care studiază proprietăţile, structura şi mişcarea întregii atmosfere terestre.
(OMM A 2970)

T

001 **tabel de difuzie a luminii**
light scattering table;
tableau de la diffusion de la lumière;
Lichtstreuungstabelle;
fény szóródási táblázata;
таблица светового рассеяния;
tabla de difusión de la luz;
tabel care indică în ce proporție este difuzată lumina incidentă de o particulă, în funcție de unghiul de incidență.
(OMM L 0600)

002 **tabelă aerologică**
aerological table;
table aérologique;
aerologische Tabelle;
aerológiai táblázat;
аэрологичуские таблицы;
tabla aerológica;
1. tabel ce conține rezultatele observațiilor aerologice sau ale prelucrărilor acestora;
2. tabelă folosită pentru compilarea observațiilor din sondajele verticale ale atmosferei.
(OMM A 0800)

003 **tabelă cu corecții barometrice**
barometric corrections table;
table de corrections barométriques;
barometrische Korrektionstabelle;
légnyomás-korrekciós táblázat;
таблица поправок к барометру;
tabla de correcciónes barómetricas;
tabelă sau grafic cu valori antecalculate ce uşurează corectarea erorilor instrumentale ale unui *barometru cu mercur*; în general,

corecțiile de acest tip sunt foarte mici şi, în mod normal, sunt incluse în tabela de reducere barometrică.
(OMM B 0440)

004 **tabelă de reducere barometrică**
vezi T 006 tabelă de reducerea presiunii

005 **tabelă lunară**
monthly record;
tableau mensuel;
Monatstabelle;
havi áttekintő táblázat;
месячная таблица наблюдений;
registro mensual/planilla ~, hoja ~;
imprimat în care se înscriu zilnic *observaţiile meteorolgice*, în ordinea efectuării lor, pentru obținerea unui rezumat lunar.
(OMM M 1990)

006 **tabelă pentru reducerea presiunii**
barometric reduction table;
table de réduction barométrique;
barometrische Reduktionstabelle/Barometerreduktionstabelle;
légnyomás-redukciós táblázat;
таблица приведения давления;
tabla de reducción barométrica;
tabelă pentru reducerea sau aducerea valorilor citite la un *barometru cu mercur* de la o staţie meteorologică oarecare, la valorile corespunzătoare condiţiilor de temperatură şi densitate standard şi, dacă este necesar, la un nivel standard de înălțime *(*de regulă la *nivelul mediu al mării).*
(OMM B 0470)

007 **tabele de cod (meteorologic)**
code table;
table de code;
Wetterbezeichungstabelle;
kód-táblázat;
кодовое таблица;

tabla de cifrado;

tabele folosite pentru cifrarea şi descifrarea mesajelor, care arată corespondența adoptată prin convenții internaționale dintre diferitele valori sau caracteristici ale diverselor *elemente meteorologice* şi literele sau cifrele de cod.
(OMM C 2130)

008 **tabele higrometrice**

vezi T 009 tabele psihrometrice

009 **tabele psihrometrice/**tabele higrometrice

psychrometric tables/hygrometric ~;
tables psychrométriques/~ hygrométriques;
Psychrometertafeln/psychrometrische Tafel, ~ Tabellen;
pszichrométer-táblázatok;
психрометрические таблицы/гигрометрические ~;
tablas psichrométricas/~ higrométricas;

tabele calculate cu ajutorul formulei psihrometrice şi folosite pentru determinarea sau obținerea presiunii vaporilor de apă, a umidității relative şi a punctului de rouă pe baza valorilor temperaturii termometrelor uscat şi umed.
(OMM H 1130, P 2030)

010 **taifun**

typhoon;
typhoon;
Taifun;
tájfun;
тайфун;
tifón;

denumire dată unui *ciclon tropical* în țările din partea occidentală a Pacificului de nord, caracterizat prin vânturi care se mențin constant la viteze maxime de 64 noduri sau mai mari, în apropierea centrului ciclonului respectiv. (vezi şi C 165 (f*) ciclon tropical)
(OMM T 1990)

011 **talveg**

trough/thalweg;

creux barométrique/thalweg;
Trog/Talweg, Tiefdruckrinne;
teknő/barometrikus ~, csatorna, légnyomásteknő ;
ложбина/тальвег;
vaguada;

arie sau zonă de formă alungită în care presiunea atmosferică este relativ scăzută, situată între doi anticicloni sau două dorsale.
(OMM T 0370, T1660)

012 **talveg de suprafață/**talveg la sol
surface trough;
creux barométrique;
Bodentrog;
talajfelszíni tekn;
приземная ложбина;
vaguada en la superficie;

zonă alungită în care valorile presiunii redusă la nivelul mării sunt relativ mai mici, valorile cele mai scăzute fiind situate de-a lungul unei linii care reprezintă axa talvegului.
(OMM S 3840)

013 **talveg dinamic/**talveg sub vânt
dynamic trough/lee ~;
creux dynamique;
dynamisch Trog;
dinamikus teknő/lee ~;
динамическая ложбина/подветренная ~;
vaguada dinámica/~ de sotavento;

talveg barometric format pe partea de sub vânt a unui lanț muntos situat ca o barieră aproape perpendiculară pe direcția vântului.
(OMM D 1580)

014 **talveg ecuatorial**
equatorial trough;
dépression équatoriale;
äquatoriale Tiefdruktrog/~ Tiefdrukrinne;
egyenlítői teknő/~ alacsonynyomású barázda;
экваториальная ложбина;

vaguada ecuatorial;

zona cu presiune relativ joasă situată între *anticiclonii subtropicali* din emisferele sudică şi nordică.
(OMM E 0860)

015 **talveg ionosferic**

ionospheric trough;
thalweg ionosphérique;
ionosphärische Trog/~ Thalweg;
ionoszferikus teknő;
провал ионосферы;
vaguada en la ionosfera;

centură îngustă cu concentraţii minime de electroni din *stratul* F_2 orientată de-a lungul ecuatorului magnetic; este cel mai bine marcată spre apusul Soarelui şi dispare după miezul nopţii locale.
(OMM I 0950)

016 **talveg în alizeele de est**

easterly trough;
thalweg/creux dans les alizés d'est;
Trog in Ostenpassatwind ;
keleti szelek övében fekvő teknő;
пассатная ложбина;
vaguada en los vientos del este;

talveg extins sau format în centura *alizeelor*, orientat în general perpendicular pe curent, care se deplasează de la est către vest.
(OMM E 0050)

017 **talveg în altitudine**

upper-air trough/upper-level ~;
thalweg d'altitude;
Hohetrog;
magasszinti teknő/magaslégköri ~;
ложбина в верхней атносфере/высотная ~;
vaguada en altos niveles/~ en altitud;

talveg de joasă presiune existent în atmosfera liberă; adeseori, acest termen se referă la talvegurile care sunt mai evidente sau mai bine conturate în atmosfera lieră decât în apropierea suprafeţei tereste.

(OMM U 0250, U 0320)

018 **talveg în vânturile de vest**

westerly trough ;
thalweg dans les vents généraux d'ouest/creux dans ~;
Troch in der Westwinde ;
nyugati szelek teknője;
ложбина в западном перенос;
vaguada en los vientos del oeste;

talveg în zona vânturilor de vest de la latitudinile mijlocii, care se deplasează în generalcătre est; de regulă, acesta se extinde până la niveluri înalte ale latitudinilor joase, unde predomină vânturile de est în straturile joase ale troposferei.
(OMM W 0720)

019 **talveg la sol**

vezi T 012 talveg de suprafață

020 **talveg musonic**

monsoon trough;
thalweg de la mousson;
Monsunischtrog;
monszunalis teknő
муссонная ложбина;
vaguada del monzón;

talveg care se formează pe subcontinentul indian în timpul musonului de vară;este localizat la aproximativ 500 km sudwest de Himalaia şi este orientat NV-SE.
(OMM M 1950)

021 **talveg sub vânt**

vezi T 013 talveg dinamic

022 **talvegul troposferei tropicale înalte – TUTT/THTT**

tropical upper-tropospheric truogh – TUTT;
thalweg de la haute troposphère tropicale – THTT;
Trog die Tropenhohetroposphäre - TTHT;
trópusi felsőtroposzférikus teknő – TUTT;

тропическая высотнотропосферная ложбина-ТВТЛ;
vaguada en la troposfera superior tropical – VTST;

talveg înclinat de dimensiuni macroscalare care se formează în troposfera înaltă la latitudini mijlocii şi joase peste cea mai mare parte a marilor oceane (în deosebi deasupra Oceanului Pacific de nord) în timpul verii.În emisfera nordică, acesta este orientat în general NNE-SSW şi poate conține una sau mai multe circulații ciclonice închise.
(OMM T 1590)

023 **tanc de evaporare**
vezi B 001 bac BPI.

024 **tefigramă**
tephigram;
tephigramm;
Tephyigramm;
tefigram;
тефиграмма;
tefigrama;

diagramă termodinamică ale cărei coordonate sunt temperatura şi logaritmul temperaturii potențiale.
(OMM T 0280)

025 **tehnică MOS**
vezi T 025 tehnică statistică pentru ieşirile modelelor – MOS

026 **tehnică statistică pentru ieşirile modelelor – MOS/**tehnică MOS
model output statistics (MOS) technique/Mos ~;
technique des statistiques des sorties de modèlles – SSM/technique MOS, technique SSM;
Statistischetechnik für Modellabfangen/MOS Technik;
modell által szolgáltattot statisztikán alapuló eljárás/MOS technika;
метод модели со статистическим выходом/метод МОС;
téchnica estadística para las salidas de modelos – MOS/técnica MOS;

metodă de prognoză bazată pe relaţiile statistice obţinute pe o perioadă lungă de timp dintre elementele meteorologice observate local şi parametrii de ieşire ai unui model de prevedere numerică; metoda ţine cont deasemenea de climatul local şi de abaterile (limitările) posibile ale modelului.
(OMM M 1670)

027 **tehnoclimatologie**
technoclimatology;
technoclimatologie/climatologie pour les activités techniques;
Technoklimatologie;
klíma hatása az iparra, kereskedelemre;
технoклиматология;
tecnoclimatología;
ramură a climatologiei care se ocupă cu studiul influenţei semnificative a climei asupra numeroaselor activităţi de comerţ şi industriale.
(OMM T 0070)

028 **telecomunicaţii**
telecommunication
télécomunications;
Fernmeldewesen/Fernmeldung;
telekommunikáció/távözlés;
электросвязь/[телесвязь];
telecomunicación;
orice transmisie, emisie sau recepţie de semne, semnale, înscrisuri, imagini, sunete sau informaţii de orice natură, prin fir, radio, optic sau alte sisteme electromagnetice.
(OMM T 0080)

029 **teledetecţie/**detectare la distanţă
remote sensing;
télédétection;
Fernerkundung;
távérzékelés;
дистанционные методы;
oservación de control remoto/teledetección;

procedeu sau metodă complementară de măsurare, colectare şi înregistrare de date de la distanță, ca de exemplu observațiile efectuate în atmosferă cu radarul şi sateliții artificiali (meteorologici).
(OMM R 1570)

030 **telefotometru**
telephotometer;
téléphotomètre;
Telephotometer;
távfénymérő;
телефотометр;
telefotómetro;
fotometreu care măsoară intensitatea luminii primită de la o sursă situată la distanță.
(OMM T 0120)

031 **telemeteorograf**
telemeteorograph;
télémétéorograph;
Telemeteorograph;
távmeteorográf;
телеметеорограф;
telemeteorógrafo;
orice instrument meteorologic, cum ar fi o radiosondă, al cărui aparat înrergistrător este la o distanță oarecare față de aparatul de măsură.
(OMM T 0090)

032 **telemeteorografie**
telemeteorography;
télémétéorographie;
Telemeteorographie;
telemeteorográfia (meteorológiai távmérő müszerek konstrukcióval és müködésével foglalkozó tudományág);
телеметеорография;
telemeteorografía;
ştiința proiectării, construcției şi exploatării diferitelor tipuri de meteorografe.

(OMM T 0100)

033 **telemeteorometrie**
telemeteorometry;
télémétéorométrie;
Telemeteometrie;
tavmérő;
телеметеорометрия;
telemeteorometría;
1. studiul măsurării elementelor meteorologice de la distnță;
2. măsurarea elementelor meteorologice de la distanță (de exemplu de pe un satelit,balon, avion,baliză sau stație automată).
(OMM T 0110)

034 **telesondaj**/sondaj la distanță
remote sounding;
télésondage/sondage à distance;
Telesondieren/Abstandsondieren;
дистанционное зондирование;
sondeo de control remoto;
folosirea echipamentului de *teledetecție* pentru observarea şi măsurarea caracteristicilor suprafeței terestre şi a diferitelor elemente atmosferice.
(OMM R 1580)

035 **temperatura acumulată**/suma temperaturii
accumulated temperature;
température accumulée;
Temperatursumme;
hőmérsékletösszeg/akkumulált hőmérséklet/ hőösszeg;
сумма(рная) температур(а);
temperatura acumulada;
suma abaterilor de temperatură (ca de exemplu media zilnică sau lunară) față de o temperatură de referință dintr'o perioadă determinată ; uneori aceasta este măsurată pe numărul de zile (sau ore), plecând de la o anumită dată, pe parcursul cărora temperatura a fost mai mare decât o valoare standard (normală) dată.
(OMM A 0240)

036 **temperatura adiabatic echivalentă**
vezi T 042 temperatura echivalentă.

037 **temperatura aerului**
air temperature;
température de l'air;
Lufttemperatur;
léghőmérséklet/levegőhőmérséklet;
температура воздуха;
temperatura del aire;
valoarea indicată de un termometru expus în aer liber însă protejat de radiația solară directă. La stațiile meteorologice terestre se măsoară în adăpostul meteorologic, la înălțimea de 2 metri.
(OMM A 1390)

038 **temperatura ambientală**
ambient temperature;
température ambiante;
umspülend Temperatur;
a környezet hőmérséklete;
окружающчая температура;
temperatura ambiente;
temperatura aerului în care este situat un obiect sau subiect.
(OMM A 1660)

039 **temperatrura barometrică medie**
vezi T 052 temperatura medie a coloanei de aer

040 **temperatura de referință a aeroportului/aerodromului**
aerodrome refernce temperature;
température de reference de l'aerodrome/aéroport
Flughafen Referenztemperatur/~ Behigungstemperatur;
a repülőtér vonatkozási hőmérséklete;
аэропорты относящиися температура;
temperatura de referencia del aeropuerto/aeródromo ;
temperatura de referință a unui aeroport reprezintă media lunară a temperaturilor maxime de pe aeroportul respectiv din luna cu

temperatura medie multianuală cea mai mare, calculată pentru o perioadă de mai mulți ani consecutivi (minim cinci ani).
(Reg. circulației aeriene...1994)

041 **temperatura echvalent potențială**
equivalent potential temperatura/potential equivalent ~;
température potentielle equivalente;
äquivalentpotentielle Temperatur;
ekvivalens potenciális hőmerseklet;
потенциальная эквивалентная температура;
temperatura potencial equivalente;
temperatura potențială corespunzătoare *temperaturii adiabatice echivalente* ; se determină cu formula: $\theta_E = T_{ae}(1000/p)^{0,286}$, unde θ_E este temperatura echivalent potențială, T_{ae} este temperatura adiabatică echivalentă şi *p* presiunea atmosferică exprimată în *hPa*.
(OMM E 0950)

042 **temperatura echivalentă**/~ adiabatic echivalentă, ~ izobar echivalentă
equivalent temperature/adiabatic equivalent temperature, izobaric ~ ;
température équivalente/adiabatique équivalente, ~ izobare équivalente;
äquivalent Temperatur/adiabatischer ~, isobare ~ ;
ekvivalens hőmérséklet/adiabatikus ~, izobárikus ~ ;
эквивалентная температура/адиабатическая ~ , изобарическая ~ ;
temperatura equivalente/~ adiabática equivalente, ~ isobarica equivalente;
(1) *temperatura adiabatic echivalentă*
adiabatic equivalent temperatur;
température adiabatique équivalente;
adiabatischäquivalent Temperatur;
adiabatikus ekvivalens hőmérséklet;
адиабати*ческая эквивалентна температура;*
temperatura adiabática equivalente;
temperatura la care ar putea ajunge o *particulă de aer* după o destindere adiabatică uscată până la saturație apoi, în continuare, o

destindere pseudoadiabatică până la condensarea întregului conținut de umiditate, urmată apoi de o comprimare adiabatică uscată până la presiunea inițială;

(2) *temperatura izobar echivalentă*
izobaric equivalent temperature;
température izobare équivalete;
isobaräquivalent Temperatur;
izobárikus ekvivalens hőmérséklet;
изобарическая эквивалентная температура;
temperatura isobárica equivalente;

temperatura la care ar putea ajunge o *particulă de aer* dacă toți vaporii de apă pe care îi conține s-ar condensa la presiune constantă şi *căldura latentă* eliberată ar fi folosită pentru încălzirea aerului respectiv.
(OMM A 0540, E 0970)

043 **temperatura efectivă**
effective temperature;
température effective;
effecktive Temperatur;
effektív hőmérséklet;
эффективная температура;
temperatura efectiva;

1. indice arbitrar determinat empiric, care reprezintă impresia fiziologică de cald sau frig percepută de corpul omenesc, în funcție de valorile combinate de temperatură, umiditate şi mişcarea aerului;
2. temperatura care se poate introduce în formula de distribuție Boltzman, pentru a descrie populațiile relative la două niveluri de energie care pot fi sau nu în echilibru termic.
(OMM E 0310)

044 **temperatura izobar echivalentă**
vezi T 042 temperatura echivalentă

045 **temperatura la suprafața solului**
temperature of soil surface;
température à la surface du sol;
Temperatur am Boden/Bodenbarflächentemperatur;

talajfelszín hőmérséklete;
температура на поверхности почвы/~ на почве;
temperatura de la superficie del suolo;

valoarea temperaturii măsurată cu un termometru al cărui rezervor este în contact direct cu suprafața solului.
(OMM T 0240)

046 **temperatura la vârful norului**
cloud top temperature;
température au sommet d'un nuage;
Temperatur der Wolkenobergränze;
felhőtető-hőmérséklet;
температура вершины облака;
temperatura de la cima de la nube;

temperatura *vârfului unui nor* sau a aerului de la nivelul acestuia.
(OMM C 1970)

047 **temperatura maximă**
maximum temperature;
température maximale;
Maximumtemperatur/Maximaltemperatur;
maximumhőmérséklet;
максимальная температура;
temperatura máxima;

valoarea cea mai mare de temperatură atinsă în cursul unui interval de timp, ca de exemplu o zi o lună, etc.
(OMM M 0300)

048 **temperatura maximă lunară**
monthly maximum temperature;
température maximale mensuelle;
Monatmaximumtemperatur/Monathöchsttemperatur;
a hőmérséklet havi maximuma;
месячный максимум температуры;
temperatura máxima mensual;

cea mai mare temperatură înregistrată în timpul unei luni calendaristice dintr'un an dat.
(OMM M 1970)

049 **temperatura maximă absolută lunară/anuală**
absolute monthly/yearly maximum temperature;
température maximale absolue mensuelle/annuélle;
monatlich/(all)jährlich Absolutmaximum der Temperatur;
a hőmérséklet havi/évi abszolút maximuma;
абсолютная месячный/годовой максимум температуры;
temperatura máxima absoluta mensual/anual;
cea mai mare temperatură observată într'o lună calendaristică sau într'un an dintr'o perioadă determinată (respectiv dintr'un număr determinat de ani consecutivi).
(OMM A 0060)

050 **temperatura maximă zilnică**
daily maximum temperature;
température maximale quotidienne;
Tagesmaximum der Lufttemperatur;
hőmérséklet napi maximuma;
суточная максимальная температура;
temperatura máxima diaria;
cea mai mare temperatură observată sau măsurată în cursul unui interval continuu de 24 ore, sau în cazul procedurilor sinoptice de 12 ore (maxima diurnă).
(OMM D 0010)

051 **temperatura maximă zilnică medie lunară/**media lunară a temperaturtilor maxime zilnice
vezi M 050 media temp.max.zilnice

052 **temperatura medie a coloanei de aer/**temperature barometrică medie
mean temperature of air column;
température moyenne de la colonne d'air/température barométrique moyenne;
Mitteltemperatur der Luftsäule;
légoszlop középhőmérséklete ;
средная барометрическая температура;
temperatura media de la columna de aire;

temperatură ipotetic uniformă din coloana de aer implicată în reducerea presiunii de la un nivel la altul folosită în calculul reducerii, care ar avea acelaşi efect ca distribuţia temperaturilor reale.
(OMM M 0420)

053 **temperatura medie zilnică**
mean daily temperature;
température moyenne quotidienne;
Tagesmitteltemperatur/mittlere Tagestemperatur;
hőmérséklet napi középértéke;
средняя суточная температура;
temperatura media diaria;
media temperaturilor observate în 24 ore la momente echidistante, în cursul unui interval continuu de 24 ore (normal, ziua medie solară, de la miezul nopţii pâna la miezul nopţii următor, în funcţie de ora fusului orar sau de ora solară medie a staţiei), ori o combinaţie de temperaturi observate la momente mai puţin numeroase, astfel stabilite încât să se abată cât mai puţin posibil de valoarea mediei definite mai sus.
(OMM M 0360)

054 **temperatura minimă**
minimum temperature;
température minimale;
Minimumtemperatur/ Minimaltemperatur;
minimumhőmérséklet;
милимальныая температура;
temperatura mínima;
cea mai mică valoare a temperaturii atinsă într'un interval determinat de timp la o staţie meteorologică.
(OMM M 1470)

055 **temperatura minimă absolută lunară/anuală**
absolute monthly/yearly minimum temperature;
température minimale absolue mensuelle/annuélle;
monatlich/(all)jährlich Absolutminimum der Temperatur;
hőmérséklet havi abszolút minimuma;
абсолютный месячный/годовый минимум температуры;

temperatura mínima absoluta mensual/anual;

cea mai mică temperatură observată într’o lună calendaristică sau într’un an dintr’o perioadă determinată, constituită dintr’un număr determinat de ani consecutivi.
(OMM A 0070)

056 **temperatura minimă lunară**

monthly minimum temperature;
température minimale mensuelle;
Monatminimumtemperatur;
hőmérséklet havi minimuma;
месячный минимум температуры;
temperatura mínima mensual;

cea mai coborâtă temperatură înregistrată în cursul unei luni calendaristice dintr’un an dat.
(OMM M 1980)

057 **temperatura minimă nocturnă**

nocturnal minimun temperature;
minimum de température nocturne;
Nachtminimum Temperatur;
éjszakai minimum hőmérséklet;
минимальная ночная температура;
temperatura mínima nocturna;

cea mai mică valoare a temperaturii înregistrată între apusul şi răsăritul Soarelui.
(OMM N 0490)

058 **temperatura minimă pe iarbă**

grass minimum temperature;
température minimale sur gazon;
Minimumtemperatur an der Grasfläche;
radiációs minimum fűfelszin fölött;
минимальная температура на поверхности травы;
temperatura mínima del césped;

temperatura minimă înregistrată de un termometru al cărui rezervor este în contact cu vârful firelor de iarbă tunse scurt (gazon tuns).
(OMM G 0630)

059 **temperatura minimă zilnică**
daily minimum temperature;
température minimale quotidienne;
Tagesminimum der Lufttemperatur;
hőmérséklet napi minimuma;
суточная минимальная температура;
temperatura mínima diaria;
cea mai mică temperatură observată sau măsurată într'un interval continuu de 24 ore, sau în cazul procedurilor sinoptice de 12 ore (minima din timpul nopții).
(OMM D 0020)

060 **temperatura minimă zilnică medie lunară**
vezi M 051 media temp.min.zilnice

061 **temperatura parțial potențială**
partial potential temperature;
température potentielle partielle;
partielle Potentielletemperatur;
parciális potenciálishőmérséklet;
парциальная потенциальная температура;
temperatura potencial parcial;
temperatura la care ar putea ajunge fracțiunea de "aer uscat" dintr'o particulă de aer umed, dacă ar fi adusă adiabatic la presiunea de 1000 hPa; se determină cu formula: $\theta_d = T(1000/p - e)^{R_d/c_p}$.
(OMM P 0150)

062 **temperatura potențială**
potential temperature;
température potentielle;
potentielle Temperatur;
potenciális hőmérséklet;
потенциальпая температура;
temperatura potencial;
temperatura (θ) pe care o capătă o particulă de aer dacă este adusă, printr'un proces adiabatic uscat, la o presiune de 1000 hPa; se calculează cu formula: $\theta + T(1000/p)^{R_d/c_p}$.
(OMM P 1280, Dmag P 114)

063 **temperatura pseudopotențială a termometrului umed**

wet-bulb pseudo-potential temperature/pseudo wet-bulb potential ~;

température pseudo-potentielle du thermomètre mouille;

feuchte pseudopotentielle Temperatur/Potentielletemperatur der feuchten Thermometer;

nedves pszeudopotenciális hőmerséklet/nedves potenciális ~, pszeudonedves ~ ~;

псевдопотенциальная смоченного термометра;

temperatura seudopotencial del termómetro de bulbo húmedo/~ ~ del bulbo húmedo;

temperatură fictivă la care ar ajunge o particulă de aer ridicată adiabatic până la nivelul de condensare, apoi coborâtă până la 1000 hPa printr'un proces adiabatic, particula respectivă fiind permanent alimentată cu cantitatea necesară de apă pentru a rămâne saturată în pofida evaporării.

(OMM P 1990, W 0770)

064 **temperatura punctului de rouă**

vezi P 346 punctul de rouă

065 **temperatura solului**

soil temperature ;

température du sol ;

Bodentemperatur/Erdbodentemperatur ;

talajhőmérséklet ;

температура почвы;

temperatura del suelo ;

temperatura măsurată la diferite adâncimi în sol.

(OMM S 1870)

066 **temperatura suprafeței apei, lacului, mării, râului**

surface temperature of water, lake, river, sea surface temperature;

température superficielle de l'eau/~ de la surface d'un lac, d'une rivière, de la mer;

Wasseroberflächentemperatur, Landsee ~, See ~, Fluß ~;

felszíni vízhőmérséklet/tó, folyó, tengerfelszín hőmérséklete;

температура поверхности воды/~ ~ озера, реки, моря;

temperatura de la superficie del aqua/~ ~ ~ ~ de un lago, un rio, el mar;

temperatura stratului superficial al unei mase de apă din natură (ocean sau mare, lac sau râu).
(OMM S 3830)

067 **temperatura termodinamică a punctului de îngheț** ***(***T_f***)***
thermodynamic frost-point temperature *(T_f)*;
température thermodynamique du point de gelée *(T_f)*;
Thermodynamiktemperatur der Gefrierpunkt *(T_f)*;
a fagypont termodinamikai hőmérséklete *(T_f)*;
термодинбмическая температура точки замерзания *(T_f)*;
temperatura termodinámica del punto de congelación *(T_f)*;
temperatura aerului umed la presiunea *p* şi un raport de amestec *r* la care aerul umed, saturat în raport cu gheața la presiunea dată, are un *raport de amestec de saturație* r_i egal cu raportul de amestec *r* dat.
(OMM T 0630)

068 **temperatura termodinamică a punctului de rouă**
vezi P 346 punctul de rouă

069 **temperatura termometrului înghețat**
vezi T 070 temperatura termodinamică a termometrului înghețat

070 **temperatura termodinamică a termometrului cu rezervorul acoperit de gheață/**temperatura termometrului înghețat
thermodynamic ice-bulb *(T_i)*/ ice-bulb temperature;
température thermodinamique du thermomètre recouvert de glace *(T_i)*/température du ~ ~ ~ ;
Thermodynamischtemperatur der Eiskugelthermometer *(T_i)*;
jég-gömbös termodinamikai hőmérséklet *(T_i) ;*
термодинамическая температура покрытого льдом термометра *(T_i)*/температура ~ ~ ~ ;
temperatura termodinámica del termómetro engelado *(T_i)*;
temperatura aerului umed la presiunea *p*, temperatura *T* şi cu un raport de amestec *r*, la care acesta devine saturat în raport cu gheața, ca urmare a evaporării adiabatice a apei pure din aerul respectiv la presiunea *p*.

(OMM I 0040, T 0640)

071 **temperatura termometrului umed**
wet-bulb temperature;
température du thermomètre mouillé;
Feuchttemperatur /Temperatur des feuchten Thermometer;
a nedves hőmerő hőmérséklete;
температура смоченного термометра;
temperatura del bulbo húmedo;
temperatura citită la un *termometru umed* expus la un curent de aer, însă protejat de radiația solară directă.
(OMM W 0780)

072 **temperatura termometrului uscat**
dry-bulb temperature;
température du thermomètre sec;
Temperatur des trockene Thermometers;
a száraz hőmerő hőmérséklet;
температура по сухому термометру;
temperatura del bulbo seco;
temperatura citită pe un termometru cu rezervor uscat, expus la aer şi adăpostit sau protejat de *radiația solară directă*, respectiv pe termometrul uscat al unui *psihrometru*.
(OMM D 1290)

073 **temperatură**
temperature;
température;
Temperatur;
hőmérséklet;
температура;
temperatura;
mărimea fizică ce caracterizează gradul mediu de agitație al moleculelor ce alcătuesc un corp fizic.
(OMM T 0150)

074 **temperatură absolută**
absolute temperature;

température absolue;
absolute Temperatur;
abszolút hőmérséklet;
абсолютная температура;
temperatura absoluta;

temperatură exprimată în grade ale scării absolute Kelvin.
(Dmet T 14)

075 **temperatură balistică**
ballistic temperature;
température ballistique;
ballistische Temperatur;
ballisztikus hőmérséklet;
баллистическая температура;
temperatura balística;

temperatură virtuală corectată cu o abatere fictivă a acesteia față de distribuția standard pe verticală; are aceeaşi valoare la toate înălțimile, fiind aleasă astfel încât influența ei asupra traiectoriei unui proiectil să fie egală cu influența abaterii reale definită pentru diferite înălțimi.
(Dmet T 16)

076 **temperatură critică**
critical temperature;
température critique;
kritische Temperatur;
kritikus hőmérséklet;
критическая температура;
temperatura critica ;

temperatură ce corespunde punctului critic al unui corp, definită de Mendeleev (1881) ca temperatura la care forțele de coeziune dintre moleculele unui lichid dispar şi aceasta se transformă în vapori, independent de presiune şi volumul specific; practic, aceasta corespunde temperaturii de fierbere, ca de exemplu în cazul apei 100^0C/$273,13^0$K sau al oxigenului -119^0C/$154,13^0$K.
(Dmet man)

077 **temperatură de condensare/**temperatură de condensare adiabatică

condensation temperature/adiabatic ~ ;
température de condensation adiabatique;
(adiabatische) Kondensationtemperature;
kondenzációs hőmérséklet/adiabatikus ~ ;
температура конденсации/адиабатическая ~ ;
temperatura de condensación/~ adiabática;

temperatura la care o mică particulă de aer umed devine saturată atunci când este supusă la o destindere adiabatică.
(OMM A 0500, C 1500)

078 **temperatură de condensare adiabatică**
vezi T 077 temperatură de condensare.

079 **temperatură de culoare**
colour temperature;
température de couleur;
Farbetemperatur;
színhőmérséklet;
цветовая температура;
temperatura de color/~ absoluta de un campo radiante;

estimarea temperaturii absolute (T) a unui corp radiant, obținută plecând de la lungimea de undă la care *luminanța energetică* a acestuia este maximă (λ_{max}) şi în consecință şi culoarea lui; din legea de deplasare a lui Wien rezultă: $\lambda_{max} T = 2898 \mu m K$, unde λ_{max} este în μm. Temperatura de culoare a unui *corp negru* radiant este identică cu temperatura lui absolută; pentru Soare ($\lambda_{max} = 0{,}474 \mu m$) temperatura de culoare este aproximativ 6100^0K.
(OMM C 2300)

080 **temperatură de fierbere**
vezi P 337 punct de fierbere.

081 **temperatură de luminanță**
vezi T 082 temperatură de strălucire.

082 **temperatură de strălucire**/~ de luminanță, ~ radiantă

radiance temperature/brightness ~ , luminance ~ ;
température de luminance;
Strahlungtemperatur;
sugárszási hőmérséklet/fényességy ~ , megvilágítottsági ~ ;
яркостная температура/температура излучения, радиационная температура;
temperatura de luminancia;

1. temperatura unui *corp negru* care radiază aceeaşi cantitate de energie pe unitatea de suprafață la lungimi de undă considerate ca fiind ale corpului respectiv;
2. temperatura aparentă a unui corp diferit de cel negru, măsurată cu un piranometru optic sau un radiometru.
(OMM R 0180)

083 **temperatură extremă**
extreme temperature;
température extreme;
Extremwerte der Temperatur/Extremaltemperature;
extrém hőmérsékletek;
экстремальная температура;
temperatura extrema;

valoarea cea mai mare sau cea mai mică a temperaturii, înregistrată sau observată într'un interval de timp determinat.
(OMM E 1390)

084 **temperatură radiantă**
vezi T 082 temperatură de strălucire.

085 **temperatură standard**
standard temperature;
température de référence;
Bezugstemperatur/Standard~ ;
standard hőmérséklet;
стандартная температура;
temperatura estandardizada;

temperatură aleasă arbitrar, folosită ca valoare de referință ca de exemplu 273 K (0^0) pentru punctul de îngheț al apei şi 15^0C pentru definirea căldurii specifice.

(OMM S 2640)

086 **temperatură virtuală**

virtual temperature;
température virtuelle;
virtuelle Temperatur;
virtuális hőmérséklet;
виртуальная температура;
temperatura virtual;

într'un sistem cu aer umed, temperatura aerului uscat ce are aceeaşi denssitate şi aceeaşi presiune ca aerul umed considerat; se determină prin relația: $T_v = (1+0{,}609r)$, în care *r* este raportul de amestec.
(OMM V 0370, D mag V 51)

087 **temporale**

temporales;
temporales;
Temporales;
temporales/helyi szél Közep-Amerikában
темпорали;
temporales;

sisteme meteorologice ciclonice ale regiunilor tropicale care afectează partea vestică a Americii Centrale şi care au originea în *zona de convergență intertropicală* a Pacificului. În general, acestea durează câteva zile, se deplasează lent şi sunt însoțite de ploi diluviene care produc inundații şi alunecări de teren în regiunile muntoase. Structura lor este diferită de cea a *uraganelor* prin prezența unui nucleu rece în troposfera mijlocie.
(OMM T 0260)

088 **tendința advectivă a presiunii**

vezi E 043 ecuația tendinței.

089 **tendința de persistență a vremii**

persistence tendency;
tendance à la persistance du temps;
Erhaltungstendenz;
megmaradási hajlam;

метеорологическая тенденция;
tendencia del tiempo a la persistencia;

tendința (limitată) ce o au condițiile meteorologice existente de a persista; aceasta este reflectată prin corelația pozitivă dintre valorile succesive ale majorității elementelor meteorologice când sunt aranjate în ordinea lor de apariție.
(OMM P 0440)

090 **tendința presiunii**
pressure tendency;
tendance de la pression;
Luftdrucktendenz;
légnyomásváltozás;
барическая тенденция;
tendencia de la presión;

natura şi amplitudinea variației presiunii la o stație meteorologică pe o perioadă de trei ore, sau de 24 ore în regiunile tropicale.
(OMM P 1690)

091 **tendința seculară a climei**
secular trend in climate;
variation séculaire du climat;
sekuläre Änderungtendenz das Klima;
éghajlat szekuláris változása/szekuláris éghajlati trend;
вековой тренд в климате/вековое измерение климата;
tendencia secular del clima;

schimbările survenite în valorile elementelor climatice observate pe o perioadă foarte lungă de timp, după ce au fost eliminate variațiile cu perioadă relativ mai scurtă.
(OMM S 0630)

092 **tendință climatică**
climatic trend;
tendance climatique;
klimatische Tendenz/~ Trend;
éghajlati trend;
климатический тренд;
tendencia climática;

schimbare climatică ce este caracterizată printr'o scădere sau o creştere regulată şi monotonă a valorilor medii dintr'o perioadă considerată de înregistrări; procesul nu se limitează numai la o schimbare liniară în timp, ci este caracterizat şi printr'un singur maxim şi un singur minim, la începutul şi sfârşitul perioadei respective.
(OMM C 1150)

093 **tensiunea de forfecare**
vezi F 080 forța de forfecare

094 **tensiunea de forfecare prin turbulență**
vezi T 095 tensiunea Reynolds

095 **tensiunea Reynolds/**tensiunea de forfecare prin turbulență
Reynolds stress/eddy shearing ~, turbulent shear ~;
tension de Reynolds;
Reynoldstension/Querspannung durch Turbulenz;
Reynolds feszültség/örvényes nyírási ~, turbulens nyírási ~;
напряжение Рейнольдса/~ вихрево сдвига, ~ турбулентного сдвига;
tensión de Reynolds/~ de cisalladura por turbulencia;
într'un plan dat, tensiunea tangențială (forța pe unitatea de suprafață) responsabilă pentru transferul cantității de mişcare dintr'un fluid turbulent este egală cu media în timp a densității fluidului într'un punct dat, multiplicată prin produsul celor două componente corespunzătoare *vitezei turbulente.*
(OMM E 0200, T 1750)

096 **tensiunea vântului**
vezi F 097 frecarea vântului.

097 **tensiunea (sau presiunea) vaporilor saturanți în fază pură în raport cu apa (e_w)**
saturation vapour pressure in the pure phase with respect to water (e_w);
tension de vapeur saturante dans la phase pure par rapport à l'eau (e_w);
Sättigerwasserdampfdruck im Reinephase im Vergleiche zu

Wasser (e_w);

tiszta állapotban a vízre vonatkozó telítési páranyomás (e_w);

упругость насыщения водяного пара в чистой фазе по отношению к воде (e_w);

tensión (o presión) de saturacion del vapor de agua en la fase pura con respecto al agua *(e_w)*;

presiunea (sau tensiunea) vaporilor de apă pură în stare de echilibru cu o suprafață plană de apă, la aceeaşi temperatură şi presiune.
(OMM S 0300)

098 **tensiunea (sau presiunea) vaporilor saturanți în faza pură în raport cu gheața (e_i)**

saturation vapour pressure in the pure phase with respect to ice (e_i);

tension de vapeur saturante dans la phase pure par rapport à la glace (e_i);

Sättigerwasserdampfdruck im Reinephase im Vergleiche zu Eis (e_i);

tiszta állapotban a jégre vonatkozótelítési páranyomás (e_i);

упругость насыщения в чистой фазе по отношению ко льду (e_i);

tensión (o presión) de saturación del vapor de agua en la fase pura con respecto al hielo (e_i);

presiunea (sau tensiunea) vaporilor de apă pură în stare de echilibru cu o suprafață plană de gheață, la aceeaşi temperatură şi presiune.
(OMM S 0290)

099 **tensiunea (sau presiunea) de saturație a vaporilor din aerul umed în raport cu apa (e'_w)**

saturation vapour pression of moist air with respect to water (e'_w);

tension de vapeur saturante de l'air humide par rapport à l'eau (e'_w) ;

Sättigerwasserdampfdruck die feuchte Luft im Vergleiche zu Wasser (e'_w);

nedves levegő vízre vonatkozó telítési páranyomása (e'_w);

упругость насыщения водяного пара дня влажного воздуха по отношению к воде (e'_w);

tensión (o presión) de saturación del vapor de agua del aire húmedo con respecto al agua (e'_w);

1. produsul *titrului molar al vaporilor saturanți de apă* în raport cu apa *(N_{vw})* şi presiunea *(p)* a aerului umed, la o presiune şi temperatură date: $e'_w = N_{vw}p = pr_w/(r_w+0{,}621\ 97)$;

2. valoarea maximă posibilă a presiunii parțiale a vaporilor de apă dintr'un eşantion de aer la o temperatură şi presiune date.

(OMM S 0320)

100 **tensiunea (sau presiunea) de saturație a vaporilor din aerul umed în raport cu gheața *(e'_i)***

saturation vapour pressure of moist air with respect to ice *(e'_i)*;

tension de vapeur saturante de l'air humide par rapport à la glace *(e'_i)*;

Sättigerwasserdampfdruck die feuchte Luft im Vergleiche zu Eis *(e'_i)*;

nedves levegő jégre vonatkozó telítési páranyomása *(e'_i)*;

упругость насыщения водяного пара дня влажного воздуха по отношению по лыду *(e'_i)*;

tensión (o presión) del vapor de agua del aire húmedo con respecto al hielo *(e'_i)*;

produsul dintre *fracția molară (titrul molar) al vaporilor de apă saturanți* în raport cu gheața *(N_{vi})* şi presiunea *(p)* a aerului umed, la o presiune şi o temperatură date: $e'_i = N_{vi}p = pr_i/(r_i+0{,}621\ 97)$.

(OMM S 0310)

101 **tensiunea umidității solului**

soil moisture tension;

force de succion du sol;

Bodenfeuchtigkeittension;

talajnedvesség feszültség ;

сосушая сила почвы;

tensión de humedad del suelo;

tensiunea echivalentă forței de sucțiune care s'ar exercita pe coloana de apă dintr'un puț poros deschis, pentru ca apa din acesta să fie în echilibru hidrostatic cu apa din solul învecinat.

(OMM S 1860)

102 **tensiunea vaporilor de apă *(e`)***
vezi P 228 presiunea vaporilor

103 **tensiune**
stress;
tension;
Tension;
feszültség;
касательное напряжение;
tensión;
în meteorologia dinamică, forța superficială măsurată pe unitatea de suprafață, ca de exemplu forța datorată transportului de moment prin mişcările turbulente dintr'un fluid. Astfel, tensiunea datorată transportului vertical de moment *x* este dată de relația: $\tau_{zx} = -\overline{\rho u'w'}$, unde ρ este densitatea fluidului, *u'* şi *w'* reprezintă vitezele turbulente, iar bara superioară indică o mediere în timp.
(OMM S 3110)

104 **teodolit**
theodolite;
théodolite;
Teodolit;
teodolit;
теодолит;
teodolito;
instrument optic de observare a direcției de deplasare sau a traiectoriei unui obiect în spațiu prin determinarea simultană a azimutului şi înălțimii lui aparente.
(OMM T 0410)

105 **teodolit înregistrător**
recording theodolite;
théodolite enregistreur;
Registriertheodolite;
nyomtató teodolit/regisztráló ~;
самопишущий теодолит;
teodolito registrator;

teodolit ale cărui indicații sunt înregistrate mecanic sau fotografic. (OMM R 1150)

106 **teorema circulației (a lui Bjerknes)**
circulation theorem (of Bjerknes)/Bjerknes circulation theorem;
théorème de la circulation (de Bjerknes);
Bjerknessches Zirkulationstheorem/Zirkulationsszatz, Zirkulationstheorem nach Bjerknes;
Bjerknes-féle cirkulációs tétel;
теорема о циркуняция (Бъеркнеса)/темрема циркуняций Бъеркнеса;
teorema de la circulación (de Bjerknes);
într'o mişcare în raport cu Pământul, viteza de variație a circulației (dC/dt) de-a lungul unei curbe închise, constituită din aceleaşi particule de fluid, este egală cu numărul de solenoizi izobari-izosteri (N) închişi de curba respectivă minus produsul dublului vitezei unghiulare de rotație terestră (Ω) cu rata de variație a ariei $(d\Sigma/dt)$, definită prin proiecția curbei pe planul ecuatorial, conform relației: $dC/dt = N - 2\Omega d\Sigma/dt$.
(OMM C 0640)

107 **teoria barierei**
barrier theory (of cyclones);
théorie de la barrière;
Theorie der Lee-Zyklogenese;
ciklogenézis akadályelmélete;
заслонная теория циклогенеза;
teoria de la barrera;
teorie a *ciclogenezei* conform căreia o invazie de aer polar în zona vânturilor dominante de vest acționează ca o barieră asupra acestora şi produce o *depresiune* pe partea anterioară a invaziei reci respective, situată „sub „ vântul de vest, adică la est de masa rece care înaintează. (OMM B 0590)

108 **teoria Bergeron-Findeisen/**teoria cristalului de gheață, procesul Wegener-Bergeron

Bergeron-Findeisen theory/ice-crystal ~, Wegener-Bergeron process;

théorie de Bergeron-Findeisen/~ du cristal de glace, processus Wegener-Bergeron;

Bergeron-Findeisensche Theorie/Eiskrystall ~, Wegener-Bergeron Prozeß;

Bergeron-Findeisen-féle elmélet/jégkristályelmélet, Wegener-Bergeron folyamat;

теория Бержерона-Финдайзен/~ ледная кристалов, процесс Вегенера-Бержерона;

teoría de Bergeron-Findeisen/~ de los cristalos de hielo, proceso de Wegener-Bergeron;

explicare teoretică a procesului de formare a particulelor de precipitații care pot apare într'un *nor mixt* (compus din cristale de gheață şi picături de apă); această teorie se bazează pe faptul că presiunea de saturație a vaporilor de apă în raport cu gheața este mai mică decât presiunea vaporilor saturanți în raport cu apa lichidă suprarăcită la aceeaşi temperatură; dacă ambele tipuri de particule sunt prezente şi conținutul de apă este suficient de mare, cristalele de gheață cresc prin *condensare solidă* pe seama picăturilor de apă, care pierd din masa lor prin evaporare; atunci când cristalele de gheață devin suficient de grele ele încep să cadă sub formă de ninsoare.
(OMM B 0680)

109 **teoria ciclogenezei prin divergență**

divergence theory of cyclogenesis;

théorie de la cyclogénèse par divergence;

Divergenztheorie der Zyklogenese;

ciklogenézis divergencia elmélete;

дивергентная теория циклогенеза;

teoría de la ciclogénesis por divergencia;

teoria formării *depresiunilor* sau *anticiclonilor* la nivelurile joase din troposferă, ca o consecință a *difluenței* sau *confluenței* izobarelor de la nivelurile mai înalte.
(OMM D 0880)

110 **teoria convectivă a ciclogenezei**

convective theory of cyclogenesis;

théorie convective de la cyclogénèse;
Konvektionstheorie der Zyklonenbildung/Konvektive Zyklonentheorie;
ciklogenézis konvekciós elmélete;
конвективная теория циклонообразования;
teoría convectiva de la ciclogénesis;
teorie a formării unei *depresiuni* prin ascendența convectivă a aerului încălzit la sol într'un interval suficient de timp şi cu intensitatea necesară pentru ca aerul afluent de la suprafața terestră să capete o rotire ciclonică apreciabilă, conform teoriei circulației.
(OMM C 3030)

111 **teoria cristalului de gheață**
vezi T 108 teoria Bergeron-Findeisen.

112 **teoria ecuației**
vezi R 156 relația Z-R

113 **teoria frontologică**
frontal theory;
théorie frontologique;
Frontaltheorie;
front elmélet;
фронтальная теория;
teoria frontológica;
teorie referitoare la formarea şi evoluția *maselor de aer* şi ale *fronturilor atmosferice* care le separă pe parcursul deplasării lor dintr'o regiune în alta, precum şi la formarea şi dezvoltarea ciclonilor extratropicali în relație cu acestea.
(OMM F 1390)

114 **teoria frontului polar**
polar front theory;
théorie du front polaire;
Polarfrontetheorie;
polárfrontelmélet;
теория полярного фронта;
teoria del frente polar;

teorie elaborată de şcoala din Bergen în 1918, care descrie formarea şi evoluția depresiunilor extratropicale ca rezultat al interacțiunii maselor de aer polar şi tropical şi ale caracteristicilor suprafeței de discontinuitate care le separă.
(OMM P 1040)

115 **teoria ondulatorie a ciclogenezei**
wave theory of cyclogenesis;
théorie ondulatoire de la cyclogénèse;
Wellentheorie der Zyklogenese;
a ciklogenézis hullámélete;
волновая теория циклообразования;
teoria ondulatoria de la ciclogenesis;
teorie referitoare la formarea depresiunilor bazată pe apariția de ondulații (unde) pe un front, de regulă pe frontul polar.
(OMM W 0390)

116 **teoria rezonanței**
resonance theory;
théorie de la résonance;
Resonanzstheorie;
rezonancia elmélet;
теория резонанса;
teoría de la resonancia;
teorie care explică amplitudinea relativ mare a componentei solare semidiurne a mareei atmosferice print'un fenomen de rezonanță a unei oscilații atmosferice naturale cu aceeaşi perioadă (Kelvin, 1885).
(OMM R 1620)

117 **teoria ruperii picăturilor**
breacking-drop theory;
théorie de la rupture des gouttes;
Tropfenambruchtheorie;
légelectronos töltések elkülönülésének elmélete;
баллоэлектрическая теория;
teoría de la partición de las gotas;
teorie conform căreia separarea sarcinilor electrice într'un nor orajos este datorată *efectului Lenard* din norul respectiv, ceea ce înseamnă că

separarea sarcinilor electrice este legată de ruperea aerodinamică a picăturilor de apă.
(OMM B 1150)

118 **teoria similarității în turbulență**
similarity theory of turbulence;
théorie de la similitude en turbulence;
Gleichartigkeittheorie in Turbulenz;
turbulencia hasonlósági elmélete;
теориа подобия турбулентности;
teoria de similidad de la turbulencia;
în analiza *turbulenței*, folosirea comportamentelor corespunzătoare din sistemele care au similitudini geometrice, climatice sau dinamice. Corespondența geometrică poate fi exprimată prin raporturi sau numere adimensionale, aşa cum este *numărul Reynolds.*
(OMM S 1110)

119 **termică**
thermal;
thermique;
Termik/Termikaufwind;
termik;
термик;
térmica;
curent ascendent sau ascendență produsă local peste o suprafață mai caldă decât zonele înconjurătoare; este folosit de piloții planorişti în "zborul la termică" pentru urcare sau revenire la un nivel de zbor mai înalt.
(OMM T 0430)

120 **termistor**
thermistor;
thermistance/thermistor;
Thermistor;
termisztor;
термистор;
termistor;

1. dispozitiv electronic a cărui rezistență scade într'o manieră semnificativă şi monotonă atunci când creşte temperatura. (OMM T 0560)
2. semiconductor a cărui rezistență variază puternic cu temperatura. (Dex)
3. semiconductor a cărui rezistență variază între anumite limite după o lege exponențială cu temperatura; este folosit ca termometru cu rezistență de mare sensibilitate (până la $0{,}0005^{0}$C).
(Dfiz)

121 **termoanemometru**
vezi A 204 anemometru cu fir cald

122 **termociclogeneză**
thermocyclogenesis;
thermocyclogénèse;
Thermozyklogenese;
termociklogenézis;
термоциклогенез;
termociclogénesis;
teorie a *ciclogenezei* enunțată de Stüwe, în care perturbația este generată în stratosferă şi apoi este reflectată în dezvoltarea unei perturbații în troposfera joasă.
(OMM T 0600)

123 **termocuplu**
vezi T 154 termometru termoelectric.

124 **termodinamica atmosferei**
atmospheric thermodynamics;
thermodynamique atmosphérique/thermodynamique de l'atmosphère;
atmosphärische Thermodynamik;
légkör termodinamikája;
термодинамика атмосферы;
termodinámica de la atmosfera;
ramură a fizicii atmosferei care se ocupă cu studiul ansamblului de relații dintre căldură şi celelalte forme de energie, în special energia

potențială şi cinetică, ce intervin în procesele atmosferice; dintre acestea, transformările de fază sunt cele mai importante.
(OMM A 2990)

125 **termodinamică**
thermodynamics;
thermodynamique;
Thermodynamik;
termodinamika;
термодинамика;
termodinámica;
ramură a fizicii care studiază căldura ca pe o formă de energie şi, în particular, legile care guvernează procesele ce implică schimburi de căldură şi conservarea energiei.
(OMM T 0650)

126 **termograf**
thermograph;
thermographe/thermomètre enregistreur;
Thermograph;
hőmersékletíró/termográf;
термограф;
termógrafo;
teremometru dotat cu un dispozitiv care înregistrează continuu valoarea temperaturii; în funcție de mersul sistemului de înregistrare, termograful poate fi zilnic, săptămânal sau lunar.
(OMM T 0680)

127 **termogramă**
thermogram;
thermogramme;
Thermogramm;
termogram;
термограмма;
termograma;
înregistrare realizată pe o diagramă de un *termograf* într'un interval de timp determinat; în funcție de acesta, termograma poate fi zilnică, săptămânală sau lunară.

(OMM T 0670)

128 **termohigrograf**/higrotermograf
thermohygrograph/hygrothermograph ;
thermohygrographe/hygrothermographe ;
Thermohygrograph/Hygrothermograph ;
termohigrográf ;
термогигрограф/гигротермограф;
termohigrógrafo/higrotermógrafo;
instrument combinat format dintr'un ansamblu *termograf-higrograf*, folosit pentru înregistrarea simultană şi continuă a temperaturii şi umidității aerului pe aceeaşi diagramă.
(OMM H 1200, T 0700)

129 **termohigrogramă**/higrotermogramă
thermohygrogram/hygrothermogram ;
thermohygrogramme/hygrothermogramme ;
Thermohygrogramm/Hygrothermogramm ;
termohigrogram;
термогигрограмма/гигротермограмма;
termohigrograma/higrotermograma;
diagramă înregistrată de un termohigrograf sau higrotermograf.
(OMM H 1190, T 0690)

130 **termohigrometru** /higrotermometru
thermohygrometer;
thermohygromètre;
Termohygrometer;
termohigrométer;
термохигрометр;
termohigrómetro;
instrument combinat care măsoară simultan temperatura şi umiditatea atmosferică.
(OMM T 0710)

131 **termohigroscop**
vezi H 076

132 **termometru**
thermometer;
thermomètre;
Thermometer;
hőmérő;
термометр;
termómetro;
instrument pentru măsurarea temperaturii; senzorul sau corpul termometric cel mai folosit este mercurul, iar pentru temperaturi foarte scăzute, sub punctul de solidificare al mercurului, este alcoolul. Pe lângă acestea mai sunt folosite şi combinații de tip bimetal, tub Bourdon, termocupluri, senzori electronici, termistori.
(OMM T 0720, D met 56)

133 **termometru acustic**
acoustic thermometer;
thermomètre acoustique;
akustische thermometer;
akusztikus hőmérő;
акустический термометр;
termómetro acústico;
termometru al cărui principiu de funcţionare se bazează pe variațiile vitezei locale de propagare a sunetului datorate schimbărilor de temperatură.
(OMM A 0350)

134 **termometru alipit**
attached thermometer;
thermomètre attaché;
Beithermometer/attachiert Thermometer, angeklebt ~;
barométer hőmérő;
термометр-атташе;
termómetro unido;
termometru fixat pe un instrument, ca de exemplu pe tubul unui barometru cu mercur, pentru a determina temperatura la care funcționează acesta.
(OMM A 3040)

135 **termometru bimetalic**
bimetalic thermometer;
thermomètre à bilame;
Bimetallthermometer;
bimetall hőmérő;
биметалический термометр;
termómetro bimetálico;
termometru al cărui senzor sau corp termometric este constituit din două lame metalice care au coeficientul de dilatare diferit, sudate între ele; curbarea acestui ansamblu, datorată variației temperaturii, este folosită ca măsură a acesteia; pentru evitarea elementelor compensatorii de construcție, se folosesc lame metalice cu coeficient de dilatare aproximativ liniar în domeniul valorilor termice ale scării de măsurare. (OMM B 0760)

136 **termometru cu alcool**
alcohol thermometer;
thermomètre à alcool;
Alkoholthermometer;
alkoholos hőmérő;
спиртовый термометр;
termómetro de alcohol;
termometru de sticlă, care conține alcool ca senzor sau corp termometric, folosit pentru măsurarea temperaturilor intens negative, sub punctul de solidificare al mercurului (-33^0C) până la temperatura de solidificare a alcoolului, respectiv -130^0.
(OMM A 1450)

137 **termometru cu aspirație/**termometru ventilat
aspirated thermometer/ventilated ~ ;
thermomètre à aspiration/~ ventilé;
Aspirationsthermometer;
széllőztettet hőmérő;
аспирационный термометр;
aspirotermómetro/termómetro ventilado;
instrument pentru măsurarea temperaturii aerului, care foloseşte o protecție specială contra radiației solare directe şi un sistem de ventilație forțată a rezervorului termometric, care suplinesc adăpostul

meteorologic clasic; de regulă intră în componența unui psichrometru cu aspirație.
(OMM A 2590, V 0200)

138 **termometru cu gaz**
gas thermometer;
thermomètre à gaz;
Gasthermometer;
gázhőmérő;
газовый термометр;
termómetro de gas;
termometru al cărui principiu de funcționare este bazat pe variațiile de presiune sau de volum ale unui gaz în funcție de temperatură.
(OMM G 0100)

139 **termometru cu lichid**
liquid thermometer;
thermomètre à liquide;
Flüssigkeitsthermometer;
folyadékos hőmérő;
жидкостный термометр;
termómetro de liquido;
termometru al cărui principiu de funcționare se bazează pe determinarea diferenței dintre dilatarea unui lichid (corp termometric lichid) şi cea a rezervorului care-l conține pentru măsurarea temperaturii; cele mai utilizate lichide termometrice sunt alcoolul etilic, toluenul, kerosenul (petrolul lampant) şi mercurul.
(OMM L 0710)

140 **termometru cu mercur**
mercury thermometer;
thermomètre à mercure;
Quecksilberthermometer;
higanyhőmérő;
ртутный термометр;
termómetro de mercurio;
termometru cu lichid în care lichidul termometric este mercurul cu puntul de solidificare (înghețare) la – 38,8^{0}C.

(OMM M 0600)

141 **termometru cu rezervor negru**
black-bulb thermometer;
thermomètre à boule noire;
Schwarzkugelthermometer;
fekete-gömbös hőmérő;
термометры с зачерненным резервоаром;
termómetro de bulbo negro;
termometru al cărui rezervor este îmbrăcat într'o cămaşe de sticlă neagră sau este acoperit cu negru de fum pentru a putea să funcţioneze aproximativ ca un "corp negru absolut"; plasat într'un balon de sticlă, transparent şi vidat, este folosit uneori pentru măsurarea radiaţiei solare incidente.
(OMM B 0880)

142 **termometru cu rezervor umed**
wet-bulb globe thermometer;
thermomètre globe mouillé;
feuchtes Kugelthermometer;
nedves gömbös hőmérő;
смоченный термометр;
termómetro de bulbo húmedo;
termometru al cărui rezervor este închis într'un glob de sticlă înnegrit acoperit cu un tifon umezit.
(OMM W 0760)

143 **termometru cu rezistenţă**
resistance thermometer;
thérmomètre à résistance;
Widerstandsthermometer;
ellenállás-hőmérő;
термометр сопротивления;
termómetro de resistencia;
termometru care foloseşte ca element sensibil o rezistenţă electrică a cărei valoare este o funcţie de temperatură, precis cunoscută.
(OMM R 1600)

144 **termometru cu termistor**
thermistor thermometer;
thermomètre à thermistance;
Heißleiterthermometer/Thermistorthermometer;
termisztorhőmérő;
термисторный термометр/термометр с термистором;
termómetro de termistor;
termometru al cărui element sensibil este un termistor.
(OMM T 0580)

145 **termometru de maximă**
maximum thermometer;
thermomètre à maximum;
Maximumthermometer;
maximumhőmérő;
максимальный термометр;
termómetro de máxima;
termometru folosit pentru determinarea/măsurarea celei mai mari temperaturi atinsă într'un interval determinat de timp, ca de exemplu o zi.
(OMM M 0310)

146 **termometru de minimă**
minimum thermometer;
thermomètre à minimum;
Minimumthermometer;
minimumhőmérő;
минимальный термометр;
termómetro de mínima;
termometru folosit pentru măsurarea celei mai scăzute temperaturi atinsă într'un interval determinat sau specificat de timp.
(OMM M 1480)

147 **termometru de radiație**
radiation thermometer;
thermomètre à rayonnement;
Strahlungsthermometer;
sugárzáshőmérő;

радиационный термометр;
termómetro de radiación;

instrument care măsoară radiația emisă de o sursă într'o bandă cu o anumită lungime de undă dată şi care indică fluxul respectiv de radiație sub formă de valori de temperatură echivalentă a *corpului negru.*
(OMM R 0400)

148 **termometru de radiație îmbarcat**
airborne radiation thermometer;
thermomètre à rayonnement embarqué;
verladenung Strahlungsthermometer;
légi úton szállított sugárzási hőmérő;
бортовой радиационный термометр;
termómetro de radiación embarcado;

instrument instalat pe un satelit sau avion (aeropurtat), care măsoară radiația captată în banda 7,5 – 13 μm, folosit în principal pentru determinarea temperaturii la suprafața apei.
(OMM A 1080)

149 **termometru electric**
electrical thermometer;
thermomètre électrique;
elektrische Thermometer;
elektromos hőmérő;
электрический термометр;
termómetro eléctrico;

termometru al cărui element sensibil (senzor) are proprietăți electrice care sunt o funcție de temperatură, ca de exemplu o termorezistență.
(OMM E 0390)

150 **termometru electronic**
electronic thermometer;
thermomètre électronique;
electronische Thermometer;
elektronikus hőmérő;
электронный термометр;
termómetro electrónico;

termometru dotat cu un element sensibil (senzor), de regulă un termistor, care este plasat pe sau în imediata apropierea obiectivului a cărui temperatură trebuie măsurată.
(OMM E 0470)

151 **termometru ordinar**
ordinary thermometer;
thermomètre ordinaire;
Ordinärthermometer/Stationsthermometer;
szokásos hőmérő/állomás ~;
срочный термометр;
termómetro ordinario;
denumire dată termometrelor din dotarea staţiilor meteorologice (de regulă cu mercur) folosite pentru măsurarea temperaturii aerului şi a suprafeţei solului, pentru a le deosebi de celelalte tipuri de termometre care indică temperaturi extreme dintr'o perioadă determinată de timp sau au alte utilizări (termometru alipit, de adâncime, etc.).
(Dmet T 67)

152 **termometru praştie**
sling thermometer;
thermomètre fronde;
Schleuderthermometer;
parittyás hőmérő;
термометр-пращ;
termómetro de honda;
termometru legat la capătul unei sfori, al unui lănţişor sau fixat într'un cadru rotativ uşor, pe care observatorul îl învârte ca pe o praştie pentru a-i asigura o ventilare bună a elementului sensibil.
(OMM S 1340)

153 **termometru Six (şi Belani)**
Six's thermometer;
thermomètre Six;
Sixthermometer/Maximum-Minimum-Thermometer;
maximum-minimum-hőmérő/Six-hőmérő;
термометр Сикса/максимально-минимальныйтермометр;
termómetro de Six;

termometru care indică simultan temperaturile maximă şi minimă atinse într'un interval determinat de timp, inclusiv temperatura actuală ale aerului; în literatura de specialitate mai veche este descris şi sub denumirea de "termometrul Six şi Belani".
(OMM S 1239)

154 **termometru termoelectric/**termocuplu
thermocouple/thermoelectric thermometer;
thermocouple/thermomètre thermo-électrique;
Thermoelement;
termoelektromos hőmérő/termoelem;
термопара;
termopar;
dispozitiv pentru măsurarea temperaturii, care foloseşte efectul termoelectric, ca de exemplu cel care are loc atunci când doi conductori diferiți sunt uniți la capete; în asemenea cazuri se produce o tensiune proporțională cu diferența de temperatură dintre conexiuni. În practică, una dintre conexiuni (cea de referință) este menținută la o temperatură constantă cunoscută.
(OMM T 0590)

155 **termometru umed**
wet-bulb thermometer;
thermomètre mouille;
feuchtes Thermometer/befeuchtes ~, Naßthermometer;
nedves hőmérő;
смоченный термометр;
termómetro húmedo;
unul din cele două termometre dintr'un psihrometru al cărui rezervor este învelit într'un tifon umezit sau acoperit de o peliculă de gheață pură. (OMM W 0790)

156 **termometru uscat**
dry-bulb thermometer;
thermomètre sec;
trockenes Thermometer/Trockenthermometer;
száraz hőmérő;
сухой термометр;
termómetro seco;

termometru al cărui rezervor este nud (neînvelit în tifon) şi care indică temperatura aerului; de regulă, acest termen desemnează termometrul care intră în construcţia sau componenţa unui *psihrometru* alături de *termometrul umezit.*
(OMM D 1300)

157 **termometru ventilat**
vezi T 137 termometru cu aspirație.

158 **termopauza**
thermopause;
thermopause;
Thermopause;
termopauza;
термопауза;
termopausa;
strat care marchează limita superioară a *termosferei*, situat la o altitudine de aproximativ 400 km.
(OMM T 0750)

159 **termosfera**
thermosphere;
thermosphère;
Thermosphäre;
termoszfera;
термосфера;
termosfera;
strat atmosferic situat deasupra *mezopauzei*, în care temperatura creşte în general cu altitudinea.
(OMM T 0760)

160 **tetagramă**
thetagram;
thétagramme;
Thetagramm;
thetagram;
тетаграмма;
tetagrama;

diagramă aerologică ale cărei coordonate sunt *temperatura echivalent potenţială* (sau *pseudo-potenţială)* şi presiunea; nu este o diagramă energetică.
(OMM T 0790)

161 **tetroon**
vezi B 014 balon tetraedric.

162 **THTT**
vezi T 022 talvegul troposferei tropicale înalte

163 **timp semnificativ**
significant weather;
temps significatif;
bedeutungsvoll Wetter;
szignifikáns időjárás;
особые явления погоды;
tiempo significativo;
în *meteorologia aeronautică*, termen care se referă la apariţia sau la posibilitatea de producere efectivă sau probabilă a fenomenelor meteorologice pe o rută specificată, care pot afecta securitea aeronavelor în zbor.
(OMM S 1080)

164 **timpul de răspuns/**inerţie
response time;
temps de réponse;
Anzeigeverzögerung/Trägheit;
időválasz/inercia;
инерционность;
tiempo de respuesta;
timpul necesar unui instrument sau dispozitiv pentru a înregistra o anumită parte din oricare treaptă de variaţie a unei mărimi măsurate.
(OMM R 1630)

165 **timpul de răspuns “e”**
e-folding time;
temps de réponse - e;

e-Answortzeit;
az oszcilláció amplitúdójának e-szeres megváltozásához szükséges idő;
время реакции - e;
tiempo de repuesta e;
timpul necesar pentru ca amplitudinea unei oscilații să crească sau să scadă cu un factor “e”.
(OMM E 0330)

166 **timpul precedent - W/~** pe trecut
past weather;
temps passée;
Wetterungsverlauf;
elmúlt időjárás;
прошедшая погода;
tiempo pasado;
caracterul predominant al timpului/vremii observat(e) la o stație meteorologică în cursul unei perioade determinate (una, trei sau şase ore) care precede momentul unei observații sinoptice, conform specificațiilor din *codul SYNOP* referitoare la acest subiect.
(OMM P 0180)

167 **timpul prezent/**starea timpului în momentul observației - ww
present weather;
temps présent/~ actuel;
Wetter zur Zeit der Beobachtung ;
jelenlegi időjárás;
текущая погода/ погода в срок наблюдения;
tiempo presente;
starea timpului existent la o stație meteorologică în momentul observației sau într’un loc şi moment date; în *codul SYNOP* este reprezentată prin două cifre de cod şi/sau un simbol grafic corespunzător cifrelor respective, folosit pentru înscrierea pe *harta sinoptică de sol.*
(OMM P 1530)

168 **tip de circulație**
circulation type;

type de circulation;
Zirkulationstypus;
cirkulációs típus;
тип циркуляци;
tipo de circulación;

configurație a sistemului de *circulație atmosferică*, cu caracteristici definite, identificată la un moment dat peste o regiune geografică dată. (OMM C 0650)

169 **tip de climat (climă)**

climatic type;
type climatique/type de climat;
Klimatyp;
éghajlattípus;
тип климата;
tipo de clima;

climat al unei regiuni, caracterizat printr'o serie de valori medii şi variații anuale de temperatură, de precipitații şi alte altor elemente; tipurile de climat sunt desemnate prin denumirea sau particularitatea zonei la care se referă sau prin litere simbolice cu aceeaşi semnificație, ca în clasificarea lui Köppen.
(OMM C 1160)

170 **tip de vreme**

weather type;
type de temps;
Wettertyp;
időjárástípus;
тип погоды;
tipo de tiempo;

distribuție particulară a sistemelor de presiune şi a maselor de aer într'o regiune geografică determinată, asociată cu caracteristicile tipice generale ale vremii sau timpului.
(OMM W 0600)

171 **tip sinoptic**

synoptic type;
type synoptique;

synoptische Typus;
szinoptikus típus;
синоптигеский тип;
tipo sinóptico;

situație caracteristică a atmosferei care se repetă cu intermitență, într'o regiune determinată.
(OMM S 4060)

172 **tipul de curent**
vezi C 336 configurația curentului

173 **TIROS**
Television and **I**nfra**r**ed **O**bservation **S**atellite -TIROS;
TIROS;
TIROS;
TIROS;
ТАЙРОС;
TIROS;

prima serie de sateliți meteorologici operaționali, plasați pe orbită în jurul Pământului începând cu 01 aprilie 1960; inițial au avut ca principală misiune supravegherea zonelor tropicale pentru identificarea şi urmărirea ciclonilor tropicali, însă rezultatele au condus la extinderea supravegherii atmosferei terestre peste întregul glob. Aceasta a implicat modificarea înclinării planului orbital pe ecuatorul terestru de la $\approx 43^0 - 47^0$ la $\approx 89^0$ -101^0, sincronizarea şi orientarea obiectivelor optice vertical spre nadir, şi obținerea unei orbite cvasi circulare. Seria a cuprins nouă sateliți din ce în ce mai perfecționați; din 1965 a început să fie testată o nouă generație de sateliți perfecționați din seria ITOS- NOAA care, din 1981, au înlocuit seria TIROS cu TIROS N (NOAA 6, 7, 8,…). În final s-a trecut de la sistemul de luare de cadre suuccesive la baleiajul permanent, perpendicular pe traseul orbital
(Dmet, Dmag T 148, T149)

174 **titrul (fracția) molar(ă) al vaporilor de apă *(N_v)***
mole fraction of water vapour *(N_v)*;
titre molaire de la vapeur d'eau *(N_v)*;
Molenbruch (Molentiter) die Wasserdampf (Wasserdunst) *(N_v)*;

vízgőz mólnyi mennysége *(N_v)*;

молярная доля водяного пара (N_v);

fracción molar del vapor de agua *(N_v)*;

raportul N_v dintre numărul de molecule de vapori de apă *($n_v = m_v/M_v$)* şi numărul total de molecule dintr'o particulă de aer *($n_v + n_a$)*, în care $n_a = m_a/M_a$ este numărul de molecule de aer uscat, *M* fiind greutatea moleculară şi *m* masa; $N_v = n_v/(n_a+n_v)$.

(OMM M 1800)

175 **titrul (fracția) molar(ă) al vaporilor de apă saturanți în raport cu apa *(N_{vw})***

mole fraction of saturation water vapour of moist air with respect to water *(N_{vw})*;

titre molaire de la vapeur d'eau saturante par rapport à l'eau *(N_{vw})*;

Molenbruch (Molentiter) die saturierenung Wasserdampf (Wasserdunst) im Vergleiche zu Wasser *(N_{vw})*;

telíttet nedves levegő molnyi része sík vízfelszínre vonatkoztatva *(N_{vw})*;

молярная доля водяного пара в насыщенном по отнашению к воде влажном воздухе (N_{vw});

fracción molar del vapor de agua de saturación del aire húmedo con respecto al agua (N_{vw});

titrul (fracția) molar(ă) al vaporilor de apă conținuți într'o particulă de aer la o presiune şi o temperatură date, în echilibru indiferent în prezența unei suprafețe plane de apă pură.

(OMM M 1790)

176 **titrul (fracția) molar(ă) al vaporilor de apă saturanți în raport cu gheața *(N_{vi})***

mole fraction of saturation water vapour of moist air with respect to ice *(N_{vi})*;

titre molaire de la vapeur d'eau saturante par rapport à la glace *(N_{vi})* ;

Molenbruch (Molentiter) die saturierung wasserdampf (Wasserdunst) im Vergleiche zu Eis *(N_{vi})*;

telített nedves levegő molnyi része jégre vonatkoztatva *(N_{vi})* ;

молярная доля водяного пара в насыщенном по

отношению по льду влажном воздухе (N_{vi}) ;

fracción molar del vapor de agua de saturación del aire húmedo con respecto al hielo *(N_{vi})*;

titrul (fracția) molar(ă) al vaporilor de apă conținuți într'o particulă de aer umed la o presiune şi o temperatură date, în echilibru indiferent în prezența unei suprafețe plane de gheață pură.
(OMM M 1780)

177 **toamnă**

autumn/fall (am);
automne;
Herbat;
ősz;
осень;
otoño;

anotimp de tranziție între vară şi iarnă, bine marcat la latitudini temperate şi caracterizat prin scăderea treptată a duratei zilei, intensificarea activității ciclonice pe continente asociată cu perioade cu precipitații însemnate, încetarea perioadei de vegetație şi migrarea unor specii de animale către latitudini mai calde; la latitudini polare acest anotimp este aproape insesizabil din cauza trecerii foarte rapide de la vară la iarnă. Din punct de vedere astronomic, toamna începe la echinocțiul de toamnă (23 septembrie în emisfera nordică, respectiv 21 martie în cea sudică) şi se termină la solstițiul de iarnă (22decembrie, respectiv 22 iunie). Meteorologic, toamna începe la date diferite de cele astronomice, odată cu modificarea circulației de vară (accentuarea meridionalității circulației generale şi coborârea latitudinală a zonei frontale planetare).
(Dmet)

178 **topirea zăpezii**

snow melt/melting of snow;
fusion de la neige;
Schneeschmelze:
hóolvadás;
таяние снег;
desnieve/fusión de la nieve;

1. transformarea zăpezii în apă lichidă sub influența factorilor meteorologici (creşterea temperaturii, vânt);
2. apa rezultată din topirea naturală sau artificială a zăpezii.
(OMM S 1640)

179 **topoclimatologie**
topoclimatology;
topoclimatologie;
Topoklimatologie;
topoklimatológia;
топоклиматология/местная климатология;
topoclimatología;.
studiul la mezoscară al influenței topografiei locale asupra climatului unui amplasament.
(OMM T 1060)

180 **topografie (barică) absolută**
absolute topography;
topografie absolue;
absolute Topographie;
abszolút topográfia;
абсолютная топография;
topografia absoluta;
forma sau configurația unei *suprafețe izobarice* reprezentată pe o hartă sinoptică prin *izohipsele* trasate pe aceasta, reprezentând înălțimile de geopotențial deasupra nivelului mediu al mării.
(OMM A 0110)

181 **topografie barică**
baric topography;
topographie barique;
barische Topographie;
bárikus topográfia/nyomástopográfia;
барическая топография;
topografía bárica;
configurația geometrică generală a distribuției înălțimilor de geopotențial pe o suprafață izobarică sau pe o *hartă de grosimi (topografie relativă),* sau a presiunii atmosferice la un nivel constant

de altiudine, ca de exemplu la nivelul solului sau la nivelul mediu al mării.
(OMM B 0250)

182 **topografie (baricǎ) relativǎ**
thickness pattern/relative topography;
configuration d'épaiseur/topographie relative;
barische Topographie;
relatív topográfia;
конфигурация относительных изогипс/относительная топография;
configuración de espesores/topografia relativa;
configurația geometrică a liniilor de grosime trasate pe o hartă de topografie relativă (TR).
(OMM R 1530, T 0850)

183 **torr**
vezi M 146 milimetru coloană de mercur

184 **tornadă**
tornado/twister;
tornade;
Tornado;
tornádó/forgóvihar;
торнадо/твистер (разгаворн.америк.)~торнадо;
tornado;
furtună violentă rotitoare cu diametru mic şi durată scurtă de viață; este cel mai violent dintre toate fenomenele meteorologice la microscară. Se formează în timpul unui oraj foarte violent şi apare ca o coloană noroasă ce se extinde sau coboară din baza norului *Cumulonimbus* până la sol, unde antrenează tot ce întâlneşte în cale într'o mişcare turbionară violentă.
(OMM T 1080)

185 **TOSS**
TIROS **O**perational **S**atellite **S**ystem/TOS-System, TOSS;
TOSS;
TOSS;

TOS-rendszer;
TOCC;
TOSS;
sistemul de sateliți de pasaj operationali, care au început şi efectuează transmisiile curente în sistem APT din seriile ESSA şi NOAA.
(Dmag T 154)

186 **TOVS**
vezi S 173 sondor operațional vertical TIROS

187 **traiectoria anticiclonului**
vezi D 027 deplasarea anticiclonului.

188 **traiectoria unei depresiuni**
vezi D 028 deplasarea ciclonului

189 **traiectorie**
trajectory/track;
trajectoire;
Trajektorie/Luftpartikelbahn;
trajectória/légpálya;
траектория;
trayectoria;
1. linia care reprezintă pozițiile succesive în spațiu ale unei particule de aer în mişcare, sau
2. curba care descrie pozițiile succesive ale centrului unui sistem sinoptic.
(OMM T 1290)

190 **traiectorie cu vorticitate absolută constantă – CAVT**
constant absolute vorticity trajectory – CAVT;
trajectoire à tourbillon absolu constant – CAVT;
Zugrichtung mit konstantabsolut Wirbeligkeit - CAVT;
abszolút konstans örvényességi trajektória – CAVT;
траектория постоянного абсолютного вихри скорости - CAVT;
trayectoria con vorticidad absoluta constante –TVAC;

traiectoria unei particule de aer în mişcare orizontală, care menține constantă componenta verticală a *vorticităţii absolute.*
OMM C 2650)

191 **tramontana**
tramontana;
tramontane;
Tramontana;
Tramontana/helyi szél a Földközi tenger nyugati medencéjében;
трамонтана;
tramontana;
vânt rece de nord şi nord-est care suflă pe pantele sudice (de sub vânt) ale Alpilor, Apeninilor sau ale Pirineilor.
(OMM T 1300)

192 **transfer de energie**
energy transfer;
transfert d'énergie;
Energieübertragung;
energiaátvitel;
перенос энергии;
transferencia de energía;
transferul unei forme de energie între diferitele scări de mişcare, ca de exemplu între componentele zonală şi meridională ale vântului sau între componentele medie şi turbionară ale vântului.
(OMM E 0690)

193 **transfer radiativ**
radiative transfer;
transfert radiatif;
Strahlungsübertragung/Strahlungstransport;
sugárzásátvitel;
перенос радиации/прохождение радиации, ~ цзлучения;
transferencia radiativa;
transferul de energie prin radiaţie.
(OMM R 0440)

194 **transferul de moment(de impuls)**
vezi T 214 transportul cantității de mişcare

195 **transformare de fază**
vezi S 044 schimbare de fază.

196 **transformarea unei mase de aer**
transformation of an air mass;
transformation d'une masse d'air;
Veränderung der eine Luftmasse;
légtömeg transzformáció;
трансформация воздушной массы;
transformación de una masa de aire;
proces complex de modificare a caracteristicilor unei mase de aer prin procese fizice şi dinamice, care îi conferă particularitățile specifice altei mase de aer.
(OMM T 1310)

197 **translucidus (tr)**
translucidus (tr);
translucidus (tr);
translucidus (tr);
transzlucidus (tr);
просвечивающиа облака (tr);
translúcidus (tr);
nori în bancuri, pânze sau straturi a căror parte principală (majoră) este suficient de transparentă pentru a permite să se întrevadă poziția Soarelui sau a Lunii sub forma unei pete luminoase difuze; termenul se aplică norilor din genurile *Altocumulus, Altostratus, Stratocumulus* şi *Stratus*, atunci când îndeplinesc această condiție.
(OMM T 1350)

198 **transmisie meteorologică**
meteorological transmission;
transmission météorologique;
meteorologisch Übersetzung/~ Übertragung;
meteorológiai adatközlés;
метеорологическая передача;

transmisión meteorológica;

comunicarea de *informații meteorologice* prin mijloace de telecomunicații stabilită între două stații sau între o stație centrală (colectoare) şi mai multe stații din zona de responsabilitate a acesteia.
(OMM M 1160)

199 **transmisie regională**

vezi D 099 difuzare regională

200 **transmisometru**

transmissometer;
transmissomètre;
Transmissometer;
átbocsátásmérő;
трансмиссометр;
transmisómetro;

instrument care indică vizibilitatea orizontală prin măsurarea transmisiei sau atenuării unui fascicul luminos pe parcursul unei distanțe cunoscute.
(OMM T 1370)

201 **transmitanță/**factor de transmisie

transmittance;
facteur de transmission;
Lichtdurchlässigkeit/Reintransmissiongrad, Transmissionsfaktor;
átbocsátás;
пропускаемость;
factor de transmisión;

raportul dintre radiația transmisă de un mediu şi radiația incidentă pe acesta.
(OMM T 1380)

202 **transmitere automată de fotografii (de la sateliți)–APT**

automatic **p**icture **t**ransmission – APT;
transmission automatique d'images – APT;
selbstätig Bildübertragung – APT;
automatikus képtovábbító rendszer – APT/automatikus képtovábbítás;

автоматическая передача изображений - APT;
transmisión automática de imágenes – APT;

sistem sau mod de transmitere a imaginilor luate de sateliții meteorologici cu joasă rezoluție către stațiile terestre de recepție, dotate cu echipamentul necesar (stații APT); este primul sistem operațional de receptionare în timp cvasireal a fotografiilor furnizate de sateliții TIROS, din aria de recepție a stațiilor terestre peste care evoluează.
(OMM A 3310)

203 **transmitere (radiofonică) regulată**
vezi E 083 emisie radiofonică regulată

204 **transosondă**
vezi B 008 balon de nivel constant.

205 **transparență**
transparency;
transparence;
Transparenz;
átlátszóság;
прозрачность;
transparencia;

proprietatea unui mediu de a permite unui flux de radiație incidentă să-l traverseze, în opoziție cu posibilitate de a fi absorbit, difuzat sau reflectat de mediul respectiv.
(OMM T 1400)

206 **transpirație**
transpiration;
transpiration;
Transpiration;
transpiráció/párologtatás;
транспирация;
transpiración;

în meteorologie şi agrometeorologie, procesul prin care apa din vegetație este transferată în atmosferă sub formă de vapori.
(OMM T 1410)

207 **transport de nisip la înălțime**
vezi T 208 transport de praf…

208 **transport de praf, nisip la înălțime**
blowing dust/~ sand;
chasse-poussière élevée/chasse sable ~ ;
Staubhohetransport ,Sandhohetransport;
porfelhő;
пыльная низовая метель/песчаная ~ ;
arrastre eólico alto de polvo o arena/ventisca de arena;
litometeor sub formă de praf sau nisip ridicat de vânt la o înălțime suficient de mare deasupra solului, pentru a reduce semnificativ vizibilitatea orizontală la nivelul ochiului observatorului.
(OMM B 0960)

209 **transport de nisip la sol**
vezi T 210 transport de praf la sol

210 **transport de praf, de nisip la sol**
drifting dust, drifting sand ;
chasse-poussière basse, chasse-sable basse/~ au sol;
Staubwolke/Staubfegen, Sandfegen;
porfelhő/talaj menti homokfúvás, talaj menti porfúlvas;
пыльный поземок, песчаный поземок;
arrastre eólico bajo de polvo o arena/ventisca baja de polvo, polvareda;
litometeor sub formă de praf sau nisip ridicat de vânt de pe suprafața solului la mică înălțime deasupra acesteia; *vizibilitatea orizontală* la nivelul ochiului observatorului nu este diminuată în prezența acestui litometeor.
(OMM D 1090, D 1100)

211 **transport de zăpadă la înălțime/**viscol, zăpadă viscolită la înălțime
blowing snow;
chasse-neige élevée/poudrerie élevée (Can);
Schneetreiben;
hófúvás;

снежная низовая метель/метель;
arrastre eólico alto de nieve/ventisca de nieve;
zăpadă ridicată de vânt la o înălțime suficient de mare deasupra solului pentru a reduce vizibilitatea orizontală la nivelul ochiului observatorului; acest fenomen nu este însoțit şi de ninsoare, putând fi observat şi în condiții cu cer senin.
(OMM B 0980)

212 **transport de zăpadă la sol/**zăpadă viscolită la sol
drifting snow;
chasse-neige basse/poudrerie basse (Can);
Schneefegen/Schneetreiben;
talaj menti hófúvás/alacsony ~;
поземок;
ventisca de nieve;
ansamblu de particule de zăpadă ridicate de vânt la mică înălțime deasupra solului; *vizibilitatea orizontală* în prezența acestui fenomen nu este diminuată semnificativ la nivelul ochiului observatorului. Nu este însoțit de ninsoare, putând fi observat şi pe timp senin.
(OMM D 1110)

213 **transport turbulent**
vezi A 060 advecție turbulentă

214 **transport vest-est**
west-east transport;
transport ouest-est;
West(en)-Ost(en) Transport ;
nyugat-keleti átvitel;
перенос с запада на восток;
transporte oeste-este;
proces în cadrul circulației generale a atmosferei care deplasează elemente ca *momentul*, căldura, *umiditatea*, particule materiale, *vorticitate*, etc., către est printr'un punct fix sau printr'un plan longitudinal fix date.
(OMM W 0700)

215 **transportul cantității de mişcare/**transferul de moment
momentum transfer;
transport de la quantité de mouvement;
Impulstransport/Momenttransport;
momentum átvitel;
перенос количества движения;
transferencia del impulso;
1. fluxul cantității de mişcare/moment dintr'o regiune în alta ;
2. transferul cantității de mişcare/de moment între diferitele scări ale mişcării, ca de exemplu din fluxul zonal în cel meridional, din scurgerea medie în cea turbulentă.
(OMM M 1830)

216 **trasor în formă de săgeată/**líder săgeată
dart lieder;
traceur en dard;
Pfeilleader/Pfeilleitblitz, pfeilförmig vordringende Vorenladung;
vezérnyíl/dárdavillám, elövillám;
стреловидный лидер;
descarga en flecha;
trasorul sau *liderul* (canalul de ghidare al) unei descărcări electrice în atmosferă, altul decât primul dintr'o serie de descărcări multiple, în care canalul ionizat este stabilit brusc printr'o singură lovitură.
(OMM D 0050)

217 **trasor în salturi**
stepped leader;
traceur par bonds;
Stufenleader/stufenweise vordringendeVorentladung, tufenleitblitz;
lépcsős vezérám;
ступенчатый лидер;
descarga en saltos;
liderul sau *trasorul* unei prime descărcări electrice orajoase în care canalul ionizat se propagă în salturi succesive.
(OMM S 2920)

218 **trasor noros**
cloud tracer;
traceur nuageux;
Wolkentracer;
felhő nyomkövető;
облако-трасер;
nube trazadora;
nor a cărui mişcare este folosită pentru măsurarea mişcării aerului la nivelul de existență al acestuia.
(OMM C 1980)

219 **trasor radioactiv**
radioactive tracer;
traceur radioactif;
radioaktiv Tracer/~ Indikator;
radioaktív nyomkövető;
радиоактивный трасер;
trazador radioactivo;
element sau izotop radioactiv folosit în cantități mici pentru a urmări mişcările atmosferice şi reacțiile chimice, dispersia lor în atmosferă sau/şi în cursurile de apă, sau pentru a identifica substanțele din procesele biologice.
(OMM R 0480)

220 **trăznet/**descărcare nor-sol, descărcare (electrică) la sol
cloud-to-ground discharge/ground ~, thunderbolt;
décharge nuage-sol/~ au sol, foudre;
Erdentlandung/Blitzschlag, Donnerschlag, Krachen, Dröhnen;
lecsapó villám/villámlás;
разряд между облаком и земли/разряд к земле, удар молнии;
descarga de la nube al suelo/~ a tierra, rayo;
descărcare electrică orajoasă care se produce între un nor şi suprafața terestră, inclusiv obiecte de pe aceasta; urmăreşte o traiectorie sinuoasă, de obicei ramificată către sol, ramificațiile plecând dintr'un canal principal, bine marcat.
(OMM C 1950)

221 **trăznet globular**

vezi F 138 fulger globular.

222 **treaptă barică**

baric step;
échelon barique;
barische Stufe;
bárikus fokozat/bárikus lépcső;
барическая ступень;
escalón bárico;

1. mărimea $-dz/dp$, inversă gradientului baric vertical;
2. distanța pe verticală în metri pe care presiunea aerului variază cu o unitate (1 mb sau 1 hPa), exprimată prin relația; $-dz/dp = 1/g = RT/gp = H_0/p \cdot (1+\alpha)$, în care H_0 reprezintă înălțimea atmosferei omogene, egală cu aproximativ 8000 m. Pentru p = 1000 hPa şi $t = 0^0$C, treapta barică este egală cu 8m/hPa şi creşte cu 0,4% pentru fiecare grad de creştere a temperaturii; la înălțimea de 5 km mărimea treptei barice este de 15m/hPa, iar la 18 km este de circa 70m/hPa.

(Dmet T 94)

223 **treptă barică dinamică**

dynamic baric step;
échelon barique dynamique;
barische-dynamische Stufe;
dinamikus bárikus fokozat;
динамическая барическая ступень;
escalón bárico dinámico;

creşterea înălțimii dinamice (a geopotențialului) corespunzătoare unei scăderi a presiunii cu 1 hPa.

(Dmet T 95)

224 **treapta geotermică**

vezi G 056 gradient geotermic.

225 **tremurătura**

shimmer;
tremblotement;

Flimmern;
vibrálás;
мерцание;
trepidación óptica;

în meteorologie, *fotometeor* care se manifestă prin agitația aparentă a obiectelor de pe suprafața terestră atunci când sunt privite într'o direcție cvasi orizontală, peste o suprafață puternic încălzită
(OMM S 0960)

226 **trenă/**sectorul posterior al unei depresiuni
rear of a depression;
traîne/arrière d'une dépression;
(Kleid)Schleppe/Späterteil die Depresion, ~ das Tief ;
csík/ depresszió hátsó része;
тыл депрессии;
parte posterior de una depresión;

în meteorologie, sectorul cu aer rece al unei depresiuni de la latitudini mijlocii sau înalte, în stadiul ei de maturitate sau de ocludere, caracterizat prin circulație din sectorul nord-vestic şi câmpuri de nori cumuliformi.
(OMM R 1070)

227 **trenă de condensare (adiabatică)**
condensation trail/contrail, adiabatic ~;
traînée de condensation/~ ~ ~ adiabatique;
Kondensfahne/adiabatischer Kondensstreifen;
kondenzcsík/adiabatika csik ;
estela de condensación/~ adiabática;

nor format în siajul unei aeronave atunci când aerul la nivelul respectiv de zbor este suficient de rece şi umed.
(OMM C 2520)

228 **trenă de detentă**
aerodynamic trail;
traînée de détente;
aerodynamisher Streifen;
aerodinamikai csík;
аэродинамический след;

estela aerodinámica;

trenă de condensare formată în condițiile unei atmosfere rarefiate, prin destinderea rapidă a aerului la trecerea unei aeronave, în particular în turbioanele care se produc la extremitățile aripilor şi ale palelor de elice.
(OMM A 0730)

229 **trenă de disipare**

dissipation trail/distrail;
traînée de dissipation;
Dissipationsstreifen;
disszipációs csík;
диссипационный след/"сухой" ~;
estela de dissipation;

dâră limpede, senină, care se formează în spatele sau în urma unui avion care zboară printr'un strat subțire de nori; fenomenul este opusul *trenei de condensare.*
(OMM D 0820)

230 **trenă de eşapament**

exhaust trail;
traînée d'échappament;
Abgasstreifen;
kipufogási csík;
следы выхлопа;
estela de escape;

trenă de condensare formată în atmosferă în urma aeronavelor, datorită în principal răcirii bruşte a gazelor de eşapament care au un conținut însemnat de vapori de apă, rezultați din arderea carburantului în motoare.
(OMM E 1240)

231 **trenă meteorică**

meteoric trail;
traînée météorique;
meteorische Streifen;
meteorikus csík;
метеорный след;

estela meteórica;

fenomen luminos care însoţeşte un corp din spaţiul extraterestru (meteorit) în timpul trecerii lui prin atmosfera pământului; are aspect de fulger, de dâră luminoasă sau de trenă ionizată.
(OMM M 1260)

232 **trene noroase**

cloud streaks;
traînées nuageuses;
Wolkenschleppe;
felhőcsínkok;
облачные полосы;
hileras de nube;

ansamblu de nori distribuiţi sau ordonaţi în benzi înguste, rectilinii sau curbe.
(OMM C 1890)

233 **troian (**de zăpadă**)**

snowdrift;
congère/banc de neige;
Schneewehe/Schneedüne, ~verwehung, ~verschüttung;
hóbucka/hótorlasz;
занок/сугров, снежные завалы;
banco de nieve;

grămadă sau morman de zăpadă acumulată în spatele (pe partea adostită a) obstacolelor sau a neregularităţilor terenului, sub efectul vântului.
(OMM S 1550)

234 **trombă**

spout;
trombe;
Trombe/Windhose;
tromba;
смерч/хобот;
tromba;

fenomen meteorologic cu aspect sau formă de turbion de vânt, adesea foarte

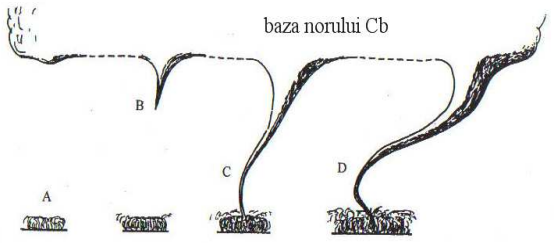

Fazele succesive de formare a trombei

intens, a cărui prezență se materializează printr'o coloană noroasă sau con noros răsturnat, în formă de pâlnie care coboară din baza unui nor *Cumulonimbus,* şi un « tufiş » format din picături de apă spulberate de pe suprafața mării sau din praf, nisip ori deşeuri şi obiecte smulse de vânt de pe sol.
(OMM S 2460)

235 **trombă marină**
water spout/spout ;
trombe marine ;
Wasserhose/Trombe;
víztölcsér/tromba;
водяной смерч;
tromba marina/tromba;
trombă care se formează deasupra mării sau oceanului ; caracteristica principală a acesteia rezidă în tendința de disipare atunci când atinge țărmul.
(OMM W 0260)

236 **tropopauză**
tropopause;
tropopause;
Tropopause;
tropopauza;
тропопауза;
tropopausa;
limita dintre *troposferă* şi *stratosferă,* unde gradientul vertical de temperatură suferă o schimbare bruscă; este definită ca fiind nivelul cel mai jos, de deasupra suprafeței izobarice de 500 hPa, la care gradientul vertical de temperatură devine egal sau mai mic de 2° km^{-1}, cu condiția ca gradientul mediu peste acest nivel să nu depăşească $2^{0}km^{-1}$ înt'un strat de cel puțin 2 km grosime; uneori se întâlneşte o a doua tropopauză atunci când gradientul termic vertical de deasupra primeia depăşeşte $3^{0}km^{-1}$ într'un strat de aer cu grosimea de peste 1000m. Dacă se identifică în troposferă un nivel care îndeplineşte criteriile ce definesc tropopauza, însă se situează sub 500 hPa, acesta poate fi declarat şi transmis ca tropopauză numai dacă sunt îndeplinite concomitent următoarele condiții suplimentare : - deasupra nivelului

respectiv nu există o altă tropopauză, - gradientul mediu vertical de temperatură peste acest nivel, în orice strat cu grosimea de peste 1 km, nu depăşeşte 3^0 km^{-1}, şi limita superioară a sondajului este deasupra suprafeței de 200 hPa,
(OMM T 1600, codul FM 35 E TEMP)

237 **tropopauză multiplă**
multiple tropopause;
tropopause multiple;
multiple Tropopause;
többszörös tropopauza;
многоуровенная тропопауза;
tropopausa múltiple;
structură atmosferică întâlnită frecvent în care *tropopauza* nu apare ca o «suprafață» unică de discontinuitate între troposferă şi stratosferă, ci ca o serie de « lamele » cvasi orizontale care se suprapun în scară, la distanțe pe verticală de ± 2 km.
(OMM M 2200, codul FM 35 E TEMP)

238 **troposferă**
troposphere;
troposphère;
Troposphäre;
troposzféra/adiabatikus régió, konvektiv ~;
тропосфера;
troposfera;
partea sau stratul inferior al atmosferei terestre, care se extinde de la suprafața solului până la o înălțime de 8-9 km în regiunile polare şi 17 km la ecuator; în acest strat temperatura scade aproape uniform cu înălțimea (cu un gradient adiabatic) şi au loc majoritatea fenomenelor şi proceselor fizice care definesc starea vremii.
(OMM T 1640)

239 **trowal**
vezi P 015 pană de aer cald în altitudine.

240 **TTTI**
vezi T 022 talvegul troposferei tropicale înalte.

241 **tub izobaric/**tub izobaric-izosteric
vezi S 146 solenoid

242 **tub Pitot**
Pitot tube;
tube de Pitot;
Pitot-Rohr/Pitotsches Rohr;
Pitot-cső;
трубка Рито;
tubo de Pitot;
tub care are una din extremităţi deschisă şi menţinută în direcţia de unde vine curentul unui fluid, pentru a determina presiunea dinamică, din care se poate determina direct viteza fluidului prin diferenţa dintre presiunea statică şi cea dinamică; este componenta de bază a anemometrelor/anemografelor de tip Dines.
(OMM P 0650)

243 **tuba**
tuba (tub);
tuba (tub);
Tuba (tub);
tuba (tub);
хобот (tub)/смерч;
tuba (tub);
particularitate noroasă sub formă de coloană sau de con noros răsturnat, în formă de pâlnie, care coboară din baza unui nor orajos; este o materializare noroasă a unui turbion de vânt, mai mult sau mai puţin intens. Această *particularitate suplimentară* se observă sau apare la norii *Cumulonimbus* şi, foarte rar, la norii *Cumulus congestus* bine dezvoltaţi.
(OMM T 1720)

244 **tufiş**
bush;
buisson;
Busch;
tornádó törmelékgyürüje;
буш;

maleza;

în meteorologie, guler mare format din praf şi deşeuri ridicate de vânt şi antrenate într'un vârtej ascendent, cu aspect de tufiş răvăşit, care se formează în punctul de contact al unei tornade cu solul; la bază, acesta este îngust şi relativ dens însă se evazează treptat până la dispariție în primele zeci de metri deasupra solului.
(OMM B 1360)

245 **tunet**

thunder;
tonnerre;
Donner;
mennydörgés/dörgés;
гром;
trueno;

zgomot sec sau huruit surd care însoțește o descărcare electrică în atmosferă (fulger): se datorează dilatării rapide a gazelor de-a lungul canalului unei descărcări electrice (lider) în atmosferă. Când fulgerul se produce în imediata apropiere a locului de observație, tunetul este scurt şi asemănător cu o troznitură, iar cu cât este mai îndepărtat tunetul este mai lung, cu variații de intensitate asemănător cu un huruit surd, din cauza ecourilor generate în principal de nori.
(OMM T 0900, Dmet T 111)

246 **turbiditate**

turbidity;
trouble atmospherique/turbidité;
Trübung;
homályosság;
мутность;
turbiedad;

1. proprietate a unui mediu dispers de a împrăştia lumina incidentă (DEX) ;
2. concentrație de particule solide în suspensie în apa lacurilor şi râurilor (DEX);
3. în meteorologie, diminuarea transparenței atmosferei la radiație (în special cea vizibilă) şi difuziei de către particulele solide şi lichide în suspensie în aer, altele decât cele noroase.

(OMM T 1740)

247 **turbină eoliană**/eoliană, moară de vânt
wind turbine (windmill);
éolienne;
Äolischturbine/Windgenerator;
szélturbina/szélmalom;
ветровой двигатель (ветряная мельница);
generador eólico;
dispozitiv care permite transformarea energiei cinetice a vântului în energie mecanică şi în final în energie electric.
(OMM W 1230)

248 **turbioane de aspirație**
succion vortices;
tourbillons d'aspiration;
Absaugungwirbele;
szívó örvények;
вихри всасывания;
vórtices de succión;
turbioane de vânt (tipic 3 la 5) asociate uneori unei *tornade*; emană din baza norului care produce tornada şi se rotesc în jurul şi în acelaşi sens cu vânturile din tromba principală.
(OMM S 3310)

249 **turbioane staționare**
standing eddies;
tourbillons stationnaire/~ fixes;
stehende Wirbelung/Stehwirbelkeit;
álló örvények;
неподвижные (стоячие) вихри или возмущения;
vórtices estacionarios/turbulencias estacionarias;
ecarturi sau abateri mediate în timp, în raport cu un câmp mediat în latitudine.
(OMM S 2670)

250 **turbioane tranzitorii**
vezi P 098 perturbații tranzitorii.

251 **turbion**
vezi V 146 vorticitate.

252 **turbion absolut**
vezi V 147 vorticitate absolută

253 **turbion circumpolar**
vezi V 142 vortex polar.

254 **turbion de nisip**
vezi T 255 turbion de praf

255 **turbion de praf, turbion de nisip**
dust whirl/~ devil, sand whirl;
tourbillon de poussière, ~ de sable;
Staubtrombe/Staubwirbel, Sandwirbel/Sandhose;
portölcsér, homoktölcsér;
пыльный вихр, песчаный ~;
remolino de polvo, tolvarena/remolino de arena;
ansamblu de particule de praf sau de nisip, însoțite uneori şi de resturi sau gunoaie de mici dimensiuni, ridicate de pe sol sub forma unei coloane turbionare cu înălțime variabilă, cu diametru mic (maxim 2-3 m) şi cu axă aproximativ verticală.
(OMM D 1420, D 1470)

256 **turbion de turbulență**
eddy;
tourbillon de turbulence;
Turbulenzwirbel;
turbulencia örvény;
турбулентный вихры;
remolino;
element al unei mase turbulente care are o identitate şi o evoluție proprie.
(OMM E 0120)

257 **turbion de vânt**
whirlwind;

tourbillon de vent;
Wirbelwind;
forgószél;
вихрь;
remolino de viento;

coloană rotitoare de aer, de dimensiuni mici, care se formează la scară locală sub acțiunea vântului în stratul de la nivelul solului; uneori este bine pusă în evidență de vârtejul de praf antrenat de acesta.
(OMM W 0840)

258 **turbion geostrofic**
vezi V 148 vorticitate geostrofică

259 **turbion orografic**/rotor
orographic vortex;
tourbillon orographique;
orographische Wirbel;
orografikus örvény;
орографический вихрь;
vórtice orogáfico;

turbion staționar cu axa orizontală format în partea de sub vânt a unui obstacol orografic (frecvent în văile transversale pe direcția vântului), care însoțește uneori undele de mare amplitudine; în aeronautică, este cunoscut sub denumirea de "rotor" şi este considerat ca extrem de periculos pentru aeronavele mici prin turbulența creiată.
(OMM O 0440)

260 **turbion potențial**
vezi V 149 vorticitate potențială

261 **turbion relativ**
vezi V 150 vorticitate relativă

262 **turbion termic**
vezi V 151 vorticitate termică

263 **turbionul stratosferic antarctic**
vezi V 144 vortexul stratosferic antarctic

264 **turbionul stratosferic arctic**
vezi V 145 vortexul stratosferic arctic

265 **turbopauză**
vezi H 085 homopauza

266 **turbulența atmosferică**
atmospheric turbulence;
turbulence atmosphérique;
atmosphärische Turbulenz;
légköri turbulencia;
турбулентность атмосферы;
turbulencia atmosférica;
mişcări întâmplătoare, aparent dezordonate, care au ca efect transferul de căldură, de umiditate şi de cantitate de mişcare/moment, care însă sunt atât de complexe încât numai proprietățile lor statistice pot fi identificate şi studiate.
(OMM A 3010)

267 **turbulență/**curent turbulent
turbulence/turbulent flow;
turbulence/courant turbulent;
Turbulenz/Turbulenzströmung;
turbulencia/turbulens áramlás;
турбулентность;
turbulencia/flujo turbulento;
mişcări aleatoare şi în continuă schimbare ale aerului, care se suprapun peste mişcarea medie a acestuia.
(OMM T 1780)

268 **turbulență bidimensională**
two-dimensional turbulence;
turbulence à deux dimensions;
zweidimensional Turbulenz;
kétdimenziós turbulencia;

двухмерная турбулентность;
turbulencia bidimensional;

turbulenţă atmosferică asociată cu o mişcare cvasi-orizontală de scară mare.
(OMM T 1980)

269 **turbulenţă de siaj**
bumpiness/wake;
remous atmosphérique/agitation de l'air, sillage/houache;
Böigkeit/Wirbelschleppe(turbulenz);
lökéssebesség/sodrási;
болтанка/турбулентный след;
bache/estela;

- dâră turbulentă sau zonă de *turbulenţă* formată imediat în spatele unui corp solid în mişcare printr'un fluid (cazuri particulare de interes în meteorologie, aeronave în zbor); (OMM W 0030)
- în aeronautică, variaţie rapidă a componentei verticale de mişcare a aerului, care produce salturi alternative în zborul unei aeronave; fenomenul este frecvent întâlnit de avioanele care zboară în siajul unei aeronave de dimensiuni şi viteze mari, fiind chiar periculos pentru avioanele mici atunci când este întâlnit pe panta de aterizare/decolare.
(OMM B 1320)

270 **turbulenţă izotropă**
isotropic turbulence;
turbulence isotrope;
isotrope Turbulenz;
izotrop turbulencia;
изотропная турбулентность;
turbulencia isotrópica;

câmpul mişcărilor neregulate dintr'un fluid în care toate funcţiile mediate în timp, care descriu proprietăţile statistice ale câmpului, nu sunt afectate de rotaţia sau reflexia axelor de referinţă; în atmosferă, izotropia se întâlneşte destul de departe de suprafaţa terestră.
(OMM I 1530)

271 **turbulenţă în aer clar – CAT**/turbulenţă pe cer senin
clear air turbulence –CAT;
turbulence en air clair – CAT;
Klarluftturbulenz –CAT;
felhő nélküli turbulencia/derültég turbulencia – CAT;
турбулентность при ясномнебе - CAT;
turbulencia en aire claro – CAT;
termen folosit în aeronautică pentru turbulenţa întâlnită de aeronave la mare înălţime, atunci când zboară prin zone lipsite de nori; una din cauzele principale ale CAT este *forfecarea vântului.*
(OMM C 0790)

272 **turbulenţă liberă**
free turbulence;
turbulence libre;
frei Turbulenz;
szabad turbulencia;
свободная турбулентность;
turbulencia libre;
mişcare neregulată a unui fluid datorată în principal *forţei ascensionale.*
(OMM F 1040)

273 **turbulenţă mecanică**
mechanical turbulence;
turbulence mécanique;
mecanische Turbulenz;
mechanikai turbulencia;
механическая турбулентность;
turbulencia mecánica;
mişcările dezordonate ale unui fluid cauzate de scurgerea peste o suprafaţă rugoasă, la trecerea printr'o suprafaţă de discontinuitate sau în jurul unui obstacol.
(OMM M 0450)

274 **turbulenţă neizotropă**
non-izotropic turbulence;
turbulence non isotrope;

nichtisotrope Turbulenz;
anizotrop turbulencia;
неизотропная турбулентность;
turbulencia no isotrópica ;

câmpul mişcărilor dezordonate ale unui fluid pentru care funcţiile mediate în timp descriu statisticile câmpului respectiv, dependent de orientarea axelor de referinţă alese.
(OMM N 0530)

275 **turbulenţă omogenă**
homogeneous turbulence;
turbulence homogène;
homogen Turbulenz;
homogén turbulencia;
гомогенная турбулентность;
turbulencia homogénea;

câmpul mişcărilor neregulate dintr'un fluid pentru care toate funcţiile mediate în timp ce descriu proprietăţile statistice ale câmpului sunt independente de poziţie.
(OMM H 0720)

276 **turbulenţă orajoasă**
thunderstorm turbulence;
turbulence orageuse;
Gewitterturbulenz;
zivatarturbulencia;
грозовая турбулентность/~ болтанка;
turbulencia tormentosa;

turbulenţă, adesea foarte puternică, întâlnită în interiorul sau în vecinătatea imediată a unui nor orajos.
(OMM T 0990)

277 **turbulenţă pe cer senin**
vezi T 271 turbulenţă în aer clar.

278 **turbulenţă tranzitorie**
vezi P 098 perturbaţii tranzitorii.

279 **turn anemometric**
vezi C 044 catarg anemometric.

280 **TUTT**
vezi T 022 talvegul troposferei tropicale înalte

U

001 **umbra Pământului**
Earth’s shadow;
ombre de la Terre;
Erdshatten;
földárnyek;
земная тень;
sombra de la Tierra;
umbra crepusculară proiectată de Pământ pe atmosfera proprie, care apare în partea opusă Soarelui, vizibilă sub forma unui segment albastru închis, uneori cu nuanță violetă.
(OMM E 0040)

002 **umbră**
shadow/zone of silence, silent/dead/shadow zone;
ombre/zone de silence,~ d’ombre, ~ morte ;
Schweigezone/Schattenzone, tote Zone ;
árnyék/leárnyékolt terület;
тень/зона молчания;
sombra/zona de silencio;
- regiune în care unele tipuri de unde, ca de exemplu undele sonore, unele frecvențe radio sau razele X, nu pot pătrunde din cauza unui obstacol opac situat între regiunea respectivă şi sursa de radiație.
(OMM S 0840)
- ansamblul de puncte de pe suprafața terestră în care nu este auzibil un sunet îndepărtat, în timp ce acesta poate fi perceput în locuri mai îndepărtate, situate pe aceeaşi linie dreaptă care pleacă din sursa de sunet.
(OMM Z 0120)

003 **umbră pluviometrică**
rain shadow;
ombre pluviométrique;
Regenschatten;
csapadékárnyék;

дождевая тень;
sombra de la lluvia;
regiune situată pe partea de sub vânt a unui munte sau a unui lanț muntos, în care cantitatea de precipitații este mult mai mică decât pe partea opusă, din vânt, a obstacolului.
(OMM R 0900)

004 **umezeala aerului**
vezi U 008 umiditatea aerului

005 **umezeală higroscopică**
vezi A 265 apa higroscopică

006 **umiditatea absolută**/concentrația vaporilor de apă
absolute humidity/vapour concentration;
humidité absolue/concentration de vapeur;
absolute Feuchtigkeit;
abszolút nedvesség/vízgőzsűrűség, vizgőz-koncentráció;
абсолютная влажность/концентрация водного пара;
humedad absoluta/concentración del vapor;
1. raportul dintre masa *vaporilor de apă* şi volumul ocupat de aceştia într'un amestec cu aer uscat; se determină cu relația: $dv=mv/V(g/m^3)$;
2. masa de apă conținută în unitatea de aer umed.
(OMM A 0030, V 0060)

007 **umiditatea absolută din sol**
absolute moisture of the soil;
humidité absolue du sol;
absolute Bodenfeuchtigkeit;
talajnedvesség abszolút értéke;
абсолютная влажность почвы;
humedad absoluta del suelo;
cantitatea de apă conținută în sol, exprimată în procente din masa de sol absolut uscat.
(OMM A 0050)

008 **umiditatea aerului**/umezeala ~
humidity (of the air);

humidité (de l’air);
(Luft)Humidität/(Luft)Feuchtigkeit, Feuchte;
légnedvesség/(levegő) humiditás;
влажность воздуха;
humedad (del aire);
conținutul de vapori de apă din aerul atmosferic.
(OMM H 0820, Dmet U 3)

009 **umiditatea disponibilă în sol *(H_d)***
available soil moisture *(H_d)*;
humidité disponible du sol *(H_d ;*
benutzbare Bodenfeuchtigkeit/productiver Wert der Bodenfeuchtigkeit *(H_d)*;
hasznosítható víztartalom/talajnedvesség produktiv értéke, hasznosítható talajnedvesség *(H_d)*;
продуктивная влажность почвы *(H_d)*;
humedad disponible del suelo *(H_d)*;
1. cantitatea de apă din sol disponibilă pentru plante;
2. diferența dintre *umiditatea absolută (H_a)* şi *punctul de ofilire(C_m)*: $H_d = H_a - C_m$.
(OMM A 3380)

010 **umiditatea echivalentă**
moisture equivalent;
humidité équivalente;
äquivalent Feuchte;
ekvivalens nedvesség;
эквивалепт влажности;
humedad equivalente;
apa reținută în sol când acesta este supus unei forțe centrifuge de 1000 ori mai mare ca forța gravitației timp de 30 minute; corespunde aproximativ *capacității de câmp (pF = 2,7).*
(OMM M 1760)

011 **umiditatea relativă a aerului umed în raport cu apa *(U_w)***
relative humidity of moist air with respect to water *(U_w);*
humidité relative de l’air humide par rapport à l’eau *(U_w)*;
relative Feuchtigkeit der Luftfeuchte im Vergleiche zu Wasser

(U_w);

nedves levegő vízre vonatkoztatott relatív nedvessége *(U_w)*;

относительная влтжность влажного воздуха по отношению к воде *(U_w);*

humedad relativa del aire húmedo con respecto al agua *(U_w)*; raportul dintre fracția molară a vaporilor de apă din aerul umed şi fracția molară corespunzătoare atunci când aerul ar fi saturat în raport cu apa, la o presiune şi o temperatură date; aceasta este umezeala relativă care este calculată chiar şi la temperaturi sub 0^0C.

Notă: definiția nu se aplică pentru aerul umed în cazul în care presiunea este mai mică decât tensiunea vaporilor saturanți ai apei pure la temperatura respectivă.
(OMM R 1490)

012 **umiditatea relativă a aerului umed în raport cu gheața *(U_i)***

relative humidity of moist air with respect to ice *(U_i)*;

humidité relative de l'air humide par rapport à la glace *(U_i)*;

relative Feuchtigkeit der Luftfeuchte im Vergleiche zu Eis *(U_i)*;

nedves levegő jégre vonatkoztatott relatív nedvessége *(U_i)*;

относительная влажность влажного воздуха по отношению ко льду *(U_i)* ;

humedad relativa del aire húmedo con respecto al hielo *(U_i)*; raportul dintre fracția molară a vaporilor de apă din aer şi fracția molară corespunzătoare atunci când aerul ar fi saturat în raport cu gheața, la o presiune şi o temperatură date.

Notă: această definiție nu se aplică pentru aerul umed atunci când presiunea este mai mică decât tensiunea vaporilor saturanți de apă ai gheții pure la temperatura respectivă**.**
(OMM R 1480)

013 **umiditatea relativă a solului**

relative moisture of the soil;

humidité relative du sol;

relativ(Wert der) Bodenfeuchtigkeit;

relativ talajnedvesség;

относительная влажность почив;

humedad relativa del suelo;

valoarea umidității relative a solului, exprimată pentru fiecare nivel de adâncime prin raportul H_a /H_e, în care H_a este umezeala absolută a

solului şi H_e este umezeala absolută pentru o valoare *pF* egală cu 2,7 (umiditatea echivalentă); *pF* este logaritmul zecimal al *potenţialului capilar*.
(OMM R 1510)

014 **umiditatea solului**
soil moisture;
humidité du sol;
Bodenfeuchtigkeit;
talajnedvesség;
влажность почив;
humedad del suelo;
umiditatea conţinută în stratul de sol situat deasupra pânzei freatice, inclusiv vaporii de apă existenţi în interstiţiile din sol. În anumite cazuri, termenul desemnează exclusiv umiditatea conţinută în zona de înrădăcinare a palntelor.
(OMM S 1840)

015 **umiditatea specifică *(q)*/**conţinutul în vapori de apă *(q)*, concentraţia de masă *(q)*
moisture content (q)/mass concentration (q), specific humidity (q);
contenu en vapeur d'eau (q)/concentration de masse (q), humidité specifique (q) ;
Feuchtigkeitsgehalt (q)/Feuchtegehalt (q), spezifische Feuchte (q), Masse(n)konzentrazion;
tömegkoncentráció/nedvességtartalom (q), specifikus nedvesség (q);
содержание влаги q)/концентрация массы (q), удельная влажность (q);
contenido de humedad (q)/concentración de masa (q),humedad específica;
raportul dintre masa vaporilor de apă m_v şi masa unei particule de aer umed $m_v + m_a$, unde m_a este masa aerului uscat: $q = m_v/(m_v+m_a)$; se exprimă în grame/kg aer.
(OMM M 0240, M 1750)

016 **umplerea unei depresiuni**
filling of a depression;
comblement d'une dépression;
Füllen das ein Tief/Tiefabfüllung;
depresszió feltöltődése;
заполнение депрессии;
relleno de una depresión;
creşterea presiunii, cu timpul, în centrul unei *depresiuni* sau *ciclon.*
(OMM F 0230)

017 **uncinus (unc)**
uncinus (unc);
uncinus (unc);
uncinus (unc);
uncinus (unc);
когтевидные облака (unc);
uncinus (unc);
nori *Cirrus* în formă de virgulă, terminați în partea de sus printr'un croşet sau printr'un smoc a cărui parte superioară nu este în formă de protuberanță rotunjită.
(OMM U 0040)

018 **unda tropopauzei**
tropopause wave;
onde de la tropopause;
Tropopausewelle;
tropopauza hullám;
волна тропопаузы;
onda de la tropopausa;
undă indusă care se formează în tropopauză, determinată probabil de mişcările aerului asociate la o activitate ciclonică.
(OMM T 1630)

019 **undă acustică**
vezi U 050 undă sonoră.

020 **undă acustică gravitațională**
acoustic gravity wave ;

onde de gravité acoustique ;
Schwereakustischwelle ;
akusztikus gravitációs hullám ;
акустико-гравитационная волна;
onda acústica de gravedad ;

undă gravitațională care se propagă prin atmosferă cu viteza sunetului.
(OMM A 0330)

021 **undă anuală**
annual wave;
onde annuelle;
jährlich Welle;
évi hullám;
годовая волна;
onda anual;

undă sinusoidală cu o perioasă de 365 zile, care este unul din termenii importanți ai dezvoltării Fourier a variației anuale a pressiunii atmosferice într'un loc determinat.
(OMM A 1920)

022 **undă atmosferică**
atmospheric wave;
onde atmosphérique;
atmosphärische Welle;
légköri hullám;
атмосферная волна;
onda atmosférica;

în general, orice configurație care reprezintă o periodicitate uşor identificabilă în timp şi/sau în spațiu; în meteorologie, undele din configurația curenților orizontali, ca de exemplu undele Rossby, unde lungi, unde scurte.
(OMM A 3020)

023 **undă baroclină**
vezi P 091 perturbație baroclină.

024 **undă barotropă**

vezi P 092 perturbație barotropă

025 **undă ciclonică/**undă frontală

cyclonic wave/frontal wave;

dépression ondulatoire/onde cyclonique, onde frontale;

Zyklonenwelle;

ciklonális hullám;

циклоническая волна/фронтальная волна;

depresión ondulatoria/onda en sistema frontal, onda ciclónica;

1. ondulație formată de-a lungul unui *front* atmosferic de suprafață, corespunzătoare primului stadiu de dezvoltare a unei *depresiuni extratropicale.* (OMM C 3600)

2. sistem de joasă presiune atmosferică ce se formează în creasta unei distorsiuni frontale în formă de undă.

(OMM F 1410, W 0320)

026 **undă de compresie**

compression wave;

onde de compression;

Kompressionswelle;

kompressziós hullám;

волна сжатия;

onda de compresibilidad;

undă generată de variațiile presiunii atmosferice, care se propagă datorită compresibilității aerului.

(OMM C 2450)

027 **undă de est/**undă în vânturile de est

easterly wave/waves in the easterlies;

onde d'est/ondulation d'est;

Ostenwelle;

keleti hullám/hullámok a keleti szelek övezetében a trópusokon;

восточная волна/волны в зоне восточных ветров;

onda del este;

perturbație la scară sinoptică ce se deplasează de la est către vest. suprapusă pe curentul de bază al vânturilor tropicale de est (zona *alizeelor).*

(OMME 0060)

028 **undă de explozie/**undă de şoc
blast wave/explosion waves;
onde d'explosion;
Detonationswelle;
robbanási hullámok;
ударная волна/взрывная ~ ;
ondas de choque/ondas de explosión;
undă de presiune emanată dintr'o explozie violentă, aşa cum ar fi cea cauzată de căderea unui meteorit, de explozia unui vulcan, de detonarea unei mari cantităţi de explozibil sau de o explozie atomică; se observă uneori o undă asemănătoare care este produsă de un avion supersonic în momentul depăşirii vitezei sunetului, fenomen cunoscut şi sub denumirea de "bangul sonic".
(OMM B 0910, E 1290)

029 **undă de foehn**
foehn wave;
onde de foehn;
Föhnwelle;
főnhullám;
фёновая волна;
onda del foehn;
mişcare ondulatorie a aerului care se formează, de regulă în partea de sub vânt a crestei muntoase, deasupra regiunii în care se produce foehnul.
(OMM F 0680)

030 **undă de forfecare/**undă Helmholtz
schearing wave/Helmholtz wave;
onde de cisaillement/~ de Helmholtz;
Helmholtzsche Welle/Scherungswelle ;
Helmholtz-hullám/nyírási ~ ;
волна сдвига/~ по Гельмгольцу;
onda de cortante (cizalladura)/~ de Helmholtz;

undă instabilă produsă pe suprafața care separă două straturi de aer adiacente, la traversarea căreia viteza vântului suferă o discontinuitate.
(OMM H 0500, S 0900)

031 **undă de furtună**/maree de furtună
storm surge;
onde de tempête;
Sturmwelle;
szökőár;
штормовой нагон;
marea de tempestad;
diferența de nivel real al apei mării aflată sub influența unei perturbații meteorologice (mareea de furtună) şi nivelul pe care aceasta l-ar avea în absența perturbației respective (mareea astronomică).
(OMM S 2960)

032 **undă de inerție**
inertia wave;
onde d'inertie;
Trägheitswelle/Inertiawelle
inerciahullám;
инерционная волна;
onda de inercia;
orice mişcare ondulatorie în care nu este prezentă nici o altă formă de eneregie în afară de energia cinetică, aşa cum sunt *undele Helmholtz, perturbațiile barotrope* şi *undele Rossby*.
(OMM I 0450)

033 **undă de presiune**
pressure wave;
onde de pression;
Druckwelle;
nyomáshullám;
волна давление;
ondas de presión;

1. oscilații rapide ale presiunii, ca cele asociate unui pasaj de unde sonore sau de unde de şoc propagate prin atmosferă;
2. variații cvasiperiodice ale presiunii într'un anumit loc, altele decât variațiile diurne sau sezoniere.
(OMM P 1710)

034 **undă de şoc**
vezi U 028 undă de explozie.

035 **undă diurnă**
diurnal wave;
onde diurne;
Täglichwelle;
napi hullám;
суточная волна давления;
onda diurna;
undă sinusoidală, cu perioadă de 24 ore, care este unul din termenii semnificativi ai dezvoltării în serie Fourier a variației temporale a presiunii.
(OMM D 0840)

036 **undă ecuatorială**
equatorial wave;
onde équatoriale;
Äquatorialewelle;
egyenlítői hullám;
экваториальная волна;
onda ecuatorial;
perturbație slabă, asemănătoare unei ondulații, care apare în *zona de convergență intertropicală*; este tipul de undă care se propagă de obicei spre vest şi este generată de căldura latentă eliberată de *precipitațiile convective* asociate.
(OMM E 0870)

037 **undă frontală**
vezi U 025 undă ciclonică

038 **undă gravitațională**
gravity wave/gravitational ~;
onde de gravité;
Schwerewelle;
gravitációs hullám;
волна гравитации/гравитационная ~;
onda gravitatoria/~ de gravitación;
undă caracterizată prin deplasări verticale ale aerului stabil față de nivelul de echilibrul static al acestuia.
(OMM G 0650, G 0670)

039 **undă Haurwitz-Helmholtz**
vezi U 044 undă Kelvin-Helmholtz

040 **undă Helmholtz**
vezi U 029 undă de forfecare

041 **undă instabilă**
unstable wave;
onde instable;
instabile Welle;
instabilis hullám;
неустойчивая волна;
onda inestable;
undă atmosferică a cărei amplitudine creşte cu timpul.
(OMM U 0110)

042 **undă internă**
internal wave ;
onde interne;
innere Welle;
belső hullám;
внутренняя волна;
onda interna;
undă formată într'un fluid în mişcare a cărei amplitudine maximă se situează în interiorul fluidului sau nu depăşeşte o limită internă.
(OMM I 0700)

043 **undă în zona vânturilor de est**
vezi U 027 undă de est

044 **undă Kelvin-Helmholtz/**undă Haurwitz-Helmholtz
Kelvin-Helmholtz wave/Haurwitz-Helmholtz ~;
onde de Kelvin-Helmholtz/~ Haurwitz-Helmholtz;
Kelvin-Helmholtz Welle/Haurwitz-Helmholtz ~, Helmholtzsche ~, Scherungswelle;
Helmholtz-hullám/nyírási ~;
вольна Кельвина-Гельмгольца/~ Горвица-Гельмгольца, ~ Кельвина;
onda de Kelvin-Helmholtz, onda de Haurwitz-Helmholtz; undă generată intr'o atmosferă stratificată, static stabilă, in care forfecarea verticală a vântului depăşeşte o valoare critică.
(OMM H 0160, K 0100)

045 **undă lungă**
vezi U 046 undă planetară

046 **undă planetară/**undă lungă, undă Rossby
long wave/major ~,planetary ~, Rossby ~;
grande onde/onde majeure, ~ planétaire, ~ de Rossby;
Langwelle/Planetarewelle, Rossbywelle;
hosszú hullám/ planetáris ~, Rossby ~;
длинная волна/основная ~, планетарная ~, ~ Россби;
onda larga/~ mayor, ~ planetaria, ~ de Rossby;
undă în configuraţia atmosferică formată într'una din zonele principale ale vânturilor de vest, caracterizată printr'o lungime mare de undă şi o amplitudine considerabilă.
(OMM L 0850)

047 **undă Rossby**
vezi U 046 undă planetară.

048 **undă scurtă**
short wave/;
onde courte;
Kurzwelle/kurze Welle;

rövid hullám;
короткая (атмосферная) волна;
onda corta;

distorsiune sau perturbare a circulației atmosferice, mai frecventă la scară medie dacât la scara undelor lungi, peste care aceasta se suprapune şi de-a lungul cărora se deplasează.
(OMM S 1010)

049 **undă semidiurnă**
semi-diurnal wave;
onde semi-diurne;
zwölfstündig Welle/halbtagegeld ~;
félnapos hullám;
полусуточная волна давления;
onda semidiurna;

undă sinusoidală cu perioada de 12 ore, care este unul dintre termenii importanți ai dezvoltării în serie Fourier a variației diurne a presiunii atmosferice.
(OMM S 0710)

050 **undă sonoră**/undă acustică
acoustic wave;
onde acoustique/onde sonore;
Schallwelle;
hanghullám/akusztikai hullám;
акустическая волна/звуковая ~ ;
onda acústica;

vibrație periodică a unui mediu elastic, a cărei viteză de propagare depinde de proprietățile şi de temperatura mediului respectiv; această viteză este de aproximativ 332 m/s în aer la 0^0C.
(OMM A 0340)

051 **undă staționară**
standing wave/stationary ~;
onde stationaire/~ fixe;
stehende Welle/sationäre ~, Stehwelle;
állóhullám/stacionárius hullám;
стоячая волна;

ondas estacionarias;

mişcare ondulatorie a aerului în care crestele şi talvegurile rămân staționare; sunt produse în anumite condiții de stabilitate şi viteză a vântului, deasupra şi în aval de o creastă muntoasă.
(OMM S 2680)

052 **unde de munte/**unde orografice

mountain waves;
ondes de relief;
orographische Welle/Leewelle an Gebirgen;
orografikus hullám;
горные волны;
ondas de montaña;

mişcări ondulatorii în atmosferă induse de scurgerea aerului peste un munte sau un lanț de munți, care se formează deasupra şi în aval de asemenea obstacole.
(OMM M 2130)

053 **unde Kelvin-Helmholtz**

Kelvin-Helmholtz billows;
lames de Kelvin-Helmholtz;
Kelvin-Helmhlotz Welle;
Kelvin-Helmholtz hullám;
валы Кельвина-Гельмгольца;
oleadas de Kelvin-Helmholtz;

circulaţie asemănătoare rulourilor, care apare in interiorul unui strat stabil termic şi în care există o *forfecare verticală a vântului*; acestea iau formă de unde ce se dezvoltă şi se sparg in turbioane de turbulenţă distanțate regulat.
(OMM K 0090)

054 **unde orografice**

vezi U 052 unde de munte

055 **unde sub vânt**

lee wave;
onde sous le vent;
Leewelle;

lee-hullám;
подветренная волна;
onda a sotavento;

unde care se produc în curentul de aer din partea de sub vânt, după se acesta a depăşit obstacole orografice mari, ca dealuri sau munți.
(OMM L 0360)

056 **undulatus (un)**
undulatus (un);
undulatus (un);
undulatus (un);
undulatus (un)/hullámfelhő;
волнистые облака (un);
undulatus (un);

nori în bancuri, pânze sau straturi care prezintă ondulații ce pot fi observate într'un strat noros relativ uniform sau în nori constituiți din elemente separate ori unite între ele; uneori, este evident un sistem dublu de ondulații. Această varietate se observă în principal la genurile *Cirrocumulus*, *Cirrostratus*, *Altocumulus*, *Altostratus*, *Stratocumulus* şi *Stratus.*
(OMM U 0060)

057 **unghiul de intersectare a izobarelor**
cross-isobar angle;
angle de croisement des isobares;
Schnittwinkel mit Izobaren;
áramlásnak az izobárral bezárt szöge;
угол между реальным и геострофическим (градиентным) ветром;
ángulo de cruce con las isobaras;

unghiul format de *vectorul vânt* cu o *izobară* la un nivel oarecare; acest unghi este cel mai evident în *stratul de frecare,* în care vântul are în general o componentă orientată de la presiunea mare către presiunea mică.
(OMM C 3300)

058 **unghiul geocentric**
geocentric angle;

angle géocentrique;
Geozentrikwinkel;
geoközpont szöge;
геоцентральный угол;
ángulo geócentrico;

noțiune folosită pentru determinarea porțiunii recepționabile a orbitei de referință a unui satelit, în funcție de înălțimea acestuia şi direcția în care acesta intră în orizontul de recepție; reprezintă unghiul dintre nadirul punctului de stație şi prelungirea razei terestre până în punctul în care orbita respectivă (ascendentă sau descendentă) intersectează planul orizontal al stației. Se foloseşte pentru determinarea diagramei şi a programului de recepție al stațiilor APT, în funcție de diferitele înălțimi ale orbitei care intră în orizontul acestora.
(Dmet man)

059 **unghiul zenital al satelitului**
satellite zenith angle;
angle zénithal du satellite;
Satellitenzenitwinkel;
műhold zenit szöge;
зенитный угол спутника;
ángulo cenital del satélite;

unghiul măsurat pe suprafața terestră între poziția unui satelit la un moment dat şi zenit.
(OMM S 0190)

060 **unghiul zenital solar**
solar zenith angle;
angle zénithal du Soleil;
Sonnenzenitwinkel;
nap zenitszöge;
солнечный зенитный угол;
ángulo cenital solar;

unghiul măsurat la suprafața Pământului între Soare şi zenit.
(OMM S 2020)

061 **unitate de temperatură termodinamică**
vezi K 002 Kelvin

062 **unitate Dobson**

Dobson unit;
unité Dobson;
Dobsoneinheit;
Dobson egység;
единица Добсона;
unidad Dobson;

unitate de măsură a *ozonului atmosferic* egală cu 10^{-2} mm echivalent grosime strat la temperatură şi presiune standard.

(OMM D 0910)

063 **unitate meteorologică aeronautică**

aeronautical meteorological unity;
unité météorologique aéronautique;
meteorologische Aeronautikeinheit/Wetterluftfahrteinheit;
meteorologiai repülési egység
аэронавтическая метеороногическая часть;
unidad meteorológica aeronáutica;

entitate operațională ce poate îndeplini una sau mai multe din funcțiile de stație meteorologică aeronautică, de birou meteorologic de aerodrom/aeroport sau de centru de veghe meteorologică, desemnată să asigure asistență meteorologică pentru activitatea aeronautică civilă națională şi/sau internațională în zona sa de responsabilitate.

(Doc OACI)

064 **Unități internaționale/**unități SI

International Units/SI units;
Unités internationales/ ~ SI;
Internationale Einheite/ SI Einheite;
nemzetközi mértékegységek/SI egységek;
международные единицы измерения/единицы СИ;
unidades internationales/~ SI;

formă acceptată internațional a sistemului metric, ale cărui unități fundamentale sunt metrul, kilogramul, secunda, amperul, kelvinul şi candela (lumânarea).

(OMM I 0770)

065 **unități SI**

vezi U 063 unități internaționale

066 **uragan**

hurricane;
ouragan;
Hurrikan/Orkan;
hurrikán/orkán;
ураган;
huracán;

1. denumire dată în Atlanticul de Nord, Caraibe, şi Pacificul de Nord unui *ciclon tropical* cu nucleu cald, a cărui viteză maximă a vântului atinge sau depăşeşte 118 km/oră (64 noduri, 74 mile pe oră);
2. *ciclon tropical* cu vânturi de uragan în Pacificul de sud şi sud-estul oceanului Indian (vezi şi C 165 (e*).

(OMM H 0860)

067 **urmă**

trace;
trace;
Spur(en);
nyom/kicsiny mennyiség;
след;
trazas;

1. cantitate de precipitații sub 0,1 mm (picături);
2. nebulozitate care acoperă mai puțin de 1/10 (1/8) din bolta cerească.

(OMM T 1190)

068 **urmă de element**

trace element/~ constituent;
élément trace/constituent ~;
Spurenstoffe;
nyomanyagok/nyomelem;
следы элементов/~ веществ;
elemento en trazas;

element chimic prezent în atmosferă în cantități infime.

(OMM T 1200)

069 **uzură climatică**

vezi Î 001 îmbătrânire climatică

V

001 **vacilație climatică**
vezi I 087 instabilitate climatică.

002 **val de căldură**
heat wave;
vague de chaleur;
Hitzwelle ;
hőhullám ;
волна тепла;
ola de calor ;
încălzire importantă a aerului sau invazie de aer foarte cald peste un teritoriu sau regiune vastă; de regulă, aceasta durează de la câteva zile până la câteva săptămâni.
(OMM H 0390)

003 **val de frig**
cold wave;
vague de froid;
Kältewelle;
hideghullám;
волна холода;
ola de frio;
răcire puternică şi importantă a aerului datorată invaziei relativ rapide a unei mase de aer rece peste un teritoriu sau o regiuine vastă.
(OMM C 2270)

004 **valoarea D**
vezi F 005 factorul D

005 **valoare medie**
vezi M 052 medie.

006 **vapori de apă**
water vapour/aqueous vapour;
vapeur d'eau;

Wasserdampf;
vízgőz;
водяной пар;
vapor de agua/vapor acuoso;
forma gazoasă de agregare a apei.
(OMM A 2310, W 0280)

007 **vara fetelor bătrâne**
vezi V 009 vara Sfântului Martin

008 **vara indiană**
Indian summer;
été indien;
Altweibersommer;
vénasszonyok nyara;
золотая осень/ »бабье лето »;
verano indio;
denumire dată în America de Nord perioadei de vreme calmă şi anormal de caldă ziua, de la mijlocul sau sfârşitul toamnei, asemănătoare celei din Europa occidentală de unde şi similitudinea câtorva dintre variantele de denumiri. În unele zone este cunoscută şi sub denumirea populară de “vara fetelor bătrâne”.
(OMM I 0380)

009 **vara Sfântului Martin,** vara fetelor bătrâne
Saint Martin’s summer;
été de la Saint Martin;
Sankt Martins Sommer;
Szent Márton nyara;
лето св. Мартина/бабье лето;
veranillo de San Martin;
perioadă de reîncălzire a atmosferei în Europa occidentală, care are loc, în general. în jurul datei de 11 noiembrie, când în calendarul catolic este comemorată ziua Sfântului Martin; în unele regiuni, această perioadă este cunoscută sub denumirea de “vara fetelor bătrâne” sau “vara babelor”(Rusia).
(OMM S 0020)

010 **variabilitatea climatului**

climate variability/climatic variability;
variabilité du climat/variabilité climatique;
Klimaveränderlichkeit;
az éghajlat változékonysága;
изменчивость климата/климатическая изменчивость;
variabilidad climática;

1. în accepția cea mai generală, termenul «variabilitate climatică» desemnează caracteristica intrinsecă a climatului care se manifestă prin schimbări în timp ; gradul de variabilitate poate fi descris prin diferențele sesizabile în statisticile pe termen lung ale *elementelor meteorologice* calculate pentru diferite perioade. În acest sens, măsura variabilității climatice este identică cu măsura *schimbării climatice* ;
2. termenul "variabilitate climatică" este folosit adesea pentru a indica abaterile statisticilor climatice pentru o perioadă de timp determinată (o lună, un sezon sau un an dat) în raport cu statisticile pe termen lung ale climatului, referitoare la aceeaşi perioadă calendaristică; în acest sens, variabilitatea climatică este măsurată prin aceste abateri care, de obicei, sunt denumite anomalii.

(OMM C 0910, C 1180)

011 **variabilitate**

variability;
variabilité;
Variabilität/Veränderlichkeit;
változékonyság;
изменчивость;
variabilidad;

însuşire a unui fenomen sau proces de a căpăta forme, aspecte sau valori diferite; în meteorologie, proprietatea unor fenomene sau parametri de a-şi schimba aspectul, intensitatea, cantitatea, sau de a lua succesiv o gamă largă de valori în timp şi spațiu sub influența condițiilor de mediu sau termodinamice din atmosferă; caracteristicile variabilității pot fi exprimate prin dispersie, abatere medie, abaterea medie pătratică sau/şi abatere absolută.

(Dmet V 06)

012 **variația climatică Milankovici din pleistocen**

Milankovitch pleistocene climatic variation;
oscillation du pléistocène de Milankovitch;
Milankovich Klimatischvariation aus Pleïstozen;
Milankovich-féle pleisztocén éghajlatváltozás;
колебания климата Плейстоцена по Миланковичу;
variaciones climáticas en el pleistoceno según Milankovitch;
oscilația majoră survenită în clima perioadei pleistocenă, care după Milankovitch ar fi de natură astronomică.
(OMM M 1450)

013 **variația interanuală a presiunii**

year-to-year pressure difference;
variation interannuelle de la pression;
Interjärlichevariation der Druck;
évenkénti nyomáskülönbség;
межгодовая разность давления;
diferencia interanual de la presión ;
diferența în valoare absolută dintre mediile anuale ale presiunii atmosferice din doi ani consecutivi.
(OMM Y 0010)

014 **variația interanuală a temperaturii**

year-to-year temperature difference;
variation interannuelle de la température;
Interjärlichevariation der Temperatur;
évenkénti hőmérséklet különbség;
ежгодовая разность температуры;
diferencia interanual de la temperatura;
diferența în valoare absolută dintre mediile anuale ale temperaturii aerului din doi ani consecutivi.
(OMM Y 0020)

015 **variația interdiurnă medie**

mean interdiurnal variability/ mean day-to-day variation;
variation interdiurne moyenne;
mittelinterdiurne Veränderlichkeit;
interdiurnus változékonyság;

средняя междусуточная изменчивость/средние междусуточные колебания;
variación interdiurna media/~ media de día a día;
media diferenţelor în valoare absolută dintre mediile zilnice ale unui element climatic din două zile consecutive.
(OMM M 0370, M 0380)

016 **variaţia seculară a climei**
secular trend in climate;
variation séculaire du climat;
Säkularvariation des Klima;
hajlat szekuláris változása/szekuláris éghajlati trend;
вековой тренд в климате/вековое измерение климата;
tendencia secular del clima;
schimbările survenite în valorile elementelor climatice observate pe o perioadă foarte lungă de timp, după ce au fost eliminate variaţiile cu perioadă relativ scurtă.
(OMM S 0630)

017 **variaţie climatică**
climatic variation;
variation climatique;
klimatische Variation;
éghajlatváltozás;
климатическое колебание;
variación del clima;
fluctuaţie sau o componentă a acesteia a cărei scară caracteristică de timp este suficient de mare pentru a da o inconstanţă apreciabilă a mediilor (normalelor) succesive ale variabilei respective, calculate fiecare pentru perioade de 30 ani; acest termen serveşte adesea pentru a desemna variaţiile interanuale curente sau schimbările care au loc de la un deceniu la altul.
(OMM C 1190)

018 **variaţie interdiurnă, variaţie interlunară**
inter-diurnal variation, inter-monthly ~;
variation interdiurne, ~ intermensuelle;
interdiurne Variation, intermonatliche ~;

interdiurnus változékonyság/havonkénti ~;
междусуточные колебания, междумесячные ~;
variación interdiurna, ~ intermensual;

diferența aritmetică dintre mediile zilnice sau lunare ale valorilor unui *element meteorologic* din două zile sau două luni consecutive.
(OMM I 0620, I 0660)

019 **variație interlunară**
vezi V 018 variație interdiurnă

020 **varietăți de nori**
varieties of clouds;
variétés de nuages;
Wolkensvarietät/Wolkenunterarten;
felhő változatok;
разновидности облаков;
variedades de nubes;

subdiviziune a *genurilor de nori* şi a *speciilor* lor determinată în funcție de una din cele două caracteristici: *transparența* lor (dacă lasă să se vadă sau maschează complet Soarele sau Luna) şi dispunerea sau aranjamentul elementelor macroscopice ale norilor; varietățile aceluiaşi gen sau ale aceleiaşi specii nu se exclud reciproc, cu excepția varietăților *translucidus* şi *opacus*. Diferitele varietăți noroase sunt:

duplicatus (du)	*radiatus (ra)*
intortus (in)	*translucidus (tr)*
lacunosus (la)	*undulatus (un)*
opacus (op)	*vertebratus (ve)*
perlucidus (pe)	

(OMM V 0120)

021 **variometru de câmp electric/**moară de câmp
field mill;
moulin à champ;
Elektrischefeld Variometer/Feldmühle;
elektrométer az electromos mező és potenciál gradiens mérése;
полевая мельница;
variómetro del campo elétrico;

tip de electrometru folosit pentru măsurarea câmpului electric sau pentru înregistrarea gradientului de potențial atmosferic; funcționează pe principiul generării unei sarcini electrice prin expunerea alternativă a unui conductor la câmpul electric atmosferic şi transmiterea acesteia, în general amplificată, la un instrument de măsură.
(OMM F 0210)

022 **vânt**
wind;
vent;
Wind;
szél;
ветер;
viento;
mişcarea aerului în raport cu suprafața terestră; în afară de alte indicații contrare, se ia în considerare numai componenta orizontală.
(OMM W 0930)

023 **vânt adevărat**
true wind;
vent vrai;
wahr Wind;
tényleges szél/valóságos ~;
истинный ветер;
viento verdadero;
vectorul vânt în raport cu suprafața terestră; în cazul unui obiect în mişcare, vântul adevărat reprezintă suma vectorială a *vântului aparent* şi a vitezei obiectului respectiv.
(OMM T 1690)

024 **vânt ageostrofic/**componenta ageostrofică a vântului
ageostrophic wind/~ component;
vent agéostrophique/composant agéostrophique du vent;
ageostrophischer Wind;
ageosztrófikus szél (geostrófikus eltérés)/~ szélkomponens;
агеострофический ветер/агеострофическая составляющая ветра;
viento ageostrófico/componente ageostrófico del viento;

diferența vectorială dintre vântul real (observat) şi *vântul geostrofic* : $V_{ag.}=V-V_{g.}$
(OMM A 0940, A 0950)

025 **vânt alobaric, vânt izalobaric**
allobaric wind/(Brant-Douglas) isallobaric wind;
vent allobarique/~ isallobarique;
isallobarer Wind/isallobarischer ~;
izallobarikus szél/allobarikus ~;
аллобарический ветер/изаллобарический ~;
viento alobárico/viento isalobárico;
viteza vântului rezultată atunci când *forța Coriolis* este egală cu accelerația locală a *vântului geostrofic*; se determină conform relației: $V_{is} = k \cdot 1/f \cdot \delta V_g/\delta t \approx -\alpha/f^2 \nabla_H \cdot \delta p/\delta t$ . .
(OMM A 1500, I 1090)

026 **vânt anabatic**
anabatic wind;
vent anabatique;
Aufwind/anabatischer Wind;
anabatikus szél;
анабатический ветер;
viento anabático;
vânt care urcă pe o pantă; termenul se aplică numai vântului care suflă spre vârful unui deal sau munte, ca rezultat al încălzirii puternice a suprafeței pantelor (briza de zi).
(OMM A 1720)

027 **vânt antitriptic**
antitriptic wind;
vent antitriptique;
antitriptischer Wind;
antitriptikus szél;
антитриптический ветер;
viento antitríptico;
vânt teoretic care rezultă atunci când forța presiunii echilibrează forța de vâscozitate, presupunând că numai aceste două forțe

acționează asupra unei *particule de aer*; se determină cu ajutorul relației: $\nu \cdot \delta^2 \boldsymbol{V}/\delta z^2 = \alpha \Delta_{\boldsymbol{H}} p$.
(OMM A 2200)

028 **vânt aparent, vânt relativ**
apparent wind/relative ~;
vent apparent/~ relatif;
scheinbar Wind/relativ ~;
látszólagos szél/relativ ~;
отнасительный ветер/кашущийся ~;
viento aparente/~ relativo;
vetorul vânt în raport cu un obiect în mişcare; vitaza vântului aparent este diferența geometrică dintre viteza adevărată a vântului şi cea a obiectului considerat; această noțiune se foloseşte frecvent în navigația aeriană şi marină.
(OMM A 2260, R 1550)

029 **vânt balistic**
ballistic wind;
vent balistique;
ballistischer Wind;
ballisztikus szél;
баллистический ветер;
viento balístico;
valoare medie ipotetică a unui vânt cu direcție şi viteză constante folosit în calcule balistice, care dă acelaşi efect asupra traiectoriei proiectilului ca şi vântul real.
(Dmet V 37, Dmag B 07)

030 **vânt catabatic/**vânt descendent
katabatic wind/gravity ~;
vent catabatique/~ de gravité;
Fallwind /katabatischer Wind, Abwind;
katabatikus szél/gravitációs ~;
катабатический ветер/стоковый ~;
viento catabático/~ descendente;
vânt descendent care suflă pe pante atunci când densitatea aerului este mai mare pe pantă decât la o distanță oarecare în plan orizontal

față de panta respectivă; este asociat cu răcirea suprafeței pantei fiind o consecință a acestui fapt.
(OMM G 0680, K 0040)

031 **vânt ciclostrofic**
cyclostrophic wind;
vent cyclostrophique;
geozyklostrophischer Wind;
geociklosztrófikus szél/ciklosztrófikus ~;
циклостроφический ветер;
viento ciclostrófico;
vânt teoretic rezultat din echilibrul dintre forța orizontală de presiune şi forța centrifugă datorată curburii traiectoriei pe care se deplasează aerul, presupunând că aceste forțe acționează numai asupra aerului.
(OMM C 3610)

032 **vânt contragradient**
countergradient wind;
vent contre le gradient;
Antigradientwind;
antigradiens szél;
противоградиентный ветер;
viento contragradiente ;
componentă a vântului orientată în direcție opusă celei a gradientului orizontal de presiune.
(OMM C 3210)

033 **vânt de avalanşe**
avalanche wind;
vent d'avalanche;
Lawinenwind;
lavinaszél;
лавинный ветер;
viento del alud;
deplasarea violentă a aerului antrenat de o avalanşe sau de o alunecare de teren.
(OMM A 3410)

034 **vânt de coadă**

vezi V 037 vânt de spate.

035 **vânt de față**

în aeronautică:	în marină:
head wind ;	adverse wind/head ~;
vent debout/~ contraire ;	vent debout/~ contraire;
Gegenwind;	Wind von vorn/Gegenwind;
ellenszél;	ellenszél;
встречный ветер;	встречный ветер;
viento de frente;	viento de frente;

vânt longitudinal care suflă din direcție opusă deplasării sau mişcării unui obiect mobil în raport cu suprafața terestră.
(OMM H 230)

036 **vânt de gradient**

gradient wind;
vent du gradient/~ gradiental;
Gradientwind;
gradiens szél;
градиентный ветер;
viento del gradiente;

vânt teoretic care rezultă din echilibrul dintre forța orizontală de presiune, componenta orizontală a *forței de abatere* datorată rotației terestre şi forța centrifugă datorată curburii traiectoriei aerului, considerate ca fiind singurele forțe care acționează în atmosferă; un asemenea vânt suflă paralel cu izobarele sau izohipsele curbe.
(OMM G 0620)

037 **vânt de spate/**vânt de coadă, vânt din pupa

în meteorologie şi aeronautică:	în marină:
tail wind/following wind;	wind from astern/downwind;
vent arrière;	vent en poupe;
Rückenwind;	Backstagwind;
hátszél;	hátszél;
попутный ветер;	попутный ветер;

viento de cola; viento de popa;

vânt longitudinal care suflă din direcția de deplasare a unui obiect în mişcare în raport cu suprafața terestră.
(OMM T 0010),

038 **vânt de suprafață/**vântul la sol
surface vind;
vent de surface/~ au sol;
bodennacher Wind/Bodenwind;
talajközeli szél;
приземный ветер;
viento de superficie;

vântul care suflă în vecinătatea suprafeței terestre. Prin convenție, pe uscat se măsoară la o înălțime de 10 metri deasupra solului şi într'un amplasament în care distanța dintre *anemometru* şi oricare obstacol apropiat este de cel puțin 10 ori mai mare decât înălțimea obstacolelor din jur.
(OMM S 3850)

039 **vânt de travers**
vezi V 058 vânt lateral.

040 **vânt dedus din mişcarea norilor/**nefovânt
cloud winds;
vents déduit des nuages;
Wolkenwind;
felhők elmozdulásából megállapított szelek;
облачный ветер;
nefovientos;

estimarea vântului bazată pe observarea mişcării elementelor noroase identificabile la intervale scurte de timp; sursa cea mai folosită în prezent sunt imaginile de la sateliții meteorologici geostaționari.
(OMM C 2000)

041 **vânt descendeent**
vezi V 030 vânt catabatic

042 **vânt dextrogir**
veering wind;
vent dextrogire;
Dextrogyrwind/Rechtsdrehend Wind;
szél jobbra fordulása;
правое вращение ветра;
viento con giro horrario;
vânt a cărui direcţie se roteşte în sensul acelor de ceas, în oricare dintre emisferele terestre.
(OMM V 0130)

043 **vânt din larg**
vezi B 119 briză de mare

044 **vânt din pupa**
vezi V 037 vânt de spate

045 **vânt dinspre mal (ţărm)**
vezi B 121 briză de uscat

046 **vânt dominant**
prevailing wind;
vent dominant;
vorherrschender Wind /überwiegender Wind;
uralkodó szél;
преобладающий ветер/господсвующий ~;
viento dominante;
direcţia vântului cu cea mai mare frevenţă într'un loc dat, în raport cu celelalte direcţii observate pe o perioadă determinată.
(OMM P 1720)

047 **vânt echivalent de faţă, ~ ~ de spate**
vezi V 048 vânt echivalent longitudinal

048 **vânt echivalent longitudinal/**vânt echivalent de faţă,
vânt echivalent de spate
equivalent longitudinal wind/~ head wind, ~ tail wind;
vent longitudinal équivalent/vent debout ~, vent arriére

äquivalent longitudinal Wind (mar :~ längschiffs Wind)/äquivalent Gegenwind (mar :~ Wind von vorn/~ Fahrtwind), äquivalent Rückenwind (mar : Backstagwind);

ekvivalens longitudinális szél/~ ellenszél, ~ hátszél;

эквивалентный продольный ветер/~ встречный ветер, ~ попутный ветер;

viento longitudinal equivalente/~ ~ de frente, ~ ~ de cola;

pentru un traseu aerian, vânt fictiv, uniform şi paralel cu traseul aeronavei, care determină aceeaşi viteză medie a aeronavei în raport cu suprafaţa terestră ca vântul real; dacă acest vânt suflă în sens opus traiectoriei aeronavei este “vânt echivalent de faţă”, iar dacă suflă în aceeaşi direcţie cu cea de deplasare a aeronavei este “vânt echivalent de spate sau de coadă”.
(OMM E 0930, E 0940)

049 **vânt estimat din informaţii satelitare**

vezi V 068 vânt satelitar

050 **vânt etezian**

etezian wind;
vent étésien;
Etesienwind;
etéziás szél;
этезии;
viento etesiano;

vânt dominant de nord, care suflă în timpul verii pe Marea Mediterană şi pe Marea Egee.
(OMM E 1030)

051 **vânt eulerian**

Eulerian wind;
vent eulérien;
Eulerschewind;
Euler-féle szél;
эйлерианский ветер;
viento euleriano;

vânt teoretic rezultat din acţiunea forţei orizontale de presiune, care se presupune că acţionează singură asupra aerului, comform relaţiei:

$dV/dt = -\alpha \nabla_H p.$
(OMM E 1050)

052 **vânt foarte puternic**/furtună puternică
strong gale;
fort coup de vent;
Sturm;
erős vihar;
шторм;
viento muy duro;
vânt a cărui viteză este cuprinsă între 41 şi 47 noduri (forța 9 pe scara Beaufort, respectiv 20,8 şi 24,4 m/s).
(OMM S 3130)

053 **vânt geostrofic**
geostrophic wind;
vent géostrophique;
geostrophischer Wind;
geosztrófikus szél;
геострофический ветер;
viento geostrófico;
vânt teoretic rezultat din echilibrul dintre forța orizontală de presiune şi componenta orizontală a *forței de deviere* datorată rotației terestre, ambele presupuse ca singurele forțe care acționează asupra aerului, conform relației: $V_g = \alpha / f . \nabla_H . p . k$, unde f este *parametrul Coriolis*, ∇_H este laplaceianul orizontal, p presiunea şi k vectorul unitar vertical; acest tip de vânt suflă paralel cu izobarele sau izohipsele rectilinii.
(OMM G 0350, Dmag G 29)

054 **vânt ionosferic**
ionospheric wind;
vent ionosphérique;
Ionosphärenwind;
ionoszférikus szél;
ионосферный ветер;
viento ionosférico;
deplasarea norilor de particule ionizate în ionosfera joasă, care se presupune că este asociată cu mişcarea aerului la nivelul respectiv.

(OMM I 0960)

055 **vânt instantaneu**
spot wind;
vent instantané;
Schlagartigwind/Momentanwind;
lokális szél/pillanatnyilag szél;
ветер в данной точке;
viento instantáneo;
direcţia şi viteza vântului, observate sau prevăzute, într'un loc dat, la o anumită înălţime şi la un moment determinat.
(OMM S 2450)

056 **vânt izalobaric**
vezi V 025 vânt alobaric.

057 **vânt în altitudine**
wind aloft/upper-level wind, upper ~;
vent en altitude;
Höhenwind;
magassági szél;
ветер на высотах/~ в верхней атмосфере, высотный ~;
viento en altitud/viento de la atmósfera alta;
viteza şi direcţia vântului la diferite niveluri din atmosferă , la înălţimi ce depăşesc domeniul meteorologic de la suprafaţa terestră, respectiv stratul de frecare.
(OMM U 0330, W 0940)

058 **vânt lateral/**vânt de travers
cross wind;
vent de travers/~ traversier, ~ latéral, ~ de coté;
Querwind/Seitenwind;
keresztszél/oldalszél;
боковой ветер/поперечный ~ ;
viento cruzado;
vânt care suflă dintr'o direcţie perpendiculară pe cea a deplasării unui obiect (în principal un vehicul, navă sau aeronavă) în raport cu suprafaţa terestră.
(OMM C 3340)

059 **vânt levogir**

backing wind;
vent lévogyre;
Lävogyrwind;
óramutató járásával ellentétesen forgó szél;
ветер против часовой стрелки;
viento con giro antihorario;

vânt a cărui direcție este orientată în sensul contrar de rotire al acelor de ceas, în oricare dintre emisferele terestre.
(OMM B 0060)

060 **vânt local**

local wind;
vent local;
Lokalwind/örtlich Wind;
helyi szél;
местный ветер;
viento local;

1. vânt care suflă într'o zonă limitată cauzat de condițiile topografice locale, ca de exemplu *coşava)*;
2. vânt care capătă temporar caracteristici particulare pe o zonă restrânsă,ca o consecință a condițiilor fizico-geografice locale, ca de exemplu *furtunile de praf, nisip, zăpadă*, sau *simunul, habubul*.
3. *vântul antitriptic*, ca de exemplu *brizele foehnul, chinookul.*
(OMM L 0780)

061 **vânt longitudinal**

longitudinal wind;
vent longitudinal;
longitudinal Wind/längswind;
longitudinális szél/hátszél;
продольный ветер;
viento longitudinal;

vânt de față sau *vânt de spate* care suflă din sau în direcția de deplasare a unui obiect în mişcare în raport cu suprafața terestră.
(OMM L 0820)

062 **vânt moderat**
strong breeze;
vent frais;
starker Wind;
mérsékelt szél;
силный ветер;
brisa fuerte;
vânt a cărui viteză este cuprinsă între 22 şi 27 noduri (forța 6 pe scara Beaufort, respectiv 10,8 şi 13,8 m/s).
(OMM S 3120)

063 **vânt polar**
polar wind;
vent polaire;
Polarwind;
sarki szél;
полярный ветер;
viento polar;
curentul de plasmă care scapă prin dispersie din atmosfera terestră în regiunea polilor magnetici, deplasându-se de-alungul liniilor de forță ale magnetosferei.
(OMM P 1140)

064 **vânt puternic**
near gale/moderate gale;
grand frais;
stefer Wind;
heves szél;
крепкий ветер;
ventarrón moderado/viento fresco;
vânt a cărui viteză este cuprinsă între 28 şi 33 noduri (forța 7 pe *scara Beaufort*, respectiv 13,9şi 17,1 m/s).
(OMM M 1690, N 0150)

065 **vânt radial**
radial wind;
vent radial;
radial Wind;

sugaras szél;
радиальная составляющая ветра;
viento radial;
componenta vântului într'un punct, orientată de-a lungul unui vector radial cu originea în centrul unui sistem de circulație.
(OMM R 0160)

066 **vânt relativ**
vezi V 028 vânt aparent.

067 **vânt rezultant**
resultant wind ;
vent résultant ;
resultieren Wind;
eredő szél;
результирующий ветер;
viento resultante;
vectorul de vânt care rezultă din însumarea mai multor vectori de vânt.
(OMM R 1640)

068 **vânt satelitar/**vânt estimat din informații satelitare
satellite wind/satellite wind estimate;
vents satellitaires/évaluation du vent par satellite;
Satellitscherwind/Windschäzung (nav: Gissungwind) aus Satellitedaten;
műholdas szél/~ szélbecslés;
ветер, определяемый по спутниковым данным/оценка ветра по наблюдениям со спутника;
vientos determinados mediante satélite/estimación del viento mediante satélite;
1. setul de date derivate din estimările acestui parametru prin satelit;
2. estimarea sau evaluarea *vitezei vântului* determinată din urmărirea mişcării elementelor noroase identificabile şi recognoscibile pe o secvență de imagini succesive ale atmosferei terestre, luate la intervale relativ scurte de timp de un satelit meteorologic (de regulă geostaționar).
(OMM S 0170, S 0180)

069 **vânt slab**
vezi B 127 briză slabă

070 **vânt solar**
solar wind;
vent solaire;
Sonnenwind/solar Wind;
napszél/szolaris szél;
солнечный ветер;
viento solar;
flux de gaz ionizat, constituit în principal din hidrogen, care se scurge continu spre exteriorul Soarelui cu viteze foarte mari şi intensităţi variabile; la trecerea acestui curent prin vecinătatea Pământului el interacţionează cu câmpul magnetic terestru şi produce diferite efecte în straturile înalte ale atmosferei, ca de exemplu aurorele polare.
(OMM S 2010)

071 **vânt subgeostrofic**
subgeostrophic wind;
vent subgéostrophique;
untergeostrophischer Wind;
szubgeosztrófikus szél;
субгеострофический ветер;
viento subgeostrófico;
vânt a cărui viteză este mai mică decât cea a *vântului geostrofic* corespunzător.
(OMM S 3160)

072 **vânt subgradiental**
subgradient wind;
vent subgradiental;
untergradientischer Wind;
szubgradiens szél;
субградиентый ветер;
viento subgradiente;

vânt a cărui viteză este mai mică decât cea a *vântului de gradient* corespunzător.
(OMM S 3170)

073 **vânt suprageostrofic**
supergeostrophic wind;
vent supergéostrophique;
übergeostrophischer Wind;
szupergeosztrófikus szél;
супергеострофический ветер;
viento supergeostrófico;
vânt ce are viteza mai mare decât cea a *vântului geostrofic* corespunzător.
(OMM S 3570)

074 **vânt supragradiental**
supergradient wind;
vent supergradiental;
übergradientischer Wind;
szupergradiens szél;
сверхградиентный ветер;
viento supergradiente;
vânt cu viteză mai mare decât cea a *vântului de gradient* corespunzător.
(OMM S 3580)

075 **vânt tangențial**
tangential wind;
vent tangentiel;
tangentiell Wind;
tangenciális szél;
тангенциальная составляющая ветер;
viento tangencial;
componenta vântului într’un punct orientată pe un vector radial, care are originea în centrul unui sistem de vânt.
(OMM T 0040)

076 **vânt tare**
gale;
coup de vent;
stürmischer Wind;
vihar;
очень крепкий ветер;
viento duro/ventarrón;
vânt a cărui viteză este cuprinsă între 34 şi 40 noduri (forța 8 pe *scara Beaufort*).
(OMM G 0010)

077 **vânt termic**
thermal wind;
vent thermique;
thermischer Wind;
termikus szél;
термический ветер;
viento térmico;
vectorul diferenței dintre *vântul geostrofic* de la baza şi de la limita superioară a unui strat atmosferic; se determină cu formula: $V_T = -g / f \cdot \nabla_p \cdot h \times k$.
(OMM T 0540, Dmag 111)

078 **vânt uscat**
dry wind;
vent sec;
Trockenwind;
száraz szél/főn;
сухой ветер;
viento seco;
tip de vânt, adesea încălzit şi uscat prin comprimare adiabatică, ce are diferite denumiri după locul în care apare, ca de exemplu: *bise, bora, chinook, foehn , ghibli, haboob, harmattan, khamsin, mistral, shamal, simun, suhovei, tramontana, zonda, etc.*
(OMM D 1390)

079 **vânt variabil**
variable wind;
vent variable;
variabel Wind/unkonstant ~;
változó szél;
переменный ветер;
viento variable;
vânt, de regulă slab, care îşi schimbă frecvent direcţia (în momentul observaţiei).
(OMM V 0090)

080 **vântul la sol**
vezi V 038 vânt de suprafaţă

081 **vântul SEASAT la nivelul suprafeţei terestre**
SEASAT surface wind;
vent de surface SEASAT;
SEASATwind zu Bodenniveau;
SEASAT műholddal mért/felszíni szél;
данные о приземном ветре, полученные со спутника - SEASAT;
viento de superficie determinado mediante el satélite SEASAT;
date estimate asupra vântului la nivelul suprafeţei terestre, obţinute cu un radar difuzometru sau cu un *radiometru de baleiaj cu hiperfrecvenţă multibandă* instalat la bordul satelitului SEASAT – A.
(OMM S 0510)

082 **vânturile ecuatoriale de est**
equatorial easterlies/deep trades;
vents d’est équatoriaux;
äquatoriale Ostwinde;
egyenlítői keleti szelek;
экваториальные восточные ветры;
vientos ecuatoriales del este;
vânturi de est cu mare extindere pe verticală, care suflă în zona ecuatorială din regiunile de joncţiune a *alizeelor* din cele două emisfere terestre.
(OMM E 0830)

083 **vânturile ecuatoriale de vest**
equatorial westerlies;
vents d’ouest équatoriaux;
Westenäquatorialischewinde/äquatoriale Westwind;
egyenlítői nyugaty szelek;
экваториальные западные ветры;
vientos ecuatoriales del oeste;
vânturi de vest care se întâlnesc ocazional în *talvegul ecuatorial*, separate de vânturile de vest de la latitudinile mijlocii prin centura alizeelor.
(OMM E 0880)

084 **vânturile polare de est**
polar esterlies;
vents d’est polaires;
polare Östwinde;
poláris keleti szélek;
полярные восточные ветер;
vientos polares del este;
centura difuză cu vânturi de est la joasă altitudine care suflă pe partea polară a brâului subpolar cu presiune mică (ciclonic).
(OMM P 1020)

085 **vânturile subtropicale de est/**vânturile tropicale de est
subtropical easterlies/tropical ~ ;
vents d’est subtropicaux /~ ~ tropicaux ;
übertropische Ostwinde/tropische ~ ;
szubtrópusi keleti szelek/trópusi ~ ~ ;
пассаты в субтропиках/~ тропической зоны;
vientos subtropicales del este/vientos tropicales ~ ~ ;
denumire dată uneori *alizeelor* atunci când acestea sunt puțin extinse pe verticală şi prezintă o puternică forfecare verticală a vântului.
(OMM S 3280)

086 **vânturile tropicale de est**
vezi V 085 vânturile subtropicale de est.

087 **vârf de fildeş/**dinte de fildeş
ivory point;
pointe d’ivoire;
Elfenbeinspitze;
zéruspontjelző tűske;
указатель нуля шкалы барометра;
punta de marfil;
în meteorologie, dinte mic, conic – ascuțit, din fildeş, fixat cu vârful în jos către suprafața liberă a mercurului din chiuveta (rezervorul) reglabilă a *barometrului Fortin,* cu ajutorul căruia se determină nivelul zero al scării barometrice.
(OMM I 1550)

088 **vârful norului**
cloud top;
sommet d’un nuage;
Wolkenkuppe/Wolkenkuppel, Wolkenkopf;
felhőcsúcs/felhőtető;
вершина облака;
cima de una nube;
cel mai înalt nivel dintr’un *nor* sau *sistem noros* determinat, la cale aerul mai conține o cantitate perceptibilă de particule noroase.
(OMM C 1960)

089 **vârfuri protuberante**
overshooting tops;
sommets protubérants;
Protuberanzenspitzenförmig/Protuberanzgipfel;
túltornyosuló felhőtetők;
выбрасываемые вершны;
cimas protuberantes;
protuberanțe noroase formate deasupra unui *Cumulonimbus* care depăşesc nivelul vârfului sau al nicovalei acestuia înainte de a se etala; au aspectul general de domuri sau cupole înalte.
(OMM O 0520)

090 **vâscozitate cinematică**
kinematic viscosity;

viscosité cinématique;
kinematisch Viskosität/~ Zähigkeit;
kinematikai viszkozitás;
кинематическая вязкость;
viscosidad cinemática;

vâscozitatea absolută a unui fluid raportată la densitatea lui; se exprimă în m^2sec^{-1}.
(OMM K 0170)

091 **vâscozitate dinamică**
vezi C 303 coeficient de vâscozitate .

092 **vâscozitate negativă**
negative viscozity;
viscosité négative;
negativ Viskosität;
negatív viszkozitás;
отрицательная вязкость;
viscosidad negativa;

situația în care cantitatea de mişcare (momentul) este transferată spre vitezele mai mari, crescând astfel forfecarea medie a vântului.
(OMM N 0200)

093 **vâscozitate turbulentă**
eddy viscosity;
viscosité turbulente;
turbulente Viskosität/Zähigkeit;
örvény viszkozitás;
турбулентная вязкость;
viscosidad de la turbulencia;

vâscozitatea virtuală rezultată din interacțiunea *turbioanelor* dintr'un flux turbulent; aceste turbioane efectuează un schimb de *cantitate de mişcare* între straturile adiacente într'o manieră similară, însă la o scară mult mai mare decât cea a schimbului molecular în vâscozitatea moleculară.
(OMM E 0240)

094 **vectorul de deplasare a norilor**
cloud motion vector;
vecteur du déplacement des nuages
Bewegungvektor der Wolke;
felhő mozgásvektor;
вектор движения облаков;
vector del movimiento de las nubes;
vectorul rezultat din unirea poziţiilor succesive ale unui nor sau ale unui grup identificabil de nori.
(OMM C 1750)

095 **vectorul de forfecare**
vezi F 061 forfecarea vântului

096 **vectorul rafalei**
gust vector;
vecteur rafale;
Windstoßvektor;
lökésvektor;
вектор порыва;
vector de ráfaga;
diferenţa vectorială tranzitorie de durată relativ scurtă a vitezei vântului în raport cu valoarea ei medie dintr'un interval de timp dat.
(OMM G 1010)

097 **vectorul vânt**
wind vector/~ velocity;
vecteur vent;
Windvektor;
szélvektor;
вектор ветра/скорость ~;
vector viento/velocidad del ~;
vectorul trasat în direcţia şi sensul vântului, cu o lungime proporţională cu viteza acestuia.
(OMM W 1250, 1260)

098 **Veghea Meteorologică Mondială – VMM**/WWW
World Weather Watch – WWW;

Veille météorologique mondiale - VMM;
Meteorologische Weltwache – MWW;
Időjárási Világszolgálat;
Всемирная служба погоды - ВСП;
Vigilancia Meteorológica Mundial – VMM;

sistem mondial coordonat de OMM şi în curs de dezvoltare, constituit din instalaţii şi servicii meteorologice furnizate de *Membrii OMM* în scopul asigurării accesului tuturor membrilor la informaţiile meteorologice necesare atât pentru exploatare cât şi pentru cercetare; elementele structurale esenţiale ale VMM sunt:

- *Sistemul mondial de observaţii,*
  The Global Observing System;
  le Système mondial d'observation;
  der Beobachtung Weltsystem;
  Globális Észlelö Rendszer;
  Глобальная система наблюдений;
  el Sistema Mundial de Observación;
- *Sistemul mondial de prelucrare a datelor,*
  The Global Data-processing System;
  le Système Mondial de traitement des donée;
  das Datenbearbeitundsweltsystem;
  Globális Adat-feldolgozó Rendszer;
  Глобальная система обработки данных;
  el Sistema Mundial de Proceso de Datos;
- *Sistemul Global de telecomunicaţii.*
  The Global Telecomunication System.
  la Système mondial de télécomunications.
  das Fernmeldung Weltsystem.
  Globális Távközlés Rendszer.
  Глобальная система телесвязи.
  el Sistema Mundial de Telecomunicación.

(OMM W 1470)

099 **veghea vulcanilor în traficul aerian internaţional – IAVW**
International **A**irways **V**olcanos **W**atch - IAVW;
Veille volcanique en trafic aérien international;

Vulkanwache in Internationalflugverkehr/Vulkanüberwachung im international Luftverkehr;

Vigil vulkánok légforgalmi/Vulkán megfigyeles, a nemzetközi legi közlekedés;

Международная авиационная служба слежения за вулканами ;

Vigilancia de los volcanos por tráfico aéreo internacional;

acord internațional pentru monitorizarea şi transmiterea de avertizări asupra norilor de cenuşe vulcanică existenți în atmosferă; sistemul internațional de supraveghere a vulcanilor se bazează pe cooperarea dintre unitățile operaționale ale aviației şi ale altor domenii ce utilizează informații derivate din sursele şi rețelele de observare ale statelor. Veghea este coordonată de Organizația Aviației Civile Internaționale cu cooperarea altor organizații internaționale interesate.
(Anexa 3 OACI)

100 **velopauza**

velopause;
vélopause;
Velopause;
velopauza;
велопауза;
velopausa;

nivelul la care se întâlneşte cea mai mică viteză a vântului, în principal în stratosfera estivală în timpul inversării curentului de vest în curentul estic în creştere.
(OMM V 0170)

101 **velum (vel)**

velum (vel);
velum (vel);
Velum (vel);
velum (vel);
вуаль (vel);
velum (vel);

nor anexă sub formă de voal cu mare extindere orizontală, situat puțin deasupra vârfurilor unuia sau mai multor *nori cumuliformi* sau suprapus peste părțile superioare ale acestor nori, care adeseori îl

străpung. Velum apare în principal asociat cu norii *Cumulus congestus* şi *Cumulonimbus.*
(OMM V 0180)

102 **ventilator antigel**
frost fan;
ventilateur contre le gel/~ antigel;
Gefrierschutzventilator;
fagyvédelmi ventillátor;
вентилятор от заморозков;
ventilador contra las heladas;
ventilator fix sau elicopter folosit în condiții meteorologice stabile pentru prevenirea sau atenuarea pagubelor provocate de îngheț în livezi, vii, etc., cu care se produce amestecul turbulent al aerului mai cald de deasupra inversiunii cu cel din vecinătatea solului.
(OMM F 1480)

103 **ventilație**
ventilation;
ventilation;
Ventilation/Lüftung;
széllőztetés/széllőzés;
вентиляция;
ventilación;
proces de împrospătare a aerului dintr'un spațiu; în meteorologie:
- circulație forțată sau naturală a aerului în instrumente (psihrometre, meteorografe) sau incinte cu instrumente meteorologice (apărătorul meteorologic), care are ca rezultat creiarea condițiilor cât mai apropiate de mediul real în care sunt expuşi senzorii aparatelor meteorologice;
- primenirea aerului în zonele depresionare prin curenții de aer ce pătrund din văile care debuşează în depresiunile respective.
(Dmet V 17)

104 **verificarea prevederii/prognozei**
forecast verification;
vérification de la prévision;
Vorhersageprüfung;

előrejelzés ellenőrzése;
проверка прогноза;
verificación del pronóstico;

compararea obiectivă a unui element meteorologic prevăzut cu cel observat, ca de exemplu diferența medie pătratică dintre temperaturile prevăzute şi cele observate.
(OMM F 0870)

105 **vertebratus (ve)**
vertebratus (ve);
vertebratus (ve);
vertebratus (ve);
vertebratus (ve);
хребтовидные облака (ve);
vertebratus (ve);

nori ale căror elemente sunt dispuse astfel încât aspectul lor general sugerează vertebrele, coastele sau scheletul unui peşte; termenul se aplică în principal norilor *Cirrus.*
(OMM V 0220)

106 **vijelie**
vezi G 073 gren.

107 **vijelie albă**
vezi G 074 gren alb.

108 **vijelie cu lapoviță sau grindină**
sleet sqall;
giboulée;
Schneeregenbö/Hagelbö;
szélroham havas esővel/jégesővel;
(шквал с) мокрыйснег;
(borrasca con) aguanieve/cellisca;

în funcție de regiunea geografică, precipitație sub formă de ploaie şi zăpadă în topire, sau de ploaie şi grindină, sau de ploaie şi granule de gheață, sau de zăpadă umedă (în topire), sau de ploaie bruscă şi de scurtă durată (aversă) însoțită adesea de rafale de vânt şi grindină.
(OMM S 1310)

109 **vijelie cu oraj**
vezi G 075 gren orajos.

110 **vijelie scurtă**
wind flurry ;
bourrasque ;
kurzzeit Bö;
széllökés;
внезапный порыв ветра;
borrasca;
vijelie (gren) bruscă şi de scurtă durată.
(OMM W 1030)

111 **virga**
virga (vir)/fall streaks, precipitation trails;
virga (vir);
Virga (vir)/Fallstreifen;
virga (vir)/csapadéksáv, esősáv;
полосы падения (vir);
virga (vir);
trene de *precipitaţii,* verticale sau oblice, care atârnă de baza unui nor şi nu ajung la suprafaţa terestră ; această *particularitate suplimentară* se observă cel mai frecvent la genurile *Cirrrocumulus, Altocumulus, Altostratus, Nimbostraturs, Stratocumulus, Cumulus* şi, în deosebi, la *Cumulonimbus.*
(OMM V 0350)

112 **VIS**
vezi I 013 imagini în vizibil.

113 **viscol**
vezi T 211 transport de zăpadă la înălţime.

114 **viscol puternic**
vezi B 106 blizzard.

115 **viteza de cădere**
falling speed;

vitesse de chute;
Fallgeschwindigkeit;
esési sebesség;
скорость падения;
velocidad de caída;

viteza normală cu care cad particulele de precipitații prin aerul adiacent, care poate ajunge ajunge la 9 m s^{-1} pentru cele mai mari picături de ploaie şi chiar mai mult pentru grindină (direct proporţional cu mărimea greloanelor).
(OMM F 0030)

116 **viteza de fază**
phase velocity;
vitesse de phase;
Phasengeschwindingkeit/~laufzeit;
fázis sebesség;
фазовая скорость;
velocidad de fase;

viteza cu care se deplasează crestele şi talvegurile undelor.
(OMM P 0480)

117 **viteza de frecare**
friction velocity;
vitesse de frottement;
Friktiongeschwindigkeit;
súrlódási sebesség/dinamikus ~;
скорость трения/динамическая скорость;
velocidad de rosamiento;

viteza vântului de referinţă u_* definită prin relaţia: $u_* = (\tau/\rho)^{1/2}$, unde τ este *frecarea Reynolds* şi ρ, densitatea aerului.
(OMM F 1260)

118 **viteza de ieşire**
efflux velocity;
vitesse de sortie;
Austrittsgeschwindigkeit;
effektív sebesség;
скорость истечения;

velocidad del efluvio;

viteza verticală cu care iese un efluent (o emanație de gaze) dintr'un coș de evacuare a gazelor (coș de fum).
(OMM E 0320)

119 **viteza limită de cădere**

terminal fall velocity;
vitesse de chute limite;
Grenzefallgeschwindigkeit;
esési végsebesség;
конечная скорость падения;
velocidad final de caída;

viteza de cădere a oricărui obiect ce cade într'un mediu fluid determinat, pentru care forța de frecare și forța lui Archimede exercitate de fluid asupra corpului respectiv echilibrează forța de gravitație care acționează asupra acestuia.
(OMM T 0290)

120 **viteza maximă a unei rafale (p)**

gust peak speed (p);
vitesse de pointe d'une rafale (p);
Spitzengeschwindigkeit der eine Windstoß (p);
lökéses csúcssebesség (p);
максимальная скорость порыва (p);
velocidad máxima de una ráfaga (p);

viteza instantanee a vântului în momentul în care se produce amplitudinea maximă a unei rafale.
(OMM G 1000)

121 **viteza maximă a vântului pe o milă**

fastest mile wind;
vent du mile le plus rapide;
Maximalwindgeschwindigkeit zu eine Meile;
1 mf szélút megtételéhez szükséges idő;
максимальная скорость ветра в милях;
velocidad máxima del viento en una milla;

intervalul minim de timp dintre măsurătorile succesive ale vitezei vântului efectuate de un *anemometru totalizator* pe parcursul unei mile. (OMM F 0120)

122 **viteza medie a vântului**
mean wind velocity;
vitesse moyenne du vent;
mittlere Windgeschwindigkeit;
középes szélsebesség;
средная скорость ветра;
velocidad media del viento;
media vitezei vântului pe un segment al rutei de zbor care poate fi calculată din deriva avionului între două repere precise sau fixe.
(OMM M 0440)

123 **viteza sunetului/**viteză sonică
sound velocity/sonic speed, speed of sound;
vitesse du son/vitesse sonique;
Schallgeschwindigkeit/Klangschnelle;
hangsebesség;
скорость звука/звуковая скорость;
velocidad del sonido;
viteza cu care sunetul traversează un mediu; aceasta depinde de temperatura, densitatea şi natura mediului respectiv.
(OMM S 2040, S 2080)

124 **viteza vântului**
wind speed/~ velocity;
vitesse du vent;
Windgeschwindigkeit;
szélsebesség;
скорость ветра;
velocidad del viento;
raportul dintre distanța parcursă de aer şi timpul în care a fost parcursă aceasta; viteza instantanee, sau pe scurt “viteza”, corespunde unui interval de timp extrem de mic, iar “viteza medie” corespunde unui interval determinat de timp finit. În practica sinoptică, medierea se face pentru un interval de zece minute.

(OMM W 1200)

125 **viteza verticală a vântului**
vertical wind velocity;
vitesse verticale du vent;
vertikal Windgeschwindigkeit;
függőleges szélsebesség;
вертикальная составляюшая скорости ветра;
velocidad vertical del viento;
componenta ascendentă sau descendentă a vântului de-a lungul verticalei.
(OMM V 0300)

126 **viteză sonică**
vezi V 123 viteza sunetului

127 **viteză turbulentă**
eddy velocity ;
vitesse turbulente ;
turbulente Geschwindigkeit ;
turbulens sebesség;
турбулентная скорость;
velocidad de la turbulencia;
diferența dintre viteza instantanee a vântului într'un punct dat şi viteza medie a vântului dintr'un interval determinat în punctul respectiv.
(OMM E 0230)

128 **vizibilimetru**
visibility meter;
instrument de mesure de la visibilité;
Sichtmesser/Sichtweitenmesser;
látástávolság-mérő;
измеритель видимости;
medidor de visibilidad/visibilímetro;
instrument folosit pentru măsurarea directă a *distanței vizuale* în atmosferă, sau a caracteristicilor fizice ale atmosferei care determină aceastădistanță.

(OMM V 0410)

129 **vizibiltatea în lungul pistei**
vezi D 129 distanta vizuală pe pistă

130 **vizibilitate/**vizibilitate meteorologică, vizibilitate de noapte
visibility/meteorological ~, ~ ~ at night;
visibilité/~ météorologique;
Sichtweite/Sight, meteorologische ~, Nachsight;
látástávolság;
видимость/метеорологическая ~, ~ ~ ночью;
visibilidad/~ meteorológica, ~ nocturna;
1. distanța cea mai mare la care un obiect negru de dimensiuni corespunzătoare, situat în apropierea solului, poate fi văzut şi identificat ziua pe fondul cerului la orizont, sau poate fi recunoscut în timpul nopții dacă iluminarea generală ar creşte până la nivelul normal din timpul zilei; aceasta reprezintă distanța optică meteorologică (MOR).
2. în domeniul aeronautic, pe timp de noapte reprezintă distanța maximă la care pot fi văzute şi recunoscute lumini cu intensitatea de aproximativ 1000 lumânări (candele), observate pe un fond întunecat. Cele două distanțe (1, 2) au valori diferite pentru acelaşi coeficient de transmisie dat, iar cea de la pct.2 variază în funcție de iluminarea fondului.
(OMM M 1170, M 1180, V 0390, Anexa 3 OACI)

131 **vizibilitate de noapte**
vezi V 130 vizibilitate

132 **vizibilitate excepțională**
exceptional visibility;
visibilité exceptionnelle;
exzeptionell Sichweite/außergewöhnlich Visibilität, ~ Sicht;
rendkívül jó látástávolság;
исключительная видимость;
visibilidad excepcional;
vizibilitate bună care permite ca obiecte situate la distanțe foarte mari să fie uşor vizibile: este caracteristcă maselor de aer foarte reci,

de origine arctică, în care frecvent se pot vedea iarna din Bucureşti, la orizont munţii Bucegi.
(OMM E 1220).

133 **vizibilitate meteorologică**
vezi V 130 vizibilitate

134 **vizibilitate oblică**
oblique visibility/slant ~;
visibilité oblique;
schief Sicht/schräg Sichweite;
ferde látástávolság;
наклонная бидимость/косая ~;
visibilidad oblicua;
distanţa maximă la care un observator poate vedea şi identifica un obiect situat la alt nivel decât cel al observatorului respectiv, însă nu la verticala acestuia.
(OMM O 0030)

135 **vizibilitate orizontală**
horizontal visibility;
visibilité horisontale;
horizontal Sicht/~ Sichtweite;
vízszintes látástávolság/horizontális ~;
горизонтальная видимость;
visibilidad horizontal;
distanţa maximă la care un observator poate să vadă şi să identifice un obiect situat în planul orizontal pe care este el plasat.
(OMM H 0760)

136 **vizibilitate predominantă**
predominant visibility;
visibilité prédominante;
vorherrschend Sicht/überwiegende Sichtweite;
túlsúly látástávolság;
преобладаемыи видимость;
visibilidad predominante;

cea mai mare valoare a vizibilității, determinată vizual sau instrumental în conformitate cu definiția *vizibilității orizontale*, observată pe cel puțin o jumătate de tur de orizont sau pentru cel puțin jumătate din suprafața aerodromului/aeroportului;ca valoare poate fi continuă sau discontinuă, pe sectoare. În situația în care există instrumente instalate, acestea vor fi folosite pentru a determina cea mai corectă estimare a vizibilității predominante.
(Anexa 3 OACI)

137 **vizibilitate verticală**
vertical visibility;
visibilité verticale;
vertikal Sichtweite;
függőleges lástátávolság;
вертикальная видимость;
visibilidad vertical;
distanța maximă până la care un observator poate vedea şi identifica un obiect situat la verticala lui, fie în sus , fie în jos.
(OMM V 0280)

138 **VMM**
vezi V 098 Veghe meteorologică mondială.

139 **voal de nori**
cloud veil;
voile de nuages;
Wolkenschleier;
felhőréteg;
облачная пелена;
velo de nubes ;
pânză de nori suficient de transparentă pentru a permite determinarea poziției Soarelui sau a Lunii; termenul desemnează în principal pânzele de Cirrostratus şi uneori de Altostratus translucidus.
(OMM C 1990)

140 **VOLMET**
VOLMET:
VOLMET;

VOLMET;
VOLMET;
ВОЛМЕТ;
VOLMET ;

radioemisiune cu caracter continuu şi repetitiv pentru aeronave în zbor, de mesaje actuale regulate de observaţii meteorologice (METAR), mesaje speciale de observaţii meteorologice (SPECI), prognoze de aerodrom/aeroport (TAF), mesaje SIGMET, rapoarte din zbor neincluse in SIGMET şi mesaje AIRMET când sunt disponibile.
(Anexa 3 OACI)

141 **vortex circumpolar/**vortex polar, turbión circumpolar
polar vortex/circumpolar vortex;
tourbillon circumpolaire;
Polarwirbel;
poláris örvény/cirkumpoláris ~, poláris cyklon;
полярный вихры/околополярный ~;
vórtice polar/~ circumpolar;

circulaţie ciclonică la scară mare în *troposfera mijlocie* şi *superioară*, centrată în general peste regiunile polare.
(OMM P 1130)

142 **vortex polar /**~ circumpolar
vezi V 141 vortex circumpolar

143 **vortexul stratosferic antarctic/**turbionul stratosferic antartic
antarctic stratospheric vortex;
tourbillon stratosphérique antarctique;
antarktikstratosphärische Wirbel;
antarktiszii sztratoszférikus örvény;
антарктический стратосферный вихрь;
vórtice estratosférico antártico;

circulaţie stratosferică persistentă de vest care se instalează în timpul iernii australiene în emisfera sudică; are intensitatea cea mai mare între 60^0 şi 70^0S şi creşte cu înălţimea până la *stratopauză.*
(OMM A 2000)

144 **vortexul stratosferic arctic/**turbionul stratosferic arctic
arctic stratospheric vortex;
tourbillon stratosphérique arctique;
arktikstratosphärische Wirbel;
sarki sztratoszférikus örvény;
арктический стратосферный вихры;
vórtice estratosférico ártico;
circulație stratosferică persistentă de vest care se instalează în timpul iernii în emisfera nordică ; are intensitatea cea mai mare între 60^0 şi 70^0N şi creşte cu altitudinea până la *stratopauză*; deşi are intensitatea unui *curent jet*, vitezele maxime ale acestui tip de circulație ajung doar la jumătate din cele ale turbionului stratosferic antarctic.
(OMM A 2420)

145 **vorticitate/**turbion
vorticity;
tourbillon/vorticité, rotationel;
Wirbelkeit/Vorticity;
örvenyesség/vorticity;
вихрь скорости;
vorticidad;
1. circulație giratorie a aerului în jurul unui ax orientat arbitrar;
2. vector definit prin relația: $q = \nabla \cdot V = rotV = curlV$, unde q este vectorul vorticității şi V este vectorul vântului;
3. componenta verticală a vectorului vorticității definit la pct. 2; din acest punct de vedere, acesta este termenul folosit cel mai frecvent.
(OMM V 0520)

146 **vorticitate absolută/**turbion absolut
absolute vorticity;
tourbillon absolu;
absolut Wirbelung/~ Wirebelkeit;
abszolút örvényesség;
абсолютный вихр скорости/абсолютная завихренность;
vorticidad absoluta;
turbion sau *vorticitate* măsurată într'un sistem de coordonate absolute; în aproape toate cazurile se ia în considerare numai componenta verticală. Turbionul sau vorticitatea absolută este suma

turbionului sau a vorticității relative cu cea a turbionului sau vorticității Pământului, respectiv parametrul Coriolis, conform relației: $\eta = \xi + f$.
(OMM A 0120)

147 **vorticitate geostrofică**/turbion geostrofic
geostrophic vorticity;
tourbillon géostrohique;
geostrophische Wirbeligkeit/~ Vorticity;
geosztrofikus örvényesség;
геострофический вихрь/геострофическая вихренность;
vorticidad geostrófica;

vorticitatea sau *turbionul vântului geostrofic,* conform relației: $\varsigma_g = g / f \cdot \nabla_p^2 \cdot z$, unde *g* este gravitația, *f* este *parametrul Coriolis* şi ∇_p^2 este operatorul izobaric Laplace.
(OMM G 0340, Dmag G 28)

148 **vorticitate potențială**/turbion potențial
potential vorticity;
tourbillon potentiel;
potentielle Wirbeligkeit;
potenciális örvényesség;
потенциальный вихрь;
vorticidad potencial;

vorticitatea pe care ar aveao coloana de aer delimitată de două *suprafețe izentrope* adiacente dacă aceasta ar fi adusă la o latitudine "standard" arbitrară apoi ar fi extinsă sau redusă la o grosime "standard" arbitrară; într'o masă de aer, turbionul potențial este conservativ şi permite identificarea masei de aer şi determinarea traiectoriei acesteia. Matematic, este exprimat de relația: $(\xi + f) \cdot \delta(\ln \theta)/\delta p$, în care *f* este parametrul Coriolis, *p* este presiunea, θ este temperatura potențială şi ξ este turbionul relativ.
(OMM P 1290, Dmag P 116)

149 **vorticitate relativă**/turbion relativ
relative vorticity;
tourbillon relatif;
relativ Wirbelung/~ Wirbeligkeit;

relatív örvényesség;
относительный вихрь скорости;
vorticidad relativa;

vorticitate sau *turbion* (de regulă componenta verticală a acestuia) măsurat într'un sistem de coordonate fixe în raport cu suprafața terestră. (OMM R 1540)

150 **vorticitate termică**/turbion termic
thermal vorticity;
tourbillon thermique;
thermische Wirbeligkeit/~ Vorticity;
termikus örvényesség;
термический вихрь/термическая заврихреность;
vorticidad térmica;

turbionul/vorticitatea *vântului termic* calculată plecând de la distribuția liniilor de grosime dintr'un strat atmosferic; se determină cu ajutorul formulei: $\xi_T = g / f \cdot \nabla_p^2 h$, în care f este forța Coriolis, ∇_p^2 este operatorul isobaric Laplace şi *h* este grosimea.
(OMM T 0530, Dmag T 108)

151 **vreme**/timp
weather;
temps/météo;
Wetter;
időjárás;
погода;
tiempo;

starea atmosferei la un moment dat (şi într'o regiune sau loc determinate) definită prin diferitele fenomene şi valori ale elementelor meteorologice din momentul respectiv (precipitații, vânt, nori şi gradul de acoperire a cerului, temperatură, presiune, umiditate, etc.).
(OMM W 0410)

152 **vreme rea**/vreme severă
severe weather;
temps violent;
Straffzeit/Witterung;
veszélyes időjárás;

суровая погода;

tiempo violento;

orice condiții atmosferice potențial distructive sau care pot prezenta un pericol pentru viață; adesea, această sintagmă este asociată condițiilor extreme de vreme convectivă (*cicloni tropicali, tornade, oraje violente, vijelii, etc.), precipitațiilor givrante* şi *furtunilor violente de iarnă* asociate cu *viscol puternic (blizard).*

(OMM S 0780)

153 **VTST**

vezi T 022 talvegul troposferei tropicale înalte

W

001 **WAFC**
vezi C 114 Centru mondial de prevederi de zonă.

002 **WAFS**
vezi S 122 Sistem mondial de prevederi de zonă.

003 **WDC**
vezi C 113 Centrul mondial de date.

004 **WEFAX**
Weather Facsimile Experiment – WEFAX;
WEFAX;
WEFAX;
WEFAX;
WEFAX;
WEFAX;
experiment, care ulterior a devenit program al *OMM*, de transmitere şi diseminare de documente meteorologice faximilate (hărți reale şi probabile, buletine, imagini) prin intermediul sateliților meteorologici geostaționari, folosiți ca relee de telecomunicații meteorologice în cadrul sistemului *GTS*.
(Dmag.W 3)

005 **WINTEM**
WINTEM;
WINTEM;
WINTEM;
WINTEM;
WINTEM;
WINTEM;
1. formă de cod folosită pentru codificarea prevederii vântului şi temperaturii aerului în puncte determinate din altitudine, pentru aeronautică;

2. denumirea (preambulul) mesajului sau a buletinului cu mesaje de prevedere a vântului şi temperaturii aerului în altitudine, în puncte determinate, pentru aeronautică.
(OMM W 1290)

006 **WMC**
vezi C 110 Centru meteorologic mondial.

007 **WMD**
vezi Z 033 Ziua mondială a meteorologiei.

008 **WMI**
vezi I 134 Intervale meteorologice mondiale.

009 **WMO**
vezi O 060 Organizația Meteorologică Mondială.

010 **WMO Member**
vezi M 062 Membru OMM.

011 **WRC**
vezi C 115 Centru radiometric mondial.

012 **WRR**
vezi R 125 Referința radiometrică mondială.

013 **WWW**
vezi V 098 Veghea meteorlogică mondială

X

001 **xerofită**
xerophyte;
xérophite;
Xerophyte;
szazstűrő növény;
ксерофит;
xerofita;
plantă adaptată la climate în care aportul de apă este limitat sau redus.
(OMM X 0020)

Y

001 **yard**
yard;
yard;
Yard;
yard;
ярд;
yard;
unitate de măsură engleză pentru lungime, egală cu trei picioare şi echivalentă cu 0.914398 metri.
(Dmet Y)

Z

001 **zastrughi**
satrugi/zastrugi;
zastrugi/sastrugi;
Sastrugi;
zastrugi/sastrugi;
застругu;
sastrugi/zastrugi;
serie de creste alungite, adesea ascuțite, din zăpadă întărită, care seamănă cu valurile, caracteristice câmpiilor polare măturate de vânturi care suflă din direcții constante. Zastrughi sunt orientate perpendicular pe vânt, având o pantă lină în partea din vânt şi o alta abruptă în partea de sub vânt; la scară redusă se pot observa şi pe platourile montane de la latitudini mai joase.
(OMM S 0090)

002 **zăpadă**/ninsoare
snow/snowfall, fall of snowflakes;
neige/chute de (flocons de) neige;
Schnee/Schneefall;
hó/havazás, hóesés;
снег/снегопад;
nieve/~ caída, nevada,caída de nieve;
1. hidrometeor (*precipitație)* format(ă) din cristale de gheață, izolate sau combinate între ele sub formă de steluțe sau fulgi, care cade dintr'un nor precipitant.
2. formă solidă a apei, în suspensie în masa unui nor precipitant sub formă de cristale simple ori combinate în forme cu geometrie hexagonală, sau sub formă de depunere pe suprafața terestră.
(OMM S 1460, S 1560, D.met. N 12, Z 1)

003 **zăpadă cristalină zaharoidă**/zăpadă granulată de adâncime
sugar snow/depht hoar;
neige granulée de profondeur/givre de profondeur;
kristallinischsaccharoide Schnee/Tiefegriesel;

hófelszin alatt képződő jégkristályok;
пещерный иней/глубинный ~;
nieve en forma de azúcar/~ granulosa en profundidad;

cristale de gheață formate prin sublimare în interiorul stratului de zăpadă, în procesul de metamorfozare a acesteia.
(OMM D 0290, S 3350)

004 **zăpadă granulată de adâncime**
vezi Z 003 zăpadă cristalină zaharoidă

005 **zăpadă grăunțoasă**
vezi G 069 granule de zăpadă.

006 **zăpadă umedă**
wet snow;
neige mouillé;
nasser Schnee;
nedves hó;
мокрый снег;
nieve mojada;

zăpadă care conține o mare cantitate de apă lichidă; dacă această apă umple complet spațiile libere care există inițial între fulgii de zăpadă, zăpada respectivă este clasificată ca foarte umedă.
(OMM W 0810)

007 **zăpadă uscată**
dry snow;
neige sèche;
troken Schnee;
száraz hó/porhó;
сухой снег;
nieve seca;

1. zăpadă friabilă care are temperatura sub 0^0C, din care nu se poate face un bulgăre.
2. zăpadă artificială obținută prin sublimarea bioxidului de carbon (de regulă, prin destindere bruscă a acestui gaz comprimat la o presiune mare într'un recipient de oțel), cunoscută şi sub denumirea de zăpadă carbonică; este folosită în scopuri industriale ca agent de răcire (în

deosebi la instalațiile de etalonare a termometrelor cu alcool) şi pentru însămânțarea artificială a norilor şi stimularea pracipitațiilor.
(OMM D 1350)

008 **zăpadă viscolită la înălțime**
vezi T 211 transport de zăpadă la înălțime

009 **zăpadă viscolită la sol**
vezi T 212 transport de zăpadă la sol

010 **zăpor**
vezi B 032 baraj de gheață

011 **zăpuşală**
sultriness;
temps lourd/touffeur;
Schwüle;
fülledség;
зной /знойный;
bochorno ;
stare atmosferică apăsătoare, inconfortabilă, determinată de o combinație dintre o temperatură şi o umiditate ridicate, accentuată adesea de calm şi nebulozitate mare şi joasă.
(OMM S 3390)

012 **zbor de recunoaştere meteorologică**
weather reconnaissance flikght;
vol de reconnaissance météorologique;
Wettererkennungsflug/Wetterflug;
időjárás-felderítőrepülés;
полёт для розведки погоды/самолётная разведка погоды;
vuel de reconcimiento meteorológico;
zbor special efectuat de o aeronavă pentru a obține informații asupra vremii pe o rută sau pentru a face observații şi măsurători meteorologice sau pentru a identifica fenomene meteorologice periculoase într'o zonă determinată, ca prezența şi urmărirea ciclonilor tropicali sau condițiile de zbor peste munți.
(OMM W 0540)

013 **zbor izobaric**

pressure pattern flying;
vol izobare;
barometrische Navigation/Aerologation;
nyomásszinti repülés;
изобарический полет;
vuelo con patrón bárico;

zbor planificat pentru utilizarea la maxim a distribuției prevăzute/prognozate a presiunii; practic, de-a lungul tronsoanelor rutei zborul se desfăşoară pe diferite suprafețe izobarice, stabilirea înălțimii făcându-se cu altimetrul barometric.
(OMM P 1650)

014 **ZCIT**

vezi Z 040 zona de convergență intertropicală

015 **zero absolut**

absolute zero;
zéro absolu;
absoluter Nullpunkt/Absolutnullpunkt;
abszolút nullapont;
абсолютный ноль;
cero absoluto;

punctul de origine al scării de temperatură absolută, echivalent cu valoarea -273,16 ± 0,01^{0}C, la care mişcarea moleculară încetează şi, conform legii Boyle-Mariotte, presiunea şi volumul gazului ideal devin nule; în practică se operează cu valoarea rotunjită -273^{0}C.
(Dmet man)

016 **zgomot alb**

white noise;
bruit blanc;
weißen Rauschen/Weißgeräusch;
fehér zaj/sávhatárolt fehér zaj;
белый шум;
ruido blanco;

zgomot care are aceeaşi energie în toate frecvențele.
(OMM W 0860)

017 **zgomot (în meteorologia dinamică)**
noise (dynamic meteorology);
bruit (météorologie dynamique) ;
Rauchen (dynamische Meteorologie) ;
zaj (dinamikus meteorológia);
шум (в динамической метеорологий);
ruido (en meteorologia dinámica);
tipurile de erori din datele meteorologice introduse de imperfecţiunile tehnicii de observare (zgomot de măsurare sau observaţional) sau de fluctuaţiile ce intervin pe scările de spaţiu şi timp mai mici decât cele la care au fost prelucrate (*zgomotul meteorologic*).
(OMM N 0500)

018 **zgomot meteorologic**
meteorological noise;
bruit météorologique;
meteorologischer Rauschen;
meteorológiai zaj;
метеорологический шум;
ruido meteorológico;
oscilaţii nedorite de scară mică, obţinute în rezolvarea ecuaţiilor primitive folosite în prognoza numerică; acestea pot să mascheze caracteristicile dorite ale circulaţiei atmosferice la scară sinoptică.
(OMM M 1040)

019 **zgomot roşu**
red noise;
bruit rouge;
roten Rauschen;
vörös zaj;
красный шум;
ruido rojo;
zgomot a cărui energie scade constant pe măsură ce creşte frecvenţa.
(OMM R 1170)

020 **zi aerologică**/zi geofizică
aerological day/geophysical ~;

journée aérologique/~ géophysique;
Aerologischertag/Geophysikschertag;
aerológiai nap/geofizikai ~;
аэрологический день/геофизический ~;
día aerológico/~ geofísico;

zi stabilită prin acord internațional pentru efectuarea unui program suplimentar de observații pe spații mari ale suprafeței terestre, mai detaliate sau mai intensive, asupra atmosferei.
(OMM A 0770, G 0230)

021 **zi cu ceață**

fog day;
jour de brouillard;
Nebeltag ;
ködös nap;
туманный день;
dia de niebla;

zi calendaristică în care a fost observată ceață la o stație meteorologică, indiferent de durata acesteia.
(OMM F 0720)

022 **zi cu îngheț**

ice day (1)/frost day (2);
jour de glace (1)/jour de gel,~ de gelée (2);
Eistag (1)/Frosttag (2);
téli nap (1)/fagyos nap (2);
день без оттепели (1)/день с морозом (2);
día glacial (1)/día de helada (2);

1. zi în cursul căreia temperatura maximă a aerului este mai mică de 0^0C sau, prin convenție, mai mică sau egală cu 0^0C. (OMM I 0080)
2. zi în care temperatura minimă este mai mică de 0^0 C (prin convenție, egală sau mai mică de 0^0C).
(OMM F 1470)

023 **zi cu oraj**

thunderstorm day;
jour d'orage;
Gewittertag;

zivataros nap;
грозовой день;
día de tormenta;

zi în care se aude cel puțin tunetul la o stație meteorologică de observație.
(OMM T 0970)

024 **zi cu ninsoare**
snow day;
jour de neige;
Schneetag;
havas nap;
день со снегом;
día con nieve;

zi (interval 00-24) în care s'a observat cel puțin o ninsoare.
(OMM S 1520)

025 **zi cu precipitații**
precipitation day;
jour de précipitation;
Niederschlagestag;
csapadékos nap;
день с осадками;
dia con precipitación;

zi în cursul căreia se observă sau se înregistrează *precipitații* ; cantitatea minimă de apă colectată/înregistrată, considerată ca necesară pentru o zi cu precipitații, variază de la o țară la alta, însă este în general de 0,1 mm.
(OMM P 1400)

026 **zi cu strat de zăpadă**
day of snow lying;
jour d'enneigement;
Schneeschichttag;
hóval borított nap;
день со снежным покровом;
día con suelo nevado;

zi în care cel puțin jumătate din suprafața solului din zona stației de observație este acoperită cu zăpadă.
(OMM D 0090)

027 **zi geofizică**
vezi Z 020 zi aerologică.

028 **zid de foehn**
foehn wall/~ bank;
mur de foehn;
Föhnmauer;
főnfal;
фёновая стена/~ гряда, фёновый вал;
cortina del foehn/muro del ~;
formație de nori staționari care se întind de-a lungul crestei munților, în timpul cât se produce un foehn; pentru un observator care privește din vale de pe partea de sub vânt a crestei aceşti nori au aspectul aparent al unui zid. În asemenea condiții, pentru observatorul respectiv restul bolții cereşti poate fi senină sau acoperită eventual cu nori de undă.
(OMM F 0630, F 0670)

029 **zid de nisip**
vezi Z 030 zid de praf

030 **zid de praf, zid de nisip**
sand wall, dust ~;
mur de sable, ~ de poussière;
Staubwand, Sandgardine;
porfüggöny, homokfüggöny;
стена песка, стена пыли;
cortina de arena, ~ de polvo;
partea frontală a unei *furtuni de praf* sau *de nisip* care, privită de la distanță, are aspectul unui gigantic zid foarte agitat care se deplasează destul de repede.
(OMM D 1460, S 0060)

031 **zile mondiale**

vezi Z 032 zile mondiale regulate

032 **zile mondiale regulate/**zile mondiale - **RWD**

Regular World Days - RWD/World days;
Journées mondiales régulières/~ mondiales;
Regular Welttages/Welttages;
RendszeresVilágnapok;
регулярные всемирные дни - РВД/всемирные дни;
Días Mundiales Regulares DMR;

un anumit număr de zile (trei sau patru pe lună) în cursul *Anului Geofizic Internațional*, selecționate sau stabilite anticipat pentru efectuarea de observații simultane asupra diverselor fenomene geofizice, în toată comunitatea meteorologică şi geofizică.

(OMM R 1470)

033 **Ziua mondială a meteorologiei – WMD**

Worl Meteorological Day/WMD;
Journée météorologique mondiale;
meteorologischer Welttag;
meteorológiai világnap ;
Всемирный метеорологический день;
Día meteorológica mundial;

ziua de 23 martie în care se aniversează anual data intrării în vigoare în 1950 a Convenției de constituire a Organizației Meteorologice Mondiale (OMM) ca instituție specializată a Națiunilor Unite, succesoare a Organizației Meteorologice Internaționale (OMI) înființată în 1873, a cărei activitate a încetat în timpul ultimului război mondial. Din 1979, OMM propune anual marcarea acestui eveniment prin dezbaterea unei teme de interes mondial, care evidențiază contribuția sau rolul cooperării meteorologiei în rezolvarea problemei respective în folosul comunității.

(Dmet man , Dmag M 139)

034 **zloată**

slush;
neige imbibée (mélangée à l'eau);
wässerig Schnee/wasserhaltig ~, Schneewasser;

latyak/havas eső;
мокрый снег;
aguanieve;

strat mai mult sau mai puțin continuu de zăpadă îmbibată cu apă (în topire), frecvent amestecată şi cu noroi; prezența acestuia pe şosele si pistele aeroporturilor constitue un element de mare risc, direct proporțional cu viteza de deplasare a vehiculelor, prin efectele asupra acestora (derapaje, deformări ale carcasei exterioare la impactul cu zăpada aruncată de roți).
(Dmet man)

035 **zodiac**
zodiac;
zodiaque;
Zodiak/Tierkreis;
állatöv;
зодиак;
zodiaco;

banda din sfera cerească , lată de 16^0, pe care *ecliptica* o împarte în două fâşii egale şi simetrice.
(OMM Z 0030)

036 **zona alizeelor**
vezi C 121 centura alizeelor

037 **zona calmului ecuatorial**
vezi L 010 latitudinea cailor

038 **zona calmului subtropical**
vezi C 009 calmul subtropical.

039 **zona de contact (pe pista de decolare/aterizare)**
touchdown zone;
zone de contact;
Kontaktzone;
érintkezési felület;
контактная зона;
zona de contacto;

partea din pista de aterizare/decolare, situată dincolo de prag, unde aeronavele care intenționează să aterizeze iau primul contact cu pista. (OMM nr. 49, Technical regulation vol.2, C.3.1, OACI Anexa 3)

040 **zona de convergență intertropicală – ZCIT/**discontinuitate intertropicală

intertropical convergence zonte – ITCZ/intertropical discontinuity;

zone de convergence intertropicale – ZCIT/discontinuité ~;

Zone der intertopikalen Konfluenz/Innertropenkonvergenz;

trópusközi összeáramlási zóna – ITCZ/trópusok közötti konvergencia - ITC;

внутритропическая зона конвергенций - ВТЗК/ внутритропический разрыв;

zona de convergencia intertopical – ZCIT/discontinuidad ~;

zona îngustă în care se întâlnesc alizeele din cele două emisfere. (OMM I 0800, I 0810)

041 **zona delta**

vezi R 151 regiunea de ieşire

042 **zona subtropicală de mare presiune**

vezi B 111 brâul anticiclonic subtropical.

043 **zona termică**

vezi C123 centura termică

044 **zona vânturilor de vest**

westerlies;

zone des vents d'ouest;

Zone der Westwinde/Westwindzone;

nyugati szelek öve;

западные ветры/зона западных ветров;

zona de vientos del oeste;

zonă în care vânturile suflă în general de la vest spre est în special în troposfera înaltă şi în stratosfera joasă, situată aproximativ între 35^0 şi 65^0 în fiecare emisferă; în apropierea suprafeței terestre această zonă este bine marcată, în special în emisfera sudică.

(OMM W 0710)

045 **zonă aridă**

arid zone;
zone aride;
aride Zone/Aridgebiet;
arid zóna;
аридная зона/засушливая ~ ;
zona árida;

1. zonă în care *precipitaţiile* sunt atât de deficitare încât trebuie să se practice irigarea pentru întreţinerea culturilor;
2. zonă în care *evaporarea* depăşeşte întotdeauna cantitatea de precipitaţii.

(OMM A 2530)

046 **zonă auroralĕ**

auroral zone;
zone aurorale;
Polarlichtzone;
sarkifény-övezet;
зона полярного сияния;
zona auroral;

regiune situată la aproximativ 10^0-15^0faţă de fiecare pol magnetic terestru, în interiorul căreia aurorele au cea mai mare frecvenţă şi cea mai mare intensitate.

(OMM A 3230)

047 **zonă climatică**

climatic zone;
zone climatique;
Klimazone/klimatische Zone;
éghajlati öv/égöv;
климатическая зона;
zona climatica;

zonă definită sau caracterizată prin distribuţia latitudinală a *elementelor climatice*; expresiile sau termenii *climat polar*, *temperat*, *tropical* sau *ecuatorial* sunt folosiţi pentru desemnarea zonelor climatice care se succed latitudinal de la pol către ecuator.

(OMM C 1200)

048 **zonă de aeroport/aerodrom**

aerodrome zone ;
zone d’aéroport/~d’aérodrome
Flughafenzone/Landplatzzone;
repülőtér öv/~ zóna;
зона аэропорта;
zona del aérodromo/ ~ aeropuerto ;

componentă a spațiului aerian controlat, în general de formă cilindrică, centrată pe punctul de referință al unui aeroport/aerodrom şi delimitată pe verticală de nivelul solului şi nivelul de tranziție.
(OACI.Reg)

049 **zonă de audibilitate**

zone of audibility;
zone d’audibilité;
Hörzone;
hallhatósági zóna;
зона слышимости;
zona de audibilidad;

regiune în care este perceptibil cu urechea un sunet dintr’o sursă îndepărtată.
(OMM Z 0110)

050 **zonă de audibilitate anormală**

zone of abnormal audibility;
zone d’audibilité anormale;
abnorm Hörzone;
abnormális hallhatósági zóna;
зона аномальной слышимости;
zona de audibilidad anómala;

zonă de audibilitate a unui sunet intens (de exemplu o explozie) la mare distanță de sursă , asociată la sau determinată de refracția şi schimbarea direcției undelor sonore către Pământ în straturile înalte ale atmosferei.
(OMM Z 0100)

051 **zonă de confort, zonă de disconfort**
comfort zone, discomfort zone;
zone de confort, zone d'inconfort;
Komfortzone/Behaglichkeitzone,Diskomfortzone, Disbehaglichkeitzone;
komfortzóna/standard zóna, diskomfort zóna;
зопа комфорта, ~ дискомфорта;
zona de comodidad, zona de incomodidad;
zonă delimitată printr'o *curbă de confort* în care o persoană poate avea senzația de confort sau disconfort.
(OMM C 2360)

052 **zonă de disconfort**
vezi Z 051 zonă de confort.

053 **zonă de forfecare**
vezi S 267 strat de forfecare.

054 **zonă de joasă presiune**
vezi D 033 depresiune.

055 **zonă de liniște**
vezi U 002 umbră

056 **zonă de prevedere/prognoză**
forecast area;
zone de prévision/région de ~;
Vorhersagezone;
előrejelzési terület;
район прогноза;
zona de predicción o pronóstico;
zonă geografică determinată pentru care sunt valabile condițiile specificate într'o prevedere/prognoză meteorologică.
(OMM F 0810)

057 **zonă de stagnare**
stagnattion zone;
zone de stagnation;

Stockungzone/Stillstandzone;
anticiklonális időjárás;
застойная область;
zona de estancamiento;

termen folosit în studiile de poluare care desemnează o zonă din stratul de aer de la sol, în care persistă cel puțin pentru patru zile următoarele condiții: un *vânt geostrofic* sub 15 noduri (7 m/sec), fără pasaje frontale şi fără precipitații.
(OMM S 2580)

058 **zonă frontală**
frontal zone;
zone frontale;
Frontalzone;
frontálzóna;
фронтальная зона;
zona frontal;

strat atmosferic de tranziție între două *mase de aer*, de regulă în deplasare, în care proprietățile termodinamice sunt intermediare şi diferite de cele ale maselor de aer pe care le separă.
(OMM F 1420)

059 **zonă semiaridă**
semi-arid zone;
zone semi-aride;
halbtrocken Zone;
semi-arid zóna;
полузасушливая зона;
zona semiárida;

1. zonă în care, în anumiți ani, *precipitațiile* sunt insuficiente pentru a asigura culturile;
2. zonă în care *evaporația* depăşeşte frecvent precipitațiile.
(OMM S 0700)

060 **zonă umedă**
humid zone;
zone humide;
Feuchtezone;

humid zóna;
влажная зона/гумидная ~;
zona humeda;
1. zonă climatică ce este caracterizată prin absența totală a aridității;
2. zonă în care *precipitațiile* depășesc cantitativ *evaporația* potențială.
(OMM H 0840)

061 **zonda**
zonda;
zonda;
Zonda;
zondá/helyi szél Dél-Amerikában;
зонда;
viento zonda;
vânt de tip *foehn* care suflă pe versantul oriental al Anzilor în Argentina centrală.
(OMM Z 0090)

INDEX ALFABETIC ENGLEZ
ALPHABETICAL ENGLISH INDEX

AAA

ablation A 005
absolute acceleration A 015, ~ annual range of temperature A 153, ~ geopotential G 014, ~ humidity U 006, ~ instability I 083, ~ maximum M 027, ~ moisture of the soil U 007, ~ monthly/yearly maximum temperature T 049, ~ monthly/yearly minimum temperature T 055, ~ stability S 198, ~ standard barometer B 056, ~ temperature scale S 023, ~ temperature T 074, ~ topography T 180, ~ vorticity V 146, ~ zero Z 015
absorbed solar radiation R 034
absorptance, absorption factor A 006
absorption band B 024, ~ coefficient C 290, ~ hygrometer H 066, ~ line L 074, ~ spectrum S 188
acceleration A 014, ~ of the circulation A 012
accessory cloud N 062
acclimatization A 021
accretion A 022
accumulated temperature T 035
accumulation A 031
accumulative raingauge P 164
accuracy A 033
acdar A 019
acid deposition,~ pollution, ~ precipitation, ~ rain D 055
acoustic gravity wave U 020, ~ sounding S 151, ~ thermometer T 133, ~ wave U 050
actinogram A 024
actinograph A 023
actinology A 025
actinometer A 027
actinometric observation O 003
actinometry A 026
actinothermic index I 028
actual density of the soil D 021, ~ evapotranspiration E 132, ~ time of observation O 043
adiabatic/adiabat A 049, ~ atmosphere A 329, ~ chart, pseudo-adiabatic chart D 079, ~ condensation pressure P 223~equilibrium E 002, ~ equivalent temperature T 042(1) , ~ lapse rate G 048, ~ model M 164, ~ cooling P 285, ~ process P 285, ~ warming P 285, ~ region R 147, ~ temperature T 077, ~ trail T 227
adjustable cistern barometer B 050
adsorption A 051
advection A 052, ~ chart (map) H 011, ~ fog C 069, ~ frost B 131
advective model M 165, ~ pressure tendency E 043, ~ thunderstorm O 046, ~-dynamic analysis A 170
adverse wind V 035
advertence layer S 264
advisory area R 153, ~ forecast P 251
aeolian E 102
aerial plankton P 129
aerobiology A 083
aerodrome A 085, ~ refernce temperature T 040, ~ zone Z 048
aerodynamic drag R 181, ~ trail T 228

aerodynamics A 084
aerogram A 088
aerograph, aerometeorograph A 090
aerological analysis A 171, ~ day Z 020, ~ diagram,~ diagram D 079, ~ measurement O 012, ~ station S 217, ~ table T 002, ~ yearbook A 256
aerology A 089
aeronautical climatology C 259, ~ meteorological administration A 050, ~ meteorological service S 077, ~ meteorological station S 251, ~ meteorological unity U 062, ~ meteorology M 080
aeronautics A 091
aeronomy A 092
aerosol A 094, ~ electricity E 067, ~ size distribution D 130
afterglow S 310
ageostrophic advection A 053, ~ component V 024, ~ model M 166, ~ wind V 024
agglomeration A 103
agregation A 106
agricultural meteorological station for specific purposes S 221, ~ meteorological station S 218
agroclimatic index I 029
agroclimatology A 107
agrometeorological forecasting P 238, ~ station S 218 , ~ station for specific purposes S 221
agrometeorology A 108
AGY A 258
air A 061, ~ conditioning C 252, ~ conductivity C 334, ~ density D 016, ~ discharge D 062, ~mass M 023, ~ meter A 205, ~ parcel P 036, ~ pocket G 039, ~ pollution control C 370, ~ pollution P 172, ~ rezistence R 181, ~ sampler P 220, ~ shower A 357, ~ temperature T 037
airborne radiation thermometer T 148
aircraft ice accretion, aircraft icing G 034, ~ meteorological station S 243, ~ sounding A 369
air-Earth conduction current C 466, ~-Earth current C 463
airglow L 102
airlight L 101, ~ formula F 071
air-mass analysis A 165, ~ classification C 212, ~ climatology C 256, ~ identification I 002, ~ thunderstorm O 047
Air-mass Transformation Experiment – AMTEX E 143
airplane observation A 270
airport A 093, ~ climatological summary R 184, ~ forecast/aerodrome ~ P 247, ~ meteorological office B 102
air-report – AIREP A 109, ~-sea interaction I 120
airway C 004
AISC A 259
Aitken nucleus N 122
albedo A 115, ~ of Earth A 119
albedograph A 116
albedometer A 117
alcohol thermometer T 136
Aleutian, Icelandic low D 050
algoritm, algorithm A 120
alidade A 121
alimentation A 122
allobaric ascendent A 301, ~ wind allobaric wind V 025

all-sky photometer F 094, ~-weather landing A 317
aloft A 325
Alpenglühen C 310
ALPEX E 142
Alpine Experiment – ALPEX E 142
alpine glow C 310
alternate aerodrom A 086, ~ forecast P 268
alti-electrograph A 128
altimeter corrections C 396
altimetric equation E 035
altitud of station A 136
Altocumulus (Ac) A 145
Altostratus (As) A 146
aluminium oxide humidity element S 070
ambient temperatura T 038
Amble diagram D 078
amorphus frost B 130
amount of precipitation,~rainfall C 023
amplitude A 159
AMTEX E 142
anabatic front, anafront A 163, ~ wind V 026
anallobar A 189
analog A 190
analogue method M 101
analysed chart,~ map H 018
analysis A 169
anemobiagraph A 191
anemocinemograph A 192
anemoclinograph A 193
anemoclinometer A 194
anemogram A 196
anemograph A 212
anemometer A 198, ~ level N 034, ~ mast C 044, ~ tower C 044
anemometry A 197
aneroid altimeter A 131, ~ barometer B 047, ~ capsule C 034
angel echoes E 016
Ångström A 215
angular acceleration A 017, ~ moment M 214
annual wave U 021
anomalous propagation of sound P 314, ~ propagation P317
anomaly A 222
antarctic air A 062, ~ anticyclone A 231, ~ circumpolar current C 464, ~ front F 108, ~ sea smoke M 013, ~ stratospheric vortex V 143
antecedent precipitation index I 041
antehelion, anthelic arc A 227
anticorona A 289
anticrepuscular arch A 280, ~ rays R 114
anticyclogenesis A 228
anticyclolysis A 229
anticyclone A 230, ~ mouvement D 027

anticyclonic circulation,~ rotation C 184
anticyclonic gloom N 023, ~ inversion I 148, ~ shear F 064
anti-hail rocket R 003
antimonsoon A 252
antipleion A 253
antiselena A 254
antisolar point P 342
anti-trade C 365
antitriptic wind V 027
antitwilight A 251, ~ arch A 280
antarctic A 226
anvil cloud N 029
AOM D 127
aphelion A 099
apob A 270
apparent form of the sky F 066wind V 028, ~ /visible/sensible horizon O 061(2)
Appleton layer S 279
applied climatology C 261, ~ meteorology M 082
aqueous vapour V 006
Arago point P 349
Arakawa Jacobian J 002
arc lines L 090
Archimedean buoyant force F 084, ~ number N 137
Archimedes's law F 084
arcs of Lowitz A 292
arctic, Arctic A 288,~air A 063, ~ front F 109, ~ haze P 047, ~ high ,~ anticyclone A 232, ~ sea smoke M 013, ~ stratospheric vortex V 144
arcus (arc) A 294
area (field) of low pressure C 052, ~ forecast P 253, ~ of high pressure, high A 230, ~ precipitation P 211
ARFOR (**ar**ea **for**ecasting) A 295
ARFOT (**ar**ea **fo**recasting **t**emperature) A 296
arid climate C 222, ~ zone Z 045
aridity A 297, ~ ndex, ~ factor I 032
arithmetic mean M 053
artificial climate C 221, ~ clouds N 101, ~ precipitation P 195, ~ radioactivity R 071
a-scope E 019
aspirated psychrometer P 330, ~ thermometer T 137
aspiration meteorograph M 076
Assman psychrometer P 329
astrometeorology A 313
astronomical horizon O 061(1) , ~ refraction R 132l, ~ twilight C 408
asynoptic observation O 004
ATIS S 081
atlas climatologic A 318
atmidometer, atmometer E 130
atmoradiograph A 323
atmosphere A 328, ~ -ocean interaction I 120
atmospheric absorption A 008, ~ acoustics A 034, ~ attenuation,~ extinction A 314, ~ boundary layer S 296, ~ chemistry C 146, ~ circulation C 182, ~ circulation model M 203, ~

counterradiacion R 043, ~ dynamics D 111, ~ electricity E 068, ~ energetics E 092, ~ impurities I 020, ~ ionization I 159, ~ layer S 263, ~ model M 167, ~ opacity 035, ~ optics O 039, ~ perturbation P 090, ~ physics F 033, ~ polarization P 169, ~ pollution P 172, ~ pressure P 230, ~ radiation budget B 087, ~ radiation R 023, ~ refraction R 133, ~ S 087, ~ sciences Ş 008, ~ structure S 311, ~ thermodynamics T 124, ~ tide M 016, ~ turbulence; T 266, ~ water A 263, ~ wave; U 022, ~ window F 021
attached thermometer T 134
attenuation coefficient C 292, ~ of solar radiation A 314
Auger shower A 358
aureole A 344
aurora A 347, ~ australis A 345, ~ borealis A 346
auroral absorption A 009, ~ arc A 281, ~ bands B 077, ~ corona C 400, ~ draperies,~ curtains D 145, ~ hiss F 040, ~ oval O 074, ~ rays auroral rays R 113, ~ storm F 155, ~ substorm F 156, ~ zone Z 046
austausch coefficient C 298
austru A 349
autobarotrop atmosphere A 330
autobarotropy A 350
autoconvection A 351, ~ gradient G 051
autoconvective lapse rate G 051
autocorrelation function F 150
automatic climatological station S 226, ~ data processing P 221, ~ evaporation station/AUTOVAP S 223, ~ meteorological station S 237picture transmission – APT T 202, ~ weather station S 237
Automatic Terminal Information Service –ATIS S 078
autumn T 177
auxiliary (help ing) charts H 041, ~ agricultural meteorological station S 219, ~ ship ,~ ship station N 002
available potencial energy –APE E 094, ~ soil moisture *(H_d)* U 009, ~ solar radiation R 037
avalanche A 356, ~ wind V 033
average value M 052
aviation forecast P 267
axis of anticyclone A 374, ~ of cyclone A 374, ~ of dilatation A 380, ~ of ridge A 381, ~ of trough A 382
azimuth A 383
AUTOVAP S 223
Avogadro's law, ~ number L 024
Azores, Bermuda, North Atlantic, Siberrian, South Atlantic anticyclone, high A 241

BBB

Babinet's point P 350, ~ principle P 282
back radiation C 366
back-bent occlusion, bent-back O 029
background level N 044, ~ pollution P 174
backing wind V 059
back-scattering (radar) R 164
backward differencing R 163, ~ scattering (atmospheric); R 165
bai B 002, ~ -u B 003
balance equation E 027, ~ of solar radiation R 039
balancemeter P 122

ball lighting F 138
ballistic density D 024, ~ temperature T 075, ~ wind V 029
band lighting F 141
banner cloud N 085
bar B 030
barb B 034
barber B 033
bare soil S 138
baric analysis A 173, ~ ascendent A 301, ~ field C 051 , ~ step T 222, ~ topography T 181, ~ wind law L 019
baroclinic atmosphere A 331, ~ disturbance, ~ wave P 091, ~ forecast P 240, ~ instability I 084, ~ model M 168
baroclinity, baroclinicity, barocliny B 039
barogram B 044
barograph B 040
barometer B 046, ~ box/case C 475, ~ cistern R 179, ~ (height) formula E 035, ~ altimeter A 131, ~ altimetry, ~ hypsometry A 129, ~ constant C 350, ~ corrections C 396, ~ corrections table T 003, ~ gradient G 052, ~ measurement of altitude or height A 129, ~ reduction table T 006
barometry B 045
baromil B 067
barothermograph B 068
barothermohygrograph B 069
barotropic atmosphere A 332, ~ disturbance, ~ wave P 092f, ~ orecast P 241, ~ instability I 085, ~ model M 169, ~ vorticity equation E 045
barotropy B 070
barrage B 031
barrier theory (of cyclones) T 107
barye B 035
basic flow F 042
beaded lighting F 144
Beaufort scale,~ degree S 022, ~ weather notation N 115
Beaumont period P 069
Bénard cell C 089
Berg's classification of climates, Berg's climatic classification C 206
Bergeron effect E 053, ~ -Findeisen theory T 108
Besson nephoscope N 019
beta effect E 054, ~ plane P 128
belizna P 059
bi-directional (wind) vane, bivane A 199
biennial wind oscillation O 067
billow cloud N 108
bimetalic thermometer T 135
bioclimatology B 093
biogenic ice nucleus N 123
biological (temperature) minimum M 149
biometeorology B 095
biosphere B 097
Birkeland current C 464
bise B 104

Bishop’s ring I 071
Bjerknes circulation theorem T 106
black body C 401, ~ frost Î 032, ~ ice G 021, ~ -body radiation R 025, ~ -bulb thermometer T 141
blast wave U 028
blizzard B 106
blocking action B 107, ~ anticyclone, ~ high A 235
blood rain P 145
blowing dust,~ sand T 208, ~ snow T 211
blue moon, blue sun L 116, ~ of sky A 114
bogus data, ~ observation P 324
boiling point P 337, ~ temperature P 337
bologram B 108
bolometer B 109
Boltzmann’s constant C 351
bora B 111
Bouguer’s halo H 006, ~ law L 025
boundary layer S 296
Boussinesq approximation A 271
Bowen ratio R 108
Boyden index I 057
Boyle-Mariotte’s law L 018
BPI pan B 001
Brant-Douglas isallobaric wind V 025
brave west winds M 021
breacking-drop theory T 117
breackup D 005, ~ season D 076
breeze B 116
Brewster’s point P 351
Briefing E 146
bright band B 028, ~ sunshine duration D 155(1) , ~ sunshine I 081
brightness temperature T 082
broadcast E 082
Brocken bowl A 289, ~ spectrum S 192
brontograph B 128
Brükner cycle C 171
Brunt-Vaisala frecvency F 100
Budyko number N 133
bulk density of soil D 019
bumpiness T 269
buoy weather station B 005
buoyancy F 084
burst of the monsoon E 112
bush T 244
Buys-Ballot’s law L 018
Byram anemometer A 205

CCC

CAAPI I 026
calage altimétrique, calage de l’altimètre C 002

calendaricity S 103
calibration of an instrument E 119
calm C 006
calorie/gram-calorie,large calorie/kilocalorie C 011
calorimeter C 014
calvus (cal) C 015
Campbell-Stokes sunshine recorder H 046
cap cloud N 084
capacity correction C 389, ~ of the wind C 031
capillarity C 032, ~ correction C 390, ~ potential P 182
capillary rise (of soil moisture) A 305
capillatus (cap) C 033
captive balloon sounding S 152
carbon cycle C 173, ~ dioxyde B 098, ~ dioxyde band B 019, ~ -14 dating method D 002
Carnot cycle C 174
carrier-baloon system S 113
cartographic projections used in meteorology P 312
cascade impactor I 018
castellanus (cas) C 039
CAT T 040
catchment area B 072(1)
cathode-ray radiogoniometer R 081
CAVT T 189
C-band B 020
ceiling (US) Î 006, ~ projector P 308
ceilometer C 087
celestial vault B 110
Cellini's halo H 007
cellular circulation C 186, ~ cloud pattern C 337, ~ convection C 376
Celsius temperature scale S 025
centigrade temperature scale S 025
central depression D 035, ~ forecasting office C 107
centre of action 103
ceraunograph, ceraunometer C 133
CFC C 276
C-F-L (Courant, Friedrichs and Lewy) condition I 086
CFLOS L 070
CGI C 383
chaff B 079
change of phase S 044, ~ of state; S 045, ~ of typ S 046
changing sky C 130
channel C 017
characteristic of the pressure tendency C 036
Charles's law, Chareles-Gay-Lussac law L 031
chart plotting Î 045
chemical composition of precipitation C 319, ~ hygrometer H 066
chemopause C 142
chemosphere C 143
chergui C 138
chill factor I 061

chinook C 147, ~ arch B 114
chlorofluorocarbons – CFC C 276
chronometric radiosonde R 092
circle of inertia C 134
circulation C 184, ~ index I 033, ~ model M 179, ~ theorem (of Bjerknes) T 106, ~ type T 168
circulation's anomaly A 219
circumhorizontal arc A 282
circumpolar vortex V 141
circumsolar radiation R 060
circumzenital arc A 283
Cirrocumulus (Cc) C 198
Cirrostratus (Cs) C 199
Cirrrus (Ci) C 200
CISK I 080
civil twiligh C 409
classification of wave forms of atmospherics C 214
Clausius-Clapeyron equation E 024
clean air A 077
clear air A 066, ~ air turbulence –CAT T 271, ~ ice G 022, ~ sky C 131
clearance, clearing Î 046
climagram, climogram C 219
CLIMAT messages C 221
climate C 220 climatic change S 043change S 043 , ~ model M 171, ~ modification M 206, ~ monitoring S 333, ~ variability, climatic ~ V 010
climatic alteration M 206, ~ anomaly A 228 , ~ change S 043, ~ classification C 204, ~ control C 368, ~ cycles C 176, ~ diagram C 219 , ~ discontinuity D 117, ~ divide F 127, ~ element E 073, ~ factors F 004, ~ fluctuation F 037, ~ forecast P 245, ~ index I 030, ~ model M 171, ~ optimum O 040, ~ oscillation O 069, ~ periodicity P 082, ~ region R 146, ~ revolution A 018, ~ rhythm R 189, ~ risck R 188, ~ seson S 080, ~ siystem S 107, ~ snow line L 066, ~ trend T 092, ~ type T 169, ~ vacillation I 087, ~ variation V 017, ~ zone Z 047
climatization C 252
climatography C 253
climatologic diagram C 219
climatological chart H 020, ~ data D 004, ~ division S 312, ~ forecast P 246, ~ front F 112, ~ observation O 005, ~ standard normals N 114, ~ station for specific purposes S 231, ~ station network R 168, ~ station S 225, ~ summary R 183
climatology C 257
climatonomy C 269
climatopathology C 270
climatotherapy C 271
clinometer C 275
closed cells C 100
cloud N 061, ~ amount N 011, ~ band B 026, ~ bank B 017, ~ bar B 036, ~ base B 072, ~ burst P 152, ~ chamber C 016, ~ classification C 212, ~ cluster G 070,~ cover N 011, ~ discharge D 061, ~ dissipation,~ dispersal Î 003, ~ droplet,~ drop P 103, ~ electrification E 069, ~ etage E 118, ~ forest P 045, ~ from fires N 105, ~ from volcanic eruptions N 103, ~ genera G 010, ~ height meassurement method M 116, ~ height meter C 087 , ~ identification I 003, ~ image animation A 218, ~ layer S 269, ~ luminance L 106, ~ microphysics M 135, ~ microstructure M 140, ~ model M 183, ~ modification M 210, ~

motion vector V 094, ~ movement D 029 , ~ particles P 037, ~ photogrammetry F 091, ~ physics F 034, ~ projector P 308, ~ sector S 058, ~ seeding Î 040, ~ sheet P 056, ~ species S 177, ~ streaks T 232, ~ street D 148, ~ symbols S 097, ~ system of a depression S 117, ~ system S 116, ~ top temperature T 046, ~ top V 088, ~ tracer T 218, ~ veil V 139, ~ winds V 040
cloud-free line of sight – CFLOS L 071
cloudiness N 011
clouds atlas A 319, ~ from explosions N 104, ~ from industry N 106, ~ from waterfalls N 102
cloud-to-cloud discharge D 064, ~ -to-ground discharge T 220
cloudy sky C 128(1)
CMD C 113
CMM C 110
CMN C 111
CMRS C 112
coagulation C 281
coalescence C 282, ~ efficiency E 061
coarse mesh G 080
coastal climate C 225
code figure C 178, ~ form F 067, ~ group G 090, ~ letter L 093, ~ specification S 176, ~ symbol S 096, ~ table T 007
coefficient of transparency C 300, ~ of viscosity C 303
col Ş 002
cold air pool L 002, ~ anticyclone A 240, ~ dome C 433, ~ drop P 101, ~ front thunderstorm O 047, ~ front F 125, ~ low D 047, ~ occlusion O 028, ~ pole P 176, ~ pool P 101, ~ tongue L 057, ~ wave V 003
cold-air drop P 101
collection efficiency E 063
collision efficiency E 062
colloidal instability of cloud I 088
colour temperature T 079
columnar snow cristals C 422
combustion nucleus N 124
comfort curve C 437, ~ diagram D 082, ~ index I 035, ~ zone Z 051
communication centre C 107
compensated scale barometer B 055
compensation C 314
compensed pyrheliometer P 120
complex low D 036
composite forecast chart H 036 , ~ prognostic chart H 036, ~ vertical cross-section S 061
compression wave U 026
condensation C 327, ~ level N 037, ~ nuclei counter C 363, ~ nucleus N 125, ~ pressure P 223 adiabatic condensation pressure P 223, ~ temperature T 077, ~ trail T 227
conditional instability I 089, ~ instability of the second kind – CISK I 090
conditioned climate C 224
confidence degree , ~ figure C 296
confluence C 338
congestus (con) C 341
conical projection Lambert P 312(2)
coning, coniform spreading O 010
conservation of energy C 344, ~ of mass C 345, ~ of vorticity C 347

conservatism C 348
constant absolute vorticity trajectory – CAVT T 190, ~ altitude plan position indicator – CAAPI I 026, ~ flux layer S 266, ~ level balloon B 00l, ~ evel chart H 024, ~ pressure chart H 032, ~ pressure surface S 326, ~ volume balloon B 007
contact anemometer A 201, ~ weather C 332
contergradient flux F 041
continental air A 067, ~ anticyclone A 234, ~ climate C 225
continentality C 358, ~ index I 037
continuity equation E 036
contour I 201, ~ chart H 032, contour line I 201
contraction axis A 379
contrail T 227
contrast of luminance C 367, ~ threshold P 191
control area R 149
controlled airspace S 174
convection C 374, ~ cell, convective cell C 093, ~ cloud, convective ~ N 065, ~ current, convective ~ C 448
convective adjustement A 112 , ~ cluster A 104, ~ condensation level – CCL N 039, ~ equilibrium E 002, ~ index I 036, ~ instability I 091, ~ precipitation P 198, ~ region R 147, ~ theory of cyclogenesis T 110, ~ thunderstorm O 045
conventional altitude A 140
convergence C 382, ~ line L 076, ~ point P 335
cooling R 115, ~ degree-day G 046, ~ power P 356
Coriolis force F 085, ~ parameter P 022
cornice C 398
corona C 399, ~ discharge F 058
corpuscular radiation R 052
correlation diagram (graph) G 067, ~ forecasting P 242
cosmic dust P 188, ~ radiation R 053, ~ ray shower A 357
counterglow S 308
countergradient wind V 032
counterradiation C 366
counting anemometer A 213
covariable C 405
creeping of aneroid barometer I 073
crepuscular arch A 286, ~ rays R 114
crest cloud N 069
critical level of escape N 036, ~ state S 214, ~ temperature T 076
cross wind V 058
cross-isobar angle U 057, ~ -over experiment E 141
cross-section S 060, ~ -section analysis A 187
cryology C 414
cryopedometer C 415
cryosphere C 416
cryptoclimate C 417
crystallization C 423
cumuliform cloud N 066
cumulonimbus (Cb) C 429
Cumulus (Cu) C 430, ~ model M 180
cup anemometer A 202

Curtis-Godson approximation A 272
cut-off low D 052, ~ -off/cutting-off high A 242
cutting-off effect S 056
cyanometer C 150
cyanometry C 149
cycle C 167
cyclogenesis C 151
cyclolysis C 152
cyclone D 033 , ~ family F 010, ~ model M 178, ~ movement D 028, ~ warning A 362
cyclonic circulation C 185 , ~ field C 052, ~ precipitation P 197, ~ rotation C 185, ~ shear F 065, ~ wave U 025
cyclostrophic wind V 031
cylindrical projection P 312(1)

DDD

D layer S 280
D region R 141
d-a-d/depht-area-duration analysis of the distribution of precipitation A 164
daily maximum temperature T 050, ~ minimum temperature T 059, ~ range of temperature A 158
Dalton's law L 027
dangereus semicircle S 068
dart lieder T 216
data assimilation A 308
dawn chorus C 403
day of snow lying Z 026
dayglow L 103
de Martonne's climatic classification C 207
dead zone U 002
Deakon wind profile parameter P 023
decade D 008
deep convection C 379, ~ trades V 082
deeping of a depression A 043
deformation field C 053
degree G 042, ~ -day G 044
dekad D 007
del A 302
delta región R 150
dendritic snow cristals C 421
dendroclimatology D 014
density of dry air D 018
density of moist air D 017, ~ of snow D 023
depegram D 026
depht hoar Z 003, ~ -area curve C 436, ~ -duration curve C 434, ~ -duration-frequency curve C 435
depression D 033, ~ of the dew-point D 011
depth of cyclone A 042, ~ of snow G 086
Descartes law L 038
desert climate C 222
desertification, desiccation D 071

design flood I 139
design storm A 360
detrainement F 044
deviating force F 085
deviation A 002
dew R 197, ~ cell C 098-point *(Td)* , ~ -point deficit, , ~ -point spread D 011, ~ -point depression D 011, ~ -point front L 089, ~ -point hygrometer H 067, ~ -point method M 109,~ -point temperature P 346
dewbow C 443
dewgauge, drosometer D 147
diabatic process P 286
diagnosis A 169
diagnostic equation E 046, ~ model M 188
diamond dust A 020
differential analysis A 177, ~ kinematics A 175
diffluence D 098
diffracion phenomenon F 020
diffuse front F 115, ~ illuminance I 007, ~ reflection R 129, ~ skylight R 035, ~ solar radiation R 035
diffused light L 111
diffusion model M 181
diffusive equilibrium E 004
diffusivity D 108
diffusometer D 110
dilatation L 099, ~ axis A 379
Dines anemometer A 210, ~ compensation C 314
dip of the horizon D 032
direct solar radiation R 036
direction and speed of movment of a cloud D 114, ~ of movement of the waves D 113
direct-reading instrument I 105
dirigible ballon ascent S 153
discharge D 006, E 079(1)
discomfort zone Z 051
discontinuity D 116
disdrometer D 119
dissipation D 123, ~ trail, distrail T 229
diurnal wave U 035
divergence D 134, ~ equation E 030, ~ line L 078,~ point P 335, ~ theory of cyclogenesis T 109
Dobson spectrophotometer S 178, ~ unit U 061
doldrums C 008
dogdays C 020
Doppler effect E 056, ~ radar R 014
dosimeter D 143
double-theodolite technique S 155
Dove's law L 029
downburst R 100
downdraught C 458
downstream A 354
downward terrestrial radiation R 043, ~ total radiation R 048

Downwash R 002
downwind V 037
drag coefficient C 294
drift current C 453
drifting buoy B 004, ~ dust, ~ sand T 210, ~ snow T 212
driving rain index I 060, ~ rain on buildings P 136
drizzle B 138
drop spectrum, droplet ~ D 131
dropping flare R 005
drop-size distribution D 131-, ~ size meter D 119, ~ -size spectrometer S 183
dropsonde D 146
drought S 055, ~ index I 049
dry adiabatic,~ adiabat A 048, ~ air A 082, ~ convection C 381, ~ line L 089, ~ season S 085, ~ snow Z 007, ~ spell P 081, ~ stage S 206, ~ tongue L 058tongue L 058, ~ wind V 078, ~ -adiabatic lapse rate G 050, ~ -bulb temperature T 072, ~ -bulb thermometer T 156, ~ -ice seeding Î 043
duplicatus (du) D 150
dust counter P 333, ~ devil T 255, ~ haze P 049, ~ horizon O 064, ~ wall Z 030, ~ whirl T 255
duststorm F 164
D-value F 005
dynamic altitude A 143, ~ baric step T 223, ~ climatology C 262, ~ coefficient of viscosity C 303 , ~ cooling, ~ high, ~ anticyclone A 236, ~ initialization I 080, ~ instability I 093, ~ inversion I 152, ~ meteorology M 083, ~ metre M 120, ~ pressure P 233, ~ trough T 013, ~ viscosity C 303, ~ warming P 285

EEE

E layer S 285, ~ región R 142
Earth albedo A 119, ~ light L 105
Earth's shadow U 001, ~ -atmosphere radiation budget B 092, ~ Resource Tehnology Satellite – ERTS/LANDSAT S 017
easterly trough T 016, ~ wave U 027
ecliptic E 009
ECMWF C 120
ecoclimatology E 011
ecological climatology E 011
ecology E 012
eddy T 256, ~ advection,~ transport A 060, ~ conductivity C 335, ~ diffusion D 107, ~ diffusivity D 109, ~ flux F 053, ~ heat flux F 054, ~ kinetic energy E 093, ~ motion M 158, ~ shearing stress T 095, ~ spectrum S 194, ~ velocity V 127, ~ viscosity V 093
effective evapotranspiration E 132, ~ nocturnal radiation R 033, ~ precipitation P 201, ~ radiation R 029, ~ stack height Î 008 , ~ temperature T 043
effectiveness of precipitation E 064
efflux velocity V 118
e-folding time T 165
Egnell's law L 030
Ekman layer S 288, ~ spiral; S 195
El Niño E 066
electric charge S 005, ~ currents in the atmosphere C 474, ~ field C 056
electrical hygrometer H 070, ~ thermometer T 149

electrochemical sonde S 169
electrojet E 070
electromagnetic radiation R 057
electrometeor E 071
electron precipitation P 142
electronic thermometer T 150
electrosonde E 072
elementary synoptic process P 291
elevation A 137, ~ above sea level A 137, ~ of the zero point of a barometer A 132
ELF emissions E 086
emagram E 075
emanometer E 076
emission E 079(1) , ~ linie L 080, ~ spectrum S 189
Emissivity E 089
emittance E 090, ~ of the Earth's surface R 040
empirical mean M 054
energetic luminance L 108
energetics of the atmosphere E 092
energy balance, ~ budget B 084, ~ cascade C 038, ~ diagram D 085, ~ equation E 032, ~ spectrum S 191, ~ transfer T 192
enhanced picture F 089
enstrophy E 099
enthalpy E 100
entrainement A 255, ~ coefficient C 291
entrance region R 152
entropy E 101
equation of state E 028, ~ of static equilibrium E 034
equations of motion E 051
equatorial air A 069, ~ calms C 008, ~ easterlies V 082, ~ front F 116, ~ orbiting satellite S 009, ~ trough T 014, ~ wave U 036, ~ westerlies V 083
equilibrum climate C 234
equinoctial rains P 153
equivalent altitude of aerodrome A 133, ~ barotrop model M 170head wind V 048, ~ longitudinal wind V 048, ~ potential temperature T 041, ~ tail wind V 048, ~ temperature T 042, ~ width L 012
error A 002, E 107
ERTS S 017
E_s layer S 286
estegram E 116
etezian wind V 050
Eulerian coordinates C 384, ~ wind V 051
European Centre for Medium Range Weather Forecast – ECMWF C 120
european monsoon M 225
evaporation, ~ of water E 124, ~ fog C 072, ~ frost B 132, ~ rate R 109, ~ tank B 001
evaporative power P 358
evaporimeter E 130
evaporitivity E 125
evaporogram E 129
evaporograph E 128
evapotranspiration E 135

evapotranspirometer E 136
evapotron E 137
exceptional visibility V 132
exchange coefficient C 298
exhaust trail T 230
exit región R 150
exogenic influences I 076
exosphere E 140
expansion mechanical work L 099
experimental meteorology M 084
explosion waves U 028
explosive warming Î 021
exposure of instruments E 150
extended forecast P 254
extensive air shower A 357
external water circulation C 169
extinction coefficient C 292
extrapolation E 154
extraterrestrial radiation R 058
extratropical cyclone, ~ low D 037
extreme temperature T 083, ~ ultraviolet radiation R 049
eye of the tropical cyclone O 024

FFF

F region R 143
F_1 layer S 290
F_2 layer S 279
facsimile chart (map) H 027
Fahrenheit (temperature) scale S 026
fall (am) T 177, ~ of snowflakes Z 002, ~ streaks V 111
falling speed V 115
false Cirrus C 202
family of depressions F 010, ~ of tornadoes F 011
fanning P 012
Faraday effect, ~ rotation E 057
far-infrared radiation R 065
fastest mile wind V 121
Fata Morgana F 013
feather B 034
Ferrel cell C 089
fetch F 022
FGGE P 279
fibratus (fib) F 024
fickian diffusion D 100
field capacity C 026, ~ mill V 021, ~ of pressure C 051
fillet lighting F 141
filling of a depression U 016
filtered equations E 048, ~ model M 190
filtering F 026
Findeisen-Bergeron nucleation processus E 053

Fineman nephoscope N 020
fine-mesh grid G 079, ~ -mesh model M 172
finite-difference method M 105
firn F 029, ~ line L 061
First GARP Global Experiment – FGGE P 280
Fisher and Porter raingauge P 160
fixed balloon B 006, ~ sea platform P 134, ~ ship, fixed ship station S 246, ~ time broadcast E 081
flash flood C 411
flat low M 159
flickering of stars L 052
flight documentation 136, ~ forecast P 252, ~ information centre C 105, ~ level/FL N 050
Flight Information Region FIR R 151
float barograph B 041
floccus (flo) F 036
flood, flooding I 138, ~ forecast P 249 , ~ of the hydrograph C 003, ~ plain C 060, C 062, ~ routing C 003 , ~ stage N 035
flow pattern C 336
flux of radiation F 052, ~ of radiation per unit area (at ~ ~) I 167
flying field A 085
foehn F 059, ~ air A 068, ~ break B 114, ~ cloud N 070 , ~ gap B 114, ~ wall, ~ bank Z 028, ~ wave U 029, ~ window B 114
fog C 065, ~ bank B 016, ~ bow C 441, ~ day Z 021, ~ dispersal,~ dissipation Î 002, ~ drip P 105, ~ patches C 078
folling sphere/ROBIN S 088, ~ wind V 037
forced convection C 377
forcing function F 152
forecast P 237, ~ amendament A 148, ~ area Z 056, ~ bulletin B 135, ~ chart H 035, ~ evaluation E 121, ~ interval I 133
verification V 104
forecaster P 278
forecasting centre C 107
forest meteorology M 095, ~ precipitation P 203
forked lighting F 147
Fortin barometer B 050
forward differencing D 097, ~ scattering D 103
four- dimensional analysis A 176, ~ -dimensional data assimilation A 308
Fourier analysis A 172, ~ integral I 110, ~ series S 073, ~'s laws L 047
foyer of atmospherics F 056
FPP scale S 032
fractus (fra) F 095
Fraunhofer lines L 092
free air foehn F 060, ~ atmosphere A 325, ~ convection C 378, ~ lift of a balloon F 077, ~ turbulence T 272
freeze data D 003, ~ -free period P 074, ~ -up Î 029(1)
freezing Î 029 (2) , ~ drizzle P 196, ~ fog C 067, ~ index I 040, ~ level N 054, ~ nucleus N 127
, ~ point P 334, ~ precipitation P 196, ~ rain P 196, ~ spray E 078
freon C 276
fresh breeze B 125

friction layer S 296, ~ velocity V 117
friction/frictional force F 099, ~ convergence C 383, ~ dissipation D 124
frigorigraph F 103
frigorimeter F 104
front F 106
frontal analysis A 179, ~ contour chart H 029, ~ fog C 077, ~ inversion I 154, ~ model M 191, ~ occlusion F 120 , ~ passage P 040, ~ precipitation P 212, ~ surface S 324, ~ system S 114, ~ theory T 113, ~ thunderstorm O 049, ~ wave U 025, ~ zone Z 058
frontogenesis F 128
frontolysis F 129
frost G 017 , Î 029(2), ~ damage P 002, ~ day Z 022, ~ fan V 102, ~ heaving A 098 , ~ hollow P 355, ~ hygrometer, frost-point ~ H 067, ~ pocket P 355 frost hollow P 355, ~ point P 347, ~ protection P 319
Froude number (Fr) N 139
frozen soil S 139
Fujita-Pearson scale S 032
fumigation F 149(1)
funnel C 307, ~ cloud N 075, ~ column C 307
further Outlook E 138

GGG

G region R 144
gale V 076, ~ cone S 069, ~ warning A 371
gamma radiation R 059, ~ ray snow-gauge N 057
GARP P 304, ~ Atlantic Tropical Experiment – GATE E 145
garua G 002
gas constant *(R)* 352, ~ equation E 028, ~ thermometer T 138
GATE E 145
Gay-Lussac's law L 031
GCM M 205
GDPS S 121
Gegenschein G 008
general circulation C 184, ~ circulation model – GCM M 203, ~ forecast P 255
genetic classification of climates C 211
Genitus G 009
gentle breeze B 126
geocentric angle U 058
geodynamic altitude A 143, ~ metre M 120
geographical mile M 144(3)
geographically or topographically possible sunshine ~ D 155(2)
geometric mean M 055
geometrical gradient, ~ laps rate G 055
geophysical day Z 020
geophysics G 012
geopotential G 013, ~ altitude A 144, ~ field C 053, ~ height Î 014
George's index I 067
geostationary satellite S 009
geostrophic wind scale S 034, ~ adjustment A 113, ~ advection A 055, ~ approximation A 275, ~ drag coefficient C 295, ~ equilibrium E 005, ~ vorticity V 147, ~ wind V 053
geosynchronous satellite S 009

geothermal gradient, ~ step G 056
geothermometer G 016
gharbi G 018
gharra G 019
ghibli G 024
glacial epoch E 105, ~ interstade I 131, ~ phase F 015
glaciation G 036
glacier G 023, ~ breeze,~ wind B 117
glaciology G 037
glasshouse climate C 230
glaze P 170, ~ storm F 161
glazed frost G 022, ~ frost P 170
gletcher G 023
global circulation C 183, ~ circulation model M 203, ~ model M 203, ~ radiation R 060
Global **A**tmospheric **R**esearch **P**rogramme – GARP P 305, ~ 0bserving System – GOS S 121 , ~ Telecommunication System – GTS S 123, ~ Weather Experiment P 280 , ~ -Data Processing Syatem –GDPS S 120
globe lighting F 138
glory G 038
goldbeater skin hygrometer H 069
Golfstream G 040
GOS S 120
gradient wind V 036
grass minimum temperature T 058
grassy soil S 141
gravimetric hygrometer H 071
gravitational water A 264
gravity acceleration A 013, ~ correction C 391, ~ wave, gravitational ~ U 038, ~ wind V 030
green flash, ~ moon L 116,~ ray R 111 sun L 116
greenhouse climate C 230 , ~ effect E 055
grey absorber C 401, ~ radiation R 061
grid G 078, ~ nephoscope N 918, ~ step P 039, ~ telescoping G 082
gridding G 076
Grosswetterlage G 089
ground discharge T 220 , ~ frost Î 030, ~ fog C 080, ~ frost, ~ inversion I 155, ~ layer S 293
ground-to-cloud discharge D 069
growing degree-day C 413, ~ season P 073
GTS S 123
gust R 098, ~ amplitude *(a)* A 156, ~ decay time (t_d) D 153, ~ duration (t_g) D 160, ~ formation time (t_t) D 154, ~ frequency (n) F 101, ~ frequency interval (t_n) I 132, ~ peak speed (p) V 120, ~ vector V 096
gustiness component C 317

HHH

haboob H 001
Hadley cell C 091
hail G 083, ~ damages P 001, ~ pad P 088, ~ prevention,~ suppression P 276, ~ stage S 203
hailstone G 072
hair hygrometer H 068
halo H 002, ~ of 22° H 004, ~ of 46° H 003

Hamiltonian A 303
hand anemometer A 209
harbour meteorological liaison officer A 101
harmattan H 010
harmonic analysis A 172
Haurwitz-Helmholtz wave U 044
haze P 046, ~ aloft P 051, ~ horizon O 064, ~ layer P 051, ~ line L 086
HCMM S 010, ~ satellite S 010
head wind V 035
health resort S 262
heat balance B 081(1) , ~ balance of snow cover B 091, ~ budget B 081(2, ~)equator E 021, ~ flux F 043f, ~ unction E 100i, ~ ndex I 058, ~ island I 109, ~ lighting F 136, ~ low C 053, ~ sink P 359, ~ source S 337, ~ stress index I 048, ~ wave V 002
Heat Capacity Mapping Mission – HCMM S 010
heating Î 018
Heaviside layer S 285
heavy rain P 150
hectopascal (hPa) H 043
height Î 013, ~ analysis method M 115, ~ of cloud base Î 006
Heiligenschein H 007
heliograph H 045
heliometric index I 052
heliport H 049
Helmholtz instability I 092, ~ wave U 030
hemispheric model M 189
Herlofson diagram D 086
heterogeneous nucleation N 118
heterosphere H 050
heting degree-day G 045
Hg mm M 146
high cyclone C 155, ~ index I 053, ~ inversion fog C 073
high-level cloud, high ~ C_H N 098
highlevel tradewind A 125
hill fog C 074
histograma H 082
historical climate C 234
hoar frost B 129
hodograph H 084
holocene climate C 215
homogeneous atmosphere A 339, ~ condensation C 328, ~ freezing C 339, ~ nucleation N 119, ~ series S 074, ~ sublimation S 314, ~ turbulence T 275
homopause H 085
homosphere H 086
hook echo E 013
horizon O 061(1)
horizontal visibility V135, ~ wind shear F 062
horse latitudes L 010
horse's sea C 010
hot-wire anemometer A 204
human bioclimatology B 094, ~ biometeorology B 096

humid zone Z 060
humidity (of the air) U 008, ~ lapse rate G 065
humilis (hum) H 090
hurricane C 166e, U 065, ~ seeding Î 041, ~ traking S 334, ~ warning A 365
hydrodynamic instability I 093, ~ stability S 199
hydrodynamics H 052, ~ physics H 051
hydrogen-ion concentration P 099
hydrological cycle C 168, ~ basin B 072(2)
hydrology H 053
hydromagnitic emissions E 087
hydromecanics H 054
hydrometeor H 055
hydrometeorology H 056
hydrosphere H 057
hydrostatic approximation,~ assumption I 164, ~ buoyancy F 084, ~ equation E 034, ~ instability I 096, ~ model M 193, ~ pressure P 234, ~ stability S 200
hydrostatics H 058
hydroxyl emission E 080
hyetograph H 059
hygristor H 060
hygrogram H 062
hygrograph H 061
hygrometer H 064
hygrometric tables T 009
hygrometry H 063
hygroscopic nucleus N 131, ~ water/~ moisture A 265
hygroscopicity H 072
hygrothermogram T 129
hygrothermograph T 128
hygrothermoscope H 076
hyperbolic point P 348
hypothetical global climate C 245
hypsometer H 078
hypsometric equation E 035
hysteresis H 080
hytergraph H 083

III

ICAO atmosphere A 339
ice G 020, ~ accretion A 032, ~ age E 105, ~ bank, ice pack B 018, ~ cloud N 072, ~ crystals C 419, ~ day Z 022, ~ fog C 079, ~ jam, ~ dam B 032, ~ multiplication M 221, ~ needles A 020, ~ nucleus N 128, ~ pellets M 043, ~ point P 343, ~ prisms P 283, ~ Saints S 089, ~ storm F 161
iceberg A 110
ice-crystal theory T 108
icing P 170, ~ index I 039i, ~ ntensity I 116, ~ level N 046
ideal atmosphere A 336, ~ gas G 004
illuminance L 107
image dissector D 120
improvement (weather) report M 065, ~ of weather A 147

inadvertent climate modification M 208, ~ weather modification M 209
inclination of the axis of an anticyclone Î 021, ~ of the azis of a cyclone Î 025, ~ of the wind Î 027
incompressible fluid F 038
incus (inc) I 022
index cycle C 175, ~ Whiting I 062
indian summer V 008
indifferent stability E 006
indoor climate C 228
industrial meteorology M 087
inertia wave U 032
inertial co-ordinate system S 115, ~ flow F 048, ~ forecast P 258, ~ instability I 097, ~ lag H 080, ~ system S 115
inferior mirage M 153
infiltration I 075, ~ capacity C 027
infrared image,~ picture I 009, ~ interferometer-spectrometer – IRIS S 181, ~ radiation R 062, ~ radiometry R 085
initialization I 079
insolation I 081, ~ duration D 155
inspector's barometer (for calibration) B 053
instability I 082, ~ line L 082
instrument shelter A 038
intensification of front I 112
interaction I 122
interception of precipitation I 123
inter-diurnal variation, inter-monthly ~ V 018
interferometer I 125
interglacial phase F 016
intermediate standard time O 052
intermittent I 126
internal boundary layer S 294e, ~ nergy E 096, ~ water circulation (cycle) C 169, ~ wave U 042
international index number I 023, ~ synoptic surface observation code C 287
International Airways Volcanos Watch - IAVW V 099, ~ Geophysical Cooperation – IGC C 383, ~ Geophysical Year – IGY A 258, ~ Polar Year – IPY A 260, ~ Pyrheliometric Scale S 038
, ~ Units U 063, ~ Year(s) of the Quiet Sun – IQSY A 259
interpolation I 127
intertropical convergence zonte – ITCZ Z 040, ~ discontinuity Z 040
intertropical front F 116
intortus (in) I 137
invasion of air I 142
inversion break-up F 149(2) , ~ cloud N 074, ~ layer S 268, ~ of precipitation I 145
ion counter C 361
ionogram I 160
ionosphere I 161
ionospheric recorder Î 039, ~ storm F 168, ~ tides M 020, ~ tilt Î 026, ~ trough T 015, ~ wind V 054
ions I 158
iridiscent clouds N 107

irization, iridiscence I 170
irradiance (at a point of a surface) I 167
irradiation E 149
isallobar I 175
isallobaric ascendent A 302, ~ chart H 030, ~ couple P 066, ~ field 056, ~ gradient G 057, ~ high M 030, ~ low M 148
isallohypse I 176
isallotherm I 177
isanemone I 207
isanomaly I 179
isanthesic line I 180
isentrope I 182
isentropic analysis A 180, ~ chart H 031, ~ mixing A 149, ~ surface S 325
isobar I 183
isobaric chart H 032, ~ equivalent temperature T 042(2), ~ surface S 326
isobaric-isosteric solenoid S 146, ~ -isosteric tube, isobaric tube S 146
isobront I 186
isoceraunic line, isokeraunic ~ I 188
isochasm/isaurore I 187
isochron I 189
iso-D I 190
isodibast I 191
isodrosotherm I 192
iso-echo I 193
isogon I 197
isogram I 198
isohel I 199
isohyet I 200
isohypse I 201
isoline I 203
isomer I 204
isoneph I 205
isophene I 194
isophote I 195
isopleth I 206
isopycnic process P 287(a) , ~ surface S 328
isosteric ~ P 287(b) , ~ surface S 329
isotach analysis A 181
isotach I 207
isotherm I 209
isothermal ~ P 287(c) , ~ atmosphere A 337, ~ layer S 273
isothermy I 210
isotropic radiation R 063, ~ turbulence T 270
isotropy I 211
iteration I 172
ivory point V 087

JJJ

jacobian J 001
jet stream C 469, ~ -stream axis, jet axis A 378, ~ -stream Cirrus C 201, ~ -stream core N 133

Johnson-Williams liquid water meter D 073
Joule J 010, ~'s law L 032
Junge aerosol layer S 281
J-W detector D 073 , ~ meter D 073

KKK

K index I 067
Kalman-Bucy filter F 028
Kármán constant C 353
katabatic fornt, katafront C 040, ~ wind V 030
katallobar C 042
katathermometer C 046
kelvin (unit ofthermodynamic temperature) K 002
Kelvin temperature scale S 023, ~ -Helmholtz billows U 053, ~ -Helmholtz wave U 944
Kew pattern barometer B 055
khamsin H 009
kinematic analysis A 174, ~ collective chart H 019, ~ map of cyclones and anticyclones H 019, ~ viscosity V 090
Kirchhoff's radiation law L 041
kite balloon, kytoon B 015, ~ sounding S 157
Knollenberg probe S 170
knot N 059
Kolmogoroff cascade C 036
konimeter C 343
Köppen's classification of climates C 208
Koschmieder's visibility formula F 071
kossava C 404
kt N 058
Kurihara grid G 077

LLL

La Niña L 001
lacunosus (la) L 003
lag aneroid barometer I 073
Lagrangian coordinate C 386, ~ similarity S 100
lake effect snowstorm F 167, ~ evaporation E 123
Lambert's law L 034
Lambrecht's polymeter P 171
laminar flow C 459
laminary boundary layer S 295
land breeze B 121
landing forecast P 248
LANDSAT S 017
Langmuir probe S 171
lapse rate G 062
large halo H 003
large-scale atmospheric processus P 294, ~ weather situation S 126
laser – **l**ight **a**mplification by **s**timulated **e**mission of **r**adiation l 007, ~ ceilometer C 088, ~ -radar L 053
latent heat C 048, ~ instability I 098

lateral mixing A 150, ~ refraction R 134
law of internal friction (viscosity) L 022, ~ of mass conservation L 020, ~ of momentum conservation L 021
laws of distributions L 045, ~ of gases L 046
Lax-Wendorff scheme S 041
LCF N 041
LCL N 038
leader stroke, ~ streamer L 054
leapfrog differencing D 096
lee depression D 042, ~ trough T 013, ~ wave U 055
leeward side P 033
Lenard effect E 058
lenticularis (len) L 048
levante L 049
level N 033, ~ of free convection – LCF N 041, ~ of non-divergence N 047
LFM M 175, ~ model M 173
LI I 045
lidar – **li**ght **d**etection **a**nd **r**anging L 053
lifted index – LI I 045
lifting condensation level – LCL N 038
light air B 123, ~ breeze B 127, ~ exposure I 00, ~ scattering diagram D 083, ~ scattering table T 001
lightning F 135, ~ channel C 019, ~ damage P 003, ~ recorder Î 037, ~ suppression P 277, ~ counter, local ~ ~ C 132
lightship station, lightship S 247
limited-area forecast model M 185, ~ -fine-mesh model M 173
line source S 338
linear instabiliy I 099, ~ interpolation I 128
linearity L 072
linearization L 073
Linke blue sky scale S 033, ~ turbidity factor F 008
liquid thermometer T 139
lithometeor L 094
little ice age E 106
LLJ C 471
local climate C 236, ~ forecast P 259, ~ precipitation P 204, ~ wind V 060
locust control C 369
lofting P 013
logarithmic profile P 298, ~ velocity profile P 302
long wave U 046
longitudinal wind V 037
long-range forecast P 263, ~ -wave radiation R 054
looming M 152
looping P 009
low D 033, ~ cloud, ~ cyclone C 157, ~ index I 055, ~ -level cloud N 082, ~ level jet(stream) – LLJ C 470, ~ -pressure area D 033
lower circumzenithal arc A 284, ~ mirage M 153
lull A 011
lumen L 100
luminance L 107, ~ temperature T 082

luminosity L 115
luminous exposure I 006, ~ flux F 049, ~ intensity I 114
lunar bow C 441, ~ halo H 002 , ~ tide M 016
lustrum L 122
lux L 123
luxmeter L 124
lx L 123
Lyman alpha emission line L 069
lysimeter L 095

MMM

Mach number N 140
macroclimate M 001
macrometeorology M 002
macroturbulence M 004
magnetosphere M 005
main standard time O 053
Main Telecommunication Network – MTN R 174
major wave U 046
mamma (mam) M 007
mandatory level N 052, ~ level N 053
man-machine mix D 094
map plotting Î 045
Margules's equation E 036
marine aerosol A 095, ~ barometer B 062, ~ climate C 237, ~ meteorology M 088
maritime air A 071, ~ climate C 237, ~ cloud N 088, ~ meteorology M 088, ~ polar air A 072
Marsden chart H 034
Marshall-Palmer radar-rainfall function F 153
masked front F 119
mass concentration (q) U 015
mast C 043
master meter I 106
maximum gust lapse *(l_m)* A 155, ~ gust lapse interval (t_m) I 136, ~ gust lapse time (t_i) D 151, ~ possible sunshine ~ D 155(3) , ~ temperature T 047, ~ thermometer T 145
mean annual range of temperature A 154, ~ daily maximum temperature for a month M 050, ~ daily minimum temperature for a month M 051, ~ daily temperature T 053, ~ day-to-day variation V 015, ~ interdiurnal variability V 015 , ~ monthly maximum temperature M 047, ~ monthly mínimum temperature M 048, ~ sea level – MSL N 055, ~ temperature of air column T 052, ~ value M 052, ~ wind velocity V 122
mechanical turbulence T 273, ~ work L 098
medical climatology C 265, ~ meteorology M 089
mediocris (med) M 061
Mediterranean climate C 238, ~ front F 132
medium-level cloud, medium ~ N 089, ~ -range forecast P 264, ~ -term hydrological forecast P 256
megathermal climate C 239
melting band S 284, ~ level N 048, ~ of snow T 178, ~ point P 339
meniscus M 063
mercury barometer B 049, ~ milimeter M 146, ~ thermometer T 140

meridional cell C 096circulation C 188, ~ exchange S 042, ~ flow C 460, ~ index I 054
mesoanalysis A 182
mesochart H 033
mesoclimate M 122
mesoclimatology M 123
mesojet M 124
mesometeorology M 125
mesopause M 126
mesopeak M 127
mesoscale M 128, ~ convective complex – MCC C 316, ~ disturbance P 096
mesosphere M 129
mesospheric clouds N 110, ~ jet (stream) C 472
mesothermal climate C 240
metallic barometer B 063
metamorphosis of snow M 072
METAR/Meteorological Airborn Report) M 071
meteor M 073
METEOR M 074
meteoric dust P 189, ~ trail T 231
meteorogram M 077
meteorograph M 075
meteorological acoustics A 034, ~ authority A 353, ~ balloon B 011, ~ bulletin B 136, ~ code C 284, ~ communications C 321, ~ education,~ training E 052, ~ element E 074, ~ element series S 072, ~ equator E 020, ~ forecast, weather ~ P 237, ~ information I 077, ~ institute S 079, ~ instrument I 108, ~ message M 069, ~ network R 173, ~ noise Z 018, ~ observation O 014, ~ observer O 001(1) , ~ observing station S 236, ~ office C 109, S 079, ~ optical range – MOR D 127, ~ oservatory O 001(2) , ~ platform P 135, ~ report M 068, ~ satellite S 012, ~ service S 079, ~ station S 236, ~ symbols S 099, ~ transmission T 198, ~ visibility at night V 130 , ~ visibility V 130, ~ warning message I 078, ~ watch office C 107, ~ yearbook A 257
meteorologist M 078
meteorology M 079
meteoropathology M 100
meteotropic disease M 006
method of (small) perturbation M 108, ~ of succesive approximations M 102
metric height Î 015
microbar B 035
microbarogram M 131
microbarograph, microbarovariograph M 130
microburst M 138
microclimate M 133
microclimatology M 134
micrometeorology M 136
micropluviometer M 137
microscale M 139
microthermal climate C 241
microturbulence M 141
microvariation of pressure M 142
microwave probing S 156
midle atmospere A 325, ~ -level ~ N 089
Mie scattering D 101

migratory M 143
Milankovitch oscillations O 071, ~ pleistocene climatic variation V 012
mile M 144(1)
milibar (mb) M 145
mine atmosphere A 332
minimum sector altitude A 134, ~ temperature T 054, ~ thermometer T 146, ~ time track R 210
minor wave U 048
mintra M 150
mirage M 151
mist A 065
mistral M 156
mixed cloud N 090, ~ layer height Î 011, ~ layer S 265
mixing fog C 071, ~ length,~ height L 119 , ~ ratio *(r)* R 105
Moazagotl M 163
mobile ship station/~ ship S 248, ~ weather station S 240
mock moon L 117, ~ sun S 136
model output statistics (MOS) technique T 026
moderate breeze B 124, ~ gale V 064
moist adiabat A 047, ~ adiabatic A 047, ~ air A 081, ~ convection C 380
moisture content (q) U 015, ~ equivalent U 010
mole fraction of saturation water vapour of moist air with respect to water *(N_{vw})* T 175, ~ fraction of saturation water vapour of moist air with respect to ice *(N_{vi})* T 176, ~ fraction of water vapour *(N_v)* T 174
Moltchanof plotting board P 131
momentum M 213, ~ equation E 037, ~ transfer T 215
Monin-Obukhov equation E 038, ~ -Obukhov scaling length L 121
monochromatic radiation R 066
monomolecular film P 060
monsoon,monsoon circulation M 222, ~ climate C 243, ~ fog C 082, ~ low D 040, ~ rain P 148, ~ season S 083, ~ trough T 020
Monte-Carlo method M 106
monthly maximum temperature T 048, ~ minimum temperature T 056, ~ record T 005
moon pillar C 309
moonbow C 441
Mos technique T 026
mother-cloud N 092, ~ -of-pearl cloud N 112
mountain and valley winds B 120, ~ barometer B 054, ~ breeze, valley wind B 120, ~ climate C 242, ~ fog C 074, ~ meteorology M 090, ~ observation O 007, ~ station S 238, ~ waves U 052
moving averages M 056
mud rain P 143
multi-level model M 174
multiple scattering D 106, ~ tropopause T 237
multispectral scanner R 087
multivariate objective analysis A 185
mutatus M 226

NNN

nabla operator A 303

nacreous cloud N 112
narrow-beam radiogoniometer R 080, ~ -sector recorder R 080
National Meteorological Centre – NMC C 111, ~ **O**ceanic and **A**tmosferic **A**dministration, NOAA N 058, ~ Radiometric Centre C 116
national standard barometer B 057
natural coordinates C 387, ~ coordinates system C 387, ~ radioactivity R 072, ~ synoptic period P 079, ~ synoptic region R 154, ~ synoptic season S 084
nautical twilight C 409
Navier-Stokes equation E 039
navigable semicircle S 068
NCA N 038
NCC N 039
NCL N 041
near gale V 064, ~ -infrared radiation R 064, ~ -polar orbiting satellite S 013
nebula N 009
nebulosus (neb) N 010
negative viscozity V 092
neoglaciation N 024
nephanalysis N 014
nephelometer N 015
nepheloscope N 016
nephoscope N 017
nested grids G 081
net pyranometer P 111, ~ pyrgeometer P 115, ~ pyrradiometer P 122, ~ radiation R 032, ~ solar radiation R 039, ~ storm rain P 149, ~ terrestrial radiation R 044
network density D 022
neutral atmosphere N 027, ~ point P 352, ~ points P 341, ~ stability E 006
neutropause N 026
neutrosphere N 927
new cover S 298
newton N 028
night sky light, ~ ~ luminescence L 104
nightglow L 104
Nimbostratus (Ns) N 030
Nimbus N 031
no lift balloon B 008
noctilucent clouds N 109
nocturnal cooling R 118, ~ jet C 473, ~ minimun temperature T 057
noise (dynamic meteorology) Z 017, ~ filtering F 025
nomogram N 060
non-izotropic turbulence T 274, ~ -linear instability (dynamical system) I 100
normal (reference) period P 076, ~ barometer B 064
normals N 113
north wind C 423
norther N 100
northern lights A 345
nowcast N 116
nowcasting P 265
nucleation N 117
nuclei counter P 333

nucleus N 121
numerical forecast/prediction NWP P 260, ~ forecasting model M 184, ~ instability I 101, ~ integration I 111, ~ simulation S 101, ~ stability S 202
Nusselt number N 141

OOO

objective analysis A 184, ~ forecast P 262
oblique visibility V 134
observation; O 002
observational network R 173
occluded depression D 041, ~ front F 120
occlusion O 025
ocean station vessel – OSV S 239, ~ weather station S 239
oceanic meteorology M 088
ocenicity, oceanity O 022
octant O 031
offshore wind B 121
Ogassawara anticyclone A 238
okta O 030
ombrometer M 137
omega equation E 040
onshore wind B 119
opacus (op) O 036
opalescence O 037
open cells C 099, ~ -scale barograph M 130
operational numerical model M 195
optical air mass M 022, ~ density of a cloud D 020, ~ depht G 084, ~ phenomenon F 092, ~ probing of the atmosphere S 162, ~ refractive index I 043, ~ thickness G 084
optimum interpolation I 129
orange code C 289
ordinary agricultural meteorological station S 220, ~ agrometeorological station S 220, ~ climatological station S 228, ~ radiation station S 254, ~ thermometer T 151
orographic cloud N 093, ~ depression D 042(1) , ~ inversión I 156, ~ isobars I 185, ~ occlusion O 027, ~ precipitation P 207, ~ snow line L 066, ~ vortex T 259, ~ wind flow S 050
orography O 065
osmometer O 072
OSV S 239
outbreak of air I 142
outflow S 053
outgoing radiation (long-wave) R 031
overcast sky C 127
overlaping averages M 056
overshooting tops V 089
oxygen O 075, ~ band B 021, ~ -ozone system S 124
ozone O 076, ~ layer O 078, ~ shield S 054, ~ sonde O 079, ~ spectrophotometer S 178
ozonometer O 077
ozonosphere O 078

PPP

p system S 109
paleoclimate P 005
paleoclimatology P 006
pampero P 007
pannus (pan) P 016
parametrization P 019
paranthelion P 025
parantiselena P 027
paraselenic circle C 134
parcel method M 107
parhelia associated with the 22^0 halo P 031, ~ associated with the 46^0 P 032
parhelic circle C 136
Parry arcs A 293
partial cloud cover N 012, ~ potential temperature T 061, ~ pressure P 235
Pascal (Pa) P 041, ~'s law L 035
past weather T 166
pastagram P 042
pearl necklace lighting, pearl lighting F 144
penetrative convection C 379
penitent ice,~ snow; M 212
Penk's classification of climates C 209
pennant F 012
pentad P 063
percolation P 064
perecentage of possible sunschine F 096
perfect gas G 004, ~ prognosis method M 117
periglacial climate C 244
period averages M 060, ~ of record P 070, ~ of valability P 072
periodogram P 084
perlucidus (pe) P 085
permafrost, pergelisol Î 033
permanent anticyclone A 238, ~ depression D 043
permeability P 087
perpetual frost climate C 216
persistence forecast P 243, ~ tendency T 089
perturbation method M 108
pH (value) P 099
phase transformation S 044, ~ velocity V 116
phenogram F 017
phenological anomaly A 224, ~ interphase I 124, ~ map (chart) H 028, ~ observation O 011
phenology F 018
phitoclimatology F 031
photometeor F 092
photometer F 093
phreatic surface P 054
physical climatology C 265, ~ meteorology F 033
physics of Earth G 012 , ~ of the atmosphere F 033
phytoclimate F 030 plant climat F 030
phytotron F 032
piezotropic equation E 041

pileus (pil) P 106
pilot balloon B 012, ~ -balloon observation S 159, ~ -balloon station S 235, ~ -baloon plotting board P 131
Pitot tube T 242
pixel P 125
plan position indicator – PPI (-scope) I 027
Planck's radiation law, Planck's law L 036
Planckian radiator C 402
planetary atmosphere A 327, ~ boundary layer S 296, ~ circulation C 183, ~ wave U 046
plant climat F 030
plasmapause P 132
plasmasphere P 133
plate P 126
Pleistocene climate C 217
plotting model M 187, ~ symbols S 098
plume P 008, ~ rise model M 205
pluvial period P 077
pluviograph P 155
pluviometric quotient C 307(1)
pluviometry P 156
pluvioscope P 165
pluviothermic ratio C 307(2)
point discarge D 067, ~ of occlusion P 344, ~ source S 339, ~ -to multipoint communication C 322, ~- to-point communication C 321
polar air A 074,~ anticyclone A 232, ~ aurora A 346, ~ blackout E 152, ~ cap absorption A 007,~ cell C 093, ~ climate C 246,~ cyclone D 044, ~ esterlies V 084, ~ front F 123, ~ front theory T 114, ~ high A 232, ~ invasión, ~ low D 044, ~ night jet C 470, ~ orbiting satellite S 013, ~ outbreack I 143, ~ vortex V 141, ~ wind V 063
polarimeter P 167
polariscope P 168
pollen analysis A 166
polluant emission E 079(2)
polluted air A 076
polynomial interpolation I 130
polytropic atmosphere A 340, ~ model M 196
pomping P 178
pool of cold air L 002
porosity P 180
port meteorological liaison officer A 101
post-frontal fog C 084
potencial evapotranspiration E 133, ~ energy E 097, ~ equivalent temperature T 041, ~ evaporation E 125, ~ gradient G 053, ~ instability I 091, ~ temperature T 062, ~ vorticity V 148, ~ due to hydrostatic pressure P 183
power law profile P 301
praecipitatio (pra) P 187
Prandtl number N 142
prebaratic chart H 034
precipitable wáter A 266
precipitation P 193 , ~ aloft P 202, ~ cell C 095, ~ current C 455, ~ day Z 025, ~ duration ~ D 158, ~ gauge P 157, ~ intensity I 117, ~ regime R 138, ~ station P 181, ~ trails V 111

precisión P 215
precursor P 216
predictand P 217
predictibility P 218
predictor P 219
predominant visibility V 136
pre-frontal fog C 085, ~ -frontal thunderstorm O 050
present weather T 167
pressure P 230, ~ altimeter A 131, ~ anomaly A 220, ~ chamber B 037, ~ coordinate system S 109, ~ force F 082, ~ gradient G 052 , ~ -gradient force F 082, ~ jump S 001, ~ pattern flying Z 013, ~ pattern,~ distribution D 132, ~ plate anemometer G 029, ~ surge C 412, ~ system S 112, ~ tendency T 090, ~ tube anemometer A 210, ~ wave U 033
prevailing wind V 046
primary circulation C 193, ~ depresison D 045, ~ radar R 016, ~ rainbow C 445
primitive equations E 049
principal agrometeorological station S 222, ~ climatological station S 230, ~ front F 124, ~ land station S 260
probability P 284
probabily forecast P 271
probabl1e maximum precipitation P 205
process lapse rate G 061
profil hydrique P 303
prognosis P 237
prognostic chart H 035, ~ equations E 050
progression of the monsoon P 306
pronostic contour chart H 037
prontour chart H 037
proton precipitation P 200
protonosphere P 320
pseudo wet-bulb potential temperatura T 063
pseudo-adiabat,~-adiabatic P 322, ~ -adiabatic lapse rate G 058, ~ -adiabatic process P 289, ~ -front P 325
psychrometer P 328
psychrometric constant, formula ~ F 075, ~ tables T 009
pure air A 077
purple light,~ glow L 112
pyranograf P 107
pyranogram P 108
pyranometer P 109
pyrgeometer P 113
pyrheliogramA 024
pyrheliograph A 023
pyrheliometer A 027
pyrheliometric scale S 037
pyrotechnic flare R 005
pyrradiometer P 121

QQQ

QBO O 067
QDF Q 002

QFE Q 003
QFF Q 004
QNE Q 005
QNH Q 006
QNU Q 007
QPF Q 008
quantitative precipitation forecast – QPF P 244
quantity of illumination I 006, ~ of radiant energy,~ of radiation C 021
quasinedivergent ~ M 177
quasi-biennial oscillation O 067, ~ -biennial periodicity P 083, ~ -geostrophic approximation,~ -geostrophic equation A 273, ~ -geostrophic model M 175, ~-solenoidal model M 177-static approximation A 274, ~ -stationary front F 113, ~ -stationary perturbation P 093
quaternary climate C 227

RRR

Rabal R 001
radar (**RA**dio **D**etection **A**nd **R**anging) R 008, ~ climatology C 267, ~ display E 018, ~ echo E 015, ~ equation E 042, ~ meteorological observation O 015, ~ meteorology M 092, ~ reflectivity R 127, ~ scatterometer D 126, ~ screen E 018, ~ sounding S 160, ~ storm detection D 075, ~ wind sounding S 160
radarsonde R 019
radial flow F 051, ~ wind V 065
radiance L 108, ~ temperature T 082
radiant emittance E 090, ~ energy E 098, ~ exitance E 090, ~ exposure (at a point of a surface, for a given duration) E 149, ~ flux F 052, ~ intensity (of a source in a given direction) I 115, ~ power F 052
radiation R 050, ~ balance meterP 122, ~ balance R 032, ~ belts C 124, ~ chart D 084, ~ climate C 247, ~ fog C 076, ~ frost Î 031, ~ frost Î 031, ~ inversion I 149, ~ model M 186, ~ point P 340 radiation R 050, ~ P 232, ~ station S 253, ~ thermometer T 147
radiative cooling,radiational ~ R 120, ~ equilibrium E 007, ~ heating Î 022, ~ transfer T 193
radiatus (ra); R 022
radio atmometer R 073, ~ aurora R 074, ~ direction-finder – RDF R 079, ~ duct R 075, ~ refractive index I 044, ~ sounding R 089
radioactive fallout S 063, ~ precipitation P 208, ~ tracer T 219
radiocarbon dating D 002
radioelectric meteorology R 083
radiogoniograph R 077
radiogoniometer R 079
radiogoniometry R 078
radiomaximograph R 082
radiometeorology R 083
radiometry A 026
radiosonde R 090, ~ balloon B 009, ~ observation R 089, ~ station S 217
radiosounding station S 217
radiotheodolite R 093
radiowind R 094, ~ observation O 017
RADOB R 095
radom R 096
radón R 097

rain P 137, ~ and snow L 006, ~ drop P 102, ~ erosion E 110, ~ making P 139, ~ shadow U 003, ~ shower A 360, ~ stage S 204
rainband B 025
rainbow C 439
raindrop size distribution D 131
rainfall duration D 158, ~ excess P 149, ~ intensity, ~ rate I 117, ~ recorder P 155, ~ station P 181
raingauge P 157
rain-out, rain waschout S 175
rainstorm F 160, P 152
rainy season S 086
ramsonde, ram penetrometer P 062
random forcast P 239, ~ magnitude M 038
randomization S 065
range A 159, ~ -height indicator – RHI 025
Rankine temperature scale; S 028
Raoult's law L 037
Rawinsonde S 172
Rayleigh number N 143, ~ scattering D 102
real horizon O 061(3)
rear of a depression T 226
Réaumur temperature scale S 029
recent snow cover S 298
recorder, recording instrument I 107
recordind frigorimeter F 103, ~ albedometer A 116, ~ anemometer A 212, ~ barometer B 040, ~ raingauge P 155, ~ theodolite T 105
recurvature R 122
red code C 289, ~ noise Z 019
reduction of pressure to a standard level R 123, ~ of temperature to mean sea-level R 124
reference atmosphere A 342, ~ climatological station S 227
reflectancy, reflexion factor R 126
reflected global radiation R 038, ~ solar radiation R 038, ~ terrestrial radiation R 045
reflection nephoscope N 020
reflectometre R 128
Refsdal diagram A 088
regeneration of a depression R 135
régime R 136
region of thunderstorm activity F 057
regional basic synoptic network R 176, ~ broadcast D 099, ~ forecast P 253, ~ meteorological office B 103, ~ standard barometer B 058
Regional Area Forecast Centre – RAFC C 117, ~ Association A 311, ~ Meteorological Telecommunication Network – RMTN R 175, ~ Radiation Centre C 117, ~ Specialized Meteorological Centre – RSMC C 112, ~ Telecommunication Hub – RTH C 119
regular broadcast E 083
Regular World Days – RWD Z 032
relative acceleration A 016, ~ geopotential G 015, ~ humidity of moist air with respect to ice *(U_i)* U 012, ~ humidity of moist air with respect to water *(U_w)* U 011, ~ ionospheric opacity meter R 187, ~ moisture of the soil U 013, ~ sunspot number N 150, ~ topography T 182, ~ vorticity V 149, ~ wind V 028
relaxation method M 111

relief R 158
remote sensing T 029, ~ sounding T 034
reprezentative meteorological observation O 016
reshabar R 161
resistance thermometer T 143
resolution, resolwing power R 182
resonance theory T 116
response time T 164
resultant wind V 067
retention R 162
retrograde depresión, ~cyclone D 048
retrogression R 167
return stroke D 060
returning polar air A 075
reversal of monsoon I 144
reverse flow thermometer housing A 040
reversible process P 290
Reynolds number N 144, ~ stress T 095
ribbon lighting F 141, F 143
Richardson number N 145
ridge P 014, ~ line A 381,~ of high pressure D 139
rime C 144, ~ fog C 068 , ~ gauge C 145
ring current C 468
riometer R 187
r.m.s. error A 003
ROBIN S 091
rocket lighting F 146, ~ sonde R 007, ~ sounding R 006
rockoon sounding S 154
roll vortex R 206
root mean square deviation A 003
rosary lighting F 144
Rosemount temperature housing A 041
Rossby diagram D 090, ~ number N 146, ~ parameter P 024, ~ radius of deformation R 110, ~ regime R 139, ~ wave U 046
rotating dischpan experiment E 144
rotor cloud N 094
roughness coefficient,~ length, ~ parameter C 297
round-off error E 108
route forecast P 250
running means M 056
runoff S 053
run-of-wind anemometer A 213
runway P 124, ~ state S 210, ~ **v**isual **r**ange – RVR D 129
RWY P 124

SSS

Saint Elmo’s fire F 058, ~ Martin’s summer V 009
salt haze P 050
sand haze P 049, ~ wall Z 030, ~ whirl T 255
sandstorm F 164

SAR R 009
satelitte subpoint P 353, ~ infrared spectrometer – SIRS S 184meteorology M 094, ~ observation O 018, ~ picture I 010, ~ picture navigation N 005, ~ sounding S 161, ~ wind, satellite wind estimate V 068, ~ zenith angle U 058
satrugi/zastrugi Z 001
saturated adiabatic A 047
saturation S 018, ~ adiabatic A 047, ~ adiabatic lapse rate G 049, ~ capacity of the soil C 029, ~ deficit D 009, ~ mixing ratio with respect to ice *(r_i)* R 107, ~ mixing ratio with respect to water *(r_w)* R 106, ~ vapour pressure of moist air with respect to water (e'_w) T 099, ~ vapour pressure in the pure phase with respect to water (e_w) T 097 , ~ vapour pressure in the pure phase with respect to ice (e_i) T 098, ~ vapour pressure of moist air with respect to ice *(e'_i)* T 100
satured air A 078, ~ soil S 142, ~ -adiabatic G 049
S-band B 022
scalar field C 058, ~ product P 297
scale height Î 007
scale S 035, ~ line L 075
scanning multifrequency microwave radiometer – SMMR 088, ~ radiometer R 086
scattered radiation R 056
scattering in the atmosphere D 105
scavenging by precipitation S 175
schearing wave U 030
schelterbelt P 028
scintillation S 047
scirocco, sirocco S 104
sea breeze front F 131, ~ breeze, lake ~ B 119 , ~ fog C 06, ~ level altitude A 137, ~ of cloud M 011, ~ of sog M 010, ~ salt nucleus N 132, ~ smoke M 013, ~ state S 209, ~ -level pressure P 226
seamile/nautical mile M 144(4)
SEASAT surface wind V 081
seclusion S 056
secondary circulation C 194, ~ cyclone,~ low D 049, ~ front F 126, ~ radar R017, ~ rainbow C 446, ~ thermic asymmetry of cyclone A 306
sectorized image I 011
secular trend in climate T 091
sedimentation S 062
seeding agent A 100
seiche S 064
selected ship station/selected ship S 249
selective absorption A 010
semi-arid zone Z 059, ~ -diurnal wave U 049, ~ -implicit method M 118, ~ -permanent anticyclone A 241, ~ -permanent depression D 050
sensible heat C 048
serein P 147
severe tropical storm C 165d, ~ weather threat index – SWEAT index I 031, ~ weather V 152
sferics fix L 097, ~ network R 170, ~ recorder Î 037
sferics, spherics S 087
shadow U 002
shallow low M 159
shamal Ş 001

shape of the sky F 066
shear layer S 267, ~ line L 081, ~ vector F 061
shearing instability I 092, ~ stress F 080
sheet lighting F 137
shimmer T 225
ship icing G 035, ~observation O 008, ~ sea station S 239
short interval images I 014, ~ wave U 048, ~ -range forecast P 266, ~ -wave radiation R 055
Showalter's stability index I 062
shower A 356
SI units U 063
sigma coordinate system S 111
SIGMET information I 078
significant clouds N 111, ~ weather chart H 013, ~ weather T 163
silent, shadow zone U 002
silver iodide seeding Î 042
similarity theory of turbulence T 118
simoon S 102
simulated rainfall P 209
single observer forecast P 270, ~ station forecast P 270
singularity S 103
sinking I 016
siphon barometer B 052
site of station A 152
Six's thermometer T 153
skew *T-log p* diagram D 086
skill score I 050
sky B 110, ~ map H 01, ~ radiation R 035, ~ slightly clouded C 129
slant visibility V 134
sleet L 006, ~ sqall V 108
slice method M 113
sling psychrometer P 331, ~ thermometer T 152
slope of a front P 018, ~ of un isobaric surface P 017
slush Z 034
small hail M 041, ~ halo H 004
smog S 130
smoke F 148
smoke horizon O 064, ~ pall P 055
smoothing N 025
Snell's law L 038
snow Z 002, ~ banner P 011, ~ blindness O 057, ~ blink S 049, ~ cover S 272, ~ cristals C 420, ~ day Z 024, ~ density D 023, ~ depth G 086 , ~ fence P 029, ~ lurry R 099, ~ grains G 069, ~ line L 066, ~ lying G 086, ~ melt T 178 , ~ -gauge N 056, ~ pack R 178, ~ pellets M 042, ~ pillow P 089, ~ plum P 011, ~ régime R 137, ~ rollers R 207, ~ sampler S 168, ~ shover A 361, ~ sky S 049, ~ smoke P 011, ~ stage S 205, ~ stake R 186, ~ storm F 166, ~ survey R 157, ~ tube S 168
snowdrift T 233
snowflake(s) F 134f
snowfall Z 002
sodar S 137

soil active layer S 278, ~ air A 097, ~ climate C 217, ~ evaporimeter G 011, ~ isotherm I 196, ~ moisture deficit D 010, ~ moisture tension T 101, ~ moisture U 014, ~ sonde S 167, ~ temperature T 065, ~ thermometer G 016
soil-lifting A 098
solar activity A 028, ~ climate C 248, ~ constant C 356, ~ cycle C 171, ~ flare E 115, ~ halo H 002, ~ radiation R 055 , ~ radio emission E 085, ~ tide M 016, ~ wind V 070, ~ zenith angle U 059
solarigraf P 107
solarigram P 108
solarimeter P 109
solenoid S 146
solenoidal model M 197
solifluction 149
sonic boom B 029
sound propagation P 315, ~ velocity, sonic speed V 123
sounding S 150, ~ ballon B 013
source S 336, ~ of an atmospheric S 335, ~ of thunderstorm activity F 057, ~ region R 155, R 156, ~ strength E 079(2)
southern lights A 344, ~ oscillation O 066
space charge S 006 , ~ meteorology M 094, ~ -based subsystem S 317
special World Intervals – SWI I 135
species of clouds S 177
specific heat capacity,~ heat C 050, ~ humidity (q) U 014
spectral concentration (of a radiometric quantity) D 025, ~ lines L 091, ~ model M 198, ~ numerical analysis A 183, ~ numerical prediction P 261
spectroheliograph S 179
spectrometer S 180
spectrum S 186
specular reflection R 131
speed of sound V 123
spherical pyranometer P 112, ~ pyrgeometer P 116, ~ pyrradiometer P 123
spiral band B 027
spissatus (spi) S 196
spontaneous condensation C 328, ~ freezing C 339, ~ nucleation N 119, ~ sublimation S 314
sporadic E layer S 286
spot wind V 055
spout T 234
spray E 077
spread F S 289
spring P 279
squall G 073, ~ cloud N 073, ~ -line, ~ thunderstorm L 082
square mean M 049
stability S 197, ~ index I 036, ~ parameter P 021
stable air A 079, ~ air mass M 025, ~ wilting humidity P 345
stagnattion zone Z 057
standard atmosphere A 342, ~ deviation A 003, ~ height Î 016i, ~ sobare surface S 327, ~ presssure altitude A 138, ~ raingauge P 162, ~ temperature T 085, ~ time of observation O 054
standing cloud N 095, ~ eddies T 249, ~ wave U 051
Stanton number N 147

state of sea S 209, ~ of sea scale S 036, ~ of sky, sky S 208, ~ of soil S 211
static instability I 096, ~ stability S 200
statics of atmosphere S 216
station barometer B 055, ~ cercle C 137, ~ index number,~ designator, ~ number I 024, ~ location C 388, ~ model M 187, ~ pressure P 225
stationary cyclone,~ depression D 051, ~ front F 113, ~ wave U 051
statistical forecast P 274, ~ model M 199
statute mile M 144**(**2)
steam fog C 072
steering G 025, ~ flow C 454, ~ level N 045
Stefan-Boltzman law L 043, ~ -Boltzmann constant C 357
stemming B 031
steppe climate C 231
stepped leader T 217
stereographic projection P 312(3)
Stevenson screen A 038
stochastic magnitude M 038, ~ model M 200
storm F 154, ~ surge U 031, ~ warning A 364
stratification curve C 438
stratiform cloud (other than Stratus) S 274
stratiformis (str) S 274
Stratocumulus (Sc) S 275
stratopause S 276
stratosphere S 277
stratospheric aerosols (particles) A 096, ~ steering G 026, ~ trades A 125, ~ warming Î 021
Stratus (St) S 300
streak lighting F 143
stream function F 151, ~ line L 077
stress T 103
strong breeze B 122, ~ breeze V 062, ~ gale V 052
Stüwe diagram D 091
subfrontal cloud N 097
subgeostrophic wind V 071
subgradient wind V 072
subgrid-scale process P 292
subjective forecast P 275
sublimation S 313, ~ nucleus N 130
subregional broadcast E 084
subsidence S 316, ~ inversion I 150
subtropical anticyclone B 112 , ~ calm C 009, ~ easterlies V 085, ~ high-pressure belt B 112
succion vortices 248
sudden change report A 366, ~ ionospheric disturbance (SID) P 094, ~ warming Î 021
sugar snow Z 003
sukhovei S 318
sulphur dioxyde – SO_2 B 099, ~ rain P 146
sultriness Z 011
summer monsoon M 224
sun dog S 136, ~ pillar C 308, ~'s elevation Î 010
sunglint R 131
sunlit aurora A 348

sunschine record H 047, ~ recorder H 045
sunspot cycle C 171
Sunsynchronous Meteorological Satellite–SMS S 014
sun-synchronous orbit O 059, ~ -synchronous satellite S 014, ~ -weather correlation C 397
superadiabatic lapse rate G 059
supercell S 320
supercooled cloud N 099, ~ fog C 068, ~ rain P 151, ~ wáter A 267
supercooling S 330
supergeostrophic wind V 073
supergradient wind V 074
superior mirage M 154
supernumerary rainbow C 447
supersaturation with respect to ice S 332w, ~ ith respect to water S 331
supplementary features P 035, ~ land station S 261, ~ observation O 021, ~ ship station/~ ship S 250, ~ station S 261
supply current C 451
surface boundary layer S 293, ~ chart, ~ synoptic chart H 040, ~ forecast chart H 034, ~ inversion I 155, ~ layer S 293, ~ observation O 009, ~ of discontinuity S 322~ ozone O 080, ~ radiation budget B 086, ~ roughness R 204, ~ runoff S 052, ~ synoptic station S 257, ~ temperature of water, lake, river, sea surface temperature T 066, ~ trough T 012, ~ vind V 038, ~ wind stress F 098
surge current C 456, ~ line L 068
SWEAT index I 031
swell H 088
swinging plate anemometer G 029
symmetry point P 338
SYNOP code C 287
synoptic analysis A 188, ~ chart H 039, ~ climatology C 268, ~ forecast P 273, ~ hour O 051, ~ meteorology M 096, ~ method M 112, ~ observation O 020, ~ report M 070, ~ scale S 039, ~ situation S 127, ~ station S 255, ~ type T 171
synthetique apertrure radar – SAR R 009

TTT

tail wind V 037
tangent arcs to 22^0 halo A 290, ~ arcs to 46^0 halo A 291
tangential wind V 075
Taylor number N 148
Technical Commission C 313
technoclimatology T 027
telecommunication T 028
telemeteorograph T 031
telemeteorography T 032
telemeteorometry T 033
telephotometer T 030
telescopic series S 075
Television and Infrared Observation Satellite –TIROS T 173
television weather broadcasting B 137
temperature T 073, ~ anomaly A 221, ~ correction C 392, ~ dew-point spread D 011, ~ extremes E 155, ~ inversion I 151, ~ lapse vertical G 060, ~ of soil surface T 045, ~ range A 157

temporales T 087
tendency equation E 043
tephigram T 024
termal T 119
terminal fall velocity V 119
termistor T 120
terrestrial radiation balance R 044, ~ radiation R 041, ~ surface radiation R 040
tertiary circulation C 195, ~ climate C 249
tetroon B 014
Teweles-Wobus index I 069
thalweg T 011
thaw D 076
thawing index I 038, ~ season S 082
theodolite T 104
theoretical meteorology M 098
thermal (thermic) asymmetrie A 307, ~ advection A 059, ~ belt, ~ zone C 123, ~ efficiency E 065, ~ equator E 021, ~ high A 243, ~ low C 054, ~ pollution P 175, ~ radiation R 068, ~ roughness R 205, ~ steering G 027, ~ vorticity V 150, ~ wind V 077
thermistor anemometer A 207, ~ thermometer T 144
thermobaric field C 059
thermocouple T 154
thermocyclogenesis T 122
thermodynamic dew-point temperature P 346, ~ diagram D 092, ~ frost-point temperature *(T_f)* T 067, ~ ice-bulb *(T_i)*/ ice-bulb temperature T 068
thermodynamics T 125
thermoelectric thermometer T 154
thermogram T 127
thermograph T 126
thermohygrogram T 129
thermohygrograph T 128
thermohygrometer T 130
thermometer T 132, ~ screen A 038
thermopause T 158
thermosphere T 159
thermotropic model M 201
theta (θ) coordinate system S 110, ~ (potential temperature) system S 110
thetagram T 160
thickness G 088 , ~ chart H 023, ~ line L 084, ~ pattern T 182
Thornthwaite index I 058, ~'s classifications of climates C 210, ~'s moisture index I 065
threshold (runway) P 192
thunder T 245, ~ squall G 075
thunderbolt T 220
thundercloud C 429
thunderstorm O 044, ~ cell C 097, ~ day Z 023, ~ observing station S 232
thunderstorm outflow F 045, ~ turbulence T 276
thundery cloud system S 118, ~ precipitation P 206
timber-line L 063
time constant C 352
tipping-bucket rain-gauge P 159
TIROS Operational Satellite System T 185, ~ Operational Vertical Sounder – TOVS S 173

top of friction layer L 064, ~ of planetary boundary layer L 064
topoclimatology T 179
topside sounder I 163
tornado T 184, ~ N 075, ~ echo E 013, ~ outbreak F 011
torr M 146
TOS-System, TOSS T 185
total cloud cover N 013, ~ lift of a balloon F 078, ~ ozone O 081, ~ pressure P 227, ~ radiation R 046, ~ totals index I 070
totalizer raingauge P 164
touchdown zone Z 039
TOVS S 173
trace U 066, ~ constituent U 067, ~ element U 067
track of a depression D 028
tracks method M 114
trade winds, trades A 123, ~ -wind belt C 121, ~ -wind Cumulus C 431, ~ -wind front F 130, ~ -wind inversion I 147
trailing flare R 004, ~ front F 114
trajectory, track T 189
trajectoryies method M 114
tramontana T 191
transformation of an air mass T 196
transient eddies P 098
transition altitude A 141, ~ layer S 271, ~ level N 049
transitional flow C 461
translucidus (tr) T 197
transmission coefficient C 299
transmissometer T 200
transmittance T 201
transosonde B 008
transparency T 205
transpiration T 206
travelling ionospheric disturbance P 095
tree deformation D 012, ~ -line L 063, ~ -ring climatology D 014
triple point, triple state P 354
tropical air A 080, ~ air fog C 070, ~ calms C 010, ~ climate C 250, ~ cyclone C 166, C 166g, ~cyclone classification system from satellite imagery S 105
depression C 166, ~ disturbance C 166a, ~ easterlies V 085, ~ maritime air A 073, ~ meteorology M 099, ~ monsoon climate C 272, ~ storm C 166c, ~ upper-tropospheric truogh – TUTT T 022
Tropical Cyclone Advisory Centre C 103
tropopauseT 236 , ~ chart H 014 , ~ funnel P 053, ~ wave U 018
troposphere T 238
tropospheric ozone O 080
trough T 011, ~ line A 382
trowal, ~ (Can) P 015
true wind V 023
truncation error E 109
trunk C 308
tuba (tub) T 243
tundra climate C 232

turbidity T 246, ~ coefficient C 301, ~ factor F 008
turbopause H 085
turbulence T 267 , ~ cloud N 076, ~ coefficient C 299, ~ component C 318, ~ condensation level N 040, ~ energy E 093, ~ intensity I 119, ~ inversion I 152, ~ spectrum S 190
turbulent boundary layer S 297, ~ diffusion D 107, ~ flow T 267, ~ flux F 053, ~ shear stress T 095
TUTT T 022
twilight C 407, ~ airglow L 114, ~ arch A 286, ~ colours C 428, ~ spectrum S 187
twinkling of stars L 052
twister T 184
two-dimensional turbulence T 268
typhoon C 166f, T 010, ~ warning A 364

UUU

Ulloa's ring H 006
ultraviolet radiation R 069
Umkehr effect E 059
uncinus (unc) U 017
undersun P 326
undulatus (un) U 056
unfiltred model M 194
universal attraction law L 016, ~ raingauge P 162
unstable air A 070, ~ air mass M 024, ~ wave U 041
updraught A 304
upglide cloud N 067
upgradient flux F 041
upper air A 325, ~ atmosphere A 324, ~ circumzenithal arc A 285, ~ front F 118, ~ mirage M 154, ~ wind V 057
upper-air analysis A 171, ~ -air chart H 022, ~ -air climatology C 259, ~ -air observation O 012, ~ -air ridge D 141, ~ -air station S 217, ~ -air synoptic station S 217, ~ -air trough T 017, ~ -level anticyclone/upper-air ~ A 237, ~ -level cyclone, upper-air ~ C 155, ~ -level ridge D 141, ~ -level trough T 017, ~ -level wind V 057, ~ -wind chart H 015
upslope fog C 075
upstream A 151
upward atmospheric radiation R 024, ~ terrestrial radiation R 042, ~ total radiation R 047
urban climate C 251, ~ climatology C 269
UV dosimeter D 144

VVV

vacuum correction C 394
Vallot heliothermometer H 048
Van Allen radiation belts C 124
vane anemometer A 203
vapour concentration U 006, ~ pressure *(e')* P 228, ~ tension *(e')* P 228
variability V 011
variable sky C 130, ~ wind V 079
variance analysis A 168
variational objective analysis A 186
varieties of clouds V 020
veering wind V 042

vegetation season P 073
velocity defect law L 042, ~ potentiel 184
velopause V 100
velum (vel) V 101
ventilated psychrometer P 330, ~ thermometer T 137
ventilation V 103
Venturi effect E 060
vertebratus (ve) V 105
vertical beam radar R 013, ~ extent of a cloud E 153, ~ profile P 299, ~ temperature gradient G 060, ~ temperature profile P 300, ~ visibility V 137, ~ wind shear F 063, ~ wind velocity V 125
very clouded sky C 128(2) , ~ -schort range forecast P 265
Vidie capsule C 034
violent storm F 173
virga (vir) V 111
virtual height Î 017, ~ temperature T 086
visibility V 130, ~ marker/~ object R 160, ~ meter V 128
visible imagery (VIS) I 013, ~ radiation/light R 070
visual meteorological conditions- VMC C 332, ~ range (meteorological) D 128, ~ storm signal S 069
volcanic dust P 190
VLF emissions E 088
Volcanic Ash Advisory Centre C 102
VOLMET V 140
von Kármán constant C 354
vortex cloud street D 149, ~ streaching L 013
vorticity V 145, ~ advection A 056, ~ area index I 051, ~ equation E 044
V-shaped depression D 039, ~ -shaped isobar I 184

WWW

WAFC C 115
WAFS S 122
Walker circulation C 195
wake T 269, ~ depression D 042(2)
warm advection A 059, ~ air A 064, ~ cloud N 064, ~ fog C 066, ~ front F 110, ~ high, ~ anticyclone A 233, ~ low D 034, ~ occlusion O 026, ~ rain P 140, ~ sector S 058, ~ tongue L 056
warning codes C 289
washout S 175
water A 262, ~ balance B 080, ~ balance method M 103, ~ circulation coefficient C 305, ~ cloud N 063, ~ content of cloud C 372, ~ cycle C 168, ~ equivqlent of snow cover E 008, ~ phase F 014, ~ spout T 235, ~ table P 054vapour V 006
watershed B 072(2)
water-vapour bands B 078, ~ -vapour spectroscope S 185
wave cloud N 077, ~ height Î 012, ~ motion M 157, ~ number N 134, ~ period P 068 , ~ propagation M 157, ~ theory of cyclogenesis T 115
waves in the easterlies U 027
WDC C 114
weather V 151, ~ advisory A 373, ~ analysis A 188, ~ bureau S 079, ~ chart, ~ map H 039, ~ control M 207,~ lore P 321, ~ modification M 211, ~ proverbs P 321, ~ radar R 015, ~

reconnaissance flikght Z 012, ~ report (publication) B 134, ~ routing O 042, ~ service P 236, ~ ship S 239, ~ situation S 212, ~ symbols S 099, ~ typ T 170, ~ warning A 368, ~ warning bulletin B 133
weather's improvement A 147, ~'s worsening Î 034
weathering Î 001
WEFAX W 004
wege P 014
Wegener-Bergeron process T 108
Weibull distribution D 133
weighing raingauge P 158
weight barometer B 048
weighted averages M 059
Werenskiold diagram D 093
west wind drift C 465, ~ -east transport T 214
westerlies Z 044
westerly trough T 018
wet adiabatic A 047, ~ fog C 086, ~ snow Z 006, ~ spell P 077
wet-adiabatic G 049, ~ -bulb depression D 095, ~ -bulb globe thermometer T 142, ~ -bulb pseudo-potential temperatura T 063, ~ -bulb temperature T 071, ~ -bulb thermometer T 155
whirling psychrometer P 331whirlwind T 257
whistler F 039
white dew R 198, ~ noise Z 016, ~ rainbow C 442, ~ squall G 074
whiteout P 059
Wien's (displacement) law L 039
wilting point P 345
wind V 022, ~ aloft V 057 , ~ chill factor I 061, ~ chill index I 061, ~ direction D 115, ~ divide L 070, ~ flurry V 110force F 087, ~ from astern V 037, ~ load P 229, ~ lull C 007, ~ power station C 101, ~ pressure P 229, ~ profile P 304, ~ recorder A 212, ~ reversal I 146, ~ rose R 199, ~ schift S 002, ~ sea H 089, ~ shaft, arrow S 019, ~ shear F 061, ~ sock, ~ sleeve M 044, ~ speed,~ velocity V 124, ~ stress curl R 193, ~ stress F 097, ~ turbine (windmill) T 247, ~ vane V 028, ~ vector,~ velocity V 097, ~ wave H 089
windbreak, windscreen P 028
wind-driven current C 453, ~ -driven oceanic circulation C 191, ~ -schift line L 067
windward side P 034
WINTEM W 005
winter I 001, ~ monsoon M 223
wiresonde S 166
WMC C 111
WMD Z 033
WMI I 134
WMO Member M 062
Wolf's number N 150
World Area Forecast Centre – WAFC C 114, ~ Area Forecast System – WAFS S 122, ~ Data Center – WDC C 113, ~ days Z 032, ~ Meteorological Centre – WMC C 110, ~ Meteorological Congress C 342, ~ Meteorological Day-WMD Z 033, ~ Meteorological Intervals – WMI I 134, ~ Meteorological Organization-WMO O 060, ~ Radiation Centre – WRC C 115, ~ Radiometric Reference WRR R 125, ~ Weather Watch – WWW V 098
worsening (weater) report/message M 066, ~ of weather Î 034
WRC C 116
WRR R 125

WWW V 098

XXX
X-band B 023
Xerophytes X 001

YYY
Yard Y 001
year A 162
year-to-year pressure difference V 013, ~ -to-year temperature difference V 014
yellow code C 289

ZZZ

ZCIT Z 040
zero-layer S 299
zodiac Z 035
zodiacal light L 113
zonal circulation, ~ flux C 197, ~ index I 056, ~ wave number N 136
zonda Z 061
zone of abnormal audibility Z 050, ~ of audibility Z 049, ~ of silence U 002

INDEX ALFABETIC FRANCEZĂ
INDEX ALPHABÉTIQUE FRANÇAIS

AAA

ablation A 005
abri à baromètre C 475, ~ anglaise A 038, ~ d'instruments A 038, ~ météorologique A 038, ~ Stevenson A 038
absorbtion atmosphèrique A 008, ~ au-dessus de la calotte polaire A 007, ~ aurorale A 009, ~ sélective A 010
accalmie A 011, ~ du vent C 007
accélération A 014, ~ absoluto A 015, ~ angular A 017, ~ de la circulation A 012, ~ de la pesanteur (gravitation) A 013, ~ relativa A 016
accident climatique A 018
acclimatation A 021
accrétion A 022, ~ de glace A 032
accumulation A 031, ~ annuelle de neige R 178
acdar A 019
acoustique atmosphérique A 034, ~ météorologique A 034
actinogramme A 024
actinographe A 023
actinologie A 025
actinomètre A 027
actinométrie A026
action de blocage B 107
activité solaire A 028
adiabatique A 049, ~ de l'air humide saturé A 047, ~ de saturation A 047, ~ sèche A 048
administration météorologique aéronautique A 050, A 352
adsorption A 051
advection A 052, ~ agéostrophique A 053, ~ chaude/froide A 059, ~ de tourbillon A 056, ~ géostrophique A 055, ~ thermique A 059, ~ turbulente A 060
aéolien E 102
aérobiologie A 083
aérodrome A 085, ~ alternatif A 086, ~ de réserve A 086
aérodynamique A 084
aérogramme A 088
aérographe A 090
aérojet C 469
aérologie A 089
aérométéorograph A 090
aéronautique A 091
aéronomie A 092
aéroport A 093
aérosol A 094, ~ marin A 095
aérosols stratospheriques A 096
âge glaciaire E 105
agent de liaison météorologique de port A 101, ~ d'ensemencement A 100
agglomération A 103
AGI A 258
agitation de l'air T 269
agrégation A 106, ~ du temps Î 034

agroclimatologie A 107
agrométéorologie A 108
aiguilles de glace A 020
air A 061, ~ antarctique A 062, ~ arctique A 063, ~ chaud A 064, ~ clair A 066, ~ continental A 067, ~ de fœhn A 068, ~ du sol A 097, ~ écuatorial A 069, ~ humide A 081, ~ instable A 070, ~ limpide A 066, ~ maritime A 071, ~ maritime polaire A 072, ~ maritime tropicale A 073, ~ polaire A 074, ~ polaire de retour A 075, ~ pollué A 076, ~ pure A 077, ~ saturé A 078, ~ sec A 082, ~ stable A 079, ~ tropical A 080
aire (champ) de basse pression C 052, ~ de haute pression A 230
AIREP A 109
AISC A 259
ajustement convectif A 112, ~ géostrophique A 113
albédo A115, ~ de la Terre A 119
albédographe A 116
albédomètre A 117, ~ enregistreur A 116
algorithme A 120
alidade A 121
alimentation A 122
alizés A 123, ~ stratospheriques A 125
Alpenglühen C 310
ALPEX E 142
alti-électrographe A 128
altimètre anéroïde A 131, ~ barométrique A 131
altimétrie barométrique A 129
altitude A 137
altitude barique/barométrique type A 138, ~ conventionelle A 140, ~ de la cuvette barométrtique A 132, ~ de la station A 136, ~ de transition A 141, ~ -densité standard N 053, ~ dynamique A 143, ~ géodynamique A 143, ~ géopotentielle A 144, ~ équivalente d'aérodrome A 133, ~ minimalle de secteur A 134, ~ pycnique type N 053
Altocumulus (Ac) A145
Altostratus (As)A 146
amas convectif A 104, ~ nuageux G 070
amélioration du temps A 147
amendament à une prevision A 148
amont A 151
amplitude A 159, ~ annuelle absolue de la température A 153, ~ annuelle moyenne de la temperature A 154, ~ de la temperature A 157, ~ d'une rafale *(a)* A 156, ~ quotidienne de la temperature A 158, ~ thermique A 157
AMTEX E 142
an/année A 162
anafront A 163
anallobare A 189
analog A 190
analyse A 168, ~ advective-dynamique A 170, ~ aérologiqueA 171, ~ barique A 173, ~ cinématique A 174, ~ cinématique differentielle A 175, ~ de Fourier A 172, ~ de la variance A 168, ~ de pollen A 166, ~ des champs d'altitudea 171, ~ des masses d'air A 165, ~ différentielle A 177, ~ du temps A 188, ~ frontologique A 179, ~ harmonique A 172, ~ hauteur-superficie-durée A164, ~ isentropique A 180, ~ isotache/~ isotaque A 181, ~ numérique spectrale A 183, ~ objective A 184, ~ objective multivariée A 185, ~ objective

variationnelle A 186, ~ par coupe verticale A 187, ~ par surfaces isobares M 115, ~ quadridimensionnelle A 176, ~ synoptique A 188
anémobiagraphe A 191
anémocinemographe A 192
anémoclinographe A 193
anémoclinomètre A 194
anémogramme A 196
anémographe A 193
anémomètre A 198, ~ à contacts A 201, ~ à coupes A 202, ~ à fil chaud A 204, ~ à hélice A 203, ~ à main A 209, ~ à moulinet A 205, ~ à plaque G 029, ~ à pression A 210, ~ à termistance A 207, ~ à tube de pression A 210, ~ bidirectionnel A 199, ~ de Byram A 205, ~ Dines A 210, ~ enregistreur A 212, ~ girouette A 203, ~ totalisateur A 213
anémométrie A 197
anges E 016
angle de croisement des isobars U 057, ~ géocentrique U 058 ; ~ zénithal du satellite U 058, ~ zenithal du Soleil U 059
anhydride carbonique B 098, ~ sulphureuxB 099
animation des images de nuages A 218
Ångström A 215
annales aérologiques A 256, ~ météorologiques A 257
anneau d'anthélieA 227, ~ de Bishop I 071, ~ de courant circumterrestre C 467, ~ d'Ulloa H 006
Année géophisique internationale – AGI A 258 , ~ (s) internationale(s) du Soleil calme – AISC A 259, ~ polaire internationale –API A 260
annuaire météorologique A 257
anomalie A 222, ~ climatique A 223, ~ de pression A 220, ~ de temperature A 221, ~ de la circulation A 219, ~ phénologique A 224
antarctique/Antarctique A 226
anthelie A 227
anticrépuscule A 251
anticyclogénèse A 228
anticyclolyse A 229
anticyclone A 230, ~ antarctique A 231, ~ arctique A 232, ~ chaud A 233, ~ continental A 234, ~ coupe A 242, ~ de blocage A 235, ~ des Açores, des Bermudes, de l"atlantique Nord,de Sibérie, de l'Atlantique Sud A 241, ~ d'Ogasawara A 238, ~ dynamique A 236, ~ en altitude A 237, ~ froid A 240, ~ permanent A 238, ~ polaire A 232, ~ semi-permanent A 241, ~ subtropical B 112t, ~ hermique A 243
antimousson A 252
antipléion A 253
antisélène A 254
AOM D 127
Aoustru A 348
aphélie A 099
API A 260
Apob A 270
appareil à jauger I 106
approximation de Boussinesq A 271, ~ de Courtis-Godson A 272, ~ géostrophique A 275, ~ hydrostatique I 164, ~ quasi géostrophique A 273, ~ quasi-statique A 274
APT T 277

arc auroral A 281, ~ circumhorizontal A 282, ~ circumzénithal A 283, ~ circumzénithal inférieur A 284, ~ circumzenithal supèrieur A 285, ~ dans le brouillard C 442, ~ d' anthélie A 227, ~ du Brocken A 289, ~ -en-ciel C 439, ~ -en-ciel blanc C 442, ~ -en-ciel de rosée C 443, ~ -en-ciel lunaire C 441, ~ -en-ciel principal C 445, ~ -en-ciel secondaire C 446, ~ -en-terre C 443, ~ surnuméraire C 447
arche anticrépusculaire A 280, ~ crépusculaire A 286, ~ de chinook B 114
arcs de Lowitz A 292, ~ de Parry A 293, ~ tangents au halo de 22^0 A 290, ~ tangents au halo de 46^0 A 291
arctique A 288
arcures L 090
arcus (arc) A 294
ARFOR A 295
ARFOT A 296
aridité A 297
arrière d'une depression T 226
ascendance A 304
ascendant barique A 301, ~ allobarique/issalobarique A 302
ascension capillaire (de l'eau dans le soil) A 305
a-scope E 019
ASN S 087
asymmétrie thermique A 307, ~ thermique secondaire du cyclone A 306
assimilation des données A 309, ~ des données à quatre dimensions A 308
Association régionale A 311
assombrissement anticyclonique N 023
astrométéorologie A 313
ATIS S 081
atlas climatique A 319, ~ des nuages A 320
atmomètre E 130
atmoradiographe A 321
atmosphere A 328, ~ adiabatique A 329, ~ autobarotrope A 330, ~ barocline A 331, ~ barotrope A 332, ~ d'une mine A 333, ~ homogene A 340, ~ idéale A 336, ~ isoterme A 337, ~ libre A 325, ~ moyenne A 326, ~ neutre N 027, ~ OACI A 339, ~ planétaire A 327, ~ polytrope A 340, ~ standard/~ type A 342
atmosphérique S 087
atténuation atmosphérique A 316, ~ du rayonnement solaire A 316
atterrisage tous temps A 317
aucun nuage en vue dans la direction d'observation–CFLOS L 071
auréole A 344
aurore A 347, ~ australe A 345, ~ boréale A 346, ~ éclairée par le Soleil A 348, ~ polaire A 347, ~ radio R 074
autobarotropie A 350
autoconvection A 351
automne T 177
AUTOVAP S 223
aval A 354
avalanche A 356, ~ d'air R 100
averse A 357, ~ de neige A 362, ~ de pluie A 360de projet A 361, ~ d'Auger A 358, ~ extensive A 358, ~ type A 361

avis à couleurs: avis jaune, ~ orange, ~ rouge C 289, ~ de coup de vent A 372, ~ de cyclone A 363, ~ de tempête A 364, ~ de typhon A 365, ~ de variation brusque A 367, ~ d'ouragan A 366, ~ météorologique A 369
axe d'anticyclone A 374, ~ de contraction/~ compresion A 379, ~ de creux A 382, ~ de depression A 375, ~ de dilatation A 380, ~ du courant-jet/axe du jet A 378
azimut A 383

BBB

bac d'évaporation – BPI B 001
bai B 002, ~ -u B 003
balance d' énergie B 084, ~ d'évaporation
balise à neige R 186
ballon à niveau constant B 008, ~ à volume constant B 007, ~ captif B 006, ~ cerf-volant B 015, ~ météorologique B 011, ~ -pilote B 012, ~ radiosonde B 009, ~ -sonde B 013, ~ tétraédrique B 014
banc de brouillard B 016
banc de neige T 233, ~ de nuages B 017
bande C B 020, ~ brillante B 028, ~ d'absorbtion B 024, ~ d'oxygène B 021, ~ de pluie B 025, ~ du dioxyde de carbone B 019, ~ nuageuse B 026, ~ S B 022, ~ spirale B 027, ~ X B 023
bandes aurorales/~ d'aurore B 077, ~ de la vapeur d'eau B 078
bang soniqueB 029
banquise B 018
bar B 030
barbier B 032
barbule B 034
baroclinicité B 039
baroclinie B 039
barogramme B 044
barographe B 040
barographe à flotteur B 041, ~ à grande échelle M 130
baromètre B 046, ~ -altimètre A 131, ~ aneroide B 047, ~ à cuvette ajustable B 050, ~ à échelle compensée B 055, ~ à mercure B 049, ~ à siphon B 052, ~ balance B 048, ~ de control B 053, ~ de marine B 062, ~ de montagne B 054, ~ de station B 055, ~ du type Kew B 055, ~ enregistreur B 040, ~ étalon absolu B 056, ~ étalon national B 057, ~ étalon régional B 058, ~ Fortin B 050, ~ marin B 062, ~ métallique B 063, ~ normal B 064, ~ Tonnelot B 055
barométrie B 045
baromil B 067
barothermographe B 068
barothermohygrographe B 069
barotropie B 070
barrage B 031, ~ de glace B 033
barrière à neige P 029, ~ de nuages B 036, ~ pare-neige
barye B 035
base d'un nuage B 072
basse pression D 033
bassin d'évapopration B 001, ~ hydrographique B 074(2) , ~ versant B 074(1)
bateau-feu S 247
belizna P 059

bilan calorique B 081, ~ d'énergie B 084, ~ du rayonnement atmosphérique B 087, ~ du rayonnement en surface B 086, ~ du rayonnement solaire R 039, ~ du rayonnementTerre-atmosphère B 092, ~ du rayonnement terrestre R 044, ~ du rayonnement total R 032, ~ hydrologique/~ hydrique B 080, ~ radiatif R 032thermique B 081thermique de la couverture neigeuse B 091
bilanmètre pour le rayonnement total résultant
bioclimatologie B 093, ~ humaine B 094
biométéorologie B 095, ~ humaine B 096
biosphère B 097
bise B 104
blanc dehors P 059
bleu du ciel A 114
blizzard B 106
boite à baromètre C 475
boîtier thermométrique à contre-courant A 040, ~ thermométrique Rosemount A 041
bologramme B 108
bolomètre B 109
bonne brise B 125
bora B 111
bouclier d'ozone S 054
bouée dérivante B 004
bourrasque V 110
brèche de fœhn B 114
brillance L 107
brise B 116, ~ de glacier B 117, ~ de lac, brise de mer B 119, ~ de montagne ou de vallée B 120, ~ de terre B 121, ~ -vent P 028
brontographe B 128
brouillard C 065, ~ au sol C 080, ~ chaud C 066, ~ d'advection C 069, ~ d'air tropical C 070, ~ de mélange C 071, ~ de montagne C 074, ~ de mousson C 082, ~ de pente C 075, ~ de rayonnement C 076, ~ d'évaporation C 072, ~ d'inversion C 073, ~ en bancs C 078, ~ frontal C 077, ~ givrant, ~ surfondu C 067, ~ glacé C 079, ~ marin C 069, ~ mouillant C 086, ~ postfrontal C 083, ~ préfrontal C 084
bruine B 138, ~ se congelant,~ verglaçante P 196
bruit (météorologie dynamique) Z 017, ~ blanc Z 016, ~ météorologique Z 018, ~ rouge Z 019
brume A 065, ~ arctique P 047, ~ de poussière,~ de sable P 049, ~ de sel P 050, ~ séche P 046, ~ sèche en altitude P 051
buisson T 244
bulletin-avis météorologique B 133, ~ de prévision B 135, ~ d'information météorologique (publication) B 134, ~ météorologique B 136, ~ météorologique télévisé B 137
bureau météorologique S 082, ~ météorologique d'aérrodrome B 102, ~ météorologique régional B 103

CCC

calage altimétrique, ~ de l'altimetre C 002, ~ de la propagation de la crue C 003
calme C 006
calmes écuatoriaux C 008, ~ subtropicaux C 009, ~ tropicaux C 010
calorie C 011
calorimètre C 014
calvus (cal) C 015

canal C 017, ~ de l'éclair C 019
canicule C 020
capacité au champ C 026, ~ de retention C 026, ~ de saturation du sol C 029, ~ d'infiltration C 027, ~ du vent C 031, ~ thermique massique C 050
capillarité C 032
capillatus (cap) C 033
CAPPI I 026
capsule anéroïde C 034, ~ de Vidie C 034
capteur de gouttelettes D 119, ~ de précipitation, ~ d'humidité à l'alumine S 070
caractéristique de la tendance de la pression C 036
carroyage G 076
carte adiabatique, ~ aérologique D 079, ~ analysée H 018, ~ à niveau constant H 024, ~ à pression constante H 032, ~ cinématique collective H 019, ~ cinématique des dépressions et anticyclones H 019, ~ climatologique H 020, ~ d'altitude H 022, ~ (d'analyse) prévue H 035, ~ de la tropopause H 014, ~ de méso-échalle H 033, ~ d'épaisseur H 023, ~ de Marsden H 034, ~ de prévision, ~ de surface H 040, ~ de surface isobare H 032, ~ de surface prévue H 038, ~ des vents en altitude H 015, ~ de l'advection H 011, ~ d'isohypses H 032, ~ d'isohypses prévue H 03, ~ du ciel H 012, ~ du temps H 039, ~ du temps significatif H 013, ~ fac-simile H 027, ~ frontologique en altitude H 029, ~ isallobarique H 030, ~ isentropique H 031, ~ isobarique H 032, ~ prévue synchrone H 036, ~ phénologique H 028, ~ pseudo-adiabatique D 079, ~ synoptique H 039, ~ synoptique de surface H 040
cartes auxiliaires H 041
cascade de Kolmogoroff C 037, ~ d'énergie C 038
case lysimétrique L 095
castellanus (cas) C 039
CAT T 271
catafront C 041
catallobare C 042
catasonde D 146
catasphère S 088
catathermomètre C 046
CCL N 039
CCM C 316
cécité des niege O 057
ceinture des alizés C 121, ~ des anticyclones subtropicaux B 112, ~ subtropicale de haute pression B 112thermique C 123
ceintures de radiation, ~ de Van Allen C 124
cellule à point de rosée C 098, ~ Bénard C 089, ~ convective, ~ de convection C 093, ~ de Ferrel C 090, ~ de Hadley C 091, ~ de précipitation C 095, ~ méridienne C 096, ~ orageuse C 097, ~ polaire C 092
cellules fermées C 100, ~ ouvertes C 099
célomètre C 087, ~ laser C 088
centrale éolienne C 101

Centre consultatif sur la cendre volcanique C 102, ~ consultatif sur les cyclones tropicaux C 103
centre d'action C 104, ~ de communication C 105, ~ de prévision C 107, ~ de veille météorologique C 108, ~ d'information de vol C 106
centre météorologique C 109
Centre européen pour les prévisions météorologiques à moyen terme – CEPMMT C 120, ~ météorologique mondial – CMM C 110, ~ météorologique national – CMN C 111, ~ météorologique régional spécialisé – CMRS C 112, ~ mondial de données – CMD C 113, ~ mondial de prévisions de zone – WAFC C 114, ~ radiométrique mondial – CRM C 115, ~ radiométrique national C 116r, ~ adiométrique régional C 117, ~ régional de prévisions de zone- RAFC C 118, ~ régional de télécommunications – CRT C 119
céraunographe, céraunomètre C 133
cercle de station C 137, ~ d'inertie C 134, ~ parasélenique C 135, ~ parhélique C 136
CFC C 276
CFLOS L 070
CGI C 384
chaleur latente C 048, ~ massique C 050, ~ sensible C 049, ~ specifique C 050
chambre à nuages C 016, ~ à presión B 037
champ barique, ~ de pression C 051, ~ cyclonique, ~ de basse pression C 052, ~ de déformation C 053, ~ de géopotentiel C 054, ~ du vent C 062, ~ électrique C 056, ~ isallobarique C 057, ~ scalaire C 058, ~ thermobarique C 059
changement climatique S 043, ~ de phase S 044, ~ d'état S 045, ~ de type S 046
charge d'espace S 006, ~ due au vent P 229, ~ électrique S 005
chasse-neige basse T 212, ~ -neige élevée T 211
chasse-poussière basse,~ ~ au sol T 210, ~ -poussière élevée T 208, ~ -sable basse,~ ~ au sol T 210, ~ -sable élevée T 208
chergui C 138
chiffre de code C 178
chimie de l'atmosphère C 146
chimopause C 142
chimosphère C 143
chinook C 147
chlorofluorocarbones – CFC C 276
chœur de l'aube C 403
chute de (flocons de) neige Z 002, ~ de pluie C 024
ciel B 110, ~ clair C 131, ~ couvert C 127, ~ nuageux C 128(1), ~ peu nuageux C 129, ~ très nuageux C 128(2) , ~ variable C 130
cielomètre C 087
cinématique différentielle A 175
circulation C 184, ~ anticyclonique C 185, ~ atmosphérique C 182, ~ cellulaire C 186, ~ cyclonique C 187, ~ de la mousson M 222, ~ de Walker C 196, ~ générale C 183, ~ méridienne C 189, ~ océanique induite par le vent C 191planétaire C 183, ~ primaire C 193, ~ secondaire C 194, ~ tertiaire C 195, ~ zonale C 197
Cirrocumulus (Cc) C 198
Cirrostratus (Cs) C 199
Cirrus (Ci) C 200, ~ de courant-jet C 201
cisaillement anticyclonique F 064, ~ cyclonique F 065, ~ du vent F 061, ~ horizontal du vent F 062, ~ verticaal du vent F 063
clair de Terre L 105
clarté des neiges S 049

classification climatique C 204, ~ climatique de Berg C 206, ~ climatique de de Martonne C 207, ~ climatique de Köppen C 208, ~ climatique de Penk C 209, ~ des climats d'Alisov C 205, ~ des masses d'air C 212, ~ des nuages C 213, ~ des ondes d'atmosphériques C 214, ~ génétique des climats C 211
classifications climatiques de Thornthwaite C 210
clignotement des étoiles L 052
climagramme, climatogramme C 219
climat C 220, ~ à l'échilibre C 234, ~ aride, ~ désertique C 222, ~ artificiel C 223, ~ conditionné C 224, ~ continental C 225, ~ côtier C 225, ~ de l'holocène C 215, ~ de montagne C 242, ~ de mousson tropicale C 272, ~ de rayonnement C 247, ~ de serre C 230, ~ des moussons C 243, ~ de steppe C 231, ~ des toundras C 232, ~ du gel perpétuel C 216, ~ du pleistocène C 217, ~ du sol C 218, ~ historique C 235, ~ intérieur C 228, ~ local C 236, ~ marin, ~ maritime C 237, ~ méditerranéen C 238, ~ mégathermique C 239, ~ mésothermique C 240, ~ microthermique C 24 , ~ périglaciaire C 244, ~ planétaire hypotétique C 245, ~ polar C 246, ~ quaternaire C 227, ~ solaire C 248, ~ tertiaire C 249, ~ tropical C 250, ~ urbain C 251
clinomètre C 275
climatization C 252
climatogramme C 219
climatographie C 253
climatologie C 257, ~ aérologique C 258, ~ aéronautique C 259, ~ agricole A 107, ~ appliquée C 261, ~ des masses d'air C 256, ~ dynamique C 262, ~ écologique E 011, ~ médicale C 265, ~ physique C 264, ~ pour les activités techniques T 027, ~ radar C 266, ~ synoptique C 267, ~ urbaine C 268
climatonomie C 269
climatopathologie C 270
climatothérapie C 271
CMD C113
CMM C 110
CMN C 111
CMRS C 112
coagulation C 281
coalescence C 282
code météorologique C 284, ~ synoptique inernational d'observation en surface, ~ SYNOP C 287
coefficient d'absorbtion C 290, ~ d'atténuation C 292, ~ d'échange C 298, ~ de confiance C 296, ~ de frottement C 294, ~ de frottement géostrophique C 295, ~ d'entraînement C 291, ~ de rugosité C 297, ~ de transmission C 299, ~ de transparence C 300, ~ de trouble atmosphérique C 301, ~ de turbulence C 298, ~ de viscosité dynamique C 303, ~ du cycle hydrologique C 305
cœur du courant-jet N 133
coin P 014
col barométrique Ş 002
colonne lumineuse C 309, ~ tubulaire C 308
comblement d'une dépression U 016
Commission technique C 313
communication point à multipoint C 322, ~ point à point C 320, ~ poste à poste
communications météorologiques C 321
compensation C 314, ~ de Dines C 315
complexe convectif de méso-éechelle C 316

composante agéostrophique du vent V 024, ~ de turbulence C 318
composition chimique de la précipitation C 319
compte rendu en vol-AIREP
compteur d'éclairs, ~de décharges orageuses C 133, ~ de noyaux P 333, ~ de noyaux de condensation C 363, ~ d'ions C 361
concentration de masse *(q)* U 015, ~ de vapeur U 006
condensation C 327, ~ homogène, ~ spontanée C 328, ~ solide S 313, ~ solide homogènnne,~solide spontanée S 314
condition de C-F-L
conditionnement de l'air C 252
conductivité atmosphérique C 334turbulente C 335
conduit radioélectrique R 075
cône de tempête S 069
configuration cellulaire des nuages C 337, ~ de la circulation, ~ de l'écoulement C 336, ~ d'épaisseur, ~ de préssion D 132
confluence C 338
congélation homogène, ~ spontanée C 339
congère T 233
congestus (con) C 341
Congrès météorologique mondial C 342
coniscope C 343
conservation de la masse C 345, ~ de l'énergie C 344, ~ du tourbillon C 347
conservatisme C 348
constante barométrique C 350, ~ de Boltzmann C 351, ~ de (von) Kármán C 354, ~ de Stefan-Boltzmann C 357, ~ des gaz parfaits *(R)* C 353, ~ de temps C 352, ~ psychrométrique F 075, ~ solaire C 356
constituent trace U 067
contenu en vapeur d'eau *(q)* U 015
continentalité C 358
contrainte du vent F 098, ~ du vent en surface
contraste de luminance C 367
contre-alizé C 364, ~ -couronne A 289, ~ -rayonnement C 366, ~ -rayonnement atmosphérique R 043
contrôle climatique C 368
convection C 374, ~ cellulaire C 376, ~ forcée C 377, ~ humide C 380, ~ libre C 378, ~ pénétrante C 379, ~ sèche C 381
convergence C 382, ~ de frottement C 383
Cooperation géophysique internationale – CGI C 384
coordonées d'une station C 388, ~ eulériennes C 385l, ~ agrangiennes C 386, ~ naturelles C 387
corniche C 398
corps gris C 401, ~ noir C 402
correction de capacité C 389, ~ de capillarité C 390, ~ de pesanteur C 391, ~ de température C 392, ~ de vide C 394
corrections altimétriques C 395, ~ barométriques C 396, ~ Soleil-temps C 397
côté au vent P 034, ~ sous le vent P 033
couche active du sol S 278, ~ atmosphérique S 263, ~ à flux constant S 266, ~ D S 280, ~ d'advertence S 264, ~ d'aérosol de Junge S 281, ~ d'Appleton S 279, ~ de brume sèche P 051, ~ de cisaillement S 267, ~ ede frottement S 296, ~ de fusion S 284, ~ de Heaviside S 285, ~ d'Ekman S 288, ~ de mélange S 265, ~ de nuages S 269, ~ de surface S 293, ~ de

transition S 271, ~ d'inversion S 268, ~ d'ozone O 078, ~ E S 285, ~ E_s,~ E sporadique S 286, ~ F_1 S 290, ~ F_2 S 279, ~ F étalée S 289, ~ isotherme S 273, ~ limite atmosphérique S 296, ~ limite de surface S 293, ~ limite interne S 294, ~ limite laminaire S 295, ~ limite planétaire S 296, ~limite turbulente s 297, ~ neigeuse, ~ nivale G 086, ~ zéro S 299
coup de vent V 076, ~ -vent P 028, ~ verticale S 060, ~ verticale synchrone S 061
couplage stratosphérique C 432
couple isallobarique P 066
courant air-Terre C 463, ~ ascendant A 303, ~ circumpolaire antarctique C 465, ~ convectif, ~ de convection C 449, ~ de base F 042, ~ de Birkeland C 464, ~ de compensation C 451, ~ de conduction air-Terre C 466, ~ de dérive, ~ dû au vent C 453, ~ de guidage C 454, ~ de précipitation C 455, ~ descendent C 458, ~ de surtension C 456, ~ du Golfe G 040, ~ -jet C 469, ~ -jet à basse altitude C 471, ~ -jet de la nuit polaire C 470, ~-jet mésosphérique C 472, ~ -jet nocturne C 473, ~ laminaire C 459, ~ méridien C 460, ~ turbulent T 267
courants électriques dans l'atmosphère C 474
courbe de confort C 437, ~ de stratification C 438, ~ hauteur-durée C 434, ~ hauteur-durée-fréquence C 435, ~ hauteur-surface C 436
couronne C 399, ~ aurorale C 400
coussin à grélons P 088, ~ à neige P 089
couverture de neige S 272, ~ neuve de neige S 298, ~ nuageuse N 011
covariable C 405
crépuscule C 407, ~ astronomique C 408, ~ civil C 409, ~ nautique C 410
crête P 014, ~ barométrique, ~ de haute pression D 139, ~ en altitude D 141
creusement d'une dépression A 043
creux barométrique, ~ ~ en surface T 011, T 012, ~ dans les alisés d'est T 016, ~ dans les vents généraux d'ouest T 018, ~ dynamique T
cristalisation C 423
cristaux de glace C 419, ~ de neige C 420, ~ de neige dendritiques C 421, ~ de neige prismatiques C 422
CRM C 115
crochet barométrique S 001
CRT/CTH C 119
crue I 138, ~ de projet, ~ nominale I 139, ~ soudaine C 411, ~ type I 139
cryologie C 414
cryopédomètre C 415
cryosphère C 416
cryptoclimat C 417
Cumulonimbus (Cb) C 429
Cumulus (Cu) C 430, ~ d'alizé C 431
cuve BPI B 001
cuvette de baromètre R 179
cyanomètre C 150
cyanométrie C 149
cycle C 157, ~ de Brückner C 172, ~ de Carnot C 174, ~ de l'eau, ~ hydrologique C 168, ~ de taches solaires C 171, ~ d'indice C 175, ~ du carbone C 173, ~ hydrologique C 168, ~ hydrologique externe C 169, ~ hydrologique interne C 17, ~ solaire C 171
cycles climatiques C 177
cyclogénèse C 151
cyclolyse C 152
cyclone D 033, ~ bas C 157, ~ élevé C 156, ~ en altitude C 155, ~ extratropical D 037, ~ retrograde D 048, ~ secondaire D 049, ~ stationaire D 051, ~ tropical C 166, 166g

DDD

datation par radiocarbone D 002
débâcle D 005
débit D 006
décade D 007
décenie D 008
décharge atmosphérique D 062, ~ au sol T 220, ~ de poluants E 079(2) , ~ en retour D 060, ~ nuage-sol T 220, ~ entre nuages D 064,interne D 061, ~ lumineuse silencieuse F 058, ~ par les pointes D 067, ~ ponctuelle D 067, ~ sol-nuage D 069
déchaussage (des semailles) A 098
découpe-neige S 168
déficit de saturation D 009
déficit d'humidité du sol D 010
déformation des arbres D 012
dégagement Î 046
dégel, déglacement D 076
degré G 042, ~ Beaufort S 022, ~ de confience C 296
degré-jour G 044, ~ -jour de chaufage, de chauffe G 045, ~ -jour de croissance C 413, ~ -jour de réfrigération G 046
demi-cercle dangereux, ~-~ maniable S 068
dendroclimatologie D 014
densité apparente du sol D 019, ~ balistique D 024, ~ de la neige D 023, ~ de l'air D 016, ~ de l'air humide D 016, ~ de l'air sec D 018, ~ d'une réseau D 022, ~ optique d'un nuage D 020réelle du sol D 021, ~ spectrale (d'une grandeur énergétique) D 025
dépégramme D 026
déplacement des nuages D 029, ~ d'un cyclone D 028
dépression D 033, ~ centrale D 035, ~ chaude D 034, ~ complexe D 036, ~ coupée D 052, ~ dans le sillage D 042(2) , ~ de l'horizon D 032, ~ de mousson D 040, ~ des Aléoutiennes, d'Islande D 050, ~ du point de rosée D 011, ~ en V D 039, ~ équatoriale T 014, ~ extratropicale D 037, ~ froide D 047, ~ ocluse D 041, ~ ondulatoire U 025, ~ orographique D 042, ~ permanente D 043, ~ polaire D 044, ~ principale D 045, ~ rétrograde D 048, ~ secondaire D 049, ~ semi-permanente D 050, ~ sous le vent D 042(1) , ~ stationaire D 051, ~ thermique D 053, ~ tropicale C166b
dérive due aux vents d'ouest C 465
désertification, dessèchement D 071
détecteur d'eau liquide Johnson-Williams, détecteur J-W D 073
détection à distance, ~ de mauvais temps par radar D 075
détonation balistique B 029
détrainement F 044
déviation A 002
diagnostic A 169
diagramme adiabatique, ~ aérologique D 079 , ~ climatique, ~ climatologique C 219, ~ d'Amble D 078, ~ de comfort D 082, ~ (graphique) de correlation G 067, ~ de diffusion de la lumière D 083, ~ de Herlofston D 086, ~ de rayonnement D 084, ~ de Refsdal A 088, ~ de Rossby D 090, ~ de Stüve D 091, ~ de vents R 199, ~ de Werenskiold D 093, ~ énergétique D 085, ~ pseudoadiabatique D 079, ~ thermodynamique D 092
dictons météorologiques
difference psychrométrique D 095
différentiation à saute-mouton D 096, ~ en saut de grenouille D 096, ~ vers l'avant D 097

diffluence D 098
diffusion D 104, ~ à heure fixe E 081, ~ dans l'atmosphère D 105, ~ de Mie D 101, ~ de Rayleigh D 102, ~ fickienne D 100, ~ multiple D 106, ~ (radiophonique) E 082, ~ régionale D 099, ~ régulière E 083, ~ sous-régionale E 084, ~ turbulente D 107, ~ vers l'avant D 103
diffusivité D 108, ~ turbulente D 109
diffusométre D 110, ~ radar D 126
dioxyde de carbone B 098, ~ de soufre – SO_2 B 099
direction du déplacement des vagues D 113, ~ du vent D 115, ~ et vitesse de déplacement d'un nuageD 114
discontinuité D 116, ~ climatique D 117, ~ intertropicale Z 040
dissecteur d'image D 120
dissipation D 123, ~ des nuages Î 003, ~ du brouillard Î 002, ~ par frottement D 124
dissolution de l'inversion F 149(2)
distribution de la dimension des goutes D 131, ~ de Weibull D 133, ~ dimensionelle des aérosols D 130
divergence D 134
documentation de vol D 136
dôme froid C 433
dommage causé par la foudre P 003, ~ causé par la grêle P 001, ~ causé par le gel P 002
DOM D 127
données climatologiques D 004, ~ sur le gel D 003
dorsale D 139, P 014
dosimètre D 143, ~ UV D 144
draperies aurorales D 145
dropsonde D 146
drosomètre D 147
duplicatus (du) D 150
durée astronomique possible d'insolation D 155(3) , ~ de formation d'une rafale *(t_t)* D 154, ~ de precipitation,~ de la pluie D 158, ~ de l'écart absolu des rafales *(t_i)* D 151, ~ d'extinction d'une rafale *(t_d)* D 153, ~ d'insolation D 155, ~ d'une rafale *(t_g)* D 160, ~ effective d'insolation D 155(1) , ~ géographique ou topographique d'insolation D 155(2)
dynamique atmosphérique D 111

EEE

eau A 262 , ~ atmosphérique A 263 , ~en surfusion A 267, ~ gravitative A 264, ~ hygroscopique A 265, ~ précipitable A 266, ~ surfondu A 267
écart A 002, ~ absolu maximal des rafales *(l_m)* A 155, ~ type A 003
échange méridien S 042
échantillonneur d'air P 220
échelle S 035, ~ à neige R 186, ~ Beaufort S 022, ~ centigrade de température S 025, ~ de l'état de la mer S 036, ~ de Linke puor le bleu du ciel S 033, ~ de température absolue S 023, ~ de température Celsius S 025, ~ de température Fahrenheit S 026, ~ de température Kelvin S 023, ~ de température Rankine S 028, ~ de température Réaumur S 029, ~ du vent géostrophique S 034, ~ FPP S 032, ~ Fujita-Pearson S 032, ~ moyenne M 128, ~ pyrhéliométrique S 037, ~ pyrhéliométrique internationale S 038, ~ synoptique S 039
échelon barique T 222, ~ barique dynamique T 223
écho de tornade, ~ en crochet E 013, ~ radar E015
éclaircie Î 046, ~ de chaleur F 136, ~ diffus, /~ en nappe F 137
éclairement diffus I 007, ~ énergétique (en un point d'une surface) I 167, ~ (lumineux) L 107

éclair F 135, ~ en boule F 138, ~ en chapelet F 144, ~ en fusée F 146, ~ en ruban, ~ en trait F 141, ~ rectiligne F 143, ~ ramifié F 147
éclatement de la mousson E 112
éclat vert R 111
écliptique E 009
écoclimatologie E 011
écologie E 012
écoulement S 053, ~ de surface S 052, ~ orographique du vent S 050
écran pluviométrique E 017, ~ radar E 018
effet Bergeron E 053, ~ bêta E 054, ~ de serre E 055, ~ Doppler E 056, ~ Faraday E 057, ~ Lenard E 058, ~ Umkehr E 059, ~ Venturi E 060
efficacité d'une précipitation E 064, ~ thermique E 065
effort de cisaillement F 080
électricité atmosphérique E 068, ~ des aérosols E 067
électrisation d'un nuage E 069
électrojet E 070
électrométéore E 071
électrosonde E 072
élément climatique E 073, ~ météorologioque E 074, ~ trace U 067
élevation A 137
El Niño E 066
emagramme E 075
emanomètre E 076
embâcle B 033
embruns E 077, ~ givrants E 078
émergence M 152
émission E 079(1) , ~ d'hydroxyle E 080, ~ s ELF E 086, ~ s hydromagnétiques E 087, ~ solaire d'ondes radio E 085, ~ VLF E 088
émissivité E 089
émitance, ~ éngétique E 090
en altitude A 324
enclume N 029
énergétique atmosphérique, ~ de l'atmosphère E 092
énergie de turbulence E 093
énergie interne E 096, ~ potentielle E 097, ~ potentielle disponible-EPD E 094, ~ rayonnante E 098
englacement Î 029
enneigement S 272, ~ neuf S 298
enregistreur I 107, ~ d'atmosphériques, ~ de décharges orageuses Î 037, ~ ionosphérique Î 039
ensemencement à neige carbonique Î 043, ~ à l'iodure d'argent Î 042, ~ des cyclones tropicaux, ~ , ~ des ouragans Î 041, ~ des nuages Î 040
enstrophie E 099
enthalpie E 100
entonnoir de la tropopause P 053, ~ de trombe C 308
entraînement A 255
entropie E 101
éolien E 103
éolienne T 247
épaisseur G 088, ~ de la couche de neige, ~ de neige G 086, ~ optique G 084

époque de la mousson S 083, ~ glaciaire E 105
EPD E 094
équateur météorologique E 020, ~ thermique E 021
équation altimétrique E 035, ~ de Clausius-Clapeyron E 024, ~ de continuité E 026, ~ de divergence E 030, ~ de la quantité de mouvement E 037, ~ de l'équilibre E 027, ~ de Margules E 036, ~ de Monin-Obukhov E 038, ~ de Navier-Stokes E 039, ~ d'énergie E 032, ~ de l'équilibre statique E 034, ~ d'état, ~ des gaz E 028, ~ de tendance de la pression E 043, ~ diagnostique E 046, ~ du tourbillon E 044, ~ du tourbillon barotrope E 045, ~ en omega E 040, ~ hydrostatique E 034, ~ hypsométrique E 035, ~ piézotropique E 041, ~ radar E 042
équations de prevision E 050, ~ du mouvement E 051, ~ filtrées E 048, ~ générales E 049, ~ prévisionnelle
050, ~ primitives E 049
équilibre adiabatique, ~ convectif E 002, ~ diffusif E 004, ~ géostrophique E 005, ~ indifférent E 006, ~ radiatif E 007
équivalent en eau de la neige E 008
érosion par la pluie E 110
erreur E 107, ~ d'arrondissment E 108, ~ quadratique moyenne A 003, ~ de troncature E 109
ERTS E 111
éruption chromosphérique, ~ solaire E 115, ~ de tornades F 011
espace aérien controlé S 174
espèces de nuages S 177
estégramme E 116
étage des nuages E 118
étalonage d'un instrument E 119
état critique S 214, ~ de la mer S 209, ~ de la piste S 210, ~ du ciel S 208, ~ du sol S 211, ~ du temps S 212, ~ en triple point P 354
été de la Saint-Martin V 007, ~ indien V 008
ETGA E 145
etirement du turbillon L 013
evaluation de la prévision E 121, ~ de l'enneigement R 157, ~ du vent par satellite V 068
évaporation, ~ de l'eau E 124, ~ d'un lac E 123, ~ potentielle, évaporitivité E 125
évaporogramme E 129
évaporographe E 128
évaporomètre E 130
évapotranspiration E 135, ~ effective, ~ réelle E 132, ~ potentielle E 133
évapotranspiromètre E 136
évapotron E 137
évolution ultérieure probable E 138
exactitude A 033
exitance énergétique E 090
exosphère E 140
expérience croisée E 141, ~ de veine tournante E 144
Expérience alpine – ALPEX E 142, ~ sur la transformation des masses d'air – AMTEX E 143, ~ tropicale du GARP dans l'Atlantique – ETGA E 145
exposé verbal E 146
exposition des instruments E 150, ~ énergétique (en un point d'une surface, pendant une durée donnée) E 149, ~ lumineuse I 006
extension verticale d'un nuage E 153, ~ atmosphérique A 315, ~ polaire E 152
extrapolation E 154
extrêmes de température E 155

FFF

facteur d'absorbtion A 006, ~ de réflexion R 126, ~ de transmission T 201, ~ de trouble atmosphérique, ~ de Linke F 008
facteurs climatiques F 004
famille de cyclones, ~ de dépressions F 010, ~ de tornades F 011
fanion F 012
Fata Morgana (fée Morgane) F 013
fausse lune L 117
faux Cirrus C 202, ~ Soleil S 136
fenêtre tmosphérique F 021
fetch F 022
feu Saint-Elme F 058
FGGE P 279
fibratus (fib) F 024
filtrage F 026, ~ de bruit F 025, ~ de Kalman-Bucy F 028
flèche de vent S 019
floccus (flo) F 036
flocon de neige F 134
fluctuation climatique F 037
fluide incompressible F 038
flux contre-gradient F 041, ~ de chaleur F 043, ~ de chaleur turbulent F 054, ~ éneregétique F 052, ~ énergétique par unité d'aire (en un poit d'une surface) I 167, ~ inertiel F 048, ~ lumineux F 049, ~ méridien C 460, ~ radial F 051, ~ trubulent F 053, ~ zonal C 197
fœhn F 059, ~ dans l'atmosphère libre F 060
foisonnement dû au gel A 098
fonction de courant F 151, ~ de forçage F 152, ~ d'autocorrelation F 150, ~ radar-précipitation de Marshall-Palmer F 153
fonte D 076
force ascensionnelle F 084, ~ ascensionelle libre d'un ballon F 077, ~ ascesionelle totale d'un ballon F 078, ~ de Coriolis F 085, ~ de frottement F 099, ~ de pression F 082, ~ de succion du sol T 101, ~ déviante F 085, ~ du vent F 087
forêt de nuages P 045
formation météorologique E 052
forme apparente du ciel F 066, ~ symbolique de code F 067
formule baromètrique (altimétrique) E 035, ~ de la lumière de l'air F 071, ~ de Margules E 036, ~ de visibilité de Koschmieder F 071, ~ psychrométrique F 075
fort coupe de vent V 052
forte tempête tropicale C 166d
foudre T 220, ~ globulaire F 138
foyer d'atmosphériques F 056, ~ d'orages F 057
fraction d'insolation possible F 096
fractus (fra) F 095
fréon C 276
fréquence de Brunt-Vaisala F 100, ~ des rafales *(n)* F 101
frigorigraphe F 103
frigorimètre F 104, ~ enregistreur F 103
front F 106, ~ anabatique A 163, ~ antarqtique F 108, ~ arctique F 109, ~ à traîne F 114, ~ catabatique C 041, ~ chaud F 110, ~ climatologique, ~ d'altitude F 118, ~ de brise de mer F 131, ~ de point de rosée L 089, ~ des alizés F 130, ~ diffus F 115, ~ équatorial, ~ intertropical F 116, ~f roid F 125, ~ masqué F 119, ~ méditerranéen F 132, ~ occlus F 120, ~

polaire F 123, ~ principal F 124, ~ quassi-stationnaire, ~ stationaire F 113, ~ secondaire F 126
frontière climatique F 127
frontogénèse F 128
frontolyse F 129
frottement F 099
fumée F 148, ~ de mer, ~ antarctique, ~ arctique M 013
fumigation F 149(1)
fusée antigrêle R 003, ~ pyrotechnique R 005, ~ -sonde R 007
fusion de la neige T 178

GGG

GARP P 305
garua G 002
GATE E 145
gaz parfait G 004
GCM M 203
GDPS S 120
Gegenschein G 008
gel Î 029, ~ de sol, ~ permanent Î 033
gelée G 017, ~ amorphe B 130, ~ blanche B 129, ~ d'advection B 131, ~ de rayonnement B 133, Î 031, ~ d'évaporation B 132, ~ du sol Î 030, ~ noire Î 032
genitus G 009
genres de nuages G 010
géoévaporimètre G 011
géophysique G 012
géopotentiel G 013, ~ absolu G 014, ~ relative G 015
géothermomètre G 016
gerbe d'Auger, ~ cosmique, ~ extensive A 358
gharbi G 018
gharra G 019
ghibli G 024
giboulée L 006, V 108
girouette G 028
givrage P 170, ~ d'aéronef G 034, ~ d'un navire G 035
givre C 144, ~ de profondeur Z 003, ~ transparent G 022
givromètre C 145
glace G 020, ~ noire G 021
glaciation G 036
glacier G 023
glaciologie G 037
gloire G 038
GOS S 041
goutte d'air froid P 101, ~ de pluie P 102, ~ nuageuse P 103
goutelette nugeuse P 103
gradient adiabatique G 048, ~ adiabatique saturé G 049, ~ adiabatique sec G 050, ~ de potentiel G 053, ~ de pression G 052, ~ de témperature pseudoadiabatique G 058, ~ d'humidité G 065, ~ géométrique G 055, ~ géothéothmique G 056, ~ isallobarique G 057, ~ superadiabatique G 059, ~ thermique vertical, vertical de température G 060, ~ vertical G 062, ~ vertical autoconvectif G 051, ~ vertical individuel de température G 061

grain G 073, ~ blanc G 074, ~ en ligne L 082, ~ orageux G 075
grande calorie C 011, ~ onde U 046
grand frais V 064, ~ halo H 003
grandeur aléatoire,~ stochastique M 038
grands vents d'ouest M 021
granules de glace M 043
grêle G 083
grêlon G 072
grésil M 041, ~ dur M 043
grille G 078, ~ à maille fine G 079, ~ à maille variable, ~ imbriquée G 081, ~ de Kurihara G 077, ~ télescopée G 082
Grossweterlage G 089
groupe de code G 090
GTS S 123
guidage G 025, ~ stratosphérique G 026, ~ thermique G 027
Gulf-stream G 040

HHH

haboob H 001
halo H 002, ~ de 22^0 H 004, ~ de 46^0 H 003, ~ de bouguer H 006, ~ de Celini H 007, ~ lunaire, ~ solaire H 002
hamiltonien A 303
hampe de vent S 019
harmattan H 010
haute alizés A 125, ~ atmosphère A 324, ~ pression A 230, ~ pression arctique A 232, ~ pression polaire A 232, ~ pression thermique A 243
hauteur Î 013, ~ d'échelle Î 007, ~ de houle, ~ de vague Î 012, ~ de la couche de mélange Î 011, ~ de mélange L 119, ~ de précipitation, ~ du Soleil Î 010, ~ effective de cheminée Î 008, ~ geopotentielle Î 014, ~ métrique Î 015, ~ standard Î 016, ~ virtuelle Î 017
HCMM S 010
hectopascal (hPa) H 043
Heiligenschein H 007
héliogramme H 047
héliographe H 045
héliographe de Campbell-Stokes H 046
héliothermomètre de Vallot H 048
héliport H 049
herse néphoscopique N 019
hétérosphère H 050
heure réelle d'observation O 043, ~ standard d'observation O 054, ~ standard intermédiaire O 052, ~ standard principale O 053, ~ synoptique O 051
histogramme H 082
hiver I 001
hodograph H 084
homopause H 085
homosphère H 086
horizon O 061, ~astronomique O 061(1), ~apparent/visible/sensible O 061(2),~ réel/vrai O 061(3) , ~ de brume sèche, de fumée, de poussière O 064
houache T 269
houle H 088, ~ du vent H 089

humidité (de l'air) U 008, ~ absolue U 006, ~ absolue du sol U 007, ~ disponible du sol *(H_d)* U 009, ~ du sol U 014, ~ équivalente U 010, ~ relative de l'air humide *(U_i)* par rapport à la glace U 012, ~ relative de l'air humide *(U_w)* par rapport à l'eau U 011, ~ relative du sol U 013, ~ spécifique *(q)* U 015
humilis (hum) H 090
hydrodynamique H 052, ~ physique H 051
hydrologie H 053
hydrométéore H 055
hydrométéorologie H 056
hydromécanique H 054
hydrosphére H 057
hydrostatique H 058
hyétographe H 059
hygristor H 060
hygrogramme H 061
hygrographe H 061
hygrométre H 063, ~ à absoption H 066, ~ à cheveux H 068, ~ à condensation H 067, ~ à peau de batteur d'or H 069, ~ chimique H 066, ~ électrique H 070, ~ gravimétrique H 071
hygrométrie H 063
hygroscopicité H 072
hygrothermogramme T 129
hygrothermographe T 128
hypothèse hydroststique I 164
hypsomètre H 078
hypsométrie barométrique A 129
hystérésis H 080
hytergraphe H 083

III

iceberg A 110
identification des nuages I 003, ~ d'une masse d'air I 002
IGC C 384
IGY A 260
îlot de chaleur, îlot thermique I 109
image à contraste augmenté, ~ rehaussée, ~ renforcée F 089, ~ du Soleil, ~ infrarouge I 009, ~ satellitaire I 010, ~ sectorisée I 011
images prises à de courts intervalles I 014, ~ visibles I 013
imagerie visible I 013
IME I 135
immergence I 016
impacteur à cascade I 018
impuretés atmosphériques I 020
IMM I 133
inclinaison de l'axe d'un anticyclone Î 024, ~ de l'axe d'un cyclone Î 025, ~ de l'ionosphère Î 026, ~ du vent Î 027
incus (inc) I 022
indicateur de hauteur radar – RHI I 025, ~ panoramique – PPI I 027, ~ panoramique à altitude constante – CAPPI I 026
indicatif d'une station I 024, ~ international I 023

indice actinothermique I 028, ~ agroclimatique I 029, ~ bas I 055, ~ climatique I 030, ~ d'aridité I 032, ~ de Boyden I 057, ~ de chaleur I 058, ~ de chaleur de Thornthwaite I 058, ~ de circulation I 033, ~ de comparation I 050, ~ de confort I 035, ~ de continentalité I 037, ~ de contrainte thermique I 048, ~ de convection I 036, ~ de dégel, ~ de fonte I 038, ~ de froideur du vent I 061, ~ de gel I 040, ~ de George I 067, ~ de givrage I 039, ~ de la pluie chassée I 060, ~ de menace de temps violent – SWEAT I 031, ~ de précipitation précédente I 041, ~ de réfraction optique I 043, ~ de réfraction radioélectrique I 044, ~ de refroidissement du vent I 061, ~ de sécheresse I 046, ~ de soulèvement – LI I 045, ~ de stabilité I 036, ~ de stabilité de Showalter, ~ de Witing I 062, ~ de stress thermique I 048, ~ de température-humidité-ITH I 064, ~ de Teweles-Wobus I 069, ~ de tourbillon de zone I 051, ~ de vérification, ~ d'humidité de Thornthwaite I 065, ~ élevé I 053, ~ héliométrique I 052, ~ K I 067, ~ méridien I 054, ~ total-total I 070, ~ zonal I 056
inertie du baromètre anéroïde I 073
infiltration I 075
influences exogènes I 076
initialisation I 079, ~ dynamique I 080
inondation I 138
insolation I 081
instabilité I 082, ~ absolue I 083, ~ barocline I 084, ~ barotrope I 085, ~ coloïdal des nuages I 088, ~ conditionnelle I 089, ~ conditionnelle de deuxième espèce I 090, ~ convective I 091, ~ de C-F-L (Courant, Friedrichs et Lewi) I 086, ~ de cisaillement, ~ de Helmholtz I 092, ~ d'inertie I 097, ~ dynamique, ~ hydrodynamique I 093, ~ hydrostatique I 096, ~ latente I 098, ~ linéaire I 099, ~ non linéaire (systèmes dynamiques) I 100, ~ numérique I 101, ~ potentielle I 091
institut météorologique S 079
instrument à lecture directe I 105, ~ de mesure de la visibilité V 128, ~ enregistreur I 107, ~ étalon I 106, ~ météorologique I 108
intégrale Fourier I 110
integration numérique I 111
intensification du front I 112
intensité de givrage I 116, ~ de la pluie, ~ de la précipitation I 117, ~ énergétique (d'une source dans une direction donnée) I 115 , ~ lumineuse I 114
interaction I 122, ~ air-mer, ~ atmosphère-océan I 120
interception de la précipitation I 123
interphase phénologique I 124
interféromètre I 125
intermittent I 126
interpolation I 127, ~ linéaire I 128, ~ optimale I 129, ~ polynômiale I 130
intervalle de calcul de l'écart absolu maximal des rafales *(t_m)* I 136, ~ de fréquence des rafales *(t_n)* I 132, ~ de prévision (du temps) I 133
Intervalles météorologiques mondiaux – WMI I 134, ~ mondiaux spéciaux – IMS I 135
intortus (int) I 137
invariance du tourbillon C 347
invasion d'air I 142, ~ d'air polaire I 143
inversion anticyclonique I 148, ~ au sol I 155, ~ de précipitation I 145, ~ de rayonnement I 149, ~ des alizés I 147, ~ de subsidence I 150, ~ de température I 151, ~ de turbulence I 152, ~ du vent I 146, ~ dynamique I 152, ~ en surface I 155, ~ frontale I 154, ~ orographique I 156
ionisation atmosphérique I 158
ionogrmme I 160

ionosonde en countre-haut I 163
ionosphère I 161
ions I 158
IPY A 260
IQSY A 259
IRIS S 181
irisation I 170
irradiation E 149
irruption d''air I 142, ~ de la mousson E 112
iallobare I 175
isallohypse I 176
isallotherme I 77
isanémone I 207
isanomale I 179
isaurore I 187
isentrope I 182
isobare I 183, ~ en V I 184, ~ orographique I 185
isobronte I 186
isocéraunique I 188
isochasme I 187
isochrone I 189
iso-D I 190
isodibaste I 191
isodrosotherme I 192
iso-écho I 193
isogéotherme I 196
isogone I 197
isogramme I 198
isohèle I 199
isohyète I 200
isohypse I 201
isoligne I 203
isomère I 204
isonéphe I 205
isophène I 194
isophote I 195
isoplèthe I 206
isotache, isotaque I 207
isotherme I 209, ~ isotherme de 0^0C N 054
isothermie I 210
isotropie I 211
iteration I 172
ITC,ITCZ Z 040
ITH, ITU I 064

JJJ

jacobien J 001, ~ d'Arakawa J 002
jet à basse altitude C 471
jolie brise B 124
joule J 010

jour de bruillard J 021, ~ de gel,~ de gelé Z 022(2) , ~ de glace J 022(1) , ~ de neige Z 024, ~ d'enneigement Z 026, ~ de précipitation Z 025, ~ d'orage Z 023
journée aérologique Z 020, ~ géophysique Z 020
Journée météorologique mondiale Z 033, ~ mondiales,~ mondiales régulières Z 032
J-W meter D 073

KKK

kelvin (unité de température thermodynamique) K 001
khamsin H 009
kilocalorie C 011
kossava C 404
kt N 058

LLL

La Niña L 001
lac d'air froid L 002
lacunosus (la) L 003
lames de Kelvin-Helmholtz U 053
LANDSAT S 004
langley L 005
langue d'air chaud L 056, ~ d'air chaud en altitude P 015, ~ d'air froid L 057, ~ d'air humide, ~ d'air sec L 058
largeur de bande équivqlente L 012
laser L 007, ~ -radar L 053
LCF N 041
LCL N 038
légère brise B 127
lenticularis (len) L 048
lessivage par la précipitation S 175
lettre de code L 093
levante L 049
LFM M 175
LI I 045
lidar L 053
ligne de balayage L 075, ~ de brume sèche L 086, ~ de cisaillement L 081, ~ de convergence L 076, ~ de courant L 077, ~ de crête A 380, ~ de discontinuité de la direction du vent L 067, ~ de discontinuité de la vitesse du vent L 068, ~ de divergence L 078, ~ de grain L 082, ~ d'épaisseur L 084, ~ de partage des vents L 070, ~ d'instabilité L 082, ~ d'isofloraison I 180, ~ isohypse, ~ sèche L 089
lignes spectrales L 091
LLJ C 471
limite climatique de la neige L 066, ~ de la neige au sol L 066, ~ de la vieille neige L 061, ~ de la zone arborée L 063, ~ des neiges éternelles, persistantes L 066, ~ du névé L 061, ~ forestière L 063, ~ orographique de la neige L 066, ~ (supérieure) de la couche de frottement L 064, ~ (supérieure) de la couche limite planétaire L 064
linearisation L 073
linéarité L 072
lissage N 025
lithométéore L 094

loi , ~ (principe) d'Archimede F 084, ~ d'Avogadro L 024, ~ de décroissance de la vitesse, ~ de l'attraction universelle L 016, ~ de Bouguer L 025, ~ de Boyle-Mariotte L 018, ~ de conservation de la masse L 020, ~ de conservation de la quantite de mouvement L 021, ~ de Dalton L 027 , ~ de décroissance de la vitesse L 042,~ de Descartes L 038, ~ de Dove L 028, ~ de Egnell L 030, ~ de Gay-Lussac L 031, ~ de Joule L 032, ~ de Lambert L 034, ~ de Pascal L 035, ~ de Plank, ~ du rayonnement de Planck L 036, ~ de Raoult L 037, ~ de Snell L 038, ~ de Stefan-Boltzman L 043, ~ de Wien, ~ de deplacement (de Wien) L 039, ~ du frottement interne (viscosité) L 022, ~ du rayonnement de Kirchhoff L 041, ~ du rayonnement de Planck, ~ des vents L 019
lois des distributions L 045, ~ de Fourier L 047lois des gazes L 046
longeur d'échelle de Monin-Obukhov L 121, ~ de melange L 119, ~ de rugosité C 297
lourdeur Z 011
lueur antisolaire S 308, ~ pourpre L 112, ~ secondaire S 310
lueurs crépusculaires C 310
lumen L 100
lumière R 070, ~ antisolaire S 308, ~ de l'air L 101, ~ diffuse L 111, ~ du ciel L 102, ~ du ciel diurne L 103, ~ du ciel nocturne L 104, ~ pourpre L 112, ~ zodiacale L 113
luminance énergétique L 108, ~ (lumineuse) L 107, ~ lumineuse d'un nuage L 106
lumination I 006
luminiscence L 102, ~ crépusculaire L 114
luminosité L 115
lune bleue, ~ verte L 116
lustre L 122, ~ antiacridienne C 369
lutte antigrêle P 276, ~ contre la pollution de l'air C 370
lux, lx L 123
luxmétre L 124
lysimètre L 095

MMM

macroclimat M 001
macrométéorologie M 002
macroturbulence M 004
magnétosphère M 005
maille large G 081
maladie météotropique M 006
mamma (mam) M 007
manche à air M 044
manteau nival S 272
marais baromètrique M 159
marée atmosphérique,~ lunaire,~ solaire M 016
marées ionospherique M 020
masse d'air M 023, ~ d'air instable M 024, ~ d'air optique M 022, ~ d'air stable M 025, ~ volumique apparente du sol D 019, ~ volumique de l'air D 016, ~ volumique de l'air humide D 017, ~ volumique de l'air sec D 018, ~ volumique réelle du sol D 021
mât C 043, ~ anémomètrique C 044
maximum absolue M 027
MCC C 316
MCG M 203
mediocris (med) M 061
mélange isentrope A 149, ~ latéral A 150

Membre de l'OMM M 062
ménisque M 063
mer de brouillard M 010, ~ des chevaux C 010, ~ de nuages M 011, ~ du vent H 089
méso-analyse A 182
mésocime M 127
mesoclimat M 122
mésoclimatologie M 123
méso-échelle M 128
mésojet M 124
mésométéorologie M 125
mésopause M 126
mésosphère M 129
message-avis météorologique A 373, ~ d'aggravation (du temps) M 066, ~ d'amelioration (du temps) M 065, ~ d'avertisment météorologique I 078, ~ d'observation météorologique M 068, ~ d'observation synoptique M 070, ~ météorologique M 069
messages CLIMAT C 221
mesure d'altitude à l'aide du baromètre A 129
métamorphose de la neige M 072
METAR M 071
météo V 151
METEOR M 074
météore M 073
météorogramme M 077
météorographe M 075, ~ à aspiration M 076
météorologie M 079, ~ aéronautique M 080, ~ agricole A 108, ~ appliquée M 082, ~ des montagnes M 090, ~ dynamique M 083, ~ expérimentale M 084, ~ forestière M 095, ~ industrielle M 087, ~ maritime,~ océanique M 088, ~ médicale M 089, ~ physique F 033, ~ radar M 092, ~ radioélectrique R 083, ~ satellitaire,~ spatiale M 094, ~ synoptique M 096, ~ thèorique M 098, ~ tropicale M 099
météorologiste M 078
météoropathologie M 100
méthode de bilan hydrique (hydrologique) M 103, ~ de la particule M 107, ~ de la prévision parfaite M 117, ~ de la tranche M 113, ~ de mesure la hauteur des nuages M 116, ~ de Monte Carlo M 106, ~ de point de rosée M 109, ~ de relaxation M 111, ~ des analogues M 101, ~ des approximations succesives M 102, ~ des différences finies M 105, ~ des perturbations M 108, ~ des trajectoires M 114, ~ du radiocarbone D 002, ~ semi-implicite M 118, ~ synoptique M 112
mètre dynamique, ~ géodynamique M 120
microbarogramme M 131
microbarographe, microbarovariographe M 130
microchasse d'air descendante M 138
microclimat M 133
microclimatologie M 134
micro-échelle M 139
micrométéorologie M 136
microphysique des nuages M 135
micropluviomètre M 137
microrafale descendante M 138
microstructure d'un nuage M 140
microthermie C 011

microturbulence M 141
microvariation de prerssion M 142
migrateur M 143
milibar (mb) M 145
milimètre mercurique/mm Hg M 146
militermie C 011
mille,~ d'Angleterre,~ géographique,~ marin M 144
minimum biologique (de température) M 149, ~ de température nocturne T 057
mintra M 150
mirage M 151, ~ inférieur M 153, ~ supérieur M 154
Mission de cartographie de la capacité thermique S 010
mistral M 156
Moazagotl M 163
modèle adiabatique M 164, ~ advective M 165, ~ agéostrophique M 166, ~ à maille fine M 172, ~ à maille fine pour zone limitée M 173, ~ à plusieurs niveaux M 174, ~ atmosphèrique M 167, ~ barocline M 168, ~ barotrope M 169, ~ barotrope équivalent M 170, ~ climatique, ~ de climat M 171, ~ de circulation M 179, ~ de Cumulus M 180, ~ de cyclone M 178, ~ de diffsion M 181, ~ de la circulastion atmosphérique M 203, ~ de la circulation générale – MCG M 203, ~ de nuage M 183, ~ de pointage M 187, ~ de prévision numérique M 184, ~ de prévision sur zone limitée M 185, ~ de rayonnement M 186, ~ diagnostique M 188, ~ du panache ascendant M 205, ~ filtré M 190, ~ frontal M 191, ~ hémisphérique M 189, ~ hydrostatique M 193, ~ LFM M 173, ~ non filtré M 194, ~ numerique opérationnel M 195, ~ polytrope M 196, ~ quasi géostrophique M 175, ~ quasi nondivergent,~ quasi solenoïdal M 177, ~ solenoïdale M 197, ~ spectrtal M 198, ~ statistique M 199, ~ stochastique M 200, ~ thermotrope M 201
modification artificielle du climat M 206, ~ artificielle du temps M 207, ~ du climat M 206, ~ du climat par inadvertance 208, ~ d'un nuage M 210, ~ du temps M 211, ~ du temps par inadvertance M 208
moment (angulaire) cinétique M 214
moulin à champ V 021
mousson M 222, ~ d'été M 224, ~ d'hiver M 223, ~ européen M 225
mouvement des nuages D 029, ~ d'un anticyclone D 027, ~ d'un cyclone D 028, ~ ondulatoire M 157, ~ tourbillonaire M 158
moyenne des températures maximales mensuelles M 047, ~ des températures minimales mensuelles M 048, ~ carrée M 049, ~ moyennes mobiles M 056, ~ pondérées M 059, ~ proportionnelle M 055
moyennes chevauchantes M 056, ~ d'une période M 060, ~ empirique M 054,~ mobiles M 056, ~ pondérées M 059
multiplication de la glace M 221
mur de fœhn Z 028 , ~ de poussièrer,~ de sable Z 030
mutatus M 226

NNN

nadir d'nn satellite P 353
nappe de fumée P 054
nappe de nuages P 056,~ phréatique P 054
navigation d'une image satellitaire N 005
navire à position fixe S 246,~ auxiliaire N 002,~ faisant route S 248,~ météorologique S 239,~ sélectioné,~ supplémantire S 250
NCA N 038

NCC N 039
NCL N 041
nébule N 009
nébulosité N 011,~ partielle N 012,~ totale N 013
nebulosus (neb) N 010
neige Z 002,~ en grains G 069,~ granulée de profondeur Z 003,~ imbibée (mélangée à l'eau) Z 034,~ mouillée Z 006,~ roulée M 042,~ sèche Z 007
néoglaciation N 024
néphanalyse N 014
néphélomètre N 015
néphéloscope N 016
néphoscope N 017,~ à grille,~ de Besson N 019,~ à miroir,~ de Fineman N 020
neutropause N 026
neutrosphère N 027
névé F 029
newton N 028
Nimbontratus (Nb) N 030
Nimbus N 031
niveau N 033,~ anémométrique N 034,~ critique d'échappement N 036,~ critique de crue N 035,~ de condensation N 037,~ de condensation par ascendance – NCA N 038,~ de condensation par convection – NCC N 039,~ de condensation par turbulence N 040,~ de congélation N 054,~ de convection libre – NCL N 041,~ de divergence nulle N 04,~ 7de fond N 044,~ de fusion N 048,~ de givrage N 046,~ de nondivergence N 047,~ de transition N 049,~ de vol N 050,~ du guidage N 045,~ moyen de la mer –NMM N 055,~ obligatoire N 052
nivomètre N 056,~ à rayons gamma N 057
NMM N 055
nœud 059
nombre d'Archimede N 137,~ d'Avogadro L 024,~ d'onde(s) N 134,~ d'ondes zonal N 136,~ de Beaufort S 022,~ de Budyko N 138,~ de Froude (Fr) N 139de Mach N 140,~ de Nusselt N 141,~ de Prandl N 142,~ de Rayleigh N 143,~ de Reynolds N 144,~ de Richardson N 145,~ de Rossby N 146,~ de Stanton N 147,~ de TaylorN 148,~ de Wolf N 150,~ relatif de taches solaires N 150
nomogramme N 060
nordic, norther N 100
normales N 113,~ climatologiques standard N 114
notation météorologique Beaufort N 115
noyau N 121,~ d'Aitken N 122,~ de baisse pression M 148,~ de combustion N 124,~ de condensation N 125,~ de condensation solide N 130 ,~ de congélation N 127,~ de glace biogénique N 123,~ de hausse de pression M 030,~ glacigène N 128,~ hygroscopique N 131,~ salin N 129
NOAA N 058
nuage N 061,~ annexe N 062,~ aqueux N 063,~ bas N 082,~ chaud N 064,~ convectif N 065,~ cumuliforme N 066,~ d'ascendance synoptique N 067 ,~ d'eau surfondu N 099,~ de convection N 065,~ de crête N 069,~ de fœhn N 070d,~ e l'étage inférieur N 082,~ de l'étage moyen N 089,~ de l'étage supérieur N 098,~ des niveaux moyens N 089,~ de turbulence N 076,~ d'inversion N 074,~ d'onde N 077,~ d'orage C 429,~ élevé N N 098,~ en banderole N 085,~ en capuchon N 084,~ en entonoir N 075,~ glacé N 072,~ marin N 088,~ mixte N 090,~ moyen N 089,~ nacré N 112,~ -origine N 092,~ orographique N 093,~ stationaire N 095,~ stratiforme (autre que Stratus) S 274,~ subfrontal N 097

nuages artificiels N 101,~ de chutes d'eau N 102,~ de la mésosphère,~ d'éruptions volcaniques N 103,~ de tourbillon d'aval N 094,~ d'explosions N 104,~ d'incendies N 105,~ dus à l'industrie N 106,~ en rouleaux N 018,~ irisés N 107,~ mésosphériques N 110,~ nocturnes lumineux N 109,~ significatifs N 111
nucléation N 117,~ hététrogène N 118,~ homogène,~ spontanée N 119

OOO

observateur météorologique O 001(1)
observation O 002,~ actinométrique O 003,~ asynoptique O 004,~ climatologique O 005,~ de montagne O 007,~ de navire O 008,~ de radiosondage R 089,~ de radiovent O 017,~ de surface O 009,~ en altitude O 012,~ météorologique O 014,~ météorologique par radar O 015,~ météorologique représentative O 016,~ par ballon-pilote S 159,~ par fusée R 006,~ phénologique O 011,~ satellitaire O 018,~ supplémentaire O 021,~ sur aéronef A 270,~ synoptique O 020
observatoire météorologique O 001(2)
occlusion O 025,~ chaude O 026,~ froide O 028,~ frontale,~ orographique O 027,~ rétrograde O 029
océanicité, oceanité O 022
octa O 030
ocatantO 031
œil du cyclone tropical O 024
office météorologique S 079
ombre O 002, ~ de la Terre O 001, ~ pluviométrique O 003
ombromètre M 137
OMM O 060
onde acoustique U 050,~ annuelle U 021,~ atmosphèrique U 022,~ barocline P 091,~ barotrope P 092,~ courte U 048,~ cyclonique U 025,~ de cisaillement U 030,~ de compression U 026,~ de fœhn U 029,~ de gravité U 038,~ de gravité acoustique U 020,~ de Haurwitz-Helmholtz U 044,~ de Helmholtz U 030,~ de Kelvin-Helmholtz U 044,~ de la tropopause U 018,~ de pression U 033,~ de relief U 052,~ de Rossby U 046,~ d'est U 027,~ de tempète U 031,~ d'explosion U 028,~ d'inertie U 032,~ diurne U 035,~ écuatoriale U 036,~ fixe U 051,~ frontale U 025,~ instable U 041,~ interne U 042,~ majeure,~ planétaire U 046,~ semi-diurne U 049,~ sonore U 050,~ sous le vent U 055,~ stationaire U 051
ondulations d'est U 027
opacité atmosphérique O 035
opacus (op) O 036
opalescence O 037
operator nabla A 302
optimum climatique O 040
optique atmosphérique O 039
orage O 044,~ convectif, orage de convection O 045,~ d'advection O 046,~ de front froid O 047,~ de masse d'air O 048,~ frontal O 049,~ préfrontal O 050
orages de la ligne de grain L 082
orbite héliosynchrone O 059
Organisation météorologique mondiale – OMM O 060
orographie O 065
oscillation australe O 066,~ biennale du vent, ~ quasi biennale O 067,~ climatique O 069,~ du pléistocène de Milankovitch V 012
oscillations de Milankovitch O 071
osmométre O 072

ouragan C 166e, U 065
ovale auroral O 074
oxygène O 075
ozone O 076,~ en surface, ~ troposphérique O 080,~ total O 081
ozonomètre O 077
ozonosphère O 078

PPP

pailletes B 079
paire isallobarique P 066
paléoclimat P 005
paléoclimatologie P 006
pampero P 007
panache P 008c,~ onique P 010,~ de neige P 011,~ en évantail P 012,~ en volutes P 009,~ tourgescent P 013
pannus (pan) P 016
paramétre de Coriolis P 022,~ de profil de vent de Deacon P 023,~ de Rossby P 024,~ de rugosité C 297,~ de stabilité P 021
paramétrisation P 019
paranthélie P 025
parantisélène P 026
parasélène P 027
parasite atmosphérique S 087
parhélie de 22^0 P 031,~ de 46^0 P 032
particularités supplémantaires P 035
particule d'air P 036
particules de nuage,~ nuageuses P 037,~ d'aérosols stratospheriques A 096
pas (de maille) P 039
pascal (Pa) P 041
passage frontal P 040
pastagramme P 042
pathologie climatique C 270
pathologie météorologique M 100
PCP P 244
PDA P 124
pellicule monomoléculaire P 060
PEMG P 279
pénétromètre P 062
pénitents de glace, ~ de neige M 212
pentade P 063
pente d'une surface isobare P 017,~ d'un front P 018
percolation P 064
pergélisol Î 033
période de Beaumont P 069,~ de la houle,~ des vagues P 068,~ de relevé P 070,~ de sécheresse S 055,~ de validité P 072,~ interglaciaire I 131,~ magique S 103,~ (intervalle) normale de reference P 076,~ pluviaire,~ pluviale,~ pluvieuse P 077,~ sans gel P 074s,~ èche P 081,~ synoptique naturelle P 079
périodicité climatique P 082, ~ quasi biennale P 083
périodogramme P 084
perlucidus (pe) P 085

permagel, permafrost Î 033
perméabilité P 087
perturbation atmosphérique P 090,~ barocline P 091,~ barotrope P 092,~ de méso-échelle P 096,~ ionosphérique brusque P 094,~ ionosphérique migratoire P 095,~ uasi stationaire P 093,~ tropicale C 166a
perturbations transitoires P 098
petit âge glaciaire E 106,~ halo H 004
petite brise B 126,~ calorie C 011,~ tempéte aurorale F 156
pH P 099
phase aqueuse, ~ liquide de l'eau F 014,~ glaciaire F 015,~ intergalaciaire F 016
phénogramme F 017
phénologie F 018
phénomène de diffraction F 020optique F 092
photogrammétrie des nuagesF 091
photographie infrarouge I 009
photométéore F 092
photomètre F 093,~ du ciel total F 094
physique de l'atmosphère F 033,~ des nuages F 034,~ de la Terre G 012
phytoclimat F 030
phytoclimatologie F 031
phytotron F 032
pièce pyrotechnique de largage R 004
pileus (pil) P 106
piste P 124
pixel P 125
plafond Î 006
plafonneur C 087
plaine d'inondation, plaine inondable C 060
plan bêta P 128
planchette pour le dépouillement du sondage par baloons-pilotes,~ Moltchanof P 131
plancton atmospherique P 129
plaque P 126
plasmapause P 132
plasmasphère P 133
plate-forme fixe en mer P 134,~ -forme météorologique P 135
pluie P 137,~ acide D 055,~ artificielle P 139c,~ hassée sur les batiments P 136,~ chaude P 140,~ de boue P 143,~ de mousson P 148,~ de sang P 145,~ de soufre P 146,~ dressée sur les batiments P 136,~ excédentaire P 149,~ forte P 150,~ nette P 149,~ provoquée,~ ruisselée P 149,~ se congelant,~ verglaçant P 196,~ simulée P 209,~ surfondu P 151
pluies équinoxiales P 153
pluviographe P 155
pluviomètre P 157 ,~ à accumulation P 164,~ à auget basuleur P 159,~ à balance P 158,~ de Fischer et Poter P 160,~ enregistreur P 155,~ étalon,~ normal P 162,~ totalisateur P 164
pluviométrie P 156
pluvioscope P 165
poche de gelée P 355
pointage de carte Î 045
point antisolaire P 342,~ d'Arago P 349,~ de Babinet P 350,~ de Brewster P 351,~ d'ébullition P 337,~ de congélation P 334,~ de convergence/de divergence P 335,~ de flétrissement permanent P 345,~ de fusion P 339,~ de gel,~ de givre P 334,~ de gelée blanche

P 347,~ de glace P 434,~ de radiation P 340,~ de rosée *(T_d)* P 346,~ de symetrie P 338,~ d'occlusion P 344,~ d'ivoire V 087,~ hyperbolique P 348,~ neutre P 352,~ sous-satellite P 353,~ triple P 354
points neutres P 341
polarimètre P 167
polarisation atmosphérique P 169
polariscope P 168
pôle du froid P 176
pollution acide D 055,~ atmosphérique P 172,~ de fond P 174,~ de l'air P 172,~ thermique P 175
polymètre de Lambrecht P 171
POM P 177
pompage P 178
porosité P 180
portée optique météorologique – POM D 127,~ visuelle de piste –PVP D 129,~ vissuelle (en météorologie) D 128
pot-au noir C 008
potentiel capillaire P 182,~ de vitesse P 184,~ dû à la presssion hydrostatiqueP 183
poudrerie basse (Can) T 212,~ élevé (Can) T 211
poudrin de glace A 020
poursuite des ouragans S 334
poussée d'Archimède F 084,~ (verticaale) hydrostatique F 084
poussière cosmique P 188,~ météorique P 189,~ volanique P 190
pouvoir de résolution p 182,~ évaporant P 358,~ réfrigérant P 356
PPI P I 027
PQP P 244
praecipitatio (pra) P 187
précipitation P 193,~ acide D 055,~ artificielle P 195,~ convective,~ de convection P 198,~ cyclonique,~ dépressionnaire P 187,~ de forêt P 203,~ d'électrons P 142,~ de protons P 200,~ efficace P 201,~ en altitude P 202,~ frontale P 212,~ locale P 204,~ maximale probable P 205,~ orageuse P 206,~ orographique P 207,~ provoquée P 195,~ radfioactive P 208,~ se congelant,~ verglaçante P 196,~ surfacique P 211
précision P 215
précurseur P 216
prédictant P P 217
prédicteur P 219
Première expérience mondiale du GARP – PEMG P 280
pression P 230,~ à la station P 225,~ atmosphérique P 230,~ de condensation adiabatique P 223,~ de rayonnemnet P 232,~ du vent P 229,~ dynamique P 233,~ hydrostatique P 234,~ partielle P 235,~ réduite au niveau de la mer P 226,~ totale P 227
prestation météorologique P 236
prévention de la foudre P 277,~ de la grêle P 276
prévisibilité P 218
prévision P 237,~ à courte échéance P 266,~ à échéance prolongée P 254,~ agrométéorologique P 238,~ à long terme,~ à longue échéance P 263,~ à moyenne échéance P 264,~ à titre consultatif P 251,~ à très courte échéance P 265,~ au hasard P 239,~ barocline P 240,~ barotrope P 241,~ basée sur la persistance P 243,~ climatique P 245,~ climatologique P 246,~ d'aérodrome P 247,~ d'aérodrome de degagement P 268,~ d'aterissage P 248,~ de crue P 249,~ de probabilité P 271,~ de route P 250,~ de vol P 252,~ de zone P 253,~ du temps P 237,~ étendue P 254,~ générale P 255,~ hydrologique à moyen

terme P 256i,~ mmédiate N 116,~ inertielle P 258,~ locale P 259,~ météorologique P 237,~ numérique,~~ du temps P 260,~ numérique spectrale P 261,~ objective P 262,~ par corrélation P 242,~ par station unique P 270,~ pour l'aéronautique P 267,~ pour l'immédiat N 116,~ quantitative de précipittion – PQP P 244,~ régionale P 253,~ statistique P 274,~ subjective P 275,~ synoptique P 273
prévisionniste P 278
principe de Babinet P 281
printemps P 279
prise des glaces
prismes de glace P 283
probabilité P 284
processus adiabatique P 285,~ atmosphériques de grande échélle P 294,~ d'échélle inférieure à la maille P 292,~ de nucléation de Findeisen-Bergeron E 053,~ diabatique P 286,~ homme-machine D 094,~ isopicne P 267(a),~ isostère (b),~ isothermique (c) ,~ pseudo-adiabatic P 289,~ réversible P 290,~ synoptique élémentaire P 291,~ Wegener-Bergeron T 108
produit scalaire P 297
profil du vent P 304,~ extern d'une fonction de puissance P 301,~ hydrique P 303,~ logarithmique P 298,~ logarithmique des vitesses P 302,~ vertical P 299,~ vertical de température P 300
profundidad del ciclón A 042
Programme de recherces sur l'atmosphère globale – GARP P 305
progression de la mousson P 306
projecteur à nuages,~ de plafond P 308
projections cartographiques utilisées en météorologie P 312
projection cylindrique 312(1),~ conique Lambert P 312(2),~ stéréographique P 312(3)
pronostic P 237
propagation anormale P 317,~ anormale du son P 314d,~ es ondes M 157,~ du son P 315
protection contre le gel P 319,~ (abri) contre le vent P 028
protonosphère P 320
proverbes météorologiques P 321
pseudo-adiabatique P 322,~ -données P 324,~ -front P 325,~ pseudohélie P 326,~ -observation P 324
psychromètre P 328,~ à aspiration P 330c,~ récelle,~ fronde P 331,~ d'Assman P 329,~ ventilé P 330
puissance rayonnante F 052
puits de chaleur,~ thermique P 359
pulvimètre P 333
PVP D 129
pyranogramme P 108
pyranographe P 107
pyranomètre P 109,~ pour la rayonnement solaire résultant P 111,~ sphérique P 112
pyrgéomètre P 113,~ pour le rayonnemnt terrestre résultant P 115,~ sphérique P 116
pyrhéliogramme A 024
pyrhéliographe A 023
pyrhéliomètre A 027,~ à compensation P 120
pyrradiomètre P 121,~ pour le rayonnement total résultant P 122,~ sphérique P 123

QQQ

quantité d'éclairement I 006,~ de mouvement M 213,~ de mouvement angulaire M 214,~ d'énergie rayonnante C 020

quotient pluviométrique C 307,~ pluviothermique C 307(1)
QBO Q 001
QDF Q 002
QFE Q 003
QFF Q 004
QNE Q 005
QNH Q 006
QNU Q 007
QPF P 244

RRR

rabal R 001
rabattement par le cheminée R 002
radar R 008,~ à antenne synthétique – RAAS R 009,~ à faisceau vertical R 013,~ à ouverture synthétique – ROS R 009,~ à synthèse d'ouverture – RSO R 009,~ Doppler R 014,~ météorologique R 015,~ primaire R 016 ,~ secondaire R 017,~ vent R 019
radarsondage S 160
radiateur de Planck C 402
radiatus (rad)R 022
radioactivité artificielle R 071,~ naturelle R 072
radioatmomètre R 073
radiogoniographe R 077
radiogoniomètre R 079,~ à rayons cathodiques R 08,~ 1à secteur étroit R 080
radiogoniométrie R 078
radiomaximographe R 082
radiométéorologie R 083
radiomètre à baleyage R 085,~ à baleyage multibande R 087,~ en hyperfréquence à baleyage multibande R 088
radiométrie A 026,~ infrarouge R 085
radiosondage R 089
radiosonde R 090,~ chronométrique R 092
radiotheodolite R 093
radiovent R 094
RADOB R 095
radom R 096
radon R 097
rafale R 098,~ de neige R 099,~ descendente R 100
RAFC R 101
raie d'absorption L 074,~ d'émission L 080,~ d'émission Lyman alpha L 069
raies de Fraunhofer L 092,~ spectrales L 091
randomisation S 065
rapport de Bowen R 108,~ de mélange *(r)* R 105,~ de mélange de saturation par rapport à la glace (r_i) R 107,~ de mélange de saturation par rapport à l'eau (r_w) R 106
rayon de déformation de Rossby R 110 ,~ vert R 111
rayonnement R 050,~ atmosphérique R 023,~ atmosphérique ascendant R 024,~ circumsolaire R 060,~ corpusculaire R 052,~ cosmique R 053,~ dans le proche infrarouge R 064,~ dans l'extrême ultraviolet R 049,~ dans l'infrarouge lointain R 065,~ de courtes longeurs d'onde R 055,~ de grandes longeurs d'onde R 054,~ de retour C 366,~ diffus,~ diffusé R 056,~ du ciel R 035,~ du corps noir R 025,~ effectif R 029,~ électromagnétique R 057,~ extraterrestre R 058,~ gama R 059,~ global R 060,~ global réfléchi R 038,~ gris R

061,~ infrarouge R 062,~ isotrope R 063,~ monochromatique R 066,~ nocturne effectif R 033,~ propre du sol R 040,~ solaire R 055,~ solaire absorbé R 034,~ solaire diffus R 035,~ solaire direct R 036,~ solaire disponible R 037,~ solaire réfléchi R 038,~ solaire résultant R 039,~ solaire utilisable R 077,~ sortant (à grandes longeurs d'onde) R 031,~ terrestre R 041,~ terrestre ascendant R 042,~ terrestre descendant R 043,~ terrestre réfléchi R 045,~ terrestre résultant R 044,~ thermique R 066,~ total R 046,~ total ascendant R 047,~ total descendant R 048,~ total résultant R 032,~ ultraviolet R 069 ,~ visible R 070
rayons anticrepusculaires,~ crépusculaires R 114,~ auroraux R 113
RDF R 079
rechauffement Î 018,~ adiabatique,~ dynamique P 285,~ explosif,~ soudaine, ~ stratosphérique Î 021,~ radiatif Î 022
recoupement L 097
recourbement R 122
réduction de la pression à un niveau standard R 123,~ de la température au niveau moyen de la mer R 124,~ télescopique G 082
Référence radiométrique mondiale – RRM R 125
réflectivité radar R 127
réflectomètre R 128
reflet des neiges S 049,~ solaire R 131
réflexion diffuse R 129,~ spéculaire R 131
réfraction astronomique R 132,~ atmosphérique R 133,~ latérale R 134
refroidissment R 115,~ adiabatique, dynamique P 285,~ éolien I 061,~ nocturne R 118,~ par rayonnement,~ radiatif R 120
régénèration d'une depression R 135
régime R 136,~ de Rossby R 139,~ des précipitations R 138,~ nivologique R 137t,~ ransitoire C 461
région adiabatique,~ convective R 147,~ à service consultatif R 153,~ climatique R 146,~ D R 141,~ de contrôle R 149,~ d'entrée R 152d,~ e prévision Z 056,~ de sortie R 150,~ d'information de vol R 151,~ E R 142,~ F R 143,~ G R 144,~ source R 155,~ synoptique naturelle R 154
règle de Buys Ballot L 019
relation de Descartes-Snell L 038,~ Z-R R 156
relevé nivométrique R 157
relief R 158
remous atmosphérique T 269
rendement de collecte des gouttes E 063
renseignement météorologique I 077,~ SIGMET I 078
renversement de la mousson I 144,~ du vent I 146
répartition de la pression D 132
repère de visibilité R 160
réseau d'atmosphériques R 170,~ de station climatologiques R 168,~ d'observation R 173,~ météorologique d'observation R 173,~ synoptique régional de base R 176
Réseau principal de télécommunications – RPT R 174,~ régional de télécommunications météorologiques –RRTM R 175
reshabar R 161
résolution R 182
résumé climatologique R183,~ climatologique d'aérodrome R 184
retard du réponse du baromètre anéroïde I 073,~ d'inertie H 080
rétention R 162
retombée acide D 055,~ radioactives S 063

rétrodifférentiation R 163
rétrodiffusion (atmosphérique) R 165,~ (radar) R 164
rétrograde, rétrogression R 167
RHI I 025
riomètre R 187
risque climatique R 188
ROBIN S 088
ROS
rose des vents R 199
rosée R 197,~ blanche R 198
rotation anticyclonique C 185,~ cyclonique C 187,~ de Faraday E 057
rotationnel V 145,~ de la tension du vent R 193
rouleau nuageux de grain N 073
rouleaux de neige R 207,~ tourbillonaires R 206
routage météorologique O 042
route de temps minimal R 210
RPT R 174
RRM R 125
RRTM R 175
RSO
rue de nuages D 148,~ de nuages à tourbillon D 149
rugosité de la surface R 204,~ thermique R 205
ruissellement S 052,~ du brouillard P 105, ~ superficiel S 052
RVR D 129
RWD Z 033
RWY P 213
rythme climatique R 189

SSS

saints de glace S 089
saison climatique S 080,~ de croissance,~ de végétation P 073,~ de dégel,~ de fonte S 082,~ de pluies S 086,~ sèche S 085,~ synoptique naturelle S 084
sastrug Z 001
satellite à orbite équatoriale S 009,~ à orbite polaire S 013,~ de technologie pour les resources terrestres – ERTS S 017géostationaire,~ gésynchrone S 009,~ HCMM S 010,~ héliosynchrone S 014,~ météorologique S 012,~ météoprologique synchrone–SMS S 014,~ météorologique à défilement S 013
saturation S S 018
saute de pression C 412,~ de vent S 002
scanneur R 086,~ multibande R 087
schéma des différences de Lax-Wendroff S 041
sciences de l'atmosphère Ş 008
scintillation S 047
scintillement des étoiles L 052
sécheresse S 055
séclusion S 056
secteur chaud S 057,~ nuageux S 058
sédimentation S 062
seiche S 064
serein P 147

série de Fourier S 073,~ d'un élément météorologique S 072,~ homogène S 074,~ téléscopique S o75
service central de prévision C 107,~ d'assistance météorologique à l'aéronautique S 077,~ météorologique S 079,~ terminal automatique d'information-ATIS S 078
seuil de contraste P 191,~ (de piste) P 192
schamal Ş 001
SID P 094
sifflement auroral F 040
siffleur F 039
signal visuel de tempête S 069
SIGMET I 078
sillage T 269
similitude lagrangienne S 100
simoun S 102
simulation de pluie P 209,~ numérique S 101
singularité du calendrier S 103
siroco/sirocco S 104
SIRS S 178
site/situation d'une station A 152,~ météorologique à grande échelle S 126,~ synoptique S 127
SMO S 121
smog S 130,~ photochimique S 131
SMT S 123
SMTD
sodar S 137
solarigramme P 108
solarigraphe P 107
solarimètre P 109
sol dénudé,~ nu S 138,~ gazonné S 141,~ gelé S 139,~ saturé S 142
soleil bleu, ~ vert L 116
solénoïde,~ isobare-isostère S 146
solifluction S 149
sommet d'un nuage V 088
sommets protubérants V 089
sondage S 150,~ acoustiqueS 151à distance T 034,~ à hyperfréquences S 156,~ de vent par radar S 160,~ optique de l'atmosphère S 162,~ par aéronef A 370,~ par ballon captif S 152,~ par ballon dirigeable S 153,~ par ballon et fusée S 154,~ par cerf-volant S 157,~ par fusée R 006,~ par microondes S 156,~ par satellite S 161,~ radar S 160
sonde à neige S 168,~ de battage P 279,~ de Knollenberg S 170,~ de Langmuir S 171,~ de radiovent S 172,~ de sol S 167,~ électrochimique S 169,~ -fusée R 007,~ pour l'ozone O 079,~ transmettant par fil S 166
sondeur vertical opérationnel de TIROC – TOVS S 173
sortie d'air orageux F 045
source S 336,~ d'activités orageux F 057,~ de chaleur S 337,~ d'un atmosphérique S 335,~ linéaire S 338,~ ponctuelle S 229
sous-système spatial S 317
spécification de code S 176
spectre S 186,~ crépusculaire S 187,~ d'absorbtion S 188,~ d'émission S 189,~ d'énergie S 190,~ des gouttelletes de nuage, ~ des gouttes de pluie D 131,~ des tourbillons de turbulence S 193,~ de turbulence S 190,~ du Brocken S 192,~ du crépuscule S 187

spectrohéliographe S 179
spectromètre S 180,~ de dimension des gouttes S 183i,~ nterféromètre infrarouge – IRIS S 181,~ satellitaire infrarouge – SIRS S 184
spectrophotomètre de Dobson S 178,~ d'ozon atmosphérique S 178
spectroscope à vapeur d'eau S 185
spirale d'Ekman S 195
spissatus (spi) S 196
stabilité S 197,~ absolue S 198,~ dynamique,~ hydrodynamique S 199,~ hydrostatique S 200,~ indifférente, ~ neutre E 006,~ numérique S 202
stade grêle S 203,~ neige S 205,~ non saturé S 206,~ pluie S 204,~ sec S 206
station aérologique S 217,~ agrométéorologique S 218,~ agrométéorologique destinée à des fins particulières S 221,~ agrométéorologique ordinaire S 220,~ agrométéorologique principale S 222,~ automatique d'évaporation S 223,~ auxiliaire de météorologie agricole S 219,~ climatique S 262,~ climatologique S 225,~ climatologique automatique S 226,~ climatologique de référence S 227,~ climatologique destinée à des fins particulières S 231,~ climatologique ordinaire S 228,~ climatologique principale S 230,~ complémentaire S 261,~ de météorologie aéronautique S 251,~ de météorologie agricole S 218,~ de météorologie agricole destinée à des fins particulières S 221,~ de montagne S 238,~ de radiosondeage S 217,~ d'observation des orages S 232,~ d'observation en altitude S 217,~ d'observation par ballon-pilote S 235,~ d'observation pluviométrique P 181,~ en mer S 239,~ météorologique S 236,~ météorologique aéronautique S 251,~ météorologique automatique S 237,~ météorologique d'aéronef S 243,~ météorologique d'observation S 236,~ météorologique mobile S 240,~ météorologique océanique S 239,~ météorologique sur bouée B 005,~ ordinaire de météorologie agricole S 220,~ pluviométrique P 181,~ radiométrique S 253,~ radiométrique ordinaire S 254,~ supplémentaire S 261,~ sur bateau-feu S 247,~ sur navire à position fixe S 246,~ sur navire auxiliaire N 002,~ sur navire faisant route S 248,~ sur navire sélectionné S 249,~ sur navire supplémentaire S 250,~ synoptique S 255,~ synoptique d'observation en altitude S 217,~ synoptique en surface S 257,~ terrestre principale S 260,~ terrestre supplémentaire S 261
statique de l'atmosphère S 216
stock neigeux,~ nival R 178
stratiformis (str) S 274
Stratocumulus (Sc) S 275
stratopause S 276
stratosphère S 277
Stratus (St) S 300
structure atmosphérique,~ de l'atmosphère S 311
subdivision du climat S 312
sublimation S 313
subsidence S 316
sukhovei S 318
supercellule S 320
surface à pression constante S 323,~ de discontinuité S 322,~ frontale S 324,~ isentrope S 325,~ isobare S 326,~ isobare type S 327,~ isopycne S 328,~ isostère S 220,~ libre de la nappe P 054
surfusion S 330
sursaturation par rapport à glace S 332,~ par rapport à l'eau S 331
surveillance acridienne C 369,~ des ouragans S 334,~ du climat S 333
SWEAT I 031
SWI I 134

SWZ C 114
symbole de code S 096
symboles de pointage S 098,~ des nuages S 097,~ météorologiques S 099
système à ballon porteur S 113, ~ climatique S 107, ~ de classification des cyclones tropicaux d'après des images satellitaires S 106, ~ de coordonées à pression S 109, ~ de coordonées naturelles C 387, ~ de coordonées théta (θ) S 110, ~ de nuages orageux S 118,~ de pression S 112,~ en coordonées sigma S 111,~ frontal S 114,~ inertielle S 115, ~ nuageux S 116, ~ nuageux dépressionaire S 117, ~ oxygène-ozone S 124, ~ *p* S 109 , ~ (θ) (température potentielle) S 110
Systéme mondial de prévision de zone – WAFS S 122, ~ mondial de télélecommunications – SMT S 123, ~ mondial de traitement des données – SMTD S 120, ~ mondial d'observation – SMO S 121

TTT

table aérologique T 002 table de code T 007, ~ de correction barométrique T 003, ~ de reduction barométrique T 006
tableau de la diffusion de la lumière T 001, ~ mensuel T 005
tables hygrométriques,~ psychrométriques T 009
taux de coalescence E 061, ~ de collision E 062, ~ d'évaporation R 109
technique à deux théodolites S 155, ~ des statistiques des sorties de modéles - SSM S 026, ~ MOS,~ SSM T 026
technoclimatologie T 027
teintes crépusculaires C 428
télécommunication T 028
télédétection T 029
télémétéorographe T 031
télémétéorographie T 032
télémétéorométrie T 033
télémètre de nuage C 087
téléphotomètre T 030
télésondage T 034
température T 073, ~ absolue T 074, ~ accumulée T 035, ~ adiabatique équivalante T 042(1) , ~ à la surface du sol T 045, ~ ambiante T 038, ~ au sommet d'un nuage T 046, ~ barométrique moyenne T 039 , ~ critique T 076, ~ de condensation adiabatique T 077, ~ de couleur T 079, ~ d'ébullition P 337, ~ de l'air T 037, ~ de la surface d'un lac, d'une rivière, de la mer T 066, ~ de luminance T 082, ~ de référance T 085, ~ de reference de l'aerodrome/aéroport T 040, ~ de rosée P 346, ~ du sol T 065, ~ du thermomètre mouillé T 071, ~ du thermomètre recouvert de glace T 070, ~ du thermomètre sec T 072, ~ effective T 043, ~ équivlente,~ isobare équivalente T 042(2) , ~ extrême T 083, ~ maximale T 047, ~ mximale absolue mensuelle/annuélle T 049, ~ maximale mensuelle T 048, ~ maximale quotidienne T 050, ~ maximale quotidienne moyenne mensuelle M 050, ~ minimale T 054, ~ minimale absolue mensuelle/annuélle T 055, ~ minimale mensuelle T 056, ~ minimale quotidienne T 059, ~ minimale quotidienne moyenne mensuelle M 051, ~ minimale sur gazon T 058, ~ moyenne de la colonne d'air T 052, ~ moyenne quotidienne T 053, ~ potentielle T 062, ~ potentielle equivalente T 041, ~ potentielle partielle T 061, ~ pseudopotentielle du thermomètre mouillé T 063, ~ superficielle de l'eauT 066, ~ thermodynamique de rosée P 346, ~ thermodynamique du point de gelée *(T_f)* T 067, ~ thermodynamique du thermomètre mouillé *(T_w)* , ~ thermodynamique du thermométre recouvert de glace *(T_i)* T 070, ~ virtuelle T 086

tempête F 154, ~ aurorale F 155, ~ de neige F 166, ~ de neige d'effet de lac F 167, ~ de pluie F 160, P 152, ~ de poussière, ~ de sable F 164, ~ de verglas F 161, ~ ionosphérique F 168, ~ tropicale C 166c
temporales T 087
temps V 151, ~ actuel T 167, ~ de réponse T 164, ~ de reponse *e* T 165, ~ laiteux P 059, ~ lourd Z 011, ~ pasée T 166, ~ permettant le vol à vue, temps visuel C 332, ~ présent T 167, ~ significatif T 163, ~ violent V 152
tendance advective de la pression E 043, ~ à la persistance du temps T 089, ~ climatique T 092, ~ de la pression T 090
teneur en eau d'un nuage C 372
tension T 103, ~ de cisaillement F 080, ~ de Reynolds T 095, ~ de vapeur d'eau (e') dans l'air humide P 228, ~ de vapeur saturante dans la phase pure par rapport à la glace (e_i) T 098, ~ de vapeur saturante dans la phase pure par rapport à l'eau (e_w) T 097, ~ de vapeur saturante de l'air humide par rapport à la glace (e'_i) T 100, ~ de vapeur saturante de l'air humide par rapport à l'eau (e'_w) T 099, ~ du vent F 097
téphigramme T 024
talweg T 011, ~ d'altitude T 017, ~ dans les alizés d'est T 016, ~ dans les vents généraux d'ouest T 018, ~ de la haute troposphère tropicale – THTT T 022, ~ de mousson T 020, ~ ionosphérique T 015
théodolite T 104, ~ enregistreur T 105
théorème de la circulation (de Bjerknes) T 106
théorie convective de la cyclogénèse T 110, ~ de Bergeron-Findeisen T 108, ~ de la barrière T 107, ~ de la cyclogénèse par divergence T 109, ~ de la résonance T 116, ~ de la rupture des gouttes T 117, ~ de la similitude en turbulence T 118, ~ du cristal de glace T 106, ~ du front polaire T 114, ~ frontologique T 113, ~ ondulatoire de la cyclogénèse T 115
thermique T 119
thermistance, thermistor T 120
thermocouple T 154
thermocyclogénèse T 122
thermodynamique T125, ~ atmosphérique,~ de l'atmosphère T 124
thermodynamique T 125
thermogramme T 127
thermographe T 126
thermohygrogramme T 129
termohygrographe T 128
thermohygromètre T 130
thermohygroscope H 076
thermometer T 132, ~ à alcool T 136, ~ à aspiration,~ ventilé T 137, ~ à bilame T 135, ~ à boule noire T 141, ~ acoustique T 133, ~ à gas T 138, ~ à liquide T 139, ~ à maximum T 145, ~ à mercure T 140, ~ à minimum T 146, ~ à rayonnement T 147, ~ à rayonnement embarqué T 148, ~ à résistance T 143, ~ à thermistance T 144, ~ attaché T 134, ~ dans le sol G 016, ~ électrique T 149, ~ électronique T 150, ~ enregistreur, ~ fronde T 152, ~ globe mouillé T 142, ~ mouillé T 155, ~ ordinaire T 151, ~ sec T 156, ~ Six (et Belani) T 153, ~ thermo-électrique T 154
thermopause T 158
thermosphère T 159
tétagramme T 160
tetroon B 014
THTT T 022
TIROS T 173

titre molaire de la vapeur d'eau *(N_v)* T 174, ~ molaire de la vapeur d'eau saturante par rapport à la glace *(N_{vi})* T 176, ~ molaire de la vapeur d'eau saturante par rapport à l'eau *(N_{vw})* T 175
tonnerre T 245
topoclimatologie T 179
topographie absolue T 180, ~ barique T 181, ~ relative T 182
tornade T 184
torr M 146
TOSS T 185
touffeur Z 011
tour anémométrique C 044
tourbillion V145, ~ absolu V 146, ~ circumpolaire V 141, ~ de poussière,~ de sable T 255, ~ de turbulence T 256, ~ de vent T 257, ~ géostrophique V 147, ~ orographique T 259, ~ potentiel V 148, ~ relatif V 149, ~ stratosphérique antarctique V 143, ~ stratosphérique arctiqueV 144, ~ thermique T 151
tourbillons d'aspiration T 248, ~ fixes,~ stationaires T 249, ~ transitoires
tourelle anémométrique
tourmente de neige F 166
TOVS S 173
trace U 066
traceur L 054, ~ en dard T 216, ~ nuageux T 218, ~ par bonds T 217, ~ radioactif T 219
traîne T 226
traînée R 181, ~ d'échappement T 230, ~ de condensation T 227, ~ de condensation adiabatique T 227, ~ de détente T 228, ~ de dissipation T 229, ~ météorique T 231
traînées nuageuses T 232
traitement automatique des données P 221, ~ semi-automatique D 094
trajectoire T 189, ~ à tourbillon absolu constant-CAVT T 190, ~ d'un anticyclone D 027, ~ d'une dépression D 028
tramontane T 191
transfert d'énergie T 192, ~ radiatif T 192
transformtion d'une masse d'air T 196
translucidus (tr) T 197
transmissomètre T 200
transmission automatique d'images – APT T 202, ~ météorologique T 198
transosonde B 008
transparence T 205
transpiration T 206
transport de la quantité de mouvement T 215, ~ ouest-est T 214turbulent A 060
travail mécanique L 098, ~ méchanique de l'expansion/dilatation l 099
tremblotement T 225
très légère brise B 123
trombe T 234, ~ marine T 235
tropopause T 236, ~ multiple T 237
troposphère T 238
trou d'air G 039
trouble atmosphérique T 246
trowal (Can) P 015
tuba (tub) T 243
tube de Pitot T 242, ~ isobare-isostère S 146
turbidité T 246
turbopause H 085

turbulence T 267, ~ à deux dimensions T 268, ~ atmosphérique T 266, ~ en air clar – CAT,~ en air limpide T 271, ~ homogè T 275, ~ isotrope T 270, ~ libre T 272, ~ mécanique T 273, ~ non isotrope T 274, ~ orageuse T 276
type climatique,~ de climat T 169, ~ de circulation T 168, ~ de temps T 170, ~ synoptique T 171
typhoon C 166f, T 010

UUU

uncinus (unc) U 017
undulatus (und) U 056
unité Dobson U 061, ~ météorologique aéronautique U 062
unités SI U 063
Unités Internationales U 063

VVV

vacilation climatique I 087
vague de chaleur V 002, ~ de froid V 003
valeur D F 005, ~ moyenne M 052
vapeur d'eau V 006
variabilité V 011, ~ climatique,~ du climat V 010
variation climatique V 017, ~ interannuelle de la pression V 013, ~ interannuelle de la température V 014i, ~ nterdiurne,~ intermensuelle V 018, ~ interdiurne moyenne V 015, ~ séculaire du climat V 016
variétés de nuages V 020
vecteur du déplacement des uages V 094, ~ rafale V 096, ~ vent V 097
Veille météorologique mondiale – VMM V 098, ~ volcanique en trafic aérien international V 099
vélopause V 100
velum (vel) V 101
vent V 022, ~ agéostrophique V 024, ~ allobarique V 025, ~ anabatique V 026, ~ antitripitique V 027, ~ apparent V 028, ~ arrière V 037, ~ arrière équivalent V 048, ~ au sol V 038, ~ balistique V 029, ~ catabatique V 030, ~ contraire V 035, ~ contre le gradient V 032, ~ cyclostrophique V 031, ~ d'avalanche V 033, ~ debout V 035, ~ debout équivalent V 048, ~ de côté V 058, ~ de glacier B 117, ~ de gravité V 030, ~ de surface V 038, ~ de surface SEASAT V 081, ~ de terre B 121, ~ de travers V 058, ~ dextrogyre V 042, ~ dominant V 046, ~ du gradient, ~ du large B 119, ~ du mile le plus rapide V 121, ~ du nord C 424, ~ en altitude V 057, ~ en poupe V 037, ~ étésien V 050, ~ eulérien V 051, ~ frais B 122, V 062, ~ géostrophique V 053, ~ gradiental V 036, ~ instantané V 055, ~ ionosphérique V 054, ~ isallobarique V 025, ~ latéral V 058, ~ lévogire V 059, ~ local V 060, ~ longitudinal V 037, ~ longitudinal équivalent V 048, ~ polaire V 063, ~ rabattant R 100, ~ radial V 064, ~ relatf V 028, ~ résultant V 067, ~ sec V 078, ~ solaire V 070, ~ subgéostrophique V 071, ~ subgradiental V 072, ~ supergéostrophique V 073, ~ supergradiental V 074, ~ tangentiel V 075, ~ thermique V 077, ~ traversier V 058, ~ variable V 079, ~ vrai V 023
vents déduit des nuages V 040, ~ d'est équatoriaux V 082, ~ d'est polaires V 084, ~ d'est subtropicaux,~ tropicaux V 085, ~ d'est , ~ d'ouest équatoriaux V 083, ~ satellitaires V 068
ventilateur antigel,~ contre le gel V 102
ventilation V 103
verglas P 170
vérification de la prévision V 104

vertebratus (ve) V 105
vieillissement climatique Î 001
violente tempête F 173
virga (vir) V 111
VIS I 013
viscosité cinématique V 090, ~ négative V 092, ~ turbulente V 093
visibilité V 130, ~ exceptionnelle V 132, ~ horizontale V 135, ~ météorologique V 130, ~ oblique V 134, ~ predominante V 136, ~ verticale V 137
vitesse de chute V 115e de chutte limite V 119de frottement V 117de phase V 116, ~ de point d'une rafale *(p)* V 120, ~ de sortie V 118, ~ du son,~ sonique V 123, ~ du vent V 124, ~ moyenne du vent V 122, ~ trubulente V 127, ~ verticale du vent V 125
VMM V 098
voie aérienne C 004
voile de nuages V 139
vol de reconnaissance météorologique Z 012, ~ isobare Z 013
VOLMET V 140
vorticité V 145
voûte céleste B 110

WWW
WAFC C 114
WAFS S 122
WDC C 113
WEFAF W 004
WINTEM W 005
WMC C 110
WMD Z 033
WMI I 134
WMO Member M 052
WRC C 115
WRR R 125
WWW V 098

XXX
Xérophite X 001

YYY
Yard Y 001

ZZZ
Zastrugi Z 001
ZCIT Z 040
zéro absolu Z 015
zodiaque Z 035
zonda Z 061
zone aride Z 045, ~ aurorale Z 046, ~ climatique Z 047, ~ d'aéroport,~d'aérodrome Z 048, ~ d'audibilité Z 049, ~ d'audibilité anormale Z 050, ~ de basse pression D 033, ~ de cisaillement S 267, ~ de confort,~ d'inconfort Z 051, ~ de contact Z 039, ~ de convergence intertropicale – ZCIT Z 040, ~ de prévision Z 056, ~ de silance O 002, ~ de stagnation Z 057,

~ des vents d’ouest Z 044, ~ d’ombre O 002, ~ frontale Z 058, ~ humide Z 060, ~ morte O 002, ~ semi-aride Z 059, ~ thermique C 123
zones des calmes équatoriaux L 010

INDEX ALFABETIC GERMAN
DEUTSCHER WORTWEISER

0^0C Isothermeshöhe N 054

AAA

Abbrechfehler E 109
Abenddärung C 407
Abfluß S 056
Abflußmenge D 006
Abgasstreifen T 230
abgeschnürte Zyklone D 052, ~ Antizyklone A 242
Abgleitfläche C 041
Abgleitfront C 041
Abklingzeit des Windstoßes (t_d) D 153
Abkühlung R 115
Abkühlungsgradtag G 046
Abkühlungsgröße P 356
Ablation A 004
Ablauf S 056
abnorm Hörzone Z 050
Absaugungwirbele T 248
Abschmelzung A 005
Abschnürungsprozeß S 059
absolut Maximum M 027, ~ schwarzer Körper C 402, ~ Temperatur T 074, ~ Wirbelung V 146, ~ Wirebelkeit V 146
Absolutbeschleunigung A 015
absolute Bodenfeuchtigkeit U 007, ~ Feuchtigkeit U 006, ~ Instabilität I 083, ~ Jahresschwankung der Temperatur A 153, ~ Stabilität S198, ~ thermodynamische Temperatur S 023, ~ Topographie T 180, ~ Topographie H 032
absoluter Nullpunkt Z 015
Absolutgeopotential G 014
Absolutnullpunkt Z 015
Absorbensgraukörper C 401
Absorbtionlinie L 074
Absorbtionsspektrum S 188
Absorption über Polarkalotte A 007
Absorptionsband B 024
Absorptionsfaktor A 006
Absorptionsgrag A 006
Absorptionshygromrter H 066
Absorptionskoeffizient C 290
Absorptionsvermögen A 006
Abstandsondieren T 034
Abstastunglinie L 075
absteigender Luftstrom C 458
abteilungsche Bild I011
abwärts gerichtete Gesamtstrahlung R 048
Abwärtsstrom C 458
Abwechselndflugplatz A 086

Abweichung A 002
Abwind V 030
Abwurfrakete R 004
acdar A 019
Achmalbündel-Radiogoniometer R 080
Achse dem Strahlstrom A 378, ~ der Antizyklone A 374, ~ der Zyklone A 375
Achsenneigung des Antizyklone Î 024, ~ des Zykolne Î 025
Adiabate A 049
Adiabatendiagramm D 079
adiabatisch Bereich R 147, ~ Kondensationtemperature T 077
adiabatischäquivalent Temperatu T 042(1)
adiabatische Atmosphäre 328, ~ Modell M 164, ~ Vorbild M 164
adiabatischer Abkühlung P 285, ~ Erwärmung P 285, ~ Gradient G 048, ~ Kondensstreifen T 227, ~ Temperatur T 042 , ~ Vorgang (Zustandsänderung) P 285
adiabatisches Gleichgewicht E 002
Adsorption A 051
Advektion A 052
Advektionkarte H 011
Advektionsnebel C 069
advektiv Reif B 131
advektivdynamische Analyse A 170
advektives Modell M 165
Advektivgewitter O 046
Advertenzschicht S 264
Aerobiologie A 083
Aerodynamik A 084
aerodynamisher Streifen T 228
Aerogramm A 088
Aerograph A 090
Aerologation Z 013
Aerologie A 089
Aerologischdiagramm D 079
aerologische Aufstieg O 012,~ Beobachtung S 217, ~ Jahrbuch A 256, ~ Station S 217, ~ Tabelle T 002
Aerologischeklimkatologie C 259
Aerologischertag Z 020
Aerologischesanalyse A 171
Aeronautik A 091
Aeronautikwetter Behörde A 353
aeronautische Meteorologie M 080
Aeronomie A 092
Aerosol 094
Aerosolelektrizität E 067
ageostrophische Advektion A 053, ~ Modell M 166
ageostrophischer Wind V 024
Agglomeration A 103
Aggregation A 106
Agrarklimatologie A 107
agrarklimatologischer Index I 029
Agrarmeteorologie A 108

agrarmeteorologische Nebenstation S 220, ~ Sonderstation S 221, ~ Station S 218
agrometeorologische Prognose P 238, ~ Vorhersage P 238
AIREP-Flugmeldung A 109
AISC A 259
Aitkenskerne N 122
Akklimatisation A 021
Akkretion A 022
Akkumulation A 031
Aktinogramm A 024
Aktinograph A 023
Aktinologie A 025
Aktinometer A 027
Aktinometrie A 026
Aktinothermischezeiger I 028
Aktionszentrum C 104
aktive Bodenschicht S 278
Akustik die Atmosphäre A 034
akustische Sondierung S 151, ~ thermometer T 133
Albedo A 115
Albedograph A 116
Albedometer A 117
aleatorisch Auswahl S 068
aleatorische Große M 038, ~ Vorhersage P 239
Aleutentief D 050
Algorithmus A 120
Alhidade A 121
Alkoholthermometer T 136
allgemein Zirkulationmodell M 203
allgemeine Wettervorhersage P 255
alljährlich Absolutmaximum der Temperatur T 049, ~ Absolutminimum der Temperatur T 055
Alpenexpereiment –ALPEX E 142
Alpenglühen C 310
ALPEX E 142
alti-Elektrograph A 128
Altimeter A 131
Altocumulus (Ac) A 145
Altostratus (As) A 146
Altweibersommer V 008
am schnellen Flugroute R 210
Amblediagramm D 078
Amboß I 022, N 029
Amboßwolke N 029
amorph Reif B 130
Amplitude A 159, ~ der Temperatur A 157
Amt für Meteorologie S 082
AMTEX E 143
Anafront A 163
analog A 190
Analogiemethode M 101

Analyse A 169, ~ der Niederschlagsverteilung nach Menge, Gebiet und Dauer A 164
Analysenmethode des isobarische Flächehöhe M 115
Analysenverfahren Gleichdrukflächehöhe M 115
analysiert Karte H 018
Analysis A 169
Anemobiagraph A 191
Anemoclinograph A 193
Anemogramm A 196
Anemograph A 212
anemokinematisch Windschreiber A 192
Anemokinemograph A 192
Anemoklinometer A 194
Anemometer A 198
Anemometrie A 197
Aneroidbarometer A 131, B 047
Aneroidkapsel C 035
angeklebt Thermometer T 134
Angerauchung F 149(1)
angewandte Klimatologie C 263, ~ Meteorologie M 082
Ángström A 215
Anlauf F 022
Anlaufbahn P 124
Anlaufbahnzustand S 210
Anlaufzeit des Windstoßes (t_t) D 154
Anmeldung der Daten zu Wetterkarte Î 045
Anmeldungesymbole für Meteorologischekarte S 098
Anmerkung O 002
Annalobere A 189
Anntihelium A 227
anomale Ausbreitung P 317, ~ Propagation P 317, ~ Schallausbreitung P 314
Anomalie A 222
Anstau B 031
Ansumfungprognose P 249
antarctisch Zirkumpolarströmung C 466
antarctische Hochdruck A 231
antarkisch A 226
Antarktikfront F 108
antarktikstratosphärische Wirbel V 143
antarktische Antizyklone A 231, ~ Luft A 062
antarktischer Seerauch M 013
Anticorona A 289
Antigradientwind V 032
Antihagel Rakete R 003
Antimonsun A 252
Antipassat; C 365
Antipleïon A 253
Antisolarhelligkeit S 308
Antisolarpunkt P 342
Antisolarschein S 308
antitriptischer Wind V 027

Antizyklogenese A 228
Antizyklolise A 229
antizyklonale Finsternis N 023, ~ Nebel N 023, ~ Rotation C 185, ~ Windsherung F 064, ~ Zirkulation 185
Antizyklonalscherung F 064
Antizyklone A 230
Antizyklone an hohe A 237
Antizyklonenachse A 374
antizyklonische Inversion I 148
Anzeigeverzögerung T 164
äolisch E 102
äolische Zentrale C 102
Äolischkühlung Faktor I 061
Äolischturbine T 247
Aphelium A 099
apob A 270
Appletonschicht S 279
APT T 202
äquatorialcalmegürtel C 008
äquatoriale Ostwinde V 082, ~ Tiefdrukrinne T 014, ~ Tiefdruktrog T 014, ~ Westwind V 083
Äquatorialewelle U 036
Äquatorialfront F 116
Äquatorialluft A 069
äquilibriert Klima C 234
Äquinoktialregen P 153
äquivalent Fahrtwind(mar) V 048, ~ Feuchte U 010, ~ Gegenwind V 048, ~ Höhe der Flughafen/Flugfeld A 133, ~ längschiffs Wind(mar) V 048, ~ longitudinal Wind V 048, ~ Rückenwind V 048, ~ Temperatur T 042, ~ Wind von vorn V 048
äquivalent-barotropische Modell M 170
äquivalentpotentielle Temperatur T 041
Arago-Punkt P 349
Arakawa Funktionaldeterminante J 002
Archimedesche Zahl N 137
Archimedesches Gesetz (Prinzip) F 084
Arctikluft A 063
arctisch Hoch A 232
arctischer Seerauch C 072
Arcus (arc) A 294
ARFOR A 295
ARFOT A 296
aride Zone Z 045
Aridgebiet Z 045
Aridität A 297
Ariditätfaktor I 032
Ariditätindex I 032
arithmetisch Mittel M 053, ~ Wert M 053
Arktik/arktisch A 288
Arktikfront F 109
arktikstratosphärische Wirbel V 144

arktische Antizyklone A 232, ~ Luft A 063
arktischer Nebel P 047, ~ Seerauch M 013
ärtzlich Meteorologie M 089
ärztlische Klimatologie C 265
a-scope E 019
Aspirationsmeteorograph M 076
Aspirationspsychrometer P 330
Aspirationsthermometer T 137
Assman-Psychrometer P 329
Astrometeorologie A 313
astronomische Dämmerung C 409
astronomischer Horizont O 061(1)
Astronomischrefraktion; R 132
asynoptische Beobachtung O 004
ATIS S 081
Atmometer E 130
Atmoradiograph A 323
Atmosphäre A 328
Atmosphärenchemie C 146
Atmosphärendruck (atmosphärische Druck) P 230
Atmosphärenschicht S 263
Atmosphäre-Ozean (Hochsee) Interaktion I 120
Atmosphärestatik S 216
atmosphärische Störungenherd F 056
Atmosphärik S 090
Atmosphärischbrechung R 133
atmosphärische Absorption A 008, ~ Dynamik D 111, ~ Ekstinction A 315, ~ Elektrizität E 068, ~ Energetik E 092, ~ Entlandung D 062, ~ Fenster F 021, ~ Gegenstrahlung R 043, ~ Gezeiten M 016, ~ Ionisierung I 159, ~ Ladung S 006, ~ Leitfähigkeit C 335, ~ Lichterscheinungen F 092, ~ Modell M 167, ~ Optik O 039, ~ Pfeifstörung F 039, ~ Physik F 033, ~ Plankton P 129, ~ Polarisation P 169, ~ Rückdiffusion R 165, ~ Störung S 090, ~ Strahlung R 023, ~ Struktur S 311, ~ Thermodynamik T 124, ~ Turbulenz T 266, ~ Undurchsichtigkeit O 035, ~ Verunreinigungs I 020, ~ Wasser A 263, ~ Welle U 022, ~ Wissenschaften Ş 008, ~ Zirkulation C 183, ~ Zirkultion Modell M 203
atmosphärischer Wellenleiter R 075
Atmospherischakustik A 034
attachiert Thermometer T 134
auf dem Meerspiegel reduzierter Luftdruck P 226
Aufgleitfront A 163
Aufgleitsströmung A 304
Aufgleitwolken N 067
Aufheitern (Aufklärung)/Himmelsfreimachen Î 046
Aufklappung zu Rauchfang R 002
Auflösung R 182
Auflösungswermögen R 182
Aufsicht über Klima S 333
Aufstellung der Instrumente E 150
Aufstieg A 304
aufwärts gerichtete atmosphärische Ausstrahlung R 024, ~ gerichtete Gesamtstrahlung R 047, ~ gerichtete terrestrische Ausstrahlung R 042

Aufwärtsstrom A 304
Aufwind/anabatischer Wind V 026
Aufzeiknung I 107
Auge der Hurrikan/Orkan O 024, ~ der Tropensturm O 024, ~ der tropisch Zyklone O 024
Augerschauer A 358
Aureole A 344
Aurora A 347
Aurorakrone C 401
aurorale Untersturm F 156
auroralische Absoption A 009
Auroralpfeifstörung F 040
Ausbreitung P 010
Ausbruch (auf der Sonne) E 115
Ausdehnung L 099
ausfällbares Wasser A 266
Ausflockung C 282
Ausflußmenge D 006
Ausfrierungspielzeit S 085
ausgewogener Ballon B 008
Ausgleichsstrom C 461
Ausgleichung C 314
außergewöhnlich Sicht V 132, ~ Visibilität V 132
außertropische Zyklone D 037
Ausstrahlung (der Erdoberfläche) R 031, ~ E 090
Ausstrahlungsvermögen E 089
Ausstreifen N 025
außwertighydrologische Zyklus C 169
Austauschkoeffizient C 298
austeigend Federbuschmodell M 205
Auster A 349
Austrittsgeschwindigkeit V 118
Auswaschung S 175
Auswintern A 098
Auswurf E 079(2)
Autobarotropie A 350
autobarotropische Atmosphäre A 330
Autokonvektion A 351
autokonvektiver Temperaturgradient G 051
Autokorrelationsfunktion F 150
Automatikklimatologische Station S 226
automatische Wetterstation S 237
Automatischerüber(~um~)arbeitung der Daten P 221
Automatischflugmeldienst für Terminalzone – ATIS S 081
AUTOVAP S 223
Auxilärkarte H 041
auxiliär Agrometeorologischestation S 219
Auxiliärschiff N 002
Avogadro-Konstante L 024
Avogadrosches Gesetz L 024
Azimut A 383

Azorenantizyklone A 241
Azorenhoch(gebiet) A 241

BBB

Babinetprinzip P 282
Babinet-Punkt P 350
Backstagwind V 037, V 048
Bahn der ein Tief D 028, ~ -methode M 114
Bai 002, ~ -u B 003
Bakewetterstation Wetterstation am Bake B 005
ballistische Luftdichte D 024, ~ Temperatur T 075
ballistischer Wind V 029
Ballon mit Konstantvolumen B 007
Ballonelektrograph A 128
Ballonradiosonde B 009
Ballon-Rakete Sondierung S 154
Ballonsonde B 013
Bandäquivalentbreite L 012
Bandblitz F 141
bande C B 020
Bar B 030
Barber B 033
Barbier B 033
barische Analyse A 173, ~ Aszendent A 301, ~ Stufe T 222, ~ Topographie T 181, ~ -dynamische Stufe T 223
barisches Windgesetz L 019
Barogramm B 044
Barograph B 040
barokline Atmosphäre A 331, ~ Instabilität I 084, ~ Modell M 168, ~ Welle P 091
baroklinische Prognose P 240, ~ Vorhersage P 240
Baroklinität B 039
Barometer B 046
Barometergefäß R 179
Barometerhöhe über Meeresniveau A 132
Barometerhöhenmesser A 131
Barometerreduktionstabelle T 006
Barometerschran C 475
Barometersumpf M 159
Barometrie B 045
barometrische Höhenformel E 035, ~ Höhenmessung A 129, ~ Konstante C 350, ~ Korrektion C 396, ~ Korrektionstabelle T 003, ~ Navigation Z 013, ~ Reduktionstabelle T 006
barometrischer Druck P 230
Baromil B 067
Barothermograph B 068
Barothermohygrograph B 069
barotrope Instabilität I 085, ~ Modell M 169, ~ Wirbelgleichung E 045
Barotropie B 070
barotropische Atmosphäre A 330, ~ Prognose P 241, ~ Vorhersage P 241, ~ Welle P 092
barsch Auwuchs C 411, ~ Steigen der Wasserspiegels C 411Verdichtungsstoß C 412

Bart B 034
Baumgrenze L 063
Baumverformung D 012
Bearbeitungdaten Weltsystem S120
beaufisichtigt Luftraum S 174
Beaufort Wetternotierung N 115, ~ Windstärke S 022
Beaufortskala S 022
Beaufort-Zahl S 022
Beaumontperiode P 069
bedeckter Himmel C 127
bedeutsam Wolke N 111
bedeutungsvoll Wetter T 163
bedingste Instabilität I 089, ~ Instabilität zweiten Rang I 090
Bedingungsklima C 224
Bedrohungindex fur Gewitter I 031
befeuchtes Thermometer T 155
Behaglichkeitindex I 035
Behaglichkeitkrümmung C 437
Behaglichkeitkurve C 437
Behaglichkeitzone Z 051
Beithermometer T 134
Bekämpfung (Widerlegung) der Luftverunreinigung C 370
Beleuchtung I 006
Beleuchtungsmeter L 124
Belichtung I 006, ~ L 107
Belizna P 059
Bénardzelle C 089
benutzbare Bodenfeuchtigkeit U 009
Beobachtung O 002, ~ Weltsystem S 121
Beobachtungsstation an Bord eine ausgewählten Schiff S 249, ~ an Bord eine Schiff während der Fahrt S 248, ~ an Bord eine Schiffleuchtturm S 247
beratend Dienstregion R 153
Beratungszentrum über Tropenzyklones C 103, ~ überVulkanasche C 102
Berechnungintervall der absolutmaximum Böabstandsfehler (t_m) I 136
Berg Klimaklassifikation C 206
bergabwärts A 354
bergaufwärts A 151
Bergeroneffekt E 053
Bergeron-Findeisensche Theorie T 108
Bergklima C 242
Berg-oder Talwinde B 120
Bergsnebel C 074
Bergstation S 238
Bermudahoch A 241
Beruhigung der Wind C 007
Berührungsbogen zum großen Ring/Halo A 291, ~ zum kleinen Ring/Halo A 290
Beschleunigung A 014
beschmutzte Luft A 076
Besonungdauer D 155
beständig Luft A 079

Bestandsklima F 030
Bestimung der Störungsherdenfernung L 097
Bestrahlung (auf Oberflächeneinheit)E 149, ~ I 167
Beta-Effekt E 054, ~ -Fläche P 128
Beugungphänomen F 020
bewegliche Wetterstation S 240
Bewegungsgleichungen E 051
Bewegungsgröße M 213
Bewegungvektor der Wolke V 094
bewölkter Himmel C 128(1)
Bewölkung N 011, N 013
Bezirksspezilisier Meteorologischezenrum C 112
Bezugstemperatur T 085
Bild in visibel (VIS) I 013
Bildmeteorologischesattelit Gitterung G 076
Bildschhirmanzeiger I 027
Bimetallthermometer T 135
biogenische Eiskern N 123
Bioklimatologie B 093
Biologischeminimum (der Temperatur) M 149
Biometeorologie B 095
Biosphäre B 097
Birkeland Strom C 464
Bise B 104
Bishopsher Ring I 071
Bjerknessches Zirkulationstheorem T 106
blaue Sonne L 116
blauer Mond L 116
Blinkensternes L 052
Blitz F 135
Blitzbahn C 019
Blitzrekorder Î 037
Blitzschlag T 220
Blitzschlagenschutz P 277
Blitzschlagschaden P 003
Blitzschutz P 277
Blitzsicherheit P 277
Blizzard B 106
blockierender Effekt B 107
Blockierung B 107
Blokierungsantizyklone A 235
Blutregen P 145
Bö R 098, ~ /Böe G 073, ~ ohne Niederschlag G 074
Boden zu Wolkenentlandung D 069
Bodenbarflächentemperatur T 045
Bodenbarischewarscheinlich Karte H 038
Bodenbeobachtung O 009
Bodeneis S 139
Bodenevaporimeter G 011
Bodenfeuchtigkeit U 014, ~ am Welkepunkt P 345

Bodenfeuchtigkeitsprofil P 303
Bodenfeuchtigkeittension T 101
Bodenfrost Î 030, ~ S 139, ~ (tiefe)-messer C 415
Bodengrenzschicht S 293
Bodenklima C 218
Bodenluft A 097
bodennacher Wind V 038
bodennahe Temperaturinversion I 155
Bodennebel C 080
Bodensonde S 167
Bodentemperatur T 065
Bodenthermometer G 016
Bodentrog T 012
Bodenverdunstungsmesser G 011
Bodenverfrostung S 139
Bodenwetterkarte H 040
Bodenwind V 038
Bodenzustand S 211
Böen an Linie L 082(2)
Böenfall R 100
Böenfrequenz (n) F 101, ~-Intervall (t_n) I 132
Böenkomponente C 318
Böenkragen A 294
Böenlinie L 082
Bogenlinien L 090
Böigkeit T 269
Boja im Stromversetzung B 004
Bojewetterstation B 005
Bologramm B 108
Bolometer B 109
Boltzmann Konstante C 351
Bora B 111
Bouguerhalo H 006
Bouguersches Gesetz L 025
Boussinesqsche Annäherung A 271
Bowen-Verhältnis R 108
Böwolken N 073
Boyle-Mariotte Gesetz L 018
Brewster-Punkt P 351
Brise B 116
Brockengespenst S 192
Brockenphanttom S 192
Brontograph B 128
Brükner Zyklus C 172
Brunt-Vaisala Frekvenz F 100
BSMZ C 112
Budyko (An)Zahl N 138 z Nummer N 138
bürgerlich Dämmerung C 409
Busch T 244
Buys-Ballotsches Gesetz L 019

Byram Anemometer A 205

CCC

Calme C 006
calvus (cal) C 015
capillatus (cap) C 032
Carnot-Prozeß C 174
Carnotscher Kreisprozeß C 174
cartographischer Projektions gebräuclich in Meteorologie P 312
castellanus (cas) C 039
Castor und Polux F 058
CAT T 271
CAVT T 190
Cellinilichthof H 007
Celsiusskala S 025
Ceraunograph C 133
Ceraunometer C 133
CFC C 276
C-F-L Kondition I 086
CFLOS L 071
C_H –Wolken N 098
Charakteristik des Drucktendenz C 036
Chemischhygrometer H 066
Chemischzusammensetzung des Niederschläge C 319
Chemopause C 142
Chemosphäre C 143
Cherguiwind; C 138
Chinookwind C 147
Chlorofluorokohlenstoff – CFC C 276
Chronometrischeradiosonde R 092
Cirrocumuluswolke (Cc) C 198
Cirrostratus C 199
Cirrostratuswolke (Cs) C 199
Cirrus C 200
Cirruswolke (Ci) C 200
C_L Wolken N 082
Clausius-Clapeyronsche Gleichung E 024
CLIMAT Botschaft C 221 z Nachricht C 221
climatisch Rhythmus R 189
climatische Schneegrenze L 066
C_M Wolken N 089
Codesymbol S 096
Codeziffer C 178
congestus (con) C 341
continental Antizyklone A 234
Corioliskraft F 085
Coriolisparameter P 022
Cumulonimbus (Cb) C 429
Cumulonimbuswolke C 429
Cumulus (Cu) C 430

Cumulusmodell M 180
Curtis-Gordon Annäherung A 272
cut-off Antizyklone A 242
Cyanomessung; C 149
Cyanometer C 150

DDD

Daltonsches Gesetz L 027
Dämmerlicht S 310
Dämmerungsbogeen A 286
Dämmerungschein S 310
Dämmerungsfarben C 428
Dämmerungsluminiszenz L 114
Dämmerungspektrum S 187
Dampfnebel C 072
das Datenbearbeitundsweltsystem V 098
Das erste Experimentellprogramm für Weltatmosphäre (Gesamtatmosphäre) Forschung -
das Fernmeldung Weltsystem V 098
Datenassimilierung A 309
Datenweltzentrum C 113
Dauer-Frequenz Kurve C 435
de Martonne Klimaklassifikation C 207
Deaconparameter der Windprofil O 023
Defizit der Bodenfeuchtigkeit D 010
Deformation der Baum D 012
Deformationfeld C 053
Dehnungsachse A 379
Dekade D 007
Delta(region) R 150
dendritische Schneekristalle C 421
Dendroklimatologie D 014
Depegramm D 026
Depression D 033 z des Horizonts D 032
Depressiontrajektorie D 028
der Beobachtung Weltsystem V 098
der Großeswestlichwind M 021
Descartes-Snelliusscher Satz L 038
Detonationswelle U 028
Dextrogyrwind V 042
Dezenium D 008
diabatischer Prozeß P 286
Diagnose A 169
diagnostisch Modell M 188
diagnostische Gleichung E 046
Diamantenstaub A 020
Dicke G 088
Dickekarte H 023
Dickelinie/Stärkelinie L 084
Differentialanlyse A 177
Differenzenmethode M 105

Diffluenz D 098
Diffraktionphänomen F 020
diffuse Beleuchtung I 007,~ Front F 115 ,~ Strahlung R 035 z /gestreute Reflexion R 129
diffuses Licht L 111
Diffusion D 104
Diffusiongleichgewicht; E 004
Diffusionmodell M 181
Diffusionsvermögen D 108
Diffusometer D 110
Dilatationsachse A 379
Dimensionverteilung der Aerosole D 130
Dimensionverteilung der Tropfen D 131
Dines Anemometer A 210
Dineskompensation C 315
Direktablesung Instrument I 105
direkte Sonnenstrahlung/Strahlung R 036
Disbehaglichkeitzone Z 051
Diskomfortzone Z 051
Diskontinuität D 116
Diskontinuitätlinie des Windrichtung L 067
Diskontinuitätsfläche S 322
disponibel potentielle Energie – DPE E 094,~ Sonnenstrahlung R 037
Dissipation D 123,~ durch Friktion D 124
Dissipationsstreifen T 229
Distributionesgesetzes L 045
Divergenz D 134
divergenzfreies Niveau N 047
Divergenzgleichung; E 030
Divergenzlinie L 078
Divergenzpunkt P 335
Divergenztheorie der Zyklogenese T 109
Dobsoneinheit U 061
Dobson-Spektrophotometer S 178
Donner T 245
Donnerschlag T 220
Doppler-Effekt E 056,~-Radar R 014
Dosimeter D 143
Dovesches Gesetz; L 029
DPE E 094
Drachenballon B 015
Drachenfesselballon B 015
Drahtübertragungsonde S 166
Drakensondierung; S 157
D-Region R 141
Drehimpuls M 214
Drehungswindmesser A 203
Driftrichtung der Wellen D 113
Dröhnen T 220
Drosometer D 147
Druckfälle G 052

Druckfeld C 051,~ D 132
Druckgradient G 052
Druckgradientkraft F 082
Druckkammer B 037
Drucknase S 001
Druckplattenanemometer G 029
Druckreduzierung zu eine Standardpegel (Normalpegel) R 123
Druckrohranemograph A 191
Drucksystem S 112
Drucktendenzkennlinie C 036
Druckverteilung D 132
Druckwelle U 033
D-SchichtS 280
Dunstlinie L 086
Dünung H 088
Dünunghöhe Î 012
Dünungperiode P 068
duplicatus (du) D 150
durch Vulkaneruption hervorgerufene Wolken N 103
durchdringende Konvektion C 379
Durchsichtigkeitskoeffizient C 300
Durckschnitt M 052
Durckschnittswert M 052
Düre S 058
Dürreindex I 046
Dürreklima C 222
D-Wert F 005
dynamisch Trog T 013
dynamische Antizyklone A 236,~ Hoch A 236,~ Hochdruck(gebiet) A 236,~ Höhe A 143,~ Klimatologie C 263,~ Meteorologie M 083,~ Meter M 120,~ Viskosität 303
dynamischer Abkühlung P 285,~ Druck P 233,~ Erwärmung P 285,~ Instabilität I 093
Dynamischerinversion I 152

EEE

E Schicht S 285
e-Answortzeit T 165
ECMWF C 120
effektiv Niederschlag P 201
effektive Temperatur T 043,~ Ausstrahlung R 029,~ evapotranspiration E 132,~ Schornsteinhöhe Î 008
Effektivinsolationdauer D 155(1)
Effektivität der Koaleszenz E 061,~ eines Niederschlag E 064
Egnellsches Gesetz L 030
Eichgerät I 106
Einfrieren/Gefrieren Î 029(1)
eingesaugt (aufgezehrt) Sonnenstrahlung R 034
einmolekülig Hülle P 060
Einschwingsstrom C 461
Einsickern I 075
Einzugsgebiet R 152

Eis G 020
Eisanlagerung am Flugzeug G 034,~ am Schiff G 035
Eisberg A 110
Eisbildung A 032,~ P 170
Eisheillige S 092
Eisigphase F 015
Eiskerne/Eiskeim N 128
Eiskörnchen M 043
Eiskristalle C 419
Eiskrystall Theorie T 108
eislagersche Gischt E 078
Eisnadeln A 020
Eisnebel C 079
Eisprisme P 283
Eispunkt P 343
Eisstoß B 032
Eistag Z 022(1)
Eistrieb D 005
Eisvervielfältigen M 221
Eisvogelscheusche M 212
Eiswolke N 072
Eiszeit G 036
Eiszeitabschnitt E 105
Eiszeitepoche E 105
Ekliptik E 009
Ekmanschespirale S 195
Ekmanschicht S 288
Ekman-Spirale S 195
El Niño E 066
Electrizitätsladung S 005
electronisch Thermometer T 150
elektrisch Feld C 056,~ Thermometer T 149
elektrische Hygrometer H 070,~ Ladung S 005Elektrischefeld Variometer V 021
elektrisches Strome in der Atmosphäre C 474
Elektrisierung eines Wolken E 069
elektrochemisch Sonde S 169
elektromagnetische Strahlung R 057
Elektronenniedereschlag P 142
Elektrosonde E 072
Elektrostrahl E 070
elementarsynoptikische Prozeβ P 291
ELF Emission/~ Ausgabe E 086
Elfenbeinspitze V 087
Elmsfeuer F 058
Emagramm E 075
Emanometer E 076
Emission E 079(1)
Emissionspectrallinie L 080
Emissionspektrum S 189
Emissionvermögen E 089

empirisch Mittelwert M 054
energetische Leuchtdichte L 108
Energetischeausstrahlung E 090
Energiebilanz B 084
Energiediagramm D 085
Energiegleichungen E 032
Energiekaskade C 038
Energiekonservierung C 344
Energiespektrum S 191
Energieübertragung T 192
Engel E 016
Engelecho E 016
englische Hütte A 038,~ Meile M 144(2)
Enstrophie E 099
entfernt Infrarothstrahlung R 065
Enthalpie E 100
Entlandung zwischen Boden und Wolke D 069,~ zwischen Wolken D 064
Entropie E 101
Erdalbedo A 119
Erdbodentemperatur T 065
Erdbodenthermometer G 016
Erdbodenzustand S 211
Erde-Atmosphäre Strahlungsbilanz B 092
Erdentlandung T 220
Erdeslicht L 105
Erdoberflächenausstrahlung R 040
Erdoberflächenstrahlung 040
Erdshatten U 001
Erdstrahlung R 041
Erdstrahlungsbilanz R 044
E-Region R 142
erfahrung Meteorologie M 084
Erforschungsprogramm über Gesamtatmosphäre –GARP P 305
Erhaltung der Masse C 345,~ des Energie C 344
Erhaltunggezetz dem Impuls L 021,~ dem Momentum L 021
Erhaltungssatz der Masse L 020
Erhaltungstendenz T 089
Erhebung M 152,~ Index – LI I 045
Erhebungskondensationniveau N 038
erschwerend (verschlimmerung) Wetterbericht M 066
Erweiterung des Horizonts M 152
erwiterung Vorhersage P 254
erzwungene Konvektion C 377
E_s Schicht S 286
Estegramm E 116
Etesienklima C 238
Etesienwind V 050
eulersche Koordinaten C 385
Eulerschewind V 051
europäischer Monsun M 225

Europäisches Zentrum für mittelfristige Vorhersage C 120
Evaporation E 124(2)
Evaporationskraft P 358
Evaporigramm E 129
Evaporimeter E 130
Evaporograph/Verdunstungsschreiber E 128
Evapotranspiration E 135
Evapotranspirometer E 136
Evapotron E 137
exogen Einfluß I 076
Exosphäre/äußere AtmosphäreE 140
Experiment mit Rotationsbehälter E 144 ,~ über Luftmassetransformation – AMTEX E 143
Explosivstoffheizung Î 021
Exponierung I 006
Extinktionskoeffizient C 292
Extrapolation E 154
extraterrestrische Strahlung R 058
Extremaltemperature T 083
Extremultraviolettstrahlung R 049
Extremwerte der Temperatur T 083
exzeptionell Sichweite V 132
EZMV C 120

FFF

F mehrschichtig S 289
F_1 Schicht S 290, F_2 ,~ S 279
fächerförmige Rauchausbreitung P 012
Fahnefront F 114
Fahrenheitskala S 026
Faksimilekarte H 027
fallender Sphäre S 091
Fallgeschwindigkeit V 115
Fallschirmsonde D 146
Fallstreifen V 111
Fallwind V 030
falsche Monde L 117,~ Sonnen S 136
falscher Cirrus C 202
Faradayeffekt E 057
Faradayrotation E 057
Farbetemperatur T 079
Fata Morgana F 013,~ Morgana M151
Fehler E 107
Feingittermodell fur Begrenztflächeninhalt M 173
Feinnetzgitter/Feinstufegitter G 079
Feldhafen A 093
Feldmühle V 021
feldschützender Waldstreifen P 028
felhőelemek P 037
Fernerkundung T 029
Fernmeldewesen T 028

Fernmeldung T 028
Fernmeldwesen Weltsystem S 123
fernsehensche Wetterbericht B 138
Ferrelzelle C 090
Fesselballonsondierung S 152
feuchtadiabatischer Gradient G 049
feuchte Luft A 081,~ pseudopotentielle Temperatur T 063
Feuchte U 008
feuchte Zunge L 058
Feuchteadiabate A 047
Feuchtegehalt (q) U 015
Feuchteindex von Thornthwaite I 065
Feuchtekonvektion C 380
Feuchteluftdichte D 017
feuchter Luft A 065
feuchtes Kugelthermometer T 142,~ Thermometer T 155
Feuchtezone Z 060
Feuchtigekeitfänger mit Aluminiumoxyd S 073
Feuchtigkeitsgehalt (q) U 015
Feuchttemperatur T 071
Feuerbrunstwolken N 105
Fhrühling P 279
fibratus (fib) F 024
Fickerdiffussion D 100
Filtration/Filtrieren F 026
filtriert Gleichungs E 048,~ Modell M 191
Findeisen-Bergeron Nucleationprozeß E 053
Firn F 029
Firngrenze L 061
Fisher und Porter Niederschlagsmesser P 160,~ und Porter Regenmesser P 160
fixieren Seeplattform P 134
Flächenblitz F 137
Flächenhelle L 107
Flächenhelligkeit L 107
Flächenniederschläge P 211
flare E 115
Flaute A 011
Flimmern T 225
Flittergold 079
floccus (flo) F 036
Flugberatung E 146
Flugdokumentation D 136
Flugfläche N 050
Flughafen A 093Flughafen Behigungstemperatur T 040,~ Referenztemperatur T 040
Flughafenklimatologisch Übersicht R 184
Flughafenzone Z 048
Fluginformationenzentrum C 106
Flugklimatologie C 260
Flugmappe D 136
Flugmeteorologie M 080

flugmeteorologische Administrattion A 050,~ Amtsverwaltung A 050
Flugniveau N 050
Flugplatz A 085
Flugplatzvorhersage P 247
Flugplatzwetterbüro B 102
Flugvorhersage P 252,~ P 267
Flugwetteramt A 352
Flugwetterdienst S 080
Flugwettermeldung S 080
Flugwettervorhersagezone Weltzentrum C 114
Flugzeugaufstieg A 369
Flugzeugbeobachtung A 270
Flugzeugsondierung A 369
Flugzeugvereingung G 034
Flugzeugwetterstation S 243
Fluß oberflächentemperatur T066
Flüssigkeitsthermometer T 139
Flüssigkeitwasserphase F 014
Föhn F 059,~ im freien Atmosphäre F 060
Föhnlücke B 114
Föhnluft A 068
Föhnmauer Z 028
Föhnwelle U 029
Föhnwolke N 070
Forcierungfunktion F 152
Formel der Luftlicht F 071
Forstwetterkunde M 095
Fortinbarometer B 050
Fortinsches Gefäßbarometer B 050
Fourier Integral i 110,~ -Analyse A 172
Fourierreihe S 076
Fouriersche Reihe S 076
FPP Skala S 032
Fraction die Möglicheninsolation F 096
fractus (fra) F 095
Fraunhoferlinien L 092
F-Region R 143
frei Atmosphäre A 324,~ Konvektion C 378,~ Turbulenz T 272
Freiboje B 004
freier Auftrieb einer Ballon F 077
Freikonvectionsniveau N 041
Freon C 276
Frierendaten D 003
Frigorigraph F 103
Frigorimeter F 104
Friktiongeschwindigkeit V 117
frische Brise B 125
Front F 106,~ die Seebrise F 131
Frontalanalyse A 179
Frontalfläche S 324

Frontalgewitter/Frontgewitter O 049
Frontalinversion; I 154
Frontalnebel C 077
Frontalniederschläge P 212
Frontaltheorie T 113
Frontalzone Z 058
Frontdurchgang P 040
Frontdurchzug P 040
Frontenbildung F 128
Frontogenese F 128
Frontolyse F 129
Frontsystem S 114
Frontalsystem S 114
Frost G 017,~ Î 029(2)
Frostabwehr P 310
Frostbeutel P 355
Frostdaten D 003
Frostgraupeln 043
Frosthebungausfrieren der Saaten A 098
Frostindex I 040
Frostsack P 355
Frostschaden P 002
Frostschutz P 319
Frosttag Z 022(2)
Froudesche Zahl N 139
Froudezahl (Fr) N 139
Frühjahr P 279
fühlbare Wärme C 049
Führunghöhenlage N 045
Führungsströmung C 454
Fujita-Pearson Skala S 032
Füllen das ein Tief U 016
Funkmeßtechnik R 008
Funksonde R 090
Funktionaldeterminante J 001
Fusionsschicht S 284

GGG

Gabelblitz F 147
Gammastrahlung R 059
GARP P 280,~ Tropenatlantisch Experiment-GATE E 145
Garua G 002
Gasgleichung E 028
Gaskonstante C 353
Gasthermometer T 138
GATE E 145
Gay-Lussac Gesetz L 031
GCM M 203
Gebirgesmeteorologie M 090
Gebirgsbarometer B 054

Gebirgsbeobachtung O 007
Gebirgsklima C 242
gefärlich HalbkreisS 071
gefrieren Nebel C 067
Gefrierengischt E 078
Gefrierenniveau N 054
Gefrierkern N 127
Gefrierpunkt P 334
Gefrierschutzventilator V 102
gefroren Boden S 139
Gegendämmerung A 251
Gegendämmerungsbogen A 280
Gegendämmerungsstrahlen R 114
Gegengradientströmung F 041
Gegenmond A 254
Gegensätzetemperatur E 155
Gegenschein G 008
Gegensonne A 227
Gegenstrahlung C 366
Gegenwind V 035
Gekreuztsversuch E 141
Gelbkode C 289
gemessene Meile M 144(4)
Genauigkeit A 033
Genetikklassifizierung dem Klima C 211
genitus G 009,~ G 010
Geozentrischewinkel U 058;
geodynamische Höhe A 143
geographische oder topographische Dauer D 155(2)
Geographischermeile Meile M 144(3)
geometrisch Mittel M 055
Geometrischergradient G 055
Geophysichesinternational Jahr A 258
Geophysik G 012
Geophysikschertag Z 020
Geophysische Internationalzusammenwirken C 384
Geopotential G 013
Geopotentialfeld C 054
Geopotentialhöhe A144,~ Î 014
geostationäre Satellit S 009
geostrophische Advekion A 055,~ Approximation/Annäherung A 275 ,~ Äquilibrium E 005,~ Gleichgewicht E 005,~ Vorticity V 147,~ Wirbeligkeit V 147
geostrophischer Wind V 053,~ Adjustierung A 113,~ Windskala S 034
geosynkron Satellit S 009
geothermik Gradient G 056,~ Tiefenstufe G 056
Geothermometer G 016
geozyklostrophischer Wind V 031
Geräuschfilterung F 025
Gesamtauftrieb einer Ballon F 078
Gesamtbedeckung N 013

Gesamtdruck P 227
Gesamtozongehalt O 081
Gesamtstrahlung R 046
Gesamtzirkulation Modell M 203
gesättigte Luft A 078
gesättigter Boden S 142
geschichtlich Klima C 225
geschlossen Zellen C 100
Geschwindigkeitspotential P 184
Gesetz von Erhaltung dem Bewegunggröße L 021,~ von Lambert L 034,~ von Pascal L 035
Gesetzegase L 046,~ L 047
Gesims C 398
Gewiterbö Niederschlag G 074
Gewitter O 044
Gewitteractivität Gebiet F 057
Gewitterauswärtsstrom F 045
Gewitterbö G 075
Gewitterherd F 057
Gewitterkragen A 294
Gewitternase S 001
Gewitterniederschlag P 206
Gewitterschreiber B 128
Gewitterstation S 232
Gewittertag Z 023
Gewitterturbulenz T 276
Gewitterwolke C 429
Gewitterwolken System S 118
Gewitterzelle C 097
gewogener Mittelwert M 059
gewogenes Mittel M 059
Gharbi G 018
Gharra G 019
Ghibli G 024
Gischt E 077
Gissungwind aus Satellitedaten(nav) V 068
Gitter G 078
Gitterung G 076
Glänzendsband B 028
Glashauseffekt E 055
Glasshauseklima C 23
Glatteis P 170
Glazialperiode F 015
Glazialzeit G 036
Glaziologie G 037
Gleichartigkeittheorie in Turbulenz T 118
Gleichdruckfläche S 326
Gleichgewichtsgleichung E 027
gleitende Mittelwert M 056
Gletscher G 023
Gletscherwind B 117

Gloire G 038
Goldfäden B 079
Golfström G 040
gostrophische Reibungkoeffizient C 295
Grad G 142
gradientschwaches Gebiet M 159
Gradientwind V 036
Grad-Tag G 044
Gradtagezuwachs C 413
Gramklorie C 011
Grasboden S 141
grau Strahlung R 061
Graupeln M 041, M 043
Gravimetrikhygrometer H 071
Gravitationsbeschleunigung A 013
Gravitationsgesetz L 016
Gravitationswasser A 264
G-Region R 144
Grenzefallgeschwindigkeit V 119
Griesel G 069
Grossegitter G 080
Grossenezgitter G 080
großer Halo H 003,~ Ring H 003
Großestufenetz G 080
Grosswetterlage G 089
Grubesatmosphäre A 332
Grundbelastung P 174
Grundströmung F 042
Grundwasseroberfläche P 054
Grundwasserspiegel P 054
grüne Sonne L 116
grüner Mond L 116,~ Strahl R 111
Gruppenstandardbarometer B 058
GTS S 123
Gültigkeitsperiode P 072

HHH

Haarhygrometer H 068
Habub H 001
Hadleyzelle C 091
Hafenmeteorologischeragent A 101
Hagel G 083
Hagelbö V 108
Hagelkorn G 072
Hagelkornplatte P 088
Hagelkornplattepolster P 088
Hagelschaden/Hagelverlust P 001
Hagelschutz P 276
Hagelstadium S 203
Hakenecho E 013

halbautomatische Umarbeitung D 094
halbimplizit Methode M 118
halb-permanent Tief D 050
halbtagegeld Welle U 049
Halo H 002,~ von 22° H 004,~ von 46^{0} H 003
Haloerscheinung H 002
Hamiltonischer Operator A 303
Handanemometer A 209
Hangnebel C 075
Harmattan H 010
harmonische Analyse A 172
Haufenwolkenförmige N 066
Haupt Fernmeldwesennetz R 174
hauptagrarmeteorologische Station S 222
Hauptentladung D 060
Hauptfront F 124
Hauptnormalbarometer B 056
Hauptregenbogen C 445
Hauptzyklone D 045
Haurwitz-Helmholtz Welle U 044
HCCM Satellit S 010
Heaviside Schicht S 285
Hebe(r)barometer B 052
Heberbarograph B 041
Heiligenschein H 007
Heiligenscheinx G 038
Heißleiterthermometer T 144
Heißleiteteranemometer A 207
heiterer Himmel C 131
Heizgradtag G 045
Heizung Î 018
Hektopascal (hPa) H 043
Helihafen H 049
Heliogaph H 045
Heliogramme H 047
heliometrische Index I 052
heliosynchron Umlaufbahn O 059
Heliosynchronsatellite S 014
Heliport H 049
Helligkeit L 115
Helligkeitsumfang C 367
Helmholtzsche Instablität I 092,~ Welle U 030,~ Welle U 044
hemisphärische Modell M 189
Herbat T 177
Herlofsonsche Diagramm D 086
heterogene Nukleation N 118
Heterosphäre H 050
Heuschreckenbekämpfung C 369
Heuschreckenkontrolle C 369
Hg mm M 146

Hilfskarte H 041
Hilfsschiff N 002
Himmelkarte H 012
Himmelsblau A 114
Himmelsbläue A 114,~ C 131
Himmelsblaumesser C 150
Himmelsgewölbe B 110
Himmelsleuchten L 103
Himmelsleuchten/Himmelslicht L 102
Himmelslicht L 103
Himmelstrahlung R 035
Himmelszustand/Himmelsbild S 208
Histogramm H 082
historisch Klima C 225
Hitzdrahtanemometer A 204
Hitzetiefdruckgebiet D 053
Hitzwelle V 002
Hoch A 230
Hochatmosphäre A 323
Hochdruck von Norden/Südlich Atlantisch A 241,~ von Sibirien A 241
Hochdruckgebiet A 230,~ an hohe A 237
Hodograph H 084
Höhe Î 013,~ über der Meersniveau/Meerspiegel A 137
höhe Atmosphäresanalyse A 171,~ Passate A 125,~ Wolken N 098,~ Zyklone C 156
Höhefronteskarte H 029
Höhemeßverfahren der Wolken M 116
Höhenanzeiger I 025
Höhenbarometer A 131
Höhenfront F 118
Höhenklima C 242
Höhenkorrektion (av) C 395
Höhenmesser A 131
Höhenmessereinstellung C 002
Höhenmesserkorrekturen C 395
Höhenvorhersagekarte H 037
Höhenwetterkarte H 022
Höhenwind Karte H 015
Höhenwind V 057
Höhenzahl A 137
hoher Index I 053
höhere Luftschichten A 325
Höhergrenze der planetarische Grenzschicht L 064
Hohetrog T 017
Hohlraumstrahlung R 025
homogen Sublimation S 314,~ Turbulenz T 275
homogene Atmosphäre A 340,~ Beobachtungsdatenreihe S 077 homegene Gefrieren C 339,~ Kondensation C 328,~ Nukleation N 119,~ Reihe S 077
Homopause H 085
Homosphäre H 086
Horizont O 061

horizontale Windscherung F 062
Horizontalkreis A 227, C 136
Hörzone Z 049
Hubschrauberlandeplatz H 049
human Bioklimatologie B 094,~ Biometeorologie B 096
humilis (hum) H 090
Hurrikan C 166e,~ U 065
Hurrikanaufsicht S 334
Hurrikanimpfung Î 041
Hurrikanwetternachricht A 366
Hydrodynamik H 052,~ physisch H 051
hydrodynamischer Stabilität S 199,~ Labilität I 093
hydrographisches Einzugsgebiet B 074
Hydrologie H 053
Hydrologischezykluskoeffizient C 305
hydromagnetische Ausgabe E 087,~ Emission E 087
Hydromekanik H 054
Hydrometeor H 055
Hydrometeorologie H 056
Hydrosphäre H 057
Hydrostatik H 058
hydrostatisch Modell M 193
hydrostatische Annäherung I 164,~ Instabilität I 096,~ Stabilität S 200
hydrostatischer Auftrieb F 084,~ Druck P 234,~ Druckpotential P 183
Hydrostatischesgleichung E 034
Hydroxylemission E 080
Hyetograph H 059
Hygristor H 060
Hygrogramm H 062
Hygrograph H 061
Hygrometer H 064
Hygrometrie H 063
hygroscopisches Wasser A 265,~ Kern N 131
Hygroskopizität H 072
Hygrothermogramm T 129
Hygrothermograph T 128
Hygrothermoskop H 076
hyperbolische Punkt P 348
hypothetische Planetarklima C 245
Hypsometer/Hypsothermometer H 078
Hypsometrischegleichung E 035
Hysteresis H 080
Hytergraph H 083

III

ICAO Atmosphäre A 339
Idealatmosphäre A 336
ideales Gas G 004
Impuls M 213,~ Formel E 037
Impulsmoment M 214

Impulstransport T 215
incus (inc) I 022
Index von Boyden I 057,~ von George I 067
Indexzyklus C 175
indifferentes hydrostatisches Äquilibrium E 006,~ hydrostatisches Gleichgewicht E 006
individuell Temperaturgefälle G 061,~ Temperaturgradient G 061
industrielle Meteorologie M 087
Industriellwolken N 106
inertiale Instabilität I 097
inertialische Verspätung H 080
Inertialströmung F 048
Inertialsystem S 115
Inertialverzögerung H 080
Inertiawelle U 032
Infiltration/Sickerung, Einsickern I 075
Infiltrationskapazität C 026
Informierenung Fluggebiet R 151
infrarot Strahlung R 062
Infrarotaufname I 009
Infrarotbild I 009
Infrarotspektrometer-Interferometer – IRIS S 181
Infrarotstrahlung R 062
Infrarotstrahlungsmessung R 085
Initialisation I 079 Einsickern I 075I 080
inkompressible Flüssigkeit F 038
Innerklima C 228
inner Grenzschicht S 294
innere Energie E 096 , ~ Reibung Gesetz L 022 , ~ Welle U 042
innerehydrologische Zyklus C 170
innertropen Konvergenz Z 040
Insolation I 081
Insolationsdauer D 155
instabile Luftmasse M 024 Einsickern I 075Welle U 041
Instabilität I 082 , ~ von C-F-L (Courant, Friedrichs und Lewy) I 086
Instabilitätslinie L 082
Intensivierungphotographie F 089
inter Phenophase I 124
Interception I 123
interdiurne Variation V 018
Intereiszeit I 131
Interferometer I 125
Interglazial F 016
Interjärlichevariation der Druck V 013,~ der Temperatur V 014
intermonatliche Variation V 018
internationale Indexzahlen I 023,~ pyrheliometrische Skala S 038
Internationale Einheite U 063
Internationaljahr der Stillesonne A 259
internationalsynoptischer Kode C 287
Interpolation I 127
Intertropikfront F 116

Intortus (in) I 137
Intreglazialzeit F 016
Inversionnebel C 073
Inversionsbewölkung N 074
Inversionschicht S 268
Inversionswolke N 074
Inwendigklima C 228
Ionen I 158
Ionenzähler C 361
Ionogramm I 160
Ionosphäre I 161
Ionosphäreneigung Î 026
Ionosphärensturm F 168
Ionosphärenwind V 054
ionosphärische Flut und Ebbe M 020,~ Rekorder Î 039,~ Selbstschreiber Î 039,~ Thalweg T 015,~ Trog T 015
IPT A 260
IQSY A 259
IRIS S 181
Irisieren I 170
irisierende Wolke N 107
Irradiation E 149
Irrtum E 107
isallbarische Paar P 066
Isallobar I 175
isallobarer Gradient G 057,~ Karte H 030,~ Wind V 025,~ /isallobarisch Aszendent A 302
Isallobarfeld C 057
isallobarisch Feld C 057,~ Minimumkern M 148
Isallobarischemaximum M 030
isallobarischer Gradient G 057,~ Karte H 030,~ Wind V 025
Isallohypse I 176
Isallotherme I 177
Isanomale I 179
Isanthese I 180
Isentrope I 182
Isentropenanalyse A 180
Isentropenmischung A 149
isentropische Analyse A 180,~ Fläche S 325,~ Karte H 031
Islandtief D 050
Isobare I 183,~ Temperatur T 042(2)
isobarische Koordinatensystem S 109
Isobronte I 186
Isochrone I 189
Iso-D I 190
Isodibaste I 191
Isodrosotherme I 192
iso-Echo I 183
Isogeotherme I 196
Isogone I 197
Isogramm I 198

Isohelie I 199
Isohyete I 200
Isohypse I 201
Isohypsenkarte H 032
Isokassma/Izaurora I 187
isokeraune Linie I 188
Isolinie I 203,~ der Sturmhäufigkeit I 188
Isomere I 204
Isonephe I 204
Isophäne I 194
Isophote I 195
Isoplethe I 206
isopyknische Fläche S 328,~ Vorgang P 287(a)
isostere Fläche S 329
isosterischer Vorgang P 287(b)
Isotache I 207
Isotachenanalyse A 181
isotherm(al) Schicht S 273
isotherme Atmosphäre A 336
Isotherme I 209
Isothermie I 210
isothermischer Vorgang P 287(c)
isotrop Strahlung R 063
isotrope Turbulenz T 270
Isotropie I 211
ITC/ITCZ Z 040
Iteration I 172
ITH/ITU I 064

JJJ

Jahre A 162
Jahresaufspeicherung der Schnee R 178
jährlich Welle U 021
Jahrzehnt D 008
Jetachse A 378
Jet-Stream C 469
Jodsilberwolkenimpfungung Î 042
Johnson-Williams Liquidwasserdetektor D 073
Joule J 010
Jouleschesgesetz L 032
Junge Aerosoleschicht S 281
J-W Detektor D 073,~ meter D 073

KKK

K Index I 067
K.d.W. C 168
Kalibrierung der einer Instrument/Apparat E 119
Kalman-Bucy Filter F 028
Kalorie C 011
Kalorimeter C 014

kalte Antizyklone A 240,~ Antizyklone A 240,~ Front F 125,~ Zyclone D 047
Kalteadvektion A 059
Kaltegrad-Tag G 046
Kaltehoch A 240
Kältepole P 176
Kältewelle V 003
Kaltfront F 125
Kaltfrontgewitter O 047
Kaltfrontokklusion O 028
Kaltkuppel; C 433
Kaltluftsee L 002
Kaltlufttropfen P 101
Kaltluftzunge L 057
Kammwolke N 069
Kanal C 017
Kapazität des Wind C 030
Kapazitätkorrektion C 389
kapilares Potential P 182
Kapillarelevation der Bodenfeugtigkeit A 305
Kapillarität C 031
Kapillaritätskorrektion C 390
Kapillarkorrektion C 390
Kapselbarometer A 131,~ B 047
Karbonikschnee Wolkenimpfung Î 043
kármánsche Konstante C 354
Kaskadenimpaktor I 018
katabatischer Wind V 030
Katafront C 041
Katallobare C 042
Katatermometer C 046
Kathodenstrahl-Radiogoniometer R 081
kegelförmig Projektion P 312(2)
Keil/Rücken P 014
kelvin (Thermodinamischereinheit) K 002
Kelvin absolute Temperaturskala S 023,~ -Helmhlotz Welle U 053,~ -Helmholtz Welle U 044
Kelvinskala S 023
Kern N 121,~ der Eiskondensation N 127,~ des Strahlstrome N 133
Khamsin H 009
Kiloakalorie C 011
Kimmdepresion D 032
Kimmtiefe D 032
kinematiksche Analyse A 174,~ Karte der Zyklonen und Antiziklonen H 019 ~ kollektiv Karte H 019
kinematisch Viskosität V 090,~ Zähigkeit V 090
kinematischedifferential Analyse A 175
Kinetikwirbelenergie E 093
Kirchhoffsches Gesetz L 041
KKN N 039
Klangschnelle V 123

Klareis G 022
Klarluft A 066
Klarluftturbulenz –CAT T 271
Klassifikationsystem des Tropischezyklone auf Satellitenbilds S 106
Kleid Schleppe T 226
kleinbewölkter Himmel C 129
kleine Eistzeit E 106
kleiner Halo H 004 ,~ Ring H 004
Klima C 220,~ der Holozän C 215,~ der Pleistozän C 217
Klimaänderung S 043
Klimaatlas A 318
Klimadatum D004
Klimadiagramm C 219
Klimadiskontinuität D 117
Klimafaktoren F 004
Klimagestaltungsfaktoren C 368
Klimagramm C 219
Klimagrenze F 127
Klimaindex I 030
Klimajahreszeit S 083
Klimaklassifikation C 204,~ von Alisov C 205,~ von Berg C 206 ,~ von Köppen C 208,~ von Thornthwaite C 210
Klimamodell M 171
Klimaoptimum O 040
Klimaoszillation O 069
Klimaschwankung F 037
Klimastation S 225
Klimateilung S 312
klimatisch Element E 073,~ Modell M 171,~ System S 107,~ Tendenz T 092,~ Trend T 092,~ Risiko (Gefar) R 188
klimatische Alterung Î 001,~ Anomalie A 223,~ Faktoren F 004,~ Instabilität I 087,~ Optimum O 040,~ Periodizität P 082,~ Region R 146,~ Skhwingung O 069,~ Unfall A 018,~ Variation V 017,~ Zone Z 047,~ Zufall A 018,~ Zyklus C 177
Klimatographie C 254
Klimatologie C 258
klimatologisch Übersicht R 183
klimatologische Beobachtung O 005,~ Front F 112,~ Hauptstation S 230 ,~ Karte H 020,~ Nebenstation S 228,~ Normalewert N 114,~ Referenzstation S 227,~ Sonderstation S 231,~ Station S 225,~ Wettervorhersage P 246
klimatologisches Datum D 004,~ Diagramm C 219
Klimatologischestationsnetz R 168
Klimatonomie C 270
Klimatopathologie C 271
Klimatotherapie C 272
Klimatyp T 169
Klimaüberwachung S 333
Klimaveränderlichkeit V 010
Klimaveränderung S 043
Klimavorhersage P 245
Klimazone Z 047

Klinometer; C 275
Knollenbergsonde S 170
Knoten N 059
Koagulation C 281
Koaleszenz C 282
Kodeform F 067
Kodegruppe G 090
Kohlendioxyd B 098
Kohlendioxydband B 019
Kohlensäuereanhydrid B 098
Kohlenstoffzyklus C 173
Kollektierungseffektivität E 063
Kollisionseffektivität E 062
kolloidal Instabilität der Wolken I 088
Kolmogoroffkaskade C 037
Komfortdiagramm D 082
Komfortindex I 035
Komfortzone Z 051
Kommunikationszentrum C 105
Kompensationspyrheliometer P 120
Kompensationsstrom C 451
Kompensierung C 314
Komplexzyklone D 036
Kompressionachse A 378
Kompressionswelle U 026
Kondensation C 327
Kondensationsdruck P 223
Kondensationshöhe N 037
Kondensationskerne N 125
Kondensationskernzahler C 363
Kondensationsniveau N 037
Kondensfahne T 227
Konfiguration die Strom C 336
Konfluenz C 338
Konimeter C 343
Konservatierung C 348
Konstantgesichtshöhe Karte H 024
Konstantstrom Schicht S 266
Konsultierungvorhersage P 251
Kontaktanemometer A 201
Kontaktzone Z 039
kontinental Luft A 067
kontinentalische Klima C 225
Kontinentalität C 358
Kontinuitätsgleichung E 026
Kontrastschwelle P 191
Kontrollbarometer B 053
Kontrollbezirk R 149
kontrolliert Luftraum S 174
Konvectionschewolke N 065

Konvektion C 374
Konvektionsstrom C 449
Konvektionstheorie der Zyklonenbildung T 110
Konvektionszelle C 093
Konvektionwolke N 065
Konvektivbereich R 147
konvektive Instabilität I 091,~ Kondensationniveau – KKN N 039
Konvektive Zyklonentheorie T 110
konvektiver Niederschlag P 198
Konvektivesadjustierung A 112
Konvektivesagglomeration A 104
Konvektiveskenziffer I 036,~ I 037
Konvektivgewitter O 045
Konventionellhöhe A 140
Konvergenz C 382
Konvergenzlinie L 076
Konvergenzpunkt P 335
Köppen Klimaklassfikation C 208
Korpukularstrahlung R 052
korpuskular Strahlung R 052
Korrelation Sonnen-Wetter C 397
Korrelationsdarstellung G 067
Korrelationsdiagramm G 067
Korrelationswettervorhersage P 242
Koschmieder Sichtformel F 071
kosmische Strahlung R 053
Kosmische(strahlung)schauer A 358
kosmischer Staub P 188
Kossava; C 404
Kovariable C 405
Krachen T 220
kräftige Tropensturm C 166d
Kranz C 399
Kranzring C 399
Kreislauf das Wasser C 168
Kreislauf dem Kohlenstoff C 173
kristallinischsaccharoide Schnee Z 003
Kristallisation C 423
kritisch Temperatur T 076
kritische Überschwemmungwasserstand N 035
Kritischezustand S 214
Kritischhöhenstufeausgang (von Atmosphäre) N 036
kritsche Lage S 214
Krone C 399
Kryologie C 414
Kryopedometer C 415
Kryosphäre C 416
Kryptoclima C 417
kt N 058
Kugelblitz F 138

kumuliförmige Wolke N 066
künstlich Luftvereinigung R 071,~ Radioactivität R 071,~ Regen P 139
künstlicher Satellit S 012
Künstlichewolken N 101
Künstlichmodifizierung das Klima M 206
Künstlichmodifizierung M 207
künstlischer Niederschläg P 195
künstlisches Klima 223
Kuriharagitter G 077
kurtzfristige Wetterforhersage P 266
kurze Welle U 048
kurzweillige Strahlung R 057
Kurzwelle U 048
Kurzwellenstrahlung R 055
kurzzeit Bö V 110

LLL

La Niña L 001
Labilität I 082
lacunosus (la) L 003
Lage der Start/Landbahn S 210
Lagrangesche ähnlichkeit S 100
lagrangesche Koordinaten C 386
Lahn A 356
Lambrecht-Polymeter P 171
laminare Grenzschicht S 295
Laminarströmung C 459
Landbrise B 121
Landplatzzone Z 048
Landsee oberflächentemperatur T 066
Landung im was auch immer Wetter A 316
Landungsvorhersage P 248
Landwind B 121
Langfristvorhersage/Langfristprognose P 263
Langley L 005
Langmuirsonde S 171
Langwelle U 046
Langwellenstrahlung R 054
langwellige Strahlung R 054
Laser L 007,~-radar L 053
Laserwolkenhöhenmesser C 088
latente Instabilität I 098,~ Wärme 048
lateral Refraktion R 134
Lateralübertragung A 150
Lävogyrwind V 059
Lawine A 356
Lawinenwind V 033
Lax-Wendorf Differenzierungschema S 041
LCF N 041
LCL N 038

Leader L 054
Leedepression D 042(1)
Leeseite P 033
Leewelle U 055,~ an Gebirgen U 052
leichte Brise B 127
leiser Zug B 123
Leitblitz L 054
Lenard-Effekt E 058
lenticularis (len) L 048
Leuchtdichte L 107
leuchtende Wolke N 109
Levante L 049
LFM Modell M 173
Licht R 070
Lichtdurchlässigkeit T 201
Lichtfluß F 049
Lichtintensität I 114
Lichtstoß S 050
Lichtstreuungsdiagramm D 083
Lichtstreuungstabelle T 001
Lichtstrom F 049
Lidar L 053
lineare Instabilität I 099
Linearinterpolation I 128
Linearisierung L 073
Linearität L 072
Linienblitz F 143
Linienquelle S 338
Linke Blauskala S 033
Linkescher Trübungsfaktor F 008
linsenförmig L 048
Lithometeor/Staubmeteor L 094
LLJ C 471
Lofting-Erscheinung P 013
LogarithmischeprofilP 298
logarithmisches Geschwindikeitsprofil P 302
Lokalisation von Atmosphärics L 097
Lokalklima C 236
Lokalniederschlag P 204
Lokalvorhersage; P 259
Lokalwind V 060
longitudinal Wind/längswind V 037
looping P 009
Lowitzsche(schiefe) Bögen A 292
Luft A 061,~ Feuchtigkeit U 008,~ Humidität U 008
Luftabzapfunger P 220
Luftbiologie A 083
Luftchemie C 146
Luftdichte D 016
Luftdruck auf das Stationsniveau P 225

Luftdruck P 230
Luftdruckanomalie A 220
Luftdrucktendenz T 090
Luftdrukmesser B 046
Luftdrukschreiber B 040
Lufteinfall I 142
luftelektrische Erscheinung E 071
Luftelektrizität E 068
Luft-Erde Leitungsstrom C 466,~-Erde Strom C 463
Luftfahrtwesenwetterstation S 251
Lufthafen A 093
Luftinvasion I 142
Luftkonditionierung C 253
Luftkurort S 262
Luftlicht L 101
Luftloch G 039
Luftmasse M 023
Luftmassenanalyse A 165
Luftmassengewitter O 048
Luftmassenidentifizierung I 002
Luftmassenklassifikation C 212
Luftmassenklimatologie C 257
Luftmitführung A 255
Luftpartikel P 036
Luftpartikelbahn T 189
Luft-See Interaktion I 120
Luftspiegelung m 151
Luftstraße C 004
Lufttemperatur T 037
Lüftung V 103
Luftverschmutzung P 172
Luftverunreinigungs-kontrolle C 370
Luftverunreiningung P 172
Luftweg C 004,~ (wetter)vorhersage P 250
Luftwiderstand R 181
Lumen L 100
Lustrum L 122
Luvseite P 034
Lux L 123
Luxmeter L 124
lx L 123
Lyman-alpha Emissionlinie L 069
Lysimeter L 095

MMM

Machzahl N 140
Magnetosphäre M 005
Makroklima M 001
Makrometeorologie M 002
Makroskala S 039,~ Atmosphärischeprozeße P 294

Makroskalawetterlage S 126
Makroturbulenz M 004
Mamma (mam) M 007
Margules Formel E 036
Margulessche Gleichung E 036
Marinebarometer B 062
maritime Luftr A 071,~ Meteorologie M 088,~ Polarluft A 072
maritimes Klima C 237
maritimetropische Luft A 073
Marsden-Karte H 034
Marshall-Palmer Radar-Niederschlag Funktion F 153
maskierte Front F 119
Masse(n)konzentrazion U 015
mässig Wetterkunde M 084
mäßige Brise B 124
Maßstab S 035
Mast C 043
maximale Abnahme der Windstöße (I_m) A 155
Maximaltemperatur T 047
Maximalwindgeschwindigkeit zu eine Meile V 121
Maximum-Minimum-Thermometer T 153
Maximumtemperatur T 047
Maximumthermometer T 145
MCC C 316
MCG M 203
mecanisch Turbulenz T 273
mechanische Arbeit der Dilatation L 099,~ Arbeit L 098
mediocris (med) M 061
Meeraerosol A 095
Meeresbrise B 119
Meeresluft A 071
Meereswetterkunde M 088
Meereswolke N 088
Meerklima C 237
Meersnebel C 069
Meerssalzkerne/Seesalzkerne N 132
megathermische Klima C 239
mehrspektral Radiometer mit Abtastung R 087
Meile M 144(1)
Meniskus M 063
menschlich Bioklimatologie B 094
menschliches Biometeorologie B 096
Meridionalaustausch S 042
meridionale Strömung C 460
Meridionalindex I 054
meridionalsche Zelle C 096
Meridionalzirkulation C 189
Mesoanalyse A 182
Mesojet M 124
Mesokarte H 033

Mesoklima M 122
Mesoklimatologie M 123
Mesometeorologie M 125
Mesopause M 126
Mesopik M 127
Mesoskala M 128
Mesoskalaperturbation P 096
mesoskalarische Störung P 096
Mesoskalekonvektivkomplex C 316
Mesosphäre M 129
mesosphärische Strahlstrom C 472
mesosphärisches Wolkes N 110
Mesostrahlström M 124
mesothermische Klima C 240
Messer des relative Ionosphäreopazität R 187
Metallbarometer B 063
METAR M 071
Meteor M 073
METEOR M 074
meteorische Streifen T 231
Meteorogramm M 077
Meteorograph A 090
Meteorograph M 075
Meteorologen M 078
Meteorologie M 079,~ der Forst M 095
meteorologisch Bericht M 068,~ Element E 074,~ Nachricht/~ Bericht M 069
meteorologischatmosphärische Sichtweite D 127
meteorologische Aeronautikeinheit U 062,~ Beobachtung O 014,~ Beobachter O 001,~ Hütte A 038,~ Institut S 082,~ Messfeld P 135,~ Sichtgrenze D 128,~ Sichtweite D 127,~ Sight V 130,~ Übersetzung T 198,~ Übertragung T 198,~ Warnung A 368,~ Zentrum C 109
Meteorologische Weltorganisation O 060
meteorologischebeobachter Station S 236
Meteorologischenetz R 173
meteorologischer Beobachtungsdienst C 108,~ Bildung E 052,~ Erziehung E 052,~ Fernmeldwesen C 321,~ Instrument I 108,~ Kode C 284,~ Rauschen Z 018,~ Satellit S 012,~ Sprichwort P 321,~ Symbole S 099,~ Synchronsatellite–SMS S 014,~ Verbindung C 321
Meteorologischer Weltkongreß C 342,~ Welttag Z 033
Meteorologischerballon B 011
meteorologischeregional Büro B 103
Meteorologischerstation (Wetterstation) an Hilsschiff N 002
meteorologisches Äquator E 020
Meteorologisches Weltwache – MWW V 098
Meteorologischesweltintervall – WMI I 134
Meteorologischeweltzentrum C 110
Meteoropathologie M 100
meteorrologische Jahrbuch A 257
Meteorstaub P 189
meteotrophischer Krankheit M 006
Metrikhöhe Î 015
Mie-Streuung/Miesche Streuung D 101

Mikrobar B 035
Mikrobarogramm M 131
Mikrobarograph M 130
Mikroklima M 133
Mikroklimatologie M 134
Mikrometeorologie M 136
Mikrophysik der Wolken M 135
Mikropluviometer M 137
Mikroskala M 139
Mikrostoß/Mikro(wind)bö M 138
Mikrostruktur der Wolken M 140
mikrothermiche Klima C 241
Mikroturbulenz M 141
Mikroveränderung der Luftdruck M 142
Mikrowelleradiometer (Multi- oder Hyperfrequenz) und Multibandabstastung R 088
Mikrowellesondierung S 156
Milankovich Klimatischvariation aus Pleïstozen V 012
Milankovitchoszillatione O 071
Milankovitchschwingung O 071
Milibar (mb) M 145
minimale Sektorhöhe A 134
Minimaltemperatur T 054
Minimumtemperatur T 054,~ an der Grasfläche T 058
Minimumthermometer T 146
Minimumzeit Flugroute R 210
Mintra M 150
Mischungslänge L 119
Mischungsnebel C 071
Mischungsschicht S 265
Mischungsschichtdichte; Î 011
Mischungsschichte L 119
Mischungsverhältnis *(r)* R 105
Mischungsweg L 119
Mischwolke/gemischte Wolke N 090
Mistral M 156
Mitfürungskoeffizient C 291
Mitglied der WMO M 062
Mitteilung Punkt zu Punkt C 320
Mittel M 052,~ die eine Periode M 060
mittel Meersspiegel N 055
mittelfristige hydrologische Prognose P 256
mittelfristige Prognose P 264
mittelhohe Wolken N 089
mittelinterdiurne Veränderlichkeit V 015
Mittelmeerfront; F 132
Mittelmeerklima C 238
Mitteltäglichminimumtemperatur für eine Monat M 050
Mitteltemperatur der Luftsäule T 052

Mittelwert M 052,~ der Tagesmaximumtemperatur (im Monat) T 051,~ der Tagesminimumtemperatur (im Monat) M 051,~ der Tagesminimumtemperatur (im Monat) T 060
mittlere Windgeschwindigkeit V 122,~ Atmosphäre A 326,~ Jahresschwangung der Temperatur A 154,~ Meerhöhe N 055,~ quadratische Abweichung A 003,~ Tagestemperatur T 053,~ Wolken N 089
Moazagotl M 163
Modell mit Feingitter M 172
möglichastronomische Insolationsdauer D 155(3)
Molekularlichtverstärker L 007
Molenbruch (Molentiter) die saturierenung Wasserdampf (Wasserdunst) im Vergleiche zu Wasser *(N_{vw})* T 175,~ (Molentiter) die saturierung wasserdampf (Wasserdunst) im Vergleiche zu Eis *(N_{vi})* T 176,~ (Molentiter) die Wasserdampf (Wasserdunst) *(N_v)* T 174
Moltchanoffschesauswertegerät P 131
Momentanwind V 055
Momentgleichung E 037
Momenttransport T 215
Monathöchsttemperatur T 048
monatlich Mittelminimum der Temperatur M 048,~ Absolutmaximum der Temperatur T 049,~ Absolutminimum der Temperatur T 055,~ Mittelmaximum der Temperatur M 047
Monatmaximumtemperatur T 048
Monatminimumtemperatur T 056
Monatstabelle T 005
Mond Gezeiten M 016
Mondhalo H 002
Mondlichtsäule C 309
Mondregenbogen C 441
Monin-Obukhov Gleichung E 038,~ -Obukhov Formel E 038,~ -Obukhov Skalalänge L 121
monokromatisch Strahlung R 066
Monomol(ekul)arhaut P 060
Monsun/monzunischer Zirkulation M 222
Monsuneinbruch E 112
Monsunischtrog T 020
Monsunklima C 243
Monsunnebel C 082
Monsunprogression P 306
Monsunregen P 148
Monsunumkherung I 144
Monsunzyklone D 040
monszun szezon S 086
Monte-Carlo Verfahren M 106
MOR D 127
Morgenrot A 346
MOS Technik T 026
MSL N 055
MTN R 175
Mühlenanemometer A 205
multiple Tropopause T 237
multispektralskanner R 087
mutatus M 226

Mutterwolke N 092
MWZ C 110

NNN

Nablaoperator A 303
nachherwahrscheinlich Evolution E 138
Nachhinen des Aneroidbarometer I 073
Nachsight V 130
Nacht(ab)küklung R 118
Nachteffektivstrahlung R 033
Nachthimmelskicht L 104
Nachthimmelsleuchten L 104
Nachthimmelsschein L 104
nächtlich effektiv Ausstrahlung R 033
nächtliche Strahlstrom C 473
Nachtminimum Temperatur T 057
nackter Boden S 138
naheinfrarot Strahlung R 064
nasse Jahrszeit S 089
nässender Nebel C 086
nasser Schnee Z 006
Naßthermometer T 155
National Meteorologischezentrum C 111
national Normalbarometer B 057
Nationalstrahlungszentrum C 116
natürlich Koordinaten C 387, ~ Koordinatsystem C 387, ~ Radioaktivität R 072, ~ Synoptischegebiet R 154
natürlichsynoptisch Jahreszeit S 087
natürlichsynoptische Periode P 079
nautische Dämmerung C 410
Navier-Stokes Gleichung E 039
Navigation auf Satellitenbild N 005
NCA N 038
NCC N 039
NCL N 041
Nebel C 065, ~ im Banks C 078
Nebelauflösung Î 002
Nebelauftropfen P 105
Nebelbank B 016
Nebelbogen C 442
Nebeldecke P 055
Nebelmeer M 010
Nebeltag Z 021
Nebelzerstreuung Î 002
Nebelzerteilung Î 002
Nebengegenmond P 026
Nebengegensone P 025
Nebenmond P 027
Nebenmonde L 117
Nebenmondring C 135
Nebensächlichfront F 126

Nebensächlichregenbogen C 446
Nebensonnen S 136, ~ von 22^0 P 031, ~ von 46^0 P 032
Nebensonnenring A 227, ~ C 136
Nebula N 009
nebulosus (neb) N 010
negativ Viskosität V 092
Neigung die Gleichdruckfläche P 017, ~ einer Front P 018
Nephanalyse N 014
Nephelometer N 015
Nepheloskop N 016
Nephoskop N 017
netto Sonnenstrahlung R 039
Nettregen P 149
Netzdichte/Dichte des Netz D 022
Neueglacialzeitalter N 024
neulich Schneeschicht S 298
Neuschneeschicht S 298
neutral Punkt P 352
Neutralpunkte P 341
Neutrosphäre N 027
Neuttropause N 026
Newton N 028
nichtisotrope Turbulenz T 274
nichtlineare Instabilität (dynamische Systeme) I 100
niederhöhenlage Strahlstrom C 471
Niederschlag P 193 , ~ Dauer-Menge Kurve C 434, ~ Dauer-Menge Krümmung C 434
, ~ Dauer-Menge-Frequenz Kurve C 435, ~ Dauer-Menge-Frequenz Krümung C 435
, ~ Höhe-Fläche Kurve/Krümung C 436, ~ in die Höhe P 202
Niederschläge setzen Glatteis P 196
Niederschlagedauer D 158
Niederschlagequantitätvorhersage P 244
Niederschlageregime R 138
Niederschlagesgröße C 023
Niederschlagestag Z 025
Niederschlagshöhe C 023
Niederschlagsintensität I 117
Niederschlagsinterception I 123
Niederschlagsinversion I 145
Niederschlagsmenge C 023
Niederschlagsmesser P 157
Niederschlagsmeßstation P 181
Niederschlagsstrom C 455
Niederschlagstotalisator P 164
Niederschlagswasserfracht S 055
Niederschlägzelle C 095
Niederstoß der Zyklone A 043
niedrige Wolken N 082
niedriger Index I 055, ~ Zirkumzenitalbogen A 284
Nimbostratus (Ns) N 030
Nimbus N 031

nische Fortpflanzung P 010
Niveau N 033
NOAA N 058
Nominellüberschwemmung I 138
Nomogramm N 060
Nordlicht A 346
Nordostwind C 424
normal Periode P 076
Normalatmosphäre A 341
Normalbarometer B 064
Normale N 113
Normalregenmesser P 162
Normsichtweit D 127
Norther N 100
Nowcast N 116
Nukleation N 117
Nullschicht S 299
numerische (Wetter)Vorhersage P 260, ~ Heuchelei S 101, ~ Instabilität I 101, ~ Integration I 111, ~ Simulation S 101, ~ Spektralvorhersage P 261, ~ Stabilität S 202, ~ Vorhersagemodell M 184
Nusseltsche Zahl N 141

OOO ÖÖÖ

ober Zirkumzenitalbogen A 285
obere Luftsichticht A 324, ~ Luftspiegelung M 155
Oberflächenabfluß S 055
oberflächlich Beobachtung O 009
objektiv Schwankunganalyse A 186, ~ Vorhersage P 262
Objektivanalyse mit viele Variable A 185
objektive Analyse A 184
obligatorisch Niveau N 052
offene Zellen C 099
Öffnungradar R 009
Ogassawara Antizyklone A 238
okkludierte Depression D 041, ~ Tief D 041, ~ Zyklone D 041
Okklusion O 025
Okklusionfront F 120
Okklusionspunkt P 344
Ökoklimatologie E 011
Ökologie E 012
Okta O 030
Oktant O 031
Omegasgleichung E 040
OMM O 060
opacus (op) O 036
Opaleszenz O 037
operativnumerische Modell M 195
Optik der Atmosphäre O 039
optimal Interpolation I 129
optische Dichte einer Wolke D 020, ~ Dicke G 084, ~ Luftmasse M 022, ~ Phänomen F 092

, ~ Tiefe G 084
optischerefraktion Index I 043
Optischesondierung die Atmosphäre S 162
Orangenkode C 289
Ordinärthermometer T 151
Orkan C 166e, ~ U 065
orkanartiger Sturm F 173
Orkansäen Î 041
Orkanüberwachung S 334
Orkanwarnung A 365
Orographie O 065
orographische Inversion I 156, ~ Isobare I 185, ~ Okklusion O 027, ~ Schneegrenze L 066, ~ Tief D 042, ~ Welle U 052, ~ Windabfluß S 053, ~ Wirbel T 259, ~ Wolke N 093
orographischer Niederschlag P 207
örtlich Wind V 060
Örtlichklima C 236
Osmometer O 072
Ostenwelle U 027
OSV S 239
ozeanisch Windbestimmenung C 191
ozeanisch Zirkulation Windbewirkenung C 191
Ozeanität O 022
Ozon O 078, ~ zu Boden O 080
Ozonometer O 077
Ozonosphäre O 078
Ozonshild S 057
Ozonsonde 079
Ozon-Spektrophotometer S 178

PPP

Packeis B 018
Paläoklima P 005
Paläoklimatologie P 006
Pampero P 007
Pannus (pan) P 016
Parametrisierung P 019
Parryschesbögen A 293
Partialdruck P 235
partiell Wolkenmenge N 012
partielle Potentielletemperatur T 061
Partikelmethode M 107
Pascal (Pa) P 041
Passatewinde A 123
Passat(wind) Cumulus C 431
Passate A 123
Passatfront F 130
Passatgürtel C 121
Passatinversion I 147
Pastagramm P 042
PCP P 244

PDA P 124
Pegelkurve C 003
Peilung von Atmosphärics L 097
PEMG P 279
Penetrometer P 062
Penk Klimaklassifikation C 209
Pentade P 063
perigletschersche Klima C 244
Periodogramm P 084
Perkolation P 064
Perlmutterwolke N 112
Perlschnurblitz F 144
perlucidus (pe) P 085
permanent Antizyklone A 238, ~ Bodeneis Î 033
Permanentdepression D 043
permanenter Welkepunkt P 345
Permanentzyklone D 043
Permeabilität P 087
Perpetuumfrost C 216
Persistenzvorhersage P 243
pfeilförmig vordringende Vorenladung T 216
Pfeilleader T 216
Pfeilleitblitz T 216
Pferdesches Breites L 010
Pferdssee C 010
Phänogramm; F 017
Phänologie; F 018
phänologische Beobachtung O 011, ~ Karte H 028
Phänologischeanomalie A 224
Phasenänderung S 044
Phasengeschwindingkeit V 116
Phasenlaufzeit V 116
Phasenumwandlung S 044
photochemisch Smog S 131
Photographie mit Vergrößertbildkontrast F 089
Photometer F 093, ~ der Totalhimmel F 094, ~ der Vollhimmel F 094
pH-Wert P 099
Physik das Erde G 012
physikaliche Klimatologie C 265
Physischehydrodynamik H 051
Phytoklima F 030
Phytoklimatologie F 031
Phytotron F 032
piezotrope Gleichung E 041
Pileus (pil) P 106
Pilotballon B 012, ~ –Auswertegerät P 131
Pilotballonbeobachtung S 159
Pilotstation S 235
Pistensichtweite – RVR D 129
Pitot-Rohr T 242

Pitotsches Rohr T 242
Pixel P 125
Plancksche Gesetz L 036, ~ Relation L 036
Planetarewelle U 046
planetarische Atmosphäre A 327, ~ Grenzschicht S 296, ~ Zirkulation C 183
Plasmapause P 132
Plasmasphäre P 133
Platte P 126
plözlich Heiztung Î 021
Pluviograph P 155
Pluviometer mit Kippbechere P 159
Pluviometrie P 156
pluviometrischer Quotient C 307(1)
Pluvioskop P 165
pluviothermische Faktor C 307(2)
Polarluftdruchbruch I 143
Polarantizyklone A 232
Polarbahnsatellite S 013
Polardepression D 044
polare Östwinde V 084
Polarextinktion E 152
Polarfront F 123
Polarfrontetheorie T 114
Polarhoch A 232
Polarimeter P 167
polarinternational Jahr A 260
Polariskop P 168
Polarklima C 246
Polarlicht A 347
Polarlichtbogen A 281
Polarlichtdraperien B 077, ~ D 145
polarlichtsche Pfeifstörung F 040, ~ Sturm/Auroralesturm F 155
Polarlichtschesoval O 074
Polarlichtstreifen B 077
Polarlichtzone Z 046
Polarluft A 074
Polarluftinvasion I 143
Polarmeerluft A 072
Polarnacht Strahlstrom C 470
Polartief D 044
Polarwind V 063
Polarwirbel V 141
Polarzelle C 092
Pollenanalyse A 166
Polynomialscheinterpolation; I 130
Polytropemodell M 196
polytropische Atmosphäre A 341
POM D 127
Porosität P 180
Positionsanzeiger zu Konstanthöhe – CAAPI I 026

postfrontal Nebel C 083
Potentiäleverdunsten E 125
Potentialgefälle G 053
Potentialgradient G 053
potentielle Energie E 097, ~ Evapotranspiration E 133Instabilität I 091, ~ Temperatur T 062, ~ Wirbeligkeit V 148
Potentielletemperatur der feuchten Thermometer T 063
Potenzfunkionprofil P 301
PPI I 027
PQP P 244
Prädiktor P 219
Praecipitatio (pra) P 187
Präfrontalgewitter O 050
PräfrontalnebelC 084
Prandtlische Zahl N 142
Präzision P 215
Primärdepression D 045
Primärradar R 016
Primärtief D 045
Primärzirkulation C 193
primitive Gleichungen E 049, ~ Gleichungen E 050
prismatische Schneekristall C 422
Probabilitätindex fur streng Wittwerung– SWEAT Zahl I 031
productiver Wert der Bodenfeuchtigkeit *(H_d)* U 009
Prognose P 237
Projektüberschwemmung I 139
Protoneniederschlag P 200
Protonosphäre P 320
Protuberanzen spitzenförmig V 089
Protuberanzgipfel V 089
Prozent die Möglicheninsolation F 096
Prozeß Man-Maschine D 094
Pseudoadiabate P 322
pseudoadiabatisch Diagramm D 079
Pseudoadiabatischegradient G 058
pseudoadiabatischer Prozeß P 289
Pseudobeobachtung P 324
Pseudodaten P 324
Pseudofront P 325
Psychrometer P 328
Psychrometerdifferenz D 095
Psychrometerformel F 072
Psychrometertafeln 009
psychrometrische Differenz D 095, ~ Gleichung F 072, ~ Tabellen T 009, ~ Tafel T 009
Psychrometrischekonstante F 072
p-System S 109
Pumpen P 178
Punktquelle S 339
Purpurlicht L 112
Pyranogramm P 108

Pyranograph P 107
Pyranometer P 109, ~ für Strahlungsbilanzmessung P 111
Pyrgeometer P 113, ~ für Strahlungsbilanzmessung P 115
Pyrheliogramm A 024
Pyrhelioigraph A 023
Pyrheliometer A 027
pyrheliometrische Skala S 037
pyrotechnische Rakete R 005
Pyrradiometer P 121
Pyrranometer für Strahlungsbilanzmessung P 122

QQQ

QBO O 067
QDF Q 002
QFE Q 003
QFF Q 004
QNE Q 005
QNH Q 006
QNU Q 007
QPF P 244
quadratische (quadraten) Mittel M 049
Quantität der Strahlungsenergie C 020
quartärische Klima C 227
Quasi Biennale Periodizität P 083, ~ Zweijärige Periodizität P 083, ~ -Biennale-Oszillation O 067
quasigeostrophische Approximation/Annäherung A 273, ~ Modell M 175, ~ Vorbild M 175
quasinichtdivergent Vorbild M 177
quasisolenoidalisch Modell M 177
quasistationäre Front F 113
Quasistationärenstörung P 093
quasistatische Approximation/Annäherung A 274
quasizweijährige Oszillation O 067
Quecksilbermilimeter M 146
Quecksilberthermometer T 140
Quecksilverbarometer B 049
Quelle S 336, ~ der eine atmosphärische Störungen S 335
Quellegebiet R 155
Querschnittanalyse A 187
Querspannung F 080
Querwind V 058

RRR

Rabal R 001
Racketensoundierung R 006, ~ R 007
Radar R 007
Radar(wind)sondierung S 160
Radaranzeigegerät E 018
Radarecho E 015
Radargleichrichtung das Gewitter D 075, ~ das Sturm D 075
Radargleichung E 042

Radarklimatologie C 267
Radarmeteorologie M 092
radarmeteorologische Beobachtung O 015
Radarreflektierung R 127
Radarreflexionvermögen R 127
Radarschrim E 018
Radarsonde R 019
Radarzurükstrahlenung R 127
radial Strom F 051, ~ Wind V 065
Radialpunkt P 340
radiativ Äquilibrium E 007
radiative Wärmefurung Î 022
radiatus (ra) R 022
radioaktiv Indikator T 219, ~ Tracer T 219
radioaktiver Ausfall S 066, ~ Fällung S 066, ~ Niederschlag P 208
Radioatmometer R 073
Radioaurora R 074
Radioelektrischebrechungs-Index I 044
Radiogoniograph R 077
Radiogoniometer R 079
Radiogoniometrie R 078
Radiokarbonmethode D 002
Radiokohlenstoffdatierug D 002
Radiokohlenstoffmethode D 002
Radiomaximograph R 082
Radiometeorologie R 083
Radiometrie A 026
radiometrische Nebenstation S 254
Radiopoarlicht R 074
Radiosendung E 082
Radiosonde R 090
Radiosondenstation S 217
Radiosondierung R 089
Radiosondierungballon B 009
Radiotheodolit R 093
Radiowind R 094, ~ Beobachtung O 017
RADOB R 095
Radom R 096
Radon R 097
RAFC C 118
Raketenblitz F 146
Randtief D 049
Randzyklone D 049
Rankine-Skala S 028
Raoultsches Gesetz L 037
Rauch F 148
Rauchdecke P 055
Rauchen (dynamische Meteorologie) Z 017
Rauchfahne P 008
Rauchhorizont O 064

Rauheis C 144
Rauheismesser C 145
Rauheitkoeffizient C 297
Rauheitlänge C 297
Rauhigkeit die Erdfläche R 204
Rauhigkeitparameter C 297
Rauhigkeitsbeiwert C 297
Rauhreif C 144
Rauhreif B 129
Rauhreifsmesser C 145
Raumartiguntersystem S 317
Rauminhaltkorrektion C 389
Raumladung S 006
Raummeteorologie M 094
Rauschenfondsniveau N 044
Rawinsonde S 172
Rayleigh Streuung D 102
Rayleighsche Zahl N 143
RDF R 079
Realdichte des Boden D 021
Réaumurskala S 029
Rebiegen/Rekrümmung R 122
Rechtsdrehend Wind V 042
Reduziertstrahlradar R 009
Referenzperiode P 076
reflektierte Erdstrahlung R 045, ~ Globalstrahlung R 038, ~ Sonnenstrahlung R 038
Reflektometer R 128
Reflexioncoeffizient R 126
Reflexionsfaktor R 126
Refsdaldiagramm A 088
regelmässig Radiosendung E 083, ~ Rundfunksendung E 083
regelmäßige Reflexion R 131
Regen P 137, ~ von heiter Himmel P 147, ~ wehendes Windes gegendie Aufbau P 136
Regenband B 025
Regenbogen C 439
Regendauer D 158
Regenerosion E 110
Regengefrierung P 196
Regenintensität I 117
Regenmesser P 157, ~ mit Abwägung P 158, ~ mit Kippbechere P 159
Regenperiode P 077, ~ S 089
Regenprojekt A 361
Regenschatten U 003
Regenschauer A 360
Regenschnee L 006
Regenschreiber P 155
Regenstadium S 204
Regensturm F 160
Regentropfen P 102
Regentropfene Dimensionmessung Spektometer S 183

Regime R 136
regional Wetterbüro B 103
Regional Wetterfernmeldwesennetz R 175, ~ Wetterfernmeldwesennetz R 176
Regionalprognose P 253
Regionalstrahlungszentrum C 117
Regionalübertragung D 099
Regionalverein A 310
Regionalvorhersage Zonezentrum C 118
Registrieranemometer A 212
Registriertheodolite T 105
Registrierungsperiod P 070
Registrierwindmesser A 212
Regressand P 217
Regular Welttages Z 032
Regulär(rundfunk)übertragung E 083
Reibung F 099
Reibungskoeffizient C 294
Reibungskraft F 099
Reibungsschicht S 296
Reibungsschichtgrenze L 064
Reif B 129
Reifgraupeln M 042
Reifpunkt P 347
Reigonalübermittlung D 099
Reihe dem eine meteorologische Element S 075
reine Luft A 077
Reinregen P 149
Reintransmissiongrad T 201
relativ Wind V 028, ~ (Wert der) Bodenfeuchtigkeit U 013, ~ Wirbeligkeit V 149, ~ Wirbelung V 149
Relativbeschleunigung A 016
relative Feuchtigkeit der Luftfeuchte im Vergleiche zu Eis *(U_i)* U 012, ~ Feuchtigkeit der Luftfeuchte im Vergleiche zu Wasser *(U_w)* U 011, ~ Topographie H 023, ~ Topographie T 182
relativeoptische Luftmasse M 022
Relativgeopotential G 015
Relaxationsmethode M 111
Relief R 158
repräsentative meteorologische Beobachtung O 016
Reservelufthafen A 086
Resonanzstheorie T 116
resultante Sonnenstrahlung R 039
resultieren Wind V 067
Retention R 162
retrograde Depression D 048, ~ Bewegung R 167
Retrogradetief D 048
Retrogression R 167
reversibel Prozeß P 290
Reynoldssche Zahl N 144
Reynoldstension/Querspannung durch Turbulenz T 095

RHI I 025
Richardsonsche Zahl N 145
Richtung und Wandergeschwindigkeit eines Wolke D 114
Riebungskonvergenz; C 383
Riesenschauer A 357
Riometer R 187
RMTN R 175
ROBIN S 091
Rollenwolken N 108
Rollewirbel R 206
Rosemount Thermometerhütte A 041
Roßbreiten L 010, ~ -Hochdruckgürtel B 112
Rossby Krümmungsradius R 110
Rossby Regime R 139, ~ Zirkulation R 139, ~ -diagramm D 090
Rossbysche Zahl N 146
Rossbyscher Parameter P 024
Rossbywelle U 046
roten Rauschen Z 019
Rotkode C 289
Rotorwolke N 094
RPT R 200
RRM R 201
RRTM R 175
RSMC C 203
Rückdifferenzierung R 163
Rücken D 139, ~ am Hohe D 141
Ruckenlinie A
Rückenwind V 037
rückläufige Depression D 048, ~ Zyklone D 048
Rückstrahlung C 366
Rückstreunung (Radar) R 164
Rüftenklima C 226
Rundfunksendung E 082, ~ am Fixierenzeit E 081
Rundsichtanzeiger I 027
Rundungsfehler E 108
RVR D 129
RWD Z 033
RWY P 124

SSS

Sachneemesser N 056
Säkularvariation des Klima V 016
salziger Dunst P 050
Sammelgebiet B 074(1)
Samum S 102
Sanddunst P 049
Sandfegen T 210
Sandgardine Z 030
Sandhohetransport T 208
Sandhose T 255

Sandsturm F 164
Sandwirbel T 255
Sankt Martins Sommer V 009, ~ -Elms-Feuer F 058
Sastrugi Z 001
Satellitenbeobachtung O 018
Satellitenbild I 010
Satellitenmeteorologie M 094
Satellitensondierung S 161
Satellitenzenitwinkel U 058
satellitsche Infrarotspektrometer – SIRS S 184
Satellitscherwind V 068
sationäre Welle U 051
Sattel Ş 002
Sättigerwasserdampfdruck die feuchte Luft im Vergleiche zu Eis *(e'$_i$)* T 100, ~ die feuchte Luft im Vergleiche zu Wasser (*e'$_w$*) T 099, ~ im Reinephase im Vergleiche zu Eis (*e$_i$*) T 098, ~ im Reinephase im Vergleiche zu Wasser (*e$_w$*) T 097
Sättigung S 018
Sättigungsdefizit D 009
Sättigungsfähigkeit des Boden C 028
Sättigungsgemiscverhältnis im Verhältnis zu (gegen/über) Eis R 107
Sättingsgemischverhältnis im Verhältnis zu (gegen/über) Wasser R 106
Saturationsfähigkeit des Boden C 028
Satz von der Erhaltung der Masse L 020
sauer Niederschlage D 055
säuerlich Regen D 055
Sauerstoff O 075
Sauerstoffband B 021
Sauerstoff-Ozon System S 124
Sauerverunreinigung D 055
S-Band B 022
Scanning-Radiometer – SR R 086
Schafbockmembranehygrometer H 069
Schalenkreuzanemometer A 202
Schallausbreitung P 315
Schalldetonation B 029
Schallfortpflanzung P 315
Schallgeschwindigkeit V 123
Schallwelle U 050
Schattenzone U 002
Schätzung denVorhersagen E 121
Schauer A 357
Schauerprojekt A 361
scheinbar Wind V 028
scheinbarer/sichtbarer Horizont O 061(2)
Scheindiffusion D 107
Scherspannung F 080
Scherung des Windes F 061
Scherungswelle U 044, ~ U 030
Schichtenmethode M 113
Schichtungkurve C 438

schief Sicht V 134
Schifbeobachtung O 008
Schifferischegischt E 078
Schiffleuchtturmstation S 247
Schiffsbarometer B 062
Schiffsdämmerung C 410
Schiffvereingung G 035
Schimmersternes L 052
Schirokko S 104
Schlagartigwind V 055
Schlagwelle H 088
Schlagwellezeit P 068
Schlammregen P 143
schlängelnde Rauschausbreitung P 009
schlangenartige Rauschausbreitung P 009
Schleppe das Tief T 226
Schleuderpsychrometer; P 331
Schleuderthermometer T 152
Schmelzen D 076
Schmelzenindex I 038
Schmelzensaison S 085
Schmelzniveau N 048
Schmelzpunkt P 339
Schnee Z 002
Schneeausstecher S 168
Schneeblendung O 057
Schneeblinkenung S 052
Schneeböig R 099
Schneedichte D 023
Schneedicke G 086
Schneedüne T 233
Schneefall Z 002
Schneefang P 029
Schneefederbusch P 011
Schneefegen T 212
Schneeflocken F 134
Schneegraupeln M 042
Schneegrenze L 066
Schneegrenzelinie L 066
Schneegriesel G 069
Schneekissen P 089
Schneekristalle C 420
Schneekugelpenetrometer P 062
Schneemesser mit Gammastrahlen N 057
Schneemetamorphose M 072
Schneepegel R 186
Schneeregenbö V 108
Schneeregime R 137
Schneereserve R 178
Schneeroller R 207

Schneeschauer A361
Schneeschicht S 272
Schneeschichtdicke G 086
Schneeschichttag Z 026
Schneeschmelze T 178
Schneeschutzanlage P 029
Schneeschutzzaun P 029
Schneestadium S 205
Schneesturm F 166
Schneetag Z 024
Schneetreiben T 211
Schneevermessung R 157
Schneeverschüttung T 233
Schneeverwehung T 233
Schneevogelscheusche M 212
Schneevorrat R 178
Schneewasser Z 034
Schneewehe T 233
Schnellesabnahme Gesetz L 042
Schnittwinkel mit Izobaren U 057
schräg Sichweite V 134
Schreiber I 107
Schreiberapparat I 107
schriffbarer HalbkreisS 071
Schriftmodell (die Datum an Wetterkarte) M 187
Schritt P 039
Schrumpfung S 316
Schrumpfungsachse A A 378
Schrumpfungsinversion I 150
Schutztrichter für Regenmesser E 017
schwache Brise B 126
schwarze Strahlung R 025
Schwarzeis G 021
schwarzer Strahler C 402
Schwarzfrost Î 032
Schwarzkörperstrahlung R 025
Schwarzkugelthermometer T 141
Schwarzwind R 161
Schwebeballon B 008
Schwefeldioxyd – SO_2 B 099
Schwefelregen P 146
Schweigezone U 002
Schwelleanlaufbahn P 192
Schwellebahn P 192
Schwereakustischwelle U 020
Schwerebeschleunigung A 013
Schwerekorrektion C 391
schwerer Sturm F 154
Schwerewelle U 038
Schwüle Z 011

Scruffdrucksprung C 412
Scruffenauwuchs C 411
SEASATwind zu Bodenniveau V 081
secundär Regenbogen C 446
Sedimentation S 065
See (Meer) den Pferds C 010, ~ der Wolken M 011, ~ die Nebel M 010, ~ oberflächentemperatur T 066
Seebrise B 119
Seeeffekt Schneesturm F 167
Seegang S 209
Seemeile Meile M 144(4)
Seemeteorologischestation S 239
Seerauch M 013
Seeverdunstung E 123
Seewind B 119
Seezustandskala/Seegangsskala S 036
sehrbewölkt Himmel C 128 (2)
Sehrkurzfristvorhersage P 265
seiche 067
seichter Nebel C 080
Seitenwind V 058
seitlich Brechung R 134, ~ Melange/Mischung A 150
Seklusion S 059
sekuläre Änderungtendenz das Klima T 091
sekundär Radar R 017, ~ Zirkulation C 194
sekundäre Front F 126, ~ Zyklone 049
sekundärtermisch Asymmetrie der Zyklone A 306
selbstätig Bildübertragung – APT T 202
Selbstschreiber des Sferics Î 037
selbtschreibender Regenmesser P 155
Selektivabsoption A 010
semi-arid zóna Z 059
serein P 147
serfrische Brise B 122
Sfericsstationsnetz R 170
Shamal Ş 001
sheinbare Himmelsgestalt F 066
Sherlinie L 081
Sherungschicht S 267
SI Einheite U 063
sichtlich Strahlung R 070
Sichtlinie ohne Wolke – CFLOS L 071
Sichtmarke R 160
Sichtmesser V 128
Sichtweite V 130
Sichtweitenmesser V 128
Sichtziel R 160
Siedepunkt P 337
Siedetemperatur P 337
Sight V 130

Sigma Koordinatensystem S 111
SIGMET Meldung I 078
Signalfähnchen F 012
signifikante Wetterkarte H 013
simulierung Niederschlag P 209
Singularität S 103
SIRS S 184
Sixthermometer T 153
Skala S 035
Skalahöhe Î 007
Skalarfeld C 058
Skalarprodukt P 297
Skaleneinstellung des Höhenmessers C 002
skill score I 050
SMMR R 089
SMO S 121
Smog S 130
SMS S 014
SMT S 123
Snelliussches Gesetz L 038
Sodar S 137
solar Wind V 070
Solarigramm P 108
Solarigraph P 107
Solarimeter P 109
Solarklima C 248
Solarkonstante C 356
Solenoide S 146
Solenoidschemodell M 197
Solifluktion/Bodenfließen S 149
Sommermonsun M 224
Sondenbildzerleger D 120
Sondierballon B 013
Sondierensystem mit Trägerballon S 113
Sondierung S 150, ~ mit Lenkballon S 153
Sonen Gezeiten M 016
Sonnenbeleuchtet Polarlicht A 348
Sonneneruption E 115
Sonnenflecken-Relativzahl N 150
Sonnenfleckenzahl N 150
Sonnenfleckenzyklus C 171
Sonnenhalo H 002
Sonnenhöhe Î 010
Sonnenlichtsäule C 310
Sonnenrundfunkwellensendung E 085
Sonnenscheinautograph H 045
Sonnenscheinschreiber H 045
Sonnensheinautograph nach Campbell und Stokes H 046
Sonnenstrahlung Abdämpfung 315 a
Sonnenstrahlungbilanz R 039

Sonnentätigkeit A 028
Sonnenwind V 070
Sonnenzenitwinkel U 059
Sonnenzyklus C 171
Späterteil die Depresion T 226
Speisung A 122
Spekroheliograph S 179
spektrale Dichte D 025, ~ Energiedichte S 191
Spektrallinien L 091
Spektralmodell M 198
spektralnumerische Analyse A 183
Spektralnumerischevorhersage P 261
Spektrometer S 180
Spektrum S 186, ~ der Regentropfene D 131, ~ der Wolkenpartikele D 131
Spernballon B 006
Speziale Weltintervalle – SWI I 135
Spezification der meteorologischer Schlüssel S 176, ~ die Wetterschlüssel S 176
spezifische Ausstrahlung E 090, ~ Feuchte (q) U 015, ~ Wärme C 050
spezifisches Bodengewicht D 021
sphärisches Pyrradiometer P 123, ~ Pyrgeometer P 116, ~ Pyranometer P 112
Spiegelganglinie C 003
Spiegelnephoskop N 020
Spiegelreflexion R 131
Spiegelung nach oben M 155
Spiegelung nach unten M 154
Spirlband B 027
spissatus (spi) S 196
Spitzenentlandung D 067
Spitzengeschwindigkeit der eine Windstoß (p) V 120
spontan Sublimation S 314
spontane Gefrieren C 339, ~ Nukleation N 119
sporadische E Schicht S 286
Sprengungswolken N 104
Sprühregen/Nieseln B 139
Sprühregengefrierung P 196
Sprungfroschdifferenzierung D 096
Sprunglinie des Windrichtung L 067
Spur(en) U 066
Spurenstoffe U 067
stabile Luftmasse M 025
Stabilität S 197
Stabilitätindex von Showalter I 062
Stabilitätindex von Whiting I 062
Stabilitätparameter P 021
städtisch Klima C 251
städtlische Klimatologie C 269
Standard atmosphäre A 342
standard Barometrischeshöhe A 138, ~ Gleichdruckfläche S 327
Standardabweichung A 003
Standardbeobachtungstermin O 054

Standardhöhe Î 016
Standardhöhenzahl-Dichte N 053
Standardregenmesser P 162
Standardtemperatur T 085
Stantonsche Zahl N 147
Stärke G 088
starker Wind V 062
Starkregen P 150
Station am supplementär Schiff S 250
stationär Wetterschiff S 239, ~ Wolke N 095
stationäre Depression D 051, ~ Front F 113, ~ Zyklone D 051
Stationaufstellpunkt A 152
Stationindex I 024
Stationkoordinaten; C 388
Stationnetz R 173
Stationsbarometer B 055
Stationsgelände P 135
Stationshöhe A 136
Stationskreis C 137
Stationslage A 152
Stationsnummer I 024
Stationsthermometer T 151
statisches Gleichgewichtgleichung E 034
Statistischetechnik für Modellabfangen T 026
Statistischevorhersage P 274
Statistischmodell M 199
Stau (hidro) R 162
Staubdunst P 049
Staubfegen T 210
Staubhohewolke T 208
Staubhorizont O 064
Staubsturm F 164
Staubtrombe T 255
Staubwand Z 030
Staubwirbel T 255
Staubwolke T 210
Staubzähler/Kernzähler P 333
Staurohrwindmesser A 210
Stauwerk B 031
Stefan-Boltzman Gesetz L 043
Stefan-Boltzmann Konstante C 357
stefer Wind V 064
stehende Welle U 051, ~ Wirbelung T 249
Stehwelle U 951
Stehwirbelkeit T 249
Steppeklima C 231
stereographische Projektion P 312(3)
Steuerung G 025
Stille C 006
Stillezone C 008, ~ C 009

Stillstandzone Z 057
stochastisch Modell M 200
stochastiche Große M 038, ~ Prognose P 239
Stochastischselektion S 068
Stockungzone Z 057
Stormkonus S 072
Störungsmethode M 108
Stoß R 098
Straffzeit V 152
Strahhlungsbilanz R 032
Strahlen exponierung E 149
strahlenförmige Polarlicht R 113
Strahlstrom C 469
Strahlstromcirruswolke C 201
Strahlung R 050
Strahlungatmosphärisch Bilanz B 087
Strahlungbilanz zu Erdfläche B 086
Strahlungbilanzmesser P 122
Strahlungintensität (die eine Quelle nach einer Richtung hin) I 115
Strahlungmessung A 026
Strahlungmessung A 026
Strahlungs(energie)fluß F 052
Strahlungsabkühlung R 120
Strahlungsbilanzmesser P 121
strahlungsche Gleichgewicht E 007
Strahlungsdiagramm D 084
Strahlungsdichte L 108, ~ (auf Oberflächeneinheit) I 167
Strahlungsdruck P 232
Strahlungsenergie E 098
Strahlungsfrost Î 031
Strahlungsgürtel C 124
Strahlungsinversion I 149
Strahlungsklima C 247
Strahlungsmessungsbeobachtung O 003
Strahlungsmessungungsweltzentrum 115
Strahlungsmodell M 186
Strahlungsnebel C 076
Strahlungsquantität C 020
Strahlungsreif B 133
Strahlungsstation S 253
Strahlungsthermometer T 147
Strahlungstransport T 193
Strahlungsübertragung T 193
Strahlungtemperatur T 082
stratiforme Wolke (anderen als Stratus) S 274
stratiformis (str) S 274
Stratocumulus (Sc) S 275
Stratopause S 276
Stratosphäre S 277
stratosphärisch Induktion C 432, ~ Kopplung C 432

stratosphärische Aerosolteilchen A 096, ~ Passatwinde A 125, ~ Steuerung G 026
Stratosphärischeheizung Î 021
Stratus (St) S 300
Stratuswolke S 300
Strekevorhersage (nav) P 250
Streulicht L 111
Streustrahlung R 056
Streuung im die Atmosphäre D 105
stromabwärts A 354
Stromart C 336
stromaufwärts A 151
Stromfunktion F 151
Stromlinie L 077
Stromstoßwelle C 456
Stromtype C 336
Strömungsfunktion F 151
Strömungslinie L 077
Stromversetzung C 453
Stufenleader T 217
Stufenleitblitz T 217
stufenweise vordringendeVorentladung T 217
Sturm V 052
Sturmavis A 371
stürmischer Wind V 076
Sturmmeldung A 372
Sturmprojekt A 361
Sturmwarnung A 364
Sturmwelle U 031
Sturzregen P 152
Stüwe-diagramm D 091
Subfrontalwolke N 097
Sub-grid Skalenprozeß P 292
subjektiv Vorhersage P 275
Sublimation S 313
Sublimationkern N 130
Subtropenhoch B 112
subtropicalmegürtel C 009
subtropische Antizyklone B 112
südlich Schwankung O 066
Südlicht A 345
Südwind A 349
sukzessiv Kurtzeitbilde I 014
Sulfurregen P 146
Superzelle S 320
supplementar Besonderheit P 035
Supplementärschiff S 250
SWEAT I 031
SWI I 135
SWZ C 115
Symmetriepunkt P 338

Synchronquerschnitt S 064
Synoptik M 096
synoptisch Bericht M 070
synoptische Beobachtung O 020, ~ Bodenstation S 257, ~ Hauptlandstation S 260, ~ Haupttermine O 053, ~ Karte H 039, ~ Klimatologie C 268, ~ Lage S 127, ~ Meteorologie M 096, ~ Methode M 112, ~ Nebenstation S 261, ~ Nebentermine O 052, ~ Skala S 039, ~ Station S 255, ~ Termin O 051, ~ Typus T 171, ~ Wetterlage S 127
synoptischer Kode C 287
Synoptischervorhersage P 273
Syntetichantena Radar SAR R 009
Syntetischapertur Radar R 009
Szintillation S 050
Szintillieren S 050

TTT

Tagesamplitude der Temperatur A 158
Tagesanbruchschor C 403
Tagesmaximum der Lufttemperatur T 050
Tagesminimum der Lufttemperatur T 059
Tagesmitteltemperatur T 053
täglich Wetterbericht B 135
Täglichwelle U 035
Täglihhimmelsleuchten L 103
Taifun T 010, ~ C 166f
Taifunwarnung A 365
Talweg T 011
tangentiell Wind V 075
Tau R 197
Taumesser D 147
Taupunkt *(Td)* P 346
Taupunktdepression D 011
Taupunktdifferenz D 011
Taupunktfront L 089
Taupunkthygrometer H 067
Taupunktmesser H 067
Taupunktmethode M 109
Taupunktzelle C 098
Tauregenbogen C 443
Tauwetter D 076
Tauwetterindex I 038
Taylorsche Zahl N 148
Technische Kommission C 313
Technoklimatologie T 027
Technologischesatellite für Bestimungdes Landschätze (Erd~) A 017
Teildruck P 235
Telemeteometrie T 033
Telemeteorograph T 031
Telemeteorographie T 032
Telephotometer T 030
teleskopische Gitter G 082

Teleskopischereihe S 078
Telesondieren T 034
Temperatur T 073, ~ am Boden T 045, ~ der Wolkenobergränze T 046, ~ des feuchten Thermometer T 071, ~ des trockene Thermometer T 072
Temperaturanomalie A 221
Temperaturesreduzierung zu Mittelmeeresspiegel R 124
Temperatur-Feuchteindex I 064
Temperaturinversion I 151
Temperaturkorrektion C 392
Temperaturschwankung A 157
Temperatursumme T 035
Temporales T 087
Tendenzgleichung E 043
Tension T 103
Teodolit T 104
Tephyigramm T 024
Termik T 119
Termikaufwind T 119
termische Hohe A 243
Termischebilanz der Schneeschicht B 091
Termischeschacht P 359
Termischtief D 053
termodinamische Taupunkttemperatur P 346
Termohygrometer T 130
terrestrische Ausstrahlung R 041, ~ Ausstrahlung R 045
tertiär Klima C 249, ~ Zirkulation C 195
Tetraedischeballon B 014
Tetroon B 014
Teweles-Wobusindex I 068
theoretische Meteorologie M 098
Theorie der Lee-Zyklogenese T 107
theremischasymmetrie A 306
thermisch Gürtel C 123, ~ Rauhigkeit R 205, ~ Strahlung R 068, ~ Zone C 123
thermische Advektion A 059, ~ Effektivität E 065, ~ Leitung (der Störungen) G 027, ~ Verunreinigung P 175, ~ Vorticity V 150, ~ Wirbeligkeit V 150
thermischer Äquator E 021, ~ Wind V 077
thermischerstress Index I 048
Thermistor T 120
Thermistoranemometer A 207
Thermistorthermometer T 144
thermobarisch Feld C 059
Thermodynamik T 125
Thermodynamiktemperatur der Gefrierpunkt *(T_f)* T 067
Thermodynamischtemperatur der Eiskugelthermometer *(T_i)* T 070
thermodynamishe-Diagramm D 092
Thermoelement T 154
Thermogramm T 127
Thermograph T 126
Thermohygrogramm T 129
Thermohygrograph T 128

Thermometer T 132
Thermometerhütte A 038
Thermometerhütte mit Gegenstrom A 040
Thermopause T 158
Thermosphäre T 159
thermotropisch Modell M 201
Thermozyklogenese T 122
Thetagramm T 160
Thetakoordinatensystem (θ) S 110
Thetasystem (θ) (Potentialtemperatur) S 110
Thornthwaite Index I 058
THTT T 022
Tiefabfüllung U 016
Tiefdruckfeld C 052
Tiefdruckgebiet 052
Tiefdruckrinne T 011
Tiefdrucksgebiet D 033
Tiefe dem Zyklone A 042
tiefe Wolken N 082, ~ Ziklone C 157
Tiefegriesel Z 003
tiefer Jetstream C 471
Tiefregeneration R 135
Tiefwolkensystem S 117
Tierkreis Z 035
Tierkreistlicht L 113
TIROS T 173, ~ tätigvertikal Sondierung – TOVS S 173
Topoklimatologie T 179
Tornado T 184
Tornadoecho E 013
Tornadoseruption F 011
Tornadosfamilie F 011
torr M 146
TOSS T 185
Total-totalindex I 070
tote Zone U 002
TOVS S 173
Trägheit T 164
trägheitsche Prognose P 258, ~ Vorhersage P 258
Trägheitskreis C 134
Trägheitswelle U 032
Trägheitszirkel C 134
Trajektorie T 189
Tramontan T 191
Transitorischestörung P 098
translucidus (tr) T 197
Transmissionsfaktor T 201
Transmissionskoeffizient C 299
Transmissometer T 200
Transparenz T 205
Transpiration T 206

Tripelpunkt P 354
Tripelzustand P 354
Trjektories-methode M 144
Troch in der Westwinde T 018
Trockenadiabate A 048
trockenadiabatischer Gradient G 050
trockene Konvektion C 381, ~ Luft A 082, ~ Periode P 081, ~ Zunge L 058
trockener Dunst P 046, ~ Dunsthorizont O 064, ~ Dunstschicht P 051
trockenes Thermometer T 156
Trockenheitindex I 046
Trockenkonvektion C 381
Trockenlinie L 089
Trockenluftdichte D 018
Trockenstadium S 206
Trockenthermometer T 156
Trockenwind S 318, ~ V 078
Trog T 011, ~ die Tropenhohetroposphäre - TTHT T 022, ~ in Ostenpassatwind T 016
Trogachse A 381
Troglinie A 381
troken Schnee Z 007
trokene Jahreszeit S 088
Trombe T 234, 235
Trombensäule/Wolkenbruchtrichter C 308
Tropenklima C 250
Tropensturm C 166c
Tropfenambruchtheorie T 117
Tropfensammler D 119
Tropfenspektrum D 131
Tropikalmeerluft A 073
Tropikluft A 080
Tropikluftnebel C 070
tropische Depression C 166b, ~ Meteorologie M 099, ~ Monsunklima C 273, ~ Ostwinde V 085, ~ Störung C 166a, ~ Windstille C 010, ~ Zyklone C 166, 166g
tropisches Klima C 250
Tropopause T 236
Tropopausekarte H 014
Tropopausentrichter P 053
Tropopausewelle U 018
Troposphäre T 238
Troposphärischeozon O 080
Troval P 015
trowal P 015
Trübung T 246
Trunkationsfehler E 109
TTHT T 022
TTT
TTTI T 022
Tuba (tub) T 243
Tundraklima C 232
Turbopause H 085

Turbulent fluß F 054
turbulente Geschwindigkeit V 127, ~ Viskosität V 093, ~ Zähigkeit V 093
turbulentes Kondensationsniveau N 040
Turbulenz T 267
Turbulenzenergie E 093
Turbulenzgrenzschicht S 297
Turbulenzintensität I 119
Turbulenzinversion I 152
Turbulenzspektrum S 190
Turbulenzströmung T 267
Turbulenzwirbel T 256
Turbulenzwolke N 076
Türbungsfaktor C 301
Türbungskoeffizient C 301
TUTT T 022
Typ(us)veränderung S 046
Typ-a Radarschrim E 019
Typüberschwemmung I 138

UUU, ÜÜÜ

überadiabatischer Temperaturgradient G 059
Überganghöhe A 141, ~ N 049
Übergangniveau N 049
Übergangschicht S 271
übergeostrophischer Wind V 073
übergradientischer Wind V 074
übergreifende Mittel M 056
Überschwemmung I 138
Überschwemmungsvorhersage P 249
Überschwemmungungflachland C 060
Überscwemmungmodell I 139
Übersettigung im Vergleiche zu Eis S 332, ~ im Vergleiche zu Wasser S 331
Übertragungfluß F 044
übertropische Ostwinde V 085
überwiegende Sichtweite V 136
überwiegender Wind V 046
überzählinger Regenbogen C 447
Ulloaring H 006
ultraviolett Strahlung R 069
Ultraviolettstrahlung R 069
Umkhreffekt E 059
umspülend Temperatur T 038
Umwadlungswärme C 048
unabsichtlich Veränderung die Wetter M 209, ~ Veränderung das Klima M 208
unbestanding Luft A 070
uncinus (unc) U 017
undulatus (un) U 056
unerwartet Ionosphärischenstörung P 094
ungefiltert Modell M 194
unkonstant Wind V 079

untere Luftspiegelung M 153, ~ Wolken N 082
Unterfrontalwolke N 097
untergebiet Radiosendung E 084, ~ Rundfunksendung E 084
untergeostrophischer Wind V 071
untergradientischer Wind V 072
unterkühlte Wolke N 099
unterkühlter Nebel C 067, ~ Regen P 151
Unterkühlung S 330
unterkülter Wasser A 267
Untersatellitepunkt P 353
Untersonne P 326
unwillkürlich Veränderung das Klima M 208, ~ Veränderung die Wetter M 209
urban Klima C 251
U-Rohr-Barometer B 052
UV Dosimeter D 144, ~ -Strahlumg R 069

VVV

Vakuumkorrektion C 394
Vallot Heliothermometer H 048
Van Allen Gürtel C 124
variabel Wind V 079
Variabelstufegitter G 081
Variabilität/Veränderlichkeit V 011
Varianzanalyse A 168
V-artige Depression D 039, ~ -artige Isobare I 184
Vegetationsperiode P 073, P 074
Velopause V 100
Velum (vel) V 101
Ventilation V 103
Venturi-Effekt E 060
veränderlicher Himmel C 130
Verändern der Wolke M 210
veränderung das Klima M 206, ~ der eine Luftmasse T 196
Verarbeitungdaten Weltsystem - GDPS S 120
verärenderlichschritt Gitter G 081
Verausgehendniederschläge Index I 041
verbessen Wetterbericht M 065
verbindlich Niveau N 052
Verbindungspunkt zu Vielepunkte C 322
Verbindungstelle C 105
Verbreitung beim Aufbruch der Inversion F 149(2)
Verbrennungskern N 124
Verdunstenrate R 109
Verdunstenreif B 132
Verdunstentank B001
Verdunstungmesser E 130
Verdunstungsautomatischestation S 223
Verdunstungsgefäß B 001
Verdunstungskraft P 358
Vereisung A 032, ~ P 170

Vereisunghöhe N 046
Vereisungindex I 039
Vereisungintensität; I 116
Vereisungniveau N 046
Verengung des Horizonts I 016
Verfahren die sukzessive Annäherunge M 102
verfügbar Sonnenstrahlung R 037
Verglas P 170
Verhältnismäßiggeopotential G 015
Verladenionosonde I 163
verladenung Strahlungsthermometer T 148
Verlegung der Antizyklone D 027, ~ der Zyklone D 028
Verschiebung der Wellen D 113, ~ der Antizyklone D 027, ~ der Wolke D 029, ~ der Zyklone D 028
Verschiebungsgesetz von Wien L 039
verschlimmerung Wetterlage Î 034
Versichenfeld C 053
Verstärkungsfront/Steigerungsfront I 112
vertebratus (ve) V 105
Verteilungsgesetzes L 045
vertikal Gefäle/vertikal Gradient G 062, ~ Humiditätgradient G 065, ~ Sichtweite V 137, ~ Temperaturgefälle G 060, ~ Windgeschwindigkeit V 125, ~ Windscherung F 063
Vertikalbündelradar R 013
Vertikale Querschnittanalyse A 187
vertikaler Querschnitt S 063
Vertikalfeuchtegradient G 065
Vertikalfeuchtigkeitgradient G 065
Vertikalprofil P 299, ~ der Temperatur P 300
Vertikalschnitt S 063
Vertikalverbreiterung der eine Wolke E 153
verunreinigte Luft A 076
vervaschene Front F 115
Verwiekeltstief D 036
Vidiedose C 034
Vielerhöhenlagemodell; M 174
Vielfachstreung/Mehrfachstreung D 106
vierdimensionale Analyse A 176
vierdimensionale Datenassimilierung A 308
Virga (vir) V 111
virtuelle Temperatur T 086
Virtuellhöhe Î 017
VIS I 013
visibel Strahlung R 070
Viskosität Gesetz L 022
Viskositätskoeffizient C 303
visuelle Storm(warn)signale S 072
VLF Ausgabe E 088, ~ Emission E 088
VMM V 138
vollkommen Vorhersagemethode M 117
vollkommenes Gas G 004
VOLMET V 140

Volumendichte des Boden D 019
Vorentlandung L 054
Vorfrontennebel C 084
vorherrschend Sicht V 136
vorherrschender Wind V 046
Vorhersagbarkeit P 218
Vorhersage P 237, ~ für eine Beobachtung P 270, ~ für eine Station P 270, ~ für Reserveflughafen P 268
Vorhersageamendament A 148
Vorhersagebulletin B 136
Vorhersageintervall I 133
Vorhersagekarte am Boden H 038
Vorhersagekarte; H 035
Vorhersagemodell fur Begrenztflächeninhalt M 185
Vorhersagenmann P 278
Vorhersageprüfung V 104
Vorhersagezentrale C 107
Vorhersagezone Z 056
Vorläufer P 216
Vorsicht P 237
Vorsichtzustantrag A 148
Vorticity V 145
Vorticityadvektion A 056
Vorticitygleichung E 044
vorübergehend Wirbel P 098
Vorwärtsdifferenzierung D 097
Vorwärtsdiffusion D 103
VTST T 022
vulkanischer Staub P 190
Vulkanüberwachung im international Luftverkehr V 099
Vulkanwache in Internationalflugverkehr V 099

WWW

Waagebarometer B 048
WAFC C 114
WAFS S 122
wahr Wind V 023
wahrer Horizont O 061(3)
Wahrscheinlichkeitsvorhersage P 271
Waldniederschlag P 203
Walkerzirkulation C 196
warm Nebel C 066, ~ Zyklone D 034
warme Front F 110, ~ Wolke N 064
Wärmeabschluß B 081
Warmeadvektion A 059
Warmeantizyklone A 233
Wärmebilanz B 081
Wärmeblitz F 136
Wärmefluß F 043
Wärmeindex I 058

Wärmeinsel I 109
Wärmekapazität C 050
Wärmequelle S 337
Wärmeregen P 140
Wärmestrom F 043
Wärmetief D 034
Wärmezyklone D 034
Warmfront F 110
Warmfrontokklusion O 026
Warmhochdruck A 233
Warmluft A 064
Warmluftkeil auf der Höhe P 015
Warmluftzunge L 056
Warmsektor S 060
Warnung für Tropisczyklone A 363
Warnungkode C 289
Warnungwetterbericht B 134
Warscheilichkeit P 284
warscheinlich Maximumniederschlag P 205
Wash-out S 175
Wasser A 262
Wasserbilanz B 080, ~ Methode M 103
Wasserdampf V 006
Wasserdampf(spektral)band B 078
Wasserdampfdruck *(e')* P 228
Wasserdampf-Spektroskop S 185
Wasserflutvorhersage P 249
wasserhaltig Schnee Z 034
Wasserhaushalt Methode M 103
Wasserhose T 235
wässerig Schnee Z 034
Wasserkapazität der Äckerland C 025, ~ der Boden C 025
Wassermenge D 006
Wasseroberflächentemperatur T 066
Wasserstandsganglinie C 003
Wasserstoffkonzentration P 099
Wasserverdunstung E 123(1)
Wasserwert/Wassergehalt der Schneedecke E 008
Wasserwolke N 063
Wasserzirkulation Koeffizient C 305
WDC C 113
Wechselnflughafen Vorhersage P 268
Wechselwirkung I 122
WEFAX W 004
Wegener-Bergeron Prozeß T 108
Weibull Distribution D 133
Weibullverteilung D 133
weißen Rauschen Z 016
weißer Regenbogen C 442
Weißgeräusch Z 016

Weistau R 198
Weiswetter P 059
Welenferbreitung M 157
Wellehöhe Î 012
Wellen Richtung D 113
Wellenbewegung M 157
Wellenfortpflanzung M 157
Wellenklassification der (Atmo)Sferics C 214
Wellentheorie der Zyklogenese T 115
Wellenzahl N 134
Welleperiode P 068
Welt Radiometrischereferenz – WRR R 125
Weltsystem Flugwettervorhersagezonen –WAFS S 122
Welttages Z 032
Werenskiold-diagramm D 093
West(en)-Ost(en) Transport T 214
Westenäquatorialischewinde V 083
Westwindzone Z 044
Wetter V 151 , ~ zur Zeit der Beobachtung T 167, ~ nachricht für unerwartet Variation A 367
Wetteranalyse A 188
Wetteränderung M 211, ~ S 046
Wetterauskunft/Wetterinformation I 077
Wetterautomat S 237
Wetterbediennung P 236
Wetterbedingnungen für Ansichtflug C 332
Wetterbeobachter O 001
Wetterbeobachtung um Immobilschiff S 246
Wetterbeobachtungsnetz R 173
Wetterbeobachtungssatellit S 012
Wetterbericht B 137
Wetterbesserung A 147
Wetterbestmöglichung der Luftweg O 042
Wetterbezeichungletter L 093
Wetterbezeichungstabelle T 007
Wetterdienst C 109, S 082
Wettererkennungsflug Z 012
Wetterfahne G 028
Wetterflug Z 012
Wetterkarte H 039
Wetterkontrolle M 207
Wetterkunde M 079, ~ der Bergen M 090
Wetterkundige M 078
Wetterlage S 212
Wetterleistung P 236
Wetterleuchten F 137
Wetterluftfahrteinheit U 062
Wetternachricht A 373
Wetterproverb(um) P 321
Wetterradar R 015

Wetterradargerät R 015
WetterschiffS 239
Wetterschlüsselsymbol S 096
Wetterstation S 236
Wettertyp T 170
Wetterungsverlauf T 166
Wetterverhältnisse für Ansichtflug; C 332
Wetterverschlechterung Î 034
Wettervorhersage P 237
Wettervorhersagenschätzung E 121
Wetterwechsel S 046
Whistler F 039
Widerstandsthermometer T 143
wiederkehrende Polarluft A 075
Wiegungspluviometer P 158
Wind V 022, ~ von vorn V 035
Windabkühlung Index I 061
Winddruck P 229
Winddruckplatte G 029
Winddünung H 089
Windfahne G 028
Windfegenregen Index I 060
Windfeld C 062
Windfriktion F 097
Windgenerator T 247
Windgeschwindigkeit V 124
Windgeschwindigkeitsprunglinie L 068
Windhose T 234
Windmast C 044
Windmesser A 198
Windmeßpegel N 034
Windneigung Î 027
Windpfeil S 019
Windprofil P 304
Windradar R 019
Windreibung Rotationel R 193
Windrichtung D 115
Windrose R 199
Windrüssel M 044
Windsack M 044
Windschäzung aus Satellitedaten V 068
Windscheide L 070
Windscherung; F 061
Windschlagwelle H 089
Windschreiber A 212
Windschutz P 028
Windspannung zu Boden F 098
Windsprung S 002
Windstärke F 087
Windstille A 011, C 006

Windstillung C 007
Windstoßamplitude *(a)* A 156
Windstoßdauer (t_g) D 160
Windstoßfrequenz F 101
Windstoßfrequenz-Intervall I 132
Windstoßvektor V 096
Windstrom C 453
Windtension F 097
Windturm C 044
Windumkehrung I 146
Windvektor V 097
Windwegmesser A 213
Winkelbeschleunigung A 017
WINTEM W 005
Winter I 001
Wintermonsun M 223
Wirbelbewegung M 158
Wirbeldiffusivität D 109
Wirbelerhaltung C 347
Wirbelflux/turbulenten Flux F 053
wirbelfrei Grenzschicht S 295
Wirbelgleichung E 044
wirbelig Advektion A 060, ~ Transport A 060
Wirbeligdiffusion D107
Wirbelkeit V 145
Wirbelkeitadvektion A 056
Wirbelkeitzonenindex I 051
Wirbelleitzahl C 335
Wirbelschleppe(turbulenz) T 269
Wirbelspektrum S 194
Wirbelverbreitung L 013
Wirbelwärmefluß F 054
Wirbelwind T 257
Wirbwlschleppetief D 042(2)
wirklicher Beobachtungstermin O 043
Witterung V 152
WMC C 110
WMD Z 033
WMI I 134
WMO O 060, ~ Member M 062
Wogenwolke N 077
Wolfsche Zahl N 150
Wolke N 061
Wolken von Wasserfall N 102
Wolkenänderung M 210
Wolkenart S 177
Wolkenatlas A 319
Wolkenband B 026
Wolkenbank B 017
Wolkenbarriere B 036

Wolkenbasis B 072
Wolkenbasis/Wolkenuntergrenze Î 006
Wolkenbedeckung N 011
Wolkenbildaufnahme A 218
Wolkenbruch P 152
Wolkenelektrisierung E 069
Wolkenentladung D 061
Wolkenetage E 118
Wolkenfahne N 085
Wolkenforst P 045
Wolkengürtel B 026
Wolkenhaufen G 070
Wolkenhelligkeitsgrad L 106
Wolkenhöhenmesser C 087
Wolkenidentifizierung I 003
Wolkenimpfung Î 040
Wolkenimpfungagent A 100
Wolkenimpfungmittel A 100
Wolkenkammer C 016
Wolkenkappe N 084
Wolkenklassification C 213
Wolkenkluster G 070
Wolkenkopf V 088
Wolkenkuppe V 088
Wolkenkuppel V 088
Wolkenmeer M 011
Wolkenmenge N 011
Wolkenmikrophysik M 135
Wolkenmikrostruktur M 140
Wolkenmodell M 183
Wolkenphotogrammetrie F 091
Wolkenphysik F 034
Wolkenrechen N 019
Wolkensbewegung D 029
Wolkenscheinwerfer P 308
Wolkenschicht; S 269
Wolkenschild P 056
Wolkenschleier V 139
Wolkenschleppe T 232
Wolkenschricht P 056
Wolkensektor S 061
Wolkenspiegel N 020
Wolkenstrasse D148, ~ im Turbulentwirbel D 149
Wolkensvarietät V 020
Wolkensymbole S 097
Wolkensystem S 116
Wolkentracer T 218
Wolkentrichter N 075
Wolkentröpfen P 103
Wolkenunterarten V 020

Wolkenuntergrenze B 072
Wolkenwald P 045
Wolkenwall B 036
Wolkenwasserinhalt C 372
Wolkenwind V 040
Wolkenzerstreunug Î 003
Wolkesdicke E 153
Wolkeskette D 148
WRC C 115
WRR R 125
wundern Ionosphärenstörung P 095
wundernd M 143
Wüsteklima C 222
Wüstenung D 071
WWW V 098

XXX

X-Band B 023
Xerophyte X 001

YYY

Yard Y 001

ZZZ

Zähigkeistskoeffizient C 303
ZCIT Z 040
Zeitdauer der maximalen Abnahme der Windstöße (t_i) D 151
Zeitkonstante C 352
Zeitraum der Wettervorhersage I 133
zeitweilig I 126
Zellenkonfiguration demWolkenfeld C 337
Zellenkonvektion/zelluläre Konvektion C 376
Zellenzirkulation C 186
zelluläre Umlauf C 186, ~ Wolkenssysteme C 337
zentesimale Temperaturskala S 025
Zentigradskala S 025
Zentralamt S 082
Zentraltief D 035
Zentralzyklone D 035
Zirkulation C 184
Zirkulationanomalie A 219
Zirkulationindex I 033
Zirkulationmodell M 179
Zirkulationsbeschleunigung A 012
Zirkulationsszatz T 106
Zirkulationstheorem nach Bjerknes T 106
Zirkulationstypus T 168
Zirkumhorizontalbogen A 282
Zirkumsolarstrahlung R 060
zirkumterrestrisch Ringförmigstrom C 468

Zirkumzen opikalen Konfluenz Z 040, ~ der Westwinde Z 044
Z-R Relation (Gleichungtheorie) R 156
Zuflußgebiet B 074
Zugrichtung mit konstantabsolut Wirbeligkeit – CAVT T 190
zurükgebogene Okklusionsfront O 029
zurükströmende Polarluft A 075
zusamengesetzte Vorhersagekarte H 036
zusammenfassung Resümee R 184
Zusammenfließen C 282
Zusammentragungseffiektivität E 063
Zusatswolke N 062
zusätzlich Beobachtung O 021
Zustand der Start/Landbahn S 210
Zustandsgleichung E 028
Zustandveränderung S 045
Zuverlässingsgrad/Vertrauenkoeffizient C 296
zweiachsige Windfahne A 199
zweidimensional Turbulenz T 268
Zweikomponenten-Anemometer A 199
zwei-Theodolitestechnik S 155
Zwielicht C 407
zwölfstündig Welle U 049
Zyklogenese 151
Zyklolyse C 152
zyklonale Rotation C 187, ~ Windscherung F 065, ~ Zirkulation C 187
zyklonaler Niederschlag P 197
Zyklonalscherung F 065
Zyklone D 033, ~ am hohe Atmosphäre C 155
Zyklonenachse A 374
Zyklonenbildung C 151
Zyklonenfamilie F 010
Zyklonenmodell M 178
Zyklonenwelle U 025
Zyklus C 167
zylindriche Projektion P 312(1)

INDEX ALFABETIC MAGHIAR
MAGYAR SZÓJEGYZÉK

0^0C izotermai magasság N 054
40^0S-65^0S övben erős és permanens nyugati szél M 021

AAA

a bolygó légköri A 327, ~ ciklogenézis hullámélete T 115, ~ ciklon mélység A 042, ~ ciklon mozgása/depresszió pályája D 028, ~ csapadék kémiai összetétele C 319, ~ fagypont termodinamikai hőmérséklete (T_f) T 067, ~ felhő függőleges kiterjedése E 153, ~ felhő mikroszerkezete M 140, ~ felhő víztartalma C 372, ~ Föld albedója A 119, ~ holocén éghajlata C 215, ~ hőmérséklet havi maximuma T 048, ~ hőmérséklet havi/évi abszolút maximuma T 049, ~ hőmérséklet tengerszinre való redukciója R 124, ~ környezet hőmérséklete T 038, ~ léggömb teljes emelőereje F 078l, ~ égkör átlátszóságának egysége N 009, ~ légtömeg eredő helye R 155, ~ levegő fénye L 101, ~ maximum hőmérséklet havi átlaga M 047, ~ mínimum hőmérséklet havi átlaga M 048, ~ nedves hőmerő hőmérséklete T 071, ~ negyedkor éghajlata C 227, ~ pleistocén éghajlata C 217, ~ repülőtér referencia hőmérséklet T 040, ~ száraz hőmerő hőmérséklet T 072, ~ szél orografikus folyása S 050, ~ széllökés időtartama (t_g) D 160t, ~ ájékozatás érvényességi területe R 153, ~ vízgyűjtőből a folyóba jutó csapadékmennyeség P 149, ~ vízkörforgás koefficiense C 305
abláció A 005
abnormális hallhatósági zóna Z 050
abszolut barotrópia A 350, ~ fekete test C 402, ~ geopotenciál G 014, ~ gyorsulás A 015, ~ hőmérséklet T 074, ~ hőmérsékleti skála S 023, ~ instabilitás I 083, ~ konstans örvényességi trajektória – CAVT T 190, ~ maximum M 027nedvesség U 006nullapont Z 015, ~ örvényesség V 146, ~ stabilitás S 198, ~ standard barométer B 056, ~ topográfia H 032, ~ topográfia T 180, ~ topográfiai térkép H 032
abszorbens szürke-test C 401
abszorpciós együttható C 290, ~ erő A 006,~ higrométer H 066, ~ sáv B 024, ~ színkép S 188, ~ tényező
acdar A 019
actinogram A 024
Adat Világközpont –WDC C 113
adatasszimiláció A 309
adiabata A 049
adiabatika csik T 227
adiabatikus diagram,~ térkép D 079, ~ egyensúly E 002, ~ folyamat (~ állapotváltozás),~ lehűlés P 285, ~ hőmérséklet T 077, ~ hőmérséklet,~ ekvivalens hőmérséklet T 042(1)T 042, ~ kondenzációs nyomás P 223, ~ légkör A 329, ~ melegedés P 285, ~ modell M 164, ~ régió T 238, ~ tartomány R 147, ~ vertikális hőmérsékleti gradiens G 048
adszorpció A 051
advekció A 052
advekciós köd C 069, ~ térkép H 011
advektív fagy B 131, ~ model M 165, ~ zivatar O 046, ~ dinamikai analízis A 170
advertencia réteg S 264
aeol~ E 102
aerobiology A 083
aerodinamika A 084
aerodinamikai csík T 228
aerograf A 090

aerogram A 088
aerokolloid rendszer A 094
aerológia A 089
aerológiai állomás S 217, ~ diagram/ térkép D 079, ~ évkönyv A 256, ~ megfyelés O 012,
~ nap Z 020, ~ táblázat T 002
aeronautika A 091
aeronómia A 092
aeroszol A 094, ~ méreteloszlás D 130, ~ villamosság E 067
ageosztrofikus advekció A 053, ~ szél (geostrófikus eltérés)V 024, ~ szélkomponens V 024,
~ model M 166
aggregáció A 106
agrarmeteorológiai mellékállomás S 219
agroklimatológia A 107
agroklímatológiai index/agrometeorológiai index I 029
agrometeorológia A 108
agrometeorológiai állomás S 218, S 220, ~ előrejelzés P 238, ~ főállomás S 222
AIREP A 109
Aitken-magvak,~-féle magvak N 122
akciócentrum C 104
akklimátizálódas A 021
akkumuláció A 031
akkumulált hőmérséklet/hőösszeg T 035
aktinográf A 023
aktinológia A 035
aktinométer A 027
aktív radaros célkövetés R 017, ~ talajréteg S 278
akusztikai hullám U 050
akusztikus gravitációs hullám U 020, ~ s hőmérő T 133, ~ megfigyelés A 019, ~ szondázás S 151,
~ szondázó berendezés S 137
alacsony (talajmenti) ciklon C 157, ~ gomolyos tegfelhő S 275, ~ hófúvás T 212 , ~ index I 055,
~ rétegfelhő S 300, ~ szinti jet C 471, ~ szintű felhő N 082
alacsonynyomású képződmény D 033, ~ képzödmező C 052
alapáramlás F 042
albedó A 115
albedóiró A 116
albedómérő A 117
álcázott front F 119
álcirrus/zivatarcirrus C 202
algoritmus A 120
Aliszov-féle éghajlat osztályozás C 205
alkalmazott klimatológia C 262, ~ meteorológia M 082
alkoholos hőmérő T 136
állandó ciklon D 043, ~ magasságot megjelenítő radarernyő – CAAPI I 026, ~ szintű ballon B
008, ~ térfogatű leggömb (ballon) B 007
állapotegyenlet E 028
állapotváltás S 045
állatöv Z 035
állatövi fény L 113, L 114
állítható csészés barométer B 050
álló örvények T 249

allobarikus pár P 066, ~ szél V 025
állófelhő N 095
állófront P 325
állóhullám U 051
állományklima F 030
állomás hőmérő T 151, ~ karika C 137, ~ magasság A136, ~ nyomás P 225
állomási barométer B 055
allomásjelző szám I 024
alpesi fény C 310
Alpesi Kísérlet – ALPEX E 142
ALPEX E 142
alsó tükrözés M 153, ~ zenit körüli ív A 284
általános cirkuláció laboratóriumi modellezése E 144, ~ cirkuláció C 182,
~ cirkulációs modell –GCM M 203, ~ előrejelzés P 255, ~ tömegvonzástörvény L 016
alternatív előrejelzés P 268
Altocumulus (Ac) A 145
Altostratus (As) A 146
alumíniumoxidios nedvességérzékelő S 070
Amble-diagram D 078
amorf fagyás B 130
amplitudó A 159
AMTEX E 142
anabatikus szél V 026
anafront, anabatikus front A 163
analízis A 169
analóg A 190
analógia-módszer M 101
anemobiagraf 191
anemócinemográf A 192
anemográf A 212
anemogram A 196
anemoklinográf A 193
anemoklinométer A 194
aneroid barométer B 047, ~ barométer histerézise I 073, ~ szelence C 034
angol hőmérőház A 038
angolmérföld M 144(2)
Ångström A 215
angyal-echók E 016
anizotrop turbulencia T 274
anomália A 222
antarktikus cirkumpoláris áramlás C 465, ~ front F 108, ~ levegő A 062
antarktiszi anticiklon A 231, ~ sztratoszférikus örvény V 143
anthelion A 227
anticiklogenezis A 228
anticiklolízis A 229
anticiklon A 230, ~ homály N 023
anticiklonális cirkuláció C 185, ~ forgás C 185i, ~ dőjárás Z 057, ~ inverzió I 148, ~ nyírás F 064
anticiklontengely A 374, ~ hajlás Î 024
anticorona A 289
antigradiens szél V 032

antimonszun A 252
antipasszát C 364
antiszelena A 254
antiszoláris pont P 342
antitriptikus szél V 027
anyafelhő N 092
aphelium A 099
apob A 270
Appleton-réteg S 279
APT T 202
ár ellen, az áramlás irányával szemben A 151
áradás, árvíz 138
Arago-pont P 349 , ~-féle Jacobi-operátor J 002
áramfüggvény F 151
áramhullámlökés C 456
áramlás elterelése a repülőgépre szerelt hőmérőn A 040, ~ irányában A 355, ~ köd C 069
áramlási kép C 336, ~ mező C 062
áramlásnak az izobárral bezárt szöge U 057
áramvonal L 077
aranyhártyás higrométer H 069
árboc C 043
Archimedesz-törvény (-principium) F 084
arcus (arc) A 294
ARFOR A 295
ARFOT A 296
Arhimédesz-féle szám N 137
arid klíma, száras ég C 222, ~ zóna Z 045
ariditás A 297
ariditási index,~ faktor I 032
arktikus A 288
arktikus anticiklon, ~ magasnyomás A 232, ~ front F 109, ~ hidegbetörés I 143, ~ köd P 047, ~ levegő A 063
árnyék U 002
árterület C 060
árvíz előrejelzés P 249, ~ helyzet N 035
aspirált pszichrométer P 330
Assman-féle pszichrométer P 329
aszály index I 046, ~ S 055
aszinoptikus megfigyelés O 004
asztrometeorológia A 313
átalakulási hő C 048
átbocsátás T 201
átbocsátási koefficiens C 299
átbocsátásmérő T 200
átellenes pontban S 308
áthatoló konvekció C 379
ATIS S 078, ~ S 081
átlagérték M 052
átlászó jég G 022
átlátszóság T 205

átlszósági együttható C 300
átmemet magasság A 141
átmeneti áramlás C 461, ~ réteg S 271, ~ szint N 049
atmométer, evaporiméter E 130
atmoradiográf A 323
atmosférikus S 087
atmoszféra A 328
átszivárgás P 064
Auger zápor A 358
aureola A 344
austausch-koefficiens C 298
autobarotrop légkör A 330
autobarotrópia A 350/, ~ abszolut barotrópia A 351
autokonvekciós vertikális hőmérsékleti gradiens G 051, ~ -függvény F 150
automata meteorológiai állomás S 237
automatikus adatfeldolgozás P 221, ~ éghajlati állomás S 226, ~ képtovábbítás T 202, ~ képtovábbító rendszer – APT T 202, ~ párolgásmérő állomás S 223
AUTOVAP S 223
Avogadro törvény,~ szám L 024
az állomás fekvése A 152, ~ állomás helye C 388, ~ anticyklon mozgása D 027, ~ ég kékje A 114, ~ égbolt kékségének mérése C 149, ~ égbolt látszólagos alakja F 066, ~ éghajlat változékonysága V 010, ~ egyenlítői szélcsend övezet L 010, ~ eloszlások törvényszerűségei L 045, ~ oszcilláció amplitúdójának e-szeres megváltozásához szükséges idő T 165, ~ öröfagy éghajlata C 216
azimut A 383
azori magasnyomás, azori anticyclone A 241

BBB

Babinet-féle öv P 282, ~ -pont P 350
bai B 002, ~ -u B 003
bakugró differencia D 096
balanszegyenlet E 027
ballisztikus hőmérséklet T 075, ~ légsűrűség D 024, ~ szél V 029
ballonos elektrográf A 128, ~ térerősség mérőa 128
ballon-rakéta szondázás S 154
bányalégköri A 333
bar B 030
bárányfelhő C 198
barber B 033
bárikus analízis A 173, ~ aszcendens A 301, ~ erő F 082, ~ fokozat T 222, ~ gradiens erő F 082, ~ gradiens G 052, ~ lépcső T 222mező C 051, ~ széltörvény L 019, ~ topográfia T 181
barográf B 040
barogram B 044
baroklin diszturbáció, ~ előrejelzés, ,~ hullám P 091, ~ instabilitás I 084,~ légkör A 331, ~ modell M 168,~ prognózis P 240,
baroklinitás B 039
barométer B 046, ~ hőmérő T 134, ~ színtje A 132
barométercsésze R 179
barométerszekrény C 475

barometrikus állandó,~ konstans C 350, ~ magassági formula E 035, ~ magasságmérés A 129, ~ nyomás P 230, ~ teknő T 011
baromil B 067
barotermográf B 068
barotermohigrográf B 069
barotrop diszturbáció,~ hullám P 092, ~ előrejelzés,~ prognózis P 241, ~ instabilitás I 085, ~ légkör A 332, ~ modell M 169, ~ örvényességi egyenlet E 045
barotrópia B 070
Beaufort-féle időjárás megjelölés N 115, ~ -skála S 022
Beaumont-féle periódus P 069
beeső sugárzás irányában való szóródás D 103
belépő sugárzás/irradiancia I 167
belizna P 059
belső energia E 096, ~ határréteg S 295, ~ hidrológiai ciklus C 170, ~ hullám U 042, ~ légterek éghajlata C 228
belsősúrlódás-törvény L 022
Bénard-cella C 089
berendezés) D 126
Bergeron effektus E 053, ~ -Findeisen-féle elmélet T 108
Berg-féle éghajlatosztályozás C 206, ~ -féle klimaklasszifikáció C 206
bermudai magasnyomás A 241
besodródás A 255
besodródási koefficiens C 291
besugárzás I 081, ~ /kisugárzás E 149
beszivárgás I 075
beszivárgási kapacitás C 027
béta-effektus E 054, ~ -sík P 128
betörési front F 125
bíborfény L 112
billenő edényes csapadékmérő P 159
bimetall hőmérő T 135
biogenikjeg magvak/biológiai eredetű jégmagvak N 123
bioklimatológia B 093
biológiai (hőmérsékleti) minimum M 149
biometeorológia B 095
bioszféra B 097
Birkeland áram C 464
Bishop-gyűrű I 071
bivane A 199
bizé B 104
Bjerknes-féle cirkulációs tétel T 106
blizzard B 106
blokáló anticiklon A 235
blokkinghatás B 107
bójás időjárásmegfigyelő állomás B 005
bologram B 108
bolométer B 109
Boltzmann-állandó C 351
bóra B 111
borult égbolt C 127

borultság N 011
Bouguer halo H 006, ~ törvény L 025
Boussinesq-közelítés A 271
Bowen-arány R 108
Boyden index I 057
Boyle-Mariotte törvény L 018
Brewster-pont P 351
briza B 116
Brocken-fantom S 192, ~ -hegyi jelenség, ködkisértet S 192
brontográf B 128
Browning-cella S 320
Brunt-Vaisala frekvencia F 100
Brükner-ciklus C 172
Budüko-féle szám N 138
bukószél F 059
Buys-Ballot-törvény L 019
Byram-féle szélmérő A 205

CCC

calvus (cal) C 015
Campbell-Stokes napfénytartammérő H 046
capillatus (cap) C 033
Carnot-körfolyamat C 174
castellanus (cas) C 039
CAT T 271
cellás cirkuláció C 186, ~ felhőeloszlás C 337, ~ konvekció C 376
Cellini halo H 007
célprognósis P 251
Celsius-féla hőmérsékleti skála S 025
centrális ciklon D 035
C-F-L (Courant,Friedrichs és Lewy) feltételek I 086
C_H felhők N 098
Charles-törvény L 031
chergui C 138
chinook C 147
ciklogenézis akadályelmélete T 107, ~ C 151, ~ divergencia elmélete T 109, ~ konvekciós elmélete T 110
ciklolízis C 152
ciklon D 033, ~ szeme O 024
ciklonális circuláció,~ forgás C 187, ~ csapadék P 197, ~ hullám U 025, ~ mező C 052, ~ nyírás F 065
ciklоncsalád F 010
ciklonmodell M 178
ciklonra vonatkozó figyelmeztetés A 363
ciklontengely A 375, ~ hajlás Î 025
ciklosztrófikus szél V 031
ciklus C 167
cirkuláció C 184
cirkulációs anomália A 219, ~ gyorsulás A 012, ~ index I 033, ~ modell M 179, ~ típus T 168

cirkumpoláris örvény V 141
cirkumszoláris sugárzás R 060
Cirrocumulus (Cc) C 198
Cirrostratus(Cs) C 199
Cirrus (Ci) C 200
Clausius-Clapeyron-egyenlet E 024
CLIMAT üzenet (híradás) C 221
climatic revolution A 018
climatológiai előrejelzés P 246
congestus (con) C 341
Coriolis-erő F 085, ~ -paraméter P 022
C-sáv B 020
Cumulonimbus (Cb) C 429 , ~ -ernyő N 029
Cumulus (Cu) C 430, ~ -modell M 180
cumulusjellegű felhő N 066
cumuluskondenzációs szint N 039
Curtis-Godson közelítés A 272
cut-off anticiklon A 242, ~ -off ciklon D 052
csapadék P 193, ~ állomás P 181, ~ cella C 095, ~ inverzió I 145, ~ mennyeség-terület C 436,
~ t-m-t analíze (terület-magaság-tartam-analíze) A 164
csapadékáram C 455
csapadékárnyék U 003
csapadékfelfolgás I 123
csapadékhatékonyság E 064
csapadékintenzitás I 117
csapadékíró P 155
csapadékjárás R 138
csapadékkeltés P 139
csapadékmennyiség C 024
csapadékmennyiség-időtartam görbe,~-terület C 434
csapadékmennyiség-időtartam-gyakoriság görbe C 435
csapadékmérő P 157
csapadéknyomíró M 137
csapadékos nap Z 025
csapadéksáv, esősáv V 111
csapóeső index I 060
csatorna C 017, ~ T 011
cseppfolyósodás C 326
cseppméret eloszlás/csepp spektrum, esőcsepp méreteloszlás D 131, ~ spektrométer S 183
cseppnagyságmérő D 119
csík T 226
csillagászati horizont O 061(1) , ~ meteorológia A 313, ~ refrakció R 132, ~ szürkület C 408
csillagkapcsolás C 322
csillagvillogás L 052
csomó N 059
csonkítási hiba E 109
csonthó F 029
csúcskisülés D 067
csupasz talaj S 138

csúszóáltag M 056

DDD
Dalton-törvény L 027
dárdavillám T 216
de Martonne-féle éghajlátosztályozás,~ klimaklasszifikáció C 207
Deacon szélprofil paraméter P 023
decennium D 008
deformációs mezőC 053
dekád D 007
déli fény A 345, ~ oszcilláció O 066
délsarki A 226
delta –tartomány R 150
dendroklímátológia, dendrokronológia D 014
depegram D 026
depresszió D 033, ~ feltöltődése U 016, ~ hátsó része T 226, ~ kimélyülése A 043, ~ megújulás R 135
depresszióhoz tartozó felhőrendszer S 117
depressziók családja E 010
dér R 199, B 129
dérpont,~ hőmérsékletp P 347
D-érték F 005
derülés Î 046
derült ég C 131, ~ idő A 066
derültég turbulencia – CAT T 271
diabatikus folyamat P 286
diagnosztikai egyenlet E 046, ~ modell M 188
diagnózis A 169
differenciál analízis A 177, ~ kinematika A 175
diffrakció F 020
diffúz front F 115, ~ reflexió R 129, ~ sugárzás R 035
diffúzió D 104
diffúzióméter D 110
diffúziós egyensúly E 004, ~ koefficiens D 108, ~ modell M 181
difluencia D 098
dilatációs tengely A 380
dinamikai instabilitás I 093, ~ magasság A 143
dinamikus anticiklon A 236, ~ bárikus fokozat T 223, ~ folyamat, dinamikus melegedés P 285, ~ inicializálás I 080i, ~ nverzió I 152, ~ klimatológia C 263, ~ meteorológia M 083, ~ nyomás P 233, ~ sebesség V 117, ~ teknő T 013, ~ viszkozitás C 303
Dines-féle szélmérő A 210, ~ -kompenzáció C 315
direkt sugárzás R 036
disdrométer D 119
diskomfort zóna Z 051
diszkontinuitás D 116
diszkontinuitási felület S 322
disszipáció D 123
disszipációs csík T 229
divergencia D 134, ~ egyenlet E 030, ~ pont P 335
divergenciamentes szint N 047

divergenciavonal L 078
Dobson egység U 061, ~ -féle spektrofotométer S 178
Domborzat R 158
Doppler-hatás E 056, ~ -radar R 014
Dove törvény L 029
doziméter D 143
dörgés T 245
D-réteg S 280, ~ -tartomány R 141
duplicatus (du) D 150
durvá/ritka/rácshálózat G 080
duzzasztógát B 031

EEE

ECMWF C 120
effectiv csapadék P201, ~ éjszakai kisugárzás R 033, ~ hőmérséklet T 043, ~ kéménymagasság Î 008, ~ piranométer P 111 piranométer P 122,, ~ pirgeométer P 115, ~ sebesség V 118~ sugárzás R 029
égbolt, ég B 110
ég állapota S 208 , ~ állapota S 208
égbolt sugárzás R 035, ~ térkép H 012
égboltfény L 103, ~ L 102
égési mag N 124
éghajlat C 220, ~ előrejelzés P 245, ~ ingadozás I 087, ~ módosítás M 20, ~ 6módosulás M 206, ~ monitoring S 333, ~ szekuláris változása T 091
éghajlatalakitó tényezők C 368
éghajlat-ingadozás F 037
éghajlati adatok D 004, ~ alapállomás S 230, ~ állomás S 225, ~ állomáshálózat R 168, ~ anomália A 223, ~ atlasz A 319, ~ ciklus C 177, ~ diagram C 219, ~ diszkontinuitás D 117, ~ elem E 073, ~ előrejelzés P 246, ~ front F 112, ~ hóhatár L 066, ~ index I 030, ~ kockázat 188, ~ megfigyelés O 005, ~ mellékállomás S 228, ~ modell M 171, ~ normálok N 114, ~ oszcilláció O 069, ~ osztály S 312, ~ összegezés R 183, ~ öv Z 047, ~ periodicitás P 082, ~ referencia állomás S 227, ~ régió R 146 , ~ rendszer S 107, ~ ritmus R 189, ~ szabályozók C 368, ~ tényezők F 004, ~ térkép H 020, ~ trend T 092, ~ vizhiány D 010
éghajlatosztályozás/klimaklasszifikáció C 204
éghajlattan C 258
éghajlattípus T 169
éghajlatválasztó F 127
éghajlatváltozás S 043, ~ V 017
egkéségmérő C 150
égnedvességíró H 061
Egnell törvény L 030
égöv Z 047
egtensúli sugárzás R 025
egy mf szélút megtételéhez szükséges idő V 121
egyenértékű sávszélesség L 012
egyenes vonalú interpoláció I 128
egyéni függőleges hőmérsékleti gradiens G 061
egyenlítői alacsonynyomású barázda T 014, ~ front F 116, ~ hullám U 036, ~ keleti szelek V 082, ~ levegő A 069, ~ nyugaty szelek V 083, ~ pályán kerigő műhold S 009,
~ szélcsendes öv/doldrum C 008, ~ teknő T 014

egyensúly éghajlat C 234, ~ -helyzet E 027
egyesülési hatékonyság E 061
egyetlen/állomas megfigyelése alapján kiadott előrejelzés P 270
egyezményes magasság A 140
egymásba ágyazott rácsok G 081
egymásutáni felhőkép mozgófilmmé alakítása A 218
éjszakai lehűlés R 118j, ~ et C 473, ~ minimum hőmérséklet T 057
éjszakai pír/~ égbolt fénye, ~ ~ fénylése L 104
ék P 014
ekliptika E 009
Ekman-féle spirális S 195, ~ -réteg S 288
ekvivalens ellenszél V 048, ~ hátszél V 048, ~ hőmérséklet T 042l, ~ ongitudinális szél V 048, ~ nedvesség U 010, ~ nedvesség U 010, ~ potenciális hőmerseklet T 041, ~ -barotrop modell M 170
El Niño E 066
elágazó villám F 147
elektrokémiai mintavevő S 169
elektromágneses sugárzás R 057
elektrométer az electromos mező és potenciál gradiens mérése V 021
elektromos áram E 070, ~ áramok a légkörben C 474, ~ hőmérő T 149, ~ lédnedvességmérő H 070, ~ mező C 056, ~ töltés S 005
elektron zápor, elektronai csapadek P 142
elektronikus hőmérő T 150
elektroszonda E 072
elemiszinoptikus folyamat P 291
élénk szél B 125
ELF E 086
eligazítás E 146
eljegesedés G 036
elkanyarodás R 122
ellenállás-hőmérő T 143
ellenőr barométer B 053
ellenőriz legiterület S 174
ellenőrző müszer I 106
ellenőrzött terület R149
ellenszél V 035
ellenszürkület A 251
elmagasodás M 152
elméleti meteorológia M 098
elmúlt időjárás T 166
elnyelési színkép S 188
elnyelőképesség A 006
elnyelt napsugárzás R 034
elnyenlési vonal L 074
előfutár P 216
előrejelezés (prognózis) intervallum I 133
előrejelezhetőség P 218
előrejelező központ C 107
előrejelzés ellenőrzése V 104, ~ kiértékelés E 121, ~ módositás A 148, ~, előrelátás P 237
előrejelzési térkép H 035, ~ térkép H 036, ~ terület Z 056

előrejelzett topografia térkép H 037
előrejelző (szinoptikus) P 278
elővillám L 054, ~ T 216
előző napok súlyozott csapadékösszege I 041
elsődleges ciklon D 045
eltérés A 002
eltériterő F 085
emagram E 075
emanométer E 076
emberséges bioklimatológia B 094, ~ biometeorológia B 096
emelési index – LI I 045, ~ kondenzációs szint N 038
emelt front F 120
emisszió E 079
emissziós készség E 089, ~ spektrum S 189, ~ spektrum S 190, ~ vonal L 080
emittancia E 090
empirikus kőzépérték M 054
energetikai luminancia L 108 , ~ megvilágítás L 108
energia átadás (a nagyobb rendszerből a kisebb rendszerbe) C 038, ~ egyenletek E 032, ~ mérleg,~ egyenleg B 084, ~ spektrum S 191
energiaátvitel T 192
energiadiagram D 085
ensztrófia E 099
entalpia E 100
entropía E 101
enyhülési üzenet M 065
eol~ E 102
épületeket verő csapóeső P 136
érdességi paraméter,~ tényező,~ hosszúság C 297
erdészeti meteorlógia M 095
erdőben hulló (becsült) csapadék P 203
erdőmeteorológia M 095
eredő szél V 067
E-réteg S 285
érintkezési felület Z 039
ernyőfelhő N 029
erös szél B 122, ~ szélben a vizpermetnek a hajókra fagyása B 033, ~ szélre kiadott figyelmeztetés A 372, ~ vihar V 052
ERTS S 017
érvényességi periódus P 072
érzékelhető hő C 049
esési sebesség V 115, ~ végsebesség V 119
eső P 137, ~ erózió,~ maródás E 110, ~ sáv B 025
esőcsepp P 102, ~ spektrométer S 183
esőintezitás I 117
esőiró P 155
esőrétegfelhő N 030
esős évszak S 086
esőszakas S 204
esővihar F 160
E_s-réteg S 286

estegram E 116
esti harmat a trópusokon P 147, ~ szürkület C 407
eszakatlanti/délatlanti magasnyomás A 241
északi fény A 346, ~ -sarki A 288
esztendő A 162
E-tartomány R 142
etéziás szél V 050
Euler-féle szél V 051, ~ -reprezentáció C 384
Európai Középtávú Időjárás Előrejelző Központ – EKIEK C 120
európai monszun M 225
év A 162
evaporáció E 124
evaporigráf E 128
evaporigram E 129
evapotranszspiráció E 135
evapotranszspirométer E 136
evapotron E 137
évenkénti hőmérséklet különbség V 014, ~ nyomáskülönbség V 013
évi hullám U 021
évtized D 008
exoszféra/külső légkőr, kisszabadulási régió E 140
exponenciális szélprofil P 301
extinkciós együttató, koefficiens C 292
extrapoláció E 154
extraterresztrikus sugárzás R 058
extrém ultraibolya sugárzás R 049, ~ hőmérsékletek T 083
ezüstjodidos magvasítás Î 042
ezüstszál B 079

FFF

F_1 réteg S 290
F_2 réteg S 279
fagy G 017, ~ Î 029 (1) , ~ adatok D 003
fagyás Î 029(2)
fagyási index I 040 , ~ magvak N 127
fagyáspont P 334
fagyhatár N 054
fagykár P 002
fagymentes időszak P 074
fagyos nap Z 022(2)
fagyosszentek S 089
fagyott csapadék P 196, ~ köd C 067, ~ talaj S 139
fagypont P 347
fagyvédelem P 319
fagyvédelmi ventillátor V 102
fagyzug P 355
fahatár L 063
Fahrenheit skála S 026, ~-féle hőmérsékleti skála S 026
fajhő C 050
fák deformációja a szél hatására D 012

fakszimile-térkép H 027
Faradayforgas E 057
Faradayhatás E 057
fata morgana F 013
fátyofelhő C 199
fázis sebesség V 116
fazisátalakulás S 044
fedélzeti mérő berendezés I 163
fehér zaj Z 016
fekete fagy Î 032, ~ jég G 021, ~ test C 401
fekete-gömbös hőmérő T 141
feketetest-sugárzás R 025
feláramlás A 304
félautomatizált feldolgozás D 094
felbontás, felbontóképesség R 182
felcsapó villám D 069
felfagyás (vetés) A 098
felféle A 151, ~ irányuló átvitel/fluxus F 041
felgyülemlett hómennyiség R 178
felhajtóerő F 084
felhő N 061, ~ atlasz A 319, ~ elektromossággal való feltöltődése E 069, ~ fényességi foka L 106, ~ meghattározás I 003, ~ módosítás M 210, ~ mozgásvektor V 094, ~ nélküli A 066, ~ nélküli turbulencia T 271, ~ nyomkövető T 218, ~ optikai sűrűsége D 020, ~ változatok V 020
felhőalap B 072
felhőalap Î 006
felhőcsepp P 103
felhőcsínkok T 232
felhőcsoport G 070
felhőcsúcs V 088
felhőelemek P 037
felhőerdő P 045
felhőfaj G 010
felhőfajtak S 177
felhőfal B 036
felhőfényszóró P 308
felhőfizika F 034
felhő-fotogrammetria F 091
felhőfüggöny B 036
felhőgallér A 294
felhőgereblye/Besson-féle nefoszkóp N 019
felhőhuzam iránya és sebessége D 114
felhők elmozdulásából megállapított szelek V 040, ~ közötti villám D 064
felhőkamrák C 016
felhőkép animáció A 218
felhőkoloides instabilitás I 088
felhőmagasság mérési módszer M 116
felhőmagassámérő C 087
felhőmagvasítás Î 040
felhőmagvasító berendezés R 004

felhőmentes látásvonal – CFLOS L 071
felhőmennység, felhőzet, felhőtakaró N 011
felhő-mikrofizika M 135
felhőmodell M 183
felhőmozgás D 029, ~ észlelő N 016
felhőoszlatás Î 003
felhőosztályozás; C 213
felhőöv B 026
felhőpad B 017
felhőrendszer S 116
felhőréteg P 056, ~ S 269, ~ V 139
felhős égbolt C 128(1) , ~ sektor S 058
felhősapka P 106
felhőszimbólumok S 097
felhőszint E 118
felhőtenger M 011
felhőtető V 088, ~ -hőmérséklet T 046
felhőtlen égnél fellépő szélroham G 074
felhőtölczér N 075, ~ C 308
felhővillám D 061
felhőzakadás P 152
felhőzonozítás I 003
feljavított kép F 089
feljegyzés időszak P 070, ~ periódus P 070
félnapos hullám U 049
felohőút, felhősor D 148
felrajzolási séma M 187
felsiklási ~, felsikló front F 110, ~ felhőzet N 067
felsö légkör A 324, ~ tükrozés M 154, ~ zenit körüli ív A 285
felszíni előrejelzési térkép H 038, ~ érdesség R 204, ~ lefolyás S 052, ~ megfigyelés O 009, ~ sugárzási egyenleg B 086, ~ szél V 081, ~ szinoptikus állomás S 257, ~ vízhőmérséklet/tó, folyó, tengerfelszín hőmérséklete T 066
feltételes éghajlat feltételes klíma C 223, ~ instabilitás I 089
feltételezett csapadékeloszlás A 361
felületi villám F 137
felvett áradás I 139
fémes barométer B 063
fenogram F 017
fenológia F 018
fenológiai anomália A 224, ~ megfigyelés O 011, ~ periódus I 124, ~ térkép H 028
fény áteresztési formula F 071, ~ szóródási táblázata T 001
fényáram E 049
fényelhajlás jelensége F 020
fényesség L 115
fényességi kontraszt C 367
fényességy hőmérséklet T 082
fényintenzitás I 114
fénytünemények F 092
fényudvar A 344
ferde látástávolság V 134

Ferrel-cella C 090
feszültség T 103
fetch F 022
FGGE P 280, ~ – Első Világméretű GARP Kísérlet P 280
fibratus (fib) F 024
Ficker-szórás D 100
figyelmeztető időjárási jelentés (bulletin) B 133
filtrálatlan modell M 194
Findeisen-Bergeron magvasítási folyamat E 053
Fineman nefoszkóp N 020
finom felbontású modell M 172, ~ rácshálózat G 079
firn F 029, ~ -vonal L 061
Fischer és Porter esőmérő P 160
fitoklimatológia F 031
fitotron F 032
fizikai hidrodinamika H 051, ~ klimatológia C 265, ~ meteorológia F 033
floccus (flo) F 036
fodrozódás H 088
fok G 042, ~ -nap G 044
fokozatos megközelítések módszere M 102
folyadékos hőmérő T 139
folyás S 053
folyásirányban A 355
forgási impulzus M 214 köd instabilitás I 097
forgókádas kísérletek E 144
forgókanalas szélmérő A 202
forgószél T 257
forgóvihar T 184
forrás S 336, ~ pont P 337
Fortinféle barométer B 050
foszlányfelhő F 095
fotokémiai szmog S 131
fotométer F 093
Fourier analízis A 172, ~ integrál I 110, ~ sorbafejtés A 172, ~ sorok S 073, ~ -törvény L 047
fő front F 124
Fő Telekommunikációs Hálózat – MTN R 174
főáram/fővillám D 060
főhnfelhő N 070
földárnyek U 001
földfelszín kisugárzás R 040
Földi Erőforrásokat Kutató Műhold – ERTS/LANDSAT S 017
Föld-légkór sugárzási mérleg B 092, ~ -légkör sugárzási mérleg B 091
földpotenciálmagasság Î 014
földrajzmérföld M 144(3)
földről visszaverődő L 105
fölfelé irányuló légköri sugárzás R 024, ~ irányuló teljes sugárzás R 047, ~ irányuló teresztrikus sugárzás R 042
főn F 059, V 078
főnablak B 114

főnfal Z 028
főnhullám U 029
főnlevegő A 068
förgővihar G 075
főszivárvány C 445
FPP skála S 032
fractus (fra) F 095
Fraunhofer elnyelési vonalak L 092
freatikus felszín P 054
freon C 276
frigorigráf F 103
frigoriméter F 104
frissen hullott hóréteg S 298
front analízis A 179, ~ elmélet T 113, ~ F 106, ~ hajlása P 018, ~ modell M 191, ~ topográfia H 029
frontális csapadék P 212, ~ inverzió I 154, ~ köd C 077, ~ zivatar O 049
frontálzóna Z 058
frontátvonulás P 040
fronterősödes front, fokozás I 112
frontfelület S 324
frontogenézis F 128
frontolísis F 129
frontrendszer F 114
Froude-szám (Fr); N 139
F-tartomány R 143
Fujita-Pearson skála S 032
futóáramlás C 468
futóáramláshoz tartozó Cirrus sáv C 201
futópálya menti látástávolság – RVR D 129
függőleges gradiens G 062, ~ hőmérséklet gradiens G 060, ~ hőmérsékleti profil P 300, ~ profil P 299, ~ lástátávolság V 137, ~ metszet S 060, ~ síkban mérő radar R 013, ~ szélsebesség V 125
függönyszerű sarki fény D 145
fügvény-determináns J 001
fülledség Z 011
füst F 148
füstfáklya P 008
füsthatár O 064
füstköd/szmog S 130
füstőlgés F 149(1)
füsttakaró P 055
fűtés Î 018
fűtési foknap,~ fokszám G 045
füves talaj S 141

GGG

gamma sugárzás R 059
gammasugárzású hómérő N 057
GARP Atlanti Trópusi kísérlet – GATE E 145
garua G 002

Gay-Lussac-törvény L 031
gázállandó (R) C 353
gázállapot E 028
gázhőmérő T 138
gáztörvenyek L 046
Gegenschein G 008
genetikái éghajlatosztályozás C 211
genitus G 009
geociklosztrófikus szél V 031
geodinamikai magasság A 143
geodinamikai méter M 120
geofizika/Földfizika G 012
geofizikai nap Z 020
geoközpont szöge U 058
geometrikus gradiens G 055
geopotenciál G 013
geopotenciális magasság A 144, ~ mező C 054
George index I 067
geoszinkron műhold S 009
geosztacionárius műhold S 009
geosztrófikus advekció A 055, ~ egyensúly E 005, ~ közelítés A 275, ~ közelítés A 273, ~ örvényesség V 147, ~ összeillesztés A 113, ~ szél V 053, ~ szélskála S 034
geotermikus gradient G 056, ~ lépcső G 056
gepotenciálmagasság Î 014
gerinc D 139, ~ P 014
gerincvonal A 381
gharbi G 018
gharra G 019
ghibli G 024
glaciológia G 037
gleccser G 023
gleccserszél B 117
Globális Adatfeldolgozó Rendszer – GAFR/GDPS S 120, ~ Adat-feldolgozó Rendszer V 098,
~ Észlelö Rendszer V 098a, ~ Légkör Kutatási Program –GARP P 305, ~ Megfigyelő Rendszer G 121, ~ Távközlés Rendszer V 098c, ~ Távközlési Rendszer S 123
globális cirkulációs mode M 203, ~ modell M 203
glória G 038
Golf-áramlás G 040
gömbpiranométer P 112
gömbpirgeométer P 116
gömbpirradiométer P 123
gömbvillám F 138
gördülő örvény R 206
görgő felhők N 108
gőzköd C 071
gőznyomás (e') P 228
gradiens szél V 036
gravimetrikus higrométer,~nedvességmérő H 071
gravitációs hullám U 038, ~ konvekció C 378, ~ szél V 030 , ~ víz A 264

Grosswetterlage G 089
G-tartomány R 144
gyakorisági függvény H 082
gyenge fuvallat B 123, ~ hullámzás H 088, ~ jégeső M 041, ~ szél B 126, ~ szellő B 127
gyorsulás, gyorsítás A 014
gyöngyházfelhő N 112
gyöngysorvillám F 144
gyűrűáram; C 468

HHH

habub H 001
Hadley-cella C 091
hajlat szekuláris változása V 016
hajnali kórus C 403
hajó jegesedése G 035
hajóbarométer B 062
hajómegfigyelés O 008
hajózható félkör (trópusi ciklonon belül) S 068
hajszálas nedvességmérő H 068
hallhatósági zóna Z 049
halmazállapot-változás S 044
halojelenség (halo) H 002
halojelenséget kísérö A 282
hálozát sűrűsége D 022
Hamilton-operator A 303
hamis megfigyelés P 324
hanghullám U 050
hangrobbanás B 029
hangsebesség V 123
hangszondázás S 151
hangterjedés P 315
harmadkori éghajlat C 249
harmadlagos cirkuláció C 194
hármaspont P 354
harmat R 197
harmatcseppeken kialakuló szivárvány C 443
harmatmérő D 147
harmatpont (Td) P 346, ~ -depresszió D 011, ~ front L 089, ~ módszer M 109, ~ -higrométer H 067
harmatpontmérő műszer C 098
harmattan H 010
harmonikus analízis A 172
hasznosítható talajnedvesség (H_d) U 009, ~ víztartalom U 009
hatásközpont C 104
hátszél V 037
Háttérszennyezettség P 174
háttérszint N 044
havas eső Z 034, ~ nap Z 024
havaseső L 006
havazás Z 002

havi áttekintő táblázat T 005
havonkénti változékonyság V 018
HCMM műhold S 010
Heaviside- réteg S 285
hegyi állomás S 238, ~ barométer B 054, ~ köd C 074, ~ megfigyelés O 007
hegyvidéki éghajlat C 242, ~ meteorológia M 090
hegy-völgyi szelek B 120
hektopascal (hPa) H 043
helikopter leszáló/ ~ repülőtér H 049
heliometrikus index I 052
Helmholtz-féle instabilitás I 092, ~ -hullám U 030, ~ -hullám U 044
helyi csapadék P 204előrejelzés P 259, ~ klíma, helyi éghajlat C 236, ~ szél Chilében N 100, ~ szél Dél-Amerikában Z 061, ~ szél Közep-Amerikában T 087, ~ szél Marokkóban C 138, ~ szél V 060
helyiszelek B 116
helységek mikroklímája C 417
hemiszférikus modell M 189
hengervetület P 312(1)
Herlofson-diagram D 086
hervadáspont P 345
heterogén nukleáció N 118
heteroszféra H 050
heves eső P 150, ~ szél V 064, ~ szélvész F 173, ~ trópusivihar (~ciklon) C 166d
hézagosság P 180
Hg mm M 146
hibaérték E 107
hideg anticiklon A 240, ~ ciklon D 047, ~ csepp P 101, ~ front F 125, ~ kupola C 433, ~ légcsepp L 002, ~ légnyelv L 057, ~ okklúzió O 028, ~ pólusok P 176
hidegfront zivatar O 047
hideghullám V 003, ~ V 006
hidraulikus tervezéshes adott vízgyűjtőn A361, ~ tervezéshez I 139
hidrodinamika H 052
hidrodinamikai instabilitás I 093, ~ stabilitás S 199
hidrogénion koncentráció P 099
hidrográf-transzformáció C 003
hidrológia H 053
hidrológiai ciklus C 168
hidromágneses emisszió E 087
hidromechanika H 054
hidrometeor H 055
hidrometeorológia H 056
hidroszféra H 057
hidrosztatika H 058
hidrosztatikai egyenlet E 034f, ~ elhajtóerő F 084, ~ instabilitás I 096, ~ közelítés I 164, ~ nyomás P 234, ~ nyomásnak tulajdonítható potenciál P 183, ~ stabilitás S 200, ~ modell M 193
hidroxil emisszió E 080
hietográf H 059
higanyhőmérő T 140
higanymilliméter M 146

higanyos barográf B 041, ~ barométer B 049, ~ barométer B 062
higrisztor H 060
higrográf H 061
higrogram H 062
higrométer H 064
higrometria H 063
higroszkopikus mag N 131, ~ víz A 265
higroszkóposság H 072
higrotermoszkop H 076
hiperbolikus pont P 348
hipszométer H 078
hipszometrikus egyenlet E 035
hirtelen áradás,~ vísszintelmelkedés C 410, ~ felmelegedés Î 021, ~ ionoszferikus zavar P 094, ~ változás jelentése A 367
hiszterézis H 080
hisztogram H 082
hitelesítő müszer I 106
hitergraf H 083
hó, hóesés Z 002, ~ éss jég mennyiségét növelő folyamatok A 122, ~ viztartalom mérö P 089
hóátalakulás M 072
hóbucka T 233
hócsuszamlás A 356
hódara M 042
hodográf H 084
Hófelmérés R 157
hófelszin alatt képződő jégkristályok Z 003
hófúvás R 099, ~ T 211
hógörgeteg R 207
hóhatár L 066
hókerítés, hókereszt P 029
hókristályok C 420, ~ fűrészfogszerű felrakódása C 421
hold árapály M 016, ~ udvar C 309
holdhalo H 002
holdszivárvány C 441
hómadárijesztű (hó «bűnbánó») M 212
hómagasság/hóvastagság G 086
homályhatár O 064
homályosság E 008, ~ T 246
homályossági tényező E 008, ~ együttható C 301
homálypor, homályhomok P 049
hómérő M 056, ~ pózna R 186
hómintavevő S 168
homobront I 186
homogén adatsor S 074, ~ fagyás C 339, ~ kondenzáció C 328, ~ légkör A 340, ~ nukleáció N 119, ~ szublimáció S 314, ~ turbulencia T 275
homokfüggöny Z 030
homoktölcsér T 255
homokvihar F 164
homopauza H 085

homoszféra H 086
hóolvadás T 178
hópelyhek F 134
hóréteg E 008
hórezsim R 137
horizont O 061, ~ mélysége,~ sülyedése D 032
horizontális látástávolság V 135, ~ szélnyírás F 062
horizontdepresszió D 032
horog echó E 013
hósövény, hósánc, hóvédmű P 029
hósűrűség D 023
hószakasz S 205
hószemer G 069
hosszan elnyúló front F 114
hossztávú előrejelzés P 254
hosszú hullám U 045, ~ távú előrejelzés P 263
hosszúhullám sugárzás R 054
hótakaró S 272, ~ hőmérlege B 091, ~ időbeli változása R 137, ~ okozta fényesedés a felhőn S 049, ~ vízekvivalense E 008
hótartalék R 178
hótorlasz C 398, ~ T 233
hóvakság O 057
hóval borított nap Z 026, ~ kapcsolatos erős látásromlas P 059
hóvihar F 166
hózápor A 361
hózászló P 011
hozzáférhető potenciális energia - HPE E 094
hőáramlás F 043
hőbehatolásmérő P 062
hődrótos szélmérő A 204
hőegyenleg B 081
hőforrás S 337
hőhullám V 002
hőindex I 058
Hőkapacitást Feltérképező Műhold – HCMMS 010
hőmérő T 132
hőmérőház A 038
hőmérséklet T 073, ~ évi abszolút ingása A 153, ~ évi közepes ingása A 154, ~ havi abszolút minimuma T 055, ~ havi minimuma T 056, ~ napi ingása A 158, ~ napi középértéke T 053, ~ napi közepes maximuma M 050, ~ napi közepes maximuma T 051, ~ napi maximuma T 050, ~ napi minimuma T 059
hőmérsékleti anomália A 221, ~ ingás A 157, ~ korrekció C 392, ~ szélsőségek E 155, ~ visszaság I 151
hőmersékletíró T 126
hőmérséklet-nedvesség index I 064
hőmérsékletösszeg T 035
hőnyelő P 359
hőövezet/növéntzeti övezet C 123
hőstress index I 048
hősugárzás R 068

hőszennyeződés P 175
hősziget I 109
hővillám F 136
hPa H 043
HPE E 094
hullámfelhő N 077, ~ U 056
hullámmagasság Î 012
hullámmozgás, hullámterjedés M 157
hullámok a keleti szelek övezetében a trópusokon U 027, ~ mozgásának iránya D 113
hullámperiódus P 068
hullámszám N 134
hulló gömb S 088
humán bioklimatológia B 094, ~ biometeorológia B 096
humilis (hum) H 090
hurrikán C 166e, ~ szeme O 024
Hurrikán U 065
hurrikánfigyelmeztetés A 365
hurrikánkövetés S 334
hurrikánmagvasítás Î 041

III

ibolyántáli doziméter D 144
ICAO légkör A 338
ideális gáz G 004, ~ légkör A 335
Időállandó C 351
időbeli extrapoláció D 097
időegység alatti elpárolgás R 109
időjárás V 151, ~ által okozott betegség M 006, ~ előrejelzés (bulletin) B 135, ~ enyhülés A 147, ~ figyelmeztetés A 369, ~ hatása Î 001, ~ jelentés B 136, ~ megfgyelő hajó N 002, ~ módosítás M 211, ~ -felderítőrepülés Z 012
időjárási hajó S 239, ~ radarok megfigyelési tartománya B 020, ~ szolgálat P 236, ~ tanácsadás A 373, ~ televízió adás B 137, ~ térkép H 039
Időjárási Világszolgálat V 098
időjárás-módosítás,~ beavatkozás M 207, ~ -súlyosbodása Î 034
időjárásradar/meteorologiai radar R 015
időjárástípus T 170
időjárástól fuggetlen repülőgép leszállás A 317
időszakos I 126
időtartam eső D 158
időválasz T 164
igen alacsony frekvenciájú hullámok kibocsátása E 086
IGY A 258
impaktor I 018
impulzus M 213, ~ egyenlet E 037
impulzusmomentum M 214
impulzusnyomaték M 214
incus (inc) I 022
ndexciklus C 174
indifferens hidrostatikai egyensúly E 006
individualis vertikális hőmérsékleti gradiens G 061

inercia T 164, ~ előrejelzés P 258, ~ renszer S 115
inerciahullám U 032
inerciakör C 134
inerciális áramlás F 048, ~ instabilitás I 097, ~ késés H 080
inercia-prognózis P 243
infravörös kép I 009, ~ rádiométria R 085, ~ sugárzás R 062
infravörösspektrométer-interferométer – IRIS S 181
ingázó sugárzásmérő – SR R 086
inhomogén parciális differenciálegyenletekben F 152
inicializálás I 079
inkompresszibilis folyadék F 038
instabilis (bizonytalan egyensúlyú) levegö A 070, ~ hullám U 041, ~ légtömeg M 024
instabilitás I 082
instabilitási vonal L 082
inszoláció I 081, ~ időtartama D 155(1)
inter jégkorszak I 131
intercepció a csapadéknak I 123
interdiurnus változékonyság V 015, ~ változékonyság V 018
interferométer I 125
interglaciális közbeeső F 016
interpolálás I 127
intortus (in) I 137
inverzió felszakadásakor keletkező terjedés F 149(2)
inverziós felhő N 074, ~ köd C 073, ~ réteg S 268
ion I 158
ionogram I 160
ionoszféra I 161, ~ dőlése Î 026
ionoszférikus berendezés Î 039, ~ szél M 020, ~ szél V 054, ~ teknő T 015, ~ vihar F 168
ionszámláló C 361
ipar okozta felhők N 106
ipari meteorológia M 087
IPY A 260
IQSY A 259
irányítható ballonszondázás S 152, ~ ballonszondázás S 153
iránymérő A 121
irizáció I 170
isobar I 183
iszapeső 143
iteráció I 172
ív alakú fény A 281
izallobár I 175
izallobarikus aszcendens A 302, ~ gradient G 057, ~ mező C 057, ~ pár P 066, ~ szél V 025, ~ térkép H 030
izallohipsza I 176
izalloterma I 177
izanomála I 179
izantez I 180
izentrop I 182
izentropikus analízis A 180, ~ elegy A 149, ~ felület S 325, ~ térkép H 031
izobár felület S 326

izobárfelszín lejtése P 017
izobárikus hőmérséklet,~ ekvivalens hőmérséklet T 042 (2)
izobront I 186
izo-D I 190
izodibást I 191
izodrosoterma I 192
izoecho I 193
izofen I 194
izofot I 195
izogeoterma I 196
izogon I 197
izogram I 198
izohazma I 187
izohel I 199
izohiéta I 200
izohipsza I 201
izokeraun I 188
izokinetikus görbe I 207
izokron I 189
izomer I 204
izonef I 205
izopiknikus felület S 328, ~ folyamat P 287(a)
izopléta I 206
izoszter felület S 329, ~ folyamat P 287(b)
izotaha I 207
izotahai analízis A 181
izoterm réteg S 273
izoterma I 209
izotermia I 210
izotermikus folyamat P 287(c) , ~ légkör A 337
izotrop sugárzás R 063, ~ turbulencia T 270
izotrópia I 211
izovonal I 203

JJJ

járás R 136
jég G 020
jégár G 023
jeges permet E 078
jegesedés A 032, ~ P 170
jegesedési erősség I 116, ~ index I 039, ~ szint N 046
jégeső G 083, ~ elhárító rakéta R 003, ~ védelem P 276
jégeső-indikátor, jégesőpárna P 088
jégesőkár P 001
jégesővel V 108
jégfázis F 015
jégfelhalmozódás ismételt megindulása N 024
jégfelhő N 072
jéggel foglalkozó tudományág C 414
jég-gömbös termodinamikai hőmérséklet (T_i) T 070

jéghegy A 110
jégképző magvak/jégmagvak N 128
jégkorszak E 105
jégköd C 079
Jégkristályelmélet T 108
jégkristályok C 419
jegmadárijesztő (jeg «bűnbánó») M 212
jégpont P 343
jégprizmák P 283
jégre vonatkozó telítési keverési arány (r_i) R 107, ~ vonatkozó túltelítettség S 332
jégsokszorozítás M 221
jégszakasz S 203
jégszem G 072
jégtábla, émező B 018
jégtorlaszos duzzasztás B 032
jégtűk, jégdara A 020
jégvihar F 161
jégzajlás D 005
jelenlegi időjárás T 167
jelentős felhő N 111
jelzőzászló F 012
jet stream, jet C 469, ~ stream-mag N 133, ~ -stream tengely A 378
Joule J 010, ~ -törvény L 032
Junge aeroszólréteg S 281
J-W detektor D 073, ~ meter D 073

KKK

K index I 067
Kalman-Bucy szűrő F 028
kalória, kiskalória, nagykalória/kilokalória C 011
kaloriméter C 014
Kanadában használt kifejezés P 015
kapacitás korrekció C 389
kapcsolatot mutató változó C 405
kapilláris korrekció C 390, ~ potencial P 182
kapillaritás C 032
karbon időmeghatározási módszer D 002
karbonciklus C 173
Kármán-konstans C 354
karsztbóra B 111
katabatikus szél V 030
katafront, katabatikus front C 041
katallobár C 042
katatermométer C 046
katódsugárzás rádiógoniométer R 081
kék Hold,~ Nap L 116
keleti hullám U 027, ~ szelek övében fekvő teknő T 016
kelvin (termodinamikai egység) K 002
Kelvin féle hőmérsékleti skála S 023, ~ -Helmholtz hullám U 053
kéményből kiáramló lefelé való keveredés R 002

keményjégdara M 043
kémiai higrométer H 066
kemopausa C 142
kemoszféra C 142
kén-dioxid – SO_2 B 099
kénes eső P 146
kényszer függvény F 152
kényszerkonvekció C 377
képbontó D 120
képelem P 125
kerekítés hiba E 108
kereszt-kísérlet E 141
keresztmetszet-indikátor I 025
keresztszél V 058
keskeny sugarú rádiógoniométer R 080
kétdimenziós turbulencia T 268
kettős tengelyű szélirányмérő A 199, ~ teodolitos technika S 155
kétzászlós szélsebességmérő A 199
keveredési köd C 071i magasság,~ réteg Î 011, ~ réteg S 265, ~ üthossz,~ réteg L 119
keverési arány (r) R 105
kézi anemométer A 209
khamszín H 009
kianalizált térkép H 018
kicserélődési együttható C 298
kicsiny mennyiség U 066
kiegésitő megfygielés O 021
kiegészítő felhőismérvek P 035, ~ hajós megfigyelő állomás S 250
Kiegyenlítés C 314
kiegyensúlyozott ballon B 008, ~ éghajlat C 234
kifutópálya P 124, ~ allapot S 210
kígyózó füstterjedés P 009
kihullható csapadék A 266
kikötő-meteorologiai ügynök,~ ~ közeg A 101
kinematikai analízis A 174, ~ viszkozitás V 090
kinematikus gyűjtűtérkép H 019
kioltasi együttató C 292
kipufogási csík T 230
Kirchhoff törvény L 041
kis halo érintőívei A 290, ~ halo/22° fokos halo H 004, ~ jégkorszak E 106
kisegítőtérkép/segéd térkép H 041
kísérleti meteorológia M 084
kísérőfelhő N 062
kisodródás F 044
kisugárzás R 031
kisugárzási köd C 076
kisugárzásifagy B 133, ~ Î 031
kiszáradás D 071
kiterjedés mechanikai munka L 099
kitisztulás Î 046
klíma C 220, ~ hatása az iparra, kereskedelemre T 027

klimagram, klimatogram C 219
klímaoptimum O 040
klimatikus évszak S 080, ~ gyögymód C 272
klimatikushely/éghajlatihely S 262
klimatizáció C 253
klimatográfia C 254
klimatológia, C 258
klimatonómia C 270
klimatopatológia C 271
klimatoterápia C 272
klinométer C 275
klorofluorokarbonok – CFC C 276
Knollenbergszonda S 170
koaguláció C 281
koaleszcencia C 282
kódbetű L 093
kód-csoport G 090
kódolt távirat szimbolikus megjelenítése F 067
kódszabályzat S 176
kódszimbólum S 096
kód-táblázat T 007
Kolmogoroff vízesés C 037
komfort diagram,~ térkép D 082, ~ index I 035
komfortgörbe C 437
komfortzóna Z 051
kommunikációs központ C 105
kompenzáció C 314
kompenzációs áram C 451, ~ pirheliométer P 120
kompenzálás C 314
komplex időjárás analízis és ultrarövidtávú előrejelzes N 116
kompressziós hullám U 026
kondenzáció C 327
kondenzációs hőmérséklet T 077, ~ magvak N 125, ~ magvakat számláló berendezés C 363,
~ nyomás P 223, ~ szint N 037
kondenzcsík T 227
kondicionált éghajlat C 224
konfluencia C 338, ~ ábra,~ fok C 296
koniméter C 343
konservatív tulajdonság C 348
konstans fluxusréteg S 266, ~ szinti térkép H 024, ~ térfogatú ballon B 007, ~ térfogatú ballon B 014
kontakt anemométer,~ szélmérő A 201
kontinentális anticiklon A 234, ~ éghajlat C 225, ~ evegő A 067
kontinentalitás C 358
kontinentalitási index I 037
kontinuitási egyenlet E 026
kontrakciós tengely A 379
kontrasztküszöb P 191
kontrol légtér R 149
kontrolterület R 149
konvekció C 374, ~ parametrizálása A 112

konvekciós áram C 449, ~ cella C 093, ~ index I 036
konvektív csapadék P 198, ~ egyensúly E 002, ~ felhő N 066 , ~ felhő N 065, ~ felhők együttese A 104, ~ kondenzációs szint N 039, ~ légkör A 329, ~ régió T 238, ~ tartomány R 147, ~ zivatar O 045
konvergencia C 382
konvergenciai pont P 335
konvergenciavonal L 076
korábbi időlépcső alapján történő extrapoláció D 096
korlátos tartományú nagyfelbontású modell M 173, ~ területű előrejelési modell M 185
kormányzás G 025
kormányzó szint N 045
korona C 399, ~ alakú sarki fény C 400
koronakisülés F 058
korpuszkuláris sugárzás R 052
korreláción alapúlo előrejelzés P 242
korrelációs-diagram G 067
Koschmieder-féle látástávolsági formula F 071
kossava C 404
koszorújelenség C 399
kozmikus meteorológia M 094, ~ por P 188, ~ sugárzás R 053 ~ sugárzási zápor A 358
köd C 065, ~ foltok C 078, ~ lecsapódása P 105
ködfeloszlatás, ködoszlatás Î 002
ködös nap Z 021
ködpad B 016
ködszitálás P 105
ködszivárvány C 442
ködtenger M 010
kölcsönhatás I 122
Köppen-féle éghajlatostályozás,~ klimaklasszikicáció C 208
körfolyamat C 167
kötelező szint N 052
kötött ballon, ~ léggömb B 006
közeli infravörös sugárzás R 064
középérték M 052
középes szélsebesség V 122, ~ tengerszint N 055
középmagas gomolyfelhő, ~ gomolyos rétegfelhő A 145, ~ rétegfelhő, lepelfelhő A 146, ~ szintű felhők N 089
középső légkör A 326
középtávú előrejelzés P 264, ~ hidroelőrejelzés,~ hidrologiai prognózis P 256
közömbös egyensúly E 006
központi depresszió D 035
közvetlen sugárzás R 036
krioszféra C 416
kristályosítás/kristályosodás C 423
kritikus állapot S 214, ~ hőmérséklet T 076, ~ szökési szint N 036
krivác/északi szél C 424
kronometrikus rádiószonda R 092
kt N 058
kúp alakú terjedés/coning P 010
kúpvetület P 312(2)

Kurihara rács G 077
különleges agrometeorológiai állomás S 221, ~ éghajlati állomás S 231
külső hidrológiai ciklus C 169, ~ /extraterresztrikus hatások I 076
küszöb kifutópálya P 192
kvázigeostroffikus közelítés A 273, ~ modell M 175, ~ mozgásra törvekvés A 113
kvázikétéves oszcilláció O 067
kvázi-kétéves periodicitás P 083
kváziközelítés A 275
kvázipoláris pályán keringő műhold S 013
kvázistacionárius front F 113, ~ perturbációs P 093
kváziszolenoidikus modell M 177
kvázisztatikus közelítés A 274

LLL

La Niña L 001
labilitás I 082
lacunosus (la) L 003
Lagrange-féle hasonlóság S 100, ~ -koordináták C 386
Lambert-törvény L 034
Lambrecht-féle poliméter 171
lamináris áramlás C 459, ~ és turbulens között C 46, ~ határréteg S 295
LANDSAT S 017
langley L 005
Langmuir szonda S 171
lap P 126
lapátkerekes szélmérő A 205
látástávolság V 130, ~ -mérő V 128
latens hő C 047, ~ instabilitás I 098
látható I 013, ~ sugárzás/fény R 070
láthatóság határa D 128
látóhatár szűkülése I 016
látszólagos horizont O 061(2) , ~ szél V 028
latyak Z 034
lavina A 355
lavinaszél V 033
Lax-Wendorff véges különbségi séma S 041
leárnyékolt terület U 002
lecsapó villám T 220
lee ciklon D 042t, ~ eknő T 013, ~ -hullám U 055, ~ -oldal P 033
lefelé irányuló teljes sugárzás R 048
légáramlás C 458
légelectronos töltések elkülönülésének elmélete T 117
légellenállás R 181
léggömb szabad emelőereje F 077
léghajózás A 091, ~ meteorológiai állomás S 250
léghőmérséklet T 037
légi pálya C 004, ~ úton szállított sugárzási hőmérő T 148
légikikötő A 093
légkondicionálás C 253
légkör A 327, ~ rétegei S 263, ~ statika S 216, ~ szerkezete S 311, ~ termodinamikája T 124,

~ vezetőképessége C 334
légkörben való szóródás D 105
légköri ablak F 021, ~ akusztika, A 034, ~ árapály M 016, ~ cirkuláció C 182,
~ cirkulációs mode M 203, ~ dinamika D 111, ~ elnyelés (abszorpció) A 008, ~ energetika E 092,
~ fénykialvás,~ extinkció, ~ gyengítés A 315, ~ fénytörés refrakció R 133, ~ háborgás (perturbáció) P 090,
~ homályosság O 035, ~ hullám U 022, ~ ionizáció I 159, ~ kémia C 146, ~ kisűlés eredő helye S 335,
~ kisülés helyének meghatározása L 097, ~ kisülések hullámformáinak osztályozása C 214,
~ kisülésgók F 056, ~ model M 167, ~ nyomás P 230, ~ optika O 039, ~ ózon-spektrofotométer S 178,
~ polarizáció P 169, ~ porjelenség L 094, ~ potenciálgradiens G 053, ~ sugárzás R 023,
~ sugárzási mérleg B 087, ~ szennyező anyagok I 020, ~ turbulencia T 266, ~ tükrözés M 151,
~ villamos jelenség E 071, ~ villamosság E 068, ~ visszasugárzás R 043, ~ víz A 263,
~ vízjelenség H 055, ~ zavar F 039, ~ zavar S 087
légkörifizika F 033, ~ -óceán kölcsönhatás I 120
légkörön kívüli sugárzás R 058
légkör-tenger kölcsönhatás I 120
légkút, légtölcsér, légzsák G 039
légnedvesség U 008
légnyomás P 230
légnyomási gradiens G 052
légnyomásíró B 040
légnyomás-korrekció C 396, ~ -korrekciós táblázat T 003, ~ -redukciós táblázat T 006
légnyomásméréstan B 045
legnyomásmérő B 046
légnyomásteknő T 011
légnyomásváltozás T 090
légoszlop középhőmérséklete T 052
légpálya T 189
légrészecske P 036
légszennyezés, légszennyeződés P 172
légtömeg M 023, ~ -analízis A 165, ~ azonosítás I 002, ~ transzformáció T 196
Légtömeg Transzformálódási Kísérlet – AMTEX E 143
légtömeg-klimatológia C 257, ~ -osztályozás C 212
légtömegen belüli zivatar O 048
légvillám D 062
legyezőszerű füstterjedés P 012
leggyorsabb repülési útvonal R 210
lehetséges napfénytartam D 155(3)
lehülés R 115
lehűlési érték P 356, ~ fok-nap G 046
lehűlésmérő C 046, ~ F 104
lejtököd C 075
lékörtan, légköri tudományok Ş 008
lemez P 126
Lenard-effektus E 058
lencsefelhő L 048
lengéstágasság A 159
lenticularis (len) L 048
leolvasáson alapuló műszer I 105
lépcsős vezérám T 217
lépés P 039

lépték S 035
leszakadt anticiklon A 242, ~ ciklon D 052
leszállási előrejelzés P 248
leszálló légáramlás C 458
leszüremkedés S 316
letapogatási sor L 075
levante L 049
levegő A 061, ~ betörés I 142, ~ humiditás U 008, ~ lezúdulás a magasból R 100, ~ mintavevő P 220, ~ plankton P 129, ~ sűrűsége D 016, ~ -föld áram C 463, ~ -föld vezetésiáram C 466
levegőhőmérséklet T 037
levegőkémia C 146
lezáró anticiklon A 235
lézer – indukált vagy gerjesztett sugárzáson alapuló fényerősítés L OO7, ~ radar L 053
lézeres felhőmagasságmérő C 088
LFM modell M 173
lidar – fénydetektálás és távolság mérés L 053
lineáris instabilitás I 099
linearitás l 072
linearizálás L 073
Linke-féle tényező E 008, ~ -skála S 033
liziméter L 095
LLJ C 472
ló földrajzi szélesség L 010
lofting/felfelé szóródó füstterjedés P 013
logarithmikus profil P 198
lokális klíma C 235, ~ szél V 055
lokás éghajláti C 228
longitudinális szél V 037
lovak szélessége C 010
Lowitz fényívei A 292
lökés R 098, ~ felfutási ideje (t_f) D 154, ~ hanyatlási ideje (t_d) D 153
lökéses csúcssebesség (p) V 120, ~ szélkomponens C 318
lökésfrekvencia (n) F 101-, ~ intervallum (t_n) I 132
lökéssebesség T 269
lökésvektor V 096
lumen L 100
luminancia L 107
Lustrum L 122
luvoldal P 034
lux, lx L 123
luxmérő L 124
Lyman-alfa emissziós vonal L 069

MMM

Mach-szám N 140
mag N 121
magas index I 053, ~ légkör A 324, 325, ~ passzátszelek A 125s, ~ zintű felhők N 098
magaságmérő-barometer A 131, ~ korekció C 395

magaslégköri analízis A 171, ~ ciklon C 155, ~ klimatológia C 258, ~ megfyelés O 012, ~ szinoptikus állomás S 217, ~ teknő T 017
magasság Î 013, ~ analízis módszer M 115
magassági alacsonynyomású képzömény C 156, ~ ciclon C 155, ~ csapadék P 202, ~ front F 118, ~ prognózis térkép H 037, ~ szél 057, ~ széltérkép H 015, ~ térkép H 022
magasságmérési egyenlet E 035
magasságmérő-skálabeállítás C 002
magasslégköri anticiklon A 237
magassnyomású képződmény A 230
magasszinti anticiklon A 237, ~ ciklon C 155, ~ gerinc D 141 macróskála S 039, ~ teknő T 017
mágneses háborgással összefüggő hangjelenség C 403
magnetoszféra M 005
magszámláló P 333
magvasítási ágens A 100
makroklíma M 001
makrometeorológia M 002
makróskála S 039
makroturbulencia M 004
mamma (mam) M 007
maradi ciklon D 048
Margules-formula E 036
maritim levegő A 071
Marsden-térkép H 034
Marshall-Palmer radar-csapadék függvény F 153
másodfajú feltételes instabilitás – CISK I 090
másodlagos ciklon,~ depresszió D 050, ~ cirkuláció C 194, ~ front F 126
másodlagostermikus ciklonális aszimmetria A 306
maximális nyomásemelkedés területe M 030, ~ sebességesés ideje (t_i) D 151, ~ széllökés amplitúdó (l_m) A 155
maximumhőmérő T 145
maximumhőmérséklet T 047
maximum-minimum-hőmérő T 153
mechanikai munka L 098, ~ turbulencia T 273
mediocris (med) M 061
mediterrán éghajlat C 238, ~ front F 132
megatermikus éghajlat,~ klíma C 239
megbízhatósági ábra,~ fok C 296
megfigyelés M 002
meggondolatlan éghajlat módosítás M 208, ~ időjárás módosítás M 209
megmaradási hajlam T 089
megolvasztás szezon S 082, ~ réteg S 284
megvilágítás L 107
megvilágításmennyiség, megvilágítás I 006
megvilágítottság I 006
megvilágítottsági hőmérséklet T 082
meleg anticiklon A 23, ~ 3ciklon D 034, ~ eső P 140, ~ felhő N 064, ~front F 110, ~ köd C 066, ~ légnyelv L 056, ~ levegő A 064, ~ okklúzió O 026, ~ szektor S 058
meleg/hideg advekció A 059
melegítés Î 018

mellékhold C 135
mellékholdak L 117
melléknap kör C 136
melléknapkör A 227
melléknapok S 136
mellékszivárvány C 446
meniszkusz M 063
mennydörgés T 245
mennyiségi-csapadék előrejelzés P 244
mérföld M 144(1) , ~ , tengeri ~ M 144(4)
meridionális áramlás C 459, ~ cella C 095, ~ cirkuláció C 189, ~ index I 054, ~ kicserélődés S 042
mérlegbarométer B 048
mérsékelt szél B 124, ~ szél V 062
mérsékelten felhős égbolt C 129
mérséklet övi ciklon D 037
mértani középarányos M 055
mértéke S 035
merülés I 016
mesoklimatológia M 123
mesterséges csapadék P 195, ~ éghajlat C 223, ~ felhő N 101, ~ hold S 012, ~ radioaktivitás R 071
meszoszférikus felhő N 110
METAR M 071
meteor M 073
METEOR M 074
meteorikus csík T 231, ~ por P 189
meteorlógiában használt térképezési vetületek P 312
meteorograf A 090, ~ M 075
meteorogram M 077
meteorológia M 079
meteorológiai adatközlés T 198, ~ akusztika A 034, ~ állomás S 236, ~ állomás álló hajón S 246, ~ állomás kiemelt fontosságú mozgó hajón S 249, ~ állomás mozgó hajón S 248, ~ állomás világítóhajón S 247, ~ állomáshálózat R 173, ~ egyenlítő E 020 , ~ elem E 074, ~ elem sorszáma S 072, ~ évköniv A 257, ~ figyelőszolgálat,~ szolgálat C 107, ~ híradás,~ jelentés M 069, ~ információ I 077, ~ intézet S 079, ~ jelentés B 136, ~ jelentés M 068, ~ kód C 284, ~ központ C 109, ~ látástávolság optikai határa,~ optikai határ D 127, ~ léggömb B 011, ~ megfigyelés,~ észlelés O 014, ~ megfigyelő M 001, ~ műhold S 012, ~ műszer I 108, ~ műszerkert 135, ~ nevelés/~ alakitás E 052, ~ repülési egység U 062, ~ szimbólum,~ jelkép S 099, ~ szolgáltatás S 079, ~ távirat számjegye C 178, ~ távközlés C 321, ~ világnap Z 033, ~ zaj Z 018
Meteorológiai Világ Időszakok – MVI I 134, ~ Világkongresszus C 342,
~ Világközpont – MV C 110, ~ Világszervezet O 060
meteorológus M 078, ~ megfigyelő M 001
meteoropatológia M 100
metrikmagasság Î 015
metszet-analízis A 187
mezoanalízis A 182
mezojet M 124
mezoklíma M 122

mezoméretű konvektív komplexum – MKK C 316
mezometeorológia M 125
mezopauza M 126
mezopik M 127
mezoskála M 128, ~ perturbáció P 096
mezoszféra M 129
mezoszférikus jet stream C 472
mezotérkép H 033
mezotermikus éghajlat,~ klíma C 240
mezővédő erdősáv P 028
Mie-szórás D 101
mikrobar B 035
mikrobarográf M 130
mikrobarogram M 131
mikrohullámú légköri szondázás S 156
mikroklíma M 133
mikroklimatológia M 134
mikrolökés M 138
mikrometeorológia M 136
mikroskála M 139
mikrotermikus éghajlat C 241
mikroturbulencia M 141
Milankovich-féle pleisztocén éghajlatváltozás V 012, ~ oszcilláció O 071
milibar (mb) M 145
minimális nyomássüllyedés területe M 148
minimumhőmérő T 146
minimumhőmérséklet T 054
minta sűrűségfüggvénye H 082
mintra M 150
misztrál M 156
Moazagotl M 163
modell által szolgáltattot statisztikán alapuló eljárás T 026
molekuláris viskozitási együttható C 303
Moltchanoff berendezés P 131
momentum átvitel T 215, ~ egyenlet E 037
Monin-Obukhov egyensúlyi E 038 , ~ -Obukhov formula E 038, ~ -Obukhov skálahossz L 121
monokromatikus sugárzás R 066
monomolekuláris felszín P 060
monszun M 222, ~ betörése E 112, ~ ciklon, monszunális alacsonnyomás D 040, ~ cirkuláció M 222, ~ haladvány P 306, ~ köd C 082, ~ megfordulása I 144, ~ szezon S 084
monszunai eső 148
monszunalis teknő T 020
monszunéghajlat C 243
Monte-Carlo módszer M 106
MOS technika T 026
mozgásegyenletek E 051
mozgásmennyiség-megmaradás törvénye L 021
mozgó ionoszféra háborgás P 095, ~ meteorológiai állomás S 240
mozgóközepek M 056
Multanovszkij-féle kinematikus térkép H 019

multispektrális letapogatás R 087
mutatus M 226
műhold S 012, ~ alatti pont/szubszatellita pont P 353, ~ -meteorológia M 094, ~ zenit szöge U 058
műholdas megfigyelés 018, ~ szél,~ szélbecslés V 068, ~ szondázás S 161
műholdkép I 010, ~ navigáció N 005
műszerek elhelyezése E 150
műszerkalibrálás E 119
MV C 110
MVSZ tag M 062

NNN

nablaoperátor A 303
nagy halo érintőívei A 291, ~ halo, 46° fokos halo H 003
nagyméretű időjárási helytzet S 126, ~ légköri folyamatok P 294
nagyon felhős égbolt C 128(2)
napaktivitás A 028
napállandó C 356
nap árapály M 016, ~ ciklus C 170, ~ éjegyenlőségi esők P 152, ~ esök P 153, ~ fénytartam földrajzilag vagy topográfiailag D 155 (2) , ~ fénytartammérő H 045, ~ foltciklus C 171, ~ foltszám N 150, , ~ rádiósugárzása E 085, ~ zenitszöge U 059
naphalo H 002
napi minimumok átlaga T 060, ~ hőmérséklet ingás A 158, ~ hullám U 035, ~ időjárási jelentés (bulletin) B 134, ~ maximumok havi közepe, ~ ~ átlaga M 050, ~ maximumok havi közepe, ~ ~ átlaga T 051, ~ minimumok havi közepe T 060, ~ minimumok havi közepe, ~ minimumok átlaga M 051
nap-időjárás kapcsolat C 397
napkitörés E 115
napmagasság Î 010
nappali égboltfény L 103
napsugárzás légköri csillapítása A 316, ~ regisztrátum H 047
napsütötte sarki fén A 349, ~ sarki fény A 348
napszél V 070
napszinkron pálya O 059, ~ pályán kerigő műhold S 014
naptávol A 099
napudvar C 309
Navier-Stokes egyenlet E 039
nebulosus (neb) N 010
nedves potenciális hőmérséklet T 063, ~ adiabata A 047, ~ adiabatikus vertikális hőmérsékleti gradiens G 049, ~ gömbös hőmérő T 142, ~ hó Z 006, ~ hőmérő T 155, ~ időszak P 077, ~ kiülepedés S 175, ~ konvekció C 380, ~ köd C 086, ~ légnyelv L 058, ~ levegő A 081, ~ levegő jégre vonatkozó telítési páranyomása (e'_i) T 100, ~ levegő jégre vonatkoztatott relatív nedvessége (U_i) U 012, ~ levegő sűrűsége D 017, ~ levegő vízre vonatkozó telítési páranyomása (e'_w) T 099, ~ levegő vízre vonatkoztatott relatív nedvessége (U_w) U 011, ~ levegő vízre vonatkoztatott relatív nedvessége (U_w) U 011, ~ pszeudopotenciális hőmérséklet T 063
nedvességtartalom (q) U 015
nedvszívó képesség H 072
nefanalízis N 014
nefelométer N 015
nefeloszkop N 016

nefoszkóp N 017
negativ eltérésű góc A 253, ~ különbség R 163, ~ viszkozitás V 092
négydimenziós adatasszimiláció A 308, ~ analízis A 176
négyzetáltag M 049
nehézségi gyorsulás A 013, ~ korrekció C 391
nemlineáris instabilitás (dinamikus rendszer) I 100
Nemzeti Meteorológiai Központ – NMC C 110, ~ Sugárzási Központ C 116
nemzeti standard barométer B 057
Nemzetközi Geofizikai Év – IGY A 258, ~ Poláris Év – IPY A 260
nemzetközi jelzőszámok I 023, ~ mértékegységek U 063, ~ pirheliometrikus skála S 038
, ~ szinoptikus kód C 287
népi időjárási regulák P 321
neutrális pontok P 352
neutropauza N 026
neutroszféra N 027
newton N 028
nimbostratus (Ns) N 030
Nimbus N 031
NOAA N 058
nomogram N 060
normál értékek N 113, ~ periódus P 076
normálbarométer B 064
norther N 100
nowcast N 116
növés foknap C 413
nukleáció N 117
numerikus előrejelzés P 260, ~ előrejelzési modell M 184, ~ integráció I 111, ~ spectrálanalízis A 183, ~ stabilitás S 202, ~ szimuláció S 101
Nusselt-szám N 141
nyári monszun M 224
nyereg Ş 002
nyírási feszültség F 080, ~ hullám U 030, ~ hullám U 044, ~ réteg S 267, ~ vektor F 061, ~ vonal L 081
nyitott cellák C 099
nyom U 066
nyomanyagok U 067
nyomás aszcendens A 301, ~ rendszer S 112, ~ standard szintre való redukciója R 123
nyomásanomália A 220
nyomásgradiens G 052
nyomáshullám U 033
nyomási tendencia jellege C 036
nyomásimező, nyomáseloszlás D 132
nyomáskamrák B 037
nyomásmagasság-mérő a 131
nyomásmelkedési vonal A 189
nyomasmező C 051
nyomásmikrováltozat M 142
nyomástopográfia T 181
nyomásugrás C 412
nyomásugrás S 001
nyomásszinti repülés Z 013

nyomelem U 067
nyomócsöves szélmérő A 210
nyomólapos szélmérő G 029
nyomtató teodolit T 105
nyugati szelek öve Z 044, ~ szelek teknője T 018
nyugat-keleti átvitel T 214
Nyugodt Nap Éve – IQSY A 259

OOO, ÓÓÓ

objektív analízis A 184, ~ előrejelzés P 262
óceáni O 022, ~ levegő A 071
okkludált depresszió,~ ciklon D 041
okklúzió O 025
okklúziós front F 120, ~ front feletti meleg bárikus teknő P 015, ~ pont P 344
okta O 030
oktáns O 031
oldalirányú refrakció R 134
oldalkeverék A 150
oldalszél V 058
ólmoseső P 170
olvadás réteg S 284, ~ szezon S 082
olvadási időszak D 076
olvadási index I 038, ~ szint megjelenése a radarernyőn B 028, ~ szint N 048
olvadáspont P 339
ombográf P 155
omega egyenlet E 040
ónos eső, ~ szitálás P 196
opacus (op) O 036
opálosság O 037
operatív numerikus modell M 195
optikai jelenségek F 092, ~ légtömeg M 022, ~ mélység G 084, ~ refrakciós index I 043, ~ úton való légköri megfigyelés S 162
optimális interpoláció I 129
óramutató járásával ellentétesen forgó szél V 059
orkán U 065
orográfia O 065
orografikus csapadék P 207, ~ depresszió (ciklon) D 042, ~ felhő N 093, ~ hóhatár L 066, ~ hullám U 052, ~ inverzió I 15, ~ 6izobárok I 185, ~ okklúzió O 027, ~ örvény T 259
oromhó, öreghó F 029
orvosi klimatológia C 266
oszlop, ormány C 308
oszlopos hókristályok C 422
oxigén O 075, ~ sáv B 021, ~ -ózon rendszer S 124
ozmométer O 072
ózon O 076
ózonmérö O 077
ozonoszféra, ózonpajzs O 078
ózonpajzs/ozonernyő S 054
ózonszonda O 080

ÖÖÖ ŐŐŐ
ökoklimatológia E 011
ökológia E 012
öniró műszer I 107
örvény diffuzió D 107hőfluxus F 054, ~ kiszélesedése D 149, ~ kiszélesedése L 013, ~ spektrum S 194, ~ viszkozitás V 093
örvényadvekció/örvényátvitel A 060
örvények okozta átvitel C 335
örvényes nyírási feszültség T 095
örvenyesség V 145, ~ megmaradás C 347
örvényességi advekció A 056, ~ egyenlet E 044t, ~ erületi index I 051
örvényfluxus F 053
örvénymozgás M 158
ősz T 177
összeállás A 103
összeáramlás C 382
összefolyás C 338
összegyűlési hatékonyság E 063
összenyomás tengely A 379
összetett verticális metszet S 061
összfelhőzet mennyisége N 013

PPP
paleoéghajlat, paleoklíma P 005
paleoklimatológia P 006
pályás módszer M 114
pampero P 007
pannus (pan) P 016
pantalla de radar E 018
pára, párásság A 065
páraköd C 072, ~,(antarktikus tengeri füst) antarktikus páraköd, (arktikus tengeri füst) arktikus páraköd M 013
parametrizáció P 019
paranthelion P 025
parantiselena P 026
páranyomás P 228
páraréteg P 051
paraselena P 027
paraszelénakör C 135
páravonal L 086
parciális nyomás P 235, ~ potenciálishőmérséklet T 061
parhelikus kör A 227
parhelion halojelenség 22^0 P 031, ~ halojelenség 46^0 P 032
parittyás hőmérő T 152, ~ pszichrométer P 331
párnafelhő A 145
párolgás E 124, ~ köd C 072
párolgási fagy B 132, ~ kád B 001, ~ ráta R 109
párolgásíró E 128
párolgásmérő E 130
párolgásmérőkád B 001

párologtatás T 206, ~ képesség E 125, ~ vagy párolgási kapacitás P 358
párologtatoerő P 358
Parry fényívei A 293
parti éghajlat C 226
partiszél B 121
Pascal (Pa) P 041, ~ törvény L 035
passzát Cumulus C 431, ~ szél inverzió I 147
passzátfront F 130
passzátinverzió I 147
passzátövezet, passzát öv C 121
passzátszelek A 123
passzív célkövetéses radar R 016
pasztagram P 042
pehelyfelhő C 200
penetrométer P 062
Penk-féle éghajlatosztályozás,~klimaklasszifikáció C 209
pentád P 063
periglaciális éghajlat,~ klíma C 244
periodogram P 084
periódus átlag M 060
perlucidus (pe) P 085
permanens anticiklon A 238, ~ depreszió D 043f, ~ agyott talaj Î 033
permeabilitás P 087
permeteg E 077
permetfelhő E 077
perpetuum fagy éghajlata C 216
perszisztencia-előrejelzés P 243
perturbációs módszer M 108
pH(-érték) P 099
piezotrop egyenlet E 041
pileus (pil) P 106
pillanatnyilag szél V 055
pilot léggömb B 012
pilotázó állomás S 235
pilotmegfigyelés S 159
pilotrajzoló berendezés P 131
piranográf P 107
piranogram P 108
piranométer P 109
pirgeométer P 113
pirheliográf A 023
pirheliométer A 027
pirheliometrikus skála S 037
pirradiométer P 121
Pitot-cső T 242
pixel P 125
Planck-féle törvény L 036
planetáris cirkuláció C 183, ~ határréteg L 064 , ~ határréteg S 296 hullám U 045
plazmapauza P 132
plazmaszféra P 133

pluviográf P 155
pluviometria P 156
pluviometrikus arányszám C 307(1)
pluvioszkóp P 165
pluviotermikus arányszám C 307(2)
polárfront F 123
polárfrontelmélet T 114
polariméter P 167
polaris anticiklon A 232 , ~ cella C 091, ~ ciklon,~ depresszió D 044, ~ cyklon V 141, ~ éghajlat C 246, ~ extinkció E 152, ~ keleti szélek V 084, ~ levegő A 074, ~ magasnyomás A 232, ~ óceáni levegő A 072, ~ örvény V 141, ~ pálya műhold,~ ~ szatellit S 013, ~ sapka elnyelése A 007, ~ tengeri (maritim) A 072
polariszkóp P 168
polgári szürkület C 409
polinomiális interpoláció I 130
politrop légkör A 341
politropmodell M 196
pollenanalízis A 166
pont forrás S 339
pontosság A 033, ~ P 215
pont-pont összeköttetés C 320
porfelhő T 208, ~ T 210
porfüggöny Z 030
porhó Z 007
porlátóhatár O 064
poros levegő felsőhatára O 064
porozitás P 180
porszámláló P 333
portölcsér T 255
porvihar F 164
posztfrontális köd C 084
potenciális energía E 097, ~ evapotranspiráció E 133, ~ hőmérséklet rendszer (θ) S 110, ~ hőmérséklet T 062, ~ instabilitás/konvektiv instabilitás I 091, ~ örvényesség V 148, ~ párolgás E 125, ~ párologtatás P 358
praecipitatio (pra) P 187
Prandtl-szám N 142
prediktandusz P 217
prediktor C 405, ~ P 219
prefrontális köd C 085
prefrontális zivatar O 050
p-rendszer S 109
primitív egyenletek E 049
prognósis P 237
prognosztikai egyenlet E 050
prognózistérkép H 036
programozott rádióadás E 081
propelleres szélmérő A 205
protonai csapadek P 200
protonoszféra P 320
pseudoadiabatikus diagram , ~ diagram D 079, ~ folyamat P 289, ~ gradiens G 058

pszeudoadiabata P 322
pszeudofront P 325
pszeudonap P 326
pszeudonedves potenciális hőmerséklet T 063
pszichrométer P 328, ~ -táblázatok T 009
pszichrometrikus formula,~ állandó F 075, ~ kűlönbség D 095

QQQ

QBO O 067
QDF Q 002
QFE Q 003
QFF Q 004
QNE Q 005
QNH Q 006
QNU Q 007
QPF P 244

RRR

rabal/rádioszél R 001
rács teleszkopizáció G 082
rácshálózat G 078, ~ felvitele (pl. müholdképre) G 076, ~ finomítása G 082
rácspontadatok P 324
radar R 008, ~ (szél) szondázás S 160, ~ egyenlet E 042, ~ visszhang E 015
radarhullámok szóródását mérő berendezés D 126
radarklimatológia C 266
radarmeteorológia M 092
radarmeteorológiai megfigyelés O 015
radaros szketterométer D 126
radar-szonda/radarszélmérő R 019
radiációs minimum fűfelszin fölött T 058
radiancia L 108
radiatus (ra) R 022
rádió sarki fény R 074
rádióadás E 082
rádióaktív csapadék P 208, ~ kihullás S 063, ~ kiülepedés S 063, ~ nyomkövető T 219
radioatmométer R 073
rádióban hallható C 403
radioelektromos törésmutató I 044
rádiógoniográf R 077
rádiogoniométer R 079
rádiohullámok visszsaverődése az F rétegről S 289
rádióiránymérés R 078
radiokarbon időmeghatározás D 002, ~ -módszer D 002
rádiólokátor R 008
rádiómeteorológia R 083
radiometria A 026
rádiószél R 094, ~ megfigyelés O 017
rádiószonda R 090, ~ S 166
rádiószondázás R 089
rádiószondázó állomás S 217, ~ léggömb B 009

rádióteodolit R 093
radiotermikus index I 028
rádióvillamos refrakció törésmutató I 044
RADOB R 095
radóm R 096
radón R 097
rakétaszonda R 007
rakétaszondázás R 006
rakétavillám F 146
Rankine-féle hőmérsékleti skála S 028
Raoult-törvény L 037
rawinszonda S 172
Rayleigh-szám N 143, ~ -szórás D 102
Réaumur-féle hőmérsékleti skála S 029
reflektométer R 128
Refsdal-diagram A 088
régebbi nevén hőtartalom E 100, ~ nevén mozgásmennyiség M 213
regionális meteorológiai iroda B 103, ~ standard barométer B 058, ~ szinoptikus alaphálózat R 176
Regionális Előrejelző Központ – RAFC C 117, ~ Meteorológiai Telekommunikációs Hálózat – RMTH R 175, ~ Specializált Meteorológiai Központ – RSMK C 111, ~ Sugárzási Centrum,~ ~ Központ C 117
regisztráló műszer I 107, ~ teodolit T 105
relativ besugárzás F 096, ~ foltszám N 150, ~ geopotenciál G 015, ~ geopotencial G 088, ~ gyorsulás A 016, ~ ionoszféra átbocsátás mérő R 187i, ~ zohipsza L 084, ~ örvényesség V 149, ~ szél V 028, ~ talajnedvesség U 013, ~ topográfia H 023, ~ topográfia T 182
relaxáció módszer M 111
rendelkezésre álló napsugárzás R 037
rendellenes hangterjedés P 314
rendkívül heves kozmikus zápor A 357, ~ jó látástávolság V 132
RendszeresVilágnapok Z 032
reprezentatív megfigyelés O 016
repülési dokumentáció D 136, ~ előrejelzés P 252, ~ előrejelzés P 267, ~ információval ellátott légtér R 151, ~ meteorológiai állomás S 250, ~ meteorológiai szolgálat S 077, ~ szint N 050, ~ tájékoztató központ C 105
repülésklimatológia C 259
repülésmeteorológia M 080
repülésmeteorológiai hatóság A 353, ~ közigazgatás A 353, ~ közigazgatás A 050
repülőgépes szondázás, ~ megfigyelés A 370
repülőgép-fedélzeti meteorológiai állomás S 243, ~ -jegedsedés G 034
repülőn R 005
repülőről végzett meteorográfos megfigyelés A 270
repülőtér A 085, ~ éghajlati összegezés R 184, ~ ekvivalens magassága A 133, ~ meteorológiai iroda B 102, ~ öv,~ zóna Z 048
repülőtéri előrejelzés P 247
reshabar R 161
részecske generátor R 005
részecskemódszer M 107
részecskenövekedés A 022
részleges felhőborítottság N 012

réteges esőfelhő N 030, ~ felhőzet S 274
rétegmódszer M 113
rétegződési görbe C 438
retrográd depresszió,~ ciklon D 048, ~ mozgás R 167
reverzíbilis folyamat P 290
Reynolds feszültség T 095, ~ -szám N 144
rezonancia elmélet T 116
Regionális távközlés-központ C 119
riasztási kódok: sárga, narancs, piros C 289, ~ üzenet M 066
Richardson-szám N 145
riometer R 187
RMTH R 175
robbanás okozta felhők N 104
robbanási hullámok U 028
robbanásszerű felmelegedés Î 021
ROBIN S 088
Rosemount hőmérőház A 041
Rossby görbület sugár R 110, ~ hullám U 045
Rossby-diagram D 090, ~ -paraméter P 024-, ~ rezsim R 139, ~ -szám N 146
rotorfelhő N 094
rögzített szintú térkép H 024, ~ tengeri megfigyelő eszköz P 134
rövid hullám U 048, ~ távú előrejelzés P 266
rövidhullámú sugárzás R 055
rövidített időközönként készített képek I 014
RSMK C 111

SSS

sapkafelhő N 084
sárkányballon B 015
sárkányszondázás S 157
sarki fény A 347, ~ fény abszorbció A 009, ~ fény által kiváltott elektromágneses vihar F 155, ~ fény által kiváltott másodlagos elektromágneses vihar F 156, ~ betörés I 143, ~ éjszakai jet, ~ jet-stream C 470, ~ fényt kísérő sziszegés F 040, ~ fény előfordulásának zónája O 074, ~ szél V 063, ~ sztratoszférikus örvény V 144 sarkifény-övezet Z 046
sáskamegfigyelés C 369
sastrugi Z 001
savas eső,~ ülepedés, ~ szennyeződés D 055
sávhatárolt fehér zaj Z 016
sávos felvillanás F 141, ~ sarki fény B 077
SEASAT műholddal mért V 081
sebesség redukciós törvény K 042
sebességpotenciál P 184
seiche S 064
sekély alacsony nyomás M 159
sélmérő árboc, szélmérő torony C 044
semi-arid zóna Z 059, ~ -permanens anticiklon A 241
semleges pont P 341
shamal Ş 001
SHIP-megfigyelés O 008
Showalter stabilitási index I 062

SI egységek U 063
SIGMET jelentés I 078
simítás N 025
sirokkó S 104
SIRS S 184
sivatagi éghajlat C 222
sivatagosodás D 071
Six-hőmérő T 153
skála S 035
skálamagasság Î 007
skaláris mező C 058, ~ szorozat P 297
skill score I 050
SMS S 014
Snellius-Descartes-törvény L 038
Snell-törvény L 038
sodrási T 269
sodródó bója B 004
soros letapogatású sugárzásmérő – SR R 086
sorozatos ütközésmérő I 018
sós pára P 050
Speciális Világ Intervallumok – SWI I 135
specifikus nedvesség (q) U 015
spectrális energiasűrűség S 191, ~ modell M 198, ~ numerikus előrejelzés P 261
spektrométer S 180
spektrum S 186
spektrumsűrűség/sugárzási spektrumsűrűség D 025
spirális öv B 027
spissatus (spi) S 196
spontán fagyás C 338, ~ nukleáció N 119, ~ szublimáció S 314
squall felhő N 073, ~ line zivatar L 082
S-sáv B 022
stabilis légtömeg M 025, ~ levegő A 079
stabilitás S 197
stabilitási paraméter P 021
stacionárius ciklon,~ depresszió D 051, ~ front F 113
stacionárius hullám U 051
standard hőmérséklet T 085, ~ légkör A 342, ~ magasság Î 016, ~ terminus O 054, ~ zóna Z 051
standardizobár felszin S 327
Stanton szám N 147
statika alapegyenlete E 034
statisztikai előrejelzés P 274, ~ modell M 199
Stefan-Boltzman törvény L 043, ~ -Boltzmann állandó C 357
stratiformis (str) S 274
Stratocumulus (Sc) S 275
Stratus (St) S 300
stratus formájú felhő S 274
Stüwe-diagram D 091
sub-grid skálájú folyamat P 292, ~ -rezolution folyamat P 292
sugáráramlás C 467

sugaras áramlás F 051, ~ sarki fény R 113, ~ szél V 065
sugárirányú áramlás F 051
sugárszási hőmérséklet T 082
sugárzás R 050
sugárzásáram F 052
sugárzásátvitel T 193
sugárzás-diagram D 084
sugárzásegyenleg-mérő P 122
sugárzáshőmérő T 147
sugárzási (infravörös) hűlés R 120, ~ (kisugárzási) inverzió I 149, ~ derékszíj C 124, ~ egyensúly E 007, ~ energiamennyiség C 021, ~ fluxus F 052, ~ melegedés Î 022, ~ modell M 186, ~ nyomás P 232
Sugárzási Világcentrum C 115, ~ Világreferencia R 125
sugárzásintenzitás (adott irányba) I 115
sugárzásíró A 023
sugárzásklíma C 247
sugárzásmérleg R 032
sugárzásmérő állomás S 253
sugárzástan, (sugárzás méréstan) A 026
sugárzástani megfigyelés M 003
sugárzó energía E 098, ~ energiamennyiség C 021
sugárzópont P 340
súlyombrográf P 158
súlyosbodása -rosszabbodik Î 034
súlyozott középérték M 059
súrlódás, súrlódási erő F099
súrlódási együttható C 294, ~ határréteg L 064, ~ konvergencia C 384, ~ réteg S 296, ~ sebesség V 117
súrlódásos disszipáció D 124
SWEAT I 031, ~ index I 031

SzSzSz

szabad konvekció C 378, ~ konvekció szintje – LCF N 041, ~ légkör A 324, ~ légköri főn F 060t, ~ urbulencia T 272
szabályos idöközönkénti rádióadás E 083
szakadási felület S 322
szakaszos I 126
számítási instabilitás I 101, ~ stabilitás S 202
számtani középarányos M 053, ~ középérték M 053
számum S 102
szabadföldi vízkapacitás C 026
szántóföldi vízkapacitás C 026
száraslégkőri homály P 049
száraz adiabata A 048, ~ adiabatikus légkör A 329, ~ adiabatikus verticális hőmérsékleti gradiens G 050, ~ évszak S 085, ~ hó Z 007, ~ hőmérő T 156, ~ időszak P 081 , ~ jeges magvasítás Î 043 , ~ konvekció C 381, ~ légköri homály P 046, ~ légnyelv L 058, ~ levegő A 082, ~ levegő sűrűsége D 018, ~ szakasz S 206, ~ szél S 318, ~ szél V 078, ~ vonal L 089
szárazföldi anticiklon A 234, ~ levegő A 067
szárazsági index,~faktor I 032
szatelit, szputnyk S 012

századfokos hőmérsékleti skála S 025
szazstűrő növény X 001
szcintilláció S 047
szectorokra bontott kép I 011
szedimentáció/ülepedes S 062
szeklúzió S 056
szekuláris éghajlati trend T 091, ~ éghajlati trend V 016
szél hajlás Î 027
szél V 022, ~ hordképessége C 031, ~ hűtési index/hűtési tényező I 061, ~ jobbra fordulása V 042, ~ okozta óceáni cirkuláció C 191
szélcsend A 011, ~ C 006, 007
szelektiv elnyelés (abszorpció); A 010
szélerőmű C 101
szélerősegskála, Beaufort-fokozat S 022
szélerősség F 087
szélesség szerint átlagolt meteorológiai mezők éltérései az álló háborgásoktól P 097
szélfordulás I 146
szélfordulás S 002
szélfordulási vonal L 067
szélgallér E 017
szélhajtotta áramlás C 453
szélirány D 115
szélirányjelző G 028
szélíró A 212
szellemképes szivárvány C 447
széllökés R 098, ~ V 110, ~ V 103, ~ amplitúdó (a) A 156
széllőztetés V 103, ~ hőmérő 137, ~ meteorográf M 076, ~ pszichrométer P 330
szélmérés szintje N 034
szélméréstan A 197
szélmérő A 198
szélmező C 062
szélnyíási örvényesség rotació R 193
szélnyírás F 061, ~ F 097
szélnyomás, szélterhéles P 229
szélprofil P 304
szélroham G 073, ~ havas esővel V 108
szélrohamvonal L 082
szélrósza R 199
szélsebesség V 124
széltörő P 028
szélturbina, szélmalom T 247
szélurgrás vonala L 068
szélútmérő A 213
szélválasztó l 070
szélvektor V 097
szélvész; F 154
szélzászló B 034, ~ G 028
szélzászlós anemométer A 204
szélzsák M 044
szemcsés hó G 069

szemi-implicit módszer M 118
szén-dioxid (CO_2) B 098
széndioxid sáv B 019
Szent Elmo tüze F 058 , ~ Márton nyara V 009
szent fény H 007
szennyezett levegő A 076
szennyezőanyagok légkörbe jutásának szabályozása C 370
szép idő A 079
szétáramlás D 134
szferikus megfigyelő berendezés Î 037
szférikushálózat R 170
szifonbarométer B 052
szigma koordináta rendszer S 111
szignifikancia-térkép H 013
szignifikáns időjárás T 163
szigorútrópusi vihar c 165d
szilárd csapadékrészecskék egyesülése A 106
szimmetriapont P 338
szimulált esőzés P 209
szingularitás S 103
színhőmérséklet T 079
színkép S 186
színképvonal/spektrumvonal L 091
színoptika M 096
szinoptikus állomás S 255, ~ analízis A 188, ~ előrejelzés P 273, ~ földi-állomás S 260,
~ főterminusok O 051, ~ főterminusok O 055, ~ helyzet S 127, ~ jelentés M 070,
~ klimatológia C 267, ~ megfigyelés O 020, ~ mellékállomás S 261,
~ mellékterminusok O 052, ~ meteorológia M 096 , ~ módszer M 112 , ~ skála S 039 ,
~ talajtérkép H 040 , ~ térkép H 039 , ~ típus T 171
szint N 033
szintetikus antennájú radar SAR R 009
szitálás B 138
szivárvány C 439, ~ C 442
szivárványszínű felhő N 107
szivattyúzás P 178
szívó örvények T 248
szodar S 137
szokásos hőmérő T 151
szokatlan terjedés P 317
szokványos sugárzásmérő állomás S 254
szoláris éghajlat,~ klíma C 248, ~ ellenpont P 342, ~ konstans C 356, ~ szél V 070
szolenoidikusmodell M 197
szolenoidok S 146
szoliflukció S 149
szondázás S 150
szondázó léggömb B 013
szórás A 003
szórt fény L 111, ~ fényű megvilágítás I 007, ~ sugárzás R 035, ~ sugárzás R 056,
~ visszaverődés R 129
szósági együttható C 300

szögimpulzus M 214
szöggyorsulás A 017
szökőár U 031
szpektroheliográf S 179
sztandard esőmérő P 162, ~ nyomás magasság A 138, ~ sűrűség,~ magasság N 053
sztereografikus vetület P 312(3)
sztochasztikus kiválasztás S 065, ~ model M 200
sztratopauza S 276
sztratoszféra S 277
sztratoszférikus aeroszolrészecskék A 096, ~ felmelegedés Î 021 , ~ indukció C 432,
~ steppeéghajlat C 231
szubfrontális felhő N 097
szubgeosztrófikus szél V 071
szubgradiens szél V 072
szubjektív előrejelzés P 275
szublimáció S 313
szublimációs mag N 130
szubregionális rádióadás E 084
szubtrópusi anticiklon B 112, ~ keleti szelek V 085, ~ levegő B 112, ~ magasnyomású öv,~
magasnyomású zona B 112, ~ szélcsendes öv C 009
szupercella S 320
szupergeosztrófikus szél V 073
szupergradiens szél V 074
szupraadiabatikus vertikális hőmérsékleti gradiens G 059
szűrés F 026
szűrés nélküli modell M 194
szürke sugárzás R 061
szürkület C 407
szürkületi égboltpír S 310, ~ ellenív A 280, ~ ellensugarak,~ sugarak, ~ fényjelenségek R 114,
~ fényív A 286, ~ fényjelenségek L 112, ~ spektrum S 187, ~ színeződés C 428
szűrt egyenletek E 048, ~ modell M 190

TTT

tágulási L 099
tájfun C 166f, ~ T 010 , ~ figyelmeztetés A 365
talaj határréteg S 293, ~ menti hófúvás T 212, ~ menti homokfúvás, talaj menti porfúlvas T 210,
~ menti köd C 080, ~ tényleges sűrűsége D 021, ~ térfogatsűrűsége D 019
talajállapot S 212
talajfagy Î 030
talajfagymélység-mérő C 415
talajfelszín hőmérséklete T 045
talajfelszíni szélnyírás F 098, ~ teknő T 012
talajfolyás S 149
talajhőmérő G 016
talajhőmérséklet T 065
talajklíma C 218
talajközeli inverzió I 155szél V 038
talajlevegő A 097
talajnedvesség U 014, ~ abszolút értéke U 007, ~ déficit D 010, ~ feszültség T 101, ~
kapilláris emelkedése A 305, ~ produktiv értéke U 009, ~-profil P 303

talajpárolgás mérő G 011
talajszonda S 167
talajvíztábla P 054
tangenciális szél V 075
táplálás A 122
tarajfelhő N 069
tartományból származó felvétel I 013
tartományi társaság A 311, ~ terjesztés D 099
tavasz P 279
távérzékelés T 029
távfénymérő T 030
tavi párolgás E 123, ~ szél B 119
tavmérő T 033
távmeteorográf T 031
távolabbi kilátás E 138
távoli infravörös sugárzás R 065, ~ villogás F 136
távözlés T 028
távprognózis P 263
távszondázás T 034
Taylor-szám N 148
Technikai Bizottság C 313
tefigram T 024
teknő T 011
teknővonal A 382
tél I 001
telekommunikáció T 028
telemeteorográfia T 032
teleszkópai sor S 075
televiziós időjárás jelentés B 137
téli monszun M 223, ~ nap Z 022(1)
telítési hiány D 011, ~ hiány,~ déficit D 009, ~ kapacitás C 029, ~ levegő A 078, ~ nedves levegő molnyi része jégre vonatkoztatva (N_{vi}) T 176, ~ talaj S 142
telítettség S 018, ~ S 019
telíttet nedves levegő molnyi része sík vízfelszínre vonatkoztatva (N_{vw}) T 175
teljes égboltról érkező fényt mérő berendezés F 094, ~ nyomás P 227, ~ ózontartalom O 081, ~ sugárzás R 046
temporales T 087
tendenciaegyenlet E 043
tengerállapot S 209
tengerészeti meteorológia M 088, ~ meteorológia M 089, ~ szürkület C 410
tengerfelszín állapota S 209, ~ állapotának skálája S 036
tengerhullámzás H 089
tengeri aeroszól A 095, ~ állomás S 239, ~ bríz (szél) front F 131, ~ éghajlat,~ klíma C 237, ~ felhő N 088, ~ levegő A 071, ~ meteorológiai állomás S 239, ~ sómagvak N 132, ~ szellő B 119
tengerló C 010
tengerszint fölötti magasság A 137
tengerszinti légnyomás P 226
tenyészidőszak P 073
tényleges észlelési idő O 043, ~ evapotranszspiráció E 132, ~ szél V 023

teodolit T 104
tér feltöltöttsége S 006
térképező indikátor I 027
térképrajzolás Î 045
térképszimbólumok S 098
termális érdesség R 205
természetes koordináták,~ koordinátarendszer C 387, ~ radioaktivitás R 072, ~ szinoptikus körzet R 154, ~ szinoptikus periódus P 079, ~ vízkapacitás C 026
termik T 119, ~ növekedési modell M 205
termikus advekció A 059, ~ anticiklon A 243, ~ asimmetria A 307, ~ ciklon D 053, ~ egyenlítő E 021, ~ hatásossag,~ hatékonyság E 065, ~ inverzió I 151, ~ kormányzás G 027, ~ örvényesség V 150, ~ szél 077
termisztor T 120
termisztorhőmérő T 144
termisztoros szélmérő A 207
termobárikus mező C 059
termociklogenézis T 122
termodinamika T 125
termodinamikai hőmérséklet harmatpont (Td) P 346, ~ hőmérsékleti skála S 023
termoelektromos hőmérő T 154
termoelem T 154
termográf T 126
termogram T 127
termohigrográf T 128
termohigrogram T 129
termohigrométer T 130
termopausa T 158
termoszfera T 159
termotrop model M 201
terresztrikus sugárzásmérleg R 044, ~ sugárszásmérleg R 041
területi csapadék P 211, ~ előrejelzés P 253
Területi Előrejelzö Rendszer –WAFS S 122, ~ Előrejelző Világközpont – WAFC C 114
tetroon B 014
Teweles-Wobus index I 069
thermodinamikai-diagram D 092
thetagram T 160
théta-koordináta rendszer (θ) S 110
Thornthwaite index I 058, ~ nedvesség index I 065
Thornthwaite-féle éghajlatosztályozás,~klimaklasszifikáció C 210
típusváltás S 046
TIROS T 173, ~ operatív vertikális szondázó rendszer – TOVS S 173
tiszta állapotban a jégre vonatkozótelítési páranyomás (e_i) T 098, ~ állapotban a vízre vonatkozó telítési páranyomás (e_w) T 097l, ~ evegő A 077, ~ napsugárszás, napsugárszási egyenleg R 039
topoklimatológia T 179
torlónyomás P 233
tornádó T 184, ~ echó E 013, ~ törmelékgyürüje T 244
tornádófelhő C 308, ~ N 075
tornádókitörés, tornádócsalád F 011
torr M 146

TOS-rendszer T 185
total total index I 070
totalizátoros csapadékmérő P 164
több középpontú alacsony nyomás D 036
többcsatornás mikrhullámú letapogató sugárzásmérő – SMMR R 088
többsávos letapogatás R 087
többszintű modell M 174
többszörös szóródás D 106
többszörös tropopauza T 237
többváltozós objektív analízis A 185
tökéletes-előrejelzés módszer M 117
tölcsértartomány R 152
tömegkoncentráció U 015
tömegmegmaradás C 345
tömegmegmaradás elve; L 020
történeti éghajlat C 235
trajectória T 189
tramontana T 191
transpiráció T 206
transzlucidus (tr) T 197
tromba T 234
tropopauza T 236, ~ hullám U 018, ~ térkép H 014, ~ tölcsér P 053
troposzféra T 238
tropszférikus hullámvezető R 075
trópusi advektív köd C 070, ~ ciklon C 166, C 166g, ~ ciklon osztályozási séma műholdképek alapján S 106, ~ depresszió C 166b, ~ diszturbáció,~ háborgás C 166a, ~ éghajlat C 250, ~ felsőtroposzférikus teknő – TUTT T 022, ~ keleti szelek V 085, ~ lévegő A 080, ~ maritim levegő A 073, ~ meteorológia M 099, ~ monszun éghajlat C 273, ~ óceani levegő A 073, ~ szélcszend C 010, ~ tengeri levegő A 073, ~ vihar C 166c
trópusközi összeáramlási zóna – ITCZ Z 040
trópusok közötti konvergencia – ITC Z 040
trowal P 015
trunkációs hiba E 109
tuba (tub) T 243
túlhűles S 330
túlhűlt eső P 151, ~ felhő N 099, ~ köd C 067, ~ víz A 267
túlsúly látástávolság V 136
túltornyosuló felhőtetők V 089
tundraéghajlat C 232
turbopauza H 085
turboszféra H 086
turbulencia T 267, ~ energiája E 093, ~ hasonlósági elmélete T 118, ~ intenzitás I 119, ~ inverzió I 152, ~ koefficiens C 298, ~ örvény T 256
turbulenciafelhő N 076
turbulens áramlás T 267, ~ diffúzió D 107, ~ diffúziós koefficiens D 109, ~ fluxus F 053, ~ határréteg S 297, ~ hőfluxus F 054, ~ kondenzációs szint N 040, ~ nyírási feszültség T 095, ~ sebesség V 127
tükörjég P 179
tükrös nefoszkóp N 020
tükröző reflexió R 131

tüzekből eredő felhők N 105

UUU ÚÚÚ

U csöves barométer B 052
Uloa halo G 006
ultraibolya sugárzás R 069
ultrarövidtávú élőrejelzés P 265
umid zóna Z 060
Umkehr-hatás E 059
uncinus (unc) U 017
undulatus (un) U 056
universal esőmérő P 162
uralkodó szél U 046
úszó ballon rendszer S 113, ~ léggömb B 008
úszós barográf B 041
útvonal-előrejelzés P 250
útvonalra szóló meteorlógiai eligázítás O 042

ÜÜÜ ŰŰŰ

üllőfelhő N 029
űrbázisú alrendszer S 317
ütközési hatékonyság E 062
üvegházhatás E 053
üvegházklíma C 229

VVV

V alakú depresszió D 039, ~ -alakú izobár I 184
vákuumkorrekció C 394
Vallot féle heliotermométer H 048
valódi horizont O 061(3), ~ sugárzás R 029
valóságos szél V 023
valószinű maximális csapadék P 205
valószínűség P 284
valószínűsegelméleti nagyság/sztokhasztikus ~ M 038
valószínűségi előrejelzés P 271
változékonyság V 011
változó ébolt C 130, ~ szél V 079
Van Allen-öv C 123
vándor M 143
variációs objektív analízis A 186
variancia analízis A 168
városi klimatológia C 269
városklíma C 251
végesdifferencia-módszer M 105
vegetációs periódus P 073
vegyes halmazállapotú felhő N 090
veletlenszerű előrejelzés P 239
velopauza V 100
velum (vel) V 101
vénasszonyok nyara V 008

Venturi-hatás E 060
véreső P 145
vertebratus (ve) V 105
verticális gradiens G 062, ~ hőmérséklet gradiens G 0660, ~ humiditási gradiens G 065, ~ metszet S 060, ~ szélnyírás F 063
veszélyes félkör S 068, ~ időjárás V 152, ~ időjárást jelző index – SWEAT index
veszélyeztetettségi mutató I 031
vetőszonda D 146
vezéráram L 054
vezérnyíl T 216
vezetőáramlás C 454
vibrálás T 225
Vidie-doboz C 034
vihar V 076
viharjelzés A 364
viharjelző állomás S 232
világítófelhő N 109
villám, villámlás F 135
villámcsatorna C 019
villámkár P 003
villámlás T 220, ~ mérséklése a felhőbe történő beavatkozással P 277
villamos kisülések maximumát regisztraló berendezés R 082, ~ tér C 056
villámszámláló C 133
virga (vir) V 111
virtuális hőmérséklet T 086, ~ magasság Î 017
viselkedés S 214
viskósítás-törvény L 022
visszahajló okklúzió O 029
visszasugárzás C 366
visszaszórás (radar/ rádiolocátor) R 164
visszaszóródás R 165
visszatartás R 162
visszatérő sarki levegő A 075
visszaverődési tényező/reflexiós ~ R 126
visszavert globálsugárzás, ~ napsugárzás R 938, ~ terresztrikus sugárzás R 045
víz A 262, ~ párolgása E 124
vízállásgörbe C 003
vizesés keltette felhők N 102
vízfázis F 014
vízfelhő N 063
vízgőz mólnyi mennysége (N_v) T 174, ~ sávok B 078
vizgőzablak F 021
vízgőzspektroszkóp S 185
vízgőzsűrűség, vizgőz-koncentráció U 006
vízgyűtő medence B 074(2) , ~ terület B 074(1)
vízháztartás B 070, ~ módszer M 103
vizhiány D 010
vízhozam, vízmennyiség D 006
vízkapacitás C 026
vízmérleg B 080, ~ módszer M 103

vízre vonatkozó túltelítettség S 331, ~ vonatokozó telítési keverési arány (r_w) R 106
víztábla P 054
víztölcsér T 235
vizuális navigációt biztosító időjárás körülmények C 332, ~ viharjelzések S 069
vízszintes látástávolság V 135
VLF kibocsátás E 088
VOLMET V 140
vonalas szélroham L 082(2) , ~ villám F 143
vonalasitás L 073
vonalforrás S 338
vonatkoztatási pont R 160
vorticity V 145
vörös zaj Z 019
vulkanikus por P 190
vulkánkitörések által létrehozott felhők N 103

WWW

WAFC C 115
WAFS S 002
Walker cirkuláció C 196
WDC C 114
WEFAX W 004
Wegener-Bergeron folyamat T 108
Weibull elosztás D 133
Werenskiold-diagram D 093
whistler F 038
Whiting index I 062
Wien-féle eltolódási törvény L 039
WINTEM W 005
WMC C 111
WMD Z 033
WMI I 134
WMO O 060, ~ Member M 010
Wolf-féle szám N 150
WRC C 116
WRR R 125
WWW V 098

XXX

X-sáv B 023

YYY

yard Y 001

ZZZ

zaj (dinamikus meteorológia) Z 017
zajszűrés F 025
zápor, záporszerű csapadék A 357
záporeső A 360
zárt cellák C 100

zastrugi Z 001
zászlófelhő N 085
zenit körüli ív A 283
zérus baroklinitás B 070, ~ réteg S 299
zéruspontjelző tűske V 097
zivatar O 044, ~ gallér L 090, ~ radar,~-deteció D 075
zivatarcella C 097
zivatarernyő N 029
zivatarfelhő C 429
zivataros csapadék P 206, ~ felhőrendszer S 118, ~ kiáramlás F 045, ~ nap Z 023, ~ terület, ~ fókusz F 057
zivatarturbulencia T 276
zodiákusfény L 113, ~ L 114
zonális áramlás,~ cirkuláció C 197, ~ hullámszám N 136, ~ index I 056
zondá Z 061
zöld fény R 111, ~ Hold,~ Nap L 116
Z-R öszfüggés (egyenlet elmélete) R 156
zúzmara C 144
zúzmaramérő C 145
zúzmarás köd C 067
zsugorodás S 316
zsugorodási inverzió I 150

INDEX ALPHABETIC RUSĂ
АЛФАБИТНЫЙ УКАЗАТЕЛЬ ТЕРМИНОВ НА РУСКОМ ЯЗЫКЕ

Сокращения и условые обозначеия на иностранных языках

AIREP A 109
Alpenglühen C 310
apob A 270
APT T 202
ARFOR A 295
ARFOT A 296
ATIS S 081
AUTOVAP S 223
BPI испаритель B 001
CAPPI I 026
CAT T 271
CAVT T 190
CCL N 039
CFLOS L 071
CISK I 090
ERTS S 017
Gegenschein G 008
genitus G 009
Grosswetterlage G 089
HCCM S 010
J-W метр D 073
LANDSAT S 017
LCL N 038
LFC N 041
LI I 045
LLJ C 471
METAR M 071
METEOP/METEOR M 074
mutatus M 226
NOAA N 058
pH P 099
p - система координат S 109
QBO Q 001
QDF Q 002
QFE Q 003
QFF Q 004
QNE Q 005
QNH Q 006
QNU Q 007
QPF P 244
RADOB R 095
RVR D 129
SEASAT V 081

SIGMET информация I 078
SWEAT индекс I 031
TOCC T 185
V-образная депрессия D 039, D 040
V-образная изобара I 184
WINTEM W 005
WEFAX W 004
Z-R зависимость (теория уравнений) R 156

A A A

айсберг A 110
аблация A 005
абсолютная влажность U 006; ~ почвы U 007;~ годовая температура A 153;~ завихренность V 146;~ месячный максимум температуры T 049;~ неустойчивость I 083;~ температура T 074;~ температурная шкала S 023 ~топография T 180;~ устойчивость S 198
абсолютно черное тело C 402
абсолютное ускорений A 015
абсолютный вихр скорости V 146;~ геопотепциал G 014; ~годовой максимум температуры T 049; ~ годовый минимум температуры T 055;~ максимум M 027;~ месячный минимум температуры T 055;~ ноль Z 015;~ ноль Z 016
абсорбционный гигрометр H 066
авиаметеорологический центр C 109
авиационная метеорологищеская станция S 251;~ метеорология M 080
Автоматическая информационная служба для конечная зона - АТИС S 078
авиационный прогноз P 267
авияционная климатология C 259
авроральное поглощение A 009;~ шипение F 040
авроральный овал O 074
авроральные занавеси D 145
автобаротропная атмосфера A 330
автобаротропность A 350
автоконвективный вертикальный градиент температуры G 051;~ градиент G 051
автоконвекция A 351
автокорреляционная функция F 150
автоматическая климатологическая станция S 226;~ метеорологическая станция S 237;~ обработка даных P 221;~ передача изображений - APT T 202;~ станция измерения испарения S 223
агеострофическая адвекция A 053;~ модель M 166 ;~ составляющая ветра V 024
агеострофический ветер V 024
агломерация A 103
агроклиматический цпдекс I 029
агрометеорологическая станция дляспециальных целей S 221;~ станция S 218
агрометеорологическое прогнозирование P 238
агрометеорология A 108
адвективная гроза O 046;~ тенденция давления E 043
адвективно-динамический анализ A 170

адвективный заморозок B 131;~ модель M 165;~ туман C 069
адвекция A 052;~ вихра A 056
адиабата A 049;~ влажности A 047
адиабатическая конденсации T 077;~ атмосфера A 329;~ область R 147;
~ температура T 042;~ эквивалентна температура T 042(1)
адиабатический модель M 164;~ процес P 285
адиабатическое давление конденсации P 223;~ нагревание P 285;
~ охлаждение P 285;~ равновесие E 002
адиабатический градиент температуры G 048;~ след T 227
адиабатная график D 079
адибатный диаграмма D 079
адсорбция A 051
аеродинамическая диаграмма D 079
азимут A 382
азорскии антициклон A 241
акклиматизация A 021
аккреция A 022
аккумуляция A 031
активная теплота C 049
активной врздействие на погоду M 207
активное воздействие на климат M 206;~ воздействие на погоду M 211
актинограмма A 024
актинограф A 023
актинология A 025
актинометр A 027
актинометрические наблюдение O 003
актинометрия A 026
актинотермический индекс I 028
акустико-гравитационная волна U 020
акустическая волна U 050
акустический термометр T 133
акустическое зондирование S 151
алгорифм A 120
алеутский минимум D 050
алидада A 121
аллобарический ветер V 025
алмазная пыль A 020
альбедо A 115;~ Земли A 119
альбедограф A 116
альбедометр A 117
Альпийский эксперимент - АЛЬПЭКС E 142
альтернативный прогноз P 268
альтиметр A 131
альтиэлектрограф A 128
аморфный лед B 130
амплитуда A 159;~ порыва (а) A 156;~ температуры A 157
анабатический ветер V 026;~ фронт A 163
анализ A 169;~ Фуръе A 172;~ воздушных масс A 165;~ зависимости слоя

(толщины), площади и продолжительности осадков A 164;~ изотах A 181;
~ по разрезам A 187
аналлобара A 189
аналог A 190
анафронт A 163
английская будка A 038;~ мила M 144
анемобиаграф A 191
анемограмма A 196
анемограф A 212
анемокинемограф A 192
анемоклиногpаф A 193
анемоклинометр A 194
анемометр A 198;~ Байрама A 205 ;~ Дайнса A 210;~ с вертушкой A 213;
~ с пластинкой G 029;~ со счетчиком A 213
анемометрическая вышка C 044;~ мачта C 044
анемометрия A 197
анеморумбограф A 212
анероидная коробка C 034
аномалия A 222;~ давления A 220;~ циркуляций A 219
аномальная депрессия D 048
аномальное распроостранение P 317; ~ распространение звуга P 314
Антарктика A 226
антартктический A 226;~ антициклон A 231;~ стратосферный вихрь V 143; ~ туман
M 013;~ фронт F 108;~ воздух A 062
антарктическое (круговое) полярное течение C 465
антелий A 227
антикорона A 289
антимуссон A 252
антипассаты C 364
антиплеион A 253
антиселена A 254
антисолярная точка P 342
антитриптический ветер V 027
антициклогенез A 228
антициклоиическое вращение C 185
антициклолиз A 229
антициклон A 230
антициклон в верхей атмосфере A 237
антициклоническая инверсия I 148; ~ циркуляция C 185
антициклонический сдвиг F 064
антициклонная мгла N 023
антицклон Огасавары A 238
аридная зона Z 045
аридность A 297
аритметическое среднее M 053
Арктика A 288
арктическая мгла P 047
арктический A 288, ~ воздх A 063 013 ; ~ антициклон A 232; ~ стратосферный

вихры V 144; ~ туман M 013; ~ фронт F 109
арктических мореи M 013
асиноптические наблюдения O 004
аспирационный метеорограф M 076;~ психрометр P 330;~ термометр T 137
ассимиляция данных A 309
астрометеорология A 313
астрономическая рефракция R 132
астрономический горизонт O 061(1)
астрономические сумерки C 408
Атлантический эксперимент ПИГАО-АТЭП E 145
атмидометр E130
атмометр E130
атморадиограф A 323
атмосфера A 328;~ ИКАО A 339
атмосферик S 087
атмосферная акустика A 034; ~ волна U 022;~ ионизация I 159; ~ модель M 167;
~ оптика O 039; ~ поляризация P 169; ~ проводимость C 334; ~ радиация R 023;
~ рефракция R 133; ~ химия C 146; ~ энергетика E 092
атмосферное возмущение P 090;~ давление 230;~ загрязнение P172; ~ излучение
направленное вверх R024; ~ окно F 021; ~ электричество E 068
атмосферный пограничный слой S 296;~ волновод R 075;~ ливень; A 358 ;~ науки Ş
008; ~ прилив M 016;(~) свист F 039
атмосферные загрязняюшие вещества I 020
атмосфрное ослабление A 316
афелий A 099
аэробиология A 083
аэрограмма A 088
аэрограф A 090
аэродинамика A 084
аэродинамический анемометр A 210;~ след T 228
аэродром A 085
аэродромное метеорологическое бюро B 102
аэрозоль A 094
аэрозольное электричество E 067
аэрологическая станция S 217
аэрологический анализ A 171; ~ день Z 020; ~ зондаж O 012
аэрологические ысотные O 012; ~ таблицы T 002
аэрология A 089
аэролргическии ежегодник A 256
аэрометеорограф A 090
аэронавтическая метеороногическая часть U 062
аэрономия A 092
аэропорт A 093; ~ относящиися температура T 040
аэростата/ракетно-баллонное зондирование S 154

Б Б Б

бабъе лето V 008, V 009
баи B 002

баи-у B 003
балансомер P 122
баланс солнечной радияции R 039
баллистическая плотность (воздуха) D 024;~ температура T 075
баллистический ветер V 029
баллоэлектрическая теория T 117
бам Бофорта S 022
бар B 030
барбэ B 033
барическая система S 112;~ система координат S 109;~ ступень T 222;~ тенденция T 090; ~ топография T 181
барический градиент G 052 ;~ анализ A 173;~ асцендент A 301;~ восходящий A 301
барические колебания C 412
барическое поле C 051
бария B 035
барограмма B 044
барограф B 040; ~ с открытой шкалой M 130; ~ с поплавком B 041
барокамера B 037
бароклинная атмосфера A 331; ~ волна P 091;~ модель M 168;~ неустойчивость I 084
бароклинное возмущение P 091
бароклинность B 039
бароклинный прогноз P 240
барометр B 046;~ Кьюо, B 055;~ Фортена B 050;~ с компенсированной шкалов B 055; ~-анероид B 047
барометрическая гипсометрия A 129 ;~постоянная C 350;~ формула (высота) E 035
барометрический высотомер A 131
барометрические поправки C 396; ~ поправки C 397
барометрическое давление P 230; ~ нивелирование A 129
барометрия B 045
баромиль B 067
баротермогигрограф B 069
баротермограф B 068
баротропия B 070
баротропная атмосфера A 332;~ волна P 092;~ модель M 169 ;~неустойчивость I 085
баротропное возмущение P 092; ~ уравнение вихся E 045
баротропный прогноз P 141
башенкообразные овлака (cas) C 039
безградиентная зона M 159
бездивергентный уровень N 047
безморозный период P 074
безоблачное небо C 131
белая мгла P 059;~ радуга C 442; ~ тьма P 059
белый шквал G 074
береговой бриз B 121; ~ ветер B 121
бета плоскость P 128; ~ эффект E 054
биз B 104

биметалический термометр T 135
биогенное ледяное ядро N 123
биоклиматология B 083; ~ человека B 094
биологический минимум (температуры) M 148
биометеорология B 095; ~ человека B 096
биосфера B 097
бифлюгер A 199
благоприятный для навигации полукруг S 068
ближняя инфракрасная радиация R 064
близзард B 106
блокирование B 107
блокировка B 107
блокирующее действие B 107
блокирующчий антициклон A 235
боковой ветер V 058
болограмма B 108
болометр B 109
болтанка T 269
болшая калория C 011
большое гало/~ в 46° H 003
бора B 111
бортовая (самолетная) метеорологическая станция S 243
бортовой радиационный термометр T 148
бриз B 116
брокенская глория A 289
брокенский призрак S 192
бронтограф B 128
брызги E 077
буйковая метеорологическая станция B 005
буква кода L 093
буря F 154
буш T 244
бюджет тепла B 081(1)
бюллетень ожидаемой погоды B 135; ~ погоды (публикация) B 134
бюро погоду S 079
Бофортовы обозначения N 115

B B B

валы Кельвина-Гельмгольца U 053
вегетационный период P 073
ведущий поток C 454; ~ уровень N 045
веерооообразный шлейф загрязнений P 012
вековой тренд в климате T 091; ~ тренд в климате V 016
вековое измерение климата T 091; ~ измерение климата V 016
вектор ветраV 097; ~ движения облаков V 094; ~ порыва V 096; ~ сдвига F 061
величина D F 005; ~ охлаждения P 356
велопауза V 100
венец Челлини H 007; ~ кольцо C 399

вентилиремый психрометр P 330
вентилятор от заморозков V 102
вентиляция V 103
вероятность P 284
вертикальная видимость V 137;~ изотермия I 210;~ составляюшая скорости ветра V 125 вертикальный градиент влажности G 065;~разрез S 060;~разрез по маршруту S 061;~ток C 463;~ток проводимости C 466;~ градиент G 062;~ градиент конденсационной адиабаты G 049;~ градиент температуры G 060;~ профиль P 299; ~ профиль температуры P 300;~ сдвиг ветра F 063
верхная граница распространения леса граница L 063
верхний фронт F 118;~ мираж M 154;~ предел планетарного слоя L 064;~ предел пограничного слоя атмосфера L 064 ;~предел слой трения L 064
верхняя атмосфера A 324;~ атмосфера A325;~ граница мглы L086;~ околозенитная дуга A 285
вершина облака V 088
весна P 279
весовой барометр B 048 ;~плювиометр P 158
ветер V 022; ~в верхней атмосфере V 057;~ в данной точке V 055;~ на высотах V 057;~ против часовой стрелки V 059;~, определяемый по спутниковым данным V 068
ветровая стрелка S 019; ~ нагрузка P 229
ветровой двигатель (ветряная мельница) T 247; ~ конус M 044
ветровое поле C 062
ветровые волны H 089
ветролом P 028
ветроразделL 070
ветроэнергетическая станция C 101
вечерние сумерки C 407; ~ заря A 348
вечная мерзлота Î 033
взаимодействие I 122; ~ атмосферы и океана I 120
взвешенние средние M 059
взлётная дорожка P 124
взрыв мусонна E 112
взрывная волна U 028
взрывоподобное потепление Î 021
взяимосвязь между стратосферой и тропосферой C 432
вид гало A 282
видимое излучение R 070
видимость V 130
видимый/мажущийся горизонт O 061(2)
видимые штормовые сигналы S 069
виды облаков G 010; ~ облаков S 177
виртуальная температура T 086; ~ высота Î 017
вихревая диффузия D 107; ~ облачная дорожла D 149
вихревой ливень A 358 ; ~ поток F 053
вихревое движение M 158
вихри всасыванияT 248
вихрь T 257; ~ в виде вала R 206; ~ касательного напряжения R 193; ~ скорости V 145

влагомер H 071
влагооборот C 168
влагосодержание облака C 372
влажная адиабата A 047; ~ зона Z 060; ~ конвекция C 380
влажно адиабатический градиент температуры G 049
влажность воздуха U 008;~ почив U 014; ~ устойчивого завядания P 345
влажный воздух A 081; ~ период P 077;~ язык L 058
вложенная сетка G 081
внеатмосферная радиациая R 058
внезанный паводок C 411
внезапное ионосферное возмущение P 094; ~ потепление Î 021
внезапный порыв ветра V 110
внеземное излучение R 058
внетропический циклон D 037
внешная циркуляция воды C 169
внутрения энергия E 096
внутренний пограничный слой S 294
внутренняя волна U 042
внутримассовая гроза O 048
внутритропическая зона конвергенций - ВТЗК Z 040
внутритропический разрыв Z 040;~ фронт F 116
вовлечение A 255
вода A 262;~ атмосферы A 263
водное зеркало P 054
водный баланс B 080;~ эквивалент снега E 008
водосбор B 074(2)
водосборная площадь B 074(1)
водяная пыль E 077; ~ фаза F 014
водяной пар V 006; ~ смерч T 235
водяное облака N 063
возвратный стример D 060;~ удар D 060
возвращающийся полярный воздух A 075; ~ циклон D 048
возвышение P 013
воздействие на облако M 210
воздух A 061
воздух свободный атмосферы A 325
воздухозаборник P 220
воздухоплавание A 091
воздухоплавание метеорологищеская станция S 251
воздушная дорога C 004; ~ дымка L 101; ~масса M 023; ~ яма G 039
воздушный планктон P129; ~ пространство контролировал S 174; ~ путь C 004
ВОЛМЕТ V 140
волна по Гельмгольцу U 030; ~ Россби U 046; ~ гравитации U 038; ~ давление U 033;~ сдвига U 030;~ сжатия U 026;~ сжатия U 027;~ тепла V 002 ; ~ тропопаузы U 018; ~ холода V 003
волнистые облака (un) U 056;~ облака N 108
волновая теория циклообразования T 115
волновое движение M 157; ~ облако N 077 ; ~распространение M 157; ~ число N

134
волнообразный шлейф P 009
волнообразные облака N 077
волокнистые облака (fib) F 024
волосатые облака (cap) C 033
волосной гигрометр H 068
волочащийся фронт F 114
вольна Горвица-Гельмгольцавольна U 044; ~ Кельвина U
044 ;~Кельвина-Гельмгольца U 044
воронка тромба C 308; ~ тропопаузы P 053
воронкообразное облако N 075
ворот A 294
восходящая атмосферная радиация (излученце) R 024; ~ жемная радиация
(излученце) R 042; ~ суммарная радиация R 047
восходящее двизение воздуха A 304
восходящий поток F 041
вращение Фарадея E 057
временами I 126
время реакции - е T 165
Всемирная Метеорологическая Организация/ВМО O 060; ~ система зональных
прогнозов - ВСЗП S 122;~ служба погоды - ВСП V 098
всемирные дни Z 032;~метеорологические интервалы - ВМИ I 134
Всемирный центр зональных прогноз - ВЦЗП C 114;~ метеорологический день Z 033;
~ метеорологический конгресс C 342
всепогодное приземление A 317
вспомогателное судно N 002
вспомогательная сельскохозяйственная метеорологическая станция S 219;~ судовая
станция N 002
вспомогательный шар для уравновешивания шара-зонда B 015
вспомогательные карты H 041
вспучивание почвы (по морозов) A 098; ~ почвы при промерзании A 098
встречное излучение C 366
встречный ветер V 035
втаричная циркуляция C 194
вторая радуга C 446
вторжение воздущной массы; ~ торнадо F 011
вторическое сияние заря S 310
вторичная депрессия D 049; ~ термическая асимметрия циклона A 306
вторичный фронт F 126; ~ циклон D 049
вуаль (vel) V 101
вулканами V 099
вулканическая пыль P 190
выборочная судовая станция S 249
выборочное судно S 249
выбрасываемые вершны V 089
выброс E 079(2)
выветривание Î 001
вызывание дождя P 139

вымеобразные облака (мам) M 007
вымывание дождем S 175
вынужденная конвекция C 377
выпадение с осадкам S 175
высокий индекс I 053
высокие облака C_H N 098
высокии циклон C 156
высококучевые облака (Ac) A 145
высокослоистые облака (As) A 146
высота Î 013;~ Солнца Î 010;~ волны Î 012;~ над уровнем моря нуля барометра A 132;~ нижнеи кромки облачности Î 006 ;~ перемещаного слоя Î 011 ;~смешения L 119;~ снежного покрова G 086;~ стандартной плотности N 053 ; ~стандартного давления A 138 ;~ станция A 136;~ установки анемометра N 034 высотная карта H 022;~ климатология C 258;~ ложбина T 017;~ синоптическая станция S 217
высотное уравнение E 035
высотный антициклон A 237;~ ветер V 057 ;~пояс C 123;~ гребень D 141;~ циклон C 155
высотные наблюдения O 012 ; ~ осадки P 202
высотомер A 131
высушивание D 071
высыпание электронов P 142
вышый пассаты A 125

Г Г Г
газовая постоянная (*R*) C 353
газовый термометр T 138
гало H 002;~ Бугера H 006
гамма-излучение R 059; ~-лучевой снегомер N 057
гарби G 018
гармонический анализ A 172
гарра G 019
гаруа G 002
гектопаскаль (гПа) H 043
гелиограмма H 047
гелиограф H 045
гелиограф Кампбелла-Стоукса H 046
гелиометрический индекс I 052
гелиотермометр Валло H 048
гелипорт H 049
географически или топографически возможная продолжительность солнечного сияния D 155(2)
генетическая классификация климатов C 211
географическая мила M 144
геодинамический метр/динамический метр M 120
геометрический градиент G 055
геометрическое среднее M 055

геопотенцальная высота A 144
геопотенциальное поле C 054
геопотенциал G 913
геопотенциальпая высота Î 014
геосинхронный спутник S 009
геостационарный спутник S 009
геострофическая адвекциа A 055; ~ вихренность V 147; ~ линейка S 034;
~ перестройка A 113
геострофический ветер V053; ~ вихръ V147; ~ коэффициент запаздывания C 295
геострофическое равновесие E 005;~ приближение A 275
геотермиеский градиент G 056
геотермическая ступен G 056
геотермометр G 016
геофизика G 012
геофизический день Z 020
геоцентральный угол U 058
гетеросфера H 050
гигристор H 060
гигрограмма H 062
гигрограф H 061
гигрометр H 064; ~ точка инея H 067
гигрометрические таблицы T 009
гигрометрия H 063
гигроскопическая влага A 265; ~ вода A 265
гигроскопическое ядро N 131
гигроскопичиность H 072
гигротермограмма T 129
гигротермограф T 128
гигротермоскоп H 076
гидродинамика H 052
гидродинамическая неустойчивость I 093; ~ устойчивость S 199
гидроксильное излучение E 080
гидрологический бассейн B 074(2) ; ~ цикл C 168
гидрология H 053
гидромагнитное излучение E 087
гидрометеор H 055
гидрометеорология H 056
гидромеханика H 054
гидростатика H 058
гидростатическая модель M 193; ~ неустойчивость I 096; ~ устойчивость S 200
гидростатическое давление P 234;~ допущение I 164;~ приближение I 164;
~ уравнение E 034
гидросфера H 057
гидротермометр H 078
гиетограф H 059
гиперболическая точка P 348
гипотетический глобальный климат C 245
гипсометр H 078

гипсометрическое уравнение E 035
гистерезис H 080
гистограмма H 082
гитерограф H 083
главная агрометеорологическая станция S 222; ~ климатологическая станция S 230;
~ метеорологическая наземная станция S 260
Главная сеть телезвязи - ГСЕТ R 174
главный фронт F 124;~ циклон D 045
главные стандартные срок O 053
глаз урагана O 024;~ тропического циклона O 024
глазоедка ангидрид B 099
глациология G 037
глетчер G 023
глобальная модель M 203; ~ радиация R 060; ~ циркуляция C 183
Глобальная система наблюдений V 098(1) ; ~ система наблюдений - ГСН S 121;
~ система телесвязи V 098(3) ;~ система телесвязи -ГСТ S 123;~ система обработки
данных - ГСОД S 120, V 098(2)
глория G 038
глория H 006
глубная циклона A 042
гляциальная фаза F 015
год A 162
годовая волна U 021
годограф H 084
гололед P 170
гололёдныи станок C 145
гололедицаобледенение P 170
голубая луна, голубое солнце L 116
голубой цвет неба A 114
Голфстрим G 040
гомогенная конденсация C 328; ~ нуклеация N 119; ~ сублимация S 314;
~ турбулентность T 275
гомогенное замерзание C 339
гомопауза H 085
гомосфера H 086
« гореиие » Альп C 310
горизонт O 061 ;~мглы O 064
горизонтальная видимость V 135; ~ рефракция R 134
горизонтальный сдвиг ветра F 062
горизонтльное перемешивание A 150
горная метеорология M 090; ~ станция S 238
горно-долинные ветры B 120
горное наблюдение O 007
горный барометр B 054;~ бриз B 120;~ климат C 242;~ туман C 074;~ волны U 052
городская климатология C 268
городской климат C 251
господсвующий ветер V 046
грабельный нефоскоп N 019

гравиметрический гцгрометр H 071
гравитациоииая силы тяжести A 013
гравитационная вода A 264; ~волна U 038
град G 083
градиент давления G 052
градиентная линейка S 034
градиентный ветер V 036, V 037
градина G 072
градовая плита P 088
градус G 042
градусо-день G 044; ~ -день отопления G 045; ~ -день роста C 413; ~ -день теплого сезона G 046
градиент потенциала G 053
гражданские сумерки C 409
грамм-калория C 011
гребень D 139;~ верхнеи атмосфере D 141; ~ высокого давления D 139
гроза O 044; ~ на холодном фронт O 047
грозовая болтанка T 276; ~ линия L 082 ; ~облачная система S 118;
~ турбулентность T 276; ~ ячейка C 097
грозовой вал (arc) A 294; ~ день Z 023; ~ нос S 001; ~ отток F 045; ~ шквал G 075
грозовое повреждение P 003
грозовые облака C 429; ~ осадки P 206, P 207
грозоотметчик C 133
грозорегистратор C 133
гром T 245
группа кода G 090; ~ конвективных облаков A 104
гряда облаков B 017
грязеврй дождь P 143
гумидная зона Z 060

Д Д Д

давление ветра P 229; ~ водяного пара *(e')* P 228 ; ~ на уровие мория P 226;
~ па уровне конденсации P 223; ~ па уровне станции P 225;~ света (радиация) P 232
дальность прямой видимости (метеорологическая) D 128
дальняя инфракрасная радиация R 065
данные о заморозках D 003 ; ~ о приземном ветре, полученные со спутника - SEASAT V 081
датирование по изотопу углерода ^{14}C D 002
движение вверх по течунию A 151; ~ вниз по потоку A 355; ~ облаков D 029;
~ циклона D 028
двойные облака (du) D 150
двуокись углерода B 098; ~ серы B 099
двухгодичное колебание ветра O 067; ~ циклчность O 067
двухмерная турбулентность T 268
декада D 007
дендрические кристаллы снега C 421
день без оттепели Z 022(1); ~ с морозом Z 022(2) ; ~ с осадками Z 025; ~ со снегом Z 024; ~ со снежным покровом Z 026

дендроклиматология D 014
депеграмма D 026, D 027
депрессия D 033; ~ в тылу за антициклоном D 042(2) ; ~ точки росы D 011
десятилетие D 008
дефицит влажности D 009; ~ влбжности погвы D 010; ~ насыщения D 009
деформационное поле C 053
деформация деревьев D 012
деятельный слой почвы S 278
джибли G 024
джоуль J 010
диабатический процесс P 286
диагноз A 169
диагностическая модель M 188
диагностическое уравнение E 046
диаграмма Амбла D 078; ~ Веренщельда D 093; ~ Герлофсона D 086; ~ Рефсдаля A 088; ~ Россби D 090; ~ Штюве D 091; ~ рассеяния света D 083
диалог человек-машина D 094
диапазон - S B 022 ; ~ капель D 131; ~ отклонений точки росы D 011; ~ частот X B 023; ~ -C B 020
дивергентная теория циклогенеза T 109
дивергенция D 134
диздрометр D 119
динамика атмосферы D 111
динамическая барическая ступень T 223; ~ высота A 143; ~ вязкость C 303; ~ инверсия I 152; ~ инициализация I 080; ~ климатология C 262; ~ ложбина T 013; ~ метеорология M 083; ~ неустойчивость I 093; ~ скорость V 117
динамический антициклон A 236; ~ коэффициепт вязкости C 303
динамическое давление P 233; ~ процес P 285
дипольные отражатели B 079
дисперсный анализ A 168
диссектор изображений D 120
диссипационный след T 229
диссипация D 123; ~ (энергии) за счет трения D 124; ~ тумана Î 002
дистанционные методы T 029
дистанцонное зондирование T 034
дифференциальная кинематика A 175
дифференциальный анализ A 177
дифференцирование в шагом вперед D 097
диффузная освещенность I 007
диффузное отражение R 129; ~ равновесие E 004
диффузный свет L 111
диффузометр D 110
диффузця D 104
длина смешения L 119
длинная волна U 046
длинноволновая радиация R 054
длительность затухания порыва (t_d) D 153; ~ максимальной амплитуды порывов (t_i) D 151; ~ образования порыва (t_t) D 154; ~ порыва (t_g) D 160

дождевая капля P 102; ~ полоса B 025; ~ тень U 003; ~ эрозия E 110
дождемер P157; ~ Фишера и Портера P 160; ~ -тотализатор P 164
дождемерная станция P 181
дождемерный пост P 181
дождь P 137; ~ со снегом L 006
дожливый сезон S 086
дозиметр D 143; ~ ультрафиолетовои радиации D 144
долгосрочный прогноз P 263; ~ прогноз малой за благовременности P 354
долинны бриз B 120
донесение с борта (воздушного судна) - AIREP A 109
доплеровский радиолокатор R 014
дополнительная наземная станция S 261; ~ радуга C 447; ~ станция S 261; ~ судовая станция S 250
дополнительное облако N 062; ~ судно S 250
дополнительные наблюдения O 021; ~ особенности P 035
доступная потенциальная энергия - ДПЭ E 094; ~ солнечная радияция R 038
драпи полярного сияния D 145
дрейфовое течение C 453
дрейфующий буй B 004
древесной растительности L 063
дрозометр D 147
дуга Парри A 293; ~ антелия A 227; ~ зари A 286; ~ полярного сияния A 281; ~ у горизонта A 282; ~ чинука B 114
дуги Ловица A 292
дым F 148; ~ P 008
дымка A 065
дымной O 064
дымный туман S 130
дырявые облака (la) L 003

Е Е Е

европейский муссон M 225
единица Добсона U 061 ; ~ СИ U 063
ежедневный метеорологический бюллетень B 134
ёмкость почвы содержать воды C 029
естественный синоптический период P 079; ~ синоптический район R 154; ~ синоптический сезон S 084
естественная радиоактивность R 072
естественные координаты/~ координаты система C 387
Европейский центр среднисрочных прогнозов погод - ЕЦСПП C 120

Ж Ж Ж

жара C 020
жестокий шторм F 173
жидкостный термометр T 139

З З З

загнутая окклюзия O 028
загрязненный воздух A 076
загрязнение атмосферы P 172
задержание R 162
задымление F 149(1)
закон Авогадро L 024; ~ Архимеда F 084; ~ Бейс-Балло L 019; ~ Бойля-Мариотта L 018; ~ Бугюера L 025; ~ Гей-Люссака L 031; ~ Дальтона L 027; ~ Джоуля L 032; ~ Дове L 029; ~ Згнеля L 030; ~ Ламберта L 034; ~ Паскальа L 035; ~ Планка L 036; ~ Рауля L 037; ~ Снелла L 038; ~ Стефана-Больцмана L 043; ~ внутреного трения L 022; ~ всемирного тяготения L 016; ~ вязкость L 022; ~ газов L 046;~ излучение Планка L 036; ~ потери скорости L 042; ~ распределений L 045;~ смещения (Вина) L 039; ~ сохранение массы L 020; ~ сохранение момента (каличество движения) L 021
законы Фуръе L 047
закрытые ячейки C 100
замерзшая почва S 139
замерзание Î 029(2)
замерзающая водяная пыль E 078 ; ~ моросъ P 196
замерзающий дождь P 196 ; ~ туман C 067
замерзающие осадли P 196
замерзшая роса R 198
заморозок Î 029(1), Î 030 ; ~ испарения B 132; ~ на почве Î 030
занок T 233
западные ветры Z 044
запас воды в снежном покрове E 008
запасной аэропрт A 086; ~ прогноз P 268
заполнение депрессии U 016
запруживание B 031
зарница F 136
засев облаков Î 040; ~ сухим лыдом Î 043; ~ урагана Î 041
засеивание Î 040; ~ облаков йодист серебром Î 042
заслонная теория циклогенеза T 107
застойная область Z 057
заструги Z 001
засуха S 055
засушливая зона Z 045
засушливый климат C 222
затишъе A 011
затопление I 138
зафронтальпый туман C 083
защита от заморозков P 319
звуковая волна волна U 050 скорость V 123
звуковой удар B 029
зелёная вспышка R 111; ~ луна L 116
зелёный луч R 111
зеленое солнце L 116
земная радиация (излучение) R 041; ~ тень U 001
зенитный угол спутника U 058

зеркало (свободная) поверхность грунтовых вод P 054
зеркальное отражения R 131
зеркальный нефоскоп N 020
зима I 001
зимний азиатскии антициклон A 241; ~ муссон M 223
змейковое зондирование S 157; ~ аеростат B 015
знаки для обознагения погоды на синоптичесих картах S 098
значитеньная облачность C 128(1)
зной Z 011
знойный Z 011
зодиак Z 035
зодиакальный свет L 113
золотая осень V 008
зона аномальпой слышимости Z 050; ~ дискомфорта Z 051; ~ аэропорта Z 048; ~ западных ветров Z 044; ~ комфорта; ~ молчания U 002 ;~ полярного сияния Z 046; ~ слышимости Z 049
зональная циркуляция C 197
зональное волновое число N 136
зональный индекс I 056; ~ поток; C 197 ; ~ прогноз P 253
зонд Кнолленберга S 170; ~ Лангмюра S 171; ~ для определения механичекой проницаемости снега (амер.) P 062; ~ дня определения S 168
зонда Z 061
зондирование S 150; ~ с помощъю привязных аэростатов S 152; ~ с помощью спутника S 161
зыбъ H 088

И И И

идеальная атмосфера A 336
идеальный газ G 004
идентификация воздухных масс I 002
изаллобара I 175
изаллобарическая карта H 030; ~ пара P 066
изаллобарический ветер V 025; ~ градиент G 057
изаллобарическии асцендент A 302; ~ восходящеи A 302
изаллобарическое поле C 057
изаллогипса I 176
изаллотерма I 177
изанемона I 207
изаномаль I 179
изантеза I 180
изаурора I 187
избирательное поглощение й
избыток дождя P 149
изгиб траектории циклона R 122
изентропа I 182
излучательная способность (полная) E 089; ~ способность поверхности Земли R 040
излучение L 108; ~ R 050; ~ черного тела R 025

изменение влажности (почвы) с глубиной P 303; ~ климата S 043; ~ состояния S 045; ~ стадии S 044
изменчивость V 011; ~ климата V 010
изменчивыи небо C 130
измеритель видимости V 128; ~ высоты облачности C 087; ~ жидкой воды Джонсона-Уильямса D 073; ~ относительной ионосферной непрозрачности R 187; ~ размера капель D 119
изморозь C 144
изобара I 183
изобарическая карта H 032; ~ поверхность S 326 ; ~температура T 042; ~ трубка S 146; ~ эквивалентная температура T 042(2)
изобарический A 173; ~ полет Z 013
изобаро-изостерическийсоленоид S 146; ~ -изотропическая трубка S 146
изображение по секторам I 011
изображения в видимом диапазоне - ВИЗ I 013
изобронта I 186
изогела I 199
изогеотерма I 196
изогиета I 200
изогипса I 201
изогона I 197
изограма I 198
изодибаста I 191
изодрозотерма I 192
изоэхо I 193
изолиния I 203; ~ Д I 190; ~ интенсивности гроз I 188; ~ повторяемости I 188
изомера I 204
изонефа I 205
изопикническая поверхность S 328
изопикнический процесс P 287(a)
изоплета I 206
изостерическая поверхность S 329
изостерический процесс P 287(b)
изотаха I 207
изотерма I 209
изотермическая атмосфера A 337
изотермический процесс P 287(c) ; ~ слой S 273
изотропия I 211
изотропная радиациа R 063; ~ турбулентность T 270
изофена I 194
изофота I 195
изохазма I 187
изохрона I 189
изэнтропическая карта H 031; ~ поверхность S 325
изэнтропический анализ A 180
изэнтропическое перемешивание A 149
инверсия турбулентности I 152; ~ осадков I 145; ~ оседания I 150; ~ температуры I 151

индекс устойчивости по Уайтингу I 062; ~ Бойдена I 057; ~ Жоржа I 067; ~ К I 067; ~ Тъюэлеса-Уебуса I 069; ~ Шоуолтера I 062; ~ аридности I 032; ~ выпавших осадков I 041; ~ завихреності I 051; ~ замерзания I 040; ~ засушливости I 046; ~ комфорта I 035; ~ континентальности I 037 ; ~ несомого ветром секущчего дождя I 060; ~ обледенения I 039; ~ охлаждения ветром I 061; ~ таяния I 038; ~ температура-влажность - ИТВ I 064; ~ тепла I 058; ~ тепла по Торнтвейту I 058; ~ теплового стресса I 048; ~ увлажения Торнтвейта I 065; ~ угрозы суровой погоды - SWEAT I 031; ~ устойчивости I 036; ~ циркуляции I 033; ~оправдываемость угрозы I 031
индивидуальный вертикальный градиент температуры G 061
индикатор дальност-высота - ИДВ I025 ; ~ кругового обзора ИКО I 027
индикатор постоянноі высоты - CAAPI I 026
индикатриса рассеяния D 083
индифферентная устойчивость E 006
иней B 129
инерциальная система S 115
инерционная волна U 032; ~ неустойчивость I 097
инерционное запаздывание барометра-анероида I 073; ~ течение F 048
инерционность T 164
инерционный прогноз P 243; ~ прогноз P 258
инерция (прибора) H 080
инициализация I 079
инсоляция I 081
инспекторскии барометр B 053
инструктаж E 146
интеграл Фуръе I 110
интенсивность обледенения I 116; ~ осадков/~ дождя, ~ ливня I 117; ~ турбулентности I 119
интервал максимальной амплитуды порывов (t_m) I 136; ~ предсказание погоды I 133; ~ прогнозы I 133; ~ частоты порывов (t_n) I 132
интергляциальная фаза F 016
интерполяция I 127
интерферометр I 125
инфильтрационная способность C 027
инфильтрация I 075
инфракрасная радиация R 062; ~ радиометрия R 085
инфракрасное изображение I 009
инфракрасный интерферометр-спектрометр - ИКИС S 181; ~ снимок I 009
ионограмма I 160
ионосфеные приливы M 020
ионосфера I 161
ионосферная буря F 168; ~ станция Î 039
ионосферный ветер V 054
ионы I 158
иризация I 170
исключительная видимость V 132
искусственная радиоактивность R 071
искусственное загрязнение воздуха R 071

искусственные облака N 101
искусственый климат C 223, C 224; ~ осадки P 195
исландский минимум D 050
испарение/испарение воды E 124; ~ моря M 013; ~ с озера E 123
испарительный бассейн B 001
испаряемость E 125
испускание E 079(2)
истечение F 044
истинный ветер V 023; ~ горизонт O 061(3) ; ~ срок наблюдения O 043
исторический климат C 235
источник S 336; ~ грозового очага F 057 ; ~атмосферика S 335; ~ тепла S 337
итерация I 172

К К К

кажущаяся форма неба F 066
календарные особености S 103
калибровка прибор E 119
каличество осадков/~ дождевые осадки C 024
калориметр C 014
калория C 011
канал C 017; ~ молнии C 019
капельное облака N 063
капиллярность C 032
капиллярный подъём (почвенной влаги) A 305; ~ потенцал P 182
капля холодного воздуха P 101
карниз C 398
карта Марсдена H 034; ~ абсолютной барической топография H 032; ~ адвекции H 011; ~ высотного ветра H 015; ~ изогипс H 032; ~ комфортности D 082; ~ опасных (особых) явления погоды H 013; ~ относительной (барической) топографии H 023; карта погоды H 039 ;~ постоянного давления H 032; ~ постоянного уровния H 024; ~ топографии фронтов H 029; ~ тропопаузы H 014
картографические проекций использованные в метеорология P 312
касательная сцла трения R 181
касательное напряжение T 103
касательные дуги к большому гало A 291; ~ дуги к малому гало A 290
каскадный импактор I 018
катабатический ветер V 030; ~ фронт C 041
каталлобара C 042
кататермометр C 046
катафронт C 041
катодно-лучевой радиогониометр R 081
кашущийся ветер V 028
« кающийся » лед M 212; ~ « » снег M 212
квадрическая среднее M 049
квазигеострофический образец M 175; ~ модель M 175
квазигеострофческое приближение A 273 ; ~ уравнение A 273
квазидвухлетняя осцилляция O 067; ~ периодичиность P 083

квазисоленоидальный модель M 177
квазистатическое приближение A 274
квазистационарный вихры (возмущение) P 093; ~ фронт F 113
кельвин (единицатермодинамическои температуры) K 002
килокалория C 011
кинематичесий анализ A 174
кинематическая вязкость V 090
кинетическая энергия вихря E 093
кислород O 075
кислотное загразнение D 055; ~ осадки D 055
кислотный дождь D 055
кислотные отложения D 055
классификация атмосферикков по волновым своиствам C 214; ~ воздушных масс C 212; ~ климата по Алисову C 205; ~ климатов C 204; ~ климатов Берга C 206; ~ климатов Кепенна C 208; ~ климатов Пенка C 209; ~ климатов Торнтвейта C 210; ~ климатов де Мартонне C 207; ~ облаков C 213
климаграмма C 219
климат C 220; ~ Голоцена C 215; ~ Плейстоцена C 217; ~ вечного мороза C 216; ~ парника C 230; ~ помещений C 228; ~ почвы C 218; ~ растений F 030; ~ теплицы C 230; ~ третичного периода C 249; ~ тундры C 232
климатизация C 252
климатическая зона Z 047; ~ граница F 127; ~ диаграмма C 219; ~ изменчивость V 010; ~ модель M 171; ~ осцилляция O 069 ; ~ периодичность P 082; ~ система S 107; ~ снеговая граница L 066
климатический индекс I 030; ~ оптимум O 040; ~ прогноз P 245; ~ регион R 146; ~ риск R 188; ~ ритм R 189; ~ сезон S 080; ~ скачок D 117; ~ тренд T 092; ~ элемент E 073
климатические факторы F 004; ~ флуктуация F 037
климатическии взрыв A 018, A 019; ~ контроль C 368; ~ цикл C 177
климатическое изменение S 043; ~ колебание V 017; ~ непостоянство I 087
климатограмма C 219
климатография C 253
климатологическая аномалия A 223; ~ карта H 020; ~ сводка R 163; ~ сводка к аэропорту R 184; ~ станция S 225; ~ станция для специльных целей S 231; ~ станция специального назначения S 231
климатологический атлас A 319; ~ прогноз P 246; ~ фронт F 112
климатологические данные D 004; ~ стандардные нормы N 114
климатологическое наблюдение O 005
климатология C 257; ~ воздушных масс C 256; ~ прироста древесных колец D 014
климатономия C 269
климатопатология C 270
климатотерапия C 271
клин P 014
клинометр C 275
клочья (pan) P 016
коагуляция C 281
коалесценция C 282
ковариянтность C 405

когтевидные облака (unc) U 017
код SYNOP C 287
кодове условное обозначение S 096; ~ таблица T 007
коеффициент экстинкции C 292; ~ вовлечеия C 291; ~ ослабления C 292;
~ пропускания C 299 ; ~шерховатости C 297
колебания Миланковича O 071; ~ климата Плейстоцена по Миланковичу V 012;
~ ртутного столба барометра P 178
количественный прогноз осадков - КПО P 244
количество выпавшего снега G 086; ~ движения M 213; ~ лучистой энергии C 021;
~ облучения E 149; ~ осажденной воды A 266; ~ освещения I 006; ~ эпергии
електромагнитной радиации C 021
коллоидальная неустойчивость облаков I 088
колмогоровский каскад C 037
кольце Бишопа I 071
кольцевой ток C 468
компенсационный пиргелиометр P 120
компенсация C 314; ~ Дайнса C 315
конвектвный идекс I 036
конвективная гроза O 045; ~ неуст ойчивость I 091; ~ поправка A 112; ~ теория
циклонообразования T 110; ~ ячейка C 093
конвективное облако N 065; ~ равновесие E 002
конвективный уровен конденсации - CCL N 039
конвективные осадки P 198
конвекционный ток C 449
конвекционое теченце C 449
конвекция C 374
конвеугенция C 382; ~ трения C 383
конгломерация A 106, A 107
конденсационный гигрометр H 067 ; ~след T 227
конденсация C 327
кондепсационная адиабата A 047
кондиционирование воздуха C 252
кондиционированный климат C 224
конечная скорость падения V 119
конечно-разностный метод M 105
кониметр C 343
коническая проекция Ламберта P 312(2)
консервативность C 348
конские широты L 010
константа Стефана-Болцмана C 357
контактная зона Z 039
контактный анемометр A 201
континентальность C 358
континентальный антициклон A 234; ~ климат C 225; ~ климат C 226; ~ воздух A
067
контраст яркости C 367
контроль распространения саранчи C 369; ~ распространения саранчи C 370
контрольный район R 149

контур I 201
контурные линии I 201
конусообразованый шлейф загразнений P 010
конфигурация относительных изогипс T 182
концентрация водного пара U 006; ~ ионов водорода P 099;
~ массы (q), удельная влажность (q) U 015
координаты станции C 388
коробка Види C 034
корона C 399; ~ полярного сияния C 400
короный разряд F 058
короткая (атмосферная) волна U 048
коротковолновая радиация R 055
корпус термометра Роземаунта A 041; ~ термометра с обратным током A 040
корпускулярное излучение R 052
корреляционое диаграмма G 067
корреляционый график G 067
косая бидимость V 134; ~ диаграмма *T-log p* D 086
космическая метеорология M 094; ~ подсистема S 317; ~ пыль P 188; ~ радиация R 053
кошава C 404
коэффициент влагооборота C 303; ~вязкости C 305; ~ диффузии D 108;~ мутности C 301; ~ обмена C 298; ~ отражения R 126; ~ перемешивая C 298; ~ поглощения C 290; ~ прозрачности C 300; ~ трения C 294; ~ турбулентной диффузия D 109;
~ турбулентности C 298
крючкообразное эхо E 013
красный шум Z 019
краткосрочный прогноз (погоды) P 266
крепкий ветер V 064; ~ град M 043
кривая зависимости слоя осадков от их продолжительности C 434; ~ зависимости слоя осадков от их частоты и продолжительности C435 ;~висимости слоя осадков от площади их распрастространения C 436; ~ комфортности C 437;
~ стратификации C 438
криология C 414
криосфера C 416
криптоклимат C 417
кристаллизатция C 423
кристаллы льда C 419
критическая температура T 076
критический уровень ускользания N 036
критическое состояние S 214
крованый дождь P 145
круг Молчанова P 131; ~ инерции C 134
круговои процес Карноу C 174
круговорот воды C 168
кружок станции C 137
крупномаштабные атмосферные процессы P 294
крыльчатый анемометр A 203
ксерофит X 001

курорт S 262
кучево-дождевые облака(Cb) C 429
кучевое облако (Cu) C 430
кучевообразованое облако N 066
КНЧ излучение E 086
Консультативный центр по тропическии циклонам C 103;~ центр по вулканическому попли C 102

Л Л Л

лёд G 020
лавина A 356
лавинный ветер V 033
лагранжево подобие S 100
лагранжевы координаты C 386
лазер - усиление света с помощью радиационнго излучения L 007
лазерный облакомер C 088; ~ влагооборота C 30 радиолокатор L 053
ламинарный пограничный слой S 295; ~ поток C 459
ланглеи L 005
леванте L 049
легкий ветер B 116, B 127
ледник G 023
ледника A 122
ледниковый период E 105; ~ ветер B 117; ~ эпоха E105
ледные святые S 089
ледоход D 005
ледяная крупа M 043
ледяной дождь F 161; ~ затор B 018, B 032 ; ~ туман C 067 , C 079
ледяное облако N 072; ~ ядро N 128
ледяные иглы A 020, C 419; ~ столбики P 283
ленточная молния F 141
лесная метеорология M 095
лесозащитная полоса P 028
летний муссон M 224
лето св. Мартина V 009
ливень космических лучей A 358
ливень A 360, A 357
ливневой дождь A 360
ливневый снег A 362
лидар (сокр.от англ. light detection and ranging) L 053
лидер газового разряд L 054; ~ L 054
лизиметр L 095
линейная интерполяция I 128; ~ молния F 143 ~ неустойчивостиь I 099
линейность L 072, L 073
линейный источник S 338; ~ шквал L 082(2)
линии ворота L 090
линия (спектра) поглощения L 074; ~ гребня A 380; ~ дивергенции L 078;
~ конвергенции/сходимости L 076; ~ ложбины A 381; ~ неустойчивость L 082;

~ разрыва скорости ветра L 068; ~ сдвига ветра L 067; ~ сдвига ветра L 081;
~ сканирования L 075; ~ тока L 077; ~ шквала L 082
литометеор L 094
логаритмический профиль скорости P 302; ~ разрез P 298
ложбина в верхней атносфере T 017; ~ в западном перенос T 018; ~/тальвег T 011
ложная луна L 117
ложное солнце S 136
ложные данные P 324; ~ наблюдения P 324 ; ~ перистые облака C 202
локализование атмосфериков L 097
лунная радуга C 441
лунное гало H 002
лунный столб C 309
лунные атмосферный прилив M 016
лучи полярного сияния R 113
лучистая энергия E 098
лучистый поток F 052
лысые облака (cal) C 015
люкс L 123
люксметр L 124
люмен L 100
Ла Нинъя L 001

M M M

магнетосфера M 005
магнитная буря F 155
магнитный субшторм F 156
макроклимат M 001
макрометеорология M 002
макропогода S 126
макротурбулентность M 004
максимальная амплитуда порывов ветра *(l_m)* A 155;
~ дальности видимости - ВПП/RVR D 129; ~ продолжительность солнечного сияния D 155(3) ; ~ скорость ветра в милях V 121; ~ скорость порыва (p) V 120;
~ температура T 047
максимально-минимальныйтермометр T 153
максимальный термометр T 145
малое гало/~ в 22° H 004
малооблачное небе C 129
малый ледниковый период E 106
манометрический анемометр A 210
маскированный фронт F 119
масштаб S 035; ~ FPP S 032; ~ Фужиты-Пирсона S 032; ~ длины Монина-Обухова L 121
масштабная высота Ĥ 007
материнское облако N 092
мачта C 043
мгла, (сухая) мгла P 046
мегатермический климат C 239

медицинская клиоатология C 265 ; ~ метеорология M 089
межгодовая разность давления V 013 ; ~ разность температуры V 014
междумесячные колебания V 018
международная пиргелиометрическая шкала S 038
международный синоптический код приземных наблюдений C 287
международные единицы измерения U 063; ~ индексы I 023
междусуточные колебания V 018
межледиковая фаза F 016
межледниковый период I 131
мезоанализ A 182
мезокарта H 033
мезоклимат M 122
мезоклиматология M 123
мезомаштаб M 128
мезомаштабное возмущение P 096
мезомаштабный конвективный комплекс - МКК C 316
мезометеоролгия M 125
мезопауза M 126
мезопик M 127
мезоструя M 124
мезосфера M 129
мезосферное струйное течение C 472
мезосферные облака N 110
мезотермический климат C 240
мелкий дождь при безоблачном небе P 147
мелкие ледяные кристалы A 020
мельничный анемометр A 205
мениск M 063
мерзлотомер C 415
меридиональная циркуляция C 189; ~ ячейка C 096
меридиональное течение C 460
меридиональный индекс I 054 ; ~обмен S 042
мерцание T 225; ~ звездов L 052
местная климатология T 179
местный ветер V 060; ~ климат C 236; ~ прогноз P 259
местоположение станции A 152
месячная таблица наблюдений T 005
месячный максимум температуры T 048; ~ минимум температуры T 056
металический барометр B 063
метаморфозия снега M 072
метель T 211
метеор M 073
метеорная пыль P 189
метеорный след T 231
метеорограмма M 077
метеорограф M 075
метеоролог M 078; ~ - сотрудник по связи в порту A 101
метеорологиа M 079

метеорологигеская аэронавтическая управление A 353; ~ (теле)связь C 321;
~ авторитет в авиаций A 353; ~ акустика A 034; ~ аэронавтическая управление A 050;
~ будка Стивенсона A 038; ~ видимость V 130; ~ видимость ночью V 130;
~ информация I 077; ~ карта H 039; ~ обсерватория O 001(2) ; ~ оптическая
дальность -МОД D 127; ~ передача T 198; ~ площадка P 135; ~ ракета R 007;
~ сводка M 068; ~ сеть R 173; ~ служба S 079;~ служба для обслуживание
авиации S 077; ~ станция S 236; ~ тенденция T 089
метеорологический бюллетень B 136; ~ ежегодник A 257; ~ институт S 079;
~ код C 284; ~ наблюдатель O 001(1); ~ прибор I 108; ~ прогноз P 237;
~ радиолокаток R 015; ~ спутник S 012; ~ шар-зонд B 011; ~ шум Z 018;~ экватор
E 020; ~ элемент E 074
метеорологические обозначения S 099 ; ~ символы S 099
метеорологическое бюро S 079; ~ наблюдения O 014; ~ образование E 052;
~ обслуживание P 236; ~ штормовое предупреждение I 078; ~ сообщение M 069
метеоропатология M 100
метеоротропные заболевания M 006
метод МОС T 026; ~ Монте-Карло M 106;~ анализа высот изобарическцх
поверхностей M 115; ~ аналогов M 101; ~ воднова баланса M 103; ~ возмущений
M 108; ~ двойного теодолита S 155 ; ~ конечных разностей M 105; ~ модели со
статистическим выходом T 026; ~ последовательных приближений M 102;
~ релаксации M 111; ~ слоя M 113; ~ совершеного прогноза M 117; ~ точки росы M
109; ~ траекторий M 114; ~ частицы M 107
методы измерения высоты облаков M 116
метрическая высота Î 015
механическая работа L 098; ~ работа расширения L 099; ~ турбулентность T 273;
механичесой проницаемости снега (amer) S 168
микробар B 035
микробаровариограф M 130
микробарограмма M 131
микробарограф M 130
микроволновое зондирование S 156
микроклимат M 133
микроклиматология M 134
микроколебания давления M 142
микромаштаб M 139
микрометеорология M 136
микроплювиометр M 137
микропорыв M 138
микроструктура облаков M 140
микротермический климат C 241
микротурбулентность M 141
микрофизика облаков M 135
мила M 144
милибар (mb) M 145
милимальныая температура T 054
милиметр ртутного столба M 146
минимальная высота по/с часток/район A 134; ~ ночная температура T 057;
~ температура на поверхности травы T 058

минимальный термометр Т 146
минимум D 033
минтра М 150
мираж М 151
мировой радиометрический эталон - МРЭ R 125
мистраль М 156
мнимый фронт Р 325
многовариантный объективный анализ А 185
многозначительный облаки N 111
многократное рассеяние D 106
многолетняя мерзлота Î 033
многоспектральный сканирующий прибор R 087
многоуровенная модель М 174; ~ тропопауза Т 237
многоцентровая депрессия D 036
моделированные осадки Р 209
модель ЛФМ М 173; ~ глобальной циркулации М 203; ~ диффузии М 181; ~ климата М 171; ~ кучевого облака М 180; ~ облаков М 183;~ общей циркуляции - МОЦ М 203 подъема шлейфа М 205; ~ прогноза для ограниченной площади М 185; ~ с мелкой сеткой для ограниченнои площади М 173; ~ с мелькой сеткой М 172; ~ циклона М 178; ~ циркуляции М 179;~ циркуляции атмосферы М 203
мокрый знег Z 034, Z 006, L 006
молния F 135
молярная доля водяного пара (N_v) Т 174; ~ доля водяного пара в насыщенном по отнашению к воде влажном воздухе (N_{vw}) Т 175;~ доля водяного пара в насыщенном по отношению по льду влажном воздухе (N_{vi}) Т 176
момент количества движения М 214
мониторинг климата S 333
мономолекулярная плёнка Р 060
монохроматическое излучение R 066
море лошадеи С 010; ~ тумана М 010
мороз G 017, Î 029; ~ без инея Î 032
морозная ложбина Р 355
морозный карман Р 355
морось В 138
моросящий туман С 086
морская метеорология М 088; ~ мила М 144; ~ станция S239
морские облака N 088 ; (~)солевые ядра N 132; ~ сумерки С 410
морской аэросоль А 095; ~ барометр В 062; ~ бриз В 119; ~ ветер В 119; ~ воздух А 071; ~ климат С 237; ~туман; С 069
мощность ветра С 031; ~ излучения F 052
мощные облака (con) С 341
муссон М 222
муссоная циркуляция М 222; ~ ложбина Т 020
муссоный климат С 243; ~ сезон S 083; ~ дождь Р 148; ~ туман С 082
мутность Т 246; ~ атмосферы О 035
Международная авиационная служба слежения за
Международное геофизическое сотрудничество - МГС С 384

Международный геофизический год - МГГ A 258; ~ полярный год - МПГ A 260; ~(е) год(ы) спокойного Солнца - МГСС A 259
Мировой метеорологический центр - ММЦ C 110; ~ радиационный центр - МРЦ C 115; ~ центр данных - МЦД C 113
Моазаготл M 163

H H H

набла-оператор A 303
наблюдение O 002; ~ от самолёт A 270
наветренная сторона P 034
навигация по спутниковым снимкам N 005
нагревание Î 018
наземная синоптическая станция S 257
наземное наблюдение O 009
накапливающий дождемер P 164
наклон изобарической поверхности P 017; ~ ионосферы Î 026; ~ оси антициклона Î 024; ~ оси циклона Î 025; ~ фронта P 018
наклонная бидимость V 134
наковальня (inc) I 022; ~ кучево-дождевого облака N 029
накопление A 031
нанесение карты Î 045; ~ сетки на спутниковое изображение G 076
направление ветра D 115; ~ и скорость движения облака D 114
направление перемещения волн D 113
напряжение Рейнольдса T 095 ; ~ ветра F 097; ~ ветра у поверхности F 098; ~ вихрево сдвига T 095; ~ сдвига F 080; ~ турбулентного сдвигаT 095
нарастание A 022; ~ лъда A 032
насыщение S 018
насыщенная почва S 142
насыщенный воздух A 078
национальный метеороногический центр - НМЦ C 111; ~ радцационный центр C 116; ~ эталонный барометр B 057
нейтральпая атмосфера N 027; ~ точка P 352; ~ устойчивость E 006
нейтральный точки P 341
нейтропауза N 026
нейтросфера N 027
небесный свод B 110
небо S 208
небольшой град M 041
небосвод B 110
небула N 009
нево B 110
неглубокая депрессия M 159
неизотропная турбулентность T 274
нелинейная неустойчивость (в динамических системах) I 100
неоглациация N 024
неоднородная нуклеация N 118
неподвижные (стоячие) вихри или возмущения T 249

непреднамеренное воздействие на климата M 208; ~ воздействие на погоду M 209
непросвечвающие облака (ор) O 036
нерасхожденый модель M 177
несжимаемая жидкость F 038
неустойчивая воздушная масса M 024; ~ волна U 041
неустойчивость I 082; ~ Гельмгольцу I 092; ~ сдвига I 092
неустойчивый воздух A 070
нефанализ N 014
нефелометр N 015
нефелоскоп N 016
нефильтрированная модель M 194
нефоскоп N 017; ~ Финемана N 020
нижная граница облака B 072
нижний мираж M 153
нижние облака N 082
нижннее солнце P 326
нижный циклон C 157
нижняя граница облака Î 006; ~ околозенитная дуга
низкий мираж M 153; ~ индекс I 055
низкоуровенное струйное течение C 471
нилас G 021
нисходящая земная радиация (излучение) R 043; ~ суммарная радиация R 048
нисходящий порыв R 100; ~ (воздушный) поток C 458
новый выпавшегоснега покров S 298
номер станции I 024
номогуамма N 060
нормальный барометр B 064; ~ период P 076
нормы N 113
нортер N 100
ночное выхолаживание R 118; ~ струйное течение C 473;
~ эффективное излучение R 033
нуклеация N 117
нулевой слой S 299
ньютон N 028

O O O

облака верхнего яруса N 098; ~ возникающие в результате промышленной деятельности N 106; ~ возникающие при взрывах N 104; ~ вулканических извержений N 103; ~ нижнего яруса N 082; ~ от водопадов N 102;~ от пожаров N 105; ~ средного яруса N 089;
облако N 061; ~ восходящчего скольжения N 067; ~ дыма P 055; ~ инвеусии N 074; ~ конвекции N 065 ; ~ турбулентности N 076; ~ -трасер T 218; облакомер C 087;
область роста давления M 030; ~ D (область ионосферы) R 141; ~ E R 142; ~ F R 143; ~ G R 144; ~ входа R 152; ~ высокого давления A 230; ~ выход R 150;
~ грозового очага F 057; ~ дельты R 150; ~ конвекции R 147 ; ~ низкого давления D 033; ~ ниского давления C 052; ~ падения давления M 149; ~ разгона F 022;
облачнаый вал B 036 ;

облачная дарожка D 148; ~ гряда B 017; ~ камера C 016; ~ капелька P 103;~ капля P 103; ~ пелена V 139; ~ полоса B 026 ; ~ система S 116;~ система депрессии S 117; ~ улица D 148; ~ шапка N 084;
облачное море M 011; ~ скопление G 070;
облачность N 011; ~лес P 045; ~ атлас A 320; ~ ветер V 040;
облачный покров N 011, P 056; ~ прожектор P 308 ; ~ сектор S 058; ~ слой S 269; ~ флаг N 085;
облачные полосы T 232; ~ частицы P 037;
обледенение A 032, G 036; ~ самолетов G 034; ~ судна G 035;
облученность I 167;
обнажения почива S 138;
обозначение облаков S 097; ~ станции I 024;
обрасываемый патрон R 005;
обратимый процесс P 290;
обратное вычисление разностей R 163; ~ рассеяние (атмосферное) R 165; ~ рассеяние (радар/радиолокатор) R 164;
обрывки тумана C 078;
обтекатель антенны радиолокатора R 096; ~ антенны радиолокатора R 097
обшая облачность N 013; ~ циркуляция C 183
обшее покрытие небесного свода облаками N 013; ~ количество озона O 081
общий прогноз P 255; ~ суммарный индекс I 070
обширный атмосферный ливень A 358
объект видимости R 160
объективнный анализ изменений A 186
объективный анализ A 184; ~ прогноз; P 262
объем воздуха P 036
объемный вес почив D 019
обычная климтологическая станция S 228; ~ радиационная станция S 254
обязательный уровень N 052
огни святого Эльма F 058
однародная атмосфера A 340
однародный ряд (наблюдений) S 074
озерный ветер B 119; ~ эффект снежных буръ F 167
озеро холодного воздуха L 002
озон O 076
озонный Добсона S 178 ; ~ зонд O 079; ~ слой O 078; ~ щит S 054
озонометр O 077
озоносфера O 078
океаническая циркуляция под действием ветра C 191
океаничность O 022
окклюдированная депрессия D 041
окклюдированный фронт F 120
окклюзия O 025; ~ по типу теплого фронта O 026; ~ по типу холодного фронта O 028; ~ характера холодного фронта O 029
околозенитная дуга A 283
околополярный вихры V 141
околосольнечная радиация R 060
окружающчая температура T 038

окта O 030
октант O 031
омбометр M 137
омега-уравнение E 040;
опалесценция O 037;
опасная состояние S 214;
опасный полукруг S 068;
оперативная численная модель M 195;
оператор ”набла” Гамилтона A 303;
оперение стрелки B 034;
опорная климатологичесая станция S 227;
определение облаков I 003;
оптимальная интерполяция I 129;
оптическая плотность G 084; ~ масса воздуха M 022; ~ плотность облака D 020;
~толщина G 084;
оптический показател преломления I 043;
оптическое зондирование атмосферы S 162;
опустынивание D 071 ; ~ оптичское явление F 092;
опыт с вращающимся сосудом/~ ~ врашающими системами жидкостей E 144;
ореол A 344;
ориентир видимости R 160
орографическая депрессия D 042(1) ; ~изобара I 185; ~ инверсия I 156; ~ окклюзца O 027; ~ снеговая граница L 066;
орографический ветровой поток S 050; ~ вихрь T 259;
орографическое облако N 093; ~ облако N 069;
орография O 065;
осадки (pra) P 187, P 193; ~ в лесу P 203, P 204, P 205;
осадкомер P157;
осаждение P 142; ~ тумана Î 002; ~ электронов P 142;
освещение L 107; ~ облаков L 106;
освещенностъ L 107 I 006;
оседание S 316;
осень T 177;
ослабление ветра C 007; ~ радиаций в атмосфере A 316; ~ солнечной радиаций A 316
осмометр O 072;
основание облака B 072;
основная волна U 046; ~ радуга C 445;
основной поток F 042;
особые явления погоды T 163;
оссение испарение M 013;
остров тепла I 109;
осъ антициклона A 373; ~ гребня A 380; ~ депресии A 374; ~ дилатация A 379;
~ ложбины A 381; ~ сжатия A 378; ~ сжимание A 378; ~ струйного течения A 377;
отблески суши (лъда, воды) на нижней поверхности облаков H 012
отклонение A 002; ~ ветра Î 027;
отклонения точки росы D 011;
отклоняющая сила (вращения Земли) F 085;
открытые ячейки C 099;

отнасительный ветер V 028;
относительная влажность влажного воздуха по отношению ко льду *(U_i)* U 012;
~ влажность почив U 013; ~ влтжность влажного воздуха по отношению к воде *(U_w)* U 011;
относительная высота G 088; ~ изогипса L 084; ~ топография T 182;относительное ускорение A 016; ~ число солнечных пятен N 150;
относительный геопотенциал G 088; ~ вихрь скорости V 149; ~ геопотенциал G 015;
отношение смеси насыщения по отношению к воде *(r_w)* R 106; ~ Боуэна R 108; ~ смеси *(r)* R 105; ~ смеси насыщения по отношению ко лыду *(r_i)* R 107;
отопление Î 018;
отражательная способность R 126;
отраженная глобальная радиация R 038; ~ земная радиация R 045; ~ солнечная радиация R 037;
отрицательная вязкость V 092;
отсеченная депрессия D 052;
отсеченныи антициклон A 242; ~ циклон D 052;
отставание барометра-анероида I 073;
оттепель D 076;
охлаждение R 115;
оценка ветра по наблюдениям со спутника V 068; ~ прогноза E 121;
очаг атмосфериков F 056; ~ воздушной массы R 155;
очеаническая метеорология M 088;
очень значительна область C 128(2) ; ~ крепкий ветер V 076;
ошибка E 107; ~ окружения E 108;
ОНЧ излучения E 088;
Онгстрём A 215

П П П

паводок I 138
паводочный уровень N 035
падающий шар S 088
погода в срок наблюдения T 167
пак B 018
палеоклимат P 005
палеоклиматология P 006
памперо P 007
параметр Дикона профиля скорости ветра P 023; ~ Кориолиса P 022; ~ Россби P 024; ~ протяженности шерховатости C 297; ~ устойчивости P 021; ~ шерховатости C 297
параметризация P 019
парантелий P 025
парантиселена P 026
параселена P 027
параселенный круг C 135
парастание льда на самолете G 034
парашутный радиозонд D 146
пергелий в 22^0 P 031; ~ в 46^0 P 032

паргелический круг C 136
парниковый эффект E 055
парциальная потенциальная температура T 061
парциальное давление P 235
пасмурное небо C 127
пассатная зона C 121; ~ инверсия I 147; ~ ложбина T 016
пассатный фронт F 130
пассатные кучевые облака C 431
пассаты A 123; ~ тропической зоны V 085; ~ в субтропиках V 085
пастаграмма P 042
патрон дожигания R 004, R 005
пентада P 063
пепельный свет L 105
первая радуга C 445
первичная депресия D 045; ~ циркуляция C 193
первичное радиолокационное устройство R 016
перевернутый датчик I 163
перекрывающие средние M 056
переменный ветер V 079
перемещанный слой S 265
перемещающиеся ионосфесные возмущения P 095
перенасыщение по отношению к воде S 331
перенос западным ветром C 465; ~ количества движения T 215;
~ осадками электрических зарядов цз облака к земной
поверхности C 455 ; ~ радиации T 193 ; ~ с запада на восток T 214; ~ цзлучения T
193; ~ энергии T 192
переохлаждение S 330
переохлажденная вода A 267
переохлажденное облака N 099
переохлажденный дождь P 151; ~ туман C 067
перепутанне облака (in) I 137
перехват осадков I 123
переход уровень N 049; ~ альтитуда A 141
переходный режим C 461; ~ слой S 271; ~ эксперимент E 141
перигляциальный климат C 244
период Бомона P 069; ~ волны P 068; ~ годности P 072; ~ ледохода D 076;
~ наблюдений P 070
периодограмма P 084
перисто-кучевые облака (Cc) C 198; ~ -слоистые облака (Cs) C 199
перистые облака (Ci) C 200; ~ облака струйного течения C 201
перламутровые облака N 112
перфектный газ G 004
песчаная низовая метель T 208
песчания буря F 164; ~ мгла P 049
песчаный поземок T 210
пиксель P125
пиранограмма P 108
пиранограф P 107

пиранометр P 109
пиргелиограмма A 024
пиргелиограф A 023
пиргелиометр A 027
пиргелиометрическая шкала S 037
пиргеометр P 113
пиротехнический патрон R 005
пиррадиометр P 121
питание A 122
плавучесть F 084
плавучий маяк S 247
плазмопауза P 132
плазмосфеуа P 133
планетарная атмосфера A 327; ~ волна U 046; ~циркуляция C 183
планетарный пограничный слой S 296
пластинка P 126
пленочный гигрометр H 069
плоская молния F 137
плоские облака (hum) H 090
плотномер P 062, S 168
плотность влажного воздуха D 017; ~ воздуха D 016; ~ излучения, излучаемость E 090; ~ сети D 022; ~ снега D 023; ~ сухого воздуха D 018
плотные облака(spi) S 196
плювиальный период P 077
плювиограф P 155; ~ с опрокидывающимся сосудок P 159
плювиометрический коэффициент C 307(2)
плювиометрическое отношение(коэффициент) C 307(1)
плювиометрия P 156
плювиоскоп P 165
пойма C 060
поверхностный сток S 052
поверхность постоянного давления S 326; ~ разрыва S 322
поворот ветра S 002
поглощательная способность A 006
поглощеная солнечная радиация R 034
поглощение в полярной шапке A 007; ~ радиации в атмосфере A 008; ~ погода V 151; ~ для полета с наземной ориентировкой C 332
подавление града P 276; ~ молний P 277
подветренная волна U 055; ~ депрессия D 042; ~ ложбина T 013; ~ сторона P 033
подвиженые вихри P 098
подвижная метеорологическая станция S 240; ~ система M 143;~ судовая станция S 248
подвижное судно S 248
поднятие горизонта M 152
подразделние службы погоды C 108
подспутниковая точка P 353
подфрнтальное облако N 097
подъем управляемого воздушного шара S 153

подъемная сила F 084
подъемный индекс - LI I 045
поземок T 212
показатель преломления радиоволн I 044
полёт для розведки погоды Z 012
полётная документация D 136
поле ветра C 062; ~ давления C 051; ~ деформации C 053
полевая влагоемкость почвы C 026; ~ мельница V 021
полиметр Ламбрехта P 171
полиномная интерполяция I 130
политропная атмосфера A 341; ~ модель M 196
полная подъемная сила шара F 078; ~ радиация R 046
полное давление P 227
полоса (спектральная) кислорода B 021; ~ альфа излучения Лимана L 069;
~ поглощения B 024 ; ~ таяния S 284; ~ тумана B 016
полосы падения (vir) V 111; ~ поглощения водяным паром B 078;
~ полярного сияния B 077 ; ~углекислого газа B 019
полузасушливая зона Z 059
полунеявный метод M 118
полупостоянная депресия D 050
полупостоянныи антициклон A 241
полусуточная волна давления U 049
полушарная модель M 189
польная радиация направленная вниз R 048
полюс холода P 176
поляриметр P 167
полярископ P 168
полярная депрессия D 044; ~ область низкого давления D 044; ~ ячейка C 092
полярное вторжение I 143; ~ затемнение E 152; ~ сияние A 347
полярный ветер V 063; ~ фронт F 123; ~ антициклон A 232; ~ вихры V 141;
~ воздух A 074; ~ климат C 246; ~ морскои воздух A 072
полярные восточные ветер V 084
померзшая почва S 139
понижение (сужение) горизонта I 016; ~ горизонта D 032
поперечное сечение S 060
поперечный ветер V 058
поправка на вакуум C 394; ~ на капилярность C 390;
~ на компенсацию шкалы барометра C 389; ~ на силу тяжести C 391; ~ на
температуру C 392
поправки альтиметра C 395
попутный ветер V 037
попятное движение R 167
пористость P 180
порог взлетная дарожка P 192; ~ контрастной чувствительности глаза P 191
порыв ветра R 098
посветние облачпого пеба S 049
послесвечение S 310
пословицы о погоде P 321

постоянная Кармана C 354; ~ Стефана-Болцмана C 357; ~ депрессия D 043; ~ Болцмана C 351; ~ времени C 352; ~ морская платформа P 134; ~ судовая станция S 246; ~ фон Кармана C 354
постоянный антицклон A 238
потенциал, обусловленный гидростатическим давлением P183 ;~ скорости P 184
потенциальная неустойчивость I 091; ~ температура T 062; ~ эквивалентная температура T 041; ~ энергия E 097
потенциально возможное испарение E 125
потенциальный вихрь V 148
поток (энергии) излучения F 052; ~ радиации на единицу площади (в точке поверхности) I 167; ~ тепла F 043
потолочный прожекор P 308
почвенный воздух A 097; ~ бур S 167; ~ термометр G 016
пояс пассатов C 121
правое вращение ветра V 042
превышение над уровнем моря A 137
предвестник P 216
предиктанд P 217
предиктор P 219
предпреждение о неблагоприятных метеорологических условия A 372
предразряд P 216
предсказатель P 219
предсказуемость P 218
предсказуемый P 217
предупреждение града P 276; ~ коды: жёлтый код, оранжевый ~, красный ~ C 289; ~ о тайфуне A 365; ~ о циклоне A 363; ~ об урагане A 366
предфронтальная гроза O 050
предфронтальный туман C 084
преобладаемыи видимость V 136
преобладающий ветер V 046
преобразование климата M 206
прожекторная установка P 308
приближение Буссинеска A 271; ~ Кертис-Годсона 272
прибор с непосредственным показаний I 105; ~ спутника ТАЙРОС для оператиного вертикального зондирования -TOBC S 173
приведение давления к стандартому уровню R 123;~ температуры к среднему уровнию моря R 124
привязной аэростат B 006; ~ зонд S 166
приземная инверсия I 155; ~ карта H 040; ~ ложбина T 012; ~ прогностичесая карта H 038; ~ синоптическая карта H 040
приземный ветер V 038; ~ озон O 080; ~ пограничный слой S 293; ~ радиационный баланс B 086; ~ слой S 293; ~ туман C 080
прикладная климатология C 261; ~ метеорология M 082
приметы погоды P 321
примитивные уравнения E 049
приморский климат C 237
принцип Бабине P 282

природный синоптический сезон S 084
проанализироваииая карта H 018
провал ионосферы T 015
проведение спутниковой съемки теплоемкости - HCMM S 010; ~ судов рекомендуемым курсом (по условиям погоды) O 042
проверка прогноза V 104
проводимость воздуха C 334
прогноз/~ погоды P 237; ~ в пункте посадки P 248; ~ вероятности явления P 271; ~ климатических изменений P 245; ~ по аэродрому P 247 ; ~ по даным одного иаблюдателя P 270; ~ по маршруту P 250; ~ по маршруту P 252; ~ по одной станции наблюдения; ~ по трассе P 250; ~ текущей погоды N 116; ~-рекомендация P 251
прогнозирование поводков P 249; ~ с учетом корреляции P 242
прогнозист P 278
прогностическая карта H 035; ~ карта на период полета H 036; ~ карта абсолютной топографий H 037; ~ приземная карта H 038
прогностические уравнения E 050
прогностическии центр C 107
продвижение муссона P 306
продолжительность дождя D 158; ~ инсоляции яаркого сольнечного сияния D 155(1) ; ~ осадков D 158
продольный ветер V 037
продуктивная влажность почвы *(H_d)* U 009
прозрачность T 205
прозрачный (чистый) лед G 022; ~ чистый воздух A 077
проливной дождь P 152
промежуточный стандартный (синоптические) срок(и) O 052
промышленная метеорология M 087
проникающая конвекция C 379
проницаемость P 087
пропускаемость T 201
прорыв воздущной массы I 142
просачивание I 075, P 064
просвечивающиа облака (tr) T 197
прослеживание ураганов S 334
пространственный заряд S 006
противградовая ракета R 003
противоградиентный ветер V 032; ~ поток F 041
противоизлучение C 366; ~ в атмосфере R 043
противолуна A 254
противосияние S 308
противосумеречная дуга A 280
противосумерки A 251
противосумерченые лучи R 114
протоновые осадки P 200
протоносфера P 320
профиль ветра P 304; ~ влажности P 303
прохождение радиации T 193; ~ фронта P 040

процент доверительности C 296; ~ от возможной продолжительности солнечного сияния F 096
процесс Вегенера-Бержерона T 108; ~ нуклеаций Финдейзена-Бержерона E 053; ~ подсеточного маштаба P 292
процессов - ПИГАП P 305
прошедшая погода T 166
прояснение Î 046
прямая звязь C 320; ~ связь одной точки с несколькими C 322; ~ солнечная радияция R 036
псевдоадиабата P 322
псевдоадиабатический P 322
псевдогелий P 326
псевдопотенциальная смоченного термометра T 063
псевдоадиабатный график D 079
псевдоадиабатический вертикальный градиент (температуры) G 058; ~ процесс P 289
псевдоадиабатная диаграмма D 079
психрометр P 328; ~ Ассмана P 329; ~ -пращ P 331
психрометрическая простоянная F 075; ~ разность D 095; ~ формула F 075
психрометрические таблицы T 009
пурпурное свечение L 112
пурпурный свет C 310
пурпурный свет L 112
пустынный климат C 222
путь кратчайщего времени R 210
пылевой горизонт O 064
пылемер P 333
пылъцевой анализ A 166
пыльная буря F 164
пыльная мгла P 049; ~ низовая метель T 208
пыльный поземок T 210
пьезотропное уравнение E 041
пятилетие L 122
Паскал (Па) P 041
Первый глобальный эксперимент ПИГАП-ПГЕП P 280
Программа изучения глобальных атмосферных Кориолиса P 022
параметр Россби P 024; ~ протяженности шерховатости C 297; ~ устойчивости P 021; ~ шерховатости C 297
параметризация P 019
парантелий P 025
парантиселена P 026
параселена P 027
параселенный круг C 135
парастание льда на самолете G 034
парашутный радиозонд D 146
паргелий в 22^0 P 031
паргелий в 46^0 P 032
паргелический круг C 136

парниковый эффект E 055
парциальная потенциальная температура T 061
парциальное давление P 235
пасмурное небо C 127
пассатная зона C 121; ~ инверсия I 147; ~ ложбина T 016
пассатный фронт F 130
пассатные кучевые облака C 431
пассаты A 123; ~ тропической зоны V 085; ~ в субтропиках V 085
пастаграмма P 042
патрон дожигания R 004, R 005
пентада P 063
пепельный свет L 105
первая радуга C 445
первичная депресия D 045; ~ циркуляция C 193
первичное радиолокационное устройство R 016
перевернутый датчик I 163
перекрывающие средние M 056
переменный ветер V 079
перемещанный слой S 265
перемещающиеся ионосфесные возмущения P 095
перенасыщение по отношению к воде S 331
перенос западным ветром C 465; ~ количества движения T 215;
~ осадками электрических зарядов цз облака к земной
поверхности C 455 ; ~ радиации T 193 ; ~ с запада на восток T 214; ~ цзлучения T
193; ~ энергии T 192
переохлаждение S 330
переохлажденная вода A 267
переохлажденное облака N 099
переохлажденный дождь P 151; ~ туман C 067
перепутанне облака (in) I 137
перехват осадков I 123
переход уровень N 049; ~ альтитуда A 141
переходный режим C 461; ~ слой S 271; ~ эксперимент E 141
перигляциальный климат C 244
период Бомона P 069; ~ волны P 068; ~ годности P 072; ~ ледохода D 076;
~ наблюдений P 070
периодограмма P 084
перисто-кучевые облака (Cc) C 198
перисто-слоистые облака (Cs) C 199
перистые облака (Ci) C 200
перистые облака струйного течения C 201
перламутровые облака N 112
перфектный газ G 004
песчаная низовая метель T 208; ~ буря F 164; ~ мгла P 049
песчаный поземок T 210
пиксель P125
пиранограмма P 108
пиранограф/соляриграф P 107

пиранометр P 109
пиргелиограмма A 024
пиргелиограф A 023
пиргелиометр A 027
пиргелиометрическая шкала S 037
пиргеометр P 113
пиротехнический патрон R 005
пиррадиометр P 121
питание A 122
плавучесть F 084
плавучий маяк S 247
плазмопауза P 132
плазмосфеуа P 133
планетарная циркуляция C 183; ~ атмосфера A 327; ~ волна U 046
планетарный пограничный слой S 296
пластинка P 126
пленочный гигрометр H 069
плоская молния F 137
плоские облака (hum) H 090
плотномер P 062
плотномер S 168
плотность влажного воздуха D 017; ~ воздуха D 016; ~ излучения, излучаемость E 090; ~ сети D 022; ~ снега D 023; ~ снега D 023; ~ сухого воздуха D 018
плотные облака(spi) S 196
плювиальный период P 077
плювиограф P 155; ~ с опрокидывающимся сосудок P 159
плювиометрический коэффициент C 307(2)
плювиометрическое отношение(коэффициент) C 307(1)
плювиометрия P 156
плювиоскоп P 165
пойма C 060
поверхностный сток S 052
поверхность постоянного давления S 326; ~ разрыва S 322
поворот ветра S 002
поглощательная способность A 006
поглощеная солнечная радиация R 034
поглощение в полярной шапке A 007; ~ радиации в атмосфере A 008
погода V 151; ~ для полета с наземной ориентировкой C 332
подавление града P 276; ~ молний P 277
подветренная волна U 055; ~ депрессия D 042
подветренная ложбина T 013; ~ сторона P 033
подвиженые вихри P 098
подвижная метеорологическая станция S 240; ~ система M 143; ~ судовая станци S 248
подвижное судно S 248
поднятие горизонта M 152
подразделние службы погоды C 108
подспутниковая точка P 353

подфрнтальное облако N 097
подъем управляемого воздушного шара S 153
подъемная сила F 084
подъемный индекс - LI I 045
поземок T 212
показатель преломления радиоволн I 044
полёт для розведки погоды Z 012
полётная документация D 136
поле ветра C 062; ~ давления C 051; ~ деформации C 053
полевая влагоемкость почвы C 026; ~ мельница V 021
полиметр Ламбрехта P 171
полиномная интерполяция I 130
политропная атмосфера A 341; ~ модель M 196; ~ модель M 196
полная подъемная сила шара F 078
полнаярадиация R 046
полное давление P 227
полоса (спектральная) кислорода B 021 ; ~ альфа излучения Лимана L 069;
~ поглощения B 024 ; ~ таяния S 284; ~ тумана B 016
полосы падения (vir) V 111; ~ поглощения водяным паром B 078;~ полярного
сияния B 077; ~ углекислого газа B 019
полузасушливая зона Z 059
полунеявный метод M 118
полупостоянная депресия D 050
полупостоянныи антициклон A 241
полусуточная волна давления U 049
полушарная модель M 189
польная радиация направленная вниз R 048
полюс уолода P 176
поляриметр P 167
полярископ P 168
полярная депрессия D 044; ~ область низкого давления D 044; ~ ячейка C 092
полярное вторжение I 143; ~ затемнение E 152; ~ сияние A 347
полярный ветер V 063; ~ фронт F 123; ~ антициклон A 232; ~ вихры V 141; ~ воздух
A 074; ~ климат C 246; ~ морскои воздух A 072
полярные восточные ветер V 084
померзшая почва S 139
понижение (сужение) горизонта I 016; ~ горизонта D 032
поперечное сечение S 060
поперечный ветер V 058
поправка на вакуум C 394; ~ на капилярность C 390; ~ на компенсацию шкалы
барометра C 389; ~ на силу тяжести C 391; ~ на температуру C 392
поправки альтиметра C 395
попутный ветер V 037
попятное движение R 167
пористость P 180
порог взлетная дарожка P 192; ~ контрастной чувствительности глаза P 191
порыв ветра R 098
посветние облачпого пеба S 049

послесвечение S 310
пословицы о погоде P 321
постоянная Кармана C 354; ~ Стефана-Болцмана C 357; ~ депрессия D 043;
~ Болцмана C 351; ~ времени C 352; ~ морская платформа P 134; ~ судовая станция S 246; ~ фон Кармана C 354
постоянный антицклон A 238
потенциал скорости P 184;
~, обусловленный гидростатическим давлением P183
потенциальная неустойчивость I 091 ; ~ эквивалентная температура T 041;~ энергия E 097; ~ температура T 062потенциально возможное испарение E 125
потенциальный вихрь V 148
поток (энергии) излучения F 052;~ радиации на единицу площади (в точке поверхности) I 167; ~ тепла F 043
потолочный прожекор P 308
почвенный воздух A 097; ~ бур S 167; ~ термометр G 016
пояс пассатов C 121
правое вращение ветра V 042
превышение над уровнем моря A 137
предвестник P 216
предиктанд P 217
предиктор P 219
предразряд P 216
предсказатель P 219
предсказуемость P 218
предсказуемый P 217
предупреждение града P 276; ~ коды: жёлтый код, оранжевый ~, красный ~ C 289; ~ о неблагоприятных метеорологических условия A 373; ~ о тайфуне A 365 ; ~ о циклоне A 363; ~ об урагане A 366
предфронтальная гроза O 050
предфронтальный туман C 084
преобладаемыи видимость V 136
преобладающий ветер V 046
преобразование климата M 206
прожекторная установка P 308
приближение Буссинеска A 271; ~ Кертис-Годсона 272
прибор с непосредственным показаний I
105;~ спутника ТАЙРОС для оператиного вертикального зондирования -TOBC S 173
приведение давления к стандартому уровню R 123;
~ температуры к среднему уровнию моря R 124
привязной аэростат B 006 ; ~зонд S 166
приземная инверсия I 155; ~ карта H 040; ~ ложбина T 012; ~ прогностичесая карта H 038; ~ синоптическая карта H 040
приземный ветер V 038; ~ озон O 080; ~ пограничный слой S 293; ~ радиационный баланс B 086; ~ слой S 293; ~ туман C 080
прикладная климатология C 261; ~ метеорология M 082
приметы погоды P 321
примитивные уравнения E 049

приморский климат C 237
принцип Бабине P 282
природный синоптический сезон S 084
проанализироваииая карта H 018
провал ионосферы T 015
проведение спутниковой съемки теплоемкости - НСММ S 010;
~ судов рекомендуемым курсом (по условиям
погоды) O 042
проверка прогноза V 104
проводимость воздуха C 334
прогноз/~ погоды P 237; ~ в пункте посадки P 248; ~ вероятности явления P 271;
~ климатических изменений P 245; ~ по аэродрому P 247 ; ~ по даным одного
иаблюдателя P 270; ~ по маршруту P 250 ; ~по маршруту P 252; ~ по одной
станции наблюдения; ~ по трассе P 250; ~ текущей погоды N 116; ~ -рекомендация
P 251
прогнозирование поводков P 249; ~ с учетом корреляции P 242
прогнозист P 278
прогностическая карта H 035; ~ карта на период полета H 036; ~ каста абсолютной
топографий H 037; ~ приземная карта H 038
прогностические уравнения E 050
прогностическии центр C 107
Программа изучения глобальныхатмосферных процессов - ПИГАП P 305
продвижение муссона P 306
продолжительность дождя D 158
продолжительность инсоляции яаркого сольнечного
сияния D 155(1) ; ~ осадков D 158
продольный ветер V 037
продуктивная влажность почвы *(H_d)* U 009
прозрачность T 205
прозрачный (чистый) лед G 022; ~ чистый воздух A 077
проливной дождь P 152
промежуточный стандартный (синоптические) срок(и) O 052
промышленная метеорология M 087
проникающая конвекция C 379
проницаемость P 087
пропускаемость T 201
прорыв воздущной массы I 142
просачивание I 075, P 064
просвечивающиа облака (tr) T 197
прослеживание ураганов S 334
пространственный заряд S 006
противградовая ракета R 003
противоградиентный ветер V 032 ; ~поток F 041
противоизлучение C 366; ~ в атмосфере R 043
противолуна A 254
противосияние S 308
противосумеречная дуга A 280
противосумерки A 251

противосумерченые лучи R 114
протоновые осадки P 200
протоносфера P 320
профил влажности P 303; ~ ветра P 304
прохождение радиации T 193; ~ фронта P 040
процент доверительности C 296; ~ от возможной продолжительности солнечного сияния F 096
процесс Вегенера-Бержерона T 108; ~ нуклеаций Финдейзена-Бержерона E 053; ~ подсеточного маштаба P 292
прошедшая погода T 166
прояснение Î 046
прямая звязь C 320 ; ~ связь одной точки с несколькими C 322; ~ солнечная радияция R 036
псевдоадиабата P 322
псевдоадиабатический P 322
псевдогелий P 326
псевдопотенциальная смоченного термометра T 063
псевдоадиабатный график D 079
псевдоадиабатигеский вертикальный градиент (температуры) G 058; ~ процесс P 289
псевдоадиабатная диаграмма D 079
психрометр P 32; ~8 Ассмана P 329; ~ -пращ P 331
психрометрическая простоянная F 075; ~ разность D 095; ~ формула F 075
психрометрические таблицы T 009
пурпурное свечение L 112
пурпурный свет C 310, L 112
пустынный климат C 222
путь кратчайщего времени R 210
пылевой горизонт O 064
пылемер P 333
пылъцевой анализ A 166
пыльная буря F 164 ; ~мгла P 049; ~ низовая метель T 208
пыльный поземок T 210
пьезотропное уравнение E 041
пятилетие L 122
Паскал (Па) P 041
Первый глобальный эксперимент ПИГАП-ПГЕП P 280
Программа изучения глобальных атмосферных процессов - ПИГАП C 305

P P P

рабаль R 001
равновесный климат C 234
равнодеиственные дожди P 153
радар R 008, R 015; ~ с синтезированной апертурой - РСА R 009
радарный зонд R 019
радиальная составляющая ветра V 065
радиальный приток F 051

радиальные облака (ra) R 022
радиационная диаграмма D 084; ~ модель M 186; ~ станция S 253; ~ температура T 082
радиационное нагревание Î 022; ~ охлаждение R 120; ~ равновесие E 007
радиационный баланс R 032; ~ баланс атмосферы B 087; ~ балансомер P 122; ~ закон Кирхгофа L 041; ~ заморозок Î 031; ~ климат C 247;~ термометр T 147; ~ туман C 076
радиационные пояса C 124; ~ пояса Ван Аллена C 124
радиация R 050; ~ земной поверхности R 040; ~ небесного свода R 035
радиацонная инверсия I 149
радиоактивное выпадение S 063
радиоактивный трасер T 219
радиоактивные осадки P 208
радиоатмометр R 073
радиоветер R 094
радиоветровой зонд S 172
радиоветровое наблюдение O 017
радиоволновод R 075
радиогониометр R 078
радиоелектрическая метеорология R 083
радиозонд R 090
радиозондирования станция S 217
радиозондовое наблюдение R 089
радиозондовый шар B 009
радиолокатор R 008; ~ с вертикально направленным лучом R 013
радиолокационная климатология C 266; ~ метеорология M 092 ; ~ отражаемость R 127
радиолокационное зондирование S 160; ~ ветровое зондирование S 160; ~ метеорологическое наблюдение O 015; ~ обнаружение штормов D 075; ~ эхо E 015, E 016, E 017; ~ уравнение E 042
радиолокационныи измеритель рассеяния D 126
радиолокация R 008
радиомаксимограф R 082
радиометеорология R 083
радиометрия A 026
радиопеленгатор - РДП R 079; ~ с узким пучком R 080; ~ с узким сектором R 080
радиопеленгация R 078
радиопередача E 082; ~ в фиксированное время E 081
радиосияние R 074
радиотеодолит R 093
радиоуглеродное датирование D 002
радирзондирование R 089
радиус деформации Россби R 110
радияции R 039
радуга C 439 ; ~ в каплях росы C 443
радужность I 170
радиационный баланс Земли R 044; ~ баланс система Земля-атмосфера B 092
разветвлённая молния F 147

разделение климата S 312
раздельные облака (pe) P 085
размещение приборов E 150
размножение ледяных частиц M 221
размытый фронт F 115
разновидности облаков V 020
разорванные облака (fra) F 095
разрешающая способность R 182
разрешение R 182
разрыв D 116
разряд в атмосфере D 062; ~ в облаке D 061; ~ к земле, удар молнии T 220 ;
~между облаками D 064; ~ между облаком и земли T 220; ~ от земли к облаку
D 069
район полётной информации R 151; ~ прогноза Z 056
« ракетная » молния F 146
ракетное зондирование R 006
ракетный зондаж R 006
рандомизация S 065
расеянная радиация R 056
расположение станции C 388
распределение Веибула D 133; ~ аэрозоля по частиц D 130; ~ давления D 132;
~ дождевыхкапель по размерам D 131; ~ капель по размерам D 131
распространение звука P 315; ~при прекращении инверсии F 149(2) ;
~ точки росы D 011
рассеяние F S 289; ~ Ми D 101; ~ в атмосфере D 105; ~ вперед D 103; ~ облака
Î 003; ~ тумана Î 002
рассеянная радиация неба R 035; ~ солнечная радиация R 035
растяжение вихревой трубки L 013
расход D 006
расходимость D 098, D 134
расхожденце D 134; ~ точка P 335
расчёт гидрографа паводка C 003
расчетный ливень A 361
расчетный паводок I 139
реагент реактивного воздействия на облака и туманы A 100
регенерация депрессии R 135
региональное метеорологическое бюро B 103
региональная ассоциация A 311; ~ опорная синоптическая сеть R 176;
~ радиопередача D 099
региональный прогноз P 253; ~ эталонный барометр B 059
регистратор молний Î 037; ~ продолжительности солнечного сияния H 045
регулируемый чащчный барометр B 050
регулярная радиопередача E 083
режим R 136; ~ Россби R 139; ~ осадков R 138
результирующая земная радиация R 044; ~ радиация R 032; ~ солнечная радиация
R 039
результирующий ветер V 067; ~ ливневой дождь P 149
рекомендования зона R 153

релеевское рассеяние D 102
рельеф R 158
репер видимости R 160
репрезентативное метеорологическое наблюдение O 016
рефлектометр R 128
риометр R 187
роса R 197; ~ ветров R 199
росомер D 147
рочвенный испаритель G 011
ртутный барометр B 049; ~барограф с поплавком B 041 ; ~ термометр T 140
рудничная атмосфера A 333
ручной анемометр A 209
ряд метеорологигеского элемент S 072
ряды Фурье S 073
РЛС с активным ответом R 017
РОБИН S 088
РСМЦ C 112
Региональная сеть метеорологичесой телесвязи - РСМТ R 175
Региональный радиационный центр C 117; ~ специализированный
метеорологический центр - C 112; ~ узел телесвязи - РУТ
C 119; ~ центр зональных прогнозов - РЦЗП C 118
соляригграф P 107

C C C
самолётная разведка погоды Z 012
самолётное зондирование A 370
самописец сфериков Î 037
самопишущий альбедометр A 116; ~ анемометр A 212; ~ дождемер P 155;
~ испаритель E 128; ~ прибор/регистратор I 107; ~ теодолит T 105; ~ барометр
B 040
саму S 102
сборная прогностическая карта H 036
сборно-кинематическая карта H 019
сбрасеваемый зонд D 146
свежий ветер B 125
сверкание S 047
сверхадиабатический градиент температуры G 059
сверхградиентный ветер V 074
сверхкраткосрочный прогноз P 265
сверхток C 456
сверхячейка S 320
свет R 070; ~ дневного неба L 103; ~ ночного неба L 104
светимость L 115; ~ ночного неба L 104
светлая окраска неба на горизонте надснежным покров S 049
световая экспозиция I 006
световой поток F 049
светящиеся облака N 107
свечение неба L 103; ~ ночного неба L 104

свистящий атмосфик F 039
свободная атмосфера A 325; ~ конвекция C
378;~ от облаков линия прямой видимости - CFLOS L 071; ~ подъёмная сила шара F
077; ~ турбулентность T 272
сводка штормого предупреждения B 133
своеобразие S 103
сглаживание N 025
сдвиг ветра F 061
сейша S 064
северное сияние A 346
северо-восточный ветер C 424
североатлантический антициклон A 241
седиментация S 062
седловина Ş 002
сезон роста P 073; ~ таяния S 082
секклюзия S 056
секущий дождь, несомый ветром на здания P 136
селективное поглощение A 010
сельскохозяйственная метеорологическая станция S 218, S 220; ~ ~ ~ для
специальных целей S 221; ~ метеорология A 108
семейство торнадо F 011; ~ циклонов F 010
серебристые облака N 109
сернистый ангидрид - SO_2 B 099
серный дождь P 146
серое излучение R 061
серый поглащатель C 401
сетка G 078; ~ Курихары G 077; ~ с крупным шагом G 080; ~ с мельким шагом G
079
сеточное телескопирование G 082
сеть климатических станций R 168; ~ наблюдений за сфериками R 170; ~ станций
наблюдений R 173
сибирскии антициклон A 241
сигма-система координат S 111
сила Кориолиса F 085; ~ барического градиента F 082; ~ ветра F 087; ~ давления F
082; ~ излучения I 115; ~ испаряемости P 358; ~ света I 114; ~ трения F 099
сильная бура F 173
силный ветер B 122, V 062; ~ гололед F 161; ~ дождь P 150 ; ~ливень (с ветром или
шквалом) F 160; ~ ливень (с ветром или шквалом) P 152; ~ шторм F 154
синева неба A 114
синоптика M 096
синоптическая карта H 039; ~ климатология C 267; ~ метеорология M 096; ~
положение S 127; ~ сводка M 070; ~ ситуация S 127; ~ станция S 255
синоптический анализ (погоды) A 188; ~ масштаб S 039; ~ метод M 112; ~ прогноз
P 273; ~ срок O 051; ~ тип T 171
синоптическое наблюдение O 020
синхронный метеорологический спутник S 014
сирокко S 104
система фронтов S 114 ; ~классификации тропических циклонов по спутниковы

изображениям S 106; ~ координат тета (θ) S 110 ; ~ (потенциаьной температуры) тета (θ) S 110; ~ озон-кислород S 124; ~ шаров-посителей S 113
сифонный барометр B 052
скалярное поле C 058; ~ произведение P 297
сканирующий многочастотный микроволновый радиометр CMMP R 088 ; ~радиометр R 086
скачок D 116; ~ давления S 001
склянка G 021
скользящие средние M 056
скорость ветраV 097, V 124 ; ~ звука V 123; ~ испарениа R 109; ~ истечения V 118; ~ падения V 115 ; ~трения V 117
скрытая неустойчивость I 098
скрытое тепло C 048
слабный ветер B 126
след U 066
следы веществ U 067; ~ выхлопа T 230; ~ элементовследы U 067
слепая посадка A 317
слияние (капель) C 282
слой атмосферы S 263; ~ выравнивания S 264; ~ инверсии S 268; ~ D S 280; ~ E S 285; ~ E_s S 286; ~ Экмана S 288; ~ F_1 S 290; ~ Хависайда S 285; ~ Эпплетона F_2 S 279 ; ~мглы P 051; ~ постоянного потока S 266; ~ сдвига S 267; ~ трения S 296
слоистодождевые облака (Ns) N 030
слоистокучевые облака (Sc) S 275
слоистообразноеоблаке (кроме слоистых) S274
слоистообразованые облака (str) S 274
слоистые облака(St) S 300
случйный прогноз P 239
случная величина M 038
слякоть L 006
смена ветра I 146; ~ муссона I 144; ~ типа S 046
смерч T 234, T 243
смешанное облако N 090
смог S 130
смоченный термометр T 142, T 155
смывание R 002
снег Z 002
снеговая линия L 066
снеговой режим R 137
снегозадерживающий щит P 029
снегозащитное заграждение P 029
снегомер S 168, N 056
снегомерная рейка R 186я; ~ съёмка/снегосъёмка R 157
снегоотборник S 168
снегопад Z 002
снежинки C 420
снежная буря F 166; ~ крупа M 042; ~ низовая метель T 211; ~ подушка P 089; ~ слепота O 057

снежный буран F 166 ; ~ заряд R 099; ~ ливень A 362; ~ обвал A 356; ~ покров R 178 ; ~ покров S 272; ~ туман P 011; ~ флаг P 011
снежные завалы T 233; ~ зерна G 069; ~ кристаллы C 420; ~ хлопъя F 134
снимки с коротким интервалом I 014
собственное свечение атмосферы L 102
содар S 137
содержание влаги (q) U 015
солевая дымка P 050; ~ мгла P 050
соленоид S 146
соленоидальная модель M 197
солифлюкция S 149
солнечная активность A 028 ; ~ вспышка E 115; ~ постоянная C 356; ~радиация R 055
солнечно-синхронная орбита O 059; ~ -синхронный спутник S 014
солнечное гало H 002; ~ радиоизлучение E 085
солнечный атмосферный прилив M 016 ; ~ ветер V 070; ~ зенитный угол U 059; ~ столб C 309; ~ цикла C 171
солнчное отражение R 131
соляриграмма P 108
солярнграф P 107
соляриметр P 109
солярнаый климат C 248
сообщение ухудшение (погода) M 065; ~ ухудшение (погода) M 066
сообщения CLIMAT C 221
сопротивление воздуха R 181
составляющая порывистости C 318
состояние влётная дорожка S 210
состояние земной поверхности S 211; ~ моря 209; ~ неба S 208; ~ поверхности почвы S 211; ~ погоды S 212
сосушая сила почвы T 101
сохранение вихря скорости C 347; ~ завихренности C 347; ~ массы C 345; ~ энергии C 344
спектр S 186; ~ капель D 131; ~ мощности S 191; ~ поглощения Ş 188; ~ сумерек S 187; ~ турбулентности S 190; ~ турбулентных вихрей S 194 ; ~ эмиссии S 189
спектральная модель M 198;~ плотность (радиационноиэнергии) D 025
спектральное численное прогнозирование P 261
спектральный численый анализ A 183
спектральные линия L 091
спектрогелиограф S 179
спектрометр S 180; ~ дождевых капель S 183; ~ размера капель S 183
спектроскоп для водного пара S 185; ~ с водяным паром S 185
спектрфотометр Добсона S 178
спецификация кода S 176
спецщальные всемирные интервалы - СВИ I 135
спираль Экмана S 195
спиральная пролоса B 027
спиртовый термометр T 136
сплошная молния F 137

спонтанная конденсация C 328; ~ нуклеация N 119; ~ сублимация S 314
спонтанное замерзание C 339
спорадический слой E S 286
спутник с экваториальной орбитой S 009; ~ НСММ S 010; ~ на околополярной орбите S 013; ~ на полярной орбите S 013
спутниковая метеорология M 094
спутниковое наблюдение O 018
спутниковый инфракрасный спектрометр - СИКС S 184; ~ снимок I 010
средная барометрическая температура T 052; ~ годовая амплитуда температуры A 154; ~ месячная максимальная температура M 047; ~ месячная минимальная температура M 048; ~ скорость ветра V 122
среднее M 052; ~ значение M 052; ~ квадратичное отклонения A 003
среднеквадратичная ощибка A 003
среднесрочный гидрологический прогноз P 256; ~ прогноз P 264
средние за период M 060; ~ междусуточные колебания V 015; ~ облака (med) M 061; ~ по площади осадки P 211
средниземноморский тип климата; C 238; ~ фронт F 132
средный уровень моря - СУМ N 055
средняя атмосфера A 326; ~ геометсическая M 055; ~ междусуточная изменчивость V 015; ~ суточная максимальная температура за месяц M 050; ~ суточная минимальная температура за месяц M 051; ~ суточная температура T 053
срочный термометр T 151
стадия града S 203; ~ дождя S 204; ~ снега S 205
стандартная атмосфера A 342; ~ высота Î 016; ~ изобарическая поверхность S 327; ~ температура T 085
стандартный дождемер P 162; ~ срок наблюдения O 054
станция для наблюдения за грозами S 232; ~ метеорологических наблюдений S 236; ~ плавучем маяке S 247; ~ цзмерения осадков P 181
статика атмосферы S 216
статистическая модель M 199
статистический прогноз P 274
статическая неустойчивость I 096; ~ устойчивость S 200
стационарный фронт F 113; ~ циклон D 051
стационный барометр B 055
стена песка, ~ пыли Z 030
степень вероятности C 296; ~ выхолаживания P 356
степенной закон профил P 301
степной климат C 231
стереографическая проекция P 312(3)
стоградусная шкала S 025
сток S 053; ~ тепла P 359
стоковый ветер V 030
стокообразующие осадки P 201
столбчатые снежные кристаллы C 422
стохастическая модель M 200
стоячая волна U 051
стоячее облако N 095
стратопауза S 276

стратосфера S 277
стратосферное потепление Î 021; ~ управление G 026
стратосферные пассаты A 125; ~ аэрозоли (аэрозольные частицы) A 096
стрелка ветра S 019
стреловидный лидер T 216
строение атмосферы S 311
струйное течение C 469
струйное течение на краю полярной ночи C 470; ~ течение нижнего уровня - LLJ C 471
ступенчатый лидер T 217
субгеострофический ветер V 072
субградиентый ветер V 072
субжективный прогноз P 275
сублимационный гигрометр H 067
сублимация S 313
субрегиональная радиопередача E 084
субтропический антициклон B 112; ~ зона высокого давления B 112; ~ пояс высокого давления B 112
субтропическце штили C 009
сугров T 233
судно погоду S 246; ~ станция S 239
судовое наблюдение O 008
сужение горизонта I 016
сумеречная дуга A 286
сумеречное свечение L 114
сумеречные лучи R 114; ~ цвета C 428
сумерки C 407
сумма(рная) температур(а) T 035
суммарная испаряемость E 133; ~ радиация R 046
суммарное испарение E 132; ~ испарение E 135
суммарный дождемер P 164 ; ~ пиргеометр P 115; ~пиранометр P 111; ~ пиррадиометр P 122
супергеострофический ветер V 073
суровая погода V 152
суточная амплитуда температура A 158; ~ волна давления U 035; ~ максимальная температура T 050 ;~минимальная температура T 059
сухая адиабата A 048; ~ конвекция C 381; ~ линия L 089; ~ стадия S 206
сухой язык L 058; ~ ветер V 078; ~ воздух A 082; ~ знег Z 007; ~ период P 081; ~ сезон S 085; ~след T 229; ~ термометр T 156
сухоадиабатический A 048; ~ градиент температура G 050
суховей S 318
сфера рассеяниа E 140
сферики S 087
сферический пиранометр P 112; ~ пиргеометр P 116; ~ пиррадиометр P 123
схема кода F 067;~ конечных разностеи Лакса-Вендорфа S041;~ нанесения данных (на синоптическую карту) M 187; ~ центральных конечных разностей D 096
сходимость C 338 ; ~точка P 335
сцинтилляция S 047

счетник ионов C 361 ; ~ молний C 133; ~ ядер конденсации C 363; ~ ядер P 333

T T T
тайфун T 010
таблица поправок к барометру T 003;~ приведения давления T 006;~ светового рассеяния T 001
тангенцальная составляющая ветер V 075
таяние снег T 178
твистер (разгаворн.америк.) T 184;~ торнадо T 184
текущая погода T 167
телевизионная передача информации о погоде B 137
телеметеорограф T 031
телеметеорография T 032
[телесвязь] T 028
телеметеорометрия T 033
телескопическцй ряд S 075
телефотометр T 030
температура T 073;~кипения P 337;~ на почве T 045;~точка инея P 347;
~ вершины облака T 046;~ воздуха T 037;~ излучения T082;~ конденсации T 077; ~ на повеухности почвы T 045;~ по сухому термометру T 072;
~ поверхности воды/ озера, реки, моря T 066;~покрытого льдом термометра (T_i) T 070; ~ почвы T 065;~ смоченного термометра T 071;~ точки росы P 346
температурная аномалия A 221;~ шкала Ранкина S 028;~ шкала Реомюра S 029;~ шкала Цельсия S 025;~ шкана Фаренгейта S 026
температурный диапазон точки росы D 011
темпорали T 087
тень U 002
теодолит T 104
теорема о циркуняция (Бъеркнеса) T 106;~ циркуняций Бъеркнеса T 106
теоретическая метеорология M 098
теория подобия турбулентности T 118;~ Бержерона-Финдайзен T 108;~ ледная кристалов T 108;~ полярного фронта T 114;~ резонанса T 116
тепловая депресия D 053
тепловой баланс B 081(1) ;~ баланс снежного покрова B 091;~ экватор E 021
теплое облако N 064
тёплая адвекция A 059;~ депрессия D 034;~ область высокого давления A 233
тёплый антициклон A 233;~ воздух A 064;~ дождь P 140;~ сектор S 057;~ туман C 066;~ фронт F 110;~ циклон D 034
термик T 119
термистор T 120
термисторный анемометр A 207;~ термометр T 144
термическая адвекция A 059;~ асимметрия A 307;~ депресия D 053;~ заврихреность V 150;~ зона C 123;~ радиация R 068;~ шероховатость R 205;
~ эффективность E 065
термический антициклон A 243;~ ветер V 077;~ вихрь V 150;~ пояс C 123;~ экватор E 021
термическое загрязнение P 175;~ управление G 027

термоанемометр A 204
термобарическое поле C 059
термогигрограмма T 129
термогигрограф T 128
термограмма T 127
термограф T 126
термодинамика T 125
термодинамика атмосферы T 124
термодинамическая диаграмма D 092;~ температура покрытого лъдом термометра *(T_i)* T 070; ~ температура точки росы P 346;~ температура точки замерзания *(T_f)* T 067
термометр T 132;~ Сикса T 153;~ с термистором T 144;~ с зачерненным резервоаром T 141; ~ сопротивления T 143;~ -атташе T 134;~ -пращ T 152
термометрическая будка A 038
термометрический навес A 038
термопара T 154
термопауза T 158
термосфера T 159
термотропная модель M 201
термохигрометр T 130
термоциклогенез T 122
тетаграмма T 160
тетрон B 014
тефиграмма T 024
техноклиматология T 027
технологический спутник для изучения ресурсов Земли - ERTS S 017
течение грунта S 149;~ под действием ветра C 453
тип климата T 169;~ погоды T 170;~ распределения давления D 132;~ циркуляци T 168
тихий ветер B 123
ток снабжения C 451
токи Биркеланда C 464
толща снежного покрова R 178
топоклиматология T 179
торнадо T 184
точечный источник S 339;~ разряд D 067
точка (постоянного) завядания P 345;~ Араго P 349;~ Бабине P 350; ~ Брюстера P 351;~ замерзания P 334 ;~ замерзания P 343;~ инея P 347; ~ кипения P 337 ; ~ окклюзий P 344;~ плавления P 339 ;~ радиации P 340; ~ росы *(Td)* P 346; ~ симметрии P 338
точность A 033, P 215
травянистая почва S 141
траектория T 189;~ депрессии D 028;~ постоянного абсолютного вихри скорости - CAVT T 190
трамонтана T 191
транкационная ошибка E 109
трансзонд B 008
трансмиссометр T 200
транспирация T 206

трансформация воздушной массы T 196
трение F 099
третичная циркуляция C 195
триплетное состояние P 354
тройная точка P 354
тровал P 015
тропическая высотнотропосферная ложбина-ТВТЛ T 022;~ метеорология M 099
тропический воздух A 080;~ климат C 259;~ морской воздхъ A 073; ~ муссонный климат C 272;~ циклон C 166
тропическое спакоиство C 010
тропопауза T 236
тропосфера T 238
тропосферный озон O 080
трубка Пито T 242
туман C 065;~ высотной инверсии C 073;~ испарения C 072;~ на возвышенностях C 074 ;~парения C 072;~ парения M 013 ;~ склонов C 075 ;~смешения C 071;
~ тропического воздух C 070
туманная капель P 105;~ радуга C 442
туманный день Z 021
туманообразное облака (neb) N 010
турбопауза H 085
турбулентная адвекция A 060;~ вязкость V 093;~ диффузия D 107;~ скорость V 127;
~ составляющая C 318;~ теплопроводность C 335
турбулентность T 267 ;~атмосферы T 266;~ при яасномнебе - CAT T 271
турбулептный поток F 053;~ вихры T 256 ;~перенос A 060;~ пограничный слой S 297;~ след T 269;~ тепловой поток F 054;~ уровень конденсаций N 040
тыл депрессии T 226
ТАЙРОС T 173
ТОСС T 185
Техническая Комиссия C 313

У У У

убытки от заморозков P 002
увеличенный снимок F 089
углекислота B 098
углеродный цикла C 173
угловое ускорение A 017
угломер A 121
углубение депрессии A 043
угол между реальным и геострофическим (градиентным) ветром U 057
уголный ангидрид B 098
удар лидера L 054
ударная волна U 028
удельная теплоемкость C 050;~ теплота C 050
удельный вес почвы D 021
узел N 059
указатель нуля шкалы барометра V 087
ультрафиолетовая радиация (излучение) R 069

улушчение погоды A 147
умеренный ветер B 124
универсальный дождемер P 162
управление G 025;~ погодой M 207
упругость водяного пара *(e')* P 228;~ насыщения в чистой фазе по отношению ко льду (e_i) T 098; ~ насыщения водяного пара в чистой фазе по отношению к воде (e_w) T 097; ~ насыщения водяного пара дня влажного воздуха отношению к воде (e'_w) T 099; ~ насыщения водяного пара дня влажного воздуха по отношению по лыду (e'_i) T 100
уравнение газа E 028;~ завихренности E 044;~ Клаузиуса-Клапейрона E 024; ~ Маргулеса E 036;~ Монина-Обухова E 038 ;~ баланса E 027;~ вихря E 044; ~ дивергенции E 030;~ количества движения E 037;~ неразрывности E 026; ~ состояния E 028;~ статического равновесия E 034;~ энергии E 032;~ тенденция E 043; ~ движения E 051;~ Навье-Стокса E 039
уравновешенный шар-зонд B 008
ураган U 065
уровень N 033 ;~ замерзания/высота изотермы 0^0C N 054; ~ конденсации N 037;~ конденсаций дня адиабатически восходящчего воздуха - LCL N 038; ~ обледенения N 046;~ свободной конвекции - LFC N 041;~ таяния N 048
усиление атмосферного фронта I 112
ускорение силы тяжести A 013;~ циркуляций A 012
условие нестабильности C-F-L (Куран, Фридрикс и Леви) I 086
условная высота A 140;~ неустойчивость I 089;~ неустойчивость второго рода - CISK I 090
успешность прогноза I 050
усредненная величина M 052
устанавливаемый на спутнике ИК спектрометр S 184
установка альтиметра C 002
устойчивая воздушная масса M 025
устойчивость S 197
устойчивый воздух A 079
устойчивые западные ветры M 021
уточнение прогноза A 148, E 138
утренние хоры C 403
уходящая радиация (длинноволновая) R 031
ухудшение погоды Î 034
ущерб от градобитиа P 001
УФ - дохзиметр D 144;~ - цзлучение R 069

Ф Ф Ф

фён F 059;~ из свободной атмосферы F 060
фёновая гряда Z 028 ;~ волна U 029 ;~стена Z 028
фёновое облако N 070
фёновый просвет B 114 ;~ разрыв B 114;~ вал Z 028;~ воздух A 068
фазовая скорость V 116
фазовое превращение S 044
фазовый переход S 044
факсимильная карта H 027

фактическая плотность почвы D 021
фактическое время наблюдения O 043; ~ испарение E 132
фактор аридности I 032; ~ мутности/~ ~ Линке F 008;~ охлаждения I 061;
~ охлаждения ветром I 061 ; ~поглощения A 006
фенограмма F 017
фенологическая аномалия A 224; ~ интерфаза I 124; ~ карта H 028
фенологическое наблюдение O 011
фенология F 018
физика Земли G 012; ~ атмосферы F 033 ;~ облаков F 034
физическая гидродинамика H 051 ;~ климатология C 264;~ метеорология F 033;
~ диффузия D 100
фиксирование сфериков L 097
филмирование облаков A 218
филтрация шума F 025
фильтрование F 026
фильтр Кальмана-Бюси F 028
фильтрованная модель M 190
фильтрованные уравнения E 048
фирн F 029
фирновая линия L 061
фитоклимат F 030
фитоклиматология F 031
фитотрон F 032
флажок F 012
флюгер A 198, G 028;~ Вильда G 029 ;~
дла измерения направления вектора ветра в пространстве двухкомпонентный
анемометр A 199
фоновое загрязнение P 174
фоновый уровень N 044
форма неба F 066;~ течения C 336
формула видимость Кошмидера F 071;~ воздушной дымки F 071
фотограмметрия облаков F 091
фотометеор F 092
фотометр F 093;~ небесного свода F 094
фотохимический смог S 131
фреон C 276
фригориграф F 103
фригориметр F 104
фронт F 106;~ морское бриза F 131;~ окклюзии F 120;~ точки росы L 089
фронтальная волна U 025;~ гроза O 049;~ зона Z 058;~ инверсия I 154;~ модель
M 191;~ поверхность S 324 ;~ система S 114;~ теория T 113
фронтальный туман C 077
фронтальные осадки P 212
фронтогенез F 128
фронтолиз F 129
фронтологический анализ A 179
фумигация F 149(2)

функция вынуждающего воздействия F 152;~ потока F 151;
~ распределения Маршалла-Палмера F 153
Фата Моргана F 013
Фраунгоферовы линии L 092

Х Х Х
хабуб H 001
хамсин H 009
характеристика барическои тенденции C 036
харматан H 010
хемопауза C 142
хемосфера C 143
химический гигрометр H 066;~ состав осадков C 319
хлопъевидные облака F 036
хлопъеобразованые (flo) F 036
хлопъя снега F 134
хлорофтороуглерод - ХФУ C 276
хобот (tub) T 243, T 234
холодная адвекция A 059; ~ депрессия D 047
холодный антициклон A 240; ~ купол C 433;~ фронт F 125; ~ циклон D 047
хребтовидные облака (ve) V 105
хромосферное извержение E 115
хронометрический радиозонд R 092

Ц Ц Ц
цветовая температура T 079
центр деиствия C 104; ~ полётной информации C 106; ~ связи C 105
центральная депрессия D 035
центральное прогностическое бюро C 107
церанометр, цераног раф C 133
цианометр C 150
цианометрия C 149
цикл C 167; ~ Брикнера C 172;~ Карно C 174 ; ~солнечных пятен C 171
цикла индекса C 175
циклогенез C 151
циклолиз C 152
циклон D 033; ~ в верхней атмосфере C 155; ~ с обратным движением D 048
циклоническая волна U 025 ;~ циркуляция C 187
циклонический сдвиг F 065
циклонические осадки P 197
циклоническое вращение C 187;~ поле C 052
циклострофический ветер V 031
цилиндрическая проекция P 312(1)
циркуляция C 184; ~ Уокера C 196; ~ атмосферы C 182; ~ внутренных вод C 170
циркумсолярная радиация R 060
цифра кода C 178

Ч Ч Ч

частичный облачность N 012
частота Брюунта-Ваисала F 100; ~ порывов (n) F 101
часть воздуха P 036
чашечный анемометр A 202
чашка барометра R 179
черги C 138
чередованыи аэропрт A 086
черное тело C 402
черный ветер R 161
четвертичный климат C 227
четечная молния F 144
четырёхмерный анализ A 176
чечевицеобразованые облака (len) L 048
чинук C 147
численная неустойчивость I 101 ;~ прогностическая модель M 184 ;~ устойчивость S 202
численное интегрирование I 111;~ моделирование S 101;~ прогнозирование погоды - ЧПП P 260
численный прогноз P 260; ~ Тэйлора N 148; ~Россби N 146; ~ Фруда (Fr) N 139
число Авогадро L 024;~ Архимеда N 137;~ Будыко N 138;~ Вольфа N 150; ~ Маха N 140; ~ Нуссельта N141; ~ Прандтля N 142; ~ Рейнольдса N 144; ~ Релея N 143; ~ Ричардсона N 145; ~ Стэнтона N 147
числовой индекс станции I 024
чистый воздух A 077
Член ВМО M 062

Ш Ш Ш
шаг P 039
шамал Ş 001
шапка кучевого облака (pil) P 106
шар постоянным объемом B 007;~ -зонд B 013;~ -пилот B 012
шаровая молния F 138
шарпилотная станция S 235
шарпилотный круг P 131 ;~ планшет P 131
шарпилотные наблюдения S 159
шары из снега R 207
шероховатость поверхности R 204
широта лошадей L 010
шкала S 035; ~ волнения S 036; ~ состаяния моря S 036; ~ Бофорта S 022; ~ щкала Кельвина S 023; ~ Линке для оценки неба S 033; ~ Фаренгейта S 026
шкаф для барометра C 475
шквал G 073; ~ с мокрыйснег V 108
шквaловый ворот N 094
шквальные облака N 073
шлейф P 008
штиль C 006
шторм V 052
штормовой конус S 069;~ нагон U 031

штормовое предупреждение A 364, ~ предупреждение A 367, A 369, A 371
шум (в динамической метеорологий) Z 017
щкала Кельвина S 023

Э Э Э
эйлерианский ветер V 051
эйлеровы координаты C 385
эвапогрорамма E129
эвапориметр E130
эвапорограф E 128
эвапотранспирация E 135
эвапотранспирометр E 136
эвапотрон E 137
эелектрохимический зонд S 169
экваториальная волна U 036; ~ зона затишъя C 008; ~ зона штилей C 008;
~ ложбина T 014
экваториальный воздух A 069;~ фронт F 116
экваториальные восточные ветры V 082; ~ западные ветры V 083
эквивалепт влажности U 010
эквивалентная баротропная модель M 170; ~высота аэропорта A 133;
~ температура T 042; ~ ширина L 012
эквивалентный встречный ветер V 048;~ попутный ветер V 048; ~ продольный ветер
V 048
экзосфера E 140
эклиптика E 009
экоклиматология E 011
экологиа E 012
экологическая климатологиа E 011
экран радиолокатора E 018; ~ -а E 019
эксогенные влияния I 076
экспериментальная метеорология M 084
экстраполяция E 153
экстремальная температура T 083; ~ ультрафиолетовая радиация R 049
электризация облаков E 069
электрический заряд S 005; ~ гигрометр H 070; ~ термометр T 149
электрические токи в атмосфере C 474
электрическое поле C 056
электрозонд E 072
электромагнитное излучение R 057
электрометеор E 071
электронный термометр T 150
электросвязь T 028
электроструя E 070
элемент для определения точки росы C 098; ~ с окисъю алюминия, используемый
для измерения влажности S 070
элементарно синоптическое процесс P 291
эмаграмма E 075, E 076
эмиссионная линия L 080

эмиссия E 079(1)
эмпирическое среднее (значение) M 054
энергетика атмосферы E 092
энергетическая диаграма D 085; ~ освещенность (в точке поверхности) I 167;
~ светимость E 090; ~ сила света (источника в данном направлении) I 115;
~ экспозиция (в точке поверхности для данной длительности) E 149;~ яркость L 108
энергетический баланс B 084; ~ каскад; C 038; ~ спектр S 191
энергия излучения E 098;~ турбулентности E 093
энстрофия E 099
энтальпия E 100
энтропия E 101
эоловый E 102
эстеграмма E 116, E 118
эталонный барометр B 056 ;~прибор I 106
этезии V 050
эффект обращения E 059; ~ Бержерона E 053; ~ Вентури E 060; ~ Доплера E 056;
~ Ленарда E 058; ~ Умкера E 059; ~ Фарадея E 057
эффективная высота дымовых труб Î 008; ~ радиация R 029; ~ температура T 043
эффективное испарение E 132
эффективность захвата E 063; ~ осадков E 064 ;~ слияния E 061; ~ столкновения
E 062
эффективный пиранометр P 122
эхо торнадо E 013
эшелон полета N 050
Эксперимент по наблюдению трансформации воздушных масс - АМТЭКС E 143
Эль Ниньо E 066

Ю Ю Ю

юго-западный ветер A 349
южное колебание O 066; ~ сияние A 345
южный ветер A 349
юужноатлантическии антициклон A 241

Я Я Я

яаркая полоса B 028
яаркое солнечние сияние I 081
яасныи воздух A 066
явление дифракции F 020
ядра конденсации N 125
ядро N 121; ~ Айткена N 122; ~ замерзания N 127; ~ морской соли; ~ сторания N
124; ~ струйного течения N 133; ~ сублимации N 130
язык тепла L 056;~ холода L 057
якобиян J 001;~ Аракавы J 002
ярд Y 001
яркостная температура T 082
яркость L 107;~ облаков L 106

ячейка конвекции С 093; ~осадков С 095; ~ Бенара С 089; ~ Гадлея С 091; ~ Ферреля С 090
ячеиковая конвекция С 376;~ облачная конвекция С 337;~ циркуляция С 186
ящик для барометра С 475

INDICE ALFABETIC SPANIOL
ÍNDICE ALFABÉTICO ESPAÑOL

AAA

ablación A 005
abrigo de termómetro a contracorriente A 040, ~ meteorológico de Stevenson A 038, ~ meteorológico para instrumentos A 038, ~ meteorológico para termómetros A 038, ~ termométrico de Rosemount A 041
absorción atmosférica A 008, ~ auroral A 009
, ~ en el casquete polar A 007, ~ selectiva A 010
absortancia A 006
aceleración A 014, ~ absoluta A 015, ~ angular A 017, ~ de la circulación A012, ~ de la gravitación A 013, ~ relativa A 016
acción de bloqueo B 107, ~ rectora G 025, ~ rectora de la estratosfera G 026, ~ rectora térmica G 027
acdar A 019
aclaramiento Î 046
aclimatación A 021
acondicionamiento de aire C 253
acoplamiento estratosférico C 432
acreción A 022
actinógrafo A 023
actinogrma A 024
actinología A 025
actinometría A 026
actinómetro A 027
actividad solar A 023
acumulación A 031
acumuilación anual de nieve R 178, ~ de hielo A 032
acústica atmosférica A 034, ~ meteorológica A 034
adiabata A 049
adiabática A 049, ~ seca A 048, ~ del aire saturado A 047, ~ del aire seco A 048, ~ de saturación A 047, ~ húmeda A 047
administración meteorológico A 352, ~ meteorológico aeronáutica A 050
adsorción A 051
advección A 052, ~ ageostrófica A 053, ~ geostrófica A 055, ~ por turbulencia A 060, ~ por vorticidad A 056, ~ (de) cálida A 059, ~ (de) frío A 059, ~ térmico A 059
advertencia meteorológica A 368
aerobiología A 083
aerodinámica A 084
aeródromo A 085
aeródromo alternativo/~ de reserva A 086
aérografo A 090
aerograma A 088
aerología A 089
aerometeorógrafo A 090
aeronáutica A 091
aeronomía A 092
aeronotificación A 109
aeropuerto A 093

aerosol A 094
aerosole estratosférico A 096
aerosoles marinos A 095
afelio A 099
afluencia radial por arrastre F 051
aforo A D 006
agente de siembra A 100
agente meteorológico de enlace en los puertos A 100
AGI A 258
aglomeración A 103, ~ convectiva A 104, ~ de nubes G 070
agregación A 106, ~ del tiempo Î 034
agroclimatologia A 107
agrometeorologia A 108
agua A 262, ~ atmosférica A 263 , ~ gravitacional A 264, ~ higroscópica A 265, ~ precipitabile A 266, ~ subfundida A 267
aguacero A 359, ~ torrencial P 152
aguanieve L 006, Z 034
agujas de hielo A 020
ahondamiento de una depresión A 043
aire A 061, ~ antártico A 062, ~ ártico A 063, ~ caliente A 064, ~ claro A 066, ~ contaminado A 076, ~ continental A 067, ~ de foehn A 068, ~ ecuatorial A 069, ~ en el suelo A 097, ~ estable A 079, ~ húmedo A 081, ~ inestable A 070, ~ marítimo A 071, ~ marítimo polar A 072, ~ marítimo tropical A 073, ~ polar A 074, ~ puro A 077, ~ saturado A 078, ~ seco A 082, ~ tropical A 080
AIREP A 109
AISC A 259
AISP A 254
ajuste convectivo A 112, ~ del altímetro C 002 , ~ geostrófico A 113
alargamiento del vórtice L 013
albedo A 115, ~ de la Tierra A 119
albedógrafo A 116
albedómetro A 117
albedómetro registrador A 116
alcance F 022, ~ óptico meteorológico-AOM D 127, ~ visual en la pista-AVP D 129, ~ visual (en meteorología) D 128
aleatorización S 065
algoritmo A 120
alidade A 121
alimentación A 122
alisios A 123, ~ alto/~ estratosféricos A 125
almohadilla de granizo P 088
Alpenglühen C 310
ALPEX A E 142
alta A 230 , ~ ártica A 232, ~ atmósfera A 324, ~ de Ogassawara A 238, ~ dinámico A 236, ~ isalobárica M 030, ~ polar A 232t, ~ térmico A 243
alteración climática M 206
altielectrógrafo A 128
altímetro aneroide A 131, ~ barométrico A 131

altitud A 137 , ~ convencional A 140, ~ de densidad tipo N 053, ~ de estación A 136, ~ de transición A 141, ~ de presión tipo A 138, ~ dinámica A 143, ~ equivalente de un aeródromo A 133, ~ geodinámica A 143 , ~ geopotencial A 144, ~ mínimo de sector A 134
Altocumulus (Ac) A 145
Altostratus (As) A 146
altura Î 013 , ~ convencional A 140, ~ de escala Î 007, ~ de la base de la nube Î 006, ~ de la capa de mezcla Î 011, ~ de la inundación N 035, ~ del anemómetro N 034, ~ de la precipitación C 023, ~ de mezcla L 119, ~ del Sol Î 010, ~ de una ola Î 012, ~ efectiva de una chimenea Î 008, ~ estándar Î 016, ~ geopotencial Î 014, ~ métrica Î 015, ~ virtual Î 017
alud A 355
amaine del viento C 007
amplitud A 159, ~ de la variación de la temperatura A 157, ~ de la variación de la temperatura absoluta anual A 153, ~ de la variación de la temperatura diaria A158, ~ de la variación de la temperatura media anual A 154, ~ de una ráfaga *(a)* A 156, ~ máxima de una ráfaga *(l_m)* A155
AMTEX A 142
anafrente A 163
análisis A 169, ~ advección-dinamico A 170, ~ aerológico A 171, ~ armónico A 172~ de Fourier A 172, ~ bárico A 173, ~ cinemático A 174, ~ de la duración, altura y distribución en superficie de la lluvia A 164, ~ del aire en altitud A 171, ~ de la varianza A 168, ~ de Fourier A 172, ~ de los frentes A 179, ~ de masas de aire A 165, ~ de mesoescalas A 182, ~ del polen A 166, ~ del tiempo A 188, ~ diferencial A 177, ~ isentrópico A 180, ~ isobárico A 173, ~ isotáquico A 181, ~ mesoescalar A 182, ~ numérico espectral A 183 , ~ objetivo A 184, ~ objetivo de múltiples variables A 185, ~ objetivo de variaciones A 186, ~ por isotacas A 181, ~ por secciones transversales A 187, ~ sinóptico A 188, ~ tetradimensional A 176
analobara A 189
análog A 190
anchura equivalente L 012
anemobiágrafo A 191
anemocinemógrafo A 192
anemoclinógrafo A 193
anemoclinómetro A 194
anemógrafo A 212
anemograma A 196
anemometría A 197
anemómetro A 198, ~ de Byram A 205, ~ de alambre caliente A 204, ~ de cazoletas A 202, ~ de contactos A 201, ~ de Dines A 210, ~ de filamento caliente A 204, ~ de mano A 209, ~ de molinete A 205, ~ de placa/~ ~ movible G 029, ~ de presión A 210, ~ de termistor A 207, ~ de veleta A 203, ~ diferencial de presión A 210, ~ para medir el recorrido del viento A 213, ~ registrador A 212, ~ totalizador A 213
Ángström A 215
ángulo cenital del satélite U 059, ~ cenital solar U 060, ~ del cruce con las isobaras U 057, ~ geócentrico U 058
anhídrido carbonico B 098
anillo de Bishop I 071
animación de fotografías de las nubes A 218
año A 162
anomalía A 222, ~ climática A 223, ~ de la circulación A 219, ~ de la presión A 220, ~ de la temperatura A 221, ~ fenológica A 224
antártico A 226

anthelio A 227
anticiclogénesis A 228
anticiclólisis A 229
anticiclon A 230, ~ antártico A 231, ~ ártico, ~ caliente A 233, ~ continental A 234, ~ de bloqueo A 235, ~ dinámica A 236, ~ de las Azores, de las Bermudas, del
Atlántico norte o sur, o de Siberia A 241, ~ desprendido A 242 , ~ dinámico A 236, ~ en altitud/~ en altos niveles A 237, ~ frio A 240, ~ permanente A 238, ~ polar A 232, ~ semipermanente A 241, ~ subtropical B 111
anticorona A 289
anticrepúsculo A 251
antimonzón A 252
antipleión A 253
antiselenio A 254
anuario aerológica A 256, ~ meteorológico A 257
Ångström A 215
Año geofísico internacional-AGI A 258, ~ internacional del Sol en calma-AISC A 259, ~ polar internacional-API A 260
API A 260
apob A 270
aproximación casi geostrófica A 273, ~ casi stática A 274, ~ de Boussinesq A 271, ~ de Curtis-Godson A 272, ~ geostrófica A 275, ~ hidrostática I 164
area (campo) ciclónica C 052, ~ (campo) de baja presión C 052
arco anthélico A 227 , ~ anticrepuscular A 280, ~ circumcenital A 283, ~ circumcenital inferior A 284, ~ circumcenital superior A 285, ~ circumhorizontal A 282, ~ crepuscular A 286, ~ de Brocken A 289, ~ de la aurora A 281, ~ de la niebla C 442 , ~ de Ulloa H 006, ~ del rocio C 443, ~ iris C 439, ~ iris blanco C 442, ~ iris lunar C 441, ~ iris primario C 445, ~ iris secundario C 446, ~ lunar C 441
arcos de Lowitz A 292, ~ de Parry A 293, ~ iris supernumerariós C 447, ~ tangentes al halo de 22^0 A 290, ~ tangentes al halo de 46^0 A 291
ártico A 288
arcus (arc) A 294
area (campo) ciclónica C 952, ~ (campo) de baja presión C 052, ~ de servicio consultivo R 153
ARFOR A 295
ARFOT A 296
aridez A 297
arrastre eólico alto de nieve T 211, ~ eólico alto de polvo o arena T 208 , ~ eólico bajo de polvo o arena T 210, ~ hacia el exterior F 044, ~ hacia el interior A 255
ártico A 288
ascendente bárico (nabla p) A 300, ~ isalobarico A 301
ascenso capilar A 304
asentamiento de datos en una mapa Î 045
asimetría térmico A 306, ~ térmico secundario del ciclón A 305
asimilación de datos A 308, ~ tetradimensional de datos A 307
Asociación Regional A 310
aspiropsicrómetro P 330
aspirotermómetro T 137
asta del viento S 019
astrometeorología A 312
atasco de hielo B 032

atenuación atmosférica A 315, ~ de la radiación solar A 315
aterrizaje con cualquier tiempo A 316
ATIS S 081
atlas climatológico A 318, ~ de nubes A 319
atmidómetro E 130
atmómetro E 130
atmorradiógrafo A 322
atmósfera A 327, ~ adiabática A 328, ~ alta A 323, ~ autobarotrópica A 329, ~ baroclínica A 330, ~ barotrópica A 331, ~ de la OACI A 338, ~ de referencia A 341, ~ de una mina A 332, ~ homogénea A 339, ~ ideal A 335, ~ intermedia A 325, ~ isoterma A 336, ~ libre A 324, ~ neutra N 027, ~ planetaria A 326, ~ politrópica A 340, ~ tipo A 341
atmosféricos S 087
aumento súbito de la presión C 412
aureola A 343
aurora A 346, ~ austral A 344 , ~ boreal A 345, ~ de ondas hertzianas R 074, ~ iluminada por el Sol A 347, ~ polar A 346
auroras subtempestuosas F 156, ~ tempestuosas F 155
austro A 348
autobarotropía A 349
autoconvección A 350
autoridad meteorológica A 352
AUTOVAP S 223
avalancha A 355
aviso de ciclón (tropical) A 362 , ~ de huracán A 365, ~ de tempestad A 362, ~ de temporal A 371 , ~ de tifón A 364, ~ de variación brusca A 366, ~ meteorológico A 372
autoridad meteorológica aeronáutica A 352
azimut A 382
azul del cielo A 114

BBB

bache T 269, ~ atmosférico G 039, ~ de aire G 039
bai B 002, ~-u B 003
baja D 033, ~ caliente D 034, ~ del monzón D 040, ~ fría D 047, ~ isalobárica N 132, ~ poco profunda M 159, ~ polar D 044 , ~ térmica D 053
balance de calor B 081, ~ de la energía B 084, ~ de la radiación R 033, ~ de la radiación atmosférica B 087, ~ de la radiación en la superficie terrestre B 086, ~ de la de la radiación solar R 039, ~ de la radiación terrestre R 044, ~ de la radiación Terra-atmosféra B 092, ~ hídrico/~ hidrológico B 080, ~ térmico B 081, ~ térmico de una capa de nieve B 091
banco de hielo B 018, ~ de niebla B 016, ~ de nieve T 233, ~ de nubes B 017
bancos aislados de niebla C 078
banda C B 020, ~ de absorción B 024, ~ brillante B 028, ~ de fusión S 284, ~ del dióxido de carbono (CO_2) B 019, ~ de lluvia B 025, ~ de nubes B 026, ~ de oxígeno B 021, ~ en espiral B 027, ~ S B 022, ~ X B 023
bandas de la aurora B 077, ~ espectrales del vapor de agua B 078
banderola F 012
banquisa B 018
bar B 030
barba B 034
barber (barbier) B 033
bario B 035

baroclinia/baroclinicidad B 039
barógrafo B 040, ~ de escala abierta M 130, ~ de flotador B 041
barograma B 044
barometría B 045
barómetro B 046, ~ aneroide B 047, ~ de balanza B 048, ~ de control B 053, ~ de cubeta ajustable B 050, ~ de escala compensada B 055, ~ de Fortin B 050, ~ de mercurio B 049, ~ de modelo Kew B 055, ~ de modelo Tonnelot B 055, ~ de montaña B 054, ~ de sifón B 052, ~ marino B 062, ~ metálico B 063, ~ patrón B 064, ~ patrón absoluto B 056, ~ patrón nacional B 057, ~ patrón regional B 058, ~ registrador B 040
baromil B 067
barotermógrafo B 068
barotermohigrógrafo B 069
barotrópia B 070
barrera de nubes B 036, ~ paranieves P 029
base de una nube B 072
belizna P 059
bioclimatología B 093, ~ humana B 094
biometeorología B 095, ~ humana B 096
biosfera B 097
bise B 104
biveleta A 199
blizzard B 106
bloqueo B 107
bochorno Z 011
boletín de advertencia meteorológica B 134, ~ de predicción B 136, ~ de pronóstico B 13, ~ 6meteorológico B 137, ~ meteorológico por televisión B 138, ~ meteorológico (publicación) B 135
bolograma B 108
bolómetro B 109
bolsa de helada P 355
bombeo del mercurio P 178
bora B 111
bóreal C 424
borrasca V 110, F 173, ~ con acvanieve V 108
bosque de nubes P 045
bóveda celeste B 110
boya a la deriva B 004libre B 004
brecha del foehn B 115
briefing E 145
brisa B 116, ~ de glaciar B 117, ~ de lago/~ ~ mar B 119, ~ de montaña o de vale B 120, ~ de tierra B 121, ~ fresca B 125, ~ fuerte B 122, V 062, ~ ligera B 127, ~ moderada B 124, ~ suave B 126
brontografo B 128
brota de tornados F 011
bruma A 065
buque estacionario S 246, ~ faro S 247, ~ meteorológico S 239, ~ móvil S 248, ~ ocenográfico S 239, ~ seleccionado S 249, ~ suplementario S 250

CCC

CAAPI I 026

caída de nieve Z 002
calma C 006, A 011, ~ tropical C 010
calmas ecuatoriales C 008, ~ subtropicales C 009, ~ tropicales C 010
caja de barómetro C 475
calentamiento Î 018, ~adiabático P 285, ~brusco Î 021, ~dinámico P 285, ~ estratosférico Î 021, ~ explosivo Î 021, ~ por radiación Î 022
calibración de un instrumento E 119
calibrador de agua líquida de Johnson-Williams D 073, ~ J-W D 073
calima P 046, ~ alta P 051, ~ anticiclónica N 023, ~ ártica P 047, ~ de arena, ~ de polvo P 049, ~ de sal P 050
calor especifico C 050
calor latente C 048, ~ sensible C 049
caloría C 011 gramcaloria, kilocaloria C 011
calorímetro C 014
calvus (cal) C 015
calle de nubes D 148, ~ de nubes en un vórtice D 149
cámara de neblina C 016, ~ de presión B 037
cambio climático S 043, ~ de dirección del monzón I 144, ~ de estado S 045, ~ de fase S 044, ~ del tipo de tiempo S 046
campo de deformación C 053, ~ de presión C 051, ~ del viento C 062, ~ eléctrico C 056, ~ escalaro C 058, ~ geopotencial C 054, ~ isalobarico C 057, ~ termóbarico C 059
canal C 017, ~ de relámpago C 019
cantidad de energía radiante 020, ~ de lluvia C 023, ~ de radiación C 020
capa activa del suelo S 278, ~ atmosférica S 263, ~ cerca del suelo S 293, ~ cero S 299
capacidad de calor específico C 050, ~ de campo C 025, ~ de infiltración C 026, ~ de saturación del suelo C 028, ~ del viento C 030, ~ de retención C 025
capa D S 280, ~ de advertencia S 264, ~ de aerosol de Junge S 281, ~ de Appleton S 279, ~ de calima P 051, ~ de cortante (cizalladura) S 267, ~ de Ekman S 28, ~ 8de flujo constante S 266, ~ de fricción S 296, ~ de Heaviside S 285, ~ de humo P 055, ~ de inversión S 268, ~ de mezcla S 265, ~ de nieve S 272, G 086, ~ de nubes S 269, ~ de ozono O 078, ~ de superficie S 293, ~ de transición S 271, ~ E S 285, ~ E esporádica S 286, ~ E_s S 286, ~ S 290, ~ F_2 S 279, ~ E extendida S 289, ~ freática P 054, ~ humo P 055, ~ isotérmica S 273, ~ límite atmosférica S 296, ~ límite interna S 294, ~ límite laminar S 295, ~ límite planetaria S 296, ~ límite superficial S 293l, ~ ímite turbulenta S 297, ~ nuevo de nieve S 298, ~ protector de ozono O 054, ~ recién de nieve S 298
capacidad de calor específico C 050, ~ de campo C 025, ~ de infiltración C 026, ~ de retención C 025, ~ de saturation del suelo C 028, ~ del viento C 030
capilaridad C 031
capillatus (cap) C 032
CAPPI I 026
cápsula aneroide C 034, ~ de Vidie C 034
captor de humedad de óxido de aluminio S 070
característica dela tendencia barométrica C 036
carga atmosférica S 006, ~ del viento P 229, ~ eléctrica S 005
carta adiabática D 079, ~ analizada H 018, ~ del tiempo H 040, ~ pseudoadiabática D 079, ~ sinóptico H 040
cascada de Kolmogoroff C 037, ~ de la energía C 038
castellanus (cas) C 039
catador de nieve P 062, ~ para la nieve S 168
catafrente C 041

catalobara C 042
catatermómetro C 046
caudal D 006
ceguera de la nieve O 057
celda de Hadley C 091
célula convectiva C 093, ~ de Benard C 089, ~ de convección C 093, ~ de Ferrel C 090, ~ de precipitación C 095, ~ de punto de rocío C 098, ~ de tormenta C 097, ~ meridiana C 096, ~ polar C 092
células abiertas C 099, ~ cerradas 100
cellisca L 006, M 041, V 108
cencellada blanca,~ dura C 144
centelleo S 047, ~ de los estelas L 052
centro de acción C 104, ~ de comunicaciones C 105, ~ de información de vuelo C 106, ~ de predicción C 107, ~ meteorológico C 109
Centro de consulta con respecto a ceniza volcánico C 102, ~ de consulta con respecto a los ciclónes tropical C 103, ~ europeo de predicción meteorológica a plazo medio_CEPMPM C120, ~ meteorológico mundial-CMM C 110, ~ meteorológico nacional-CMN C 111, ~ meteorológico regional especializado-CMRE C 112, ~ mundial de datos-CMD C 113, ~ mundial de predicciones de zona-WAFC C 114, ~ nacional de radiaciones C 116, ~ radiométrico mundial-CRM C 115, ~ regional de predicciones de zona-RAFC C 118, ~ regional de telecomunicaciones-CRT C 119
centros radiométricos regionales C 117
ceraunógrafo C 133
ceraunómetro C 133
cero absoluto Z 015
cianometría C 149
cianómetro C 150
ciclo C 167, ~ de Brückner C 172 , ~ de Carnot C 174, ~ del agua C 168, ~ de las manchas solares C 171, ~ del carbono C 173, ~ del índice C 175, ~ hidrológico C 168, ~ hidrológico externo C 169, ~ hidrológico interno C 170, ~ solar C 171
ciclogénesis C 151
ciclolisis C 152
ciclómetro C 087, ~ laser C 088
ciclón D 033, ~ alto C 156, ~ bajo C 157, ~ en altitud C 155, ~ en altos niveles C 155, ~ estacionario D 051, ~ extratropical D 037, ~ retrógrado D 048, ~ secundario D 049, ~ tropical C 166(g)
ciclo solar C 171
ciclos climáticos C 177
cielo B 110, ~ cambiante C 130, ~ cubierto C 127, ~ de nieve S 049, ~ despejado C 131, ~ muy nuboso C 128, ~ nuboso C 128, ~ poco nuboso C 129, ~ variable C 130
ciencias de la atmosfera Ş 008
cierzo C 424
cifra de la clave C 178
cilindros de nieve R 207
cima de una nube V 088
cimas protuberantes V 089
cinnara G 069
cinemática diferencial A 175
cinturón de los alisios C 121
cinturones de radiación C 124, ~ de Van Allen C 124

cinturón subtropical de altas presiones B 113, ~ térmico C 123
circulación C 184, ~ anticiclónica C 185, ~ atmosférica C 182, ~ celular C 186, ~ ciclónica C 187, ~ del monzón M 222, ~ de Walker C 196, ~ general, ~ global C 183 , ~ meridiana C 189, ~ oceánica ocasionada por el viento C 191, ~ primaria C 193, ~ secundaria 194, ~ terciaria C 195, ~ zonal C 197
círculo de inercia C 134, ~ de la estación C 137, ~ de Ulloa G 038, ~ paraselénico C 135, ~ parhélico C 136
Cirrocumulus (Ci) C 198
Cirrostratus (Cs) C 199
Cirrus (Ci)C 200, ~ de la corriente en chorro C 201, ~ falsos C 202
cizalladura anticiclónica F 064, ~ ciclónica F 065, ~ horizontal del viento F 062
claridad de nieve S 049
claro Î 046
clasificación climática C 204, ~ climática de Berg C 206, ~ climática de de Martonne C 207 , ~ de las masas de aire C 212 , ~ de las nubes C 213, ~ de los climas de Alissov C 205, ~ de las climas de Berg C 206 , ~ de los climas de Köppen C 208, ~ de los climas de de Martonne C 207, ~ de los climas de Penk C 209, ~ de los climas de Thornthwaite C 210, ~ de los formas de ondas atmosféricas C 214, ~ genética de los climas C 211
clave meteorológica C 284, ~ sinóptica internacional-SYNOP C 287, ~ SINOP C 287
clima C 220, ~ acondicionado C 224, ~ árido C 222, ~ a rtificial C 223, ~ continental C 225, ~ costero C 226, ~ de desierto C 222, ~ de estepa C 231, C 232, ~ de invernadero C 230, ~ de la vegetación F 030, ~ del cuaternario C 227, ~ del holoceno C 215, ~ del monzón C 243, ~ monzón tropical C 273, ~ de los hielos perpetuos C 216, ~ del pleistoceno C 217, ~ del suelo C 218, ~ del terciario C 249, ~ de montaña C 242, ~ de radiación C 247, ~ de tundra C 232, ~ en el interior de los edificios C 228, ~ eqilibrado C 234, ~ global hipotético C 245, ~histórico C 235, ~ local C 236, ~ marino/marítimo C 237, ~ mediterráneo C 238, ~ megatérmico C 239, ~ mesotérmico C 240, ~ microtérmico C 241, ~ óptimo O 040, ~ periglacial C 244, ~ polar C 246, ~ solar C 248, ~ tropical C 250, ~ urbano C 251
climagrama C 219
climatización C 253
climatografia C 254
climatograma C 219
climatología C 258, ~ aeronáutica C 269, ~ aplicada C 262, ~ de las masa de aire C 257, ~ dinámica C 263, ~ ecológica E 011, ~ en altitud de la atmósfera C 259, ~ física C 265, ~ mediante radar C 267, ~ médica C 266, ~ sinóptica 268, ~ urbana C 269
climatonomía C 270
climatopatología C 271
climatoterpía C 272
clima tropical C 251
clima urbano C 252
clinómetro C 275
clorofluorocarbonos-CFL C 276
coagulación C 281
coalescencia C 282
cochava C 404
cociente pluviométrico C 307
códigos por advertencia, amarillo, anaranjado, rojo C 289
coeficiente de absorción C 290, ~ de arrastre C 294, ~ de de arrastre (C) C 291 , ~ de arrastre geostrófico C 295, ~ de austausch C 298, ~ de extinción C 292, ~ de intercambio C 298 , ~ del ciclo hidrológico C 305 , ~ de rugosidad C 297, ~de transmisión C 299, ~ de

transparencia C 300, ~ de turbiedad C 301, ~ de turbulencia C 298, ~ de viscosidad C 303, ~ de viscosidad dinámica C 303, ~ de viscosidad molecular C 303
cohete antigranizo R 003, ~ de arrastre R 004, ~ de caída libre R 005, ~ pirótecnico R 005 , ~ sonda R 007
colchón de nieve P 089
colgaduras de la aurora D 145
colores crepusculares C 428
columna de la tromba C 308, ~ luminosa lunar/solar C 309
collado Ş 002
cometa globo B 015
Comisión Técnica C 313
compensación C 314, ~ de Dines C 315
complejo convectivo en mesoescala-CCM C 316
componente ageostrófico del viento V 024de la rafagosidad C 318, ~ de la turbulencia C 318
composición química de la precipitación C 319
comunicaciones meteorológicas C 321
comunicación punto a multipunto C 322, ~ punto a punto C 320
concentración de iones hidrógeno P 099, ~ del vapor U 006, ~ de masa *(q)* U 015 , ~ espectral (de una magnitud radiométrica) D 025
condensación C 327, ~ espontánea C 328, ~ homogénea C 328
condición C-F-L (Courant, Friedrichs y Lewy) I 086
condiciones meteorológicas para vuelos visuales C 332
conductividad del aire C 334, ~ por turbulencia C 335
configuración de espesores T 182, ~ de flujo C 336, ~ de la presión D 132, ~ nubosa celular C 337
confin (limite) superior de fricción L 064, ~ (limite) superior de capa limite planetario (atmosférica) L 064
confluencia C 338
congelación Î 029(1) , ~ espontánea C 339, ~ homogénea C 339
congelamiento Î 029(2)
congestus (con) C 341
Congreso Meteorológico Mundial C 342
conímetro C 343
cono de tempestad S 069, ~ frío C 433
conservación de la energía C 344, ~ de la masa C 345, ~ de la vorticidad C 347
conservatividad C 348
constante barométrica C 350, ~ de Boltzmann C 351, ~ de (von) Kármán C 354, ~ de los gases *(R)* C 353, ~ de Stefan-Boltzmann C 357, ~ de tiempo C 352, ~ psicrométrica F 075, ~ solar C 356
contraste de luminancia C 367
contador de iones C 361, ~ de núcleos de condensación C 363, ~ de núcleos, ~ de polvo P 333, ~ de relámpagos “in situ” C 133, ~ de relámpagos tormentosos C 133
contaminación acida D 055, ~ atmosférica P 172, ~ de fondo P 174, ~ del aire P172, ~ térmica P 175
contenido de humedad *(q)* U 015, ~ en agua de las nubes C 372
continentalidad C 358
contorno I 201
contralisio C 364
contraradiación C 366, ~ atmosférica R 043
contraste de luminancia C 367

control de la contaminación del aire C 370, ~ de la langosta C 369, ~ del clima C 368, ~ del tiempo M 207
convección C 374, ~ celular C 376, ~ forzada C 377, ~ húmedo C 380, ~ libre C 378, ~ penetrante C 379, ~ seca C 381
sistema natural de coordenadas C 387
convergencia C 382, ~ por fricción C 383
Cooperation geofísica internacional-CGI C 384
coordenadas de una estación C 388, ~ eulerianas C 385, ~ lagranginas C 386, ~ naturales C 387
copos de nieve F 134
cornisa C 398
coro del amanecer C 403
corona C 399, ~ de la aurora C 400, ~ de Ulloa G 038
corrección de la capacidad C 389, ~ de capilaridad C 390, ~ de gravedad C 391, ~ de temperatura C 392, ~ de vacío C 394, ~ del altímetro C 395
correcciónes barométricas C 396
correlación entre la actividad solar y los fenómenos meteorológicos C 397
corriente abajo A 354, ~ aire-Tierra C 463, C 466, ~ anular C 468, ~ arriba A 151, ~ ascendente A 303, ~ básica F 042, ~ circumpolar antártica C 465, ~ convectiva C 449, ~ de Birkeland C 464, ~ de compensación C 451, ~ de conducción aire-Tierra C 467, ~ de conveción C 449, ~ de deriva C 453, ~ del Golfo G 040 , ~ de precipitación C 455, ~ de sobretensión C 456, ~ descendente C 458, ~ eléctrica a chorro E 070, ~ en chorro C 469, ~ en chorro a baja altura-LLJ C 471, ~ en chorro durante la noche polar C 470, ~ en chorro mesosférica C 472, ~ en chorro nocturna C 473, ~ ocasionada por el viento C 453, ~ laminar C 459, ~ rectora C 454, ~ transitoria C 461
corrientes eléctricas en la atmósfera C 474
cortante anticiclónica F 064, ~ ciclónica F 065, ~ del viento F 061, ~ horizontal del viento F 062, ~ vertical del viento F 063
cortaviento P 028
cortina de arena Z 030, ~ del foehn Z 028, ~ de polvo Z 030
cortinas de la aurora D 145
cossava C 404
covariable C 405
crecida I 138, ~ repetina C 411
crepúsculo C 407
crepúsculo astronómico C 408, ~ civil C 409, ~ náutico C 410
crioedafómetro C415
criología C 414
criopedómetro C 415
criosfera C 416
criptoclima C 417
cristales columnares de nieve C 422, ~ de hielo C 419, ~ de nieve C 420, ~ de nieve dendríticos C 421
cristalización C 423
cubeta del baróetro R 179
cuenca de drenaje B 074, ~ hidrográfica/~ hidrológica B 074
cuerpo negro C 402
Cumulonimbus (Cb) C 429
Cumulus (Cu) C 430, ~ de los alisios C 431
cuña P 014

curva altura-área C 436, ~ altura-duración C 434, ~ de bienestar C 437, ~ de estratificación C 438, ~ de la altura, la duración y frecuencia C 435

ChChCh

chaff B 079
chaparrón A 356, A 359, ~ de nieve A 361
chergui C 138
chinook C 147
chorro abaja altura c 472
chubasco A 356, ~ de Auger A 357, ~ de lluvia A 359, ~ de radiación A 357, ~ de radiación cósmica A 357, ~ de de rayos cósmico A 357, ~ extenso de radiación cósmica A 357

DDD

daño causado por el relámpago P 003
daños por granizo P 001, ~ por heladas P 002
datos climatológicos D004, ~ de congelación D 003
década D 007
decenio D008
déficit de humedad del suelo D 010, ~ del punto de rocío D 011, ~ de saturación D 009
deformación de los arboles D 012
dendroclimatología D 014
densidad aparente del suelo D 019, ~ balística D 024, ~ del aire D 016, ~ del aire húmedo D 017, ~ del aire seco D 018, ~ de la nieve D 023, ~ de la red D 022, ~ óptica de una nube D 020, ~ real del suelo D 021
depegrama D 026
deposición ácida D 055
depresión D 033, ~ a sotavento D 042, ~ cálida D 034, ~ central D 035, ~ compleja D 036, ~ cortada D 052, ~ de gota fría D 052, ~ de la estela D 042, ~ de las Aleutianas, de Islandia D 050, ~ del horizonte D 032, ~ del punto de rocío D 011, ~ en V D 039, ~ estacionaria D 051, ~ fría D 047, ~ ocludida D 041, ~ ondulatoria U 025, ~ orográfica D 042, ~ permanente D 043, ~ retrógrada D 048, ~ secundaria D 049, ~ semipermanente D 050t, ~ érmica D 053, ~ tropical C 166(b)
depuración por la precipitación S 175
deriva debida a los vientos del oeste C 465
descarga a tierra T 220, ~ al aire D 062, ~ de la nube al suelo T 220, ~ de la tierra a la nube D 069, ~ de punta D 067, ~ de retorno D 060, ~ en corona F 058, ~ en flecha T 216, ~ en saltos T 217, ~ entre nubes D 064, ~ guía L 054, ~ interna d 061
descenso violento del aire R 100, ~ violento del aire en área restringida M 138
desertificación/desertización D 071
desglaciación D 005
deshielo D 076
desnieve T 178
destello de los estelas L 052, ~ solar R 131, ~ verde R 111
desviacion A 002
desviacción tipo A 003
desvío A 002
detección de tormentas medio por radar D 075
detector de dirección mediante radio R 079

día aerológico Z 020, ~ con nieve Z 024, ~ con precipitación Z 025, ~ con suelo nevado Z 026, ~ de helada Z 022, ~ de niebla Z 021, ~ de tormenta Z 023, ~ geofísico Z 020, ~ glacial Z 022
día-grado de calefacción G 045, ~ -grado de crecimiento C 413, ~ -grado de refrigeración G 046
diagnóstico A 169
diagrama adiabático/~ aerológico D 079, ~ climático/~ climatológico C 219, ~ de Amble D 078, ~ de bienestar D 082, ~ de energía D 085, ~ de Herlofson D 086, ~ de la correlación G 067, ~ de la dispersión de la luz D 083, ~ de radiación D 084, ~ de Refsdal A 088, ~ de Rossby D 090, ~ de Stüwe D 091, ~ de Wereskiold D 093, ~ oblicuo *T*-log *p* D 086, ~ pseudoadiabático D 079, ~ termodinámico D 092
Dia Meteorologica Mundial-DMM Z 033
Días Muniales Regulares-DRM Z 032
diferenciación a intervalos sucesivos de tiempo D 096, ~ hacia adelante D 097, ~ hacia atrás R 163
diferencia interanual de la presión V 013, ~ interanual de la temperatura V 014, ~ psicrométrica D 095
difluencia D 098
difusibilidad D 108, ~ turbulenta D 109
difusión D 104, ~ de Ficker D 100, ~ de Mie D 101, ~ de radiación reflectada R 165, ~ de Rayleigh D 102, ~ en la atmósfera D 105, ~ múltiple D 106, ~ turbulente D 107
difusómetro D 110
dinámica atmosférica D 111
dióxido carbónico B 098
dióxido de azufre-SO_{22} B 099
dirección del movimiento de las olas D 113, ~ del viento D 115, ~ y velocidad del movimiento de una nube D 114
discontinuidad D 116, ~ climática D 117, ~ intertropical Z 040
disdrómetro D 119
disector de fotografías D 120
diseminación de contaminantes en altura P 013
disipación D 123, ~ de la niebla Î 002, ~ de las nubes Î 003, ~ por fricción D 124, ~ de las inversión F 149
dispersión de la niebla Î 002, ~ de las nubes Î 003, ~ hacia adelante D 103
dispersómetro radar D 126
distribución de aerosoles por tamaño D 130, ~ de la presión D 132, ~ de las gotas de lluvia por tamaño D 131, ~ de Weibull D 133
divergencia D 134
división del clima S 312
documentación de vuelo D 136
domo de aire frío C 433
dorsal/~de alta presión D 139, ~ a nivel superior D 141, ~ en la altura D 141
dosímetro D 143, ~ UV D 144
drosímetro/drosómetro D 147
duplcatus (du) D 150
duración de formación de una ráfaga (t_t) D 154, ~ de la insolación D 155, ~ de la lluvia/~ la precipitación D 158, ~ de una ráfaga (t_g) D 160, ~ efectiva de la insolación D 155(1) , ~ geográfica o topográfica de la insolación D 155(2) , ~ máxima posibile de la insolacion 155(3);

EEE
eclíptica E 009
ECMWF C 120
ecoclimatológia E 011
eco de radar E 014, ~ de tornado E 013, ~ en forma de gancho E 013
ecología E 012
ecos ángel E 016
ecuación de Clausius-Clapeyron E 024, ~ de diagnóstico E 046, ~ de divergencia E 030, ~ de estado E 028, ~ de la continuidad E 026, ~ de la energía E 032, ~ de la vorticidad E 044, ~ de la vorticidad barotrópica E 045, ~ del balance E 027, ~ del equilibrio estático E 034, ~ del impulso E 037, ~ de los gases E 028, ~ del radar E 042, ~ de Margule E 036, ~ de Monin-Obukhov E 038, ~ de Navier-Stokes E 039, ~ de tendencia de la pesión E 043, ~ diagnóstico E 046, ~ hidrostática E 034, ~ hipsométrica E 035, ~ omega E 040, ~ piesotrópico E 041
ecuaciones básicas E 049, ~ del movimiento E 051, ~ de pronóstico E 050, ~ filtradas E 048, ~ primitivas E 049
ecuador meteorológico E 020t, ~ érmico E 021
edad de hielo E 105
efecto beta E 054, ~ de Bergeron E 053, ~ (de) invernadero E 055, ~ de Lenard E 058, ~ de Umkerh E 059, ~ Doppler E 056, ~ Faraday E 057, ~ Venturi E 060
eficacia de la precipitación E 064, ~ térmica E 065
eficiencia de la coalescencia E 061, ~ de la colección E 063, ~ de la colisión E 062
eje de anticiclón A 373, ~ de compresión A 378, ~ de dilatar(se), ~ de dilatación A 379, ~ de corriente en choro A 377, ~ de la depresión A 374, ~ de la dorsal A 380, ~ de la vaguada A 381, ~ del chorro A 377
electricidad atmosférica E 068, ~ de los aerosoles E 067
electrificación de nubes E 069
electrometeoro E 071
electrosonda E 072
elemento climático E 073, ~ en trazas U 067, ~ meteorológico E 074
elevación A 137, ~ del nivel cero del barómetro A 132
El Niño E 066
emagrama E 075
emanómetro E 076
embudo de la tromba C 308, ~ de la tropopausa P 053
emisión E 079, ~ a hora fija E 081, ~ de hidroxilo E 080, ~ de una chimenea succionada R 002
emisiones ELF E 086, ~ hidromagnticas 087, ~ VLF E 088
emisión radiófonica E 082, ~ radiófonica regular E 083, ~ radiófonica subregional E 084, ~ solar de ondas radioeléctricas E 085
emisividad E 089
emitancia E 090, ~ radiante E 090
empeoramiento del tiempo Î 034
emplazamiento de una estación A 152
empuje ascensional F 084, ~ libre de un globo F 077, ~ total de un globo F 078
en altitud A 324
energética atmosférica E 092
energía cinética de la turbulencia E 093, ~ de la turbulencia E 093, ~ interna E 096, ~ potencial E 097, ~ potencial disponible-EPD E 094, ~ radiante E 098
enfermedades meteorotrópicas M 006

enfriamiento R 115, ~ adiabático/~ dinámico P 285, ~ nocturno R 118, ~ por radiación R 120, ~ radiativo R 120
engelamiento P 170, ~ de aeronave G 034, ~ de un barco G 035
enmienda a un pronóstico A 148, ~ a una predicción A 148
enseñanza meteorológica E 052
estrofia E 099
entalpia E 100
entropía E 101
envejecimiento climático Î 001
eólico E 102
época glacial E 105, ~ interglacial I 131
EPD E 094
equilibrio adiabático/~ convectivo E 002, ~ de calor B 081, ~ difusión E 004, ~ geostrófico E 005, ~ radiativo E 007
equivalente en agua de la nieve E 008
erosión por la lluvia E 110
error A 002, E 107, ~ de redondeo E 108, ~ de truncación E 109, ~ tipo A 003
erupción solar atmosférica E 115
ERTS S 017
escala S 035, ~ de Beaaufort S 022d, ~ e espesor virtual equivalente Î 007, ~ de Fujita-Pearson S 032, ~ del estado del mar S 036, ~ de Linke para azules del cielo S 033 , ~ del viento geostrófico S 034, ~ de temperatura absoluta de Kelvin S 023, ~ de temperatura de Kelvin S 023, ~ de temperatura de Rankine S 028, ~ de temperatura de Réaumur S 029, ~ de temperatura Celsius S 025, ~ de temperaturas Fahrenheit S 026F, ~ PP S 032, ~ geotérmica G 056, ~ pirheliométrica S 037, ~ pirheliométrica internacional S 038, ~ sinoptica S 039
escalón bárico T 222, ~ bárico dinámico T 223
escarcha B 129, ~ amorfa B 130
escarchametro C 145
escorrentía S 053, ~ superficial S 052
escurrimiento S 056, ~ superficial S 052
esfera en caída libre S 088
esféricos S 087
espacio aéreo controlado S 174
especies de nubes S 177
especificación de la clave S 176
espectro S 186, ~ crepuscular S 187, ~ de absorción S 188, ~ de Brocken S 192, ~ de emisión S 189, ~ de la energía S 191, ~ de las gotas de lluvia D 131, ~ de las gotitas de lluvia D 131, ~ de la turbulencia S 190, ~ de los remolinos de turbulencia S 194
espectrofotómetro de Dobson S 178, ~ de ozono atmosférico S 178
espectroheliógrafos 179
espectrómetro S 180, ~ infrarrojo de satélite-SIRS S 184, ~-interferómetro infrarrojo-IRIS S 181, ~ para el tamaño de las gotas 183, ~ para gotas de lluvia S 183
espectroscopio del vapor de agua S 185
espejismo M 151, ~ emergente M 152, M 154, ~ inferior M 153, ~ superior M 154
espesor G 088, ~ de la nieve G 086, ~ óptico G 084, ~ vertical de una nube E 153
espiral de Ekman S 195
espuma congelante E 078
esquema de diferenciación centrada en el tiempo D 096, ~ de diferenciación de Lax-Wendroff S 041

estabilidad S 197, ~ absoluta S 198, ~ dinámica S 199, ~ estática S 200, ~ (hidro)dinámica S 199, ~ hidrostática S 200, ~ indiferente E 005, ~ neutra E 006, ~ numérica S 202
estaca de nieve R 186
estación aerológica S 217, ~ agrometeorológica S 218, ~ agrometeorológica ordinaria S 220, ~ agrometeorológica para fines especiales S 221, ~ agrometeorológica principal S 222, ~ automática de evaporación S223, ~ auxiliar sobre buque N 002, ~ climatica S 080, ~ climatológica S 225, ~ climatológica automática S 22, ~ 6climatológica de referencia 227, ~ climatológica ordinaria S 228, ~ climatológica para fines especiales 231, ~ climatológica principal S 230, ~ de buque faro S 247, ~ de buque móvil S 248, ~ de deshielo S 082, ~ de globo piloto S 235, ~ de las lluvias S 086, ~ del monzón S 083, ~ de meteorología agrícola S 218, ~ de meteorología agrícola auxiliar S 219, ~ de meteorología agrícola para fines especiales S 221, ~ de montaña S 238, ~ de observación de las precipitaciones P 181, ~ de observación en altitud S 217, ~ de observación meteorológica 236, ~ de observación sinóptica en altitud S 217, ~ de radiosondeo S 217, ~ en un buque estacionario S 246, ~ marina S 239, ~ meteorológica S 236, ~ meteorológica (por) aeronáutica S 251, ~ meteorológica automática S 237, ~ meteorológica de aeronave S 243meteorológica en boya B 005, ~ meteorológica móvil S 240, ~ meteorológica oceánica S 239, ~ ordinaria de radiaciones S 254, ~ para la observación de las tormentas S 232, ~ pluviométrica P 181, ~ radiométrica S 253, ~ seca S 085, ~ sinóptica S 255, ~ sinóptica natural S 084, ~ sinóptica de superficie S 257, ~ sobre un buque selecciondo S 249, ~ sobre un buque suplementario S 250, ~ suplementaria S 261, ~ terrestre principal S 260, ~ terrestre suplementario S 261
estado critica S 214, ~ de la pista S 210, ~ del cielo S 208, ~ del mar S 209, ~ del suelo S 211, ~ del tiempo S 212, ~ liquido del agua F 014
estancamiento B 031
estanción B 031
estática de la atmósfera S 216
estegrama E 116
estela T 269, ~ adiabática T 227, ~ aerodinámica T 228, ~ de condensación T 227, ~ de disipación T 229, ~ de escape T 230, ~ meteórica T 331
estimación de la nieve R 157, ~ del viento mediante satélite V 068
estratopausa S 276
estratosfera S 277
estructura de la atmósfera S 311
estuche barométrico C 476
etapa seca S 206
evaluación de la predicción/~ del pronóstico E 121
evaporación/~ del agua E 124
evaporación de un lago E 123, ~ potencial E 125
evaporitividad E 125
evaporígrafo E 128
evaporígrama E129
evaporímetro E 130, ~ de suelo G 011
evapotranspiración E 135, ~ efectiva E 132, ~ potencial E 133, ~ real E 132
evapotranspirómetro E 136
evapotrón E 137
evolución ulterior probable E 138
exactitud A 033
exclusión F 026
exitancia radiante E 090
exosfera E 140

experiencia cruzada E 141
experimento con disco rotatorio E 144
Experimento alpino-ALPEX E 142, ~ de transformación de masa de aire-AMTEX E 143, ~ tropical del GARP en el Atlántico-GATE E 145
exploración mediante microondas S 156, ~ óptica de la atmósfera S 162
exposición de los instrumentos E 150, ~ luminosa I 006 , ~ radiante (en un punto de una superficie para una duración dada) E 149
extinción atmósferica A 315, ~ polar E 152
extrapolación E 154

FFF

factor d'absorción A 006de aridez I 032, ~ del enfriamiento eólico I 061, ~ del frío sentido I 061, ~ de reflexión R 127, ~ de transmisión T 201, ~ de turbiedad F 008, ~ de turbiedad de Linke F 008
factores climáticos F 004
falsa luna L 117
falsos soles S136
familia de ciclones/~ de depresiones F 010, ~ de tornados F 011
fase del agua F 014, ~ de la lluvia S 204, ~ de la nieve S 205, ~ del granizo S 203, ~ glacial F 015, ~ seca S 206
Fata Morgana F 013
fenograma F 017
fenología F 018
fenómeno de difracción F 020, ~ óptico F 093
FGGE P 279
fibratus (fib) F 024
filtrado F 026, ~ del ruido F 025
filtro de Kalman-Bucy F 028, ~ en cascada para aerosoles I 018
física de la atmósfera F 033, ~ del nubes F 034, ~ del Tierra G 012
fitoclima F 030
fitoclimatologia F 031
fitotrón F 032
flecha del viento S 019
floccus (flo) F 036
fluctuación climatica F 037
fluido incompresibile F 038
flujo básico F 042 , ~ del calor F 043, ~ de radiación F 052, ~ de radiación por unidad de superficie (en un punto de una superficie) I 167, ~ contragradiente F 041, ~ guiador C 455, ~ inercial F 048, ~ luminoso F 049, ~ meridiano C 460, ~ orográfico del viento S 053, ~ por remolinos F 053, ~ radiante F 052, ~ saliente de la tormenta F 045, ~ turbulento T 267, F 053, ~ turbulento del calor F 054, ~ zonal C 197
foco de atmosféricos F 056
foehn F 059, ~ en la atmósfera libre F 060
forma aparente del cielo/~ del cielo F 066, ~ simbolica de la clave F 067
formación de abanicos P 012, ~ de conos P 010, ~ de rizos P 009
fórmula barométrica/~ de altimétría E 035, ~ de Koschmieder para la visibilidad F 071, ~ de la luz del aire F 071, ~ psicrometrica F 075
fotografía de contraste reforzado F 089, ~ en el infrarrojo I 009
fotogrametría de las nubes F091
fotometeoro F 092

fotómetro F 093, ~ de la bóveda celeste F 094
fracción molar del vapor de agua *(N_v)* T 174, ~ molar del vapor de agua de saturación del aire húmedo con respecto al agua *(N_{vw})* T 175, ~ molar del vapor de agua de saturación del aire húmedo con respecto al hielo *(N_{vi})* T 176
fractus (fra) F 095
frecuencia de Brunt-Vaisala F 100, ~ de las ráfagas *(n)* F 101
frente F 106, ~ anabático A 163, ~ antártico F 108, ~ ártico F 109, ~ caliente F 110, ~ casi estacionario F 113, ~ catabático C 041, ~ climatológico F 112d, ~ arrastre F 114, ~ de brisa de mar F 131, ~ de los alisios F 130, ~ del punto de rocío L 089, ~ difuso F 115, ~ ecuatorial F 116, ~ en altitud F 118, ~ enmascarado F 119, ~ estacionario F 113, ~ frío F 125, ~ intertropical F 116, ~ mediterráneo F 132, ~ ocluido F 120, ~ polar F 123, ~ principal F 124, ~ secundario F 126
freón C 276
fricción F 099
frigorígrafo F 103
frigorímetro F 104, ~ registrador F 103
frío G 017
frontera entre climas F 127
frontogénesis F 128
frontolisis F 129
fuego de San Telmo F 058
fuente S 336, ~ de calor S 337, ~ de una masa de aire R 155, ~ de un atmosférico S 335, ~ puntual S 339
fuerza de Coriolis F 085, ~ de la presión F 082, ~ del gradiente de presión F 082, ~ del viento F 087, ~ desviadora F 085
fumigación F 149
función de autocorrelación F 150
función de corriente F 151
función de forzamiento F 152
función radar-precipitación de Marshall-Palmer F 153
fusión de la nieve T 8

GGG

garita para termómetro A 038
garua G 002
gas ideal/~ perfecto G 004
GATE E 145
GCM M205
GDPS S 121
Gegenshein G 008
generador eólico T 247
géneros de nubes G 010
genitus G 009
geoevaporímetro G 011
geofísica G 012
geopotencial G 013, ~ absoluto G 014, ~ relativo G 015
geotermómetro G 016
gharbi G 018
gharra G 019
ghibli G 024

glaciación G 036
glaciar G 023
glaciología G 037
globo cautivo B 006, ~ de nivel constante B 008, ~ de radiosonda B 009, ~ de volumen constante B 007, ~ meteorológico B 011, ~ piloto B 012, ~ sonda B 013, ~ tetraédrico B 014
gloria G 038
GOS S 120
gota de aire frío P 101, ~ de lluvia P 102, ~ de nube P 103
goteo de niebla P 105
gotita de nube P 103
gradiente adiabático G 048
gradiente adiabático seco G 050, ~ barométrico G 052, ~ de autoconvección G 051, ~ del potencial G 053, ~ de presión G 052, ~ de saturación adiabático G 049, ~ de temperatura pseudoadiabática G 058, ~ geométrico G 055, ~ geotérmico G 056, ~ isalobárico G 057, ~ superadiabático G 059, ~ térmico vertical G 060, ~ vertical G 062, ~ vertical autoconvectivo G 051, ~ vertical de humedad G 065, ~ vertical individual de temperatura G 061, ~ vertical de temperatura G 060
grado G 042
grado de confianza C 296, ~ -dia G 044
gráfica de correlación G 067
gramcaloria C 011
granizada G 083
granizo G 072, ~ suave M 042
gránulos de hielo M 043
Graupel M 042
Grosswetterlage G 089
grupo de la clave G 090
GTS G 091

HHH
haboob H 001
Hada Morgana F 13
halo H 002, ~ de 22^0 H 004, ~ de 46^0 H 003, ~ de Bouguer H 006, ~ de Cellini H 007, ~ grande H 003, ~ lunar H 002, ~ pequeño H 004, ~ solar H 002
Hamiltonian (nabla) A 302
harmattan H 010
HCMM S 010
hectopascal (h(a) H 044
Heiligenschein H 007
helada G 017, ~ en el suelo Î 030, ~ negra I 032, ~ por advección B 131, ~ por evaporación B 132, ~ por radiación Î 031, ~ vidriosa G 022
helero G 023
heliógrafo H 045
heliógrafo de Campbell-Stokes H 046
heliotermómetro de Vallot H 048
heliport/helipuerto H 049
heterosfera H 050
hidrodinámica H 052, ~ física H 051
hidrología H 053
hidromecánica H 054

hidrometeoro H 055
hidrometeorológia H 056
hidrosfera H 057
hidrostática H 058
hielo G 020, ~ granulado M 043, ~ liso P 170, ~ oscuro G 021, ~ permanente Î 033, ~ transparente G 022, ~ vidrioso G 022
hietograma H 059
higristor H 060
higrógrafo H 061
higrograma H 062
higrometría H 063
higrómetro H 064, ~ de absorción H 066, ~ de cabello H 068, ~ de condensación H 067, ~ de piel de batidor de oro H 069, ~ de punto de congelación H 067, ~ eléctrico H 070, ~ gravímetrico H 071, ~ químico H 066
higroscopicidad H 072
higrotermógrafo T 128
higrotermograma T 129
higrotermoscopio H 076
hileras de nubes T 232
hipótesis hidrostática I 164
hipsometría barométrica A 129
hipsómetro H 078
histéresis H 080
histograma H 082
hitergrama H 083
hodógrafa H 084
hoja mensual T 005
homopausa H 085
homosfera H 086
hondón con heladas P 355
hora efectiva de observación O 043, ~ fija principal O 053, ~ de observación O 054, ~ sinóptica O 051, ~ sinóptica intermedia O 052
horizonte,1~ astronómico, 2~ aparente/visible, 3~ real/verdadero O 061, ~ de calima, de humo, de polvo O 064
humedad (del aire) U 008, ~ absoluta U 006, ~ absoluta del suelo U 007, ~ del suelo U 014, ~ disponible del suelo *(H_d)* U 009, ~ equivalente U 010, ~ especifica *(q)* U 015higróscopica A 265, ~ relativa del aire húmedo con respecto al agua *(U_w)* U 011, ~ relativa del aire húmedo con respecto al hielo *(U_i)* U 012, ~ relativa del suelo U 013
humilis (hum) H 090
humo F14, ~ 8de nieve P 011, ~ del mar C 072
huracán C 166(e), U 065

III

iceberg A 110
identificación de las masas de aire I 002, ~ de las nubes I 003
IGC C 384
IGY A 260
iluminancia L 107, ~ difusa I 007
imagen en el infrarrojo I 009satelital I 010, ~ sectorizada I 011, ~ visible I 013
imaginería visible I 013

imágenes a intervalos cortos I 014
impactor de cascada I 018
impulso M 213, ~ angular M 214
impurezas de la atmósfera I 020
IME I 135
IMM I 133
IMS 133
inclinación de la ionosfera Î 026, ~ del eje de un anticiclón Î 024, ~ del eje de un ciclón Î 025, ~ del viento Î 027
incus (inc) I 022
indicador de altura-distancia del radar-RHI I 025, ~ de la estación I 024, ~ de posición a altitud constante-CAPPI I 026, ~ de posición en un plano-PPI I 027
indicativo de la estación I 024, ~ internacional I 023
índice actinotérmico I 028, ~ agroclimático I 029, ~ alto I 053, ~ bajo I 055, ~ de acierto I 050, ~ de amenaza I 031, ~ de amenaza de tiempo violento - índice SWEAT I 031 , ~ de aridez I 032, ~ de Boyden I 057, ~ de calor I 058, ~ de calor de Thornthwaite I 058, ~ de circulación I 033í, ~ ndice de comodidad I 035de confianza C 296, ~ de congelación I 039, ~ de continentalidad I 037, ~ de convección I 036, ~ de deshielo I 038, ~ de elevación-LI I 045, ~ de engelamiento I 039, ~ de estabilidad I 036, ~ de estabilidad de Showalt6er I 062, ~ de estabilidad de Whiting I 062, ~ de George I 067, ~ de heladas I 040, ~ de humedad de Thornthwaite I 065, ~ de la lluvia impulsada por el viento I 060, ~ de la precipitación precedente I 041, ~ del clima I 030, ~ de refracción óptica I 043, ~ de refracción radioeléctrica I 044, ~ de sequia I 046, ~ de sobrecarga térmica I 048, ~ de temperatura-humedad-ITH I 064, ~ de tensión térmica I 048, ~ de Teweles-Wobus I 069, ~ de vorticidad de zona I 051, ~ eólico del frío sentido I 061, ~ heliométrico I 052, ~ meridiano I 054, ~ SWEAT I 031, ~ total de totales I 070, ~ zonal I 056
inercia del barómetro aneroide I 073
inestabilidad I 082 , ~ absoluta I 083, ~ baroclínica I 084
inestabilidad barotrópica I 085, ~ coloidal de las nubes I 088, ~ condicional I 089, ~ condicional de segundo orden-CISK I 090, ~ convectiva I 091, ~ de Helmholtz I 092, ~ dinámica I 093, ~ estática I 096, ~ hidrodinámica I 093, ~ hidrosttática I 096, ~ inercial I 097, ~ latente I 098, ~ lineal I 099, ~ no lineal (sistemas dinámicos) I 100, ~ numérica I 101, ~ por cortante (cizalladura) I 092, ~ potencial I 091
infiltración I 075
influencias exógenas I 076
información meteorológica I 077, ~ meteorológica oral E 146, ~ SIGMET I 078
informe aéreo-AIREP A 109, ~ sinóptico M 070
inicialización I 079, ~ dinámica I 080
inmergencia I 016
insolación I 081
instituto meteorológico S 082
instrumento de lectura directa I 105, ~ meteorológico I 108, ~patrón I 106, ~ registrador I 107
integración numérica I 111
integral de Fourier I 110
intensidad de la congelación I 116, ~ de la lluvia I 117, ~ de la precipitación I 117, ~ de la turbulencia I 119, ~ del engelamientyo I 116, ~ luminosa I 114, ~ radiante (de una fuente en una dirección dada) I 115
intensificación del frente I 112
interacción I 122, ~ entre el océano y la atmósfera I 120, ~ entre mar y aire I 120
intercambio meridiano S 042

intercepción de la precipitación I 123
interfase fenológico I 124
interferómetro I 125
intermitente I 126
interpolación I 127, ~ lineal I 128, ~ óptima I 129, ~ polinomialo I 130
intervalo de frecuencia de las ráfagas *(t_n)* I 132, ~ de tiempo para determinación de la amplitud de una ráfaga *(t_m)* I 136
Intervalos meteorológicos mundiales-IMM I 134, ~ Mundiales Especiales-IME I 135
intortus(in) I 137
inundación I 138
invasión de aire I 142, ~ de aire polar I 143, ~ estrecha de aire frío L 057
inverno I 001
inversión a partir del suelo I 155, ~ anticiclónico I 148, ~ de la precipitación I 145, ~ de los alisios I 147, ~ del viento I 146, ~ de temperatura I 151, S 268, ~ dinámica I 152, ~ en superficie I 155, ~ frontal I 154, ~ orográfico I 156, ~ por irradiación I 149, ~ por subsidencia I 150, ~ por turbulencia I 152
iones I 158
ionización atmosférica I 159
ionograma I 160
ionosfera I 161
IPY A 260
IQSY A 259
iridiscencia I 170
irisación I 170
IRIS S 181
irradiación E 149
irradiancia I 167
irrupción de aire I 142, ~ de aire polar I 143, ~ del monzon E 112
isalobara I 175
isalohipsa I 176
isaloterma I 177
isanemona I 207
isanómala I 179
isla de calor I 109
islote térmico I 109
isentropa I 182
iso-D I 190
isobara I 183, ~ en V I 184, ~ orográfica I 185
isobronta I 186
isocasma I 187
isócrona I 189
isodibasta I 191
isodrosoterma I 192
isoeco I 193
isofena I 194
isofota I 195
isogeoterma I 196
isógona I 197
isograma I 198
isohelia I 199

isohipsa I 201
isolinea I 203
isómera I 204
isonefa I 205
isopleta I 206
isorora I 187
isotaca I 207
isoterma I 209, ~ 0^0C N 054
isotermia I 210
isotropía I 211
isoyeta I 200
iteración I 172
ITC/ITCZ Z 040
ITH/ITU I 064

JJJ

Jacobiano J 001
jacobiano de Arakawa J 002
julio J 010
jansin H 009
J-W meter D 073

KKK

kelvin (unidad de temperatura termodinámica) K 002
khamsin H 009
kytoon B 015
kilocaloría C 011
kt N 058

LLL

La Niña L 001
lacunosus (lac) L 003
lado de barlovento P 034, ~ de sotavento P 033, ~ de aire frío L 002
LANDSAT S 016
langley L 005
lapso de disminución de una ráfaga *(t_d)* D 153, ~ de la amplitud máxima de una ráfaga (t_i) D 151, ~ del tiempo (intervalo) del previsión I 133
láser L 007
latitud de los caballos L 010
latitudes de calmas ecuatoriales L 010
lavado por lluvia S 175
LCF N 041
LCL N 038
lengua caliente L 056, ~ de aire caliente L 056, ~ de aire frío L 057, ~ de aire húmedo L 058, ~ de aire seco L 058
lenticularis (len) L 048
letra de la clave L 093
levantamiento por helada A 098
levante L 049

ley de Archimede F 084, ~ de atracción universal L 016, ~ de Avogadro L 024, ~ de Bouguer L 025 , ~ de Boyle-Mariotte L 018, ~ de Buys Ballot L 019, ~ de Charles L 031, ~ de conservación de la masa L 020, ~ de conservación del impulso L 021 , ~ de Dalton L 027 , ~ de Dove L 029 , ~ de desplazamiento de Wien L 039 ley, ~ de Egnell L 030, ~ de fricción interne(viscosidad) L 022, ~ de Gay-lussac L 031, ~ de Joule L 032, ~ de LamberttL 034, ~ de la pérdida de velocidad L 042, ~ de Pascal L 035, ~ de Planck L 036, ~ de radiación de Kirchhoff L 041, ~ de radiación de Planck L 036, ~ de Raoul L 037, ~ de Snell L 038, ~ de Stefan-Boltzmann L043, ~ de Wien L 039
leys de los distribuciónes L 045, ~ de los gases L 046, ~ de Fourier L 047
LFM M 175
LI I 045
lidar L 053
lider L 054
límite de la nieve L 066, ~ de neviza L 061, ~ de vegetación arbórea L 063, ~ forestal 063
línea climatica de la nieva L 066, ~ de barrido L 075, ~ de calima L 086, ~ de contorno I 201, ~ de converegencia L 076, ~ de corriente L 077, ~ de cortante (cizalladura) L 081, ~ de discontinuidad de la direction del viento L 067, ~ de discontinuidad de la velocidad del viento L 068, ~ de divergencia L 078, ~ de emisión Lyman alfa L 069, ~ de espesor L 084, ~ de inestabilidad L 082, ~ de isofloración I 180, ~ de la dorsal A 380, ~ de la vaguada A 381, ~ de neviza L 061, ~ de origen S 338, ~ de turbonadas L 082, ~ de visibilidad exenta de nubes-CFLOS L 071 , ~ divisoria del viento L 070, ~ isoceráunica I 188, ~ orográfica de la nieve L 066, ~ seca L 089
linealidad L 072
líneas arqueadas L 090, ~ de Fraunhofer L 092, ~ espectrales L 091
linearisar L 073
lisímetro L 095
litometeoro L 094
LLJ C 471
localización de atmosféricos L 097
longitud de escala de Monin/Obukhov L 121, ~ de mezcla L 119, ~ de rugosidad C 297
lugar de cura y reposo S 262
lumen L 100
luminancia L 107, ~ de una nube L 106, ~ energética L 108
luminiscencia celeste nocturna L 104
luminosidad L 115
luna azul,~ verde L 116
lustro L 122
lux L 123
luxmetro L 124
luz R 070, ~ celeste difusa R 035, ~ celeste nocturna L 104, ~ del aire L 101, ~ difusa L 111, ~ púrpura L 112, ~ terrestre L 105, ~ zodiacal L 113
lx L 123

LlLlLl

llanura inundable C 060
llovizna B 139, ~ congelante P 196
lluvia P 137, ~ ácida D 055, ~ amarillenta P 146, ~ caliente P 140, ~ con cielo despejado P 147congelante P 196, ~ de baro P 143, ~ del monzón P 148, ~ fuerte P 150, ~ impulsada por el viento contra los edificios P 136, ~ neta de la tormenta P 149, ~ sanguinolenta P 145, ~ equinocciales P 153, ~ simulada P 209, ~ subfundida P 151

MMM
macroclima M 001
macrometeorológia M 002
macroturbulencias M 004
magna de viento M 044
MCC C 316
MCG M 203
magnetosfera M 005
maleza T 244
malla G 078, ~ de Kurihara G 077, ~ fina G 079
mallas anidadas G 081
mamma (mam) M 007
manga de viento M 045
mapa a mesoescala H 033 analizada H 018, ~ bárico previsto H 038, ~ cinematico colectivo H 019, ~ cinematico del ciclones y anticiclones H 019, ~ climatológico H 020, ~ de contornos (isohipsas) H 032, ~ de espesores H 023, ~ de fenómenos significativos H 013, ~ de la tropopausa H 014, ~ del advección H 011, ~ del cielo H 012, ~ de los vientos en altitud H 015, ~ del tiempo H 040, ~ de Marsden H 034, ~ de nivel constante H 024, ~ de presión constante H 032, ~ de pronóstico compuesto H 036, ~ de superficie H 040, ~ en altitud H 022, ~ fenológica H 028, ~ frontológico de altitud H 029, ~ isalobárico H 030, ~ isentrópico H 031, ~ isobárico H 032, ~ obtenido por facsímil H 027, ~ previsto H 035, ~ previsto compuesto H 036, ~ previsto de superficie H 038, ~ pronóstico de contornos (isohipsas) H 037, ~ sinóptico H 039, ~ sinóptico de superficie H 040
mapas auxilios (ayudantes) H 041
mar del caballos C 010 del viento H 089, ~ de fondo H 088, ~ de leva H 088, ~ de niebla M 010, ~ de nubes M 011, ~ humeante M 013, ~ humeante antárctico/ ártico M 013
marca de visibilidad R 160
marea atmosférica,~ lunar, ~ solar M 016, ~ de tempestad U 031
mareas ionosféricas M 020
masa de aire M 023, ~ de aire estable M 025, ~ de aire inestable M 024,
~ de aire polar de retorno A 075, ~ óptica del aire M 022
mástil C 043, ~ para anemómetro C 044
máximo absoluto M 027
media aritmético M 053, ~ cuadrado M 049, ~ empírico M 054, ~ geométrico M 055
medias abacalgadas M 056, ~ de un periodo M 060, ~ móviles M 056, ~ ponderadas M 059
medidor de la altura de las nubes C 087 , ~ de la opacidad ionosférica relativa R 187, ~ del balance de la radiación P 122, ~ de del tamaño de las gotas D 119, ~ de precipitación P 157, ~ de visibilidad V 128
medio amsorbente gris C 401
mediocris (med) M 061
mejoramiento (mejora) del tiempo A 147
Membro de la OMM M 062
menisco M 063
mensaje de agravación (del tiempo) M 066, ~ de enmienda (del tiempo) M 065, ~ de mejoramiento M 065, ~ de observación meteorológica M 068, ~ meteorológico M 069, ~ meteorológico de aviso I 078
mensajes CLIMAT C 221
mesocima M 127
mesoclima M 122

mesoclimatologia M 123
mesochorro M 124
mesoescala M 128
mesomapa H 033
mesometeorológia M 125
mesopausa M 126
mesosfera M 129
metamorfosis de la nieve M 072
METAR M 071
METEOR M 074
meteoro M 073
meteorógrafo M 075, ~ de aspiración M 076
meteorograma M 077
meteorología M 079, ~ aeronáutica M 080, ~ agrícola A 108, ~ aplicada M 082, ~ de bosque M 095, ~ dinámica M 083, ~ espacial M 094, ~ experimental M 084, ~ física F 033, ~ forestal M 095, ~ industrial M 087, ~ marítima M 088, ~ mediante radar M 092, ~ médica M 089, ~ montana M 090, ~ oceánica M 088, ~ por satélite M 094, ~ radioeléctrica M 083, ~ sinóptica M 096, ~ teórica M 098, ~ tropical M 099
meteorólogo M 078
meteoropatología M 100
método analógico M 101, ~ de la particula M 107, ~ de la predicción perfecta M 117, ~ de las aproximaciones succesivos M 102, ~ de las diferencias finitas M 105, ~ de las perturbaciones M 108, ~ de los trayectorias M 114del balance hídríco M 103, ~ del carbono 14 D 002, ~ del estrato M 113, ~ del punto de rocío M 109, ~ del radiocarbono D 002, ~ de medida da la altura de las nubes M 116, ~ de Monte Carlo M 106, ~ de relajación M 111, ~ hombre-máquina D 094, ~ para el análisis de isohipsas M 115, ~ semiimplícito M 118, ~ sinóptico M 112
metograma H 059
metro dinámico, ~ geodinámico M 120
mezcla isentrópica A 149, ~ lateral A 150
microbarógrafo M 130
microbarograma M 131
microbarovariógrafo M 130
microclima M 133
microclimatologia M 134
microescala M 139
microestructura de la nube M 140
microfísica de las nubes M 135
micrometeorología M 136
micropluviómetro M 137
microturbulencia M 141
microvariaciones de la presión M 142
migrador M 143
milibar (mb) M 145
milímetro de mercurio M 146
milla, ~ inglesa,~ geográfica,~ marina M 144
minimo biológico (de temperatura) M 149
mintra M 150
Misión de cartografia de la capacidad térmica-HCMM S 010
mistral M 156

mm Hg M 146
Moazagotl M 163
modelo adiabático M 164, ~ advectivo M 165, ~ ageostrófico M 166, ~ baroclínico M 168, ~ barotrópico M 169 , ~ barotrópico equivalente M 170, ~ climatico M 171, ~ casigeostrófico M 175, ~ casisolenoidalo M 177, ~ de ciclón M 178, ~ de circulación atmosférica M 205, ~ de crecida I 139, ~ de Cumulus M 180, ~ de diagnóstico M 188, ~ de difusión M 181, ~ de frente M 191, ~ de la atmosfera M 167, ~ de la circulación M 179, ~ de la circulación atmosférica M 203, ~ de la circulación general-MCG M 203, ~ de la radiación M 186, ~ de malla fina M 172, ~ de nube M 183, ~ de penacho ascendente M 205, ~ de predicción numérica M 184, ~ de predicción para un área limitada M 185, ~ de pronóstico numérico M 184, ~ de retículo fino M 172, ~ de retículo fino para un área limitada M 173, ~ de transcripción M 187, ~ de varios niveles M 174, ~ espectral M 198, ~ estadístico M 199, ~ estocástico M 200, ~ filtrado M 190, ~ global 203, ~ hemisférico M 189, ~ hidrostático M 193, ~ LFM M 175, ~ no filtrado M 194 , ~ numérico operativo M 195, ~ politrópico M 196, ~ solenoidalo M 197, ~ termotrópico M 201
modificación artificial del tiempo M 211, ~ de las nubes M 210, ~ del clima M 206, ~ indeliberada del clima M 208, ~ indeliberada del tiempo M 209
monitoreo del clima S 232
monzón M 222, ~ de inverno M 223, ~ de verano M 224, ~ europeo M 225
movimiento anticiclónico D 027, ~ de las nubes D 029, ~ de un ciclón D 028, ~ ondulatorio M 157, ~ por remolino M 158, ~ remolinaro M 158
MSL N 055
MTN R 175
muestreador de aire P 220
multiplicación del hielo M 221
muro de foehn Z 028
mutatus M 226

NNN

navigación mediante fotografía de satélite N 005
NCA N 038
NCC N 039
NCL N 041
neblina A 065
nébula N 009
nebulosus (neb) N 010
nefelímetro N 015
nefeloscopio N 016
nefoanálisis N 014
nefoscopio N 017, ~ de Besson N 019, ~ de Fineman N 020, ~ de reflexión N 020, ~ de retículo N 019
nefovientos V 040
neoglaciación N 024
neutropausa N 026
neutrosfera N 027
nevada Z 002
neviza F 029
newton N 028
nido de tormento F 057

niebla C 065, ~ baja C 080, ~ caliente C 066, ~ congelanteC 067, ~ de aire tropical C 070, ~ de inversión alta C 073, ~ de ladera C 075, ~ de montaña C 074, ~ de monzón C 082 , ~ engelante C 067, ~ frontal 077, ~ helada C 079, ~ marina C 069, ~ por advección C 069, ~ por evaporación C 072, ~ por mezcla C 071, ~ por radiación C 076, ~ postfrontal C 083, ~ prefronal C 084, ~ que moja C 086, ~ que produce cencellada C 067, ~ subfundida C 067
nieve Z 002, ~ caída Z 002, ~ en forma de azúcar Z 003, ~ granulada M 042, ~ granulosa en profundidad Z 003, ~ mojada Z 006, ~ seca Z 007
Nimbostratus (Nb) N 030
NIMBUS N 031
nivel N 033, ~ crítico de escape N 036, ~ de condensación N 037, ~ de condensación por ascenso-NCA N 038, ~ de condensación por convección-NCC N 039, ~ de condensación por turbulencia N 040 , ~ de congelación N 054, ~ de convección libre-NCL N 041, ~ de engelamiento N 046, ~ de fondo N 044, ~ de formación de hielo sobre aeronaves N 046 de fusión N 048, ~ de la acción rectora N 045, ~ de no divergencia N 047, ~ de transición N 049, ~ de vuelo N 050, ~ freático P 054, ~ medio del mar-NMM N 055, ~ obligatorio N 052
nivómetro N 056, ~ de rayos gamma N 057
NOAA N 058
nomograma N 060
normales N 113
normales climatológicas estándares N 114
norteño N100
notación meteorológica de Beaufort N 115
nube N 061, ~ alta N 097, ~ anexa N 062, ~ baja N 082, ~ caliente N 064, ~ convectiva N 065, ~ cumuliforme N 066, ~ de agua N 063, ~ de convección N 065, ~ de cresta N 069, ~ de deslizamiento ascendente N 067, ~ de embudo N 075, ~ de hielo N 072, ~ de inversión N 074, ~ del foehn N 070, ~ del piso inferior N 082, ~ del piso medio N 089, ~ del piso superior N 098, ~ de mezcla N 090, ~ de nivel medio N 089, ~ de tormenta C 429, ~ de turbonada N 073, ~ de turbulencia N 076, ~ en banderola N 085, ~ en capuchón N 084, ~ en yunque N 029, ~ estacionaria N 095, ~ estratiforme (distinta a Stratus) S 274, ~ madre N 092, ~ marítima N 088, ~ media N 089, ~ nacarada N 112, ~ ondulatoria N 077, ~ orográfica N 093, ~ subfrontal N 097, ~ subfundida N 099, ~ trazadora T 218
nubes artificiales N 101, ~ de cascadas N 102, ~ de erupciones volcánicas N 103, ~ de explosiones N 104, ~ de incendios N 105, ~ de industrias N 106de rotación a sotavento N 110, ~ en rodillo N 108i, ~ ridiscentes N 107 , ~ mesosféricas N 110, ~ noctilucentes N 109, ~ significativos N 111
nubosidad N 011, ~ parcial N 012 , ~ total N 013
nucleación N 117, ~ espontánea N 119, ~ heterogénea N 118, ~ homogénea N 119
núcleo N 121, ~ biogénico de hielo N 123, ~ de Aitken N 122, ~ de combustión N 124, ~ de condensación N 125, ~ de congelación N 127, ~ de sublimación N 130, ~ de la corriente en chorro N 133, ~ glaciógeno N 128 , ~ higroscópico N 131, ~ isalobarico de baja de la presión M 148, ~ isalobárico de elevación de presión M 030, ~ salino marino N 132
nudo N 059
número de Archimedes N 137, ~ de Avogadro L 024, ~ de Beaufort S 022, ~ de Budyko N 138, ~ de Froude (Fr) N 139, ~ de Mach N 140, ~ de Nusselt N 141, ~ de ondas N 134, ~ de ondas zonales N 136 , ~ de Prandtl N 142, ~ de Rayleigh N 143, ~ de Reynolds N 144, ~ de Richardson N 145, ~ de Rossby N 146, ~ de Stanton N 147, ~ de Taylor N 148, ~ de Wolf N 150, ~ de la stación I 024, ~ relativo de manchas solares N 152

OOO

observación O 002, ~ actinométrica O 003, ~ asinóptica O 004, ~ climatológica O 005, ~ con globo piloto S 159de buque O 008, ~ de control remoto T 029 , ~ de montaña O 007, ~ de radiosonda R 089, ~ de radioviento O 017, ~ de superficie O 009 , ~ desde avión A 270, ~ en altitud O 012, ~ fenológica O 011 , ~ meteorológica O 014, ~ meteorológica con radar O 015, ~ meteorológica representativa O 016 , ~ satelital O 018, ~ sinóptica O 020, ~ suplementaria O 021
observador meteorológico O 001
observatorio meteorológico O 001
oceanicidad, oceanidad O 022
oclusión O 025, ~ caliente O 026, ~ fría O 028, ~ frontal F 120, ~ orográfica O 027, ~ retrógrada O 029
octante O 0312
octavo O 030
oeste duros M 021
oficina central de predicción C 107, ~ de vigilancia meteorológica C 108, ~ meteorológica S 082, ~ meteorológica de aeródromo B 102, ~ meteorológica regional B 103
ojo del ciclón tropical O 024
ola de calor V 002, ~ de frío V 003
oleadas de Kelvin-Helmholtz U 053
ombrómetro M 137
onda a sotavento U 055, ~ acústica U 050, ~ acústica de gravedad U 020, ~ anual U 021, ~ atmosférica U 022, ~ baroclínica P 091, ~ barotrópica P 092, ~ ciclónica U 025, ~ corta U 048, ~ de compresibilidad U 026, ~ de cortante(cizalladura) U 030, ~ de gravitación U 038, ~ Haurwitz-Helmholtz U 044, ~ de Helmholtz U 030, ~ de inercia U 032, ~ de Kelvin-Helmholtz U 044, ~ de la tropopausa U 018, ~ del este U 027, ~ del foehn U 029, ~ de Rossby U 046, ~ diurna U 035, ~ ecuatorial U 036, ~ en sistema frontal U 025, ~ frontal U 025, ~ gravitatoria U 038, ~ inestable U 041, ~ interna U 042, ~ larga U 046, ~ mayor U 046, ~ planetaria U 046 , ~ semidiurna U 049
ondas de choque, ~ de explosión U 028, ~ de montaña U 052, ~ de presión U 033, ~ estacionarias U 051
opacidad atmosférica O 035
opacus (op) O 036
opalescencia O 037
operador nabla,~ de Hamilton A 302
óptica atmosférica O 039
optimización meteorológica de rutas O 042
órbita heliosincrónica O 059
Organización Meteorológica Mundial-OMM O 060
orografía O 065
oscilación climática O 069, ~ del sur O 066
oscilaciones de Milancovitch O 071
osmómetro O 072
OSV S 239
otoño T 177
óvalo auroral O 074
oxígeno O 075
ozono O 076, ~ en superficie O 080
ozonómetro O 077
ozonosfera O 078
ozonosonda O 079

ozono total O 081, ~ troposférico O 080

PPP
paisaje blanco P 059
paleoclima P 005
paleoclimatológia P 006
pampero P 007
pannus(pan) P016
pantalla del pluviómetro E 017, ~ de ozono S 054, ~ de radar E 018
pantano barométrico M 159
par isalobárico P 066
parametrización P 019
parámetro de Coriolis P 022, ~ de Deacon para el perfil del viento P 023, ~ de estabilidad P 021, ~ de Rossby P 024, ~ de rugosidad C 297, ~ predictor P 219
paranthelio P 025
parantiselenio O 026
paraselenio P 027
parches de nieblaa C 078
parhelio asociado con halo de 22^0 P 031, ~ asociado con halo de 46^0 P 032
parte posterior de una depresión T 226
particula del aire P 036
particularidades suplementarias P 035
partículas de nube P 037
Pascal (Pa) P 041
pase frontal P 040
passo P 039
pastagrama P 042
patología meteorológica M 100
pausa del foehn B 114
PCP P 244
PDA P 124
pedrisco G 072
película monomolecular P 060
PEMG P 279
penacho P 008, ~ de nieve P 011
pendiente de un frente P 018
pendiente de una superficie isobárica P 017
penetrómetro P 062
penitentes de hielo/~ de nieve M 212
péntada P 063
pequeña época glacial E 106
percolación P 064
perfil de humedad P 303, ~ de ley de potencias P 301, ~ de viento P 304, ~ logarítmico P 298l, ~ ogarítmico de la velocidad P 302, ~ vertical P 299, ~ vertical de la temperatura P 300
periodicidad casi bienal P 083, ~ climática P 082
período de Beaumont P 069, ~ de crecimiento P 073, ~ de las olas P 068, ~ de registro P 070, ~ de sequía P 081, ~ de validez P 072, ~ de vegetación P 073, ~ período glacial F 015, ~ interglacial F 016, ~ normal (de referencia) P 076, ~ pluvial P 077, ~ pluvioso P 077 , ~ singular S 103, ~ sin heladas P 074, ~ sinóptico natural P 079
periodograma P 084

perlucidus (pe) P 085
permafrost Î 033
permeabilidad P 087
perturbación atmosférica P 090, ~ baroclínica P 091, ~ barotrópica P 092, ~ brusca de la ionosfera P 094, ~ de mesoescala P 096, ~ móvil en la ionosfera P 095, ~ tropical C 166(a)
perturbacións casi estacionarias P 093
pH P 099
pileus (pil) P 106
piranógrafo P 107
piranograma P 108
piranómetro P 109, ~ esférico P 112, ~ para la radiacón solar neta P 110
pirgeómetro P113
pirheliógrafo A 023
priheliograma A 024
pirheliómetro A 027, ~ compensado P 120
pirogeómetro P 113 , ~ esférerico P 116, ~ para la radiación terrestre neta P 115
pirradiómetro P 121, ~ esférico P 123, ~ para la radiación total neta P 122
piso de las nubes E 118
pista P 124
pixel P 125
placa P 126
plancton aéreo P 129, ~ de la atmósfera P 129
panilla mensual T 005
plano beta P 128
planta de energía eólica C 101
plasmapausa P 132
plasmasfera P 133
platforma fija en el mar P 134, ~ meteorológica P 135
pluma B 034
pluviógrafo P 155
pluviometría P 156
pluviómetro P 157, ~ acumulativo P 164, ~ de cubeta basculante P 159, ~ de Fischer y Porter P 160, ~ de pesada P 158, ~ patrón P 162, ~ registrador P 155, ~ totalizador P 164, ~ universal P 162
pluvioscopio P 165
poder de enfriamiento P 356, ~ evaporaante P 358, ~ radiante F 052
polarímetro P 167
polariscopio P168
polarización atmosférica P 169
polímetro de Lambrecht P 171
polo frío P 176
polvareda T 210
polvo brillante A 020, ~ cósmico P 188, ~ meteorítico P 189, ~ volcánico P 190
POM D 127
porcentaje de la posible insolación F 096
porosidad P 180
potencia capilar P 182, ~ del viento F 087
potencial de velocidad P 184, ~ debido a la presión hidrostática P 183
PPI I 027
PQP P 244

praecipitatio (para) P 187
precipitación P 193, ~ ácida D 055, ~ artificial P 195, ~ ciclónica P 197, ~ congelante P 196, ~ convectiva P 198, ~ de electrones P 142, ~ de protones P 200, ~ efectiva P 201, ~ eficaz E 064, ~ en altitud P 202, ~ en bosque P 203, ~ en un area P 211 , ~ frontal P 212, ~ local P 204, ~ máxima probable P 205, ~ orográfica P 207, ~ radiactiva P 208, ~ tormentosa P 206
precisión P 215
precursor P 216
predicción P 237, ~ a corto plazo P 266, ~ agrometeorológica P 238, ~ a largo plazo P 263, ~ aleatoria P 239, ~ ampliada P 254, ~ a plazo medio P 264, ~ a muy corto plazo P 266, ~ baroclínica P 240, ~ barotrópica P 241, ~ basada en las correlaciones P 242, ~ climática P 245, ~ climatológica P 246, ~ de área P 253, ~ de la crecida P 249, ~ del tiempo P 237de tipo consultivo P 251, ~ de una sola estación P 269, ~ de un solo observador P 270, ~ estadístico P 273 , ~ general P 255, ~ hidrológica a plazo medio P 256, ~ inercial P 258, ~ local P 259, ~ meteorológica P 237, ~ numérica P 260, ~ numérica del tiempo P 260, ~ numérica espectral P 261, ~ objectiva P 262, ~ por persistencia P 243, ~ probabilística P 271, ~ regional P 253, ~ sinóptica P 273, ~ subjetiva P 275
predictando P 217
predictabilidad P 218
predictor P 219, P 278
presión atmosférica P 230 , ~ de condensación P 223, ~ de condensación adiabática P 223, ~ de la estación P 225, ~ del vapor de agua *(e')* P 228, ~ del viento P 229, ~ de radiación P 232, ~ dinámica P 233, ~ hidrostática P 234, ~ parcial P 235, ~ reducida al nivel del mar P 226, ~ total P 227
presupuesto energético B 084
prevención del granizo P 276
previsión a muy corto plazo P 264, ~ imediata N 116
Premier experimento mundial del GARP-PEMG P 280
primavera P 279
principio de Babinet P 282
prismas de hielo P 283
probabilidad P 284
proceso adiabático P 285, ~ de nucleación Findeisen-Bergeron E 053, ~ de Wegwner-Bergeron T 108, ~ diabático P 286, ~ i sopicnico, ~ isóstero, ~ isotérmico P 287, ~ pseudoadiabático P 289, ~ reversibile P 290, ~ atmosféricos en gran escala P 294, ~ sinoptico elemntal P 291, ~ subreticular P 292
producción artificial de lluvia P 139
producto escalaro P 297
profundidad de la nieve G 086, ~ del ciclón A 042
Programa de investigación de la atmósfera-GARP P 305
progresión del monzón P 306
promedio properíodo M 060
pronosticador P 278
pronóstico P 239, ~ a corto plazzo P 266, ~ a largo plazo P 263, ~ aeronáutico P 267, ~ de aeropuerto alternativo P 268, ~ agrometeorológico P 238, ~ aleatorio P 239, ~ ampliado P 254, ~ baroclínico P 240, ~ barptrópico P 241, ~ climático P 245, ~ climatológico P 246, ~ cuantitativo de la precipitación-PCP P 244, ~ de aeropuerto P 247, ~ de aeropuerto alternativo P 267, ~ de área P 253, ~ de aterrizaje P 248, ~ del tiempo P 237, ~ de probabilidad P 270, ~ de ruta P 250, ~ de vuelo P 252 , ~ estadístico P 274, ~ general P 255inercial P 258, ~ local P 259, ~ meteorológico P 237, ~ momentáneo N 116, ~ numérico P

260, ~ numérico del tiempo P 260, ~ objectivo P 262 , ~ por correlación P 242, ~ por persistencia P 243, ~ regional P 253, ~ sinóptico P 273, ~ subjectivo P 275
propagación anómala P 317, ~ anómala de sonido P 314, ~ calculada de la crecida C 003, ~ de las ondas M 157, ~ del sonido P 315
protección contra heladas P 319
protector contra el viento P 028, ~ de la antena del radar R 097
protonosfera P 320
proverbios del tiempo P 321
proyección cilíndrica, ~ cónica conforma Lambert, ~ stereográfica P 312
proyecciones cartográficas empledos (usados) en meteorológia P 312
proyector para el techo de nubes P 308, ~ para nubes P 308
pseudoadiabata/pseudoadiabática P 322
pseudodatos P 324
pseudofrente P 325
pseudohelio P 326
pseudoobservaciones P 324
psicrómetro P 328, ~ de Assman P 329, ~ de honda/~ de noria P 331, ~ ventilado P 330
punta de marfil V 087
punto antisolar P 342, ~ de Arago P 349, ~ de Babinet P 350, ~ de Brewster P 351, ~ de congelación P 334 , ~ de convergencia/~de divergencia P335, ~ de fusión P 330, ~ de hielo P 343, ~ de marchitez permanente P 345, ~ de oclusión P 344, ~ de radiación P 340, ~ de roció (t_d) P 346, ~ de simetría P 339, ~ de sublimación P 347, ~ hiperbólico P 348, ~ neutro P 352, ~ perpendicular de un satélite P 353, ~ subsatelital P 353, ~ triple P 343, P 354
puntos neutros P 341

QQQ

QBO O 067
QDF Q 002
QFE Q 003
QFF Q 004
QNE Q 005
QNH Q 006
QNU Q 007
QPF P 244
química de la atmósfera C 146
quimopausa C 142
quimosfera 143

RRR

rabal R 001
racha R 099
radar R 008, ~ de abertura sintética-SAR R 009, ~ de haz reducible R 009, ~ de haz vertical R 013, ~ Doppler R 014, ~ láser L 053, ~ meteorológico R 015, ~ primario R 016, ~ secundario R 017
radarclimatología C 267
radarscopio tipo A E 019
radarsonda R 019
radarsondeo S 160
radiación R 050, ~ atmosférica R 023, ~ atmosférica ascendente R 024, ~ casi infraroja R 064, ~ circumsolar R 060, ~ corpuscular R 052, ~ cósmica R 053, ~ de la bóveda celeste R

035, ~ de la superficie terrestre R 040, ~ de onda larga R 054, ~ de ondas cortas R 055, ~ de un cuerpo negro R 025, ~ difusa R 035, R 056, ~ efectiva R 029, ~ electromagnética R 057, ~ extraterrestre R 058, ~ gamma R 059, ~ global R 060, ~ global reflejada R 038, ~ gris R 061, ~ infrarroja R 062, ~ isotrópica R 063, ~ monocromática R 066, ~ neta R 032, ~ nocturna efectiva R 033, ~ saliente (de onda larga) R 031, ~ solar R 055, ~ solar absorbida R 034, ~ solar directa R 036, ~ solar disponimble R 037, ~ solar neta R 039, ~ solar reflejada R 038, ~ suprainfrarroja R 065, ~ térmica R 068, ~ terrestre R 041, ~ terrestre ascendente R 042, ~ terrestre descendente R 043, ~ terrestre neta R 044, ~ terrestre reflejada R 045 , ~ total R 046, ~ total ascendente R 047, ~total descendente R 048, ~ ultravioleta R 069, ~ ultravioleta extrema R 049, ~ visible R 070
radioactividad artificial R 071, ~ natural R 072
radiador de Planck C 402
radiancia L 108
radiatus (ra) R 022
radio de deformación de Rossby R 110
radioatmómetro R 073
radioconducto R 075
radiogoniógrafo R 077
radiogoniometría R 078
radiogoniómetro R 079, ~ de haz estracho R 080, ~ de rayos catódicos R 081
radiomaximógrafo R 082
radiometeorología R 083
radiometría A 026, ~ infrarroja R 085
radiómetro de barrido R 086, ~ de microondas con barrido multifrecuencial-SMMR R 088
radiosonda R 090, ~ con paracaídas D 146, ~ cronométrica R 092, ~ descendente D 146
radiosondeo R 089
radioteodolito R 093
radioviento R 094
radiovientosonda S 172
RADOB R 095
radom R 096
radón R 097
ráfaga R 098, ~ de nieve R 100
RAFC C 118
rastreador vertical operacional para el satélite TIROS-TOVS S 173
raya de absorción L 074, ~ de emisión L 080
rayo T 220, ~ en bola F 138, ~ de la aurora R 114, ~ verde R 111
rayos anticrepusculares, ~ crepusculares R 114
razón de Bowen R 108, ~ de mezcla *(r)* R 105
recalmón A 011
recurvatura R 122
RDF R 079
red de estaciones climatológicas R 168, ~ de observación/~ meteorológica R 173, ~ para la observación de atmosféricos R 170, ~ básica regional R 176
Red Principal de Telecomunicaciones RPT R 174, ~ regional de telecomunicaciones meteorológicas-RRTM
reducción de la presión a un nivel tipo R 123, ~ de la temperatura al nivel medio del mar R 124, ~ de malla/~ de retículo G 082
referencia de visibilidad R 160
Referencia Radiométrica Mundial-RRM R 125

reflectancia R 126
reflectividad radar R 127
reflectómetro R 128
reflexión difusa R 129, ~ especular R 131
refracción astronómica R 132, ~ atmosférica R 133, ~ lateral R 134
refranero del tiempo P 321
regeneración de una depresión R 135
régimen R 136, ~ de la nieve R 137, ~ de la precipitación R 138, ~ de Rossby R 139
región adiabática R 147, ~ climatica R 146, ~ convectiva R 147, ~ D R 141, ~ de actividad de tormentas eléctricas F 057, ~ de entrada R 152, ~ de información de vuelo R 151, ~ de salida /~ delta R 150, ~ E R 142, ~ F R 143, ~ G R 144, ~ sinóptica natural R 154
registrador I 107
registrador de atmosféricos Î 037, ~ de la luz solar H 046, ~ del viento A 212, ~ de relámpagos Î 037, ~ de sector estrecho R 080, ~ de tormentos B 127, ~ ionosféricos Î 039
registro de la luz solar H 047, ~ mensual T 005
RHI I 025
rejilla de Kurihara G 077
relación de mezcla de saturación con respecto al agua *(r_w)* R 106, ~ de mezcla de saturación con respecto al hielo *(r_i)* R 107, ~ Z-R (teoría de la ecuación) R 156
relámpago F 135, ~ cohete F 146, ~ de calor F 136, ~ de retorno D 060, ~ difuso F 137, ~ en bandas/~ en cintas F 141, ~ en rosario F 144, ~ esférico F 138perlado F 144, ~ piloto L 054, ~ ramificado F 147, ~ rectilíneo F 143
relieve R 158
relleno de una depresión U 016
remolino T 256, ~ de arena, ~ de polvo T 255, ~ de viento T 257
represa B 031
reserva de nieve R 178
reshabar R 161
resistencia aerodinámica R 181, ~ por fricción R 181
resolución R 182
resplandor alpino C 310, ~ anticenital S 308, ~ antihelio S 308, ~ crepuscular L 114, ~ crepuscular tardío S 310, ~ del norte A 345, ~ del sur A 344, ~ diurno de la bóveda celeste L 102, L 103, ~ nocturno de la bóveda celeste L 104
resumen climatológico R 183, ~ climatológica de aeródromo R 184
retardo en la respuesta del barómetro aneroide I 073, ~ inercial H 080
retención R 162
retículado de la fotografías obtenidas por satélite G 076
retículo G 078, ~ ancho G 080, R 170, ~ fino G 079
retículos anidados G 081
retrodiferrrenciación R 163
retrodifusión (radar) R 164, ~ atmosférica R 165
retrogresión R 167
retrorradiación C 366
retumbo sonido B 029
reventón R 100
revolución climática A 018
riesgo climático R 188
riómetro R 187
ritmo climático R 189
RMTN R 175

ROBIN S 088
rocío R 197, ~ blanco R 198
rociones E 077, ~ congelante E 078
rodillos de nieve R 207
rosa de los vientos R 199
rotacional de la tensión del viento R 193
rotación anticiclónica C 185, ~ ciclónica C 187, ~ de Faraday R 057
rozamiento F 099
RPT R 174
RRM 125
RRTM R 175
RSMC C 112
rugosidad de la superficie R 204, ~ térmica R 205
ruido (en meteorológia dinámica) 017
ruido blanco Z 016, ~ meteorológico Z 018, ~ rojo Z 019
ruta mas rápida R 210
RVR D 129
RWD Z 033
RWY P 124

SSS

sabana de nubes P 056
salto de presión S 001, ~ de viento S 002
Santos de hielo S 089
SAR R 009
satélite con tecnología para determinar recursosterrestre-ERTS-LANDSAT S 017, ~ de óbita casi polar S 013, ~ en órbita ecuatorial S 009, ~ en órbita polar S 013, ~ geosíncrono S 009, ~ geoestscionario S 009, ~ HCMM S 010, ~ heliosincrónico S 014, ~ meteorológico S 012, ~ meteorológico sincrónico S 014
saturación S 018
sección transversal S 060, ~ transversal sincrónica S 061
seclusión S 056
sector caliente S 057, ~ nuboso S 058
sedimentación S 062, ~ radiactiva S 063
seguimiento de un huracán S 334
seiche S 064
selección aleatoria S 065
semicírculo navegable, ~ peligroso S 068
sensor multispectral de barrido R 087
señal visual de tempestad S 069
sequía S 055
serie de un elemento meteorológico S 072, ~ (del) Fourier S 073, ~ telescópica S 075
series homogéneas S 074
servicio autómatico terminal de información-ATIS S 078, ~ de asistencia meteorológica a la aeronáutica S 077, ~ meteorológico P 236, S 079
shamal Ş 001
siembra con hielo seco Î 043, ~ de las nubes Î 040, ~ de los huracanes Î 041, ~ de yoduro de plata Î 042
silbido F 039, ~ auroral F 040
símbolo de la clave S 096

símbolos de las nubes S 097 , ~ meteorológicos S 099, ~ para la transcripción S 098
similaridad lagrangiana S 100
simulación numérica S 101
simún S 102
singularidad S 103
SIRS S 178
siroco S 104
sistema climático S 107, ~ de clasificación de ciclones tropicales por imágenes satelitales S 106, ~ de coordenadas de presión S 109, ~ de coordenadas theta *(θ)* S 110, ~ de globos portadores de sondas S 113, ~ de presión S 112, ~ frontal S 114, ~ inercial de coordonadas S 115
Sistema Mundial de Observación-SMO S 098a, S 121, ~ mundial de predicciones de zona-WAFS S 122, ~ Mundial de Proceso de Datos-SMPD S 098b, S 120, ~ Mundial de Telecounicaciones-SMT S 098c, S 123
sistema nuboso S 116, ~ nuboso de tormento S 118, ~ nuboso de una deprsión S 117, ~ oxígeno-ozono S 124, ~ *p* S 109, ~ sigma de coordenadas S 111, ~ theta *(θ)* (tempereatura potencial) S 110
situación meteorológica a macroescala S 126, ~ sinóptica S 127
smog S 130, ~ fotoquímico S 131
sobresaturación con respecto al agua S 331, ~ con respecto al hielo S 332
sodar S 137
solarígrafo P 107
solarigrama P 108
solarímetro P 109
sol azul, sol verde L 116
solenoide S 146
solenoide isobárico-isostérico S 146
soliflucción S 149
sombra U 002, ~ de la Terra U 001, ~ de la lluvia U 003
sonda de Knollenberg S 170, ~ de Langmuir S 171, ~ de transmisión por cable S 166, ~ de suelo S 167, ~ electroquímica S 169
sondeador de la ionosfera I 163
sondeo 150, ~ acústico S 151, ~ con aeronave A 369, ~ con cohete R 006, ~ con cometa S 157, ~ con globo cautivo S 152, ~ con globo dirigible S 153, ~ con globo y cohete S 154, ~ con satélite S 161, ~ de control remoto T 034, ~ del viento con radar S 160
spissatus (spi) S 196
stratiformis (str) S 274
Stratocumulus (Sc) S 275
Stratus (St) S 300
suavizamiento N 025
subfusión S 330
sublimación S 313, ~ espontánea/~ homogénea S 314
subsidencia S 316
subsistema de base espacial S 317
suelo congelado S 139, ~ cubierto de hierba S 141, ~ desnudo S 138, ~ nevado S 272, ~ permanente congelado Î 033, ~ saturado S 142
sukhovei S 318
sumidero de calor P 359
supercélula S 320

superficie de discontinuidad S 322, ~ de presión constante S 326, ~ frontal S 324, ~ isentrópica S 325, ~ isobárica S 326, ~ isobárica tipo S 327, ~ isopícnica S 328, ~ isostérica S 329
supresión de los relámpagos P 277, ~ del granizo P 276
SWEAT I 031
SWI I134
SWZ C 114

TTT

tabla aerológica T 002, ~ de cifrado T 007, ~ de correcciones barométricas T 003, ~ de difusión de la luz T 001, ~ de reducción barométrica T 006
tablas higrométricas/~ psicrométricas T 009
tablero de globos piloto P 131, ~ de MoltchanovP 131
tamaño aleatorio M 038
tanque BPI/~ de evaporación B 001
tasa de evaporación R 109
técnica con dos teodolitos S 155, ~ estadística para salidas de modelos-MOS T 026, ~ MOS T 026
tecnoclimatologia T 027
techo Î 006
tefigrama T 024
telecomunicación T 028
teledetección T 029
telefótometro T 030
telemeteorografia T 032
telemeteorógrafo T 031
telemeteorometria T 033
temperatura T 073, ~ absoluta T 073, ~ absoluta de un campo radiante T 079, ~ acumulada T 035, ~ adiabática equivalente T 042(1) , ~ ambiente T 038, ~ balística T 075, ~ critica T 076, ~ de color T 079, ~ de condensación/~ de condensación adiabática T 077, ~ de ebullición P 337, ~ de la cima de la nube 046, ~ del aire T 037, ~ de la superficie del agua T 065, ~ de la superficie del suelo T 045 , ~ de la superficie del acua/~de un lago, de un rio, del mar) T 066, ~ del bulbo húmedo T 071, ~ del buolbo seco T 072, ~ del suelo T 064, ~ de luminancia T 082, ~ temperatura de referencia del aeropuerto/aeródromo T 040, ~ de rocío P 340, ~ efectiva T 043, ~ equivalente T 042, ~ estandardizada T 085, ~ extrema T 083, ~ isobárica equivalente T 042(2) , ~ máxima T 047, ~ máxima absoluta mensual/anual T 049, ~ máxima diaria T 050, ~ máxima diaria media en un mes T 051, ~ máxima media mensual M 047, ~ máxima mensual T 048, ~ media de la columna del aire T 052, ~ media diaria T 053, ~ minima T 054, ~ minima absoluta mensual/anual T 055, ~ minima del césped T 058 , ~ minima diaria T 059, ~ minima diaria media en un mes T 060, ~ minima media mensual M 048, ~ minima mensual T 056, ~ minima nocturna T 057, ~ potencial T 062, ~ potencial equivalente T 041, ~ potencial parcial T 061, ~ seudopotencial del bulbo húmedo T 062, ~ seudopotencial del termómetro de bulbo húmedo T 063, ~ termodinámica del punto de congelación *(T_j)* T 067, ~ termodinámica de rocío P 346, ~ termodinámica del termómetro engelado *(T_i)* T 070, ~ termodinámica del termómetro húmedo (T_w) T 071, ~ virtual T 086
temperaturas extremas E 155
temperie Î 001
tempestad de arena F 164 , ~ de nieve F 166, ~ de nieve nieve por efecto de lago F 167, ~ de polvo F 164, ~ ionosférica F 168, ~ tropical C 166(c) , ~ tropical intensa C 166(d)
temporación Î 001

temporada climática S 080, ~ sinóptica natural S 084
temporal F 154, ~ de cencellada F 161, ~ de hielo liso F 161, ~ duro F 173, ~ tipo A 360
temporales T 087
tendencia advectiva de la presión E 043, ~ climática T 092, ~ de la presión T 090, ~ del tiempo a la persistencia T 089, ~ secular del clima V 016
tensión T 103, ~ de la cizalladura por turbulencia T 095, ~ de cortante (cizalladura) F 080, ~ de humedad del suelo T 101, ~ del vapor de agua *(e')* P 228, ~ del viento F 097, ~ del viento en la superficie terrestre F 098, ~ de Reynolds T 095, ~ (o presión) de saturación del vapor de agua del aire húmedo con respecto al agua *(e'_w)* T 099 , ~ (opresión) de saturación del vapor de agua del aire húmedo con respecto al hielo *(e'_i)* T 100, ~ (opresión) de saturación del vapor de agua en la fase pura con respecto al agua *(e_w)* T 097, ~ (opresión) de saturación del vapor de agua en la fase pura con respecto al hielo *(e_i)* T 098
teodolito T 104, ~ registrador T 105
teorema de la circulación (de Bjerknes) T 106
teoría convectiva de la ciclogénesis T 110, ~ de Bergeron-Findeisen T 108, ~ de la barrera T 107, ~ de la ciclogénesis por divergencia T 109, ~ de la partición de las gotas T 117, ~ de la resonancia T 116, ~ del frente polar T 114, ~ de los cristalos de hielo T 108, ~ de similidad de la turbulencia T 118, ~ frontológica T 113, ~ ondulatoria de la ciclogénesis T 115
térmica T 119
termistor T 120
termociclogénesis T 122
termodinámica T 125, ~ de la atmósfera T 124
termógrafo T 126
termograma T 127
termohigrógrafo T 128
termohigrograma T 129
termohigrómetro T 130
termohigroscopio H 076
termómetro T 132, ~ acústico T 133, ~ bimetálico T 135, ~ de alcohol T 136, ~ de bulbo húmedo T 142, ~ de bulbo negro T 141, ~ de gas T 138, ~ de honda T 152, ~ de líquido T 139, ~ de máxima T 145, ~ de mercurio T 140, ~ de mínima T 146 , ~ de radiación T 147, ~ de radiación embarcado T 148, ~ de resistencia T 143, ~ de Six (y Belani) T 153, ~ de termistor T 143, ~ eléctrico T 149, ~ electrónico T 150, ~ húmedo T 154, ~ ordinario T 151, ~ para el suelo G 016, ~ seco T 156, ~ unido T 134 , ~ ventiladoT 137
termopar T 154
termpausa T 158
termosfera T 159
terral B 120
tetagrama T 160
tetroon B 014
THTT T 022
tiempo V 151, ~ de repuesta T 164, ~ de repuesta-e T 165, ~ pasado T 166, ~ presente T 167, ~ significativo T 163, ~ violento V 152
tifón C 166(f), T 010
tina de evaporación B 001
tipo de circulación T 1678, ~ de clima T 169, ~ de flujo C 338, ~ de tiempo T 170, ~ sinóptico T 171
TIROS T 173
titileo S 047
tolvarena T 255

topoclimatología T 179
topografía absoluta T 180, ~ bárica T 181, ~ relativa T 182
tormenta O 044, ~ con lluvia F 158, P 152, ~ de frente frío O 047, ~ de masa de aire O 048, ~ de nieve F 166, ~ eléctrica prefronal O 050, ~ frontal O 049, ~ ionosférica F 168, ~ por adveción O 046, ~ por convección O 045, ~ tipo A 360
tormentas de línea de turbonada L 082
tornado T 184
torre para anemómetro C 044
TOSS T 185
TOVS S 173
trabajo mécanico L 098, ~ mécanico de dilatación L 099
tramontana T 191
transcripción en un mapa Î 045
transferencia de energía T 192, ~ del impulso T 215, ~ radiativa T 193
transfomación de fase S 044 , ~ de una mase de aire T 196
translucidus (tr) T 197
transmisión automática de imágenes-APT T 202, ~ meteorológica T 198
transmisómetro T 200
transosonda B 008
transparencia T 205
transpiración T 206
transporte oeste-este T 214, ~ turbulento A 060
tratamiento automático de datos P 221
trayectoria T 189 , ~ con vorticidad absoluta constante TVAC T190, ~ de una depresión D 028
trazador radioactivo T 219
trazas U 066
trepidación óptica T 225
tromba T 234, T 235, ~ marina T 235
tropopausa T 236, ~ múltiple T 237
troposfera T 238
trowal (Can) P 015
trueno T 245
TTTI T 022
tuba (tub) T 243
tubo de nieve S 168, ~ de Pitot T 242, ~ isobárico, ~ isobárico-isosterico S 146
turbiedad T 246
turbonada G 073, ~ blanca G 074, ~ en línea L 082, ~ tormentosa G 075
turbopausa H 085
turbulencia T 267, ~ atmosférica T 266, ~ bidimensional T 268, ~ en aire clar-TAC T 271, ~ homogénea T 275, ~ isotrópica T 270, ~ libre T 272, ~ mecánica T 273, ~ no isotrópica T 274, ~ tormentosa T 276
turbulencias estacionarias T 248, ~ transitorias P 098
TUTT T 022

UUU

umbral de la pista P 192, ~ de contraste P 191
uncinus (unc) U 017
undulatus (un) 056
unidad Dobson U 061, ~ meteorológica (para) aeronáutica U 062

unidades internacionales/~ SI U 063

VVV

vacilación climática I 087
vaguada T 011, ~ del monzón T 020, ~ de sotavento T 013 , ~ dinámica T 013, ~ ecuatorial T 014, ~ en altitud/~ en altos nivelos T 017, ~ a en la ionosfera T 015, ~ en la superficie T 012, ~ en la troposfera superior tropical-VTST T 022, ~ en los vientos del este T 016, ~ en los vientos del oeste 018
valor D F 005, ~ medio/~ promedio M 052
vapor acuoso/~ de agua V 006
variabilidad V 011, ~ climática V 010
variación bienal (o casi bienial) del viento V 067
variación del clima V 017, ~ interdiurna V 018 , ~ interdiurna media V 015, ~ intermensual V 018, ~ media de día a día V 015
variaciones climáticas en el pleistoceno según Milancovitch V 012
variedades de nubes V 020
variómetro del campo eléctrico V 021
vector de cizalladura F 062, ~ del movimiento de las nues V 094, ~ de ráfaga V 096, ~ viento V 097
veleta G 028, ~ bidireccional A 199
velo de nubes V 139
velocidad de caída V 115, ~ de fase V 116, ~ de la turbulencia V 127, ~ del efluvio V 118, ~ del sonido V 123, ~ del viento V 097, V 124, ~ de rozamiento V 11, ~ 7final de caída V 119, ~ máxima del viento en una milla V 121, ~ máxima de una ráfaga *(p)* V 120, ~ media del viento V 122, ~ vertical del viento V 125
velopausa V 100
velum (vel) V 101
ventana atmosférica F 021
ventarrón V 076, ~ moderado V 064
ventilación V 103
ventilador contra las heladas V 102
ventisca B 106baja de polvo T 210, ~ de arena T 208, ~ de nieve T 211, T 212
ventolina B 123
veranillo de San Martin V 098
verano indio V 008
verificación del pronóstico V 104
vertebratus (ver) V 105
vertiente B 074
via aérea C 004
viento V 022, ~ ageostrófico V 024, ~ alobárico V 025, ~ anabático V 026, ~ antitriptico V 027, ~ aparente V 028, ~ balístico V 029, ~ catabático V 030, ~ ciclostrófico V 031, ~ con giro antihorario V 059, ~ con giro horrario V 042, ~ contragradiente V 032, ~ cruzado V 058, ~ de cola/~ de popa V 037, ~ de frente V 035, ~ de la atmósfera alta V 057 , ~ de la costa B 120, ~ del alud V 033, ~ del gradiente V 036, ~ descendente V 030, ~ de superficie V 038, ~ de superficie determinado mediante el satélite SEASAT V 081, ~ de tierra B 120, ~ dominante V 046, ~ duro V 076, ~ en altitud V 057, ~ equivalente de cola/~ e frente V 048, ~ etesiano V 050, ~ euleriano V 051, ~ fresco V 064, ~ geostrófico V 053, ~ instantáneo V 055, ~ ionosférico V 054, ~ isalobárico V 025, ~ ligero B 123, ~ local V 060, ~ longitudinal V 037, ~ longitudinal equivalente V 048, ~ muy duro V 052, ~ negro R 161, ~ polar V 063, ~ radial V 065, ~ relativo V 028, ~ resultante V 067, ~ seco V 078, ~ solar V 070, ~

subgeostrofico V 071 , ~ subgradiente V 072, ~ supergeostrófico V 073, ~ supergradiente V 074, ~ tangencial V 075, ~ térmico V 077, ~ variable V 079, ~ verdadero V 023, ~ zonda Z 061
vientos determinados mediante satélite V 068, ~ ecuatoriales del este V 082, ~ ecuatoriales del oeste V 083, ~ polares del este V 084, ~ subtropicales del este V 085tropicales del este V 085
Vigilancia de los volcanos por tráfico aéreo internacional V 099
vigilancia del clima S 333
Vigilancia Meteorológica Mundial-VMM V 098
virazón B 119
virga (vir) V 111
viscosidad cinemática V 090, ~ de la turbulencia V 093, ~ dinámica C 297, ~ negativa V 092
visibilidad V 130, ~ excepcional V 132, ~ horizontal V 135, ~ meteorológica V 130, ~ nocturna V 130, ~ oblicua V 134, ~ predominante V 136, ~ vertical V 137
visibilímetro V 128
VOLMET V 140
vórtice circumpolar V 141, ~ estratosférico antártico V 143, ~ estratosférico ártico V 144
vórtice giratorio R 206, ~ orográfico T 259, ~ polar V 141
vórtices de succión T 248, ~ estacionares T 249, ~ transitorios P 098
voticidad V 145, ~ absoluta V 146, ~ geostrófica V 147, ~ potencial V 148, ~ relativa V 149, ~ térmica V 150
VTST T 022
vuelo con patrón báricco Z 013, ~ de reconocimiento meteorológico Z 012

WWW
WAFC C 114
WAFS S 122
WDC C 113
WEFAX W 004
WINTEM W 005
WMC C 110
WMD Z 033
WMI I 134
WMO O 060, ~ Member M 062
WRC C 115
WRR R 125
WWW V 098

XXX
xerofita X 001

YYY
yard Y 001

ZZZ
zastrugi Z 001
zodiaco Z 035
zona árida Z 045, ~ auroral Z 046, ~ climática Z 047, ~ de alta presión A 230, ~ de audibilidad Z 049, ~ de audibilidad anómala Z 050, ~ de baja presión D 033, ~ de comodidad

Z 051, ~ de contacto Z 039, ~ de convergencia intertropical-ZCIT Z 040, ~ de derretemiento S 284, ~ de estancamiento Z 057, ~ de incomodidad Z 051 , ~ del aérodromo/aeropuerto Z 048, ~ de predicción o pronóstico Z 056, ~ de silencio U 002, ~ de vientos del oeste Z 044, ~ frontal Z 058, ~ húmeda Z 061, ~ area de control R 149, ~ semiárida Z 059, ~ subtropical de altas presiones B 112, ~ térmica C 123

ANEXE

Anexa A 1

Abrevieri şi litere simbolice uzuale în meteorologia aeronautică (coduri şi proceduri)

A

A - direcția latitudinală (N-nord, S-sud) (FM 42-IX Ext, FM 50-VIII Ext).
AAAAA - aria sau zona (FM 53-IX Ext).
A/A - aer-aer
A/G - aer-sol
AC - Altocumulus
AFM - afirmativ
AIREP - raport (meteorologic) în zbor (indicator de mesaj).
ALT - altitudine
AMD - amendament la un mesaj meteorologic, prognoză amendată (cod FM 51-IX Ext., FM 53-IX Ext., 54-IX Ext.)
AMDAR (Aircraft Meteorological Data Relay) - numele codului pentru un raport meteorologic automat de la o aeronavă (mesaj sau transmisie de date meteorologice de la o aeronavă în zbor) (FM 42-IX Ext)
AMDT - amendament (la un document AIP)
ARFOR (Area Forecast for aviation) - denumirea codului şi prefix al mesajului cu prognoză de zonă pentru aviație. (Fm 53 –IX Ext)
AS - Altostratus
AT….. - la (urmat de ora la care este prevăzută schimbarea condițiilor meteorologice)
AWY - cale aeriană

B

B - direcția longitudinală (E-est,W-vest)(FM 22-IX, FM 42-IX Ext, FM 50-VII Ext, FM 57-IX Ext):
turbulență (intensitate şi frecvență, tab.cod 0300) (FM 51-IX,FM 53-IX, FM54-X Ext).
B_A - turbulență (intensitatea exprimată în abateri ± G, tab.cod 0302) (FM 42-IX Ext).
B_Z - turbulență la nivel înalt (se referă la tipul de turbulență care se întâlneşte în mod normal peste 6 km înălțime, cu excepția celei din norii Cb: se referă atât la turbulența în aer clar cât şi la cea din norii Cirrus, tab. Cod 0359) (FM 41-IV)
B_RB_R - coeficient de frecare/acțiune de frânare (eficiență) (tab.cod 0366) (FM 15-IX Ext, FM 16-IX Ext)
BASE - baza norilor
BC - bancuri (descriptor tab.cod 4678)
BCFG - ceață în bancuri (descriptor din tab.cod 4678)
BECMG - devenind/în devenire, indicator de evoluție pentru începerea unei schimbări a condițiilor meteorologice, care se poate produce cu regularitate,cu intermitență sau neregulat (FM15-IX Ext, FM 16-IX EXT).
BF - particularitățile benzilor noroase din ciclonii tropicali identificați pe imagini satelitare în stadii incipiente de dezvoltare; se referă la banda principală care formează virgula noroasă şi la eventualele benzi din jurul acesteia. Valorile numerice atribuite acestui descriptor pot fi alese dintr'o scară de la 0,0 la 2,5 (OMM no 473)

BKN - cer mai mult noros (cu spărturi, N=5-7/8) (FM 15-IX Ext, FM 16-IX Ext, FM 51-IX Ext, FM 53-IX Ext)
BL - purtat de vânt (descriptor tab.cod 4678)
BLO - sub nori (below overcast)
BLDU - transport de praf la înălțime} în acoladă unică: descriptori
BLSA - transport de nisip la înălțime} din tab. cod 4678, folosiți
BLSN - transport de zăpadă la înălțime}în FM 15, FM 16, FM 51 și mesaje SIGMET
BLW….. - sub…(urmat de cifrele corespunzătoare pentru nivel sau înălțime)
BR - aer cețos (viz<10 km)
BTL - între straturi (between layers)
BTN - între (between).

C

C - grade Celsius (centigrade)
CAT - turbulență în aer clar, turbulență pe cer senin
CB - Cumulonimbus
CC -Cirrocumulus
CDO - masa globulară densă (Central dense overcast) care formează capul virgulei noroase în ciclonii tropicali identificați pe imagini satelitare , în faze incipiente de dezvoltare (OMM no.473)
CF - particularități centrale ale norilor care formează banda principală a virgulei noroase în ciclonii tropicali identificați pe imagini satelitare, în stadii incipiente de dezvoltare (OMM no.473)
CI - Cirrus
CI - indice numeric referitor la intensitatea ciclonului tropical (current intensity) estimată din imagini satelitare, dedus din numărul *T*, modificat conform descriptorului *D,S* sau *W* : poate avea valori între 0,5 şi 8,0 (OMM no.473)
CLD - nor(i)
CS - Cirrostratus
CSC - centrul sistemului noros al ciclonului tropical (Central system centre) (OMM no.473)
CU - Cumulus
CUF - (nor) cumuliform
CAVOK - cuvânt care înlocuește datele de vizibilitate, starea timpului în momentul observației (fenomene meteorologice) şi norii, când apar sau există condițiile specificate referitoare la valoarea sau prezența lor (simultan viz≤ 10km, nici un fenomen semnificativ, nici un nor sub 1500m). (FM 15-IX, FM 16-IX, FM 51-IX)
CODAR - raport (meteorologic) din atmosfera înaltă de la o aeronavă în zbor (alta decât o aeronavă de recunoaştere meteorologică) (FM 41-IV).
COR - corecție (la un mesaj meteorologic)

D

D - diminuare, indică tendința de scădere a RVR în perioada de 10 minute precedente observației.
D/S/W - *dezvoltare, staționar, slăbire* descriptori ce se exclud reciproc referitori la schimbările anterioare în intensitatea ciclonului tropical, deduse din imagini satelitare din zile succesive (de regulă la intervalle de 24 ore) (OMM no.473)
DP - temperatura punctului de rouă
DR - praf antrenat de vânt la nivelul solului (tab 4678)

DS - furtună de praf (tab. cod 4678)
DU - praf ridicat de vânt la înălțime(tab,cod 4678)
DZ - burniță (tab.cod 4678)

E

E - est sau longitudine estică
ELEV - altitudine topografică
EMBD - mascat sau inclus într'un strat (indică prezența Cb în straturile noroase frontale compacte)
EXP - aşteptat sau se aşteaptă (producerea sau încetarea unui fenomen meteorologic).
EXTD - extins sau în extindere

F

F - literă indicatoare pentru nivel de zbor (FM 42-IX Ext)
- literă indicatoare pentru numărul nivelelor de zbor $n_1n_1n_1 \ldots n_kn_kn_k$ (FM 50-VIII Ext)
FBL - slab (ca intensitate a fenomenelor meteorologice, de exemplu FBL RA = ploaie slabă)
FC - trombă (terestră sau marină) (tab. cod 4678)
FCST - prevedere sau prevăzut/se prevede
FEW - nori puțini (N= 1-2/8) (FM 15-IX Ext, FM 16-IX Ext, FM 51-IX Ext, FM 53-IX Ext)
FG - ceață (viz < 1000m)
FI - intensitatea prevăzută a ciclonului tropical (Forecast intensity), estimată din imaginile de la sateliți, estimată din numărul *CI* şi tendința anterioară, exprimată folosind *PLUS* sau *MINUS* (OMM no 473)
FIR - regiune de informare a zborului
FL - nivel de zbor
FM …. - de la, după (from). (se foloseşte în FM 51-IX Ext şi prognoze tip tendință urmat de cifrele orelor)
FRONT - front meteorologic
FRQ - frecvent (descriptor pentru unele fenomene meteo-rologice, folosit în informări SIGMET)
FT - picior/picioare (unitate engleză pentru lungime sau distanță)
FTM - picioare pe minut
FU - fum (tab.cod 4678)
FZ - suprarăcit, care îngheață (descriptor tab.cod 4678)
FZRA - ploaie care îngheață (depune polei)

G

G - literă indicatoare pentru viteza maximă a rafalei, când aceasta depăşeşte cu 5 m/sec viteza medie observată în intervalul de 10 minute care preced momenul observației sau viteza medie prevăzută (dddff**G**f_mf_m). (FM15-IX Ext, FM 16-IX Ext, FM 51-IX Ext)
GNSS - sistem mondial de sateliți de navigație
GR - grindină (descriptor tab.cod 4678) (FM 15-IX Ext, FM16-IX Ext, inf. SIGMET)
GRID - date meteorologice prelucrate în puncte de grilă, transmise în cod meteorologic pentru aeronautică
GS - măzăriche şi/sau granule de zăpadă (tab.cod 4678)

H

HPA – hectopascal
HR - ora
HURCN - uragan
HVY - intens, puternic (descriptor pentru intensitatea fenomenelor meteorologice ca de exemplu HVY RA ploaie puternică)
HZ - pâclă (haze) (tab.cod 4678)
-Hertz

I

IC - ace de gheață în suspensie în aer (la nivelul solului) (tab.cod 4678)
ICE - givraj
IFR - reguli de zbor după instrumente
INTSF - intensificare sau se intensifică
INTST - intensitate
ISA - atmosfera tip (standard) internațională.
ISOL - izolat

J

K

KT - nod(uri) (unități engleze de lungime şi viteză)

L

L - indicator de pistă (stânga).
LAT - latitudine
LDG - abreviere (landing) pentru traseul de apropiere a aeronavei de pista indicată pentru aterizare. (FM 15-IX Ext, FM 16-IX Ext)
LGT - balizaj luminos.
LOC - local
LONG - longitudine
LSQ - linie de gren (squall line)
LTD - limitat
LV - (vânt) slab şi variabil
LVL - nivel (level)
LYR - strat (noros), în straturi (layer)

M

M - metru/metri
-număr Mach (urmat de o cifră)
MAFOR - mesaj cu prevedere pentru navigația maritimă ; intră ca preambul în componența mesajului (FM 41-IV)
MAX - maxim
MAXW - indicator pentru nivelurile şi datele de vânt maxim prognozate în punctele de grilă. (FM 50-VIII Ext)
MET - meteorologie sau meteorologic
METAR - numele unui mesaj meteorologic regulat de aeroport, pentru aviație (Aerodrome Weather Report), cu sau fără prognoză de tip tendință; acest cuvânt este inclus la începutul mesajului sau al buletinului de mesaje METAR. (FM 15-IX Ext)
MI - subțire (descriptor tab.cod 4678)

MIFG - ceață subțire (joasă) (tab cod. 4678)
MIN - minute
MNM - minim
MOD - moderat (pentru indicarea intensității fenomenelor meteorologice, a bruiajului sau a atmosfericilor, ca de ex.: MOD RA = ploaie moderată
MON - deasupra munților, în zona montană (se foloseşte în mesaje SIGMET).
MOTNE - rețeaua de telecomunicații meteorologice de exploatare din Europa
MOV - deplasare, se deplasează (se foloseşte în mesaje Sigmet)
MPS - metri pe secundă (FM 15-IX Ext, FM 16-IX Ext, FM 51-IX Ext, FM 53-IX Ext, FM 54-IX Ext))
MSG - mesaj
MSL - nivelul mediu al mării
MSLP - presiunea minimă la nivelul mării, ca indicator al intensității ciclonului tropical (maximum sustained wind speed (OMM no.473)
MT - munte sau de munte
MTW - unde orografice
MWS - viteza maximă a vântului confirmată, măsură a intensității ciclonului tropical (minimum sea-level pressure (WMO no.473))

N

N - Nord sau latitudine nordică
NAT - Atlanticul de nord
NEG - negativ (grade de temperatură sau infirmare)
NIL - nimic de transmis
NM - milă(e) nautică(e)
NML - normal
NOSIG - nicio schimbare semnificativă (FM 15-IX Ext, FM 16-IX Ext)
NS - Nimbostratus
NSC - nici un nor semnificativ (FM 51-IX Ext, FM 53-IX Ext, FM 54-IX Ext)
NSW - abreviere ce indică absența sau încetarea condițiilor meteorologice semnificative existente ori prevăzute, exprimate prin indicatorii din tabela de cod 4678 (FM 15-IX Ext, FM 16-IX Ext, FM 51-IX Ext)

O

OACI /ICAO – Organizația Aviației Civile Internaționale
OBS - observație sau observat/se observă
OBSC - obscur sau întunecat
OCNL - ocazional
OPA - opac, givraj opac
OPMET - informații meteorologice de exploatare (aeronautică)
OPN - deschis sau deschidere
OVC - cer acoperit (N=8/8) (FM 15-IX Ext, FM 16-IX Ext, FM 51-IX, FM 53-IX Ext)

P

PE - ace sau granule de gheață (descriptor tab. cod 4678) (FM 15-IX Ext, FM 16IX Ext)
PL - granule de gheață (tab.cod 4678)
PO - turbioane de praf sau de nisip (tab.cod 4678)
PR - parțial (acoperă o parte din aeroport) (tab.cod 4678)

PROB - indicator de probabilitate pentru producerea schimbării prognozate, urmat de două cifre. (FM 51-IX Ext)
PS - plus (pozitiv)

Q

Q - literă indicatoare care precede valoarea QNH în mesajele METAR şi SPECI (FM 15-IX Ext, FM16-IX Ext)
QFE - presiunea atmosferică la altitudinea aeroportului sau la pragul pistei

R

R - literă indicatoare pentru distanța vizuală pe pistă (FM 15-IX Ext, FM16-IX Ext)
- indicator de pistă (dreapta).
RA - ploaie (tab.cod 4678)
RASN - lapoviță sau aversă de lapoviță
RE…. - indicator pentru fenomene meteorologice recente (urmate de indicatorii acestora din tabela de cod 4678,ca de ex.: RERA ploaie recentă sau în ora precedentă. (FM 15-IX Ext, FM 16-IX Ext)
ROFOR - numele formei de cod şi prefix care precede un mesaj cu prognoză pe rută pentru aeronautică (FM 54-IX Ext)
RTD - întârziat, retard (pentru un mesaj meteorologic)
RVR - distanța vizuală pe pistă
RWY - abreviere pentru pista de aterizare/decolare (runway) (FM 15-IX Ext, FM 16-IX Ext)

S

S - literă indicatoare care precede codificarea tipului de sistem de navigație, tipul sistemului folosit şi precizia temperaturii (FM 42-XI Ext)
- Sud sau latitudine sudică
SA - nisip transportat sau în suspensie în aer (FM 15-IX Ext, FM 16-IX Ext, FM 51-IX Ext, tab.cod 4678)
SC - Stratocumulus
SCT - nori împrăştiați (N=3-4/8)(FM 15-IX Ext, FM 16-IX, FM 51-IX Ext, FM 53-IX Ext)
SEV - sever, puternic (ca descriptor pentru caracterizarea givrajului sau a turbulenței în informări SIGMET)
SG - granule de zăpadă (FM 15-IX Ext, FM 16-IX Ext, FM 51-IX Ext, tab.cod 4678)
SH - aversă (FM 15-IX Ext, FM 16-IX Ext, FM 51-IX Ext, descriptor tab.cod 4678)
SIGMET - informații referitoare la fenomenele meteorologice pe rută (sau din spațiul aerian controlat) care pot afecta securitatea exploatării aeriene
SIGWX - timp semnificativ
SLW - lent
SKC - cer senin (FM 15-IX Ext, FM16-IX Ext, FM 51-IXExt, FM 53-IX Ext)
SN - zăpadă (FM 15 –IX Ext, FM 16-IX Ext, FM 51-IX Ext, tab.cod 4678)
SNSH - aversă de zăpadă (FM 15-IX Ext,FM 15-IX Ext, tab.cod 4678)
SPECIAL - mesaj de observație specială (în limbaj clar)
SPOT - vânt instantaneu

SQ - gren, vijelie (squall)
SS - furtună de nisip (FM 15-IX Ext, FM 16-IX Ext, FM 51-IX Ext, tab cod 4678)
SST - transport (aerian) supersonic
ST - Stratus
STD - standard
STF - stratiform

T

T - literă indicatoare pentru temperatura prognozată (FM 51-IX Ext)
TAF - numele formei de cod şi prefix pentru un mesaj individual cu prognoză de aeroport (de destinație) (FM 51-IX Ext)
TAIL - vânt de spate (de coadă)
TB - indicator pentru turbulență (FM 42-IX Ext)
TC - ciclon tropical.
TCAC - centru meteorologic consultativ asupra ciclonilor tropicali. (Definiții Anexa 3 OACI)
TCU - nori Cumulus cu mare dezvoltare verticală, cu aspect de turnuri (se foloseşte în informări SIGMET).
TDO - tornadă
TEMPO - indicator pentru o schimbare temporară prevăzută (FM 15-IX Ext, FM 16-IX, FM 51-IX Ext)
TEND - tendința prevăzută (în informări şi prevederi tip tendință).
TIL - până la
TL… - până la (urmat de ora la care este prevăzută terminarea schimbării condițiilor meteorologice la care se face referire)
TKOF - indicator pentru traseul de decolare a unei aeronave de pe pista indicată în mesaj (FM 15-IX Ext, FM 16-IX Ext)
TO - spre, până la…
TROP - tropopauză
- prefix simbolic pentru şirul de date referitoare la nivelul tropopauzei (FM 50-VIII Ext)
tem mondial de setali
TS - oraj (în informările şi prevederile de aeroport necodificate semnifică oraj fără precipitații pe aeroport) (FM 15-IX Ext, FM 16-IX Ext, FM 51-IX Ext, tab. cod 46478)
TS… - oraj (urmat de descriptori de precipitații din tab.cod 4678 sau de combinații ale acestora semnifică oraj cu precipiații pe aeroport, ca de ex. TSRASN = oraj cu lapoviță) (FM 15-IX Ext, FM 16-IX Ext, FM 51-IX Ext, tab.cod 4678)
TSGR - oraj cu grindină
TURB - turbulență
TWR - turn de control de aeroport sau control de aeroport
TYPH - taifun

U

UTC - timp universal coordonat

V

V - literă indicatoare ce separă fără spațiu valorile extreme ale elementelor variabile (ca de ex.: $d_nd_nd_n\mathbf{V}d_xd_xd_x$). (FM 15-IX Ext, FM16-IX Ext)

VA - cenuşe vulcanică (FM 15-IX Ext, FM 16-IX Ext, FM 51-IX Ext, tab.cod 4678)

VAAC - centru meteorologic consultativ asupra cenuşii vulcanice. (Definiții Anexa 3 OACI)

VC… - (în) vecinătate (urmat de descriptori din tab. cod 4678, ca de exemplu VCFG = ceață în vecinătate) (FM 15-IX Ext, FM 16-IX Ext, FM 51-IX Ext, tab.cod 4678

VFR - reguli de zbor la vedere/zbor la vedere

VG - prefix simbolic pentru rafala verticală (FM 42-IX Ext)

VIS - vizibilitate

VOLMET - informații meteorologice pentru aeronave în zbor

VRB - variabil

- litere simbolice care înlocuesc direcția vântului, când aceasta este este variabilă (VRB=ddd, în condițiile precizate de regula 15.5.2.) (FM 15-IX Ext, FM 16-IX Ext)

VV - vizibilitatea orizontală (FM 12-XI Ext, FM 13-XI Ext, FM 14-XI Ext)

- prefix simbolic pentru vizibilitatea verticală, urmat de valoarea vizibilității exprimată în tranşe de 30m (100 ft) (FM 15-IX Ext, FM 16-IX Ext, FM51-IX Ext, FM 53-IX Ext, FM54-IX Ext)

VVVV - vizibilitatea orizontală (Fm 15-IX Ext, FM 16-IX Ext, FM 51-IX Ext, FM 53-IX Ext, FM 54-IX Ext)

vv - forfecarea verticală a vântului (exprimată în noduri pe tranşe de 300m) (FM 45-IX Ext, FM 53-IX Ext, FM 54-IX Ext)

vvv - forfecarea verticală a vântului (exprimată în noduri pe tranşe de 1000m) (FM 45-IV Ext, sec.11)

W

W - vest sau longitudine vestică

WINTEM - denumirea codului pentru prognoza de vânt şi temperatură în altitudine, pentru aviație, care este inclusă la începutul mesajului, conform regulei 50.1 (FM 50-VIII Ext)

WS - prefix simbolic pentru forfecarea vântului semnalată pe panta de apropiere sau aterizre, în stratul inferior (până la 500 m față de pistă), şi indicată în grupa/grupele suplimentară/e (WS $RWYD_RD_R$ sau WS ALL RWY) (FM 15-IX Ext, FM 16-IX Ext reg. 15.13.3)

WTSPT - trombă pe mare

WX - starea timpului (condiții meteorologice)

Z

Z - timp universal coordonat (în mesaje meteorologice)

- literă simbolică adăugată la sfârşitul grupei cu data şi ora observației sau de emitere a prognozei pentreu aviație (YYGGgg**Z**). (FM 15-IX Ext, FM16-IX Ext, FM 51-IX Ext, FM 53-IX Ext, FM 54-IX Ext)

Anexa A2

ACRONIME

A

ADF - Aviation Digital Forecast
ADESS -Automated Data Editing and Switching System
AFS - Aeronautical Fixed Service
AFTN - Aeronautical Fixed Telecommunication Network
AMSU - Advanced Microwave Sounding System
APIRG - African Planning and Implementation Regional Group
APT - Automatic Picture Transmission
ARGOS - denumirea sistemului francez de colectare şi localizare a platformelor meteorologice, folosit pe sateliții americani NOAA
ASAP - Altitude Sounding Aircraft Program
ASCII - American Standard Code Information Interchange ASDAR - Aircraft-to-Satellite Data Relay
ASE/ESA - Agence Spatialle Européene/European Space Agency
ATS - Application Technology Satellite
AVHRR - Advanced Very High Resolution Radiometer

B

BCD - Binary Coded Decimal
BCH Code - Bose Chaudhuri Hocqenghem Code
BPI - Bit Per Inch
BPS - Bit Per Second
BPSK - Bi-Phase Shift Keying

C

CA - Cloud Analysis
CAA - Civil Aviation Authority
CAPPI - Constant Altitude Plan Position Indicator
CCP - Communication Control Panel
CCT - Computer-Compatible magnetic Tape
CDAS - Command and Data Acquisition Station
CDF - Code Digital Facsimile
CDMA - Code Division Multiple Acces
CDS - Climate Data Set
CGMS - Co-ordination Group for Meteorological Satellites
CIDIN - Common ICAO Data Interchange Network
CMV - Cloud Motion Vectors
CNES - Centre Nationl d'Études Spatiales/National Centre for Space Studies (Lannion, France)
CPU - Central Processing Unit
CRC - Cyclic Redundancy Check
CRIS - Space Imagery Receiving Station
CRT - Cathode Ray Tube
CST - Centre Spatiale de Toulouse (Toulouse Space Centre)
CT - Cartridge Tape
CTH - Cloud-Top Height

D

DASD - Direct Access Storage Device
DATTS - Data Acquisition, Telecom and Tracking Station
DBA - Despin Bearing Assembly
DCP - Data Collection Platform
DCPLS - Data Collection Platforms Location Satellite
DCS - Data Collection System
DISP - Display
DOC - Documentation
DPC - Data Processing Center
DRO - Data Receiving Only , - Dielectric Resonator Oscillator
DRS - Document Retrieval System
DSB - Difuzare directă a datelor de sondaj

E

EANPG - European Air Navigation Planning Group
EBBT - Effective Black-Body Temperature
EBCDIC - Extended Binary Coded Decimal Interchange Code
EIRP - Equivalent Isotropic Radiated Power
ELT - Emergency Locator Transmission
EOS - Earth Observation Satellite
EOT - End of Transmission
EPIRB - Emergency Position Indicator Radio Beacons
ERBE - Earth Radiation Budget Experiment
ESOC - European Space Operations Centre
EUMETSAT - European Meteorological Satellites
EUR - European Chart Area

F

FAX - facsimile
FDMA - Frequency Division Multiple Access
FE - Far East
FGGE - First GARP Global Experiment
FIR - Flight Information Region
FOV - Field of View

G

GAC - Global Area Coverage
GARP - Global Atmospheric Research Program
GCA - Great Circle Arc
GCP - Ground Control Point
GISS - Goddard Institute for Space Studies
GMS - Geostationary Meteorological Satellite
GOES - Geostationary Operational Environmental Satellite
GOMS - Geostationary Operational Meteorological Satellite
GPC - Global Processing Center
GPCP - Global Precipitation Climatology Project
GTS - Global Telecommunication System

H

HCCP -High-speed Communication Control Processor
HDDT - High Density Data Tape
HEPAD - High-Energy Proton and Alpha Detector
HIRS - High- resolution Infrared Sounder
HR-FAX - High Resolution Facsimile
HRPT - High Resolution Picture Transmission
HRV - High Resolution Visible

I

IATA - International Air Transport Association
ICA - ISCCP Central Archive
ICAO - International Civil Aviation Organization
IDCP - International Data Collection Platform
IDCS - International Data Collection System
IDP - Image Display
IFOV - Instantaneous Field of View
IGFOV - Instantaneous Geometrical Field of View
INSAT - Indian National Satellite (multi-services geostationary satellite)
IR - Infrared
IRS - Indian Remote-sensing Satellite
IRTS - Infrared Temperature Sounder
ISCCP - International Satellite Cloud Climatology Project
ISCS - International Satellite Communication System

J

JMA - Japan Meteorological Agency

L

LAC - Local Area Coverage
LEFI - Local Electric Field Instrument
LF - Local Feed
LISS - Linear Imaging Self-Scan
LR-FAX - Low Resolution Facsimile
LRPT - Low Resolution Pressure Transmission
LSB - Least Significant Bit

M

MANAM - Manual Amendment
MCC - Mission Control Centre
MCPC - Multiple Channel per Carrier
MDD - Meteorological Data Distribution
MDUC - Meteorological Data Utilization Centre
MDUS - Medium-scale Data Utilization Station
MEPED - Medium-Energy Proton and Electron Detector
MESSR - Microwave Electronic Self-Scanning Radiometer
METEOSAT - European Geostationary Meteorological Satellite (EUMETSAT)
MGCS - METEOSAT Ground Computer System
MID - Middle Eastern Chart Area
MIEC - Meteorological Information Extraction Centre
MJD - Modified Julian Data

MLS - Maximal Linear Sequence
MMC - Mass Memory Controller
MOCC - Mission Operations Control Centre
MOP - METEOSAT Operational Program(me)
MOS - Marine observation Satellite
MOTNE - Meteorological Operational Telecoms Network Europe
MSB Most Significant Bit
MSC - Meteorological Centre
MSR - Microwave Scanning Radiometer
MSU - Microwave Sounding Unit
MWO - Meteorological Watch Office

N

NASDA - National Space Development Agency of Japan
NAT - North Atlantic Region
NESDIS - US National Environmental Satellite Data and Information Service
NMF - Network Management Facility
NMS - National Meteorological Service
NNRMS - National Natural Resources Management System of India
NOAA - US National Oceanic and Atmospheric Administration
NOC - National OPMET Centre
NRZ-L - Non Return to Zero Level
NRZ-M - Non Return to Zero Mark

O

OCC - operations Control Centre
OLR - Outgoing Long-wave Radiation
OPMET - Operational Meteorological Information

P

PC-GRIDDS - PC-Gridded Interactive Display and Diagnostic System
PCM - Pulse Code Modulation
PCV - Programme de coopération Volontaire
PDUS - Primary Data User Station
PI - Precipitation Index
PIE - Planning, International and Efficiency
PLL - Phase Lock Loop
PMT - Photomultplier Tube
PN - Pseudo Noise
POES - Polar Orbiting Operational Environmental Satellite
PNUD - Programme des Nations Unies pour Developpement
PSK - Phase Shift Keying

R

RAFC - Regional Area Forecast Centre
RDCP - Regional Data Collection Platform
RDCS - Regional Data Collection System
ROC - Regional OPMET Centre
RPG - Regional Planning Group (ICAO)

S

SADIS - Satellite Dissemination System
SAR - Search and Rescue
SARSAT - Search and Rescue Satellite Aided Tracking
S-Band - Radioelectric frequencies on S band
SBUV - Solar Backscatter Ultra Violet (radiometer)
S/C - Spacecraft
SCC - Satellite Calibration Center
SCIC - Satellite Cloud Infrmation Chart
SCPC - Single Carrier per Channel
SDUS - Secondary Data User Station
SEM - Space Environment Monitor
SI - Satellite-derived Index of Precipitation Intensity
SIGWX - Significant Weather (Charts)
SIRS - Space Imagery Receiving Station
SMAI - Satellite Meteorological Analysis Information
SMM - Simplified Mapping Method
SMO - Système mondial d'observation
SMT - Système mondial de télécommunications
SMTD -Système mondial de traitement des donées
SPD - Space Pond Detector
SPOT - Satellite Pour l'Obsarvation de la Terre (Earth Observation Satellite)
SSP - Sub-Satellite Point
SST/TSM - Sea-Surface Temperature/Température de la mer
SST - Super Sonic Transport
SSU - Stratospheric Sounding Unit
S-VISSR - Stretched VISSR
SYNC - Synchronous

T

TACC - Tracking and Control Center
TACS -Tracking and Control Station
TAF - Terminal Aerodrome Forecast
TARS - Turn Around Ranging Station
TCU - Towering Cumulus
TCAC - Tropical Cyclone Advisory Consulting
TED - Total Energy Detector
TOMS - Total Ozone Monitoring System
TOVS - TIROS Operational Vertical Sounder
TRRR - Three-lateration Range and Range Rate
TSM - Température de la mer

U

UK - United Kingdom
UHF - Ultra High Frequency
UTC - Universal Time
UTH - Upper-Troposphere Humidity

V

VAAC - Volcanic Ash Advisory Consulting
VAD - Velocity Azimuth Display (as in Doppler Radar)
VAFTAD - Volcanic Ash Forecast and Dispersion Charts
VAS -VISSR Atmospheric Sounder (USA, GOES)
VCP - Voluntary Co-operative Program
VDM - VISSIR Digital Multiplexer
VHRR - Very High Resolution Radiometer
VIRSR - Visible Infrared Scanning Radiometer
VIS - Visible
VISSR - Visible and Infrared Spin Scan Radiometer
VJ - Vicinity of Japan
VSAT - Very Small Aperture Terminal
VTIR - Visible and Thermal Infrared Radiometer
VTP - Vertical Temperature Profile

W

WAFC - World Area Forecast Centre (as London and Washington)
WAFS - World Area Forecast System
WCRP - World Climate Research Program(me)
WEFAX - Weather Facsimile
WMO/OMM - World Meteorological Organization/ Organisation Météorologique Mondiale
WWW/VMM - World Weather Watch/Veille Météorologique Mondiale

Anexa 061

Compozitia normala a aerului atmosferic curat si uscat la nivelul mediu al marii

constituent gazos (simbol)	conținut (% în volum)	conținut variabil în raport cu normala lui*	greutatea moleculară
Azot (N_2)	78.0840000	-	28.01340
Oxigen (O_2)	20.9470006	-	31.99880
Argon (Ar)	0.9340000	-	39.94800
bioxid de carbon (CO_2)	0.0314000	+	44.00995
Neon (Ne)	0.1818000	-	20.18300
Heliu (He)	0.0005240	-	4.00260
Kripton (Kr)	0.0001140	-	83.80000
Xenon (Xe)	0.0000087	-	131.30000
Hidrogen (H_2)	0.0000500	?	2.01594
metan (CH_4)	0.0002000	+	16.04303
oxid de azot (N_2O)	0.0000500	-	44.01280
Ozon (O_3) vara	0 la 0.0000070	+	47.99820
iarna	0 la 0.0000020	+	47.99820
bioxid de sulf (SO_2)	0 la 0.0001000	+	64.06280
bioxid de azot (NO_2)	0 la 0.0000020	+	46.00550
amoniac (NH_3)	0 sau urme	+	17.03061
monoxid de carbon (CO)	0 sau urme	+	28.01055
Iod (I_2)	0 la 0.000001	+	253.80880
Radon (Ra)	6×10^{-18}	+	226.02000

conținutul componentei gazoase marcat cu *) poate suferi variații semnificative în timp și spațiu

conform US Standard Atmosphere 1980

Anexa C104

Schema circulatiei meridionale

(conf. Météo. Gén. Hallot, Labyt, Tomasini.)

Anexa C429

Schema circulatiei in norul cumulonimbus

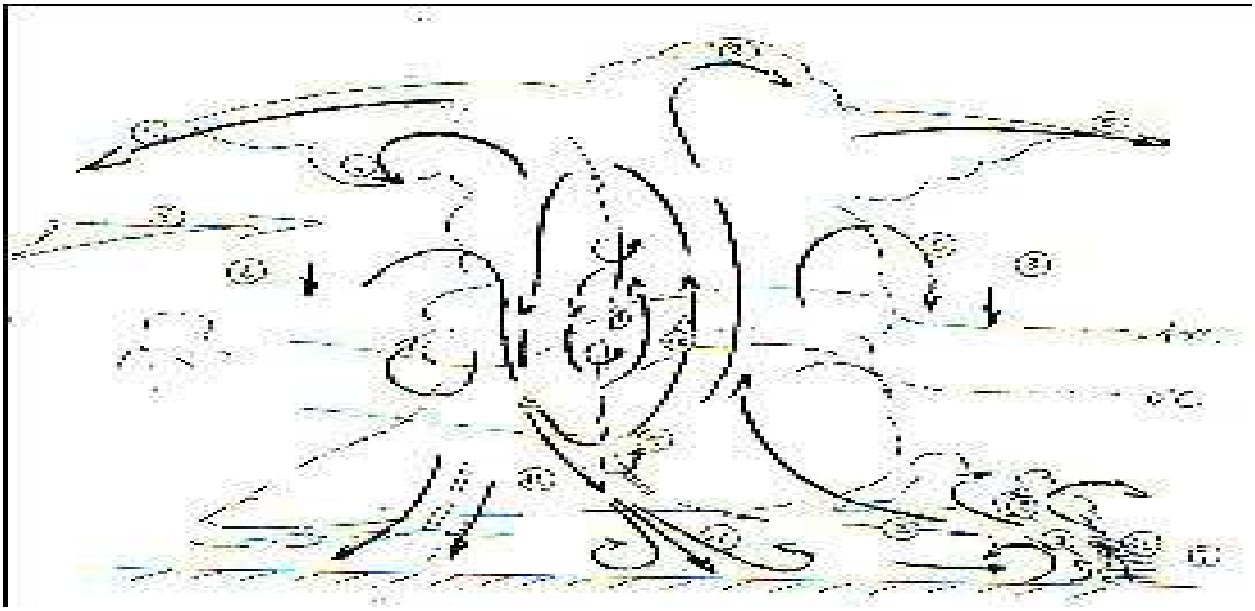

Dinamica circulației într'un Cumulonimbus matur

1.nucleul de grindină; 2. troposfera mijlocie uscată;. 3. ascedența la vârful norului; 4. disipare şi vaporare în troposfera înaltă; 5. curentul puternic de ieşire în troposfera superioară; 6. circulație exterioară slabă; 7. aerul supraîncălazit de la nivelul solului; 8. nor rotor; 9. evaporare şi disipare puternică în troposfera mijlocie; 10. ascensiunea grindinei în curentul vertical violent (>30m/s); 11. curent descedent rece sau rafală descedentă; 12. coloana trombei sau tornadă (ascendență); 13. frontul de rafale; 14. precipitații puternice şi dense asociate cu aer rece descedent; 15. linia de separare dintre aerul rece descedent şi aerul cald ascedent.

Anexa F067

Forme de coduri meteorologice, scheme şi reglementări generale

Sistemul FM de numerotare a formelor de cod

Fiecare formă de cod poartă un număr precedat de literele **FM,** urmat de un numeral roman prin care este identificată sesiunea sau CSB (din 1974) care a aprobat forma de cod ca o ultimă versiune a codului respectiv sau a aprobat ultimul amendament al acestuia. O formă de cod aprobată sau amendată prin corespondență după o sesiune CSM/CBS primeşte numărul acesteia.

În plus, un termen indicator este folosit pentru o descriere colocvială a formei de cod care, în consecință, reprezintă «numele codului» (ca de exemplu SYNOP); în practică, unele din aceste nume sunt incluse ca prefix simbolic chiar în forma de cod , respectiv în mesaj pentru a fi mai uşor de identificat (ca de exemplu CLIMAT). Acest sistem de numerotare se aplică numai codurilor internaționale şi se referă la două ctegorii mari de coduri: coduri alfanumerice şi coduri binare adaptate la tehnicile moderne de prelucrare şi transmitere a datelor şi informațiilor meteorologice.

Coduri alfanumerice

FM 12-XII Ext. SYNOP - mesaj de observație de la o stație meteorologică terestră fixă
FM 13-XII Ext. SHIP - mesaj de observație de la o stație meteorologică pe mare
FM 14-XII Ext. SYNOP MOBIL - mesaj de observație de la o stație meteorologică terestră mobilă
FM 15-XII. METAR - mesaj meteorologic regulat de aerodrom/aeroport (cu sau fără prevedere tip tendință)
FM 16-XII Ext. METAR - mesaj meteorologic special de aerodrom/aeroport (cu sau fără prevedere tip tendință)
FM 18-XII BUOY - mesaj de observație de la o baliză (meteorologică)
FM 20-VIII RADOB - mesaj de observație de la un radar meteorologic terestru
FM 22-IX Ext. RADREP - mesaj cu date radiologice (monitorizate regulat şi/sau în caz de accident)
FM 32-XI Ext. PILOT - *mesaaj cu date de vânt în altitudine de la o stație terestră fixă*
FM 33-XI Ext. PILOT SCHIP - mesaj cu date de vânt în altitudine de la o stație meteorologică pe mare
FM 34-XI Ext. PILOT MOBIL - mesaj cu date de vânt de la o stație terestră mobilă
FM 35-XI Ext. TEMP - mesaj cu date de presiune, temperatură, umiditate şi vânt la diferite niveluri din atmosferă, de la o stație meteorologic terestră fixă (de radiosondaj)
FM 36-XI Ext. TEMP SCHIP - mesaj cu date de presiune, temperatură, umiditate şi vânt la diferite niveluri din atmosferă, de la o stație meteorologică pe mare (de radiosondaj)
FM 37-XI Ext. TEMP DROP - mesaj cu date de presiune, temperatură, umiditate şi vânt de la o (radio)sondă lansată de un balon purtător sau avion
FM 38-XI Ext. TEMP MOBIL - mesaj cu date de presiune, temperatură, umiditate şi vânt la diferite niveluri din atmosferă, de la o stație terestră mobilă (de radiosondaj)
FM 39-VI ROCOB - mesaj cu date de temperatură, vânt şi densitatea aerului la

niveluri înalte din atmosferă, de la o stație terestră de rachetosondaj

FM 40-VI ROCOB SCHIP - mesaj cu date de temperatură, vânt şi densitatea aerului la niveluri înalte din atmosferă, de la o stație de rachetosondaj pe mare

FM 41-IV CODAR - mesaj cu date meteorologice din atmosfera înaltă, de la o aeronavă (alta decât o aeronavă de recunoaştere meteorologică)

FM 42-XI Ext. AMDAR - mesaj de la o aeronavă (date meteorologice retransmise de aeronavă)

FM 44-V ICEAN - analiza gheții

FM 45-IV IAC - analiză (meteorologică) în formă completă

FM 46-IV IAC FLEET - analiză (meteorologică) în formă prescurtată

FM 47-IX Ext. Grid - date prelucrate sub formă de valori în puncte de grilă

FM 49-IX Ext. GRAF - date prelucrate sub formă de valori în puncte de grilă (formă de cod prescurtată)

FM 50-VIII Ext. WINTEM - prevedere de temperatură şi vânt în altitudine pentru aviație

FM 51-XII Ext. TAF - prevedere de aeroport/ae- rodrom (de destinație)

FM 53-X Ext. ARFOR - prevedere de zonă pentru aviație

FM 54-X Ext. ROFOR - prevedere de rută pentru aviație

FM 57-IX Ext. RADOF - prevedere pentru traiectoria dozei radiologice (definită ca moment de sosire şi locație)

FM 61-IV MAFOR - prevedere pentru navigația maritimă

FM 62-VIII Ext. TRACXOB - mesaj de observații marine de suprafață efectuate de-a lungul parcursului navei

FM 63-XI Ext. BATHY - mesaj de observații batitermice

FM 64-XI Ext. TESAC - mesaj de temperatură, salinitate şi curent de la o stație maritimă

FM 65-XI Ext. WAVEOB - mesaj cu informații asupra spectrului valurilor, de la o stație maritima sau o platformăde teledetecție (aeronavă sau satelit)

FM 67-VI HYDRA - mesaj de observație hidrologică de la o stație hidrologică

FM 68-VI HYFOR - prevedere hidrologică

FM 71-XII CLIMAT - mesaj cu valori lunare de la o stație terestră

FM 72-XII CLIMAT SCHIP - mesaj cu medii lunare şi totaluri de la o stație meteorologică oceanică

FM 73-VI - { **NACLI** / **CLINP** / **SPCLI** / **CLISA** / **INCLI** } mesaj cu medii lunare pentru o arie oceanică

FM 75-XII Ext. CLIMAT TEMP - mesaj cu medii aerologice lunare de la o stație terestră

FM 76-XII Ext. CLIMAT TEMP SCHIP - mesaj cu medii aerologice lunare de la o stație meteorologică oceanică

FM 81-I SFAZI - mesaj sinoptic cu pozițiile surselor de atmosferici

Coduri binare

FM 92-x Ext. GRIB – date prelucrate în formă de valori în puncte de grilă, exprimate în forma binară

Forma de cod:

Secțiunea 0 **secțiune indicator** «GRIB», lungimea mesajului. numărul ediției GRIB

Secțiunea 1 **definirea produsului** lungimea secțiunii, identificarea analizei sau prognozei codificate

Secțiunea 2 (**descrierea grilei**) lungimea secțiunii şi, dacă este necesar, geometria grilei (opțională)

Secțiunea 3 (**secțiunea Bit-map**) lungimea secțiunii; bitul pe punctul de grilă, plasat într'o secvență corespunzătoare, indică omiterea (bit 0) sau includerea de date (bit 1) în punctele respective (opțională)

Secțiunea 4 **date binare** lungimea secțiunii şi valorile datelor

Secțiunea 5 **7777** secțiune finală, sfârşitul mesajului

Note: 1. GRIB este denumirea codului pentru schimbul de date prelucrate;

2. analizele şi prevedrile/prognozele codificate GRIB constau într'un flux continu de biți cu secvențe de octeți (1 octet = 8 biti).

(OMM Manual de Coduri vol 2,ed 1995)

FM 94-X Ext. BUFR – Forma binară universală pentru reprezentarea datelor meteorologice

Forma de cod

Secțiunea 0 **secțiune indicator** «BUFR», lungimea mesajului, numărul ediției BUFR

Secțiunea 1 **identificarea secțiunii** lungimea secțiunii, identifica-rea mesajului

Secțiunea 2 (**secțiune optională**) lungimea secțiunii şi detalii adiționale asupra folosirii locale a datelor de la centre de prelucrare automată

Secțiunea 3 **descrierea datelor** lungimea secțiunii, numărul de subseturi de date, indicatorul categoriei de date, indicatorul sistemului de comprimare a datelor şi o colecție de descriptori care definesc forma şi conținutul individual al elementelor de date

Secțiunea 4 **secțiunea cu date** lungimea secțiunii şi date binare

Secțiunea 5 **7777** secțiune finală, sfârşit de mesaj

Note: 1. BUFR este numele codului binar pentru schimbul şi stocarea de date meteorologice.

2. Mesajul BUFR constă într'un flux continu de secvențe de octeți (1 octet = 8 biti).

3. Termenii «mesaj BUFR» şi «secțiune» descriu entități logice.

4. Un mesaj BUFR constă din unul sau mai multe subseturi referitoare la datele meteorologice definite, descrise şi reprezentate printr'o singură entitate BUFR; pentru datele de observație, fiecare subset de date, de regulă, corespunde unei observații.

5. Octeții unui mesaj BUFR sunt grupați în secțiuni.

6. Este de notat ca reprezentarea BUFR nu este de dorit pentru recunoaşterea datelor vizuale fără interpretarea calculatorului.

7. Reprezentarea datelor prin intermediul unei serii de biți este independentă de orice reprezentare automată.

8. Lungimile mesajului şi ale secțiunilor sunt exprimate în octeți; sectiunea 0 are o lungime fixă de 8 octeți, secțiunea 5 are o lungime fixa de 4 octeți, iar secțiunile 1, 2, 3, şi 4 au o lungime variabilă, care este inclusă în primii trei octeți ai fiecărei secțiuni.

(OMM Manual de Coduri vol.2 , ed. 1995)

Anexa H 034

Harta Marsden

Harta Marsden - Numerotarea careelor - cod MMM 2590

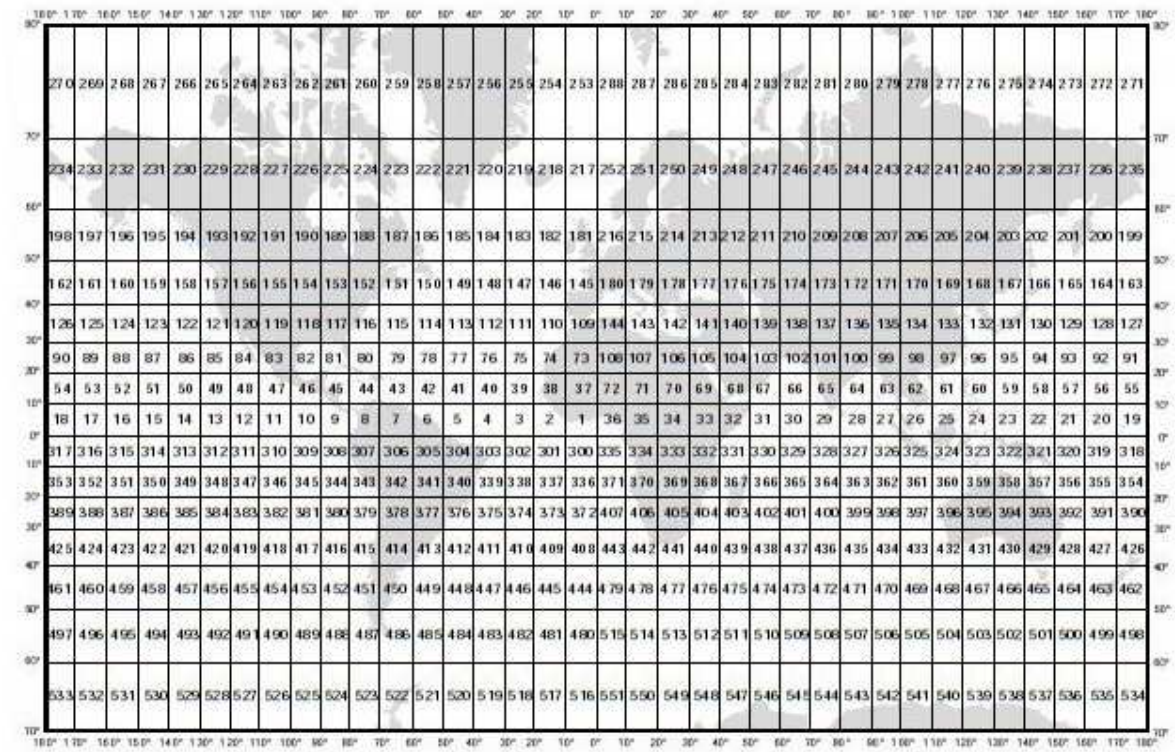

Harta Marsden (continuare) Numerotarea careelor pentru zonele polare, peste latitudinile 80 nord si 70-80 sud

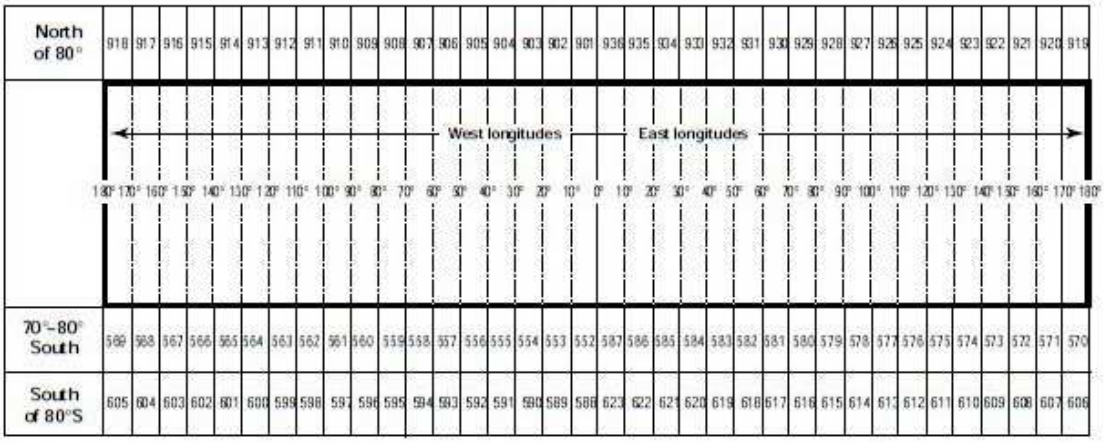

OMM vol. B coduri ed. 1995 sup. 3 (VIII 2001).

Anexa S 019

Tabel săgeată vânt şi barbule viteză

Viteza (m / sec)	Viteza (noduri)	Simbol	Viteza (m / sec)	Viteza (noduri)	Simbol
0,5 - 1	1 - 2		26,5 - 28,5	53 - 57	
1,5 - 3,5	3 - 7		29 - 31	58 - 62	
4 - 6	8 - 12		31,5 - 33,5	63 - 67	
6,5 - 8,5	13 - 17		34 - 36	68 - 72	
9 - 11	18 - 22		36,5 - 38,5	73 - 77	
11,5 - 13,5	23 - 27		39 - 41	78 - 82	
14 - 16	28 - 32		41,5 - 43,5	83 - 87	
16,5 - 18,5	33 - 37		44 - 46	88 - 92	
19 - 21	38 - 42		46,5 - 48,5	93 - 97	
21,5 - 23,5	43 - 47		49 - 51	98 - 1o2	
24 - 26	48 - 52		51,5 - 53,5	1o3 - 1o7	

Anexa S 022

Scara Beaufort
Vitezele echivalente ale vântului pe uscat (a) şi pe mare (b)

a)

numă-rul Beau-fort	termeni descript-tivi	viteza vântului echivalentă la o înălțime standard de 10 metri deasupra unui teren plat şi degajat				specificații pentru estimarea vitezei pe uscat
		noduri	$m.s^{-1}$	$km.h^{-1}$	$mile.h^{1}$	
0	calm	< 1	0-0,2	< 1	< 1	calm,fumul se ridică vertical.
1	adiere	1-3	0,3-1,5	1-5	1-3	direcția vântului este indicată numai de fumul care se ridică, nu de instrumente.
2	briză uşoară	4-6	1,6-3,3	6-11	4-7	vântul se simte pe față, frunzele se mişcă şi foşnesc
3	briză agreabilă	7-10	3,4-5,4	12-19	8-12	frunzele şi rămurelele sunt în permanentă mişcare,vântul intinde uşor un steag.
4	briză moderată	11-16	5,5-7,9	20-28	13-18	vântul ridică praf hârtii şi mişcăramurile mici.
5	briză alertă	17-21	8,0-10,7	29-38	19-34	arborii mai mici şi înfrunziți încep să se legene iar pe suprafața lacurilor se formează vălurele.
6	briză puternică	22-27	10,8-13,8	39-49	25-31	ramurile mari sunt în mişcare, se aude şuieratul vântului în firele de telefon;umbrelele sunt folosite cu dificultate
7	vânt cu rafale	28-33	13,9-17,1	50-61	32-38	arborii se apleacă, se merge cu dificultate împotriva vântului.
8	rafale	34-40	17, –20,7	62-74	39-46	se rup crăcile arborilor; în general nu se poate înainta.
9	rafale puternice	41-47	20,8-24,4	75-88	47-54	apar stricăciuni structural uşoare (sunt smulse şi răsturnate coşuri de fum, jardinière, panouri şi lămpi de pe stâlpii de iluminat)
10	furtună	48-55	24,5-28,4	89-102	55-63	pe uscat, rareori se întâmplă; se produc pagube considerabile la structuri şi sunt dezrădăcinați arbori mari
11	furtună violentă	56-63	28,5-32,6	103 - 117	64-72	foarte rar intâlnită; produce distrugeri pe arii extinse.
12	uragan	≥ 64	≥ 32,7	≥ 118	≥ 73	

Relația dintre scara Beaufort, numărul B şi viteza vântului V în $m.s^{-1}$ se bazează pe formula empirică derivată din lucrarea lui Sir G.C.Simpson (M.O.P.180 London, 1906), viteza vântului fiind valoarea medie integrată pe 10 minute, măsurată la o înălțime de 10 metri deasupra solului.

b)

numărul Beaufort	termeni descriptivi	echiva-lentul în noduri	specificații		înălțimea probabilă a valurilor*	
			în larg	lângă coastă	în metri*	în picioare*
0	Calm	<1	marea ca oglinda	calmă	-	-
1	briză foar-te uşoară	1-3	se formează riduri ca solzii, însă fără spumă	bărcile de pescari sunt uşor legănate	0,1 (0,1)	$1/_{4 (1/(4))}$
2	briză uşoară	4-6	vălurele scurte însă mai ascuțite, cu creste	vântul umflă vela-tura bărcilor care se mişcă	0,2 (0,3)	

			sticloase	cu 1-2 noduri		½ (1)
3	briză slabă	7-10	valuri foarte mici cu creste care încep să se răstoarne, spumă cu aspect sticlos, apar berbeci rari	bărcile încep să se retragă şi se deplasează cu 2-4 noduri	0,6 (1)	2 (3)
4	briză moderată	11-16	valurile devin mai lungi şi berbecii mai frecvenți	briză eficientă, băr-cile si-au întins toată velatura şi navighează bine	1 (1,5)	3 ½ (5)
5	briză alertă	17-21	valuri moderate cu formă mai net alungită; se formează numeroşi berbeci şi eventual embruni	bărcile îşi reduc velatura	2 (2,5)	6 (8 ½)
6	briză puternică	22-27	încep să se formeze lame cu creste extinse de spumă albă şi rari embruni	bărcile iau două ter-țarole la vela mare; pescuitul necesită pre-cauții	3 4	9 ½ (13)
7	vânt cu rafale	28-33	marea creşte, spuma albă din creasta valurilor care se răstoarnă începe să fie spulberată în trene orientate pe direcția vântului.	bărcile rămân în port, iar cele care sunt în larg caută un loc de ancoare.	4 (5,5)	13 ½ (19)
8	rafale	34-40	valuri de înălțime medie şi mai alungite; din marginea superioară a crestelor încep să se detaşeze turbioane de embruni şi spuma este spul-berată în trene lungi orienta-te pe vânt.	toate bărcile se îndreaptă spre portul cel mai apropiat.	5,5 (7,5)	18 (25)
9	rafale puternice	41-47	valuri înalte, cu trene groase de spumă pe vânt; crestele valurilor încep să oscileze, să se răsucească şi să se spargă în rulouri; embrunii reduc vizibilitatea		7 (10)	23 (32)
10	furtună	48-55	valuri foarte înalte cu creste lungi în panaşe amenință-toare; spuma se aglomerea-ză în bancuri mari şi este spulberată în trene groase albe; spargerea crestelor în rulouri devine intensă şi brutală, vizibilitatea este redusă	-	9 (12,5)	29 (41)
11	furtună violentă	56-63	valuri excepțional de mari (navele de tonaj mic şi me-diu pot dispărea pentru scurt timp din vedere); marea este acoperită de bancuri de spumă orientate pe vânt; vizibilitatea este foarte redusă	-	11,5(16)	37 (52)

12	uragan	64-71	aerul este plin de spumă şi embruni; marea este complet albă datorită bancurilor de spumă în derivă; vizibilitateaa este puternic redusă.	-	14 (-)	45 (-)
13	-	72-80	-	-	-	-
14	-	81-89	-	-	-	-
15		90-99	-	-	-	-
16	-	100-108	-	-	-	-
17	-	109-118	-	-	-	-

- Acest tabel este conceput numai ca ghid care indică în linii mari la ce trebuie să ne aşteptăm că putem întâlni în larg; nu trebuie să fie folosit pentru determinarea sau comunicarea stării mării. În mările interioare sau în apropierea coastelor, cu vânt dinspre țărm, înălțimea valurilor va fi mai mică şi panta lor mai abruptă. Cifrele dintre paranteze indică înălțimea maximă probabilă.

Anexa S 035

Scări în meteorologie

	Dimensiune	Fenomen/proces	Extindere orizontala	Durata	Mijloace de observare și studiu
0.	Climatologică	Clima terestră			Serii lungi cronologice, calote glaciare, modelare
1.	planetară	Circulatie generala, unde planetare, celule Hadley si Ferrel	10.000km	Osăptămână sau mai mult	Sateliți geostaționari
2.	sinoptică	Anticicloni, cicloni extratropicali, mase de aer	2000 la 1000 km	5 zile la 100 ore	Sateliți geostaționari și de pasaj
3.	subsinoptică				
	a) mezoscară (scară locală)	Cicloni tropicali,subtropicali si fronturi atmosferice Linie de rafale (squall line), unde sub vânt (lee wave)	1000 la 100 km	100 la 10 ore	Hărți și sateliți de pasaj
	b) scară convectivă (scară aerologică)	Celule Byers, celule convective	5 la 10 km	30-60 minute	Radar, sateliți de pasaj
	c) microscară	Rafale de vânt, turbioane de praf, turbioane turbulente, microturbulenta, fulgere.	10 - 100m 1 - 10m 10 – 100cm 1 – 10cm	10 minute 1 minut 1 secundă 1 secundă	

- scara de laborator ($m \rightarrow 10^{-6}m$)

(OMM S 0340)

Anexa S 069

SISTEM INTERNATIONAL DE SEMNALE VIZUALE DE FURTUNA (recomandat de OMM la 1 iulie 1962)

semnale de zi	detalierea fortei vantului	semnale de noapte	observatii si precizari
●	vant tare din toate directiile		se foloseste pentru vant de forta 7 Beaufort (28-33 noduri), sau forta 6 (22-27 noduri), in functie de cerintele locale, daca acestea impun o limita mai joasa.
▲	rafale de vant sau furtuna din sectorul NW		
▼	rafale de vant sau furtuna din sectorul SW		semnalele corespund vanturilor de forta 8 Beaufort (34-40 noduri) sau peste, sau de forta 7 (28-33 noduri) daca cerintele locale impun si indicarea directiei vantului
▲▲	rafale de vant sau furtuna din sectorul NE		
▼▼	rafale de vant sau furtuna din sectorul SE		
▬	schimbarea brusca a directiei vantului in sens anticiclonic		semnalele pot fi de orice culoare corespunzatoare
▬	schimbarea brusca a directiei vantului in sens ciclonic		
✚	uragan sau sinonim local cu vant de forta 12 Beaufort (64 noduri sau mai mult) in toate directiile		

Note:

1. In functie de situatie se pot arbora simultan mai multe semnale de zi, ca de exemplu:
a) pentru avertizarea unei intensificari de vant care va debuta in cadranul sw si care-si va schimba in continuare directia (in acest caz directia initiala este indicate prin conuri);
b) pentru a indica directia unei intensificari prevazute a vantului (in acest caz balonul se ridica simultan cu conurile corespunzatoare).
2. Semnale suplimentare pot fi folosite daca interesele locale o cer, cu conditia ca acestea sa fie distincte ca aparenta si specificatii fata de semnalele internationale.
3. In functie de specificul local se stabilesc sisteme nationale de semnale vizuale de furtuna.

Anexa S106

Reprezentarea schematizată a dezvoltării ciclonilor tropicali observabilă pe imaginile de la sateliții meteorologici

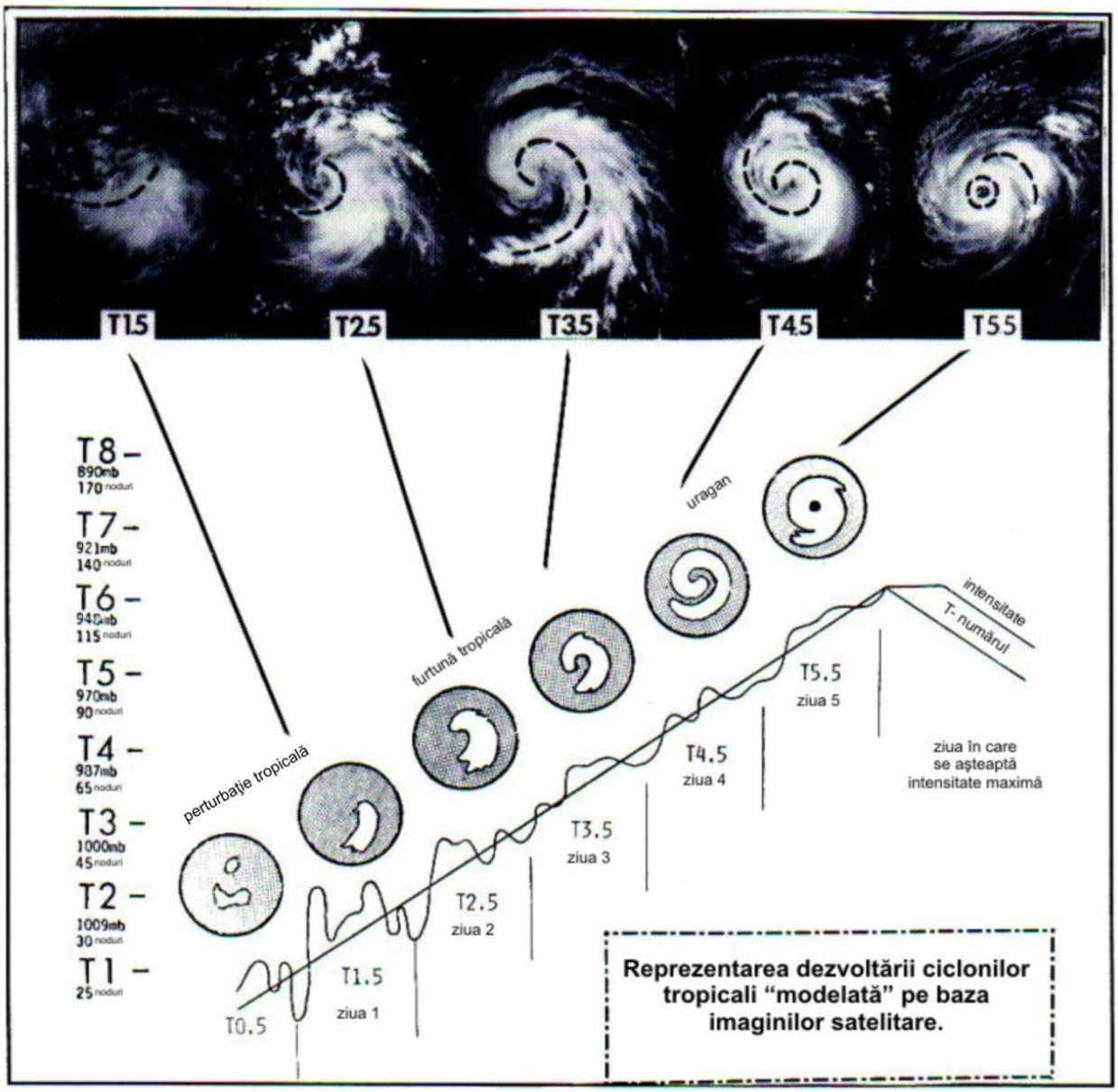

DICȚIONAR METEOROLOGIC
Ediția a II-a

București, 2014
ISBN 978-973-0-17096-2